COLLECTIO
DECLARATIONUM
SACRAE CONGREGATIONIS
CARDINALIUM SACRI CONCILII TRIDENTINI INTERPRETUM,

QUAE CONSENTANEE AD TRIDENTINORUM PATRUM DECRETA, ALIASQUE CANONICI JURIS SANCTIONES SECULO XVIII. IN CAUSIS PROPOSITIS PRODIERUNT.

HUIC ACCEDUNT

CONSTITUTIONES APOSTOLICAE PRAESERTIM NOVISSIMAE

AD CONCILII TRIDENTINI DECRETA SPECTANTES, DECRETA GENERALIA CETERARUM CONGREGATIONUM; NECNON SELECTAE VETERES DECLARATIONES, MENTES, MODI, ET INSTRUCTIONES SACRAE CONGREGATIONIS CONCILII INEDITAE.

OPUS

AD MAJOREM FACILITATEM ALPHABETICO ORDINE PER MATERIAS, ET TRACTATUS DISPOSITUM, ACCURATEQUE COLLECTUM, AC IN TRES PARTES DE DECLARATIONIBUS, DE TITULIS CAUSARUM, DEQUE CONCLUSIONIBUS DIVISUM OPERA, ET STUDIO

JOH. FORTUNATI DE COMITIBUS ZAMBONJ.

ROMANI JURISCONSULTI.

TOMUS VI.

BUDAE, ET VACII MDCCCXIV.

TYPIS REGIAE UNIVERSITATIS, AC EPISCOPATUS.

„ Quis Sacerdotum contra decreta talia, quae a Sede
„ Apostolica processerunt, agere praesumat? . . . . . Pa-
„ tres nostri hoc semper custodierunt, quod eorum prae-
„ cepit Auctoritas."

Concil. Turonense II. an. 566. can. XX.

AMPLISSIMIS, AC REVERENDISSIMIS

DOMINIS DOMINIS DIGNITATIBUS, ET CANONICIS INSIGNIS

CAPITULI ECCLESIAE EPISCOPALIS NEOSOLIENSIS

APOSTOLICI REGNI HUNGARIAE

JOHANNES FORTUNATUS ZAMBONI

Eximiae virtutes, splendor dignitatis praestantissimi Praesulis GABRIELIS ZERDAHELYI DE NITTRA-ZERDAHELY, hujusce Dioecesis Neosoliensis vigilantissimi Antistitis venerationem meam, atque obsequium eo excitarunt, ut sub ejusdem clientela hoc Volumen, quod finem Partis I, totam Partem II. et initium Partis III. Collectionis Decretorum S. Congr. Concilii amplectitur, praeclarissimo Ejus nomine fretum in lucem proferrem, et testimonium observantiae meae et existimationis palam ostenderem. Verum nondum Voluminis absoluta editione,

repente Clarissimus Praesul e vita cessit, relinquens Sacerdotes lugentes, squallidas Virgines, ipsamque amaritudine oppressam, et viduitatis dolore confectam ejus Sponsam Ecclesiam. Quid mihi tunc agendum erat? Inscribere tanto Antistiti volumen hoc non amplius concessum erat: testimonium animi grati et obsequentissimi praeterire nolebam. Verum denique obtigit, me diu ancipitem votorum compotem iri. Quod modestia venerabilis Antistitis aegre tulisset, omnes qui illum noverunt, et exteri inspicient in brevi Commentario quod de suis laudibus exaravi, et vice Epistolae nuncupatoriae, praefigam huic Volumini Epitome vitae et virtutum dignissimi Episcopi. Sic provisum muneri meo, et memoriae dulcissimae tam cari capitis. Ut vero opusculum meum gratius evadat praesertim viris ecclesiasticis Dioecesis Neosoliensis, et comprovincialibus totius Hungariae, ratus sum Vobis Reverendissimis et Amplissimis Dignitatibus, et Canonicis Episcopalis Ecclesiae Neosoliensis hoc volumen consecrare, Vobisque et illius auctorem, et Commentarium qualecumque sit de vestro, imo nostro praeclarissimo Episcopo commendare. Vos enim hoc decet testimonium devotionis meae, et propter dignitatem qua bono hujusce Dioecesis, et exemplo totius Hungariae fungimini, et propter necessitudinem et societatem, quam multos annos habuistis cum illo Praesule. Testis egomet fui, idque recordor non sine ingenti moerore de jactura quam fecimus, saepe modo huc obversor, et audire etiam mihi videtur tantum Episcopum vobis illa S. Pontificis Xysti III. verba repetere tam justa, tamque nostris accomodata temporibus: *Nihil ultra liceat novitatis, quia nihil addi convenit vetustati: perspicua majorum fides, et credulitas nulla coeni permixtione turbetur*. Ast ne longius abeam, moremque nimis geram voluptati, quam dulciter nanciscor loquendo de Gabriele Zerdahely, Vobisque scribendo suis Consiliariis et Cooperatoribus, finem faciam; et Vos tantum oro, ut Commentariolum de vestro Episcopo, praesentemque Epistolam habere placeat monumentum perenne et verax meae devotionis, et obsequii.

COMMENTARIOLUM.

GABRIEL ZERDAHELYI de Nittra-Zerdahely Anna Bossányi de Nagy Bossány, et Emerico de Nittra Zerdahely, qui Angustanae Confessioni prius addictus, postea abjurata falsa religione veram fidem suscepit, anno 1742. in Nittra Zerdahely genitus. Sortitus animam bonam, ac moribus optimis imbutus a pueritia in omnem Ecclesiasticam disciplinam educatus; quam ille vivendi rationem adeo praecipue diligebat, ut in saeculo, terra nempe deserta, et inaquosa, feliciter adolevit tamquam flos convallium plantatus in domo Domini. Adolescens literis grammaticalibus, ac humanioribus Trenchinii, Tyrnaviaeque, Rhetoricae autem anno 1757. jam in veste Clericali Posonii in Seminario S. Emerici impense vacavit. Anno sequenti 1758. in quatuor ordinibus minoribus fuit initiatus, et in fine ejusdem anni ad Collegium Generale Cleri Regni Hungariae Tyrnaviam transmissus, ibi Philosophiae, ac Theologiae curriculum anno 1760. absolvit, ac Magisterio Philosophiae decoratus est. Romam ad Collegium Germanicum Hungaricum S. Appolinaris missus, anno 1764. cursum Theologiae confecit, atque in amplissimo conventu Cardinalium, Praesulum, ac Ecclesiastici Romani Cleri sapientium disputationem publicam habuit, et ex tota Theologia specimen sui progressus communi applausu dedit. Haec Disputatio illa occasione typis prodiit sub auspiciis Excellentissimi Archiepiscopi Strigoniensis, ac Hungariae Primatis Francisci Barkoczy. Anno eodem 1764. Diaconatum suscepit, et sequenti praevia dispensatione Romani Pontificis CLEMENTIS XIII. Presbyter ordinatus patriam repetiit. Statim sua sponte cura animarum Sestinensis uti cooperator suscepta, exultavit ut gigas ad currendam viam suam, totumque ad animas excolendas usque ad finem anni praedicti se tradidit. Inde ad Pa-

rochiam oppidi Vadkert Comitatus Neogradiensis nominatus, a Vice-Archidiacono districtuali Georgio Rudineez possessionem accepit. Hanc Ecclesiam ita administravit usque ad annum 1768, ut ad Apostolicum hoc munus implendum nullis laboribus, nullis incommodis pepercit.

Eodem anno Tyrnaviam vocatus, ibidem Vicaria potestate Strigoniensem Archi-Dioecesim regentis Ladislai Bauyay Secretarii munus fuit auspicatus. Sed divina Providentia majora de eo disponente in plurimorum salutem eductus anno 1771., Canonicus Strigoniensis ab Augustissima MARIA THERESIA nominatus, illico designatus fuit Praefectus Seminarii S. Emericii et biennio illud auctoritate et gratia rexit. Anno 1774. cunctis suffragiis a Capitulo Strigoniensi Szeuyer seu Tapson Provinciae Simeghiensis Praefectus renunciatus, in quo munere sedulo biennium exegit.

Anno 1776. ab Illustri Primate Josepho de Battyàn, qui eximias illius virtutes perspexerat, ad latus uti Canonicus in partem laboris adscitus fuit. Sed ab Augusta Regina ad supremum septemviratum electus, ac Episcopus Corczolensis nominatus fuit. Anno 1777. in Tabula Regia sessiones incepit, sed ab Augusto JOSEPHO II. cum reliquis dispensatus, sub Augusto LEOPOLDO II. Successore munus jam collatum mira cum doctrina exercuit. Anno 1780. Praepositus, ac suffraganeus Vaciensis electus, ab Eminentiss. Cardinale Christophoro Migazzi Episcopatus administratore in suum Vicarium Generalem assumptus anno sequenti, et Viennae per eumdem Episcopus Disconopolitanus *in partibus* consecratus. Rexit egregie illam Ecclesiam nomine Episcopi, ac suum Religionis tuendae, et amplificandae studium maxime declaravit administratione illius Episcopatus Card. Migazzi, et tunc ille Vicarius Capitularis fuit electus, et in hoc munere omnium vicit expectationem usque ad an. 1788; quo anno nominatus fuit Episcopus Vaciensis Franciscus

Splemsi, et ille cum Episcopo totam Dioecesim usque ad ipsius obitum administravit. Nihil porro in eo desideratum est, quod ad perfectum regiminis Apostolici sollicitudinem pertineret. Fuit enim ejus animus non solum firmus, et excelsus, sed prudens, et moderatus, effusa in omnes charitas, mansuetudo, atque humanitas cum ardenti Religionis studio. Defuncto Episcopo anno 1795. iterum fuit Vicarius Capitularis absque ulla cunctatione nominatus, quod munus strenue usque ad annum 1800. sustinuit, atque in opere, ac sermone potens fuit pro Disciplina ecclesiastica reparanda.

Tandem propter ejus prudentiae summae, ac doctrinae opinionem Augustissimus Rex FRANCISCUS ad recentem Neosoliensem Ecclesiam nominavit, possessionemque non sine publica bonorum omnium gratulatione anno 1801. nactus est. In illo Sacerdotii culmine, atque difficillimis Reipublicae temporibus talem se gessit, qualem muneris Apostolici ei crediti dignitas, ac omnium Dioecesis fidelium ejus curae commissorum salus, et utilitas postulabant. Summo ille munere egregie, et summa cum laude perfunctus est annis duodecim. Nam gubernavit Dioecesim Neosoliensem usque ad diem 4. Octob. 1813. qua die fractus laboribus, meritis, ac virtutibus inclytus morbo apopletico correptus, sequenti die obdormivit in Domino. Dignissimus certe, qui diutius teneret suam sedem, cum a primis pueritiae annis se totum Ecclesiasticis Ministeriis addixisset, ac sedulam divinis literis, ac sacrae psalmodiae operam navasset.

Vir sane disciplinae, ac regulae Ecclesiasticae retinentissimus. Illam in vigore suo, ut a praedecessore laetus acceperat, ita sedulus successori reliquit, et nihil unquam omisit, quod ad illius splendorem servandum pertineret. Nam sicut literarum sacrarum peritissimus fuit, ita constantissimus rerum Ecclesiasticarum defensor. Erat illius in restituenda Ecclesiastica disciplina indefessus labor, in extirpandis erroribus assidua vigilantia, in Sedis Apostolicae juribus

vindicandis robur invictum. Multa proinde egit, ut sacrorum Canonum indemnitati, et divinae fidei propagationi consuleret. Et tanquam ferventissimus praedicator, dum vixit, mirum in modum in hoc diligens fuit, ut doctrinae, vitaeque exemplo, quoscumque posset, ad veram Christi Religionem perduceret.

Ejus corpus in arca conditum die 8. ejusdem mensis Octobris in Ecclesia a se erecta Oppidi S. Crucis translatum fuit, universo Clero partim praeeunte, partim subsequente, et orbitatem suam graviter lamentante. Illum quippe patrem mitissimum experti omnes fuerunt. Nam singularem Cleri curam habuit, quem paterno semper amore, et multis beneficiis prosecutus est.

Vir summa humanitate, eximio animi candore, singulari morum suavitate, et bonitate praeditus, Cunctorum amans, cunctis amabilissimus. In egenos tamen mirabilis ejus beneficentia enituit, quibus reditus Ecclesiae vivens, et moriens liberali manu erogavit; apprime ratus Ecclesiae opes ad nobiliores usus applicari non posse, et ex manibus indigentium ad aeternitatis aerarium cum incredibili spiritualis usurae lucro, recta traduci.

„ Tantum debet (ait S. Gregorius Papa 2. *Past. Part. Cap.* 1.) „ actionem populi actio Praesulis transcendere, quantum distare so„ let a grege vita pastoris. „ Ita noster Episcopus metiri se sollicite studuit, quanta tenendae rectitudinis necessitate constringitur; sub cujus aestimatione populus grex vocatur. „ Fuit enim „ (verba sunt S. Gregorii) cogitatione mundus, actione praecipuus, „ discretus in silentio, utilis in verbo, singulis compassione proxi„ mus, prae cunctis contemplatione suspensus, bene agentibus per „ humilitatem socius, contra delinquentium vitia per zelum justi„ tiae erectus, internorum curam in exteriorum occupatione non „ minuens, exteriorum providentiam in interiorum sollicitudine non „ relinquens. “

INDEX

Capitum Declarationum Sacræ Congregationis Concilii, quæ in hoc Sexto Volumine continentur.

Tabernaculum, seu parvum Sacellum. Vide *Sacramentum Eucharistiae. §. II.*

Taxa in genere, et Taxa Innocentiana (1).

1. Vigore Synodalis Constitutionis in Dioecesi Caesaraugustana ex testamentis, Legatis piis, aliisque dispositionibus in pias causas pro quolibet milliare solid. 30, tum pro sigillo, tum pro Judice, Fisco, et Notario solvitur. Ambiguum est, an Concilium Trid. *Sess. 24. cap. 3. vers. in-*

(1) Haec Taxa confecta fuit 1. Octobris 1678. a Congregatione particulari deputata ab Innocentio XI. Const. *Exercitati* Bull. Rom. Tom. VIII. pag. 58., et de ejusdem mandato typis edita a S. C. Concilii die 8. ejusd. mensis, et anni. Non semel Controversia facta est, utrum Taxa Innocentiana obligaret extra Italiam? et praesertim in causa Tarraconensi anno 1699. inter Capitulum Ecclesiae Cathedralis, et Archiepiscopum, quam perspicue exponit Card. Petra, qui post paucos annos fuit S. C. Concilii a Secretis optime meritus; ait enim *Comment. ad Const. Apost. §. III. Praemialis num. 5o. Tom. I. pag. 8.* "Pro parte Capituli dicebatur dictam Taxam fuisse promulgatam per modum Legis, verbis universalibus conceptam, directam omnibus Episcopis, et Ordinariis, tum ex verbis praemialibus, ibi: *Per una Tassa generale, ed uniforme per il Foro Vescovile*, tum ex Decreto Sanctissimi approbantis Taxam, et remittentis executionem S. Congregationis Concilii, quae inhaerens dictis Mandatis dictam Taxam Typis mandari jussit, et per Literas Circulares ad quoscumque Locorum Ordinarios transmitti curavit, ut eas in Cancellaria Apostolica in Loco omnibus patenti retineri facerent eamdemque adamussim observarent; quibus additur, quod dicta Taxa non est, nisi reassumptum Decretorum, et Ordinationum SS. Canonum, et sacrorum Congregationum, ut ejus initio habetur: *Doversi per maggior chiarezza per toglier li dubii, ed equivoci, dar fuori le dichiarazioni, che in piu tempi, e diverse occasioni si sono fatte dalle Sacre Congregazioni del Concilio, e de Vescovi nelle materie Ecclesiastiche, acciò in tal modo sappia ciascheduno, che sia illecito, e si toglia ogni scusa d'ignoranza, ò di consuetudine, dovendo l'osservanza esser da per tutto uniforme*; ut per extensum tam dictam Taxam, quam Decretum S. C. Concilii refert Lantusca *in Theat. Regul. fol. 886. et seqq.* et Abbas Pascucius *in compend.* Pignatelli *tom. 1. fol. 239.*, et facit Rota *decis. 89. num. 4. cor. Ninot.* ubi; quod Bulla Papalis indistincte in verbis procedens, debeat ita sine difficultate intelligi, imo Papa quando vult in Constitutione restringere tantum obligationem in Italia, id dicit expresse in eadem Constitutione", ut *In Const. 85. Clem. VIII. tom. 3. et Const. 68. Innoc. X. tom. 4. Bullarii.*

"Pro parte tamen Archiepiscopi replicabatur, usum fuisse in curia emanere Leges in Lingua Latina tantum, unde cum promulgatio facta fuerit Lingua Itala, elicitur voluntas Papae coarctandi tantum Ordinarios Italiae, quia non usus fuit lingua communi ex dictis supra. Ulterius quod in initio Taxae dicitur, quod ante promulgationem Summus ille Pontifex per medium S. Congr. Concilii mandavit omnes Taxas Dioecesanas sibi transmitti, et tamen Taxae extra Italiam non fuerunt transmissae: denique posset addi, quod cum ejusdem Taxae executio demandata fuerit eidem Sac. Congregationi Concilii, a qua illa transmittenda foret ad quoscumque Ordinarios; hinc nisi constet de transmissione ultra montes, dicendum erit non fuisse universalem, quia etsi Bulla publicata in Urbe, afficiat omnes post tempus congruum, ut alibi dicam, tamen cessat hoc si aliter a Papa fuerit demandatum, quia, obligatio dependet ab ejus voluntate, nec ex eo, quod dicta Taxa sit reassumptum Sacrorum Canonum, et Sacrarum Congregationum declarationem, posset importare generalitatem, quia remaneret vis coactiva secundum emergentiam propriae cujuscumque Legis non autem ex vi dictae Taxae, ejusque poenarum."

terim (2) obstaret, ut possit haec Constitutio Synodalis observari, et talis taxa exigi? S. C. censuit posse ab Archiepiscopo exigi, secus tamen si in testamentis nullum extaret pium Legatum: *Caesaraugustana anno* 1581. *dub.* 1.

2. Episcopus ad S. C. transmittere debet taxam, seu pandectam ab Episcopo antecessore constitutam pro actis judicialibus conscribendis, et emolumentis Ministrorum, et Officialium quam confusam, et arbitrariam esse asseritur, et interim taxa Episcopi vicinioris in isto Tribunali observanda est: *Arianen.* 28. *Apr.* 1635. *dub. III.*

3. S. C. consulitur, an inspecta consuetudine, qua Capitulum expensas funerum pro ratione personarum defunctorum taxare solet, sit locus certam, et perpetuam taxam pro funeribus quibuscumque praescribendi? hanc enim taxationem Orator petebat committi alicui ex Episcopis vicinioribus, quum ad Archiepiscopum quota pars antedictarum pecuniarum funerum spectet. S. C. respondit secundum ea, quae narrantur, non licere Capitulo taxam ad suum libitum facere; et Archiepiscopo injungendum, ut ipse auditis partibus taxam conficiat, eamque S. C. probandam transmittat: *Matherana Funer.* 13. *Nov.* 1660. *dub. I.*

4. Dum inquiritur, an posset Episcopus exigere carolenos quatuor pro quolibet ex licentiis iterum investiendi census, et vendendi animalia ad pia Loca spectantia? S. C. mandat, ut Episcopus transmittat taxam Curiae Metropolitanae: *Larinen.* 23. *Martii* 1697. *dub. IV, et V.*

5. Capitulum Ecclesiae Metropoli-

„ Hinc cum fuerit pro parte Capituli institum pro observatione dictae Taxae cor. A. C. nti executore, fuit causa evocata a S. C. Concilii quae est executrix privativa ejusdem, ex verbis illis, ibi: *E nascendo qualche dubio in contrario se ne debbia consultare la S. C. sudetta del Concilio, e non altrimente*; ideo avocata Causa ab A. C. fuit sub die 2. Maii 1699 propositum infrascriptum Dubium, an Taxa Innocentiana servanda sit in omnibus Curiis etiam extra Italiam S. C. rescripsit. *Ad D. Secretarium*, ut exhibeatur Taxa Tarraconen. et sic noluit decidere expresse dubium, sed implicite sensus videtur fuisse negativus vi dictae Taxae; sed non dubito, quin, si alicubi Taxa Fori Ecclesiastici excederet modum praescriptum a Decretis Sacrorum Canonum, et Ecclesiasticarum Constitutionum, erit tunc reducenda ad ea, quae mandat S. C. Conc. Trid. *cap.* 10. *Sess.* 20. *Cap.* 3. *Sess.* 24. *de Refor. vers. ne inutilibus sumtibus.* Quo vero ad Jurisdictionem dictae S. C. pro dictae Taxae executione, et cognitione in una Surrentina, cum ad instantiam Civitatis Surrenti fuerit coram A. C. Thomato anno meritissimo S. C. Concilii Secretario meo Antecessore Locumtenente A. C. praevio Monitorio super observatione illius, obtenta sententia, S. C. die 6. Maii 1690. rescripsit: sublata sententia A. C. Thomati, Partes adeant S. C. ex integro." Ferarri *Biblioth. Canon. Verb. Taxa num.* 10. *Tom. VII. pag.* 191. ait „ Taxa Innocentiana servanda est in omnibus Curiis, etiam extra Italiam, unde S. C. Concilii in Vasionen. Taxarum Synodalium, quae praescriptae erant contra dictam Taxam Innocentianam, ad dub. *An Taxae praescriptae in Synodo Dioecesana Vasionen. sint observandae, et exequutioni mandandae, in casu sub die* 6. *Febr* 1734. *respondit negative et amplius.*"

(c) „ Interimque caveant, ne inutilibus sumptibus quiquam graves, onerosive sint; neve ipsi, aut quisquam suorum quidquam procurationis causa pro visitatione, etiam testamentorum ad pios usus, praeter id, quod ex relictis piis jure debetur, aut alio quovis nomine, nec pecuniam, neque munus quodcumque sit, etiam qualitercumque offeratur, accipiant, non obstante quacumque consuetudine, etiam immemorabili" Ita Concil. Trid., et Gallemart ad verba *Praeter id quod ex relictis piis jure debetur* ait „ Episcopus potest ex consuetudine exigere, veluti trigesimum, ex relictis piis ratione visitationis testamentorum; secus vero si in testamentis nullum esset relictum pium" *pag.* 295. *num.* 14. *edit. Trid.* 1745.

tanae plurimum dolens de excessivitate taxae Curiae Archiepiscopalis, monitorium expedivit super observantia taxae Innocentianae, quam non esse observandam extra Italiam Archiepiscopus defendit. Hinc dubio perpenso, an taxa Innocentiana servanda sit in omnibus Curiis etiam extra Italiam? remisit ad D. Secretarium responsum: (3) *Tarraconen. Tax. Innoc.* 2. *Maii* 1699.

6. Dubium, an sponsi, antequam matrimonium per verba de praesenti contraxerint invicem conversantes subjacere debeant poenae Synodali 25. libr. cerae elaboratae, et propinae decreti Carolen. 15. sive poenae pecuniariae ducat. 7. cum dimidio? S.C. respondit Constitutionem Synodalem quoad poenam applicandam piis locis non solum, sed etiam respective taxam Innocentianam (4) servandam esse: 18. *Julii* 1699. confirmatur: *Amalphitana* 6. *Febr.* 1700. *dub. II.*

7. Haec res in quaestione versatur, quaenam taxa servanda esset a Judice Delegato Apostolico tam in causis civilibus, quam criminalibus pro sportulis, seu propinis? responsum fuit, ut exhiberentur taxae tam ordinariorum, quam Delegati: *Sardiniae Jur.* 24. *Apr.* 1700 *dub. XXII.*

8. Perspicuum fecit S. C., an in consensibus praestandis per Ordinarios Suffraganeos Ecclesiae Metropolitanae Beneventi super investimentis Locorum piorum liceat Cancellariis pro eorum mercede aliquid recipere, et usque ad quam summam? hac responsione, in casu de quo agitur, servandam esse taxam Metropolitanam: *Aliphana Tax.* 18. *Febr.* 1702.

9. Quum Cancellarius Curiae Episcopalis pro mero suo labore in testium examine ad probationem status liberi exigere consueverit Carolenos circiter octo monetae Regni ad julios sex monetae Romanae non ascendentes, recursu habito ad S. C. decretum fuit, servari taxam Innocentianam (5): *Ortonen.* 27. *Martii* 1706. *dub. II.*

10. Taxa scutorum sex solvendorum Parocho Castri S. Felicis titulo eleemosynae pro quolibet sepulcro ex duobus construendis a communitate, unum nempe pro viris, alterum pro mulieribus ab Episcopo confecta, ad postulationem Parochi augeri debet arbitrio Card. Praefecti: *Spoletana Sepul.* 24. *Aug.* 1709. *dub. II.*

11. Constituitur dubitatio, an Canonici, Coadjutores in curam animarum Ecclesiae Collegiatae terrae S. Quirici taxam libr. 8. monetae Senensis pro primo defuncto ex familia extraneorum, qui in eorum Ecclesia humatur, exigere possint? rescribitur dilata, et coadjuventur probationes formaliter super praetensa consuetudine, et interim servetur solitum: *Pientina Fun.* 13. *Januar* 1714.

12. Venit in dubitationem, an in Curia Episcopali Larinensi servanda esset taxa Metropolitanae Curiae Beneventanae, vel potius taxa Innocentiana? responsum est, ut audiatur

(3) *Vide not.* 1.
(4) *Vide not.* 1.

(5) *Vide not.* 34. *tom. II. pag.* 18.

Card. Archiepiscopus Beneventanus, et interim servetur taxa Innocentiana (6) *Larinen. Decr. Synod.* 30. *Aug.* 1732. *dub. XIV.*

13. Quum in Dioecesi Vasionensi nulla certa Lege praescriberetur quantitas emolumentorum a Parochis percipiendorum in functionibus ad eorum officium spectantibus, Episcopus in Synodo habita an. 1724. taxam constituit in ea Dioecesi servandam circa matrimonia, Baptismum, et quoad funera. At reclamantibus Consulibus, S. C. minime illam approbavit: *Vasionen. Tax. Syn.* 6. *Febr.* 1734.

14. Conquerens Clerus Ecclesiae S. Mariae de Colle oppidi Mormanni, quod Episcopus, illiusque Curia, seu Cancellarius nonnulla exigat emolumenta, vel sibi non debita, vel majora illis, quae in taxa Innocentiana praescribuntur, hoc proposuit dubium in S. C., an constet de inobservantia taxae Innocentianae? et respondit, ut recurrat in casibus particularibus: *Cassanen.* 15. *Dec.* 1736. *dub. XIII. confirmat.* 30. *Martii* 1737.

15. Taxa novissime ab Episcopo confecta in favorem Parochi loci Scapezzani super emolumentis comitatus Cadaverum reformari debet, juxta modum (7): *Senogallien. Fun.* 19. *Decem.* 1739. *dub. I.*

16. Instituitur disputatio, utrum constaret de inobservantia taxae Innocentianae in Curia Episcopali Alexani, quoad collationem beneficiorum, Ordinum, et executionem dispensationum matrimonialium? responsum praesto fuit, ut Episcopus sedulo invigilaret, ut taxa Innocentiana (8) omnino servaretur; et quoad praeteritum conscientiae suae consuleret: *Alexanen.* 1. *Sept.* 1742. *dub. XII.*

17. Eo quod S. C. Vicario Camperiaci deputato facultatem tribuerit in Oratorio sepeliendi cadavera, emolumentis tamen Parocho reservatis, plurimae factae desuper sunt lites. Inter cetera decisum est, emolumentorum taxam per statutum Episcopi confirmatum a Nuntio Apostolico Helvetiorum, non esse servandam: *Sedunen. Fun.* 28. *Maii* 1746. *dub. IV.*

(6) *Vide not.* 1.

(7) „ Modus autem est, ut Parochus pro associatione cadaverum in quocumque casu nihil exigere possit ultra Conscriptum *in cap.* 1. *Taxae*, quodque Parochianis ita volentibus, vel ipse tantum, vel ejus Capellanus cum unico Clerico debeat funus comitari". *Lib. Decret.* 89. *fol.* 390.

(8) Haec taxa ab Innocentio XI. confecta prohibet 1. in collatione sacrorum Ordinum quodcumque emolumentum, vel donum exigere, sed tantum cereum ab ordinato oblatum juxta Pontificale recipere annuit. Scriba autem ob literas tum dimissoriales, tum testimoniales solum, *la decima parte di un scudo di moneta Romana, cioe un giulio*, recipere potest. Quoad beneficia Ecclesiastica, quae Episcopi, aut inferiores collatores conferrant, nec non Capellanias manuales, fundationes, Societates, et similia tantum Scriba vigore §. 2. *et* 3. ob literas collationis potest mercedem juxta laborem suum, non excedentem summam scuti Romani; et causa possessionis pariter Scriba ob rogitum julios tres in Civitate confectum, extra quatuor julios exigere valet. Gratis autem tradendae sunt literae testimoniales, si agatur de beneficiis Apostolicae collationis. Et causa executionis Literarum Apostolicarum scriba tantum ob laborem regesti, aliorumque actuum recipere emolumentum, quod labori respondeat, dummodo scuti auri summam non excedat. Quod si contradictor adsit ampliatur summa usque ad duo scuta auri. De beneficiis juris patronatus observetur taxa cujusque Curiae. In §. 4. praeterea cautum est, ut in causis matrimonialibus, executionibus dispensationum Apostolicarum, testimoniis status liberi, et similibus, Scriba tantum potest exigere pro executionibus dispensationum Julios tres, pro probatione status liberi unum julium pro teste, dummodo semper non excedat scutum unum Romanum. Pro causis autem contentiosis taxa cujusque Tribunalis observatur, dummodo providatur.

18. Sed emolumentorum taxam ab Episcopo in visitatione anni 1739. factam esse servandam, firmatum fuit: *Ibid. dub. V.*

19. Episcopo Castellanetae in distributione, seu adjudicatione subsidiorum dotalium extrajudicialiter, vel judicialiter procedente, aliqua ipsi, seu ejus ministris debentur emolumenta juxta taxam Innocentianam (9): *Castellaneten. 27. Apr. 1748. dub. V.*

20. Jo. Baptista Gagliardi pium Legatum possidens, ut onera eidem injuncta impleret, petiit ab Abbate Capituli Castri Moenii, ut significaret quid emolumenti pro sacro solemni praestandum foret; respondit Abbas praestandas esse sex Candelas, et tres julios illi, qui missam cantat, et julium unum pro quolibet sive Canonico, Curato, sive aliis Sacerdotibus simplicibus, quamvis assistentibus, et julios duos Abbati. Postea rescivit anno 1747. a Canonicis ejusdem Ecclesiae cum consensu, praesentia, et approbatione Vicarii Generalis taxam longe minorem illa, quam expressit Abbas, factam fuisse, ac propterea hujus, quam ignorabat, non Abbatis exequendam taxam; et illam a Card. Episcopo adprobatam praedicto anno exequi debere obtinuit. *Albanen. 11. Maii 1748. dub. I. Confirmat. 14. Sept. ejusd. anni.*

21. Postulante Capitulo Cathedralis, ut aboleretur taxa funerum impressa post ultimam synodum, quae ultra modum auget emolumenta in Urbe Faventiae jamdiu consueta, quaeque evulgata est non auditis Clero, et Populo, nec impetrata S. C. approbatione, favorabilis ei data est Sententia, et dictum insuper, ut servaretur taxa Card. Rosetti, postquam demandatum, ut Episcopus procederet ad revisionem taxae auditis interesse habentibus: *Faventina Praeem. et Funer. 11. Apr. 1761. dub. VI.*

22. Deficientibus reditibus pro nova constructione Collegiatae, et Parochialis Ecclesiae, post tot provisiones desuper captas, devenit Episcopus ad praefinitionem taxae persolvendae a Capitulo, aliisque beneficiatis; verum quum hujusmodi taxa gravis ob tenuitatem redituum uniuscujusque beneficii comperta fuisset, idcirco occasione sacrae Visitationis Capitulares omnes Episcopum pro illius moderatione rogarunt. Episcopus vero moderationem pro dimidio impertiri posse censuit, ea tamen lege, ut ad aliud decennium illius solutio protraheretur. Et S. C. juxta votum Episcopi facto verbo cum SSmo respondit: *Auximana Taxae 27. Nov. 1773.*

23. Quaestio agitatur, an esset imponenda taxa, seu collecta, et quomodo pro reaedificanda, et amplianda nova Parochiali Ecclesia S. Michaelis Archangeli in situ prope Collegium PP. Doctrinae Christianae? Episcopo scribi demandatum fuit juxta instructionem (10) *Pontis Curvi Re-*

(9) *Vide not. 177 tom. 5. pag. 231.*

(10) Optatum fuit ab Episcopo ,, Primo; quod ,, praevia deputatione periti, seu peritorum sibi ,, confidentium, referat, utrum Parochialis Eccle- ,, sia S. Angeli restaurari possit, eique substrui ,, fundamenta, quae deficere asseruntur, ut eadem ,, Ecclesia stabilis, et firma reddatur: Secundo, ,, an dictae Ecclesiae constructio antiquior sit con-

and., *et Trans. Eccl. Par.* 13. *Sept.* 1777. *dub. V.* Et causa denuo relata affirmative dictum fuit: 6. *Martii* 1779.

Tertiarii, *Tertiariae Regularium.*

1. Tertiarios utriusque sexus debere omnino a proprio Parocho Sacramentum SSmae Eucharistiae in Paschate suscipere, ac ad id ab Episcopo compelli posse decernitur: *Aquilana* 5. *Febr.* 1604. *dub. III.*

2. Consulta S. C. respondit, mulieres Tertiarias nisi castitatis emiserint votum, privilegiis tertii Ordinis, cujus habitum deferunt, non gaudere: *Stagnen.* 7. *Dec.* 1620. *dub. I.*

3. Ac esse servandum Decretum a S. C. Episcopor. et Regular. consultationibus praeposita hac de re editum (11) definitur: *Ibid. dub. II.*

4. Teneri in Paschate de manu Parochi sacram Communionem suscipere, nec peccata sua posse alteri confiteri, quam Sacerdoti ab Episcopo approbato firmatur. *Ibid. dub. III.*

5. Si vivant in propriis domibus seorsim non posse ad clausuram compelli, sin autem vivant in Congregatione servandam esse Const. S. Pii V. quae incipit *Circa Pastoralis Officii* 29. Maii 1566. (12) *Ibid. dub. IV.*

6. Non subesse Episcopi visitationi, et correctioni, sed gaudere privilegio Ordinis, cujus tertiae regulae habitum assumpserunt; si modo habeant requisita Concil. Lateran. sub Leone X. Pont. Max. Sess. XI. in fin. (13): *Ibid. dub. V. et VI.*

7. Demum adeundam esse S. Congr. Episcop. et Regul. Consultationibus praepositam (14): *Ibid. dub. VII.*

„ termina Domo Philipporum, vel istorum Do„ mus sit antiquior constructione Ecclesiae, ut „ removeri jure possit sterquilinium dictae Do„ mus adhaerens Ecclesiae, simul et mandare clau„ suram fenestrarum existentium supra tectum „ Ecclesiae pro ipsius amplietione facienda: Ter„ tio; an foveae, vel excavationes, quae circum„ dant Ecclesiae murum removeri possint, et re„ parari, ne aquae penetrent in Ecclesiam: Quar„ to demum; utrum Ecclesiae detrimentum pro„ cesserit ex natura rei, vel ex incuria, et negli„ gentia Collegii, et Patrum Doctrinae Christia„ nae ob non factas tempore debito necessarias re„ staurationes, vel ex culpa, et facto illorum de „ Filippis etc.“ *Ead. Caus.* 27. *Junij* 1778. §. 2.

(11) *Vide not.* 659. *tom.* 2. *pag.* 490.

(12) *Bull. Rom. Tom. IV. Part. II. pag.* 292. qua §. 3. Legitur. „ Mulieres quoque, quae Tertiariae, seu de Poenitentia dicuntur, cujuscum„ que fuerint Ordinis in congregatione viventes, „ si, et ipsae professae fuerint, ita ut solemne „ votum emiserint, ad clausuram praecisae, ut „ praemittitur, et ipsae teneantur; quod si votum „ solemne non emiserint, ordinarii una cum su„ perioribus earum hortentur, et persuadere stu„ deant, ut illud emittent, et profiteantur, ac „ post emissionem et professionem eidem Clausu„ rae se subjiciant, quod si recusaverint, et ali„ quae ex eis inventae fuerint scandalose vivere, „ severissime puniantur.“

(13) Ubi legitur de Fratribus, et Sororibus Tertii Ordinis „ collegialiter autem viventes, seu cum claustralibus habitantes, ac mulieres virginalem, seu coelibem, aut castam vidualem (expresso voto, et sub dicto habitu) vitam ducentes, privilegiis, quibus fratres Ordinis, cujus tertiae regulae habitum gestant, gaudere debeant.“ *Acta Concil. tom IX. pag.* 1835. *edit. Paris. anni* 1714. *apud Harduinum.*

(14) *Vide not.* 660. *tom.* 2. *pag.* 492.

8. Mulieres Tertiarias teneri in Paschate de manu Parochi sacram Communionem suscipere, deciditur: *Civitatis Castelli* 2. *Dec.* 1628.

9. Decidit S. C. non expedire, ut in sorores Tertiarias recipiantur inhabiles ad psallendum horas canonicas: *Viterbien.* 15. *Martii* 1631. *dub. IV.*

10. Mulieres Tertiarias in Congregatione viventes, si professae fuerint, itaut solemne votum emiserint, ad clausuram praecise teneri, atque ad eam servandam ad praescriptum S. Pii V. Pont. Max. Constitutionis (15) esse cogendas judicium S. C. tulit: *Eugubina* 12. *Nov.* 1633. *dub. III.*

11. Episcopus exponit, quod in oppido Codogni duodecim circiter piarum Mulierum viventium in Communitate, et cum habitu uniformi reperiuntur, et emittunt vota, non tamen solemnia in manibus Guardiani Reform. S. Francisci, sed in Paschate sumunt Eucharistiam de manibus Parochi, ideo ignoratur, an istae mulieres Tertiariae subsint jurisdictioni, vel correctioni Episcopi? affirmativum praebuit S. C. responsum: *Lauden. Jurisd.* 27. *Martii* 1677.

12. Interpretatione opus est, an constaret de legitima erectione Tertii Ordinis de Poenitentia in Ecclesia Conventus S. Mariae de Monte Carmelo PP. Min. strictioris Observ. S. Francisci, qui *Reformati* nuncupantur, Oppidi Collis Torti? affirmativum prodiit responsum servatis Decretis SS. Congreg. quoad receptionem mulierum (16): *Larinen.* 14. *Maii* 1746. *dub. II. confirmat.* 9. *Julii ejusd. anni.*

13. Confratres dicti Tertii Ordinis de Poenitentia in publicis tantum supplicationibus, non vero in comitatibus cadaverum, neque sub propria cruce, sed sub illa PP. Reformatorum incedere posse S. C. existimavit: *Ibid. dub. IV.* Causa reproducta confirmavit decretum, addidit, dummodo non utantur sacco, vel alio particulari habitu: 9. *Julii ejusd. anni.*

14. Duae sunt Januae intra fines Paroeciae S. Vincentii pretio conductae Domus, quas habitant decem, aut duodecim puellae, quoque Tertiariae Ordinis S. Dominici nuncupantur, et quae nec vota solemnia emittunt, nec clausuram servant, neque Parochi, et Episcopi subesse jurisdictioni praetendunt. Sed Pro-Vicarius Generalis edixit, ut Parochum in pastorem agnoscerent. At illae ediderunt Decretum Archiepiscopi Fli-

(15) *Vide not.* 12.

(16) Secr. Congr. Episcop. et Regul. *sub die* 20. *Decem.* 1616. inhaerendo dispositioni Apostolicarum Constitutionum, innovans, ac confirmans Decreta S. Congr. Concilii ad id edita statuit. „ Superioribus autem Regularibus sufficienti facultate ad id a Sancta Sede Apostolica suffultis (Capucinis exceptis) libere mulieres ad hujusmodi „ habitum recipere, atque ad ipsos vestiendi eas „ officium pertinere; non autem ad habitum admittendas, et recipiendas esse, nisi probatae vitae, „ ac bonis moribus praeditas, ac in aetate saltem „ quadraginta annorum constitutas, quae de proprio habeant, unde sufficienter vivere possint, et „ non cum aliis viris, quam cum consanguineis, vel „ affinibus in primo tantum gradu sibi conjunctis „ cohabitent, et ab Ordinario Loci licentia prius „ impetrata, qui non aliter eam concedet, nisi „ de praedictis praevio examine diligenti sibi „ constiterit.“ Hoc Decretum refert Ferrari *Biblioth. Canon. Verb. Tertiariae num.* 3. *Tom. VII. pag.* 192. Insuper *anno* 1762. 2. *Aug.* Sub Clem. XIII. Instructio emanavit a S. C. de Propaganda Fide de mulieribus Tertii Ordinis, earumque privilegiis, relata a Giraldi *Exposit. Juris. Pontif. Tom. I. pag.* 581.

schis, quo eas declaravit personas Ecclesiasticas, et gaudere privilegiis Ordinis Praedicatorum, donec collegialiter vixerint. Inde res deducta est in S. C., quae sancivit illas puellas Tertii Ordinis S. Dominici subjectas esse jurisdictioni Parochi: *Januen* 26. *Apr.* 1749. (17). Deinde illae Puellae exposuerunt tria vota simpliciter emittere, ac rigidissime clausuram servare, ne huc illuc vagarentur, uti Parochus asserebat, et petierunt recedendum a decisis, et S. C. rescripsit, dilata, et scribatur, Archiepiscopo juxta instructionem (18) et interim per Parochum nihil innovetur: 14. *Martii* 1750.

15. Ex antiquissimo privilegio Alex. VI. Pont. Max. jus desumunt Tertiariae Ordinis S. Dominici recipiendi tam in die Paschae, quam aliis diebus, etiam in mortis articulo Eucharistiam, et alia Sacramenta hujusmodi ab eisdem Fratribus Ordinis Praedicatorum. Hoc fretae privilegio immunes semper fuerunt a jurisdictione Parochi S. Andreae de Ansaldis Dominicanae Tertiariae, quae Bononiae vivunt in communitate. Nuper id in contentione fuit, et S. C. decrevit in favorem earum exemptionis: *Bononien. Exemp.* 10. *Julii.* 1790.

16. Decidit S. C. vota, quae profitentur a Religiosis Mulieribus Jesu et Maria Conservatorii Tertiariarum sub regula S. Augustini oppidi Fabricae non esse solemnia, sed simplicia. Nam hujusmodi Tertiariae non recensentur inter approbatos a Sancta Sede ordines ejusdem regulae, nec servant clausuram: *Civitatis Castellanae* 3. *Martii* 1792. *dub. I.*

17. Et quum Sorores Laetitia, et Francisca de Angelinis Tertiariae legitimis de causis devenerint ad seculum, S. C. resolvit esse locum repetitioni dotium, non autem restitutioni medietatis jam solutae a dictis Sororibus. Nam appellationem quoad medietatem dotium in suspensivo, quoad aliam medietatem in devolutivo a decreto A. C. restitutionis dotium in summa scut. 550. Monasterium obtinuerat: *Ibid. dub. II.*

Tertius Ordo.

1. Ut facultatibus in summorum Pontificum Constitutionibus expressis PP. Minores Excalceati Ordinis S. Francisci, qui Monasterium incolunt in Villa Penaranda, uterentur, Tertium Poenitentiae Ordinem virorum atque mulierum in eorum Ecclesia erexerunt. Contradictores sese enunciarunt alii ejusdem Ordinis Patres, qui Minores observantes nuncupantur, quorum Monasterium octavo a Penaranda lapide distat, situmque est in alia Villa Alva, et qui dudum alium Tertium Ordinem instituerunt. Nihil itaque opponi disputant Minores Excalceati, cur eodem beneficio, eademque facultate ipsi uti nequeant,

(17) Hanc resolutionem Benedictus XIV. confirmavit *const. Emanavit* 17. *Sept* 1749 *Bull. ejusd. tom.* 3. *pag.* 44.

(18) Mandatum nempe fuit Episcopo, ut referret, an dictae Sorores, quae praecisam Clausuram voluntarie semper servasse, et servare dicuntur, aliquando a domo exierint, quave occasione, et ipsis auditis, an ad dictam Clausuram servandam perpetuo se adstringere velint, et interim quoad Parochum nihil innovetur. *Regist. Lit. Lib.* 30. *die* 14. *Martii.* 1750.

qui unum cum Minoribus Observantibus corpus constituunt, eumdemque totius Ordinis Praefectum agnoscunt. Secundum ergo ea, quae proponebantur decisum est PP. de Observantia S. Francisci facultatem erigendi Tertium Ordinem nuncupatum de Poenitentia ejusdem Ordinis S. Francisci privative quoad Patres Minores Excalceatos dicti Ordinis S. Francisci minime habere: *Salamantina Erect.* 20. *Mart.* 1745. *dub.* 1.

2. Decisum exinde fuit, Tertium Ordinem nuncupatum de Poenitentia ejusdem Ordinis S. Francisci erectum a PP. Minoribus Excalceatis Ordinis S. Francisci in Villa de Penaranda supprimendum haud esse. *Ibid. dub. II.*

3. Neque demum Tertium Ordinem in eadem Villa erectum a PP. Minoribus de Observantia Ordinis S. Francisci supprimendum esse definitum fuit: *Ibid. dub. III.*

Testamentum Vide *Dispositio Testamentaria*, *Moniales* §. *III.*

Testimonia, Fides Vide *Fides*, *Testimonia.*

Testimoniales Literae Vide *Abbas* §. *V. Episcopus* §. *V. Sacramentum Ordinis* §. *IV.*

Testis, *Testes.*

In Sancti Clementis pro Clericis Hispanis Collegii statutis decernitur, ut ante admissionem coram Ordinario Loci probare debeat admittendus puritatem suae originis absque ulla Maurorum, Judaeorum, Haereticorumque macula. Hoc in primo; in secundo vero examine eligitur a toto Collegio unus in Hispaniam rediturus, qui de veritate, et substantia primarum probationum per se ipsum inquirat, examinando iterum testes, qui primo coram Ordinario deposuerant, aliosque, si illi mortui fuerint, et praeter hos etiam alios tres, et Notarium. Si per hanc secundam disquisitionem prima deprehendatur extorta dolo, vel fraude, expellitur admissus, et ad omnes condemnatur expensas. Hinc Rector, et Collegiales Summo Pontifici supplicarunt, ut Collegio Testes examinaturo facultas tribueretur cogendi per censuras ecclesiasticas testes renuentes se examini subjicere; et S. C. preces ratas non habuit. Adversus hoc rescriptum concessa Rectori, et Collegialibus nova audientia decretum fuit confirmatum: *Bononien.* 21. *Maii* 1718. Tertio ad examen producta quaestione demandatum fuit, ut scriberetur Nuntio Hispaniarum (19) 26. *Nov.* 1723. Sed respondente Nuntio, quod sibi exorbitans ea non videretur facultas Collegio concedenda, quodque plurima Hispaniarum Collegia eodem gaudebant privilegio, S. C. placuit recedere a decisis, et gratiam indulgere: 9. *Sept.* 1724.

Testium Praesentia Vide *Matrimonium* §. *XVII.*

Theologalis Praebenda Vide *Canonicatus* §. *VII.*

Theologus Canonicus Vide *Canonicus* §. *IX.*

(19) Tenor fuit instructionis, ut Nuntius informaret, an ullae querimoniae Episcoporum ex concessione praedictae facultatis oriri possent, et eidem Nuntio insinuatum fuit, ut collegialis eligendus pro secunda inquisitione semper debebat esse Clericus: *Ead. Caus.* 9. *Sept.* 1724 § 7.

Thesaurariatus dignitas.

Dignitatem Thesaurariatus erigendam non esse in Civitate Puteoli Neapoli proxima, ob quam Antonius Horatius Frautus, et Bernardinus Constantius tenuem dotem obtulerant ducatorum duodecim monetae regni Neapolis S. C. sententia fuit: *Puteolana Erect. Thes.* 18. *Decem.* 1745. *dub. I.*

Thesaurarius Canonicus Vide *Canonicus* §. *X.*

Thori Separatio Vide *Matrimonium* §. *XXVII.*

Tintinnabulum.

1. Societati Ssmi Rosarii in Ecclesia Collegiata S. Stephani receptae non licet Campanas pulsare curare de licentia tantum Archipresbyteri ejusdem Ecclesiae, sed requiritur quoque Canonicorum consensus: *Regien.* 5. *Aug.* 1719. *dub. VIII.*

2. Tintinnabula ciere nequeunt Parochi Oppidi Novarum die Sabbati Sancti ante signum Ecclesiae Collegiatae S. Mariae, de qua constet quaedam species Superioritatis super alias Ecclesias: *Derthonen. Jur. Par.* 3. *Decem.* 1718. *dub. IV. confirmat.* 7. *Decem.* 1720. (20).

3. Sonitum Campanarum non possunt prohibere Presbyteri Ecclesiae Matricis, et Parochialis S. Mariae Collis terrae Peschi Constantii quoad tempus obitus, et pro sonitu nihil deberi; quoad tempus delationis cadaveris tintinnabula esse agitanda, si haeredes velint soluta competenti mercede taxanda ab Ordinario: *Nullius seu Montis Casini Praeemin.* 26. *Januar.* 1726. *dub. XV. confirmat* 11. *Sept.* 1728.

4. Pulsatio exigui tintinnabuli Oratorii in Atrio deliciosae domus, seu Turris Familiae de Fontaner ante Missae celebrationem in diebus festis interdicitur ad formam decreti Episcopi, ne exinde populus distrahatur ab Ecclesia Parochiali, et incidat in ignorantiam circa credenda, et observanda: *Barchinonen. Cap.* 28. *Julii* 1730. *dub. I.* confirmat. et additum, ut removeantur Januae Atrii. 30. *Sept. ejusd. anni.*

5. Ac licet de Fontaner retinere illud exiguum tintinnabulum in Capella juxta formam praescriptam, ac praescribendam ab Episcopo: *Ibid. dub. II. confirmat. ibid.*

6. Campanarum pulsatio in Sabbato Sancto prius facienda est in Ecclesia, de cujus constat majoritate, S. Mariae Magdalenae Montis Barutii, deinde in aliis Ecclesiis ejusdem loci: *Aquen. Praeem. et Jur. Par.* 8. *Martii* 1732. *dub. IX.*

7. Quoad aerium campanarum agitatio, quae in diebus festis pro missa solemni fieri solet ab Ecclesia Rectorali S. Georgii ante alias Rectorales,

(20) „ Cum nos ipsi Secretarii munere Sacrae „ Congregationi Concilii operam praestaremus, in „ Oppido Histonii Ecclesiae S. Mariae, ac S. Petri pari inter se dignitate veteri pactione constituerant, ut Sabbato Majoris Hebdomadae alternis vicibus primae tintinnabulum pulsarent, „ At cum deinde Ecclesia S. Mariae Innocentii „ XIII. beneficio Collegiatae titulum, ac dignitatem obtinuisset. Sacra Congregatio decrevit, „ ut qualibet pactione abrogata Sabbato Majoris „ Hebdomadae campanam ante ceteras omnes ipsa „ pulsaret, idque privilegium ad ipsam perpetuo „ spectaret." Bened. XIV. *Inst. Eccl.* XX. *pag.* 122. *edit. Inglstadii, et Aug. Vend.* 1751.

et Archipresbyteralem terrae Campobassi, an pendere debeat ab arbitrio Archipresbyteri; censuit S. C. pulsationem campanarum libere fieri posse ab omnibus Ecclesiis, excepto Sabbato Sancto, quo die spectat prima percussio ad Ecclesiam Archipresbyteralem: *Bojanen. Jur. Par. ac Praeem. 24. Maii 1732. dub. XIX.*

8. Ac dubio perpenso an Procurator Collegii, ad quem spectat pulsatio tintinnabulorum Ecclesiae Rectoralis S. Georgii in omnibus supplicationibus funereis totius oppidi, jubere debeat pulsationem praedictam sine licentia Archipresbyteri, vel de ejus licentia? S. C. respondit, ut solitum servaretur: *Ibid. dub. XXI.*

9. Obscurum quum esset, an Ecclesiae S. Stephani Sigestri oppidi liceat prohibere Rectori Ecclesiae S. Mariae de Nazareth, ceterisque Ecclesiis ejusdem oppidi priorem pulsationem campanarum in Sabbato Sancto, non prodiit definitio, sed praeceptum fuit, ut extraherentur documenta, citatis partibus, quum adhuc penderet lis super Matricitate dictae Ecclesiae S. Stephani: *Brugnaten. Pleb., et Praeem. 20. Novem. 1745. dub. IV.*

10. Ecclesiae S. Nicolai Civitatis Riveliae jus ante aera campana percutiendi in die Sabbati Sancti competere, horamque ab Episcopo designandam esse decrevit S. C. contradicente Ecclesia S. Mariae de Podio, minime tamen constare anno 1744. Ecclesiam S. Mariae Sacros aeres ante pulsasse, adeoque non incidisse in poenam Duc. 100. definivit: *Policastren. Praeem. et Jur. Par. 22. Jan. 1746. dub. XI.*

11. Decretum Episcopi occasione visitationis emanati, quo interdicitur celebratio missarum lectarum, dum Episcopus missam pontificaliter celebrat, vel sacrum solemniter die Jovis cum expositione SSmi Sacramenti perficitur; et etiamsi ex gravi causa celebrentur, non pulsentur exigua tintinnabula sub poena suspensionis, sustinetur tantum quoad sonum exiguorum tintinnabulorum, minime in reliquis: *Segnen. Decr. 22. Novem. 1749. dub. III.*

12. Duae in Dioecesi Cassanensi sunt ejusdem nominis terrae Castelluccio cum denominatione inferioris, et superioris nuncupatae. Inferior una ad Collis radices, superior altera in Collis cacumine sita. Quaestione super matricitate inter duas earum Ecclesias facta, resolutum fuit, non constare de matricitate Ecclesiae S. Nicolai inferioris super Ecclesiam S. Margaritae superioris terrae. Examinatum nuper fuit, num Ecclesiae S. Nicolai in die Sabbati Sancti competeret antepulsatio companarum. Verum ei minime competere, sed faciendam esse per vices statutum est: *Cassanen. Matr. et Praeem. 3. Apr. 1756. dub. II.*

13. Licentia sonum eliciendi a tintinnabulis Ecclesiae Parochialis S. Mariae in Coelum Assumptae Villae de Limiana, quando opus fuerit, concedenda est a Rectore independenter a Residentibus, qui cum Rectore eidem Ecclesiae inserviunt: *Urgellen. 12. Martii 1757. dub. XVI.*

14. Episcopi Squillacensis monitio, ne PP. Minor-Conventuales degentes in terra Mottae Bruneaturi Domini-

cis, festisque diebus ante Missae Parochialis celebrationem, sacra peragerent, cum praecedenti campanarum sonitu in eorum Ecclesia Annuntiationi B. M. V. dicata, ut ad suas Parochias populus frequentius accedat, non obligat eosdem Regulares, se exemptos, et consuetudinem tintinnabula ciendi servare dicentes: *Squillacen. Celebr. Miss. et Funct. Conv.* 28. *Febr.* 1761. *confirmat.* 8. *Aug. ejusd. anni.*

15. Aera Campana Ecclesiae Parochialis oppidi S. Victoris pulsandae non sunt a Sacerdotibus Parochiae incolis absque licentia Archipresbyteri, etsi eadem populi sumptibus conflata sint: *Caesenaten.* 9. *Febr.* 1765. *dub. III.*

16. Tintinnabula Oratorii Societatis SSmi Sacramenti in oppido Bondeni canonice erectae, an, et quando increpanda sint? rem S. C. delegavit arbitrio Archiepiscopi: *Ferrarien. Confr.* 14. *Sept.* 1782. *dub. X.*

17. PP. Minores Conventuales Montis Novi non possunt tintinnabula insonare in Sabbato Sancto, nisi prius pulsalverit Ecclesia S. Mariae de Platea ejusdem loci, de qua constat praeeminentialis Matricitas: *Senogallien. Praeem.* 27. *Martii* 1784. *dub. II.*

18. Possunt concutere tintinnabula Patres Reformati dicti loci post silentium campanarum Feria V. in Coena Domini Ecclesiae praefatae S. Mariae de Platea: *Ibid. dub. IV.*

19. Non eis licet tamen in Sabbato Sancto quatere tintinnabula, cum primum pulsantur Campanae praedictae Ecclesiae S. Mariae de Platea: *Ibid. dub. V.*

20. Quum Campanulae existentis prope Sacrarium pulsatio minime peracta fuisset adveniente Magistratu ad Ecclesiam Cathedralem tempore, quo pontificalia celebrabat Episcopus, commendata res tota est S. C., quae mandavit servari Caeremoniale Episcopor. (21) juxta votum Episcopi, et ad mentem (22): *Terracinen, et Setina* 21. *Aug.* 1784.

Titulus ordinationis Vide *Capellania* §. *IX. Patrimonium Clericorum*, *Sacramentum Ordinis* §. *X.*

§. I.

Transactio quoad Approbationem, seu Beneplacitum Apostolicum.

1. Episcopus Abulensis petiit a S. C. declarari, an per *Concilium Sess.* 6. *cap.* 4. (23), *et Sess.* 25. *cap.* 6.

(21) *Vide not.* 31. *tom.* 2. *pag.* 28.

(22) *Vide not.* 32. *tom.* 2. *pag.* 28.

(23) *De refor.* ibi „ Capitulum Cathedralium, et aliarum majorum Ecclesiarum, illorumque personae, nullis exemptionibus, consuetudinibus, sententiis, juramentis, et concordiis, quae tantum suos obligent auctores, non etiam successores, tueri se possint.“ Gallemart ad Verb. Concordiis in hoc *cap. num.* 5. *pag.* 52. *edit. Trident. anni* 1765. ait „ Fuit resolutum a Rota, et a Congr. Concilii ex mente Gregorii XIII. hunc textum non tollere concordias confirmatas a Sede Apostolica ex scientia certa: sunt autem sublatae illae, quae dantur in forma communi, cum indistincte concedantur ab officio contradictarum circa scientiam Pontificis. Itaque ad dubium, quod movebatur: An scilicet per hoc Capitulum, et *Sess.* 25. *cap.* 6. derogatum sit concordiis non confirmatis per Sedem Apostolicam? Congregatio respondens censuit derogatum esse concordiis omnibus, praeterquam confirmatis specialiter a Sede Apostolica. Videatur *gl. in cap. veniens de transact.* Alex. *cons.* 62. *vol.* 1., quibus innotescat quod concordiae aliquae tollantur, quae suos dumtaxat tenent auctores. An derogatio, de qua *in Sess.* 25. *cap.* 6. extendatur etiam ad disposita in hoc cap. 4., Congregatio respondit

(24) derogatum sit Concordiis non confirmatis per Sedem Apostolicam? censuit S. C. derogatum esse concordiis, praeterquam confirmatis a Sede Apostolica, reliquas suos dumtaxat tenere auctores: *Abulen. anno circiter 1582. dub. I.*

2. Anno 1686. ad abrogandam consuetudinem exigendi ab haereditate singulorum Parochorum totius Dioecesis summam ducat. 100. tamquam subrogatam in Locum mulae, lecti, annuli, et breviarii, convenerunt Archiepiscopus, et Parochi, ut deinceps ab eorum coetu ducat. 50 solverentur. Inde postulatam concordiae approbationem S. C. denegandam censuit. *Compsana 1. Martii 1687.*

3. Pendente lite inter Episcopum, et Capitulum Ecclesiae Cathedralis, seu Cantorem, super administratione Seminarii, et Cantore, et Capitulo praetendente cumulativam vi fundationis, devenerunt partes ad concordiam, nempe 1mo. ut administratio privative spectaret ad Episcopum cum consilio Cantoris, seu Deputati a Capitulo loco duorum deputatorum a sacro Concilio praescriptorum. 2do. ut nullus Episcopus aliquam communitatem in dicto Seminario introducere posset. 3tio ut Episcopus in compensationem singularium beneficiorum per Capitulum liberaliter praestitorum Seminario consentiret super extinctione census super mensa Capituli impositi pro necessitatibus ipsius Seminarii. 4to. ut Episcopus eidem Capitulo, et Cantori cederet jus conferendi sex Capellanias. Consulta S. C. concordiam confirmavit, tertio articulo deleto: *Audomaren. Confir. Conc. 16. Januar. 1700.*

4. Concessionem Portionis Comitatus Vallis oppidi in feudum jure emphyteusis perpetuae factam fratribus de Bentivolis Tidellinis cum omnibus juribus, ac mero, et mixto imperio Apostolico beneplacito roborari exoptat Card. Abbas Commendatarius tum quia evidens accedit undique utilitas, tum etiam quia parva erant bona, et in istis esse videtur qualitas allodialis, nec praestatur juramentum fidelitatis. S. C. distulit resolutionem, et audiri Commissarium Camerae mandavit: *Nullius Galeatae 17. Julii 1700.*

5. Deputati Scholae, et Fabricae SSmae Coronatae Laudensis concesserunt in emphyteusim nonnulla bona Alphonso Todesco plus offerenti, ut deficiente sua linea masculina, ac illa de Marchis, facultatem haberet nominandi familiam benevisam loco familiae de Marchis. Obiit Alphonsus nulla relicta sobole, post factas plurimas meliorationes; et reliquit usumfructum omnium bonorum uxori Margaritae Martana, cui obstiterunt Fratres de Marchis, quia nullum praejudicium eis inferre poterat testa-

extendi. Suos obligant auctores. Videtur Rota decidisse haec verba, non referri ad concordiam, sed ad juramenta."

(24) *De reform.* ubi habetur „ Qui vero non obtinent dignitates, nec sunt de Capitulo, ii omnes in causis Ecclesiasticis Episcopo subjiciantur: non obstantibus, quoad supradicta privilegiis, etiam ex fundatione competentibus, nec non consuetudinibus, etiam immemorabilibus, sententiis, juramentis, concordiis, quae tantum suos obligent auctores, salvis tamen in omnibus privilegiis, quae Universitatibus Studiorum generalium, seu earum personis sunt concessa."

tor quoad bona emphyteutica, qui solum reservaverat facultatem aliam nominandi familiam benevisam, ac convenerunt dictam Margaritam. Pendente lite Partes transigerunt, ut Legata exequantur, et S. C. requisita pro approbatione rescripsit, pro meliori informatione audita Schola SSmae Incoronatae: *Lauden. Benepl.* 3. *Sept.* 1701.

6. Postquam defuncta uxore usufructuaria fundata fuerat altera ex Capellaniis demandatis a Johanne Maria ab Ecclesia cognomento Ghidino in Ecclesia S. Agathae, haeredes curarunt devenire ad erectionem alterius, sed habita fuit notitia praedium a dicto testatore assignatum pro hac secunda Capellania, fuisse ab eodem antecedenter donatum. Hinc nominatus ad illam instruxit judicium coram Vicario Generali pro supplemento ex bonis haereditariis, et postea devenit ad concordiam cum haeredibus testatoris, quam S. C. confirmavit juxta votum Ordinarii: *Placentina Confir. Concor.* 17. *Decem.* 1701.

7. Facta aestimatione bonorum Card. de Castro testatoris, compertaque insufficienti pro praescripta perfectione Collegii Societatis Jesu in oppido de Monfort coepti, juxta illius mentem, ac erectione Monasterii Monalium, et Seminarii, Comes de Lemos nepos patronus iniit concordiam cum PP. Societatis, quam approbavit Paulus V. Pont. Max. Postea aliam conflavit, et hanc licet Episcopus utilem judicaverit, tamen S. C. noluit Apostolico Beneplacito munire: *Lucen. Confr. Conc.* 28. *Julii* 1702.

8. Scuta 50. supra ducentum Societati SSmae Conceptionis in Ecclesia PP. Minor. Conventualium terrae Montis Bodii sitae legavit Archangelus Arcurius, voluitque ut ex eorum fructibus praefatae Conceptionis Altare officiaretur, et tria pro se, suisque officia quotannis celebrarentur. Pro voluntatis hujus implemento haeredes duos activos illius summae census Societati consignarunt. Sodales vero cum PP. Conventualibus concordiam inierunt, ut isti unam quotidie missam in praedicto Altari, et tria officia in eorum Ecclesia pro testatoris anima celebrarent, et illi annua scuta sedecim traderent. Hac super transactione constituta lite, aliam conficere concordiam parant. Summam a testatore relictam cupiunt habere PP. et tria in perpetuum officia cum missis quatuor lectis, et una cum cantu pro unoquoque officio, nec non alias quindecim quolibet anno celebrare obstringuntur. Concordiam hanc sibi firmari, probarique exoptant, sed exoptant incassum, quum testatoris mentem juxta votum Card. S. Clementis servari S. C. respondisset: *Senogellien. Conf. Conc.* 19. *Aug.* 1702.

9. Postea quam Episcopus de mandato S. C. praeceptum tulerat, omnes tum Canonicos, tum Beneficiatos Ecclesiae Cathedralis omnibus horis Canonicis interesse debere, et insuper partem tertiam fructuum in distibutionibus converti, Capitulum provocavit ab hoc Decteto, praetendentibus Canonicis solum teneri matutinis, et ut vocant magnae missae, ac Vesperis diebus festis. At Canonici deinde transigerunt cum Beneficiatis as-

signando tenuissimam distributionem pro matutino, et Laudibus, et aliis parvulis horis, ut absque gravi dispendio abesse possint. S. C. autem hanc transactionem adversari decretis S. Concilii censuit, mandavitque non esse servandam, et ut Episcopus provideat ad formam S. Concilii (25): *Cavallicen. Resid. et Distrib. 30. Sept. 1702. dub. I.*

10. Veteres controversias super provisione quatuor Parochialium Locorum Sernaliae, S. Martini, Burbisani, et Reffrontoli excitatas inter Episcopum praetendentem illarum collationem praevio concursu ad se pleno jure spectare, et Comites de Coll'alto asserentes ad ipsos pertinere illarum juspatronatum, tandem composuerunt, amicabiliter concordando, alternatim nempe una vice quod sit liberae collationis Episcopi, praevio concursu, altera cum praesentatione Comitum sine concursu reservato examine. Hanc concordiam confirmavit S. C. in forma commissaria Nuntio Apostolico directa: *Ceneten. Confir. Concor. 18. Aug. 1703.*

11. Ut eo meliori modo, quo fieri posset impleretur pia Tiburtii Migliani dispositio, ob varias lites nunquam exequuta circa demandatam erectionem Monasterii Monialium sub titulo S. Marci in propria ejus domo, stipulatum fuit opera moderni Antistis instrumentum concordiae cum nepotibus, ac haeredibus, in quorum favorem reservatum fuit jus nominandi nonnullas Moniales, et inde pactionem fecerunt, ut tota haereditas aggregaretur Monasterio S. Mariae Virginum Civitatis Asculi Ordinis S. Benedicti. Hanc concordiam S. C. requisita confirmavit juxta constitutiones, et modum praescribendum a Card. Praefecto (26): *Asculana Confir. Conc. 6. Octob. 1703.*

12. Johannes Bernardinus Contantonii, institutis haeredibus filiis ad tertiam generationem, substituit Capitulum Ecclesiae Cathedralis Theatinae cum onere missarum. Appetens primus haeres assem haereditarium multo aere alieno gravatum, ut asserit, liberum sibi acquirere, transactionem peregit cum dicto Capitulo, quod facere non renuit cedendo jure suo; et venit in disquisitionem, an indi-

(25) *Sess. 21. cap. 3. et Sess. 22. cap. 3. de reform.* ubi mandatur massam effici distributionum quotidianarum ex tertia parte omnium fructuum Praebendarum.

(26) Quod revideat Computa Administrationis haereditatis, et S. C. distincte certioret, edoceat de praecisa, et necessaria summa eroganda in addando Imaginem S. Marci in Icone Altaris majoris Ecclesiae dictarum Monialium. Firmetur calculus fructuum haereditariorum, et quae impensa requiratur juxta morem istius Civitatis pro integra manutentione unius Monialis quolibet anno. Quoad conventionem admittendi alias Moniales juxta quantitatem redituum explicetur, an conventio loquatur de Monialibus, quas prius Monasterium ipsum alebat, an de manutenendis de fructibus dictae haereditatis. Quoad administrationem retineatur liber distinctus, et divisim describantur singulae sortes haereditariae, ut annui redditus superextantes investiantur in bonis stabilibus, non in censibus. Deleatur Capitulum primum appositum in instrumento diei 16. Junii 1703. admissa solum dilatione trium mensium a die vacationis alicujus loci, in favorem cujus praesentare debebit puellas, iisque elapsis facultas nominandi libere devolvatur Monialibus. 2. et 3. Caput ejusdem instrumenti omnino deleatur. Deleatur pactum appositum in instrumenti diei 2. Maii 1704., quod jus habens eligendi differre possit electionem de causa, et Monasterium jus non habeat, nisi percipiendi fructus. Integre deleatur Caput illud „ E perche finito l' anno dal Noviziato" *Regist. Lit. Lib. 23. die 6. Octob. 1704.*

geat haec transactio Apostolico beneplacito? respondit S. C. affirmative: *Dubium Ben. Apost.* 5. *Apr.* 1704.

13. Diu controversia torquet Jo. Andream, et Carolum fratres de Contardis, et Franciscum, et Aurelium filium Magnos de Griffis super pertinentia juris patronatus de familia de Griffis. Postmodum idem Carolus in egestatem maximam constitutus petiit alimentorum praestationem a novo praesentato, ac instituto Clerico Benedicto Contra. Hinc ad concordiam de consensu Aurelii Magni compatroni devenerunt ambo, reservato Beneplacito Apostolico. In hac idem Clericus pro alimentis tradi promisit annuas libr. 170., dummodo pacificam bonorum possessionem assequeretur. Et Carolus e contra partem dicti juris patronatus ad se spectantem eidem Aurelio renunciavit. Quaesita S. C. quoad confirmationem, annuit si SSmo placuerit: *Lunen. Sarzanen. Confir. Conc.* 15. *Novem.* 1704.

14. Defuncto Julio Caesare nepote et haerede Jo. Baptistae Graeci sine filiis, ac masculis descendentibus, Thomas Benzonus illius avunculus, et ab intestato proximior haereditatem adivit. Adversum hunc PP. Carmelitae Discalceati Comi utpote ad successionem a dicto testatore invitati, judicium instruxerunt pro consecutione bonorum. Sed oppositis per eundem Benzonum pluribus exceptionibus tutelae, et curae per dictum testatorem exercitae dicti Julii Caesaris nepotis, competentiam Trebellianicae, revocationem posterioris testamenti, acquisitiones factae per dictum Julium ad litem evitandam transactio facta fuit; nempe assignata fuit ex asse libris 10769. s. ratam libr. 80000., cum onere trium missarum in hebdomada a testatore praescripto. Hanc S. C. confirmavit: *Comen. Trans.* 20. *Decem.* 1704.

15. Post quadragenarium litigium inter Abbatem Monasterii S. Mariae de Yrache Ordinis S. Benedicti ex una, et Vicarium perpetuum, Capitulum Ecclesiae Parochialis S. Jo. Baptistae oppidi de Mendavia, Consilium, et Populum ejusdem loci, et Promotorem fiscalem Curiae Episcopalis Pampilonae ex altera partibus super jurepatronatus, et praesentandi ad Vicariam perpetuam, aliaque beneficia in dicta Ecclesia existentia, ac exercendi functiones Parochiales, devenerunt Partes ad concordiam, in qua agebatur de unione, suppressioneque nonnullorum beneficiorum dictae Parochialis, et de inhabilitate perpetua eorum concurrentium ad ipsa beneficia, ac de poena conventionali duc. mille in casu inobservantiae transactionis, quam confirmare S. C. minime voluit die 18. Maii 1697. Deinde quaesivit votum Card. Gabrielis: *Pampilonen. Confir. Conc.* 8. *Aug.* 1705. Postmodum negative respondit, etsi nova concordia fuerit stipulata improbatis capitibus deletis: *7. Julii* 1708.

16. Antiqua, et copiosa disputatio vertens inter Capitulum Ecclesiae Cathedralis, et Capitulum Collegiatae, et Parochialis Ecclesiae de Cascante ex una, et Collegium Societatis Jesu Civitatis de Tutela ex altera partibus super jure decimandi composita fuit cum transactione, ut scilicet

nonnulla agri mensurae immunes a decimis fierent, et a Collegio alienarentur, et ut aliae mensurae subrogatae nonnisi ad rationem unius de quadraginta de fructibus decimas praestarent. Transigentes pro confirmatione preces exhibuerunt, ac S. C. approbavit in forma Brevis. Nam ex voto Card. S. Clementis, qui rem mature perpenderat, confirmari, fuit existimatum: *Tirasonen. Confir. Con.* 27. *Martii* 1706.

17. Anno 1701. Universitas oppidi Tunicellae Capellam S. Catharinae V. et M. una cum Eremitorio Conventui, et PP. S. Augustini, reservato ordinarii assensu, sub certis oneribus donavit. Dum PP. pro approbatione instarent, Presbyteri Ecclesiae Parochialis S. Ginesii sese opposuerunt, et Ordinarius noluit approbare, quia exempta a sua jurisdictione reddebatur. PP. Concordiam interea inierunt cum Presbyteris praefatis, quam S. C. confirmavit, potius quam approbare donationem: *Gerunden. Conf. Conc.* 5. *Junii* 1706. *Confirmat.* 31. *Julii ejusd. anni.*

18. Intentato judicio praelativo per Principem Pamphilium in Tribunali Card. Camerarii contra Archiconfraternitatem Agonizantium vigore Bullae Gregorianae super quadam domo ex duplici latere suis aedibus cohaerentem, quam Archiconfraternitas emerat a Principe Tassis pro construendo publico Oratorio, gesserunt subinde Partes pactionem, in qua Princeps juri praelationis renunciando permisit constructionem Oratorii, claudere fenestras, easque alibi aperire. Archiconfraternitas autem remisit jus praelationis, et retractus. Hanc S. C. approbavit, confirmavitque: *Romana Concor.* 19. *Junii* 1706.

19. Exorantibus PP. Congregationis Montis Matris Dei, et Sodalibus Societatis B. M. a Succursu haeredibus substitutis a Stephano Leonardi, ut praevia voluntatis commutatione dicti testatoris transactio ab ipsis cum haeredibus fiduciariis confici posset, ex qua ipsi congruam reciperent summam; quia causa difficultatis perficiendi tot, tantaque multiplica a testatore ordinata, nullum unquam emolumentum oratoribus obveniret, S. C. bis dixit ut firmetur status: *Lucana Com. Vol.* 10. *Junii* 1706. Deinde negativum dedit responsum: 11. *Febr.* 1708. *confirmat* 2. *Decem.* 1719.

20. Lauretus Raspinus cum demandasset erectionem Conventus pro PP. Carmelitis, et substitutis Reformatis, quibus non suscipientibus erigi binas Capellanias de jure patronatus familiae in Ecclesia Conventus voluisset; ideo extructo Conventu inde suppresso, erectae fuerunt Capellaniae. Verum patronis consentientibus una ex illis assignata fuit PP. Doctrinae Christianae in dicto Conventu subrogatis, quibus abnuentibus, alii admissi; advocati Avenione, pariter Doctrinae Christianae fuerunt, reaedificatio Collegio, et Ecclesia ampliori, populoque commodiori, ad quam PP. sese transtulerunt una cum Capellaniis. At vacante alia Capellania dicti PP. eam ad se pertinere praetendentes judicio instituto cum familia patrona devenerunt inde ad concordiam, relicto familiae praefatae jure patronatus activo et passivo, si ades-

sent sacerdotes de familia, aliter activo tantum, et PP. passivo. S. C. autem hanc concordiam primum noluit approbare: *Nullius Ferentilli Confir. Conc.* 21. *Julii* 1706. *dub. I.* Inde re iterum perpensa approbavit: 11. *Sept. ejusd. anni.*

21. Guillelmus Riccius fundavit in Civitate Avenionis Collegium sub invocatione S. Crucis, sed quum Alumni violatis fundationis legibus sub nulla disciplina potius lascivirent, patronus, ac Capellani perpetui huic malo occurrerunt uniendo irrevocabiliter gubernium spirituale accessorie Congregationi Clericali S. Caroli ejusdem Civitatis, retenta utriusque denominatione. Pro hac unione pactiones conditae sunt, sed has minime S. C. probavit: *Avenionen. Union.* 4. *Decem.* 1706.

22. Ad dirimendam litem inter Archiepiscopum, et Capitulum ab antiquo tempore in tribunali Sacrae Rotae pendentem super articulo jurisdictionis, an idem nempe possit procedere contra Capitulares, ac Personas Metropolitanae in civilibus, et criminalibus cum adjunctis, inita fuit concordia. Promisit Episcopus in posterum procedere in causis criminalibus tantum cum dictis adjunctis. S. C. vero, ad quam recursum habuerunt Partes pro confirmatione, eam denegavit: *Calaritana vel Calaguritana Conf. Conc.* 15. *Januar.* 1707.

23. Jam olim compertum habens Abbas Monasterii B. M., nec non S. Nicolai de Landa Ordinis Cisterciensis labefactari regularem observantiam in Coenobiis Religionis concordiam iniit ab Apostolica sede approbatam, ut fertur, cum Priore, et Monachis ejusdem Monasterii, in qua facta separatione Mensae Abbatialis a Conventuali, assignavit quaedam bona mensae Conventuali pro conservatione Monachorum. Postea ob non implementum transactionis aliam aequalem repetiit concordiam cum pari divisione. Pro hac confirmanda in S. C. adest, exhibitis precibus, sed a Nuntio Apostolico significatum fuit inobservantiam oriri circa restaurationem templi, ac Monasterii, quod Abbates in se susceperunt. S. C. idcirco rescripsit, negative, et Nuntio Apostolico, ut curet reparationem Ecclesiae, et Monasterii ex omnibus fructibus Abbatiae: *Gnesnen. Confir. Conc.* 15. *Januar.* 1707.

24. Quum Patres Missionarii urbis censum activum in sorte scut. 150. habuissent annui reditus scut. 8. 50., cujus fructus, ac sortem repetere absque diuturna lite, incertaque non valentes, concordiam inierunt cum haeredibus Caroli Octavii Vulpii debitoris, recipiendo in solutum quaedam ipsius Caroli Octavii bona sita in Civitate Pisauri valoris scut. 150. cum fructibus scut. 30. provenientibus ex dictis bonis, et alia exigenda scut. 40. remittendo haeredibus reliquos fructus debitos. Propterea obtulerunt preces pro confirmatione, quibus precibus S. C. adhaesit, reservato tamen regressu in casu evictionis in forma commissaria Episcopo Pisaurensi: *Amerina Transact.* 26. *Martii* 1707.

25. Villa nuncupata *de Caparrosso* quotannis praestare tenetur Monasterio de Oliva Ordinis Cisterciensis ducatos septem cum dimidio in pecunia

numerata, ac 400. rubos tritici apportandos propriis sumptibus ad usque Monasterii horrea. Ut autem eximeretur ab hac praestatione iniit tractatum cum Abbate, et Monachis dicti Monasterii mediante solutione Duc. 20000., quorum portio erogata fuit in extinctione censuum. Modo supplicatur per Monasterium pro sanatione censuum, ac Apostolico Beneplacito; sed haec respondit quoad sanationem censuum negative; quoad alienationem tributi pro gratia juxta votum Card. Barberini (27): *Pampilonen. Confr. Conc. 3. Decem.* 1707.

26. Julius Caesar Onedus demandavit, ut alieno aere persoluto erigeretur cum suis bonis Praebenda Canonicalis in Ecclesia Cathedrali relinquendo Capitulo Libr. 7060. pro distributionibus quotidianis a Canonico lucrandis. Executorem voluntatis Capitulum reliquit, quod administrationem assumpsit, et inventarium confecit, nulla facta declaratione acceptionis, et post plures annos sese obtulit pro reddenda ratione de administratis. At facta controversia cum fratribus de Rubeis idem Capitulum cum illis concordiam iniit, renuente Capitulo Collegiatae Ecclesiae S. Antonini subrogato a testatore Capitulo Cathedralis. Hujus nunc petitur confirmatio, quam noluit S. C. admittere: *Placentina Conc. 5. Maii* 1708.

27. Nonnullis coemptis bonis per Deputatos Seminarii Fesularum a Francisco Maria Seravallio pro pretio Ducat. 3500. soluto vectigali, fuit inde privata apocha enarrata verior summa ducat. 6300. Postmodum convenerunt de reliqua summa constituere vitalitium annuorum ducat. 189. durante vita Francisci Mariae cum conditione, ut si contingeret pro hoc contractu pensitare vectigal illud, solveretur ab ea parte, quae causam dedisset proditioni praememoratae apochae. Inde ob agitatam litem super nullitate contractus multis de causis, et signanter, quod dicta apocha delata non fuit in officio Gabellarum, Seminarium bis succubuit, et expoliatum fuit bonis coemptis, remanente census vitalitii debitore, nec non expensarum Seravallio reficiendarum, hinc devenit ad concordiam cum eodem, pro qua petitum beneplacitum Apostolicum S. C. concessit: *Fesulana Conc.* 19. *Maii* 1708.

28. Quum pulsati haeredes a R. Fabrica S. Petri excipiendo exposuerint sese neutiquam teneri ad legati pii implementum, ex eo potissimum quod idem excederet vires haereditarias Hectoris Ravascherii Principis Satriani testatoris, qui legaverat Domui Professae Societatis Jesu ducat. 25000 pro constructione Capellae cujusdam, et ipsi haeredes sunt cum beneficio

(27) „Unde sub die 12. Febr. proximi praeteriti exquisitum fuit in praemissis votum Card. „Barberini, qui rem sedulo perlustrans retulit, „neutiquam constare sortem censuum impositorum „versam unquam fuisse in Monasterii utilitatem, „quocirca eos minime sanationem mereri censet; „sed nihilominus pro alienatione tributi sensum „suum aperit, dummodo tamen pecunia retrahenda investiatur incensibus cum Communitatibus, „accedente Regio Assensu, non autem in extinctionem praedictorum censuum, seu aliorum debitorum nulliter contractorum, cum hujusmodi „alienatio resultet in evidentem Ecclesiae utilitatem juxta calculum superius concinnatum" *Ibid. sub die* 19. *Nov.* 1707.

legis, et inventarii. Ob id devenerunt Partes ad concordiam, quam S. C. ultro approbavit, confirmavitque: *Neapolitana Ben.* 9. *Junii* 1708.

29. Propter magnum litigium, quod sustinere coacta fuit Societas SS. Simplicii, Constantii, et Victorini post obitum testatoris Josephi de Petito super pertinentia domus ab illa relictae cum onere, ut pensiones convertantur in emptionem supellectilium pro usu Ecclesiae Collegiatae terrae Celani cum prohibitione alienandi, gesserunt Partes concordiam ad evitanda majora dispendia, in qua Societas vendere domum debeat, et acquiri jura super bonis testatoris. S. C. cui pro beneplacito Apostolico fuit remissa causa primum rejecit petitionem die 17. Novem. 1708., deinde postulavit meliorem informationem juxta instructionem (28): *Marsicana Ben. Apost.* 7. *Apr.* 1709. Inde dilata dixit, et exhibeatur minuta concordiae: 10. *Maii* 1710. Denique, praevio recessu a decisis sub die 17. Nov. 1708. pro confirmatione concordiae arbitrio Episcopi definivit: 20. *Sept. ejusd. anni.*

30. Marchio Mauritius Ferreria successor in haereditate Marchionissae Claudiae per publicum Conventionis instrumentum cessit, et renunciavit in perpetuum jus nominandi ad Capellaniam mere laicalem fundatam per dictam Claudiam Jo. Matthaeo Saxo, ejusque haeredibus, et successoribus, quam facultatem restrinxerat ad vitam tantum, et viceversa Jo. Matthaeus creditor libr. 2037., dictae summae fecit cessionem. Haeredes postea dicti Jo. Matthaei dubitantes de labe simoniaca, ac jus perpetuum cupientes supplicarunt pro beneplacito Apostolico, quod S. C. denegavit: *Vercellen. Ben.* 27. *Apr.* 1709.

31. Ad parcendum litigiorum dispendiis concordia stipulata fuit inter Archipresbyterum, et Capitulum Ecclesiae Collegiatae S. Petri oppidi Cerignolae in Apulia, et Communitatem laicalem dicti oppidi ex una, et Episcopum Minerbini ex altera super jurisdictione quasi Episcopali Archipresbyteri in dicto oppido, et territorio separato. At S. C. illam confirmare noluit: *Nullius seu Minerbinen. Conc.* 1. *Junii* 1709. *dub. I.* Et stetit in decisis: 16. *Novem.* 1715. *dub. II.*

32. Quum Clara Bonitia avide esset, modo aetatem agens annorum 34. reponi in libertatem ad ulteriores nuptias transeundi, insumulque indemnem sese servare a caducitate tum praelegati, tum ususfructus a testatore viro ejus praescripta, requisivit Societatem S. Josephi Fabrorum lignariorum urbis haeredem in proprietate institutam pro ineunda transactione. Sodales utilem sibi cognoverunt concordiam, quia conditio viduitatis est potestativa. Petitur itaque beneplacitum Apostolicum, et vigore transactionis petitur eidem assignan-

(28) „ Quae extitit. ut injungeretur Episcopo, „ quatenus recognosceret extrajudicialiter validitatem et quantitatem Creditorum dictorum de Antonellis, et exceptiones Societatis, et referret, „ an dd. Fratres de Antonellis actu possideant Domum. Rursus transmitteret Copiam praetensorum Decretorum latorum a Consilio Neapolitano, nec non recognosceret statum haereditarium „ bonorum testatoris, et an valeat relevari Societas „ pro dd. debitis, audito etiam dicti testatoris haerede" *Ead. Caus.* 10. *Maii* 1710.

dam esse domum haereditariam valoris scut. 5117., quae est de Dominio directo Monialium S. Laurentii in Panisperna, et ex pacto transire nequeat ad manus mortuas. Sed S. C. preces ratas non habuit: *Romana Ben.* 3. *Aug.* 1709. inde rescripsit, dilata, et firmetur status bonorum coram Card. Praefecto: 7. *Decem. ejusd. anni.*

33. Jamdiu ab anno 1492. Abbas, et Monachi Camaldulenses Monasterii S. Mariae in Gradibus Civitatis Aretii concesserunt in emphyteusim Lucae de Rosellis quoddam eorum praedium arboribus plenum cum pacto caducitatis, et canone. Sed anno 1641. suborta lite super caducitate, et devolutione devenerunt ad concordiam, cesseruntque praedium liberum pro summa scut. 500. Consulta S. C. hanc approbavit facto investimento scut. 500. solvendorum in pecunia numerata in bonis stabilibus tantum: *Aretina Benep.* 11. *Januar.* 1710.

34. Quum deperierint nonnulla deposita pecuniarum post obitum Francisci Rasii Rectoris, seu custodis Sacri Montis Pietatis Arimini ab ipso receptarum, fratres de Guidis harum creditores pecuniarum intentato judicio contra haeredes dicti Francisci postea adversus S. Montem egerunt. Contra hunc mandatum exequutivum reportarunt pro summa scut. 524., et mons adiit Signaturam Justitiae, et devenit interim ad concordiam, pro qua Ministri dicti Montis exoptant beneplacitum Apostolicum, quum ipse nihil in bonis stabilibus, sed sortem scut. 19300. applicandam in sublevamen pauperum habeat. Deinde alii creditores insurrexerunt exhibentes relaxationem creditorum tertiae, alii quartae partis: unde transigendo utilitas maxima resultat sacri Montis. S. C. precibus annuit arbitrio Episcopi, qui curet, ut mons agat contra quos de jure: *Ariminen. Ben.* 20. *Maii* 1710.

35. Capitulum et Canonici Ecclesiae Majoris civitatis Albani jam concesserunt in emphyteusim ad tertiam generationem fratribus de Sobrinis, ac Antonio Sabaino septem rubra agri ad effectum in vineas redigendi. At post primam plantationem vineae frater de Sobrinis sine filiis obiit, nulla facta nominatione pro sua portione. Capitulum judicium intentavit, et ad lites evitandas concordiam stipulavit, ut remissis juribus pro parte Capituli emphyteusis transeat in perpetuum aucto canone, et pro una vice soluta summa sunt. 400, Et S. C. quaesita beneplacitum Apostolicum donavit juxta votum Card. de Abdua: *Albanen. Ben.* 2. *Maii* 1711.

36. Exorante Anna Maria de Jacobo novitia in Monasterio S. Monicae vrbis Sulmonae pro approbatione concordiae initae cum Capellis S. Josephi, et Succursus substitutis in testamento Jo. Antonii ejus patris, perpensa fuit causa, et petita fuit melior informatio juxta instructionem (29) Card. Praefecti: *Sulmonen. Conc.*

(29) „ Quae extitit, ut Episcopus firmaret, et „ transmitteret statum haereditatis praedicti Jo. Antonii cum expressione tam capitalium, quam eorum annui redditus, nec non aeris alieni tam „ frugiferi, quam infrugiferi, quo dicta haereditas gravata reperitur. Rursus transmitteret copiam testamenti, seu piae dispositionis q. Josephi de Jacobo Patrui Jo. Antonii." *Ibid. sub die* 16. *Martii* 1711.

1. *Junii* 1709. deinde quum dicta Anna professa esset, approbationem concordiae S. C. denegavit: 16. *Maii* 1711.

37. Haeres Canonici Bovii primi possessoris Capellaniae institutae a Veronica in Ecclesia Parochiali S. Mariae Majoris urbis Ferentinae sese opposuit Capellano moderno de Gasparis super quadam assignatione facta a Veronica, quam esse intuitu primi Capellani vocati factam asserebat. Ad lites declinandas transigerunt, sed tamen pro executione conventionis non fuerunt soliciti, et opus fuit aliam concordiam peragere. Cedit haec in evidentem Capellaniae utilitatem, et quoad confirmationem, nec non quoad facultatem imponendi census, quum Capellanus non habens aliunde ex quo solvat summam scut. 200. conventam, cupiat potestatem censum imponendi praevia sui, ac successorum obligatione ad effectum extinquendi. Sed hoc satis non fuit pro S. C., quae meliorem informationem, et ut exhibeatur secunda concordia mandavit: *Ferentina Conc.* 3. *Sept.* 1711. *dub. I. et II.*

38. Defuncto Carolo Cerreti sine filiis in tota haereditate paterna successit Joseph Maria frater, qui cum esset aetate valida, et florenti annorum 32. ad filios procreandos apta, volensque eximere eandem haereditatem a vinculo substitutionis in casu praemorientiae sine liberis, concordiam iniit cum Capellano, et officialibus Capellae, et Societatis SSmi Rosarii, et S. Blasii, qui attendentes incertum eventum substitutionis in favorem dictorum locorum piorum transigerunt. Hanc transactionem S. C. approbavit juxta votum Card. de Abdua (50) aucta summa missarum 3000. praeter oblatas: *Januen. Benepl.* 5. *Sept.* 1711.

39. Diutinis pendentibus Litigiis inter Parochum Ecclesiae S. Juliani, et Officiales seu Administratores Confraternitatis, nec non Conservatorii Puellarum, ac Rectorem Ecclesiae S. Mariae de Baracano super exercitio ecclesiasticarum functionum, ac jurium parochialium, devenerunt tandem ad concordiam, in qua Parochus praedictus nonnullas principales functiones parochiales sibi reservavit super Ecclesia Confraternitatis, et Conservatorii puellarum, eamque S. C. approbavit, confirmavitque juxta votum Card. de Abdua (31): *Bononien. Confr. Conc.* 5. *Sept.* 1711.

40. Sebastianus de Comitibus jure Legati reliquit juspatronatus Ecclesiae S. Jo. Baptistae loci Buccini Francisco de Comitibus, ejusque haeredibus ac descendentibus masculis, quibus deficientibus vocavit Patres Servitas Conventus SSmae Annuntiatae civitatis Florentiae. Haeredibus masculis deficientibus, Junipera de Comitibus superstes ultima donavit juspatronatus praedictum fratribus germanis de Satis, quorum ultimus possessor, ac superstes concordiam inivit

(50) Qui putavit utilem esse concordiam in favorem Ecclesiae obtinentis certum pro incerto emolumento, quodque proinde sufficiat Ordinarii consensus: *Ead. Caus.* 5. *Sept.* 1711.

(31) Qui ad tollendas ulteriores lites, expediens duxit, ut ubi in concordia dicitur, quod Capellani habeant generalem facultatem peragendi quascunque alias functiones etiam parochiales, et speciali mentione dignas, praeter illas Parocho reservatas, singulatim exprimendas sint hujusmodi aliae functiones in approbatione. *Ead. Caus.* 5. *Sept.* 1711.

cum dictis Patribus, quod nempe iidem cedant eidem, ac descendentibus usque ad tertiam generationem juspatronatus, et Sanctes de Satis relaxat in favorem Ecclesiae S. J. Baptistae scut. 255. vel 300. At S. C. postulatam confirmationem dictae concordiae minime concedere credidit: *Aretina Conc.* 16. *Jan.* 1712.

41. Quum a testamento Prosperi Bottini Archiepiscopi Myrensis praeordinata fuisset Capellania missae quotidianae, et anniversarium praesignato fundo, ideo haeredes pactionem gesserunt cum Ecclesia S. Crucis, et S. Bonaventurae suae Nationis Lucensis quoad attributionem alterius fundi pro dote dictae Capellaniae, ac anniversarii, cui conventioni S. C. concessit beneplacitum Apostolicum juxta votum Card. Origi (32) *Romana seu Lucana Ben.* 16. *Martii* 1715.

42. Haeredem vocavit Maximinus Brigottus uxorem annorum 29. cum onere missarum, lege tamen servandi castitatem. Haec ad secunda vota avens convolare conventionem cum PP. Praedicatoribus a testatore in casu caducitatis vocatis iniit, cum reservatione Apostolici beneplaciti. Nam utilis nedum Patribus comperiatur concordia, sed necessaria dictae mulieris honestati. Beneplacitum hoc tamen S. C. non concessit: *Pennen. Atrien Ben.* 18. *Maii* 1715. *Confirmat* 3. *Aug. ejusd. anni.*

43. Quum nonnullae Salamantinae Dioecesis Ecclesiae, et etiam Rectores multas, ac gravissimas lites respicientes libertatem, ac immunitatem ecclesiasticam, et bonorum suorum, ac jurium conservationem sejunctim sustinere nequirent ob tenuitatem redituum, inierunt Societatis, et concordiae contractum, quem Episcopus approbavit, reservato beneplacito Apostolico, uti in majorem Ecclesiae utilitatem restitutum; et S. C. pariter approbavit juxta votum Card. Relatoris (33): *Salamantina Ben.* 2. *Maii* 1716.

44. Jo. Antonius Bologna instituit litem contra Canonicum Antonium Bologna patruum super redditione rationum tutelae, ac curae, quo defuncto praevia donatione universali facta Ecclesiae Collegiatae Atinae non solum eamdem litem prosequutus est contra dictam Collegiatam, sed etiam novas

(32) „ Caeteroquin vero precibus indulgeri posse (Card. Origus) censuit, dummodo praenominati cohoeredes ultra propriam obligationem, eorumque haeredum, et successorum, cautionem quoque idoneam in urbe praesteot de solvenda annua responsione in ipsa urbe scut. 65. 60., quam ex iisdem bonis sese soluturos, spondent, duraturam quousque tot loca Montium Cameralia omnino libera pro fundo Capellaniae subrogentur." *Ead. Caus.* 16. *Martii* 1715.

(33) Postquam Card. Picus Relator commendaverit initam concordiam, et confaederationem, eamque confirmatione Apostolica dignam censet, sequenti modo, nempe „pro defendendis, vel recuperandis Decimis, redditibus, et proprietate Parochiarum, et Beneficiorum, pro defensione Immunitatis, et Jurium Parochialium tam generatim, quam speciatim, ac insuper pro tutamine ipsorummet Ecclesiasticorum pro causis tamen Ecclesias, Beneficia, et Jura praedicta respicientibus, illis semper exclusis, quae ex eorum delictis privatis, et particularibus commodis, et utilitatibus ortum habuerint." Contractum ita restitutum in Ecclesiarum majorem utilitatem, et Apostolico beneplacito munitum existimat Card. Relator extendi posse etiam ad successores; ea tamen addita clausula, ut damnis tractu temporis forsan obventuris opportunum praeparetur remedium „ nisi duae ex tribus partibus confederatorum ex causa ab Episcopo Partibus auditis approbanda dissentiant." Reparationem expensarum faciendam proponit habita ratione ad lucrum, seu commodum, quod unaquaeque Ecclesia, seu Beneficium reportare poterit, et ad quantitatem redditaum eorumdem *in ead. caus.* 2. *Maii* 1716.

excitavit. Qua de causa exarata fuit transactio utilior Ecclesiae, reservata approbatione, quam S. C. indulsit ad formam voti Card. Origi (34): *Nullius Atinae Ben.* 8. *Aug.* 1716.

45. Laurentius Ferrarius haeredem instituit suam animam proprietariam usufructuariam conjugem cum lege servandi castitatem, at intuitu hujus conditionis conjux devenit ad transactionem cum executoribus testamentariis cedendo tertiam partem ususfructus in favorem piae dispositionis. Requisito beneplacito Apostolico, S. C. licet Episcopus testetur transactionem esse favorabilem animae testatoris, illud inficiata est: *Placentina Ben.* 5. *Sept.* 1716.

46. Quum Episcopus, et Capitulum Bayonensis Ecclesiae plurima bona in superiori Navarra dominii Regis Catholici habeant, et e converso, ad Priorem, et Conventum Canonicorum Regularium S. Augustini Monasterii Roncevallensis diversa jura, et bona in Navarra inferioris dominii Christianissimi Regis spectent; evenit hinc ut utraque Ecclesia passa sit in bonis suis occasione bellorum confiscationes, ac alia infortunia. Ut liberari possint, inierunt saluberrimum consilium deveniendi ad transactionem permutando bona praedicta. Monasterium ratione excessus persolvit undecim millia scuta cum lege investiendi 9000., reliqua erogandi pro expensis litium. S. C. requisita de beneplacito Apostolico, illi concessit juxta votum Card. Relatoris (35) *Bayonen. et Pampilonen. Ben.* 13. *Martii* 1717.

47. In Ecclesia, seu Capella S. Lazari territorii, et oppidi Massani jam diruta, ac in profanum jam usum redacta, in qua illaesa supererat parva Imago lapidea B. M. V., evulgata fuit opinio, et fama ejusdem recentis miraculi. Ob id concorditer a Parocho, inter cujus Paroeciae limites sita est, et Consulibus dicti loci reparata fuit. Inde inter eos facta quaestione super clavis retentione, ac oblationum administratione ad conciliandam transactionem curarunt; at Episcopus illam noluit confirmare, quia permitteret Laicis quasi jure proprio administrationem oblationum piarum. S. C. autem primum voluit, ut citatis interesse habentibus super meritis, interim exhibeatur alia concordia cum consilio, ac consensu Episcopi confecta, inde eamdem resolutionem confirmavit *in Carpenctoracten. Oblat. et Praeem.* 15. *Maii* 1717. *dub. I.*

48. Accepta a Patribus Praedicatoribus loci de Bra' haereditate Audini Cagna cum beneficio legis, et inventarii, postulata inde fuit reductio onerum, cui se opposuit Communitas S. Victoriae, de cujus interesse agebatur. Ideo PP. Praedicatores loci de Bra' tran-

(34) Proindeque benigne commisit Episcopo Aquinatensi, ut veris etc., et postquam compererit in evidentem Ecclesiae utilitatem fore cessuram, praefatam postremam transactionem cum pactis, et conditionibus in ea appositis pro suo arbitrio, et conscientia approbet, atque confirmet. „ *Lib.* 66.“ *Decret. fol.* 346.

(35) Qui in suo voto demonstrat concordiam Apostolico dignam beneplacito, ut utrique Ecclesiae ex relatis facti circumstantiis, et aliis in facto, et jure perpensis, maxime proficuam, verum ex utriusque Partis indemnitati, atque utilitati provide consulens existimat, integram summam scut. Undecim Millium investiendam esse cum speciali, et privilegiata hypotheca pro evictione bonorum permutatorum addita etiam expressa, et generali invicem promissione evictionis in instrumento omissa. *Ead. Caus.* 13. *Martii* 1717.

sigerunt cum Communitate S. Victoriae, cum cessione a dictis PP. facta nonnullorum censuum et bonorum existentium in eo loco ad haereditatem Audini, et donationem conjugum de Riva spectantium. Econtra ii PP. retinent alia bona, et census, qui dimittuntur a communitate, et spectant addictas haereditates. Deinde onera pia harum haereditatis, et donationis diviserunt; missas ab Audini relictas Patres celebrare debent, et alias ordinatas in donatione de Riva; et Communitas alia onera subire debet, nempe solutionis dotium, eleemosinae in favorem concionatoris, et pauperum juxta reditus bonorum, quae cessa a PP. fuerunt. Et imploratam confirmationem transactionis S. C. concedere abnuit, et dixit cassata reductione facta per curiam Episcopalem PP. instent in S. C. pro reductione: *Asten Ben.* 18. *Nov.* 1718.

49. Monasterium S. Laurentii Ordinis S. Benedicti Leodii immissionem obtinuit ad Castrum, terras Toparchiam, et bona de Heers ad effectum sibi satisfaciendi de summa florenorum 32000 sibimet ex quadam domus evictione, quam passum fuit, debita. In pacifica per 40. circiter annos possessione mansit. Quum autem Comes de Argentau judicium introduxisset pro residuo solutionis dotis super hisce bonis, fuisset que desuper dimicatum, favorabilem sententiam habuit Monasterium. Haereditate Argentau ad Comitem de Merci delata, judicium contra hunc pro obtinendis aunuis canonibus modiorum 48. speltae, quos sibi in sequelam antiquae emphyteusis bonorum de Moumel debitos esse asserebat, introduxit Monasterium. In hoc rerum statu operae pretium ductum est, ad transactionem devenire. Hujus vi Comes liti cessit, et cessit in favorem Monasterii creditum datis flor. 20000. cum omnibus fructibus elapsis, et decurrendis in annuis florenis 1000. Monasterium contra in favorem Comitis cessit jus annuos canones speltae exigendi, et nonnullos alios census, una cum quodam petio terrae, et jure relevii, quae omnia peritis aestimata fuerunt in flor. 13330. Pro confirmatione concordiae supplicavit Monasterium, et S. C. rescripsit pro nova informatione juxta instructionem (36): *Leodien. Benef.* 13. *Martii* 1717. Et post alteram Card. Prioli relationem beneplacitum Apostolicum concedendum haud esse fuit resolutum: 22. *Junii* 1720. Denique recedendum a decisis, et concedendam esse approbationem concordiae S. C. putavit: 6. *Martii* 1723.

50. Societas Suffragii haeres instituta a Sylvestro Raynaldi precata est pro commutatione voluntatis quoad locum pro Ecclesiae demandata constructione, sed se opponentibus Sodalibus Hospitii Peregrinorum substituti S. C. eam denegavit. Post haec Partes convenerunt de hac re, Sodales Hospitii suum praestiterunt assensum aedificationis Ecclesiae in loco

(36) S. C. antequam aliquid statuat, melius edoceri voluit de pretio Domus praefatae Monasterio evictae, et bonorum de Steus, quae dictum Monasterium possidet, et an idem Monasterium illa retinere possit ex credito dicti Comitis de Merci, et demum an annua praestatio Modiorum 48. Speltae sit Canon. Emphyteuticus, et sint certa, et clara Monasterii jura pro dicta Emphyteusi. *Regist. Lit. Lib.* 25. *die* 13. *Martii* 1717.

Societati beneviso, renunciarunt substitutioni, et econtra Societas haeres solvere promisit Hospitio scut. 200. eroganda in emptionem cujusdam domus pro usu peregrinorum. S. C. audita hanc transactionem obfirmavit: *Fulginaten. Com. Vol.* 13. *Junii* 1720.

51. Aloysius Panizza Locumtenens Generalis Exercitus Regis Catholici in statu Mediolani, dum viveret, plurima pietatis opera stipulatis instrumentis cum pio loco Charitatis Mediolani ordinavit. Inter haec instituit novem Canonicatus in Collegiata Ecclesia Castri Doma ii, et alia disposuit pro pauperibus, ac pauperibus a carceribus liberandis dicti Castri. Sed reditus ex injuria temporum, ac reductione fructuum Mensae nummulariae S. Ambrosii diminuti notabiliter sunt. Deputati dicti loci pii Charitatis petierunt onerum reductionem, contra quam contradixerunt Canonici praedicti, et Communitas dicti castri, Deputati satius duxerunt ad concordiam deveniendi cum Canonicis, ac Communitate, quae fuit stipulata. Hanc approbari modo conantur, ac S. C. arbitrata est, ut scribatur Card. Archiepiscopo juxta instructionem. *Mediolanen. seu Comen. Red. Oner.* 8. *Febr.* 1721.

52. Joseph Marullo in suo testamento haeredem instituit usufructuarium Patrem J. Baptistam Marullum Baccalaureum Ordinis S. Augustini suum fratrem, proprietarium Franciscum Marullum Equitem Hierosolymitanum pro fundatione Commendae. Ex hoc testamento binae excitatae sunt lites; prima cum Monasterio S. Clarae, cum in eo fuerit mater testatoris, quae nonnulla bona donaverat alteri suo filio, cujus post mortem devolverentur ad alios filios, inter quos filiam, quae educatur in Monasterio S. Clarae praedicto; altera vero cum Capitulo Ecclesiae Collegiatae S. Sepulchri, cui ipse testator anno 13. ante conditum testamentum donaverat irrevocabiliter alia bona, reservato dum viveret, usufructu. Hac de causa devenerunt ad transactionem tam Monasterium, quam Capitulum cum Equite Francisco Marullo; S. C. interrogata confirmandam esse censuit concordiam juxta votum Card. Relatoris, et ut deveniatur ab Equite Marullo ad erectionem Commendae jussit: *Tranen. Conc.* 8. *Febr.* 1721.

53. Capitulum Urgellense super exemptione a jurisdictione Episcopi cum eodem Episcopo ad concordiam devenit, et Partes procuratorem pro assequenda confirmatione Apostolica designarunt. At S. C., cui remissa res fuit, voluit, ut exhiberetur status litium, et controversiarum, propter quas inita fuit transactio: *Urgellen.* 22. *Novem.* 1721. Causa inde reproducta demandatum fuit, ut fierent diligentiae juxta instructionem (37): 6. *Martii* 1723. Ad examen tertio ducta quaestione S. C. respondit ad Card. Bellugam, qui dignetur rem perpendere, et votum suum S. C. aperire: 11.

(37) Instructio haec fuit, ut doceretur de exemptione Capituli a jurisdictione Episcopi, ut doceretur an nova pacta discordent a praeteritis resolutionibus, et quatenus discordent, qualia pro recessu a decisis militent fundamenta, et demum, ut recognoscatur status litis, quae fuit inter Archiepiscopum Caesaraugustanum, et ejus Capitulum, super qua inita fuit transactio, uti dictum est, confirmata ab hac S. C. *Ead. Caus.* 11. *Januar.* 1727. §. *Instructio.*

Jan. 1727. Card. Belluga doctissimum edidit votum, et S. C. juxta hoc votum, tandem confirmationem concordiae elargita est: 13. *Jan.* 1731.

54. Episcopus Camerini sese contulit ad Ecclesias S. Sergii, S. Mariae *dell' Ospedaletto*, et S. Angeli in Cryptis, et eas visitavit. Episcopus Auximanus hoc fieri ab eo nequivisse praetendit, eo quod illae Ecclesiae positae sunt in sua Dioecesi; ob id facto dissidio, quod cum concordia compositum, et a S. C. comprobata ea fuit.: *Auximana seu Camerinen. Jurisd.* 5. *Decem.* 1722.

55. Malaspini de Asculo Ecclesiam S. Gregorii de Murro cum omnibus bonis, et juribus ad eam quomodolibet spectantibus ab Abbate, et Monachis S. Eutitii acceperunt in emphyteusim, concordato canone singulis annis quatuor mensurarum olei, et inito pacto, quod terminata tertia generatione masculina, tam Ecclesia, quam bona ad ipsum Monasterium reverti deberent. Suum in persona Francisci Malaspinae habuit finem contractus. At quum morte commendatarii Card. Tarusii subingressus interim esset Praesul Passerinus, hic juris sui ignarus praefatum a Malaspinis canonem recepit. Juris deinde sui certior factus coram A. C. judicium pro manutentione, et redintegratione ad bona investiturae introduxit. Investiturae renovationem nullius fuisse momenti decrevit Tribunal A. C. Pro validitate secundae investiturae stetit S. Rotae Tribunal. Bis ad novum haec causa rediit experimentum, et bis indefinita mansit. Redintegrato tertium examine jussum est, ut fieret omnino concordia, aucto canone ad annua scut. 25. Facta inter Partes concordia, beneplacitum Apostolicum fuit exquisitum. Auditus super hac re est Card. Belluga, et hic censuit inspecto rigore juris concordiam confirmandam haud esse, sed ex aequitate, et indulgentia Partibus concedendam facultatem novam ineundi concordiam, aucto canone a scut. 25. ad scut 42., et quod de Malaspinis teneretur destructam Ecclesiam S. Georgii reficere. Censebat ulterius, quod si hae conditiones displicuissent, facultas prosequendi litem iis minime adimeretur. Litem prosequi exoptarunt, emissa contestata denunciatione, illi de Malaspinis, et litem quoque prosequi non declinabat Abbas Passerinus. Itaque S. C. responsum dedit haud esse locum concordiae confirmationi: *Nullius seu Asculana* 24. *April* 1723.

56. Homines Castri de Guembe Pampilonensis Dioecesis quoddam annuum frumenti, avenae, nec non novem albarum gallinarum, et decem regalium tributum Ecclesiae Collegiatae et Capitulo B. V. de Roncavalle ex antiquo persolvebant. Ad sedandas controversias, et amovendam populi offensionem, ac irrisionem tale deferentibus tributum impingi solitam, inita inter tributarios, et Capitulum concordia fuit. Hujus vi homines Capitulo juspatronatum activum, et passivum Parochialis Ecclesiae S. Bartholomaei de Guembe cesserunt. Communitas de Guembe Parochiali uniendae donat duodecim mensuras agri arativi liberas annui reditus quatuor mensurarum frumenti, et obligata re-

manet usque ad supplementum congruae Vicarii Perpetui dictae Ecclesiae. Transactum denique fuit, ut Capitulum, ad quod Parochiales decimae in posterum pertinebunt, quartam debitam Episcopo Pampilonae in quatuordecim mensuris frumenti taxatam impendat, nec non dignitati Delguiart Cathedralis pro fonte baptismali annuum aliud emolumentum in tribus oneribus frumenti consistens persolvat. Proposita hinc pro approbatione concordia, fuit approbata, dêleto pacto jurispatronatus passivi: *Pampilonen. Confir. Conc.* 26. *Aug.* 1723.

57. Post longam litem super jurisdictione in locis ad Amnem Fuldae positis, inter Episcopum Herbipolensem, et Abbatem Fuldensem in Auditorio Rotae peractam, facta fuit concordia sub reservatione beneplaciti Apostolici. Ejusdem concordiae modo quaeritur confirmatio; sed S. C. non definivit: voluit scribi juxta instructionem: *Herbipolen. et Fulden. Conc.* 18. *Sept.* 1723. Iterata postmodum postulatio ut novus Episcopus expectetur, dictum est: 9. *Sept.* 1724.

58. Summa impendet contentio inter Josephum Antonium Junguitum provisum Apostolicum Thesaurariae Ecclesiae Collegiatae S. Mariae Civitatis Tudelae, et ipsius Ecclesiae Capitulum, et examinata apud S. C., de excessibus Capituli constare decisio prodiit, deinde S. C. rem totam commendavit Card. Bellugae, qui auctoritate S. C. Partes inducat ad concordiam, et quatenus conficere abnuant, eam ex officio faciat in S. C. referendam: *Nullius Tudelae* 13. *Martii* 1728. Hoc rescriptum inde confirmatum fuit juxta modum datum a S. C., et a Card. Praefecto declarandum, et pro executione tam praesentis, quam ab ipso in futurum dependentium Episcopo Tirasonensi facultatibus S. C.: 13. *Aug.* 1729. Demum iterum confirmatur addendo ad mentem (38) 30. Sept. 1730.

59. Sacerdos Valerius Bussuttil in odium contra nepotes donationem irrevocabilem fecit PP. Conventualibus Vallettae bonorum omnium, reservato sibi, dum viveret, usufructu. Onus iis injunxit prosequendi contra nepotes lites omnes, nec non in perpetuum celebrandi missas septem in hebdomada, addito tamen, ut si aliqua pars ex donatis bonis evinceretur, pro reliqua quantitate tot missae ad rationem quatuor tarenorum pro qualibet celebrarentur. Patres inconsulto Provinciali donationem acceperunt, litesque statim propriis sumptibus prosequuti sunt. Valerius inde condemnatus ad certas summas, ac nonnulla stabilia bona solvendum, exposuit quod intentio sua fuerit donare causa mortis, quod desumere praetendebat ex septem testium numero adhibito, et eo quod ipse jam octuagenarius non bene intellexerat clausulas irrevocabilitatis. Mortuo hoc donatore nepotes judicium promoverunt nullitatis donationis. Sed composita res fuit per comprobatam concordiam, qua Patres donationi renunciarunt, demississque bonis in ea contentis, Nepotes solvere eis promiserunt scuta mille, necnon alia scuta centum pro ex-

(38) Vide *not.* 268. *tom.* 2. *pag.* 190.

pensis litium, funerum, et eleemosynae missarum pro anima Valerii per ipsos celebratarum. Postulata ab hac S. C. confirmatione, haec rescripsit, pro nova informatione super numero missarum, quae ad rationem manualis celebrari possint, ex investimento scut. 1100. monetae milevitanae. Vicarius retulit ex investimento scut. 1000. (scut. 100. pro expensis computatis non investiendis), 86. et ad summum missae 95. celebrari poterant. Hanc Vicarii declarationem S. C. probavit, ita tamen ut a PP. celebrarentur annuae Missae 86.: 5. *Decem.* 1722. Verum Patres obloquuti sunt, dicentes scuta 1000. recepisse a largitate haeredum, non vero a Valerio donationem revocante. At in decisis S. C. stare placuit: *Melevitana Confir. Conc.* 28. *Januar.* 1730.

60. In Parochiali Ecclesia S. Mariae de Vetranto beneficium, seu Capellaniam fundavit Paschalis Troisius, mandavitque, ut ibi per Presbyterum, et Capellanum ipsius Ecclesiae celebrarentur tot missae, quot reditnum fructus ferrent. Declaravit tamen ut praeferri semper in hac assequenda Capellania deberet ille, qui *de domo, et stirpe, seu genere de Troisio* fuisset. Extincta familia de Troisio concordiam inter se inierunt Parochi dismembratae Ecclesiae S. Mariae, et familia Maura per foeminam a familia Troisa descendens. Concordia fuit, ut beneficii titulus esset penes Parochos, celebrationis onus penes Presbyteros e domo Maura descendentes: ut missarum eleemosyna non in granis 20. juxta Synodales Constitutiones, sed in granis 15. solveretur. Deinde petierunt novam hanc probari concordiam, at probandam non censuit S. C. *Caven. Trans.* 21. *Junii* 1732.

61. Binae sunt in oppido Sicignano Ecclesiae Parochiales. Ecclesiae S. Matthaei Apostoli praeest Archipresbyter, alteri vero S. Margarita Primicerius. Mutuam ambo de praestantia, et praerogativa quaestionem moverunt, quae per concordiam fuit denique sopita.. Plura fuerunt concordiae capita, et inter cetera, ut utraque Ecclesia unum corpus constituet, et ut post Archipresbyterum proximus ab eo sit Primicerius, et penes istos sit indiscriminatim Cura animarum. Petita hinc fuit concordiae confirmatio. Confirmata itaque fuit, ita tamen, ut cura habitualis sit solum penes Archipresbyterum, actuale vero ejus exercitium penes Archipresbyterum et Primicerium, necnon retineatur Cantor in utraque Ecclesia: *Caputaquen. Conc.* 28. *Febr.* 1733. Ad iteratum examen dictum fuit in decisis juxta modum a Card. Belluga declarandum: 19. *Sept. ejusd. anni.*

62. Princeps Camillus Pamphilius testamento jussit, ut haeres sortem Ecclesiae S. Agnetis assignaret, quae scuta annua redderet 400. ad tot in perpetuum celebrandas pro animae suae suffragium missas. Facultatem inde dedit eidem haeredi tot etiam deputandi Capellanos, quot sibi luberet. Centum montium loca assignavit haeres Jo. Baptista Pamphilius, quae tunc temporis praenarratam reddebant summam, et extinctis, et in alias species commutatis illis summam

hodie reddant 285. scuta. Quinque Capellanorum a Principe Pamphilio electorum stipendiis in scut. 72. percipi solitis Ecclesia supplebat S. Agnetis. Sed postea ab haerede supplendum esse disputatum fuit, et nondum edita decisione Partes ad concordiam devenere, qua idem Princeps se quingenta solutorum scuta, ut damnum sarciretur, promisit, et deinceps se triginta sex praestiturum spopondit. Haec modo impugnatur concordia, et quaeritur, an sit approbanda? et S. C. remisit rem ad Card. Praefectum pro nova concordia: *Romana Suppl. Conc. et Redint.* 14. *Mar.* 1733. *dub. II.* Quum Card. Praefecto rem expedire visum non fuerit, reassumpto iterum examine in S. C. concordia haud fuit approbata: 28. *Novem. ejusd. anni.*

63. Sacerdos Antonius Bazzanus ob suae voluntatis mutationem occasionem praebuit controversiae cum Laurentio de Scutis obortae, et S. C. dissidium diremit sanciendo omnes missas beneficii fundati celebrandas non esse in Ecclesia Parochiali oppidi Cavatoris, sed duae singulis hebdomadis in Ecclesia S. Sebastiani, prout dictus fundator secundo loco disposuerat, et postea revocaverat, et voluerat, omnes in Ecclesia Parochiali celebrari. Dictus fundator postea deliberaverat instare pro recessu a decisis, sed existimatum fuit devenire ad concordiam cum dicto Laurentio, qua tres missae hebdomadales celebrarentur in Ecclesia Parochiali. Hujus concordiae confirmatio exposcitur, et S. C. eam impertitur: *Aquen. Confir. Conc.* 17. *Apr.* 1734.

64. Post decretum S. C. 8. Aug. 1654., qua praecipiebatur erectionem fontis baptismalis in Ecclesia S. Georgii urbis Campi Marani ab Episcopo factam non esse confirmandam, inita fuit anno 1666 concordia inter Parochum S. Georgii, et Archipresbyterum S. Mariae Majoris dictae Civitatis, de cujus praeeminentia jam constabat, et statutum Archipresbyterum S. Georgii libere benedictionem fontis suae Parochiae peragere posse, hac tamen conditione, ut functio Sabbati Sancti semper ab Archipresbytero S. Mariae Majoris cum suo Clero in illa Ecclesia facienda, et primum campanae ad Gloriam in memoriam veteris observantiae pulsandae sint. Hanc concordiam S. C. mandavit esse observandam, non exequendum praefatum decretum ejusdem S. C. *Guardien. Er. Fon. Bap. et Praeemen.* 21. *Maii* 1735. *dub. I.*

65. Transactiones initas 18. Aug. 1671., et 9. Febr. 1624. inter Rectorem Seminarii, et Communitatis Castri Arronii Praesides super retentione Alumni in eodem Seminario, in quibus provide consuluerunt utrique parti, transigentes, S. C. mandavit esse exequendas: *Spoletana* 28. *Sept.* 1737. *dub. I.*

66. Impugnata dismembratione Ecclesiae S. Nicolai oppidi Limiatorii ab Ecclesia Parochiali S. Mariae de Latinis oppidi Aquarii praesertim quod annua summa tunc primum assignata novo Parocho Simiatorii in duc. 60., inde in concordia inter ipsos Parochos inita ad duc. 40. reducta, solvenda est haec summa Parocho Aquarii, salva ejus congrua. S. C. consulta

de hac concordia, illam servandam esse firmavit: *Mileten. Dism.* 29. *Jan.* 1735. *dub. II.*

67. Natis controversiis inter Communitatem Pellizani, et Promotorem Fiscalem Episcopalis Curiae super erectione beneficii, seu Capellaniae ordinatae ab Alexandro Josepho Guarischetti, Vicario tamen Generali curante inita fuit transactio anno 1702. inter ipsos, quam S. C. servandam non esse mandavit; nam irritum dijudicandum est onus omne, quod praeter conditiones in testamento, atque in beneficii erectione adjectas praescriptum fuit in memorata concordia, quum sine Mariae Annae Guarischetti patronae consensu inita fuisset, nec sine gravi dispendio nominati servari posset: *Tridentina Trans. Oner. Miss.* 24. *Januar.* 1739. *dub. II. Confirmat.* 12. *Sept. ejusd. anni.*

68. Rector, et Archipresbyter Plebaniae Ecclesiae S. Sophiae in territorio oppidi Gradariae sitae extra Parochiae limites residere consuevit in oppido penes aliam Ecclesiam ejusdem S. Sophiae tituli, ibique Sacramenta ministrare, aliasque peragere parochiales functiones, et solum festis diebus de praecepto Plebaniam Ecclesiam adibat. Contentiones hinc plures circa Parochialium functionum exercitio factae fuerunt inter hunc, et Parochum dicti oppidi Gradariae. Ad has dirimendas omnium consensione statuerant octo capitula. Convenerat in 4to, quod Archipresbyter libere SSmum Viaticum in alterius Parochi cura deferre posset, neque vero in infirmi limine benedictionem Sacra Pixide, sed in sua tantum parochia ante discessum daret. Examinato itaque dubio, an, et in quibus partibus esset probanda concordia? responsum fuit, pro nunc servandam esse concordiam praeterquam ad Capitulum IV., circa quod servetur solitum, et interim scribatur Episcopo, ut omnino provideat super residentia Archipresbyteri intra fines suae Parochiae, et S. C. certioret: *Pisauren. Concor.* 4. *Julii* 1739. *dub. I.* confirmat. addendo, ut Episcopus provideat indemnitati Paroeciae incolarum: 6. *Maii* 1741.

69. S. M. Benedictus XIII. Brevi confirmata erectione Collegiatae in Ecclesia S. Laurentii in terra ejusdem nominis existentis concessit, ut tres ex 15. supprimerentur Canonicatus, ut tenui Capitulari massae illorum reditus applicarentur. Canonici vero non acquieverunt praetendentes sub eadem suppressione non solum Canonicatus in posterum vacaturos, sed comprehendi etiam Canonicatus actu temporis concessionis gratiae vacantes; ac proinde irritam proclamabant collationem ab Episcopo factam Canonicatus, qui literis Apostolicis expeditis, ante earumdem executionem vacaverat. In S. Romanae Rotae Auditorio resolutum fuit, intrare arbitrium pro retardatione executioni Literarum Apostolicarum, et Canonicis his S. Laurentii non licere Canonicalia deferre insignia. Suspensa causae expeditione Canonici devenerunt ad concordiam cum Episcopo aeque ac cum Capitulo Cathedralis, multis compositam capitulis. Postulata inde est Sedis Apostolicae approbatio, sed resoluta non fuit causa, et dictum

ad mentem. (39): *Thelesina Conc.* 4. *Julii* 1739. Deinde annuit S. C. pro approbatione Concordiae: 26. *Sept. ejusd. anni.*

70. Anno 1703. ad sedanda jurgia facta inter Fratres Ordinis Praedicatorum Centumcellarum, qui Ecclesiam habent Parochialem S. Mariae, et Sodales Societatis Orationis, et Mortis super jure associandi, et tumulandi cadavera, ac funerum emolumentis inita fuit transactio, quam Card. S. Crucis Episcopus Viterbiensis approbavit. Inde re in S. C. relata, dictam concordiam (40) servandam esse statutum fuit: *Viterbien.* 16. *Decem.* 1741. *dub. IX.*

71. Quum Canonicus Scarfantonius, et Moniales Monasterii S. Nicolai de onere missarum, quae a dicto Canonico in earum Ecclesia celebrari deberent, vel solvere scuta decem annuatim, quam summam augeri cupiebant eleemosina missarum aucta, amice quaestionem omnem dirimere inter se convenerint, ut ex decem annuis scutis tam hactenus depositis, quam deinceps deponendis medietas erogetur in celebrationem missarum, altera vero medietas libere cedat commodo Monasterii. Et in praesentiarum communi nomine praefati transigentes concordiam istam Apostolico beneplacito muniri efflagitant; S. C. autem illud denegavit: *Pistorien. Celebr. Miss.* 23. *Sept.* 1741. *dub. IV.*

72. Carolus Franciscus Rossi Liboy Canonicus Collegiatae Ecclesiae S. Petri Leodii haeredem scripsit Canonicum de Moraichen ejusdem Ecclesiae Decanum, sibique sanguine conjunctum, *ad eis gaudendum una cum Dominis de Capitulo S. Petri, et regendum similiter et proventum applicandum in augmentum cujuslibet partis fundationis piae per nos in dicta Ecclesia factae, vel ad talem aliam fundationem, quam mihi reservo facere, si opportunum censuerim.* Possessionem apprehendit de Moraichen, et in magnam cum Capitulo, quod sibi bona haereditaria vindicabat, controversiam venit. Post tot litium discrimina tres probos viros elegit Leodiensis Antistes, ad rem concordia componendam. Divisis inter collitigantes bonis, pro concordiae approbatione coram S. C. institerunt. Sed Vicedecanus, aliique Canonici, qui consensum antea praestiterunt irritam illam declarari postularunt. Proposita quaestione, an concordia sit confirmanda? confirmandam esse S. C. putavit: *Leodien. Con.* 2. *Junii* 1742. *dub. I.* At nova impetrata audientia a Vice Decano, aliisque Canonicis rem S. C. remisit ad Episcopum, qui curet Partes devenire ad aequiorem concordiam, et ad mentem: 12. *Januar.* 1743. Redintegrato examine ad D. Secretarium juxta mentem (41) dictum est: 21. *Nov.* 1744. Demum in decisis diei 2. Junii

(39) Quae fuit, ut causa non proponeretur donec a memoratis Canonicis legitimum non exhiberetur documentum, quo constaret, tum Capellam SSmi Corporis Christi, tum Ecclesiam S. Bernardini ex pecuniarum summa, quam pro expediendis dictis literis Apostolicis iidem Canonici ab ipsarum Capellas, et Ecclesiae administratoribus mutuam acceperant, fuisse redintegratas. *Ead. Caus.* 12. *Sept.* 1739. *§. I*

(40) Vide *not.* 25. *Lit P. tom.* 5.

(41) Mens fuit, ut Episcopo scriberetur, ut officialis Leodiensis convocaret Capitulum, et exquireret Capitularium voluntatem an vellent censere transactionem initam cum Decano Moraykon

1742. definitio prodiit, 15. *Julii* 1747. *dub. I.*

73. Patres Eremitae Ordinis Divi Augustini, quorum Conventus extra Eugubii moenia situm est, Ecclesiam Parochialem S. Mariae Novae regebant. Canonici Ecclesiae Collegiatae S. Christinae ejusdem civitatis cum illis transegerunt de transferendo Collegio in illorum Ecclesiam reservato beneplacito Apostolico. Sodales SS. Corporis Christi, in quorum Ecclesia erectum fundatoris Christini jussu Collegium fuerat, concordiae, ac translationi repugnarunt, petieruntque audiri, et beneplacitum haudquaquam esse concedendum judicium fuit: *Eugubina Benepl.* 21. *Nov.* 1744. *dub. I.*

74. A Parochia Pagi Septem Pollicinorum Ecclesiam Pagi Hospitalis Bondeni ab iisdem Vicariis extructam dismembravit Episcopus, dato novo Rectori onere aliquo anni tempore Ecclesiam matrem visitandi, cereamque unius librae facem offerendi. Questus penes S. Episc., et Regul. Congr. est Archipresbyter Parochus Ecclesiae Matris, sed nil obtinuit aliud, quam jus nominandi novae Parochiae Rectorem. Rectores facultate hac usi, ignota causa, non sunt. Scitur, quod Card. Archiepiscopus de Verme anno 1716. concursum indixerat, et quod spreta Archipresbyteri oppositione, Parochiam illam contulerat. Spreta itidem alterius Archipresbyteri anno 1743. contestata denunciatione; is ad Tribunal A. C. stetit, petiitque, ut servaretur S. Congr. Episc. et Regul. rescriptum. Spreta quoque fuit AC. inhibitio, et electus fuit Jacobus Faccius, qui Parochialis possessionem nactus etiam est. Attentata purgari jussit AC., gestà omnia circumscripsit, et sententiam, ut supra tulit, quae in rem judicatam transivit. Hinc Faccius cum Archipresbytero transegit amice; nimirum ut Archipresbyter renunciaret judicato AC., ut consensum praestaret institutioni Parochiae a Faccio obtentae, et ut jus nominandi Rectorem ad Archipresbyterum septem Pollicinorum deinceps spectare deberet, utque demum Faccis curaret, ut confirmaretur transactio tum ab Archiepiscopo, tum a S. C., quae eamdem confirmavit servata forma concursus: *Ferrarien. Confir. Conc.* 29. *Maii* 1745.

75. Postulata confirmatione transactionis, et commutatione voluntatis Antonii Gabriellis, qua parte jusserat aedificari Ecclesiam, in qua erigenda esset Collegiata, ut haec transferretur in Ecclesiam S. Laurentii, quae mater est in terra Sarteani, sub die 20. Martii 1744. rescripsit S. C. pro approbatione concordiae juxta votum Card. Relatoris (42), ac instantibus et clamantibus descendentibus ex filialibus haeredum testatoris pro nova discussione S. C. distulit resolutionem, ut exquiratur novum votum, auditis officialibus Datariae: *Clusina Erect.*

confirmandam esse, vel impugnandam, utque audiretur sententia animi Episcopi Leodiensis. *Ead. Caus.* 17. *Junii* 1747.

(42) Qui censuit, ut transactio esset approbanda, ut Collegiata erigi posset in Ecclesia S. Laurentii, assignatis Ecclesiae pro necessariis impensis scut. 50. annuis, utque reservarentur *Prima Dignitas in omni vacatione ad sanctam Sedem apostolicam juxta Regulam 4. Cancellariae, et quatuor omnes Canonicatus juxta Menses vacationum ad formam Regulae 9. ejusdem Cancellariae: Ibid. sub die* 20. *Julii* 1754. §. 2.

Colleg. 24. *Aug.* 1754., ac postea recessit a decisis juxta votum Card. Relatoris (43) 10. *Maii* 1755.

76. Concordia inita inter Comitem Philippum Antamori, et Patres Infirmis ministrantes super legatis piis relictis pro distributione dotium a Julio Silvaggio haud fuit approbata; nam testatoris mens sarta, tectaque non servatur, quum mutatio peragatur personae administratoris, quem constituit testator Praefectum Domus Ministrantium Infirmis, et dotes suis filiabus sunt distribuendae; ac in summa singulis scut. 300. Nam testator illi familiae Antamori tantum jus nominandi reliquit puellam regionis illius, in qua distributio cadere debet, et alias extrahendas esse voluit a Patribus praedictis: *Romana* 21. *Maii* 1757. *dub. I. confirmat.* 28. *Januar.* 1758.

77. Legem uxori haeredi Borelliae dedit moriens Franciscus de Comitibus, ut ex superextante haereditate opus pium erigeret cum onere tot missarum celebrationis, quot ad rationem duorum juliorum impleri possent. Capellaniam Conti nuncupatam cum hoc onere erexit uxor. Sed variavit inde, voluitque ut secundus ejus vir tot Capellanos nominaret, quot ad rationem 2. scutorum nominari possent; et ut horum quisque quatuor in hebdomada missas juxta piam primi viri mentem celebraret. Quatuor hinc electi Capellani post plura jurgia cum secundo Borelliae viro habita, transactionem adlaborante Episcopo inierunt super fructuum divisione inter eos facienda, et missarum quantitate, praeter quatuor praefatas hebdomadas. Postulaverunt vero transactionis probationem, sed non sunt assequuti, S. C. siquidem mandavit, ut servarentur disposita in erectione: *Nepesina Conf. Conc.* 24. *Martii* 1764.

78. Quartam bonorum, quae Josephus Rotella emptionis causa possidebat, partem sibi Ecclesia S. Gregorii vindicabat. Summam Rotella Abbati S. Gregorii M. ab emptionis tempore quamdam ducatorum solvebat. Modo vero facta contentione super declaratione ab Abbate de praediorum dominio, et super meliorationibus emittenda, cum eodem transegit, ut summam 160. ducatorum pro praeterito debito, et in posterum sine ulla exceptione Abbatibus summam ducat. 25. quotannis solveret; et auxilium S. C. implorent pro approbatione concordiae, sed approbationi haud esse locum S. C. respondit. Nam videbatur de re clara, et non transigenda negotium esse: *Catacen. Appr. Conc.* 14. *April* 1764.

79. Transactionem initam inter Capitulum Ecclesiae Collegiatae Birchircarensi, cum Sodalitiis SSmi Rosarii, et SSmi Sacramenti in ipsa Ecclesia existentibus super eligendis Procuratoribus, qui administrant bona Socie-

(43) Datariae Ministri, quorum sententiam lubens in qualibet parte amplectitur, Card. Relator, qui in unica quam ipsi habent, dubietate super existentia eorum, qui laicalem patronatum, de quo agitur, jure sibi vindicare valeant, rem expedit his verbis. Verius videtur pium fundatorem literaliter invitasse ad dictum patronatum etiam filios, at descendentes a filiabus suorum haeredum, cum substitutione in eorum defectum ad filios masculos descendentes a Juditta sorore, a Gabriela nepote, et ab Octavio germano fratre: Unde in casu minime deesse videntur plures descendentes a foeminis, qui jus suum a nitida testamentaria vocatione metientes possint etiam dicto jure patronatus potiri, et ad legitimum exercitium deducere: *Ibid. sub die* 10. *Maii* 1755. §. 5.

tatum minime S. C. sustineri judicavit, addendo ad mentem, nec locum esse beneplacito Apostolico; nam Sodales impugnant hanc transactionem, quia inita a non habentibus legitimam transigendi potestatem; quum Episcopus elegerit duos pro quolibet Sodalitio ad transigendum, ceteris insciis Sodalibus: *Milevitana Ben. Apost.* 15. *Decem.* 1764.

80. Anno 1500. ex oppidis Culma, Cisara, Oyda, Brolio, et Nunio, quae sub una Parochia erant oppidi Eumeniae, nova Parochia erecta est in Nunio, et anno 1607. Cisara, et Culma suam Parochiam constituerunt. Idcirco communitas Brolii voluit Parochiam suam erigere, et acta fuit concordia cum Communitate Nunii. 1. conventum est de remissione expensarum hinc inde. 2. de tribuendis Ecclesiae Nunii libr. 200. pro instauranda Ecclesia, ac libr. 1000. pro illius Parocho, qua solutionem Brolium ab omni onere erga Nunium, et erga veterem Matricem liberaretur. 3. ut liberum esset novo Parocho sacra sua in Ecclesia cuncta celebrare, ea etiam quae antea ad Parochiam Nunii pertinebant. Populus Nunii hanc concordiam impugnant. S. C. eam autem approbandam esse declaravit: *Novarien.* 14. *Decem.* 1765. *dub. I.* Inde recessit a decisis, ac denegavit illius approbationem; 22. *Martii* 1766. *confirmat.* 9. *Aug. ejusd. an.* Nam demonstrant Nunienses, quod post relictam Eumeniam jura verae matricis omnia in suam Ecclesiam translata sint. Hoc cognitum fuisse dum Cisara, et Culma non se separarunt, nisi Nunio volente. Non itaque nunc permittendum Brolio idipsum invito Nunio.

81. Hyppolitus Manninus instituit uxorem haeredem, annuamque missarum celebrationem, ac candelarum praestationem in favorem PP. Societatis Jesu ei injunxit, imo hoc onus haeredibus uxoris injunxit cum verbis *fino a tanto camperanno, o viveranno.* Defuncto uxoris primo haerede actum est de cessatione legati, quod perpetuum esse S. C. putavit. At inita inde concordia fuit cum PP. S. Augustini, in quorum Ecclesia missae celebrandae erant, et S. C. consulta esse locum praepositae concordiae existimavit: *Caesenaten. Leg. Pii* 10. *Maii* 1766.

82. De fideicommissariis Marci Gervasoni Ariminensis Angelinus Robertus Gervasoni ultimus ex familia masculus haereditatem retinens, cum Ariminensibus Carmelitis substitutis transegit de dandis ante mortem ab hac die duobus partibus haereditatis, quae dicitur scut. 6072. in tot bonis esse, susceperunt Patres oblatam pactionem, renunciaruntque reliquam haereditatem in favorem Angelini ejusdemque haeredum. Utraque nunc pars facultatem perficiendi contractum postulat. Sed locum approbationi concordiae haud esse S. C. arbitrata est: *Ariminen. Conc.* 9. *Aug.* 1766.

83. Clemens VIII. Pont. Max. Ecclesiae Parochiali in Collegiata Brisichellae erectae uniit Ecclesiam Parochialem S. Jo. Baptistae Plebis Octavi. Jussit ibi Vicarium perpetuum a Capitulo nominandum retineri, ac ut sex e Capitulo Canonici eumdem in

plurimarum animarum cura, missarumque celebratione adjuvarent. Praecepitque, ut per hanc unionem Ecclesia S. Leonardi, qnae unita etiam fuit, et Ecclesia S. Jo. Baptistae debitis non frauderentur obsequiis. Plures impenderunt ob id controversiae inter Vicarios, et Canonicos et praesertim de ejns curae exercitio. Sed lites omnes una transactione finire duxerunt. Postulatur modo transactionis approbatio, et denegatur: *Faventina Conc.* 29. *Novem.* 1766.

84. Jo. Baptista Merli snpplicavit, ut sibi concederentur omnia bona haereditaria Marcii Antonii Zocchi Junioris, promittens sub generali omnium snorum bonorum hypotheca, implere omnia onera, et pia legata tum ab Antonio, tum a Marco Antonio Seniori Zocchi praescripta, nec non spopondit etiam omnia nomina haereditatis ejusdem Marci Antonii senioris abstergere, ac etiam celebrare numerum missarum ab oraculo S. C. definiendarum. Resoluta petitio non fuit, sed Episcopo juxta instructionem (44) scribi demandatum: *Camerinen.* 17. *Junii* 1769. Episcopo informante, votumque suum aperiente dictnm fuit juxta illius votum (45) et ad mentem (46): 18. *Aug.* 1770. Confecta tandem, et transmissa transactionis minuta, causa definita est ad hujus minutae formam, et juxta votum Episcopi: 9. *Maii* 1772.

85. Legatum pium missarum instituit Sacerdos Philippus Antonius Francioni in Ecclesia Collegiata Cinguli adimplendum. Devoluta haereditate ob deficientiam descendentium ad Capitulum Ecclesiae Cathedralis, et contradicente familia de Paolis testatoris sanguine conjuncta controversia facta est, quae transactione quievit; Partes convenerunt, ut familiae praedictae onus incnmberet erigendi Mansionariam in eadem Cathedrali; proindeque commutatio voluntatis ob cultus divini incrementum, et Ecclesiae decorem efflagitata fuit, sed a S. C. transactio minime fuit approbata *die* 24. *Julii* 1762. Iterum preces iteratae fuerunt, sed dictum non esse locum erectioni Mansionariae, itaut standum in decisis: *Cingulana Er. Mans.* 14. *Dec-* 1771.

86. Jo. Baptista Baragioli haeredem ex asse instituit uxorem suam adjecta poena caducitatis, si ad alias nuptias transiret, quo casu substituit, qui in carceribus Urbis sunt detenti. Maria Anna vidua avide est ad nuptias secundas transire, hinc agit de transa-

(44) Nempe „ mentem esse, ut quae ab Oratore „ oblata est Missarum celebratio unica vice absolvatur, sed potius ut sacrum aliquod in expiationem animarum legantium, et disponentium „ perpetuo celebretur; quo in puncto, an peculiaris fundi assignationem, vel annuam pecuniarum praestationem ab oratore faciendam magis „ a re futurum, aut expedire judicaverit exponere non praetermittet. Tandem EE. PP. tametsi „ exactam firmationem statuum haereditariorum „ singulorum disponentium minime requirant; folia tamen, quae a Vicario Foraneo terrae Sarnani desuper exarata sunt, transmitti volunt." *Die* 28. *Julii* 1770. §. *tum.*

(45) „ Cum (ait Episcopus in suo voto) in praefata annua pecuniarum praestatione ab EE. VV. „ praefigenda, et ab Oratore promittenda nedum „ sub altera speciali super bonis haereditatis quondam Marci Antonii Zocchi eidem assignandis „ neque annuorum reddituum incertitudo, neque „ administratoris infidelitas, neque expensarum „ incomodum timeatur." *Die* 28. *Jul.* 1770. §. *Episcopus.*

(46) „ Mens est, ut conficiatur minutam transactionis praefixo numero missarum celebrandarum ex dispositione Marci Antonii Junioris, et „ transmittatur ad S. C." *Die* 18. *Aug.* 1770.

actione oblata ex tota haereditate valoris scut. 3377. praeter quatuor loca montium summa in poenam caducitatis remittenda scut. 150., et dicta 4. Loca montium, quorum fructus ad Monialem Cenini spectant. Oblatio accepta fuit. Modo agitur de approbatione, quam S. C. haud indulsit: *Romana Ben. Ap.* 16. *Martii* 1771

87. Sacerdos Marcus Antonius Morelli Capellaniam in oppido Occimiani erigendam mandavit. Legem dedit ut in ea sacrum hebdomadale perpetuo impleretur a duobus Capellanis ex sua domo, et familia de Marcellis. Edixit etiam, ut Capellania perpetuo esset de jurepatronatus suae familiae, et deficiente persona ecclesiastica ex sua familia vocavit descendentes fratrum Caretti; quibus deficientibus pauperiorem sacerdotem praefati oppidi substituit. Extincta linea masculina familiae testatoris, inter descendentes per medium faemininum a familia Morelli, et descendentes a fratribus Caretti, et Patres Oratorii S. Philippi Nerii Casalensis substitutos lis gravis excitata fuit, quae varium exitum habuit. At partes ad transactionem devenere; qua una ex Capellaniis adjudicata fuit quoad patronatum activum Josepho Octavio de Pavarantia, altera autem PP. Oratorii. Quoad vero patronatum passivum in favorem familiae Pavarantiae descendentium tam ex masculis, quam ex faeminis convenerunt, et in istorum defectu coercita nominatio fuit ad descendentes a faeminis Morelli, ac postea ad descendentes a Jacobo Caretto. Mandatum fuit praeterea PP. Oratorii, ut nominarent unum de familia Caretto, eoque deficiente aliquem ex familiis Pavarantia, Boltri, et Quarterii; ac denique utrique fuit praescriptum Patrono, ut pauperiorem nominarent oppidi Occimiani Sacerdotem. Proposita hinc adprobanda concordia fuit, sed mandatum est, ut scriberetur Episcopo juxta mentem (41): *Casalen. Conc.* 19. *Dec.* 1772. Affixis ab Episcopo edictis comparuit Petrus Antonius Martini descendens a familia Morelli concordiam impugnavit, et S. C. re perpensa iterum non esse approbandam censuit: 26. Febr. 1774.

88. Aurelius Caelestini scut. 300. reliquit, ut in tot censibus, vel in locis Montium investirentur pro dotatione ex fructibus tot puellarum oppidi Bassanelli, et praecipuae suarum proximiorum ad nominationem ejusdem communitatis. Communitas redemit censum, et hujus pecuniam scut. 200. Nicolao Coelestini ejus in urbe procuratore tramsmisit ad effectum denuo investiendi. Hic penes se retinuit pecuniam, nullo de illis facto investimento, quod tamen post 20. annos mandante judice factum fuit in Loco uno, et Centesimis 54. Interea Communitas, credens pecunias investitas fuisse, puellas nominavit, et dotavit in scut. 24. pro qualibet. Detecta fraude facta fuit lis inter Communitatem, et Fulvium Caelestini Nicolai filium, et haeredem, cuinam ce-

(47) Nempe, ut juxta mentem S. C. interpellaret omnes descendentes a familia Morelli, qui transactioni non interfuerant, aliosque, si qui adessent jus, aut interesse habere praetendentes. *Ead. Caus.* 22. *Jannar* 1774.

dere deberet damnum omissi investimenti? collitigantes demum devenerunt ad concordiam, qua Caelestini in se onus assumpsit solvendi dotem scut. 24. jam collatam septem ex undecim puellis, quae supersunt satisfaciendae: quatuor vero reliquis puellis similem jam collatam dotem pendere promisit Communitas, quae postulat inde concordiae approbationem a S. C., et condonationem fructuum scut. 200., qui erant in dotes erogandi. Verum S. C. decisionem suspendit, voluitque, ut Episcopus cogeret Communitatem praefixo termino ad reddendam rationem tam aliorum scut. 100., quam fructuum eorumdem scut. 100., et proponeretur simul: *Hortana 27. Apr. 1776.* Communitati subsidia dotalia ex hisce fructibus jam solvisse probanti, approbatio concordiae donata fuit: *5. Julii 1777.*

89. Card. Lantes Episcopus Tudertinus Seminarium Clericorum ea Civitate erexit, numerumque decem pueorum gratis alendorum praefinivit. Pro illius manutentione provisionis causa constituit taxam inannuis scut. 566., cui reditus Episcopalis, et Cathedralis mensae, itemque Collegiatarum Ecclesiarum, omniumque beneficiorum suae Dioeceseos subjecit, donec per aliam providerentur unionem. Magna evenit Seminarii inopia, quia a Beneficiatis pluribus taxa soluta non fuit, et clausum est Seminarium. Lis inter hos judicialiter lacessitos orta, per concordiam sopita fuit. Statutum in ea, ut Clerus tam secularis, quam Regularis pro una tantum vice scut. 500. solveret, et a taxa conciliari in posterum solvenda liberaretur. Seminarium vero fundum pro summae oblatae evictione objiciebat. Concordiam probabat Episcopus, quam a S. C. deinde probandam esse exoratur. Sed S. C. mandat ut scriberetur Episcopo juxta instructionem (48); *Tudertina Conf. Conc. 5. Julii 1777.*

90. Reliquum haereditatis, quod in scut. 8000. consistebat, Alexander Guicciardini reliquit Sodalibus B. M. V. *del Baracano*, ad hoc ut facerent in ea Ecclesia tot in animae suae suffragationem celebrare missas, Parochus S. Juliani, intra cujus Parochiae fines sistit Sodalitium, et Ecclesia praedicta petebat, ut tot ei consignarentur ex illa summa pecuniae, quot essent satis ad constituendum fundum pro geminis constituendis Capellaniis

(48) Putavit S. C. reddendum esse certiorem Episcopum de iis, quae in dicta concordia EE. PP. minus placent, ut Episcopus cum utriusque Cleri Deputatis rem agat, et ad aequitatem, utilioremque conditionem pro Seminario redigat. Displicet, quod clerus unica solutione immunis evadat a quavis ulteriori taxa pro Seminario, cum ex Lege S. Concilii Trid. jus competat Episcopo semper, et pro quacumque necessitate indicendi, vel augendi taxam ab iis praestandam, qui contribuere tenentur ex praescripto ejusdem Concilii. Insuper quia redditus Seminarii videntur posse in dies decrescere, quo casu supplendum per taxam erit, et ex dicta transactione videtur renunciasse Seminarium petendi ulterius quod eidem necessarium esse fortasse poterit.

Deinde non multum arrisit EE. PP. quod per Seminarium assignetur, et hypotecetur fundus liber valoris scut. 500. quod a Clero solvuntur, idque pro ipsius cautione, et casu quo eidem Clero ex resolutione contractus restitui deberet dicta summa. Hinc antequam quidquam decernant EE. PP. optant, ut advocet Episcopus utrius Cleri Deputatos, eisdem suadeat, ut non aequas conditiones remittant, intelligentes nullum sibi ex hoc obventurum praejudicium, et litem non exigui dispendii sic componi juste, et rationabiliter, ipsosque tunc bene merituros de Seminario. *Regist. Lit lib. 53. die 5 Julii 1777.*

cum missa quotidiana, et cum alia missa singulis diebus festis, et feria sexta cujuslibet hebdomadae celebrandae. Sodales ipsi petebant pariter, ut eis facultas daretur in tot censibus investiendi dictam summam ad hoc ut in trium quotidianarum missarum celebratione reditus erogarentur. Inde Oratores ad concordiam devenere, quae firmarunt, ut Parocho S. Juliani traderentur scut. 2000. in tot censibus investienda, et eorum reditus in missae quotidianae celebratione pro anima testatoris, et pro manutentione Ecclesiae impenderetur, lapide honoris, et liberalitatis ergo in ea Ecclesia erecto, et ut Gubernatoris pii operis residualem summam scut. 6000. in tot censibus investirent, et in perpetuum duas faceret quotidianas celebrare missas pro testatoris anima ad rationem manualis eleemosinae, et reliquos reditus in augendo puellarum Conservatorii numero, eorumque manutentione impenderent. Optarunt vero Oratores hujus concordiae confirmationem, sed non potuerunt impetrare: *Bononien. Conf. Conc.* 14. *Febr.* 1778.

91. Diu controversia agitata est super translatione missarum, quas ordinavit Marinus Franciscus Vanni in Ecclesia rurali B. M. V. Reginae Angelorum celebrandas, quia Moniales S. Andreae Montis Georgii dicti oneris translationem in earum Ecclesia explendi obtinuerant. Tandem post plures litis eventus S. C. scribendum Archiepiscopo pro concordia esse censuit: *Firm. Repor. Oner. Miss.* 24. *April.* 1784. Archiepiscopus Partes composuit cum divisione missarum in duabus Ecclesiis celebrandarum, et iterum S. C. scribi mandavit eidem pro executione concordiae ab ipso propositae etiam ex officio: 7. *Maii* 1785.

92. Nicolaus, et Josephus Cozzari Patrueles, quibus ex fundatione juspatronatus est, praesentarunt clericum Augustinum Agnibene: mox Johannem filium suum praesentavit Dominicus Mazzolini, in quem ante biennium, praefati Patrueles jus in prima vocatione nominandi ex stipulatu contulerant. Lis facta est inter praesentatos, et per concordiam deinde composita. In dubitationem venit Simonia, et postularunt, num esset approbanda concordia? S. C. rem ad D. Secretarium cum SSmo totam remisit: *Ravennaten.* 18. *Julii* 1785.

93. Concordiae inter Mensam Episcopalem Brictinorii, et Parochiae incolas Polendae initae, qua Episcopus promisit servaturum se fore eosdem ab Ecclesiae S. Donati reparationibus faciendis immunes, et sine molestiis in judicio, et extra, et ipsi liti renunciaturos, locum non esse S. C. existimavit: *Brictinoren. Congr.* 10. *Dec.* 1785. *dub. IV.*

94. Haeredes sibi scripserat universales Franciscus Stuccius Simonem et Julium Caesarem fratres Stuccios, illorumque in favorem fideicommissum condidit, primo in filios, descendentesque masculos progressurum, deinde in faeminas tantum agnatas, nec ultra. Quibus deficientibus reliqua bona, decerptis nonnullis, erectioni destinavit dotalis montis, unde arbitrio Communitatis oppidi Molleani tot dotes distribuerentur scut. 30. quot

caperet reditus. Absumpta masculina linea, et extremum etiam diem obita Eleonora ultima agnata Stucci, possessionem rerum adeptus diligenter est Franciscus Crescius filius, cui mater omnia inter vivos donaverat bona. Lis inter Communitatem, et possessorem exorta, composita per concordiam fuit latis suffragiis. Querentur hodie vocatae virgines de transactione peracta, deque possessoris indebiti administratione; et petunt num sit illa confirmanda, an sic sit stipulandum instrumentum emphyteusis cum Comite Cresci? Transactionem S. C. improbavit, et mandavit insuper, ut deputaretur ab Episcopo curator ad lites sumptibus Communitatis cnm obligatione redintegrationis ex bonis recuperandis: *Firmana Trans.* 21. *Januar.* 1786. Deputatus fuit Curator, qui secundam fecit concordiam, supplicavitque pro confirmatione, et precatae sunt Puellae pauperes Molleani, ut reprobata perniciosa pio operi concordia, suspectus removeretur Curator, et S. C. primum petito voto Card. Antici, secundam Concordiam approbavit juxta votum Card Relatoris: (49): 21. *Aug.* 1795. *dub. I.*

95. Et Locum esse remotioni Curatoris ad lites post sequutam stipulationem instrumenti juxta votum Card. Relatoris decidit: *Ibid. dub. II.*

96. Erectionem unius Canonicatus, et trium Mansionaratuum cnm chori, et nonnullarum missarum obligatione in Collegiata Ecclesia terrae S. Johannis in Persiceto mandaverat Laurentius Morisi, relicto jure illos assequendi in favorem descendentium. Haereditatis status impar oneribus sustinendis repertus est; ideo partes venerunt ad concordiam; ut nempe Canonicatus, et unica Mansionaria erigeretur cum eisdem oneribus a fundatore praescriptis; ut alia Mansionaria scut. 6. uniretur Praebendae Theologali cum iisdem obligationibus impositis, ac tertia Mansionaria supprimeretur, ut ejus dos aliis erigendis partiretur. Sed S. C. hujusmodi concordiam ratam habuit, dempta tamen tertiae Mansionariae suppressione: *Bononien. Com. Vol. et Trans.* 17. *Junii* 1786. *dub. I. confirmat.* 18. *Aug.* 1787.

97. Quoad piam institutionem per actum inter vivos Capellaniae, seu officiaturae cum onere missarum, et praestationis dotium peractae a Sacerdote Marco Tullio Ursini, Victoria Vidua relicta Roncalli contra maximam bonorum, quae assignata fuerunt pro illa fundatione, partem, ad quae utpote pro fundo dotali sibi designata, ac nulliter vendita redintegrari postulavit. Hac de Causa orta diuturna, atque incerta quaestione, quam prosequutus est Leonardus Roncalli filius dictae Victoriae contra haeredes Ursini, ad tollendas litis graviores expensas stipulata fuit inter eosdem transactio, pro qua imploratur beneplacitum Apostolicum, et S. C.

(49) Qui ait „ Quapropter censerem approbari „ posse secundam transactionem, constituto termi- „ no trium mensium ad stipulationem instrumen- „ ti, praefixoque item termino solutioni arbitrio „ Archiepiscopi Firmani, ac praestita idonea fi- „ dejussione ab ipso approbanda, vel saltem re- „ lictis ejusdem arbitrio cautelis, quibus securita- „ ti solutionis consulatur, injunctoque eidem Archi- „ episcopo, ut de exequutione certiorem reddat. „ S. C.“ *Ead. Caus.* 21. *Aug.* 1795. §. 9.

annuit suscepta per fratres Ursini obligatione satisfaciendi legato pio missarum juxta mentem testatoris: *Tudertina Trans.* 19. *Aug.* 1786. *dub. I.*

98. Beneficia duo simplicia erecta in Parochiali Ecclesia Thaii Vallis Annaniae possidet Sacerdos Joseph Panizza. Haec benficia sunt de jurepatronatus illius familiae, et onus habent missarum, itaut feria tertia concurrat obligatio celebrandi ratione utriusque beneficii. Hinc dictus sacerdos iniit concordiam cum Udalrico Barbacovi, cujus confirmationem petierunt contrahentes. Barbacovius consensum praestitit institutioni Sacerdotis Panizza ad secundum beneficium. Ei Panizza cessit jus celebrandi alterum sacrum cum eleemosyna obul. 40. pro quolibet sacro. S. C. approbandam censuit juxtà votum Episcopi (50): *Tridentina* 29. *Novem.* 1788.

99. Seminario Melitae a Sacerdote Francisco Wzzini haerede instituto pluribus piis oneribus impositis, ac accepta haereditate cum beneficio legis, et inventarii, consanguinei testatoris ad fideicomissaria praedia in emphyteusim ab ea concessa immissionem obtinuerunt. Hinc actum est de damnosa repudianda haereditate. Sed re accuratius perpensa, per transactionem convenerunt Partes, ut statim emphyteutis solvi deberent, scut. 300., quae legatis superfuerunt, atque ex voluntate testatoris in eleemosynas, et missas erogari debuissent; in annos vero reliqua summa ex fructibus scut. 6000., quae Societati animarum Purgantium legata sunt, suspensis ad quindennium anniversariis, et missis. Petita deinde confirmatione; S. C. transactionem hujusmodi approbavit arbitrio Episcopi, celebratis pro unica vice centum missis, et uno anniversario durante quindennio in suffragium testatoris, *Melevitana* 15. *Maii.* 1790.

100. Occasione reparandae Ecclesiae Parochialis SSmi Salvatoris, pro qua requiritur summa scut. 2420., Collegium S. Bonaventurae, quod in ea Ecclesia possidet Capellaniam annui reditus scut. 800., concordiam iniit cum Deputatis Fabricae super contributione, ejusque approbationem postulat. In ea quasi non teneatur in illius reparationem, gratuitum, suaeque Capellae causa obtulit donum scut. 550., aliaque despondit scut. 50., quatenus missarum suspensionem Deputati non obtinerent. S. autem C. eam adprobari renuit: *Veliterna Susp. Miss.* 5. *Junii* 1790. *dub. II.*

101. Ecclesiae Parochialis S. Michaelis, quae modo est Collegiata, jurepatronatus gaudent Parochiae incolae pro duabus ex tribus, et pro una reliqua parte Comites de Giliuccis, licet constans Parochiae incolis non fuit nominandi modus, saepiusque collegialiter in Ecclesia praedicta cum interventu quandoque illorum de Giliuccis congregati sunt, quos postea requisiverunt in electionibus, hinc facta fuit inter dictos Comites, et Parochiae incolas, uti singulos transactio,

(50) Qui censet „ quominus eadem concordia „ Apostolica auctoritate approbari possit, et va„ leat, concessa proinde Presbytero Panizza pe„ tita dispensatione ad duo sub eodem tecto." *Ead. Caus.* 20. *Sept.* 1788. §. 2.

quam S. C. noluit approbari: *Firmana Jur.* 19. *Junii* 1790. *dub. I.*

102. Legatum Johannis Ghezzi in causas erogandum quod inspecta repudiatione decessoris Parochi S. Martini devolvi debuisset ad haeredem *absque ulla obligatione*, *et onere* per transactionem aequis dividitur partibus inter haeredem Aloysium, et hodiernum Parochum, et S. C. hanc transactionem approbat, demandato tamen investimento in favorem Ecclesiae: *Firmana Trans.* 28. *Maii* 1791.

103. Transactio inita per Sodalitium Planctus Fulginei cum Claudio Seracchi, ejusque nepte Eleonora nupta Christiano de Rubeis, super controversia illius substitutione ad praelegatum scut. 24. mill., et reliquam haereditatem scut. 6000. Hyacinthi Seracchi, ita approbatur a S. C., ut consequi debeat sodalitium post obitum Claudii scut. 3000. investienda cum onere quotidiani sacri ad formam testamenti, et interim fructus compensativos, ac si investita essent in Locis montium aliaque scut. 2000. post omnem extinctam progeniem Eleonorae: *Fulginaten. Conc.* 26. *Martii* 1791.

104. Dissidentes Alphunsus Testa Rector Capellaniae erectae in Ecclesia Parochiali S. Viti sub titulo S. Caroli, et Angelus ejus frater, ultimique Capellani Bernardini Testa haeredem de dividenda inter ipsum Angelum, et Capellaniam domo, ad hanc quidem spectante, sed pro cujus aedificio praedecessor Capellanus Bernardinus supra scut. 215. ex pio Legato accepta duplum de suo aere impenderat, concordiam confecerunt. S. C. interrogata pro approbatione, eam approbavit juxta votum Vicarii Generalis, qui Oratoribus favebat; *Praenestina* 16. *Junii* 1792.

105. Uno ore convenerunt Jo. Baptista Pagani, et Marianna Baruzzi ejus uxor super separata vivendi ratione quoad habitationem, et thorum, et ad illius formam instante Marianna pro facultate redeundi ad patriam, et apud suos commorandi, scribitur Card. Episcopo, ut provideat juxta suum votum (51), etiam cum facultatibus S. C. *Imolen. Separ. Thor.* 21. *Julii* 1792.

106. Quum Sacerdos Joseph Porphiri primam suam dispositionem cum Germano fratre Johanne peractam cum reciproca haereditatis ususfructus substitutione, revocasset, ac non amplius Capellaniae, sed Canonicatus erectionem voluisset, S. C. ei concessit erectionem praefatam ex utriusque bonis. Inde facta transactione, qua cessit Nosocomio S. Antonii Abbatis oppidi Saxiferrati, ubi erigi Capellania debebat, domum ei legatam in primo testamento, licet ad se pro medietate pertineret, cum onere tamen praestandi habitationem Canonico pro tempore, praeter annuam celebrationem missarum 20. in eodem testamento praescriptam; et imposita vicissim primo Canonico obligatione solvendi ex haereditate scuta 50. in favorem Nosocomii investienda, prout erat in votis Episcopus. Hanc transactionem S. C. confirmat: *Nucerina Com. Vol. et Trans.* 5. *April* 1794. *dub. II.*

(51) *Vide not.* 140. *Lit. M. tom.* 4.

107. Capellania fundata ab Antonio Freducci in altari privilegiato S. Michaelis Archangeli Ecclesiae Collegiatae S. Angeli in Vado cum onere 4. missarum hebdomadalium, immissionem petiit ad bona ejusdem Comes Antonius Baldini ex antiquissimo fideicommisso Vincentii Massa, et litem inceptam transactione quievit; qua Patroni Capellaniae cesserunt praedia tamquam fideicomissaria; et Comes pretium pecoris in scut. 50. solvit, et solvenda scut 500. intra biennium, et onus missarum ad aliquod altare privilegiatum implendum promisit. Modo exoratur S. C. pro concordiae approbatione. Sed protelata responsione, scribi Episcopo pro informatione super meritis causae, et bono jure utriusque partis mandavit: *Ariminen.* 21. *Junii* 1794. *dub. I.*

108. Transactio, per quam haeredes Comitissae Castellini, et patroni Capellaniae institutae in Ecclesia Pii Suffragii Faventiae, certam quotannis pollicentur summam Capellanis, licet paullo minorem reditu praedii destinati in fundum ejusdem Capellaniae et scut. 300. pro praeterita fructuum perceptione, ad praecidendam litem approbatur. Obtinuerant enim haeredes praedicti per re criptum S. C. incorporationem dicti praedii cum propriis, et super hac gratia pendebat lis: *Faventina* 28. *Nov.* 1795.

209. In favorem Clerici Nicolai Carucci nominati a Communitate Capriliae, et praesentati a Capitulo Lateranensi possessio decreta fuit beneficii S. Mariae de Caspriano. Sed contradictorem habuit Clericus Simon Marchetti, qui litem egit, verum exitu infelici. Demum Collitigantes Judicem compromissarium elegerunt, qui decretum possessionis beneficii in favorem Carucci confirmavit, et eum condemnavit ad numeranda contradictori Marchetti scut. 105. nomine expensarum litis, et instrumentum concordiae absolutum est. Approbationem ejusdem modo petunt, et assequuti sunt a S. C., quae approbavit, convalidavit concordiam. Nam Card. Relator de Simonia dubitabat; quia Marchetti nullum jus ad beneficium habebat, et tantum de facto possessionem impediebat: *Camerinen. Concor.* 23. *Apr.* 1796.

210. Postquam Marinus, et Nicolaus Hyacinthus Lenti haerede instituto Ignatio Natali onus missarum hebdomadalium 8. demandassent, quaedam bona legatis Parochis Aquaevivae cum rata parte oneris missarum, et variandi superstiti tributa facultate; Nicolaus superstes reduxit legata pro rata portione Marini ad medietatem, relicta autem altera oneris medietate sui codicilli Legatariis. Post ejusdem obitus lis facta est super quantitate Legati cum Parochis, et composita transactione, per quam tradita fuit Parochis dimidia pars bonorum Marini cum onere hebdomadalium 4. Missarum. Inde Parochi se laesos esse autumant, eo quod accepta ab eis dimidia bonorum Marini, et quarta bonorum Legatorum in testamento, quarta gravari debuissent parte oneris missarum. Sed S. C. transactionem esse servandam statuit: *Ripana On. Miss.* 9. *Julii* 1796. *dub. I. Confirmat.* 21. *Januar.* 1797.

211. Transactio inita est inter Plebanum, et Communitatem Ostaneae ad sedandas contentiones in exactione decimarum, quae perpetuae inter Plebanos, et Parochianos erat cum detrimento animarum. In hoc licet Plebanus non parum de suis decimis remitteret, tamen aequa videtur remissio ex certa quantitatis exactione quae incerta esset in specie, tum ex pingui Paroeciae reditu, qui patitur, ut aliquid in levamen pauperum remittatur. Hanc concordiam S. C. consulta approbavit, dum concedendum esse beneplacitum Apostolicum arbitrio Card. Episcopi, quando constat de approbatione conciliaris resolutionis in forma juris valida, judicium fecit: *Auximana Conc. sup. Dec.* 17. *Sept.* 1796. *confirmat* 11. *Febr.* 1797.

212. Quum pars Civitatis Pergulae Eugubino Antistiti subesset, pars Abbati Nonantulano, hinc plura inter eos jurisdictionalia dissidia exorta sunt; at usque ab anno 1619. hinc inde renunciatis litibus tunc pendentibus in Rota ad Concordiam ambo devenerunt. Nuper vero graviores inter eosdem recruduerunt controversiae, et iterum amore pacis nova fuit constituta concordia. In hac de promiscua fere jurisdictione exercenda, quae semper causa fuit litium, ad vitam hodierni Episcopi tantum nonnulla fuerunt statuta, quae Concilio Tridentino, ac Constitutionibus Apostolicis adversari videntur. Episcopus, et Abbas pro illius approbatione exorarunt. S. C. rem Card. Praefecto commendavit, ut auditis partibus deveniat ad Concordiam a S. C. approbandam: *Eugubina, et Nullius Nonantulae Conc.* 21. *Januar.* 1797.

§. II.

Transactio quoad Rescissionem.

1. Decreta a S. C. dismembratione ab Ecclesia Parochiali S. Jacobi Liciani, et erectione novae Parochiae in castro Pontis Bosii, Parochus consensum praestitit, licet novam audientiam obtinuisset, certis conventis conditionibus cum popularibus dicti Castri, inter quas pactus resolutivus, quod intra annum erigatur nova Parochia. Haec conditio tantum legitur in instrumento respiciente administrationem sacramentorum, non autem in instrumento concordiae. Elapso anno, et Ecclesia Parochiali non erecta sese opposuit dictus Parochus, et S. C., quam adiit, resolvit concordiam esse exequendam, non autem resolutam, *Lunen. Sarzanen. Erect. Paroch.* 28. *Nov.* 1716. *dub. II.*

2. Inter Societatem Tyronum, seu Juvenum laborantium artis Sutoriae, et Universitatem Magistrorum ejusdem artis illam aggregantem, inita concordia fuit, ut nemo ex magistris recipere deberet juvenem mercenarium ad laborandum in sua apotheca, nisi Schedulam Societatis haberet, quo constaret, jam solvisse obolos quindecim pro semestre anticipato, idemque servari deberet quolibet semestre; et in casu contraventionis ipse magister dictos obolos quindecim pendere de suis pecuniis teneretur. Concordiam hanc per Breve Apostolicum, et in judicio, et a consuetudine probatam servari non posse contenditur. Sed servandam esse concordiam S. C. rescripsit.: *Romana Resciss. Conc.* 17. *Febr.* 1731.

3. De Matricitate contenderunt ambae Ecclesiae terrae Muratis, illa scilicet S. Petri, et altera S. Mariae Magdalenae. De praeeminentia Archipresbyteralis Ecclesiae S. Petri constare dictum fuit. Planum non est modo, an ubi constiterit de unius, vel alterius Ecclesiae Matricitate, licitum sit Clero S. Mariae Magdalenae recedere a concordia statuta anno 1666., itaut supplicationes fieri possint separatim? respondit S. C. a concordia haud esse licitum recedere, et insuper addidit ad D. Secretarium cum SSmo juxta mentem (52) *Cassanen. Praeem.* 5. *Junii* 1734. *dub. III.* Iterum experiundi facta potestate, confirmata fuit resolutio: 21. *Aug. ejusd. anni.*

4. Marcus Antonius de Florentiis transactione quadam cum Archihospitale S. Spiritus in Saxia Urbis inita, quindecim ei tradidit Loca montium, ut dotes duas 30. scutorum pro unaquaque traderet, missasque, et anniversaria duo celebrari curaret a PP. Theatinis ad Montem Quirinalem. Diminutis locis Montium, diminutisque Archihospitalis administratorum culpa domorum pensionibus illis subrogatis, petit dotium reductionem, et suspensionem Archihospitale, et non obtinuit. Nunc petit, ut resolvatur illa transactio post lapsum centum, qui excurrunt, annorum, liceatque restituere sortem scut. 7437. 50., et nequaquam potuit consequi: *Romana Subs. Dot. et Celeb. Miss.* 2. *Decem.* 1752. *dub. II. Confirmat.* 20. *Julii* 1754.

§. III.

Transactio quando dicatur valida, necne.

1. Ad comprimendas contentiones inter Decanum, et Capitulum Ecclesiae Cathedralis conventio facta est, ut Decanus pro tempore nequiret de mortuariis emolumentis, legatis, donationibus, aliisque obventionibus, atque in futurum obvenientibus Capitulo communicare, et ut frui non posset loco, ac voce in Capitulo. Haec transactio usque ad annum 1688. servata fuit, quo anno expostulante Decano contra dictam concordiam, actum est in S. C. an valida fuerit, et in dignitate Decanatus successorum obligatoria? et non fuisse rescriptum prodiit: *Vigilien. Decan.* 31. *Januar.* 1688. *dub. I. confirm.* 10. *April.* 26. *Junii ejusd. anni, et* 14. *Maii* 1689.

2. Occasione obitus Petri Matthaei Oliverii, qui elegit sepulcrum in Ecclesia Cappuccinorum facta controversia inter dictos PP., et Capitulum Cathedralis; cui subest cura animarum, composita inde fuit cum conventione coram Vicario Generali inita, ut traderentur omnia Capitulo, et ut Capitulum medietatem emolumentorum, ac cerae spontanea largitione dictis Patribus retrodaret. Hi modo concordiam hujusmodi oppugnant, et S. C. ad dubia, an constet de con-

(52) Mens autem fuit, ut pro extinguendis penitus controversiis ab antiquissimo tempore inter hasce cleros vigentibus, si quaepiam iniri posset conventio, qua, firma remanente praeeminentia Ecclesiae S. Petri, statutum foret, processiones separatim fieri, supplicaretur SSmo pro habendo ejus apostolico assensu. *Ead. Caus.* 21. *Aug.* 1734. §. *mens.*

cordia, et an sit servanda? rescripsit ad mentem: *Senogallien. Quar. Fun.* 27. *Junii* 1705. *dub. I. et II.*

3. Patribus S. Stephani Venetiarum Ordinis S. Augustini relatum fuit existere testamentum, ubi haeres instituta fuit eorum Religio; sed causa scientiae ille, qui revelavit, petiit 50. scuta, ac scut. 10. pro quolibet centenario ex bonis recuperandis, et a S. C. petitam facultatem pro hujusmodi conventione reportarunt. Comperto testamento cujusdam Francisci Antonii Maturi PP. acta lite bona adepti sunt. A relatore Isidoro Magio juvene notarii officii PP. conventi pro summa scut. 700, pro bonis recuperatis, persolverant eidem scut. 451., cui non acquievit Magius. PP. contenderunt conventionem vitio laborare subreptionis, et esse nullam, et S. C. illam ratam habuit: *Romana seu Veneta Revel. Test.* 19. *Nov.* 1707.

4. Defunctis haeredibus institutis Baronis Jo. Baptistae Perelli, ac substitutis in bonis Allodialibus, et Burgensaticis, sine liberis masculis, contigit casus substitutionis in favorem Capituli Cathedralis, quod volens adipisci possessionem bonorum, ea praeoccupata invenit a Scipione Perelli immisso a Regia Audientia Provinciali vigore fideicommissi praeordinati a Vincentio Perellio ejus avo usque ab anno 1623. Provocans Capitulum semel et iterum succubuit. Hinc mediatore ipso Episcopo devenit ad transactionem, in qua beneplacitum Apostolicum non fuit interpositum, quia bona omnia possidebantur a fideicommissariis, et Capitulum acquirebat, et non amittebat possessionem bonorum. Hanc autem transactionem validam non esse S. C. sententiam tulit: *Gallipolitana Trans. et Red. Oner.* 5. *Martii* 1712. *dub. I.*

5. Laurentius Daniellius Papirio suo filio et haeredi jussit, ut intra sex menses emeret Capellam S. Jo. Baptistae sitam in Ecclesia S. Petri PP. Oratorii S. Philippi Nerii urbis Fanensis, et ut ulterius eam congrue dotaret, ut missa quotidiana in eadem celebrari posset pro suffragio animae suae. Papirius Capellam emit pretio scut. 550., et implevit insuper celebrationem missae quotidianae, et tam ipse, quam Alavolinus successor Capellanos elegerunt. Facta deinde controversia inter Alavolinum, et PP. super jure deputandi Capellanum composita fuit per transactionem. Convenerunt Partes, ut Alavolinus nominaret in perpetuum Capellanum cum obligatione nunquam variandi, nec revocandi Patrem Praefectum Sacrarii pro tempore Ecclesiae S. Petri, excepto solo casu, quo inter suos filios, nepotes, pronepotes, aliquis reperiretur Sacerdos idoneus, qui Capellaniam vellet obtinere. Convenerunt pariter, ut pro dotatione Capellaniae, seu pro eleemosyna solverentur scut. 40. monetae Urbini, et alia duo pro utensilibus. Episcopus eleemosynas missarum auxit a julio uno monetae Urbini ad julium unum monetae Romanae. Nova nunc impendit inter eosdem controversia super transactionis validitate, et proposita causa, illam non sustinendam S. C. putavit, et ut partes uterentur jure suo quoad litem injunxit: *Fanen.* 18. *Martii* 1719. *dub. I.*

6. Conventio inita inter Parochum Ecclesiae S. Jo. Baptistae terrae Melicucciae, et beneficiatos, Communitatemque Presbyterorum dictae terrae, quod Parochiae fructus, Beneficiorum reditus inter ipsos dividerentur, etiam post observantiam centum et ultra annorum, nulla declarata fuit. Complures enim exinde oriebantur populi offensiones, et congrua Parocho deficiebat; adeoque Parochus ad eam servandam non tenebatur: *Mileten.* 2. *Oct.* 1721. *dub. I.*

7. Defuncto Matthaeo Galliano Sorae Episcopo, Cathedralis Canonici bonorum in Palatio existentium inventarium confecerunt. Supervenit Marchio Pompilius Galliani defuncti Episcopi nepos, contenditque omnia, et singula descripta bona, uti patrimonialia, vel ex patrimonialibus acquisita ad se ab intestato haeredem pertinere. Hinc confecerunt inter eos transactionem. Hac inita inventum est Episcopi testamentum, quo facta bonorum patrimonialium narratione haeredes in his instituit nepotem, ejusque fratres, et ordinavit quod omnia et singula bona mobilia, et cetera existentia in suo palatio Episcopali praevio inventario traderentur Ecclesiae. Episcopus successor de nullitate transactionem ex defectu beneplaciti Apostolici redarguit, et S. quippe C. resolvit instrumentum illud inter Canonicos, et Gallianum haeredem initum nequaquam firmum esse: *Sorana Null. et cens* 14. *Martii* 1722. *dub. I.*

8. Archiepiscopus Surrentinus in judicio possessorio decretum obtinuerat adversus Monasterium Carthusiae Neapolis super jure exigendi decimas piscium, quos capi contigerat singulis diebus festis, ac sextis feriis, necnon tempore Adventus, et Quadragesimae in sinu maris nuncupato *Li Galli*, in quo ab anno 1640., in quo idem Monasterium, jus piscandi acquisierat. At vero, ne partes in petitorio incertum litis eventum experirentur, praevio beneplacito Apostolico, transactum ea de re fuit; cujus transactionis vigore Monasterium loco decimae persolvit Archiepiscopo ducatos biscentum erogandos in emptionem rerum immobilium, ex quibus posset annuus reditus percipi, seque obligavit ad annuos ducatos octo persolvendos. Novus exinde Praesul adversus transactionem reclamavit, deque laesione redarguit, et proposita super illius validitate causae sustinendam illam esse S. C. firmavit: *Surrentina Decim.* 21. *Aug.* 1728. *dub. I.*

9. Inter duas, quae in terra Claromontis adsunt, Parochiales Ecclesias, altera, quae etiam Collegiata est, dedicata S. Thomae Apostolo, altera Divo Jo. Baptistae, nonnulla exorta super praeeminentia dissidia fuerunt; plura exhibita fuerunt dubia in S. C. quae irresoluta remanserunt. Hinc Episcopus controversias componere consulens tranquillitati sacrorum ministrorum tentavit, facta Gregis, et territorii sectione. At reclamante Archipresbytero S. Jo. Baptistae postulatum fuit, utrum concordiae isthaec validae sint? et responsum fuit, dilata, et ad mentem (53):

(53) Quae fuit, ut de tota re instructa etiam redderetur ab aliquo ex finitimis Episcopis: *Ead. Caus.* 23. *Januar* 1734.

Anglonen. Praeem. 13. *Junii* 1733. *dub. I.* Episcopus Cassanensis respondit dictum Episcopum Anglonae sperasse rem omnem componere, ratum gregem territoriumque certis cujusque Parochiae finibus constitutis inter litigantes concordia proposita, S. C. autem illam concordiam minime firmam esse, et novam arbitrio Card. Praefecti faciendam resolvit: 23. *Januar.* 1734.

10. Ad sedandas nonnullas lites, quae inter PP. Monasterii S. Mariae Matris Domini jampridem sub instituto S. Benedicti erecti, et officiales Societatis SSmi Rosarii ibi existentis, introductae fuerant, inita est concordia. In ea officiales se obligarunt solvere praefatis PP. triginta tres annuos ducatos, onere tamen ab eis suscepto accedendi ad singulas supplicationes, quae a praedicta Societate prima, et secunda die Dominica cujusque mensis peraguntur, deputandi Monachorum nonnullos, qui Sodalium confessiones exciperent, et demum praeter alias functiones associandi ad sepulcrum Sodalium cadavera sub stipendio viginti carolenorum, qui ab haeredibus eorum Sodalium persolverentur. Jurgiis subinde exortis postulatum est, num ea esset servanda concordia? decisum est servandam, et exequendam esse cum omnibus pactis, et conventionibus in ea concordatis: *Salernitana Conc.* 3. *Decem.* 1735. *dub. I.*

11. Concordia inita de anno 1708. inter Capitulum Collegiatae, et Parochialis Ecclesiae S. Fidelis, et Sodales confraternitatis erectae in Ecclesia S. Johannis in Atrio super functionum ecclesiasticarum exercitio sustinetur, cum valida a S. C. fuerit reputata: *Comen. Adm. et Jur. Par* 27. *Julii* 1737. *dub. X.*

12. Inter Archipresbyterum Ecclesiae S. Mariae, et binos alios Rectores Ecclesiarum S. Petri, et S. Angeli in oppido Frusinonis existentium inita concordia fuit ab Episcopo visitante probata. Inter cetera concordatum in ea extitit, quod Ecclesia S. Mariae sit aliarum Matrix, ejusque Archipresbyter in subalternis Ecclesiis extra oppidi moenia erectis Parochiali jurisdictione potiatur, eique plures attribuantur praerogativae, quas antea ex sola Rectorum conniventia, et urbanitate illi permitti asserebatur. Prohibitum e converso Parocho, et Clero Ecclesiae S. Petri fuit, ne in posterum occasione festivitatis Assumptionis B. M. V. Ecclesiam S. Mariae instar supplicationis adeant, neve amplius in ea Parochiales actus exerceant, pecuniaria scut. 100. statuta poena, arbitrio Episcopi applicandorum. Transactionem hanc plurium annorum spatio servatam impugnare coepit hodiernus Rector S. Petri Bernardinus Colanerius, licitum sibi, et Rectori S. Angeli fore contendens, independenter ab Archipresbytero illo tam in suis Parochialibus, quam in Ecclesiis extra oppidum sibi subjectis functiones parochiales explere. Sed S. C. servandam esse concordiam citra adprobationem matricitatis, et exclusa poena conventionali; et ut Episcopus pro executione concordiae incumberet, respondit: *Triventina Jur. Par.* 28. *Januar.* 1741. *dub. I. confirmat.* 27. *Mart.* 1751. *dub. I.*

13. Contendente Nicolao de Angelis Archipresbytero Collegiatae Ecclesiae S. Mariae in oppido Graniani erectae, sibi jus esse conferendi ecclesiastica beneficia omnia tam in dicto oppido, quam in ejus districtu existentia, graves inter ipsum, et Literensem Episcopum factae sunt controversiae, quae per concordiam sopitae manserunt. Archipresbyter in ea Episcopo cessit jus beneficia omnia tam simplicia, quam curata, tam erecta, quam erigenda conferendi in quavis omni Ecclesia districtus Graniani, exceptis iis sex simplicibus beneficiis, quae in Archipresbyterali existunt. Episcopus autem una cum dignitatibus, et Cathedralis Canonicis Archipresbytero, ejusque successoribus in remunerationem cessionis antedictae renunciavit collationem beneficiorum omnium liberae, et jurispatronatus collationis, in Collegiata Archipresbyterali Ecclesia erectorum, et erigendorum faciendam. Episcopo vix e vivis erepto concordiam tanquam vi extortam oppugnavit Archipresbyter. Alia inde anno 1734. inita praevio Card. Porzia, et S. C. suffragio concordia fuit, et per Breve Clementis XIII. Pont. Max. firmata. Anterior hic confirmabatur concordia, declarabaturque, quod Archipresbyter non tanquam Vicarius Generalis natus Episcopi quemadmodum convenerunt in priori, sed uti Ordinarius collator possit supradictos Canonicatus, et beneficia simplicia sub tecto dictae Ecclesiae existentia conferre, atque provisos in possessionem immittere. Hisce ita compositis, novus Archipresbyter Julius de Angelis se legibus praedictae concordiae minime teneri putans, edictum occasione vacantis beneficii de jurepatronatus Laicorum, promulgari fecit, ut omnes interesse habentes coram se comparerent. Exquisitum hinc fuit, num concordia haec beneplacito munita Apostolico sustineretur? et definitum fuit, praevia circumscriptione edicti Archipresbyteri, servandam esse concordiam anni 1734. *Litteren. Conc. 23. Sept. 1741. dub. I. et II. confirmat. 13. Junii 1743.*

14. Dum Romae a S. C. quaestio definiebatur super jure Capituli Ecclesiae Cathedralis multandi suos Capitulares, ceterosque Ecclesiae ministros pro levibus excessibus commissis etiam extra chorum, et Ecclesiam in functionibus tamen ecclesiasticis tantum, in quibus Capitulum procedit sub cruce, inita inter Capitulum, et Episcopum transactio fuit, Romae pene hanc ignorantibus utriusque partis actoribus, qui interim absoluta causa in S. C. Pontificium Breve, quo decreta S. C. confirmarentur, obtinuerunt. Episcopo idcirco concordiam oppugnante auctoritate Pontificia destitutam, petitum fuit, vel num sit locus aperitioni oris; vel esset sustinenda transactio? transactionem non esse servandam S. C. edixit: *Civitaten. Jur. Mul. seu Adp. Conc. 28. Martii 1744. dub. I.*

15. E Capsano Trahonam lares, familiamque suam transtulit Petrus Paullus Paravicini anno 1650., ut suae Ecclesiae Parochialis, ubi aderat Praepositus, jurisdictionem recognosceret. Sed mensibus aestivis Capsanum repetebat. Inde poposcit haberi

pro Parochiali Ecclesia PP. Reformatorum S. Francisci, et indultum a Nuntio, et Visitatore Apostolico assequutus est praevio consensu Praepositi Capsani. Deinde mota lite contra eum ob hujusmodi exemptionem composita fuit transactione inita cum praeposito, qui modo disputat indultum illud de nullitate, ac in sequelam transactionis insusistentia ex defectu causae, et quia non intervenit beneplacitum Apostolicum, et S. C. utrumque non esse validum consentit: *Comen. Jur. Par. et Dism.* 23. *Aug.* 1749.

16. Una tantum in Civitate Calli existente Parochia, Episcopi sueverunt unum, pluresque deputare ad eorum nutum amovibiles Vicarios, qui curam animarum, Sacramentorumque administrationem exercerent. Inter Episcopum, et Capitulum pluribus factis controversiis sopitae tandem transactione fuerunt. Conventum inter cetera extitit, ut Episcopus, et successores jus haberent eligendi, et deputandi Curatum, et oeconomum Ecclesiae Cathedralis, quod fuit observatum. Deinde Capitulum sibi asserebat curam competere habitualem, et Aedituum jus habere sacramenta promiscue, seu a Vicario reddito perpetuo independenter administrandi. Controversiam diremit altera transactio inter Capitulum, et Vicarium, verum ab hac transactione, quam ante servaverat, reclamavit postea Vicarius Joseph Gabriellius, et petiit declarari, num sustineatur, et obligaret successores Vicarios? definita causa non fuit, sed demandatum, ut probationes hinc inde coadjuvarentur, et exhiberentur libri: *Gallien. Null. Trans. et Jur. Par.* 19. *Decem.* 1750. Deinde resolutum fuit transactionem non esse sustinendam: 26. *Febr.* 1752. *confirmat.* 6. *Maii ejusd. anni.*

17. Quum Petrus Franciscus Franchinius Taviani disposuisset de bonis maxima ex parte fideicommissis majorum obnoxiis, et Jo. Maria frater uxorem duxisset instante pupilli tutrice ac matre inita fuit transactio anno 1689. cum Sodalitio Laicorum erecto in Ecclesia S. Prosperi nuncupato *delli Trentatre* haerede instituto a praedicto Petro, et confirmata a S. C., ac Breve Ven. Innoc. XI. Pont. Max. At modo actum fuit, an sustineatur praefata transactio in omnibus suis partibus? cui responsum prodiit, dilata, et scribatur Episcopo juxta instructionem (54): *Pistorien.* 24. *April* 1751. *dub. I.* Postea autem stetit pro affirmativa denegata oris aperitione adversus dictum Breve: 2. *Decem.* 1752. *dub. II.*

18. Haeredes Josephi Pontiani ordinatum beneficium aucta dote erigi curarunt cum onere unius missae qualibet hebdomada, et cum reservatione jurispatronatus in favorem suorum haeredum, emeruntque Albam, Casulam, Calicem, et cetera paramenta pro his celebrandis neces-

(54) Instructio autem fuit, ut Episcopus certiores eos redderet de statu haereditario Petri Francisci Franchini Taviani, tam tempore ipso ejus obitus, quam tempore transactionis, et de eodem statu haereditario tempore praesenti, utque praefixo termino monerentur Fratres Arfaroli de juribus suis in hoc sacro Tribunali proponendis: *Ead. Caus.* 2. *Decem.* 1752. §. *unic.*

saria. Archipresbyter consueverat mensilia tribus beneficiorum Rectoribus suppeditare, qui e converso eidem in peragendis sacris functionibus adjuvabant. Archipresbyter vero Episcopi Praenestini innixus decreto, tam a tribus beneficiatis, quam a Sodalibus SSmi Crucifixi unius oboli pro qualibet missa praestationem exposcere coepit. Servitium in posterum detrectarunt Presbyteri. Ideo fuit transactione cautum, ut ipsi unum pro qualibet missa solverent obulum ad formam Episcopalis decreti, et ad assistentiam in sacris functionibus praestandam, et cantum in compensationem fuit, ut ex emolumentis provenientibus a Missis cum cantu tam perpetuis, quam adventitiis, cumulus, seu massa quaedam conficeretur, additisque aliis scutis duobus in augmentum massae a Sacrario Ecclesiae contribuendis, aequa inter hos, et illum partitio fieret, comprehensis punctaturis ex eadem communi massa detrahendis. Permissum ibi vero fuit, ut quilibet alium in sui locum substituere posset. Transactionem hanc mutuo partium consensu firmatam, ratam a S. C. habitam, et a Clemente XIII. Pont. Max. confirmatam, in beneficio supradicto successor pluribus ex causis impugnat. Verum S. C. ad ea, quae proponebantur respondit, Rectorem hunc se concordiae anno 1763. exaratae conformare teneri, esseque sub poenis in transactione contentis adigendum: *Praenestina Conc.* 18. *Martii* 1775.

19. Stylus apud Canonicos Ecclesiae Collegiatae S. Antonini Placentiae invaluerat, ut eorum per orbem onus per alium extraneum impleri diebus feriatis posset. Praebendatibus simplicibus, et Mansionariis in canendis missis Conventualibus nullum incumbebat onus. Inter hos; et illos plurimis super distributionum partitione factis controversiis, sopitae fuerunt per transactionem. Hujus capite VI. statuebatur, ut onus assistendi ad munus diaconi, et subdiaconi spectans ad Canonicos Diaconos, et Subdiaconos in missis cum cantu diebus singulis per Praebendarios impleretur dictae Ecclesiae, exclusis extraneis; ideoque tenerentur Praepositus, et Canonici duos ex Praebendariis eligere pro assistentia Diaconi, et subdiaconi in his cantandis missis, electioque per vices fieret de hebdomada in hebdomadam, et pro hoc implendo munere a Canonicis 240. Imperialium in favorem eorum tantum distribuendorum praestatio fieret. Dein observata fuit transactio. Tandem nonnullis reluctantibus Praebendatis, quaesitum est, an esset valida; et an Praebendati, et Mansionarii, qui approbarunt, et ratihabuerunt transactionem cum praefatis Canonicis stipulatam, ligare potuerint eorum successores? S. C. respondit, validam non fuisse, et non ligare successores: *Placentina* 23. *Sept.* 1777. *dub. I. et II.*

20. Petrus Antonius Rebotti Parochus nuper provisus Ecclesiae S. Jo: Baptistae oppidi, seu Castri Salarum Ecclesiae suae jura perquirens plebis caput eam esse autumavit, ac veluti Matrici Ecclesiae competere supra Paroeciam S. Caloceri praeeminentias nonnullas; qua de causa cum ipso

Parocho S. Caloceri transactionem, auctorante Episcopo, iniit super Parochialia munera. Hanc postea infirmare cupiebat Livius Bartholomaeus Cavalli S. Caloceri Parochus, praejudicialem eam fuisse redarguens, et metu reverentiali erga dictum Parochum, qui tunc fungebatur Vicarii Generalis munus, initam. Verum sustinendam illam esse S. C. putavit: *Derthonen. Trans.* 20. *Maii* 1786. *confirmat.* 18. *Aug.* 1787.

Transitus *Vide Regulares* §. *I.*

Translatio.

1. Quum Societas Confalonis antiquam terraemotu pene collabentem reliquisset Ecclesiam, et ad aliam Ecclesiam ampliorem, populoque commodiorem Patrum Doctrinae Christianae, sese contulisset, postulavit etiam approbari factam translationem Imaginis S. Mariae Confalonis una cum Capellaniis fundatis a Laureto Raspino. Translationem hanc utique approbandam S. censuit C. *Nullius Ferentilli Confir. Conc.* 11. *Sept.* 1706. *dub. II.*

2. Moniales Monasterii S. Mariae *delle Canne* obtinuerunt, ut parva ruralis Ecclesia in agro Somnenisita, quae pecori saepenumero receptaculum, et non raro facinorosis hominibus perfugium erat, profanaretur; nunc vero obtinent, ut Sacrae Imagines, supellectilia in propriam Monialium Ecclesiam transferantur, et quoad onera, quae pariter transferenda implebantur jussum est, ut scriberetur Episcopo juxta instructionem (55): *Terracinen.* 2. *Junii* 1764. *dub. II.*

Reliqua *Vide Beneficia Ecclesiastica* §. *XIII. Capellania* §. *X. Collegium* §. *III. Ecclesia Cathedralis* §. *II. Ecclesia Collegiata* §. *III. Ecclesia Parochialis* §. *VI. Legatum Pium* §. *XIV. Missa* §. *XVI. Moniales* §. *V. Seminarium* §. *VIII. Sodalitium* §. *IX.*

Transmissio *Vide Haereditas etc.*

Tridentini Concilii Congregatio *Vide Congregatio* §. *V.*

§. I.

Tribunal A. C.

1. Non obstantibus inhibitionibus Tribunalis AC. Episcopus potest procedere ad executionem Decreti ejusdem S. Concilii cap. 13. Sess. 25. de Regul. (56), et Declarationis S. C. (57): *Spoletana* 23. *Julii.* 1629.

2. Quoad Tribunal AC. an cogere possit Ecclesiasticum Tribunal addandum processum primae instantiae, nisi titulo Appellationis sicut nuper accidit, quum quidam Commissarius quemdam violenter extraxerit a Cancellaria Tolentinate, quem supplicat Episcopus reponi? censuit S. C. servandam esse dispositionem

(55) Quae haec fuit „ Deveniat igitur Amplitudo tua ad profanationem Ecclesiae, de qua „ agitur, secundum ea, quae servari mandat S. „ Trid. Concilium *Sess.* 21. *cap.* 7. *de reform.* „ Ad qualitatem vero transferendorum onerum „ quod spectat, transmissa singulorum fundatione „ distincte referat super eorum qualitate, et de reducenda eleemosyna missarum ad effectum augendi eorum numerum." *Ead. Caus.* 15. *Maii* 1779. §. n.

(56) *Vide not.* 521. *tom.* 2. *pag.* 409.

(57) *Vide not.* 522. *tom. ibid.*

Concilii in cap. 20. *sess.* 24. *de reform.* (58). *Maceraten. Visit. SS.LL.* 26. *April.* 1664. *dub. XXIX.*

3. S. C. remisit ad Tribunal A. C. dubium, an in concursu puellae Venetae destinatae pro matrimonio spirituali sit praeferenda Veneta, vel potius Romana, quoad dotes relictas a Nicolao Gotti Archiconfraternitati S. Hieronymi Charitatis urbis? *Romana Prael. Doct.* 28. *Febr.* 1711.

4. Ad Tribunal A.C. remissae sunt etiam quoad liquidationem, meliorationum preces contra Episcopum super bonis ad mensam spectantibus a conductore Caesare de Maris porrectae, cui beneplacitum Apostolicum pro emphyteusi perpetua denegatum fuit: *Savonen.* 17. *Januar.* 1728.

§. II.

Tribunal Sacrae Rotae Romanae (59)

1. Consilium fuit S. C. Canonicum Theologalem Praebendam obtinen-

(58) ibi „ Praeterea, si quis in casibus a jure „ permissis appellaverit, aut de aliquo gravamine „ conquestus fuerit, seu alias ob lapsum biennii, „ de quo supra, ad alium judicem recurrerit; te„ neatur acta omnia coram Episcopo gesta, adju„ dicem appellationis expensis suis transferre, eo„ dem Episcopo prius admonito, ut, si quid, ei „ pro causae instructione videbitur, possit judici „ appellationis significare."

(59) De origine hujus Tribunalis haud constat; opinantur nonnulli illud esse coaevum ipsis Pontificibus, atque Assessores illius fuisse dictos *Seniores*, postea *Consiliarios*, et *Decuriones Reipublicae*, ac iterum Cubicularios, posthac *Capellanos*, et demum Magistros, et Auditores Sacri Palatii, quod partium causas, earumque momenta priusquam Papae proponerentur, in Palatio Apostolico exciperent, ad quorum deinde relationem Pontifex judicabat; nunc vero vocantur Auditores Rotae, ut tradit Dominicus Bernini in suo opere „ *Il* „ *Tribunale della Sacra Rota Romana*" Gomes *ad Regiwin. Cancell. in proem. de Rotae immut.* et Card. de Luca *Disc.* 32. *num.* 3. *et* 4. Existimant alii auctorem hujus Curiae esse Johannem XXII. ut monet De-Fresne *in Gloss. V. Rota porphyretica*, sed videtur, Tribunal illud esse antiquissimum quo ad rem, cum Pontifices nunquam fuerint sine Consiliariis; quoad nomen vero, et formam accidentalem esse novum, quin tamen tempus, quo nomen suum accepit, aut in hodiernam formam fuit redactum, determinari possit.

Hoc Tribunal cognoscit causas utriusque fori, Ecclesiastici quidem, quum sit summi Pontificis Auditorium, „ in quo universorum Christi fide„ lium graviores causae per duodecim summae vir„ tutis, et doctrinae viros, ex omnibus mundi par„ tibus magna cum diligentia conquisitos, matu„ re cognoscuntur", ut legitur *in Const. In Throno* Pii IV. 27. *Decem.* 1561. §. 1. (*Bull. Rom. Tom. IV. Part. II. pag.* 98.) et fori Laicalis, sed causas tantum Civiles, non Criminales, idque ut plurimum via appellationis ad se devolutas dijudicat tamquam Dicasterium Principis temporalis urbis Romanae, Statusque Pontificii. Plurimas Romani Pontifices Constitutiones, ac Decreta ediderunt, tum super forma hujus Tribunalis, ac ejusdem reformatione, tum de Auditoribus ejusdem, ac facultatibus, et privilegiis, quas summatim recenset Guerra *in Epitome Bull. Rom. Tom. I. pag.* 448. *seqq.*

Nam primum Johannes XXII. *Const. Ratio juris anni* 1326. (*Bull. Rom. Tom. III. Part. II. pag.* 195.) Munia Auditorum Rotae, et Notariorum describit, ac decernit Martinus V. *Const. Romani Pontificis anni* 1424. (*Bull. Rom. Tom. ibid. pag.* 447.) Statuta pro Auditoribus Rotae, et Officialibus promulgat. Innocentius III. *Const. Finem Litibus* 10. *Januar.* 1488. (*Bull. Rom. Tom. III. Part. III. pag.* 218.). Jurisdictionem, et facultates Auditorum Rotae in cognoscendis causis exponit Pius IV. *Const. cit.*, et Paulus V. *Const. Universi* 1. *Martii* 1612. (*Bull. Rom. Tom. V. Part. IV. pag* 23.) reformant praedictum Tribunal. Urbanus VIII. *Const. Exponi Nobis* 19. *Novem.* 1643. (*Bull. Rom. Tom. VI. Part. II. pag.* 399.) acta in Rota, nna pateant, praecipit. De Decanatu Rotae egit *Const. Dudum* 27. *Julii* 1562 (*Bull. Rom. Tom. IV. Part. II. pag.* 142.) Pius IV. De Solutione Controversiarum, quae inter Auditores, eorumque Consanguineorum in primo gradu oriuntur, tractavit *Const. In supremi* 27. *Novem.* 1734. (*Bull. Rom. Tom. XIV. pag.* 7.) Clemens XII. Et Sixtus IV. *Const. Romani Pontificis* 14. *Maii* 1472. (*Bull. Rom. Tom. III. Part. III. pag* 152.) reduxit Auditores Rotae ad numerum duodecim. Innoc. VIII. voluit, ut si Auditor promoveatur ad Ecclesias Cathedrales, vel Metropolitanas, Locus in Rota vacare debeat. *Const. Circumspecta* 23. *Aug.* 1485. (*Bull. Rom. Tom. ibid. pag.* 203.) Pro quibus Literas Apostolicas gratis expediri statuit Leo X. *Const Sedis Apostolicae* 15. *Sept.* 1513. (*Bull. Rom. Tom. ibid. pag.* 369.) Deinde habemus alias Constitutiones super Auditorum Rotae privilegiis.

tem compelli debere, ut per se ipsum muneri suo satisfaciat; et quoad dubium, an hic Canonicus legitima de causa abfuerit, absitque nec ne? disquisitioni DD. Rotae Auditorum, apud quos causa agitur (60) esse relinquendum, respondit: *Placentina* 19 *Martii* 1602.

2. Quoad causas mensae Episcopalis in Rota Romana vertentes injungitur Auditoribus Rotae celerem expeditionem quaestionis vigentis, et Oratori providebitur inspecta Episcopatus redituum de Advocatis, et Procuratoribus, qui gratis inserviant: *Bobien.* 16 *Martii* 1630. *dub. V.*

3. Consultum S. C. fuit alienationem, seu donationem in Clericum secularem, vel Regularem, seu locum pium non censeri factam in potentiorem, et bona alienata, seu donata gaudere Immunitate Ecclesiastica juxta tamen decisionem Rotae in Brundusina Gabellae coram Poenia, et in Alben. cor. Merlino (61). *Vercellen.* 21. *Martii* 1643. *dub. I.*

4. Dum posita fuit quaestio, an Canonici absentes pro negotiis sui Capituli lucrentur distributiones quotidianas, quae ex massa suorum beneficiorum solvuntur?

5. An iidem Canonici easdem distributiones lucrentur, quando horas Canonicas in choro canunt?

6. An compendium faciant distributionum respondentium horae Canonicae, cui pro majori parte non interfuerunt. S. C. respondit adeundam esse Rotam, coram qua pendet discussio, et a qua emanarunt decisiones (62) *Elven.* 4. *Maii* 1646. *dub. I. II. et III.*

7. Quum Prior Baruli Religionis Hierosolymitanae impugnans jurisdictionem delegatam Episcopo, sibi arrogaret jurisdictionem omnimodam quasi Episcopalem cum qualitate *Nullius*, et territorio separato, dissidium factum est, et absolutum decreto S. C. Concilii in favorem Episcopi. Sed iterum ad examen revocato dubio; an ex noviter deductis sit a declarationibus alias editis recedendum? S. C. definitionem ad Rotam (63.) remisit: *Vulturanen. Jurisd.* 23. *Januar.* 1666.

8. Castra Roccae Leonellae, et Montis Guerrini de dominio directo Capituli Ecclesiae Cathedralis fuerunt in emphytensim concessa Fratribus de Brancaleonibus, pro se, eorumque filiis, et nepotibus masculis; et factis aliis investiturae pro tempore renovationibus agnatis, et successoribus de eadem familia Brancaleona, tandem ob successionis defectum bona ad praedictum Capitulum devoluta sunt. At alii de Bancaleoniis ex inopinato eruperunt investituram postulantes, ob id contentio orta est, et S. C. locum esse renovationi ad formam voti Rotalis (64), quod eadem S. C. antea exquisiverat, censuit: *Callien. Castr* 1. *April.* 1702.

9. Sacra Romana Rota Praeposito Ecclesiae S. Leucii loci de Atissa manutentionem concessit cognoscendi causas civiles, matrimoniales, et cri-

(60) *Vide not.* 256. *tom.* 2. *pag.* 183.
(61) *Vide not.* 2. *Lit. I. tom.* 4
(62) *Vide not.* 117. *tom.* 2. *pag.* 88.
(63) *Vide not.* 259. *tom.* 3. *pag.* 292.
(64) *Vide not.* 195. *tom.* 3. *pag.* 244.

minales. Remisit autem ad S. C. definiendum articulum, num per S. Concil. Trident. sublata remanserit quadragenariam cum titulo, seu privilegio? Quadragenariam cum titulo, seu privilegio Concilium sustulisse S. C. definivit, subjunxitque causas praedictas ab Archiepiscopo dumtaxat Theatino, non a Praeposito fore cognoscendas. Reclamavit Praepositus, et S. C. ei respondit, ut donec a sacra Rota nonnullae definiantur quaestiones, illi a S. C. remissae (65), interim sese abstineat a concedendis dimissoriis, licentiis concionandi, et adprobandi confessarios (66): *Theatina, seu Nullius Atissae Jurisd.* 19. *Aug.* 1702.

10. Quoad controversiam inter Card. Abbatem Commendatarium Monasterii S. Mariae Farfensis, et Archiepiscopum Firmanum super jure, et modo visitandi complures Ecclesias positas in Castris, seu Oppidi Montis Falconis, Montis S. Mariae in Georgia, et S. Victoriae dismembratis ab Abbatia Farfensis, et applicatis Dioecesi Firmanae: et quo ad quinque alias non comprehensas in dicta dismembratione placuit Innoc. XII. Pont. Max. committere instantias S. C. Concilii, ut procederet cum voto Rotae (67). Hoc voto emanato Archiepiscopus instat pro executione, et eadem S. C. esse exequendum statuit: *Firmana Jurisd.* 7. *Julii* 1703. *confirmat.* 18. *Aug. ejusdem anni.*

11. Dubia sequentia S. C. ad Rotam remisit. An societas laicalis erecta in Ecclesia Collegiata Finarii absque auctoritate Ordinarii potuerit discedere a statutis in limine fundationis per Ordinarium approbatis, et assumere statuta Archiconfraternitatis mortis in urbe, cui fuit aggregata?

12. An eadem Societas teneatur ad observantiam decretorum Synodalium? *Savonen. Confrat.* 14. *Junii* 1704. *dub. I. et II.*

13. Quum Capitulum Ecclesiae Cathedralis reclamasset, eo quod Parochialem Ecclesiam S. Geminiani, quae ex fundatione primae Dignitatis Praepositurae cum animarum cura supprimi debet, ob erectionem Ecclesiae B. M. de Populo oppidi Pontremuli in insignem Collegiatam jus sibi conferendi competat. Examinato ideo dubio, an constaret de jure conferendi, et quatenus affirmative, an illud obstaret erectioni Collegiatae? responsum est, ad Rotam: *Lunen. Sarzanen. Erect. Coll.* 7. *Febr.* 1705. Sed ex signatura SSmi iterum ad S. C. remissa causa rescriptum affirmativum ad utrumque fuit prolatum: 3. *Sept.* 1707. (68).

14. Dubio perpenso, an, et ad quem in Ecclesia Collegiata S. Antonii Ca-

(65) *Vide not.* 140. *Lit. P. tom.* 5.
(66) *Vide not.* 141. *Lit. P. tom.* 5.
(67) *Vide not.* 406 *tom* 3. *pag.* 363.
(68) In pluribus Causis S. C. exquisivit Sacri Tribunalis Rota votum, licet sequi ejusdem votum non teneatur utpote observat Ursaya „ Fere (inquit) nunquam dari solet adversus judicata „ sacrarum Congreg. et postquam illae manus apposuerunt in causis mediantibus resolutionibus, „ solita maturitate captis, nedum ob reverentiam „ omni jure debitam eisdem excelsis Judicibus, et „ sacrosanctis Tribunalibus, sed etiam, quia cum „ sacrae Congregationis non teneantur sequi votum aliorum inferiorum Tribunalium, sive „ causae eis committantur, *cum* vel *de* voto eorumdem Tribunalium, ut vidimus *Tom. I. part. I. Disc.* 7. *num.* 14. nonnisi ad inutiliter multiplicandas expensas Collitigantium inservirent

stri Altidonae spectet jus conferendi, seu instituendi Prioratus Dignitatem, Canonicatus, aliaque Beneficia, de quo jure controvertitur inter Archiepiscopum Firmanum, et Abbatem Farfensem, S. C. ut exquiratur Rotae votum (69) mandavit: *Firmana Jur. Conf. et Inst.* 2. *Octob.* 1706. *confirmat.* 7. *Maii* 1707.

15. Exquiri Rotae votum S. C. existimavit occasione, qua Sacerdos Secularis Vicarius perpetuus pro exercitio curae animarum Parochialis Ecclesiae in Atthenausen ex illis, quae incorporatae sunt Monasterio Loci Ottobnrae Ordinis S. Benedicti, cujus Abbas jure praesentandi ad illam gaudet, libere suum munus dimisit; ac Episcopus deputavit in oeconomum semestralem alium Sacerdotem Secularem; econtra Abbas P. Henricum Reincard Professum dicti Monasterii, quem Episcopus suspendit, elegit: *Augustana Jur. Dep. Oecon.* 2. *Julii* 1707.

16. Haec dubia pro explanatione S. C. remisit ad Rotam (70), nempe, an Abbas Cassinensis Monasterii SS. Trinitatis Civitatis Cavae suum particulare territorium separatum reservatum in territorio Cavensi habeat, et quale illud sit?

17. An pendente discussione super dicto territorio separato reservato jurisdictio in eo exerceri debeat per Abbatem, vel per Episcopum Cavensem privative quoad ipsum?

18. An Hospitium, et Capella S. Mariae de Obedientia sit de territorio, et jurisdictione Abbatis Cavensis?

19. An constet de attentatis? *Caven. Jurisd.* 3. *Aug.* 1709. *dub. I. II. III. et IV.*

20. Quoad controversiam constitutam inter Episcopum Miletensem, et Vicarium Societatis Jesu insignis Abbatiae SS. Trinitatis olim Monachorum Cisterciensium a S. M. Gregorio XIII. unitae Collegio Graecorum urbis, haec exhibita dubia fuere: An Ven. Collegio Graecorum urbis competat jurisdictio quasi Episcopalis cum territorio separato super Ecclesiis, et Populo oppidorum, et Castrorum Abbatiae SS. Trinitatis Mileti, et quatenus negative.

21. An Vicario, seu Ministro pro Gubernio dictae Abbatiae deputato competat jus congregandi Synodum in praedictis Ecclesiis?

22. An dicto Vicario competat jus convocandi concursus occasione provisionis Ecclesiarum Parochialium ejusdem Abbatiae? et quatenus negative.

23. An hoc jus convocandi concursus, et auctoritativae institutiones concedendae novis Parochis ad Episcopum Miletensem spectent?

24. An sit locus purgationi attentatorum, et quomodo?

25. An praedictae Ecclesiae, quae denominantur Abbatiales, subsint ordinariae jurisdictioni Episcopi Mile-

„ similes remissiones, ut observavimus *ibid num.* „ 34 Et novissima practicatum fuit a S. C Boni „ Regim. *in Aesina Collectorum die* 30. *Januar.* „ 1717. *Ponente R. P. D. de Pactis*, in qua nulla- „ tenus sequi voluit Rotae votum, praeviis pluri- „ bus decis. editum" Ursaya *Discep. Eccl. V. Tom. II part. I. num.* 217. *in fin.*

(69) *Vide not.* 41. *tom.* 2. *pag.* 35.

(70) *Vide not.* 36. *tom.* 1 *pag.* 27.

tensis quoad curam animarum, sacramentorum administrationem, et sacramentalia in Populum?

26. An Episcopus Miletensis tanquam delegatus Apostolicus dictas visitare possit? S. C. haec pro definitione remisit ad Rotam (71): *Mileren. Jurisd. 9. Junii 1714. dub. I. usque ad dub. VII.*

27. Dum inquiritur, an sit exequendum decretum provisionale Episcopi Auriensis, quo mandavit Abbati S. Salvatoris de Cellanova Ordinis S. Benedicti, ut duos Sacerdotes nominaret pro administratione Curae animarum in Ecclesiis Parochialibus *de Queledro et Vilela*, vel sustineatur nominatio unius Vicarii ad nutum amovibilis pro utraque Parochia? rescripsit S. C. ut per modum provisionis, et sine praejudicio jurium Partium tam in petitorio, quam in possessorio Episcopus mandet, nomine S. C. deputari duos presbyteros cum assignatione congruae ex fructibus respective ad Ecclesiam, quousque causa terminatur in Rota (72): *Aurien. Vicarii Curati 18. Maii 1716. dub. I.*

28. Matrimonium initum fuit inter Regium Principem Constantinum Subjeski filium Johannis III. Regis Poloniae, et Comitissam Josepham de Wessell coram Parocho urbis Gedani. Princeps inde nullum fuisse matrimonium illud autumavit, quod coram non proprio Parocho contractum erat; S. C. quaesita petivit, ut exquiratur votum Rotae (73), quod validitatem defendit. S. C. exequendum esse votum Rotale decrevit: *Leopolien Matr. 9. Junii 1725.*

29. Facultatem impertita est S. C., ut duo Ecclesiastici viri in arbitros eligerentur, ut quaestiones omnes super bonorum identitate factas inter Piam domum Convitricum SSmi Infantis Jesu, et Jo. Baptistam Bavarum, quorum prima haeres a matre secundus a filio institutus fuit, judicio suo dirimerent. Idcirco duo, qui Advocati munere fungebantur, electi fuere, qui circa nonnulla capita concordes, circa alia discordes inventi sunt. Tertius judex auctoritate S. C. superadditus fuit, et venit excutiendum, num in ea parte, in qua omnes consentierunt, probandum foret, vel etiam in ea parte, in qua duo ex tribus Arbitris convenerunt, alio discrepante? S. C. voluit, ut exquireretur votum Rotae (74) praeviis tantum duabus decisionibus: *Romana seu Sabinen. App. Laudi 22. Novem. 1732. dub. I. et II.*

30. Abbas Monasterii S. Mariae Rivipulli solicitus consulendi indemnitati Parochialis Ecclesiae S. Petri, cui grave detrimentum ex improvida gubernatione nonnullorum ex Presbyteris Societatis inibi erectae administratorum nomen sibi sumentium obvenire autumabat, die 22. Martii 1722. a S. C. obtinuit delegari Archiepiscopo Tarraconensi facultatem condendi decreta, quibus opportunum remedium pareretur; quae decreta esse exequenda sine praejudicio jurium pendentium in Rota Sententia S. C. fuit: *Vicen. 18. Junii 1735. dub. I.*

(71) *Vide not. 10. tom. 1. pag. 14.*
(72) Agebatur lis in dicto Tribunali super jurisdictione inter utramque partem.
(73) *Vide not. 107. Lit. M. tom. 4.*
(74) *Vide not. 4. Lit. L. tom. 4.*

31. De haereditate Jo. Lucae Fabiani Presbyteri Oratorii S. Philippi, qui pro Collegiatae in oppido S. Romuli constructione, et pro institutione primogeniturae ordinavit multiplicum, urgent modo nonnullae quaestiones super fructibus multiplici, et in S. C. succubuit Arconatus vocatus ad primogenituram, quo instante S. C. mandavit votum Rotale exquiri (75): *Januen. Erect. Coll.* 21. *Maii* 1735.

32. Fundatum fuit beneficium a Cosmana Navarra, itaut passive vocati illud obtinent, etiamsi in infantili aetate constituti essent, quamvis in erectione ab Episcopo expleta apposita fuit conditio praesentandi, qui complevisset septennium, et clericali tonsura insignitum instituendi. S. C. indulsit titulo seculari infanti de Constantio de linea foeminina passive vocato, quod indultum relaxandum esse inde sancivit. Etsi alter masculus in linea etiam foeminina ex filio majori, seu primogenito speretur, qui, si actu existeret, praeferri ex mente fundatricis deberet. Postea suspensa relaxatione supplicationis, votum Rotae (76) super vocatione exquiri voluit: *Melevitana Ind.* 28. *Januar.* 1736.

Turris Sacra.

1. Occasione, qua Prior, et Sodales Oratorii sub invocatione S. Jacobi siti citra pontem oppidi Borzonoschae construere coeperunt turrim sacram eidem Oratorio contiguam, Episcopus Bobiensis incongruam reputans novi aedificii structuram, eam inhibuit, apposita poena interdicti. Sodales confugerunt ad Archiepiscopum Januensem existimantes esse in sua Dioecesi. At S. C. judicavit esse de jurisdictione Episcopi Bobiensis: *Januen. seu Bobien. Jurisd.* 24. *Sept.* 1707. *dub. I.* Causa reproposita rescripsit S. C. dilata, ut coadjuvarentur probationes juxta instructionem Card. Praefecti: 5. *Julii* 1710.

2. In Oratorio publico extructo a nobili familia Bevilacqua in suo latifundio penes oppidum Nonantulae retineri valet turris sacra cum Campanis eo modo, quo ad praesens reperitur: *Nullius, seu Nonantulana Jur. Par.* 27. *Junii* 1744. *dub. XIII.*

3. Parochus sive Archipresbyter Horatius Antimi Parochialem Ecclesiam S. Agathae oppidi Montis Jani pecunia sua reparavit, eamque picturis, marmoribus, et opere plastico exornavit. Sed morte praeventus opus perficere nequivit. Haeredem hic instituerat conservatorium in Civitate Rimini erigendum. Sed cum rudis admodum esset prospectus Ecclesiae Archipresbyteralis praefati oppidi, et turris deesset sacra, erat non certum, an locus esse posset commutationi praedictae voluntatis, itaut pretium retrahendum ex serico nuncupato *Orsoglio* sit in constructionem dictae turris impendendum? rem minime aperuit S. C., sed voluit, ut proponeretur citatis haeredibus, et executoribus testamentariis, et afferretur prae manibus copia testamenti ex integro: *Ariminen. Commut. Vol.* 1. *Sept.* 1759.

(75) *Vide not.* 55. *Lit. F. tom.* 4.

(76) *Vide not.* 49. *tom.* 3. *pag.* 49.

4. Pisaurensis Episcopus in Visitatione decrevit, nova instrumenta lignea pro sustinendis campanis in turri sacra aptari. Praeses Provinciae Communitatem adegit hos sumptus obire. Comes Vattiellae Civitatis nomine supplicavit, Episcopi abrogari decretum, et quaesito, an esset moderandum? responsum est, dilata et dentur nova dubia ad mentem citatis omnibus interesse habentibus: *Pisauren. Repar. Eccl. Cath.* 8. *Maii* 1762. *dub. I.*

5. Turris sacra Ecclesiae Parochialis oppidi S. Victoris reaptanda est a Parocho, sive Archipresbytero: etsi constructa fuerit pecunia populi, ac sint exigui reditus parochiales: *Caesenaten.* 9. *Febr.* 1765. *dub. VI.*

6. Turris sacra Ecclesiae Collegiatae S. Mariae oppidi Frusinonis praeter Campanas, quibus utitur Capitulum, sustinet horologium ad Communitatem pertinens. Quum minetur ruinam, S. C. censuit, in casu de quo agitur, restaurandum esse sumptibus communitatis tantum; nam communitas praeter horologium, tintinnabulum proprium retinet in eadem turri pro populi commoditate, ac aderat consuetudo in favorem Capituli: *Verulana Rest. Tur. Camp.* 10. *Maii* 1783.

Vacante Sede Episcopali *Vide Capitulum Ecclesiasticum* §. *IX.*
Vacatio *Vide Canonicatus* §. *V.*
Vacationes *Vide Beneficiati* §. *IX. Canonicatus* §. *XI. Capitulum Ecclesiasticum* §. *XII. Dignitates Ecclesiasticae* §. *VI. Mansionarius* §. *VI.*
Validitas *Vide Acta* §. *II. Alienatio* §. *III. Applicatio* §. *V. Baptismi Sacramentum* §. *II. Census* §. *I. Concursus* §. *VII. Contractus* §. *I. Contractus Emptionis, et Venditionis* §. *VII. Dispositio Testamentaria* §. *II. Donatio* §. *III. Emphyteusis* §. *IV. Legatum Pium* §. *XV. Professio Religiosa* §. *VI. Sacramentum Poenitentiae, Sacramentum Ordinis, Sequestrum, Sponsalia* §. *II. Synodus* §. *II. Transactio* §. *III.*
Valor *Vide Bona Ecclesiastica* §. *I.*
Venditio *Vide Contractus Emptionis, et Venditionis, Juspatronatus* §. *VI.*

Venia.

Venia petita, et non obtenta non habetur pro concessa: *Cremonen* 13. *April.* 1726. *dub. IV.*

Verba *Vide Clausulae.*
Vestis *Vide Clerici* §. *V.*
Viaticum *Vide Sacramentum Olei Sancti.*

§. I.

Vicaria Perpetua quoad Erectionem Collationem, et Impetrationem.

1. Si in quinque Prioratibus olim Ordinis Templariorum ponuntur Vicarii Perpetui, omnia onera ecclesiastica ad ipsos pertinere, atque in iis conferendis non requiri formam examinis per concursum, sed sufficere, ut ab Ordinario examinentur, et approbentur, ita censuit S. C.; et ideo agendum cum Card. Legato, ut cessantibus privilegiis Apostolicis, quoad hujusmodi

examen, et approbationem dignetur demandare, ut ab Episcopo fiat: *Vasionen. Visit. SS. LL.* 25. *Aug.* 1737. *dub. III.*

2. Declaravit S. C. Episcopum erigere debere Vicariam perpetuam pro exercitio curae animarum cum assignatione congruae ducat. Regni 50 ex massa communi Capituli Ecclesiae Cathedralis. Modo stetit in decisis; ita tamen, ut si praebenda Canonicalis non ascendat ad valorem 50. ducatorum, possit Episcopus assignare ratam deficientem ex massa communi Capituli: *Acernen.* 5. *Maii* 1646.

3. Venit in disquisitionem, an cura animarum, quae a duobus Curatis a Capitulo electis exercetur absque Vicariatus erectione, aut a Canonicis iisdem ex ordine exerceatur, aut necessariis solemnitatibus erigatur Vicariatus ad idem Curae munus exercendum? respondit S. C. ab Episcopo curam animarum certae Praebendae, vel Dignitati uniendam, vel perpetuam instituendam Vicariam: *Maceraten. Visit. SS. LL.* 26. *April* 1664. *dub. X.*

4. Antiqua utriusque sexus Religiosa domus fundata ad radices Cornelii Montis prope Leodium Ordinarii, Sanctaeque Sedis approbatione sub regula S. Augustini reperitur, manusque curandi leprosos illuc accedentes exercetur. Prior Ordinis tunc temporis spiritualem, et temporalem exercebat jurisdictionem. Sed hujus deinde negligentia curae illius deputatus fuit Presbyter secularis Vicarii nomine, quod fuit causa controversiarum. Hinc Episcopus inter cetera statuta condita, extinxit Vicariam, et curam animarum Priori dedit. S. C. statuta confirmavit. Sed Jacobus Simon de Masson ex vacatione in mense reservato, et ex devolutionis jure a Dataria impetravit Vicariam, et S. C. nulla prolata definitione audiri Datariae ministros mandavit: *Leodien. Confir. Stat.* 19. *Aug.* 1730.

5. Utrique, quae in oppido Collis Scipionis existunt, Parochiali, et Collegiatae Ecclesiae, cura animarum imminet. Exerceri utraque haec cura consuevit singulis annis ab uno ex Canonicis a Capitulo electo per vices. Sed quum non satis animarum saluti prospectum sic esse animadvertisset Episcopus, S. C. consuluit, et prius etiam instruxit, quod in toto oppido sexcenta supra mille numerarentur capita, quod in unaquaque Collegiata octo sint Canonici, scutorum circiter triginta habentes reditus, et quod certa, et incerta emolumenta vix in unaquaque Parochia annua scut 15. attingant. S. hinc C. respondit, ut Episcopus ipse procederet ad erectionem Vicariae perpetuae in unaquaque Collegiata ad formam Concilii Tridentini (1) auditis interesse habentibus. Episcopus inde Vicariis assignavit annua scut. 50., quae ex Capitulari massa solvi jussit. Reclamarant Canonici, et expendi proposuerunt, num exequenda in utraque collegiata sit perpetuae Vicariae erectio cum illa assignata congrua? responsum fuit ad Card. Praefectum juxta mentem: *Narnien. Cur. Anim.* 27. *Junii* 1733.

6. Perpetuam in Ecclesia S. Reguli prope Castrum Buccianum existen-

(1) *Sess. 7. cap. 7. de refor. Vide not. 78. tom. 5. pag. 172.*

ti esse erigendam Vicariam cum assignatione congruae per Episcopum facienda ad normam Constitutionis 42. S. Pii V. (2), et cum collatione ejusdem Vicariae per concursum, S. C. existimavit: *Sancti Miniatis Dissol. Un.* 12. *Decem* 1733. *dub. II. confirmat.* 3. *Julii* 1734.

7. Episcopus Brixiensis alterum Sacerdotem Curatum, sive Vicarium perpetuum instituere in Ecclesia S. Petri in populoso Monte Werbergi sita, et a Parochiali Ecclesia *in Colsass* S. Georgii Monasterio adnexo distanti, cogitavit; voluitque, ut liberae suae collationis esset. Propositae institutioni refragati sunt Abbas, et Monachi S. Georgii, qui per Vicarium animarum curam exercere consueverunt. Sed proposito dubio, an Vicariae perpetuae esset erectioni locus? S. C. respondit locum esse, servata in provisionibus forma concursus: *Brixinen. Erect. Vic. Perp.* 16. *Mart.* 1743. *confirmat.* 22. *Junii ejusd. anni.*

8. Duae Collegiatae Ecclesiae S. Donati ac SS. Petri, et Paulli Montis Ulmi pro ineunda inter Parochos concordia unitae fuerunt. Prima dignitas factus est Parochus S. Donati, secunda Dignitas ille SS. Petri, et Paulli; hic sine, ille cum animarum cura, et cum onere Vicarii ab Ordinario examinandi, et approbandi, praeter proprios coadjutores, quos pro curae exercitio jam retinebat. Ad deponendum coadjutorum onus, modo supplicat hic Parochus, ut binae erigantur Vicariae perpetuae, una per suppressionem Canonicatus de suo jurepatronatus in Ecclesia S. Donati, et altera in Ecclesia S. Augustini per suppressionem Capellaniae erectae in suburbana Ecclesia S. Mariae *del Paradiso* de jurepatronatus Communitatis. Sed nil meruit obtinere, et addidit S. C. negativae *ad mentem* (3) *Firmana Erect.* 18. *Aug.* 1787.

§. II.

Vicaria Perpetua quoad Qualitatem, et Incompatibilitatem.

1. Quum Franciscus Farina possessor perpetuae Vicariae cum animarum cura Ecclesiae Cathedralis erectae, ab Episcopo Ricciullo provisum fuisset de satis pingui Canonicatu ejusdem Cathedralis cum decreto dimittendi Vicariam; supplicavit idem pro facultate eam retinendi non obstante asserta incompatibilitate, et S. C. respondit non esse compatibilem cum

(2) Quae incipit *Ad exequendum* 1. *Novem.* 1567., qua Pontifex (*Bull. Rom. Tom. IV. Part. II. pag.* 401) jubet §. 2. in assignatione portionis ipsis Vicariis perpetuis ex Concilio Trid. ipsorum Praelatorum arbitrio facienda „ut non major centum, nec minor quinquaginta scutorum „annuorum, summe computatis omnibus etiam „incertis emolumentis, et aliis obventionibus „communiter percipi solitis eis omnino assignetur, nisi vicariis solitum fuisset plus assignari" Scuta vero Innoc. XIII. *Const. Apostolici ministerii* 23. *Maii* 1723 (*Bull. Rom. tom. XI. Part. II. pag.* 258.) declaravit intelligenda esse de argenteis juliorum decem Monetae Romanae §. 12. Et Bened. XIV. extendit dictam Const. Innoc. etiam ad Vicarios temporaneos vigore Const. *Cum semper* 19. *Aug.* 1744. (*Bull. ejusd. Tom. I pag.* 168. §. 10); et quoad congruam tam his, quam illis assignandam dictam Const. Pianam redegit ad terminos Concil. *Trid. sess. 7. cap. 7. de reform.* remittendo id arbitrio Ordinariorum.

(3) Mens est, ut Archiepiscopus cogat Praepositum Barba ad redditionem rationis cum interventu Deputatorum interesse habentium *Ead. Caus.* 18. *Aug.* 1787.

Canonicatu ejusdem Cathedralis, etiamsi fundator eamdem Vicariam erexerit pro Canonico seu Presbytero seculari: *Casertana Indulti* 8. *Aug.* 1716. *dub. I.*

2. Oppidum S. Blasii visitans Episcopus Neocastri invenit, quod in Parochiali animarum cura per sex menses a quodam Sacerdote Archipresbyteri nomine exercebatur, in aliis ab eo Capellano, qui per publicas schedulas ab Ecclesiae Cathedralis Thesaurario invitatus minori stipendio sese ad illam exercendam offerebat. Hinc ille decretum tulit, ut loco Capellani amovibilis Vicarius in posterum eligeretur perpetuus. Interpretatione modo opus est, num perpetua haec in Parochiali Vicaria sustineretur? responsum fuit, non sustineri: *Neocastren. Par.* 23. *Junii* 1725. *dub. II. confirmat.* 10. *Maii* 1727.

Vicarius Apostolicus.

1. Quum S. C. decrevisset non licere Archipresbytero, et Canonicis Ecclesiae Parochialis S. Nicolai oppidi Pontiani, quae ad Abbatiam S. Andreae in Flumine pertinet, eligere Vicarium Capitularem, et factam electionem haud sustineri; inde ad dubium, quomodo sit providendum? respondit ad D. Secretarium cum SSmo pro deputatione Vicarii Apostolici: *Nullius terrae Pontiani Elect. Vic. Cap.* 17. *Febr.* 1742. *dub. III.*

2. In sacra Visitatione Ecclesiae Collegiatae B. M. in Caelum Assumptae Sulmonis in Latio praevia resolutione Capitulari procuratio oblata fuit Vicario Apostolico Setino juxta ejusdem petitionem integra; etsi Capitulum deberi dimidiam putaret, sed Vicarius praedictus mutato Consilio eam recusavit, et depositata fuit, donec Roma consuleretur. Verum Capitulares questi sunt de excessiva procurationis exactione, et illum incidisse in poenam dupli, et ejus decreta esse circumscribenda. Sed S. C. ad dubia exhibita, an constet de excessiva exactione procurationis? et quatenus affirmative

3. An Vicarius Apostolicus inciderit in poenas? et quatenus affirmative

4. An Edictum, et decreta sint circumscribenda? respondit ad omnia negative: *Terracinen. et Setina* 18. *Junii* 1796. *dub. I. II. et III.*

5. Praeterea idem Capitulares de injustitia redarguerunt decretum dicti Vicarii, in quo praecipiebatur librorum expensi, et accepti exhibitio sub poena suspensionis, ut reddatur ratio Sindicis Synodalibus; quum ex propriis constitutionibus exhibere libros, rationesque reddere tenerentur Revisoribus Capitularibus. S. C. autem decretum hoc validum judicavit juxta modum (4): *ibid. dub. IV.*

6. Inde decrevit idem Vicarius exemptionem Canonicorum Con-Visitatorum a punctaturis, quod visum ei fuit consentaneum decretis S. C. Concilii. Sed refragantibus Capitularibus, quod solus Episcopus privilegium assumendi binos Convisitatores habet non inferior, nisi assumat de consensu Capituli, quem Vicarius neglexit. S. C. autem decretum praefatum non sustineri jussit: *Ibid. dub. V.*

(4) *Vide not.* 79. *Lit. L. tom.* 4.

7. Denique a dicto Vicario emanavit decretum super celebratione missarum tum circa illas, quae celebratae non fuerunt, tum quoad futurum, quia negligentiam, quanta fuerit in missarum satisfactione, ex libris Capitularibus prospexit. Sed Capitulares decretum impugnantes, et omissionem errori tribuentes, exorant item S. C. quae ratum habuit decretum hoc juxta modum (5) : *Ibid. dub. VI.*

§. I.

Vicarius Capitularis quoad Electionem, et Deputationem.

1. Archiepiscopus constituere debet Capitulo octo dierum spatium ad eligendum Vicarium Doctorem, casu quo elegisset non doctorem, et eo non electo, omnis electionis potestas ad Archiepiscopum transfertur : *Mazarien.* 19. *Decem.* 1569.

2. Respondit S. C. eligendos in Vicarium Doctores, aut Licentiatos, si qui sint in Capitulo, sin minus sufficere, ut quantum fieri poterit idoneus eligatur : *Triventina Decem.* 1586.

3. S. C. decrevit electionem esse nullam, si ex gremio Capituli praetermisso Doctore, alius quantumvis antiquior eligatur, facultatemque eligendi juxta *Cap.* 16. *Sess.* 24. (6) devolvi ad Metropolitanum, aut Viciniorem: *Tarraconen. Febr.* 1590. *dub. VI.*

4. Censuit S. C. electionem Vicarii non Doctoris a Capitulo Sede vacante factam esse nullam, si alii extra Capitulum Doctores idonei, uti proponitur, existebant : *Tranen.* 20. *Decem.* 1592.

5. Insuper censuit non esse de necessitate, ut Vicarius eligatur de gremio Capituli, ceteris tamen paribus praeferendum esse Capitularem, et existentibus Doctoribus vel Licentiatis in jure Canonico eligendum in Vicarium Doctorem, vel Licentiatum ipso jure Canonico; alias sufficere, ut eligatur qui quantum fieri possit idoneus: *Melphien.* 9. *Sept.* 1594.

6. S. C. declaravit nullam esse electionem Vicarii a Capitulo Sede vacante electi, si is non sit Doctor, vel licentiatus in Theologia, vel jure Canonico, et alii his qualitatibus praediti, qui eligi possent, non deerant: *Cotronen.* 8. *Junii* 1595.

7. Statutum est, si quemadmodum proponitur, Vicarius Sede vacante electus, nec Doctor in jure Canonico, nec licentiatus existat, atque in Capitulo, vel Civitate alii itidem graduati, atque idonei reperiantur, utique electionem ejusmodi nullam, atque irritam esse, et elapsis octo diebus post mortem Episcopi jus constituendi Vicarium in dicta Ecclesia, ut proponitur, exempta ad propinquiorem Episcopum devolutum fuisse: *Hortonen. et Camplen.* 11. *Maii* 1624.

8. S. C. respondit, Doctorem Theologiae posse in Vicarium deputari, cautius tamen esse deputari Doctorem in jure Canonico : *Asten.* 11. *Julii* 1626.

9. Ac assuevisse S. C. improbare, ut Parochus in Vicarium Fpiscopalis

(5) *Vide not.* 188. *Lit. M. tom:* 4.

(6) *Vide not.* 458. *tom.* 2. *pag.* 580.

jurisdictionis, et Sede Episcopali vacante adsciscatur, nisi concurrat paucitas numeri Parochianorum, et vicinitas Ecclesiae Parochialis cum aedibus Episcopalibus: *Ibid. dub. II.*

10. Deliberavit S. C. Doctorem in Theologia posse in Vicarium Capitularem deputari, cautius tamen esse, ut deputetur Doctor in jure Canonico: *Oriolen.* 24. *Martii* 1627.

11. Parochum habentem curam animarum extra, vel intra Civitatem consuevisse S. C. improbare, ut in Vicarium Capitularem eligatur: *Nullius* 12. *Maii* 1629.

12. Censuit S. C. electionem Vicarii Capitularis de Doctore in Theologia non esse validam, si in Capitulo extiterit aliquis Doctor, vel licentiatus saltem in jure Canonico: *Capuana* 19. *Januar.* 1636.

13. *Cap.* 16. *Sess.* 24. *de refor.* (7) intelligi de Licentiatis, et Doctoratis in publica Universitate S. C. sententia fuit: *Vicentina* 7. *Junii* 1636. *dub. III.*

14. Existentibus in Capitulo Doctoribus, necessario unum ex illis esse in Vicarium Capitularem eligendum, firmatur: *Ibid. dub. IV.*

15. Putavit S. C. deputationem, seu confirmationem Vicarii non Doctoris in Vicarium Capitularem, existentibus in Capitulo Doctoribus, esse nullam, et jus deputandi ad Metropolitanum devolutum: *Campanien.* 4. *April.* 1637.

16. Quum alias S. C. censuerit in Vicarium Capitularem eligi posse etiam aliquem extra Capitulum; si tamen quis de gremio Capituli reperiatur habilis, istum ceteris paribus esse praeferendum. Ideo Canonici Ecclesiae Cathedralis ad evitandas in hujusmodi electione controversias supplicant declarari; quomodo intelligenda sint verba illa ceteris paribus; itaut, si in Capitulo adesset habilis eligi posset, etiamsi alius extra Capitulum esset magis habilis, S. C. respondit, ita esse intelligenda, ut sufficiat Capitularem habere qualitates a S. Concilio requisitas, quod sit Doctor, vel licentiatus in jure Canonico, vel alias idoneus: *Neritonen.* 24. *Julii* 1643.

17. Ad postulationem Capituli Cathedralis dubio hoc examinato, an constitutio Vicarii Capitularis pro illius validitate sit de necessitate facienda per vota secreta? resolutum fuit, deputationem Vicarii Capitularis non esse pro illius validitate faciendam per suffragia secreta: *Sulmonen.* 17. *Julii* 1655. *dub. I.*

18. Et ad dubium alium, an in Vicarium Capitularem constitui possit Rector Ecclesiae Parochialis, qui actu exercet curam animarum? respondit S. C. Rectorem Ecclesiae Parochialis constitui non posse in Vicarium Capitularem Sede vacante: *Ibid. dub. II.*

19. Censuit S. C. Oratoribus dandam esse declarationem alias editam seq. tenoris, S. C. censuit existentibus in Capitulo Doctoribus necessario unum ex illis in Vicarium Capitularem Sede vacante esse eligendum: *Salernitana* 9. *Nov.* 1662.

(7) Qua cavetur in deputatione Vicarii Capitularis Sede vacante ut „ saltem in jure Canonico sit „ Doctor, vel Licentiatus, vel alias quantum fieri „ poterit idoneus."

20. Dubio considerato quoad qualitatem Doctoratus requisiti in electione Vicarii Capitularis, an hujusmodi Doctor debeat esse Doctor in publica Universitate Studiorum, an vero satis sit, ut fuerit promotus ex. gr. ab aliquo Comite Palatino, vel ab alio habente auctoritatem a Sede Apostolica, vel ab Imperatore, adeo ut electio sit valida, existentibus aliis, qui ejusmodi gradum in publica Universitate susceperunt? respondit debere in publica Universitate promotum esse: *Montis Regalis* 19. *Jan.* 1664.

21. S. C. putavit deveniendum esse ad novam electionem Vicarii Capitularis, eo quod jam electus non est Doctor qualis in Capitulo adest juxta praescriptum Concilii: *Lancianen.* 18. *August.* 1668.

22. Exponente Jo. Baptista Presbytero Assisiensi fuisse dudum electum in Vicarium Capitularem Hieronymum Mazichium Priorem Cathedralis sibi aperte inimicum, eandemque electionem fuisse nullam, quia facta prius fuerat viva voce, et deinde per schedulas, sed non complicatas, neque in urna positas, quae repertae fuerunt numero undecim eidem Hieronymo favorabiles, quot ipso computato erant Canonici, qui dictae electioni intervenerant, ac propterea instante, vel declarari nullam eamdem electionem, vel saltem sibi deputari alium judicem pro suis causis, ergo latebat, an electio fuerit valida? et an sit locus petitae deputationi alterius judicis? S. C. auditis partibus respondit, ad primum electionem fuisse validam, ad secundum injungendum Capitulo, ut deputet alium judicem juxta petita: *Assisien. Elect. Vicarii Cap.* 11. *Maii* 1669. *dub. III.*

23. Hisce dubiis in S. C. propositis; an Sede Episcopali vacante possit eligi per Capitulum in Vicarium Capitularem Canonicus Theologus in jure Canonico non graduatus, relicto graduato?

24. An facta ad formam Concilii (8), et intra octo dies electione Canonici Doctoris in Vicarium, sine ulla temporis, et jurisdictionis limitatione possit Capitulum sexta, vel alia die post dictam electionem alium Vicarium eligere?

25. An non accedente consuetudine immemorabili, vel privilegio possint eligi duo Vicarii Capitulares? (9)

26. An, posita etiam facultate eligendi duos Vicarios, possint isti exercere alternatim per menses, si quoad hoc non adsit immemorabilis consuetudo, vel privilegium? negative ad omnia respondit: *Tirasonen. Vicarii Capitular.* 13. *Julii* 1669. *dub. I. II. III. et IV.*

27. Quaesitum quum sit, an existentibus in Capitulo Doctoribus, seu Licentiatis in jure Canonico possit eligi in officialem, seu Vicarium Doctor in jure Civili, aut Theologia dumtaxat vigore praetensae consvetudinis? non posse rescribitur: *Majoricen. Elect. Vic. Cap.* 13. *Febr.* 1672. *dub. I.*

(8) *Sess.* 24. *Cap.* 16. *de Reform. Vide not* 720. *tom.* 2 *pag.* 513.

(9) *Vide. not.* 458. *tom.* 2. *pag.* 380.

28. Et altero dubio excusso, an pluribus electis in discordia sit assumendus in Vicarium seu officialem Doctor., aut Licentiatus in jure Canonico caeteris remotis? responsum est, affirmative: *Ibid. dub. II.*

29. Insuper aliis disputatis dubiis, an existentibus in Capitulo Doctoribus, sive Licentiatis in jure Canonico, et a majori parte Capituli videatur non habere qualitates requisitas ad guberniuin Ecclesiae possint eligi alii Doctores graduati in aliis scientiis, periti tamen in jure Canonico, stante consuetudine immemorabili ita eligendi per vota secreta praevio juramento de eligendo magis idoneo?

30. An existentibus in Capitulo Doctoribus seu Licentiatis in jure Canonico nomine tenus possint eligi alii Doctores seu Licentiati in aliis scientiis periti, et literati, stante consuetudine ita eligendi? respondit S. C. servandam esse formam a sacro Concilio (10) praescriptam: *Ead. caus.* 28. *Nov.* 1673. *dub. I. et II.*

31. Quaestio instituta est; An Cathedrali Ecclesia translata in oppido S. Angeli de Fractis Capitulo Satrianensi jus esset eligendi Vicarium Capitularem, Sede vacante? S. C. dedit responsum affirmativum: *Satrianen. Cath.* 22. *Julii* 1673.

32. Dubiis exhibitis, an existente in Capitulo Ecclesiae Cathedralis unico tantum Doctore, aliis tamen idoneis non deficientibus, Doctor necessario sit in Vicarium Capitularem eligendus?

33. An sit eligendus quamvis unicus is Doctor juxta Canonicorum conscientiam non sit bene morigeratus, et idoneus omissis aliis bonis moribus imbutis, idoneisque?

34. Utrum a sententia judicis pronunciantis irritam electionem factam a Capitulo Canonici Doctoris in sacra Theologia idonei, et bene morati relicto unico Doctore in jure Canonico non idoneo, et male morigerato, detur appellatio suspensiva? respondit S. C. ad primum affirmative, ad reliqua non esse respondendum censuit: *Ecclesien. Elect. Vic. Cap.* 3. *Julii* 1677. *dub. I. II. et III.*

35. Nulla S. C. censuit electionem in personam Doctoratu insignitam a Duce Sfortia: *Clusina* 21. *Febr.* 1682.

36. Deputationem Vicarii Capitularis ab Episcopo viciniore peractam validam esse S. C. putavit. Capitulum enim legitimam haud explevit, et devoluta electio ad viciniorem fuit: *Asculana Vic. Cap.* 14. *Martii* 1699. *dub. I.*

37. Archidiaconum majorem Cathedralis Ecclesiae Sede Episcopali vacante formam in Sacro Concilio, *cap.* 16. *Sess.* 24. *de reform.* (11) praescriptam in deputatione Vicarii servare non teneri S. C. decernit sub *die* 5. *Sept.* 1699. *ad dub. III.* confirmaturque in *Gerunden. Dep. Vic.* 5. *Junii* 1700.

38. Altaristae Ecclesiae Cathedralis non sunt admittendi una cum Dignitatibus, et Canonicis ejusdem Ecclesiae ad electionem Vicarii Capitularis: *Recineten. Vic. Cap.* 4. *Junii* 1701. *dub. I. confirmat.* 30. *Aug.* 1704. (12)

(10) *Vide not. praecedentem.*
(11) *Vide not. praecedentem.*
(12) *Vide not.* 114. *tom.* 1. *pag.* 93.

39. Neque sunt admittendi alii Beneficiati aliarum Collegiatarum dictae Civitatis, nempe S. Mariae Castri Novi, et S. Mariae Montis Morelli: *Ibid. dub. II. confirmat. ibid.*

40. Ad Ecclesiam Sulmonensem Pastore viduatam electio facta fuit Vicarii Capitularis, in qua ex undecim Capitularibus tria suffragia lata fuerunt in favorem Canonici Lucae Antonii de Vecchis, unum in favorem Canonici Ignatii de Lecto, reliqua septem in favorem Canonici Paulli de Sanitate in sacra Theologia dumtaxat doctoris, ex quibus septem tria data fuerunt a Canonicis Paulo praedicto conjunctis, reliqua una cum ejusdem destituta sunt nomine eligentium. Ideo super nullitate electionis emissa fuit contestata denunciatio, S. C. tamen ratam habuit electionem Paulli de Sanitate: *Sulmonen. Elect.* 4. *Febr.* 1702.

41. Ad viduatam Ecclesiam Aliphanam electus fuit Vicarius Capitularis Canonicus Gautii. Hanc electionem non esse validam praetendens Archidiaconus Pezza ob defectum qualitatis Doctoris appellavit ad Card. Metropolitanum, qui utpote sibi devolutum jus eligendi existimans deputavit dictum Archidiaconum. De his electionibus requisita fuit S. C., quae respondit, consulendum SSmum pro deputatione Vicarii Apostolici: *Aliphana Vic. Cap.* 8. *Julii* 1702. *dub. I. et II.*

42. Absente Episcopo Posnaniensi deputatus fuit administrator Generalis Ecclesiae Hieronymus Wierbowech Praepositus, et Suffraganeus cum clausula, *donec aliter a Sanctitate sua vel a Nuntio Apostolico fuerit dispositum.* At sequuta Episcopi morte Capitulum pro electione Vicarii Capitularis primum censuit exquirendum sensum clausulae praedictae a Nuntio Apostolico, postea nullo expectato responso elegit dictum Suffraganeum, qui munus minime accepit, et Capitulum tunc devenit sub die 4. Januar. 1707. ad aliam electionem in favorem Alexandri Koldski Custodis Ecclesiae Posnaniensis. Supervenit Nuntii declaratio pro libera electione, et hanc ob causam contentio facta est, quam S. C. diluit rescribens, electionem factam die 4. Januar. ratam esse, et ad cautelam confirmandam a Pontifice si placuerit: *Posnanien. Vic. Cap.* 26. *Januar.* 1709. *confirmat.* 30. *ejusdem mensis, et anni.*

43. Quum post obitum Episcopi Ventriglia ex 18. Capitularibus decem elegissent in Vicarium Capitularem Decium Oliverium jam Vicarium Generalem defuncti Episcopi nulla Doctoratus laurea insignitum, ac octo Capitulares Vitum Freda privilegio Doctoris decoratum a Collegio Protonotariorum Participantium urbis, qui Decii electionem irritam esse contendit; his querelis S. C. rescripsit sub die 15. Decem. 1708. „exerceri Vicariatum per Archidiaconum nomine S. C. sine praejudicio ambarum partium, usque ad exitum causae in S. C.“ Postea vero neutram validam esse electionem, et satis provisum in personam Archidiaconi resolvit: *Acernen. Vic. Cap.* 23. *Febr.* 1709.

44. Facta est quaestio de Vicario capitulari, quum electus fuerit ad Ec-

clesiam vacantem Cathacensem per Capitulum Cathedralis Xaverius Amorea Poenitentiarius de gremio Capituli, non insignitus laurea doctorali in publica Universitate, ideo explicatione indiget dubium, an firma sit electio? rescribitur, dilata, et interim Amorea exerceat nomine S. C. *Cathacen. Vic. Cap. 7. Febr. 1711.*

45. Vacante Ecclesia Venusina Capitulum Cathedralis in electione Vicarii Capitularis in duas partes abierunt, alii in favorem Archipresbyteri Pironti, reliqui in favorem Canonici Nicolai Rapollae Doctoris; Archiepiscopus autem Matheranus, eo quod est ei munus viduatae Ecclesiae consulere, supplevit eorum negligentiam, tum ob votorum paritatem, tum quia admissi fuerunt ad scrutinia Canonici excommunicati vitandi, elegitque dictum Rapollam. Electionem hanc statim de simoniae capite Commissarius Generalis Venusinus infringere coepit. S. C. tamen resolvit neutram electionem per Capitulum factam validam esse: *Vinusina Vic. Cap. 6. Aug. 1712.* (13)

46. Et dubio examinato, an sustineatur deputatio facta per Metropolitanum in favorem Rapollae, jure devoluto? rescripsit, ad D. Secretarium cum SSmo ad mentem (14): *Ibid. dub. II.*

47. Ecclesia viduata Alexani Capitulares elegerunt per vota publica Vicarium Capitularem Cantorem Ottatum. Post trium mensium muneris exercitium Archiepiscopus Hydruntinus ob jus devolutum, quia nulliter expleta fuit electio, alium deputavit non Capitularem. De qua re S. C. consulta resolvit electionem factam Vicarii Capitularis in favorem Ottati non esse firmam: *Alexanen. Vic. Cap. 17. Decem. 1712. dub. I.*

48. Nec deputationem factam a Metropolitano pariter validam esse firmatur: *Ibid. dub. II.*

49. Defuncto Antonio della Marra Episcopo Carinolensi tredecim Canonici Cathedralis consilium inierunt super electione Vicarii Capitularis, octo eorum suffragati fuerunt Primicerio Francisco Antonio Sasso, quinque Marco de Laurentio Decano, idcirco primus electus fuit. Sed secundus de nullitate redarguit electionem illius, utpote qui non doctorali laurea erat munitus. Qua de causa Curia Metropolitana Capuana deleta electione Capitulari deputavit praedictum Marcum. Allata deinde ad S. C. dubia, an electio Vicarii Capitularis facta a Capitulo in favorem Francisci Antonii Sassi Canonici Primicerii validam esse, et quatenus negative.

50. An deputatio facta a Curia Metropolitana in favorem Canonici Marci de Laurentio valida sit? et quatenus negative.

51. Quomodo sit providendum? ita respondit S. C. ciscumscriptis o-

(13) *In Discept. Eccl. VIII. tom. II. part. II. per tot.* Advocatus Dominicus Ursaya plura congessit in favorem canonici Rapollae, dum hanc defendit causam in S. C. Concilii.

(14) „ Mens autem fuit, ut eligeretur Vicarius exterus, seu extra gremium Capituli, ut „ factum fuit, et usqueque fierat talis electio, „ continuaret in exercitio Vicariatus Rapolla „ *Ursaya Discept. Eccl. VIII. tom. II. part. II. num. 105.*

mnibus gestis a Curia Archiepiscopali Capuana, ad 1. affirmative ad 2. negative, ad 3. satis provisum: *Carinolen. Vic. Cap.* 22. *Sept.* 1714. *dub. I. II. et III.* confirmat. 30. *Martii* 1715.

52. Vacante Abbatia Monasterii S. Eliae Ordinis S. Basilii oppidi Carboni, quam non esse Nullius, nec habere territorium separatum, ac jurisdictionem quasi Episcopalem decreverat S. C., non potest a Clero dictae terrae eligi Vicarius Capitularis salvis juribus Monachorum: *Anglonen. Jur.* 30. *Januar.* 1717. *dub. VIII.*

53. Urbe Nazaret armis Turcarum occupata profugo Archiepiscopo in oppido Baruli Archiepiscopalis Sedes Nazarena nuncupata erecta, et assignata fuit. Quumque pluribus annis viduata sit Pastore; et novissimus Vicarius Capitularis decesserit, convocato Capitulo devenerunt cuncti ad hujus electionem. Ex 26. Capitularibus 15. suffragia Primicerius Joseph Quarti in jure Canonico, nec Doctor, nec Licentiatus, alia 11. Archidiaconus Dominicus Abbate juris utriusque Doctor reportavit. Super earum electionum validitate dubitatio orta est, et S. C. neutram ratam habuit, et facultatem eligendi devolutam esse ad viciniorem decrevit: *Nazarena Elect. Vic. Cap.* 11. *Sept.* 1717.

54. Quum in scrutinio facto pro electione Vicarii Capitularis die 25. Aug. 1715. ex sex suffragiis duo Archidiaconus, duo Archipresbyter, reliqua duo Canonicus Jo. Maria Giuranna consequuti fuissent, omnes Capitulares quasi per inspirationem elegerunt Archidiaconum primam dignitatem. Hanc electionem improbavit Archipresbyter judicialiter die 19. Sept. Omnes Capitulares excepto Archipresbytero, licet citato, elegerunt Canonicum Giuranna, qui officium jam a biennio exercet. Et quum non esset graduatus, ac in jure versatus, institit Archipresbyter pro illius electionis nullitate, et S. C. decrevit electionem Vicarii Capitularis in favorem Canonici Giuranna non esse validam: *Umbriaticen. Elect. Vic. Cap.* 13. *Nov.* 1717. Deinde causa reproducta in aliud tempus remisit decisionem, et interim Canonicus Jo. Maria Giuranna exerceat nomine S. C. 26. *Martii* 1718. *dub. I.*

55. Et quoad provisionem capiendam Archiepiscopus procedat ad deputationem Vicarii Capitularis: *Ibid. dub. II.*

56. Archiepiscopi Turritani sequuto obitu, in Vicarium Capitularem electus per publica suffragia fuit Giavinus. Controversia facta super hac electione Bosanensis Episcopus eam declaravit nullam, quod sibimet votum ipse praestiterat, quodque ab Archiepiscopo uti criminum reus fuerat ex informata conscientia suspensus a divinis, et erat junior et illiteratus. Hinc Episcopus Bosanensis Suffraganeus antiquior in Vicarium Capitularem deputavit Jo. Baptistam Segni Metropolitanae Ecclesiae Canonicum, virum sexagenarium gemini juris peritum, et Sacrae Theologiae Praeceptorem. Reclamavit Decanus ad Judicem Apostolicum delegatum in Regno Sardiniae, qui Episcopi Bosanensis sententiam revocavit, concessitque Capitulo novam per suffragia secreta fieri electionem. Deca-

nus iterum a Capitulo fuit electus. Ad ea igitur, quae proponebantur, S. C. respondit, electionem praefati Decani in Vicarium Capitularem nequaquam validam esse: *Turitana Vic. Cap.* 21. *Novem.* 1721 *dub. confirmat.* 20. *Nov.* 1723.

57. Resolutum autem fuit Episcopum Bosanensem antiquiorem ex suffraganeis legitime deputasse Canonicum Jo. Baptistam Segni in praefatae Ecclesiae Vicarium Capitularem: *Ibid. dub. II. confirmat. ibid.*

58. Et resolutum tertio fuit secundam ejusdem Decani electionem ad praedictum Vicariatus officium vigore sententiae Judicis appellationum Regni Sardiniae factam haud fuisse validam: *Ibid. dub. III. confirm. ibid.*

59. Quum a Julio II. facta fuisset duarum Dioecesum Ampuriensis scilicet, et Civitatensis unio, statutum fuit, ut in casu vacationis jus deputandi Vicarium Capitularem spectaret ad Metropolitanum Turritanum. Harum Dioecesum Episcopo defuncto Metropolitanus ille in Vicarium CapitularemDioecesis Civitatensis deputavit Sacerdotem de Gabriel gemini juris doctorem. Mortuo Metropolitano Vicarius Capitularis Turritanus Gavinus Delyperi Sacerdotem de Gabriel ab officio Vicarii Capitularis removit, et Vicariatum contulit Gavino Pes Valentino simplici presbytero. Inter remotum, et Vicarium substitutum exorta disputatione, re olutum fuit, amotionem Petri Gabriel, et respectivam Gavini Pes Valentini deputationem validam non esse, sed praefatum de Gabriel redintegrandum esse: *Civitaten. Vic.* 9. *Julii* 1725.

60. Abbatia Parochialis Ecclesiae SS. Nazarii, et Celsi exempta ab Ordinarii jurisdictione minime fuit declarata a S. C. Postmodum sancivit Vicarium pro exercitio curae animarum approbari, et institui debere ab Episcopo Vercellensi, quatenus non adsit provisio Apostolica: *Vercellen. Jur.* 9. *Julii* 1735. *dub. II.*

61. Nec licere Ordinario Vercellensi post institutionem ab executore reportatam in vim literarum Apostolicarum in forma gratiosa novo examini subjicere Vicarium perpetuum, et novam institutionem eidem concedere: *Ibid. dub. IV.*

62. Capitulum Ecclesiae Metropolitanae Canonicum Samuelem Glonvinski, defuncti Archiepiscopi suffraganeum, et Episcopum modo Hebronensem, ac illegitime in Vicarium Capitularem fuisse electum contendens, Pont. Max. Clem. XII. supplicavit, ut eumdem Canonicum ab officio removeret, ejusque in locum ad praecavendum contentiones, si ad novam electionem devenire debeat, alterum ejusdem Metropolitanae Ecclesiae Canonicum Michaelem Zlotorovictz utriusque juris peritum eligere. Nullitatis electionis rationem ajebat esse, quod Samuel Laurea Doctoris carebat, et quod non per secreta suffragia, sed palam electio facta fuerat, et non a majori parte Capituli. Verum ille electus fuit cunctis suffragiis, qui Capitulo interfuerunt, nec obstare posse defectum laurae; quum Vicarius Generalis Episcopi fuisset, et in Episcopum Hebronensem modo consecratus. Idcirco electionem Samuelis S. C. ratam habuit: *Leopolien.*

Elect. Vir. Cap. 14. *Januar.* 1736. *dub. I.*

63. Neque illius remotioni locum esse S. eadem C. putavit: *Ibid. dub. II.*

64. Nonnullis Cathedralis Ecclesiae Bituntinae Canonicis eorum Antistitem ad Melphensem, aliamve Ecclesiam brevi translatum iri praenoscentibus, coram AC. monitorium obtinuerunt contra Archipresbyterum Ancarani, aliosque Canonicos, ne ad electionem Ancarani procederent, quum nunquam anteacti Vicariatus sindacatui subjectus esset, Doctoratumque exercuerit. Ad Melphitanam Ecclesiam Antistite post 14. a die expediti Monitorii menses translato, et singulis Canonicis exhibito monitorio, convocatum fuit Capitulum. Septemdecim Canonici vetitum Ancaranum, sedecim Primicerium Dominicum Giannonium elegerunt in Vicarium Capitularem. Exorto in Ecclesia tumultu, possessio data fuit huic postremo. Uterque de electionis validitate in sua persona disputat. Barensis Archiepiscopus posthabuit utrumque, et devolutionis jure elegit Gasparem Sensio ejusdem Cathedralis Canonicum. Ad S. C. tandem relata causa, et suam electionem unoquoque defendente per Metropolitanum bene provisum fuisse definitum fuit: *Bituntina Elect. Vic. Cap.* 4. *Julii* 1739.

65. Paulus III. Pont. Max. Monasterium seu Abbatiam S. Andreae in Flumine Ordinis S. Benedicti, nec non Castra Pontiani, et S. Ædisti, aliaque bona ex causa permutationis adjunxit alteri Monasterio SS. Vincentii, et Anastasii ad Aquas Salvias. Hic subinde in Parochiali Ecclesia S. Nicolai oppidi Pontiani sibi subjecta unum Archipresbyteratum et duos Canonicatus erexit, iisque alios duos postea adjunxit EE. Abbas Commendatarius Card. Laurentius de Alteriis, quo defuncto praedicti Canonici autumantes sibi jus esse eligendi Vicarium Capitularem, convocato Capitulo Canonicum Benedictum Mancini ad munus illud obeundum elegerunt. De hujusmodi electionis validitate dubitatum est, ac rescriptum a S. C. fuit non licere Archipresbytero, et Canonicis dictae Ecclesae S. Nicolai eligere Vicarium Capitularem: *Nullius Terrae Pontiani Elect. Vic. Cap.* 17. *Febr.* 1742. *dub. I.*

66. Item censuit non sustineri electionem in favorem Canonici Benedicti Mancini: *Ibid. dub. II.*

67. Tandem ad dubium, quomodo sit providendum? respondit ad D. Secretarium cum SSmo pro deputatione Vicarii Apostolici: *Ibid. dub. III.*

68. Neque deputationem Vicarii Capitularis Josaphat Brunetti Abbatis ad nominationem Monachorum Monasterii S. Eliae Ordinis S. Basilii, quod situm est in oppido Carbonis, consuetudine etiam acquisitam, factam a Nuntio Neapolitano, neque illius Decretum, in quo ne electum Vicarium in jurisdictionis exercitio turbaret Episcopus Anglonensis, praefiniebatur, firmam esse decernitur: *Anglonen. Juris Dep. Vic. Cap.* 1. *Sept.* 1753. *dub. I.*

69. Ac propterea edictum ab Episcopo Anglonensi latum 12. Martii 1753., in quo nullam, irritam, attentatam deputationem Brunetti, et ip-

sum P. Abbatem, Josaphat Brunetti, et Monachos dixit lapsos in excommunicationem latae sententiae, cujus absolutio sit soli Pontifici reservata, eique indixit sub eadem poena sibi reservata, ut cessaret ab exercitio Vicarii Capitularis, nullosque, praeterquam in Monachos, jurisdictionis actus gereret, validam esse debere declaratum fuit: *Ibid. dub. II.*

70. Mortuo Vicario Capitulari Anxuris de novo eligendo intra praestitutum tempus excogitatum est. Convocato itaque Capitulo, octo interfuerunt Capitulares, duplex suffragium ferente Archipresbytero. Tria tantum Archipresbyter suffragia favorabilia tulit, quatuor vero contraria. Canonicus Pagani deinde propositus quatuor favorabilia, totidemque contraria habuit, eademque suffragiorum paritas inventa est in scrutinio Canonici Gorti, et postremo in scrutinio Canonici Januarii Fatigati, qui Romae tunc litis Capituli agendae gratia morabatur, reperta fuerunt quinque suffragia favorabilia, et quatuor contraria. Fuit itaque incertum, num istius electio valida censenda sit? et validam quippe esse S. C. definivit: *Terracinen. Vic. Cap.* 22. *Martii* 1760.

71. Episcopo Tyburtino ad Ecclesiam Ariminensem translato Canonici ad Vicarii Capitularis electionem devenere. Duo de viginti erant, quorum decem elegerunt Sacerdotem extraneum Donatum Oliverium jam Episcopi Vicarium Generalem, qui licet ante ejus electionem unus expresse nullam electionem sociis denunciaverit, si e gremio non eligeretur, munus tamen accepit, retinetque; sex autem elegerunt Canonicum Ragnoni, philosophiae, ac theologiae laurea donatum. De electione disputatum hinc fuit, et a S. C. decisum electionem Vicarii Capitularis in favorem Donati Oliveri validam esse: *Tyburtina Vic. Cap.* 14. *Apr.* 1764. *dub. I.*

72. Biduo post Episcopi Antonii Correalis mortem a sex ex undecim Canonicis Sorani Capituli electus in Vicarium Capitularem fuit Franciscus Paulus Rubini Antistitis praedefuncti Vicarius Generalis. A reliquis vero quatuor Canonicis electus fuit Vincentius Canonicus Tutii, qui alteri Canonico de Preda suffragium dedit. Rubinius munus accepit, exercuitque. Sed Tutius ad invidiam potius, quam jure reclamavit. Verum a S. C. definitionem, viciniori quantumvis favente Episcopo, tulit Rubini non suam validam esse electionem: *Sorana Elec. Vic. Cap.* 24. *Novem.* 1764. *dub. I. et II.*

73. Quarto post mortem Episcopi Bacchettoni die convenerunt quatuor Dignitates, et tredecim Canonici ad eligendum Vicarium Capitularem. Undecim contrariis suffragiis rejectus Archidiaconus Philippus Roberti. Fuit inde Praepositus Mazzagalli doctorali laurea decoratus propositus, sed duodecim contrariis suffragiis repulsus. Quum vero nemo alios doctorali laurea insignitus reperiretur in electores Praepositus, et Archidiaconus Capitulum dissolventes protestati sunt de nullitate cujuscumque electionis, quae de persona doctoratus honore minime pollente fieret, et re-

cesserunt ab aula. Contestatam denunciationem hanc posthabuerunt alii Canonici, novoque habito scrutinio electus fuit octo suffragiis Archipresbyter Clemens Politi, illique fuit in Assessorem datus Nicolaus Fazy Protonotarius Apostolicus, donec doctoratum obtineret. Ignoratur igitur, num haec Politi in Vicarium Capitularem deputatio valida esset? et non esse validam S. C. respondit: *Recineten. Vic. Cap. 26. Novem. 1768. dub. I.* Reliqua *Vide Capitulum Ecclesiasticum §. IX.*

§. II.

Vicarius Capitularis quoad Procurationem Emolumenta, ac Distributiones.

1. In dubitationem adducitur, an Vicario Capitulari liceat in visitatione victualia, et certae pecuniae taxam insimul etiam sponte oblatam, et quatenus non liceat, nisi alterum dumtaxat recipere; an electio spectat ad visitantem, seu ad visitatum? respondit S. C. non posse nisi alterum recipere a visitatis, et in optione istorum esse, si malint solvere procurationem in victualibus, seu in pecunia: *Elnen. 28. Martii 1648. dub. I.*

2. Dubioque discusso, an liceat Notario, seu Adjunctis quicquam recipere ob visitationem etiam pro scriptura? Cancellarium, seu notarium pro decretis, et ordinationibus ad visitationem spectantibus non posse recipere, definitur: *Ibid. dub. II.*

3. S. C. consulta inde, an visitanti, qui una die visitavit plures Ecclesias, liceat plures procurationes recipere? unicam tantum procurationem posse recipere rescripsit: *Ibid. dub. III.*

4. Insuper ad dubium, an Vicario Capitulari, seu illius Notario liceat aliquid recipere pro literis dimissorialibus, seu testimonialibus etiam ratione sigilli, vel alterius causae? Vicarium Capitularem nihil posse recipere etiam pro sigillo non obstante immemorabili; notarium vero seu Cancellarium, si nullum habeat salarium, seu stipendium pro officio exercendo posse pro dimissorialibus literis decimam partem auri unius recipere; ita tamen, ut nihil directe, vel indirecte Vicario proveniet, fuit rescriptum: *Ibid. dub. IV.*

5. Facileque dubium, an Vicario Capitulari, seu illius officialibus liceat in collatione beneficiorum, et in dispensationibus sibi commissis, quicquam recipere etiam ratione sigilli? nec Vicarium, nec illius officiales posse quicquam recipere etiam ratione sigilli, decernendo explicavit: *Ibid. dub. V.*

6. Deinde S. C. interrogata, an Vicario Capitulari liceat poenas, seu multas pecuniarias in usus proprios convertere, seu potius applicare omnes piis locis? Vicarium Capitularem non posse poenas, et multas in usus proprios convertere, sed integras piis locis applicare, definiit: *Ibid. dub. VI.*

7. Deliberavitque Vicarium Capitularem quicquam non posse percipere pro sententiis in causis criminalibus, beneficialibus, et matrimonialibus: *Ibid. dub. VII.*

8. Denique ad postulatum, an Vicario Capitulari liceat quicquam reci-

pere pro decretis in Visitatione, seu Judicatura executionis testamentorum piarum volantatum, et piorum legatorum, et an Notarius quid possit recipere pro scriptura, et labore? respondit, Vicarium Capitularem, aut illius officialem quicquam non posse recipere, sed omnia gratis, et sine stipendio exequi; Notarium vero pro illius scriptura, et labore aliquid moderate pro conscientia ipsius Vicarii, in quo gravatur: *Ibid. dub. VIII.*

9. Quaesitum quum esset, an illis horis, quibus a Vicariatus exercitio praepeditus non potest, uti Canonicus Ecclesiae Cathedralis, choro interesse, nihilominus lucrari valeat distributiones, perinde ac si eidem choro interesset? S. C. resolutionem protelavit: *Asculana Visit. Dioec. et Distr.* 8. *Maii* 1683. *dub. II.*

10. Vicario Capitulari, sede vacante, deberi Salarium in summa juxta solitum illius Ecclesiae S. C. statuit: *Ostunen. Proc. et Res.* 28. *Julii* 1708. *dub. III.*

11. Ad eumdem spectare procurationem pro medietate: *Ibid. dub. V.*

12. Non autem dictum Vicarium praeter procurationes posse cibaria, et equitatus, aliaque donaria recipere in visitatione putavit: *Ibid. dub. VI.*

13. Et percepta sunt restituenda ad formam Concilii (15), et quibus de jure: *Ibid. dub. VII.*

(15) *Sess. 24. Cap. 3. de reform.* Vide *not.* 69. *Lit. R. tom.* 5.

(16) *Sess. 24. Cap. 18. de reform. Vide not.* 660. *tom.* 2. *pag.* 473.

§. III.

Vicarius Capitularis quoad Visitationem, et Potestatem.

1. Quum haec dubia essent disceptata, an Capitulum possit alium Vicarium ad visitandam Dioecesim eligere?

2. An in beneficiis vacantibus, et vacaturis Vicarius Generalis absque Capitulo possit deputare Vicarios idoneos, donec de eis a sede Apostolica fuerit provisum, inspecto quod ibi non adsunt Examinatores deputati, juxta formam Concilii Tridentini (16)? ita rescriptum est. Ad Ium non posse Capitulum eligere Visitatorem ad visitanda Dioecesim absque Vicario; ad II. ad Vicarium spectare obire ea, quae ex Concilio pertinent ad Episcopum, occurrente vacatione Parochialis Ecclesiae *Cap.* 18. *Sess.* 24. (17), ideo ipsemet Vicarius absque Capitulo Parochialibus vacantibus idoneos Vicarios deputabit, proponendo edictum ad concursum: *Messanen. anno* 1581. *dub II. et III.*

3. Gaspar Musca Canonicus, et Vicarius Ecclesiae Salernitanae sede vacante, supplicat, ut dignetur sibi rescribere; an possit per se, vel alium, seu alios Ecclesiam, Civitatem, et Dioecesim Salernitanam visitare; tam circa ea, quae disposita sunt de jure communi, quam circa ea, quae decretis Concilii Tridentini continentur? S. C. posse censuit: *Salernitana Decem.* 1589.

(17) *de Reform.* Vide *not.* 155. *Lit. P. tom.* 5.

4. Deliberatum est, Vicarium Sede vacante, qui concesserit aliter dimissorias, quam praescriptum sit a Concilio *cap* 10. *sess. 7.* (18) posse puniri ab Episcopo, qui ad eam Ecclesiam vacantem promotus fuerit juxta *cap.* 16. *vers. Episcopus Sess. 24. de reform.* (19): *Tarraconen. Februar.* 1590. *dub. IV.*

5. S. C. censuit scribendum ad Vicarium Capituli, Sede vacante, deputatum, jurisdictionem Episcopi defuncti ipsi nunc competere nedum spiritualem, sed etiam universam. Itaque si Episcopus jurisdictionem temporalem in Castra, et Terras, ut proponitur, habebat, ea Vicarius plenissime utatur, reditus exigendo, justitiam administrando, omniaque alia agendo, quae Episcopus vivens agere poterat, et consueverat; quin immo diligenter eam jurisdictionem tueatur, et sartam, tectam conservari etiam SSmi Domini Nostri auctoritate curet: *Derthonen.* 21. *Dece.* 1591.

6. Quoad Vicarium Capitularem Capitulum uti debet sua jurisdictione, ceterum quoad visitandi facultatem Tridentinum Concilium hac in re nihil novi juris induxisse, sed reliquisse in illis terris, in quibus id erat ante Concilium, firmatur: *Taurinen.* 2. *Junii* 1592. *dub. II.*

7. In Sessionibus, et aliis actibus honorandum, et praeferendum esse, quemadmodum Vicarius Episcopi honorandus, et praeferendus est, judicium fuit: *Ibid. dub. III.*

8. S. C. inhaerens declarationibus alias factis rescripsit, Episcopos vigore *cap.* 6. *sess.* 24. *de reform.* (20) non posse absolvere, nec dispensare in casu haeresis, neque in aliis nova lege post Concilium Sedi Apostolicae reservatis. Verum in illis casibus, in quibus talis facultas non est adempta, eam utique transferri in Vicarium Capitularem, Sede Episcopali vacante, dummodo talis facultas specialiter per Capitulum eidem Vicario tributa fuerit: *Camenecen.* 4. *Decem.* 1632.

9. Exorta in Capitulum, et Vicarium Capitularem controversia, an ex sacro Concilio electio in concursibus Ecclesiarum Parochialium vacantium spectaret ad ipsum Capitulum; an potius ad dictum Vicarium? S. C. rescripsit, electionem in concursibus Ecclesiarum Parochialium vacantium spectare ad Capitulum ob reservationem sibi factam in deputatione Vicarii Capitularis: *Bellunen.* 18. *Nov.* 1651.

10. Vicarius Capitularis ratione prorogationis dierum 15. non amisit potestatem habendi coram se concursum ad Parochialem Ecclesiam S. Jo. Baptistae: *Lucerina Conc.* 26. *Novem.* 1661. *dub. I.*

11. Vicarius Capitularis, Sede Episcopali vacante, supplicat declarari; an ipse possit visitare Dioecesim? rescribitur posse: *Asculana Visit. Dioec. et Distr.* 8. *Maii* 1683. *dub. I.*

12. Interrogata S. C. An Vicarius Capitularis potuerit absolvere a suspensione Clericos illicite ordinatos vigore Brevium extra tempora nun-

(18) *Vide not.* 86. *Lit. P. tom.* 5.
(19) *Vide not.* 87. *Lit. P. tom.* 5.

(20) *Vide not.* 516. *tom.* 5. *pag.* 520.

cupatorum ab aliis Episcopis cum solis literis testimonialibus Vicarii Capitularis absque dimissoriis vicinioris Episcopi? respondit affirmative, et ceteros suspensos eadem de causa posse absolvi in honorem festivitatum; *Neapolitana Ordin.* 15. *Dec.* 1685. *dub. I.* inde recessit a decisis, et negative rescripsit: 27. *Apr.* 1686. *confirmat.* 7. *Decem. ejusd. anni.*(21)

13. Decernit S. C. non constare de causis recusandi Vicarium Capitularem, ne suam exerceat jurisdictionem contra Capitulum Ecclesiae Collegiatae Montis Corbini, quod ab illius jurisdictione eximere cogitur, et illud Capitulum subjiciendi immediate jurisdictioni Metropolitani; et si plurimae suspicionis causae exponantur: *Acernen. Vicar. Cap.* 11. *Martii* 1702.

14. Facultas tributa per Vicarium Capitularem Ecclesiae Cathedralis Brixiensis R. P. D. Roetae olim Episcopo Sessinensi Brixiae degenti, exercendi pontificalia, ut praesertim arctatis, qui inter bellorum motus ob exteras acies viam undique obstruentes, vicinos Episcopos adire timent, in ea Dioecesi ordines confert, sustinetur: *Brixien. seu Venetiarum* 16. *Maii* 1705.

14. Vicarium Capitularem, Sede vacante, posse Visitationem peragere post lapsum unius anni S. C. resolvit: *Ostunen. Proc. et Res.* 28. *Julii* 1708.

16. Proposito dubio, an Vicarius Capitularis Ecclesiae Papiensis possit dispensare, servatis servandis in interstitiis cum iis, quibus concedit literas dimissoriales ad ordines vigore literarum facultativarum S. C. Concilii de dicta dispensatione interstitiorum nullam facientium mentionem? S. C. respondit, ut transmittantur literae patentes Capituli in Vicarium Capitularem: *Papien. Disp.* 10. *Maii* 1710. Deinde dilata, et ad mentem respondit: 29. *Nov. ejusd. anni.*

17. Sedes Episcopalis Aquilana vacavit, praetenditque Vicarius Capitularis Ecclesiam Abbatialem S. Jo. de Collimento nuncupatam terrae Luculli visitare juxta Concordiam anno 1625. initam inter Episcopum Aquilanum, et Abbatem dictae Ecclesiae, qua cautum fuit posse jure delegati Apostolici eam visitare. At S. C. consulta eidem Vicario minime competere jus illam Abbatiam immediate Sedi Apostolicae subjectam visitandi decrevit: *Aquilana seu Nullius Jur. Visit.* 5. *Julii* 1710.

18. Vicarium Capitularem Scardonae visitationem Civitatis, et Dioecesis facere posse, dummodo elapsus sit annus a die ultimae visitationis ab Ordinario factae S. C. firmavit: *Dub. Visit.* 13. *Sept.* 1721. *dub. I.*

19. Et facere etiam posse visitationem personalem Capitularium, dummodo elapsus sit pariter annus a die ultimae visitationis ab Ordinario peractae, ead. S. C. statuit: *Ibid. dub. II.*

(21) *In Bullar.* Clementis XI. *pag.* 526. legitur epistola S. C. Episcopor. et Regular. 9. Sept. 1701. qua Nuntio Apostolico in Regno Neapolitano jussu summi Pontificis mandatur, ut omnibus Vicariis Capitularibus ejusdem Regni Pontificio nomine inhibeat, ne literas dimissorias pro prima tonsura clericali, aliis ordinibus cuicumque concedant, tametsi annus a die vacationis Ecclesiarum elapsus sit, absque speciali facultate S. Congr.

20. Vicarius Capitularis non potest procedere ad Censuras contra Decanum, Dignitates, et Canonicos Ecclesiae Cathedralis, Capitulum sine licentia convocantes : *Melevitana Jurisd.* 18. *Sept.* 1723. *dub. III.*

21. Vicario Capitulari Turritano licet procedere in causis Canonicorum Ecclesiae Metropolitanae tam in communi, quam in particulari; non obstante illius suspicione, seu recusatione per illos Canonicos, seu Capitulum allegata : *Turritana* 16. *Dec.* 1724. *dub. I. confirmat.* 13. *Januar.* 1725.

22. Vicarius Capitularis Ecclesiae Calaritanae potest recusari ex legitima causa occasione controversiae inter Ludovicum Maroccu, et Michaelem Martinez Canonicos ejusdem Ecclesiae exortae. Nam idem Vicarius excitans instantiam coram pleno Capitulo pro arbitrorum deputatione, Martinez illum, ut ambiguae fidei suspectum habuit : *Calaritana* 28. *Junii* 1726. *dub. I.*

23. Vicarius Capitularis Ecclesiae Tuscanensis Sede Episcopali vacante, compellere potest Cancellarium Ecclesiae Viterbiensis ad sibi tradendas scripturas, vel authographas, vel copias anthenticas privative Ecclesiam Tuscanensem respicientes, soluta dumtaxat mercede scripturae : *Viterbien. seu Tuscanen.* 11. *Januar.* 1763. *dub. X.*

24. Declaravit S. C. Vicarium Capitularem S. Severinae absolvere posse a casibus Episcopo permissis *in cap.* 6. *sess.* 24. *Concilii Trid. de reform.* (22) ad formam resolutionis *in Camenecen.* 4. *Decem.* 1632. (23): *S. Severinae* 18. *Junii* 1796.

Reliqna *Vide Capitulum Ecclesiasticum* §. *IX.*

§. IV.

Vicarius Capitularis quoad Remotionem, et Redintegrationem.

1. Dubio ad trutinam posito, an Vicarius Capitularis possit sine causa removeri a Capitulo ? respondit S. C. Capitulum posse ad libitum amovere Vicarium per ipsum electum, seu confirmatum, dummodo intra octo dies alium constituat; alioquin ad antiquiorem Episcopum ex Suffraganeis Metropolitanae Ecclesiae devolvitur jus Vicarium deputandi : *Messanen. anno* 1581. *dub. I.*

2. Declaravit S. C. dandas esse resolutiones (24), quod Capitulum possit ad libitum amovere Vicarium Capitularem ab ipso electum, vel confirmatum, dummodo infra octo dies alium eligat : *Goana* 16. *Januar.* 1644.

3. Capitulum, et Canonici Ecclesiae Cathedralis Archidiaconum Dominicum Perez de Attocha, qui Sede

(22) Ubi legitur „ Liceat Episcopis in irregularitatibus omnibus, et suspensionibus ex delicto occulto provenientibus, excepta ea, quae oritur ex homicidio voluntario, et exceptis aliis deductis ad forum contentiosum, dispensare : et in quibuscumque casibus occultis, etiam Sedi Apostolicae reservatis, delinquentes quoscumque sibi subditos in dioecesi sua per se ipsos, aut Vicarium ad id specialiter deputandum, in foro conscientiae gratis absolvere, imposita poenitentia salutari. Idem, et in haeresis crimine in eodem foro conscientiae eis tantum, non eorum Vicariis] sit permissum ".

(23) *Vide num.* 8. §. *praesenti.*

(24) *Vide num.* 8. *ut supra.*

vacante munus Vicarii Capitularis obibat, certiorem fecerunt, ut ob relatos questus sponte officium dimitteret, ne ipsi ad ulteriora procedere sint coacti. Praedictus Vicarius immerentem in culpam adduci asseruit. At Capitulum eum ab officio removit, et domum ipsi loco carceris constituit. Hinc re in S. C. perpensa non sustineri, nec remotionem, nec reclusionem ejusdem in casu, de quo agitur, fuit judicatum: *Pampilonen.* 13. *April.* 1715. *dub. I.*

4. Quum a Julio II. Pont. Max. facta fuisset duarum Dioecesum Ampuriensis scilicet, et Civitatensis unio, statutum fuit, ut in casu vacationis jus deputandi Vicarium Capitularem spectaret ad Metropolitanum Turritanum. Harum Dioecesum Episcopo defuncto Metropolitanus ille in Vicarium Capitularem Dioecesis Civitatensis deputavit Sacerdotem de Gabriel gemini juris doctorem. Mortuo Metropolitano Vicarius Capitularis Turritanus Gavinus Delyperi Sacerdotem de Gabriel ab officio Vicarii Capitularis removit, et Vicariatum contulit Gavino Pes Valentino simplici Presbytero. Inter remotum, et Vicarium substitutum facta quaestione; resolutum fuit, amotionem Petri Gabriel, et respectivam Gavini Pes Valentini deputationem validam non esse, sed praefatum de Gabriel redintegrandum: *Civitaten. Vicariatus* 9. *Julii* 1725.

§. I.

Vicarius Curatus quoad Congruam.

1. Fructuum portio constituenda Parochialium Ecclesiarum, quae Rectore carent, Vicario curam exercenti, quousque ad novam institutionem deveniatur, referri debet ad ipsius conservationis quotam, et ad ipsarum vacantium annuum valorem, et ad ipsius Vicarii qualitatem, et haec portio sumenda, est ex fructibus percipiendis, nisi aliquae personae sint jure obligatae ad supplendum aliunde casu, quo fructus non sufficiunt: *Tudertina anno* 1573. *dub. III.*

2. Accidit dubitatio, quaenam rata pars annua ab Olivetanis Monachis sit assignanda Vicariis curatis perpetuis Ecclesiarum, quas antea dicti Monachi possidebant? respondit S. C. sufficere congruam scut. 80. illarum partium liberam ab omni onere: *Ferrarien. Eccl. Cur.* 23. *Febr.* 1657.

3. Postulatum est, a qua die congrua ducat. 60., sic ut supra taxata praefato Canonico debeatur? a die petitionis S. C. respondit: *Isernien. Vicariae* 20. *April.* 1697. *dub. III.*

4. Ad preces Petri Pauli Galdi Vicarii Curati S. Martini de Rufolis supplicantis pro assignatione congruae sibi facienda a Nicolao Jannettasio ejusdem Ecclesiae Rectore Beneficato, cui asserebatur incumbere hujusmodi onus in vim instrumenti fundationis, uti testatus fuerat Vicarius Capitularis, et successive Archiepiscopus, et ad dubium, an sit locus stante nimiae tenuitatis redituum assignationi congruae praedictae? S. C. ut exhibeatur instrumentum fundationis praecepit: *Salernitana Congr.* 2. *Decem.* 1702. deinde negativum datum est responsum; nam tale instrumentum inveniri haud potuit: 15. *Sept.* 1703.

5. Episcopus Vicariam perpetuam instituit ad preces Capituli in Eccle-

sia Cathedrali, assignavitque pro congrua ducatos 26. Monetae civitatis ex massa Capitulari percipiendos. Inde quaesitum est, num sit eadem congrua sufficiens, vel augenda ad formam Bullae Pianae (25), et ex cujus bonis, seu massa? S. C. rescripsit augendam esse dummodo Vicarius sit de Participantibus, ac desumendum esse incrementum ex massa Capitulari pro summa decreta in Bulla Piana (26): *Melphien. Vic.* 14. *Novem.* 1705. *dub. I. et II.*

6. Episcopus suam visitans Dioecesim in Vicariam perpetuam erexit Ecclesiam Parochialem S. Michaelis intra Castrum Castilionis sitam; atque Vicarii congruam in sextariis 4. tritici, aliis 102. castanearum, salmis 9. vini, libris 32. monetae Lucensis constituit; et haec a Libellaris, ac Conductoribus quibusdam dictae Ecclesiae solvebatur. Postmodum haec congrua in sextariis 4. tritici auxit, curam animarum loci S. Mariae de Campore praefatae Ecclesiae univit. At Vicarius Franciscus Guazzellus die procedente conquestus est de congruae tenuitate, ac difficili exactione, et de nullitate unionem redarguit, vel dicta congrua ei augeatur. Et S. C. minime eum audivit quoad unionem, et quoad congruae incrementum, ut Episcopus procedat prout de jure mandavit: *Lucana Un.* 22. *Maii* 1706. *dub. II.*

7. Episcopus primum, deinde S. C. jussit, ut Abbas Monasterii S. Salvatoris de Cellanova Ordinis S. Benedicti alterum Vicarium deputet in Ecclesia Parochiali S. Martini eidem Monasterio unita, quum unus tantum minime posset in utraque Ecclesia animarum curam exercere, et missam celebrare diebus Dominicis, et festis. Pro congrua modo definiit S. C. ex illius Ecclesiae S. Martini reditibus, decimis, et primitiis esse assignandam: *Aurien. Par.* 28. *Martii* 1714. *dub. II.*

8. Monasterio Monialium de Ave Maria S. Benedicti Civitatis Portus adest plenarie, et subjective unita Parochialis Ecclesia S. Christophori, cujus Vicarius Curatus a Monasterio praesentatur. Pro Vicarii congrua assignata jamdiu fuerunt decimae *de Baguin*, et Primitiae territorii *de Poggio negro*. Hae quam maxime excreverunt, e contra Monasterii reditus imminuti sunt: hinc Moniales assignationem decimarum, et primitiarum demonstrative tantum factam fuisse, occasione ultimae vacationis sibi reservarunt decimas, et primitias, congrua constituta scut. 80. pro Vicario Johanne de Tavora, qui adversus hanc reductionem reclamavit, et dubio examinato, an assignatio congruae facta in bonis sustineatur, vel sit locus reductioni, seu confirmationi reductionis ejusdem congruae? S. C. respondit, esse locum commutationi congruae, augendo summam oblatam scut. 80. usque ad scut. 150. *Portucallen. Red. Cong.* 18. *Decem.* 1723. *confirmat.* 12. *Febr.* 1724.

9. Assignationi congruae, et emolumentorum ad formam Bullae deputationis, sive erectionis Vicarii per-

(25) *Vide not.* 2.

(26) *Vide not.* 2.

petui curati Ecclesiae S. Mariae de Paganica ab extra, locum esse, non vero servandam esse attributionem anni 1611. in favorem ejusdem Vicarii absque solemnitatibus, assensu Episcopi, et Sedis Apostolicae factam S. C. definivit, reservatis hinc inde juribus super collectione, et decimis: *Aquilana* 1. *Sept.* 1725. Quum Archipresbyter, et Canonici novam audientiam obtinuerint, in decisis standum esse eadem S. C. resolvit: 6. *Julii* 1726.

10. Jo. Baptista Amigotus Vicarius Curatus Ecclesiae Parochialis de Aoiz comitem se dedit anno 1722. Archidiacono Pampilonensi ad urbem accedenti, ut nomine totius Cleri moderationem privilegiorum, quibus Regulares circa decimas potiuntur, obtineret, qua de causa pluries indultum obtinuit, sed contradicente Capitulo disputatum est, an idem debeantur massa grossa, emolumenta quarumque missarum, et quaecunque oblationes, vel dividi debeant inter praesentes? S. C. respondit affirmative ad primam partem, dummodo omnia onera impleverit per substitutum, negative quoad secundam, et expleto indulto in integrum, et ad mentem: *Pampilonen. Distr.* 11. *Sept.* 1728.

11. An distributiones quotidianae Vicario curato constituto in Ecclesia S. Mariae de Paganica ab extra in Bulla ipsius deputationis assignatae instar Canonici pro servitio ab eodem praestando in Ecclesia praedicta sint taxandae juxta modum servitii Ecclesiae ab intra, seu potius alterius Ecclesiae ab extra?

12. An cerae, quae proveniunt ex funeribus, et anniversariis in Ecclesia ab extra celebrandis, et oblationes, quae fiunt in die Commemorationis mortuorum in pane, et vino, aliisque rebus offerre solitis, spectent ad Capitulum, et massam Capitularem; seu ad Vicarium Curatum? ad haec S. C. servari in omnibus votum Card. Belluga rescripsit: *Aquilana Praeemin.* 22. *Sept.* 1731. *dub. V. et VI.*

13. In assignatione facienda a Canonicis Regularibus Lateranensibus Monasterii S. Ubaldi urbis Eugubii pro Vicario Curato S. Martini e Colle, sive sit Regularis ille, sive secularis, servandus est ultimus status; annuae nempe scut. 32. monetae Romanae tradendae ei sunt; licet in antiquiori tempore traderentur scut. 25. *Eugubina* 12. *Januar* 1732. *dub. II.*

14. Xaverius de Marchis perpetuus Vicarius curatus S. Mariae Paganicae *ab extra* obtinuerat sibi deberi congruam, quotidianas nempe distributiones, et alia emolumenta ad formam Bullae deputationis, sive erectionis, Capitulum huic deinde objecit, detrahendam prius esse ex massa Capitulari totam pecuniae summam in sumptus litium erogatam. Ordinarius declaravit congruam a quocumque onere, et expensis tam ordinariis, quam extraordinariis, immunem esse debere. Non acquiescente Capitulo primum ad AC., deinde ad judicium S. C. devenit. Verum distributiones Xaverio deberi integras, et non ab his detrahendam esse ratam portionem expensarum Litis S. C. determinavit: *Aquilana Distr.* 7. *Julii* 1736. *confirmat.* 28. *Sept.* 1737.

15. Demandata a S. C. erectione Vicariae perpetuae pro exercitio curae animarum existentium in loco S. Agathae, seu Civitatis ad Mare, et in duobus Feudis SS. Leuci, et Ramitelli ad Monasterium S. Mariae Tremitarum Canonicorum Lateranensium spectantibus, S. C. insuper decrevit congruam eidem Vicario subministrandam esse a Monasterio in annua summa ducatorum 60. *Larinen.* 15. *April.* 1741. *dub. IV.*

16. Necesse fuit, ut explicetur, an et quomodo sit providendum super divisione emolumentorum provenientium ab exercitio curae animarum tum Cathedralis Ecclesiae, ubi est Archipresbyter Vicarius Curatus, tum Ecclesiae Parochialis S. Nicolai, ubi adest etiam Vicarius Curatus? resolutio non exiit, sed demandatum, ut audiretur Episcopus: *Andrien.* 24. *Januar.* 1767. *dub. XXV.* Ad iteratum examen producta causa, resolutum fuit, unicuique Vicario Curato competere emolumenta exercitii curae intra proprium ambitum: 19. *Sept. ejusd. anni.*

17. Curatis, seu Vicariis Cathedralis, et Parochialis Ecclesiae, in qua residet cura animarum habitualiter, debetur congrua annua librarum 500., quae per Constitutionem Pontificiam assignari debet Parochiis status Avenionensis, comitatus Venasini; non autem stipendium librarum 250. pro quolibet; quod dari eadem Constitutio Vicariis Curatis mandaverat: *Carpenctoraten.* 15. *Sept.* 1781. *dub. I.*

18. Ac iidem Curati, seu Vicarii Curati non tenentur in partem congruae, vel stipendii alimenta recipere in mensa Capitulari: *Ibid. dub. I.*

19. Vicarius Curatus Ecclesiae Parochialis S. Mariae Montis Luliani Capitulo Cathedralis Ecclesiae unitae, qui eidem Capitulo praestat certam frumenti quantitatem, rogavit illud, ut ab hoc onere liberetur, vel congruam augeret, sed in irritum preces cesserunt; ideo incrementum praefatae congruae in S.C. efflagitavit, sed pariter incassum. Etsi Vicariis Curatis congrua non minor 50. scutorum esse debet juxta Pianam Constitutionem (27); quum proventus Parochiae S. Mariae scut. 50. annua non pertingant: *Eugubina Aug. Congr.* 29. *Nov.* 1783.

20. Sixtus IV. Pont. Max. suppresso S. Nicolai de Campolonga Monasterio Ordinis S. Benedicti, bona omnia, et Ecclesias Sacrario Domus S. Francisci Assisii applicavit. Habent itaque Patres Minores Conventuales illius Conventus plures Ecclesias Parochiales. In more positum jam erat, ut hae Parochiales Ecclesiae regerentur a sacerdotibus Vicariis Curatis amovibiliter deputatis, qui congruam habent, quilibet in pecunia scut. 36., et modicam sive frumenti, sive lignorum quantitatem in summa scut. circiter 4., ac propterea de congruae modicitate dolentes, petunt incrementum congruae, et a qua die sibi deberi postulant. S. C. respondit deberi ad formam Bullae Pianae (28), et a die motae litis, juxta li-

(27) Vide *not.* 2.

(28) Vide *not.* 2.

quidationem faciendam coram Card. Praefecto: *Assisien. Congr.* 3. *Febr.* 1787. *dub. I.*

§. II.

Vicarius Curatus quoad Electionem, et Deputationem.

1. Censuit S. C., quando curae Parochiali non invenitur Rector, ordinarium omni diligentia uti debere, ut aliquem inveniat, qui velit, et possit hoc munus obire, quod si reperire nequiverit, saltem illud curare, ut aliqui mercenarii diurni, vel hebdomadarii, aut vicini Parochi curam animarum interea exerceant. Casu nempe, quo in eadem Ecclesia possint adesse Ministri Sacramentorum, qui interea curam quoque illam, quae ad defunctum spectabat, exercerent, vel aliqui vicini Parochi libenter idem praestarent, aut alii similes casus evenerint, quibus appareret, non opus esse constituere ibi alium Vicarium: *Tudertina anno* 1573. *dub. IV.*

2. Existimavit S. C. esse servandam Bullam S. Pii V. (29) Pont Max., et nominationem Vicariorum secularium ad tempus in beneficiis curatis unitis spectare ad Episcopum, perpetuorum vero in vim Const. S. Pii V. (30) spectare ad nominationem illorum, in quorum Ecclesiis unitis ponuntur; ipsi tamen erunt deputandi praevio examine, et approbatione ab Episcopo: *Abulen.* 1. *Decem.* 1593. *dub.* 1.

3. Deputato ab Abbate Monasterii S. Adriani Benedictinorum oppidi Gerardi Montis P. Benedicto Vandenboschen Vicario Ecclesiae Parochialis S. Bartholomaei eidem Monasterio unitae; Archiepiscopus illum amovit, et presbyterum Secularem pro Vicarium suffecit. Disputato dubio, an cura actualis dictae Ecclesiae sit exercenda per Presbyterum Regularem, sive secularem arbitrio Abbatis S. Adriani approbandum, sive per Presbyterum secularem tantum? respondit S. C. spectare ad Abbatem deputationem Sacerdotis Regularis, vel secularis amovibilis, et D. Secretario ad mentem (31): *Mechlinien. Un.* 28. *Novem.* 1693. *dub. II.*

4. Erecta Vicaria perpetua in Ecclesia Cathedrali, ambiguum fuit, an nominatio Vicarii pro exercenda cura animarum in eadem Ecclesia sit facienda de uno ex dignitatibus, et Canonicis tantum, vel de toto Clero ejusdem Ecclesiae? S. C. patefecit responsione negativa quoad primam partem, affirmativa quoad secundam: *Melphien. Vic.* 27. *Junii* 1705.

5. Capitulum Ecclesiae Collegiatae S. Bartholomaei oppidi Burgi Manerii habet curam animarum Ecclesiae S. Christinae per mille, et ultra passus distantis. Postulatum itaque fuit, an sit locus deputationi Vicarii Curati cum residentia in dicta Ecclesia

(29) incipien. *Ad exequendum* 1. *Novem.* 1567. (*Bull. Rom. tom. IV. part. II. pag.* 401) qua § 4. mandat, „ quod dicti Vicarii perpetui „ non ad liberam ordinariorum electionem, sed „ ad nominationem illorum, in quorum Ecclesiis „ unitis ponentur, cum ipsorum ordinariorum, „ seu eorum Vicariorum praevio examine appro- „ batione deputentur.

(30) Vide *not.* 29.

(31) Mens ea fuisse dicitur, ut P. Vandenboschen removaretur ab Ecclesiae Parochialis regimine, veluti Archiepiscopo nimis exosus. *Ead. Caus.* 24. *Sept.* 1712.

S. Christinae, et deputatio ad Capitulum praedictae Collegiatae spectet? dilata, et coadjuventur probationes, rescriptum est: *Navarien.* 12. *Decem.* 1705. *dub. II. et III.*

6. Abbas, et Monachi Coenobii in Waldsassen Ordinis Cisterciensium, quod unitas habet Parochiales Ecclesias in Tursenreut, Beuthel, Wondreb, et Falkembergh, efflagitarunt S. C. an Vicarii deputandi ab Abbate Monasterii praedicti Parochiis, de quibus agitur, sint deputandi perpetui, seu potius temporales? responsum negativum ad primam, affirmativum ad secundam partem retulerunt: *Ratisbonen. Jur. Dep. Vic.* 28. *Julii* 1713. *dub. I.*

7. Atque liberum est Abbati deputare in praedictos Vicarios temporales, etiam Monachos sui Monasterii: *Ibid. dub. II.*

8. Dubio proposito, an sit exequendum Decretum provisionale Episcopi Auriensis, quo mandavit Abbati S. Salvatoris de Cellanova Ordinis S. Benedicti, ut duos Sacerdotes nominaret pro administratione curae animarum in Ecclesiis Parochialibus *de Qualedro*, et *Vilela*; vel sustineatur nominatio unius Vicarii ad nutum amovibilis pro utraque Parochia? rescriptum est, ut per modum provisionis, et sine praejudicio jurium partium tam in petitorio, quam in possessorio, Episcopus mandet nomine S. C. deputare duos presbyteros cum assignatione congruae ex fructibus respective ad Ecclesiam, quousque causa terminetur in Rota (32): *Aurien. Vic. Cur.* 18. *Maii* 1715. *dub. I.*

9. Quum Vicarius Ecclesiae S. Mariae de Pitelos unitae Monasterio S. Salvatoris de Cellanova Ordinis S. Benedicti etiam curam alterius Ecclesiae Parochialis S. Martini eidem Monasterio pariter unitae, exerceret, et in diebus Dominicis, et festis in utraque Ecclesia Missam celebraret, Episcopus injunxit Abbati, ut alterum Vicarium deputaret, quum adsit distantia mille passuum. Ideo S. C. urgente Abbate decreverat Vicarium deputatum ab Abbate, ac praedicto Monasterio in Ecclesia de Pitelos eandem curam exercere in alia Ecclesia Parochiali S. Martini, et in utraque diebus Dominicis, et festis missam agere non posse; modo definit, eundem Abbatem, et Monasterium teneri alterum Vicarium deputare, pro Ecclesia S. Martini, eique congruam ex illius reditibus, decimis, et primitiis assignare: *Aurien. Par.* 28. *Martii* 1726. *dub. II.*

10. Nec non adversante hoc Abbate potest Episcopus deputare Vicarium, eique congruam praedictam assignare: *Ibid. dub. III.* Abbate vero non acquiescente S. C. remissorias concessit, et addidit, ut interim per modum provisionis Episcopus mandet Abbati ut deputet duos Vicarios cum assignatione congruae ex fructibus utriusque Parochialis, et casu renitentiae ipse Episcopus deputet: 6. *Julii* 1716.

11. Mexicanus Archiepiscopus, qui nonnullas ex 149. Parochiis ab Regularibus in sua Dioecesi administratis, presbyteris secularibus, qui plu-

(32) In quo Tribunali lis inter partes agitabatur.

rimi erant, adplicare cupiens, negotiorum suorum gestorem ad Sanctam Sedem, ad quam ex cunctis veniunt semper Ecclesiis negotia diversa, delegavit, qui inter cetera proponi curavit dubia haec, an Vicarii scilicet Regulares sive perpetui sint; sive temporales possint institui in Parochiis sine legitima adprobatione Archiepiscopi, et respective removeri sine ejus licentia?

12. An, et quomodo sit providendum illis Parochiis, circa deputationem Ministrorum, in quibus adest affluentia populi, et distantia loci? sed causae decisio non prodiit, scribi tamen demandatum fuit Nuntio juxta instructionem: *Mexicona* 8. *Aug.* 1722. *dub. III. et IV.*

13. Praetor, Scabini, et Cives urbis Caroloregii inferioris in Handria quaerebantur, quod gravia in detrimentum animarum suorum civium patiebantur incommoda, eo quod eorum urbs Episcopi Leodii jurisdictioni suberat, ac propterea immediate curae Pastoris Ecclesiae de Marcinelle, qui Pagus duobus milliaribus ab urbe distat, et eo insuper quod dictus Pastor civibus Sacramenta administrare nequeat, quum nocturno tempore claudantur portae Civitatis. Quaesitum proinde est quomodo esse providendum circa residentiam Parochi de Marcinelle, et respective deputationem Vicarii in dicto oppido de Marcinelle? responsum fuit providendum esse cum deputatione Vicarii in oppido Caroloregii: *Leodien. Jurisd.* 17. *Apr.* 1754. *dub. II.*

14. Disceptatum fuit, an deputatio Vicarii, seu Parochi pro exercitio curae animarum Ecclesiae S. Agathae debeat esse liberae collationis Episcopi Larinensis; seu fieri debeat ad nominationem Abbatis S. Agathae Canonicorum Regularium Lateranensium, Insulae Tremitanae, quum illa Ecclesia ad horum Abbatiam pertinet. S. C. primum rescripsit ad mentem: *Larinen.* 23. *Nov.* 1737. *dub. VII.* deinde ut servaretur concordia anni 1734. juxta modum respondit: 1. *Aug.* 1739. *Confirmat.* 19. *Dec. ejusd. anni.*

15. Pro exercenda cura actuali Ecclesiae Collegiatae Receptitiae Parochialis S. Mariae Collisterrae Peschi Constantii deputari non debet Vicarius actualis, sed Parochus perpetuus, qui ab Ordinario, praevio concursu est deputandus: *Nullius, seu Montis Casini* 26. *Januar.* 1726. *dub. I. II. et III.* confirmat., et additum, ita tamen, ut ceteris paribus praeferantur ejusdem Ecclesiae Presbyteri: 2. *Julii* 1731.

16. Jam ante S. C. erigendam mandaverat Vicariam perpetuam cum attributione Meridii Villae persolvendae, dummodo provideretur Parochi Corvarolae indemnitati; nec non praeceperat, ut Vicarius per concursum eligeretur. Modo eadam communitas postulat, ut jus eligendi, ac eumdem Vicarium praesentandi ei concedatur? annuit S. C. assignata congrua ab Episcopo determinanda: *Lunen. Sarzanen.* 22. *Sept.* 1759.

17. Incolae *Fontis Voracis*, qui inter gelida Appennini juga positi sunt, ab Episcopo Capellanum, seu Vicarium Parochi pro se, aliisque finitimis pagis obtinuerunt; pro illius habitatione enim domus a Principe ab Auria fuerat aedificata. At quum

iidem dismembrari ab antiqua Parochia Casanovae nequivissent, anceps eorum fuit animus, quomodo eis foret providendum? et optime Episcopum consuluisse eis decisum est: *Derthonen. Pism. 23. Junii 1764. dub. II.*

18. Firmatum jam antea fuerat in Civitate Andriae Ecclesiam Cathedralem esse unicam Parochialem, ejusque Capitulum unicum Parochum totius Civitatis, et territorii; Ecclesiam vero S. Nicolai meram esse coadjutricem in administratione Sacramentorum. Inde facta est contentio de nominatione, et electione Vicarii ad exercendam curam in Ecclesia coadjutrice, quem Capitulum Cathedralis eligere, et ad nutum amovere praetendebat, eo quod erat Parochus habitualis. Sed non esse faciendam dictam electionem a Capitulo Cathedralis S. C. resolvit: *Annien. 24. Januar. 1767. dub. I. confirmat. 19. Sept. ejusd. anni.*

19. Innocentius X. Pont. Max. suppresso Monasterio S. Benedicti de Monte Polio, seu de S. Benedicto veteri illud univit Ecclesiae S. Agnetis in Platea Agonali de Urbe, ac regimen Ecclesiarum praedicto Monasterio subjectarum dictae Ecclesiae Card. Protectori commisit, cum facultate conferendi beneficia ibidem vacantia, ceteraque omnia exercendi, quae de jure eidem competere possent. At nonnullis inter Episcopum Eugubinum, et Card. Protectorem natis quaestionibus, S. C. decrevit, quod electio, seu deputatio Vicariorum curatorum in Ecclesiis Parochialibus nuncupatis S. Benedicti Veteris, S. Crucis de Morena, et S. Petri de Salia pertineat ad Card. Protectorem; minime vero ad Episcopum: *Eugubina Jurisd. 28. Aug. 1773. dub. I.*

20. Iidemque Vicarii non esse debent perpetui, sed amovibiles ad nutum eos eligentis: *Ibid. dub. II.*

21. Et sic electi examinari, et approbari debent ab Examinatoribus Synodalibus Curiae Episcopalis Eugubinae, nec admittendi sunt ad exercitium curae animarum, statim ac habiti fuerint idonei a Card. Protectore independenter a praedicto examine: *Ibid. dub. III.*

22. Atque confirmandi, ac approbandi sunt ab Episcopo Eugubino ante exercitium curae animarum sed illud suscipere possunt independenter a praedicta confirmatione, et approbatione: *Ibid. dub. IV.*

23. Incertum est, an Capitulum Ecclesiae Collegiatae S. Venantii, cui unita fuit Ecclesia Parochialis S. Petri Castri Belfortis cum onere eligendi idoneum Presbyterum pro cura animarum teneatur in illa Ecclesia nominare Vicarium Curatum? S. C. respondit primum ut scribatur juxta mentem (33): *Camerinen. Par. 29. Nov. 1777.* Deinde affirmativum dedit responsum juxta votum Episcopi (34). Etiamsi Episcopus anno 1752. inspecta relatione Vicarii Curati Mancinelli deponentis familias a cura migrasse, et non esse obligatum declarasset: 16. *Maii 1778.* confirmat., et additum fuit ad mentem (35): 15. *Ja-*

(33) *Vide not. 576. tom. 2. pag. 333.*

(34) *Vide not. 378. ibid.*
(35) *Vide not. 378. ibid.*

nuar. 1785. item in decisis respondit quoad dismembrationem Paraeciae S. Eustachii, cujus rata pars unita fuit Ecclesiae praedictae S. Petri, de qua Parochus assensus primum est, deinde se penituit, et S. C. mandat, ut praefigatur Episcopo terminus sex mensium pro executione, et referat: 18. *Junii ejusd. anni.*

24. Abbatissa Monasterii S. Bernardi Civitatis Urbis veteris non audito Capitulo propria voluntate renunciavit juspatronatus nominandi Curatum Vicarium populi Lubriahensis. Sed moderna Abbatissa una cum Capitulo Monialium illam dimissionem reprobavit, et ad nominationem Rectoris Curati devenit. Percunctantibus an admittenda sit renunciatio, vel retractatio, et quae congrua danda sit institutio, esse admittendam retractionem, et institutionem cum congrua Sacerdoti a Monasterio praesentato, praevio tamen examine ab Episcopo Balneoregiensi faciendo, et ad mentem (36) S. C. Consilium cepit: *Balneoregien. seu Urbevetana 7. Junii 1777. dub. I. et II.*

25. Canonicatum Ecclesiae Collegiatae oppidi Mercatelli Sacerdos Jo. Maria Bana possidet. Huic Canonicatui Parochia S. Andreae in Valle Casola, quae procul est a dicto oppido, sita, unita est; hinc possessor ex ejusdem reditibus annua scuta 76. 23. percipit praeter quotidianas distributiones Canonicalis Praebendae. Cognovit Episcopus curam animarum in eadem Paroecia negligi, ubi Vicarius Mercenarius inservit; et S. C. efflagitavit, ut constitueretur Vicarius perpetuus cum onere residentiae, qui instar jurispatronatus ecclesiastici ad nominationem Canonici eligeretur, qui congruam ipsi Vicario in summa ab Episcopo, juxta Dioecesis praxim praefiniendam praestare debeat. S. C. juxta votum Episcopi annuit: *Vaden. 7. Febr.* 1784.

26. Erecta in Collegiatam Parochiali Ecclesia S. J. Baptistae oppidi Saricorbarii inter alia beneficia suppressus fuit Archipresbyteratus S. Sophiae. Huic onus inhaerebat administrandi sacramenta populo Villae *di Monte Locco*, et hoc onus possessor Canonicatus ex illa Praebenda fundati assumpsit, qui exemptus a residentia diebus festis accedere ad dictam Villam consuevit. In Pastorali Visitatione tamen illius incolae conquesti sunt de distantia Villae ab oppido, et ob casus, quibus subsidia spiritualia praesto esse debent. Re in S. C. deducta, censuit haec pro deputatione Vicarii Curati cum congrua ab Episcopo taxanda a Canonico persolvenda: *Urbanien.* 11. *Decem.* 1784.

27. Parochus Ecclesiae Receptitiae, seu Consortialis S. Jacobi terrae Laureae, quem Presbyteri de decimis participantes adjuvant, in casu suae infirmitatis temporalis unum ex Confessariis approbatis absque licentia, et alia speciali approbatione Episcopi in Vicarium temporalem constituere potest: *Policastren.* 14. *Martii* 1744. *dub. II.* confirmat. et additum, dummodo eligatur unus de gremio participantium: 9. *Maii ejusd. anni.*

28. Denegata a S. C. dismembratione Parochialis Ecclesiae S. Nico-

(36) *Vide not.* 61. *Lit. I. tom.* 4.

lai terrae Cauthiani, et erectione Ecclesiae S. Anastasiae Villae Classernae in novam Parochialem; etiam abnuit S. C. electionem Vicarii Curati perpetui concedere in dicta Ecclesia S. Anastasiae, sed servari mandavit Capitula, et Decreta Episcopi Sperelli: *Eugubina Dism. 31. Julii 1790. dub. III.*

29. Suppressionem unius ex duobus Parochis Ecclesiae Parochialis Castri Madamae, ac respective electionem duorum in locum Parochi suppressi firmam, et ratam esse decernitur. Nam Episcopus Natali facultatem hujusmodi a S. C. pro tribus Dioecesis oppidis obtinuerat, ac id Episcopus Manni peregit post mortem Parochi Caponetti, quod communitas oppugnavit: *Tybertina Par. 16. Junii 1792. dub. I.*

§. III.

Vicarius Curatus quoad Jura, ac Potestatem.

1. Mandavit S. C. sustineri Laudum Episcopi in ea parte, in qua adscribit Consortio Parochorum Vicarium amovibilem deputatum a PP. Congregationis Oratorii pro eorum Parochiali Ecclesia S. Jacobi eorum Oratorio unita: *Comen. 7. Febr. 1705. confirmat. 27. Febr. 27. Maii 1706. dub. I.*

2. Ac idem Laudum sustineri in ea parte, qua ademit praecedentia eidem Vicario amovibili. *Ibid. dub. II. confirmat. idid.*

3. Praedictumque Vicarium amovibilem gaudere iis omnibus praerogativis, et muneribus, quibus gaudent, et fruuntur alii Parochi titulares, ut de Consortio: *Ibid. dub. III. confirmat. ibid.*

4. Quum Vicarius Ecclesiae S. Mariae de Pitelos unitae Monasterio S. Salvatoris de Cellanova Ordinis S. Benedicti exerceret etiam curam animarum alterius Ecclesiae Parochialis S. Martini eidem Monasterio pariter unitae, et in diebus Dominicis, festisque in utraque Ecclesia missam celebraret, Episcopus iujunxit Abbati, ut alterum Vicarium depntaret, quum Ecclesiae mille passuum itinere distent. Ob id S. C. consulta Vicarium deputatum ab Abbate, et praedicto Monasterio in Ecclesia de Pitelos non posse curam exercere animarum in alia Ecclesia Parochiali S. Martini, et in utraque diebus festis missam celebrare stauit: *Aurien. Par. 28. Mar. 1716. dub. I.*

5. Johannes de Bretons Prior Ecclesiae S. Michaelis loci Malancenae iniit concordiam cum Vicario ejusdem Ecclesiae, qua cedit omnes oblationes, ac onus imposuit retinendi coadjutorem reservata praeeminentia in Ecclesia in casu personalis residentiae. Deinde hic Prioratus fuit unitus Capitulo Avenionensi; firma remanente Vicaria perpetua, et ob incrementum populi Capitulum demandavit Vicario, ut praeter coadjutorem institutum vigore transactionis alium assumere coadjutorem amovibilem, nomine Vice-Prioris. Hac de causa inter illos factis dissidiis, S. C. decernit missas, aliasque functiones solemnes in festis mobilibus spectare ad Vicarium perpetuum in ejus Ec-

clesia Parochiali S. Michaelis privative quoad Vice-Priorem deputatum in Coadjutorem curae animarum a Capitulo Praefato: *Vasionen. Praeem.* 26. *Junii* 1723.

6. Amiterni, et Furconii destructorum incolae in unum populum Aquilanum coaluerunt, ut omnes promiscuo uterentur jure Civitatis. Hinc duplex exstitit Paganica, quarum una ab intra, altera ab extra nuncupatur. S. C. censuit, ut Archipresbyter una cum Capitulo, relicta veteri Ecclesia, in aliam intra Civitatem exstructam migrare deberet; et deinde mandavit, ut erectio fieret perpetuae Vicariae cum curâ animarum in eadem Ecclesia ab extra. Novo Vicario fuit concessum, ut in Ecclesia ab extra, et in actibus publicis incedere possit stola ornatus, atque uti Parochus Canonicis, aliisque ipsius Ecclesiae ministris praeferri. Asserunt testes, Vicarios nedum Clero ejusdem Ecclesiae, sed etiam Canonicis, et Archipresbytero Ecclesiae ab intra, quoties isti singulatim, nec in speciem Collegii ad Ecclesiam ab extra accesserint, digniori loco praecessisse. Haec jura jam interrupta sibi vindicare cupiens hodiernus Vicarius, congruo dubio proposito, responsum habuit, ut ipse in quibuslibet festis solemnioribus anni missam majorem celebrare in Ecclesia S. Mariae Paganicae ab extra possit; neque vero tam Canonicis, et Capellanis ab extra, quam Archipresbytero, Canonicis, Capellanisque ab intra uti singulis, dum sunt praesentes excluso etiam eodem Vicario: *Ibid. dub. II.* Inde reproducto dubio ut supra.

7. Ac functiones benedictionum, publicationes Indulgentiarum, et excommunicationum posse fieri a dicto Vicario, non autem a Canonicis, et Capellanis ab extra, quam Archipresbytero, Canonicis, et Capellanis ab intra, sive uti singulis, sive uti universis, dum sunt praesentes, excluso eodem Vicario: *Ibid. dub. III.* Rediit causa postea ut supra.

8. Inde aliis exhibitis dubiis, an Archipresbyter, Canonici, et Capellani Collegiatae, et Parochialis Ecclesiae ab intra faciant unum, et idem corpus cum Vicario Curato, et Capellanis Ecclesiae ab extra in functionibus ecclesiasticis; et an Vicarius Curatus sit de gremio?

9. Et an tam Archipresbytero, Canonicis, et Capellanis ab intra, uti universis, et uti singulis, quam Capellanis ab extra, competat praecedentia in choro quoad dictum Vicarium Curatum? rescripsit S. C. servari votum in omnibus Card. Bellugae: *Ead. Caus.* 22. *Sept.* 1731. *dub. II. et III.*

10. Controversia habita est inter Josephum Carmignanum Vicarium perpetuum Basilicae S. Mariae Transtyberim, et Federicum Scamardam Coadjutorem perpetuum ejusdem Basilicae, qui promiscue exercent animarum curam, et aequaliter habiti sunt Curati. S. C. definiit curam actualem Basilicae praefatae non residere penes solum Vicarium perpetuum, sed potius illam residere promiscue, et cumulative penes coadjutorem perpetuum: *Romana Jur. Par.* 29. *Aug.* 1744. *dub. I.*

11. Ac eidem Coadjutori perpetuo licere actus Parochiales jure proprio

exercere, et independenter a dicto Vicario perpetuo, et signate assistere matrimoniis, baptizare, et in libris omnia adnotare, et fidem ex illis extrahere, nec non canere, seu legere missam praesente Cadavere, administrare Sacramenta SSmae Eucharistiae praesertim tempore Paschali, et alios quoscunque actus ad curae exercitium spectantes; nec omnia haec gerere cum scientia, ordine, ac dependentia dicti Vicarii perpetui debere sancitum est: *Ibid. dub. II.*

12. Atque ad dubium, an in omnibus actibus veniat idem Vicarius praeferendus? ad mentem (37) rescripsit: *Ibid. dub. III.*

13. Minime insuper integrum est Vicario perpetuo tam in subscriptionibus, quam in aliis actibus ultra titulum Vicarii perpetui superaddere nomen Parochi dictae Basilicae, sed tantum nomine Vicarii perpetui uti debere, constituitur: *Ibid. dub. VII.*

14. Populus Villae Campariaci postulavit divelli a Parochiali Ecclesia Vallis Iliacae, quum per Vicarium sibi non bene consultum judicasset. Nil aliud obtinuit, nisi ut deputato Presbytero facultas adderetur cadavera in Oratorio Villae Campariaci sepeliendi, emolumentis tamen Parocho servatis. Facultas haec plurimarum fuit contentionum origo. Sed decisum primo fuit, ut presbytero illi liceat in Parochi absentia in eo Oratorio, ejusve Coemeterio celebrare omnia officia funebria, omnesque functiones pro cadaveribus defunctorum, quae ibi sepeliuntur in die sepulturae: *Seducen. Fun.* 28. *Maii* 1746. *dub. I.*

15. Decisum postea fuit, ut in absentia pariter Parochi, liceat eidem deputato Vicario eadem officia, et functiones diebus infra octavam, anniversarii, et etiam post celebrare: *Ibid. dub. II.*

16. Praefatum vero Vicarium Parochum, seu Priorem Vallis Iliacae a celebratione eorumdem officiorum, et functionum in dicto Oratorio Campeiali tam in die sepulcri, quam in reliquis excludere non posse, statutum fuit: *Ibid. dub. III.*

17. Ac demum Vicario eidem Campariaci sepulcrum eligere cupientes in Ecclesia Parochiali Vallis Iliacae impedire non posse S. C. existimavit: *Ibid. dub. VI.*

18. Parochiali Ecclesiae B. Mariae in Coelum Assumptae Villae de Slimiana servitium, ministeriumque praestant Rector, et quatuor Beneficati. Hos inter et Rectorem controversia de Ecclesiae regimine, quod ad se privative Rector spectare praetendebat, orta fuit. Sed quum ad illum S. C. spectare primum respondisset, nunc secundum ea, quae proponebantur definitum extitit, Rectoris coadjutorem nuncupatum Vicarium, corpus cum Beneficiatis non facere: *Urgellen.* 12. *Martii* 1757. *dub. XII.*

19. Eodem autem Rectore absente, ad illius Vicarium jus regendi chorum, et praesidendi in Ecclesia, non ad seniorem Beneficiatum spe-

(37) Et mens est, ut exercitium curae dividatur, ita ut alternatim per hebdomadas unus exerceat intra, alius extra urbem incipiendo a Vicario perpetuo; et eadem alternativa locum habeat in applicatione Missae pro populo: *Ead. Caus.* 29. *Aug.* 1744.

ctare, stabilivit ead. S. C. *Ibid. dub. XIII.*

20. In comitatibus cadaverum defunctorum in ambitu Ecclesiae S. Nicolai, quae in quavis Ecclesia sive seculari, sive Regulari ejusdem ambitus sepulcrum alliciuntur, interveniente Capitulo Ecclesiae Cathedralis, munus Parochi expleri debet haud a Vicario ejusdem Eccle iae S. Nicolai, sed a Vicario Capituli Cathedralis. Nam in Civitate Andriae Ecclesia Cathedralis unica et Parochialis, aliae coadjutrices: *Andrien.* 24. *Jan.* 1767. *dub. II. confirm.* 19. *Sept. ejusd. anni.*

21. Vicarius Ecclesiae praedictae S. Nicolai non tenetur elevare crucem Parochialem a Cathedrali, sed uti potest propria cruce in comitatibus cadaverum defunctorum intra dictae Ecclesiae ambitum, et in eadem, vel in aliqua quacunque praeter Cathedralem, et ejusdem filiales Ecclesias sepeliendorum, minime interveniente Cathedralis Capitulo: *Ibid. dub. X. confirmat. ibid.*

22. Insuper tam Vicario Cathedralis, quam Vicario dictae Ecclesiae S. Nicolai de venia Episcopi respective jus competit concedendi licentiam aliis Sacerdotibus conjungendi in matrimonium, et administrandi Sacramentum Baptismatis, sive in Ecclesia Cathedrali, sive in quacunque alia Civitatis Andriae, ac sui territorii: *Ibid. dub. XXI.* Deinde confirmat: et additum dempta clausula de licentia Episcopi: 15. *Sept.* 1770.

23. Deinde alia fuerunt explicata dubia, nempe in comitatu Parochiae incolarum, qui intra ambitum Ecclesiae Cathedralis moriuntur, ac quibus in Ecclesia S. Nicolai, aut in alia ambitus ejusdem sepulcrum datur, Parochiale exercitium a Vicario Ecclesiae Cathedralis expleri debet: *Ead. caus.* 15. *Sept.* 1770. *dub. I.*

24. Item in comitatu cadaverum defunctorum in ambitu Ecclesiae S. Nicolai, et in Ecclesia Cathedrali tumulandorum expleri debet exercitium Parochiale a Vicario S. Nicolai: *Ibid. dub. II.*

25. In comitatu cadaverum defunctorum in ambitu S. Nicolai Ecclesiae, et sepeliendorum in Ecclesiis Parochialibus positis in ambitu Ecclesiae Cathedralis Parochiale exercitium a Vicario S. Nicolai obeundum est: *Ibid. dub. III.*

26. In comitatu denique cadaverum, quae in ambitu Ecclesiae S. Nicolai e vita migrant, et in sepulcro Regularium Ecclesiarum in ambitu Ecclesiae Cathedralis existentium conduntur, munus Parochiale Vicarius S. Nicolai fungi debet: *Ibid. dub. IV.*

27. Vicarii, seu Curati Ecclesiae Parochialis Hospitaletti. per P. Generalem deputati ad curam animarum dicti loci nequeunt audire confessiones fidelium ejusdem loci sine licentia, et approbatione Episcopi: *Lauden. Jurisd.* 1. *Dec.* 1691. sed inde recedendo a decisis S. C. posse respondit: *Ibid.*

28. Neque dicti Vicarii, seu Curati possunt confitentes absolvere a casibus Episcopo reservatis: *Ibid. dub. VI. confirmat. ibid.*

29. Ad Curatos, seu Vicarios Curatos Cathedralis, et Parochialis Ecclesiae Carpentoracti, apud quos cura actualis animarum residet, spectat custo-

dia librorum Parochialium, qui in diem occurrunt, non autem sunt asservandi sub duplici clavi, quarum una saltem retineatur a Capitulo: *Carpentoraten.* 15. *Sept.* 1781. *dub. III.*

§. IV.

Vicarius Curatus quoad Remotionem.

1. Nonnullae a Clemente XI. Pont. Max. Parochiales Ecclesiae Monasterio in Waldassensi Ordinis Cisterciensis cum expressa facultate eas per Monachos ad nutum amovibiles, sive per Sacerdotes seculares moderandi, unitae fuerunt. Consistorium Episcopale Ratisbonense hanc facultatem in controversiam revocavit, quod semper antea Sacerdotes fuisse praesentatos tanquam Vicarios perpetuos. Sed S. C. ei obstitit. Ideo idem Abbas Jo. Baptista Vicarium in Tursenreut ab se antea praesentatum, et ab Ordinario institutum eliminare a cura, Monachumque deputare praetendebat. Replicabat Vicarius, quod nullo amovibilitatis facto verbo fuisset in possessionem Vicariae missus. Itaque dubio excusso, S. C. haud esse Locum amotioni decidit: *Ratisbonen. Vic.* 23. *Aug.* 1721.

2. Vicariam obtinuit Sacerdos Bernardinus Palanghi Hetruscus; sed cum esset pluribus inqui itus vitiis, praevio testium examine Episcopus anno 1792. edidit decretum „ ex informata conscientia, et ex cau is nobis notis, soli Deo, et Sedi Apo tolicae rationem reddituri, ab audiendis Confessionibus (ipsum Palanghium) suspendimus, et ab exercitio quocumque curae animarum, ac regimine praefatae Paroeciae removemus omnino. " Ille praesidio S. C. niti curavit, sed remotionem praedicti a cura Parochiali, ac suspensionem ab audiendis confessionibus validam esse S. C. resolvit: *Perusina Rem. Vic. Cur.* 26. *Sept.* 1795. *dub. I.*

3. Neque idem Vicarius est redintegrandus ad possessionem dictae curae: *Ibid. dub. II.*

4. Neque sunt fructus restituendi, neque solvendae expensae: *Ibid. dub. III.*

§. V.

Vicarius Curatus quoad Residentiam, Missam, aliaque onera.

1. Cuncta onera respicientia animarum curam, ac Sacramentorum administrationem spectare ad Vicarium perpetuum, cetera vero omnia ad Abbatem, sive Commendatarium ejusdem Ecclesiae, in qua est erecta Vicaria, decisum est: *Eugubina* 12. *Maii* 1594.

2. Mandatur, ut Episcopus opportunis remediis juxta sacrorum Canonum, et sacri Concilii dispositionem provideat, ut Rectores, seu Vicarii Ecclesiarum Parochialium Mensae Capitulari, vel Regularium Monasteriis unitarum apud eas continuo resideant, et munus suum laudabiliter exerceant: *Eugubina* 12. *Novem.* 1633.

3. Si in quinque Prioratibus olim Ordinis Templariorum ponuntur Vicarii perpetui, omnia onera ecclesiastica ad ipsos Vicarios pertinere, atque in iis Vicariis conferendis non

requiri formam examinis per concursum, sed sufficere, ut ab Ordinario examinentur, et approbentur: *Vasionen. Visit. SS. LL.* 25. *Aug.* 1637. *dub. III.*

4. Censuit S. C. Vicarium Ecclesiae S. Susannae de urbe curam animarum exercentem teneri diebus Dominicis, et festis Sacrificium offerre pro ovibus commissis absque eo quod possit recipere aliam eleemosynam, seu sacrificium applicare: *Romana* 17. *Julii* 1649.

5. Vicarii, seu Curati Ecclesiae Parochiali Hospitaletti deputati per P. Generalem ad curam animarum dicti loci tenentur recipere approbationem ab Episcopo praevio examine: *Lauden. Jurisd.* 1. *Decem.* 1691. *dub. III.* sed inde S. C. recessit a decisis, et non teneri respondit: 20. *Sept.* 1692.

6. Ac praedicti Vicarii, seu Curati intervenire tenentur ad Synodum Dioecesanam: *Ibid. dub. VIII. confirmat. ibid.*

7. Nec non onus habent interveniendi Congregationibus casuum Conscientiae: *Ibid. dub. IX. confir. ibid.*

8. Ac renuentes cogi, ac puniri ab Episcopo possint: *Ibid. dub. X.*

9. Praedicti Vicarii, seu Curati an teneantur recognoscere Episcopum Laudensem eorum Ordinarium? respondendum esse in casibus particularibus censuit: *Ibid. dub. XI. confirmmat ibid.*

10. Vicarius Curatus Monachus exercens curam animarum in Ecclesia Monasterii, quae Parochialis exstitit, examinari, et ab Episcopo ad formam Laudi approbari non debet: *Burgi S. Sepulcri Jurisd.* 20. *Sept.* 1698. *dub. X.*

11. Antonius Pervenantius Vicarius Curatus animarum curam exercens in Ecclesia B. M. de Planctu tenetur celebrare, et applicare pro populo sacrificium singulis diebus festis; minime hujusmodi onus spectet ad Archiconfraternitatem inibi existentem mediantibus ejus Capellanis: *Romana Mis. Par.* 28. *Martii* 1711. *dub. I.*

12. Et praeter festos dies cujuscunque hebdomadae idem Vicarius tenetur in diebus Sabbati celebrare, non autem applicare Sacrificium pro Ecclesia, et idem ad dictam Archiconfraternitatem non spectat: *Ibid. dub. II.*

13. Atque pro Sacrificiis in praeteritum non celebratis, seu non applicatis, non potest praefatus Vicarius excusari a satisfactione supplenda, et quoad numerum arbitrio Card. Praefecti: *Ibid. dub. III.*

14. Non tenetur Episcopus concedere Vicario nominato ab Abbate S. Salvatoris de Cellanova Ordinis S. Benedicti pro administratione curae animarum in Ecclesiis *de Qualedro*, *Vilela*, licentiam celebrandi duas missas in quolibet die festo, nam S. C. jam antea definierat, deputari duos presbyteros deberi: *Aurien. Vic. Cur.* 18. *Maii* 1715. *dub. II.*

15. Neque licere censuit Monachis Vicariis deputatis in Ecclesiis Parochialibus, quatenus sint unitae, aut annexae dictae Ecclesiae Monasterio S. Salvatoris in Parochiis absque socio Regulari residere: *Ibid. dub. III.*

16. Quum Vicarius Ecclesiae S. Mariae de Pitelos unitae Monasterio S. Salvatoris de Cellanova Ordinis S. Benedicti exerceret etiam curam ani-

marum alterius Ecclesiae Parochialis S. Martini eidem Monasterio pariter unitae, et in diebus Dominicis, festisque in utraque Ecclesia missam celebraret; Episcopus praecepit Abbati, ut alterum Vicarium deputaret, quia spatio mille passuum dirimuntur Ecclesiae; idcirco S. C. consulta Vicarium deputatum ab Abbate, et praedicto Monasterio in Ecclesia de Pitelos non posse curam exercere animarum in alia Parochiali S. Martini, et in utraque diebus festis missam celebrare judicavit: *Aurien. Par.* 28. *Martii* 1716. *dub. I.*

17. Vicario perpetuo, qui in Ecclesia olim Collegiata, nunc Cathedrali curam animarum exercet, missam Conventualem pro benefactoribus ad formam decreti Episcopi in feriis applicare jubetur: *Burgi S. Domnini Miss. Conv.* 16. *Maii* 1716. *dub. II.*

18. Eique Vicario eleemosynam unius julii pro qualibet missa Conventuali praeter emolumenta Vicariae per modum distributionis esse debitam decernitur: *Ibid. dub. III.*

19. Eleemosynam vero hanc illi ex reditibus Capituli ad formam praefati Episcopi decreti solvendam esse mandatur: *Ibid. dub. IV.*

20. Necnon dicto Vicario diebus quatuor temporum, et vigiliarum, in quibus ex rubrica missalis duae missae cantari debent, distributiones pro hujusmodi celebratione augeri debere firmatur: *Ibid. dub. VIII.*

21. Dictumque incrementum ex reditibus Capituli non aliunde sumendum esse constituitur: *Ibid. dub. VIII.*

22. Vicarii perpetui Ecclesiae Parochialis Vetiani inferioris tenentur in die Sabbati Sancti accedere ad Ecclesiam Archipresbyteralem, et Matricem Vetiani superioris, et praestare assessionem personalem benedictioni fontis, ceterisque functionibus: *Lunen. Sarzanen. Praeem.* 15. *Maii* 1717. *dub. II. confirmat.* 23. *Julii* 1718.

23. In casu vero repugnantiae cogendi sunt prout de jure: *Ibid. dub. III. confirmat. ibid.*

24. An Vicarius Curatus, qui constitutus est in Ecclesia S. Mariae de Paganica ab extra, cum in Ecclesia Collegiata, et Parochiali ab intra Archipresbyter resideret, praeter exercitium curae actualis interesse horis Canonicis in dicta Ecclesia ab extra, dummodo non fuerit legitime in actuali dictae curae exercitio? hoc dubium S. C. pandit, ut servaretur in omnibus votum Card. Bellugae: *Aquilana Praec.* 22. 1731. *dub. IV.*

25. Dubiis excussis, an Vicarius perpetuus Basilicae S. Mariae Transtyberim Josephum Carmignanum requisitus a Parochiae incolis degentibus tam intra, quam extra urbem in vineis, teneatur per se ipsum, ad illos quocumque tempore accedere, eique Sacramenta administrare; seu hoc onus ad sui libitum refundere valeat in coadjudorem perpetuum ejusdem Basilicae, vel in casu impedimenti tantum?

26. An missae in diebus festis applicandae pro populo veniant alternatim per eosdem celebrandae; sive potius applicari debeant a solo Vicario perpetuo? ad mentem (38) S. C.

(38) *Vide not.* 37.

respondit: *Romana Jur. Par.* 29. *Aug.* 1744. *dub. IV. et V.*

27. Decretum latum anno 1633. a Curia Episcopali Carpentoratensi, quo praecipitur, ut Vicariis Parochialis Ecclesiae Carumbi, quae attinet ad Prioratum Canonicatui Poenitentiario unitum, onus incumbat administrandi Sacramenta Baptismi, Poenitentiae, Eucharistiae, et Extremae Unctionis Incolis S. Hippolyti spectantibus ad Prioratum a Canonico Aedituo possessum, et ejus Canonicatui unitum, eorumque funera peragendi dummodo quarta funerea concederetur, servari non debet: *Carpentoraten.* 26. *Jan.* 1743. *dub. I.* Inde causa reproducta S. C. recessit a decisis, decrevitque servandum esse supradictum decretum soluta per Canonicum Aedituum Parocho Carumbi pecuniarum summa expendi solita in prandium, seu refectionis, de quibus actum fuerat, et taxanda a Card. Praefecto: 24. *Aug. ejusd. anni confirmat.* 18. *Junii* 1746.

28. Habitantes in jugis Montium Pyrenorum postularunt, ut duo Vicarii, qui sunt in loco *Tabernas*, qui incolis, populoque caret, alter in Pago *Barbaruens*, alter in Pago *Serra* residere compelleretur, ut ita ob convenientem distantiam, necessitatibus spiritualibus incolarum omnium facile occurrere possint. Sed suspensa responsio fuit, et scribi demandatum Apostolico Nuntio pro informatione, et voto, qui interim mandet per modum provisioni, et sine praejudicio jurium partium pro administratione Sacramentorum, et ad D. Secretarium pro compulsoria, et remissoria: *Barbastren.* 9. *Julii* 1757. *dub. III.*

29. Vicarii Curati Ecclesiarum Parochialium Locorum Rodii, et S. Mauri spectantium ad Hierosolymitanum Ordinem, ac a Bajulivo S. Euphemiae praesentati, examinari, et adprobari ab Episcopo debent: *Caputaquen.* 2. *Aug.* 1760. *dub. II. confirmat.* 17. *Januar.* 1761.

30. Retulit Episcopus, plures in sua Dioecesi, Curionatus nomine, adesse Parochiales Ecclesias Matricibus adnexas, et commodiori fortasse populi loco erectas, eorumque Vicarios, seu Curiones amovibiles missam pro populo celebrare penitus negligere. Idcirco postulavit an, et a quibus Vicariis sit pro populo applicanda Missa? et ab omnibus esse applicandam responsum tulit: *Eginaten. Visit. SS. LL.* 18. *Julii* 1789.

31. Vicarium, seu Vicarios Ecclesiae S. Nicolai quolibet anno Archipresbytero Vicario Capituli Ecclesiae Cathedralis, quae unica Parochialis totius Civitatis Andriae est, notulam eorum, qui Paschale praeceptum non impleverant, deferre minime debere, statutum fuit: *Andrien.* 24. *Januar.* 1767. *dub. XVII.* Capitulo Cathedralis laesam praefato decreto se esse putante, causam reproponi curavit, et recessit S. C. a decisis, mandavitque Archipresbytero notulam praedictam exhibendam: 15. *Sept.* 1770.

32. In dubium venit deinde, an in fine cujuslibet anni Vicarius, seu Vicarii dictae Ecclesiae S. Nicolai adferre debeant ad Archivum Ecclesiae Cathedralis quinque Libros Parochiales, in quibus baptizati, confirmati, in matrimonium conjuncti, mortui, ac status animarum fuerint descripti?

et resolutum est, servari solitum: *Ibid. dub. XXIII.*, et causa reproducta, ut scriberetur Episcopo juxta instructionem responsum est: 19. *Sept.* 1767. Tandem definitum, ut libros status animarum quolibet anno ad Cathedralem transferendos, quoad reliqua ad eandem Cathedralem traducendos quolibet sexennio esse: 15. *Sept.* 1770.

Vicarius Exercitus, *vide Capellanus seu Vicarius aut Matrimonium* §. *XIX.*

1. Vicarius Foraneus oppidi S. Angeli in Pontano valet exigere rationem, et certiorem fieri debere de eleemosynis, quae recipiuntur occasione Adventus, et Quadragesimae pro subsidio Terrae Sanctae, Redemptionis Captivorum, Hospitali, et suffragio animarum purgantium tantum: *Firmana Conc.* 21. *April.* 1742. *dub. III.*

2. Vicarii Foranei munus in oppido Proxeudi exercet Sacerdos Dominicus Antonius Franceschini, qui Archipresbyter, et prima Dignitas est Ecclesiae Collegiatae, et animarum curam habere, dignus testimonio Episcopi fuit. Attamen Zelatores nonnulli eum negligentem, audacem, dissidiique cupidum accusantes, supplicarunt pro illius remotione a munere Vicarii foranei; sed expiscatis duorum hominum, totidemque mulierum testimoniis contra optimam Episcopi commendationem nil valentibus, illorum S. C. respuit postulationem, et injunxit ad mentem (39): *Terentina* 13. *Febr.* 1773.

Vicarius Generalis Episcopi in Genere. (40)

1. In Foro Archiepiscopali ab immemorabili tempore mos invaluit, atque consuetudo, qua Vicarius Archiepiscopi in qualibet collatione, seu institutione quorumcunque beneficiorum accipit pro sigillo unum, vel plures nummos aureos ratione quantitatis fructuum beneficii, sed ignoratur, an stante decreto *sess.* 21. *cap.* 1. *de refor.* (41) prohibente pro collatione ordinum quorumcunque vel pro dimissoriis, aut testimonialibus literis, aut pro sigillo, seu alia quacunque de causa aliquid accipere, id etiam sibi vindicet locum in collatione beneficiorum praesertim curatorum; ut nihil etiam pro sigillo ab ipso Vicario accipi possit. S. C. non posse, ut in decreto, cujus exemplar mittitur, judicium fecit: *Ravennaten. anno* 1577. *dub. III.*

2. Respondit S. C. consulta Vica-

(39) Mens fuit, ut post aliquod tempus, cum dignitate tamen, et remota quocunque suspicione, hoc in poenam praedicti Archipresbyteri Franceschini decretum fuisse, alium idoneum, probumque virum, qui Vicarii munus exerceat, eliget, et subroget, et ita quieti oppidanorum consultum, et omnis querelarum occasio perempta remaneat: *Regist. Lit. lib.* 53. *die* 13. *Januar.* 1773.

(40) Vicarios tantum constitui coepisse saeculo XIII. ex eo conficit Thomassinus *part.* 1. *lib.* 2. *cap.* 8. quod nulla sit eorum mentio in Gratiani decreto, et nulla in decretalibus Gregorii IX. Itaque eorum originem repetit e Concilio Lateranensi IV. ubi Innocentius III. et ceteri Patres hortantur Episcopos, ut si expedire nequeant per se negotia universa eligant Presbyteros, quorum in iis Vicariam supponent fidem. Tandem addit exeunte saeculo XIII ubique receptos Vicarios generales, et hinc in VI. Decretalium libro titulus est *de officio Vicarii*, in quo totum ejus munus explicatur.

(41) *Vide not.* 370. *tom.* 3. *pag.* 348.

rium Episcopi etiam Episcopo praesenteCapitularibus praecedere debere, nisi in illa Ecclesia consuetudo contrarium induxerit: *Vigilien.* 7. *Junii* 1601.

3. Parochum habentem curam animarum extra, vel intra Civitatem consuevisse S. C. improbare, ut in Vicarium Episcopi eligatur, censuit: *Nullius* 12. *Maii* 1629.

4. Vicarium neque pro executione dispensationis matrimonialis, neque alias etiam vigore cuju-cunque consuetudinis pro decretis citra celebrationem matrimonii quicquam omnino percipere posse, statuitur: *Arianen.* 28. *April.* 1635. *dub. V.*

5. Consilio S. C. expedito, an Dignitas, seu Canonicus Cathedralis, cui est adnexa cura animarum possit exercere munus Vicarii Generalis? datum est responsum negativum: *Dubium* 3. *Febr.* 1685.

6. Quoad causam vertentem inter Card. Abbatem SS. Vincentii, et Anastasii ad Aquas Salvias, et ArchiepiscopumSenensem praetendentem, Vicarium Generalem Orbetelli accedere debere ad ejus Synodum Provincialem; licet praefatum oppidum subsit in spiritualibus jurisdictioni dictae Abbatiae, et Card. Abbates semper ibidem exercere consueverint, jurisdictionem quasi Episcopalem, S.C. non teneri resolvit: *Nullius, seu Provinciae Senen.* 17. *Julii* 1700.

7. Vicario Generali extra Collegiatam Ecclesiam oppidi Terlicii audienti confessiones sacramentales non debentur distributiones illius horae, qua choro non intersit: *Juvenacen. seu Nullius Terlicii Distr.* 13. *Aug.* 1707. *dub. I.*

8. Neque eidem non intervenienti, funerum, et supplicationum compendia debentur: *Ibid. dub. II.*

9. Quum Prosper Ascentianus Vicarius Generalis Ecclesiae Tolentinae, et Maceratae amotus fuisset ab officio, et interrogata fuisset S.C., an constet de causis remotionis dicti Vicarii? utique constare S. C. respondit. Nam ex Lauretani Episcopi informatione habetur inter alia „ quae tamen reperienda veritas est, dum fides videtur violari? non potest dici non latitare, licet quemadmodum necesse sit ad evitandam publicitatem, in multorum dedecus redituram, ut latescat." *Tolentina Ord.* 2. *Oct.* 1717. *dub. VII.* Inde vero S. C. recessit, et addidit ad mentem: 11. *Junii* 1718.

10. pro Vicarii praecedentia quoad Capitulum, et primo honore ei exhibendo in thurificationibus, ac palmarum distributionibus habenda sunt, Decreta edita a S. C. Rituum (42): *Nicien. ad Visit. SS. LL.* 6. *Aug.* 1677. *dub. VII.*

11. Assuevit S. C. improbare, ut Parochus in Vicarium Episcopalis jurisdictionis adsciscatur, nisi concurrat paucitas numeri Parochiae incolarum, et vicinitas Ecclesiae Parochialis cum aedibus Episcopalibus: *Asten.* 11. *Julii* 1656.

12. Horatius Valeriani Canonicus Ecclesiae Collegiatae oppidi S. Victoriae electus in Vicarium Generalem ab Episcopo Fanensi supplicat pro facultate absentiae a choro durante munere Vicariatus dimissa in favorem ejusdem Collegiatae tertia fructuum

(42) *Vide not.* 684. *tom.* 2. *pag.* 499.

parte. S. C. indultum concessit ad alium annum tantum absque spe ulterioris prorogationis : *Firmana* , *et Fanen. Ind. Abs.* 26. *Novem.* 1796.

13. Procurationis taxa a Vicario Generali Firmano exacta occasione delegatae Visitationis Locorum piorum Montis Granarii, quasi judicialem explevisset accessum , non est valida. Etsi Vicarius sustineret, verum fuisse accessum illum extraordinarium, at visitationem appellasse: *Firmana Proc.* 16. *Maii* 1795. *dub. I.*

14. Eidemque Vicario demandatur restitutio summae exactae, demptis victualibus tantum , ab Archiepiscopo taxandis pro medietate procurationis ad formam ultimae sacrae Visitationis Archiepiscopalis, quamvis Vicarius de accessu a Visitatione non diverso, ejusque bona fide, qua exactam pecuniam consumpsisset, excusari studuerit : *Ibid. dub. II.* (43)

Vicarius Generalis Episcopi quoad Praesentiam in Matrimoniis, *vide Matrimonium* §. *XX*.

Vicarius Lateranensis Basilicae Urbis.

1. Vicarius deputatus a Capitulo Basilicae S. Johannis in Laterano Urbis pro Ecclesiis sitis in solo Lateranensi Dioecesis Miletensis non potest revidere visitationes factas ab Episcopo, sive ejus Delegato Visitatore in dictis Ecclesiis ; etiamsi idem autumat in eadem Dioecesi quasi Episcopalem exercere posse jurisdictionem: *Mileten.* 23. *April.* 1701. *dub. II. confirmat.* 13. *Maii* 1702.

2. Nec idem Vicarius in dicta Dioecesi Miletensi potest invisere libros administrationis redituum societatum Laicarum , quae in eisdem Ecclesiis erectae sunt; et pro dicta revisione computorum nequit recipere a dictis Sodalitiis aliquod emolumentum seu mercedem: *Ibid. dub. III.* confirmat. et additum ad primam partem, praeterquam quoad Societates evectas auctoritate Capituli : *Ibid.*

3. Idemque Vicarius destinatus in dicta Dioecesi nequit indicere concursum in occasione vacantium Ecclesiarum Parochialium, quae praetenduntur in dicto solo Lateranensi collocatae : *Ibid. dub. IV. confirmat. ibid.*

4. At praedictus Vicarius in casu, quo se ingereret in jurisdictionalibus, et causis spectantibus ad Episcopum Miletensem potest ab eodem Episcopo coerceri, et puniri Canonicis censuris, et poenis : *Ibid. dub. VII. confirmat. ibid.*

5. Vicarius praefatus in visitatione, quam fecit jure ordinario potest petere, ut sibi ostendantur acta Visitationis ab Episcopo, vel ab ejus delegato factae in forma tamen extrajudiciali, non autem auctoritate, et per edicta : *Ead. Caus.* 17. *Novem.* 1703. *dub. IV.*

(43) Bened. XIV. *de Synod. Dioec. lib. II. cap.* 8. *num.* 3. *p.* 135. S. C. C. interrogata hisce verbis: „cr. Ordinarius supplicat pro declaratione, an Vicarius Generalis Episcopi possit , Episcopo absente , Synodum Dioecesanam congregare, ita, ut Constitutiones in ea editae , sint observandae " die 4. Dec. 1655. respondit : non potuisse, absque speciali mandato Episcopi, ac propterea constitutiones in Synodo : ut proponitur , factas, esse ipso jure nullas : sicuti legitur *lib.* 19. *Decret. pag.* 543. *a tergo.*

6. Sententia S. C. petita est, an Vicarius Basilicae Lateranensis interesse debeat tantum horis Canonicis, et functionibus designatis in Constitutionibus impressis sub anno 1728; seu potius omnibus horis Canonicis, et functionibus designatis in Constitutionibus impressis sub anno 1777? respondit, dilata, et supplicandum SSmo pro deputatione Congregationis particularis super examine contentorum in correctione Constitutionum anni 1728. *Romana Serv. Chor. et Punct.* 2. *Maii* 1739. *dub. I.*

7. Item Basilicae Lateranensis Vicarius absens scriptoribus fallarum, ne obediant Praefecto chori, demandanti suas punctaturas, praecipere nequit: *Ibid. dub. II.*

8. Facultatem vero delegandi, et expungendi punctaturas ejusdem Vicarii Card. Archipresbytero competere S. C. duxit: *Ibid. dub. IV.*

9. Vicario Lateranensi visitanti Ecclesiam S. Mariae Montis in terra Caldarolae positam (quam Sodalium Laicorum Societas possidet, et ab eisdem, qui Episcopo Camerinensi procurationem solvunt, et pauperes se esse fatentur) procurationem petenti, S. C. responsionem protelavit, atque jussit, ut scribatur Episcopo Camerini juxta instructionem (44): *Camerinen. Proc.* 19. *Apr.* 1777.

10. S. C. consulta, an, et in qua summa Vicario Lateranensi debeatur procuratio a Capitulo Collegiatae Ecclesiae S. Mariae Misericordiae in solo Lateranensi?

11. Et an praeterea Vicarius idem Lateranensis restituere teneatur procurationem per ipsum exactam, et in qua summa? responsum suspendit, ut interim scriberetur Episcopo juxta instructionem (45): *Senogallien. Proc.* 7. *Junii* 1777. *dub. I. et II.*

Vicarius Religionis Militaris Ordinis Hierosolymitani vide *Religio Militaris Ordinis Hierosolymitani* §. *III.*

Vice-Aedituus.

Vice-Aedituum in Ecclesia Parochiali, et Collegiata terrae Nojae quolibet anno absque Archipresbyteri primae dignitatis, penes quem cura animarum actualis residet, intelligentia, atque approbatione, Canonici eligere valent: *Baren.* 28. *Aug.* 1756. *dub. XII. confirmat.* 3. *Dec.* 1757.

Vice-Parochus.

1. Vice-Parochus Ecclesiae S. Pauli Urbis Vallettae, dum Divina officia celebrantur a Beneficiatis Catharinae Valenti absente Parocho, non potest ejus vices supplere, nec in ejus stallo cum stola sedere, exceptis tamen functionibus parochialibus: *Melevitana Div. off.* 29. *Januar.* 1718. *dub. VIII.*

2. Planum non est, an Parochus S. Mariae Civitatis Centumcellarum possit subrogare Vice-Parochum in comitatu cadaverum, quae sunt sive intra, sive extra Parochialem humanda?

(44) „Ut nempe respiciat Codices Confraternitatis, et recognoscat, an unquam ille solverit procurationem Visitatori Lateranensi, et an vere sit pauper eadem Confraternitas“ *Ead. Caus.* 19. *April.* 1777.

(45) „Ut nempe Episcopus inspiciat Codices Capituli, et recognoscat an unquam Capitulum solverit procurationem“ *Ead. Caus.* 7. *Junii* 1777.

3. An ipso quomodolibet impedito, faciendum sit funus supra dictis cadaveribus a Vice-Parocho cum solita exactione emolumentorum ? rescribitur, servandam esse concordiam approbatam a Card. S. Cruce, et in casu interventus Vice-Parochi deberi solita emolumenta : *Viterbien.* 16. *Decem.* 1741. *dub. VII. et VIII.*

4. Quum petita fuisset dissolutio unionis Ecclesiae olim Curatae S. Petri Cillaveniae Dominicano Coenobio a S. Pio V. peractae ob numerum ad 2000. animarum auctum ; S. C. censuit manutenendum, et retinendum esse Vice-Parochum in dicta Ecclesia S. Petri sumptibus Conventus pro summa ab Archiepiscopo Papiensi taxanda : *Papien. Diss. Un. et Prov.* 3. *Martii* 1787. *dub. IV.*

Reliqua *Vide Matrimonium* §. *XIX.*

Vinculum Indissolubilitatis *Vide Matrimonium.*

Violentia, Vis *Vide Matrimonium* §. *XXII. Professio Religiosa* §. *VII. Sacramentum Ordinis* §. *XI.*

Visitatio *Vide Archiepiscopus, Episcopus* §. *XXV. usque ad XXX. Hospitale* §. *II. Monasterium* §. *IV. Seminarium* §. *VII. Vicarius Capitularis* §. *III.*

Visitatio Sacrorum Liminum. (46)

Sixtus V. Pont. Max. praescripsit, ut Itali, vel ex Italicis Insulis Episcopi, aliique adjacentium Provinciarum Italiae, ac etiam Dalmatiae, et Graecorum, quae e regione ipsius Italiae, et Siciliae oris sunt, tertio quoque anno, Germani vero Galli, Hispani, Belgae, Boemi, Hungari, Angli, Scoti, Iberni, ceterique omnes, qui in Europa sunt citra Mare Germanicum, Balticum, ac Mediterraneum quarto anno ad urbem accederent Sanctorum Apostolorum Limina visitaturi. Episcopus Carpentoratensis ex ultimis Visitationibus Sacrorum Liminum a suis Praedecessoribus, et a se peractis animadvertens sibi impositum esse onus visitandi de triennio in triennium, supplicavit pro subrogatione quadriennii loco triennii. Exposuit idem, quod Episcopi Praedecessores quadriennio visitaverint, quod Galli Episcopi, et praesertim Avenionensis, et Cavallicensis visitationes quandoque peregerint quadriennes. Re examinata placuit S. C. decernere Episcopum Carpentoratensem de quadriennio in quadriennium teneri : *Carpentoracten.* 19. *Febr.* 1718.

Vita *Vide Clerici* §. *VI.*

Ultima Voluntas *Vide Moniales* §. *III.*

Unctio Extrema *Vide Sacramentum Olei Sancti.*

Unio.

1. Unio redituum bonorum Ecclesiae Assumptionis B. M. V. Loci Puglianelli olim Parochialis ab anno 1662. facta ab Episcopo Thelesino in favorem Capituli Ecclesiae Cathedralis, ob omnimodam praefati Loci Puglianelli, exemptionem ratam non habuit S. C. : *Thelesina Un.* 7. *Julii* 1703. *dub. II. confirmat.* 9. *Aug.* 1704.

2. Jo. Baptista Christinus Eugubi-

(46) *Vide praef.* §. *XIII. tom.* 1. *p. LXVII.*

nus Conservatorii pauperum puellarum honore periclitantium erectionem mandavit. Administratores haereditatis causa redituum inopiae Breve ab Alexandro VII. quo praevia derogatione voluntatis testantis, et remoto Conservatorio cautum fuit, ut de bonorum fructibus singulis annis dotes scut. 100. in favorem puellarum constituerentur, reportarunt. Modo autem Gubernatoris Orphanotrophii S. Josephi unionem eorumdem bonorum petentis una cum brevi derogationis S. C. preces non admisit, et addidit, ut Episcopus cogat administratores ad redituum rationes reddendas prout de jure: *Eugubina Un.* 20. *Nov.* 1706.

3. Vitus Alexander ab Alexandro Archidiaconus insignis Collegiatae, et Parochialis Ecclesiae S. Mariae Civitatis Lentini animadvertens redituum suorum, qui ad scut. 600. annua ascendebant, et modo ad scut. 100. tantum redacti sunt, diminutionem ob terraemotum anni 1693. nec onera, quibus subjacet, ferre posse, unionem omnium bonorum, ac jurium Monasterii S. Clarae ab eodem terraemotu funditus cum omnium Monialium excidio eversi, implorat. Sed S. C. unionem denegando, mandat, ut Episcopus curet restaurationem Monasterii, et certioret quid factum fuerit de reditibus elapsis: *Syracusana Un.* 27. *Febr.* 1706.

4. Unio Oratorii S. Nicolai existentis in terra Arquatae, et spectantis ad Seminarium facta Ecclesiae Praepositurali, et Parochiali S. Petri ejusdem terrae, sed a terra longe dissitae ad effectum, ut Praepositus, seu Parochus Sacramenta suis fidelibus ministrare posset, et jura parochialia exercere, consentientibus Rectoribus, et Deputatis Seminarii, probante Episcopo, et auctoritate S. C., etiam contradicente Plebano, seu altero Parocho ejusdem terrae, qui, quum in festo S. Nicolai sacrum solemne in dicto Oratorio peragere consuevisset, jus sibi acquisitum fuisse putaverat: *Asculana Fruc. Eccl.* 1. *Sept.* 1753. *dub. I.*

5. Cum fuisset disceptatum, an Patres S. Mariae Pietatis, quorum Monasterium Alexander VI. Pont. Max. univit Hospitali nuncupato S. Rocchi oppidi Viqueriae obreptitie obtinuerint Breve pro dicta unione eorum Conventui, et quid sit providendum? S. C. uti jure suo respondit: *Derthonen. Visit.* 26. *Januar.* 1760. *dub. III.*

6. Xenodochium S. Benedicti, quod ampliari curavit Episcopus Alatrinus, studuit etiam ejus reditus augere, postulavitque unionem Sodalitii S. Joannis, cujus reditus in eleemosynas erogantur, et modo nulli sunt Sodales. S. C. precibus adhaesit juxta votum ipsius Episcopi (47): *Alatrina Visit. SS. LL.* 10. *Julii* 1790.

Reliqua *Vide Beneficia Ecclesiastica* §. *XIV. Canonicatus* §. *II. Capellania* §. *I. Ecclesia Collegiata* §. *III. Ecclesia Parochialis* §. *VII. Legatum Pium* §. *III. Seminarium* §. *VIII.*

(47) Qui concludit „ Nihil igitur obstat, quin „ EE. Vestrae pro eximia, qua adornantur humanitate, religioneque votis meis, aegrotantium una simul corporale, et spirituale levemen respicientibus, arrideant, annuantque, quemadmodum „ suppliciter iterum peto, deprecorque " *Ead. Caus.* 10. *Julii* 1790. §. 2.

§. I.

Universitas Artium.

1. De Universitate Aurificum Artifices classis mediae inter Magistros, et Novitios, qui nuncupantur *Giovani Lavoranti* seu Sodales, cogitarunt de instituenda peculiari Universitate seorsum a Magistris ejusdem artis. Sed S. C. ad dubium propositum, an sit Locus novae erectioni Universitatis Juvenum Artificum in Ecclesia S. Eligii urbis? negativum responsum dedit, et ad D. Secretarium ad mentem: *Romana Erect. Un.* 25. *Sept.* 1694.

2. Consules, et Magistri Artis Aurificum cesserunt Opificibus ejusdem artis Capellam SSmi Praesepis sitam in Ecclesia S. Eligii ad Universitatem artis pertinentem; et nonnulla ulterius Capitula cum praedictis Juvenibus fecerunt, ita ut erecta remanserit dicta Opificum Universitas separata ab Universitate Magistrorum ejusdem artis. Reclamarunt adversus duas ejusdem artis Universitates nonnulli ex opificibus, et adversus Capitulum, quo a contributione eximebantur filii, et fratres Magistrorum. At quum major opificum pars instaret pro nova erectione in augmentum divini cultus, ideo S. C. novam probavit Universitatis erectionem, et mandavit tantum deleri capitulum, quo a contributione filii, et fratres Magistrorum liberarentur: *Romana* 16. *Jan.* 1723. Deinde quaesito, an filii, et fratres Magistrorum Aurificum, et Argentificum, teneantur contribuere cum Juvenibus operariis in oneribus imposítis, et imponendis pro Capella, et Festivitate S. Andronici; ita ut standum, vel recendum sit a decisis? S. C. ad Card. Praefectum rem commisit cum facultatibus S. C. pro concordia: 16. *Maii.* 1733.

§. II.

Universitas Studiorum.

1. Diminutis reditibus Academiae, vel Universitatis Beacensis, quae sub Auspiciis Ven. Magistri Johannis de Avila erecta erat, postulatum ob id fuit a S. C. ad illam restituendam indultum, quod Rector, Lectores, Doctores, Magistri, Licentiati, Bacchalaurei, et Studentes in dicta Academia pro tempore docentes, et respective addiscentes licite percipere possint omnes fructus suorum Beneficiorum Ecclesiasticorum cum cura, et sine cura cujuslibet Ecclesiae, etiam Canonicatus Dignitatis, perinde, ac si inservirent, et personaliter residerent. Ast S. C. hujusmodi indultum denegavit: *Giennen. seu Beacen. Indulti* 1. *Decem.* 1714.

2. In Regione Chariae Populorum Americae Meridionalis Civitas S. Jacobi de Leonde Charakas, et in ea Magnificum Collegium cum Bibliotheca reperitur. In hoc Collegio docentur omnes facultates tum Theologicae, tum Legales, et Canonicae praeter literas praeclaras. At studentes pro obtinenda Laurea Doctorali ad Universitatem S. Dominici, vel S. Fidei magno vitae discrimine, et impensa accedere coguntur; idcirco petita fuit hujus Collegii erectio in

Universitatem cum facultate conferendi Gradus Doctorales, et cum gratia, ut omnes Praelati, Cathedrales Canonici, Rector, et Magistri docentes actu in dicto Collegio aggregari possint ad dictam Universitatem una cum gradibus, quos in aliis Universitatibus receperunt. Et S. C. id ultro concessit: *Americana* 23. *Maii* 1722.

3. Quaestione exorta inter Primicerium Universitatis Studiorum Avenionensis, et Auditorem Generalem Legationis super jurisdictione nedum Doctorum Legentium, vel munera Universitatis obeuntium; et Scholarium actu in ea Universitate studiis incumbentium; verum etiam aliorum Doctorum; propositum fuit dubium coram S. C., an ii, qui gradum susceperunt in dicta Universitate, et causas patrocinantur in Civitate Avenionensi intelligantur exercere, et obire munera Universitatis? responsum fuit, non intelligi Universitatis munera exercere: 12. *Aug.* 1679. *dub. I.* Verum Primicerio, et Conservatoribus Universitatis privilegia Summorum Pontificum praeseferentibus, et jurisdictionem denuo extendere contendentibus in praejudicium Auditoris Generalis Legationis, reproposita fuit causa, et perstitit in decisis: *Avenionen. Juris.* 11. *Martii* 1741. *dub. I.*

4. Aliosque Doctores, qui gradum susceperunt in Universitate Avenionensi, et intra Civitatem manent, etiamsi causas non patrocinentur, privilegio Conservatoriae non gaudere S. C. putavit: *Ibid. dub. II.*

5. Et Doctores etiam Collegio aggregati, (si qui sunt) qui ceteroquin non exercent munus aliquod particulare, ac necessarium Universitatis, non intelligi munera Universitatis obire, decisum fuit: *Ibid. dub. III.*

6. Eos autem, qui Privilegio Conservatoriae gaudent, non Actores, sed Reos tantum, et non in quibuscunque, sed in causis duntaxat civilibus, ita tamen, ut de illorum consensu etiam aliorum Judicum jurisdictio possit prorogari, illo Conservatoriae privilegio uti posse; privativamque esse Primicerii jurisdictionem, firmatum fuit: *Ibid. dub. IV.*

7. Et definitum denique fuit, Lectores, aliosque, qui munera Universitatis exercent, finito exercitio, gaudere eodem privilegio non debere: *Ibid. dub. V.*

8. Fundatores Collegii Studiorum Universitatis privilegio decorati Civitatis Fani amplissimam in Episcopum, Rectorem Congregationis Oratorii S. Philippi Nerii, et Seniorem Doctorem Consilii ejusdem Civitatis facultatem super eodem Collegio contulerunt. Qua de causa Superiores praedicti Universitatis reditus imminutos esse animadvertentes, ut fundatorum voluntas quoad Alumnorum numerum servaretur, honoraria Lectorum, eorumque numerum reduxerunt. Professores reclamarunt, et dubio perpenso, an Episcopo, aliisque Superioribus Collegii Nolphi competerent facultates minuendi Lectoribus honorarium, ita, ut diminutio facta servanda foret? rescriptum est, affirmative ad primam partem, in reliquis iterum proponatur: *Fanen. Collegii Studior.* 29. *dub. I.*

9. Item, an, et quae Cathedrae Lectorum arbitrio eorumdem Superio-

rum supprimi, et respective reduci possint? affirmativum datum est responsum, exceptis Cathedris Institutionum utriusque Juris, Ordinariae, Medicinae, et Theologiae Moralis: *Ibid. dub. II.*

10. Et eorum arbitrio deputari potest unicus Lector Institutionum Canonicarum, et Civilium in casu: *Ibid. dub. III.*

11. Tandem Episcopum, et Superiores praedictos in Locum Lectorum, qui ad annum sunt constituti, posse exacto anno alios Lectores deputare, decretum fuit, addendo ad mentem (48): *Ibid. dub. IV.*

Vocatio, *vide Juspatronatus* §. *III. Legatum Pium* §. *VII. Subsidium Dotale* §. *XV.*

Vota, *vide Regulares* §. *VI.*

Votum in genere.

1. Regularem habitum Tertii Ordinis S. Dominici solemniter induunt puellae ingredientes Conservatorium SSmi Rosarii Neapolis, ac in manibus Priorissae hanc emittunt professionem „ Ego Soror N. N. promitto „ Deo, B. M. V. P. N. Dominico, Canonico Ecclesiae Metropolitanae ab „ Emo Archiepiscopo deputato, ac „ tibi, vivere sub Regula PP. Praedicatorum in obedientia, sine proprio, in Castitate, etc." Attamen Clausuram non servant, egrediuntur, et nubunt relata dispensatione Apostolica super voto simplici Castitatis, bona retinent, et de ipsis disponunt. De hac re S. C. quaesita censuit non esse vota solemnia: *Neapolitana Conserv.* 1. *Martii* 1704. *dub. I.*

2. Et ad dubium, an in posterum sit eadem forma servanda? rescribitur Card. Praefecto pro confectione novae formulae: *Ibid. dub. II.*

3. Censuit S. C. Vota, quae profitentur, a Religiosis Mulieribus Jesu, et Maria Conservatorii Tertiariarum sub regula S. Augustini oppidi Fabricae non esse solemnia, sed simplicia. Nam hujusmodi Tertiariae inter approbatos a Sancta Sede Ordines ejusdem regulae recensentur, nec clausuram servant: *Civitatis Castellanae* 3. *Martii* 1792. *dub. I.*

Votum Continentiae, *vide Sacramentum Ordinis* §. *XII.*

Votum Continentiae quoad Dispensationem, *vide Dispensatio* §. *XIV.*

Votum Paupertatis, *vide Regulares* §. *VII.*

Votum Perseverantiae, *vide Regulares* §. *VIII.*

Votum simplex, *vide Matrimonium* §. *XXIV.*

Votum solemne, *vide Matrimonium* §. *XXIII.*

Vox in Capitulo, *vide Archidiaconus* §. *VI. Archipresbyter* §. *VIII. Beneficiati* §. *V. Canonici* §. *XII. Mansionarius* §. *II.*

Utensilia, Supellectiles.

1. Quum rescriptum fuisset taxandam esse eleemosynam ad rationem manualis eleemosynae in urbe con-

(48) Mens fuit, ut resurrentes non amoveantur inconsulta S. C, *Ead. Caus.* 29. *Aug.* 1767.

consuetae cujusdam missarum Legati, detrahendam esse tamen ex iisdem fructibus haereditatis scut. 4. pro singula missa quotidiana ratione utensilium, sacrorum supellectilium pro eadem celebratione praecipitur: *Romana 26. Martii* 1689.

2. Attribuit S. C. Rectori Parochialis Ecclesiae S. Petri in Vinculis jus expellendi a sua Ecclesia homines sub aperto Societatis titulo erectae SSmi Sacramenti; at postea ortum est dubium, ad quemnam spectent utensilia, et supellectiles sacrae pro servitio Ecclesiae destinatae? censuit S. C. committendum Arciepiscopo, quatenus vocatis iis, qui fuerint vocandi, et posteaquam constiterit utensilia, et alia penes Sodales, et Societatem existentia ejusdem intuitu, et contemplatione tradita esse eidem Societati legitime erigendae; quae autem tradita intuitu Ecclesiae ipsi consignari mandet, et interim tam dicta utensilia, quam cetera omnia ad praedictam Societatem spectantia penes se in depositum, praevio inventario retineat: *Pisana Suppr. Societ. 23. Aug.* 1692. *dub. II.*

3. Taxam Carolenorum tredecim pro usu supellectilium sacrorum solvendam esse a Capellanis Capellae SSmi Rosarii erectae in Ecclesia Cathedrali in ea celebrantibus, non ab Administratoribus, seu Rectoribus praedictae Capellae S. C. sancivit: *Nucerina Paganorum 2. Maii* 1705.

4. Patres Oblati Congregationis S. Caroli, qui in Ecclesia S. Christinae Loci Burgi Manerii sine praejudicio jurium parochialium recepti degunt, propria paramenta, et alia sacra utensilia Praeposito, sive Canonicis Curatis Ecclesiae Collegiatae dicti oppidi subministrare non tenentur: *Novarien. 12. Decem.* 1705. *dub. VI.*

5. Ac iidem Patres oblati possunt retinere in Ecclesia, et Sacrario S. Christinae propria paramenta, et alia sacra utensilia, renuentibus Capitulo, Praeposito, et Canonicis Curatis Collegiatae Burgi Manerii: *Ibid. dub. VII.*

6. Paramenta, mobiliaque bona, ceteraque Ecclesiae, sive publici Oratorii existentis intra limites Paraeciae S. Mariae loci Rezzonici Larii Lacus utensilia non penes Curatum dictae Parochiae, nec penes aliquem ab illo deputatum, sed penes Capellanum per patronos dicti Oratorii deputandum retinenda, atque custodienda esse, decretum fuit: *Comen. Jur. Par. 21. Aug* 1706. *dub. IX.*

7. In sacra Visitatione Episcopus plurima restaurationem Ecclesiae Parochialis S. Mariae Montis Morelli, ac sacrorum utensilium spectantia demandavit. Omnia exequi libenter ait Rector, praeterquam Lampadis SSmi Sacramenti, et pluvialis utensilia, quae renovari jubentur autumans iisdem Ecclesiam non indigere, aut saltem spectare hoc onus ad Societatem. Ideo S. C., ad quam adiit Rector, dictum decretum esse exequendum statuit: *Recineten. Visit. et Cen. 12. April.* 1710. *dub. II.*

8. Perspicuum quum non esset, quaenam rata pars ex reditibus Capellaniae a Canonico Dominico studioso fundatae cum onere missarum, quas S. C. ad rationem bon. 15. taxavit, detrahenda esset pro sacris utensilibus, et supellectilibus de celebratis, ac

celebrandis missis? responsum fuit servari Bullam Innocentii XII. de celeb. miss. (49): *Amerina Eleem. Miss.* 30. *Aug.* 1710. *dub. IV.*

9. Exposcentibus Syndicis Monialium S. Johannis, ac Officialibus Societatis SSmi Crucifixi oppidi Civitatis Novae supplementum annuorum redituum a Christophoro Magno relictorum, pro utensilibus causa celebrationis missarum, proposita haec fuere dubia; an debeatur supplementum praefatum pro sacris utensilibus? et quatenus affirmative.

10. A quibus debeatur, et in qua summa? resolutum fuit, ad primum affirmative; ad secundum dilata ad aliam Congr. citatis Capellanis: *Firmana Sacr. Sup.* 14. *Nov.* 1711.

11. Episcopus Civitatis Capellanae semel iterumque in sancta Visitatione edixit, ut S. Hieronymi Altare oppidi Carboniani Congregationis Presbyterorum Oratorii S. Mariae in Vallicella urbis, cui onus reliquit missarum Jo. Baptista Picciolottus, sacris supellectilibus, quibus nedum ad decorem destituitur, sed summopere indiget, instrueretur sumptibus Conservatorii puellarum S. Euphemiae, indicto sequestro super fructibus ad ipsum spectantibus. Testator enim idem Conservatorium haeredem post varios substitutionis gradus instituerat, licet onus supellectilium primo haeredi absque limitatione substitutorum. Desuper S. C. quaesita eidem Conservatorium teneri in totum ad praedicta supellectilia, statuit: *Civitatis Castellanae Sacr. Sup.* 17. *Mart.* 1714.

12. Suppresso Conservatorio Piarum Virginum Tertii Ordinis S. Francisci oppidi S. Marcelli, ejus Ecclesia, sacrarium, et bona unita fuerunt Monasterio Monialium S. Catherinae Senensis. Plures in dicta Ecclesia Conservatorii Capellaniae erectae, quarum Rectores autumant sibi ipsis subministrandas esse sumptibus Monasterii praedicti sacras supellectiles, ceteraque necessaria pro missis peragendis. At refragantibus Monialibus decretum a S. C. emanavit, Capellanos debere solvere taxam consuetam pro commoditate sacrorum utensilium, aliorumque necessariorum pro missarum celebratione. Inde insurgentibus iisdem Capellanis S. C. in aliud tempus protendit decretum, addendo ad mentem: *Pistorien. Sacr.* 23. *Junii* 1714.

13. Quum exquisivissent Canonici Ecclesiae Collegiatae S. Mariae oppidi Mathelicae, an sibi liceret retinere aliquid ex eleemosyna missarum pro utensilibus earundem causa paupertatis Sacrarii, et in qua quantitate? S. C. rescripsit dilata, et ad D. Secretarium juxta instructionem: *Camerinen. Sacr. Sup.* 1. *Junii* 1715.

14. Deinde Episcopus in sacra Visitatione animadvertens graves sumptus Sacrarii pro utensilibus missarum, dubia examinari curavit; an Capellani, et alii Sacerdotes etiam Canonici celebrantes in Ecclesia Collegiata S. Mariae terrae Mathelicae pro implendis oneribus missarum propriis Capellaniis, vel sibi ipsis alio titulo, quam ratione Canonicatus incumbentibus teneantur contribuere sacrario dictae Ecclesiae pro sacris supellectilibus, et quatenus affirmative.

(49) Quae incipit *Nuper* 23. *Decem.* 1697.

15. Quaenam taxa sit servanda? rescriptum est dilata, et scribatur Episcopo juxta instructionem (50): 28. *Januar.* 1741. *dub. I. et II.* denique ad primum affirmative, ad secundum servandam esse taxam juxta morem regionis respondit: 9. *Sept. ejusd. anni.*

16. Quoad Capellaniam institutam a Jo. Baptista Altoviti, ad quam ipse nominavit Mathaeum Franciscum Cincium nulla Ecclesia designata, ignoratur, an idem Capellanus solvere utensilia necessaria pro celebratione missae quotidianae, vel haeres teneatur? S. C. respondere placuit affirmative quoad secundam: *Romana Cap.* 6. *Junii* 1716. *dub. II.*

17. Lucretia Ceccopieri legavit Patribus Augustinianis Discalceatis Conventus Jesus Mariae eleemosynam unius Julii pro qualibet missa in eorum Ecclesia celebranda; quae eleemosyna subministranda est ab haerede, et casu, quo Patres excipere missas nolint, celebrarentur eaedem ab aliis Sacerdotibus. Patres vero petunt aliquam praestationem pro utensilibus, et haerede reluctante S. C. decrevit haeredem praeter eleemosynam unius Julii teneri ad sacra utensilia: *Romana Eleem. Miss.* 12. *Dec.* 1716. *dub. I.*

18. Quum in S. C. actum esset de numero missarum, quas Rocchus Cincius mandavit Societati SSmae Conceptionis, et Corporis Christi Ecclesiae SS. Laurentii, et Damasi, S. C. interim celebrari missas ad manualem habita ratione fructuum Legati constituit, sed detrahi expensas pro sacris utensilibus voluit: *Romana Or. Miss.* 19. *Junii* 1717.

19. Communitas Cinguli, et Rectores beneficiorum, ceterique Sacerdotes missam celebrantes in Ecclesia Collegiata dicti Loci contendunt se non teneri ad contributionem utensilium in favorem Capituli, tum ob consuetudinem, tum ob Ecclesiae pingues reditus. Cohaerenti hinc posito dubio, decisum fuit, ut Rectores beneficiorum, Capellanos perpetuos, Canonicos obtinentes praeter Canonicatum Capellanias perpetuas, et ipsum Capitulum pro rata portione onerum perpetuorum teneri ad solutionem utensilium Sacrario ad rationem unius obuli pro qualibet missa, exceptis tantum a solutione utensilium missis adventitiis: *Auximana* 23. *Febr.* 1726.

20. Archipresbyter Ecclesiae Collegiatae oppidi Pontis Curoni minime tenetur ad subministrationem utensilium vini nempe, cerae, et hostiarum Capellanis illis, ac Presbyteris de Clero, qui in propria Ecclesia ratione beneficii, vel Capellaniae celebrant, exceptis illis, cum quibus habet peculiares conventiones; et quoad missas adventitias teneri ad dictam suppeditationem quatenas permittat, eas in sua Ecclesia celebrari; nec teneri, ad has missas adventitias admittendas, nisi solutis per

(50) Que scilicet ei demandaretur, ut firmato statu tam activo, quam passivo sacrerii, et computatis praesertim emolumentis eidem sacrario provenientibus sive ex cera, sive ex funeribus, distinctam una cum utroque praedicto statu transmitteret relationem onerum, redituum, et antiquitatis Capellaniarum, quae in dicta collegiata reperiuntur erectae. *Ibid. sub die* 9. *Sept.* 1741.

celebrantes utensilibus: *Derthonen.* 6. *Julii* 1726. *dub. II. confirm.* 28. *Sept. ejusd. anni.*

21. Card. de Abdua Laicalem fundavit Capellaniam in Ecclesia SS. Ambrosii, et Caroli, assignatis pro ejus dote annuis scutis 60., et imposito onere missae perpetuae. Haeredem autem in bonis Urbe existentibus fecit Congregationem Propagandae Fidei cum onere alendi tot Alumnos. Factum est dissidium circa utensilium subministrationem, utrum illa solvenda sit a praedicta S. Congregatione, vel ab Ecclesia SS. Ambrosii, et Caroli, vel fieri debent expensis Capellani; et etiam an sit standum, vel recedendum a decisis die 24. Aug. 1720.? S. C. ad singula respondit, praevio recessu a decisis, utensilia esse solvenda a Capellano ad rationem scut. 4. quolibet anno, et ad Card. Praefectum: *Romana* 10 *Maii* 1727.

22. Jo. Baptista Martinuccius Moniales S. Elisabeth. urbis Amerinae haeredes fecit, easque gravavit de celebratione 100. Missarum in quolibet mense in earum Ecclesia celebrandarum. Cum hic inde, et argentu, et reliqua sua bona mobilia in pretium redigenda demandasset, ut investirentur in tot locis montium; et cum tam per Parochum, quam per binas Epistolas a testatore post testamentum scriptas ille a pristina voluntate post recessisset, et voluisset, ut dictarum rerum pretium in argentorum, et supellectilium pro Ecclesia, et Sacrario erogarentur; obscurum est, an in emptionem candelabrorum, aliorumque utensilium Ecclesiae impendi deberet pretii residuum. Verum negativa prodiit resolutio: *Ameriana* 15. *Martii* 1727. *dub. II.*

23. Episcopus Maceratae decreverat, ut omnes Sacerdotes in Altari privilegiato Patrum Minorum Conventualium Montis Milonis celebrantes, obulos duos, eorum inspecta paupertate pro paramentis, sacrisque utensilibus solvere tenerentur. Presbyteri, qui ob meram ibi devotionem celebrabant, reclamarunt; et Patres ab his nil praetendere vel exigere posse, sed ab illis, qui ex officio in ipsorum Ecclesia tenebantur, die 14. April. 1685. resolutum extitit. Hac de causa Patres autumarunt, Sacerdotes seculares celebrantes recepta manuali, seu adventitia eleemosyna in eorum Ecclesia, teneri solvere utensilia ad formam dictae resolutionis, et facti sunt voti compotes: *Macera-ten. Utens.* 14. *Maii* 1729. *dub. I.*

24. Utensilia, quae ad missarum a Martha Piconea jussarum in Ecclesia S. Francisci ad Ripam celebrationem inserviunt, ab haereditate solvenda esse firmatum primum fuit: *Romana On. Miss.* 12. *Jan.* 1732. *dub. II.* Sed iterum de suo jure experiri cupiente haerede, recedit S.C. a decisis: 22. *Martii ejusd. anni.*

25. Missam hebdomadalem ordinavit Clara Vassallo celebrandam in Ecclesia S. Mariae septem Dolorum, et hoc onere haeredes gravavit; mandavitque eis, ut assignarent Rectori dictae Ecclesiae aliquod stabile, et tunc ab onere immunes intelligantur. Facta controversia, de utensilium solutione, et in qua quantitate fieri debeat? S. C. quaestionem dirimit de-

cernens solvi debere ab haeredibus dictae Clarae utensilia juxta regionis consuetudinem: *Melevitana Celeb. Miss.* 8. *Maii* 1734. *dub. III.*

26. Camerarius, aliique Officiales Rev. Fabricae S. Mariae de Stella Cathedralis Ecclesiae tenentur subministrare Episcopo supellectiles, et sacra paramenta necessaria pro missae celebratione in suis Capellis domesticis, et in aliis functionibus ibidem peragendis: *Urbevetana* 9. *Febr.* 1737. *dub. I.*

27. Atque eidem Episcopo non sunt praestanda supellectiles, et paramenta sacra extra Civitatem urbis veteris occasione sacrae Visitationis, aliarumque ecclesiasticarum functionum, quae per suam Dioecesim sunt explendae: *Ibid. dub. II.*

28. Et quoad qualitatem dictarum supellectilium, et paramentorum sacrorum debere esse qualitatis gradui Episcopali convenientis S. C. censuit: *Ibid. dub. III.*

29. Patres S. Francisci terrae Argentae tenentur reponere in Capella SSmae Conceptionis in eorum Ecclesia erecta a familia de Martiis veterem lampadem, aliaque supellectilia olim ab illius patronis confecta, et ad alium locum, seu ad usum aliorum Altarium translata: *Ravennaten. App. Miss.* 17. *Aug.* 1737. *dub. IV.*

30. Dictique Patres nequeunt ad libitum eorum ab Altari dictae Capellae crucem, candelabra insimul alligata dissolvere, aliaque sacra supellectilia a patronis pro usu dicti Altaris facta alio invitis patronis asportare: *Ibid. dub. V.*

31. Fabritius de Martinis decem in Ecclesia Monialium S. Ceciliae transtyberim mandavit erigi Capellanias scut. 60. pro quolibet Capellano, qui quotidianas celebrare missas adstringerentur. Eidem vero Ecclesiae decem reliquit loca montium pro utensilibus. Verum moniales reclamant, contendentes parem haud esse scut. 30. summam pro tot Missarum expensis sustinendis. Incrementum itaque petunt utensilium, et usque ad scut. 4. pro qualibet Capellania deberi rescriptum habent: *Romana Utens.* 13. *Sept.* 1738. *dub. I.*

32. Incrementum vero hoc usque ad scut. 4. pro qualibet Capellania, non a Capellanis, sed ab haerede praestari debere, rescriptum est: *Ibid. dub. II. confirmat.* 24. *Sept.* 1740.

33. Episcopus visitans suam Dioecesim animadvertens Ecclesiam Parochialem S. Petri Oppidi Escano concessam in Commendam Abbati SSmae Trinitatis de Sacargia destitutam esse ferme omni supellectili, hinc sequestrum apposuit super decimarum quartam a Parochiae incolis solvendam. Cum in literis Apostolicis exprimatur onus vestium, aut paramentorum Abbatibus injunctum esse, hinc S. C. decretum Episcopi esse sustinendum, declaravit: *Bosanen. Rep. Eccl. Par.* 11. *Mart.* 1741. *dub. I.*

34. Card. Zondandarius Visitatoris Apostolici in Ecclesia S. Angeli in Foro Piscario munere fungens, solvere teneri Canonicos jussit Sacrario Capituli taxam consuetam ad rationem missarum pro usu sacrorum supellecti-ium, cerae, et vini, aliisque necessariis rebus. Renuerunt hoc subire onus Canonici, qui post Canoni-

catum Capellanias perpetuas obtinuerunt, et sacra agunt uti Capellani. Idcirco S. C. consulta decidit, ut pro Capellaniis cum onere missarum posteris etiam a Canonicis, Sacrario Ecclesiae solita utensilia deberentur: *Romana Utens.* 10. *Julii* 1751.

35. Rectores Capellaniarum, quae in Cathedrali Ecclesia fundatae reperiuntur, Sacrario Ecclesiae utensilia solvere recusarunt. Episcopus ad id eos adegit, data optione, ut si solvere nolint proprias candelas, vinum, et paramenta secum ferant. Capitulum igitur venit ad S. C., ut ejus auctoritate Capellani utensilia solvere compellantur. Excusso hinc dubio, resolutio prodiit deberi utensilia: *Terracinen. Uten.* 18. *Febr.* 1758. *dub. I.*

36. A die vero motae Litis, et juxta Dioeceseos consuetudinem deberi firmatum inde fuit: *Ibid. dub. II.*

37. Homines Villae Belloculorum gaudent jure patronatus Ecclesiae Curatae S. Sebastiani, ac inde acquisiverunt etiam cujusdam Capellae nuncupatae *Gioventri* in eadem Ecclesia exactae. Hi convenerunt cumCapellano curato, ut Ecclesiae commodo cederent emolumenta utensilium, et Episcopus refragatus est dehac acquisitione, nec non pactione inita cum Capellanis in eorum electione, et confirmatione; propterea S. C. decidit, applicationem annuorum utensilium, quae solvuntur a Capella praedicta favam eidem Parocho relative ad quantitatem praestationis cerae, vini, et ostiae validam esse: *Fanen. Exeq. Decr. S. Visit.* 22. *Novem.* 1760. *dub. I. confirmat.* 28. *Febr.* 1761.

38. Fundavit Capellaniam quamdam Sernutius Ciccolinius, demandavitque mercedem congruam Capellano abAdministratoribus solvendam. Sed non fuit procul dubio, quis teneatur utensilia missarum persolvere? esse praestanda ab Administratoribus ex fructibus Capellaniae S. C. judicium fecit: *Viterbien. Cap.* 30. *Maii* 1767. *dub. VI. confirmat.* 21. *Novem. ejusd. anni.*

39. Utensilia pro celebratione missarum mille, quas ordinavit Joseph. Camilius Valentinus Auximanus in Ecclesia S. Mariae Lauretanae Nationis Picenae non debentur; etiamsi de magno ageretur sacrorum numero: *Romana Leg.* 22. *Julii* 1758. *dub. II.*

40. Habitatores Montium Pyrenorum in Pagis Barbaruens, Seira, Avi, et Carlania, uniti sunt Abbatiae S. Victorini Ordinis Benedictini, eique decimas, et primitias exsolvunt in scut. 1000. annuis. A duobus Vicariis ab Abbate eligendis his incolis Sacramenta ministrantur, et erudiuntur. Ecclesiae fatiscunt, et pro cultus manutentione indigent candelis, vasis, et supellectilibus, et ea omnia Abbas praestare abnuit. Nunc disputatur, utrum incolae, vel Abbas ad ea paranda astringantur?

41. Et quomodonam pro eorum securitate sit providendum? respondit S. C. dilata, et scribatur Nuncio Apostolico pro informatione, et voto, qui interim mandet per modum provisionis, et sine praejudicio jurium partium subministrari per Abbatem necessaria pro celebratione missarum, et administratione Sacramentorum, et ad D. Secretarium pro compulsoria, et remissoria*Barbastren.* 9. *Jul.* 1757. *dub. I. et II.*

42. Archipresbyter Ecclesiae Parochialis S. Georgii pro erectione duodecim beneficiorum juxta mentem pii fundatoris Xaverii Malerbi percepisse ait scut. 35., quibus commode consulere poterat tam usui sacrorum supellectilium, quam aliis sumptibus; at nunc redactis ad quinque tantum beneficiis, vix ei obventura fore scut. 15. longe imparia ad omnes aequandas supellectilium expensas. Ideo planum reddere optatur, in quam causam cedere debeant scut. 3. ab unoquoque Beneficiato solvenda? et cedere in causam expressam a testatore S. C. rescripsit, et addidit ad mentem (51): *Maceraten.* 16. *Martii* 1771. *dub. V.*

43. Inter cetera Petrus Paulus Bellingambi jussit, ut in Ecclesia PP. Min. Reformatorum facerent octo sacra haeredes quolibet die celebrare cum eleemosyna ob. 12. pro quolibet, Voluit etiam, ut quolibet quinquennio scut. 10. aut 12. Patribus pro sacris utensilibus traderentur. Syndicus putans detrimenti fore Ecclesiae sacrario pro quotidiana octo missarum celebratione tam paucam utensilium praestationem, institit, ut utensilia solverentur juxta taxam Synodalem ad rationem scilicet ob. 2. pro qualibet missa; sed nihil obtinere potuit: *Imolen. Utens.* 4. *Apr.* 1778.

44. Capellae nuncupatae Corpus Christi prope locum Albiniani in Comitatu Venayssino, cujus loci est Baro Alemannus de Passis, supellectilia sacra sunt ub haerede fundatoris ad formam testamenti suppeditanda; *Arausicana* 17. *Junii* 1780. *dub. IV.*

45. Brunorus de Brunoriis ex oppido Corinalti tot missas celebrandas ex fructibus praedii cujusdam voluit, quot essent ejusdem praedii fructus. Difficultas accuratam rationem fructuum habendi occasionem praebuit implorandi, ut numerus missarum praefiniantur, et S. C. ad sacra 228. absque ulla detractione utensilium numerum statuit: *Senogallien. Oner. Miss.* 22. *Decem.* 1781.

46. Ad Consilium admisit S. C., an omnes, et singuli Canonici Collegiatae Ecclesiae S. Michaelis teneantur contribuere pro expensis utensilium Parochialium, seu ad dictas expensas teneantur solummodo Prior, et Sub-Prior animarum curam habentes, S. C. respondit affirmative, ita tamen ut unusquisque contribuat prorata parte suae congruae: *Firmana* 6. *Sept.* 1763. *dub. III.*

47. Ea a fructibus haereditatis a Canonico Jacobo Ghilini relictae segreganda pro manutentione sacrorum utensilium est quantitas, quae Episcopo visa fuerit: *Alexandrina* 10. *Dec.* 1785. *dub. III.*

48. Quum Ecclesia Parochialis S. Donati loci Polendae unita olim Mensae Episcopali ad statum collativum redacta fuisset, ob id ab eadem mensa nonnulla praedia fuerunt Parocho assignata pro congrua conservatione ejus, et onerum imp-

(51) Mens est, ut si eadem summa insufficiens forte videatur ad ea omnia aequanda onera, ad quas juxta testatoris mandatum Archiepiscopus adigitur; itaut detrimentum aliquod seu dispendium sit ei obventurum, curat Episcopus huic malo occurrere, et rem totam eo modo componere, ut uniuscujusque praejudicium avertatur, et nec Beneficiati plus debito graventur, neque Archipresbytero damnum inferatur: *Regist. Lit.* 155. *die* 18. *Martii* 1771.

mento, jure decimandi retento. Parochus nimis gravatum se reputans quaesivit, ad quem onus supellectilium spectat? S. C. ad eum tam pro tempore praeterito, quam pro futuro pertinere dijudicavit: *Brictinorien. Congr.* 10. *Decem.* 1785. *dub. III. confirmat.* 15. *Sept.* 1787.

49. Suam mentem S. C. interrogata aperuit, quid de sacris utensilibus, ad quorum solutionem onerantur Canonici Ecclesiae Cathedralis, decernendum sit? responditque juxta votum Episcopi (52) *Ecclesien.* 9. *Sept.* 1786. *dub. VIII.*

50. Canonici, et Archipresbyter Ecclesiae Parochialis S. Petri montis Murtiani in Collegiatam erectae a S. C. quaesiverunt, num onus Ecclesiam providendi de sacris indumentis, luminibus, ceterisque divino cultui necessariis spectet ad solum Archipresbyterum, vel dividendum sit inter eum, et ceteros Capitulares? S. C. respondit ut servaretur decretum Episcopi: *Senogallien.* 13. *Junii* 1789. *dub. III.*

51. Alienatio supellectilium demoliendae Ecclesiae suppressi exigui Conventus S. Augustini *della Voltre*, et suppressi Sodalitii S. Monicae in ea erecti, denegatur Canonico Milich in commodum suae Praebendae Theologalis, quae erecta fuerat cum bonis suppressi illius parvi Conventus; et praescribitur, addicendas illas esse Sodalitiis in Ecclesia Parochiali erectis: *Brictinorien.* 24. *Nov.* 1792. *dub. III. confirmat.* 17. *Junii* 1797.

Uxor, *vide Matrimonium.*

Xenia, *vide Episcopus* §. *XXIII.*

Xenodochium, *vide Hospitale.*

(52) *Vide not.* 176. *tom.* 2. *pag.* 137.

FINIS PRIMAE PARTIS.

PARS SECUNDA

DE TITULIS CAUSARUM

Quæ in Thesauro Resolutionum Sacræ Congregationis Concilii ab anno 1700. *usque ad annum* 1800. *propositæ, et definitæ fuerunt, una cum aliis selectis, et in eodem Thesauro relatis, quæ ab initio Sacræ Congregationis usque ad dictum annum* 1700. *tractatæ, ac absolutæ sunt.*

Abellinen. (1) et Frequentina 28. Novem. 17. Decem. 1701. 28. Julii 18. Aug. 1703.
Conc. 28. Febr. 1711.
Eleemos. Mis. Conv. 6. et 27. Aug. 19. Nov. 1746. 14. Jan. 25. Febr. 15. Apr. ac 17. Junii 1747.
Irreg. 7. et 28. Julii 1770. 20. April. et. 4. Maii. 1771.

Abulen. (2) 27. Julii 1585.
anno circiter 1582.
21. April. 1587.
1. Decem. 1593.
6. April. 1606.
1. Decem. 1640.
24. Febr. 1653.
seu Placentina Dimissor. 21. Apr. et 5. Maii 1703.
Anniv. 16. et 30. Maii 1778. 15. Maii 1779.
Benef. 12. et 26. Jan. 1732.
Matrim. 26. Martii ac 9. Apr. 1718.
Offic. 16. et 30. Maii. 1778.
Servit. Chor. 23. Jan. 1790.

Acernen. (3) 17. Maii 1636.
5. Maii 1646.
Commut. Volun. 2. Maii 1693.
Distrib. Quot. et Jub. 10. et 24. Maii 1738. 11. April. 1739.
Vic. Cap. 11. Martii 1702.
Vic. Cap. 23. Febr. 1709.

Acerratum (4) 5. Julii 2. et 23 Aug. 1727.
Cathed. 21. Julii 13. Sept. 20. Decem. 1755.
seu Matheranen. et Acheruntina Spolii 18. Dec. 1734. 15. Jan. 1735.

Acheruntina (5) 15. Maii 1638.
et Matheranen. Visit. SS. LL. 3. Martii 1668.

(1) *Avellino* urbs Episcopalis Hirpinorum unita Frequentino sub Archiepiscopatu Beneventano.

(2) *Avila* urbs Episcopalis in Castella vetere Hispaniæ sub Archiepiscopatu Compostellano.

(3) *Acerno* urbs icentium Episcopalis sub Archiepiscopatu Salernitano.

(4) *Acerra* Urbs Campaniæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Neapolitano.

(5) *Accerenza, o Cirenza* urbs Archiepiscopalis in Basilicata Provincia regni Neapolitani Mateolæ unita.

seu Matheranen. Cur. Anim. 15. Dec. 1708. 7. Dec. 1709.
Dispens. 16. Junii 1770. et 8. Junii 1771.

Adjacen. (6) 8. Febr. 1659.
Distrib. 11. Julii 1671.
Punct. et Celebr. 10. Sept. 1678. 20. Sept. 1704.
Concur. 12. April. 1710.
Disp. 26. Januar. 1709.
Distrib. 24. Julii, et 21. Aug. 1762.
Matrim. 26. Febr. 6. Maii 1752.
Null. Matr. 6. Decem. 1755. 8. et 29. Maii 1756.
Restit. in Int. 1. Decem. 1714. 24. April. 1717.

Adrien (7) 14. Martii 1637.
Irreg. 31. Maii 1783.
Paroch. 18. Decem. 1773. 22. Jan. 1774.

Aegitanien. (8) Dispens. 19. April. 1692.

Aerinen. (9) Canonic. 16. et 30. Jan. 1717.

Aesina (10) Leg. 4. Maii 1697.
26. Martii 9. Apr. 1718. 1. Apr. 16. Dec. 1719.
28. Aug. 18. Sept. 1723.
4. et 18. Decem. 1762. 25. Jun. 1763.
26. Nov. 1785.
20. Maii 1786. 7. Julii 1787.
Capell. 22. April. 26. Aug. 1719.
Capell. 23. Martii 1765. 20. Junii 11. Julii 8. et 29. Aug. 1767.
Capell. 18. Maii 1765.
Cathed. 23. Febr. et 15. Mart. 1771.
Concur. 1. Decem. 1708.
Concur. 12. Maii. 1736.
Demolit. 26. Aug. 1780.
Elect. Conc. 18. Jul. et 8. Aug. 1711.
Funer. 2. Decem. 1702.
Jur. Elig. Conc. 16. Martii 1720.
Jur. Bapt. 15. Julii 1797.
Jur. Nomin. Conc. 30. Sept. 1702.
Jur. Sepel. 15. Decem. 1703.
Leg. 4. et 25. Apr. 1789.
Legat. 19. Jun. et 21. Aug. 1706.
Matrim. 22. Julii et 2. Sept. 1758.
Med. Ann. 1. et 22. Julii 9. Sept. 1741.
Mis. Conv. 15. Jul. et 5. Aug. 1780.
Pens. 13. Maii 1702.
Quar. Fun. 14. Jun. 1710.
Reduct. Miss. 18. Nov. 1797.
Reduct. Ser. Ch. 27. Aug. 1791.
Sepult. 1. et 22. Sept. 1714.
Subs. Dot. 21. Aug. 11. Sept. ac 27. Nov. 1784. 19. Dec. 1789. 23. Jan. 1790.
Susp. et Irreg. 28. Julii 19. Aug. 1702.
Trans. Eccl. Par. 7. Dec. 1709.
Trans. Miss. 24. Mart. 21. Apr. 1787.

Aginnen. (11) Irreg. 14. Mart. 1705.
Irreg. 9. et 30. Julii 1768.

Agrien. (12) 11. Decem. 1621.

(6) Sive Ajacen *Ajaccio* Urbs Corsic Marittima Episcopalis sub Archiepiscopatu Pisano.

(7) Sive Hadrien *Adria* Urbs Venetice in ora Episcopalis, cujus sedes habet Rhodigli, sub Archiepiscopatu Ravennate.

(8) *Vide Egitaten.*

(9) *Vide Ariamen.*

(10) *Tesi* Urbs Erläo Episcopalis in Provincia Marchiæ Romano Pontifice immediate subjecta.

(11) *Agen* Urbs Aquitaniæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Burdigalensi.

(12) *Agria*, o *Eghen* Urbo Archi Episcopalis in Hungaria Trans. Danubiana.

Irregul. 10. et 31. Mart. 1770.
Agrigentina (13) Disp. 12. Dec. 1767. 16. et 30. Jan. 1768.
Matrim. 15. Mart. 1727.
Profes. 16. Decem. 1702. 13. Jan. ac 19. Maii 1703.
Restit. in Int. 11. ac 25. Jan. 1716.
Alatrina (14) 24. Mart. 1612.
12. Febr. 1661.
20. Aug. 1785.
25. Jan. et 8. Febr. 1727.
20. Aug. 1785.
9. April. 7. Maii, 20. Aug. 10. Sept. 26. Nov. 1785. 2. et 16. Decem. 1786. 7. Julii 1787.
Dot. 3. Febr. 2. et 30. Martii 1776.
Fund. Coll. 11. Junii 1729.
Seu Verulana Ordin. 15. April. 1747.
Retedia. Cap. 8. et 29. Julii 1775.
Reduct. Miss. 16. Jan. 20. Febr. 1712.
Reduct. Oner. 27. Aug. 1791.
Serv. Ch. 24. Apr. 1784. 9. Jul. 1785.
Visit. SS. LL. 10. Jul. 1780.
Albanen. (15) 23. Sept. 1617.
Benepl. 21. Iunii 1698.
Deput. Er. et Adm. 29. Mart. 10. Maii, et 21. Junii 1692.
Distrib. 9. Dec. 1690.
27. April. 8. Jun. 1. Oct. et 16. Nov. 1720.
10. Martii 1742.
27. April. 11. Maii, 24. Aug. et 14. Sept. 1748.
18. Sept. 1756.
4. April. 16. Maii 29. Aug. 178 . et 26. Martii 1791.
Benepl. 17. Nov. 1703.
Benepl. 2. Maii. 1711.
Capel. 11. Martii 23. Apr. 1774.
Emph. 14. Jan. 3. Mart. 1792.
Funer. 20. Febr. 1723.
Leg. 3. Oct. 1705.
Reduct. Miss. 27. Martii 1706.
Semin. 23. Junii 11. Aug. ac 1. Sept. 1742.
Sub. Dot. 3. et 24. Sept. 1707. 28. Julii ac 18. Aug. 1708.
Alben. (16) 24. Martii 1792.
Abbat. 3. et 24. Martii 1703.
Irreg. 8. et 29. Aug. 19. Sept. 1772. 18. Dec. 1773. 22. Jan. et 26. Febr. 1774.
Reduct. Mis. Conv. 17. Junii 1786.
Reduct. Miss. 4. Apr. et 16. Maii 1778.
Albinganen. (17) Cath. 2. Decem. 1644.
Irreg. 23. Martii 1697.
26. Sept. 28. Nov. 1795.
15. Junii 20. Julii 1793.
24. Aug. et 28. Sept. 1765.
21. Nov. et 22. Decem. 1778.
Aedif. Eccl. Par. 20. Jan. et 3. Febr. 1787.
Concur. 28. Aug. 18. Sept. 1723.
Cur. Anim., et Func. 29. Jul. 19. Aug. 9. Sept. 1752.
Irreg. 3. Febr. 7. April. 1753.
Leg. 21. Maii 9. Jul. 17. Sept. 1757.

(13) *Girgenti* urbs Siciliae Episcopalis sub Archiepiscopatu Panormitano.
(14) *Alatri* urbs Episcopalis Latinu in Hernicis modo Campaniae Romanae immediate Romano Pontifici subjecta.
(15) *Albano* urbs Episcopalis Latii prope Romam; ejus Episcopatus uni ex senioribus Cardinalibus tribuitur.
(16) seu Alba Pompeja *Alba* urbs Episcopalis Liguriae sub Archiepiscopatu Mediolanensi.

Matr. 12. Febr. 28. Julii et 9. Sept. 1724.
Mis. Conv. 9. Aug. 1788. 23. Jan. 27. Febr. 1790.
Proces. et Null. Inter. 11. Julii 1750.
Red. Mis. Conv. 11. et 25. Jan. 8. Febr. 1783.
Red. Miss. 24. Nov. 15. Dec. 1792.
Red. Oner. 8. Febr. 14. Mart. et 14. Nov. 1716.
Irreg. 21. Jan. 11. Febr. 1797.
Irreg. 20. Jan. 1798.

Albintimilien. (18) Cens. 18. Jun. 1746.
Commut. On. Miss. 25. Jan. 15. Febr. 1772.
Interd. 12. Maii 16. Jun. 1770.
Matr. 22. Maii 1751. 12. Jul. 2. Aug. 13. Sept. et 22. Novem. 1755.
Null. Matr. 30. Jan. 1768.
Orat. 20. Maii 1747.
Red. Miss. 3. Febr. 2. Mart. 1765.
Susp. Orat. et Cens. 20. Maii 1747.
Union. Dec. 22. Jan. 26. Febr. 15. Apr. 20. Maii 1752.
Vacat. 19. Maii, et 16. Junii 1787.

Alerien. (19) 30. Julii 1757.
Can. Pœnit. 19. Apr. 10. Maii 1777.
Ind. 17. Dec. 1701.
Leg. 12. Aug. 1758. 24. Nov. 1759. 8. Mart. 7. et 21. Jun. 1760.
Sepul. 17. Jan. 1756.

Alexandrina (20) anno 1581.
17. Junii 1630.
26. Apr. 1653.
20. Sept. 1657.
Distr. 25. Sept. 1694.
4. et 18. Martii 1719.
21. Febr. 1728.
19. Sept. et 21. Nov. 1767.
26. Nov. et 10. Dec. 1785.
28. Julii 18. Aug. 1787.
15. Dec. 1787. et 19. Januar. 1788.
18. Julii et 8. Aug. 1789.
Canon. 8. et 29. Aug. 1789.
Disp. 8. April. 1786.
Fun. 7. et 28. Aug. 1745.
Mis. Conv. 7. et 28. Jul. 1770.
Mis. Conv. 18. Dec. 1773. 22. Jan. 1774.
Prepos. 31. Aug. 1771. 12. Jun. 1773.
Red. Miss. 27. Nov. 1790.
Serv. Ch. 9. et 30. Julii 1768.
Serv. Ch. 20 Mart. et 17. Apr. 1790.
Suppr. Can. 17. Jun. 1702.
Susp. 31. Aug. 28. Sept. 1771 ac 11. Jan. 1772.

Alexanen. (21) 23. Junii 11. Aug. et 1. Sept. 1742.
Celeb. Miss. 12. et 26. Jan. 1743.
Distrib. 30. Julii 1735.
Funer. 13. Julii, et 3. Aug. 1743.
Irreg. 3. et 17. Dec. 1740.
Serv. Eccl. 10. et 24. Jan. 1733.
Spolii 21. Apr. et 23. Jun. 1742.
Synodi 16. Dec. 1741. ac 20. Jan. 1742.
Vic. Cap. 17. Dec. 1712.

(18) *Vide Ventimilien.*
(19) *Aleria*, o *Leria* urbs Corsicæ Maritima Episcopalis sub Archiepiscopatu Pisano.
(20) Seu Alexandria Statiellorum *Alessandria della Paglia* urbs Liguriæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Mediolanensi.
(21) *Alessano*, urbs Salentinorum Episcopalis sub Archiepiscopatu Hydruntino.

Algaren. (22) 12. Januar. 1695.
seu Turritana Jurisd. 6. Jul. 3. Aug. 1709.
Subs. Charit. 5. Julii et 2. Aug. 1738.
Aliphana (23) 5. Junii 1706. 3. et 17. Dec. 1707.
10. April. 1723.
Admin. Pior. Loc. 18. Julii 1705.
Admin. Pior. Loc. 8. Maii 1706.
Cur. 12. Jan. 1726.
Procur. 18. Jul. 1705.
Redd. Rat. 3. et 17. Dec. 1718. et 18. Martii 1719.
Resid. 10. ac 24. Januar. 1705. 21. Aug. 1717.
Serv. Ch. 29. Jan. et 12. Febr. 1707.
Serv. Ch. 27. Apr. 1709.
Taxæ 4. et 18. Febr. 1702.
Vic. Cap. 8. Jul. 1702.
Amalphitana (24) 6. Febr. 1700.
28. Julii et 19. Aug. 1724.
30. Sept. 1724.
17. Januar. 14. Febr. 18. Julii 1761.
Asser. Sacr. 1. 29. Apr. 1713.
Canonc. 10. Apr. 1717.
Cathed. 5. Sept. 1705. 26. Febr. 1707.
Cathed. et Procur. 24. Jan. 28. Febr. et 14. Mart. 1739.
Funer. 14. Jun. 1704.
Jurisd. 30. Sept. 2. Dec. 1702. 27. Januar. 9. Junii 1. Sept. 1714.
Matrim. 2. et 30. Apr. 18. Jun. ac 9. Jul. 1757.
Oner. Miss. et Cur. Anim. 13. Apr. 1715.
Ordin. 13. Julii, 3. Aug. 1765.
Preposit. 5. et 26. Aug. 1719. 13. Jan. et 24. Febr. 1720.
Restit. in Integ. 8. Aug. 1711.
Trans. Sacram. 9. Junii 1714.
Americana (25) 2. et 23. Maii 1722.
13. Junii 1722.
Visit. SS. LL. 24. Januar. 1733. et 3. April. 1734.
Amerina (26) 15. Januar. 1639.
3. Febr. 1629.
2. Maii 1643.
Erect. Canon. 25. Junii 1695.
Transit. Paroch. 17. Aug. 1697.
15. Martii 1727.
10. Junii 1741. et 26. Januar. 1743.
28. Januar. 1747.
8. Maii et 17. Julii 1756.
24. Novem. 15. Dec. 1764. 26. Aug. et 16. Sept. 1769. 28. Sept. 1771.
Appl. 7. Sept. et 23. Nov. 1776.
Assoc. Fun. 7. et 28. Jul. 1781.
Appl. Hered. 24. Sept. 12. Nov. 1712.
Capell. 29. Apr. 13. Maii 1713.
Capell. 22. Januar. 26. Febr. 12. Mart. 1763.
Distrib. 16. Dec. 1713. 13. Jan. 1714.
Dotium 5. Sept. 1716.
Eleem. Miss. 2. ac 30. Aug. 1710.
Erect. Canon. 6. Junii 1705.
Funct. 3. Dec. 1757.
Indul. 22. Sept. 17. Nov. et 15. Dec. 1753.

(22) *Alghier*, *Alguer*, urbs Sardiniæ Maritima Episcopalis sub Archiepiscopatu Turritano.

(23) *Alife*, urbs Samnii Episcopalis sub Archiepiscopatu Beneventano.

(24) *Melfi*, urbs Archiepiscopalis Picentinorum Littoralis.

(25) Meridionalis *America*, Quarta Orbis pars noviter detecta.

(26) *Amelia*, urbs Umbriæ Episcopalis Romano Pontifici immediate subjecta.

Leg. 27. Junii 1705.
Matrim. 15. Dec. 1715. 12. Jan. 1715.
Matrim. 15. Jun. 20. Jul. 7. Sept. 1793.
Mis. Conv. 12. Febr. ac 12. Mart. 1746.
Oner. Can. 8. Maii 1762.
seu Interamnen. Ordin. 11. Aug. 1750.
Preb. Theol. 15. Mart. 1710.
Pret. Grett. Sem. 24. Sept. ac 12. Nov. 1712. 17. Jun. 1713. 1. ac 22. Sept. 17. Nov. ac 1. Dec. 1714.
Procur. 20. Dec. 1755.
Reduct. et Disp. 17. Julii, et 7. Aug. 1773.
Spons. 13. ac 27. Junii 1711.
Subs. Dot. 5. Julii 1710.
Trans. 26. Mart. 1707.
Trans. Miss. 30. Julii 1785.
Trans. Par. 8. Maii 1706.
Trans. Par. 17. ac 31. Mart. 1708.
Visit. SS. LL. 16. Dec. 1730.
Visit. SS. LL. 10. Febr. 1781.

Amprien (27) Synodi 8. Maii 1694.
Decim. 14. Nov. 1716. 31. Julii et 21. Aug. 1717.
Null. Prof. 20. Jan. 21. Apr. 1787.
Quar. Fun. 6. Jun. 1716. 5. ac 29. Junii 1717.
seu Emporien. Red. Miss. 15. Mart 5. Apr. 1794.

Anagnina (28) 23 Aug. 1681.
Process. 9. Dec. 1662.
Resid. 12 Dec. 1676.
Theol. 23. Junii 1674.
17. April. 1706.
20. Aug. 17. Sept. 1768.
18. Martii, 15. Apr. 1780. ac 28 Julii 1781.
10. Febr. 18. Aug. et 15. Sept. 1781.
Appl. et Ind. Abess. 17 Dec. 1796.
Distrib. 27. Maii 1713.
Distrib. 8. Junii 1720.
Distrib. 28. Febr. 14. Mart. 1795.
Distrib. Quot. 2. Febr. 28. Mart. 1714.
Erect. Capell. 9. et 30. Julii 1768. 10. Febr. 10. Mart. 1770. 31. Aug. 28. Sept. 1771. 14. Mart. ac 4. Apr. 1772.
Erect. Coll. 3. Oct. 1711.
Ind. 7. Junii, et 3. Jul. 1777.
Jub. 9. Sept. 1797.
Lect. 30. Julii 1701.
Pens. 5. et 19. Sept. 1778.
Red. Miss. 9. April. 1785.

Anconitana (29) Feb. 1587.
14. Febr. 1609.
2. Aug. 1670.
Jurisd. 22. Mart. 1681. et 26. Apr. 1687.
5. Julii 1727.
10. Julii 1751.
Appl. 13. Jan. 1753.
Benepl. 13. et 27. Mart. 1762.
Canon. 22. Junii et 13. Jul. 1743.
Capell. 24. Aug. 1709. 30. Aug. 1710.
Capell. 12. Junii 1762.
Capell. 12. Maii 1770.
Celeb. Miss. 9. Apr. 1707.
Emph. 17. Aug. 1793.

(27) seu Emporien. vel Ciritaten., seu de Ampurias *Castel Aragonese*, urbs Sardiniæ Maritima unita cum Civitarensi Episcopalis sub Archiepiscopatu Turritano.

(28) *Agnani*, urbs Episcopalis Latii olim, nunc Campaniæ Romanæ immediate Romano Pontifici subjecta.

(29) *Ancona*, urbs Episcopalis Piceni Umbriæ unita Pontifici Romano immediate subjecta.

Jurisd. 8. Junii et 13. Julii 1782. 15. Mart. 5. Apr. 1783.
Leg. Pii 28. Sept. 23. Nov. 1771.
Matr. 6. Aug. 1712.
Matr. 10. Sept. 1735.
Matr. 19. Jan. 16. Mart. 1793.
Miss. 16. Mart. 20. Apr. 1782.
Null. Matr. 10. Maii 1760.
Null. Prof. 19. Maii 1708.
seu Senogallien. Ord. 28. Sept. 1754.
seu Camerinen. Ordin. 14. Mart. 1795.
Pior. Oner. 7. Dec. 1715. et 11. Jan. 1716.
Rest. in Int. 8. et 28. Julii 1702. 30. Aug. ac 20. Sept. 1704.
Spons. 27. Jan. 10. Febr. 16. et 31. Mart. 1748.
Trans. Miss. 7. Febr. 14. Mart. 1789.
Vend. 21. Apr. 1792.

Andrien. (30) 14. Mart. 1620.
8. Maii 1649.
20. Jan. 10. Febr. 1759. 11. Sept. 1762. 23. Apr. 30. Julii 22. Sept. 26. Nov. 1763. 18. Febr. 24. Mart. 12. Maii 1764. 30. Aug. 20. Sept. 20. Dec. 1766. 24. Jan. 29. Aug. 19. Sept. 1767. 18. Aug. 15. Sept. 1770.
Access. ad Proc. 11. Jan. 1711.
Aggr. 17. Aug. 7. Sept. 1737.
Benep. 11. ac 25. Jan. 1776.
Disp. ab Irr. 20. Jan. 1781.
Donat. 19. Aug. 1713.
Edict. 29. Nov. 1710. 24. Jan. 1711.
Particip. 1. Jun. 1709.
Process. et Int. 6. Julii 1709.
Serv. et Part. 14. Aug. 4. et 25. Sept. 1700.

Angelopolitana (31) 14. Maii 1648.
Capell. 18. Nov. 1730. 13. Jan. 22. Sept. 1731. 5. Apr. 1732.

Anglonen. (32) et Tursien. 2. Octob. 1723.
15. et 29. Jan. 1724.
Cath. Dec. et Quar. Fun. 30. Jan. 1723.
Conc. 1. Junii 1737.
Exempt. 5. Junii 3. et 24. Julii 1734.
seu Tursien. Irr. 20. Jul. 17. Aug. 1793. 25. Jan. 1794.
Inval. Erect. Par. 15. Nov. 20. Dec. 1704.
Jurisd. Dep. Vic. Cap. 1. Sept. 15. Dec. 1753.
Jurisd. 24. Aug. 1709. 18. Apr. 16. Maii 1711. 4. Aug. 22. Sept. 17. Nov. 1714. 28. Mart. 16. Maii 6. Junii 4. Jul. 28. Nov. 1716. 16. et 30. Jan. 1717.
Par. 15. Dec. 1736.
Par. 12. Mar. 1746.
Præem. 24. Maii 1727. 13. Junii 1733. 9. et 23. Jan. 1734.
Var. Ind. Exact. 15. Nov. 20. Dec. 1704. ac 9. Jan. 1706.

Angolen. (33) 4. Febr. 1786.

Amicien. (34) Disp. 8. et 29. Julii 1769.

(30) *Andri*, o *Andria*, urbs Episcopalis Apuliæ Peucetiæ sub Archiepiscopatu Traniensi.

(31) In America vocatur *Los Angeles*, aliter *Puebla de Los Angeles*, italice vero *Angelopoli*, *Tlascala*; urbs Novæ Hispaniæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Mexicano in Indiis Occidentalibus.

(32) *Anglona*, o *Tursi*, urbs Lucaniæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Achenontino, hac tempestate eversa, cujus Episcopus Tursi moratur.

(33) *Angola*, regio Africæ Meridionalis Episcopalis sub Archiepiscopatu Eborensi.

(34) seu Podium *Le Puy*, urbs Galliæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Biturice si.

Antequeren. (35) in Indiis Occidentalibus 22. Apr. 1719.
Antissiodoren. (36) Rest. in Int. 24. Jan. 1705.
Antuerpien. (37) 13. Aug. 1571.
Jurisd. 18. Nov. 1662.
Erect. Coll. 8. ac 28. Julii 1702.
seu Ruremonden. Rest. in Int. 10. Jan. 1705. et 10. Julii 1708.
Aprutina (38) mense Decem. 1584.
15. Novem. 1698.
Prof. seu Matr. 20. Apr. 1697.
Leg. 29. Febr. 1676.
19. Maii et 28. Julii 1787.
Capell. 29. Nov. 1704. 28. Mart. ac 2. Maii 1705.
Distrib. 7. Junii 1755.
Irreg. 15. Dec. 1708.
Matrim. 19. Jan. et 9. Febr. 1754.
Ord. 11. Jan. 1710.
Paroch. 27. Febr. 1706.
Par. 23. Junii 21. Julii 1764.
Serv. Ch. 20. Dec. 1738. et 10. Jan. 1739.
Visit. 18. Jul. 1705.
Apten (39) 23. Sept. 2. Dec. 1758. 11. Aug. 1759.
Ind. 27. Junii 1733. 8. Maii 1734.
Apuana (40) 20. Febr. 1796.
Red. Miss. 24. Nov. 1792.
Red. Miss. 15. Dec. 1792. 20. Sept. 1794.
Red. Miss. 9. Sept. 1797.
Aquen. (41) 8. Julii 1719.
20. Nov. et 4. Dec. 1723.
Capell. 20. Jan. ac 3. Febr. 1787.
Celeb. Miss. 15. Dec. 1731. ac 12. Jan. 1732.
Concion. 1. Mart. 2. Aug. et 13. Sept. 1749.
Confor. Conc. 17. Apr. 1734.
Dism. 13. Julii 3. 24. Aug. 1720. 31. Maii, 2. Aug. 1721. ac 15. Maii 1723.
Erect. Cap. 2. Aug. 1760.
Exemp. 9. Junii 1714.
Jur. Elig. Sep. 19. Aug. 1752.
Jur. Par. 5. 19. Maii 9. Jun. 1708. ac 27. Apr. 1709.
Præem. et Jur. Par. 9. Febr. 8. Mart. 1732.
Red. 30. Maii 27. Jun. 21. Nov. et 19. Dec. 1772.
Rest. in Int. 18. Febr. 1702.
seu Arelaten. Rest. in Int. 26. Jun. 17. Julii 14. Aug. 4. Sept. 1700. 29. Jan. ac 19. Febr. 1701.
Red. Oner. 29. Januar. 19. Febr. 1791.
Aquilana (42) 17. Junii 1594.
5. Febr. 1604.
4. Maii 1613.

(35) *Antequera*, o *Guaxaca*, Provincia Novæ Hispaniæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Mexicano in Indiis occidentalibus.

(36) *Auxerre* urbs Galliæ Celticæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Senonensi.

(37) *Anversa*, urbs Episcopalis Brabantiæ sub Archiepiscopatu Melchiniensi.

(38) *Teramo* quæ dicitur etiam Interamnia, aut Theraman., urbs Preguttiorum, in Aprutio Episcopalis immediate Romano Pontifici subjecta.

(39) seu Aptæ Juliæ *Apt*, urbs Galliæ Narbonensis Episcopalis sub Archiepiscopatu Aquensi.

(40) *Pontremoli*, urbs Episcopalis in Liguria a Pio VI. Pont. Max. erecta sub Archiepiscopatu Genuensi.

(41) seu Aquæ Statellæ *Acqui*, urbs Episcopalis Liguriæ, sub Archiepiscopatu Mediolanensi.

(42) *Aquila*, urbs Episcopalis in Aprutio Vestinorum Regni Neapolitani immediate Romano Pontifici subjecta.

23. Maii 1626.
27. April. 1630.
14. Aug. 1632.
12. Dec. 1643.
19. Junii 1649.
24. Febr. 1652.
Serv. 27. Sept. 1659.
13. Julii 3. 24. Aug. 7. Sept. 1720. 28. Mart. 18. Apr. 1722.
18. Apr. 1722.
3. Febr. 3. Mart. 1725.
4. Aug. 1. Sept. 1725. ac 6. Julii 1726.
10. et 24. Maii 1727.
2. 16. Junii 7. Julii 1731. 26. Jan. 5. Apr. ac 19. Julii 1732.
7. Febr. 20. Mart. 8. ac 29. Maii 1756.
3. et 17. Junii 1780.
Capell. 2. et 16. Maii et 18. Julii 1733.
Comm. Vol. 28. Jul. 1703.
Conc. 20. Dec. 1738.
Dism. 25. Jan. 8. Febr. 1744.
Distrib. 7. Julii 1736. ac 28. Sept. 1737.
Ind. 13. Febr. 20. Martii, 26. Junii 1745.
Irr. 28. Nov. 1711.
Irr. 17. Apr. ac 15. Maii 1790.
Jurisd. 10. Maii, 7. 21. Jun. 1760. 18. Julii 1761.
Jurisd. super Ap. Or. 17. Febr. 21. Apr. ac 5. Maii 1731.
seu Null. Jur. Visit. 5. Jul. 1710.
Jurisd. 31. Julii 1723.
Jur. Par. 30. Julii 20. Aug. ac 3. Sept. 1701.
Matr. 1. Junii 1715.
Praem. 31. Julii, 21. Aug. et 11. Sept. 1728. 17. Febr. 10. Martii, 22. Sept. 1731.
Red. Miss. 17. Sept. 26. Nov. 1796.
Rest. in Int. 21. Maii 1707.
Trans. Par. 26. Mart. 1707.
Un. seu Trans. Par. 10. Jan. 1711. 5. Martii ac 9. Apr. 1712.
Un. Par. 28. Febr. 14. Mart. 1711.

Aquilejen. (43) 14. Nov. 1626.
Canonis. 16. Febr. 1743.
Miss. Conv. 30. Mart. ac 13. Apr. 1715.
Susp. a Div. 12. Febr. 12. Mart. 30. Apr. 9. Julii, 6. Aug. 1746.

Aquinaten. (44) 20. Febr. 1677.
12. Jan. 1726.
19. Nov. 1746.
Erect. Par. 28. Martii 1711.
Irr. 20. Aug. 17. Sept. 1774. 18. Martii ac 8. Apr. 1775.
Matr. 27. Mart. ac 5. Junii 1706. 29. Jan. 12. Febr. 1718.
Par. 19. Jan. 2. Mart. ac 18. Maii 1765.
Partic. 14. Jun. 1704.
Susp. et Cens. 24. Jan. et 28. Febr. 1750.

Aquipendien. (45) Arch. 20. Junii 1671.
Distr. 29. Nov. 1692.
Jub. 23. Mart. 1697.
4. Julii 1722.
28. Jan. ac 21. Febr. 1728.
21. Apr. 1787.

(43) *Aquileja*, urbs Patriarchalis Istriae Venetiaeque olim amplissima; hodie excisa, et Utini translata est, sed tantum Archiepiscopalis; quia Patriarchatus Venetiis fuit tributus.

(44) *Aquino*, urbs Episcopalis Latii, in Regno Neapolitano Ponti Cuno unita in Archiepiscopatu Capuano, sed immunis ab ejus jurisdictione.

(45) seu Aquae Taurinae, *Acqua pendente*, urbs Episcopalis Hetruriae, modo in Patrimonio ditionis Ecclesiae Romano Pontifici immediate subjecta.

Benef. 17. Febr. 1742.
Cath. 20. Dec. 1766.
seu Clusina Diac. 2. 16. Maii 1716. 13. Mart. 17. Apr. ac 13. Nov. 1717.
Exp. 22. Jul. ac 23. Sept. 1758.
Funct. 18. Dec. 1773. 22. Jan. ac 26. Febr. 1774.
Ind. 18. Mart. 1. Apr. 1719.
Oner. Miss. 14. Mart. 4. Apr. 1772.
seu Soanen. Perm. 9. Febr. 1715.
Exhum. Cad. 26. Febr. 1707.
Miss. 2. Maii 1711.
Visit. SS. LL. 12. Martii 1718.
Arausicana (46) 3. 17. Junii 1780.
Arboren. (47) 3. et 24. Apr. 1700.
26. Jan. 23. Febr. 1771.
Disp. 13. Mart. 1784.
Arelaten. (48) Disp. 17. Febr. 1731.
Aretina (49) 26. Octob. 1613.
24. Martii 1614.
28. Apr. 1629.
31. Julii 1627.
Capell. seu Can. 29. Nov. 1698.
Benepl. 11. Jan. 1710.
Capell. 21. Julii 1742.
Comm. Vol. 6. et 20. Mart. 1700.
Concor. 16. Jan. 1712.
Decl. seu Comm. Vol. 15. et 29. Jan. 19. Febr. 1701.
Disp. 20. Aug. 17. Sept. 1774. ac 18. Mart. 1775.
Erect. Can. 21. Apr. et 5. Maii 1703.
Mis. Conv. 18. Nov. et 16. Dec. 1769.
Rest. in Int. 26. Jan. 1709.
Rest. in Int. 6. Aug. 1712.
Rest. in Int. 18. Nov. 1747.
Argentinen. (50) Rest. in Int. 13. Febr. 1694.
Matr. 10. Nov. 1674.
Votor. 12. ac 26. Jan. 1743.
Arianen. (51) 28. Apr. 1635.
13. Febr. 1672.
12. Dec. 1699.
2. Aug. 1727.
Assist. 19. Apr. 17. Maii 1704.
Canon. 7. 28. Febr. 28. Nov. et 12. Dec. 1733.
Congr. 30. Januar. et 20. Febr. 1717.
Distr. 18. Aug. 1731.
Partic. 22. Aug. 12. Sept. 1739. 16. Dec. 1747. ac 13. Januar. 1748.
Ariminen. (52) 23. April. 1589.
22. Aug. 1637.
8. Junii 1679.
Confer. Cas. Consc. 18. Julii 1699.
8. 29. Aug. 1722., 24. Apr. 15. Maii, 17. Julii 1723.
6. et 20. Dec. 1727. 31. Julii 1728. 12. Mart. 1729.
14. et 28. Jan. 1741.
2. et 16. Dec. 1747. 13. et 27. Jan. 1748.
22. Nov. 1755. 7. Aug. 11. Dec. 1756. 22. Jan. ac 30. Julii 1757.
seu Feretrana 12. Dec. 1778. 16. 30. Jan. 1779. et 24. Apr. 1784.

(46) *Grange*, urbs Episcopalis sub Archiepiscopatu Arelatensi in confinio Delphinatus.
(47) *Oristano*, o' *Oristugni*, urbs Sardiniæ Archiepiscopalis in ora occidua.
(48) *Arles*, urbs Galliæ Narbonensis Archiepiscopalis.
(49) *Arezzo*, urbs Hetruriæ Episcopalis Romano Pontifici immediate subjecta.
(50) seu Argentina *Strasburg*, *Argentina*, urbs Alsatiæ Germaniæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Moguntino.
(51) *Ariano*, urbs Episcopalis Hirpinorum sub Archiepiscopatu Beneventano.
(52) *Rimini*, urbs Æmiliæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Ravennate.

21. Junii 1794.
Benef. seu Capell. sup. Redin. 23. Sept. 18. Nov. 1747.
Benepl. 10. Maii 1710.
Capell. 28. Junii 1704.
Capell. 26. Febr. 12. Mart. 1774.
Celebr. Miss. 12. Febr. 12. Mart. 1757.
Commut. Miss. 14. Mart. 13. Junii 1711.
Commut. Vol. 1. Sept. 1759.
Commut. Vol. 9. Sept. 2. Dec. 1775.
Conc. 19. Julii et 9. Aug. 1766.
Conc. 26. Mart. 23. Apr. 7. Maii 1735.
Demol. et Trans. Miss. 16. Febr. et 5. Apr. 1788.
Dism. 26. Mart. 1763.
Eccl. Par. 24. Nov. 1792.
Erect. Coll. 26. Sept. 1739.
Erect. Par. 18. Jul. et 8. Aug. 1789. 21. Aug. 18. Sept. 1790.
Jur. Par. 20. Sept. 1710. ac 10. Jan. 1711.
Jur. Par. 18. Apr. 1722. 14. Apr. et 9. Jun. 1725. 6. Julii 1726.
Leg. 27. Nov. 18. Dec. 1790.
Med. Ann. 18. Dec. 1734. ac 15. Jan. 1735.
Miss. Conv. 18. Sept. 1751.
Mont. Piet. sup. Conf. Rect. 9. et 30. Julii 20. Aug. 1768.
Null. Matr. 16. Mart. 1720. 8. Martii 1721.
Ord. 10. Jan. 1705.
seu Feretrana Ord. 10. Decem. 1746. 14. Jan. 1747.
Leg. 11. Febr. 1797.
Leg. 18. Jul. 1795.
Erect. Coll. 30. Martii 1743.
Præm. 7. et 28. Julii 1731.
Red. 13. Mart. 3. Apr. ac 8. Maii 1773.
Red. 19. Julii, 16. Aug. ac 6. Sept. 1783.
Red. 13. Martii 1784.
Red. Miss. 18. Junii 1796.
Rep. Eccl. Cath. 19. Sept. 1789.
Rest. in Int. 17. Jun. 1702. ac 20. Dec. 1704.
seu Anconitana Rest. in Int. 20. Mart. ac 18. Apr. 1744.
Serv. Ch. 3. 24. Julii 1784.
Subs. Dot. 23. Jun. 1708.
Subs. Dot. 22. Sept. et 15. Dec. 1759.
Susp. Oner. 13. Martii 1784.
Susp. Oner. 20. Dec. 1788. ac 25. Apr. 1789.
Trans. Cap. 20. Dec. 1732. 8. Aug. 1733. et 17. Apr. 1734.
Trans. Oner. Miss. 18. Sept. 27. Nov. 1779.
Subs. Dot. et Fabr. Eccl. 26. Sept. 1795.
Vend. 15. Sept. 1792. 20. Apr. 1793.

Asculana (53) Dep. Vic. Cap. 14. Mart. 1699.
Irreg. 8. Jul. 1690.
Part. 18. Nov. 1662.
Visit. Diœc. et Distr. 8. Maii 1683.
5. Junii, 18. Dec. 1706. 15. Jan. 1707.
3. 14. Mart. 1725.
23. Febr. ac 16. Mart. 1726.
20. Dec. 1727. 17. Jan. 1728.
24. Jul. et 21. Aug. 1762. 22. Jan. et 26. Febr. 1763.
11. Julii, 8. et 29. Aug. 1767.
6. Mart. 17. Apr. et 15. Maii 1779.
6. Maii 1786.

(53) *Ascoli, urbs* Episcopalis in Piceno, Romano Pontifici immediate subjecta.

7. et 21. Junii 1788. 16. Aug. et 20. Sept. 1794.
21. Junii et 12. Julii 1788. 17. Jan. et 7. Febr. 1789.
29. Aug. 1789.
14. Martii 18. Apr. 1795.
5. Junii et 10. Julii 1790.
Benepl. 9. Julii 1796.
Benepl. Ap. 10. Maii, 12. Julii et 2. Aug. 1755.
Benef. 17. Aug. 1793.
Capell. 2. Dec. 1786.
Capell. 3. et 24. Mart. 1792.
Capell. 27. Febr. 20. Mart. 31. Julii 1790. 17. Dec. 1791. 3. Mart. 1792.
Capell. sup. Disp. 22. August. 1750.
Cath. 28. Mart. 18. Apr. 2. Maii 1733. 10. Febr. et 10. Mart. 1759.
Cath. 17. Apr. ac 22. Maii 1734.
Coadj. 12. Martii 1785.
Commut. Vol. 20. Jan. 1776.
Conf. Conc. 21. Apr. 6. Oct. 1703.
Conf. Conc. 7. Jul. 1708.
Dimin. Oner. 8. Maii 1734. 29. Jan. 1735.
Dism. 11. Apr. 1739.
Disp. 20. Maii 1786.
Distrib. 23. Jul. 13. Aug. 1707. 17. 31. Mart. et 23. Jun. 1708.
Erect. Ben. 19. Nov. 1735.
Erect. Canon. 17. Julii, 7. Aug. et 18. Sept. 1756.
Erect. Mans. 20. Jan. 1759.
Erect. Par. 19. Dec. 1795. 26. Nov. 1796.
Funct. Eccl. 1. Sept. 1753.
Funct. et Jur. Par. 25. Jan. 1. ac 22. Martii 1755.
Irreg. 19. Jun. ac 10. Jul. 1790.
Jurisd. 12. et 26. Mart. 1763.
Jurispatr. 6. Jun. 12. Dec. 1716. 16. Jan. 1717.
Jur. et Func. Par. 8. et 29. Aug. 1733.
Leg. Pii 10. et 24. Jan. 1733.
Leg. 14. Julii 1734.
Matr. 4. Junii 1768.
seu Montis Alti Ort. 7. Febr. 1733.
Ordin. 24. Mart. 21. Apr. 1792. 15. Jun. 14. Dec. 1793.
Paroch. 30. Julii 1763. 15. Dec. 1764. ac 2. Maii 1765.
Paroch. 24. Nov. ac 22. Dec. 1781.
Process. 3. Febr. 1753.
Reæd. Eccl. 11. Maii 1720. 21. Jun. 1721.
Red. Miss. 18. Sept. 27. Nov. ac 18. Dec. 1773.
Red. Miss. 14. Febr. 1778.
Rest. in Int. 14. Mart. 14. Nov. 1705.
Vic. Per. et Exer. Mus. 24. Aug. 1748.
Visit. 4. Febr. ac 4. Mart. 1719.

Asculana in Apulia (54) Rem. Jur. Mag. 4. Aug. 1691.
5. Julii 1749.
Celeb. Miss. 9. Febr. ac 16. Martii 1737.
Rest. in Int. 22. Sept. ac 17. Nov. 1736.

Assisien. (55) 24. Mart. 1612.
12. Jan. 1697.
Elect. Vic. Cap. 11. Maii 1669.
Irreg. 9. Febr. 1697.
10. Sept. 10. Dec. 1785. 11. Jan. 1786.
Cath. 18. Dec. 1734. ac 15. Jan. 1735.

(54) seu Asculum Satrianum, *Ascoli*, urbs Episcopalis in Apulia Daunia sub Archiepiscopatu Beneventano.

(55) *Assisi*, urbs Umbriæ Episcopalis, immediate Romano Pontifici subjecta.

Commut. Vol. 12. Maii, 2. Jun. 21. Julii 1764.
Congr. 9. Sept. 2. Dec. 1786. 20. Jan. ac 3. Febr. 1787.
Cur. Anim. 16. Nov. 1709. ac 24. Maii 1710.
Decim. 5. Julii 1710.
Jur. Patr. 2. Jun. 7. et 28. Julii 1703.
Ord. 23. Jan. 1706.
Par. 27. Nov. ac 18. Dec. 1773.
Prof. 28. Nov. 1705.
Quar. Fun. 14. Febr. 1761. ac 22. Januar. 1763.
Rest. in Int. 6. 20. Mart. 3. Apr. 1700.
Rest. in Int. 12. Jan. 1704.
Spons. 14. Jun. 1749.
Subs. Dot. 16. April. 7. Maii 1791.
Stip. 17. Sept. 1796.

Asten. (56) 11. Julii 1626.
3. Febr. 1646.
Capell. 14. Febr. 1699.
Admin. et Part. 12. Julii 1687.
14. Maii 1763.
9. Julii 1785. ac 8. Apr. 1786.
30. Aug. et 20. Sept. 1788.
Benepl. 19. Nov. 1718.
Capell. 28. Aug. 1751.
Celebr. Miss. 30. Maii ac 27. Jun. 1772.
Dism. Par. 6. Dec. 1732. 16. Maii, 29. Aug. 1733.
Eleem. Miss. 15. 29. Mart. 1710.
Irreg. 3. Mart. 1714.
Jub. 26. Aug. 1780.
Jur. Fun. 20. Sept. 1710. ac 28. Febr. 1711.
Jur. Par. 13. 27. Nov. 1717. 29. Jan. ac 12. Febr. 1718.
Matrim. 2. 30. Mart. 18. Maii 1776. 1. Martii 1777.
Null. Prof. 24. Aug. 1709. 15. Mart. 5. Julii, 20. Sept. 1710.
Offic. Fabr. 21. Jun. 2. Octob. 1721.
Oner. Miss. 28. Febr. 1711. 12. Nov. 1712. 16. Dec. 1713.
Oner. et Appl. Miss. 29. Mart. 1710.
Resig. Benef. 30. Martii, 3. Apr. 8. et 22. Maii 1734.
Rest. in Int. 28. Febr. 14. Mart. 1739.
Visit. SS. LL. 10. Febr. 1781.
Union. 12. Dec. 1716. 16. Jan. 1717.
Trans. Mis. 31. Maii 1794.

Astoricen. (57) 29. Apr. 1578.
Arch. 12. Jan. 1704.
Arch. 9. Jan. 1706.
Visit. SS. LL. 28. Nov. 12. Dec. 1733. ac 22. Maii 1734.
Union. 16. Maii 1711.

Atrien. (58) 5. et 19. Dec. 1722.
23. Junii 1725.
Celeb. Miss. 21. Apr. 5. Maii, et 23. Jun. 1708.

Attrebaten. (59) 9. Sept. 1594.

Audomaren (60) 13. Januar. 1594.
30. Martii 1594.
Conf. Conc. 16. Jan. 1700.
Dimiss. et Cens. 10. Jan. 1711.

(56) *Asti*, quæ dicta a nonnullis Asta Pompeja, urbs Liguriæ sub Archiepiscopatu Mediolanensi.

(57) *Astorga*, urbs Hispaniæ Tarraconensis Episcopalis sub Archiepiscopatu Compostellano.

(58) sive Adrien, vel Hadrien *Alri*, urbs Piceni Episcopalis in Aprutio Pennensi unita in Archiepiscopatu Teatino, sed ab ejus jurisdictione immunis.

(59) *Arras*, urbs Galliæ Belgicæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Cameracensi.

(60) seu Sancti Audomari *Sant'Omer*, urbs Belgii Episcopalis sub Archiepiscopatu Cameracensi.

Avenionen. (61) mense Martii 1586.
25. Octob. 1583.
26. Maii 1612.
13. Jan. 1635.
Distrib. 7. Jan. 1640.
29. Aug. 19. Sept. 1733. 21. Aug. 1734.
12. Sept. 1750.
Capell. 16. Sept. 1780.
Distrib. 4. ac 25. Sept. 1700.
Ind. 26. Jan. ac 9. Febr. 1715.
Jub. 10. Febr. 17. Mart. 1781.
Jurisd. 11. Mart. 1741.
Jur. Par. 22. Sept. 15. Decem. 1759. 1. et 22. Mart. 1766. 19. Sept. ac 21. Nov. 1778.
Matr. 6. Mart. 1700. 5. Mart. 9. 23. Apr. 1701. 9. Jan. 1706.
Matr. 26. Febr. 1704. 9. Apr. 7. Maii, 13. Aug. 1707.
Matr. 5. Apr. 1704. 4. Dec. 1706. 12. Jan. 1709. 25. Jan. 8. Febr. 1710.
seu Auriacen. Matr. 12. Martii, 2. Apr. 1757. 9. ac 30. Julii 1768.
Rest. in Int. 10. et 24. Maii 1738.
Rest. in Int. 24. Jan. 10. Febr. 1748.
Rest. in Int. 5. et 26. Junii 1779.
Serv. Chor. 16. Dec. 1786. ac 20. Jan. 1787.
Union. 20. Novemb. 4. Decem. 1706.

Aversana (62) 12. Martii 1635.
seu Casertana Ordin. 26. Sept. 1693.
Dissol. Un. 5. Sept. 3. Octob. 1705.
Elec. Ex. Syn. 2. et 16. Maii 1739.
Irreg. 2. Aug. 1755.
Jub. 20. Mart. 3. Apr. 1700.
Null. Un. 12. Jul. ac 23. Aug. 1755.
Un. 6. Oct. 1703. 5. Apr. 1704.

Augustana (63) Jurisd. 14. Dec. 1630.
7. Apr. 1731.
29. Jan. 12. Febr. 1735.
Benef. 3. 24. Mart. 1736.
Irreg. 19. Dec. 1772.
Jur. Dep. Oecon. 2. Julii 1707.
Matr. 24. Nov. 1742.
Null. Matr. 20. Jan. 1759.
Paroch. 10. Maii 1760.
Prof. 30. Apr. 1729.

Aurien. (64) 9. April. 1785.
Ordin. 20. Mart. 8. Maii 1745.
Paroch. 14. 28. Mart. 6. Junii 1716.
Vic. Cur. 4. et 18. Maii 1715.
Union. 12. et 28. Febr. 1707.
Un. 12. et 16. Dec. 1724.

Auxeren. (65) Rest. in Int. 19. Nov. 1707.
Auximana (66) 13. Nov. 1649.
12. Julii 1631.
18. Nov. 16. Dec. 1724. 23. Feb. 1726.
24. Aug. 1748.
6. 20. Decem. 1760. 25. Sept. 1762.

(61) *Avignon*, urbs Archiepiscopalis Galliae Narbonensis.

(62) *Aversa*, urbs Campaniae Episcopalis in Archiepiscopatu Neapolitano, sed ab ejus jurisdictione immunis.

(63) Seu Augusta Vindelicorum, *Ausburg*, o Augusta, urbs Germaniae Episcopalis sub Archiepiscopatu Moguntino.

(64) *Orense*, urbs Hispaniae Episcopalis sub Archiepiscopatu Compostellano.

(65) *Ossuro*, urbs Dalmatiae Episcopalis sub Archiepiscopatu Tadrensi.

(66) *Osimo*, urbs Episcopalis Piceni unita Cinglano, Romano Pontifici immediate subjecta.

17. Jan. 1761.
18. Maii, 8. Jun. 23. Nov. 14. Dec. 1765. 11. Jan. 1766.
Reædif. Eccl. 6. 20. Maii, 2. Sept. 1747. 22. Mart. 1755.
Appl. Mis. 7. Febr. 1756.
Capell. 22. Mart. 26. Apr. 1755. 15. Dec. 1787.
Capell. 21. Jan. 19. Aug. 1797.
Capell. 2. et 16. Dec. 1702.
seu Cingulana Cath. 10. 31. Mart. 28. Apr. 21. Julii 1759. et 25. Jun. 1763.
seu Camerinen. Confer. Conc. 5. Dec. 1722.
Comm. Vol. 27. Jun. 18. Julii 1761. 8. Maii, 12. Junii 1762. 12. Martii ac 2. Junii 1764.
Conc. sup. Dec. 17. Sept. 1796. 11. Febr. 1797.
Conc. 15. Julii, 12. Aug. 2. Dec. 1747.
Disp. 21. Jun. 1766.
Disp. 5. 19. Julii, 29. Nov. 1777. 10. Jan. et 30. Maii 1778.
Emph. 7. et 18. Apr. 12. Maii 1781. 29. Nov. 1783. 10. Jan. 1784.
seu Lauretana Fun. 8. 29. Jul. 1752. 24. Mart. 1753.
Ind. 4. Junii, 9. Julii 1768.
Jub. 19. Aug. 9. Sept. 1786.
seu Camerinen. Jurisd. 12. Julii 1721. 5. Dec. 1722.
Leg. 12. Julii 1794.
Moder. Tax. 18. Sept. 27. Nov. 1773.
Oner. Miss. 3. et 24. Aug. 1709.
Par. 18. Mart. 6. Maii 1797.
Procur. 8. Februar. 15. Martii 1723.
Restaur. Eccl. Par. 5. et 26. Aug. 1719.
Servit. Ch. 20. Aug. 3. Sept. 26. Nov. 1701. 28. Julii 19. Aug. 1702.
seu Cingulana Serv. Ch. 19. Sept. 21. Nov. 1778.
Subs. Dot. 17. Mart. 7. 28. Apr. 24. Nov. 1781.
Trans. Miss. 8. Jun. 1771. 15. Febr. 14. Mart. 1772.
Vend. Bon. 18. Aug. 1764. 9. Febr. 2. Mart. 1765.

Bajocen. (1) Rest. in Int. 16. Januar. 1700.

Balneoregien. (2) Par. 19. Jul. 1698. 17. Dec. 1763. 14. Jan. 1764. 12. Junii 17. Julii 1773. 8. 29. Julii 1775. 7. Sept. 23. Nov. 1776.
seu Urbevetana 7. Junii 1777. 29. Nov. 1783.
Benef. 21. Nov. 1744.
Canon. 23. Junii 1714.
Cens. 20. Aug. 17. Sept. 1757.
Disp. 21. Jun. 1760.
Eccl. Cath. 22. Junii 13. Julii 17. Aug. 1776. 7. et 28. Aug. 1779.
Eccl. Cath. 18. Dec. 1790. 28. Maii 1791. 21. Julii 1792. 23. Febr. 16. Martii 1793.
Elect. Alum. 14. 28. Jan. 25. Aug. 16. Sept. 1769.
Emph. 18. Junii 30. Julii 1796.
Imp. 12. Maii, 10. Junii 1770.
Jur. Par. 23. Nov. 14. Decem. 1771.
Matrim. 24. Jan. 1711.
Miss. Par. et Conv. 8. Julii 19. Aug. 1713.

(1) *Bajeux*, urbs Galliæ Celticæ in Normannia: Episcopalis sub Archiepiscopatu Rothomagensi.

(2) seu Novempagi, *Bagnorea*, urbs Episcopalis Hetruriæ, modo Provinciæ Patrimonii ditionis Ecclesiæ, immediate Romano Pontifici subjecta.

Obs. Matr. 12. 26. Mart. 1763.
Præsent. 12. Jan. 1704.
Bambergen. (3) Canon. 28. Septemb. 1726.
seu Nullius Fulden. Incomp. 30. Sept. 1713. 14. 28. Apr. 1714. 23. Febr. 1715.
Spons. 19. Febr. 5. Mart. 1701.
Barbastren. (4) 9. Julii 1757.
Barchinonen. (5) Arom. 12. August. 1679.
26. Nov. 1701.
7. Febr. 1755.
28. Sept. 23. Nov. 1765. 19. Sept. 12. Nov. 1767.
4. Junii, 9. 30. Julii 1768. 17. Junii 1769.
16. Dec. 1769.
Amot. Ins. 24. Jan. 1705.
Capell. 28. Jan. 28. Julii, 30. Sept. 1730.
Capell. sup. Exem. Brev. 30. Sept. 18. Nov. 1730.
Capell. 6. Maii 17. Junii 1752. 3. Febr. 24. Mart. 1753.
Disp. 5. et 19. Dec. 1739. 16. ac 30. Jan. 1740.
Erect. Comm. 1. Apr. 9. Sept. 1702.
Jub. 22. Sept. 1759. 19. Apr. 1760. 28. Febr. 1761.
Jur. Par. 17. Dec. 1712. 21. Jan. 13. Maii 1713.
Matrim. 5. Jun. 20. Nov. ac 4. Dec. 1723.
Matrim. 22. Maii, 21. Aug. 1734.
13. Febr. 5. Martii, 23. Apr. 1735.
Oper. Pii seu Mis. Quot. 22. Jul. 1758. 20. Jan. 1759.
Ordin. 2. Octob. 1717.
Process. 13. Julii, 3. Aug. 1765.
Baren. (6) 16. Dec. 1673.
26. Junii, 17. Julii, 28. Aug. 1756. 30. Julii, 20. Aug. 19. Nov. 3. Dec. 1757. 28. Januar. 1758.
14. Mart. 4. Apr. 16. Maii 1767.
Benef. 21. Nov. 1739.
Congr. et Exp. 1. Sept. 24. Nov. 1759. 12. 26. Jan. 9. Febr. 1760.
Distrib. Miss. 13. Sept. 1749.
Irreg. 5. 26. Junii, 17. Julii 1779.
seu Modunien. Matrim. 5. Mart. ac 9. Apr. 1701.
Matrim. 29. Aug. 1733. 20. Mart. 4. ac 18. Dec. 1734.
Null. Matr. 16. Mart. 4. Maii, ac 22. Junii 1754.
Pens. 10. Febr. 10. 31. Mart. 28. Apr. 30. Junii 1759.
Preced. 19. Apr. 21. Junii 1760.
Stren. et Cath. 20. Dec. 1732.
Basileen. (7) 21. Apr. 5. Maii, 25. Junii, 1. Sept. 1742.
22. Sept. 15. Dec. 1753. 9. Febr. 1754.
seu Constantien. Unio. 26. Mart. 1768.
Bayonen (8) et Pampilonen. Benep. 13. Mart. 1717.

(3) *Bamberga*, urbs Episcopalis Germaniæ in Franconia in Archiepiscopatu Moguntino, sed ab ejus jurisdictione exempta.

(4) *Barbastro*, urbs Hispaniæ Tarraconensis in regno Aragoniæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Cæsaraugustano.

(5) seu Barcinonen. *Barcellona*, urbs Episcopalis Hispaniæ in Catalaunia sub Archiepiscopatu Tarraconensi.

(6) *Bari*, urbs Archiepiscopalis Apuliæ Peucetiæ.

(7) *Basilea*, urbs Germaniæ ad Rhenum Episcopalis sub Archiepiscopatu Vesuntino, seu Bisuntino.

(8) *Bayone*, urbs Hispaniæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Auxitani.

Bellii (9) 27. Mart. 1632.
Matr. 29. Maii 1683.
Subs. Dot. 18. Sept. 1683.
Bellicastren. (10) Appl. Sacr. 13. Sept. 1670.
Serv. 21. Aug. 1706.
Bellunen. (11) 27. Apr. 1630.
18. Nov. 1651.
Beneventana (12) 10. ac 24. Jan. 1784.
22. Maii ac 21. Aug. 1784.
8. Apr. 1786.
4. Apr. 1789.
Disp. 17. Jul. 7. ac 28. Aug. 1779.
Conc. 18. Aug. 1703.
Disp. ab Irr. 26. Aug. 16. Sept. 1780.
Disp. 26. Januar. 23. Febr. 20. Apr. 1782.
Irr. 18. Nov. 1769.
Matr. 15. Apr. 25. Septemb. 2. Dec. 1758. 28. Apr. 1759. ac 20. Sept. 1760.
Par. 20. Aug. 1757.
Rep. Eccl. 28. Mart. 1716. 31. Julii 1717.
Bergomen. (13) 23. Nov. 1630.
11. Febr. 1696.
3. Decem. 1718.
13. Julii, 3. Aug. 1748.
Irr. 19. Januar. 23. Febr. 1793. 31. Maii et 21. Junii 1794. 18. Nov. 1795.
Jub. 4. Jul. 8. Aug. 1716.
Ord. seu Liter. Testim. 18. Jul. 1745. 17. Julii 1747.
Pii Leg. Celeb. Miss. 4. Maii, 20. Julii 1754.
Reduct. Miss. 19. Junii, 10. Julii 1728.
Bisaccia'um (14) 1. ac 15. Martii 1738.
Disp. Matr. 19. Junii 1706.
Irr. 11. Apr. 2. Maii 1739. 10. Junii 1741. 22. Sept. 1742. 18. Apr. 1744.
Bisinianen. (15) 17. Aug. 1630.
2. Decem. 1628.
18. Nov. 2. Dec. 1741. 2. Junii 1742.
Festiv. 22. Febr. 1710.
Oblat. 18. Aug. 1703.
Par. 3. Apr. et 2. Maii 1756.
Bisantina (16) mense Martii 1587.
22. Apr. 1719.
Disp. 15. Apr. 17. Jun. 1752. 3. Apr. 1756.
Rest. in Int. 18. Junii, 9. Julii 1701.
Rest. in Int. 5. Mart. 9. Apr. 11. ac 25. Junii, 24. Septemb. 1712.
Rest. in Int. 9. Sept. 1713.
Rest. in Int. 13. Jan. 1714.
Rest. in Int. 17. Mart. 23. Jun. 1714.

(9) *Paesi Bassi*, *La Fiandra*, pars veteris Galliæ Belgicæ, modo inferioris Germaniæ.

(10) seu Chonia, *Belicastro*, urbs in Regno Neapolitano, et Calabria ulteriori Episcopalis sub Archiepiscopatu Siberenensi.

(11) *Belluno*, urbs Venetiæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Utinensi.

(12) *Benevento*, urbs Archiepiscopalis in Regno Neapolitano.

(13) *Bergamo*, urbs Cenomanorum Venetæ ditionis Episcopalis sub Archiepiscopatu Mediolanensi.

(14) seu Romulea, *Bisaccio* urbs Episcopalis in provincia ulteriori Regni Neapolitani unita S. Angeli Lombardorum sub Archiepiscopatu Compsano.

(15) seu Besidiæ, *Bisignano*, urbs Episcopalis Brutiorum in Calabria citeriori in Archiepiscopatu Rossanensi, sed ab ejus jurisdictione exempta.

(16) seu Bisontina, *Besançon*, urbs Galliæ Lugdunensis Archiepiscopalis in Comitatu Burgundiæ.

Rest. in Int. 12. Febr. 12. Mart. 1718.
Rest. in Int. 29. Jan. 12. Febr. 1718. ac 21. Jan. 1719.
Rest. in Int. 12. et 26. Jan. 1743.

Bitecten. (17) 14. Aug. 1608.
18. Decem. 1627.
16. Novem. 1686.
22. Novem. 6. Dec. 1721.
Benef. 20. Nov. 4. ac 18. Dec. 1745.
Repar. Pal. Epis. 1. et 15. Dec. 1703.

Biterren. (18) 20. Sept. 1727.
Disp. 24. Sept. 1740.
Ord. Subd. 21. Aug. 1790.
Par. 17. Junii 1702.

Bituntina (19) Anniv. 1. Julii 1679.
Dep. Sub. Collect. 4. Maii 1697.
1. Aug. 26. Sept. 1739.
Elect. Vic. Cap. 6. Junii, 4. Julii 1739.
Matr. 15. 29. Jan. 2. Julii 1718.
Miss. 24. Sept. 19. Nov. 1729. 9. Julii, 20. Aug. 1735.
Serv. Ch. 15. Sept. 24. Novem. 1770. 26. Jan. 23. Febr. 1771.
Spons. 28. Apr. 1714.
Spons. 23. Jun. 4. Aug. 1725. 4. ac 18. Maii 1726.

Bobien. (20) 16. Martii 1630.
16. Febr. 1743.

Bojanen. (21) 14. Nov. 1654.
17. Sept. 19. Nov. 1757.
23. Sept. 1758.
Cens. 18. Apr. 9. Maii 27. Jun. 1744.
Disp. et Sp. 19. Dec. 1750. 16. Jan. 1751.
Erec. et El. 18. Apr. 9. Maii 27. Jun. 1744.
Jur. Par. ac Præm. 21. Apr. 1731. 10. et 24. Maii 1732.
Matr. 8. Junii, 3. Aug. 1720. ac 8. Martii 1721.
Præm. 19. Apr. 1760.
Sp. 10. Martii 1742.

Bononien. (22) Disp. 16. Julii 1695.
Mens. Feb. 1597.
27. Martii 1602.
20. Junii 1620.
Jur. Par. 17. Nov. 1691.
Test. 25. Febr. 1679. 23. Aug. 1692.
Un. et Red. Miss. 1. Mart. 1687.
21. Maii 1718. 26. Jan. 1723. 9. Sept. 1724.
3. ac 17. Dec. 1718.
24. Febr. 1720.
19. Sept. 1722.
14. Febr. 10. Jun. 8. ac 28. Jul. 1724.
14. Apr. ac. 17. Nov. 1725.
1. Sept. 1725.
7. Sept. 1726.
17. Apr. 15. Maii 1728.
20. Nov. 1734. 9. Julii 1735.
22. Maii, 12. Jun. 3. Jul. 1762. 26. Mart. ac 23. Apr. 1763.
26. Nov. ac 17. Dec. 1763.
27. Apr. ac 18. Maii 1765.
8. Jun. 13. Julii 1765. 22. Mart. 19. Apr. 10. Maii 1766.
4. Apr. 1778.

(17) *Bitetto*, urbs regni Neapolitani in provincia Bariana Episcopalis sub Archiepiscopatu Barensi.

(18) seu Biteren. *Béziers*, urbs Galliæ Narbonensis Episcopalis sub Archiepiscopatu Narbonensi.

(19) seu Butuntina *Bitonto*, urbs Apuliæ Peucetiæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Barensi.

(20) *Bobi*, *Bobbio*, urbs Episcopalis Liguriæ sub Archiepiscopatu Genuensi.

(21) seu Bovianen. *Bojano*, urbs Episcopalis Samnii sub Archiepiscopatu Beneventano.

(22) *Bologna*, urbs Archiepiscopalis in Æmilia.

21. Jun. 1783. ac 6. Maii 1786. 28. Maii 1791.
3. Julii 1784.
11. Dec. 1784. ac 15. Jan. 1785.
14. Martii 1795.
17. Jun. ac 7. Jul. 1787.
17. Dec. 1791. ac 12. Maii 1792.
Anniv. 15. Dec. 1720. 26. Jan. 1771.
Alien. 11. Maii, 15. Jun. 1793
Aper. Or. 23. Apr. 14. Maii ac 27. Aug. 1763.
Aper. Or. et Redin. 15. Jan. 19. Febr. 29. Apr. ac 3. Junii 1780.
Assig. 21. Jun. 6. ac 20. Dec. 1760.
Benepl. 14. 28. Mart. 1744.
Celebr. Miss. 1. Jun. 1709.
Com. Ind. quoad Serv. Ch. 12. Maii 1759.
Com. Vol. 5. 26. Apr. 1788. 15. Maii 1790.
Com. Vol. 17. Sept. 1791.
Com. Vol. 21. Junii 1794.
Com. Vol. et Trans. 17. Junii 1786. 28. Julii, 18. Aug. 1787.
Conf. Conc. 5. Sept. 1711.
Conf. Conc. 14. Febr. 1778.
Disp. 11. ac 25. Jan. 1783.
Dot. 12. Dec. 1716. 16. Jan. 1717.
Exem. 10. Julii 1790.
Fac. Alien. 13. Junii 1711. 5. Mart. 9. Apr. 1712.
Fun. 18. Sept. 1751.
Seu Imol. Hosp. 24. Jul. 1762.
Ind. 18. Sept. 1723.
Indult. 17. Maii 1704.
Jur. Visit. 2. Oct. 1721.
Leg. Miss. 9. Sept. 1702. 12. Jan. 1704.
Leg. Miss. 15. Dec. 1742. ac 12. Jan. 1743.
Matr. 2. Dec. 1702.
Miss. 9. Sept. 1713. 1. 22. Sept. 17. Nov. 1714. 16. 30. Jan. 1717.
16. Dec. 1719. ac 13. Jan. 1720.
Mis. Conv. 24. Nov. 15. Dec. 1792. 11. Febr. 18. Mart. 1797.
Null. Elec. 24. Jan. 1784.
Orat. 2. 23. Jul. 13. Aug. 1729.
seu Ferr. Ord. 14. Nov. 1733.
Præc. 22. Nov. 1738.
Red. 7. 28. Julii 1770.
Red. Leg. 8. 22. Mart. 1760.
Red. Miss. 18. Apr. 1795.
Red. Serv. Ch. 16. Junii. 24. Nov. 1787.
Rest. in Int. 28. Mart. 2. Maii 1705. 17. Apr. 1706.
Rest. in Int. 4. ac. 18. Maii 1715.
Rest in Int. 3. Julii 1734.
seu Parmen. Spons. 25. Sept. 1700. 15. Jan. 1701.
Spon. 4. Julii 1716.
Spon. 26. Mart. 1735.
Subs. Dot. 2. Sept. 1758.
Suppl. Dot. 18. Maii, ac 8. Junii 1726.

Bosanen. (23) 15. Apr. 1592.
Appl. Leg. 16. 30. Jan. ac 13. Mart. 1762.
Com. Vol. 22. Maii 3. Jul. 1784.
Repar. Eccl. Par. 25. Febr. 11. Mart. 1711.
Visit. SS. LL. 6. Feb. 1734.
Visit. SS. LL. 19. Sept. 28. Nov. 1789. 19. Dec. 1795.

Boscodunen. (24) Matr. 13. Febr. 1683.

Boven. (25) Ord. 29. Jan. 12. Febr. 9. Apr. ac 7. Maii 1707.
Tax. Sem. 15. Dec. 1708. ac 12. Jan. 1709.

(23) *Bosa*, *Bosi*, urbs Episcopalis Sardiniæ sub Archiepiscopatu Turritano.

(24) vel Boscum Ducis, Sylva Ducis, *Bois Le Duc*, urbs Belgii in Barbantia Episcopalis sub Archiepiscopatu Mechliniensi.

(25) *Bova*, urbs Brutiorum maritima in ora Calabriæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Rhegino.

Bovinen (26) Matr. 7. et 28. Sept. 1697.
Dec. 22. Mart. 26. Apr. 1755.
seu Sepinen. Rest. in Int. 8. Maii, 10. Julii q751.
Bracaren. (27) anno 1573.
7. ac 21. Junii 1788.
et Aegitanien. 13. Julii 1716.
Dep. 17. Apr. 1734.
Disp. Matr. 6. ac 20. Maii 1747.
Dub. 12. et. 26. Jan. 1715.
Erect. Hos. 12. Aug. 1741.
Ind. 14. Mart. 1711.
Irreg. 12. Apr. 1710. 24. Jan. 1711. 25. Jun. 16. Jul. 1712. 21. Jan. 4. Febr. 1713. 7. Jul. 4. Aug. 1714. 13. Apr. 1715.
Irreg. 3. Apr. 1756.
Red. Miss. 15. Julii 1797.
Red. Miss. 3. ac 24. Sept. 1718.
Red. Miss. 20. Jan. 1798.
Red. Oner. 21. Aug. ac 11. Sept. 1717.
Red. Oner. 21. Nov. 12. Dec. 1778. 16. Jan. 1779.
Rest. in Int. 20. Sept. ac 20. Dec. 1788.
Rest in Int. sup. Circ. 20. Apr. 1793.
Brictinorien. (28) Can. 2. Maii 1676.
Jur. Par. 21. Junii 1687.
20. Apr. 1793.
28. Sept. 20. Nov. 1756.
15. Sept. 24.. Nov. 1792. 17. Junii 1797.
Cong. 14. Dec. 1782. 26. Nov. 10. Dec. 1785. 18. Aug. 15. Sept. 1787.
Irr. 18. Aug. 15. Sept. 24. Nov. 1792.
Jub. 12. Maii 1792.
seu Null. S. Ruphili Jur. Par. 31. Maii 21. Jun. 1766. 26. Nov. 17. Dec. 1768.
Proc. 27. Aug. 1712.
Red. Miss. 28. Nov. 19. Dec. 1789.
Serv. 14. Dec. 1771. 11. Jan. 4. Apr. 9. Maii 1772.
Tax. 24. Mart. 7. Apr. 1753.
Trans. Eccl. Par. 14. Dec. 1782. 26. Nov. 10. Dec. 1785.
Trans. et Perm. 24. Jan. 24. Febr. 14. Mart. 1767.
Trans. On. Miss. 25. Jan. 8. Feb. 1783.
Exempt. et Eleem. 5. Sept. ac 12. Dec. 1711.
Brigantien. (29) 28. Maii, 25. Junii 1791.
Briocen. (30) 22. Junii 1720.
Brixien. (31) anno 1573.
26. Nov. 1611.
27. Mart. 1683.
Matr. 3. Dec. 1667.
Ord. 15. Jan. 1689.
Red. Miss. 1. Dec. 1685.
seu Venetiarum 16. Maii 1705
12. Junii 1762.
Ind. 12. Maii 1759.
Bapt. 11. Febr. 1797.
Dub. Bapt. et Matr. 27. Aug. 17 Dec. 1796.
Irr. 15. Dec. 1764. 19. Januar. 1765.
Rest. in Int. 11. Sept. 1706.

(26) *Bovino*, urbs Episcopalis in Calabria ulteriori sub Archiepiscopatu Beneventano.
(27) *Braga*, urbs Archiepiscopalis in Lusitania.
(28) seu Petra Honorii, *Bertinoro*, urbs Æmiliæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Ravennate.
(29) *Bregantz* apud Lacum Constantiæ.
(30) *Saint Brieux*, urbs Galliæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Turonensi.
(31) *Brescia*, urbs Venetiæ in Cenomanis, Episcopalis sub Archiepiscopatu Mediolanensi.

Rest. in Int. 19. Nov. 10. Dec. 1746. 20. Maii 1747.
Union. et Appl. 21. Jul. 1759.
Voc. in Cap. 8. Mart. 6. Dec. 1760.

Brixinen. (32) 28. Nov., et 12. Dec. 1733.
Canon. 18. Sept. 1790.
Disp. 10. Jan. 1705.
Disp. 1. et 15. Mart. 1738.
Er. Vic. Perp. 16. Febr. 16. Mart. 22. Jun. 1743.

Brugen. (33) 13. Aug. 3. Septemb. 1729.

Brugnaten. (34) 11. Julii 1693.
Coad. 20. Dec. 1755. 17. Jan. 1756.
Coll. 14. Apr. 1725.
Irr. 8. Apr. 6. Maii 1786.
Pleb. et Præe. 18. Sept. 20. Nov. 1745.
Spon. 26. Jan. 1709.
Miss. Conv. 19. Dec. 1795. 23. Jan. 1796.
Miss. Conv. pro Pop. 23. Apr. 28. Maii 1796.

Brundisina (35) 13. Jan. 1594.
Com. Vol. 28. Mart. 1697.
20. Sept. 22. Nov. 1727.
15. Maii, 5. Junii 1728.
Adimp. 5. ac 26. Aug. 1710.
Comm. Vol. 12. Dec. 1711. 27. Jan. 3. Mart. 1714.
Serv. Ch. et Part. 12. Maii 1736.
Part. 18. Nov. 2. Dec. 1741.
Proc. 25. Jan. 8. Febr. ac 14. Mart. 1716.
Red. Oner. 23. Jun. 1714. 30. Mart. 1715. ac 31. Julii 1717.
seu Oritana Rest. in Int. 13. Jun. 1711. 12. Nov. 1712.

Brunen. (36) 3. ac 17. Junii 1780.

Bugellen. (37) 16. Dec. 1786.
Trans. On. 29. Aug. 19. Sept. 1789.

Burdegallen. (38) 9. Julii 1644.
Rest. in Int. 18. Nov. 1702.

Burgen. (39) anno circiter 1582.
6. Oct. 1625.
27. Apr. 1624.
13. Apr. 1720.
18. Sept., 27. Nov. 1779.
Op. Pior. 24. Julii, 21. Aug. 1762. 30. Maii, 20. Junii 11. Julii 1767.
Red. 1. et 15. Mart. 1777.
Trans. Eccl. Par. et Tit. 14. Nov. 1733. et 9. Jan. 1734.

Burgi S. Domnini (40) 24. Maii 1727. 2. 30. Apr. 1729.
Benef. 17. Mart. 1781.
Conv. Cap. 18. Apr. 1711.
Emp. 19. Nov. 1746. 14. Januar. 1747. 10. Febr. 16. ac 30. Mart. 1748.
Jub. 19. Apr. 1704.
Leg. 19. Aug. 1797.
Miss. Conv. 2. ac 16. Maii 1716.
seu Cremon. Ord. 1. Aug. 1750.

(32) Brixen. *Bressanone*, urbs Norici Episcopalis sub Archiepiscopatu Salisburgensi.

(33) *Bruges*, *Brugge*, urbs Belgii, in Flandria Episcopalis sub Archiepiscopatu Mechliniensi.

(34) seu Bruneten. *Brugneto*, urbs Liguriæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Genuensi.

(35) *Brindisi*, urbs Archiepiscopalis Salentinorum maritima.

(36) *Brina*, o *Bruno*, urbs Boemiæ in Moravia Episcopalis effecta a Pontifice Max. Pio VI. sub Archiepiscopatu Pragensi.

(37) *Biella*, urbs Pedemontani in agro Vercellensi Archiepiscopalis.

(38) *Bordeaux*, urbs Archiepiscopalis in Aquitania.

(39) *Burgos*, urbs Archiepiscopalis Hispaniæ Tarraconensis.

(40) seu Fidentia *Borgo San Donnino*, urbs Episcopalis in Lombardia Cispadana sub Archiepiscopatu Bononiensi.

Serv. 22. Jan. 1752.
Subs. Dot. 29. Nov. 1788. 29. Jan. 19. Febr. 1791. 21. Apr. 1792.
Suppr. Can. 11. ac 25. Septem. 1728.
Tax. Sem. 19. Apr. 1704. 27. Jun. 1705.

Cajacen. (6) 6. Martii 1638.
28. Aug. 1683.
Irr. et Cen. 23. Maii 1722.
Præb. Theol. 14. Jan. 1764.
Un. 16. Dec. 1702. 13. Januar. 1703.

Cajetana (7) 27. Julii 1606.
12. Jan. 1606.
6. Apr. 1647.
24. Maii 1659.
18. Nov. 1684.
2. Julii 1718.
23. Maii 21. Nov. 1722. ac 2. Oct. 1723.
22. Jan. 26. Febr. 1774.
Comm. Vol. 22. Sept. 1742.
Comm. Vol. 22. Jun. 13. Julii 1776.
Erect. Monast. 2. 23. Jul. 1729.
Spol. 24. Sept. 19. Nov. 1740.
Trans. 24. Martii 1703.

Calaguritana (8) anno 1581.
22. Sept. 1696.
Jur. Elig. seu Præs. 1. Decem. 1685.
Ord. 30. Jan. 1694.
Abs. et Disp. 26. Jan. 9. Febr. 8. Mart. 1760.
Benef. 28. Nov. 1705.
Benef. 2. Oct. 13. Nov. 11. Dec. 1717. 15. Jan. 1718. 13. Apr. 27. Julii 1726. 26. Apr. 24. Maii, 7. Jun. 1727. 2. Jul. 1729.
Benef. 8. Jul. 9. 30. Sept. 1702. 4. Febr. 6. Mart. 1719. 22. Apr. 13. Julii 1720. 8. Febr. 1721. ac 8. Aug. 1722.
Disp. 8. Aug. 1761.
Dist. Benef. 3. Dec. 1712.
Fun. 18. Jun. 1701. 27. Maii 18. Nov. 1702. 1. Dec. 1703.
Jub. 18. Apr. 2. Maii 1733.
Jurisd. 9. Apr. 1701.
Appl. Mis. pro pop. 12. Dec. 1767. 16. Jan. 26. Nov. 17. Dec. 1768. 14. Jan. 1769.
Jur. Vis. 30. Sept. 1730.
Mis. pro pop. 13. Mart. 3. Apr. 8. Maii 1773.
Et Calceaten. Resid. 10. 30. Jan. ac 3. Sept. 1740.
Visit. 9. Sept. 1702.
Visit. 4. ac 18. Junii 1701.

Calaritana (9) 20. Dec. 1653.
14. Nov. 1648.
30. Sept. 18. Nov. 1724.
28. Junii 1726.
8. Febr. ac 15. Mart. 1727. 18. Dec. 1728. 15. 25. Jan. 12. Febr. 12. Martii 1729.
21. Febr. 1728.
8. Maii 1762.
22. Nov. 1760. 17. Jan. 1761. 24. Jan. 14. Febr. 1787. 4. Maii 1771. 9. ac 29. Aug. 1772.
Cens. 20. Aug. 3. Sept. 26. Nov. 1701.
vel Calaguritana Conf. Conc. 9. Aug. 1704. 18. Dec. 1706. ac 15. Jan. 1707.
Contr. 14. Mart. ac 18. Apr. 1750.

(6) seu Calatina, *Cajazzo*, urbs Campaniæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Capuano.

(7) *Gaeta*, urbs maritima Latii novi Episcopalis in Archiepiscopatu Capuano, sed ab ejus jurisdictione immunis.

(8) *Calahorra*, urbs Hispaniæ Tarraconensis Episcopalis unita Calceatensi sub Archiepiscopatu Burgensi.

(9) seu Caralitana, *Cagliari*, urbs Archiepiscopalis Sardiniæ absque suffraganeis.

Elect. Conc. 5. Julii 2. ac 23. Aug. 1738.
Emp. 20. Julii 1754.
Pens. 12. Mart. 14. Maii 1729.
Subs. Dot. 5. Jan. 1790.
Susp. Ben. et Alt. 31. Julii 1751. ac 22. Martii 1755.
Irr. 19. Jan. 1793.
Calceaten. (10) Red. 16. Jun. 1770.
Callien. (11) 29. Julii 1628.
9. Apr. 7. Maii 1718. 14. Mart. 1719.
16. Maii 1733.
23. Jan. 13. Febr. 1773.
Cap. 15. Dec. 1731.
Castr. 1. Apr. 1702
Matr. 17. Aug. 7. Sept. 1776.
Miss. Conv. 19. Jun. 1706.
Null. Trans. et Jur. Par. 21. Nov. 5. 19. Dec. 1750. 22. Jan. 26. Febr. et 6. Maii 1752.
Præem. 18. Aug. 1792.
Red. Miss. Conv. 25. Jan. 8. Febr. 1744.
Subs. Dot. 15. Dec. 1787. 14. Maii, 7. Junii 1788.
Subs. Dot. 28. Nov. 1795.
Camenecen. (12) 4. Dec. 1632.
Disp. ab Irr. 30. Julii 1785.
Cameracen. (13) Disp. 18. Nov. 16. Dec. 1769.
Null. Prof. 6. Dec. 1755.
Camerinen. (14) 17. Febr. 1624.
14. Febr. 1625.
12. Maii 1629.
Red. Miss. 24. Julii 1677.
Sp. 23. Jan. 1677.
Subs. Dot. 9. Aug. 1698.
18. Nov. 1797.
13. Jan. 1725.
1. Dec. 1725.
26. Jan. 9. Febr. 1726.
seu Fabrianen. 27. Mart. 8. Maii 1762.
21. Jun. 1766.
16. 30. Maii 20. Junii 11. Julii 1767.
17. Junii 1769. 28. Julii, 18. Aug. 1770. 4. Apr. 9. Maii 1772.
13. Martii, 3. Apr. 8. Maii 12. Jun. 1773.
seu Fabrianen. 8. Maii 1784.
21. Aug. 11. Sept. 27. Novemb. 1784.
15. Sept. 24. Nov. 1787.
11. Maii 1793.
Abol. Leg. Miss. et Abs. 14. Dec. 1793. 25. Jan. 1794.
Appl. Miss. Conv. 19. Jul. 1704.
Appl. Miss. Conv. 28. Junii 1704. 9. Junii 1714.
Benepl. Apost. 24. Nov. 22. Dec 1781.
Cap. 18. Mart. 6. Maii 1797.
Cap. 19. Nov. 1735.
Cap. 25. Jan. 1755.
Cap. 19. Sept. 21. Nov. 1772.
Cap. 11. Junii 1712.
Cath. 20. Aug. 17. Sept. 1774. 18. Mart. 17. Junii, 8. Julii 1775.
Celeb. Miss. 21. Maii 4. Junii 1701.
Celeb. Miss. 28. Jan. 1708.
Celeb. Miss. 12. Maii 1714.

(10) *La Calzada, o S. Domingo de la Calzada*, urbs Hispaniæ in Castella veteri Episcopalis Calaguritana copulata sub Archiepiscopatu Burgensi.

(11) *Cagli*, urbs Umbriæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Urbinate.

(12) *Kamenick, o Caminietz*, urbs Poloniæ in Podoliæ provincia Episcopalis sub Archiepiscopatu Leopoliensi.

(13) *Cambray*, urbs Archiepiscopalis in Gallia Belgica.

(14) *Camerino*, urbs Umbriæ in Archiepiscopalem Sedem erecta a Pont. Max. Pio VI., et immediate Sedi Romanæ subjecta.

Celeb. Miss. 28. Mart. ac 18. Apr. 1722.
seu Fabr. Com. Vol. 10. 24. Sept. 1735.
Com. Vol. et Erect. Coll. 23. Sept. 1758.
Conc. 23. Apr. 1796.
Demol. Eccl. 18. Dec. 1790.
Disp. 14. Nov. 1716.
Dot. 2. Oct. 13. Nov. 1717.
Eleem. Miss. 30. Sept. 18. Nov. 1713.
Erect. Font. Bapt. et Jur. Bapt. 10. Febr. 1748.
Erect. Sem. 15. Martii 1710.
Exp. 12. Mart. 2. 30. Apr. 1757.
Fabr. 30. Jul. 20. Aug. 1774.
seu Fabr. Jur. Int. Cap. 1. Mart. 1749. 6. Maii 1752.
Jub. 12. Mart. 1796.
seu Fabrianen. Leg. 16: Decem. 1769. 20. Jan. 1770.
Leg. 21. Jun. 12. Jul. 1721.
seu Fabrianen. Matr. 27. Junii 1761. 21. Aug. 11. Septemb. 1762. 24. Aug. 28. Sept. 1765. 4. Jun. 20. Aug. 17. Septemb. 1768.
Matr. 20. Sept. 1794.
et Anagnina Med. Ann. 2. Maii 1733.
Miss. Conv. 24. Aug. 1743. 13. Jun. 18. Jul. 1744.
Miss. Conv. 6. Jun. 1705. 22. Maii 1706. ac 7. Dec. 1709.
seu Fabr. Null. Prof. 30. Jan. 27. Feb. 1768.
et Sutrina Ord. 17. Sept. 1791.
Par. 13. Sept. 29. Nov. 1777. 16. Maii 1778. 15. Jan. 18. Junii 1785.
Præb. Theol., et Pœn. 3. Dec. 1735.
Præem. 17. Mart. 7. Apr. 1781.
Proc. 7. 23. Novem. 1793.
Proc. 8. Mart. 19. Apr. 1777.
Red. Miss. 12. Maii, 16. Junii 1792.
Red. Oner. 16. Sept. 2. Decem. 1780.
Renunc. 12. Jul. 2. Aug. 1721.
Repar. Eccl. 28. Mart. 18. Apr. 1744.
Rest. 17. Dec. 1768. 14. Jan. 28. Febr. 1769.
Rest. Eccl. 30. Jan. 6. Mart. 18. Sept. 27. Nov. 1779.
et Fabr. Rest. in Int. 4. Aug. 1736.
Sacr. Supell. 1. Jun. 1715. 17. Dec. 1740. 14. 28. Jan. 9. Sept. 1741.
Sub. Dot. 13. Aug. 1707. 28. Sept. ac 16. Nov. 1709.
Sub. Dot. 15. Dec. 1753. 16. Mart. 1754.
Sub. Dot. 28. Febr. 1761.
Sub. Dot. 26. Martii 3. April. 1763.
Sub. Dot. 19. Jul. 16. Aug. 6. Sept. 1783.
Subs. Dot. 10. Maii 1710.
Subs. Dot. 18. Jul. 8. Aug. 1733. 3. Apr. 1734.
Subs. Dot. 27. Jul. 17. Aug. 1737.
Subs. Dot. 29. Mart. 19. Apr. 1738. 30. Maii, 27. Junii 1761.
Subs. Dot. 23. Nov. 1743. ac 29. Febr. 1744. 24. Aug. 1748. 19. Apr. 1760.
Subs. Dot. 3. Mart. 1787.
Susp. On. Miss. 15. Januar. 12. Mart. 1785.
Trans. On. Miss. 27. Apr. 18. Maii 1776.
Subs. Dot. 11. Febr. 18. Mart. 1797.
Subs. Dot. 16. Dec. 1797.
Subs. Dot. 22. Aug. 1795.

Campanien. (15) 4. Apr. 1637.
4. Maii 1743.
12. Aug. 2. Sept. 18. Nov. 2. ac 16. Dec. 1747.
Canadien. (16) Disp. ab Irr. 18. Sept. 27. Nov. 1790. 24. Mart. 21. Apr. 1792.
Canarien. (17) 26. Martii, 9. Apr. 1718.
Fruct. 22. Aug. 12. Sept. 1739.
Rest. in Int. 7. Febr. 1733.
30. Maii 1676.
Capritana (18) 16. Dec. 1730.
Rest. in Int. 6. Julii 1737.
Cappuccinorum Quar. Fun. 21. Maii 1678.
Capuana (19) 16. Dec. 1634.
19. Jan. 1636.
10. Sept. 17. Dec. 1735. 28. Apr. 1736.
13. Sept. 1738.
20. Jan. 1742.
Conc. 21. Nov. 1739.
Ind. 5. Dec. 1739. 3. Sept. 1740.
seu Calven. Jur. 7. Sept. 1737.
Mas. Com. 19. Dec. 1750.
seu Calv. Matr. 9. Jul. 3. Dec. 1757. 28. Jan. 1758.
Prof. Fid. 6. Dec. 1738.
Spol. 9. Julii 1735.
Caputaquen. (20) Junii 1587.
24. Mart. 1725.
23. Febr. 1726. 20. Sept. 1727.
17. Apr. 1728.
14. Maii 1729.
2. Apr. 1729.
7. Apr. 18. Aug. 1731.
12. Mart. 9. Jul. 20. Aug. 19. Nov. 1757. 23. Sept. 2. Dec. 1758.
19. April. 7. Junii 12. Julii, 2. Aug. 1760. 17. Jan. 1761.
14. Mart. 4. Apr. 1767.
13. Jul. 17. Aug. 1776. 1. 15. Mart. 10. Maii 7. Junii 1777.
Adm. ad Cons. 1. ac 22. Junii 1741.
Cap. 19. Maii 1708.
Conc. 28. Febr. 8. Sept. 1733.
Conc. 10. Junii 1741.
Disp. 26. Apr. ac 10. Maii 1755.
Irr. 17. Aug. 7. Sept. 1793. 14. Mart. 1795.
Jurisd. 2. Oct. 1723.
Jurisd. 29. Nov. 1735.
Jurisd. 19. Nov. 17. Dec. 1735.
Jurisd. 28. Aug. 20. Nov. 11. Dec. 1756. 30. Apr. 9. 30. Julii 1757. 30. Jan. 13. Mart. 1762.
Jurisd. 17. Dec. 1712.
Jur. Visit. 19. Maii 1703.
Leg. 28. Nov. 1711.
Ord. 28. Jan. 11. Febr. 1708. 6. Jul. 1709.
seu Neapolitana Ord. 25. Jan. 8. Febr. 1721.
Par. 30. Julii, 27. Aug. 1763.
Part. 21. Nov. 5. 19. Dec. 1739. 16. ac 30. Jan. 1740.
Part. 5. 19. Dec. 1750. 20. Nov. 1751. 29. Julii 1752.

(15) *Campagna*, urbs regni Neapolitani in Principatu Ulteriori Episcopalis unita Episcopatui Satrianensi sub Archiepiscopatu Salernitano.

(16) seu Cenadien: *Chonad*, o *Csanad*, urbs Jazigum in Hungaria Episcopalis sub Archiepiscopatu Colocensi.

(17) *Canaria*, una ex Insulis Fortunatis Africae Episcopalis sub Archiepiscopatu Hispalensi.

(18) *Capri*, urbs insulae ejusdem nominis Episcopalis sub Archiepiscopatu Amalphitano, maris Tyrrheni.

(19) *Capua*, urbs Archiepiscopalis Campaniae.

(20) *Capaccio*, urbs Lucaniae Episcopalis sub Archiepiscopatu Salernitano.

Resid. 23. Jun. 1714.
Rest. in Int. 17. 31. Mart. 21. April. 1708. 23. Februar. 16. Mart. 1709. 29. Mart. 2. Aug. 1710.
Visit. SS. LL. 17. Jan. 7. 28. Febr. 14. Mart. 1722.
Carinolen. (21) Vic. Cap. 22. Sept. 1714. 30. Mart. 1715.
Carnoten. (22) Null. Prof. 23. Julii 1718.
Carpentoraten. (23) 19. Febr. 1718. 26. Jan. 3. 24. Aug. 1743. 30. Apr. 18. Jun. 1746.
15. Sept. 1781.
Com. Vol. 19. Jun. 1706.
Dism. 30. Jul. 20. Aug. 1785. 21. Jan. 4. Febr. 20. Maii, 8. ac 29. Julii 1786.
Eleem. Miss. Perp. 11. Mart. 1702.
Jurisd. 9. Jun. 1. Dec. 1708. 26. Jan. 1709.
Obl. et Præem. 15. Maii 1717.
Reædif. Eccl. 27. Febr. 13. Mart. 1706.
Vot. Pers. et Ord. 22. Febr. 1710. 5. Sept. 1716.
Un. Sem. 23. Febr. 1709.
Carthaginen. (24) 1. Dec. 1618.
Matr. 24. Mart. 7. Apr. 1. et 22. Sept. 1753.
Ord. 16. Apr. 10. Maii 1755.
Carthusiensium 24. Sept. 1622.
Casalen. (25) 27. Julii 1626.
Com. Vol. 7. Dec. 1697.
Conf. Stat. 28. Jan. 15. Apr. 1690.
Lect. 12. Nov. 1661.
26. Jan. 1726.
11. Martii 1752.
28. Jan. 1764.
12. Dec. 1767. 16. Jan. 1768.
20. Dec. 1788.
Com. Vol. 24. Sept. 1718.
Conc. 19. Dec. 1772. ac 22. Jan. 26. Febr. 1774.
Irreg. 24. Sept. 1718.
Matr. 28. Junii 1704.
Mon. Piet. 7. Jul. 1705. et 12. Mart. 1718.
Red. Miss. 7. 28. Julii, 24. Nov. 15. Dec. 1787.
Red. Miss. 17. Dec. 1796. 21. Jan. 1797.
Resid. 3. ac 24. Sept. 1707.
Resid. 4. ac 18. Mart. 1719.
Trans. Miss. 13. Jul. 1771. 11. et 25. Jan. 1772.
Casertana (26) 16. Sept. 1645.
26. Febr. 1650.
30. Julii, 27. Aug. 1796.
Benef. 26. Nov. 17. Dec. 1796.
Ind. Abes. 16. Dec. 1797.
Cap. seu Ben. 11. Aug. 1759. 22. Mart. 1760.
Cap. 23. Nov. 14. Dec. 1737. 21. Apr. 1742.
Cens. et Irr. 21. Aug. ac 11. Sept. 1717.
Conc. 17. Dec. 1729. ac 14. Jan. 1730.

(21) seu Calenen. *Carinola*, urbs Campaniæ in regno Neapolitano Episcopalis sub Archiepiscopatu Capuano.

(22) *Chartres*, urbs Galliæ Celticæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Parisiensi.

(23) *Carpentras*, urbs Galliæ Narbonensis in Provincia, et Comitatu Venusino Episcopalis sub Archiepiscopatu Avenionensi.

(24) *Cartagena*, urbs Hispaniæ Tarraconensis in ora Contestanorum Episcopalis sub Archiepiscopatu Toletano.

(25) *Casale*, o *Casal di S. Vaso*, urbs Liguriæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Mediolanensi.

(26) *Caserta*, urbs Campaniæ Regni Neapolitani Episcopalis sub Archiepiscopatu Capuano.

Ind. 4. Jul. 8. Aug. 1716.
Jurisd. et Jur. Par. 17. Nov. 1703.
Matr. 30. Jan. 27. Febr. 1717.
Patr. 12. ac 26. Jan. 1715.
Rest. in Int. 28. Apr. 1714.
Rest. in Int. 28. Febr. 1750.
Serv. Ch. 28. Junii 1704.
Cassanen. (27) de Mense Junii 1589.
24. Maii 1681.
17. Febr. 1624.
Jur. Par. 9. Julii 1672.
3. Dec. 1718.
10. 24. Maii 1727.
18. Dec. 1734. 28. Apr. 1. Sept. 1736. 1. Julii 1741.
18. Jun. 20. Aug. 1735.
1. 15. Dec. 1736. 30. Mart. 1737.
17. Jun. 15. Jul. 2. ac 16. Dec. 1747.
15. Jul. 12. Aug. 1747.
3. Apr. 1756.
22. Sept. 26. Nov. 1763.
30. Maii 20 Jun. 11. Julii 1767.
Arch. 3. Oct. 1716.
Cath. 21. Maii 1735
Cath. 25. Jan. 8. Febr. 1738.
Cens. 17. Julii, 7. Aug. 1745.
Conc. 16. Dec. 1719. 13. Jan. 11. Maii 1. Oct. 1720.
Dism. 3. 17. Dec. 1740., ac 22. Jul. 1741.
Irr. 14. Dec. 1748.
Matr. et Præem. 20. Dec. 1755. 17. Jan. 20. Mart. 3. Apr. 1756.
Matr. 17. Febr. 1742.
Matr. et Null. Cens. 26. Apr. 1749.
Mis. Conv. et pro pop. 20. Sept. 22. Nov. 1794.
Null. Prof. 6. Dec. 1755.
Præemin. 17. Apr. 8. Maii 5. Jun. 21. Aug. 1734.
Par. 21. Nov. 1761. 30. Jan. 13. Mart. 1762.
Proc. 14. Nov. 1705. 23. Jan. 1706.
Prof. 21. Aug. 1777.
Quar. Dec. 27. Sept. 1738. 6. Jun. 4. Jul. 1739.
Visit. 17. Maii 14. Junii, 23. Aug. 6. Dec. 1749.
Castellana (28) 2. Maii 1722.
Casinen. (29) Mense Febr. 1588.
Castellaneten. (30) Resid. 7. Junii 1659.
16. 30. Mart. 27. Apr. 1748. 8. Maii 1751.
Dot. 8. 22. Maii, 10. Julii 1751.
Matr. et Cens. 29. Apr. 1702.
Serv. Ch. 23. Febr. 16. Mart. 1709.
Subs. 16. 30. Mart. 27. Apr. 24. Aug. 1748.
Visit. SS. LL. 6. Maii 1719.
Castren. (31) Proc. 17. Nov. 1685.
seu Hydruntina Subj. 2. Dec. 1673.
30. Mart. 13. Apr. 1726.
Castri Albi (32) Visit. SS. LL. 27. Jun. 18. Jul. 1789.
Castrimaris (33) 7. Julii 1736.
Par. 26. Apr. 1749.
Prim. 29. Aug. 19. Sept. 5. Dec. 1744. 30. Jan. 13. Febr. 1745.

(27) seu Cosanen. *Cassano*, urbs Luca.
(28) *Castiglia*, Regnum Hispaniæ amplissimum divisum in Castellam veterem, et novam.
(29) *Vide Nullius seu Montis Casini*.
(30) seu Castania, Castellaneta, *Castellaneta*, urbs Lucaniæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Tarentino.
(31) *Castro*, urbs in Salentinis Episcopalis sub Archiepiscopatu Hydruntino.
(32) *Castelbanc*, o *Castel bianco*, urbs Episcopalis in Lusitania sub.
(33) Stabiæ, *Castel a Mare di Stabia*, urbs maritima Campaniæ, in Picentinorum confinio Episcopalis sub Archiepiscopatu Surrentino.

Priv. Can. 14. Jan. 25. Febr. 1741.
Resig. Par. 26. Jun. 17. Jul. 28. Aug. 18. Sept. 1745.
Serv. Ch. 30. Jul. 1735. 17. Jun. 1752.
Serv. Ch. 13. Apr. 4. Maii 1737.
Catacen. (34) 21. Maii 1644.
Canon. 14. Nov. 1671.
Serv. Ch. 29. Nov. 1698.
26. Jan. 9. Febr. 1726.
30. Mart. 13. Apr. 1726.
Appr. Conc. 24. Mart. 14. Apr. 1764.
Com. Vol. 30. Sept. 18. Nov. 1719.
Const. Cap. 3. ac 19. Maii 1703.
Disp. 11. et 25. Jan. 1738.
Jur. Nom. Conc. 24. Jan. 28. Mart. 2. Maii 1705.
Par. 29. Nov. 1704. 2. et 16. Maii, 28. Nov. 1705. 11. Sept. ac 2. Oct. 1706.
Quart. Fun. 15. Sept. 1703.
Vic. Cap. 7. Febr. 1711.
Catanien. (35) 23. Nov. 1641.
15. Febr. 1642.
Græc. Coll. 1. Sept. 1691.
24. Jan. 1705. 15. Junii 1709.
Com. Vol. 7. Jun. 1727. 17. Dec. 1729. 18. Julii 1735.
Disp. 9. Sept. 1752.
Dub. Matr. 20. Jan. 1798.
Caturcen. (36) 2. Julii 1650.
14. Jan. 1673.
Cavallicen. (37) Distrib. 3. Julii 1677.
5. Martii 9. Apr. 1701.
23. Jan. 6. Febr. 1706.
Præp. 15. et 29. Febr. 1701.
Resid. et Distr. 9. et 30. Sept. 1702.
Resid. et Distr. 3. 24. Mart. 1703.
Caven. (38) 12. Nov. 1629.
Obl. 11. Febr. 1662.
Erect. Par. 19. Dec. 1722. 5. Julii 1723.
Fun. 23. Julii 13. Aug. 1729. 24. Jan. 7. Febr. 1753.
Jurisd. 3. Aug. 1709.
seu Caputaquen. Jurisd. 2. et 23. Aug. 1721.
Caven. seu Massæ Lubren. 16. Dec. 1719.
Transac. 24. Mart. 21. Jun. 1732.
Caurien. (39) 5. Oct. 1594.
Distr. 6. Nov. 1621.
Censur. 9. ac 30. Julii 1774.
Distr. 23. Apr. 7. Maii 4. Junii 1701. 21. Apr. ac 5. Maii 1703.
Celsonen. (40) 19. Jan. 2. Sept. 1647. 22. Julii 1741.
seu Ugelleu. Benep. 18. Dec. 1752.
20. Jan. 10. et 31. Martii 1759.
Benef. 11. Mart. 1752.
Exac. Med. Ann. 2. ac. 16. Dec. 1741.
Red. Miss. 11. Jan. ac 1. Mart. 1777.
Ceneten. (41) 10. 24. Apr. 1723. 12. Maii 1753.

(34) *Catanzaro*, urbs Episcopalis Calabriæ ulterioris sub Archiepiscopatu Rhegino.

(35) *Catania*, urbs Siciliæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Montis Regalis.

(36) Vide *Cadurcen.*

(37) seu Cabellionen. *Cavaillon*, urbs Galliæ Narbonensis Episcopalis sub Archiepiscopatu Avenionensi.

(38) *La Cava*, urbs Episcopalis Picentinorum in Archiepiscopatu Salernitano, sed Episcopus immediate sedi Apostolicæ subest.

(39) *Coria*, urbs in Extremadura regione Hispaniæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Compostellano.

(40) *Solsona* o *Salsona*, urbs Hispaniæ Citerioris in Catalaunia Episcopalis sub Archiepiscopatu Tarraconensi.

(41) *Ceneda*, urbs Venetiæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Utinensi.

Conf. Conc. 18. Aug. 1703.
Rest. in Int. 16. Mart. 1720.
Cenomanen. (42) 10. Julii 1600.
Cephaloeden. (43) Distr. 20. Mart. 1694.
Distr. 14. Jun. 5. Julii 1749. 31. Mart. ac 28. Apr. 1770.
Rest. in Int. 14. Maii 1746. 11. Maii 1748. 20. Dec. 1749.
Susp. et Irr. 14. Mart. 21. Apr. 1787.
Cervien. (44) seu Ravennaten. 6. Julii 1658.
16. Mart. 1782.
24. Maii, 7. Jun. 1788. 14. Mart. 1789.
17. Apr. 19. Junii, 18. Sept. 27. Nov. 1790.
Leg. Miss. 18. Apr. 1795.
Leg. 6. Martii, 10. et 24. Apr. 1723.
Leg. 9. 30. Julii 1785. 29. Nov. ac 20 Dec. 1788.
Trans. Pior. On. 18. Maii, 1. Jun. 1715.
Charchien. (45) Ord. 13. Februar. 1683.
Chien. (46) 12. Mart. 1729.
Matr. 15. Dec. 1792. 21. Jun. 16. Aug. 1794.
Chiovien. (47) Rest. in Int. 24. Jan. 19. Sept. 21. Nov. 1778.
Cingulana (48) Cap. 27. Sept. 1738.
Com. Vol. 9. Sept. 1752.
Cur. Anim. 19. Jul. 1732.
Erect. Mans. 23. Nov. ac 14. Dec. 1771.
Miss. Conv. 27. Jun. 18. Jul. 8. Aug. 1772.
Patr. Sacr. 5. 26. Apr. ac 10. Maii 1732.
Prael. 29. Maii 1745.
Red. Miss. 18. Sept. 17. Nov. 1790. 29. Jan. 1791.
Serv. Ch. 15. Febr. 14. Mart. 1772.
Cisterciensium (49) 17. Martii 1674.
Civitaten. (50) Oct. 1587.
25. Apr. 1591.
2. Sept. 1599.
11. Martii 1786.
Cap. 27. Febr. 20. Mart. 1734.
Ind. 20. Mart. 1745.
Provinciæ Compostellanæ Jur. Mult. 3. Dec. 1735. 14. 28. Mart. 1744. 4. Dec. 1745. 22. Jan. 12. Mart. 1746.
Vic. 9. Jun. 1725.
Civitatis Castellanæ (51) et Hortanæ 8. Junii 1624.

(42) *Le Mans*, o *Pays du Maine*, urbs Galliæ Celticæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Turonensi.

(43) *Cefalù*, urbs Siciliæ maritima Episcopatu Messanensi.

(44) seu Phicode, *Cervia*, urbs Æmiliæ in ora Boionum Episcopalis sub Archiepiscopatu Ravennate.

(45) *Charcas*, Provincia Americæ Meridionalis in parte Australi regni Peruviæ, cujus Argentea (La Plata) est primaria urbs Archiepiscopalis.

(46) *Scio*, urbs insulæ ejusdem nominis maris Icarii Episcopalis olim sub Archiepiscopatu Rhodiensi, nunc et ipsa metropolis est.

(47) seu Kiovien. *Kiovia*, *Chiovia*, urbs Poloniæ in Volhinia, ubi una cum Halicia (Halitz) unita, præter Episcopum Catholicum sub Archiepiscopatu Leopoliensi, est Archiepiscopatus Ruscorum ritus Græci Rutheni.

(48) *Cingoli*, urbs Piceni Episcopalis unita Auximano, Romano Pontifici immediate subjecta.

(49) *Vide Congregatio Cisterciensium*.

(50) seu Civitas Roderici, seu Rodericopolis, Mirobriga, *Ciudad Rodrigo*, urbs Hispaniæ in regno Legionis Episcopalis sub Archiepiscopatu Compostellano. Et adest alia hujus nominis urbs, quæ fuit destructa, et tantum in Oppido de Tempio superest Capitulum cujusdam Ecclesiæ Collegiatæ, quod unitum est Episcopatui Ampuriensi.

(51) seu Fescennia, Fescennium, *Città*

26. Aug. 1628.
17. Nov. 1629.
12. Julii 1631.
24. Sept. 1639.
8. Aug. 1648.
Punct. 5. Maii 1696.
Punct. 25. Junii 1697.
Punct. 19. Apr. 1714.
21. Maii 1718.
28. Aug. 18. Sept. 1723.
25. Sept. 1762.
20. Sept. 29. Nov. 1766.
7. 28. Apr. 12. Maii 1781.
3. Martii 1792.
et Hortanæ 20. Apr. 11. Maii 1793.
Adm. ad Leg. Stud. 23. Aug. 6. et 20. Dec. 1755.
Com. Vol. 21. Nov. 19. Dec. 1772.
Ed. 31. Jul. 1706.
Eleem. Miss. 24. Nov. 13. Dec. 1742.
Eleem. Miss. 29. Apr. 3. Junii 1780.
Emph. 7. Sept. 23. Nov. 1776.
Fun. 20. Nov. 4. Dec. 1762.
Fun. 28. Jan. 18. Febr. 1764.
Hosp. 13. Febr. 13. Mart. 1773.
Irr. 3. Dec. 1718.
Jur. Conc. 19. Jun. 1751.
Leg. 27. Sept. 1738.
Matr. Cland. et Att. 3. Dec. 1757.
Miss. Conv. 15. Julii 5. Aug. 1780.
Mis. Conv. 16. Dec. 1786.
seu Aprotina Ord. 5. ac 19. Apr. 1704.
et Hortanæ Præc. sup. Res. 4. Mart. 1758. 10. Febr. 10. Mart. 28. Apr. 30. Jun. 1759.
Punct. 16. Maii 1795.

Castellana, o *Civita Castellana*, urbs Episcopalis Hetruriæ unita cum Hortuna in Provincia modo Patrimonii ditionis Ecclesiæ immediate Romano Pontifici subjecta.

Sacr. Supp. 3. ac 17. Mart 1714.
Sep. 12. Jan. 1709.
Susp. a Div. 19. Junii 1706.
Tax. Fun. 13. Jul. 3. Aug. 1765.
Visit. 28. Nov. 1733. 9. Jan. 1734.
Un. seu App. et Comm. 18. Sept. 18. Dec. 1745. 4. Maii 1754.

Civitatis Castelli (52) 9. Mart. 1592.
2. Dec. 1623.
6. Maii 1645.
Ind. 17. Apr. 1666.
17. Dec. 1763.
7. 28. Maii, 18. Junii 1785.
21. Jan. 4. Febr. 1786.
15. Junii, 20. Julii, 17. Aug. 1793.
24. Jan. 1795.
Cap. 16. Aug. 1794.
Cap. 27. Mart. 24. Apr. 1751.
Cap. 9. ac 30. Aug. 1777.
Cap. 23. Febr. 1793.
Cap. 22. Nov. 1794.
Cap. 25. Apr. 30. Maii, 29. Aug. 12. Dec. 1761. 16. Jan. 1762. 1. Febr. 1. Martii 1766.
Celeb. Miss. 4. Aug. 1736.
Incom. Cap. 2. Julii 1707. 28. Jan. 3. Mart. 1708.
Jurisd. 2. 23. Aug. 22. Novemb. 1749. 19. Jun. 28. Aug. 20. Nov. 1751.
Jur. Elig. Cap. 13. Sept. 6. Dec. 1755.
Leg. Pior. 19. Maii 1708.
Null. Matr. 18. Julii 1778.
Par. 25. Jan. 1755.
Red. 15. ac 29. Jan. 1718.
Red. Oner. 19. Dec. 1789. 23. Jan. 1790.
Red. Oner. 17. Apr. 1790.
Legat. 18. Apr. 1722.

(52) seu Tiphernum Tiberinum, *Città di Castello*, urbs Episcopalis Umbriæ non procul a Tiberi fluvio, Romano Pontifici immediate subjecta.

Serv. Ch. 10. 24. Maii 14. Jun. 1738.
Trans. 12. 16. Jan. 9. Februar. 1760. 13. Mart. 1762.
Civitatis Ducalis (53) 19. Mart. 1639. 26. Apr. 1653.
7. Jun. 5. Julii 1727. 14. Maii 1729.
Cens. et Irr. 12. Dec. 1711.
Miss. Conv. 22. Aug. 26. Sept. 1795.
Præb. Theol. 18. Jun. 1757.
Susp. et Irr. 17. Febr. 10. Mart. 1742.
Civitatis Plebis (54) Cap. 25. Jan. 1681.
Conf. Cas. 15. Mart. 1692.
17. Maii 1704.
15. Dec. 1736. 19. Jan. 1737. 15. et 29. Mart. 1738.
26. Jan. 22. Mart. 1760.
7. Sept. 23. Nov. 1776. 15. Maii 1779.
15. Julii, 5. Aug. 1780.
22. Maii 1784.
11. Maii 1793.
Benep. 24. Aug. 1709.
Cap. 26. Aug. 16. Sept. 1780.
Celebr. Miss. 15. Dec. 1708. 15. Martii, 29. Maii 1710.
Benef. 20. Febr. 12. Mart. 1796.
Com. Vol. 13. Januar. 18. Aug. 1731.
Erec. Cap. 11. Sept. 27. Nov. 1784.
Jub. 23. Nov. 1782.
Jur. Rem. Cur. 19. Julii, 27. Sept. 1732.
Leg. 18. Febr. 15. Apr. 1758.
Leg. Stud. 16. et 30. Jan. 27. Febr. 1768.
Sub. Dot. et Stat. 22. Maii 1751.
Sub. Dot. 12. Junii 1797.
Visit. SS. LL. 27. Aug. 1791.
Oner. Miss. 19. Aug. 1797.
Clusina (55) 21. Febr. 1682.
Celeb. 12. Julii 1670.
Com. Benef. 31. Julii 1751.
Erect. Coll. 20. Julii, 24. Aug. 1754. 10. Maii 1755.
Honor. 20. Mart. 1756.
seu Null. Jurisd. 27. Jan. 24. Mart. 21. Apr. 1703. 12. Jan. 15. Mart. 5. Apr. 1704.
Jurisd. 10. Jan. 28. Mart. 1705.
Rep. Eccl. 18. Dec. 1723. 12. Febr. 1724. 22. Sept. 1725.
Colimbrien. (56) 16. Julii 1619.
26. Maii 1640.
26. Junii 1655.
Exemp. Sem. 12. Mart. 30. Apr. 18. Junii 1757.
Collen. (57) Appl. Sacr. 28. Aug. 1683.
Appl. Sacr. 17. Nov. 1685.
Appl. Sacr. 22. Junii 1686.
Appl. Sacr. 17. Dec. 1689.
Celebr. Miss. 18. Sept. 1683.
10. Jan. 10. Febr. 1781.
9. ac 30. Aug. 1788.
Appl. Miss. Conv. 8. Febr. 15. Mart. 1783.
Cap. 12. Dec. 1716., 24. Apr. 1717.
Tons. 24. Jan. 1795.

(53) *Civita Ducale*, urbs in Aprutio ulteriori juxta Velinum fluvium immediate Romano Pontifice subjecta.

(54) *Città della Pieve*, urbs Umbriæ Episcopalis immediate Romano Pontifici subjecta.

(55) *Chiusi*, urbs Hetruriæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Senensi.

(56) seu Conimbricen. *Coimbra*, urbs Lusitaniæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Bracarensi.

(57) *Colle*, urbs Hetruriæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Florentino.

Colonien. (58) 5. Dec. 1626.
Distr. 9. Maii 1671.
Matr. 26. Sept. 1702.
16. Nov. 1720.
22. Sept. 1725.
24. Maii 1727.
7. Junii 1727.
7. Junii 20. Sept. 1727.
17. Jan. 21. Febr. 1728.
17. Apr. 19. Jun. 1728.
10. Maii 1760.
9. Aug. 1766. 14. Febr. 14. Mart. 1767.
26. Nov. 17. Dec. 1768. 14. Jan. 1769.
Benef. 23. Jan. 6. Febr. 1734.
Benepl. 18. Julii, 29. Aug. 1744.
Benepl. et Er. Ben. 15. Junii 1709. 4. Aug. 1714.
Disp. 9. Febr. 1732.
Disp. 4. Apr. 16. Maii 1767.
Disp. 15. Maii, 5. Jun. 1779.
Erect. Sem. 8. 28. Jul. 19. Aug. 1724.
Funct. Pont. et Bened. Abb. 13. Junii 1722.
Ind. 28. Nov. 1716.
Ind. 22. Maii 5. Jun. 1734.
Ind. 1. Aug. 1739.
Jur. Mult. 15. Dec. 1736. 14. Dec. 1737. 11. Jan. 1738.
Jur. Visit. 16. Jun. 18. Aug. 1731.
seu Leod. Jur. Bened. 14. Junii 2. Aug. 1738.
Legit. Prol. 22. Jan. 12. Febr. 1746.
Par. 22. Sept. 26. Nov. 1763.
Spon. 25. Apr. 1732.
Trans. 14. 28. Jan. 14. Apr. 12. Maii, 2. Junii 1764. 8. Junii, 13. Julii, 3. Aug. 1765.

Comaclen. (59) 2. 23. Aug. 1749.
17. Junii 1769.
Cap. 17. Junii, 8. Julii 1769.
Cap. 18. Sept. 27. Novemb. 18. Dec. 1775. 3. Febr. 2. Mart. 1776.
Elect. 5. 19. Dec. 1722.
Red. Miss. 13. Junii 1795.

Comen. (60) 2. Apr. 1591.
Visit. 15. Febr. 1642.
12. Apr. 1698.
Disp. 14. Mart. 1671.
Red. Miss. 26. Apr. 1698.
7. Febr. 1705. 27. Febr. 27. Mart. 1706.
27. Febr. 1706.
6. Maii 1719. 22. Nov. 1721.
10. Junii, 8. Julii 1724.
30. Sept. 1724.
13. Jan. 1731.
21. Julii, 18. Aug. 1764.
Adm. et Jur. Par. 6. 27. Julii 1737.
Appl. Bon. 18. Nov. 2. Decemb. 1773.
Appl. Miss. 1. Apr. 1702.
Benef. 27. Febr. 1734.
Benef. 10. 31. Mart. 28. Julii, 18. Aug. 1770. 13. Julii 1771. 9. Maii 1772.
Benef. 24. Jan. 7. Febr. 1784.
Can. Theol. 28. Sept. 23. Nov. 1771.
Celebr. Miss. 28. Sept. 23. Nov. 1771.
Deput. Oecon. 18. Nov. 1702.

(58) seu Colonia Agrippina, *Colonia*, urbs Germaniae inferioris ad Rhenum Archiepiscopalis Electoralis, et Episcopalis Monasteriensis.

(59) *Comacchio*, urbs in Romandiola Episcopalis sub Archiepiscopatu Ravennate.

(60) seu Novocomum, *Como*, urbs Insubriae Archiepiscopalis sub Archiepiscopatu Goritiensi.

Dism. 18. Maii 1743. 27. Junii, 18. Julii, 29. Aug. 19. Sept. 1744. 7. Aug. 1745. 22. Aug. 21. Nov. 5. Dec. 1750.
Dism. 22. Aug. 21. Nov. 5. Dec. 1750. 16. Jan. 13. Febr. 13. ac 27. Martii, 24. Apr. 1751.
Distr. 15. Nov. 1710. 28. Mart. 18. Apr. 1711.
Distr. 29. Apr. 6. Maii 1719.
Funct. 17. Maii 1749. 14. Mart. 1750.
Fun. et Funct. Conv. 14. Junii, 5. Julii 1749. 24. Jan. 28. Febr. 5. ac 19. Dec. 1750.
Ind. 26. Febr. 1707.
Irr. 8. Apr. 6. Maii 1775. 22. Junii, 13. Julii 1776.
Irr. 31. Julii, 27. Aug. 1790.
Irr. et Grav. 19. Aug. 9. Sept. 1702. 1. Mart. 1704.
Jurisd. 20. Nov. 18. Dec. 1706. 26. Febr. 24. Sept. 19. Nov. 1707.
Jur. Par. 21. Aug. 1706.
Jur. Par. 9. Junii 1714.
Jur. Par. et Dism. 23. August. 1749.
Matrim. 17. Dec. 1768. 14. 28. Jan. 1769.
Miss. Par. et Conv. 11. Maii 1720.
Null. Prof. 13. Jan. 1720.
Rep. Eccl. Coll. 24. Aug. 7. Sept. 1720. 21. Nov. 1722. 12. Febr. 10. Junii 1724.
Serv. Ch. et Exp. 14. Mart. 3. Oct. 14. Nov. 1711. 9. Apr. 16. Julii, 6. Aug. 24. Sept. 12. Nov. 3. Dec. 1712. 1. Apr. 1713.
Sup. Dub. 15. Maii, 5. 26. Junii 1700. 15. et 29. Jan. 19. Febr. 5. Mart. 18. Junii 1701.
Trans. 20. Dec. 1704.
Trans. 25. Nov. 14. Dec. 1765. 11. Jan. 1766.
Trans. 19. Jul. 1766.
Trans. Cap. 30. Maii, 27. Jun. 18. Julii 1772.
Trans. Miss. 15. Sept. ac 24. Nov. 1764.

Compostellana (61) anno circiter 1576.
Un. 20. Sept. 1692.
17. Jan. 1728.
6. Junii 1750.
12. Julii 1760. 27. Mart. 8. Maii 1762.
Cap. 27. Jan. 10. Febr. 11. Maii 1748.
seu Lucen. Cens. 24. Apr. 1751.
Irr. 14. Junii 1738. 4. Maii 1743.
Matr. 21. Aug. 11. Sept. 1728. 19. Aug. 1730. 10. Martii 1731.
seu Lucen. Matr. 29. Aug. 19. Sept. 1744.
Par. 25. Febr. 1747.
Red. 20. Jan. 10. Febr. 1781.

Compsana (62) 1. Mart. 1687.
1. Dec. 1725. 8. Junii, 6. Julii 1726. 6. et 20. Dec. 1727. 24. Maii, 21. Junii 1732.
19. Julii, 9. Aug. 1766.
Aggr. 12. Julii 2. Aug. 1721.
Cap. 8. Aug. 1705.
Cens. 31. Maii 1704.
Port. 25. Jan. 8. Febr. 14. Mart. 1716.

Conchen. (63) Fruct. et Distr. 23. Jan. 6. Febr. 1734.

(61) *Compostella*, urbs Gallæciæ Archiepiscopalis in Hispania Tarraconensi.

(62) *Conza*, urbs Hirpinorum Archiepiscopalis.

(63) seu Concha Valeria, *Cuenca*, urbs Hispaniæ Tarraconensis in Castella nova, Episcopalis sub Archiepiscopatu Toletano.

Concordien. (64) Cap. 1. Apr. 1713.
Disp. ab Irr. 9. Aug. 1788. 27. Junii 1789. 15. Jan. 1791.

Congregationis Cisterciensis (65) 28. Nov. 1789.
Doctrinæ Christianæ (66) Ordinum 13. Apr. 1715.
Olivetanæ (67) 16. Apr. 7. Maii 1791.

Conimbricen. (68) Disp. 13. Junii 1733.
Congr. 6. Dec. 1738.
Grat. Appl. Leg. 5. Junii, 21. Aug. 1717.
Matr. 3. Apr. 1734.

Consentina (69) Null. Prof. 2. Junii 1674.
16. Maii 1705.
13. Julii 1725.
Cap. 19. Nov. 3. Dec. 1729.
Decl. 20. Dec. 1760. 17. Januar. 1761.
Disp. 18. Febr. 13. ac 27. Maii 1702.
Irr. 30. Julii 1785. 20. Maii 1786. 20. Martii, 17. April. 1790.
seu Bisinianen. Jurisd. 28. Mart. 28. Nov. 1711.
seu Bisinianen. Matr. 15. April. 29. Julii 1752.
Part. 15. Junii 1709.
Priv. et Cens. 17. Nov. 1. Dec. 1736.
30. Apr. 3. Sept. 1729.
Rest. in Int. 20. Nov. 4. Dec. 1745.
Sub. Dot. 7. Febr. 1711.
Visit. et Cens. 19. Sept. 21. Nov. 1722.

Constantien. (70) 20. Nov. 1734. 30. Martii 4. et 18. Maii 1737. 25. Jan. 1738.
6. 20. Maii, 15. Julii 1747.
10. et 31. Maii 1766.
8. Julii 1769. 20. Jan. 1770.
Æd. Eccl. Par. 8. Maii 1756. 28. Apr. 1759. 30. Maii, 27 Junii 1761.
Can. 27. Mart. 24. Apr. 19. Jun. 10. Jul. 1751.
Dec. 16. Dec. 1769. 31. Mart. 28. Apr. 18. Aug. 15. Sept. 1770.
Dec. 7. ac 28. Julii 1781.
Disp. 8. Julii 1713.
Disp. 22. Maii 1734. ac 18. Maii 1737.
Disp. 23. Apr. 1768.
Ind. 2. Oct. 4. et 18. Dec. 1706. 23. Julii 1707. 19. Maii 1708.
Irr. 26. Nov. 1796.
Jub. 4. Maii 1737.
Jur. Appr. Conf. 18. Jun. 6. Aug. 1746.
Jurisd. 31. Mart. 28. Apr. 15. Sept. 1770.
Jur. Par. et Exem. 25. Sept. 20. Nov. 18. Dec. 1762.
Perm. Par. 20. Dec. 1755. 20.

(64) *Concordia*, urbs Carnorum Venetiæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Utinensi.

(65) Sic dicta *a Valle Cistercii*, ubi primum ejus Monasterium extructum est in Diæcesi Cabilon. in Burgundia apud Gallos, instituta fuit a S. Roberto abate circa annum 1098. et confirmata ab Eugenio III. *Const. Sacrosancta*.

(66) Est Congregatio Clericorum Regularium in Gallia instituta.

(67) Sic dicta a Monte Olivarum in Comitatu Ilcinensi olim Diœcesis Aretinæ, nunc vero Diæcesis Pientinæ non longe a Senis, ubi primum ejus Monasterium est erectum, instituta a tribus Nobilibus Senensibus anno 1319. Sub Pontificatu Johannis XXII. quam approbavit Const. *Cum a Nobis*.

(68) *Vide Colimbrien*.

(69) *Cosenza*, urbs Brutiorum Archiepiscopalis.

(70) *Costanza*, urbs Germaniæ In Sueviæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Moguntino.

Mart. 28. Aug. 20. Nov. 1756.
Rep. Æd. Par. 11. Junii, 13. Aug. 3. Sept. 1729.
Stat. 8. Maii 1706. 21. Maii 1707. 11. Junii, 16. Julii 1712.
Tax. Sem. 20. Dec. 1738. 10. Jan. 1739.
Constantinopolitana (71) 16. Decem. 1634.
Convenarum (72) Irr. 21. Apr. 12. Maii 1792.
Conventualium (73) Quar. Fun. 27. Mart. 1677.
Conversana (74) 27. Junii 1626.
Jurisd. 13. Martii, 24. Apr. 8. Maii 1751.
Off. Cap. 24. Sept. 19. Novemb. 1729.
Part. 28. Nov. 1711.
Punct. 20. Nov. 4. Dec. 1706.
Red. On. 30. Maii, 27. Junii 1778.
seu Terræ Putiniani Resid. 13. Sept. 22. Nov. 1755.
Conversanen. (75) 3. Febr. 1652.
Disp. 16. Maii 1675.
Corduben. (76) 10. Maii 1760.
14. Dec. 1765. 11. Jan. 1766.
Disp. 20. Sept. 22. Nov. 1760.
Erect. Cap. 23. Aug. 1738. 6. Junii, 4. Julii 1739.
Null. Matr. 26. Febr. 12. 26. Mart. 1763.
Null. Prof. 4. Aug. 1. Sept. 1. Dec. 1725. 17. Aug. 7. Sept. 1726. 28. Julii 1731.
Null. Prof. 19. Sept. 1761.
Rest. in Int. 7. Maii, 17. Dec. 1701.
Cornetana (77) 23. Junii 1725.
6. Maii, 17. Junii 1775.
5. 26. Junii, 17. Julii 1779.
Susp. On. Miss. 24. Apr. 8. Maii 1784. 20. Sept. 1788.
Cortonen. (78) anno 1581.
Visit. 20. Apr. 1697.
Cotronen. (79) 8. Junii 1595.
4. Dec. 1627.
9. Maii 1637.
Cens. 14. 28. Jan. 1741.
Jur. Fun. 13. Aug. 3. Sept. 1707.
Syn. 13. ac 27. Maii 1702.
Cracovien. (80) Conf. Un. 13. 27. Mart. 1762.
Contr. 22. Mart. 26. Apr. 13. Sept. 22. Nov. 1749. 28. Febr. 1750.
Dism. Fruc. 3. Oct. 1711.

(71) *Constantinopoli*, urbs Traciæ olim Sedes Patriarchalis.

(72) *Comminges*, *S. Bertrand*, urbs Galliæ Aquitaniæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Auscensi.

(73) Hi militant sub regula S. Francisci non in suo rigore, et ad literam, sed cum certis dispensationibus Apostolicis, qui sicuti alii Regulares bona immobilia, et dominium in communi habere possunt, præsertim post acceptum ab eis indultum Concilii Trid. *Sess.* 25. *de Regul. cap.* 3. Nam primis duobus seculis nullam dispensationem Franciscani habuere.

(74) seu Conversanen. *Conversano*, urbs Apuliæ Peucetiæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Barensi.

(75) *Vide Conversana*.

(76) *Cordova*, *Cordua*, urbs Hispaniæ Bæticæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Toletano.

(77) seu Cornuetana, *Corneto*, urbs Hetruriæ maritima, cujus Episcopatui Mons Physcon copulatus est, et immediate Romano Pontifici subest.

(78) *Cortona*, urbs Hetruriæ Episcopalis in Archiepiscopatu Florentino, sed ab ejus jurisdictione immunis.

(79) seu Crotonen. *Cotrone*, o *Crotone*, urbs in Ora Calabriæ ulterioris Episcopalis sub Archiepiscopatu Rhegino.

(80) *Cracovia*, urbs Poloniæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Gnesnensi.

Divis. 14. Mart. 1705.
Matr. sup. Alim. et Sump. Litis 21. Julii 1759.
Pior. Op. Inad. 12. Maii, 21. Jul. 1. Sept. 24. Nov. 1759. 12. Jan. 1760.
Cracovien. Par. 10. Febr. 10. Mart. 1770.
Visit. 12. Dec. 1716.
Un. 5. 19. Dec. 1739. 16. 30. Jan. 1740.
et Gnesnen. Un. 21. Jan. ac 4. Febr. 1786.
Cranganoren. (81) Visit. SS. LL. 9. Junii 1708.
Crassertana (82) 16. Sept. 1645.
Cremen. (83) Red. Miss. 4. Februar. 1719.
seu Veronen. Rest. in Int. 29. Sept. 14. Nov. 1733.
Cremonen. (84) 15. Maii 1574.
Anno 1575.
Anno 1578.
Anno 1582.
Junii 1586.
13. Junii 1591.
10. Nov. 1619.
16. Sept. 1662.
Er. Coll. 26. Mart. 1695.
Trans. On. 20. Dec. 1692.
Com. Vol. 31. Maii 1704. 16. Maii 1705. 9. Jan. 18. Dec. 1706. 23. Jul. 24. Sept. 19. Nov. 1707.
9. 23. Jan. 1706. ac 31. Julii 1717.
19. Febr. 1718.
5. Junii 1723. 12. Jan. 30. Mart. 13. Apr. 1726.
Ann. 13. ac 27. Maii 1702.
Ben. 16. Maii, 6. Junii, 3. Oct. 1716.
Cap. 8. Jul. 9. Sept. 1702.
Coll. 17. Sept. 1720.
Com. Vol. 7. Dec. 1709.
Dism. 14. Dec. 1737. 11. Jan.
Disp. 4. Mart. 15. Apr. 1758.
Disp. 2. Dec. 1775. 20. Januar. 1776.
Er. Coll. 30. Apr. 11. Jun. 1712. 1. Apr. 1713. 8. Julii 1719. 7. Dec. 1720.
Er. Coll. 2. et 23. Aug. 1721.
Er. Preb. Th. 2. Julii 1729.
Ind. 12. Jul. 2. Aug. 1760.
Laud. et Null. Cens. 6. Decemb. 1749.
Matr. 22. Mart. 1732. 22. Sept. 17. Nov. 1736. 1. Aug. 1739.
Proces. 12. Jan. 1726.
Quar. Fun. 12. Dec. 1733. 9. Jan. 1734. 3. Dec. 1735. 7. Junii 1736.
Rest. in Int. 3. 17. Dec. 1707. 22. Sept. 17. Nov. 1708. 27. Aug. 1712. 30. Sept. 18. Nov. 1713.
seu Lauden. Sim. 16. Jan. 1712.
Suppl. Dot. 23. Julii, 13. Aug. 1729. 28. Martii 1733. 20. Aug. 1735. 8. Febr. 1738.
Suppr. Oner. 14. ac 28. Febr. 1761.
Syn. 9. Sept. 2. Dec. 1730. 5. April. 1732. 8. ac 29. Aug. 1733.
Trans. Ben. 3. Julii 1762.
Crotonen. (85) Cap. 16. ac 30. Jan. 1717.
Matr. 18. Jun. 1735.

(81) *Cranganor*, urbs Asiæ Archiepiscopalis in Indiis Orientalibus Lusitaniæ in ora Malabarica.

(82) *Vide Grossetana.*

(83) *Crema*, urbs Cenomanorum in Gallia Transpadana Venetiæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Bononiensi.

(84) *Cremona*, urbs Cenomanorum Episcopalis sub Archiepiscopatu Mediolanensi.

(85) *Vide Cotronen.*

Csanadien. (86) 8. Aug. 1744.
26. Junii 1745.
Culmen. (87) 23. Jan. 1627.
19. Novem. 1740. 25. Februarii 1747.
Curzolen. (88) 13. Maii 1651.
Derthonen. (1) 21. Dec. 1591.
8. Junii, 6. Julii, 7. 28. Septem. 1726.
3. Aug. 1782.
22. Maii 1784.
Abs. et Red. Miss. 7. Julii 1787.
16. Febr. 5. Apr. 1788.
Com. Vol. 10. Maii 1704.
Dism. 19. Nov. 1730. 17. Febr. 1731. 5. April. 9. 30. Aug. 1732. 10. Jan. 1733.
Dism. 14. ac 28. Jan. 1736.
Dism. 2. ac 23. Junii 1764.
Dism. 24. Dec. 1765. 11. Jan. 1766.
Er. Eccl. 30. Maii 1778. 18. Julii, 8. Aug. 1789.
Irr. 8. Maii 1756. 19. Apr. 1760. 14. Jan. 1764.
Jur. Par. 19. Nov. 3. Dec. 1718. 16. Nov. 7. Dec. 1720. 14. Apr. 4. Aug. 15. Dec. 1725. 6. Febr. 1734.
Leg. 4. Jun. 1701. 1. Apr. 1702.
Pret. Irr. 2. Maii, 3. Oct. 1711. 17. Junii 1713.
Red. On. 21. Apr. 19. Maii 1787.
Susp. et Red. Miss. 17. Martii 1781.
Trans. Cap. 9. ac 23. Febr. 1715.
Trans. 10. Sept. 1785. 20. Maii 1786. 18. Aug. 1787.
Visit. 12. Maii, 30. Junii, 22. Sept. 24. Nov. 1759. 12. ac 26. Jan. 1760.
Derthusen. (2) anno circiter 1579.
11. Aug. 1605.
27. Maii 1634.
20. Aug. 17. Sept. 26. Novemb. 1768.
Appl. Miss. pro pop. 7. Aug. 1756. 21. Maii 1757.
Jub. 14. Maii, 4. Junii 1768.
Dubia (3) Bapt. 27. Mart. 1683.
Conserv. 28. Jan. 1679.
Exemp. 20. Junii 1682.
Jurisd. Cap. Ex. 6. 20. Mart. 1694.
Pœnit. 3. Oct. 1671.
Resid. 13. Jan. 1683.
Visit. Claus. 19. Jan. 1686.
Vot. 13. Maii 1679.
Celeb. Miss. 16. Mart. 1709.
Conc. 1. Oct. 16. Nov. 1720.
Sup. Ex. Disp. Matr. 16. Dec. 1786. ac 20. Jan. 1787.
Sup. Prof. Fid. in Reg. Hisp. 8. Apr. 1786.
Ind. 9. et 30. Julii 1701.
Jub. 24. Sept. 17. Dec. 1718.
Spem. 22. Sept. 17. Nov. 1725.
Sup. Matr. int. Cat. et Her. Cliv. Duc. 15. Junii 1793.
Dubium (4) 26. Sept. 1623.
27. Maii 1617.
Anno circiter 1574.
Reg. 24. Aug. 1619.

(86) *Vid. Canadien.*

(87) *Culm*, *Culma*, urbs Massoriæ in Regno Polonico Episcopalis sub Archiepiscopatu Gnesnensi.

(88) seu Corcyra Melana vel Nigra, *Curzola*, Insula Maris Hadriatici Dalmatiæ adjacens Episcopalis sub Archiepiscopatu Ragusino.

(1) *Tortona*, urbis Liguriæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Mediolanensi.

(2) seu Dertosen. *Tortosa*, urbs Hispaniæ Tarraconensis in Catalaunia Episcopalis sub Archiepiscopatu Tarraconensi.

(3) Sunt Dubia Generalia.

(4) Dubium est Generale.

18. Febr. 1623.
Ord. 11. Maii 1624.
22. Junii 1624.
13. Dec. 1659.
3. Febr. 1685.
24. Sept. 1622.
Adm. Eccl. 28. Aug. 1683.
Affin. 19. Sept. 1682.
Appl. Sacr. 10. Maii 1692.
Celebr. Miss. 17. Sept. 1695.
de Cons. 28. Apr. 1657.
Disp. 2. Aug. 1687.
Irr. 19. Jan. 1686.
Elec. Pred. 16. Dec. 1673.
Distr. 17. Febr. 1624.
Irr. 22. Apr. 1673.
Irr. 15. Dec. 1674.
Irr. 22. Apr. 1679.
Jub. 7. Julii 1668.
Matr. 4. Julii 1602.
Matr. 9. Sept. 1684.
Matr. 18. Nov. 1684.
Orat. 1. Mart. 1687.
Ord. 11. Jan. 1687.
Ord. 17. Jan. 1693.
Patr. 10. Oct. 1676.
Patr. Sacr. 12. Julii 1687.
Prof. Fid. 7. Aug. 1683.
Punct. 31. Julii 1694.
Ret. Elee. Miss. 21. Febr. 1688.
Benepl. 5. Apr. 1704.
Ind. 1. 3. ac 24. Mart. 1703.
Matr. 7. 21. Maii, 30. Julii 1701.
3. Sept. 1707.
Matr. 21. Nov. 8. Dec. 1722.
Matr. 15. 29. Jan. 1724.
Matr. 9. Sept. 18. Nov. 2. Dec. 1724.

Orat. 31. Julii 1706.
Orat. Priv. 16. Dec. 1724. ac 13. Jan. 1725.
Ord. 16. Febr. 1704.
Mis. Past. seu Par. et Conv. 15. Mart. 1710.
Præb. Theol. 5. Julii 1723.
Præst. Suffr. 2. Oct. 1706. ac 13. Aug. 1707.
Prof. 22. Nov. 6. Dec. 1721.
Rec. Div. Off. 18. Aug. 15. Dec. 1708.
Regul. ad Trir. Damn. et exp. poen. a Trir. red. 24. Martii 1725.
Visit 13. Sept. 1721.

Ecclesien. (1) Elect. Vic. Cap. 3. Julii 1677.
On. et Distr. 19. Aug. 9. Sept. 1786. 16. Aug. 1794. 21. Jan. 11. Febr. 6. Maii 17. Junii 1797.

Eduen. (2) Coadjutor. 21. Aug. 1706.

Egitanien. (3) On. Miss. 24. Jan. 14. Febr. 1778.
Visit. SS. LL. 27. Junii, 18. Julii 1789.

Elboren. (4) Seculo XVI.
Anno circiter 1576.
Decl. Ind. 21. Maii 3. Sept. 17. Dec. 1718. 21. Jan. 1719.
Dub. 2. ac 23. Aug. 1721.
Fug. 14. Nov. 1711.
Ind. 8. Aug. 1711.
Irr. 9. Febr. 16. Mart. 1737.
Jur. Persev. 14. Nov. 1711.

Elnen. (5) 28. Martii 1648.
18. Dec. 1773. 22. Jan. 1774.

(1) seu Villa Ecclesiæ, *Villa d'Iglesia*, urbs recens Sardiniæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Calaritano.

(2) seu Æduen, Augustoduna, *Autun*, urbs Galliæ Celticæ, in Burgundia, Episcopalis sub Archiepiscopatu Lugdunensi.

(3) seu Guardien. *La Guardia*, urbs in Lusitania Episcopalis sub Archiepiscopatu Lisbonensi Orientali.

(4) seu Eboren, *Ebora*, *Evora*, urbs Lusitaniæ Archiepiscopalis.

(5) seu Helena, Papirianum, Perpinianum, *Elna*, *Perpignano*, urbs Galliæ Narbonensis Episcopalis sub Archiepiscopatu Narbonensi.

Leg. Prob. et Matr. 14. Dec. 1737. 11. Jan. 1738. ac 4. Maii 1743.
Elven. (6) 4. Maii 1646.
9. Febr. 1754.
Jurisd. 1. Dec. 1736.
Rest. in Int. 5. Mart. 9. Apr. 1701.
Embricen. (7) Jur. Can. 18. Sept. 29. Nov. 1745. 23. Sept. 1747. 28. Aug. 1756. 19. Jan. 9. Febr. 1765.
Eremitarum (8) Camald. Prof. 23. Jan. 1666.
Eugubina (9) 12. Maii 1594.
14. Febr. 1609.
12. Nov. 1633.
26. Nov. 1650.
15. Dec. 1605.
4. 18. Dec. 1723.
12. Jan. 1732.
30. Julii 1735.
2. Junii, 4. Aug. 1736.
18. Julii, 8. Aug. 5. Dec. 1744. 29. Maii, 26. Junii, 17. Julii 18. Sept. 4. 18. Dec. 1745. 12. Mart. 1746.
seu Pergalen. 7. Febr. 1756. 21. Maii 1757.
12. Aug. 1758.
27. Apr. 18. Maii 1765.
6. et 27. Aug. 1791.
App. 18. Aug. 15. Sept. 1781. ac 20. Apr. 1782.
Aug. Con. 16. Aug. 6. Sept. 29. Nov. 1783.
Can. 7. Julii 1770.
Cap. 28. Sept. 1743.
Com. Vol. 11. Mart. 8. Apr. 1786.
et Nonantulæ Conc. 21. Jan. 1797.
Dism. 31. Julii 1790.
Dispen. 18. Febr. 15. Sept. 24. Nov. 1764.
Elec. 7. Sept. 1793.
Erect. Can. 26. Febr. 12. 26. Mart. 1763.
Jub. 19. Aug. 9. Sept. 1775.
Jurisd. 13. Mart. 3. Apr. 8. Maii, 7. ac 28. Aug. 1773.
Jur. Vis. 21. Jun. 19. Julii 1783.
Jur. Par. 12. Mart. 2. Apr. 1729.
Jur. Par. 8. Maii 1762.
Mans. 5. Apr. 20. Sept. 1794.
seu Perusina Matr. 25. Jan. 26. Apr. 5. Julii 1747.
On. Miss. 17. Dec. 1712. ac 21. Jan. 1713.
Punct. 15. Mart. 5. Apr. 1783.
Benep. 19. Sept. 21. Nov. 1744.
Serv. Ch. 5. Julii, 2. ac 23. Aug. 1738.
Sub. Dot. 10. 24. Jan. 1778.
Visit. SS. LL. 26. Apr. 24. Maii 1788.
Un. 20. Nov. 1706.
Serv. Ch. 13. Jun. 1795.
Eystetten (10) 28. Julii, 19. Aug. 1724.
seu Bambergen. 4. Mart. 4. Apr. 1767.
Can. 1. Dec. 1731.
Disp. 5. Sept. 1716. 16. 30. Jan. 27. Febr. 15. Maii 1717.

(6) seu Helven. *Elvas*, urbs Lusitaniæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Elborensi.

(7) *Emmerik*, urbs Episcopalis Belgii.

(8) Denominantur ab Eremo, quem colunt, ut Deo liberius, et commodius serviat. S. Benedictus c. 1. Regul. c. 15. quatuor enumerat genera Eremitarum, *Cænobitas* scilicet, *Anachoritas*, *Sarabaitas*, et *Gyrovagos*.

(9) *Gubbio*, urbs Umbriæ Episcopalis in Archiepiscopatu Urbinate, sed ab ejus jurisdictione immunis.

(10) sive Eistatum, Eichstadium, Aureatum, *Eichstat*, *Eichestet*, urbs Germaniæ Episcopalis in Franconia sub Archiepiscopatu Moguntino.

Jurisp. et Dec. 21. Aug. 1706.
Matr. 17. Nov. 1731. 9. Febr. 8. Mart. 21. Junii 1732.
Perm. Par. 21. Julii, 11. Aug, 22. Sept. 1742.

Fabrianen. (1) 19. Dec. 1789.
Aper. Or. et Adm. 17. Junii 1786.
Fon. Bapt. et Jur. Bapt. 24. Maii, 21. Junii, 27. Sept. 22. Nov. 1732. 2. Maii, 19. Sept. 14. Nov. 1733. 6. Febr. 20. Mart. 1734.
Ord. 21. Apr. 1792.
Quar. Fun. 10. Mart. 7. Apr. 1731. 9. Febr. 1792.
Sub. Dot. 19. Apr. 10. Maii 1777.
Leg. 14. Mart. 1795.
seu Camerinen. Ord. 19. Aug. 1797.

Fanen. (2) 25. Jan. 1642.
4 et 18. Martii 1719.
5. et 26. Junii 1723.
6. Dec. 1727.
16. Junii 1731.
15. Sept. 24. Nov. 15. Decemb. 1764.
15. 29. Apr. 17. Junii, 5. Julii, 21. Dec. 1780. 20. Jan. 1781.
10. Jan. 27. Martii, 24. Apr. 1784.
15. Sept. 24. Nov. 1792.
Ben. 17. Jun. 15. Julii 1797.
Cap. 26. Aug. 16. Sept. 1769.
Cap. 7. Maii 1791.
Cap. 21. Aug. 18. Sept. 1790.
Cap. 29. Jan. 1791.
Cap. 14. Jun. 1710.
Cap. 29. Apr. 1713.
Coll. Stud. 8. 29. Aug. 1767.
Et Pisauren. Fun. 21. Mart. 21. Junii 1783.
Er. Can. 22. Mart. 1760.
Er. Cap. 9. Aug. 1788.
Ex. Decr. S. Vis. 22. Nov. 1760. 14. 28. Febr. 30. Maii 1761.
Ind. 30. Mart. 1743.
Jur. 30. Junii, 11. Aug. 1759. 8. 22. Mart. 1760.
Jur. 20. Jan. 1790.
Leg. 20. Apr. 23. Nov. 14. Dec. 1771.
Matr. 20. Jan. 10. Febr. 10. 31. Mart. 28. Apr. 1759.
Or. 14. Maii 1746.
Par. 11. Dec. 1717.
Par. 14. Nov. 1716.
Patr. Sacr. et Miss. 21. Aug. 1717.
Jur. 18. Jun. 1757. 4. Mart. 1758.
Perm. 29. Julii, 19. Aug. 1786. 16. Junii 1787.
Pior. On. 4. ac 18. Maii 1715.
Proc. 24. Aug. 1743. 28. Maii 1748.
Quar. Fun. 17. Sept. 1757.
Red. Miss. 13. ac 27. Apr. 1720.
Red. Miss. 6. et 20. Dec. 1760. 14. Febr. 1761.
Red. Miss. 10. Maii 1794.
Red. On. 1. 15. Mart. 19. Apr. 10. Maii 1777.
Resid. 24. Jan. 1711.
Sem. 18. Dec. 1790.
Sep. et Quar. Fun. 13. Aug. 1718. 6. Maii 1719.
seu Pisauren. Spon. 14. Decem. 1743.
seu Senogallien. Spon. 1. Mart. 5. Jul. 2. Aug. 6. 20. Dec. 1749. 18. Apr. 1750.

(1) *Fabriano*, urbs Piceni a Pont. Max. Pio VI. *Const. Sæpe factum est* 11. *Julii* 1785. divisa ab Ecclesia Camerinensi, Matelicæ unita in Cathedralem erecta est.

(2) seu Fanum Fortunæ, *Fano*, urbs intra Ducatum Urbinatem in ora Semnonum Littorea Episcopalis, immediate Romano Pontifice subjecta.

f

Subr. 18. Dec. 1773.
Sub. Dot. 13. Jul. 3. Aug. 1771.
Sub. Dot. 15. Febr. 1772.
Sub. Dot. 14. Febr. 1761.
Sub. Dot. 9. Apr. 1785.
Un. 18. Mart. 15. Apr. 16. Sept. 1780.

Faraonen. (3) Red. Miss. 7. Maii 1718.

Farfen. (4) Dec. et Dep. Cap. 1. Sept. 1691.
Matr. 15. 29. Januar. 26. Mart. 1707.
seu Firmana Par. 5. 26. Aug. 1719.

Fasanen. (5) 12. Febr. 2. 30. Apr. 9. ac 30. Julii 1757.

Faventina (6) Mense Dec. 1589.
12. Dec. 1654.
Jurisd. 12. Sept. 1667.
Leg. 2. Mart. 1697.
4. Maii 1737.
28. Aug. 1751.
18. Aug. 15. Sept. 1764.
22. Martii, 19. Apr. 10. Maii 1766.
20. Junii, 11. Julii, 8. August. 1767.
9. ac 30. Maii 1772.
30. Aug. 13. Septemb. 29. Nov. 1777.
Alien. Bon. 18. Aug. 1792.
Appl. 5. 19. Julii 1777.
Appl. Miss. 12. Maii 1753. 1. Mart. 7. Junii 1755.
Appl. Miss. 8. ac 29. Julii 1769.
Aug. Preb. 25. Sept. 1795.
Ben. 3. Julii 1762.
Cap. 31. Mart. 1759.
Cap. 21. Jun. 1794.
Coad. 22. Januar. 26. Febr. 12. Mart. 1763.
Com. Vol. 16. ac 30. Maii 1778.
Com. Vol. 4. 25. Apr. 1789.
Com. Vol. et App. 18. Aug. 15. Sept. 1792.
Conc. 20. Sept. 29. Nov. 1766.
Distr. 22. Jun. 13. Julii 1776.
seu Imolen. Elect. 23. Aug. 1755. 29. Maii 1756. 2. Apr. 1757. 2. Sept. 2. Dec. 1758.
Emp. 18. Aug. 1787.
Func. 3. Apr. 8. Maii, 12. Jun. 17. Jul. 1773. 14. Mart. 1778.
Irr. 22. Nov. 1794. 28. Nov. 19. Dec. 1795. 17. Dec. 1796.
Jur. Par. et Præm. 28. Aug. 18. Sept. 1756.
Matr. 22. Julii 1758.
Miss. Conv. 29. Apr. 3. Junii 1780. 10. Febr. 1781.
On. Miss. 27. Febr. 1734. 12. Febr. 1735.
Plur. 12. Julii, 20. Dec. 1760.
Præm. et Fun. 7. Junii 1760. 11. Apr. 1761.
Præm. et Jur. Par. 18. Julii 1744. 30. Apr. 14. Maii 1746.
Quar. Fun. 18. Junii 1735.
Red. Rat. 8. 29. Aug. 19. Sept. 1772.
Red. Miss. 2. Sept. 18. Novem. 1742.
Red. Miss. seu Redin. 27. Aug. 1763.
Red. Serv. Ch. et Miss. 27. Nov. 1779. 15. Jan. 1780. 24. Jan. 7. Febr. 1784.
Spon. 18. Maii, 1. Jun. 1737.
Spon. 4. Maii 1771.

(3) seu Pharaonen; *Faro*, urbs in Algarbia Lusitaniæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Eborensi.

(4) *Vide Nullius Farfen.*

(5) *Vide Nullius F. sini.*

(6) *Faenza*, urbs Æmiliæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Ravennate.

Trans. 3. 31. Aug. 14. Decemb. 1771. 11. Jan. 1772.
Vacat. 23. Nov. 14. Dec. 1793.
Red. Miss. 23. Apr. 1796.
Trans. 28. Nov. 1795.
Feltren. (7) Jubil. 11. Jan. 1721.
Sus. a Div. et Rem. ab Om. Ecc. Off. 30. Apr. 1757.
Ferentina (8) 12. Nov. 1639.
14. Mart. 1682.
Cap. 10. Apr. 1683.
Jur. Subs. 17. Nov. 1685.
4. Dec. 1734.
15. 29. Jan. 1735.
26. Mart. 1735.
7. Junii, 12. Julii, 2. Aug. 1760.
13. Febr. 1773.
Benef. 16. Jan. 1762.
Cap. 22. Aug. 5. ac 19. Decem. 1750.
Cath. 19. Apr. 12. Julii, 2. Aug. 1760.
Cens. 8. Aug. 1705.
Coadj. 8. 29. Febr. 1744.
Conc. 5. Sept. 1711.
Distr. 24. Sept. 19. Nov. 1718.
Fruct. 2. Aug. 1749.
Ind. 13. Julii, 3. Aug. 1748.
Jur. 1. ac 15. Mart. 1704.
Matr. 21. Junii, 12. Julii 1721. 20. Aug. 1735.
Med. Ann. 15. Apr. 6. Maii 1752.
On. Miss. 3. 24. Aug. 1715.
Prec. 23. Apr. 14. Maii 1768.
Serv. Ch. 27. Nov. 1779. 15. Jan. 1780.
Serv. Ch. 3. Aug. 1782.
Visit. SS. LL. 16. Martii, 20. Apr. 1782.
Matr. et Font. Bapt. 18. Mart. 1797.
Visit. SS. LL. 15. Mart. 5. Apr. 1794. 20. Febr. 1796.
Feretrana (9) 6. Sept. 1591.
26. Maii 1612.
25. Sept. 1694.
Can. 9. Febr. 1664.
9. Febr. 1796.
Appl. 27. Aug. 1796.
10. 24. Jan. 1739.
29. Nov. 20. Dec. 1766.
28. Aug. 18. Sept. 1779.
18. Julii 1789.
25. Junii 1791.
14. Jan. 1792.
Alter. 11. Maii, 22. Junii, 3. 24. Aug. 23. Nov. 1748.
Cap. 15. Jan. 1745.
Cap. 28. Febr. 16. Maii, 18. Julii 1795.
Cath. 13. Jan. 28. Jul. 1731.
Cath. 4. 18. Maii 1743.
Conc. 13. Julii, 3. Aug. 1743.
Conc. 19. Septemb. 28. Novemb. 1789.
Irr. 5. Maii 1708.
Irr. 22. Jan. 1757.
Irr. 15. Mart. 5. Apr. 22. Nov. 1794.
Irr. 28. Maii 1791. 15. Decemb. 1792.
Jur. pres. Conc. 21. Aug. 1790.
Jur. Sep. 21. Apr. 11. Aug. 1. Sept. 1742.
Leg. 20. Maii, 17. Junii 1786.
Matr. 5. ac 26. Julii 1779.
Par. 8. Febr. 1783.
Red. Miss. 15. Dec. 1792. 19. Jan. 1793.

(7) *Feltre*, urbs Venetiæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Utinensi intra Alpes Tridentinas.

(8) *Fiorentino*, o *Ferentino*, urbs Latii Episcopalis in finibus Hernicorum, immediate Romano Pontifici subjecta.

(9) seu Mons Feretranus, Leopol's, *Montè Feltre*, *San Leo*, urbs Umbriæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Urbinate.

Red. On. 3. Sept. 1718. 7. Sept. 1720.
Red. On. 12. Maii, 16. Junii 1781.
Red. On. 16. Maii 1795.
Red. On. 26. Nov. 1796.
Rest. in Int. 1. Junii 1737.

Ferrarien. (10) 23. Sept. 28. Nov. 1609.
12. Sept. 1648.
2. Maii 1693.
Eccl. Cur. 23. Febr. 1658.
Jur. Par. 22. Mart. 1698.
14. 18. Martii 1719.
8. Aug. 19. Sept. 1744.
13. Febr. 27. Martii 1751.
18. Aug. 15. Sept. 1781.
19. Julii 1783.
15. Sept. 1787. 19. Jan. 16. Febr. 1788. 16. Mart. 1793.
App. Sacr. 11. Junii 1729.
Ben. Ap. 14. Maii 1746.
Cap. 27. Jan. ac 3. Mart. 1703.
Cap. 26. Mart. 1707.
Cap. 7. ac 21. Junii 1788.
Cap. 7. Julii 1703.
Conf. Conc. 29. Maii 1745.
Confr. 14. Sept. 1782.
Doct. Christ. 21. Julii, 11. Aug. 1742.
Appl. Miss. 12. Febr. 12. 26. Mart. 1718. 13. Jan. 24. Febr. 1720.
Hæred. 15. Jan. 1791.
Jurisd. 17. Nov. 1. 15. Decem. 1703. 12. Jan. 1704. 28. Sept. 1709.
seu Ravennaten. Jurisd. 3. ac 24. Julii 1734.
Jurisd. 24. Aug. 25. Sept. 1754.
Jur. Par. 2. Junii 1703. 2. 16. Maii 1705. 15. Dec. 1708. 12. Jan. 1709.
Leg. Miss. 15. Apr. 1747.
Emph. 18. Jun. 1796.
Matr. 12. Dec. 1761. 16. Januar. 1762.
Miss. 10. Maii 1794.
Red. 14. Nov. 1716.
Red. et Sub. Dot. 19. Junii 1717.
Red. 12. Mart. 1785. et 27. Jun. 1789.
Red. Miss. et Abs. 29. Nov. 20. Dec. 1788.
Red. Miss. 19. Jan. 23. Febr. 1793.
Sub. Dot. 14. Dec. 1765. 11. Jan. 1766.
Sub. Dot. 15. Jan. 19. Febr. 18. Mart. 1780.
Sub. Dot. 22. Dec. 1781. 26. Jan. 1782. 15. Sept. 1787.
Sub. Dot. 14. Jan. 1792.
Sub. Dot. 23. Jan. 27. Aug. 1795.
Sub. Dot. 20. Sept. 22. Nov. 1760.

Fesulana (11) 4. Junii 1633.
28. Martii 1648.
30. Sept. 18. Nov. 1724.
Conc. 19. Maii 1708.
Miss. Par. 16. Jun. 7. Jul. 15. Dec. 1770. 26. Jan. 1771.
Rest. in Int. 22. Sept. 17. Nov. 1708. 17. Dec. 1718. 21. Jan. 1719.

Firmana (12) 6. Febr. 1639.
Jur. 26. Febr. 1684.
Priv. Can. 30. Maii 1665.

(10) *Ferrara*, urbs Æmiliæ ad Padum in Archiepiscopatu Ravennate, sed in Archiepiscopalem evecta a Clemente XII. Pont. Max.

(11) *Fiesole*, urbs Episcopalis Hetruriæ sub Archiepiscopatu Florentino.

(12) *Fermo*, urbs Archiepiscopalis Piceni in Marchia Anconitana.

Emp. 29. Julii, 19. Aug. 1775. 30. Mart. 27. Apr. 1776.
Emp. 21. Julii 1792.
Emp. 5. 19. Sept. 1778. 26. Jun. 17. Julii 1779.
Emp. sup. Prel. 29. Julii, 16. Dec. 1786. 10. Jan. 1787.
Erect. 18. Aug. 1787.
Emph. 15. Jan. 1791.
Emph. 11. Maii, 7. Sept. 1795. 17. Dec. 1796.
Emph. 10. Maii 1794. 18. Julii 1795.
Erect. Can. 21. Aug. 11. Sept. 1734. 5. Martii 1735.
Erect. Cap. 4. 18. Dec. 1762. 22. Jan. 1763.
Erect. Mans. 10. Febr. 10. Mart. 15. Dec. 1770.
Erect. Par. 15. Mart. 1783.
Erect. Præb. 11. Junii 1729. 17. Apr. 1734.
Funct. 17. Julii 1773.
Fun. 18. Julii 1744.
Ind. 7. Maii 1707.
Int. 15. 29. Mart. 1738.
Int. et Trans. 19. Maii 1787.
Jur. Conf. et Inst. 2. Oct. 1706. 7. Maii 1707.
Jurisd. 21. Apr. 5. 19. Maii, 2. 16. Junii, 7. Julii, 18. Aug. 1703.
Jurisd. 19. Julii 1704.
seu Null. Farfen. Jurisd. 23. Julii 1707.
Jurisd. 7. Julii, 4. Aug. 1714.
Jurisd. 13. Apr. 3. Aug. 1720.
Jurisd. 19. Junii, 21. Aug. 1790.
Jurisp. sup. Exp. Lit. 18. Aug. 1792.
Jur. Par. 12. Maii, 2. Junii 1736.
Jur. Par. 17. Junii, 2. Dec. 1747.
Leg. 18. Junii 1735.
Leg. 17. Julii, 7. ac 28. Aug. 1756.
Leg. 19. Julii, 9. Aug. 1777.
Leg. 19. Jan. 17.3.
Leg. 11. Jan. 8. Mart. 31. Maii, 21. Jun. 2. Oct. 1721.
Leg. 4. et 18. Dec. 1728. 15. 29. Jan. 12. Febr. 1729.
Matr. 24. Apr. 1723.
Miss. 29. Nov. 1710. 10. Jan. 1711.
Null. Prof. 8. Febr. 15. Mart. 1727. 28. Julii, 19. Aug. 1730.
Off. 29. Aug. 19. Sept. 21. Nov. 1761.
On. Miss. 10. Julii 1706.
On. Miss. 2. ac 23. Junii 1764.
seu Lauretana Ord. 14. Nov. 1705.
Par. 24. Julii, 21. Aug. 1762. 22. Jan. 4. et 25. Junii 1763.
Perm. 21. Julii 1759.
Præb. 26. Mart. 1791.
Præem. 17. Sept. 26. Nov. 1796.
Proc. 16. Maii 1795.
Red. Miss. 21. Junii, 12. Julii 1794.
Red. On. 13. Junii, 18. Julii 1795.
Red. Miss. 8. 29. Julii 1769. 15. Dec. 1770. 28. Aug. 18. Sept. 27. Nov. 1773.
Redin. 2. Julii 1718.
Ren. 17. Julii 1723.
Rep. Eccl. 21. Apr. 5. Maii 1742.
Rep. On. Miss. 24. Nov. 22. Dec. 1781. 14. Sept. 23. Nov. 14. Dec. 1782. 8. Febr. 15. Mart. 1783. 7. Febr. 13. 27. Mart. 1784. 9. Apr. 7. Maii 1785.
Sacr. Supel. 14. Nov. 1711. 3. Dec. 1712. 8. Julii, 19. Aug. 1713.
Sep. Th. 16. Maii, 13. Junii, 19. Sept. 1789.
Serv. Ch. 19. Jun. 10. Julii 1790.

Serm. Ch. 23. Apr. 28. Maii 1796.
Serv. 8. Junii 1782.
Sub. Em. 20. Jan. 1798.
Sub. Dot. 10. Jan. 1778.
Sub. Dot. 8. Febr. 15. Mart. 1794.
Sub. Dot. 9. Sept. 1730.
Sub. Dot. 16. Junii 1745.
Sub. Dot. 12. Maii 1759.
Sub. Dot. 28. Febr. 1761. 18. Aug. 1764. 31. Maii, 1766. 8. 19. Julii 1769.
Sus. On. Miss. 23. Nov. ac 14. Dec. 1782.
Trans. 10. Dec. 1785. 21. Jan. 1786. 13. Junii, 22. Aug. 1795.
Trans. Cap. 6. Martii, 17. Apr. 1779.
Trans. 28. Maii 1791.
Trans. On. Miss. 3. Aug. 14. Dec. 1782.
Trans. Par. 27. Febr. 1734.
Trans. et Un. 26. Junii, 17. Julii 1779.
Vend. Hor. 2. Aug. 1749.
Visit. SS.mæ Sp. 5. Jun. 1700.
Voc. in Cap. 21. Aug. 11. Sept. 1734. 17. Junii, 18. Nov. 1797.
Un. 23. Febr. 16. Mart. 14. Sept. 23. Nov. 1782.
Un. Par. et Erect. Præ. Th. 3. Julii 1784.

Florentina (13) 1. Dec. 1640.
1. Dec. 1640.
18. Nov. 1645.
2. Dec. 1628.
13. Julii 1686.
18. Julii 1676.
Emp. 21. Junii 1698.
Jur. Visit. 29. Jul. 1684.
Matr. 1. Jul. 1679. 13. Apr. 1680.
17. Jan. 1722.
12. Mart. 1718.
16. 30. Mart. 1726.
27. Julii 1726. 29. Mart. 1727.
7. Junii 1727.
2. ac 23. Aug. 1727.
16. Dec. 1730.
seu Lucana 28. Sept. 1726.
17. Junii 1747.
12. Aug. 2. Sept. 1747.
18. Maii, 8. Junii, 24. Aug. 28. Sept. 23. Nov. 1765.
Ab. On. 27. Nov. 11. Dec. 1717.
Appl. Miss. Quot. 24. Julii 1734.
Ben. 27. Aug. 1712.
Cap. 14. Apr. 1736.
Com. Ul. Vol. 25. Febr. 15. Apr. 1747.
Disp. 22. Sept. 1714.
Diss. Un. 13. Apr. 1709.
Emp. 5. Mart. 1735.
Exeq. Brevis 26. Mart. 30. Apr. 1746.
Ind. 5. Julii, 2. 23. Aug. 1738.
Jub. 10. Jan. 1711.
Jurisp. 24. Jan. 1711.
Jur. Par. 22. Nov. 6. Dec. 1738. 28. Febr. 24. Mart. 1739.
Matr. 12. Jan. 1726.
Miss. 20. Febr. 5. Mart. 1712.
Null. Prof. 27. Julii 1726.
Ord. 28. Junii 1704.
et aliar. Ord. 10. Jan. 1778.
Ord. 5. Dec. 1744.
Preem. 26. Mart. 9. Apr. 1718.
Red. Miss. 17. Sept. 1774. 18. Mart. 8. Apr. 1775. 15. Julii 1776.
Trans. On. Miss. 3. Julii 1762.

Foro-Livien. (14) Erect. Eccl. 16. Jan. 1694.

(13) *Fiorenza*, o *Firenze*, urbs Archiepiscopalis Hetruriæ.

(14) *Forlì*, urbs Romandiolæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Ravennate.

Jur. Par. 18. Nov. 1684.
11. Julii 1750.
15. Dec. 1764. 19. Jan. 1765.
29. Aug. 19. Sept. 21. Nov. 1767.
21. Aug. 11. Sept. 1784. 12. Mart. 7. Maii, 10. Dec. 1785. 21. Jan. 1786. 28. Julii 1787.
24. Mart. 1787. 16. Maii, 13. Junii 1789. 19. Junii 1790.
Alven. Cen. 11. 25. Jan. 2. Maii, 27. Junii 1716.
Cap. 25. Junii 1791.
Cap. 2. Sept. 1747.
Diss. Matr. 8. Aug. 1761.
Red. Miss. 30. Maii, 27. Junii 1778.
Red. Miss. 7. Julii 1787.
Spon. 29. Nov. 1783.
Foro.Sempronien. (15) Nov. 1587.
Acces. ad Congr. Cas. Cons. 12. Maii 1685.
Celeb. Miss. 7. Aug. 1683.
15. Maii, 5. ac 19. Junii 1728.
3. Apr. 26. Junii 1756.
2. 23. Mart. 1765.
20. Apr. 4. Maii 1771.
11. Jan. 1. Mart. 1777.
14. Dec. 1793.
Appl. 9. Sept. 1797.
Ben. Pub. Or. 27. Aug. 24. Sept. 1763.
Cap. 16. Maii 1711. 25. Junii, 27. Aug. 1712.
Cap. 11. Apr. 1761.
Com. Vol. 16. Maii 1778.
Jur. Par. 9. Februar. 8. Mart. 1760. 11. ac 25. Apr. 1761.
Med. Ann. 4. 18. Maii 1743.
Miss. Par. 25. Jan. 8. Februar. 1716.
Prел. ad Par. 28. Sept. 16. Nov. 1709.
Prel. 25. Jan. 1749.
Ser. Ch. et Eccl. 11. Mart. 15. Apr. 1752.
Sub. Dot. 8. Aug. 1789.
Red. Miss. 5. Apr. 1794.
Fossanen. (16) 5. Dec. 1637.
22. Martii, 9. Apr. 1766.
Ben. 11. Mart. 15. Apr. 1741.
Red. Miss. et Ab. 15. 29. Jan. 1791.
Celeb. Miss. 11. Maii, 15. Junii 1793.
Frequentina (17) seu Abellinen. Erect. Par. 27. Maii 1713.
Frigentina (18) 28. Aug. 1683.
Frisingen. (19) 11. Julii 1682.
7. Maii 1718.
3. Apr. 1745. 1. Sept. 1746.
Matr. 7. 28. Aug. 1745.
Per. seu. Un. 18. Junii 1735.
Resid. 22. Nov. 6. Dec. 1760. 17. Jan. 14. Febr. 1761. 3. Julii 1762.
Rest. in Int. 19. Maii 1703.
Un. 14. Jun. 1710.
Fulden. (20) 21. Nov. 12. Dec. 1767. 28. Jan. 1769. 23. Apr. 14. Maii 1774.
Visit. SS. LL. 3. Aug. 1782.
Fulginaten. (21) Anno 1577.
26. Febr. 1639.
10. Jan. 1660.

(15) *Fossombrone*, urbs Umbriæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Urbinate.

(16) *Fossano*, urbs Liguriæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Taurinensi, in Pedemontana regione.

(17) *Frigenti*, urbs Hirpinorum Episcopalis sub Archiepiscopatu Beneventano. Hujus Episcopatus hodie Abellinati copulatus est.

(18) *Vide Frequentina*.

(19) *Freising*, o *Frisinga*, urbs Vindeliciæ in Bavaria Episcopalis sub Archiepiscopatu Salisburgensi. Hujus Episcopus est Princeps, et etiam Ordinarius Ratisbonensis.

(20) *Vide Nullius Fulden.*

(21) *Foligno*, urbs Umbriæ Episcopalis, et immediate Romano Pontifici subjecta.

22. Dec. 1691.
6. Apr. 1647.
Or. 7. Julii 1696.
30. Sept. 18. Nov. 1719.
31. Maii 1721.
30. Jan. 1723.
30. Sept. 1724.
4. 18. Maii 1726.
30. Apr. 1729.
19. Aug. 1752. 12. Maii 1753.
17. Dec. 1763. 14. Jan. 1764. 27. Apr. 1765.
18. Julii, 8. Aug. 1772.
3. Julii 1784.
29. Aug. 1789.
Adm. Sacr. 5. Apr. 9. Aug. 1704.
Alt. 23. Jan. 13. Febr. 1773.
Ap. 22. Dec. 1781. ac 26. Jan. 1782.
Ap. Miss. 17. Aug. 7. Septemb. 1737.
Cap. 27. Aug. 17. Sept. 1796.
Com. Vol. 10. 31. Julii 1717. 13. Julii 1720.
Com. Vol. 20. Nov. 4. Decemb. 1762.
Conc. 26. Mart. 1791.
Fon. Bapt. 24. Febr. 22. Junii 1720.
Fun. 29. Julii, 19. Aug. 1752.
Fun. 28. Aug. 18. Sept. 27. Nov. 1773.
Irr. 4. Mart. 1758.
Jurisd. 15. Dec. 1736. 25. Jan. 1. Mart. 27. Sept. 1738.
Jurisd. 1. Julii 1741.
Matr. 28. Aug. 1751.
Matr. 11. Dec. 1756. 22. Jan. 20. Aug. 17. Sept. 1757.
Miss. Paroch. 17. Julii, 7. Aug. 1773.
Pr. 14. Dec. 1782.
Prior. quoad Cur. An. 2. Oct. 1721. 7. ac 28. Febr. 1722.
Red. 24. Mart. 1792.
Spon. 2. Maii 1733.
Sub. Dot. 9. Julii 1701.
Trans. Par. 16. Mart. 20. Apr. 1782.

Fundana (22) 28. Febr. 1654.
Assist. 28. Sept. 1680.
Dep. Off. Sem. 26. Mart. 1689.
Ord. 27. Febr. 1666.
App. Miss. 13. Sept. 2. Octob. 1721.
Assist. 24. Sept. 12. Nov. 1712.
Distr. et Fruct. 3. Julii 1734.
Part. 21. Aug. 11. ac 25. Sept. 1734.
Sep. 19. Maii 1708.

Gadicen. (1) 21. Nov. 12. Dec. 1767. 9. 30. Julii 1768.
Disp. 12. Junii, 11. 25. Sept. 1762.
seu Hispalen. Dub. Ord. 8. Mart. 1732.
Miss. 3. Apr. 8. Maii, 12. Jun. 1773.
seu Hispalen. Ord. 20. Jan. 24. Nov. 1742. 22. Junii, 13. Julii 1743.

Gallipolitana (2) Sp. 28. Febr. 1733.
Trans. et Red. On. 20. Febr. 5. Mart. 1712.

Galtellinen. (3) Disp. ab Irr. 12. Martii 1785.
Irr. 16. Dec. 1797. 20. Januar. 1798.

(22) *Fondi*, urbs Latii Episcopalis Regni Neapolitani in Archiepiscopatu Capuano, sed ab ejus jurisdictione immunis.

(1) seu Gaditana, *Cadice*, Insula Hispaniæ Beticæ in Andalusia proxima continenti, cum urbe Episcopali ejusdem nominis sub Archiepiscopatu Hispalensi.

(2) *Gallipoli*, urbs Salentinorum maritima Episcopalis sub Archiepiscopatu Hydruntino.

(3) *Galtelly-Nori*, urbs Sardiniæ Episcopalis recens a Pio VI. Pont. Max. evecta.

Gandaven. (4) 7. Febr. 1643.
Preb. Theol. 5. Sept. 1705.
Gebennen. (5) 9. Julii 1746.
Ben. 19. Aug. 1713.
Gedanen. (6) Matr. 8. Maii, et 4. Sept. 1677.
Gerunden. (7) Extor. mense Febr. 1588.
18. Apr. 1693.
Sub. Char. 17. Febr. 1663.
24. Aug. 1720.
14. Dec. 1771. 11. Jan. 1772.
Adm. 9. Maii, 11. Julii 1750.
Ben. 18. Dec. 1751.
Char. Subs. 26. Jan. 9. Febr. 22. Mart. 1760.
Celeb. Miss. 20. Mart. 3. Apr. 1734.
Cens. 14. Maii 1768.
Claus. 18. Nov. 1713.
Com. Vol. 25. Sept. 1700. 13. 27. Jan. 3. Mart. 1703.
Conf. Conc. 5. Jun. 10. ac 31. Julii 1706.
Dep. Vic. 15. Maii, 5. Junii 1760.
Erec. Com. 15. 29. Januar. 19. Febr. 1701.
Exemp. 19. Apr. 10. 24. Maii 1738. 21. Nov. 19. Dec. 1739. 27. Jan. 16. Mart. 1748.
Exp. 7. Dec. 1720. 11. Jan. 1721.
Fund. 3. 24. Martii 1703.
Jub. 15. Febr. 9. Mart. 1772.
Jur. Conv. Cap. 13. Sept. 1738. 24. Jan. 1739.
Jurisd. 20. Nov. 4. Dec. 1728. 29. Jan. 12. Febr. 1729. 28. Febr. 28. Mart. 15. 27. Jun. 18. Jul. 1733. 25. Sept. 1734. 19. Apr. 10. 24. Maii 1738. 21. Nov. 19. Dec. 1739.
seu Vicen. Null. Matr. 2. Aug. 1760.
Vest. 7. Julii 1731. 21. Junii, 19. Julii, 22. Nov. 6. Dec. 1732. 7. Febr. 1733.
Geruntinen. (8) Disp. ab Irr. 26. Apr. 24. Maii 1788.
et Cariaten. Syn. et Grav. 11. Sept. 2. Oct. 1706. 4. Junii 1707. 28. Jan. 11. Febr. 28. Julii, 18. Aug. 1708. 28. Mart. 18. April. 1722. 12. Februar. 1724.
Giennen. (9) 26. Julii 1581.
Mart. 1587.
24. Aug. 1754.
Cel. Miss. 18. Aug. 1703.
Celeb. Ord. 11. 25. Jan. 7. Jun. 5. Julii, 2. Aug. 1727. 19. Junii 1728.
Com. Vol. 12. Jan. 1704.
Distr. 3. 24. Apr. 1700. 26. Jan. 16. Febr. 1704.
seu Beacen. Ind. 17. Nov. 1. Dec. 1714.
Jur. Visit. 30. Aug. 1704.
Null. Matr. 15. Maii 1723.
Orat. 23. Apr. 14. Maii 1774.
Rest. in Int. 5. Mart. 9. Apr. 1701.

(4) *Gand*, urbs maritima Belgii, Flandriæ primaria Episcopalis sub Archiepiscopatu Mechliniensi.

(5) seu Geneva, *Genevra*, *Ginevra*, urbs Allobrogum, in Sabaudia Episcopalis sub Archiepiscopatu Viennensi.

(6) *Danzica*, urbs Poloniæ in Pomerania Episcopalis sub Archiepiscopatu Gnesnensi.

(7) *Girona*, urbs Hispaniæ citerioris in Catalaunia Episcopalis sub Archiepiscopatu Tarraconensi.

(8) seu Pumentum, *Gerenza*, urbs Calabriæ ulterioris Episcopalis unita cum Caniati sub Archiepiscopatu Liberensi.

(9) *Jaen*, urbs Hispaniæ Beticæ in Vandalia Episcopalis sub Archiepiscopatu Toletano.

Rest. in Int. 20. Jan. 1742.
Reval. Erec. 18. Julii 1705.
seu Beacen. Vac. 16. Jan. 1700. 26. Jan. 1704. 19. Julii, 9. Aug. 30. Septemb. 1704. 14. Mart. 1705.
Glandeven. (10) seu Parisien. Disp. 7. Julii 1714.
Gnesnen. (11) Febr. 1590.
14. Apr. 1725.
Conf. Conc. 18. Dec. 1706. 15. Jan. 1707.
Matr. 17. Dec. 1735. 14. Januar. 1736. 6. Julii 1737.
Matr. 1?. Jan. 9. Febr. 1754.
Nul. Matr. 15. Jan. 1791.
Par. 14. Junii 1738.
Un. 15. Sept. 14. Nov. 1764. 23. Mart. 27. Apr. 1765. 1. Febr. 1766.
Goana (12) 16. Jan. 1644.
Granaten. (13) Rest. in Int. 19. Aug. 1690.
6. Maii 1775.
Irr. 8. Julii 1786.
Matr. 28. Sept. 1743. 14. Mart. 27. Junii, 8. Aug. 1744. 18. Dec. 1745.
Gratianopolitana (14) 3. Julii 1762.
Rest. in Int. 28. Sept. 1743.
Rest. in Int. 24. Nov. 15. Dec. 1770. 23. Febr. 1771.
Gravinen. (15) 10. Junii 1724.
1. Sept. 1728.
25. Febr. 6. Maii 1747.
Matr. 20. Febr. 5. Mart. 1712.
Grossetana (16) 16. 30. Maii 1778.
Can. 17. 31. Maii 1704.
Er. Can. 19. Jun. 1706. 4. Jun. 1707.
seu Massanen. Ord. 30. Apr. 11. Junii 1712.
Rest. in Int. 1. Apr. 1713.
Guadalaxaren. (17) Visit. SS. LL. 5. Mart. 1735.
Guadixen. (18) Rest. in Int. 15. Maii 1723.
Guardien. (19) 13. Junii 1654.
22. Sept. 1600.
8. Maii 1649.
5. Sept. 1693. 15. Jan. 1695.
Cap. 23. Nov. 1754. 25. Januar. 1755.
Fon. Bapt. et Prę. 23. Apr. 21. Maii 1735.
24. Maii 1732. 28. Mart. 19. Sept. 14. Nov. 1733. 28. Jan. 3. Martii 1736. 21. Nov. 5. et 19. Dec. 1739. 16. Jan. 1740. 25. Febr. 1741.

(10) seu Glandaten. *Glandeves*, urbs Gal. Narbonensis in Provincia Episcopalis sub Archiepiscopatu Ebrodunensi.

(11) *Gnesna*, urbs Poloniæ majoris Archiepiscopalis.

(12) *Goa*, urbs Asiæ in India Orientali Archiepiscopalis in insula ejusdem cognomine.

(13) *Granada*, o *Granata*, urbs Hispaniæ Beticæ Archiepiscopalis.

(14) *Granoble*, urbs Galliæ Narbonensis, Episcopalis sub Archiepiscopatu Viennensi.

(15) *Gravina*, urbs Apuliæ Peucetiæ, in Lucaniæ confinio, Episcopalis sub Mateolano seu Acheruntino Archiepiscopo.

(16) seu Rosetana, *Grosseto*, urbs Hetruriæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Senensi.

(17) *Guadalajara*, *Guadalaxara*, urbs Americæ Septentrionalis in nova Castella Episcopalis sub Archiepiscopatu Mexicano.

(18) seu Accitana, *Guadix*, urbs Hispaniæ in regno Granatæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Hispalensi.

(19) Guarda, urbs Lusitaniæ in Regno Portugallico Episcopalis sub Archiepiscopatu Ulyssiponensi Orientali, Atque alia hujus nominis seu Guardia, Alferiæ, *Guardia, Alfiera*, urbs est in Frentanis, et Aprutio sive in Comitatu Molisio Episcopalis sub Archiepiscopatu Beneventano.

Stat. Lib. 12. Apr. 1710.
Gualtimalana (20) Irr. 14. Maii 1729. 22. Mart. 1732.
Guastallen. (21) Dec. 1587.
Mart. 1589.
Jan. 1590.
24. Mart. 1591.
Prov. Med. 19. Julii, 9. Aug. 1766.
Gurcen. (22) 19. Febr. 1718.
Hadrien. (1) 19. Januar. 16. Martii 1754.
Herpibolen. (2) seu Fulden. Conc. 28. Aug. 18. Sept. 1723. 9. Sept. 1724.
seu Null. Abb. Fulden. Irr. 19. Julii 1704.
Eccl. Par. 27. Apr. 1720. 19. Sept, 1722. 16. Jan. 1723.
Par. Eccl. et Prim. 22. Aug. 21. Nov. 5. Dec. 1750. 16. Jan. 13. Mart. 1751.
Hieracen. (3) mense Martii 1587.
Mense Sept. 1587.
18. Maii 1590.
18. Nov. 1589.
Visit. 26. Jan. 1692.
16. et 30. Mart. 1743.
Cens. 16. Dec. 1747. 13. Jan. 13. Julii 1748.
Disp. 13. 27. Mart. 1762.
Exem. 6. Dec, 1760.
Sp. 15. Febr. 27. Mart. 18. Dec. 1751. 26. Febr. 1752. 1. 22. Mart. 1755.

Hildeshimen. (4) 26. Apr. 24. Maii 1727.
2. 16. Dec. 1730.
16. Sept. 18. Dec. 1769.
Hiporegien. (5) seu Eporedien. App. Bon. 17. Sept. 1791.
seu Eporedien. Red. Miss. 18. Apr. 16. Maii 1795.
Hispalen. (6) 5. Apr. 1576.
12. Mart. 1593.
11. Jan. 1596.
20. Jun. 1609.
Ind. 7. Sept. 1680.
Rest. in Int. 23. Sept. 1690.
Visit. 18. Aug. 1696.
11. Jan. 1. Febr. 1766.
Arch. 26. Jan. 30. Mart. 17. Aug. 7. Sept. 1726.
Disp. 18. Junii 1701. 14. Jan. 4. 18. Febr. 1702.
Disp. 11. Mart. 1702.
Disp. 28. Febr. 14. Mart. 1739. 14. Dec. 1743.
Disp. 9. Sept. 1741.
Irr. 6. Februar. 1700. 9. Julii 1701.
Null. Ord. 28. Martii, 2. Maii 1716.
Null. Prof. 28. Jan. 1747.
Ord. 23. Apr. 7. Maii 1701.
Ord. 18. Sept. 27. Nov. 1773. 12. Mart. 1774.
Rest. in Int. 12. Mart. 1729. 1. Dec. 1731.
Rest. in Int. 24. Sept. 19. Nov.

(20) *Vide Nullius Guastallen.*

(21) *Guatimala*, urbs Americæ Septentrionalis in nova Hispania Episcopalis sub Archiepiscopatu Mexicano.

(22) aut Gurgen. *Gurk*, urbs Norici in Carinthia Episcopalis sub Archiepiscopatu Salisburgensi.

(1) *Vide Atrien.*

(2) *Wurtsburg*, o *Erbipoli*, urbs Germaniæ in Franconia Episcopalis sub Archiepiscopatu Moguntino.

(3) seu Locren. *Gerace*, urbs in ora in confinio Brutiorum Episcopalis sub Archiepiscopatu Rhegino.

(4) *Hildeseim*, urbs Germaniæ in Saxonia inferiori Episcopalis sub Archiepiscopatu Moguntino.

(5) seu Eporedien. *Ivrea*, urbs Galliæ subalpinæ, in finibus Salassorum Episcopalis sub Archiepiscopatu Taurinensi.

(6) *Sevilla*, o *Siviglia*, urbs Hispaniæ Bæticæ Archiepiscopalis.

3. Dec. 1740. 15. Januar. 28. Aug. 1745. 26. Mart. 17. Sept. 1746.
Hispaniarum (7) Jan. 1583.
et Ind. 6. Jun. 1705.
Hollandiæ (8) Matr. 23. Aug. 1681.
Matr. 15. Nov. 1710.
Past. 22. Febr. 1710.
Hortana (9) Dec. 25. Sept. 1694.
De Hab. Tal. 8. Julii 1690.
8. 29. Aug. 5. Dec. 1744. 15. Jan. 13. Febr. 1745.
2. Dec. 1775. 20. Jan. 1776.
30. Mart. 27. Apr. 1776. 5. Jul. 1777.
5. Junii 1790.
Ben. seu Cap. 30. Apr. 19. Nov. 1757. 14. Jan. 1758.
Dec. 6. Mart. 10. Apr. 1723. 13. Sept. 1738.
Disp. 25. Sept. 1734.
Er. Can. 26. Mart. 23. Apr. 9. Julii 1768.
Fun. 3. Apr. 1745.
Irr. 15. Junii 1709.
Jur. Par. 14. Jun. 5. Julii 1738. 1. Aug. 1739.
Punct. 24. Sept. 1718.
Stip. et Lib. a Mol. 29. Julii, 19. Aug. 1775. 17. Aug. 27. Sept. 1776. 28. Aug. 28. Sept. 1779.
Suppr. Can. 23. Aug. 22. Nov. 1755.
Hortonen. (10) et Camplen. 11. Maii 1624.
Hybernię (11) Visit. 29. Nov. 1687.
Hydruntina (12) 19. Junii 1638.
13. Febr. 1639.
Appl. Miss. Conv. 1. Mart. 1692.
Irr. 11. Junii, 9. 30. Julii 1774.
seu Lycien. Matr. 8. Febr. 14. Mart. 1716.
Matr. 25. Jan. 8. Mart. 23. Aug. 13. Sept. 1721. 21. Nov. 1722.
Serv. 28. Nov. 1705.
Jacen. (1) 14. Jan. 1758.
Jadren. (2) 9. Maii 1626.
17. Sept. 1650.
24. Aug. 1720.
Januen. (3) 2. Dec. 1604.
26. Nov. 1616.
1. Dec. 1668.
15. Maii 1655.
Coadjut. et Resig. 24. Aug. 1680. 5. Junii 1681.
Rest. in Int. 29. Jul. 1690.
Erect. Nov. Par. 16. Jan. 1694.
Leg. 23. Nov. 1658.
Rest. in Int. 30. Jan. 1694.
2. Maii 1722.
3. Febr. 3. Mart. 14. Apr. 1725.
25. Jan. 1727.
10. Sept. 1735. 19. Jan. 9. Febr. 1737.
29. Febr. 14. Mart. 1744.
22. Mart. 26. Apr. 1749. 28. Febr. 14. Mart. 1750.

(7) *Spagna*, Provincia Europæ amplissima, in qua undecim Sedes Archiepiscopales existunt.

(8) *Olanda*, una ex XVII. Provinciis Belgii ad Oceanum Germanicum sita.

(9) *Orte*, urbs Hetruriæ in Faliscis apud Tiberim fluvium Episcopalis Fescenniæ Episcopatui juncta, immediate Romano Pontifici subjecta.

(10) seu Ortonen. *Ortona a Mare*, urbs Episcopalis Pelignorum maritima unita Camplensi sub Archiepiscopatu Theatino.

(11) seu Hiberniæ, *Irlanda*, Insula ingens Oceani Britannici.

(12) *Otranto*, urbs Salentinorum Archiepiscopalis.

(1) *Jacca*, urbs Hispaniæ Tarraconensis Aragoniæ sub Archiepiscopatu Cæsaraugustano.

(2) *Zara*, urbs Liburniæ Archiepiscopalis in ora littorali.

(3) seu Genua, *Genova*, urbs Liguriæ clarissima Archiepiscopalis.

16. Febr. 5. Apr. 1788.
6. Aug. 1791.
Allr. 30. Jan. 13. Febr. 1745.
Ben. 5. Sept. 1711.
Cap. 3. Dec. 1729. 28. Jan. 28. Julii 1730. 17. Febr. 1731.
Cap. 16. Julii 1791.
Cap. 14. Apr. 1736.
Cap. 22. Jan. 26. Febr. 1752. 11. 25. Apr. 1761. 30. Jan. 1762. 15. Sept. 24. Nov. 15. Dec. 1764.
Cap. 16. Martii, 20. Apr. 1793. 18. Julii 1795.
Cel. Miss. 3. Sept. 26. Nov. 1701.
Cel. Miss. 30. Aug. 1710. 29. Julii 1713.
Com. Vol. 1. Jun. 1737.
Disp. 20. Maii, 9. Sept. 1719. 27. Jan. 1720.
Disp. 15. Jan. 1785.
Dub. Jud. Syn. 1. Junii 1709.
seu Savonen. Gr. Cap. 19. Aug. 1702.
Er. Coll. 9. 23. Jan. 18. Dec. 1734. 21. Maii 1735.
Ind. 6. Febr. 1706.
Irr. 20. Apr. 11. Mart. 14. Dec. 1793.
Ind. 10. Julii 1706.
Irr. 23. Apr. 1796.
Jur. 18. Nov. 1702.
seu Bobien. Jurisd. 2. Julii, 3. 24. Sept. 1707. 5. Julii 1710.
Jurisd. 4. Julii 1722.
Jurisd. 20. Febr. 1723.
Jur. Par. 23. Novemb. 14. Dec. 1737.
Jur. Par. 27. Apr. 22. Junii, 13. Julii 1748.
Leg. 26. Novemb. 17. Decemb. 1701.
Leg. 22. Sept. 1725.
Leg. 28. Sept. 1737.
Leg. 24. Nov. 15. Dec. 1787.
Leg. 26. Jun. 17. Julii, 14. Aug. 1700.
Matr. 15. Maii, 5. Junii 1700. 23. Apr. 7. 21. Maii 1701. 28. Julii 1703. 26. Jan. 17. Maii, 14. Jun. 1704. 14. Nov. 1705. 6. Febr. 13. Mart. 8. Maii, 1706. 12. Febr. 9. Apr. 1707.
Matr. 10. Julii 1728.
Matr. 10. Maii 1738. 22. Aug. 5. Dec. 1739. 14. Jan. 1741.
Matr. 28. Maii 1746. 3. Aug. 1748. 1. Mart. 23. Aug. 1749.
Matr. 16. Aug. 6. Sept. 1783.
Matr. 16. Apr. 1791.
Matr. 20. Julii 1793. 25. Jan. 15. Mart. 1794.
seu Albint. Null. Matr. 30. Jan. 27. Febr. 1768. 26. Aug. 16. Sept. 1769.
Null. Prof. 2. Dec. 1719.
Pact. 19. Dec. 1722. 16. Jan. 1723.
Pii On. 20. Sept. 16. Nov. 1715.
Red. 15. Jan. 1785.
Red. et Trans. Miss. 16. Dec. 1786.
Red. Miss. et On. 17. Junii 1786.
Red. Miss. 22. Aug. 1795.
Rest. in Int. 26. Junii 1700.
Rest. in Int. 25. Sept. 1700.
seu Med. Rest. in Int. 26. Nov. 1704.
Rest. in Int. 17. Junii 1713. 13. Apr. 1715.
Rest. in Int. 27. Jan. 3. Mart. 1714.
Rest. in Int. 4. Julii 1739.
Rest. in Int. 30. Jan. 1740.
Spon. 12. Dec. 1733.
Sub. Dot. 24. Mart. 7. Apr. 1753.
Trans. Par. 29. Jan. 1744.

Ilcinen. (4) 7. Apr. 1629.
Mis. Con. 7. 28. Julii 1781. 3. Aug. 14. Sept. 1782.
Illerden. (5) 14. Martii 1620.
Serv. Chor. 15. Nov. 1698. 20. Nov. 1699.
Abs. et Distr. 3. Mart. 1792.
15. ac 25. Jan. 1727.
Distr. 5. Julii 1727.
7. ac 28. Maii 1785.
Trans. Mon. 30. Julii 20. Aug. 1701. 3. Oct. 1705. 22. Junii 1720. 2. Maii 1722.
Imolen. (6) Jur. Visit. 29. Nov. 1692. 20. Julii 1693.
20. Dec. 1704.
3. ac 17. Dec. 1740.
20. Maii 1752.
27. Febr. 26. Mart. 1768.
20. Jan. ac 10. Febr. 1770.
Ben 2. ac 23. Maii 1722.
Ben. 23. Sept. 1758.
Cap. 8. Aug. 1761.
Com. Vol. 19. Julii 1732. 24. Mart. 1764.
Congr. 22. Junii, 3. 24. Aug. 7. Sept. 1720.
Cons. 4. Maii 1715.
Dism. 8. 22. Junii 1720. 21. Junii 1721.
Distr. 28. Jan. 3. Mart. 1736.
Distr. 25. Apr. 30. Maii, 29. Aug. 1761.
Distr. 9. 30. Maii 1772. 13. Martii, 3. Apr. 8. Maii 1773. 15. Sept. 1787.
Dot. 17. Septemb. 26. Novemb. 1791.
Irr. 11. Dec. 1756.
Irr. 19. Nov. 1740. 14. 28. Jan. 1741.
Jur. Conv. Cap. 14. Maii 1774.
Jur. Par. 29. Jan. 12. Febr. 2. ac 23. Julii 1707.
Jur. Par. 18. Maii, 1. ac 22. Junii 1715.
Jur. Par. 20. Dec. 1760.
Leg. 26. Febr. 12. Mart. 1774.
Leg. Pii 20. Sept. 1794.
Med. Ann. 14. Jan. 23. Febr. 1771.
Par. 28. Mart. 1722.
Plur. 8. Aug. 19. Sept. 5. Dec. 1744.
Prec. 14. ac 28. Martii 1705.
Red. Miss. ac Lib. On. 17. Julii, 7. Aug. 1745.
Red. ac Susp. On. Miss. 24. Jan. 14. Febr. 1778.
Legati Pii 27. Nov. 1717.
Restau. Eccl. Par. 16. Aug. 6. Sept. 1783. 10. Jan. 1784. 16. Maii 1795.
Separ. Th. 11. Mart. 6. Maii, 17. Junii, 19. Aug. 9. Sept. 1786. 16. Febr. 5. Apr. 1788. 21. Julii 1792.
Subs. Dot. 20. Dec. 1749. 24. Jan. 1750.
Subs. Dot. 11. Sept. 1762.
Subs. Dot. 20. Junii, 11. Julii, 8. Aug. 1767.
Valid. Cen. 23. Nov. 1743.
Uten. 4. Apr. 1778.
Indiarum (7) Occident. 28. Jan. 1668.
Cap. 11. Dec. 1677.

(4) seu Mons Alcinous, *Mont' Alcino*, urbs Hetruriæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Senensi.

(5) seu Ilerden. *Lerida*, urbs Hispaniæ Tarraconensis, in Catalaunia Episcopalis sub Archiepiscopatu Tarraconensi.

(6) seu Forum Cornelii, *Imola*, urbs Æmiliæ in Romandiola Episcopalis sub Archiepiscopatu Ravennate.

(7) *Indiæ*, regio Asiæ amplissima, quæ in Orientalem, et Occidentalem dividitur, cujus Patriarcha residet in Hispania.

Insulana (8) Edic. et Cens. 3. Oct. 14. Nov. 1711.
Exemp. 29. Mart. 5. Jul. 1710.
Pręt. Grav. 28. Nov. 1711.
Insularum Canarię (9) Jur. 31. Julii, 13. Nov. 1694.
Interamnen. (10) Cap. 3. Februar. 1685.
26. Jan. 23. Febr. 1771.
8. ac 29. Julii 1775.
17. Aug. 7. Sept. 23. Nov. 1776. 30. Aug. 13. Sept. 29. Nov. 1777.
11. et 25. Jan. 1783.
Celeb. Miss. 11. Junii, 9. ac 30. Julii 1774.
Com. Vol. 8. 29. Maii 1756.
Matr. 30. Mart. 1715.
Red. 18. Maii, 22. Julii 1776.
Red. Miss. 30. Aug. 1788.
Sub. Dot. 8. Martii 1732.
Sub. Dot. 16. Febr. 1743.
Tax. Sem. 11. Maii 1720.
15. Martii, 19. Apr. 19. Julii 1777.
Ipporegien. (11) Can. Pœnit. 26. Apr. 17. Maii 1749.
Ipren. (12) Disp. 5. Aug. ac 2. Dec. 1719.
Ind. 10. Julii 1706.
Irr. 16. Dec. 1702. 13. Januar. 1703.
Jurisd. 18. Nov. 1702.
Visit. SS. LL. 17. Aug. 1737.
Isclana (13) Null. Ed. et Susp. 29. Maii 1745.
Par. 23. Jul. 1718. 1. Apr. 1719.
Par. 24. Julii 1721.
Isernien. (14) Leg. 10. Julii 1684.
Susp. et Irr. 20. Dec. 1687.
Vic. 2. Junii 1696.
Vic. 20. Apr. 1697.
26. Nov. 1723.
Can. 22. Febr. 1710.
Er. Can. 5. Sept. 14. Nov. 1705.
seu N. S. Vinc. in Vult. Er. Par. 2. Dec. 1702.
Justinopolitana (15) Cap. 11. Januar. 1698.
Miss. 18. Nov. 1719.
Juvenacen. (16) 1. et 22. Sept. 1736. 19. Jan. 9. Febr. 1737.
19. Apr. 5. Julii, 2. ac 23. Aug. 1738.
15. Dec. 1742. 12. Jan. 16. 30. Mart. 24. Aug. 1743.
Adm. 2. Junii, 7. Julii, 22. Sept. 17. Nov. 1736.
Adm. ad Con. 17. Aug. 7. Sept. 1737.
Adm. ad Con. 25. Februar. 11. Martii 1741.
Can. Theol. 11. Aug. 1759.
Cens. et Irr. 23. Febr. 1709.
Decr. 15. Dec. 1742. 12. Jan. 16. ac 30. Mart. 1743.
seu Null. Terlicii Distr. 13. Aug. 1707.

(8) *Isola*, urbs Episcopalis in Calabria ulteriori Episcopalis sub Archiepiscopatu Sibernnensi.

(9) *Le Isole Canarie*, Insulæ Africæ in Mari Atlantico, alias Fortunatæ dictæ.

(10) *Terni*, urbs Umbriæ Episcopalis immediate Romano Pontifici subjecta.

(11) *Vide Hiporegien.*

(12) seu Hypren. *Ipri*, urbs Belgii Episcopalis Flandriæ sub Archiepiscopatu Mechliniensi.

(13) seu Ænaria, *Ischia*, Insula Campaniæ, in qua adest urbs ejusdem nominis Episcopalis sub Archiepiscopatu Neapolitano.

(14) seu Æsernien., *Sergna*, *Isernia*, urbs Samnii Episcopalis sub Archiepiscopatu Capuano.

(15) *Capo d'Istria*, urbs Istriæ Episcopalis in ora Littorea sub Archiepiscopatu Utinensi.

(16) *Giovenazzo*, urbs Apuliæ Peucetiæ maritima Episcopalis Terlicio copulata a Benedicto XIV. Pont. Max. sub Archiepiscopatu Barensi.

(1) *Vide Chiovien*.

(1) *Lamego*, urbs Lusitaniæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Lisbonensi Occidentalis.

(2) seu Anxanen. *Lanciano*, o *Lanzano*, urbs Archiepiscopalis Frentanorum in Aprutio absque suffraganeis.

(3) *Lacedogna*, urbs Lucaniæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Compsano.

(4) *Lartino*, urbs Frentanorum in Aprutio Episcopalis sub Archiepiscopatu Beneventano.

(5) seu Laus Pompeja, *Lodi*, urbs Iosubriæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Mediolanensi.

(6) seu Labellen. *Lavello*, urbs Apuliæ Peucetiæ in Lucaniæ confinio Episcopalis sub Archiepiscopatu Barensi.

(7) *Vide Lavellana*.

Lauretana (8) Distr. 28. Maii, 11. et 25. Junii, 16. Julii 1695.
13. Julii 1725.
16. Dec. 1724.
24. Apr. 11. Sept. 27. Novemb. 1784.
18. Dec. 1790.
Cap. 23. Jan. 1796.
Cad. 19. Aug. 1752.
Can. 20. Julii, 28. Septemb. 1754.
seu Firmana Conc. Ben. Ap. 30. Martii 1743.
Conv. Cap. 6. Febr. 1700.
Disp. 6. Junii, 5. Sept. 1705.
Distr. 28. Septemb. 16. Novem. 1709.
Distr. 18. Julii, 8. Aug. 1711.
Distr. 28. Mart. 2. Maii 1716.
Distr. 19. Sept. 1722.
Emp. 7. Febr. 13. Mart. 1784.
Emp. 21. Jan. 4. Febr. 1786.
Hor. 11. Maii, 8. Junii 1782.
Ind. 10. Jun. 1741.
Jub. 11. Junii, 9. Julii 1774. 9. Sept. 2. Dec. 1775.
Leg. 15. Dec. 1759.
Null. Con. 30. Aug. 20. Decem. 1788. 17. Jan. 1789.
Patr. Sacr. 6. Dec. 1749.

Lausannen (9) On. Miss. 22. Junii 1715.

Legionen. (10) Dub. 24. Julii 1734.
Visit. SS. LL. 15. Dec. 1725.
et Astoricen. Un. 5. Dec. 1722. 16. 30. Jan. 6. Mart. 10. 24. Apr. 1723. 11. Apr. 1739.

Lemovicen. (11) Disp. ab Irr. 12. Julii, 9. Aug. 1788. 8. Aug. 1789.

Leodien. (12) 8. Oct. 1592.
14. Aug. 1632.
27. Julii 1697.
2. Maii 1699.
Er. Fon. Bapt. 7. Junii 1692.
18. Maii 1743.
24. Aug. 28. Sept. 1765.
27. Febr. 26. Mart. 1768. 24. Nov. 15. Dec. 1770. 21. Nov. 1772.
12. Maii, 18. Aug. 1770. 9. ac 30. Aug. 1777.
17. Julii, ac 7. Aug. 1773.
2. Dec. 1775. 20. Jan. 1776. 10. Maii 1777. 14. Febr. 1778. 6. Mart. 17. Apr. 5. 26. Junii, 7. 28. Aug. 1779. 18. Mart. 15. Apr. 1780.
5. 26. Aug. 2. Dec. 1780.
24. Mart. 1787.
Ben. 22. Febr. 1710.
Ben. 27. Junii 1744.
Benef. 6. Febr. 27. Mart. 1706.
Benef. 1. Febr. 1. Martii 1766. 21. Apr. 14. Maii 1768.
Benepl. 27. Febr. 13. Martii 1717. 8. 22. Junii 1720. 20. Febr. 6. Mart. 1723.
Canon. 5. Mart. 1735.
Capit. 30. Sept. 1730. 1. Sept. 1731. 18. Julii 1733. 18. Dec. 1734.
Cens. 11. Mart. 1702.
Cens. et Irr. 7. Julii 1703.

(8) *Loreto*, urbs Piceni Episcopalis, cujus Episcopatus unitus est Recinelo sub Romano Pontifice immediate positus.

(9) *Losanna*, urbs Galliæ Belgicæ in finibus Equestrium Episcopalis sub Archiepiscopatu Bisuntino.

(10) seu Legio Germanica, quæ est septima cognominata, *Leon*, urbs Hispaniæ Tarraconensis in finibus Asturum, Episcopalis in Archiepiscopatu Compostellano, immediate Romano subjecta Pontifici.

(11) *Lymoges*, urbs Galliæ Aquitanicæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Bituricensi.

(12) *Liegi*, urbs Belgii ad Mosam in finibus Eburonum Episcopalis sub Archiepiscopatu Coloniensi.

seu Null. Cens. 9. Sept. 16. Dec. 1730.
Conc. 2. Junii 1742. 12. Januar. 1743. 21. Nov. 1744. 17. Jun. 15. Julii 1747.
Conf. Stat. 19. Aug. 1730.
Disp. 3. Sept. 1718.
Disp. 10. Maii 1755.
Disp. Matr. 14. Dec. 1793.
Disp. 8. ac 22. Maii 1762.
Distr. 5. Julii, 2. ac 23. Aug. 1788.
Fruc. et Distr. 17. Dec. 18. Nov. 2. Dec. 1713. 19. Junii, 10. Julii 1717.
Fruc. 14. ac 28. Martii 1733.
seu Colonien. Fruc. 1. Septemb. 1736.
Fruc. Can. 19. Julii, 9. Aug. 1777.
Eject. Nov. 18. Mart. 1719.
Ind. 10. Julii 1717.
Ind. 27. Apr. 1720.
Ind. 7. Julii 1739.
Ind. 10. Julii, 28. Aug. 18. Dec. 1751. 26. Febr. 15. Apr. 1752.
Ind. 24. Aug. 1754.
Ind. 12. Mart. 23. Apr. 1774.
Irr. 17. Dec. 1791.
Jub. 17. Aug. ac 7. Sept. 1776.
Jurisd. 17. Apr. 1734.
Jur. Par. 19. Apr. 1704.
Prof. 2. Aug. 1721. 13. Junii 1722.
Pror. Ind. 19. Jan. 9. Februar. 1765. 18. Maii, 22. Jun. 1776. 11. Mart. 1786.
Red. Oner. 12. Dec. 1778. 16. 30. Jan. 1779.
Redint. Cap. 13. Nov. 1717.
Matr. 28. Maii 1796.
Res. 7. Julii 1703.
seu Namurcen. Res. 5. Septemb. 1711. 13. Maii 1713.
Res. 11. Sept. 1734.
Res. 22. Maii, 12. Junii 1762.
Rest. in Int. 1. Sept. 1731.
Ser. 22. Maii, 19. Junii 1751.
Serv. sup. Sal. 13. Jan. 3. Febr. 1753.
Testim. 17. Junii, 2. Dec. 1702.
Vic. 15. Dec. 1759. 10. Maii 1760.
Visit. 22. Januar. 26. Febr. 12. Mart. 1763. 21. Julii, 18. Aug. 1764. 24. Aug. 28. Sept. 1765.
Un. 4. et 25. Sept. 1700.

Leopolien. (13) 30. Julii, 27. Aug. 1763. 19. Jan. 9. Febr. 1765.
Decim. 7. Apr. 24. Nov. 1742.
Elec. Vic. Cap. 14. Jan. 1736.
seu Uratislavien. Matr. 16. Mart. 24. Aug. 20. Sept. 1715.
Matr. 10. Junii 1724.
Matr. 9. Junii 1725.
Matr. 31. Mart. 1759.
Matr. 30. Junii 1759. 19. Sept. 1761.
Null. Prof. 9. Sept. 2. Decemb. 1775.
Un. 1. Sept. 1736. 13. Septem. 1738.

Leyrien. (14) 7. Sept. 1630.
13. Sept. 1636.
20. Sept. 1704. 24. Jan. 1705.
Can. 26. Mart. 1707. 1. Decem. 1708. 6. Julii 1709.

Limana (15) 10. Martii 1629.
16. Apr. 1633.

(13) *San Leo, Leopoli*, urbs in Sarmatia, et Regno Polonico, et Provincia Russiæ nigræ, seu parvæ, tum ritus Latini, tum ritus Armeni; præter Episcopatum ritus Græci Rhutheni unitum Cameneciæ.

(14) *Leiria*, urbs Lusitaniæ Episcopalis sub Patriarcha Lisbonensi Occidentalis.

(15) seu Civitas Regum, Lima, *o Città de' Re*, urbs Archiepiscopalis Americæ, maritima, in ora occidua Peruviæ Caput.

Fac. Nom. 27. Junii 1699.
Lingonen. (16) Rest. in Int. 12. Maii 1714. 12. 16. Jan. ac 20. Sept. 1715.
Liparen. (17) 10. Maii 1631.
20. Nov. 1723.
Ex. Hos. 9. Maii, 6. Junii, 11. Julii 1750.
Liparitana (18) Ind. 18. Sept. 1683.
5. Mart. 1689.
Lisbonen. (19) 28. Aug. 18. Septem. 1745. 17. Sept. 1746.
10. Maii 1760.
23. Aug. 20. Sept. 1760.
29. Nov. 1783.
Matr. 23. Sept. 18. Nov. 1747. 13. Jan. 10. Febr. 23. Nov. 14. Dec. 1748. 17. Maii, 22. Nov. 6. Dec. 1749. 24. Jan. 6. Junii 1750. 7. Junii, 2. Aug. 13. Sept. 1755.
Null. Prof. 25. Jan. 8. Februar. 1744.
Null. Prof. 15. Apr. 1747.
Rest. in Int. 25. Jan. 1749.
Rest. in Int. 20. Dec. 1749.
Litteren. (20) Conc. 9. 23. Septemb. 1741. 22. Junii, 13. Jul. 1743.
Er. Coll. 7. Dec. 1715.
Lucana (21) 18. Dec. 1688.
5. Julii 1628.
10. Mart. 1635.
25. Sept. 1694. 15. Jan. 1695.
Appl. Sacr. 7. Aug. 1683.
18. Julii 1795.
2. Julii 1718.
14. Apr. 1. et 22. Septemb. 17. Nov. 1725. 26. Jan. 16. Mart. 1726.
15. Apr. 1741.
21. Nov. 1744.
31. Maii, 21. Junii 1766.
22. Maii 1784.
17. Jan. 1789.
Appl. Miss. Quot. 29. Jan. 12. Febr. 1735.
Ben. seu Cap. 17. Maii 1749.
Cap. 19. Sept. 1722. 9. Februar. 1726.
Cap. 2. Sept. 1758.
Cel. Miss. 4. 18. Febr. 1702.
Cel. Miss. 2. Junii, 7. Jul. 1736. 28. Jan. 1747.
Cens. 18. Apr. 1711.
Com. Vol. 10. Julii 1706. 21. Maii 1707. 28. Jan. 11. Febr. 1708. 30. Sept. 18. Novemb. 2. Dec. 1719.
Com. Vol. 6. Julii 1737.
Com. Vol. 30. Martii 1748.
Com. Ult. Vol. 30. Martii 1737.
Dem. et Trans. On. Miss. 28. Julii, 18. Aug. 1781.
seu Sarzanen. Disp. 26. Sept. 1739.
Exeq. Brev. 16. Dec. 1747. 13. Jan. 27. Apr. 22. Junii 1748.
Fun. 17. Jan. 7. 28. Febr. 14. Mart. 1722.
Irr. 15. Junii, 20. Julii 1793.
Jub. 8. Junii 1771. 19. Septem. 1772.
Jur. Def. Cruc. 4. Julii, 8. Aug. 1716.

(16) *Langres*, urbs Galliæ Celticæ in Burgundiæ, et Campaniæ confinio Episcopalis sub Archiepiscopatu Lugdunensi.

(17) *Lipari*, Insula Siciliæ, prima Æoliarum cum Urbe Episcopalis sub Archiepiscopatu Messanensi.

(18) *Vide Liparen.*

(19) *Vide Ulyssiponen.*

(20) Seu Letteren. *Lettere*, urbs regni Neapolitani in provincia Principatus citerioris Episcopalis sub Archiepiscopatu Amalphitano.

(21) *Lucca*, urbs Hetruriæ, Archiepiscopalis evecta a Bened. XIII. Pont. Max., et caret suffraganeis.

Leg. Pii 10. 31. Julii 1728.
Matr. 22. Junii 1748.
Miss. Conv. 14. Mart. 1750.
Null. Matr. 21. Junii, 19. Julii 1766. 21. Nov. 12. Dec. 1767. 4. Maii, 28. Sept. 23. Nov. 1771.
Ord. 22. Julii 1748. 14. Junii, 5. Julii 1749.
Prep. 2. et 16. Dec. 1719.
Red. Miss. 26. Jan. 3. ac 24. Aug. 1715.
Remiss. On. 23. Febr. 1726. 31. Julii 1728.
Rest. in Int. 22. Junii, 13. Jul. 1715. 16. Maii, 6. Junii 1716.
Serv. Ch. 10. Jan. 1784.
Sp. 27. Maii 1713.
Sub. Dot. 27. Aug. 17. Sept. 1791.
Sub. Dot. 17. Junii, 8. Julii 1769.
Sub. Dot. 7. ac 28. Maii 1791.
Susp. 2. Junii, 28. Julii 1703.
Susp. Leg. 26. Febr. 13. Aug. 1707. ac 1. Dec. 1708.
Un. 22. Maii 1706.
Un. Ben. 23. Febr. 16. Mart. 1793.

Lucen. (22) 6. Aug. 1593.
Prof. 14. Nov. 1682.
1. Febr. 1. Mart. 1766.
Appl. Miss. pro po. 26. Febr. 12. Mart. 1774.
Conf. Conc. 8. ac 28. Julii 1702.
Conf. Stat. 13. ac 27. Maii 1702.
Disp. ab Irr. 19. Dec. 1789.

Luceorien. (23) 27. Maii 1645.
26. Apr. 1727. 17. Apr. 1728.
Matr. 21. Nov. 1744. 17. Julii, 28. Aug. 1745.
Null. Matr. 7. Sept. 1720. 28. Febr. 28. Mart. 1722.
Null. Matr. 1. ac 22. Mart. 1749.
Null. Matr. sup. Alim. et Sump. Lit. 14. Sept. 1748. 1. ac 22. Martii 1749.

Lucerina (24) Conc. 26. Nov. 1661.
App. 15. Dec. 1753.
Irr. 17. Dec. 1796. 21. Jan. 1797.
Rest. in Int. 29. Julii 1752.
Rest. in Int. 26. Mart. 23. Apr. 1768.

Lugdunen. (25) Null. Prof. 7. Sept. 1720.
seu Grationopolitana Prof. 2. Junii 1703.
Rest. in Int. 11. Mart. 18. Nov. 1702.

Lunen. Sarzanen. (26) Jub. 30. Sept. 1681.
Jur. Par. 19. Aug. 1690., et 13. Jan. 1691.
9. Julii 1796.
21. Maii 4. Iunii 1701.
15. Maii 5. Junii 1728.
22. Sept. 1759.
14. Apr. 1764. 24. Jan. 14. Febr. 14. Mart. 1767.
et Parmen. 10. Febr. 1781.
9. Julii 1785.
15. Sept. 24. Nov. 1787.
13. 27. Junii 1789.
15. Dec. 1792. 19. Jan. 1793.

(22) seu Lucus Augusti, *Lugo*, urbs Hispaniæ Tarraconensis Episcopalis in Gallæcia sub Archiepiscopatu Compostellano.

(23) *Lucko*, urbs Sarmatiæ in Regno Polonico Volhiniæ regionis primariæ gemini Episcopatus, quorum unus sub Archiepiscopatu Gnesnensi, alter unitus Ostrogio ritus Græci Rutheni est Russiæ Exarchus.

(24) *Lucera*, urbs Apuliæ Dauniæ, Episcopalis sub Archiepiscopatu Beneventano.

(25) *Lione*, urbs Archiepiscopalis Galliæ Celticæ.

(26) Luna nova, Sergiana, *Sarzana*, urbs Hetruriæ in Liguriæ confinio Episcopalis in Archiepiscopatu Pisano, sed ab ejus jurisdictione immunis.

Cap. 23. Nov. 1743.
Sarzanen. Cel. Mis. 4. Apr. 9. Maii 1772.
Conf. Conc. 15. Nov. 1704.
Dep. Vic. Per. 21. Apr. 1742.
Dism. 27. Jan. 3. Mart. 1703.
Dism. 30. Aug. 20. Sept. 1766.
Dism. Par. 8. 22. Mart. 27. Sept. 1732. 10. ac 24. Jan. 1733.
Disp. 10. Jan. 28. Mart. 1711.
Disp. 31. Julii 1751. 8. Julii 1752.
Disp. ab Irr. 23. Jan. 27. Febr. 1790. 16. Apr. 7. Maii 1791. 12. Maii 1792. 16. Mart. 1793.
Distr. Hær. 6. Feb. 1700.
Er. Coll. 26. Jan. 19. Julii, 20. Dec. 1704. 7. Febr. 1705. 3. Sept. 1707.
Er. Coll. 7. Maii 1718.
Er. Par. 28. Febr. 1711. 16. Julii 1712. 14. 28. Nov. 1716.
Jur. Am. Cap. Cur. 2. Sept. 1747. 27. Apr. 11. Maii 1748.
Matr. 17. Nov. 1708.
On. Miss. 20. Mart. 1756.
Matr. 17. Sept. 1796.
Par. 18. Novemb. 2. Decemb. 1724.
Par. 15. Mart. 5. Apr. 31. Maii, 21. Junii 1783.
Præem. 10. 24. Apr. 15. Maii 1717. 23. Julii 1718.
Præem. 9. Junii 1725. 4. 8. Maii 1726. 1. Junii 1737.
Quar. Fun. 18. Maii 1. Junii 1737.
Red. Miss. Conv. 8. Julii 1786.
Red. Miss. 6. Febr. 1700.
Red. Miss. 28. Jan. 17. Junii 1769.
Red. Miss. 23. Novem. 14. Dec. 1793.
Rest. Par. 14. Nov. 1711.
Rest. Cad. 28. Nov. 1711.
Red. Mis. 21. Jan. 1797.
Fun. 16. Dec. 1730.
Vis. SS. LL. 30. Jan. 1723.

Lycien. (27) 12. Aug. 1604.
19. Apr. 1606.
Can. 30. Apr., 14. Maii, 9. Julii, 6. Aug. 1746.
Claus. 22. Sept. 1742.
Matr. 23. Apr. 7. Maii 1701.
Null. Prof. 12. Martii, 2. Apr. 21. Maii 1757.
Rest. in Int. 24. Jan. 1739.
Rest. in Int. 20. Sept. 20. Dec. 1760.
Sp. 26. Jan. 1709.
Spon. 21. Aug. 11. Sept. 18. Dec. 1728. 15. 29. Jan. 12. Febr. 12. Mart. 17. Decem. 1729. 14. Jan. 1730. 17. Nov. 1731.
Visit. et Jur. 30. Aug. 1710.
Visit. et Cens. 18. Dec. 1723. 15. 29. Jan. 1724. 23. Junii 1725.
Un. 14. Junii, 20. Sept. 1710. 16. Maii 1711.

Maceraten. (1) 10. Dec. 1616.
10. Maii 1687.
15. Martii 1692.
Jub. 8. Martii 1698.
On. Miss. 15. Nov. 1687.
Visit. SS. LL. 26. Apr. 1664.
7. ac 28. Sept. 1726.
26. Apr. 10. Maii 1727.
15. Maii, 5. 19. Junii, 10. Julii, 21. Aug. 11. Sept. 4. Dec. 1728.

(27) seu Aletium, *Lecce*, urbs Salentinorum Episcopalis sub Archiepiscopatu Hydruntino.

(1) *Macerata*, urbs Piceni Episcopalis, cujus Episcopatus Tolentino est copulatus sub Archiepiscopatu Firmano.

27. Junii 1744.
20. Dec. 1760. 17. Jan. 29. Aug. 19. Sept. 1761.
20. Sept. 29. Nov. 1766.
9. 30. Aug. 20. Dec. 1766. 24. Jan. 14. Febr. 1767.
20. Decem. 1766. 24. Jan. 14. Febr. 1767. 23. Apr. 14. Maii 1768.
23. Febr. 16. Mart. 1771.
7. Febr. 2. Mart. 1776.
24. Jan. 14. Mart. 27. Junii, 18. Julii 1778.
4. Febr. 1786.
24. Martii 1787.
14. Mart. 4. Apr. 1789.
17. Apr. 1790.
Ap. Or. 22. Sept. 1759. 23. Aug. 1760.
Appl. 14. Jun. 5. Julii 1749.
Appl. 20. Dec. 1760.
Ben. 26. Aug. 1780.
Conc. 26. Aug. 1780.
Con. 24. Apr. 22. Maii, 3. Julii 1784.
Cap. 4. Aug. 1736. 4. Maii 1737.
Cap. 17. Sept. 1746.
Cap. 23. Jun. 21. Julii, 18. Aug. 1764.
Cat. 16. Dec. 1730.
Cat. 8. Maii 1734.
Cat. et Proc. 10. Junii 1741.
Com. Vol. 2.. Dec. 1702. 15. Dec. 1703. 31. Maii, 30. Aug. 1704.
Confr. 24. Mart. 1736. 18. Maii 1737.
Disp. 3. Febr. 3. Mart. 19. Maii 1787. 21. Junii, 12. Julii 1788.
Emp. 30. Aug. 20. Sept. 1788.
Jur. Fun. 15. Julii, 5. Aug. 2. Dec. 1780. 16. Junii, 7. Julii 1781.
Jur. 18. Julii 1789.
Jur. 18. Julii, 22. Aug. 1795.
Jur. Par. 20. Maii, 17. Junii 1719.
Jur. Par. 14. Mart. 1778.
Man. 6. Dec. 1738.
Mass. Com. 28. Maii, 18. Junii, 9. Julii 1785.
Red. Miss. 12. Julii 1714.
Resig. Ben. 8. Aug. 5. Septemb. 1778.
Serv. Ch. 22. Aug. 12. et 26. Sept. 1739.
seu Asculana Spon. 28. Augusti 1773.
Red. Miss. 16. Dec. 1797.
Sub. Dot. 30. Mart. 24. Aug. 20. Sept. 1715.
Un. 13. Apr. 1737.
Uten. 14. Maii 1729.
Magdalunen. (2) 22. Apr. 1719.
Majoricen. (3) 7. Aug. 1683.
El. Vic. Cap. 13. Febr. 1672. 10. Maii 1727.
25. Jan. 1749. 18. Apr. 9. Maii 1750.
Can. Theol. 15. Dec. 1753.
Cens. 25. Sept. 1700.
Disp. ab Irr. 11. Sept. 27. Nov. 1784. 19. Aug. 1786.
Distr. 14. Apr. 1736.
Leg. 18. Apr. 1733.
Red. 28. Julii, 18. Aug. 1770.
Red. 20. Dec. 1738. 10. Jan. 1739.
Spons. 10. et 24. Apr. 1723.
Malacitana (4) 6. Maii, 17. Junii 1775.

(2) *Mataloni*, urbs Campaniæ regni Neapolitani sub Episcopatu Casertano.
(3) *Majorica*, o *Mallorca*, seu Balearis Major; Insula Hispaniæ in Mari Mediterraneo, in qua est Palma urbs Episcopalis sub Archiepiscopatu Valentini.
(4) *Malaga*, urbs Hispaniæ Beticæ maritima in regno Granatensi Episcopalis sub Archiepiscopatu Granatensi.

Ben. 26. Jan. 1709.
Irr. 15. Jan. 10. Dec. 1785. 21. Jan. 1786.
Null. Prot. 15. Maii 1723.

Mantuana (5) 6. Febr. 1627.
Jurisd. 12. Aug. 1679. 16. Mart. 1680.
11. Julii 1693.
Distr. 31. Julii 1694.
Jur. Visit. 17. Junii 1690.
Quar. Fun. 16. Jan. 3. Apr. 10. Julii 1694. 30. Apr. 1695. 17. Martii 1696. et 18. Julii 1699.
seu Veronen. Prof. 25. Jan. 1698.
24. Febr. 1720.
4. 18. Maii 1726.
8. Febr. 24. Maii 1727.
23. Aug. 20. Dec. 1727.
25. Jan. 7. ac 21. Maii 1735.
12. Maii 1736.
Ap. Sacr. 19. Nov. 1718.
Cat. 8. et 29. Aug. 1722.
Con. Eccl. 20. Maii, 17. Junii 1719.
Irr. 11. Martii 1709.
Jub. 16. Maii 1737.
Jur. 3. 24. Apr. 1700. 24. Sept. 1735.
Leg. sup. Red. 20. Jan. 1759.
Null. Prof. 30. Jan. 20. Febr. 1717.
Prof. 24. Mart. 19. Maii 1703.
Red. Miss. 2. Junii 1742.
Rep. Eccl. 22. Nov. 1721. 24. Maii 1732.
Rest. in Int. 16. Jan. 1700. 9. Julii 1701.
Rest. in Int. 17. Dec. 1701. 14. Jan. 4. Febr. 1. Apr. 1702.
Rest. in Int. 19. Nov. 1707.
Rest. in Int. 16. Nov. 7. Dec. 1715. 14. ac 28. Martii 1716.
Rest. in Int. 20. Jan. 1742.

Marianen. (6) 17. Januar. 7. Febr. 1789.
Er. Coll. 6. Dec. 1749.
Er. Coll. 13. Febr. 1751.
Irr. 17. Julii, 7. Aug. 1773. 1. Mart. 1777.
Matr. 9. Apr. 7. Maii, 4. Junii 1707.
Piar. Disp. 6. Julii 1709. 15. Nov. 1710.
Sub. Char. 18. Febr. 11. Mart. 1713.

Marsicana (7) 5. Apr. 1591.
16. Julii 1695.
29. Aug. 1722.
Ben. 24. Maii 1710.
Ben. 27. Apr. 1709. 10. Maii, 20. Sept. 1710.
Con. 29. Apr. 1702.
Con. et Part. 15. Dec. 1708. 12. Jan. 1709.
Disp. 9. Junii 1708.
Disp. ab Irr. 30. Aug. 1788. 15. Maii 1790.
Resid. 25. Junii, 16. Julii 1712.
Voc. in Cap. 30. Apr. 11. Junii 1729.

Marsicen. (8) seu Caputaquen. Matr. 17. Dec. 1729.
Orat. 3. Dec. 1740.
Resid. 28. Aug. 18. Sept. 1751. 22. Jan. 11. Martii, 15. Apr. 1752.

Marsorum (9) seu Romana Irr. 30. Julii, 27. Aug. 1796.

(5) *Mantova*, urbs Galliæ Transpadanæ in Cenomanis Episcopalis, in Archiepiscopatu Goritiensi, sed ab ejus jurisdictione exempla.

(6) *Mariana*, urbs Insulæ Corsicæ in ora Episcopalis unita Acciæ sub Archiepiscopatu Genuensi.

(7) *Marsico nuovo*, urbs Lucaniæ Episcopalis sub Salernitano Archiepiscopo.

(8) *Vide Marsicana.*

(9) *Marsi*, urbs Latii ad Fucinum Lacum Episcopalis immediate Romano Pontifici subjecta.

Cap. 28. Jan. 18. Febr. 1764.
Leg. Pii 4. Mart. 1758.
Marturanen. (10) Dism. 24. Januar. 1739. 9. Sept. 1741. 3. 24. Aug. 1743.
Er. Can. 25. Jan. 1738.
Par. 11. Dec. 1756. 22. Jan. 12. Febr. 12. Mart. 1757.
Massanen. (11) 17. Apr. 1706.
16. Sept. 2. Dec. 1780. 16. Aug. 15. Sept. 1781.
Matr. 24. Jan. 1778. 16. et 30. Jan. 17. Apr. 1779.
Massilien. (12) Eccl. S. Steph. 7. Jan. 1640.
Matilicen. (13) 26. Martii, 16. Apr. 1791.
Susp. On. Miss. 15. Sept. 24. Nov. 1787.
Matheranen. (14) et Acheruntina 3. Junii 1628.
Jur. 8. Febr. 1659.
et Acheruntina Syn. 24. Martii 1736.
Matr. 30. Julii, 24. Sept. 3. Dec. 1735.
Ord. 20. Nov. 4. Dec. 1706.
Part. 9. Julii, 20. Aug. 24. Sept. 1735. 23. Nov. 14. Dec. 1737.
Matherana (15) Fun. 13. Nov. 1660.
Maurianen. (16) 14. Febr. 1625.
Mazzarien. (17) 19. Dec. 1569.
Er. Can. 20. Sept. 1692.
10. Maii, 5. Julii 1727.
19. Aug. 9. Sept. 1775. 5. ac 19. Julii 1777.
Conc. 1. 22. Aug. 12. Septemb. 1739.
Jur. Cap. 12. Aug. 1741. 12. Jan. 1743.
Mechlinien. (18) Doct. Chr. 8. Mart. 1681.
Min. SS. Euch. Sacr. 31. Jan. 1682.
Rest. in Int. 22. Mart. 1687.
Un. 28. Nov. 1693.
17. Jan. 1722.
Leg. Pr. 6. 27. Julii 1726. 13. Mart. 17. Apr. 25. Septemb. 1728. 3. 24. Sept. 1729. 28. Jan. 1730.
Par. 24. Sept. 1712.
Redin. 17. Apr. 1706.
Mediolanen. (19) anno 1573.
Mense Junii 1587.
11. Maii 1607.
13. Apr. 1630.
13. Febr. 1639.
3. Aug. 1658.
12. Dec. 1654.
seu Alexandrina Conc. 28. Nov. 1693. 13. Febr. 1694.
Distr. 18. Nov. 1673.
Matr. 11. Dec. 1677.
Doct. 15. Sept. 1674.
18. Sept. 2. Oct. 1723.

(10) *Martorano*, usbs Regni Neapolitani in Calabria citeriori Episcopalis sub Archiepiscopatu Consentino.

(11) seu Massa Veternensis cognominata, *Massa*, urbs Tusciæ Episcopalis sub Senensi Archiepiscopatu.

(12) *Marsiglia*, urbs Galliæ Narbonensis Episcopalis sub Archiepiscopatu Arelatensi,

(13) *Matelica*, Oppidum Piceni a Pio VI. Pont. Max. in Civitatem, et Episcopatum evecta, Fabrianoque unita, *Const. Sæpe factum* 8. *Idus Julii* 1785.

(14) seu Mateola, *Matera*, urbs Archiepiscopalis Lucaniæ in Apuliæ confinio unita Acheruntiæ.

(15) *Vide Matheran.*

(16) *Maurienne*, o *S. Giovanni di Maurienne*, urbs Episcopalis Allobrogum sub Archiepiscopatu Viennensi.

(17) *Mazara*, urbs Siciliæ Littoralis in ora Australi Episcopalis sub Archiepiscopatu Panormitano.

(18) seu Machlinien. *Malines*, urbs Belgii metropolis Barbantiæ Archiepiscopalis.

(19) *Milano*, urbs Insubriæ Archiepiscopalis et Metropolis.

10. Junii, 8. Julii, 19. Aug. 18. Nov. 2. Dec. 1724.
17. Apr. 1728.
9. Febr. 8. Mart. 5. ac 26. Apr. 1732.
14. Mart. 1733.
12. Maii, 2. Junii 1736.
17. Febr. 10. Mart. 1742. 14. Dec. 1743.
seu Lauden. 22. Sept. 1759. 23. Aug. 1760.
23. Nov. 14. Dec. 1765.
Appl. Miss. 15. Dec. 1731. 16. Mart. 1733.
Appl. Miss. 11. Maii 1748.
Ben. seu Coad. 10. Febr. 1759.
Ben. 28. Julii, 18. Aug. 1781.
seu Ferentina Cap. 23. Februar. 1715.
Can. 31. Maii, 21. Junii 1794.
seu Novarien. 19. Sept. 21. Nov. 1767.
Cap. 24. Jan. 7. Febr. 1733.
Cap. 22. Nov. 1738.
Cel. Miss. 2. Aug. 1710.
Cel. Miss. 28. Apr. 12. Maii 1736.
Cen. 2. Dec. 1719.
Cen. 20. Nov. 4. Dec. 1734. 23. Apr. 1735.
Com. Vol. 4. Dec. 1734.
Com. Vol. 22. Sept. 17. Nov. 15. Dec. 1753.
Con. 2. Junii, 22. Sept. 1731.
Dism. 17. Dec. 1712.
Diss. Matr. 21. Apr. 1731. 12. Jan. 8. Mart. 24. Maii 1732.
Distr. 6. Febr. 1706.
Distr. 17. Dec. 1712. 21. Jan. 4. Febr. 1713. 16. Nov. 7. Dec. 1715.
Fund. 11. Mart. 20. Maii 1752.
Jur. Conf. 26. Nov. 17. Decem. 1701.
Jur. Par. 8. ac 28. Julii 1702.
Jur. Par. 22. Junii, 13. Julii, 3. ac 24. Aug. 1715.
Jur. Par. 24. Sept. 3. Decemb. 1735.
Matr. 4. 18. Dec. 1728. 15. ac 29. Jan. 12. Febr. 1729.
Matr. 25. Sept. 20. Nov. 1734.
Miss. Conv. 15. Maii, 5. Junii 1779.
Miss. 17. Nov. 1703.
Null. Matr. 22. Sept. 17. Nov. 1753. 15. Jan. 9. Febr. 1754.
Null. Prof. 30. Jan. 3. Apr. 8. Maii, 26. Junii, 17. Julii 1745.
Null. Prof. 22. Mart. 2. 23. Aug. 13. Sept. 1755.
On. Miss. 22. Junii 1715.
On. Miss. 3. Sept. 1718. ac 1. Apr. 1719.
Præc. 19. Sept. 1761.
Prof. 29. Aug. 19. Sept. 1772. 12. Junii 1773.
Quar. Fun. 9. Sept. 1730. 5. Maii, ac 2. Junii 1731.
Red. Miss. 9. ac 30. Septemb. 1702.
Red. Miss. 21. Aug. 1706.
Red. Miss. 26. Martii, 9. Apr. 1718.
Red. Miss. 10. Mart. 7. Apr. 1. Sept. 1731.
seu Comen. Red. On. 8. Aug. 1711. 8. Aug. 1716. 15. Jan. 1718. 11. 25. Jan. ac 8. Febr. 1721.
Rest. in Int. 6. Febr. 1700.
Rest. in Int. 6. Junii 1705.
Rest. in Int. 7. Apr. 22. Sept. 1742.
Rest. in Int. 22. Maii 1762.
Sacr. 21. Maii 1707.
Sp. 14. Apr. 13. Julii 1753.
Suppr. Cap. 13. Febr. 1773.
Trans. Cap. 22. Nov. 1755.

Trans. Par. 3. Apr. 1734.
Visit. 28. Nov. 1705.
Un. 21. Aug. 1717.
Melevitana (20) 24. Aug. 1619.
23. Nov. 1697.
Er. Sem. et Un. 18. Febr. 1690.
On. Miss. 26. Mart. et 6. Aug. 1689.
13. Aug. 1718.
23. Febr. 28. Sept. 1726. 11. Jan. 1727. 5. et 19. Junii, 10. Julii 1748.
20. Dec. 1727. 17. Jan. 1728.
18. Dec. 1762. 26. Febr. 1763.
23. Apr. 1768.
31. Maii, 16. Junii, 22. Decem. 1781.
22. Dec. 1781. 26. Jan. 1782. ac 8. Febr. 1783.
10. Sept. 1785.
12. Mart. 23. Apr. 1796.
4. ac 18. Dec. 1723.
App. 15. Julii 1797.
Att. 28. Junii 1704.
Ben. Ap. 15. Dec. 1764.
Can. Pœn. 22. Dec. 1749.
Cel. Miss. 16. Junii 1703.
Cel. Miss. 8. Maii 1734.
Com. Vol. 29. Aug. 19. Septemb. 1761.
Conf. Ap. 3. Dec. 1712.
Conf. Conc. 14. 28. Jan. 1730.
Conf. St. 29. Julii, 19. August. 1786. 29. Nov. 20. Decemb. 1788.
Disp. 22. Sept. 17. Nov. 1708.
Disp. 29. Nov. 1777. ac 10. Jan. 1778.
Disp. 7. Febr. 4. Apr. 1789.
Div. Off. 15. 29. Jan. 1718.
Er. Can. seu Cant. 11. August. 1753.
Er. Nov. Mas. Distr. 25. Sept 1762.
Exp. 21. Apr. 5. Maii 1708.
Exp. SS. Sacr. 4. Febr. 1719.
seu Zagrabien. Fun. Baju. 17. Mart. 1714.
Hab. 27. Mart. 8. Maii 1706.
Hos. 6. 20. Mart. 1700.
Ind. 10. Sept. 1735. 28. Januar. 1736.
Ind. 25. Sept. 1743. 27. Junii 1744.
Ins. 12. Dec. 1705. 5. Junii, 11. Sept. 1706. 15. ac 29. Januar. 1707.
Irr. 15. Dec. 1787. 19. Januar. 1788. 5. ac 19. Junii 1790.
Jur. 18. Sept. 1723.
Jur. Part. 11. ac 25. Jan. 1716.
Jur. Patr. 11. Junii 1729. 2. Dec. 1730.
Jur. Par. 23. Febr. 22. Junii, 24. Aug. 20. Sept. 1715.
Leg. 7. 21. Maii 1735. 17. Dec. 1740. 15. Apr. 6. Maii 1741.
Leg. 5. Aug. 1780.
Leg. Pii 18. Julii, 8. 29. Aug. 1772.
Miss. Conv. 18. Aug. 15. Sept. 1781. 11. Maii 1782.
Null. Prof. 8. Aug. 1705.
Opt. 13. Julii, 3. Aug. 1743.
Par. 14. Apr. 12. Maii, 2. Jun. 15. Sept. 1764.
Quar. Fun. 16. Jan. 1700.
Rest. in Int. 29. Apr. 18. Nov. 1702. 15. Sept. 1703.
Rest. in Int. 15. Martii 1710.
Rest. in Int. 24. Maii 1710.
seu Panormitana Rest. in Int. 9. Apr. 1712.
Sem. 31. Julii, 2. Oct. 1706. 3.

(20) seu Meliten. *Malta*, Insula Maris Africi cum urbe cognomine Episcopalis sub Archiepiscopatu Panormitano.

Martii, 21. Apr. 1708. 2. Aug. 1710.
Sem. 9. Junii 1725.
Subd. 26. Nov. 1791. 16. Junii 1792.
Sub. Dot. 6. Aug. 1791.
Syn. 15. 29. Jan. 26. Mart. 9. Apr. 7. 21. Maii, 4. Junii, 2. Julii, 3. Sept. 3. Dec. 1707. 22. Sept. 1708. 18. Apr. 27. Junii 1711.
Sub. Dot. 12. Julii, 16. Aug. 1794.
Trans. 15. Maii 1790.
Vac. 10. Martii 1742.
Sub. Dot. 17. Junii 1797.

Meliten. (21) Maii 1587.

Melphien. (22) 9. Sept. 1594.
Conc. 21. Junii 1692.
Com. Vol. 22. Junii 1743.
Con. 13. 27. Junii 1711.
Jur. et Cens. 25. Junii, 16. Julii 1712.
seu Rapollen. Quar. Fun. 16. Apr. 17. Maii, 5. Julii 1749.
Vic. 27. Junii 1705.
Vic. 14. Nov. 1705.

Melphicten. (23) 8. Aug. 1722.
16. Febr. 16. 30. Mart. 1743.
Ind. 7. 21. Junii 1760.
Præb. Theol. 19. Nov. 3. Dec. 1740. 23. Sept. 18. Nov. 1741. 17. Febr. 1742.
Præt. Sp. 21. Maii 1701.

Messanen. (24) Anno 1581.
2. Oct. 1587.
Ex. 7. Jan. 1640.
17. Jan. 21. Febr. 1728.
12. Sept. 1750.
4. Apr. 16. Maii 1778.
Com. Vol. 18. Nov 1741.
Irr. 15. Jan. 1780.
Ord. 22. Aug. 12. Sept. 1739.
Red. Miss. 19. Julii 9. Aug. 1777. 10. 24. Jan. 1778.
Red. On. Miss. 23. Nov. 1776. 11. Jan. 1777.
Rest. in Int. 7. Febr. 1705. 8. Maii 21. Aug. 1706.
seu Melevitana Rest. in Int. 2. Junii 22. Sept. 1742.
Sub. Dot. 19. Nov. 1718.
Trans. ad Rit. Græc. 23. Junii 1708. 11. Maii 1709.

Maxicana (25) Cap. 16. Maii 1699. 12. Julii 1721.
4. Julii 8. Aug. 1722.
Er. Cap. 25. Jan. 1749.
Lit. Dimis. 24. Apr. 1700.
Visit. SS. LL. 17. Dec. 1707. 14. 28. Jan. 1708.

Mileten (26) Mense Martii 1587.
Mense Febr. 1590.
4. Dec. 1591.
1. Dec. 1635.
15. Octob. 1644.
Cap. 1. Dec. 1696.
Irr. 10. Nov. 1674.
19. Febr. 9. 23. Apr. 1701. 14. Jan. 29. Apr. 13. Maii 1702. 6. Oct. 17. Nov. 1703.
13. Sept. 2. Oct. 1721.

(21) Vide *Mileten.*

(22) *Melfi*, urbs Lucaniæ apud Apuliæ, et Hirpinorum fines Episcopalis Rapollensi unita in Archiepiscopatu Acheruntino, sed ab ejus jurisdictione exempta.

(23) seu Melficten. *Molfetta*, urbs Apuliæ Peucetiæ maritima Episcopalis in Archiepiscopatu Barensi, sed ab ejus jurisdictione immunis.

(24) *Messina*, urbs Archiepiscopalis Siciliæ præcipua.

(25) *Messico*, urbs in Indiis Occidentalibus Archiepiscopalis.

(26) seu Meliten. *Mileto*, urbs in Calabria citeriori Episcopalis in Consentino Archiepiscopatu, sed ab ejus jurisdictione exempta.

8. Maii 26. Junii 7. Aug. 20. Nov. 4. Dec. 1745. 26. Mart. 28. Maii 16. Junii 1746.
Arch. 27. Apr. 1717.
Cel. Miss. 17. 31. Mart. 1. Dec. 1708. 23. Febr. 1709.
Conc. 23. Junii 21. Julii 1753. 19. Jan. 1754.
Dism. 15. 29. Jan. 1735.
Er. Cap. 22. Martii 1760.
Irr. 8. Febr. 1719.
Jur. 9. Junii 1714.
Jur. 22. Junii, 3. Aug. 23. Nov. 1743.
Jur. et Jur. Par. 28. Jan. 6. Maii, 17. Junii, 15. Julii 1747.
Null. Matr. 17. Sept. 26. Nov. 1768.
Per. 9. ac 30. Julii 1774.
Rest. in Int. 15. Mart. 1704.
Tax. Sem. 6. Dec. 1738.

Mindonien (27) Disp. 3. 31. Aug. 1771.
Fruct. 24. Mart. 1753. 3. Apr. 26. Jnnii 1756, 12. Febr. 2. Apr. 18. Junii 1757.
seu Oveten. Ord. 4. et 23. Jun. 1763.
Par. 23. Aug. 13. Sept. 1749.

Minerbien. (28) 4. Apr. 1655.
Arch. 10. Dec. 1746. 14. Jan. 1747.
Redd. Vat. 17. Nov. 1725.

Minervinen. (29) Fun. 25. Febr. 11. Mart. 1741.

Minoren. (30) seu Amalphitana Cens. 11. Julii 1750.

Miranden. (31) Rest. in Int. 21. Aug. 11. Sept. 1734.

Misnen. (32) Jurisd. 16. Jan. 1745.

Moguntina (33) Cons. Fru. Can. 15. Maii 1723.
Ind. 21. Julii 1755.
Prim. Præ. 14. Dec. 1748.
Res. 11. Mart. 15. Apr. 1741.

Monasterien. (34) 7. Sept. 1630.
5. et 19. Dec. 1722. 15. Maii 1723. 9. 30. Sept. 1724.
20. Nov. 1723. 15. Jan. 1724.
15. Maii, 5. Junii 1728.
et Osnabrugen. Can. 7. Apr. 21. Julii 1753.
Conf. 16. Sept. 18. Nov. 1769.
20. Jan. 10. Febr. 10. Martii 1770.
seu Paderbonen. Leg. 5. Sept. 1716.
seu Paderbonen. Matr. 26. Jun. 17. Julii, 7. Aug. 1745.

Monopolitana (35) 8. Aug. 1705.
2. 23. Aug. 20. Sept. 1727.
Conc. 13. Maii 1713.
Conc. 28. Apr. 1759.
Con. 22. Sept. 1725. 26. Januar.

(27) *Mondonnedo*, urbs Hispaniæ, in Callaicis, Episcopalis sub Archiepiscopatu Compostellano.

(28) *Monervino*, o *Minerbino*, urbs Apuliæ Peucetiæ, Episcopatis sub Archiepiscopatu Barensi.

(29) *Vide Minerbien.*

(30) *Minori*, urbs regni Neapolitani in principatu citeriori Episcopalis sub Archiepiscopatu Amalphitano.

(31) seu Miranda Dunii, *Miranda de Doure*, urbs Hispaniæ in Portugallia Episcopalis sub Archiepiscopatu Bracarensi.

(32) *Meissen*; urbs Germaniæ in Sassonia Superiori Episcopalis in Archiepiscopatu Magdeburgensi, sed ab ejusdem jurisdictione exempta.

(33) Maguntina, *Magonza*, urbs Germaniæ Superioris Archiepiscopalis ad Rhenum in Palatinatu, unita Ecclesiæ Wormatiensi, cujus est Archiepiscopus administrator.

(34) *Munster*, urbs Germaniæ Westphaliæ primaria, ad Amisium Flavium, Episcopalis sub Archiepiscopatu Coloniensi, qui modo est Administrator.

(35) *Monopoli*; urbs Apuliæ Peucetiæ Littoralis Episcopalis, in Archiepiscopatu Barensi, sed ab ejus jurisdictione exempta.

16. 30. Mart. 1726. 7. ac 28. Sept. 1737.
Don. 18. Nov. 1769. 20. Januar. 1770.
Jur. Visit. 1. Sept. 17. Novemb. 15. Decem. 1731. 26. Januar. 1732.
Jur. Visit. 28. Sept. 1737.
seu Baren. Rest. in Int. 22. Mart. 26. Apr. 1749.
Sub. Dot. 30. Julii, 20. Aug. 3. Sept. 1701. ac 16. Maii 1711.

Montis Alti (36) 4. Sept. 1655.
28. Sept. 1754.
14. Dec. 1754. 25. Jan. 10. Maii 1755.
1. Febr. 1766.
App. Miss. 30. Julii, 27. Aug. 1763.
Can. 24. Julii, 4. ac 18. Dec. 1762.
Can. 25. Apr. 18. Julii, 19. Dec. 1789. 27. Febr. 1790.
Cap. 22. Aug. 1795.
Cap. 29. Julii 1752.
Con. 6. Decem. 1755. 26. Junii 1756.
Disp. 3. Aug. 14. Sept. 1782.
Diss. Un. Eccl. 5. Dec. 1744.
Er. Cap. 18. Febr. 1758.
Exp. 23. Nov. 1754. ac 22. Mart. 1755.
Rem. Cap. et Jur. Par. 22. Maii 12. Junii 1702.
Spon. 31. Julii, 28. Aug. 4. Dec. 1723.
Visit. 17. Sept. 19. Nov. 1757. 28. Jan. 1758.
Sub. Dot. 16. Dec. 1797.

Montis Falisci (37) 12. Aug. 1604.
7. Dec. 1720. 11. Jan. 1721. 18. Nov. 2. ac 16. Dec. 1724.
25. Jan. 8. Febr. 8. Mart. 31. Maii 1721.
15. Sept. 24. Nov. 1770.
Ben. 21. Aug. 11. Sept. 27. Nov. 1784.
Distr. 19. Dec. 1772. 23. Jan. 1773.
Er. Cap. 23. Aug. 20. Septemb. 1760.
Ex. Lit. 20. Aug. 17. Sept. 1768.
Irr. 16. Maii, 6. Jun. 1739.
Jub. 2. Dec. 1786.
Jub. 6. Dec. 1794.
Jur. 9. Jan. 1708.
Miss. Conv. 29. Jan. 12. Febr. 1718.
Mon. Frum. 6. Octob. 1703. 1. Mart. 1704.
Null. Matr. 28. Aug. 18. Dec. 1751.
On. Par. 27. Febr. 13. Mart. 8. Maii 1706.
Red. 21. Junii 1783. 21. Julii, 18. Aug. 1792.
Red. Miss. 17. Sept. 1791.
Red. Miss. 17. Dec. 1791.
Sub. Dot. 29. Januar. 19. Febr. 1791.

Montis Marani (38) Mis. Conv. 21. Maii 1735.
Ser. Eccl. 30. Jan. 1723.

Montis Pelusii (39) Jur. Vol. 6. Jun. 1682.
Er. Cap. 12. Maii 1714.
Præ. Null. Con. 30. Apr. 1712.
seu Hieracen. Spol. 28. Jan. 18.

(36) *Montalto*, urbs Piceni, Episcopalis sub Archiepiscopatu Firmano.

(37) seu Mons Physcon, *Montefiascone*, urbs Hetruriæ in Monte Volsinio Episcopalis unita Cornueto immediate Romano Pontifice subjecta.

(38) *Monte Marano*, urbs Hirpinorum Episcopalis sub Archiepiscopatu Beneventano.

(39) *Monte Peloso*, urbs Lucaniæ Episcopalis in Archiepiscopatu Acheruntino, sed ab ejus jurisdictione immunis.

Febr. 15. Apr. 2. Septemb. 2. Dec. 1758.
Montis Pepulani (40) Un. 1. ac 15. Mart. 1704.
Montis Politiani (41) 26. Junii 1723. 19. Aug. 9. Sept. 1724.
Cap. 5. Apr. 10. Maii 1794.
Er. Cap. 10. Dec. 1746. 14. Jan. 25. Febr. 1747.
Miss. 26. Apr. 10. Maii 1732.
Montis Regalis (42) 2. Aug. 1607.
28. Nov. 1649.
19. Jan. 1664.
Rit. 11. Julii 1671.
2. et 16. Dec. 1724.
8. Febr. 13. Mart. 1727.
2. ac 30. Apr. 1729.
App. 9. Sept. 1797.
Cap. 15. Dec. 1736. 19. Jan. 1. Junii 1737. 19. Nov. 1740. 8. Maii 1741.
Cap. 7. Sept. 23. Nov. 1793.
Distr. 5. Apr. 22. Nov. 6. Dec. 1732.
Matr. 7. 21. Maii, 2. Julii 1707.
Null. Prof. 22. Sept. 17. Nov. 1753.
Red. Miss. 11. Apr. 1. Maii 1739.
Motulen. (43) 14. Aug. 1700.
Murana (44) Ass. 28. Jan. 1673.
Cog. Spir. 13. Apr. 1669.
21. Julii 1759.
Er. Can. 12. Dec. 1711.
Irr. 14. Nov. 1716.
Irr. 22. Jan. 26. Febr. 12. Mart. 1763.
Man. 19. Nov. 1735. 28. Jan. 3. Mart. 1736. 6. ac 27. Julii 1737.
Par. 21. Julii, 23. Aug. 1755.
Visit. 21. Junii 1732.
Mutinen. (45) Julii 1575.
de Finali 22. Aug. 1637.
12. Nov. 1644.
26. Jan. 1658.
13. Junii 1722.
Aggr. 20. Nov. 1762.
App. et Red. Miss. 16. Julii 1791.
Cap. seu Leg. Pii 22. Nov. 6. Dec. 1760.
Disp. 24. Jan. 7. Febr. 1784.
Matr. 18. Nov. 1702.
Matr. 19. Aug. 1724. 9. Julii 1725.
On. Miss. 25. Junii 1712.
Sus. et Red. On. 2. Dec. 1780, 20. Jan. 1781.
Irr. 24. Jan. 28. Febr. 1795.
Un. et Red. 26. Nov. 1791.
Namurcen. (1) 16. 30. Jan. 1745.
Disp. 16. Dec. 1724. 19. Nov. 1729. 10. Mart. 1731.
Narnien. (2) mense Junii 1586.
20. Martii 1649.
12. Sept. 1654.
24. Mart. 1657.
Jur. 13. Julii 1669.

(40) *Mompellier*, o *Montpellier*, urbs Galliæ Narbonensis, et regionis Occitaniæ.
(41) *Monte Pulciano*, urbs Hetruriæ Episcopalis in Archiepiscopatu Florentino, sed ab eo immunis.
(42) *Monreale*, urbs Siciliæ Archiepiscopalis apud Panormum, cui est unita. Adest etiam Mons Regalis, seu Mons Vici, *Mondovi*, urbs Liguriæ Episcopalis in Monte sub Archiepiscopatu Taurinensi.
(43) *Motula*, urbs regni Neapolitani in Provincia Hydruntina Episcopalis sub Archiepiscopatu Tarentino.
(44) *Muro*, urbs Lucaniæ in Basilicata Episcopalis sub Archiepiscopatu Compsano.
(45) *Modena*, urbs Æmiliæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Bononiensi.
(1) *Namur*, urbs Belgii ad Mosam fluvium Episcopalis sub Archiepiscopatu Cameracensi.
(2) *Narni*, urbs Umbriæ Episcopalis Romano Pontifice immediate subjecta.

Jur. Par. 26. Sept. 1699.
18. Maii, 1. Junii 1737.
3. Apr. 8. Maii 1745.
11. Apr. 17. Junii, 8. Julii 1752.
23. Jan. 27. Febr. 1790.
15. Maii 1790.
21. Aug. 18. Sept. 1790.
Al. 1. 29. Apr. 1713.
Cap. 16. Junii 1703.
Cap. 19. Jan. 9. Febr. 1754.
Com. Vol. 16. Nov. 1715. 14. Nov. 1716. 13. Nov. 1717.
Cur. An. 27. Junii 1733.
Er. Can. 20. Dec. 1749. 26. Mart. 1751.
Er. Mon. 26. Jan. 1715.
Jub. 23. Julii, 3. Aug. 1782.
Jur. Int. et Vol. 11. 25. Jan. 8. Febr. 1783.
Jur. Patr. 19. Nov. 1718. 1. 22. Apr. 6. Maii, 5. Aug. 1719.
Jur. Par. 8. Junii, 13. Julii 1771.
Matr. 27. Aug. 1746. 14. Mart. 6. 20. Junii, 11. Julii, 1. Aug. 1750.
Ser. et Punct. 14. Apr. 1714.
Ser. Ch. 3. Febr. 3. Mart. 24. Nov. 1787. 19. Jan. 1788.
Sub. Dot. 21. Aug. 11. Septemb. 1762.
Visit. 8. Febr. 28. Mart. 1716.
Prof. 22. Junii, 23. Nov. 1743. 25. Jan. 1744.
Sub. Dot. 28. Nov. 1795.

Naulen. (3) 6. Junii 1705.
Visit. 2. Dec. 1752.

Nazarena (4) seu Tranen. Dimis. 28. Mart. 1711.
El. Vic. Cap. 11. Sept. 1717.
Res. 25. Jan. 8. Febr. 1710.

Neapolitana (5) 12. Maii 1592.
Julii 1588.
11. Jan. 1620.
7. Febr. 1637.
3. Dec. 1639.
15. Nov. 1653.
3. Aug. 1658.
25. Jan. 1659.
Ben. 4. Martii, 6. Maii 1690.
Ben. 17. Aug. 28. Sept. 23. Nov. 1697.
Cen. 29. Nov. 1693.
Distr. 9. Febr. 1669.
Ejec. 16. Jan. 1683.
El. Sep. 13. Sept. 1666.
El. Abb. 4. Maii 1675.
Ex. Rat. 11. Mart. 1673.
Ind. 20. Febr. 1677.
Jur. 1. Dec. 1668.
Ord. 15. Dec. 1685.
seu Romana Prof. 14. Jun. 1681.
Proc. et Int. 16. Nov. 1675.
Rec. Ros. 13. Febr. 17. Julii 1683.
Sub. Dot. 26. Apr. 1698.
29. Aug. 19. Sept. 1722.
seu Caven. 18. Dec. 1723. 15. Jan. 1724.
30. Sept. 18. Nov. 1724. 24. Mart. 4. Aug. 17. Nov. 1. Dec. 1725. 9. Febr. 1726. 21. Julii 1742.
24. Martii, 23. Junii 1725.

(3) *Noli*, urbs Oræ Licusticæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Genuensi.

(4) *Nazaret*, urbs Palestinæ Archiepiscopalis in Galilæa. Modo Nazarenus Archiepiscopatus est titularis in regno Neapolitano, et in Diœcesi Tranensi, et in Oppido Barulo (*Barletta*) in Agro Bariano, et in ora maris Adriatici habet Ecclesiam sub Invocatione S. Mariæ Nazareth, cum Capitulo, Canonicis, Dignitatibus, et Clero, et intus dictam Ecclesiam jurisdictionem Archiepiscopus exercet, et insignibus Archiepiscopalibus utitur; et ei uniti sunt Cannæ, et Montis Viridis Episcopatus sub Archiepiscopatu Compsano.

(5) *Napoli*, urbs Archiepiscopalis Campaniæ, maritima regni Neapolitani caput.

8. Junii 1726.
17. Apr. 1728.
seu Bojanen. 12. Dec. 1767. 16. Jan. 1768.
Aggr. Confr. 7. Dec. 1709. 30. Aug. 1710. 9. Apr. 1712. 19. Aug. 1713.
Al. 6. Dec. 1755.
Ann. 28. Nov. 1705.
Ass. Sub. 9. Junii 1708.
Ben. 31. Julii, 18. Dec. 1706.
Ben. 9. Julii 1708.
Ben. 9. Apr. 1712. 11. Martii 1713.
Ben. 11. Junii 1718.
Cap. 2. Oct. 1723.
Cap. 14. Apr. 1725.
Cap. 16. Junii, 17. Nov. 1731.
Cel. Miss. 20. Nov. 4. Decemb. 1706.
Cen. 15. Maii, 5. Junii 1700.
Cen. 23. Febr. 1709.
Com. Vol. et Red. On. 3. Mart. 7. Julii 1714.
Com. Vol. 24. Januar. 7. Febr. 1733.
seu Consentina Com. Vol. 20. Mart. 11. 25. Sept. 1734.
Con. 15. Sept. 1703. 18. Julii, 8. Aug. 1705.
Con. 28. Febr. 1722.
Con. 16. Febr. 1. Mart. 1704.
Con. 28. Julii 1708. 27. April. 1709.
Con. 1. Junii 1715.
Decr. 29. Febr. 1744.
Disp. 28. Mart. 1716.
Disp. 17. Junii 1752.
Dom. 13. Jan. 1731.
Dub. And. Con. 4. Junii 1707.
Eleem. Miss. 2. 16. Maii, 3. Oct. 1716.
Exem. 1. Sept. 1736.
Imp. Crim. 26. Mart. 1746.
Ind. 19. Junii, 10. Julii 1717.
Jur. Par. 6. 20. Mart. 3. Apr. 1700.
seu Aversana Jur. Con. 8. Febr. 1716.
Jur. Par. 12. Apr. 1710. 14. Mart. 1711.
Leg. 20. Decem. 1732. 10. Jan. 1733.
Matr. 1. Sept. 1714.
Matr. 17. Nov. 1714. 11. Julii, 29. Aug. 1767.
Matr. 20. Maii, 17. Junii 1719.
Matr. 8. Julii 1719.
Matr. 1. Oct. 1720.
Matr. 13. Junii, 19. Septemb. 1733.
Matr. 29. Aug. 19. Sept. 1733.
seu Puteolana Matr. 3. Julii 1734.
Matr. 7. Julii 1736.
Matr. 17. Decem. 1740. 6. Maii 1741.
Matr. 6. Maii 1741.
seu Castrimanis Matr. 2. Dec. 1752. 13. Jan. 1753.
Matr. 1. 22. Sept. 24. Novemb. 1759.
Matr. 11. Apr. 18. Jul. 1761.
Matr. 4. Julii 1722.
Matr. 31. Mart. 28. Apr. 1770. 28. Sept. 1771. 27. Junii, 18. Julii, 29. Aug. 19. Septemb. 1772.
Null. Matr. 12. Aug. 2. Sept. 1747.
Null. Prof. 14. Mart. 1705.
Null. Prof. 13. Mart. 2. Octob. 1706.
Null. Prof. 27. Maii 1713. 11. Junii, 2. Julii, 17. Decemb. 1718. 21. Jan. 1719.
Nul. Prof. 9. Sept. 1724.
Null. Prof. 20. Junii, 1. Aug. 1750.
Null. Prof. 14. Martii 1750.

k

Null. Prof. 8. 22. Maii, 19. Junii 1751.
Null. Prof. 18. Nov. 1752.
seu Hieracen. Ord. 25. Septem. 1700. 15. Jan. 1701.
seu Scalen. et Ravellen. Ord. 29. Jan. 19. Febr. 1701.
seu Anglonen. Ord. 29. Apr. 1702.
seu Nico-Equen. Ord. 12. Febr. 12. Mart. 1718.
seu Surrentina Ord. 27. Nov. 11. Dec. 1717. 21. Maii 1718.
Præt. Sim. 13. Aug. 1718. 26. Aug. 1719.
Præt. Matr. 15. Nov. 1710. 24. Jan. 18. Julii, 5. Sept. 1711.
Proc. 3. Aug. 1709.
Proc. 28. Nov. 1733.
Red. Miss. 13. 27. Jan. 1703.
Red. Miss. 30. Aug. 29. Novem. 1704.
Red. Miss. 24. Sept. 19. Novem. 1729.
Red. Oner. 15. Mart. 1704. 15. Junii 1709.
Red. On. 9. Apr. 7. Maii 1718.
Red. Temp. Miss. 26. Martii 1707.
Rest. in Int. 17. Junii 1702. 16. Junii 1703. 17. Maii 1704.
Rest, in Int. 28. Julii 1703.
Rest. in Int. 19. Maii 1703.
Rest. in Int. 9. Aug. 1704. 29. Jan. 12. Febr. 1707.
Rest. in Int. 16. Febr. 1706. 12. 26. Febr. 1707. 13. Apr. 1. Junii 1709. 12. Apr. 1710.
Rest. in Int. 16. Maii 1705.
seu Tranen. Rest. in Int. 3. 17. Dec. 1707.-14. Jan. 1708.
seu Suessana Rest. in Int. 28. Jan. 11. Febr. 1708. 25. Jan. 8. Febr. 1710.
Rest. in Int. 1. Junii 1715.
Rest. in Int. 28. Nov. 1716.
Rest. in Int. 2. Oct. 1717. 12. Mart. 3. Sept. 1718.
Rest. in Int. 10. Apr. 1723.
Rest. in Int. 1. Dec. 1725.
Rest. in Int. 1. Dec. 1731.
Rest. in Int. 20. Dec. 1732.
Rest. in Int. 4. Dec. 1734.
Rest. in Int. 4. Dec. 1734. 12. Febr. 1735.
Rest. in Int. 28. Apr. 1736. 30. Mart. 1737. 28. Febr. 14. Mart. 1739.
Rest. in Int. 13. Apr. 1737.
Rest. in Int. 27. Junii, 17. Aug. 1737.
Rest. in Int. 14. Junii 1738.
Rest. in Int. 24. Sept. 19. Nov. 1740.
Rest. in Int. 18. Nov. 1741. 23. Junii 1742. 30. Mart. 1743.
seu Salernitana Rest. in Int. 5. Maii 1742.
Rest. in Int. 23. Nov. 1743.
Rest. in Int. 5. Julii, 23. Aug. 1749.
Rest. in Int. 20. Dec. 1749. 24. Jan. 28. Febr. 1750.
Rest. in Int. 29. Julii, 18. Nov. 2. Dec. 1752.
Rest. in Int. 17. Sept. 26. Nov. 1768.
Sp. 27. Maii 1737.
Spon. 17. 31. Maii, 20. Sept. 1704.
Spon. 21. Jan. 4. Febr. 1713.
Spon. 13. Julii, 3. Aug. 1720. 23. Aug. 6. 20. Dec. 1721. 7. Febr. 1722.
Spon. 8. 29. Aug. 17. Septemb. 1722.
Spon. 3. 24. Martii 1725.
Spon. 31. Julii 1728.
Spon. 24. Aug. 23. Nov. 1743. 11. Jan. 29. Febr. 14. Mart. 9. Maii, 13. Junii 1744.

Nebien (6) 1. Sept. 17. Nov. 1753.
9. Febr. 1754.
28. Julii 1781.
Neocastren. (7) 3. Febr. 1629.
17. Jan. 1728.
Cap. 1. Junii 1709.
Con. 13. Jan. 1714.
Dism. et Conc. 15. Dec. 1703. 25. Jan. 16. Febr. 1704.
Er. Can. 19. Nov. 3. Decemb. 1740.
Jur. Nom. Conc. 6. Oct. 1703. 1. 15. Mart. 1704. 12. Dec. 1705. 9. 23. Jan. 1. 15. Mart. 1704. 12. Dec. 1705. 9. 23. Jan. 31. Julii 1706.
Mis. pro pop. 16. Junii, 7. Jul. 15. Dec. 1770. 26. Jan. 13. Julii, 3. Aug. 1771. 25. Jan. 15. Febr. 1772.
Or. 4. Maii 1715.
Rest. in Int. 29. Jan. 12. Febr. 1707.
Rest. in Int. 7. Maii 1718. 16. Dec. 1719. 13. 27. Jan. 24. Febr. 7. Dec. 1720. 21. Aug. 11. Sept. 1728.
Par. 23. Junii 1725. 10. Maii 1727.
Nepesina (8) Julii 1588.
11. Jan. 1594.
24. Julii 1632.
18. Apr. 1722. 9. Febr. 1726.
24. Aug. 1748.
20. Aug. 1757.
2. Dec. 1775. 20. Jan. 1776.
17. Junii, 8. Julii 1786.
8. Julii 1786.
Can. 21. Jan. 4. Febr. 1719.
Can. 18. Dec. 1751. 11. Mart. 1752.
Can. 17. Nov. 1. Dec. 1703.
Cap. 27. Maii 1713.
Cap. 23. Mart. 27. Apr. 1765.
Cap. 19. Dec. 1795. 23. Januar. 1796.
Conf. Con. 18. Febr. 24. Mart. 1764.
Disp. ab Irr. 13. Julii, 3. Aug. 1782. 16. Aug. 6. Sept. 29. Novemb. 1783. 3. ac 24. Julii 1784.
Dot. 14. Junii, 30. Aug. 1704. 2. Julii 1707.
Dot. 21. Aug. 1790. 24. Januar. 1795.
Irr. 23. Julii 1707.
Jub. 28. Nov. 1711.
Jur. 30. Aug. 13. Sept. 1777.
Med. Ann. 16. Aug. 1794.
Mis. Conv. 16. Maii 1789.
Ord. 12. Septemb. 21. Novemb. 1750.
Proc. et Ex. 3. Dec. 1712. 27. Maii 1713.
Leg. Pii 16. Dec. 1797.
Punct. 18. Julii, 8. Aug. 1711.
Red. 18. Maii, 22. Junii 1776. 8. Aug. 5. Sept. 1778.
Red. Miss. 25. Jan. 15. Febr. 1772.
Red. On. 3. 24. Julii 1734.
Rest. Eccl. 31. Aug. 1771. 30. Maii, 27. Junii 1772. 28. Aug. 18. Sept. 1773.
Un. 15. Mart. 5. Apr. 29. Nov. 1783.
Neritonen. (9) anno 1574.

(6) Nebbien, *Nebio*, urbs Episcopalis Corsicæ insulæ sub Archiepiscopatu Genuensi.

(7) *Nicastro*, urbs Brutiorum in Magna Græciæ confinio Episcopalis sub Archiepiscopatu Rhegino.

(8) *Nepi*, urbs Hetruriæ in Provincia Patrimonii ditionis Ecclesiæ Episcopalis unita Sutrio immediate Romano Pontifice subjecta.

(9) *Nardò*, urbs Salentinorum Episcopalis in Archiepiscopatu Brundisino, sed ab ejus jurisdictione immunis.

k 2

22. Junii 1624.
24. Julii 1643.
3. Dec. 1757. 18. Febr. 1758.
Abb. 19. Apr. 22. Nov. 1760.
Ad. On Miss. 20. Jan. 17. Febr. 1742.
Ben. 15. Sept. 1703.
Ben. 20. Dec. 1755.
Matr. 24. Maii, 14. Junii 1738.
Plur. 7. 21. Junii, 12. Julii 1760.
Red. Rat. 8. Febr. 1. Mart. 1738.
Rest. in Int. 23. Febr. 1715.

Nicien. (10) 18. Nov. 1628.
4. Aug. 1646.
19. Dec. 1648.
Ad Vis. SS. LL. 6. Aug. 1677.
27. Nov. 1790.
Cap. 15. Apr. 12. Aug. 1758.
Conc. 27. Julii 1737.
Disp. 17. Junii 1778.
Matr. 13. Febr. 24. Apr. 8. 22. Maii, 19. Junii 1751.
seu Jurritana Matr. 11. Mart. 20. Maii 1786.
On. Miss. 27. Nov. 1779. 15. Jan. 1780.
Rest. in Int. 23. Febr. 1715.
Decr. 29. Febr. 14. Mart. 9. Maii, 13. Junii 1744.
Trans. Par. 9. Aug. 1704. 12. Dec. 1705.

Nicoteren. (11) Er. Can. 10. Julii 1706.
Red. Miss. 4. 18. Decemb. 1706.

Nitrien. (12) 12. Febr. 1735.

Nolana (13) 8. Febr. 1581.
20. Junii 1750. 19. Junii, 31. Julii 1751. 22. Jan. 11. Mart. 1752.
14. Dec. 1754.
Dism. 14. Apr. 1736.
Distr. 6. Febr. 1700. 19. Aug. 1702.
Irr. 6. Dec. 1794. 24. Januar. 1795.
Null. Prof. 13. Jan. 3. Februar. 1753. 25. Jan. 1. Mart. 1755. 26. Junii, 17. Julii, 28. Aug. 18. Septemb. 1756. 12. Febr. 1757.
Reæd. Eccl. 15. Maii, 5. Junii 1700.
Red. Leg. Pior. 18. Febr. 11. Mart. 1713.
Red. Miss. 28. Febr. 14. Mart. 1739.
Rest. in Int. 19. Nov. 1757. 14. Jan. 18. Febr. 1758.
Par. 13. Jan. 3. Febr. 1753. 25. Jan. 1. Mart. 1755. 26. Junii, 17. Julii, 28. Aug. 18. Sept. 1756. 12. Febr. 1757.

Nonantulana (14) seu Eugubina 24. Maii 1727. 17. Dec. 1729.
Conc. 15. Jan. 7. Maii 1707. 11. Febr. 3. Mart. 9. Aug. 1708.

Novarien. (15) 15. Mart. 1630.
14. Jan. 1645.
4. Aug. 1691.
Dimis. ad Ord. 1. Oct. 1661.
Jub. 2. Oct. 1677.
Jur. Adm. Sacr. 17. Sept. 1695.

(10) *Nizza di Provenza*, urbs Galliæ Narbonensis apud Ostia Vari fluvii Episcopalis sub Archiepiscopatu Ebroduneusi.

(11) *Nicotera*, urbs Brutiorum Littoralis Episcopalis in Archiepiscopatu Rhegino, sed ab ejus jurisdictione exempta.

(12) *Mitria*, urbs Episcopalis sub Archiepiscopatu Strigoniensi in Hungaria trans Danubium.

(13) *Nola*, urbs Episcopalis sub Archiepiscopatu Neapolitano in Campania.

(14) *Nonantola*, Abbatia sub titulo S. Sylvestri Ordini S. Benedicti, prope Mutinam, et in ejus Diœcesis Territorio, Licet a Sancta Sede immediate dependens.

(15) *Novara*, urbs Insubriæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Mediolanensi.

20. Dec. 1704.
12. Dec. 1705.
24. Febr. 1720.
10. Junii, 8. Julii 1724.
5. Julii, 2. 23. Aug. 1727.
22. Nov. 1727.
2. Dec. 1761. 16. Jan. 1762.
23. Novemb. 14. Decemb. 1765.
1. 22. Mart. 19. Julii, 9. Aug. 1766.
14. Maii, 4. Junii 1768.
17. Julii 1773.
11. Junii, 9. 30. Julii 1774.
17. Julii, 7. Aug. 1779.
6. et 27. Aug. 1791.
Aggr. 3. 24. Sept. 1718. 13. Jan. 1720.
25. Jan. 8. Febr. 1794.
Ann. 14. Maii 1729.
Conc. 17. Apr. 1706.
Dism. 15. Julii, 12. Aug. 23. Sept. 18. Nov. 1747.
Disp. 13. Aug. 1707.
Distr. et Fruc. 11. Jan. 1. Mart. 5. Julii 1777.
Dism. 17. Maii 1749.
Div. et Dism. Par. 19. Apr. 21. Junii, 23. Aug. 20. Septemb. 1760.
Doct. 4. Julii, 8. Aug. 1716.
Ele. 16. Jan. 6. 20. Mart. 1700.
Exp. Ven. et Proc. 10. Maii 1710.
Fun. et Jur. 1. 15. Mart. 1704.
Ind. 23. Novemb. 1776. 11. Jan. 1777.
Jur. et Cen. 1. Dec. 1703.
Jur. 15. Dec. 1764. 31. Maii, 21. Junii 1766.
Jur. Par. 30. Aug. 1710.
Jur. Visit. 8. Maii 1751.
Jur. Par. 14. Decemb. 1754. 10. Febr. 10. 31. Mart. 21. Julii 1759.
Mis. Conv. 26. Junii, 17. Julii, 7. Aug. 1779.
Per. Par. 6. Oct. 1703.
Præm. 17. Mart. 14. Apr. 1714.
Præt. Irr. 25. Junii, 16. Julii 1712.
Red. 5. 26. Aug. 1780.
Red. Miss. 16. Julii 1791.
Red. On. 28. Julii 1703. 1. 15. Mart. 1704.
Red. On. 27. Aug. 1791.
Red. Miss. 17. Aug. 7. Septemb. 1793.
Red. Miss. 23. Nov. 1793.
Resig. 8. Aug. 1705.
Trans. et Red. Miss. 14. Dec. 1793. 25. Jan. 1794.
Trans. Mis. 6. Aug. 1791.
Red. 19. Jan. 1793.
Red. Miss. et Ab. 12. Maii 1792.
Red. et Com. On. 19. Febr. 26. Mart. 1791.
Red. Miss. 26. Sept. 28. Nov. 1795.
Red. Miss. 28. Nov. 19. Decem. 1795.
Un. 11. 25. Sept. 26. Nov. 17. Dec. 1762.

Nucerina (16) 5. Julii 1607.
Appl. 24. Julii 1762.
Appl. 13. Febr. 13. Mart. 1773.
Can. 29. Nov. 1783. 10. Jan. 20. Aug. 11. Sept. 27. Nov. 1784. 9. Apr. 1785.
Com. Vol. et Trans. 15. Mart. 5. Apr. 1794.
Jur. Visit. 11. 25. Jan. 1783.
Leg. Pii 5. Apr. 1732.
Par. 11. Maii, 1. Oct. 16. Nov. 1720. 2. Oct. 1721.

(16) *Nocera*, urbs Umbriæ in Monte in via Flaminia Episcopalis Romano Pontifice immediate subjecta.

Præc. Pas. et Sol. Dec. 23. Apr. 14. Maii 1774.
seu Fulginaten. Prof. 2. Julii 1729. 8. Maii 1734. 10. Sept. 1735.
Red. 13. Mart. 8. Maii 1784.
Vend. 3. ac 17. Junii 1780.
Nucerina Paganorum (17) 23. Junii 1629.
20. Apr. 1697.
20. Sept. 1704. 10. Jan. 14. 28. Mart. 2. Maii 1705.
27. Julii 1726.
Func. Par. et Ser. Ch. 1. et 15. Dec. 1708. 14. Junii 1710.
On. Miss. 24. Sept. 19. Novemb. 1729.
Par. 20. Sept. 1704.
Præb. Theo. 8. Febr. 1. Mart. 1738.
Quar. Can. 13. Jan. 1714.
Red. Miss. 27. Apr. 1709. 16. Mart. 1715.
Red. Miss. 7. 21. Maii 1735.
Red. Miss. 4. Aug. 1736.
Red. Miss. 4. Aug. 1736.
Red. Miss. 14. Febr. 14. Mart. 8. Aug. 5. Sept. 1778.
Resid. 11. Sept. 2. Oct. 1706.
Resid. 26. Febr. 1707.
Resid. 19. Maii 1708.
Spon. 17. Dec. 1735. 14. Jan. 1736.
Nullius (18) 30. Martii 1594.
4. Sept. 1591.
30. Julii 1591.
16. Jan. 1593.
19. Jan. 1595.
9. Apr. 1596.
8. Junii 1595.
8. Junii 1595.
mense Apr. 1595.
6. Febr. 1597.
3. Martii 1597.
Januar. 1598.
5. Martii 1598.
15. Mart. 1601.
6. Apr. 1606.
17. Aug. 1626.
12. Maii 1629.
13. Junii 1626.
15. Apr. 1628.
15. Martii 1631.
13. Jan. 1635.
19. Martii 1639.
28. Jan. 1640.
27. Julii 1647.
17. Aug. 1652.
28. Febr. 1654.
Distr. 18. Dec. 1666.
Patr. Sacr. 15. Mart. 1642.
Nullius Altamuræ (19) Cons. et Ex. 13 Julii, 3. Aug. 1715. 25. Jan. 8. Febr. 1716.
Resid. 5. Maii 1703.
Nullius seu Aquilana (20) Jurisd. 4. Maii, 17. Aug. 7. Septemb. 1726.
Nullius seu Asculana (21) 6. Maii, 10. 24. Apr. 1723.
Nullius Atinæ (22) Ben. 8. Aug. 1716.
Distr. 27. Maii, 17. Junii 1702.
Nullius seu Brictinorien. (23) et Policastren. 3. Dec. 1718. 21.

(17) *Nocera de' Pagani*, urbs in Picentibus Medithrranea Episcopalis sub Archiepiscopatu Salernitano.

(18) Scilicet nullius Diœcesis.

(19) seu Petiliæ, Altimuri, *Altamura*, urbs Apuliæ Peucetiæ Archipresbyteralis, et ad nullum Episcopatum pertinet.

(20) *Aquila*, ubi adest Archipresbyteratus S. Blasii olim S. Victorini, qui nulli subest.

(21) *Ascoli*, ubi habetur Abbatia S. Eutizii in Commendam erecta, et nullo subjecta.

(22) *Atino*, urbs Latii in monte, apud fines Samnii, nullo Episcopo subjecta, cujus Præpositus Episcopalem habet jurisdictionem.

(23) *Vide Nullius S. Ruffilli*.

Januar. 1719. 3. et 24. Aug. 1720.
Ind. 28. Mart. 23. Maii 1722.
Nullius seu Calagurritana (24) Visit. et Cen. 24. Jan. 28. Mart. 16. Maii 1705.
Nullius Canusii (25) Part. 25. Junii, 30. Julii, 17. Dec. 1763.
Nullius Castellanæ (26) 29. Aug. 1722. 16. 30. Jan. 1723.
seu Conversanen. Ord. 9. Apr. 1707.
Nullius Castri Durantis (27) seu Urbinaten. 13. Nov. 1593.
Nullius Caven. (28) seu Caputaquen. Jur. 15. Dec. 1731. 22. Jan. 1732.
Irr. 24. Nov. 1792. 7. Septemb. 1793.
Nullius Cerropoli (29) Irr. 5. Apr. 1704.
Nullius Farfen. (30) 13. Nov. 1655. 21. Nov. 1761.
Alum. 18. Maii 1743.
Cap. 4. Junii, 3. ac 24. Sept. 1707.
Cap. 12. Aug. 1741.
Cap. 16. Julii, 6. Aug. 1791.
Can. 14. Maii, 4. Junii 1768. 12. Maii, 16. Junii 1770.
Com. Ben. 2. Aug. 1749.
Distr. Quot. 22. Nov. 20. Dec. 1738.
Mon. Frum. 29. Aug. 19. Sept. 1744.
Punct. 5. Aug. 1780.
Reap. Eccl. 8. Febr. 1721.
S. Salv. Maj. Sem. 25. Jan. 22. Nov. 6. Dec. 1749.
Sem. 9. Aug. 1777.
Subr. 11. Junii, 2. 23. Julii, 13. Aug. 1718. 21. Junii, 12. Julii 1721.
Sub. Dot. 23. Apr. 14. Maii 1774.
Sub. Dot. 2. Dec. 1786.
Susp. Miss. 14. Jan. 1792.
Un. Can. 21. Nov. 1739.
Nullius Fasani (31) 8. Junii, 6. Julii 1726.
Punct. 28. Nov. 12. Dec. 1716.
Res. 16. et 30. Jan. 1762.
Nullius Ferentilli (32) Conf. Conc. 31. Julii, 11. Sept. 1706.
Visit. SS. LL. 7. 28. Apr. 1781.
Visit. SS. LL. 7. 28. Apr. 1781.

(24) *Calahorra*, in qua urbe habetur Abbas Monasterii Naxarensis Ordinis S. Benedicti, qui Episcopalem exercet jurisdictionem.

(25) *Canosa*, urbs Apuliæ Peucetiæ nunc Agri Bariani, olim propriam habebat sedem Episcopalem, quæ nunc cum Barensi Archiepiscopatu est conjuncta.

(26) *Castellana*, Oppidum Regni Neapolitani in Provincia Barensi, cujus Capitulum S. Leonis est Ordinarius.

(27) Abbatia sub titulo S. Christophori Ordinis S. Benedicti in Diœcesi olim Urbinatensi (Massa Trabaria) dicta ad ripam sinistram Metauri fluminis condita, sub immediata S. Sedis jurisdictione, cujus Abbas habet jurisdictionem Episcopalem.

(28) In Diœcesi Cavensi habetur Abbatia Sanctissimæ Trinitatis Cavæ, quæ nulli subest.

(29) Est pagus, qui ad Abbatiam Nullius Diœcesis pertinet.

(30) *Farfa*, Castrum Italiæ in Sabina cum Abbatia percelebri sub titulo S. Mariæ Virginis Ordinis S. Benedicti in Territorio Diœcesis Sabinensis ab Episcopi jurisdictione exempta, et a sede Apostolica immediate dependens.

(31) *Fassano*, Oppidum Campaniæ in Principatu ulteriori in Diœcesi S. Agathæ Gothorum cum Abbatia sub titulo S. Angeli olim Ordinis S. Benedicti, in Commendam dari solita, et Sedi Apostolicæ immediate subjecta.

(32) *Ferentillo*, Oppidum, quæ subest Abbatiæ Basilicæ Lateranensis ab ordinaria jurisdictione immunis.

Visit. SS. LL. 19. Febr. 1791.
Nullius Foro-Pompilii (33) 20. Aug. 10. Sept. 1785.
28. Jan. 18. Febr. 1758.
Ben. 14. Maii 1729.
Cap. 18. Apr. 1733.
Rec. Div. Off. 24. Nov. 15. Dec. 1759.
Jub. 18. Junii 1796.
Nullius Fulden. (34) Jur. 3. Octob. 1716.
Nullius Galeatæ (35) 26. Junii, 17. Julii 1700.
Nullius Guastallæ (36) 29. Nov. 1698.
Priv. Mans. 31. Julii, 28. Aug. 1660.
26. Nov. 1791.
10. et 31. Maii 1783.
21. Junii, 12. Julii 1788.
Can. 31. Maii 1794.
Com. Vol. 4. Maii 1715.
Nullius Lepriniani (37) Cap. 13. Jul. 3. Aug. 23. Nov. 14. Decemb. 1771. 14. Mart. 1772. 12. Jun. 17. Julii, 7. Aug. 1773.
Leg. 7. 28. Apr. 12. Maii, 16. Junii, 7. Julii 1781.
Nullius Lerenæ (38) 7. Decemb. 1675.
Nullius seu Massanen. (39) Jur. Conv. Syn. 14. Junii, 5. Julii 1738.
Nullius seu Minerbien. (40) Conc. 1. Junii 1709.
Jur. et Att. 1. Junii, 20. Sept. 16. Nov. 1715. 11. Junii, 13. Aug. 1718.
Nullius Terræ Meldulæ (41) Offic. et Agg. Confr. 22. Jan. 12. Febr. 1757.
Nullius seu Montis Casini (42) 4. Jul. 1716.
26. Jan. 1726. 21. Aug. 11. Sept. 1728. 2. 30. Apr. 11. Junii 1729. 2. Junii 1731.
19. Nov. 1757.
19. Dec. 1761. 12. Maii, 2. Jun. 1764.
Conc. 26. Mart. 23. Apr. 7. Maii, 9. Julii 1735.
Distr. Sub. Dot. 24. Sept. 1729. 14. et 28. Jan. 1730.
Nullius seu Montis Virginis (43) Cen. 26. Junii, 18. Dec. 1700.
Irr. 16. Febr. 5. Apr. 1788.

(33) *Forlimpopoli*, urbs olim, nunc Oppidum Æmiliæ in Romandiola, sede Episcopali Britinorium translata.

(34) *Fuld, Fulda*, urbs Germaniæ in Franconiæ, Hassiæque Confinio. In ea inest Abbatia Ordinis S. Benedicti Germanice præstantissima erecta in Episcopatum a Benedicto XIV. præservato tamen statu Regulari, et sub Archiepiscopatu Moguntino.

(35) seu Saltus Galliani, *Galeata*, Pagus Æmiliæ in Agro Foroliviensi, qui subest Abbatiæ sub titulo S. Hilarii immediate a Sancta Sede dependenti.

(36) *Guastalla*, Oppidum Galliæ Cispadanæ in Patriarchatu Aquilejensi, cujus Abbas privilegio Sedis Apostolicæ est Ordinarius, et exemptus.

(37) In Oppido Civitellæ Abbas S. Pauli extra urbis mœnia Ordinis S. Benedicti spiritualem, et temporalem jurisdictionem exercet.

(38) Oppidum, quod subest Priori Religionis Militaris Sancti Jacobi de Spatha in Provincia Legionensi.

(39) Agitur de Archimandrita Monasterii Sanctissimi. Salvatoris de Lingua Phari, ab ordinaria jurisdictione exemplo.

(40) Archipresbyter Terræ Cirignolæ in Provincia Apuleæ nulli Episcopi jurisdictioni subest.

(41) *Meldola*, Oppidulum Italiæ, in Romandiolæ provincia in confinio Hetruriæ, ubi adest Abbatia Basilice Vaticanæ unita.

(42) *Monte Casino*, super quo clarissimum Benedictinorum Cœnobium constructum, et ad ejus radices olim urbs Episcopalis Samnii; modo Oppidum S. Germani est. Abbas hujus Loci est ordinarius, et Sanctæ Sedi Apostolicæ immediate subjicitur, quin etiam Episcopali cum jurisdictione.

(43) Oppidum Regni Neapolitani inter No-

Nullius Nonantulæ (44) 30. August. 1698.
Jur. Par. 13. Jan. 1685.
26. Nov. 17. Dec. 1791.
Cap. 7. Maii, 25. Junii, 16. Jul. 6. Aug. 1791.
2. Martii 1765.
Jur. Par. 13. 27. Junii 1744. 3. Apr. 8. Maii 1745.
Reæd. Eccl. Par. 16. Maii 1778. 30. Jan. 6. Mart. 1779.
Trans. Miss. 16. Sept. 2. Dec. 1780.
Sub. Dot. 6. Maii 1797.
Nullius Orbetelli (45) 28. Apr. 1736.
Er. Can. 26. Febr. 11. Martii 1752.
Matr. 18. Julii, 3. Oct. 1705.
Resid. 24. Apr. 1700.
Nullius Piscien. (46) Com. Vol. 13. Jul. 1720. 21. Junii 1721.
Red. Miss. 9. Apr. 1707.
Nullius Pontani (47) 17. Apr. 1703.
1. et 22. Martii 1766.
26. Jan. 23. Febr. 1771.
Cap. 28. Febr. 14. Martii 1739.
Com. Vol. 5. Maii, 21. Julii 1742. 25. Jan. 8. Febr. 1744.
30. Januar. 1745. 12. Martii 1796.
El. Vic. Cap. 16. Dec. 1741. 20. Jan. 17. Febr. 1742.
Præc. et Distr. 6. ac 26. Mart. 1735.
Red. 4. Maii, 8. Junii 1771.
Sub. Dot. 15. 19. Jan. 1791.
Sub. Dot. 16. Aug. 1794.
Nullius Provinciæ Calabriæ (48) 11. Julii 1682.
Nullius Provinciæ Compostellanæ (49) 2. Oct. 1723.
Nullius Provinciæ Hispalensis (50) Ex. 11. Sept. 20. Nov. 4. 18. Dec. 1706. 15. Jan. 1707.
Nullius Provinciæ Ravennatensis (51) 15. Sept. 1629.
29. Nov. 1704.
Nullius Provinciæ Senen. (52) 6. Febr. 6. Mart. 5. Junii, 17. Julii 1700.
Nullius Provinciæ Spoletanæ (53) Patr. 12. Mart. 1650.
Nullius Provinciæ Treveren. (54) Ben. 12. Jan. 1704.
Nullius Putignani (55) 25. Febr. 6. Maii 1741. 17. Febr. 1742.

lem, et Beneventum, in quo insigne Monasterium Construxit S. Guillelmus Ordinis Mon-Virginei sic dicti fundator.

(44) *Nonantola*, Abbatia habetur sub titulo S. Sylvestri, Ordinis S. Benedicti prope Mutinam, et in ejus Diœcesis territorio, Licet a Sancta Sede immediate dependens.

(45) *Orbitello*, Oppidum Hetruriæ in territorio Senensi prope oram Maris Tyrrheni, pendet in spiritualibus ab Abbate Trium Fontium ad Aquas Salvias; prope, et extra Romam.

(46) *Pescia*, urbs Hetruriæ sub spirituali jurisdictione Præpositi.

(47) *Ponzano*, Oppidum apud Montem Faliscorum subjectum Abbatiæ trium Fontium in Commendam dari solitæ.

(48) *Calabria*, Provincia Regni Neapoletanis.

(49) Villa de Quitana nullius Diœcesis, sita in Provincia Compostellana.

(50) Oppida Status Estessensis Nullius Diœcesis ad Præceptorias Ordinum Militarium S. Jacobi de Spata, Calatravæ, et Alcantaræ pertinentia.

(51) *Vide Nullius S. Rufilli Provinciæ Ravennatensis.*

(52) *Vide Nullius Orbetelli.*

(53) Videlicet in Provincia Spoletana.

(54) Ecclesia Collegiata Oppidi Romaricomontis nullius Diœcesis, sed in Provincia Treverensis.

(55) Oppidum Putignani spectans ad Religionem Militarem Hierosolymitanam situm in Regno Neapolitano in Diœcesi S. Agathæ Gothorum.

Nullius S. Sophiæ, seu Beneventana (56) 10. Junii, 12. Aug. 1741.

Nullius S. Aedisti (57) 30. Maii, 27. Junii, 18. Julii 1772.
14. Mart. 4. Apr. 1778.
Ben. Sacr.* 19. Junii. 1790. 16. Junii, 21. Julii 1792.
Cap. 30. Maii, 27. Junii 1772.

Nullius S. Benigni (58) 21. Apr. 5. Maii 1703.
24. Mart. 1792.
Com. Vol. 16. Jun. 21. Jul. 1792.
Irr. 15. Maii, 5. Junii 1790. 3. Mart. 1792.
Matr. 14. Jan. 22. Julii 1758.

Nullius S. Germani (59) Matr. 20. Nov. 18. Dec. 1751. 22. Jan. 1752.

Nullius S. Jacobi de Spatha (60) 21. Apr. 1792.

Nullius S. Laurentii (61) in campo 30. Maii, 20. Junii, 11. Julii 1767.
Com. Vol. 11. Dec. 1784. 20. Aug. 1785.
Disp. ab Irr. 21. Junii, 19. Jul. 1783. 8. Maii 1784.

Nullius S. Marci in Lamis (62) Par. 14. Dec. 1743. 11. Jan. 1744.

Nullius S. Michaelis de Clusa (63) 2. Dec. 1775. 20. Jan. 1776.

Nullius S. Ruffilli (64) 12. Martii, 9. Apr. 1785.
8. Aug. 1761. 24. Jan. 14. Febr. 1767.

Nullius S. Salvatoris Majoris (65) Cap. 9. Sept. 1730.
Cap. 18. Aug. 1792.

Nullius S. Severini (66) Jur. 14. Jan. 4. Febr. 1702.
Jur. 21. Jan. 4. Febr. 20. Maii, 7. Junii 1719.
Par. del Sen. 11. Dec. 1756. 22. Jan. 12. Febr. 1757.
Par. 17. Aug. 7. Sept. 1737.

Nullius Sublacen. (67) 18. Mart. 15. Apr. 1780.
16. Junii, 7. Julii 1781.
Ben. Ap. 16. Junii, 17. 28. Jul. 18. Aug. 1781. 11. Maii, 8. Junii, 13. Julii 1782.
Conc. 22. Julii 1741.
Er. Can. 28. Jan. 17. Junii 1769.
Fun. 25. Apr. 30. Maii 1761.

(56) Abbatia sub titulo S. Sophiæ olim Ordinis S. Benedicti, nunc Commendata; non Longe sita ejus Ecclesia a muris Beneventanis.

(57) Oppidum (Sanct' Oreste) Abbatiæ Trium Fontium commendata.

(58) Abbatia sub titulo S. Benigni Ordinis S. Benedicti in Diœcesi Siguina modo;

(59) *Vide Nullius seu Montis Casini.*

(60) Religio Militaris S. Jacobi ab Episcopali jurisdictione immunis.

(61) Oppidum S. Laurentii in Campo, quod subest Abbatiæ ejusdem nominis olim Ordinis S. Benedicti, modo commendata in Diœcesi Fanensi.

(62) Abbatia Ordinis Cisterciensis Diœcesis Sipontinæ in Commendam dari solita, cui subest in temporalibus Oppidum S. Marci.

(63) Abbatia sub titulo S. Michaelis de Clusa Ordinis S. Benedicti in Diœcesi Taurinensi.

(64) Abbatia sub titulo S. Ruphilli primi civitatis Episcopi, et tutelaris olim Ordinis S. Benedicti modo ab auctoritate Episcopi subducta, et Vaticanæ Basilicæ S. Petri Urbis attributa; sita est in Romandiolæ.

(65) Abbatia sub titulo S. Salvatoris Majoris commendata sita in

(66) Abbatia S. Mariæ de Rambona, et SS. Laurentii in Doliolo, et Eustachii olim Ordinis S. Benedicti in Marchia Anconitana, nunc commendata, et Sedi Apostolicæ immediate subjecta.

(67) *Subinco*; urbs Abbatialis, quæ nulli Episcopatui subest. Hæc Abbatia sub titulo S. Scholasticæ Ordinis S. Benedicti Congregationi Casinensi unita intra fines Tyburtinæ Diœcesis, vocari solet Abbatia Sacri Specus, sive S. Scholasticæ de Specu.

Leg. 24. Sept. 19. Nov. 1740. 15. Apr. 1741.
Rep. Eccl. 11. Julii 1750.
Red. On. 15. Maii, 5. Jun. 1790. 24. Mart. 1792.
Nullius seu Vesprimien. (68) Jur. 12. 28. Mart. 17. Dec. 1718. 17. Junii, 8. Julii, 26. Aug. 1719. 6. 20. Dec. 1721. 13. Junii, 8. 29. Aug. 1722.
Sup. Dec. 17. Junii, 8. Julii 1719.
Nullius Trium Fontium (69) Miss. Conv. 14. Martii, 4. April. 1772.
Leg. 17. Dec. 1791.
Red. Leg. 21. Apr. 12. Maii 1792.
Nullius Tudelæ (70) 22. Nov. 1727. 21. Febr. 13. Mart. 1728. 22. Julii, 13. Aug. 1729. 30. Sept. 1730.
Nullius seu Tullen. (71) Jur. 4. Maii, 3. 24. Aug. 1715.
Nuscana (72) 17. Jan. 1756.

14. Apr. 15. Sept. 24. Novemb. 1764.
Adm. ad Cons. 22. Sept. 17. Nov. 1753.
Fun. 17. Dec. 1729. 14. Januar. 1730.
Sep. 19. Nov. 1735. 28. Januar. 1736.
Olinden. (1) 14. Mart. 1705.
Olissiponen. (2) Junii 1585.
Olomucen. (3) Jur. 11. Julii 1665.
Jur. 7. Junii, 2. Aug. 1755.
Jur. Conc. 14. Mart. 1733.
Null. Matr. 29. Julii, 25. Aug. 1769. 14. Mart. 1772.
Par. 6. Maii 1741.
Res. 15. Jan. 1700.
Oppiden. (4) 14. Mart. 1722. 6. 20. Maii, 23. Sept. 1747.
Cen. 7. Dec. 1709. 3. Octob. 1716.
Contr. 16. Nov. 1715.
Ordinis Canonicorum Regularium SS. Salvatoris (5) 17. Julii 1723.
Ordinis Cappuccinorum (6) 8. Jun.

(68) Præpositura Ecclesiæ Collegiatæ B. M. Virginis de Alba Regali immediate Papæ subjecta.

(69) Abbatia Trium fontium commendata sita in Agro Romano.

(70) Ecclesiæ Collegiatæ Capitulum Civitatis Tudelæ ab Episcopali jurisdictione immune.

(71) Capitulum Ecclesiæ Collegiatæ S. Deodati in Provincia Treverensi ab Ordinarii jurisdictione exempta.

(72) *Nusco*, urbs Episcopalis Hirpinorum sub Archiepiscopatu Salernitano.

(1) *Olinda de Pernambuco*, urbs Americæ Meridionalis in Brasilia sub Lusitanis Episcopalis, et sub Archiepiscopatu Sancti Salvatoris.

(2) *Vide Ulyssiponen.*

(3) *Olmutz*, urbs Germaniæ Episcopalis antea sub Archiepiscopatu Bragensi, modo ad Archiepiscopalem sedem evecta a Pont. Max. Pio VI., et nulli subjecta.

(4) *Oppido*, urbs Episcopalis Brutiorum in Calabria ulterioro sub Archiepiscopatu Rhegino.

(5) Sic dicta hæc Congregatio a primo Monasterio, quod habuit in Silva Lacus non longe a Senis instituta a Ven. P. Stephano Cioni Senensis anno 1408., et appellantur etiam Scopettini a Monasterio quod initio habuerunt prope muros Florentiæ, dicitur etiam Congregatio Renana, cui fuit unita, seu S. Mariæ ad Renum, quæ prope Bononiam tertio ab urbe milliario apud Renum incepit circa annum 1136., et nomen desumpsit a Monasterio Renano ibidem constructo. Innocentius II. prædicto anno constitutiones Canonicorum Portuensium per Paschalem II. confirmatas Canonicis Renanis servandas tradidit.

(6) Qui sub regula S. Francisci in sua primæva puritate militant, eamque exactissime ad literam observant PP. Capuccini, quorum Congregationem confirmavit Clemens VII.

6. Jul. 1726. 15. 29. Mart. 26. Apr. 1727.
11. et 25. Sept. 20. Nov. 1728.
seu Cathacen. 25. Sept. 20. Nov. 1728.
seu Anglonen. Disp. 15. Decem. 1710.
Dub. Ord. 14. 28. Jan. 1708.
seu Senogallien. Ord. 29. Nov. 1710. 10. Jan. 1711.
Ordinis Carmelitarum Discalceatorum (7) 20. Martii, 3. Apr. 1700.
Ordinis Carmelitarum Excalceatorum (8) 21. Aug. 1694.
Ordinis Minimorum (9) Quar. Fun. 14. Mart. 1733. 30. Julii, 10. Sept. 1735.
Ordinis Minorum Observantium (10) 19. Aug. Aug. 1713.
17. Junii 1713.
Caps. 7. Julii 1708.
Ordinis Præmonstratensis (11) 1. et 15. Dec. 1725.
Ordinis S. Augustini (12) Mag. 16. Dec. 1719.
Ordinis S. Basilii (13) 4. Maii 1771. 8. Apr. 6. Maii 1775.
Ordinis S. Dominici (14) 27. Nov. 1717.
Ordinis S. Francisci (15) 18. Mart. 1719.
20. Nov. 4. Dec. 1723.
Oriolen. (16) 26. Julii 1614.
24. Mart. 1627.
27. Martii 1632.
14. Jan. 1792.
6. Dec. 1794.
17. Jan. 7. Febr. 20. Mart. 28. Aug. 1756.

Const. Religionis zelum, et statuit Capuccinorum nomen, et habitum, aliumque similem nullis usurpare liceat, et Capuccini vere sunt Fratres Minores, filii S. Francisci.

(7) Sub eadem regula Ordinis Carmelitarum ab Alberto Patriarcha Hierosolymitano accepta in suo primævo vigore sine ullis Pontificis moderationibus institutus est Ordo circa annum 1565. a S. Theresia, et approbatus a Greg. XIII. *Const. Pia Consideratione*.

(8) Temporibus Alexandri III. anno 1160. initium sumpsit hic ordo. Sed regulam acceperunt tempore Honorii III. ab Alberto ut supra, et prædictus Pontifex confirmavit anno 1226. *Const. ut vivendi*. Hic ordo divisus in Conventuales, et Observantes; obediunt tamen eidem Generali.

(9) Qui institutus est circa annum 1436. a S. Francisco de Paula (Paula est parva urbs in Calabria Regni Neapolitani), et approbatus fuit a Sixto IV. *Const. Sedes Apostolica*.

(10) Hic ordo incepit anno 12_8. Pontifice Innocentio III. vivæ vocis Oraculo, sed anno 1223. Honorius III. confirmavit scriptis. *Const. solet annuere*. Dicuntur *Observantes* desumpto nomine ab observantia Regulæ in sua puritate.

(11) Canonicorum Regularium dictus a loco *Præmonstrato* in diœcesi Lugdunensi in Gallia, institutus est a S. Norberto tunc Archiepiscopo, et postea Magdeburgensi Germaniæ Primate sub regula S. Augustini, et instituto Canonicorum Regularium anno 1120. confirmato ab Honorio II. *Const. Honorius*.

(12) Hujus Ordinis regula est instituta a S. Augustino circa annum 390. existente Siricio Romano Pontifice. Et duo fuerunt ordines a S. Augustino instituti *Eremitarum, et Canonicorum Regularium*.

(13) Regula hujus ordinis tradita fuit a S. Basilio anno 379. Pontifice Felice II. Imperatore Juliano Apostata. Sed Monachi omnes S. Basilii ad unam tantum Congregationem fuerunt redacti sub uno Abbate Generali, et forma gubernii fuit ei præscripta a Gregorio XIII. *Const. Benedictus*.

(14) Hic ordo institutus est a S. Dominico Hispano Canonico Regulari S. Augustini anno 1206. Pontifice Innocentio III. et approbatus fuit sub regula S. Augustini anno 1216. ab Honorio III. *Const. Religiosam vitam*.

(15) *Vide Ordinis Minorum Observantiæ*.

(16) *Origuela*, urbs Hispaniæ Tarraconensis Episcopalis sub Archiepiscopatu Valentino.

Can. Pœn. 1. Oct. 16. Novemb. 1720.
Disp. 16. Maii 1711.
Decr. 9. 23. Jan. 5. Junii 1734.
Visit. SS. LL. 30. Aug. 1732.
Oritana (17) seu Tarentina Att. 20. Aug. 24. Sept. 1735.
Fun. 4. et 18. Decemb. 1728.
15. et 29. Januar. 12. Febr. 1729.
Ortana (18) 2. Maii 1648.
Ortonen. (19) 8. Apr. 1634.
27. Febr. 1706.
13. 27. Mart. 1706.
18. Apr. 2. Maii 1733. 29. Jan. 1735.
Can. Pœn. 14. 28. Jan. 1730.
Cens. 3. Octob. 12. Decemb. 1705.
Oscen. (20) Mense Oct. 1585.
12. Martii 1695.
Can. Pœn. 15. Jan. 1724.
Ser. Ch. 27. Apr. 18. Maii 1776.
Osnabrugen. (21) 20. Sept. 1727. 3. et 24. Mart. 4. Apr. 1736.
Disp. 15. Dec. 1764. 19. Januar. 1765. 24. Jan. 14. Febr. 14. Mart. 1767.
Ostien. (22) 29. Jan. 1724.
Ostunen. (23) Syn. 15. Dec. 1696. 6. Julii 1697.
Adm. ad Par. 18. Maii 1743.
Com. Vol. et Er. Con. 17. Nov. 1703.
Proc. et Res. 7. et 28. Julii 1708.
Red. Miss. 4. Dec. 1734.
Redin. ad Part. 24. Apr. 19. Junii 1751.
Str. 16. Jan. 1712. 27. Jan. 14. et 28. Apr. 1714.
Oveten. (24) Coad. 8. Maii 1745.
Coad. et Distr. 16. Maii, 6. Junii 1739. 16. 30. Jan. 1740.
Mis. pro pop. 22. Jan. 26. Febr. 1774.
Par. 19. Septemb. 21. Novemb. 1744.
Oxomen. (25) Ind. 21. Nov. 1744. 30. Jan. 3. Apr. 1745.
Pacen. (1) 24. Sept. 1591.
12. Apr. 1601.
16. Dec. 1634.
24. Aug. 28. Sept. 1765.
Jur. Visit. de Zafra 21. Febr. 13. Mart. 25. Sept. 20. Nov. 4. et 18. Dec. 1728. 15. et 29. Jan. 1729.
seu Null. Jur. 21. Febr. 13. Mart. 25. Sept. 20. Nov. 4. et 18. Dec. 1728. 15. Jan. 1729.
Rest. in Int. 5. et 19. Decemb. 1722.
Rest. in Int. 7. Apr. 1742.

(17) seu Uritana, *Oria*, urbs Salentinorum Episcopalis sub Archiepiscopatu Tarentino.

(18) *Vide Hortana.*

(19) *Vide Hortonen.*

(20) *Huesca*, urbs Hispaniæ citerioris Episcopalis sub Archiepiscopatu Cœsaraugustano.

(21) *Osnabrug*, o *Osnubruck*, urbs Hanzeatica Germaniæ, in Westphalia Episcopalis sub Archiepiscopatu Coloniensi.

(22) *Ostia*, urbs Latii Episcopalis ad ostia Tiberis prorsus a Saracenis eversa. Manet Episcopatus, qui ad Decanum Sacri Collegii Cardinalium pertinet, cui unitus est Episcopatus Veliternus.

(23) *Ostuni*, urbs regni Neapolitani in provincia Hydruntina Episcopalis sub Archiepiscopatu Brundisino.

(24) *Oviedo*, urbs Hispaniæ Tarraconensis Episcopalis in Archiepiscopatu Compostellano, sed sub Rom. Pont.

(25) seu Uxama, *Osma*, urbs Hispaniæ Tarraconensis in Regno Castellæ veteris Episcopalis sub Archiepiscopatu Toletano.

(1) seu Pax Augusti, *Badajos*, urbs in Extramadura Episcopalis sub Archiepiscopatu Compostelliano.

Pacten. (2) Confr. 22. Maii, 5. Jun. 1734.
Paderbonen. (3) App. 21. Nov. 19. Dec. 1772.
seu Monasterien. Matr. 25. Feb. 1741.
Part. 24. Sept. 12. Nov. 1712. 8. Julii 1713.
Stat. 9. Aug. 1704.
Palentina (4) Nov. 1589.
12. et 26. Jan. 9. Febr. 1760.
Ind. 5. Apr. 22. Nov. 6. Dec. 1732.
Jur. Visit. 4. Junii 1763. 28. Feb. 1764.
Pampilonen. (5) 13. Apr. 1630.
Anno 1575.
3. Febr. 1629.
Ex. 15. Jan. 1667. 1. 22. Sept. 1668.
30. Mart. 13. Apr. 1715.
15. Maii, 5. Junii, 21. Aug. 1728.
7. Apr. 5. Maii, 2. Junii, 1. et 22. Sept. 1731.
19. Aug. 9. Sept. 2. Dec. 1775.
9. Apr. 1785.
Ben. 12. Jan. 16. Mart. 1709.
Ben. 26. Jan. 1704.
Ben. 31. Julii 1706.
Ben. 28. Jan. 11. Febr. 3. Mart. 1708.
Conf. Conc. 8. Aug. 1705. 7. Julii 1708.
Conf. Conc. 19. Nov. 3. Dec. 1707.
Conf. Conc. 15. Maii, 31. Julii, 28. Aug. 1723.
et Barbastren. Dec. 7. Febr. 14. Mart. 1733. 8. Maii, 5. Junii 1734.
Disp. 28. Mart. 1733.
Distr. 31. Julii, 21. Aug. 11. Sept. 1728.
Ind. 31. Julii, 28. Aug. 1723.
Jur. Quæs. 15. Apr. 6. Maii 1741.
et Barbastren. Prim. 7. Apr. 5. Maii, 18. Aug. 22. Septemb. 1731.
Miss. 18. Nov. 1702. 31. Maii 1704.
Un. 20. Nov. 4. Dec. 1723.
Panormitana (6) anno circiter 1575.
Coll. Ord. 16. Mart. 1647.
Disp. 10. Apr. 1683.
Null. Prof. 2. Apr. 1672.
10. Maii 1727.
20. Maii 1752.
26. Mart. 23. Apr. 1763.
27. Aug. 22. Septem. 1763. 23. Mart. 27. Apr. 1765.
Ind. 30. Mart. 13. Apr. 1737.
Jur. 15. 29. Mart. 1738.
Null. Matr. 30. Sept. 18. Nov. 1719. 8. Junii 1720.
On. Miss. 15. Dec. 1731.
Rest. in Int. 28. Sept. 1739.
Sub. Dot. 15. Januar. 20. Aug. 1735.
Sub. Dot. 21. Aug. 11. Septem. 1762.
Trans. On. Miss. 26. Septemb. 1739.
Papien. (7) anno circiter 1577.

(2) *Patti*, urbs Siciliæ marittima Episcopalis sub Archiepiscopatu Messanensi.

(3) *Paderbona*, urbs Germaniæ Episcopalis sub Archiepiscopo Moguntino in Westphalia.

(4) seu Palentina, vulgo *Leon*, o *Palentia*, urbs Episcopalis Hispaniæ Tarraconensis sub Archiepiscopatu Burgensi.

(5) seu Pompelonen., Pomplona, urbs Hispaniæ Tarraconensis Episcopalis sub Archiepiscopatu Burgensi.

(6) *Palermo*, urbs Siciliæ Archiepiscopalis Monti Regali copulata.

(7) seu Ticinen. *Pavia*, urbs Insubriæ Episcopalis in Archiepiscopatu Mediolanensi, sed ab ejus jurisdictione immunis, cui

7. Junii 1591.
25. Oct. 1594.
8. Maii 1627.
12. Dec. 1665.
Doct. 22. Julii 1673.
Jur. 30. Mart. 1680.
21. Maii 1718.
2. Maii 1722. 20. Febr. 6. Mart. 1723.
4. 18. Maii 1726.
18. Apr. 1733.
26. Januar. 16. Febr. 16. Mart. 1743.
11. Mart. 8. Apr. 1786.
19. Febr. 2791.
Aggr. 10. Julii, 21. Aug. 1706, 13. Apr. 1709.
Disp. 10. Maii, 30. Aug. 29. Nov. 1710.
Disp. 16. Sept. 1780.
Disp. 24. Julii 1784.
Dism. Par. 13. Mart. 10. Apr. 1717.
Diss. Un. et Prov. 3. Martii 1787.
Er. Coll. 7. Febr. 1711.
Inc. Arb. 15. Mart. 1710.
Jur. Def. Cru. 24. Sept. 17. Dec. 1707. 18. Aug. 22. Sept. 1708.
Matr. 12. Dec. 1733. 27. Febr. 1734.
Null. Prof. 27. Junii, 8. Aug. 1705.
On. Miss. 28. Nov. 12. Decemb. 1733.
Red. Miss. 3. Febr. 2. Mart. 1776.
Snb. Dot. 21. Apr. 18. Aug. 1. Dec. 1731.
Un. 16. Jan. 1751.

Paraquariensi (8) in Indiis Occidentalibus 1. Sept. 1657.
Parisien. (9) 6. Maii 1645.
Rest. in Int. 28. Sept. 1697.
Disp. 25. Jan. 12. Julii 1721.
Ind. 8. 29. Aug. 1733.
Null. Ord. Sub. 28. Maii 1746.
Parmen. (10) Aug. 1586.
20. Julii 1641.
Cons. 11. Maii 1669. et 24. Jan. 1671.
26. Jan. 1782.
6. Maii 1786.
24. Maii, 7. Junii 1788.
Alim. 22. Sept. 17. Nov. 1708. 17. Nov. 1. Dec. 1714. 16. Maii, 6. Junii 1716.
Ben. 29. Julii 1786. 7. et 28. Julii 1787.
10. et 31. Maii 1794.
Dem. Or. et Trans. Ben. 27. Aug. 17. Sept. 1796.
Dub. 12. Maii 1792.
Disp. 12. Apr. 1710.
Disp. 7. Junii, 12. Julii, 2. Aug. 1760.
Hosp. 21. Julii, 2. Aug. 1755.
Irr. 27. Jan. 1703.
Jub. 18. Aug. 15. Sept. 1787.
Jur. 6. Aug. 1791.
Matr. 3. Sept. 1740.
Præem. 4. Maii, 22. Junii, 20. Julii 1754.
Trans. Par. 2. Dec. 1719.
Red. Miss. 11. Febr. 1797.
Red. On. 12. Julii, 16. August. 1794.
Passavien. (11) Matr. 20. Novemb. 1706.

Archiepiscopatus Amasiæ est copulatus a Benedicto XIV. Pont. Max.

(8) *Paraguay*, Regio ampla Americæ Meridionalis Episcopalis in Indiis Occidentalibus.

(9) seu Lutetia Parisiorum, *Parigi*, urbs Galliæ Celticæ Archiepiscopalis.

(10) *Parma*, urbs Galliæ Togatæ, in Æmilia, seu Gallia Cispadana Episcopalis sub Archiepiscopatu Bononiensi.

(11) seu Patavia, Batava, *Passavia*, urbs Norici in Bavaria inferiori Episcopalis in Archiepiscopatu Salisburgensi, sed ab ejus ju-

Null. Prof. 28. Sept. 16. Nov. 1709.
Par. 28. Julii 1731.
Prof. 18. Junii, 3. Dec. 1757. 22. Julii 1758. 18. Julii 1761.
Patavina (12) 30. Sept. 1574.
Anno circiter 1574.
15. Julii 1645.
Fac. Abs. 11. Dec. 1683.
Matr. 11. Maii 1669.
Pennen. (13) et Adrien. 16. Apr. 1622.
et Adrien. 12. Apr. 1625. 27. Julii 1647.
Cap. 26. Nov. 1672.
Jur. 7. Sept. 1680.
Ben. 29. Apr. 13. Maii 1713.
Atrien. Ben. 18. Maij, 13. Julii, 3. Aug. 1715.
Can. Theol. 28. Febr. 11. et 25. Apr. 1761.
Conc. 23. Julii 1708.
Disp. 29. Maii 1756.
seu Feretrana Leg. 6. Maii, 10. Junii 1741.
Rest. in Int. 23. Sept. 1741.
Sepult. 6. Julii 1737.
Theol. 23. Aug. 20. Sept. 1760.
Perusina (14) 17. Julii 1688.
Epis. 2. Apr. 1650.
seu Nucerina 20. Febr. 1723.
7. et 21. Maii 1735.
12. Maii, 2. Junii 1764.
29. Aug. 1789.
sive Civitatis Plebis Cap. 13. 27. Junii 1733.
Cap. 14. Maii, 11. Junii, 9. 30. Julii 1774. 8. Julii 1775. 3. Febr. 2. Mart. 1776.
Cap. 15. Dec. 1787. 19. Januar. 1788.
Cap. Ch. 20. Januar. 10. Febr. 1770.
Cap. 27. Mart. 1706.
Cat. 19. Nov. 1735.
Com. Vol. 5. Maii 1731. 19. Jul. 9. Aug. 1732. 23. Jan. 6. Febr. 1734.
Com. Vol. 18. Dec. 1790. 15. Jan. 1791.
Dec. 2. 16. Maii 1716.
Distr. 22. Junii 1715.
El. Pr. 23. Mart. 8. Maii 1762.
Emp. 4. Febr. 1786.
Jur. Visit. 11. et 25. Jan. 1783.
Leg. Dot. 4. Maii 1758.
Mon. Piet. 20. Apr. 14. Decem. 1771. 11. Jan. 1772. 23. Nov. 14. Decem. 1782. et 11. Maii 1793.
Null. Prof. 9. Aug. 1716.
Jub. 16. Maii, 13. Junii 1795.
On. Miss. 20. Sept. 29. Novem. 1766.
Ord. 21. Junii, 19. Julii 1732.
Par. 26. Junii, 17. Julii 1756.
Par. 28. Julii 1781.
Præc. 17. Dec. 1735. 14. Jan. 1. Sept. 1736.
Prio. 30. Martii, 23. Apr. 1776.
Red. 23. Mart. 27. Apr. 1765.
Red. 3. Julii 1784.
Rem. Vic. et Cap. Cur. 13. Jul. 3. Aug. 1743.
Rem. Vic. Cur. 26. Sept. 1795.
Rest. in Int. 14. Jan. 1708.
Rest. in Int. 16. Dec. 1741. 24. Nov. 1742.

risdictione exempta declarata a Benedicto XIV. Pont. Max.

(12) *Padova*, urbs Venetiæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Utinensi.

(13) seu Pinnen. *Città della Penna*, urbs Vestinorum Episcopalis Atriensi copulata in Archiepiscopatu Theatino, sed ab ejus jurisdictione immunis.

(14) *Perugia*, urbs Hetruriæ in Umbriæ confinio, Episcopalis Romano Pontifici immediate subjecta.

Rest. in Int. 20. Junii, 1. Aug. 1750.
Sub. Dot. 30. Aug. 20. Sept. 1766.
Trans. On. Miss. 20. Aug. 10. Sept. 1785.
Trans. Mis. 28. Maii, 25. Junii 1791.
Visit. 16. Junii, 7. Julii 1770.
Un. 17. Junii, 8. Julii 1786.
Pharaonen. (15) Ap. 27. Aug. 17. Sept. 1791.
Jun. 29. Sept. 14. Nov. 1733.
Un. 25. Junii, 16. Julii 1791.
Red. On. 16. Dec. 1797.
Suppr. On. et Ab. 9. Jul. 1796.
Pharen. (16) 13. Apr. 1595.
Rest. in Int. 22. Febr. 1710.
Pientina (17) Cess. 22. Nov. 6. Dec. 1794.
17. Febr. 1731.
Can. 1. 15. Martii 1704.
Cap. 10. Jan. 7. Febr. 1705.
Distr. et Miss. 24. Apr. 15. Maii 1717.
Fun. 13. Jan. 1714.
Laur. Doct. 2. 16. Maii 1716.
Matr. 20. Mart. 1734.
sive Ilcinen. Ord. 18. Julii, 8. Aug. 1733.
Præd. 14. Sept. 1748.
Priv. Can. 30. Aug. 1710.
Proc. 20. Nov. 1756.
Proc. 20. Nov. 17. Dec. 1763.
Rem. On. 17. Febr. 1731.
seu Montis Politiani Sep. Th. 21. Maii 1757. 14. Jan. 2. Dec. 1758.
Syn. 16. Junii, 15. Sept. 1703.

Vac. Ch. 30. Aug. 13. Sept. 29. Nov. 1777.
Pinhelen. (18) Er. Sem. 15. Januar. 1791.
Pisana (19) 14. Dec. 1630.
23. Maii 1648.
Sup. Soc. 23. Aug. 1692.
2. 16. Junii, 18. Aug. 1. Dec. 1731. 12. Jan. 1732.
App. Mis. Conv. 6. Julii 1737.
Can. 14. Apr. 1736.
seu Clusina Dub. Ord. 26. Jan. 1732.
Null. Matr. 29. Julii, 26. Aug. 1769.
Rest. in Int. 17. Dec. 1735. 14. Jan. 1736.
Rest. in Int. 10. 24. Jan. 1739.
Spon. 7. Julii 1714.
Sub. Dot. 3. Aug. 23. Nov. 14. Dec. 1748.
Pisauren. (20) Sept. 1587.
23. Maii 1648.
14. Dec. 1743. 11. Jan. 1744.
11. et 30. Jan. 1744.
11. Aug. 1753.
1. Septemb. 1753. 28. Septemb. 1754.
18. Junii 1757.
30. Junii 1759.
18. Maii, 8. Junii 1765.
19. Apr. 10. Maii 1766.
11. et 25. Jan. 1772.
19. Julii, 16. Aug. 6. Septemb. 1783.
Ap. Or. 20. Dec. 1738.
Cam. 21. Nov. 1761.
Cap. 9. Sept. 2. Dec. 1786.
Cas. Reserv. 21. Nov. 1761.

(15) *Vide Faraonen.*
(16) *Lesina*, Insula Illyrici cum Urbe Episcopali, sub Archiepiscopatu Spalatensi.
(17) *Pienza*, urbs Hetruriæ Episcopalis in Archiepiscopatu Senensi ab ejus tamen jurisdictione immunis.
(18) *Pinhel*, urbs in Portugallia in Provincia Tras los montes Episcopalis.
(19) *Pisa*, urbs Hetruriæ Archiepiscopalis.
(20) *Pesaro*, urbs Umbriæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Urbinate.

Com. Leg. 17. Junii 1713. 23. Junii 1714.
Conc. 4. Julii 1739. 6. Maii 1741.
Dec. 3. 24. Martii 1792.
Dec. 2. Oct. 13. Nov. 11. Dec. 1717. 15. Jan. 1718.
Dec. 18. Junii, 9. Julii 1785.
Disp. 31. Maii, 21. Junii 1766.
Hær. 11. 25. Jan. 1727.
Jub. 7. 28. Julii 1770.
Mas. Com. 14. Dec. 1782. 11. et 25. Jan. 10. et 31. Maii 1783.
Null. Prof. 28. Apr. 12. Maii, 16. Junii, 7. Julii 1781.
Or. 19. Nov. 1707. 22. Febr. 1710.
Par. 2. Aug. 1749. 20. Januar. 1759.
Quar. Fun. 15. Maii 1728. 14. Maii 1729.
Par. 21. Julii 1792.
Red. Miss. 14. Nov. 1716.
Reint. et Red. Miss. 19. Dec. 1772. 13. Julii, 17. Aug. 1776. 29. Nov. 1777.
Rep. Eccl. Cat. 8. Maii 1762.
Resc. Contr. 30. Jan. 13. Mart. 1762.
Spon. 6. et 20. Junii 1750.
Spon. 23. Junii, 21. Julii 1753.
Visit. SS. LL. 27. Febr. 1706.
Red. Miss. 15. Julii 1795.
Piscen. (21) 24. Martii, 21. Julii 1753.
Affr. 13. Junii 1733.
Ben. 23. Sept. 2. et 16. Decem. 1747.
Emp. 2. Junii, 7. Julii 1736. 13. Apr. 4. Maii 1737. 8. Febr. 1738.
Ind. 22. Nov. 6. Dec. 1760.
Offic. Miss. 18. Sept. 1756.
Voc. in Cap. 8. Febr. 1. Mart. 1738.
Pistorien. (22) 12. Junii 1603. 14. Apr. 1646.
16. Jan. 1649.
7. Sept. 1652. 6. Julii 1658.
et Praten. 14. Febr. 1699.
Red. Miss. 28. Sept. 1686.
24. Apr. 1751. 2. Dec. 1752.
et Praten. 2. Aug. 2. Oct. 1721. 9. Junii 1725. 10. 31. Julii, 25. Sept. 20. Nov. 1728. 12. Mart. 2. Apr. 1729.
Can. 1. Apr. 1713.
Cel. Miss. 16. Maii, 6. Junii, 4. Julii 1739. 23. Sept. 1741.
Com. Vol. 21. Aug. 11. Sept. 20. Nov. 1734. 16. Mart. 1737.
et Praten. Emp. 21. Nov. 1761.
Ind. 16. Mart. 18. Maii 1737.
Jub. 7. et 28. Aug. 1773.
Matr. 1. et 22. Apr. 1719.
Red. On. 13. Maii 1713.
Sacr. Sup. 23. Junii 1714.
Sub. Dot. 22. Septemb. 1731. 2. Junii 1742.
Sub. Dot. 23. Sept. 2. Decemb. 1758.
Placentina (23) 29. Mart. 1607. 26. Aug. 1628.
27. Nov. 1649.
13. Jan. 1691.
Pleb. 26. Apr. 1698.
Præs. 14. Nov. 1698.
13. Apr. 1726. 19. Jun. 10. Jul 1728. 10. Sept. 26. Novemb 1785.
15. et 29. Jan. 8. et 28. Julii, 30. Sept. 1724.

(21) *Pescia, Vide Nullius Piscen.*
(22) *Pistoia*, urbs Hetruriæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Florentino, qui est copulatus Pratensis Episcopatus.
(23) *Piacenza*, urbs Episcopalis sub Archiepiscopatu Bononiensi.

20. Jan. 3. Febr. 1725.
27. Julii, 17. Aug. 1726. 11. Jan. 1727.
22. Nov. 6. Dec. 1727.
1. Sept. 1736. 16. Mart. 1737.
9. et 30. Aug. 13. Sept. 1777.
21. Nov. 12. Dec. 1778. 16. Jan. 1779. 15. Apr. 1780.
26. Jan. 23. Febr. 1782.
Ben. 5. Sept. 1716.
Cel. Miss. 8. Junii 1771.
Com. Vol. 14. Jan. 4. et 18. Febr. 1702.
Com. et Trans. On. 21. Junii 1794.
Com. Vol. 28. Julii 1713. 27. Jan. 1714.
Com. Vol. 22. Nov. 6. Decemb. 1760. 8. Aug. 1761.
Conc. 5. Maii 1708.
Conf. Conc. 17. Dec. 1701.
Del. et Par. 9. Sept. 1786.
Dism. 28. Maii 1791.
Disp. 16. Martii 1709.
Dub. Ind. 23. Januar. 6. Febr. 1706.
Er. Can. et Leg. 16. Jan. 20. Febr. 1712. 12. Maii, 9. Jun. 1714.
Emp. 10. Julii 1751. 9. Sept. 1752.
Fest. 24. Mart. 14. Apr. 1764.
Func. Eccl. 14. Mart. 1711.
Irr. 9. Junii 1708. 11. Januar. 1710. 14. Mart. 1711.
Irr. 9. 30. Julii 1796. 19. Aug. 9. Sept. 1797.
Jub. 21. Junii 1783.
Jub. 28. Julii, 18. Aug. 1787.
Jur. 20. Nov. 4. Dec. 1745.
Jur. Sed. in Ch. 8. Aug. 28. Nov. 1733. 27. Febr. 1734.

seu Papien. Jur. Par. 15. Maii, 5. Junii, 31. Julii 1717.
Lect. 8. 29. Aug. 1722.
Leg. Pii 14. Septemb. 23. Nov. 1782.
Mis. Conv. 11. Jan. 1. Martii 1777.
Miss. Conv. 18. Sept. 27. Nov. 1779. 9. et 30. Julii 1785.
Miss. Conv. 30. Julii 1796.
Null. Matr. 17. Apr. 15. Maii 1779.
seu Papien. Null. Prof. 19. Aug. 9. Sept. 1702. 4. Junii 1707. 1. Junii, 6. Julii 1709.
Null. Prof. 21. Nov. 5. et 19. Dec. 1750.
Off. Ch. et Miss. Conv. 29. Mart. 1710.
Ord. 18. Apr. 27. Junii 1711.
Par. 19. Nov. 3. Dec. 1740.
Par. 15. Dec. 1703.
Pleb. 29. Nov. 1710.
Rest. Dot. 3. Sept. 3. 17. Dec. 1729. 14. Jan. 1730.
Rest. in Int. 19. Aug. 1713.
Trans. 7. et 28. Aug. 1773.
Red. Miss. 21. Julii 1792.
Red. Miss. 25. Januar. 8. Febr. 1794.
Susp. On. 22. Nov. 1794.
Red. Miss. 9. Sept. 1797.
Red. Miss. 18. Nov. 16. Decem. 1797.
Plocen. (24) 17. Martii 1646.
Null. Matr. 14. Dec. 1743. 11. Jan. 1744. 3. Apr. 1745.
Sep. Th. 22. Januar. 12. Febr. 1746.
Ser. Ch. 19. Febr. 1791.
Policastren. (25) 17. Aug. 1726.
17. Aug. 7. Sept. 1726.

(24) *Plocko*, urbs Poloniæ inferioris Episcopalis sub Archiepiscopatu Gnesnensi.

(25) *Policastro*, urbs Lucaniæ maritima Episcopalis sub Archiepiscopatu Salernitano.

29. Febr. 14. Mart. 18. Apr. 9. Maii 1744.
Jur. Par. 29. Maii, 7. Aug. 1745.
Matr. 14. Sept. 23. Nov. 1748.
Null. Susp. 15. Apr. 1747.
Par. 28. Aug. 18. Sept. 1745. 28. Maii 1746.
Irr. 28. Febr. 1795.
Præem. et Jur. Par. 22. Jan. 28. Maii 1746.
Proc. 10. Julii 1728. 28. Sept. 1743.
Proc. 18. Maii, 1. Junii 1737. 13. Sept. 1738. 10. Mart. 7. Apr. 1742.

Polinianen. (26) Dec. 1584.
13. Julii 1630.
12. Nov. 1639.
19. Dec. 1602.
24. Sept. 1622.
Disp. 19. Junii 1717.
Divis. Aug. 18. Nov. 1752.
Jur. Quæst. et Proc. 26. Mart. 30. Apr. 1746.

Politianen. (27) 13. Jan. 1629.

Portis Curvi (28) Cap. sup. Red. Miss. 29. Julii, 19. Aug. 1706.
Jur. et Adm. 23. Nov. 1793.
Reæd. et Trans. Eccl. Par. 9. et 30. Aug. 13. Sept. 1777. 27. Junii 1778. 16. 30. Jan. 6. Mart. 1779.
Resid. 20. Dec. 1755. 7. Febr. 1756.

Portuen. (29) App. Mist. pro pop. 19. Julii 1766.
Par. 25. Junii, 30. Julii 1763.
Visit. SS. LL. 18. Julii, 8. Aug. 1778.
Red. On. 18. Apr. 1795.

Portallegren. (30) 16. Mart. 13. Apr. 1720.
17. Nov. 1725.
Ord. et Sp. 5. Apr. 1704.

Portucallen. (31) anno circiter 1574.
23. Jan. 20. Febr. 1796.
13. Jan. 3. Febr. 3. Mart. 1725.
28. Septemb. 1726. 11. Januar. 1727.
22. Maii, 5. Junii 1734.
Com. Vol. 16. Dec. 1713.
Par. 30. Martii 1737.
Prof. 30. Maii 1710.
Red. Con. 8. Junii, 13. Julii 1720. 4. et 18. Dec. 1723. 29. Jan. 12. Febr. 1724.
Visit. 15. et 29. Jan. 1701.
Red. On. 27. Aug. 1796.
Un. 11. Mart. 29. Apr. 1702.

Posnanien. (32) 12. Jan. 1726.
19. Jan. 1754. 22. Nov. 1755.
20. Apr. 11. Maii, 13. Jul. 1782.
Ap. Or. 26. Jan. 16. Febr. 19. Apr. 1704.
Dub. Aud. Conf. 19. Novem. 3. Dec. 1707.
Jur. Op. 2. Aug. 1755.
Matr. 4. Maii, 22. Junii, 20.

(26) *Polignano*, urbs regni Neapolitani in Provincia Bariana Episcopalis sub Archiepiscopatu Barensi.

(27) *Vide Montis Politiani*.

(28) seu Fregellarum, *Ponte Corvo*, oppidum in Campania, cujus Ecclesia Cathedralis est declarata a Benedicto XIII. Pont. Max., ubi Episcopus Aquinas residet, et est ei copulata.

(29) seu Portus Augusti, *Porto*, urbs Hetruriæ prorsus excisa apud ostia Tiberis, manet tamen Episcopatus copulatus Sylviæ Candidæ, unus ex sex, qui Cardinalibus antiquioribus conferuntur.

(30) seu Portus Alacris, *Portalegre*, urbs Portugalliæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Ulyssiponensi Orientali.

(31) seu Portus Callensis, *Porto*, urbs Lusitaniæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Bracarensi.

(32) *Posnania*, urbs Poloniæ inferioris Episcopalis sub Archiepiscopatu Gnesnensi.

Julii, 24. Aug. 1754. 21. Jun. 23. Aug. 1760.
Prof. 27. Aug. 1712.
Rest. in Int. 2. 16. Dec. 1741. 14. Dec. 1743.
Rest. in Int. 13. Sept. 1749.
Vic. Cap. 26. Jan. 1709.
Visit. SS. LL. 22. Jan. 12. Febr. 1746.
Potentina (33) Aggr. 29. Maii 1688. 28. Januar. 25. Febr. 15. Apr. 1747.
Adm. ad Par. 18. Nov. 2. Dec. 1741. 5. Maii 1742.
Ben. 7. Apr. 12. Maii, 1. Sept. 17. Nov. 15. Decem. 1753. 9. Julii, 3. Dec. 1757. 15. Apr. 22. Julii, 12. Aug. 1758.
Can. 1. Sept. 24. Nov. 1742.
Proc. 10. 24. Jan. 1705.
Præmislien. (34) Matr. 25. Jan. 1. Mart. 13. Sept. 22. Nov. 1755. 20. Nov. 1756.
Null. Matr. 18. Julii, 8. Aug. 1778. 17. Junii 1780.
Prænestina (35) 22. Aug. 1637. 22. Nov. 6. Dec. 1721.
21. Aug. 11. Dec. 1784. 12. Mart. 1785.
Can. 16. Junii 1787.
Cap. 19. Junii 1790.
Com. Vol. 15. Mart. 19. Apr. 1777.
Conc. 20. Aug. 17. Sept. 1774. 18. Mart. 1775.
Con. 4. et 18. Dec. 1745.
Emp. 1. et 15. Dec. 1714. 12. Jan. 1715.
Fun. Ben. 28. Sept. 1743. 20. Nov. 4. Dec. 1745. 12. Mart. 1746.
Jn. Ar. 7. Julii 4. Aug. 1714.
Jub. 27. Mart. 24. Apr. 1784.
Jur. Con. 23. Apr. 14. Maii 1763.
Jur. 27. Apr. 8. Junii, 1. Oct. 16. Nov. 1720.
Mis. Conv. 6. Mart. 17. Apr. 1779.
Mon. 17. Dec. 1796.
Sub. Dot. 11. Jan. 1744.
Sub. Dot. 24. Jan. 14. Febr. 1778.
Tax. Sem. 18. Dec. 1723. 29. Jan. 1724.
Tran. 16. Junii 1792.
Pragen. (36) Matr. 29. Maii 1677.
Disp. 6. 27. Aug. 1746.
Exem. 20. Nov. 1762.
Jur. 23. Julii, 3. 17. Dec. 1707. 14. Jan. 9. Junii 1708.
Matr. 13. Julii, 1720. 16. Jan. 28. Aug. 18. Sept. 1723.
Matr. 7. Julii, 1731. 26. Jan. 1732. 27. Febr. 1734.
Prof. 4. Julii 1739
Præmonstratensium (37) Dimis. 20 Julii 1675.
Praten. (38) Ind. 2. Martii 1697. 26. Jan. 1726.
2. 23. Aug. 1727.
Ben. 24. Maii 1710.
Ben. 29. Nov. 1710. 10. Jan. 1711.
Ind. Vac. a Ch. 23. Junii 1764.

(33) *Potenza*, urbs Lucaniæ in Basilicata Episcopalis sub Archiepiscopo Mateolano seu Acheruntino.

(34) *Premislia*, urbs Poloniæ in Russia Nigra Episcopalis sub Archiepiscopatu Leopoliensi.

(35) *Palestrina*, urbs Latii prope Romam Episcopalis in finibus Æquorum, estque Episcopatus uni ex sex antiquioribus Cardinalibus tribui solitus.

(36) *Praga*, urbs Germaniæ, Bohemiæ regia, Archiepiscopalis.

(37) *Vide Ordinis Præmonstratensium*.

(38) *Prato*, urbs Hetruriæ Episcopalis Pistoriensi unita sub Archiepiscopatu Florentino.

Matr. 4. Julii 1722.
On. Miss. 25. Sept. 20. Nov. 4. Dec. 1728.
Privernen. (39) Aed. Eccl. et Jur. Par. 24. Sept. 1735.
Ap. Sem. 16. Mart. 20. Apr. 1771.
Dec. 18. Sept. 20. Nov. 1751.
Emp. 16. Junii 1787.
Ord. 17. Maii 1749.
Provinciæ Bethicæ (40) Rest. in Int. 11. Martii 1702.
Provinciæ Ordinis Cappuccinorum (41) Null. Prof. 31. Jul. 1723. 8. Jul. 1728.
Provinciæ Romanæ (42) 20. Jan. 3. Febr. 1725. 26. Mart. 23. Apr. 7. Maii 1735.
Puteolana (43) Proc. 10. Dec. 1695.
Er. Par. 18. Junii, 9. Julii, 20. Aug. 3. Sept. 1701.
Er. Thes. 4. 18. Dec. 1745.
Un. 11. et 25. Jan. 1744.
Ragusina (1) Reæd. seu Rep. Eccl. 3. Aug. 1686.
28. Julii, 19. Aug. 1724.
11. et 25. Sept. 1762. 30. Julii, 27. Aug. 1763.
31. Mart. 28. Apr. 1770.
Elee. 10. et 31. Julii 1790.
Rest. in Int. 5. et 19. Junii, 10. Julii 1728.
Ben. 22. Febr. 1710.
Ratisbonen. (2) 24. Mart. 23. Junii, 4. Aug. 1725.
Jur. Dep. Vic. 28. Julii 1713.
Jur. Præs. 19. Maii 1708.
Jur. Præs. 13. Apr. 11. Maii 1709.
Matr. 9. Aug. 1704.
Par. 27. Nov. 1717.
Vic. 2. et 23. Aug. 1721.
Ravennaten. (3) anno 1577.
Mon. Piet. 2. Dec. 1617.
8. 29. Julii 1775.
7. et 28. Maii, 18. Junii 1785.
13. 27. Junii 1789.
Alt. 29. Maii 1745.
App. Miss. 27. Julii, 17. Aug. 1737.
Cap. 14. Mart. 18. Apr. 1795.
Cess. Leg. 15. Dec. 1759.
seu Forolivien. Const. Eccl. 20. Sept. 1704. 27. Junii 1705.
Dism. 5. Apr. 1783.
Distr. Quot. 1. Aug. 1739.
Fun. 17. Mart. 18. Aug. 15. Sept. 1781.
seu Ferrarien. Jur. 14. Martii 1733.
seu Ferrarien. Jur. 29. Aug. 19. Sept. 1744. 16. Jan. 1745.
seu Faventina Jur. 14. Mart. 18. Apr. 1750. 19. Aug. 9. Sept. 1752. 12. Maii, 23. Junii, 11. Aug. 1753.
Leg. 25. Apr. 1789.
Matr. 23. Aug. 13. Sept. 1721.
On. Miss. 14. Nov. 1733.
Ord. 28. Sept. 1743.

(39) *Piperno*, urbs Latii Episcopalis Tarracinæ, et Satiæ unita, immediate Romano Pontifici subjecta.

(40) *Andaluzia*, una ex tribus Hispaniæ partibus in austrum vergens, quæ continet Andaluziam cum majori parte regni Granatensis.

(41) *Vide Ordinis Cappuccinorum.*

(42) Causa respicit totam Romanam Provinciam.

(43) *Pozzuoli*, o *Pozzuolo*, urbs Campaniæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Neapolitano.

(1) *Ragusa*, urbs Archiepiscopalis Dalmatiæ in ora Littorali.

(2) *Ratisbona*, urbs Vindeliciæ in Bavaria ad *Danubium* Episcopalis in Archiepiscopatu Salisburgensi, sed ab ejus jurisdictione exempta; Episcopus est etiam Ordinarius Frisingensis.

(3) *Ravenna*, urbs Galliæ Togatæ, Æmiliæ Archiepiscopalis.

Patr. Sacr. 19. Julii 1783.
Præc. 9. Sept. 1730. 25. Januar. 22. Maii 1749.
Sub. Dot. 23. Nov. 14. Decem. 1765. 11. Jan. 1766.
Visit. 10. Mart. 7. Apr. 1731.
Reatina (4) 27. Mart. 1591.
26. Apr. 1602.
26. Jan. 1658.
5. Martii 1667.
17. Dec. 1689.
Distr. 15. Martii 1692.
Distr. 19. Apr. 1692.
Jur. Accr. 13. Sept. 1675.
13. Julii 1725.
13. Apr. 28. Sept. 1726.
2. Junii, 1. Sept. 1731.
5. 26. Apr. 1788.
Abs. 24. Mart. 1787.
22. Mart. 19. Apr. 29. Nov. 20. Dec. 1766.
App. Miss. 15. Dec. 1714. 12. Jan. 1715.
App. Miss. 3. Febr. 1753.
Aug. Con. 4. 25. Junii 1763.
Cap. 1. et 22. Sept. 1714. 9. Febr. 1715.
Cap. 26. Apr. 10. Maii, 7. Jun. 23. Aug. 1755.
Cap. 18. Sept. 27. Nov. 1773. 14. Maii, 11. Junii, 9. Julii 1774.
Cap. 8. Febr. 1794.
Cat. 12. Dec. 1711. 16. Jan. 25. Junii, 16. Julii 1712. 8. Julii, 16. Dec. 1713. 13. Jan. 1714.
Dism. et Jur. Dec. 31. Maii, 29. Nov. 1783. 10. Jan. 1784.
Distr. 5. Maii 1708.
Distr. 19. Apr. 1704.
Ind. 10. 24. Maii 1732.
Ind. 3. 17. Dec. 1707.
Jub. 28. Apr. 2. Maii 1770.
Jur. Jum. 10. 31. Martii 1770.
Leg. 2. Dec. 1719.
Leg. 22. Jan. 1757.
Med. Ann. 12. Maii 1770. 16. Maii 1789. 10. Maii 1794.
Matr. 6. Febr. 1700.
Null. Matr. 11. Dec. 1756. 12. Febr. 1757.
Par. 3. Sept. 1740.
On. Miss. 27. Apr. 16. Novemb. 1709. 27. Jan. 1714.
Red. Miss. 24. Mart. 1787.
Sub. Bon. 14. Sept. 1748.
Sub. Dot. 8. Julii, 19. Aug. 9. Sept. 1786.
Un. 22. Maii 1751.
Un. Eccl. 20. Maii, 17. Junii, 8. Julii 1719.
Un. Par. 7. Julii, 4. Aug. 1714.
Recineten. (5) 24. Januar. 28. Febr. 1750.
20. Aug. 10. Sept. 1785.
Cap. 22. Junii 1743.
Cap. 27. Aug. 1791.
Cel. Miss. 7. Julii 1708.
Er. Par. 26. Sept. 1795.
Jur. 18. Junii, 9. Julii 1796.
Red. Miss. 9. Julii 1701.
Red. Miss. Conv. 10. 24. Januar. 1784.
Serv. Ch. 17. Julii, 7. August. 1756. 22. Martii, 2. et 30. Apr. 21. Maii, 9. et 30. Jul. 17. Sept. 1757. 14. Jan. 12. Aug. 2. Sept. 1758.
Serv. Ch. 8. Julii 1786.
Ser. Ch. sup. Rem. et Com. 20. Aug. 1757. 14. Jan. 22. Julii 1758.

(4) *Rieti*, urbs Umbriæ olim Sabinorum Episcopalis immediate Romano Pontifici subjecta.

(5) *Recanati*, urbs Piceni Episcopalis, cujus Episcopatus unitus est Lauretano immediate Romano Pontifici subjectus.

Sub. Dot. 4. 25. Junii 1763.
Sub. Dot. 18. Nov. 2. Decemb. 1741.
Vic. Cap. 21. Maii, 4. Junii 1701. 30. Aug. 1704.
Vic. Cap. 17. Sept. 26. Novem. 1768.
Visit. et Cens. 12. Apr. 1710.
Par. 12. Julii, 16. August. 20. Sept. 1794.
Regien. (6) anno 1573.
Anno 1573.
14. Junii 1621.
18. Dec. 1627.
Exem. 20. Sept. 15. Nov. 1698.
7. Febr. 1705.
20. Maii, 17. Junii, 8. Julii, 5. Aug. 1719.
5. Aug. 1719.
31. Martii, 28. Apr. 1759.
13. Julii, 3. Aug. 1765.
Cap. 23. Sept. 1741.
Con. 23. Jan. 1706.
Disp. 24. Maii 1710.
Distr. 23. Junii, 21. Julii 1753.
Dom. 5. Maii, 24. Nov. 1742. 4. Maii 1743.
Er. Can. 20. Aug. 19. Novemb. 1735. 22. Septemb. 17. Nov. 1736.
Exem. 15. Junii 1709.
Op. 7. Junii, 21. Julii 1755.
Pen. 19. Sept. 1722.
Perm. 3. et 24. Julii 1784.
Red. 24. Julii 1784.
Red. Serv. Ch. et Miss. 8. et 29. Julii 1775. 30. Mart. 17. Apr. 1776. 14. Mart. 1778.
Rest. in Int. 12. Aug. 1741. 5. Maii 1742.
Sp. 21. Junii 1732.
Visit. 24. Aug. 28. Sept. 23. Nov. 14. Dec. 1754.
Un. 4. Maii 1737.
Regularium (7) 9. Nov. 1647.
Regularium Mendicantium (8) 3. Feb. 1646.
Rhegien. (9) 19. Dec. 1648.
Er. Coll. 15. Sept. 1703.
Par. 29. Aug. 12. Dec. 1761.
Rhemensi 21. Apr. 1668.
Ripana (10) Fun. 23. Febr. 1658.
24. Mart. 1657.
Lect. 12. Jan. 1692.
Spon. 2. Mart. 17. Aug. 1697. 7. Junii, 20. Sept. 1698.
12. Dec. 1733.
17. Junii, 8. Julii 1775. 20. Jan. 3. Febr. 1776.
16. Junii 1787.
19. Jan. 21. Junii, 12. Julii 1788.
Adm. 29. Aug. 19. Sept. 1789.
Ben. 17. Junii 1775.
Cap. 16. Apr. 7. Maii 1791.
Confr. 16. 30. Mart. 1715.
Dep. Conc. 21. Maii 1707.
Emp. 23. Novem. 1793. 10. 31. Maii 1794.
Irr. 12. Apr. 1710.
Jub. 19. Nov. 1710.
Jub. 8. Febr. 1783.
Jur. Par. 1. 15. Dec. 1725. 20. Nov. 1762.
Fun. 12. Mart. 23. Apr. 1796.
Mer. 2. Maii 1711.
Miss. 20. Febr. 1712.

(6) seu Regium Lepidi, *Reggio*, urbs Galliæ Togatæ in via Æmilia Episcopalis sub Archiepiscopatu Bononiensi.

(7) Quia controversia ad cunctos Regulares spectat.

(8) Dubium tantum ad Regulares Mendicantes rationem habet.

(9) seu Rhegium Julii, *Reggio*, urbs Brutiorum olim, modo Calabriæ ulterioris Archiepiscopalis.

(10) seu Cupra Montana, *Ripa Transona*, urbs Episcopalis in Piceno sub Archiepiscopatu Firmano.

On. Miss. 30. Apr. 11. Junii 1712.
On. Miss. 9. Julii 1796.
Patr. Sacr. 23. Junii 1714.
Pœn. 11. Sept. 1706.
Præp. 22. Sept. 17. Nov. 1731.
24. Jan. 1733.
Punct. 17. Mart. 1714.
Quar. Fun. 28. Aug. 18. Dec. 1751.
Spon. 23. Apr. 7. Maii 1701.
Sub. Dot. 7. Julii 1714.

Romana (11) 4. Aug. 1625.
15. Jan. 1639.
26. Febr. 1639.
16. Jan. 1644.
17. Julii 1649.
13. Maii 1651.
3. Martii 1657.
19. Apr. 1692.
26. Mart. 1689.
20. Junii 1693.
3. Febr. 1646.
seu Alben. El. Alum. 28. Sept. 1697.
Ar. Ur. 2. Sept. 1647.
Ass. 8. Mart. 1664.
Cel. Miss. 4. Junii 1689.
Ded. 1. Dec. 1691.
Distr. 29. Jan. 5. Mart. 1678.
Distr. 10. Maii 1692.
Appl. Leg. 20. Sept. 1692.
Er. Un. 25. Sept. 1694.
Com. Vol. 20. Apr. 1697.
Elee. 23. Aug. 1664.
Eleem. Miss. 17. Julii 1688.
Fun. 10. Jan. 1682.
Jub. 12. Dec. 1699.
Jur. Sep. 17. Aug. 1697.
Leg. 3. Aug. 1658.
Leg. 2. Dec. 1673.
Matr. 23. Jan. 1666.
Matr. 2. Junii 1696.
Matr. 27. Julii 1697. 11. Jan. 10. Maii, 15. Nov. 1698. 28. Mart. 1699.
Miss. 5. Maii 1689.
Null. Matr. 22. Febr. 1631.
Prof. et Matr. 17. Nov. 1696.
Red. On. 16. Maii 1699.
Ret. Stip. Miss. 7. Maii 1672.
seu Mediolanen. Subcoll. 26. Aug. 1662.
Tax. Sem. 26. Jan. 1697.
seu Narnien. 14. Apr. 1714.
seu Nonantulana 11. Sept. 1717.
seu Januen. 11. Dec. 1717. 7. Maii 1718.
21. Maii 1718.
21. Maii 1718.
seu Sypontina 23. Julii 1718.
19. Nov. 1718. 4. Mart. 1719.
seu Tusculana 27. Apr. 1720.
6. Dec. 1721.
19. Dec. 1722. 16. Jan. 1723. 16. Maii 1733.
20. Jan. 3. Febr. 1. et 15. Dec. 1725.
seu Albiaganen. 4. Aug. 1. Sept. 1725.
seu Viterbien. 15. Dec. 1725. 12. Jan. 23. Febr. 13. Apr. 1726.
9. Febr. 1726.
seu Bononien. 22. Sept. 1725.
26. Apr. 10. Maii 1727.
23. Aug. 20. Sept. 1727.
20. Sept. 1727.
20. Dec. 1727. 27. Jan. 1728.
seu Alben. 28. Sept. 1737.
24. Aug. 14. Sept. 1748.
14. Mart. 18. Apr. 1750.
seu Anagnina 1. Martii 1755.
21. Maii 1757. 28. Jan. 1758.
12. Junii 1762.

(11) *Roma*, urbs totius Italiæ caput in Latio, Tiberi fluvio interfluente, ubi summus Pontifex commoratur, qui Christi agnos, et oves totius Orbis pascit, ac regit.

29. Nov. 20. Dec. 1766.
seu Tudertina 28. Jan. 17. Jun. 1769. 13. Julii 1771. 4. Apr. 1772.
28. Julii, 8. et 29. Aug. 1772.
et Massanen. 27. Junii, 18. Jul. 8. Aug. 12. Decem. 1778. 16. Jan. 1779.
9. Julii 1785. 23. Jan. 27. Febr. 1790.
4. Febr. 11. Mart. 1786.
6. 20. Maii 1786. 3. et 24. Mart. 1786.
3. et 24. Martii 1787. 20. Sept. 29. Nov. 1788.
17. Jan. 1789.
17. Jan. 7. Febr. 1789.
8. Julii, 2. Dec. 1752.
5. Junii 1790.
29. Jan. 1791.
Ab. On. Miss, 27. Aug. 1712.
Alien. Dom. 14. Mart. 4. Apr. 1778.
Alim. et Sub. Dot. 15. Martii 1794.
seu Sabinen. Alim. 14. Maii, 4. Junii 1763.
Alim. 12. Mart. 23. Apr. 1774.
Alim. 12. Maii 1781.
Alim. 30. Julii, 20. Aug. 1785.
Alim. 19. Apr. 10. Maii 1777. 7. et 28. Aug. 1779.
Ann. 20. Sept. 1710. 27. Junii 1711.
Ap. Or. et Con. 27. Junii 1733. 9. Jan. 1734.
Ap. Or. et Sub. Dot. 7. 21. Maii 1735. 19. Jan. 9. Febr. 1737.
Appl. 6. Dec. 1755. 17. Januar. 1756.
seu Januen. Appl. Leg. 13. Aug. 19. Novemb. 1718. 27. Apr. 1720.
Appl. Miss. 18. Aug. 1708.
Appl. Miss. 24. Aug. 1709.
Appl. Miss. 25. Jan. 8. Febr. 1710.
Appl. Miss. 6. Maii 1752.
Appl. Miss. et Sub. Dot. 7. Jul. 1708.
App. Ins. 26. Junii, 17. Julii, 14. Aug. 4. Sept. 1700.
seu S. Severini Appr. Lau. 27. Sept. 22. Nov. 1732.
Appr. Nov. 7. 28. Jul. 15. Sept. 1703. 31. Maii 1704.
seu Januen. Assig. 5. Maii 1742. 6. 20. Junii, 11. Julii 1750.
seu Januen. Assig. 28. Februar. 1761.
Ben. 3. Aug. 7. Dec. 1709.
seu Prænestina Ben. 2. August. 1710.
seu Lucana Ben. 16. Mart. 1715.
Ben. Apost. 16. Mart. 1771.
Brev. 1. Apr. 13. Maii 1702.
Can. 3. Dec. 1718.
Can. 9. Sept. 1786.
Cap. 28. Junii 1704.
Cap. 15. Maii, 5. Junii 1700.
Cap. 5. Maii, 23. Jun. 28. Jul. 18. Aug. 1708.
Cap. 14. Junii 1710.
Cap. 12. Maii, 15. Dec. 1714. 12. Jan. 4. 18. Maii, 24. Aug. 20. Sept. 1715.
seu Reatina Cap. 17. Mart. 1714.
Cap. 6. Junii 1716. 10. Julii, 11. Sept. 27. Nov. 1717.
Cap. 4. Febr. 1719.
Cap. 12. Julii 1721.
Cap. 8. et 29. Aug. 1722.
Cap. 10. Junii, 19. Aug. 9. Sept. 1724.
Cap. 6. Dec. 1732.
Cap. 22. Maii, 5. Junii, 21. Aug. 1734.
Cap. 14. 28. Apr. 1736.
Cap. 22. Nov. 6. Dec. 1738. 10. 24. Jan. 1739.

Cap. 17. Sept. 1774. 18. Mart. 8. Apr. 1775.
Cap. 25. Jan. 19. Febr. 1780.
Cap. 16. Maii 1789.
Cap. 27. Nov. 1790.
Cap. 23. Febr. et 23. Novemb. 1793.
seu Civitatis Plebis Cap. 13. 27. Mart. 1706.
Cap. 1. Dec. 1708.
Cap. 23. Febr. 16. Mart. 1709. 25. Jan. 8. Febr. 1710.
Cap. 10. Maii 1710.
Cap. 3. Dec. 1712.
Cap. 1. Apr. 1713.
Cap. de Valtrinis 17. Jul. 1700. 9. 23. Apr. 21. Maii, 4. Jun. 1701. 16. Dec. 1702. 21. Apr. 5. et 19. Maii, 18. Aug. 15. Sept. 1703. 16. Febr. 1704. 10. Febr. 1770. 15. Martii 1777. 10. Mart. 1783. 15. Jul. 29. Aug. 9. Septemb. 18. Nov. 16. Decemb. 1797. 20. Jan. 1798.
Cap. et Dot. 30. Apr. 6. Aug. 1712.
21. Julii, 11. Aug. 1759. 20. Aug. 17. Sept. 1774. 18. Mart. 8. Apr. 6. Maii, 17. Junii 1775. 4. Apr. 1778. 29. Nov. 20. Dec. 1788.
Cap. 30. Julii, 20. Aug. 1768.
Cap. 13. 27. Junii 1789.
Cap. et Leg. Pior. 30. Aug. 23. Sept. 1777.
seu Sabinen. Cap. Od. 16. Jun. 7. Julii 1703.
Cel. Miss. 24. Sept. 1707. 28. Julii 1708.
Cel. Miss. 24. Aug. 28. Septemb. 1709.
Cap. 26. Nov. 1796.
Cel. Miss. 29. Mart. 1710.
Cel. Miss. 13. Junii 1711.
Cel. Miss. 5. Septemb. 1711. 5. Mart. 9. Apr. 1712.
Cel. Miss. pro Patr. Cler. Min. SS. Vin. et Anast. 16. Martii 1709.
Cel. Miss. pro PP. Somas. SS. Nic. et Blas. ad Cæsar. 16. Mart. 13. Apr. 1709.
Cel. Miss. 12. Junii, 17. Julii 1773.
Cen. 11. Maii 1720.
Com. Vol. 2. Decem. 1702. 17. Maii 1704.
seu Portuen. Com. Vol. 20. Dec. 1732. 16. 30. Jan. 27. Febr. 1768.
Com. Vol. 27. Febr. 1734.
Com. Vol. 12. Febr. 26. Martii 1735.
Com. Vol. 1. Julii 1742.
seu Warmien. Com. Vol. 26. Junii, 7. Aug. 1756.
seu Viterbien. Conc. Ben. Ap. 23. Junii 1742. 25. Jan. 1743.
Conc. 19. Junii 1706.
Dec. Cap. Lat. 22. Nov. 6. Dec. 1732.
Decl. On. Miss. 28. Novem. 12. Dec. 1716.
Decl. Vol. 26. Mart. 23. Apr. 1735.
Com. Vol. 7. Febr. 14. Martii 1789.
Del. On. 18. Apr. 1711.
Del. On. 6. Maii 1786.
Der. Vol. 21. Aug. 11. Septemb. 1717.
Disp. 12. Dec. 1705.
Disp. 13. Mart. 15. Maii 1717.
Distr. Dot. 18. Febr. 11. Mart. 1713.
Distr. Dot. 11. et 25. Januar. 1772.
Distr. 16. Febr. 1704.
Distr. 28. Junii 1708.

n 2

seu Prænestina Leg. 6. Jul. 1737.
seu Januen. Leg. 18. Novem. 2. Dec. 1741. 16. Jan. 1745. 6. 27. Aug. 19. Nov. 1746. 14. 28. Jan. 1747.
seu Januen. Leg. 7. Apr. 1742.
Leg. 8. Febr. 1744. 22. Januar. 1746.
seu Bononien. Leg. 17. Julii, 7. Aug. 18. Sept. 20. Nov. 1745.
seu Januen. Leg. 12. Dec. 1705. 9. Jan. 1706.
seu Chien. Leg. 16. Apr. 7. Maii, 25. Junii, 27. Aug. 1791.
seu Januen. Leg. 20. Dec. 1749. 18. Apr. 9. Maii 1750. 27. Mart. 1751.
Leg. 24. Aug. 1754.
seu Fabrianen. Leg. 7. Jun. 1755.
Leg. 22. Julii 1758.
seu Sublacen. Leg. 26. Martii 1791. 19. Jan. 1793.
Leg. 15. Dec. 1759. 21. Julii 1764.
Leg. 19. Jan. 1788.
Leg. 27. Febr. 13. Martii, 10. Apr. 1717.
Leg. 12. Mart. 9. Apr. 1785.
Leg. 23. Junii, 13. Aug. 1718.
seu Massilien. in Galliis Matr. 17. Nov. 1708.
Matr. 16. Dec. 1702.
Matr. 22. Sept. 17. Nov. 1708.
seu Veneta Matr. 12. Dec. 1711. 16. Jan. 1712.
Matr. 6. Aug. 1712.
Matr. 4. et 18. Febr. 1713.
Matr. 2. Aug.*1710. 2. Octob. 1723. 2. Aug. 1727.
Matr. 28. Julii 1730.
Matr. 2. Aug. 1738.
Matr. 13. Jan. 3. Febr. 1753.
Matr. 12. Maii, 23. Junii, 21. Julii, 11. Aug. 1. Sept. 1753.
Leg. Miss. 22. Aug. 26. Sept. 1795. 20. Januar. 24. Martii 1798.
Matr. 19. Aug. 2. Dec. 1786. 20. Jan. 1787.
Miss. Par. 28. Mart. 1711.
Miss. 28. Mart. 1711.
Miss. 31. Julii 1717.
Mul. 15. Maii, 5. Junii 1717.
Nom. ad Can. 3. Oct. 1711. 30. Apr. 11. Junii, 27. Aug. 1712.
seu Reatina Null. Matr. 1. Febr. 1766.
seu Lucana Null. Prof. 17. Apr. 1706. 3. Mart. 21. Apr. 5. Maii 1708.
Null. Prof. 16. Martii, 3. 24. Aug. 1. Oct. 1720. 11. Jan. 1721.
Null. Prof. 2. 16. Dec. 1724.
Null. Prof. 12. Febr. 1735.
On. Miss. 24. Mart. 1710. 18. Julii 1711. 16. Jan. 20. Febr. 1712.
On. Miss. 28. Febr. 1711.
On. Miss. 26. Januar. 9. Febr. 1715. 5. et 19. Junii 1717.
On. Miss. 22. Junii 1715.
On. Miss. 12. Jan. 8. 22. Martii 1732.
seu Perusina On. Miss. 9. et 30. Aug. 1732.
On. Miss. 28. Sept. 23. Nov. 1737. 5. Dec. 1739. 16. 30. Jan. 1740.
On. 8. Junii 1720.
On. et Elee. Miss. 27. Januar. 3. Mart. 1714.
On. et Miss. 16. Mart. 13. Apr. 6. Julii 1709.
On. Miss. 11. Maii 1709.
On. Miss. 29. Martii 1710.
On. Miss. 10. Maii 1710.
On. Miss. 14. Junii, 20. Sept. 1710. 24. Jan. 1711.
On. Miss. 14. 28, Apr. 1714.

Sub. Dot. 23. Nov. 1737. 15. 29. Mart. 27. Sept. 1738.
Sub. Dot. 1. Aug. 1739.
Sub. Dot. 3. et 24. Septemb. 1740.
Sub. Dot. 12. et 26. Mart. 27. Aug. 17. Sept. 1746.
Sub. Dot. 16. Dec. 1769.
Sub. Dot. 2. et 30. Martii, 27. Apr. 1776.
Sub. Dot. 26. Junii, 17. Julii, 7. Aug. 1779. 19. Julii, 16. Aug. 6. Sept. 1783.
Sub. Dot. 7. et 21. Junii 1788.
Sub. Dot. 19. Sept. 28. Nov. 1789.
Sub. Dot. 28. Nov. 1789. 20. Mart. 1790.
seu Savonen. Sub. Dot. 26. Apr. 1788.
Sub. Dot. 14. Aug. 1700.
Sub. Dot. 30. Sept. 1702.
Sub. Dot. 27. Apr. 1709.
seu Vintimilien. Sub. Dot. 24. Jan. 12. Dec. 1711.
Sub. Dot. 28. Febr. 1711.
Sub. Dot. 2. 16. Dec. 1713.
Sub. Dot. 12. Maii 1714.
Sub. Dot. 9. Junii 1714.
Sub. Dot. 28. Nov. 1716.
Sub. Dot. 11. Sept. 1717.
Sub. Dot. 28. Febr. 14. Mart. 16. Maii 1733.
Sub. Dot. 20. Mart. 1734.
Sub. Dot. 1. et 15. Dec. 1736.
Sub. Dot. 6. Dec. 1738.
Sub. Dot. 9. Julii 1746.
Sub. Dot. 10. Febr. 16. 30. Mart. 3. Aug. 1748.
Sub. Dot. 6. Maii, 8. Julii 1752.
Sub. Dot. 11. Aug. 1753.
Sub. Dot. 17. Jan. 3. Apr. 1756. 12. Maii, 30. Junii 1759.
seu Sabinen. Sub. Dot. 11. et 25. Apr. 1761.
seu Prænestina Sub. Dot. 27. Junii, 18. Julii 1761.
Sub. Dot. 6. Maii, 17. Junii, 19. Aug. 1797.
Sub. Dot. 21. Nov. 12. Decemb. 1761.
seu Sabinen. Sub. Dot. 27. Mart. 1762.
Sub. Dot. 26. Nov. 1763.
seu Sabinen. Sub. Dot. 20. Dec. 1766. 24. Januar. 14. Febr. 1767.
Sub. Dot. 8. et 29. Aug. 1767. 26. Mart. 1768.
Sub. Dot. 16. 30. Jan. 1768.
Sub. Dot. 8. Julii 1769.
Sub. Dot. 18. Nov. 1769. 20. Jan. 1770.
Sub. Dot. 20. Julii, 17. Aug. 1793.
Sub. Dot. 11. et 25. Jan. 1772.
Sub. Dot. 21. Nov. 1772.
Sub. Dot. 15. Martii, 19. Apr. 19. Julii 1777. 27. Jun. 1778. 19. Febr. 18. Mart. 1780.
seu Spolena Sub. Dot. 20. Mart. 1790.
Sub. Dot. et Celeb. Miss. 22. Sept. 1. Dec. 1736. 9. Sept. 18. Nov. 2. Dec. 1752. 20. Julii 1754.
Sub. Dot. 25. Januar. 31. Maii 1794.
Sub. Dot. 12. Julii 1794. 20. Febr. 1796.
seu Auximana Sub. Dot. 8. Febr. 15. Mart. 1794.
Sup. seu Red. On. Miss. 13. Apr. 11. Maii, 28. Septemb. 1709.
Sup. Conc. et Redint. 14. Mart. 28. Nov. 1733.
seu Albintimilien. Sub. Dot. 18. Nov. 1769.
Sup. Int. 18. Sept. 20. Nov. 1751.

Sup. Dub. Matr. 6. Mart. 1700.
Susp. Dot. 7. Julii 1787.
Susp. Miss. 17. Junii 1775.
Susp. Miss. 6. Dec. 1794.
Susp. On. et Redint. Ele. Miss. 7. 21. Maii, 3. Dec. 1718. 6. Maii, 26. Aug. 1719. 11. Jan. 6. et 20. Dec. 1721. 17. Jan. 1722.
Tax. Sem. 12. Febr. 1724.
Tax. Sem. 19. Julii, 9. Aug. 1732.
Tax. Sem. 14. Apr. 1736.
Tax. Sem. 11. Aug. 1742.
Tax. Sem. 24. Julii 1784.
Susp. Dot. 4. et 25. Apr. 1789.
Trans. On. Miss. 28. Julii 1731.
seu Pisauren. Trans. On. 23. Junii 1753.
Un. Red. 17. Apr. 1790. 25. Jun. 1791.
Voc. in Cap. 1. et 22. Julii 1741.
Vot. Pers. 25. Sept. 1700. 18. et 29. Januar. 1701. 4. Aug. 1714. 7. Dec. 1715.
Ut. 28. Januar. 3. et 24. Mart. 1736.
Uten. 13. Sept. 1738. 11. Apr. 1739. 3. et 24. Sept. 1740.
Uten. 10. Julii 1751.

Rossanen. (12) 20. Januar. 3. Febr. 1725.
14. Maii, 4. Junii, 17. Decem. 1763. 14. Jan. 1764.
seu Bisinianen. Disp. 24. Aug. 20. Sept. 16. Nov. 1715. 24. Apr. 1717.
Distr. 28. Nov. 1716.
Irr. 20. Mart. 1734.
Jur. Par. 13. Febr. 20. Martii 1745. 18. Junii, 9. Julii 1746.
Rest. in Int. 6. et 27. August. 1746.
Rest. in Int. 23. Aug. 1749.
Serv. Ch. et Distr. Quot. 8. Febr. 1. Mart. 10. et 24. Maii 1738.
Trans. ad Rit. Lat. 14. Decem. 1737. 11. Jan. 1738.

Ruben. (13) 3. Apr. 1593.
10. Martii, 7. Apr. 28. Julii 1731.
27. Jan. 16. 30. Mart. 1748.
Er. Præb. Theol. et Pœn. 30. Mart. 1737.
Exp. 11. et 25. Sept. 20. Nov. 1734.
Hab. Tal. 28. Julii, 18. Aug. 1708.
Jur. Fun. 8. et 28. Julii 1713.
Null. Alien. 31. Julii, 28. Aug. 1723.
Punct. 28. Julii, 18. Aug. 1708.
Rap. et Cens. 3. Mart. 1714.

Ruremunden. (14) Matr. 2. Maii 1676.
Er. Can. seu Ben. 1. et 22. Jul. 1741.
Vic. 7. Junii, 2. Aug. 22. Nov. 1755.

Sabinen. (1) 13. Nov. 1638.
23. Junii 1640.
6. Aug. 1695.
Er. Arch. 26. Nov. 1695.
Er. Arch. 14. Apr. 2. Junii 1696.
Cap. 18. Mart. 1684.

(12) seu Roscianum, *Rosano, Rossano*, urbs Magnæ Græciæ Archiepiscopalis in Calabria citeriore absque Episcopis suffraganeis.

(13) Ruvo, Rubi, urbs Apuliæ Peucetiæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Barensi.

(14) *Ruremond*, urbs Belgii extrema Geldriæ ad Mosam Episcopalis sub Archiepiscopatu Mechliniensi.

(1) *La Sabina*, Provincia Italiæ Episcopalis Cardinalatus insignita, cujus præcipua urbs est Manliana ad Tiberim, in qua Episcopus suffraganeus Episcopi Cardinalis, vel illius Vicarius residet.

Rep. Eccl. 13. Maii 1679.
26. Nov. 1791.
18. Sept, 20. Nov. 1751.
29. Julii, 19. Aug. 1775.
31. Maii 1783.
Cap. 13. et 27. Mart. 1784.
Cap. 18. Apr. 1795.
Disp. 2. et 16. Maii 1739.
Dot. 29. Julii 1752.
Ele. 9. et 30. Sept. 1713.
Er. Can. 13. Aug. 3. Sept. 1729. 18. Nov. 1730.
Fun. 18. Dec. 1734. 29. Januar. 1735.
Hosp. 4. Sept. 1700.
Irr. 20. Maii, 17. Junii 1786. 28. Julii 1787. 13. et 27. Jun. 1789.
Jur. Par. 10. Mart. 1742.
On. 29. Apr. 3. Junii 1780.
On. Miss. 8. Mart. 1760.
seu Narnien. Par. 5. Junii 1723.
Par. 28. Apr. 12. Maii 1770. 13. Julii 1771.
Proc. 26. Mart. 4. Junii 1707. 23. Junii 1708.
Rest. Eccl. 17. Apr. 1706.
Trans. Leg. Miss. 16. Februar. 1743.
Un. 28. Aug. 18. Sept. 1745.

Sagonen. (2) 10. Dec. 1746. 14. Jan. 1747.
Null. Prof. 4. Febr. 5. Aug. 1719. 13. Apr. 1720.

Salamantina (3) 6. Mart. 1723.
Ben. 2. Maii 1716.
Er. 30. Jan. 20. Mart. 1745.
Irr. 18. Aug. 1703. 26. Januar. 19. Apr. 1704.
Pror. Ind. 1. Apr. 1702.

Salernitana (4) Julii 1589.
Dec. 1589.
4. Apr. 1637.
9. Dec. 1662.
Asser. SSmæ. Euch. 16. Febr. 1704.
Can. 30. Jul. 20. Aug. 17. Sept. 1757.
Can. Pœn. 23. Junii, 21. Julii, 1. Sept. 1753.
Conc. 3. Dec. 1735.
Con. 2. Dec. 1702. 15. Sept. 1703.
Disp. 1. Dec. 1708.
Disp. 19. Dec. 1750. 16. Jan. 13. Mart. 1751.
Doct. 15. Nov. 1710.
Edict. 30. Aug. 27. Sept. 1732.
Ele. seu Leg. 14. Junii 1704.
Irr. 20. Apr. 4. Maii 1771.
Irr. 22. Aug. 1795.
Jur. Par. 8. et 28. Jul. 19. Aug. 1702.
Matr. 3. Martii, 22. Sept. 17. Nov. 1708. 11. Jan. 1710.
Ord. 12. Jan. 1709.
seu Caputaquen. Par. 9. Febr. 8. Mart. 1760.
Resid. 3. Octob. 1711. 29. Apr. 1713.
Spon. 9. et 23. Junii, 13. Julii 1725.
Un. 21. Nov. 1739. 16. et 30. Jan. 1740. 28. Jan. 1741.
Spon. 14. et 28. Martii 1716.

Salisburgen. (5) Irr. 14. Maii 1689.
Cap. 5. Martii, 9. Julii 1701. 14. Jan. 18. Febr. 11. Martii 1702.
Cens. et Præc. 11. Maii 1709.

(2) *Sagona*, urbs Corsicæ, Episcopalis sub Archiepiscopatu Pisano.

(3) seu Salmantica, *Salamanca*, urbs Hispaniæ Tarraconensis Episcopalis, sub Archiepiscopatu Compostellano.

(4) *Salerno*, urbs Picentinorum olim, nunc Principatus Citerioris Archiepiscopalis.

(5) *Salisburgo*, urbs Norici olim, modo Bavariæ, Archiepiscopalis, legatus Sedis.

Claus. 29. Nov. 1710. 10. Jan. 1711.
Com. Vol. 21. Maii, 4. et 18. Junii 1701. 1. Junii 1715.
Or. et Cens. 2. Maii 1711.
Red. Oner. 19. Junii 1717.
Resid. 21. Jan. 4. Febr. 1713.
Salutiarum (6) Ben. 3. Sept. 1740.
1. Julii 1741.
Cap. 18. Junii 1735.
Irr. 8. Junii, 13. Julii 1765.
Jur. Visit. 17. Julii, 7. August. 1756.
Par. 28. Febr. 14. Mart. 1739.
Samogitien. (7) seu Vilnen. Matr. 26. Jan. 16. Martii 1743.
S. Agathæ Gothorum (8) 16. Martii 1641.
25. Maii 1652.
22. Julii 1720. 8. Mart. 31. Maii 1721.
Div. Tit. Ben. 15. Junii 1709.
Exem. 13. Febr. 1773.
Matr. 24. Apr. 1700.
Matr. 6. Junii, 14. Nov. 1705.
S. Crucis de La Sierra (9) in Indiis Occidentalibus 8. Julii 1719.
S. Severinæ (10) 28. Maii, 18. Junii 1796.
13. Julii 1725.
Dism. 17. Nov. 1. Dec. 1714.
Ind. 13. Mart. 1706.
Irr. 10. et 24. Jan. 24. Apr. 8. Maii 1784.
S. Angeli in Vado (11) 15. Apr. 1690.
25. Sept. 20. Nov. 1734.
S. Angeli Lombardorum (12) et Bisacciarum 1. Sept. 1663.
Jur. Quæst. 11. et 25. Sept. 1762.
S. Marci (13) 3. 24. Mart. 1725.
16. Mart. 13. Apr. 1720.
30. Mart. 13. Apr. 1726.
26. Jan. 9. Febr. 1726.
Decr. 2. Julii 1707.
Ex. 31. Julii 1706.
Irr. 8. Junii, 31. Aug. 28. Sept. 1771. 7. et 28. Aug. 1773.
Plur. 19. Dec. 1722. 16. Jan. 1723.
Proc. 7. Julii 1708. 13. Apr. 1709.
Rest. in Int. 12. Febr. 12. Mart. 14. Maii, 18. Junii, 6. Aug. 1746.
Rest. in Int. 2. Dec. 1747.
Sol. Quar. Dec. 24. Apr. 22. Maii 1751.
Visit. 18. Julii, 8. Aug. 28. Nov. 1733. 9. Jan. 1734.
S. Miniatis (14) 15. Sept. 1629.

(6) *Saluzzo*, urbs Liguriæ ad radices Alpium Episcopalis sub Archiepiscopatu Augustæ Taurinorum.

(7) *Samogitia*, Provincia regni Poloniæ in Lithuania sub Archiepiscopatu Gnesnensi.

(8) *Sant' Agata de' Goti*, urbs Campaniæ in Principatu ulteriori Episcopalis sub Archiepiscopatu Beneventano.

(9) *Santa Cruz de la Sierra*, urbs recens Americæ Meridionalis, in Peruvia regione, Episcopalis sub Archiepiscopatu Civitatis *de la Plata* dictæ.

(10) seu Siberena *Santa Severina*, urbs Magnæ Græciæ olim, modo Calabriæ ulterioris Archiepiscopalis.

(11) seu Tifernum Metaurum, *Sant' Angelo in Vado*, urbs Ducatus Urbini Episcopalis Urbaniæ unita sub Archiepiscopatu Urbinate.

(12) seu Angelopolis Fanum S. Angeli Longobardorum, *Sant' Angelo de' Lombardi*, urbs in Hirpinis Episcopalis unita Romuleæ sub Archiepiscopatu Compsano.

(13) seu Argentanum, *San Marco*, urbs Brutiorum in Calabria citeriori Episcopalis in Archiepiscopatu Consentino, sed ab ejus jurisdictione exempta.

(14) Teutoris, seu Miniatum, *S. Miniato al Tedesco*, urbs Thusciæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Florentino.

4. Dec. 1638.
20. Sept. 22. Nov. 1794.
24. Mart. 1725. 12. Jan. 1726.
13. Febr. 20. Mart. 1745.
24. Apr. 8. Maii 1784.
Appl. Miss. Quot. 26. Nov. 4. Dec. 1734.
Diss. Un. 12. Dec. 1733. 3. Julii 1734.
Quar. Fun. 18. Dec. 1728. 15. Januar. 29. Febr. 12. Martii 1729.
Rest. in Int. 13. Maii 1713.
Rest. in Int. 3. Oct. 1705.
Visit. SS. LL. 14. Mart. 1733.
Un. 20. Sept. 16. Nov. 1715.

S. Severi (15) 18. Julii 1699.
19. Julii 1704.
15. Dec. 1736. 19. Jan. 1737.
27. Sept. 1738.
Jur. Aggr. 18. Febr. 11. Mart. 1. et 29. Apr. 9. et 30. Sept. 1713. 14. Apr. 1714. 26. Jan. 9. Febr. 1715.
Jur. Par. 26. Januar. 9. Febr. 1715.
Part. 22. Junii, 13. Julii 1748.

S. Severini (16) Ele. Miss. 16. Julii 1689.
Visit. SS. LL. 19. Nov. 1659.
4. Apr. 5. et 19. Sept. 1778.
seu Septempedana 12. Martii 1796.
Appl. Leg. 13. Apr. 1720.
Cath. 22. Nov. 1738. 14. et 28. Jan. 10. Junii 1741.
Ele. 26. Nov. 17. Dec. 1768. 14. Jan. 1769.
Ele. Miss. Conv. 18. Febr. 24. Mart. 1764.
Irr. 2. Junii 1703.
Matr. 14. Dec. 1737. 11. Jan. 1738. 24. Sept. 1740. 7. Apr. 2. et 23. Junii 1742.
Sub. Dot. 11. Jan. 1710.
Sub. Dot. 5. Sept. 1711.
Suppr. Conv. 19. Junii 1706.
seu Septempedana Visit. SS. LL. 28. Nov. 19. Dec. 1789. 10. Julii 1790.

Santandrien. (17) 12. Maii, 16. Jun. 1792.
14. Jan. 3. Martii 1792.
1. Febr. 1. Mart. 1766.
Com. Vol. 21. Julii, 18. Aug. 1764.
seu Cubana Matr. 26. Apr. 12. Julii, 30. Aug. 1788.
Serv. Ch. 16 Mart. 20. Apr. 1793.
Dub. Sup. Bull. Cruc. 17. Jun. 15. Julii 1797.
Dub. Ord. 28. Maii 1796.

Sardiniæ (18) Jur. 5. et 24. Apr. 15. Maii 1700.

Sarnen. (19) Pœn. 3. Junii 1690.
Serv. Eccl. 17. Junii 1690.
6. Maii, 27. Junii 1705.
20. Maii 1747.
6. Junii 1750.
Confr. 11. Junii, 17. Dec. 1712. 21. Jan. 1713.
Em. Fun. et Dec. 16. Junii, 7. Julii 1731.
Jur. Par. 27. Nov. 11. Decemb. 1717. 15. Jan. 1718. 11. et 25. Jan. 1721.

(15) *S. Severo*, urbs in Capitanata Regni Neapolitani Episcopalis sub Archiepiscopatu Beneventano.

(16) seu Septempedana, *S. Severino*, urbs Piceni Episcopalis sub Archiepiscopatu Firmano.

(17) Hispaniæ Civitas Episcopalis *Santander*.

(18) *Sardegna*, Insula ingens Italiæ inter Mare Tyrrhenum, et Balearicum.

(19) *Sarno*, urbs olim Picentinorum, nunc Principatus citerioris Episcopalis sub Archiepiscopatu Salernitano.

Sarsinaten. (20) Un. 10. Apr. 1645.
25. Apr. 16. Maii 1789.
10. et 31. Julii 1790.
Con. 22. Jan. 12. Febr. 1746.
21. Apr. 1792.
Dism. 12. Maii, 1. Sept. 1736.
Er. Or. 19. Dec. 1772. 23. Jan. 1773.
Er. Pleb. 18. Julii, 8. Aug. 5. Sept. 1778.
Exem. 5. Julii 1710.
On. 30. Julii, 20. Aug. 1774.
Proc. 30. Julii, 17. Sept. 19. Nov. 1757. 14. Jan. 1758.
Red. 25. Jun. 1791.
Trans. Eccl. Par. 31. Julii, 21. Aug. 1790.
Un. et Red. 8. et 29. Jul. 1786.
Sarzanen. (21) 25. Junii 1639.
Matr. 15. Febr. 1648.
Prof. Fid. 14. Jan. 1679.
Satrianen. (22) et Potentina 27. Jan. 1748.
Cath. 22. Sept. 17. Nov. 1731.
Conc. 28. Junii 1704.
seu Campianen. Jur. 23. Nov. 1748. 1. Mart. 1749.
Jur. Par. 22. Sept. 17. Novemb. 1736.
Cath. 22. Julii 1673.
Cath. 13. Febr. 1694.
Savonen. (23) 2. Aug. 1642.
23. Maii 1722. 13. Julii, 4. Aug. 1725.
28. Julii, 9. Sept. 1724.
17. Jan. 1728.
8. et 29. Febr. 1744.
22. Sept. 26. Nov. 1763.
14. Sept. 1782.
Confr. 14. Junii 1704.
Distr. 18. Dec. 1745.
Jur. Par. 12. Dec. 1711. 16. Jan. 24. Sept. 12. Nov. 3. et 17. Dec. 1712. 21. Jan. 29. Apr. 13. Maii, 17. Junii, 2. et 16. Dec. 1713.
Leg. 28. Febr. 14. Mart. 1795.
Red. Miss. 18. Aug. 1792.
Red. Miss. 13. Junii, 18. Julii 1795.
Rest. in Int. 2. et 16. Junii 1703.
Scepusien. (24) Mis. Conv. 30. Julii 1796. 6. Maii 1797.
Sebenicen. (25) 6. Dec. 1642.
2. Sept. 1651.
Jur. Op. 8. Maii 1688.
Sedunen. (26) 11. Junii 1718.
29. Julii, 19. Aug. 9. Septemb. 1775.
Ann. 13. Mart. 3. Apr. 8. Maii 1773.
Dism. 15. Dec. 1742.
Fun. 28. Maii, 18. Junii 1746.
17. Aug. 1626.
Segnen. (27) 28. Apr. 1592.
19. Febr. 1718.
Decr. 13. Sept. 22. Nov. 1749.
Matr. 22. Sept. 17. Nov. 1736.
Præm. 26. Mart. 9. Apr. 1718.

(20) *Sarsina*, urbs Galliæ Togatæ in Æmilia Episcopalis sub Archiepiscopatu Ravennate.

(21) *Vide Lunen Sarzanen.*

(22) *Satriano*, urbs Lucaniæ excisa Episcopalis sub Archiepiscopatu Compsano, unita Campsniensi.

(23) *Savona*, urbs Liguriæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Mediolanensi.

(24) *Scepusio*, urbs ad radices Montis Carpati sita in Provincia Pannoniæ, quæ a Polona dividit Gallicia, Episcopalis sub Archiepiscopatu facta a Pio VI. Pont. Max.

(25) *Sebenico*, urbs Dalmatiæ in ora Episcopalis sub Archiepiscopatu Spalatensi.

(26) *Sion*, urbs alias Sedunorum Caput, nunc Valesiæ primaria Episcopalis sub Archiepiscopatu Tarantasiensi.

(27) seu Senien, aut Signien, *Segna*, urbs Dalmatiæ in Ora Maris Adriatici Episcopalis sub Archiepiscopatu Spalatensi.

Segobricen. (28) Jan. 1590.
Dism. 16. 30. Januar. 1740. 22. Junii 1748.
Ind. 19. Jan. 9. Febr. 1765.
Segovien. (29) 12. Martii, 23. Apr. 1774.
25. Jan. 8. Febr. 1794.
Cap. 17. Nov. 1731.
Stat. 15. Dec. 1703. 12. et 26. Jan. 15. Novemb. 20. Decemb. 1704.
Seguntina (30) Coll. Ord. mense Oct. 1589.
Segusien. (31) Red. Miss. 26. Mart. 16. Apr. 1791.
Senen. (32) 12. Maii 1594.
29. Nov. 1659.
Dot. 19. Maii 1668.
Irr. 16. Nov. 1686.
6. Junii 1705.
16. Mart. 1726.
Cel. et Appl. Mis. Conv. 12. Maii, 21. Julii 1759.
Disp. 3. Febr. 2. et 30. Martii 1776.
Jur. Par. 19. Aug. 9. Sept. 18. Nov. 1730.
Jub. 12. et 26. Januar. 9. Febr. 1760.
On. Miss. 11. Maii 1709.
Red. Fruct. Can. 3. Oct. 1711. 20. Febr. 1712.
Suppr. Can. 8. Aug. 1711.
Voc. in Cap. 27. Febr. 26. Mart. 1768.
Rest. in Int. 1. Dec. 1703.
Senogallien. (33) 11. Apr. 1609.
25. Febr. 1617.
13. Junii 1626.
9. Dec. 1651.
8. Febr. 1681.
29. Jan. 1684.
27. Junii 1705.
18. Maii 1726.
8. Junii, 13. Julii 1765.
9. et 30. Aug. 1766.
10. Febr. 10. Mart. 1770.
5. et 19. Sept. 1778. 17. Apr. 15. Maii 1779.
26. Apr. 1788.
13. Junii 1789.
20. Mart. 1790.
5. Apr. 10. Maii 1794. 24. Jan. 1795.
Can. 20. Maii, 19. Aug. 18. Nov. 1752. 13. Jan. 1753. 23. Nov. 1754.
Can. 11. Maii 1793.
Can. 14. Maii 1768.
Cap. 26. Maii, 6. Junii 1739.
Cap. 3. et 24. Aug. 1748.
Cap. 9. Maii, 6. Junii 1750.
Cap. 17. Apr. 1790.
Cap. 20. Apr. 1793.
Cap. 9. Sept. 1713. 14. Novemb. 1714.
Cen. 17. et 29. Jan. 1718.
Conc. Usufr. 14. Junii 1704.
Confr. Conc. 28. Julii, 19. Aug. 1702.
Com. 30. Maii, 27. Junii 1772.
Dec. 30. Aug. 1704.
Dec. 29. Mart. 19. Apr. 1738.
Disp. ab Irr. 12. Maii, 16. Junii

(28) *Segobria*, o *Segorve*, urbs Hispaniæ Tarraconensis Episcopalis sub Archiepiscopatu Valentino.

(29) *Segovia*, urbs Hispaniæ Tarraconensis Episcopalis sub Archiepiscopatu Toletano.

(30) vel Secontia; *Siguenza*, urbs Hispaniæ Tarraconensis, Episcopalis sub Archiepiscopatu Toletano.

(31) *Susa* civitas Pedemontis Episcopalis.

(32) *Siena*, urbs Hetruriæ Archiepiscopalis.

(33) seu Sena Gallica, *Sinigaglia*, urbs Umbriæ transapenninæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Urbinate.

1781. 7. et 28. Maii, 18. Junii 1785.
Distr. 2. Junii 1703.
Emol. Fun. 24. Maii 1710. 2. Maii 1711.
Emp. 19. Maii, 16. Junii 1787.
Fabr. Eccl. 20. Febr. 1796.
Fun. 11. Apr. 5. et 19. Decemb. 1739.
Irr. 25. Jan. 15. Febr. 1772.
Emp. 18. Sept. 1790. 29. Jan. 26. Mart. 16. Apr. 1791. 15. Sept. 1792.
Jur. Conc. 27. Jan. 1703.
Jur. Sep. 20. Dec. 1738. 10. et 24. Jan. 1739.
Jur. Suffr. et Dep. Cap. 4. Jun. 1701.
Jur. Par. et Præe. 11. Aug. 1. et 22. Sept. 17. Nov. 1753.
Leg. 23. Junii 1708.
Mans. 16. Maii 1733. 3. et 17. Apr. 1734.
Loc. et Red. Miss. 28. Februar. 1795.
seu Maceraten. Matr. 3. April. 1734.
Mis. Conv. 9. Sept. 16. Decem. 1741.
Mis. Conv. 2. Decem. 1786. 19. Jan. 16. Febr. 5. Apr. 1788.
Miss. 26. Apr. 10. Maii, 20. Dec. 1732.
On. Miss. 24. Nov. 22. Decemb. 1781.
On. Miss. 6. Dec. 1794. 24. Jan. 1795.
Quar. Fun. 27. Junii 1705.
Præem. 27. Mart. 1784.
Præem. 27. Mart. 1784.
Præem. 12. Dec. 1778. 16. et 30. Jan. 17. Apr. 15. Maii, 5. Junii 1779.
Proc. 14. Dec. 1765. 11. Jan. 1766.
Proc. 10. Maii, 7. Junii 1777.
Reæd. Eccl. 30. Apr. 1712.
Reæd. Eccl. 18. Mart. 6. Maii 1797.
Red. 10. Maii 1783.
Red. Miss. 27. Junii 1711.
Red. Miss. 2. 16. Dec. 1741. 23. Nov. 1743. 11. Maii, 8. Junii 1782. 13. et 27. Martii, 24. Julii, 21. Aug. 11. Decemb. 1784.
Red. Miss. 23. Apr. 1796.
Spon. 12. Maii, 1. Septemb. 1714.
Spon. 30. Mart. 1737.
Spon. 27. Sept. 1738.
seu Fanen. Sub. Dot. 28. Jan. 28. Julii, 19. Aug. 1730.
Sub. Dot. 13. Mart. 3. Apr. 8. Maii 1773. 14. Maii, 11. Junii 1774.
Sup. Dot. 19. Nov. 3. Decemb. 1729.
Trans. Miss. 28. Aug. 18. Sept. 27. Nov. 1773.
Trans. Miss. 17. Jan. 1789.
Vac. 29. Apr. 1702.
Sub. Dot. 18. Martii, 6. Maii 1797.
Tax. Sem. 6. Dec. 1794.
Usufr. 14. Junii 1702.

Senonen. (34) 28. Febr. 1654.

Setina (35) 27. Apr. 18. Maii 1765.
Ch. et Mis. Conv. 10. Decemb. 1785. 21. Jan. 1786.
Disp. a Serv. Ch. 22. Mart. 1760.
Distr. 1. Dec. 1731.

(34) *Sens*, urbs Galliæ Lugdunensis Archiepiscopalis.

(35) *Sezze*, urbs Latii olim, nunc Campaniæ Romanæ Episcopalis unita Tarracinæ, ac Priverno Romano Pontifici immediate subjecta.

Plur. 18. Dec. 1762. 23. Junii 1764.
Proc. et Cath. 27. Junii 1761.
Tax. Sem. 24. Sept. 1735. 2. Junii 1736.

Sicula (36) 18. Nov. 16. Dec. 1719.
Null. Prof. 18. Maii, 27. Julii 1726. 11. Jan. 1727.
Rest. in Int. et Null. Prof. 24. Sept. 1740.

Signina (37) 18. Nov. 1628.
Ord. 14. Apr. 1696.
Proc. 2. Aug. 1670.
20. Sept. 29. Nov. 1788.
Ben. 3. Aug. 1771.
Cap. 15. Dec. 1736. 19. Jan. 9. Febr. 1737. 9. Febr. 1738.
Jub. 4. Febr. 11. Mart. 1786.
Jub. 18. Apr. 16. Maii 1795.
Serv. Eccl. 15. Dec. 1703.
Sp. 2. et 16. Maii 1705.

Sipontina (38) Con. 8. Mart. 1664. 1. Dec. 1736. 23. Nov. 1737.
Cen. 27. Maii, 8. Julii 1702.
Distr. 29. Apr. 1702.
Leg. Miss. 28. Jan. 1747.
Null. Susp. 11. Maii 1748.
Rest. in Int. 28. Jan. 6. Maii 1747.
Rest. in Int. 27. Jan. 16. 30. Mart. 22. Junii, 31. Julii, 23. Nov. 14. Dec. 1746.
Serv. Eccl. 6. Febr. 1734.
Rest. in Int. 15. Apr. 2. Sept. 1747.

Smyrnen. (39) Matr. 6. Maii, 9. Sept. 1752.

Sorana (40) 26. Junii 1723.
9. Febr. 16. Mart. 22. Jun. 1754.
Cap. 30. Sept. 1713.
Coll. 3. Sept. 26. Nov. 1701.
El. Vic. Cap. 24. Nov. 1764.
Fun. 24. Apr. 1723.
Jur. Par. 2. Dec. 1730. 13. Jan. 10. Mart. 7. et 21. Apr. 5. Maii, 1. Dec. 1731.
Jur. Par. 22. Sept. 17. Novemb. 1753. 20. Julii 1754.
Null. Cens. 20. Dec. 1721. 17. Jan. 7. et 28. Febr. 14. Mart. 1722.
Proc. 12. Aug. 1741.
Rest. Eccl. Par. 23. Aug. 3. Sept. 1729.

Spalaten. (41) Doct. Chr. 17. Julii 1688.
Appl. Mis. Conv. 2. et 23. Julii 1729.
Irr. 24. Nov. 15. Dec. 1742. 12. Jan. 1743. 28. Aug. 1745.

Spiren. (42) Can. 18. Aug. 15. Sept. 24. Nov. 1764. 23. Mart. 2. et 24. Aug. 1765.
Par. 18. Julii 1761.
Reæd. Eccl. 30. Maii 1761. 23. Apr. 14. Maii, 20. Aug. 17. Sept. 1768. 16. Sept. 18. Nov. 1769. 31. Martii, 28. April. 1770.

Spoletana (43) anno 1583.

(36) seu, Sicilia, *Sicilia*, Insula ampla Maris Mediterranei.

(37) *Segni*, urbs alias Volscorum, in Latio, modo Campaniæ Romanæ Episcopalis immediate Romano Pontifici subjecta.

(38) *Siponto*, vulgo *Manfredonia*, urbs Apuliæ Dauniæ in ora Littorea Archiepiscopalis.

(39) *Smirne*, urbs Archiepiscopalis Ioniæ maritima.

(40) *Sora*, urbs Latii alias, modo provinciæ Terræ Laboris Episcopalis.

(41) *Spalatro*, urbs Dalmatiæ Archiepiscopalis.

(42) *Spira*, urbs Germaniæ Superioris ad Rhenum, Episcopalis sub Archiepiscopatu Moguntino.

(43) *Spoleto*, urbs Umbriæ Episcopalis immediate Romano Pontifici subjecta.

23. Junii 1629.
Jur. Par. 19. Apr. 1692.
Red. Dot. 10. Maii 1687.
7. 28. Febr. 14. Mart. 1722.
5. et 19. Dec. 1722.
20. Febr. 1723.
7. et 28. Sept. 1737.
23. Junii, 21. Julii 1742.
18. Sept. 1751.
14. et 28. Jan. 1764.
17. Junii 1775. 15. Sept. 24. Nov. 1781. 7. et 28. Maii, 18. Junii 1785.
18. Maii, 22. Junii 1776.
15. Mart. 5. Apr. 1783. 13. et 27. Junii 1789. 18. Dec. 1790.
24. Julii 1784.
23. Jan. 27. Febr. 1790.
Appl. et Red. Miss. 7. Decemb. 1709. 11. Jan. 1710.
Ass. Patr. 14. Maii 1763. 31. Aug. 1771.
Cap. 9. Sept. 1730. 22. Septemb. 18. Novemb. 1731. 19. Febr. 1735.
Cap. 15. Nov. 1710. 28. Martii 1711.
Cap. 26. Novemb. 17. Decemb. 1796.
17. Sept. 26. Nov. 1791.
Cap. 14. et 28. Mart. 1744.
Cens. et Irr. 31. Julii 1751.
Coll. et Dot. 26. Apr. 24. Maii 1732. 7. Julii, 4. Aug. 1736. 18. Maii 1737.
Conc. 13. Apr. 1737. 28. Jan. 1741.
Con. 23. Nov. 1765.
Dec. 16. et 30. Mart. 1726. 25. Sept. 20. Nov. 1728.
Funct. Eccl. 20. Febr. 14. Mart. 1796.
Disp. 15. Jan. 19. Febr. 1780.
Dism. 3. Oct. 1716.
Diss. Matr. 27. Mart. 3. et 24. Julii 1762. 23. Apr. 14. Maii 1763.
Distr. Quot. 3. Apr. 8. Maii 1745. 16. Mart. 1746.
Dot. 30. Sept. 18. Nov. 2. Dec. 1730. 17. Febr. 1731.
Er. Mans. 23. Apr. 1796.
Emp. 1. Dec. 1703.
Emp. 28. Maii, 18. Junii 1796.
Er. Congr. Or. 17. Mart. 1714.
Er. Dign. 28. Januar. 3. et 24. Mart. 2. Junii 1736.
Exp. 22. Aug. 12. et 26. Sept. 1739.
Ind. 19. Julii 1704.
seu Nursina Interpr. seu Com. Vol. 6. Junii 1705. 15. 29. Jan. 21. Maii 1707.
Jub. 18. Aug. 15. Sept. 24. Nov. 1770.
Jub. 7. et 28. Aug. 1779.
Jur. Am. Cur. 8. Julii 1713.
Jur. Assis. Matr. 18. Julii 1733. 1. Decemb. 1736. 16. Martii 1737.
seu Nullius Ferentilli Jur. 16. Junii 1770.
Jur. et Cens. 9. et 30. Septemb. 1713.
Jur. Elig. 15. Nov. 1704.
Jur. Quæst. 9. et 23. Septemb. 1741.
Jur. Visit. 30. Sept. 1730.
Leg. 2. et 23. Maii 1722.
Leg. 16. Junii 1792.
Matr. 28. Martii, 2. Maii, 14. Nov. 1705.
Loc. 28. Febr. 14. Mart. 1795.
Matr. 31. Julii 1751.
Null. Prof. 13. Sept. 29. Nov. 1777. 10. Jan. 1778.
Ord. 20. Nov. 1756.
Par. 19. Jan. 9. Febr. 16. Mart. 1737.
Par. 13. Apr. 16. Nov. 1715.

Præm. 12. Dec. 1778. 16. 30. Jan. 17. Apr. 15. Maii, 5. Jun. 1779.
Præt. Ex. 12. Nov. 1712.
Proc. 25. Sept. 20. Nov. 1734.
Proc. 14. Junii 1710.
Proc. 17. Mart. 1714.
Proc. sup. Contr. 26. Mart. 30. Apr. 1746.
Punct. 8. et 22. Maii 1762.
Quar. Fun. 23. Julii 1718. 30. Sept. 1719.
Quar. Fun. 19. Nov. 1718. 13. Jan. 16. Mart. 13. Apr. 1720.
Red. 8. Junii 1771.
Red. Miss. 7. Dec. 1709. 11. Jan. 1710. 7. Febr. 13. Junii 1711.
Rest. Eccl. 28. Nov. 12. Dec. 1705. 3. et 17. Dec. 1707.
Rest. Eccl. Par. et Sacr. Sup. 19. Febr. 18. Martii 1780.
Sem. 1. et 22. Sept. 15. Dec. 1714. 12. Jan. 1715.
Sep. 24. Aug. 1709.
Sub. Dot. 25. Apr. 30. Maii 1761.
seu Perusina Sub. Dot. 16. et 30. Maii, 20. Junii 1767.
Serv. Ch. 28. Febr. 1795.
Sub. Dot. 8. Febr. 1794.
Sub. Dot. 22. Maii 1784.
Sub. Dot. Sup. Mod. Comp. Suffr. 30. Julii, 22. Sept. 15. Dec. 1759.
Sub. Dot. 20. Sept. 1710.
Visit. 28. Julii, 2. et 16. Dec. 1713.
Trans. Par. 13. Mart. 1706.
Red. Miss. 11. Febr. 1797.
Red. Miss. 20. Jan. 24. Martii 1798.
Red. Miss. 18. Julii, 22. Aug. 1795.
Red. Miss. 28. Nov. 1795. 17. Dec. 1796.
Sub. Dot. 19. Dec. 1795.

Squillacen. (44) Mis. Conv. et Com. 24. Sept. 1712. 4. 18. Febr. 11. Mart. 1713. 14. Sept. 19. Nov. 1729.
21. Febr. 1728.
Att. et Miss. Conv. 3. et 17. Mart. 1714.
Cel. Miss. et Funct. Conv. 28. Febr. 8. Aug. 1761.
Com. 11. Junii, 3. Sept. 1729. 30. Sept. 18. Nov. 1730. 21. Apr. 5. Maii 1731. 26. Apr. 10. Maii 1732.

Stagnen. (45) 7. Dec. 1620.
19. Nov. 1746.

Strigonien. (46) 17. Dec. 1718.

Strogolen. (47) 17. Junii 1645.

Suanen. (48) 17. Junii 1702.
Jur. Fun. 10. Julii 1706.

Sublacen. (49) Cap. 13. Julii 1743.

Suessana (50) 13. Sept. 1636.
9. Sept. 1679.
18. Sept. 20. Nov. 1756.
Jur. Par. 3. et 17. Dec. 1735. 14. Jan. 1736.
Par. 22. Jan. 12. Febr. 1757.
Res. et Cens. 1. et 15. Martii 1738.

(44) seu Scylletium, Scyllaceum, *Squillace*, urbs alias Brutiorum, nunc Calabriæ ulterioris Episcopalis sub Archiepiscopatu Rhegino.

(45) *Stagno*, urbs Dalmatiæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Ragusino.

(46) *Strigonia*, urbs Pannoniæ inferioris Archiepiscopalis antea, nunc Primatialis totius Hungariæ.

(47) *Strongoli*, urbs Magnæ Græciæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Sibereno.

(48) *Soana*, urbs Hetruriæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Senensi.

(49) *Vide Nullius Sublacen.*

(50) *Suessa*, urbs Campaniæ in colle Episcopalis sub Archiepiscopatu Capuano.

Rest. in Int. 3. Aug. 1715.
Ser. 3. et 17. Dec. 1735. 14. Jan. 1736.
seu Cathacen. Sp. 28. Sept. 16. Nov. 1709. 25. Jan. 1710.
Tab. Hor. et Serv. Ch. 28. Jul. 18. Aug. 1708.
Suessionen. (51) 16. Sept. 1662.
Sulmonen. (52) 17. Julii 1655.
30. Sept. 18. Nov. 2. Dec. 1719.
Can. Theol. 20. Maii 1752.
Conc. 1. Junii 1709. 16. Maii 1711.
Disp. 18. Dec. 1734. 15. Jan. 30. Julii 1735.
El. 17. Dec. 1701. 14. Jan. 4. Febr. 1702.
seu Valven. Jur. 4. et 18. Febr. 11. Mart. 1713.
Par. 2. Maii, 13. Junii 1711.
Surrentina (53) Ben. 31. Martii, 28. Apr. 30. Junii 1759.
Dec. 31. Julii, 21. Aug. 1728. 18. Nov. 1730.
Matr. 23. Julii 1707.
Tax. 21. Nov. 5. Dec. 1750. 16. Jan. 1751.
Sutrina (54) 28. Jan. 1668.
Conc. 8. Maii 1688.
6. Dec. 1794.
23. Jan. 1773.
23. Febr. 16. Maii 1782.
21. Apr. 1787. 24. Maii, 12. Julii, 9. Aug. 20. Sept. 1788.
31. Julii 1790. 16. Junii 1792.
Bapt. 12. Julii 1794.
Cap. 18. Apr. 1795.
Can. 28. Nov. 1711.
Can. 20. Nov. 4. Dec. 1723.
Com. Vol. 16. Dec. 1786.
Cap. 15. Julii 1707.
Dot. 17. Junii, 15. Julii 1780.
Er. Ben. 19. Jun. 1706. 26. Mart. 1707.
Jur. 7. Dec. 1715.
Mis. Par. 15. Decem. 1708. 12. Jan. 1709.
Mis. pro Pop. 16. Julii 1791.
Miss. 22. Nov. 1794.
Off. 18. Sept. 27. Nov. 1779. 23. Febr. 1782.
Or. 11. Junii 1718.
seu Nepesina Par. 20. Jan. 3. Febr. 15. Dec. 1787.
Præb. Th. 15. Julii, 5. et 26. Aug. 1780.
Stal. 7. 28. Julii 1770.
Susp. Dot. 17. Dec. 1791. 14. Jan. 1792.
Trans. 28. Aug. 18. Sept. 27. Nov. 1779. 15. Julii 1780. 20. Jan. 1781.
Syracusana (55) Disp. 13. Martii 1660.
7. Febr. 1705.
Asserv. Euch. 6. et 20. Martii 1700.
Can. 21. Aug. 2. Oct. 1706.
Coll. 4. et 18. Febr. 1713.
Coll. 8. Julii 1713. 30. Martii, 13. Apr. 1715.
Com. Vol. 14. Mart. 18. Apr. 12. Sept. 1750. 22. Maii, 18. Sept. 1751.
Diss. Un. 13. 27. Jan. 2. et 16. Junii, 17. Nov. 1703.

(51) *Sulmona*, urbs Pelignorum in Aprutio Episcopalis Valvensi unita immediate Romano Pontifici subjecta.

(52) *Soipons*, urbs Galliæ Belgicæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Remensi.

(53) *Sorento*, urbs Picentinorum maritima, et Archiepiscopalis.

(54) *Sutri*, urbs Hetruriæ in provincia Patrimonii S. Petri. Hujus hodie Episcopatus Nepesino proximo junctus est, et immediate Romano Pontifici subjectus.

(55) *Siracusa*, urbs Siciliæ in ora Episcopalis sub Archiepiscopatu Montis Regalis.

Er. Coll. 5. Sept. 1716. 13. et 27. Nov. 1717. 2. Dec. 1719. 13. Jan. 24. Febr. 1720.
Ind. 24. Jan. 28. Febr. 1750. 18. Nov. 1752. 13. Jan. 1753.
Miss. 10. Martii 1759.
Par. 19. Junii 1717.
Præp. 4. Junii, 2. Julii 1707. 14. Jan. 1708. 15. Junii 1709.
Red. Miss. 4. Apr. 9. Maii 1772. 8. Julii 1775.
Red. Miss. 27. Apr. 18. Maii, 22. Junii 1776.
Rest. in Int. 13. Julii, 3. Aug. 1715. 5. Sept. 1716.
Un. 27. Febr. 1706.

Tarantasien. (1) 1. et 22. Apr. 1719.
Rest. in Int. 29. Jan. 20. Aug. 1735.

Tarentina (2) anno 1573.
8. Aug. 1671.
Arch. 7. Dec. 1720.
Ben. Ap. 4. Maii 1743.
Can. 5. Sept. 1716.
Cens. 5. Mart. 9. Apr. 1701.
Com. Vol. 17. et 31. Mart. 21. Apr. 1708.
Contr. 15. Apr. 12. Aug. 1747. 13. et 27. Jan. 27. Apr. 1748. 9. Maii 1750.
Distr. 20. Julii, 24. Aug. 14. Dec. 1754. 25. Jan. 1755.
Ind. 28. Mart. 1733.
Matr. 8. et 29. Maii, 17. Julii 1745.
Præm. 20. Junii, 1. Aug. 12. Sept. 1750. 13. Febr. 1751.
Spon. 3. Oct. 1705.

Tarraconen. (3) anno 1573.
Mense Febr. 1590.
9. Febr. 1621.
Adm. Sacr. Chris. 25. Jan. 1659.
Par. 12. Maii 1635.
Tax. Innoc. 2. Maii 1699.
28. Jan. 18. Febr. 1764. 23. Mart. 1765.
Ord. 1. Julii, 16. Dec. 1741. 18. Apr. 1744.
seu Pisana Matr. 14. Nov. 1733.
Resid. 28. Jan. 3. et 24. Mart. 1736.

Tarvisina (4) 2. Dec. 1752.
Appl. 6. Dec. 1749.
Bap. 28. Apr. 1736. 4. Maii 1737.

Taurinen. (5) 2. Junii 1592.
15. Febr. 1596.
2. Sept. 1604.
4. Apr. 1637.
Arom. 11. Sept. 1694.
Matr. 28. Sept. 1697.
14. Mart. 1722.
27. Apr. 18. Maii 1765.
19. Aug. 9. Sept. 1775.
2. et 30. Mart. 1776.
13. Julii, 17. Aug. 1776.
Cap. 23. Nov. 1776. 11. Jan. 1777.
15. et 29. Apr. 1780.
Cel. Miss. Quot. 20. Maii 1752.
Com. Vol. 13. Julii, 3. Aug. 1715.
Com. Vol. 20. Dec. 1732.
Er. Coll. 17. Nov. 1. Dec. 1736. 30. Mart. 13. Apr. 1737.
Irr. 24. Mart. 14. Apr. 1764.
Irr. 15. Sept. 24. Nov. 15. Dec. 1770. 14. Mart. 4. Apr. 1772.

(1) *Tarantaise*, urbs Allobrogum in Subaudia Archiepiscopalis.

(2) *Taranto*, urbs Magnæ Græciæ extrema in Salentinorum regione Archiepiscopalis.

(3) *Tarragona*, urbs Hispaniæ citerioris Archiepiscopalis in ora Catalauniæ.

(4) *Treviso*, urbs Venetiæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Utinensi.

(5) seu Augusta Taurinorum *Torino*, urbs Archiepiscopalis Galliæ Subalpinæ apud Padum.

Jur. Par. 17. Apr. 1706.
Matr. 27. Junii, 1711. 30. Apr. 11. Junii, 1712. 21. Jan. 4. Febr. 1718.
Matr. 16. Nov. 1720.
Matr. 23. Aug. 13. Sept. 1721. 16. Maii 1726.
Matr. 12. Dec. 1767. 29. Julii 26. Aug. 1769.
Matr. 26. Jan. 1774.
Null. Prof. 4. Aug. 1736.
Red. Miss. 15. Maii, 5. Junii 1717.
Mis. Conv. 10. et 31. Julii 1790.
Red. 26. Nov. 17. Dec. 1391.
Redd. Miss. 3. 24. Mart. 1792.
Rest. in Int. 20. Febr. 5. Mart. 1712.
Rest. in Int. 17. et 31. Julii 1723.
Suppr. Ben. 12. Apr. 1710.
Trans. 6. Aug. 1712.

Termularum (6) 24. Jan. 1671.
12. Aug. 1741.
Disp. ab Irr. 28. Aug. 18. Sept. 1779. 29. Apr. 1780.

Terulen. (7) Ben. 3. Julii, 1762. 27. Aug. 24. Sept. 1763.

Terracinen. (8) 20. Julii 1619.
13. Jan. 1624.
13. Febr. 1628.
14. Apr. 12. Maii, 2. Junii 1764.
19. Apr. 10. Maii 1766.
28. Apr. 12. Maii 1770.
15. Maii, 5. Junii 1779.
Setina, et Privernen. 1. Mart. 1766.
17. Julii, 7. Aug. 1779.
et Setina 17. Mart. 1781.
et Privernen. 13. Julii, 3. Aug. 1782.
et Setina 23. Nov. 14. Dec. 1771. 9. Maii 1772.
et Privernen. 17. Mart. 1781.
et Setina 21. Aug. 1784.
et Setina 19. Jan. 16. Febr. 1788.
et Privernen. 19. Dec. 1789.
et Setina 23. Jan. 1790.
seu Privernen. Cap. 18. Julii, 8. Aug. 1789.
et Setina 28. Maii, 18. Junii 1796.
et Setina Cap. 19. Sept. 28. Nov. 1789. 17. Apr. 15. Maii 1790.
Cap. 9. et 30. Julii, 20. Aug. 1701. 13. et 27. Maii 1702.
Dism. 2. et 16. Maii, 6. Junii 1739.
Dism. et Er. Par. 30. Julii 1785.
Jub. 16. Mart. 20. Apr. 1771.
seu Privernen. Mis. Conv. 19. Sept. 21. Nov. 1772.
et Setina Red. 10. Maii 1783.
Resid. 24. Maii, 18. Nov. 1710.
et Setina Serv. Ch. et Miss. Conv. 14. Septemb. 23. Nov. 1782.
Serv. Ch. et Miss. Conv. 11. Dec. 1784.
seu Setina. Tax. 17. Junii 19. Aug. 9. Sept. 2. Dec. 1752.
Vic. Cap. 22. Mart. 1760.
Uten. 28. Jan. 18. Febr. 1758.

(6) seu Buba, Buca *Tremole*, urbs maritima Trentanorum olim, modo in Capitanata Provincia in Apuliæ fines Episcopalis sub Archiepiscopatu Beneventano.

(7) *Teruel*, urbs Hispaniæ in Aragonia Episcopalis sub Archiepiscopatu Cæsaraugustano.

(8) seu Tarracina, antea Anxur *Terracina*, urbs Latii, olim, modo Campaniæ Romanæ Episcopalis in ora Maris Tyrrheni, cui unitæ sunt æque principaliter Setia, atque Privernum, et immediate est Romano Pontifici subjecta.

Terræ Guastaldi (9) anno circiter 1579.
Terræ Lauri (10) seu Firmana Disc. Confr. 27. Apr. 1720.
Theanen. (11) anno 1581.
30. Apr. 1678.
et Casertana Præt. Ex. 20. Dec. 1664.
15. Maii, 5. et 19. Junii 1728. 30. Apr. 1729.
Distr. Ord. 7. Febr. 1711.
Rest. in Int. 23. Nov. 14. Dec. 1782.
Test. 24. Aug. 28. Sept. 1743.
Theatina (12) 11. Sept. 1610.
12. Jan. 1613.
26. Sept. 1615.
7. Julii 1668.
5. Junii 1627.
Matr. 13. Nov. 1683.
Val. Matr. 30. Apr. 1661.
Er. Cap. 29. Julii 1690.
19. Julii, 9. Aug. 1704. 4. Aug. 1. Sept. 1714. 30. Jan. 27. Febr. 13. Mart. 10. Apr. 1717.
15. Nov. 1704.
4. Aug. 1. Sept. 5. Dec. 1725. 12. Jan. 1726. 8. Febr. 15. Mart. 1727. 1. Dec. 1731. 27. Febr. 1734.
28. Apr. 21. Maii 1736.
Alien. 5. Mart. 10. Sept. 1735.
Distr. 18. Julii 1711.
Er. Coll. 6. Julii 1737. 19. Apr. 1738.
Er. Theol. 10. Dec. 1746. 14. Jan. 1747.
seu Nullius Atissæ Jurisd. 11. Mart. 28. Julii, 19. Aug. 1702. Matr. 23. Aug. 13. Sept. 1721.
Matr. 27. Junii, 18. Julij 19. Sept. 1761.
Null. Matr. 4. Junii, 1763. 16. Mart. 1771., 8. et 29. Aug. 1772. 23. Jan. 1773.
Præe. seu Præst. Ob. 7. Dec. 1720. 25. Jan. 1721. 13. Junii, 4. Julii 1722.
Rest. in Int. 30. Sept. 1702.
Rest. in Int. 3. Oct. 1705.
Red. On. 18. Nov. 2. Dec. 1713.
Spon. 27. Sept. 1732.
Distr. 19. Nov. 1707.
Thelesina (13) 28. Jan. 8. Febr. 1744.
18. Febr. 1758.
Ann. et Mis. Sol. 26. Jan. 9. Febr. 1732.
Arch. 10. et 31. Julii 1717.
Conc. 6. Junii, 4. Julii, 26. Sept. 1739.
Mis. Conv. 4. Junii 1768.
Mis. Conv. 5. et 19. Julii 1777.
Redin. ad Cur. Anim. 10. Febr. 1759.
Rest. in Int. 22. Nov. 1749. 24. Jan. 9. Mart. 1750.
Un. 7. Julii, 1703. 9. Aug. 1704.
Tinen. (14) 1. Dec. 1635.
Appl. Sacr. 18. Aug. 1668.
Tirasonen. (15) Junii 1586.

(9) *Vide Nullius Guastallæ*.

(10) Nullius Diœcesis in Firmana Jurisdictione sita.

(11) Teanen. *Teano*, urbs Campaniæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Capuano.

(12) seu Teatina, *Chieti*, urbs Archiepiscopalis in Aprutio Citeriori.

(13) seu Telesina, *Telese*, urbs Samnii excisa Episcopalis sub Archiepiscopatu Beneventano, cujus Episcopus Ceriti oppido propinquo residet.

(14) *Tine*, *Traù*, urbs Liburniæ mediterranea Episcopalis sub Archiepiscopatu Spalatensi.

(15) seu Turiasonen. *Tarazona*, urbs Hispaniæ Tarraconensis Episcopalis sub Archiepiscopatu Cæsaraugustano.

El. Vic. Cap. 13. Junii 1669.
Confir. Conc. 13. et 27. Mart. 1706.
Irr. 14. Mart. 1705.
Matr. 18. Sept. 2. Oct. 1723.
Ord. 30. Maii, 27. Junii, 18. Julii, 8. Aug. 1778. 16. Junii, 7. Julii, 24. Nov. 1781. 26. Jan. 1782.
Visit. SS. LL. 20. Apr. 11. Maii 1782.
Visit. SS. LL. 20. Apr. 11. Maii 1782.
Visit. SS. LL. 11. Maii, 8. Junii, 12. Julii 1782.

Tolentina (16) 13. Junii, 5. Dec. 1744.
Matr. 28. Nov. 1671.
15. Jan. 12. Mart. 7. et 28. Maii, 1785. 8. Apr. 1786.
App. Ben. 20. Mart. 1790.
Arch. 11. Jan. 1. Febr. 1766.
Can. 16. Dec. 1769. 20. Jan. 1770.
Cat. 28. Febr. 14. Mart. 1739.
Cogn. Spir. 16. Maii 1711.
Er. Arch. 5. Dec. 1744.
Fun. 13. Junii, 1733. 23. Jan. 6. Febr. 1734.
Int. 30. Apr. 1712.
Jur. Sept. 11. Au . 1753.
Jur. Par. 11. Maii, 13. Julii 1748.
Mis. Conv. 26. Apr. 24. Maii 1788.
Mis. Par. et Prof. Fid. 2. et 26. Maii 1739.
Ord. 2. Oct. 1717. 11. Junii 1718.
Ser. Ch. et. Mis. Conv. 2. et 26. Maii 1739.
Rec. 5. Sept. 1711.

Tolentinaten. (17) Jur. Par. 11. Sept. 1694.
seu Rev. Patr. 10. Maii 1692.
App. Leg. 9. Sept. 1797.
Red. Miss. 16. Maii, 13. Junii 1795.

Toletana (18) Anno circiter 1575.
anno 1579.
4. Junii 1594.
4. Junii 1672.
Test. 7. Julii 1668.
17. Dec. 1701. 14. Jan. 4. Febr. 1702.
29. Nov. 1704. 18. Julii 1705.
7. Maii. 1718.
17. Nov. 1725.
17. Apr. 1728.
29. Nov. 20. Dec. 1766.
Adm. Em. Par. 2. Julii 17. Dec. 1729. 14. Jan. 1730.
Dim. Ann. 27. Jan. 6. Oct. 17. Nov. 1. Dec. 1703. 5. Sept. 1705.
Irr. 25. Januar. 15. Februar. 1772.
Jur. Par. 7. et 21. Apr. 1742. 16. Febr. 1743. 20. Nov. 1745. 28. Maii, 9. Julii, 27. Aug. 1746.
Matr. 31. Maii 1704.
Matr. 9. Maii, 13. Junii 1744.
Null. Prof. 27. Sept. 1738.
seu Matriten. Null. Prof. 13. Aug. 1718.
Null. Prof. 14. Junii 1704.
Ord. 16. Nov. 1709.
Rest. in Int. 29. Nov. 1704.
Rest. in Int. 8. Julii 1713.
Rest. in Int. 13. Apr. 18. Maii 1715.

(16) *Tolentino*, urbs Piceni, modo Marchiæ Anconitanæ Episcopalis Maceratensi unita sub Archiepiscopatu Firmano.

(17) *Vide Tolentina*.

(18) *Toledo*, urbs Hispaniæ Tarraconensis Archiepiscopalis.

Rest. in Int. 2. Dec. 1730. 13. Jan. 10. Mart. 21. Apr. 16. Junii 1731.
Rest. in Int. 24. Mart. 7. Apr. 1753.
Rest. in Int. 9. Julii 1735.
Visit. Or. 29. Aug. 1761. 16. et 30. Jan. 8. Maii 1762.
Null. Prof. 21. Aug. 1762.
Tolosana (19) Dimis. 12. Dec. 1711.
Null. Prof. 23. Julii 1707.
Rest in Int. 18. Julii 1705.
Tornacen. (20) Leg. 24. Maii 1681.
Tortonen. (21) 19. Sept. 1643.
Trajecten. (22) 22. Nov. 1721.
Tranen. (23) 10. Maii 1698.
8 Maii 1706.
22. Nov. 6. Dec. 1749.
Conf. Conc. 11. et 25. Jan. 8. Febr. 1721.
Distr. 12. Sept. 1750. 16. Jan. 13. Mart. 1751. 17. Junii 1752.
Er. Coll. 28. Apr. 2. Junii 1736.
Imp. 2. Octob. 1717.
Ind. 22. Nov. 1738.
Irr. 26. Mart. 1768. 16. Dec. 1769.
Jub. 16. Dec. 1702. 13. Jan. 1703.
Jur. 2. Dec. 1730.
Jur. Fun. et Proc. 22. Aug. 12. Sept. 21. Nov. 1750.
Matr. 6. Dec. 1738. 4. Maii 1743.
Tax. 14. Maii, 17. Dec. 1763. met. 23. Mart. 1765. 29. Nov. 1766. 26. Nov. 17. Dec. 1768. 14. Jan. 1769.
Transylvaniæ (24) Matr. 1. Dec. 1703.
Treviren. (25) 27. Julii, 17. Aug. 1726. 15. et 29. Mart. 26. Apr. 1727.
Dimis. 1. Aug. 1750.
Fruct. 20. Maii, 8. Julii, 19. Aug. 18. Nov. 1752.
Irr. 22. Jan. 26. Febr. 1774.
Jur. 2. Apr. 1729.
Reæd. Eccl. 7. Febr. 1711.
Red. Ann. 30. Jan. 6. Mart. 17. Apr. 1779.
Tribinien. (26) Matr. 30. August. 1704.
Tricarien. (27) anno 1573.
8. Maii 1592.
26. Sept. 1624.
Ord. 27. Julii 1697.
Adm. Sem. 24. Mart. 1736.
Ben. 10. Febr. 1748. 26. Junii, 17. Julii 1756.
Conc. 2. Junii 1731.
Matr. 27. Junii 1733.
Tricastinen. (28) App. Sacr. 18. Julii 8. Aug. 1711.

(19) *Tolosa*, urbs Galliæ Narbonensis in Aquitaniæ confinio Archiepiscopalis.

(20) *Tournay*, urbs Belgii Episcopalis Flandriæ sub Archiepiscopatu Cameracensi.

(21) *Vide Derthonen.*

(22) seu Trajectum ad Mosam, *Mastricht*, urbs vetus Belgii sub Archiepiscopatu Coloniensi.

(23) *Trani*, urbs Apuliæ Peucetiæ Archiepiscopalis.

(24) sive Cibinen., *Transilvania*, o *Szeben*, urbs Episcopalis Provinciæ, ejusdem nominis Hungariæ unita sub Archiepiscopatu Colocensi.

(25) seu Augusta Trevirorum, *Treveri*, urbs Galliæ Belgicæ Archiepiscopalis, et est etiam unite Ecclesiæ Augustanæ.

(26) seu Tribulium, *Trebigna*, o *Tribigna*, urbs Dalmatiæ Episcopalis unita Mercanensi sub Archiepiscopatu Epidaulio seu Ragusino.

(27) *Tricarico*, urbs Lucaniæ in Basilicata Episcopalis sub Archiepiscopatu Acheruntino seu Mateolano.

(28) seu Augusta Tricastinorum, *S. Paul des trois Casteaux*, urbs Episcopalis Galliæ Narbonensis in Delphinatu sub Archiepiscopo Arelatensi.

Tridentina (29) 17. Aug. 1626.
Ben. 5. Junii 1688.
17. Jan. 14. Febr. 1781.
6. Maii 17. Junii 1775.
20. Sept. 29. Nov. 1788.
App. Miss. 23. Febr. 26. Mart. 1768. 26. Aug. 16. Sept. 1769.
Cap. 29. Aug. 1761.
Disp. 11. Martii 1713.
Fruct. 3. Febr. 3. Mart. 1725. 23. Febr. 16. Mart. 1726. 7. Junii 1727.
Inv. 19. Jan. 9. Feb. 16. Mart. 1754.
Irr. 13. et 27. Mart. 1784.
Jur. Visit. 23. Jan. 13. Febr. 1773.
Par. 3. et 24. Sept. 3. Dec. 1729.
Trans. On. Miss. 23. Aug. 13. Sept. 1738. 10. et 24. Jan. 11. Apr. 1. Aug. 12. Sept. 1739.
Triventina (30) Dec. 1586.
Febr. 1588.
Irr. 11. Dec. 1694.
Cen. 28. Jan. 1747.
Conc. 30. Mart. 1743.
Dep. Coad. 7. Dec. 1715. 11. Jan. 1716.
Jur. 9. Sept. 1713.
Jur. Par. 14. Apr. 12. Maii, 1736. 17. Dec. 1740. 14. et 28. Jan. 1741. 13. et 27. Mart. 8. Maii 1751.
Laud. 3. Maii 1725.
Null. Matr. 30. Apr. 14. Maii 27. Aug. 1746.
Por. 3. Aug. 1748.
Visit. SS. LL. 18. Julii 1714.
Trivicana (31) 22. Junii, 13. Julii 1715. seu Tricarien. 8. Junii 6. Julii 1726.
Goll. 1. Sept. 1731.
Cap. 9. Sept. 18. Nov. 1752.
Spon. 31. Mart. 21. Apr. 1708.
Stat. 16. Maii 1733.
Trojana (32) 14. Febr. 14. Nov. 1699.
Part. 24. Apr. 1660.
21. Apr. 1742.
16. Jan. 13. Mart. 1751.
Distr. 15. Nov. 1710.
Elec. Conc. 26. Junii, 17. Julii, 14. Aug. 1700.
Fun. 7. et 21. Maii 1701.
Fun. 17. Junii 1702.
Fun. 8. 29. Aug. 1733.
Tur. 3. et 24. Aug. 1709.
Præb. 30. Aug. 27. Sept. 22. Nov. 6. Dec. 1732. 10. Jan. 1733. 6. Dec. 1738.
Serv. 14. Jan. 4. 18. Febr. 1702. 20. Sept. 1704.
Serv. 2. et 23. Junii 1742.
Tropien. (33) Cap. 9. Jan. 1706.
Matr. 29. Nov. 1704. 7. Febr. 28. Nov. 1705.
Un. 28. Julii, 18. Aug. 1731.
Tuden. (34) Cap. 9. Apr. 7. Maii 1707.

(29) *Trento*, urbs Germaniæ in Comitatu Tirolensi Episcopalis in Archiepiscopatu Goritiensi, sed ab ejusdem jurisdictione immunis.

(30) *Trivento*, urbs Samnii in confinio Trentanorum Episcopalis in Archiepiscopatu Beneventano, sed ab ejus jurisdictione immunis.

(31) *Trevico*, o *Vico* della *Baronia*, urbs Hirpinorum olim, modo Principatus ulterioris Episcopalis sub Archiepiscopatu Beneventano.

(32) *Troja*, urbs alias Apuliæ Dauniæ, hodie Capitanatæ provinciæ Episcopalis in Archiepiscopatu Sipontino, sed ab ejus jurisdictione exempta.

(33) *Tropea*, urbs Brutiorum maritima Episcopalis sub Archiepiscopatu Rhegino.

(34) *Tuy*, urbs Hispaniæ Tarraconensis, in Gallæcia Episcopalis sub Archiepiscopatu Compostellano.

Ord. 19. Sept. 1761.
Resid. 1. Sept. 24. Nov. 1759.
Visit. SS. LL. 17. Dec. 1791. 14. Jan. 1792.
Tudertina (35) anno 1573.
anno 1574.
19. Febr. 1633.
Doct. Christ. 30. Mar. 1675.
Conc. 20. Febr. 1677.
22. Apr. 6. Maii 1719.
16. Jan. 10. Julii 1751.
3. Julii 1762.
15. Mart. 5. Apr. 19. Julii 1783.
10. et 31. Maii. 1783.
8. Maii 1784.
9. et 30. Julii 1785.
15. Sept. 1792.
Ben. 12. Aug. 1741.
Cap. 20. Nov. 4. Dec. 1708.
Cap. 12. Febr. 12. Mart. 1718.
Cap. 11. et 25. Sept. 1738.
Cap. 17. Maii 1749.
Cens. 2. Junii 1. et 22. Sept. 1742.
Cens. et Irr. 19. Aug. 1752.
Conf. Conc. 7. Junii 5. Julii 1777.
Dec. 17. Junii 15. Julii 1747. 22. Mart. 26. Apr. 2. et 25. Aug. 1749. 26. Febr. 1752.
El. Sept. 4. Julii 21. Nov. 1722.
Fun. 4. Julii 8. Aug. 1716.
Fun. 13. Aug. 1718.
Jur. 5. Maii 2. Junii 1. et 22. Sept. 1742.
Leg. 12. Dec. 1716. 16. Jan. 1717.
Med. Ann. 13. Junii 8. Aug. 1744.
Med. Ann. 21. Nov. 1761. 22. Maii 12. Junii 1762.
Mon. 3. et 17. Dec. 1729.
seu Amesina Null. Prof. 20. Dec. 1721. 17. Jan. 7. et 28. Febr. 14. Mart. 1722.
Ord. 6. Oct. 1703. 19. Julii 1704.
Par. 2. Sept. 1758.
Par. Sup. Priv. 16. Mart. 1754.
Red. Rat. 21. Apr. 28. Julii 1787.
Red. 24. Julii 11. Dec. 1784. 10. Sept. 26. Nov. 1785.
Red. On. 9. Apr. 6. Maii 1775. 20. Jan. 3. Febr. 1776.
Rest. Dom. Par. 21. Nov. 19. Dec. 1772.
Rest. in Int. 26. Mar. 9. Julii 1735.
Spon. 10. et 24. Maii 1738. 10. Jan. 1739.
Par. 11. Maii 1709. 11. Jan. 15. Mart. 1710.
Matr. 7. Sept. 1793.
Proc. 30. Julii 1735.
Trans. 29. Julii 19. Aug. 1786.
Un. 23. Aug. 13. Sept. 22. Nov. 1755.
Tullen. (36) 15. Martii 1622.
10. Apr. 1723.
Null. Prof. 6. et 20. Dec. 1721. 17. Julii 1723.
Rest. in Int. 15. Dec. 1703. 12. Dec. 1705. 9. et 23. Jan. 1706.
Rest. in Int. 18. Apr. 9. Maii 1750.
seu Null. S. Petri Romaricomontis Visit. 28. Julii 1730. 13. Jan. 1731.
Turolen. (37) Dec. 1587.
Turonen. (38) 7. Sept. 1720.
Turritana (39) 8. Junii 1619.
28. Maii 1791.
13. Nov. 1704.
16. Dec. 1724. 13. Jan. 1725.
30. Mart. 1726.

(35) *Todi*, urbs Umbriæ Episcopalis in Colle Romano Pontifici immediate subjecta.

(36) *Toul*, urbs Galliæ Belgicæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Trevirensi.

(37) *Vide Turonen.*

(38) seu Cæsaradunum, *Tours*, urbs Galliæ Celticæ Archiepiscopalis ad Ligerim fluvium.

(39) seu Turris Libysponis, *Torre*, urbs Sardiniæ Archiepiscopalis extincta, ex cujus ruinis Sasparis suffecta est.

Cap. 9. 30. Julii 1796.
Cens. 10. Jan. 18. Julii 1705.
seu Algaren. Jur. 12. et 26. Febr. 1707.
seu Bosanen. Jur. 3. et 17. Mart. 1708.
Leg. 6. et 27. Febr. 1708. 25. Jan. 8. Febr. 1710.
Null. Cens. 5. Junii 1706.
Rest. in Int. 23. Apr. 7. Maii 1701.
Matr. 13. Junii 19. Dec. 1795.
Vic. Cap. 21. Nov. Nov. 1722. 20. Nov. 1723.

Tuscanen. (40) Conc. 16. Mart. 1771.

Tusculana. (41) 16. Nov. 1652.
20. Jan. 3. Feb. 3. Mart. 1725.
6. 20. Dec. 1727.
8. Junii 1765.
16. 30. Maii 20. Junii 1767. 16. 30. Jan. 23. Apr. 1768.
5. Apr. 10. Maii 1783.
Ben. seu Cap. 26. Junii 17. Julii 14. Aug. 4. Sept. 1700.
Cap. 16. Mart. 1715.
Cap. 17. Dec. 1735. 14. Jan. 1736. 22. Julii 1741.
Ex. Ver. Dei 28. Julii 1713.
Fun. 16. Junii 1703.
Fun. 22. Nov. 6. et 20. Dec. 1732. 5. Junii 3. 24. Julii 1734.
Mis. Conv. 31. Mart. 21. Apr. 1708. 13. Apr. 1709.
Part. 18. Apr. 9. Maii 18. Julii 1744.
Resp. Eccl. 14. Dec. 1737. 11. Jan. 1. Mart. 1738.
Rest. in Int. 19. Aug. 1713.
Jur. Tum. 26. Apr. 10. Maii 1755.

Tyburtina. (42) 21. Febr. 1682.
9. Sept. 1690.
Jur. Ad. Sacr. et Fun. 12. Maii 1685.
Ord. 8. Julii 1690.
26. Apr. 1727.
9. Maii 13. Junii 1744.
26. Febr. 11. Mart. 1752.
Att. 24. Nov. 1759.
Cap. 14. Junii 1710.
Cel. Miss. 10. et 24. Sept. 1735.
El. Stud. 6. Julii 1709.
Emp. 29. Aug. 28. Nov. 19. Dec. 1789. 27. Febr. 1790.
Ind. 7. Sept. 1737.
Jur. 14. Mart. 4. Apr. 1778.
Loc. Sem. 27. Julii 1737. 29. Mart. 1738. 26. Sept. 1739. 25. Febr. 1741.
Med. Ann. 16. Mart. 4. Maii 1754.
Par. 18. Junii 9. Julii 1757.
Par. 15. Sept. 24. Nov. 1781. 26. Jan. 23. Febr. 1782.
Resid. 29. Julii 1786. 3. Febr. 1787.
Rest. in Int. 7. Julii 1703.
Sem. 25. Jan. 8. Febr. 1738.
Dism. 26. Mart. 1793.
Par. 16. Junii 1792.
Red. Miss. 19. Febr. 26. Mart. 1791.
Red. Miss. 18. Nov. 1797.
Vic. Cap. 14. Apr. 1764.

Vaden. (1) 24. Jan. 7. Febr. 1284.
Leg. 29. Nov. 1777. 10. Jan. 1778. 19. Febr. 13. Mart. 1780.
Par. 5. 19. Sept. 21. Nov. 12. Dec. 1778.

(40) *Toscanella*, urbs olim Hetruriæ, modo Provinciæ Patrimonii ditionis Ecclesiæ, cujus Episcopatus Viterbiensi copulatus est, et immediate Romano Pontifici subjectus.

(41) *Frascati*, urbs olim Latii, nunc Campaniæ Romanæ, cujus Episcopus unus est ex antiquioribus Cardinalibus.

(42) seu Tiburtina, *Tivoli*, urbs olim Latii, modo Campania Romanæ ad Anienem fluvium in Sabinorum confinio, Episcopalis immediate Romano Pontifici subjecta.

(1) *Vide Sancti Angeli in Vado.*

Red. Rat. 3. 24. Aug. 28. Sept. 1765.
Red. Miss. 4. Julii 1722.
Sup. 3. 24. Aug. 28. Sept. 1765.
Valentien. (2) Ord. sub. 31. Maii 1794.
Valentina. (3) 15. Sept. 1605.
5. Febr. 1611.
Soc. Santiss. Rosarii 2. Aug. 1687.
16. et 30. Jan. 1723.
17. Jan. 1761.
12. Dec. 1767. 16. et 30. Jan. 1768.
Cap. 9. et 23. Sept. 1741. 10. Mart. 1742. 13. Junii 1744.
Disp. 15. Apr. 1752.
Fun. Conv. 22. Aug. 12. Sept. 1739.
Ind. 27. Junii 18. Julii 1761.
Matr. 3. Dec. 1740. 14. et 28. Jan. 1741.
Null. Matr. 24. Aug. 1754. 24. Mart. 1764.
Prof. 12. Junii 1773.
Vallisoletana. (4) 17. Maii 1599.
11. Maii 13. Julii 23. Nov. 1748.
3. Febr. 1753.
22. Maii 1784.
Cap. 22. Mart. 26. Apr. 1749.
17. Aug. 1795.
Red. An. 8. Aug. 1761.
Rest. in Int. 20. Junii 11. Julii 1750.
Valven. (5) 3. Sept. 1750.
Sulmonen. 3. Aug. 1650.
seu Sulmonen. 10. Maii 1727.
seu Aquilana 2. Dec. 1730. 5. Maii 1731.
seu Sulmonen. Dub. Ord. 22. Mart. 1732.
et Sulmonen. Er. Sem. 10. Apr. 1717.
Par. 9. et 25. Sept. 1741.
Par. 16. Febr. 16. Mart. 4. Maii 1743.
Resid. 11. et 25. Jan. 22. Nov. 20. Dec. 1738.
Varmien. (6) Ind. 4. Sept. 1700. 18. Febr. 1. Apr. 1702.
Vasionen. (7) Visit. SS. LL. 25. Aug. 1637.
27. Sept. 22. Nov. 1738.
8. Maii 19. Junii 1751.
seu Verulana Com. Vol. 14. Mart. 4. Apr. 1767.
Distr. Eleem. 24. Aug. 1743.
Distr. 26. Junii 1756.
Jur. 11. Aug. 1753.
Jur. Par. 20. Jan. 17. Febr. 1742.
Præm. 26. Junii 1723.
Proc. 9. et 30. Aug. 1766.
Tax. Syn. 23. Jan. 6. Febr. 1734.
Veliterna. (8) 5. Julii 2. et 23. Aug. 1727.

(2) *Valenze*, urbs Galliæ Narbonensis in Delphinatu Episcopalis sub Archiepiscopatu Viennensi.

(3) *Valenza*, urbs Hispaniæ Tarraconensis Archiepiscopalis.

(4) *Vagliadolid*, urbs Hispaniæ Tarraconensis Episcopalis sub Archiepiscopatu Toletano.

(5) *Valvas*; hujus Episcopus idest Valvensis, vel Sulmonensis in Pelignis, a Valva agro in territorio Sulmone dictus, immediate Romano Pontifici subjectus.

(6) *Uvarmerlandt*, Regio Prussiæ in Sarmatia, et regno Polonico; cujus Episcopus Varmiensis Brunsbergæ urbs Claræ inter Dantiscum, et Regium Montem resides sub Archiepiscopatu Guesnensis.

(7) *Vaison*, urbs Galliæ Narbonensis in Provincia Episcopalis sub Archiepiscopatu Avenionensi.

(8) *Veletri*, urbs Latii olim Episcopalis in via Appia, modo in Campania Romana, cujus Episcopus est unitus Ostiensi, et Episcopatum occupat Senior seu Decanus Cardinalis.

14. Mart. 1722.
Ben. 20. Nov. 4. Dec. 1762.
Can. 9. 23. Febr. 1715. 11. et 25. Jan. 1716. 5. et 19. Junii 1717.
Cap. 26. Jan. 23. Febr. 1782.
Irr. 28. Junii 1704.
Quar. Fun. 26. Jan. 9. et 30. Aug. 1732. 2. Maii 27. Junii 1733. 3. Apr. 1734.
Perm. 2. et. 30. Aug. 1771.
Red. Miss. 22. Dec. 1781.
Red. On. 25. Jan. 8. Febr. 1794. 23. Jan. 20. Febr. 1796.
Res. et Ser. Ch. 20. Mart. 1790.
Serv. et Par. 17. Junii 1702.
Sub. Dot. 25. Jan. 1. Mart. 1749.
Sub. Dot. 8. Junii 1771.
Sub. Dot. 23. Jan. 13. Febr. 1773.
Sub. Dot. 30. Julii, 20. Aug. 1774.
Sub. Dot. 23. Febr. 1793. 8. Febr. 1794.
Susp. Miss. 5. Junii, 18. Sept. 1790.
Tax. Sem. 24. Apr. 26. Junii, 17. et 31. Julii 1723.
Tax. Sem. 16. Mart. 20. Apr. 1771.

Venafrana (9) Leg. 15. 29. Mart. 19. Apr. 20. Dec. 1738.
seu Nullius Montis Cassinen. Matr. 6. 20. Dec. 1727.
Plur. 19. Nov. 10. Dec. 1746. 6. et 20. Maii, 17. Junii 1747.
Sub. Char. 2. Apr. 1672.

Veneten. (10) Dub. Ad. Sacr. Poen. 21. Maii 1707.

Venetiarum (11) 21. Apr. 1592. 24. Sept. 1639.
seu Vicentina Matr. 11. Mart. 1673.
Null. Prof. 28. Nov. 1665.
13. Julii 1720.
seu Arben. Disp. 27. April. 1703.
Ingr. in Rel. 28. Julii 1703.
seu Januen. Leg. 22. Sept. 1725. 23. Febr. 1726.
Matr. 18. Junii 1701.
seu Tarvisina Ord. 29. Mart. 1710.
Red. Miss. 4. Febr. 1719.
Rest. in Int. 3. et 24. Sept. 1707.
Rest. in Int. 5. Julii 1710.
seu Bricien. Rest. in Int. 7. Febr. 18. Julii, 8. Aug. 1711. 16. Julii 1712.
Vot. 7. Apr. 11. Sept. 1742. 14. Dec. 1743.

Ventimilien. (12) Cog. Sp. 8. Junii, 13. Julii 1782.
Er. Coll. 13. Sept. 1738.
Matr. 20. Mart. 3. et 24. Apr. 1700.
Sp. 11. Sept. 11. Dec. 1717.
Sp. 1. Junii, 6. Julii, 3. Aug. 28. Sept. 1709.
Sp. 28. Mart. 2. Maii 1722.
Red. Miss. 9. Sept. 18. Nov. 1797.

Venusina (13) 13. Febr. 13. et 27. Mart. 1751.

(9) *Venafro*, urbs Samnii, olim, hodie in provincia terræ Laboris Episcopalis sub Archiepiscopatu Capuano.

(10) *Vannes*, urbs Galliæ Celticæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Turonensi.

(11) *Venezia*, urbs Patriarchalis inter stagna Hadriatica.

(12) seu Vintimilien, *Ventimiglia*, urbs Liguriæ in ora Episcopalis sub Archiepiscopatu Mediolanensi.

(13) *Venosa*, urbs olim Apuliæ Peucetiæ, modo in Basilicata Episcopalis sub Archiepiscopatu Acheruntino.

4. 18. Dec. 1762. 25. Junii 30. Julii 1763.
Leg. 15. Nov. 1704.
Matr. 3. Oct. 1716.
Rest. in Int. 22. Jan. 6. et 20. Maii 1752.
Vic. Cap. 6. Aug. 1712.
Vercellen. (14) Anno circiter 1577.
21. Mart. 1643.
15. Dec. 1696.
Or. 3. Aug. 1675.
6. et 20. Maii 1719.
12. Sept. 21. Nov. 1750.
19. Julii, 9. Aug. 1766.
15. et 29. Apr. 1780.
Ben. 27. Apr. 1709.
Exp. Ev. Den. Fest. et Mis. Par. 14. Nov. 1711. 27. Maii 1713.
Irr. 18. Aug. 1703.
Jur. 18. Junii, 8. Julii 1735.
Jur. Par. 23. Sept. 18. Nov. 1747.
Matr. 3. et 24. Mart. 1703.
Red. 28. Julii, 18. Aug. 1770.
Red. Miss. 17. Junii, 1713. 28. Julii 1714.
Resid. 1. Oct. 1720.
Resid. 23. Junii, 21. Julii, 18. Aug. 1764.
Serv. Ch. 5. et 19. Junii 1790.
Susp. On. 15. Dec. 1792.
Veronen. (15) 29. Julii 1628.
18. Dec. 15. et 29. Jan. 12. Febr. 1729.
28. Mart. 1744.
26. Junii 1745.
Red. On. 18. Novemb. 2. Dec. 1713.
Rest 12. Int. 11. Junii 1729.
Rest. in Int. 23. Apr. 7. Maii, 19. Nov. 1735.
Rest. in Int. 27. Julii, 17. Aug. 1732.
Trans. Miss. 30. Julii, 20. Aug. 1768.
Verulana (16) 23. Junii 1605.
Punct. 10. Julii 1694.
22. Junii 1720.
20. Dec. 1721. 17. Jan. 7. et 28. Febr. 14. Mart. 1722.
18. Dec. 1723. 15. Jan. 1724. 28. Febr. 1733.
14. Maii, 4. Junii 1763.
20. Jan. 3. Febr. 1776.
11. Jann. 1777. 14. Febr. 1778.
Arch. 30. Jan. 27. Febr. 1768.
Arch. 16. Sept. 1769. 20. Jan. 10. Febr. 1770.
11. Dec. 1784. 15. Jan. 1785.
Arch. 13. Julii 1748.
Distr. 16. Jan. 1700.
Dom. 2. et 23. Maii 1722. 5. Junii, 17. Julii 1723.
Er. Par. 8. et 22. Maii 1784.
Fon. Bapt. 3. et 24. Mart. 1736.
Jur. 27. Junii, 18. Julii, 8. Aug. 21. Nov. 12. Dec. 1778. 16. Jan. 1779.
Jur. Par. et Præe. 27. Apr. 18. Maii 1776. 9. Aug. 1777.
Matr. 2. Apr. 1729.
Med. Ann. 29. Nov. 1788. 19. Febr. 1791.
Or. 5. Mart. 30. Julii 1735.
Por. Can. et El. Cell. 11. et 25. Jan. 1744. 15. Jan. 1745.
Rest. Tur. Camp. 5. Apr. 10. Maii 1783.
Trans. 30. Sept. 1702.
Trans. Mis. 25. Apr. 16. Maii 1789.

(14) *Vercelli*; urbs Libycorum in Principatu Pedemontano Episcopalis sub Archiepiscopatu Mediolanensi.

(15) *Veruna*, urbs Cenomanorum Venetiæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Utinensi.

(16) *Veroli*, urbs Latii olim in Hernicis modo Campaniæ Romanæ Episcopalis immediate Romano Pontifici subjecta.

Visit. SS. LL. 17. Dec. 1718. 21. Jan. 1719.
Un. 1. Dec. 1708. 11. Maii 3. Aug. 1709. 5. Julii, 2. Aug. 1710. 28. Julii 1713.
Vestana (17) seu Sipontina Ord. 11. Maii 1720.
Ugentina (18) Irr. 27. Martii 1677.
seu Hydruntina 11. Mart. 15. Apr. 1741.
12. et 26. Jan. 9. Febr. 10. Maii 1760.
Arch. 6. Junii 1716.
Cens. 14. Mart. 1716.
Cens. 17. Sept. 1746.
seu Alexanen. Disp. 7. et 28. Sept. 1737.
Disp. ab Irr. 14. Febr. 14. Mar. 1778.
Jur. et Cens. 23. Febr. 16. Mart. 1715.
seu Hydruntina Ord. 23. Julii 1718. 18. Mart. 1. Apr. 8. Julii 1719.
Ord. 3. Aug. 1743.
Part. 14. et 28. Jan. 9. Sept. 1730.
Seq. 8. Aug. 1716.
Sp. 8. Febr. 14. Mart. 1716. 24. Apr. 15. Maii 1717.
Vicen. (19) 7. Oct. 1604.
21. Junii 1625.
Sal. 18. Mart. 1645.
Visit. SS. LL. 15. Apr. 1690.
4. Dec. 1734. 18. Junii 1735.
14 et 28. Jan. 1764. 8. Junii, 13. Julii, 3. Aug. 1765.
14. Mart. 4. Aprile, 16. Maii 1767.
Ascig. 20. Nov. 1762. 23. Apr. 1763.
Irr. 15. Julii, 19. Aug. 1797.
Com. et Appl. 20. Nov. 1762.
Jur. 18. Nov. 1702.
seu Rivipullen. Jur. 3. Julii, 1734. 5. Julii, 2. et 23. Aug. 1738.
Jur. Visit. 16. Jan. 1700.
Mis. Conv. 12. Aug. 2. Sept. 1747. 13. Sept. 1749.
Par de Llussano 12. Jan. 12. Julii, 23. Aug. 1760. 30. Aug. 1766.
Quar. Can. 2. Apr. 1729.
Rel. Ann. 15. Dec. 1725. 17. Aug. 1726.
Rem. 30. Apr. 21. Maii 1757.
Stat. 27. Aug. 1712.
Suppr. seu Red. Ben. 7. Febr. 28. Mart. 1711.
Trans. On. Miss. 1. et 22. Martii 19. Apr. 1766.
Vicentina (20) 7. Junii 1636.
18. Sept. 1688.
Irr. 19. Apr. 1738.
Irr. 18. Dec. 1790., 15. Jan. 1791.
Rest. in Int. 20. Sept. 1704.
Vico-Aequensis (21) Arch. 17. Dec. 1707. 14. Jan. 1708. 3. Aug. 1709.
Visit. SS. LL. 10. Maii, 7. Junii 1777.
Viennen. (22) Jur. Par. 9. Junii, 13.

(17) seu Apenestæ, *Vieste*, urbs Apuliæ Dauniæ olim, hodie Capitanatæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Sipontino.

(18) seu Uxentina, *Ugento*, urbs Salentinorum Episcopalis sub Archiepiscopatu Hydruntino.

(19) *Vich*, urbs Hispaniæ citerioris in Catalaunia Episcopalis sub Archiepiscopatu Tarraconensi.

(20) *Vicenza*, Urbs Venetiæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Utinensi.

(21) *Vico di Sorento*, urbs Picentinorum olim, hodie Terræ Laboris Episcopalis sub Archiepiscopatu Surrentino.

(22) *Vienna*, urbs Pannoniæ Superioris ad Danubium, seu Austriæ ad petitionem Imperatoris Caroli VI. fuit a Sum. Pont. Innoc. XIII. in Archiepiscopatum erecta.

Julii 1725. 25. Jan. 8. Febr. 1727.
seu Hungarica Matr. 22. Mart. 1732.
Null. Prof. 25. Jan. 8. Febr. 15. Sept. 1721.
Spon. 24. Sept. 1729. 19. Aug. 1730.
Vigilien. (23) 7. Junii 1601.
27. Sept. 1681.
Dec. 31. Jan. 10. Apr. 26. Junii 1688. 14. Maii 1689.
Dimis. 23. Sept. 1673.
Syn. 16. Maii 1699.
14. Apr. 7. Julii 1736.
8. et 29. Aug. 21. Nov. 1744.
Dec. 2. et 23. Julii, 1729. 28. Julii, 19. Aug. 1730.
Fund. 23. Nov. 1743. 18. Julii 1744.
Insig. 4. Junii 1768.
Inter. 2. et 16. Dec. 1730.
Jur. 7. Apr. 23. Junii 1753.
Matr. 23. Junii, 13. Julii, 1. et 22. Sept. 1725.
Matr. 23. Julii, 13. Augustis 1729.
Ser. Ch. 18. Maii, 1743. 17. Sept. 1746. 23. Aug. 20. Sept. 1760.
Viglevanen. (24) 23. Febr. 1782.
14. Mart. 4. Apr. 1789.
Ben. 23. Jan. 1773.
Cap. 11. et 25. Apr. 1761.
Cond. et Red. Miss. 27. Junii 1711.
Fun. 18. Maii, 1743. 18. Apr. 9. Maii, 27. Junii 1744.
Red. Miss. 10. Febr. 17. Mart. 7. et 28. Apr. 1781.
Sem. 13. et 27. Jan. 1714.
Red. Miss. 24. Nov. 1792.
Vilnen. (25) 26. Jan. 16. Mart. 1743.
seu Luceorien. Matr. et Prof. 9. Febr. 8. et 22. Mart. 21. Junii 1732.
Sep. 15. Dec. 1792.
Virdunen. (26) Disp. ab. Irr. 2. Aug. 1760.
Rest. in Int. 24. Febr. 1720.
9. Febr. 1726.
18. Apr. 1654.
Visen. (27) Disp. 24. Nov. 1787.
Disp. ab Irr. 11. Sept. 27. Nov. 1784. 18. Aug. 1787. 12. Julii, 9. Aug. 1788.
Par. 9. Aug. 1732. 18. Apr. 1733.
Viterbien. (28) 26. Aug. 1628.
15. Martii 1631.
11. Jan. 1698.
Al. 15. Jan. 1661.
Inc. Syl. 14. Jan. 1679.
20. Sept. 1727.
22. Nov. 6. Dec. 1727.
22. Nov. 1727. 16. Dec. 1730. 21. Apr. 1731.
28. Sept. 1737.
12. Aug. 1741. 24. Nov. 15. Dec. 1742.
18. Nov. 2. et 16. Dec. 1741.
2. Dec. 1747. 13. Jan. 1748.

(23) *Bisegliu*, urbs Apuliæ Peucetiæ Littoralis Episcopalis sub Archiepiscopatu Tranensi.

(24) *Vigevano*, urbs Insubriæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Mediolanensi.

(25) *Vvilna*, urbs Sarmatiæ in Regno Polonico Episcopalis sub Archiepiscopatu Gnesnensi.

(26) seu Virodunen. *Verdan*, urbs Galliæ Belticæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Trevirensi.

(27) *Visen*, urbs Lusitaniæ in Regno Portugallico, Episcopalis sub Archiepiscopatu Bracarensi.

(28) *Viterbo*, urbs olim Hetruriæ caput hodie Provinciæ Patrimonii Episcopalis, cui est copulatus Tuscanensis Episcopatus immediate Romano Pontifici subjecta.

20. Mart. 29. Maii 1745.
12. Maii 1753.
24. Sept. 26. Nov. 1763.
seu Tuscanen, 14. Sept. 23. Nov. 1782. 11. Jan. 1783. 1. Febr. 27. Mart. 1784.
7. Febr. 1784.
Ap. Or. 17. Junii, 15. 1780. 27. Febr. 1790. 26. Nov. 1791. 14. Jan. 1792.
Ben. 18. Nov. 1797.
Cap. 14. Dec. 1743. 11. Jan. 1744.
Cap. 18. Junii 1757.
Cap. 23. Nov. 1765.
Cap. 4. Apr. 16. 30, Maii, 19. Sept. 21. Nov. 1767.
Cat. 7. Apr. 1742.
Cen. 4. Apr. 16. et 30. Maii 1767.
Con. 15. Apr. 10. Junii 1741.
Con. 21. Julii, 11. Aug. 1742.
Dot. 2. Aug. 1760. 11. Apr. 1761.
Dot. 16. Mart. 20. Apr. 1782. 11. et 25. Jan. 18. Febr. 1783.
Dub. Mis. Par. et Conv. 17. 31. Mart. 1708.
Em. Fun. 28. Jan. 1764.
Er. Can. 31. Julii, 1728. 14. Maii 1729.
Er. Can. 31. Maii, 21. Junii, 1783. 28. Maii, 1796. 21. Jan. 1797.
Exp. Lit. 17. Dec. 1768. 14. Jan. 28. Febr. 1769.
Fon. Bapt. 1. et 22. Mart. 1749.
seu Montis Falisci Hosp. 14. Dec. 1754. 25. Jan. 26. Apr. 1755. 8. et 29. Maii 1756.
Jur. et El. 10. Maii, 7. Junii 1760.
Jur. El. 4. Apr. 16. et 30. Maii 19. Sept. 21. Nov. 1767.
Jur. Tum. 10. et 31. Maii 1766.
Leg. 8. 29. Aug. 19. Sept. 1767.
Leg. Pii 28. Sept. 1743.
Matr. 23. Nov. 1776. 11. Jan. 1777.
Par. 15. Dec. 1742. 18. Maii 1743.
Pror. 30. Aug. 20. Sept. 1766.
Red. 10. Maii 1783.
Red. Miss. 21. Julii, 18. Aug. 1792.
Red. Miss. 24. Nov. 6. Dec. 1794. 19. Dec. 1795. 23. Jan. 1296.
Red. On. 8. Maii, 1784. 2. et 16. Dec. 1786. 24. Maii, 1788. 14. Mart. 19. Sept. 1789. 31. Julii 1790. et 15. Sept. 1792.
Sub. Dot. 21. Junii, 19. Julii 1766.
Sub. Dot. 11. Apr. 2. Maii 1739.
Syn. 12. Maii 1764.
Tax. Sem. 19. Apr. 10. Maii 1766.
Trans. Miss. 19. Maii 1787.
Visit. SS. LL. 22. Nov. 1721. 28. Mart. 18. Apr. 1722.

Ulyssiponen. (29) 29. Apr. 1593.
14. Apr. 1696.
20. Dec. 1631.
Ord. 13. Jan. 1685.
Rest. in Int. 13. Jan. 1691.
26. Nov. 1785.

(29) seu Olyssiponen. Lisbonen. *Lisbona*, urbs Lusitaniæ Patriarchalis. A Clemente XI. Pont. Max. *Const. In supremo Apostolatus Solio*, Archiepiscopatus Ulyssiponensis divisus fuit in duos Archiepiscopatus, uno vocato Orientali, et altero Occidentali, qui et in unum Patriarchatum fuerunt ambo evecti cum pluribus privilegiis, et utrique Suffraganei fuerunt assignati.

7. 28. Sept. 1726.
Ann. 16. Mart. 1715.
Appl. 27. Nov. 18. Dec. 1790.
Ben. 10. et 31. Julii 1717.
Cap. 22. Sept. 17. Nov. 1725.
Dub. 28. Apr. 12. Maii 1714.
Grad. 30. Mart. 1715.
Mon. 3. Oct. 1716.
Red. Miss. 25. Jan. 8. Febr. 1710.
Rest. in Int. 17. Nov. 1. Dec. 1714.
Rev. sive Disp. ac Leg. 14. 28. Apr. 1714.
Occid. 22. Nov. 1721. 17. Sept. 1722.
Occid. 13. Junii 1722. 5. et 27. Junii 26. Nov. 1723. 8. 28. Julii, 19. Aug. 1724.
Occid. Null. Matr. 16. Mart 1720. 8. Julii 1724.
Occid. Confr. 7. Dec. 1720.
Or. 21. Nov. 5. Dec. 1722.
Trans. Miss. 14. 28. Apr. 1714. 17. Dec. 1717. 15. Jan. 1718.
Or. 22. Nov. 6. Dec. 1727.
Or. Can. et Præb. Doc. 22. Sept. 17. Nov. 1. Dec. 1736.
Or. Pen. 23. Nov. 1737.
Occid. Rest. in Int. 13. 27. Junii 19. Sept. 14. Nov. 1733.
Or. Rest. in Int. 4. Aug. 1. Sept. 1736. 13. Apr. 1737.
Or. Rest. in Int. 3. Sept. 1740.
Or. Rest. in Int. 17. Dec. 1740. 3. 24. Aug. 1743.
Or. Prof. 17. Dec. 1740.

Umbraticen. (30) El. Vic. Cap. 2. Oct. 13. Nov. 1717. 26. Mart. 1718.
Res. 14. Sept. 1748.

Volaterrana (31) 13. Nov. 1638.
18. Maii 1598.
30. Jan. 1723. 23. Febr. 16. Mar. 1726.
Jur. Op. 15. Junii, 20. Julii 1793.
Quar. Fun. 5. Mart. 9. Apr, 1712.
Sem. 4. Julii, 1722. 29. Jan. 12. Febr. 10. Junii 1724.

Uratislavien. (32) 16. 30. Jan. 1723. 12. Febr. 1724.
Er. Confr. 3. Dec. 1729.
Jur. Par. 25. Jan. 1738.
Jur. Can. 22. Sept. 1714.

Urbanien. (33) 10. Sept. 1639.
Leg. 24. Aug. 1669.
Visit. Cap. 23. Sept. 1690.
12. Jan. 1726.
4. Maii, 22. Junii, 1754. 3. Dec. 1757. 4. Mart. 15. Apr. 12. Aug. 1758.
12. Dec. 1761.
14. Jan. 1764.
17. Junii, 29. Julii, 26. Aug. 1769.
19. Aug. 9. Sept. 1775. 11. Dec. 1784.
Ann. 24. Jan. 1795.
Can. 10. et 24. Jan. 1778.
Can. 3. et 17. Junii 1780.
Claus. 24. Jan. 28. Febr. 18, Apr. 1750.
Ex. 19. Sept. 21. Nov. 1772.
Ins. 18. Dec. 1745.
Leg. 14. Junii 1704.
Off. 14. Junii 1749.
Præb. Theol. 23. Junii 1764.

(30) *Umbratico*, urbs Calabriæ citerioris Episcopalis sub Archiepiscopatu Siberinensi.

(31) *Volterra*, urbs Hetruriæ in monte Episcopalis in Archiepiscopatu Florentino, sed ab ejus jurisdictione exempla.

(32) *Breslavia*, urbs Germaniæ Episcopalis in Archiepiscopatu Gnesnensi, in Slesia, sed ab ejus jurisdictione immunis.

(33) *Urbania*, urbs in Ducatu urbinate Episcopalis sub Archiepiscopatu Urbinate; et unita S. Angelo in Vado.

Prim. 18. Febr. 24. Mart. 1764.
Red. Miss. 16. Febr. 5. Apr. 9. 30. Aug. 1788.
Reg. 4. Maii, 22. Junii, 1754. 3. Dec. 1757. 4. Mart. 15. Apr. 12. Aug. 1758.
Red. Miss. 16. Julii; 6. Aug. 1791.

Urbevetana (34) 19. Jan. 9. Febr. 1737.
10. et 31. Maii, 1766. 30. Aug. 1788.
15. et 24. Nov. 1787.
15. Mart. 9. Apr. 1777.
27. Nov. 11. Dec. 1784.
9. Sept. 1786.
Adm. 20. Sept. 1794.
Att. 6. Aug. 1746.
Can. 13. Julii, 3. Aug. 1771.
Cat. 13. Febr. 20. Mart. 8. Maii 1745.
Cen. 28. Mart. 1744.
Emp. 6. Maii 1786.
Fon. Bapt. 1. et 22. Sept. 1742. 23. Sept. 18. Nov. 2. Dec. 1747. 3. Aug. 23. Nov. 14. Dec. 1748.
Irr. 20. Mart. 1790.
Jur. 28. Jan. 4. Mart. 15. Apr. 12. Aug. 2. Dec. 1758. 10. Febr. 1759.
Leg. 10. Mart. 1742.
Miss. Par. 18. Dec. 1745.
Red. Miss. 16. Julii 1791.
Rest. in Int. 14. Nov. 1711. 18. Febr. 11. Mart. 1713.
Sub. Dot. 15. Dec. 1731. 12. Jan. 22. Mart. 1732.

Urbinaten. (35) 12. Jan. 1697.
24. Maii 1601.
27. Junii 1641.
Conc. 7. Junii 1698.
Null. Matr. 1. Dec. 1640.
Visit. SS. LL. 10. Martii 1663.
15. Nov. 1704.
2. Oct. 1723.
8. Maii, 24. Julii 1734.
4. Dec. 1752.
12. Aug. 1758.
12. Dec. 1761. 16. Jan. 1762.
seu Callien. 4. et 18. Decemb. 1762.
seu Ariminen. 11. Junii, 9. Julii 1774. 10. Maii, 7. Junii, 1777. 11. Martii 1786.
seu Ariminen. 24. Jan. 7. Febr. 1784.
2. Dec. 1780. 20. Jan. 1781.
seu Ariminen. 20. Dec. 1788. 17. Jan. 1789. 15. Mart. 5. Apr. 1794.
28. Maii 1796.
Appl. 23. Junii, 21. Julii, 1764.
Can. 26. Mart. 1763.
seu Ariminen. Cap. 13. Febr. 1753.
Cap. 25. Sept. 1762.
Conc. 28. Mart. 18. Apr. 1733.
Con. 30. Julii 1701.
Dec. 19. Sept. 21. Nov. 1778. 30. Jan. 6. Mart. 1779.
Diss. Sp. 8. Apr. 1786.
El. 11. Sept. 1706.
Er. Can. 9. Maii 6. Junii 1750
Leg. 9. Febr. 16. Mart. 1737.
Matr. 26. Apr. 10. Maii 1732.
Op. Pii 28. Nov. 1711.
Par. 30. Aug. 20. Sept. 1766.
Part. 16. 30. Jan. 1762.
Red. et Com. On. 30. Sept. 1730. 18. Aug. 1731. 20. Dec. 1732.

(34) seu urbs vetus, Oropitum, *Orvieto*, urbs olim Hetruriæ modo in Provincia Patrimonii ditionis Ecclesiæ, in monte, Episcopalis Romano Pontifici immediate subjecta.

(35) *Urbino*, urbs Umbriæ in monte Archiepiscopalis.

Red. On. 14. et 28. Mart. 1744.
seu Bononien. Sep. Th. et Rest. Dot. 25. Jan. 1749.
Suppr. Confr. 1. Sept. 1759.
Trans. Miss. 3. Febr. 3. Mart. 15. Dec. 1787.
Serv. Ch. 21. Junii, 12. Julii 1794.
Visit. SS. LL. 10. Dec. 1746. 14. Jan. 1747.
Urbis (36) 15. Nov. 1592.
13. Jan. 1618.
9. Maii 1626.
Ind. 2. Maii 1693.
18. Dec. 1723. 15. Jan. 1724.
13. Apr. 1726.
Urgellen (37) Quar. Leg. 25. Jan. 1676. 14. Febr. 1693.
Sub. Ch. 26. Jan. 1692.
22. Novem. 1721. 20. Febr. 6. Mart. 1723. 11. Jan. 1727. 25. Sept. 20. Nov. 4. Dec. 1728. 28. Julii, 19. Aug. 18. Nov. 1730. 13. Jan. 1731.
1. et 15. Dec. 1725. 28. Sept. 1726.
18. Sept. 20. Nov. 1756. 22. Jan. 12. Mart. 20. Aug. 19. Nov. 1757.
Jur. Conc. 5. Sept. 1705.
Ord. 13. Julii 1743.
Res. 20. Dec. 1704. 5. Sept. 1705.
Stat. 8. Mart. 1760.
Visit. 5. Sept. 1705.
Uritana (38) 18. Maii, 17. Aug. 7. Sept. 1726.
31. Maii, 21. Junii 1766.
Disp. 7. Julii 1777.
Null. Prof. 21. Nov. 1744.
Usselen (39) 20. Julii, 17. Aug. 1793.
Seq. 1. Sept. 1759.
Un Par. 18. Nov. 1797.
Utinen. (40) Irr. 15. Jan. 1785.
Vulturarien. (41) Jur. 24. Febr. 1652. 17. Maii, 1653. 5. Junii 1655. 13. Jan. 1663. 23. Jan. 1666.
Jurisd. 19. Nov. 1729. 26. Jan. 9. Febr. 1732. 28. Febr. 1733.
Wormatien. (42) Er. Mon. vel. Coll. 1. Sept. 1731.
Jur. 14. Maii, 9. Julii, 6. 27. Aug. 17. Sept. 1746.
Matr. 7. Julii 1731.
Matr. 13. Junii, 1733. 23. Jan. 1734.
Spon. 21. Apr. 7. et 28. Julii 1731.
Uxentina (43) Cel. Miss. 16. Dec. 1747. 13. Januarii, 27. Apr. 1748.
Leg. 16. Dec. 1747. 13. Jan. 27. Apr. 1748.
seu Neritonen. Ord. 6. et 20. Maii, 17. Junii 1719.
Par. 11. Maii, 3. et 24. Aug. 7. Sept. 1720.
Un. 28. Sept. 23. Nov. 14. Dec. 1754.

(36) *Vide Romana*.

(37) *Urgel*, urbs Hispaniæ Tarraconensis in Catalaunia sub Archiepiscopatu Tarraconensi.

(38) *Vide Oritana*.

(39) seu Uselen. *Oselo*, o Osparo, urbs Sardiniæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Arborensi.

(40) *Udine*, urbs Carnorum, seu Forojuliensium, Patriarchæque Aquileiensis olim sedes, nunc translato Patriarchatu Venetiis, Archiepiscopi mora.

(41) *Vulturara*, urbs Hirpinorum in Apuliæ confinio Episcopalis unita Monti Corvino, sub Archiepiscopatu Beneventano.

(42) *Worms*, o *Vormasia*, urbs Germaniæ Superioris ad Rhenum Episcopalis sub Archiepiscopatu Moguntino, qui est Episcopatus prædicti administrator.

(43) *Vide Ugentina*.

Xantonen. (1) seu Ord. Cluniacensis 23. Nov. 14. Dec. 1748. 25. Jan. 1749. Un. 3. Dec. 1712. 9. et 30. Sept. 1713.

Zagabrien. (1) Disp. sup. Irr. 17. Nov. 1685. Un. 29. Mart. 19. Apr. 1738.

Zamoren. (2) anno circiter 1576. Un. 22. Jan. 12. Febr. 1746. 22. Nov. 1749.

(1) seu Santonen., *Xainctes*, o *Saintes*, urbs Galliæ Aquitaniæ Episcopalis sub Archiepiscopatu Burdigalensi.

(1) seu Sisopa, *Zagabria*, urbs Pannoniæ Superioris Episcopalis sub Archiepiscopatu Colocensi.

(2) *Zamorra*, urbs Hispaniæ Tarraconensis Episcopalis sub Archiepiscopatu Compostellano.

Ex hoc Catalogo apparet Romanum Summum Pontificem *Pium VI.* jure divino Caput, et Centrum unitatis, Petri Successorem, Christi Vicarium omnium Christianorum Patrem, ex Doctorem suam exercuisse Primatus jurisdictionem erigendo triginta Episcopatus. Nam in dignitatem Episcopalem erectæ sunt Civitates., *Alba Regalis*, nempe, *Rosnavia*, *Sabaria*, et *Sceputium* in Hungaria, *Bruna* in Moravia, *Budovissa* in Boemia, *Corbaicum* in Saxonia inferiori, *Gratiana*, et *Nauportus* in Carniola, *S. Hippolytus*, et *Lentia* in Austria, *Magnus Varadinus* Græci ritus in Hungaria, *Mohilovia* in Lithuania, *Crisius* Græci ritus in Croatia, *Torna* in Gallæcia, *Camberium* in Subandia, *Fanum S. Deodati*, et *Nancaeum* in Lorena, *Tudela* in Navarra, *Carpium* in Mutinensi, *Mathelica* restituta in Piceno, *Galtellinum*, in Sardinia, *Ebussus* in Insula hujus nominis Hispaniæ, *S. Christophorus* in Avana, *Guajana Sonora*, et *Linares* in America Hispanica, *Emerita*, et *Concha* in Peruviæ Regno, *Baltimora* in Provinciis Americæ unitis, denique *Olomutium* in Moravia, et *Camerinus* in statu Pontificio ad dignitatem Archiepiscopalem elevatæ. Recte igitur, vereque scripsit Urbanus II. *ep.* 4. *ad Rainoldum Remensem tom.* 12. *Concil. collect. Labbei col.* 741. Apostolicæ Sedis esse *Episcopatus conjungere, conjunctos disjungere, aut etiam novos construere*.

Finis Partis Secundæ.

INDEX

Capitum Conclusionum, quæ in Thesauro Resolutionum S. Congregationis Concilii prodierunt, et quæ in hoc Volumine continentur.

PARS TERTIA

DE CONCLUSIONIBUS.

§. I.

Abbas quoad Benedictionem.

Abbates Regulares perpetuo infra annum post eorum electionem debent solemnem benedictionem suscipere ab Episcopo Dioecesano: *Brixien* 18 *Novemb.* 1738. §. 11.

Benedictus XIII. *Const. Commissi Nobis* 6. *Maji* 1725. hanc Abbatibus omnibus injunxit obligationem *Hispalen. Ordin.* 18. *Sept.* 1772. §. 8.

Sed excipiuntur Abbates habentes privilegium a summis Pontificibus accipiendi a Superioribus Regularibus Benedictionem; vel qui per speciale Apostolicum Indultum electi pro benedictis habentur: *Ibid.* §. 9. & *cit. Brixien.*

At non possunt Abbates a quocumque Catholico Antistite benedictionem licite suscipere, sed illam petere debent ab Episcopis, in quorum Dioecesibus Monasteria consistunt *Colonien. seu Leodien. Jur. Bened.* 14 *Junii* 1738 §. 4.

Et a Lege, qua tenentur Abbates infra annum benedictionem ab Episcopo reportare, ii excipiuntur, qui privilegium habent Apostolicum ea gerendi, quæ ab Abbatibus benedictis geruntur: *Frisin.* 3. *April.* 1745. §. 1.

Et Abbas, qui ex Apostolico privilegio facultatem habet Pontificalia exercendi, idem est, ac si Episcopalem accepisset benedictionem: *Ibid.*

Abbates Regulares duplici qualitate pollere debent, ut scilicet in ordine Sacerdotali sint constituti; et ut a Catholico Antistite benedicti fuerint, nisi Episcopus tertio requisitus eos benedicere renuerit: *cit. Hispalen.* §. 14.

Imo, si Episcopus tertio cum humilitate, ac devotione requisitus Abbates benedicere abnuerit; eisdem Abbatibus liceret proprios Monachos benedicere et alia exercere ad hujusmodi officium pertinentia: *Ibid.* §. 5.

Benedictio non est simpliciter necessaria ad acquirendam potestatem ordinis: *Ibid.*

Insuper Benedictio non imprimit characterem, neque a Christo Domino instituta, ita; ut ad talem potestatem acquirendam necessaria simpliciter reputanda sit: *Ibid.*

Abbates semel benedictos non esse denuo benedicendos: *Colonien. Funct. Pont. et Bened. Abbat.* 13. *Junii* 1711. §. 4.

Sed id locum sibi vindicat, quando agitur de benedictione, de cujus iteratione non videtur esse dubitandum: quum benedictio Abbatis nec conferat, nec imprimat Characterem, sed est tantum quædam orationum solemnitas: *Ibid.*

Si Episcopus tertium cum humilitate, et devotione requisitus, et substitutos Abbates Cistercienses benedicere renuerit, licet eisdem Abbatibus proprios Monachos benedicere, et alia quæ ad officium hujusmodi pertinent exercere, donec ipsi Episcopi suam duritiem recogitent, et Abbates benedicere non recusent: *Adnot. Secr.* 12. 1724. §. 3. *et* 6.

Innocentius VIII. Abbati Generali Cisterciensi concessit, ut ille Abbates et Abbatissas sui ordinis benedicere possit: *Ibid.* 13.

Clemens VIII. privilegium hoc comfirmavit, et extendit ad Vicarios Abbates, qui

ab Abbate Generali fubdelegarentur pro reliquorum Abbatum, et Abbatifsarum Ordinis benedictione: *Ibid* §. 14.

§. II.

Abbas quoad Collationem Ordinum.

Ex antiqui juris præfcripto licitum erat non folum Regularibus, fed aliis etiam Secularibus Abbatibus primam tonfuram, et minores ordines conferre: *Hifpalen. Ordin.* 18. *Sept.* 1773 §. 12.

Hinc Abbatibus benedictis poteftas ordines minores conferendi de jure communi competit. *Brixien.* 28. *Novemb.* 1733. §. 13.

Item de Abbatibus, qui per privilegium Apoftolicum habentur pro benedictis, non eft hæfitandum de validitate ordinum ab ipfis collatorum. *Hifpalen. cit.* §. 8.

Et hæc Abbatibus non benedictis, competere poteft ex Apoftolico Privilegio. *Ibid.*

Hæc autem illimitata facultas coercita fuit a Sacro Concilio Tridentino *Sefs.* 23. *cap.* 10. *de reform. Ibid. et Hifpalen. cit.* §.

Ex dicti Concilii decreto Abbates utcumque exempti prohibentur Tonfuram, vel minores ordines conferre cuiquam, qui Regularis fubditus ei non fit; itidemque litteras dimifsorias Clericis fecularibus concedere, ut ab aliis ordinentur, abrogando quæcumque privilegia, præfcriptiones, aut confuetudines etiam immemorabiles: *cit. Brixien.* §. 8.

Ob id plane fequitur: Abbates non pofse ordines conferre, vel aliis Regularibus fibi non fubjectis, vel Secularibus: *Ibid.* §. 13.

Et quoad Abbates Regulares habentes fubditos, vetita ipfis eft ordinatio fecularium; folumque concefsum, ut Regulares ordinare valeant: *cit. Hifpalen.* §. 13.

Abbatibus, ac aliis quibuscumque, quantumvis exemptis, non licet intra fines alicujus Dioecefis confiftentibus, etiamsi, nullius Dioecefis, vel exempti dicantur, cuiquam, qui regularis fubditus fibi non fit, tonfuram vel minores ordines conferre: *Lucana* 14. *April.* 1725 §. 4.

Diftinctio inolevit inter Abbatem Regularem, et Abbatem fæcularem: ut Abbas videlicet Regularis, fi fit Presbyter et folemniter benedictus; conferre valeat fuis fubditis Regularibus primam tonfuram et ordines minores: *Ibid.* §. 5.

Si vero Epifcopus ter cum humilitate requifitus noluerit benedictionem impertire, vel nifi forte Abbates habeant a fede Apolica privilegium, ut, etiamfi non fint benedicti, facere pofsint ea, quæ fiunt ab Abbatibus benedictis; In utroque enim cafu Abbas Regularis etiam non benedictus conferre poteft fuis fubditis Regularibus primam tonfuram, et minores ordines: *Ibid.*

Quando Abbas habet privilegium concefsum poft Concilium Trid. valide confert, et licite tonfuram, et minores ordines perfonis fecularibus in privilegio defignatis; et quatenus conferat perfonis fecularibus in privilegio non defignatis, ordinatio eft valida, fed illicita, et ordinati remanent fufpenfi: *Adnotat fecret.* 1. *Sept.* 1725. §. 8. & 17.

Item eft illicita ordinatio Regularium, qui ei non fubfunt, vel fecularium, facta ab Abbate poteftatem habente, quamvis limitatam in ufu ad certum genus perfonarum; quia exercitii jure carens; non vero eft invalida: *cit. Brixien* §. 15.

Quod autem Regulares non fubditi, vel feculares, quibus Abbas ordines minores contulerit, literas habuerint dimifsorias, vel a fuis fuperioribus Regularibus, vel a fuis ordinariis, nihil refert ad licitam ordinationem: *Ibid* §. 16.

Ordinum minorum collatio facta ab Abbate fecularibus habentibus literas dimifso-

rias suorum ordinariorum non ob aliam caufam cenfenda videtur illicita, nifi quia facta fuerit fine afsenfu Epifcopi ejus loci, in quo Pontifialium exercitium exhibitum fuerit: *Ibid.* §. 16.

Pofsunt Abbates primam tonfuram, et minores ordines fubditis conferre, dummodo fint facerdotali charactere infigniti, et benedictionem acceperint: *cit. Hispalen.* §. 6.

Si agatur de Abbate feculari, cui privilegium conferendo ordines ante Concilium tributum efset, irrita prorfus habenda eft ordinatio, utpote quia hujusmodi privilegium per Concilium fuit revocatum: *Ibid.*

Quoad poteftatem conferendi tonfuram, & minores ordines Regularibus Abbati fubjectis, requiri folet, vel quod Abbati benedictionem folemni ritu fuerit impertitus Epifcopus: *cit Brixien.* §. 9.

Vel quod a Sede Apoftolica obtinuerit privilegium, quo tribuatur facultas facienda quæcumque agere pofsunt Abbates benedicti: *Ibid.*

Nonnulli funt in jure canonico textus circa collationem tonfuræ, & minorum ordinum, quæ fit ab Abbatibus regularibus, qui benedictionem Apoftolicam, aut Epifcopalem non receperunt, fuis fubditis Regularibus: *Adnot. Secret.* 12. *Febr.* 1724. §. 1.

Abbas presbyter, et benedictus primam tonfuram fuis Monachis conferre poteft: *Ibid.* §. 2.

Abbates Regulares, qui ufum habent Pontificalium, facultatem quoque habent minores ordines conferendi: *Frifingen.* 3. *April.* 1745 §. 1.

Abbatibus licitum non eft aliis, quam Monafteriorum fuorum converfis, et qui ad illa convolaverint, et in quos Ecclefiafticam, et quafi Epifcopalem jurisdictionem obtinent, primam clericalem conferre tonfuram, nifi eis id competat ex pleno Sedis Apoftolicæ indulto: *Adnot. fecret.* 12. *Febr.* 1724. §. 4.

Iis vero, ac aliis quibuscunque quantumvis exemptis non licet intra fines alicujus Dioecefeos confiftentibus, etiamfi nullius Dioecefeos vel exempti efse dicantur, cuiquam, qui Regularis fubditus fibi non fit, tonfuram, vel minores ordines conferre: *Ibid* §. 5.

Verum Abbates, qui jure gaudent conferendi ordines certo generi perfonarum, valide, fed tamen illicite minores ordines conferunt fibi non fubditis; quia certam ad id poteftatem habent, quamvis abutantur: *Hispalen. Ordin.* 18 *Sept* 1773. §. 6.

Et Abbates Ordinis S. Bafilii privilegio potiuntur minores ordines fuis fubditis conferendi: *Ibid* §. 7.

Atque inter Privilegia competentia Abbatibus Ordinis Cafsinenfis connumerari poteftatem illis impertitam conferendi fubditis primam tonfuram, et minores ordines: *Ibid.*

Et facultas prædicta pendet a privilegio, aut nativo, aut concefso, non vero a benedictione, quæ fortafse nil aliud imponit, quam folam inftitutionem ad Præfecturam Monafterii: *Ibid.*

Vel nifi fpeciali privilegio muniti fuerint, cujus vigore ftatim ac electi extiterint, valeant ea omnia gerere, quæ ab Abbatibus benedictis exerceri pofsunt: *Ibid.*

Et hujusmodi privilegiis nullimode revocatum eft Conft. Benedicti XIII. *incipien. Commifsi Nobis*: *Ibid*

Sed immo exprefse in ea præfervata fuerunt privilegia Abbatibus non benedictis competentia: *Ibid.*

Atque gravis oritur controverfia[a], an illicita tantum, feu etiam invalida fit collatio minorum ordinum facta ab Abbatibus Regularibus de perfonis fecularibus, aut a Præ-

fulibus fecularibus de aliis perfonis, præter eas, quæ comprehenduntur in eorum Privilegiis poft Concilium concefsis: *Ibid.* §. 15.

Si Abbas privilegio fruitur illicite, attamen valide ordines confert; fi nullo privilegio fruitur nec licite, nec valide: *Ibid.*

Et ratio eft, quia habentes poteftatem conferendi ordines certo perfonarum generi, nunquam poteftate ordinandi deftituuntur, quamvis coercita fit jurisdictio: *Ibid.*

Ac ex privilegiis concefsis ordini Caffinenfi, ordini S. Bafilii, aliisque, licet nulla fit mentio de abbatibus; tamen pofsunt Abbates non benedicti ordinare, aliaque exercere, quæ pofsunt Abbates non benedicti: *Ibid.* §. 20.

Abbates Ciftercienfes primam fuis Monachis tonfuram, et minores ordines conferre valent: *Congreg. Cifterc.* 28. *Novemb.* 1789. §. 3.

Hanc vero non habent ex ordine, et charactere, qui indelebilis eft, fed ex privilegio limitato ad fubditos; *Ibid.*

Et Privilegium concefsum Abbatibus Ciftercienfibus ab Innocentio VIII. Conferendi fuis Monachis Subdiaconatum, et Diaconatum dicitur a nonnullis, quod fuerit revocatum a Concilio Tridentino: *Adnot. Secr.* 13. *Novemb.* 1725. §. 11.

Facultas a Pio IV. Pont. Max. Abbati S. Barbaræ Mantuæ concefsa primam tonfuram, et minores ordines conferendi fuit Concilio Tridentino pofterior, et fic non fuit ab eo revocata; quum idem antecedentia non fubfequentia privilegia fuftulerit: *Difc. Secret.* 23. *Aug.* 1727. §. 8.

Prima Tonfura collata per Abbatem Regularem non fubdito, fecundum aliquos eft valida ob facramentalem poteftatem quam ille accipit ex benedictione Epifcopi: *Collen. Ton.* 24 *Jan.* 1795 §. 2.

Ex veriori Sententia eft nulla: *Ibid.*

Poteftas enim ordinandi adnexa eft foli confecrationi, feu ordini Epifcopali. *Ibid.*

Ita ut valide Epifcopus conferat ordines non fubditis: *Ibid.*

Non item Abbas, qui non accipit ex fimplici benedictione characterem, et poteftatem habet ordinandi ex privilegio: *Ibid.* §. 3.

Ideoque tantum poteft, quantum concefsum eft: *Ibid*

Quamvis ei autem concefsa olim fuifset poteftas ordinandi non fubditos cum dimifforiis eorum Epifcopi: *Ibid.*

Eam tamen reftrinxit S. Concil. Trid. ad fubditos Regulares: *Ibid.*

Et modo confert non fubditis minores ordines absque privilegio, feu absque poteftate, et per confequens nulliter: *Ibid. et* §. *feq.*

Et S. Rota definivit non pofse Abbates conferre tonfuram, et minores ordines perfonis fecularibus habentibus dimifsorias a fuis ordinariis: *Ibid.* §. 5.

Non folum licite, fed nec etiam valide: *Ibid.*

Abbas Commendatarius, Regularis, *Vide Abbas.*

§. III.

Abbas quoad Dignitatem, Officium, Poteftatem, et Jurisdictionem.

De jurisdictione Abbatis Generalis ambigi nequit. *Namurcen.* 19. *Decemb.* 1744 §. 1.

Abbas Prælaturæ jus per fimplicem electionem acquirit: *Ord. n. Cifter.* 28. *Nov.* 1789. §. 5.

Licet contra acquirat electus jus Prælaturæ, ejus tamen exercitium, et adminiftrationem obtinet a confirmatione: *Ibid.*

Abbates, aliive Prælati Epifcopo inferiores Pontifialibus infignibus uti non debent

extra Ecclesias sibi subjectas: *Cremonen, Synodi 8. Aug. 1753. §. 9.*

Non obstante contraria consuetudine et privilegio: *Ibid.*

Ecclesiasticam supellectilem pro servitio dumtaxat suarum Ecclesiarum, vel Monasteriorum Abbas benedicere potest: *Brixien. 28. Novem. 1733. §. 18.*

Reliqua Pontificalia extra Locum ipsis Abbatibus subjectum, vel pro servitio alienæ Ecclesiæ, aut in subditos pariter alienos, etiam de licentia ordinariorum exercere non valent. *Ibid.*

Ad Abbatem Fuldensem spectat spiritualis, et Ecclesiastica jurisdictio cis amnem Fuldæ, et unicum istius juris fundamentum consistit in quadragenaria cum titulo colorato: *Herbipolen. 28. Aug. 1723. §. 3.*

Abbas tribunal erigere nequit in locis, et domibus Episcopo subjectis, sicuti peragere id nequiret Episcopus in locis exemptis: *Aquilana Jurisd. 10. Maii 1760. §. 3.*

Abbatibus congregationis Cassinensium facultas concessa fuit ea omnia peragendi, quæ fiunt ab Abbatibus benedictis, etiamsi benedictionis munus non acceperint: *Hispalen. Ord. 12. Martii 1774. §. 3.*

Abbas Ven. Monasterii B. M. de Naxera Ordinis S. Benedicti jurisdictionem habet ordinariam, et jus visitandi Ecclesiam Parochialem S. Crucis, et Ecclesiam S. Michaelis, eorumque Clericos, ac Capellanos privative quoad Episcopum, et cumulative cum eodem in reliquis: *Calagurit. Visit. 9. Sept. 1702.*

Quum ex Bullis unionum deprehendatur unio Parochialium Monasterio factam esse plenariam subjectivam, et uti dicitur, ad mensam, vicarios curatos removendi facultas ad Abbatem pertinere videtur ad terminos Bullæ 47. S. Pii V. *Ratisbonen. Vicar. 2. Aug. 1721. §. 6.*

Nec huic Bullæ derogatum fuit in posteriori constitutione 9. Gregorii XIII., quæ eam reduxit ad terminos juris communis, et Concilii Tridentini, dummodo cum Fratre, seu Religioso Vicario ad natum amovibili, et deputato ad regimen Parochiæ extra Claustra, alius regularis socius superaddatur: *Ibid.*

Inspecto jure instituendi, et destituendi, quod sicuti adimit ordinario institutionem auctorizabilem, ita plenam tribuit facultatem Abbati committendi curam cui maluerit: *Colonien. 10. Maji 1760. §. 5.*

In iis, quæ jura tangunt Ecclesiæ, cujus curam habet habitualem Commendatarius, nequit Episcopus aliquid contra statuere; etiamsi ipsius Commendatarii Vicarii intervenerit consensus, ipso tamen non audito Commendatario: *Neapol. Decret. 29. Febr. 1744 §. 10.*

Ideoque non satis est Vicarii consensus, sed alter Commendatarii intercedere debet, qui curam habet habitualem, quique Ecclesiæ defensor est: *Ibid.*

Abbati denegari non potest facultas amovendi Religiosum curæ animarum præpositum, quando satis vindicata remanet a S. C. Concilii, et a S. Rota: *August. Paroch. 10. Maji 1760 § 9.*

Abbati licet ad quemcunque Catholicum Antistitem dimittere Monachos sibi subjectos pro ordinibus suscipiendis. *Brixien. 28. Novemb. 1733. §. 5.*

Sac. Concil. Trid. *Sess. 23. Cap* **10** Statuit *non posse Abbates subditis Secularibus dimissorias concedere etiamsi Abbates nullius Diœcesis, vel exempti esse dicantur*; et hoc locum etiam habet etiamsi Abbates habeant territorium separatum cum plena jurisdictione quasi Episcopali in Clerum, et Populum, quum verba illa *nullius Diœcesis* verificentur in Abbatibus Territorium separatum habentibus,

Nullius seu Brixien. Ind. 28. *Martii* 1722 §. 4.

Abbas non potest dimissorias pro majoribus ordinibus suis Canonicis, Beneficiatis, et Clericis concedere, nisi speciale haberet atque distinctum pro concessione privilegium: *Adnot* 23. *August.* 1727 §. 11.

Si Abbas est simplex Sacerdos non potest Sacramentum Confirmationis, seu Chrisma administrare; si characterem habet Episcopalem, et non subditis illud conferre vellet, non licet: *Adnot. Secret.* 1. *Sept.* 1725. § 21

Liberum est Abbati veluti superiori ordinario alicujus Monasterii absque ullo penitus interventu, sine consensu Protectorum œconomicæ ejusdem Monasterii administrationi incumbere, suumque pro singulorum ejus contractuum stipulatione consensum interponere: *Mediolanen.* 12. *Maji* 1736 §. 2.

§. IV.

Abbas quoad Onera.

Abbas Regularis Præmonstratensis omnem Parochiæ unitæ Monasterio curam habitualem, et actualem per ipsum retinere, et coadjutoris partes explere aut Vicarium in eadem deputare debet: *Colonien.* 10. *Maji* 1760. §. 4.

Abbas Ecclesiarum unitarum, quum esset Parochus, utique illi onus injunctum est prædicandi verbum Dei, et accedente legitimo inpedimento per alios agere tenetur, et ad illius nominationem in scriptis Abbas procedere debet, atque concionator electus se Episcopo præsentare debet, qui illi Episcopalem benedictionem impertiatur: *Spolet. Concion* 13. *April.* 1737. §. 8.

§. V.

Abbas quoad Qualitatem nullius seu Territorium separatum

Abbas, qui territorium habet omnino separatum, tanquam Abbas vere nullius connumerandus est inter Prælatos tertiæ speciei, qui in suo territorio sunt veri Ordinarii: *Aquil. Jurisd.* 21. *Junii* 1760. §. 1.

Et ad ipsum propterea, tamquam ad verum Ordinarium, spectat publicatio Indulgentiarum, licet vetita sit, Prælatis primæ, et secundæ speciei: *Ibid.*

Ex Territorio separato validum præbet argumentum tum valida jurisdictio; *Ibid* §. 2.

Tum facultas approbandi Confessarios, quæ Prælatis inferioribus nullo modo competit sine territorio separato, quia respicit curam animarum, in qua proprie jurisdictio Episcopalis consistit: *Ibid.*

Nuncupatio *nullius* optime congruit Prælatis exemptis secundæ speciei, vigore privilegii, vel consuetudinis, quin inducant veram qualitatem nullius, nisi jungantur cum comprobatione territorii separati, et avulsi a quacumque Diœcesi. *Ibid.* §. 5.

Et quemadmodum Prælatis exemptis secundæ speciei nulla competit facultas publicandi Indulgentias, ita nihil profit ei consuetudo, quia reprobata est, per concilium uti irrationabilis: *Ibid.*

Quum Abbas connumerandus esset inter Prælatos secundæ speciei, reservantur Episcopo solum ea, quæ sunt Ordinis, et quæ spectant ad Legem Diœcesanam: *Caputaquen.* 12. *Julii* 1760. §. 4.

Fortius quoties cessat in favorem Episcopi præsumptio juris, quod prius Loca exempta non potuerunt esse sita in ambitu suæ Dioecesis: *Ibid*

Denotatur territorium separatum, tum quoties ab Antecessoribus Bajulivis retentum fuit ab immemorabili in iisdem Locis Tribunal cum Officialibus Curiæ: *Ibid.*

Quod Ecclesia conservata fuit ab extero Episcopo de Licentia Tolius; Vicarii Bajulivatus; quod minime licuisset in aliena Dioecesi. *Ibid.*

Et idem Vicarius erexit, et contulit beneficia, Ecclesias visitavit, quae praebent argumentum territorii separati, quia minime licuisset Praelatis inferioribus secundae speciei: *Ibid.*

Immo dedit Licentias discedendi, et cognovit causas Matrimoniales: *Ibid.*

Observantia nedum favet Abbati quoad exercitium omnimodae jurisdictionis quasi Episcopalis; sed etiam quoad nuncupationem *nullius: Cit. Aquil.* §. 3.

Hinc licet Abbatia, ejusque territorium sit in Dioecesi, et ab illa materialiter non separetur; attamen non deficit separatio territorii formalis, et secundum quid, quae eosdem producit effectus: *Ibid.*

In decreto Concilii Trid. *Sess. 7. Cap. 8. de Refor.* quo reservata est Episcopo visitatio Abbatiae *nullius* jure delegato, Praelati solum Dioecesani primae, et secundae speciei comprehenduntur, non autem Praelati vere *nullius* territorium separatum habentes, quorum respectu visitatio committitur Episcopo viciniori per aliam Concilii Sanctionem: *Sess. 24. Cap. 9. de Reform. Ibid* §. 4.

Territorium separatum non acquiritur vigore consuetudinis, nisi probato immemorabili exercitiorum actuum jurisdictionalium privative quoad Episcopum: *Caputaquen. 17. Januar.* 1761. §. 2.

Territorium separatum non excludunt visitationes Episcopi tanquam referibiles ad facultatem a Concilio in *Cap. 9. Sess. 24.* tributam Episcopo viciniori: *Ibid.* §. 3.

Territorium separatum non excludit ordinum Collatio facta ab Episcopo tanquam referibilis ad qualitatem Episcopi vicinioris: *Ibid.*

Territorium separatum non excludit vocatio Presbyterorum ad Synodum facta ab Episcopo, tanquam referibilis ad qualitatem Episcopi vicinioris: *Ibid.*

Territorium separatum non excludunt licentiae audiendi Confessiones datae ab Episcopo, quae intelligi possunt pro locis suae Dioecesis: *Ibid.*

Sac. Concil. Trid. *Sess. 23. cap. 10. de reform. statuit non posse Abbates subditis secularibus dimissorias concedere, etiamsi Abbates nullius Dioecesis vel exempti esse dicantur*; et hoc locum etiam habet, etiamsi Abbates habeant territorium cum plena jurisdictione quasi Episcopali in Clerum, et populum; quum verba *nullius Dioecesis* verificentur in Abbatibus territorium separatum habentibus: *Null seu Brictin. Ind. 28. Martii* 1722. §. 4.

§. VI.

Abbas quoad Residentiam.

Abbas, cui inest cura animarum, ad residentiam in suis Ecclesiis compelli debet: *Consent. Priv. et Censur. 17. Novem.* 1736. §. 4.

Et uti quilibet inferior Parochus, praemissis nonnullis citationibus, tametsi absque Archiepiscopi licentia, et justa causa a residentia diu absfuisset, suis Ecclesiis statim destitui nequit: *Ibid.*

Imo si ipse praevia Archiepiscopi licentia et ratione justae infirmitatis absens fuerit, contra eum per privationem Ecclesiarum, et Ecclesiasticas censuras procedi nequit: *Ibid.* §. 5.

Abbatia exempta, et nullius Dioeceseos

Abbatia si est vere exempta, non sunt attendendae literae citatoriae Episcopales: *Salutiar. Irreg*: 8 *Junii* 1765. §. 7.

Sin vero controversia pendet super exemptione Abbatiali, possunt easdem impune spernere: *Ibid.*

Cum ex antiquissima fundatione Abbatiæ nunquam finitimi Episcopi ullum jurisdictionis actum exercuissent, nec exerceant, et non ignobilis pars Dioecesis esset, vituperanda incuria esset, illam deseruisse, nisi certo deprehendissent territorium illud ad se non pertinere: *Guastallen. Prov. Mediol.* 19. *Julii* 1766 §. 4.

Ex quibus de antiqua qualitate vere nullius, et summæ speciei ambigi nequit: *Ibid.* §. 5.

Fuldensis Abbatia sita est intra limites Dioeceseos Herbipolensis, et Episcopi pro tempore in eadem Abbatia, nec non in illius Clerum, et populum gesserunt plures actus ordinariæ jurisdictionis: *Herbipolen.* 28. *Aug.* 1723.

§. I.

Abbatissa in genere.

Pluries in jure Canonico habetur mentio de Collegiis Canonicarum, seu Canonissarum secularium, quæ suis bonis haud renuntiantes, regularemque Professionem non emittentes, vitam ducunt divino cultui addictam sub cura, et regimine Abbatissarum instar Canonicorum in secularibus Ecclesiis: *Tullen. seu Aul. S. Petri Romaric. Visit.* 28. *Julii* 1730.

§. II.

Abbatissa quomodo eligatur, et confirmetur.

In eletionibus Abbatissarum per suffragia secreta procedi debet: *Tyburt.* 26. *April.* 1721.

Ita ut electio, quæ fit sine prædicta qualitate suffragiorum secretorum, nulla est: *Ibid.*

Secretæ electioni non officit, si eadem expleatur per suffragia singularum Monialium oretenus expressa coram superiore: *Ibid.*

Et etiam coram duobus aut tribus aliis personis adhibitis non tanquam simplicibus testibus, sed tamquam scrutatoribus obstrictis Lege secreti: *Ibid.*

Hoc vero locum sibi vindicare nequit, quando magna concurreret necessitas evitandi scilicet ut subornentur vocales, aut alia adesset consimilis circumstantia quoad ingressum, sive ad prohibitionem ingressus intra claustra monasterii: *Ibid.*

Gregorius XV. Pont. Max. Constitutione cavit, ut in Monasteriis exemptis Episcopus una cum Superioribus Regularibus per se, vel per alium interesse valeat, et præsidere electionibus Abbatissarum, citra tamen ullam Monasteriorum impensam: *Ibid* §. 2.

Regulares tenentur Episcopo significare diem electionis, et usque ad præfinitum tempus expectare, si declaraverit, se velle uti facultate interveniendi, et præsidendi per se, vel per alium: *Ibid.* §. 3.

Declaratio vero hæc ab Episcopo fieri debet in Synodo; et quatenus facta non fit in Synodo, alio modo legitimo deducenda est ad notitiam Regularium, et electio aliter facta est valida, sed volente Episcopo, est nulla: *Ibid.*

Episcopus in electione Abbatissæ Monialium exemptarum exquirere voluntates eligentium debet: §. 4.

Non potest Episcopus exquirere, seu recipere suffragia Monialium, sed illa sunt exquirenda, et recipienda a Superiore Regulari, sciente tamen, et audiente eodem Episcopo: *Ibid.* §. 5.

Neque potest adnotare suffragia, cum id non pertineat ad ipsum, nec ad ejus Vicarium Generalem, neque ad ejus cancellarium; ita ut hæc receptio sive adnotatio reservata videatur Prælato Regulari: *Ibid.* §. 6.

Episcopus aut Prælatus Regularis non potest, in hisce electionibus suffragium dare,

et electio in vim hujusmodi suffragii celebrata, vires non obtinet: *Ibid* §. 7.

Confirmatio electionis non pertinet ad Episcopum, sed ad Superiorem Regularem tanquam ad Prælatum immediatum: *Ibid* §. 8.

Abbatissæ electioni assistere potest Ordinarius, et suffragia colligere, et secum ducere Ministros ad hunc actum necessarios: *Leodien. Visit. 22. Januar* 1763. §. 6.

Et nulla est electio prædicta, si qui præfuit cum suis sociis jurisdictionem non habeat: *Ibid.* §. 9.

Abbatissæ electio pro secundo triennio prohibetur solum in Italia vigore constitutionis Gregorii XIII. Pont. Max. *Ibid.* §. 6.

Sed extra Italiam incongrua etiam videtur, et regulari disciplinæ repugnans: *Ibid.* §. 9.

Abolitio *Vide Verbum legatum Pium* §. *II. Missa* §. *VIII. Onus*, *Onera* §. *III. Subsidium Dorale* §. *VI.*

Abortus.

Inter causas abortus potissimum a Physicis recensetur timor, cum mulieres timidæ, et meticulosæ procliviores sint ad abortum: *S. Marci Irreg.* 8. *Junii* 1771. §. 6.

Ut cognoscatur, an foetus sit animatus, vel non una est Philosophorum sententia: *Ibid.*

Communior tamen, et recepta opinio est, quæ statuit post 40. dies in masculis, et in fœminis post 80. animam intrare in fœtum conceptum: *Ibid.*

Quo ad abortus probationem magis Chirurgi relationi credendum est, quam fallaci, infulsæ, et inverosimili obstetricis opinioni: *Benev. Irreg.* 1. *Novemb.* 1769. §. 7.

Fœtus a libera muliere procreatus in dubio semper mortuus ante nativitatem præsumitur, cum hujusmodi mulierculæ, ne utero graves videantur, multa agere soleant ad procurandum abortum: *Hydrunt. Irreg.* 11. *Junii* 1774. §. 5.

Nec quis infanticidii reus declarari possit, nisi de infantis vita certa habeatur scientia, et de violento interitu indubia resultet probatio: *Ibid.*

Infantuli in cisternam dejectio, nullum sequuti homicidii certum indicium constituit: *Ibid.*

Et signa vulgo *Lividure* in illius facie inventæ, ut plurimum procedunt, vel ex defatigatione parturientis, vel ex morte in utero secuta, vel ex lapsu infantis in terram dum nascitur: *Ibid.*

Contra infanticidas pœna mortis statuta est: *Ibid.* §. 6.

Juxta antiquam Ecclesiæ disciplinam gravissimis pœnis afficiebantur, qui abortui causam dedissent: *S. Marci cit.* §. 4.

Et adhæserunt etiam leges civiles, quæ gravioribus suppliciis procurantes abortum damnandos decreverunt: *Ibid.*

Hoc delictum, quidquid præscripserint antiqua Romanorum jura, illud gravissimis fane pœnis puniendum esse definiunt antiqui Canones: *cit. Benev.* §. 12.

Sed Canonum vigorem temperare visum est Innocentio III., qui statuit, si sequutus fuisset abortus fœtus animati, tunc delinquens irregularis evaderet, et gravibus pœnis afficeretur; mitius vero, si fœtus non fuisset animatus: *Cit. S. Marci* §. 5.

Idcirco recepta fuit in jure Canonico distinctio ex approbatione Innocentii III. Pont. Max. inter fœtum animatum et nondum animatum, ut scilicet primo casu delinquens, tanquam homicida puniatur, et irregularis evadat: *Cit. Benev. Cit.* §.

Secundo vero casu mitius agendum sit, et ita quidem, ut nec irregularitatem Clericus incurrat: *Ibid.*

Sed hanc distinctionem penitus abrogavit

Sixtus V. *in Conſt. Effrenatam*, ubi gravisſimas pœnas inflixit procurantibus abortum fœtus tam animati, quam inanimati, formati, vel informis, preciſe Clericis quos irregulares omnino voluit: *Ibid.* § 13. *et cit. S. Marci. cit.* §.

Inde rigidiorem hanc Sixti V. Conſtitutionem in aliquibus, et præſertim circa fœtum non animatum moderavit Gregorius XIV. *in Conſt. Sedes Apoſtolicæ: Ibid.* §. 14.

Nec non pœnas contra procurantes abortum ad terminos juris, et Sacrorum Canonum, ac Concilii Tridentini diſpoſitionem reduxit: *Cit. S. Marci Cit.* §.

Abſentia a Choro *Vide Beneficiati* §. *X. Canonici* §. *XV. Capellanus* §. *IX. Dignitates Eccleſiaſticæ* §. *III. Manſionaria.* §. *III.*

Abſentia a Choro cauſa ſtudiorum.

Sacri Canones vindicant in favorem Doctorum Sacræ Theologiæ docentium, ac facile ſtudentium per annos quinque de licentia Sedis Apoſtolicæ fructus præbendarum, ac beneficiorum, non obſtante aliqua conſuetudine, vel ſtatuto: *Eugubi Punct.* 15. *Martii* 1783. §. 13.

Concilium Tridentinum *Seſs* 5. *Cap.* 1. *de reform.* præſervavit dicta privilegia, et extendit ad Doctores publice in ſcholis, et audientes Sacram Scripturam: *Ibid.*

Sed etſi abſentes cauſa ſtudiorum, ſive ſtuduerint, ſive docuerint pro præſentibus haberi debeant, et integros fructus lucrentur, diſtributiones tamen quotidianas amittunt: *Ibid.* §. 18.

Hac de cauſa privilegiati cauſa ſtudiorum, cum tantum fictæ dicantur præſentes, non participant de quotidianis diſtributionibus, pro quibus percipiendis non ficta ſed vera præſentia requiritur: *Ibid.*

Jure ipſo communi cautum eſt, abſentia ſtudiorum cauſa, ut legitimam excuſationem beneficiariis præbeat, ſi non ſummi Pontificis, Epiſcopi ſaltem licentia cohoneſtari debere: *Melevit, Indul.* 29. *Sept.* 1743. §. 4.

Num vero neceſse ſit, ut Beneficiarius operam det literarum ſtudiis in aliqua publica Univerſitate, ſive Academia., quæ Summi Pontificis, vel ſupremi alterius Principis auctoritate erecta ſit, videtur eſse communis adfirmantium ſententia: *Ibid.*

Sed non facile ſubſcribendum ei cenſet Card. Petra, neque ſine rationis momento dici poſse, quod ſuffragetur quoque ſtudium in quocumque publico, et celebri Gymnaſio: *Ibid.*

Indulto ſtudiorum non fruuntur Canonici, dum accepta licentia ad villas et caſtra ſe transferunt, in quibus nullum eſt, vel minus competens ſtudiorum exercitium: *Ibid.*

Abſentia cauſa ſtudiorum ſuffragatur Canonicis, aliisve Beneficiatis ad eum finem, ut integre percipiant fructus ſuarum Præbendarum: *Oſtunen. Admiſſ. ad Particip.* 13. *Maji* 1743. §. 8.

Nullibi vero cautum eſt hanc eamdem abſentiæ cauſam prodeſse, vel Clericis aliis non beneficiatis, vel diverſum ob finem nanciſcendi jura, et locum participantis Presbyteri: *Ibid.*

Nihil juvat ficta præſentia, qualis ſtudiorum, aliave legitima præſefert abſentiæ cauſa, quando verum, ac perſonale Clerici miniſterium requiritur: *Ibid.* §. 9.

Abſentia cauſa ſtudii ſuffragari debet Clericis Eccleſiæ receptitiæ pro ſervitio præſtando ante participationem: *Null. Caniſii Particip.* 25. *Junii* 1763. §. 4.

Secus ſi adſit contrarium ſtatutum: *Nul. Caniſii* 13. *Decemb.* 1763 §. 5.

Et abſentes cauſa ſtudii reputantur tanquam præſentes etiam in Cathedralibus, et Collegiatis: *Cit. Null. Caniſii Partic.* §. 5.

Absentia a Choro quoad Dispensationem *Vide Dispensatio* §. *III.*

§. I.

Absolutio seu condonatio ab omissa celebratione, aut applicatione Missarum.

A culpabili Missarum omissione denegatur absolutio: *Albinganen*, 15. *Junii* 1798. §. 8

§. II.

Absolutio ab Excommunicatione.

Solet S. Pœnitentiaria absolutionem impertiri illi, qui Rectorem, aut Clericum alicujus Ecclesiæ per se, vel per alium interfecit, aut mutilat, aliqua adjecta conditione: *Sulmonen. Dispens.* 8. *Decem.* 1734 §. 4.

At sub hac juris sanctione non comprehenduntur filii, ceterique occisioris posteri, qui ante patratum delictum sint nati: *Ibid.* §. 5.

Itidemque solum illius descendentes per lineam masculinam huic pœnæ subjecti sunt: *Ibid.*

Ob Emphyteusim stipulatam absque solemnitatibus, si oratores nullam habuerint partem in contractu, et fuerunt opinione, ut servata solemnia sint, absolutionem ad cautelam merentur, quum ob bonam fidem culpa vacent: *Privernen Emphy.* 16. *Junii* 1787. §. 4.

§. III.

Absolutio a juramento.

Nefas est petere absolutionem a juramento, nisi constet, vel juramentum dolo, et fraude fuisse extortum, vel iniquitatis vinculum continere, vel in perniciem æternæ salutis tendere: *Gerunden. Jubil.* 15. *Febr.* 1772. §. 11.

§. IV.

Absolutio a Pœnis Ecclesiasticis seu a Censuris in Genere.

Qui removet cujusvis doli, fraudis, et contumaciæ species excitato censurarum rumore, absolutio ipsi est indulgenda: *Camerinen.* 16. *Maji* 1767. §. 8.

Reliqua *Vide Episcopus* §. *XIV.*

§. V.

Absolutio a suspensione.

Locus non est absolutioni a suspensione, nisi emendatis caussis: *Alexand. Suspen.* 11. *Januar.* 1772. §. 9.

Absolutio suspensionis indictæ contra ordinatos sine dimissoriis proprii Episcopi, reservata est ordinario, cujus nomine venit etiam Vicarius Capitularis: *Mindonien. seu Oveten. Ordin.* 4. *Junii* 1768 §. 3.

Hinc minime hæc facultas reservata est Sedi Apostolicæ: *Ibid.*

Quod colligitur ex verbis *Const. Speculatores* Innoc. XII. Pont. Max. *Ibid.*

Ob Calumniam absolvi a suspensione nequit nondum sequuta solutione pœnæ *Cap.* 1. *de Calumn. Lunen. Sar.* 9 *Julii* 1796. §. 3.

Italo-Græci ordinati a Latino Episcopo, post obtentam absolutionem a suspensione ascendere ad superiores ordines ritu Latino sine alia dispensatione possunt: *Rossan.* 14 *Maji* 1763 § 12

Causæ absolvendi a suspensione sunt, paupertas Oratoris, quæ miseratione digna est: *C. ph. Susp. et In.* 24. *Martii* 1787. §. 5.

Et ad longum tempus abstinuit ab exercitio ordinum suorum: *Ibid.*

Silentium Fisci, diuturna carceris pœna; boni mores Oratoris, quæ omnia plurimi facienda in absolvendo eumdem Oratorem: *Ibid.*

Absolutio Sacramentalis *Vide Sacramen. Pœnitentiæ.*

Abusus.

Abusus, non observantia dici debet, quidquid contra legem fundationis, et contra fundatoris mentem gestum fuit: *Æsina Capell. 20. Jun.* 1767. §. 8.

Abusus dicitur, quando in aliqua Universitate novitas invehitur, quæ dissonantiam inter membra præseferat, jus lædat, pacta subvertat, statuta violet, atque pessumdet: *Calarit.* 4. *Maji* 1771. §. 2.

Et consuetudo, quæ inde manare potest, tanquam irrationabilis omnino est eradicanda: *Ibid.*

Reliqua *Vid. Consuetudo §. XI.*

Academia.

Veteribus Gymnasiis, quæ in Cathedralibus olim et Collegiatis vigebant, ac Clericorum, vitæque communis erant collegia, successerunt publicæ Academiæ: *Favent; Cam. Volunt. et Appl.* 18. *Aug.* 1791. §. 5.

Easque seculo VIII. colere cœperunt Clerici, impetratis ab Honorio III. et Innocentio IV. amplissimis privilegiis: *Ibid.*

Quæ quidem privilegia a Concil. Trid. integra servata sunt: *Ibid.*

Acatholicus Parochus *Vide Matrimonium §. XXVIII.*

Acceptio *Vide Concilium Tridentin. §. II. Legatum Pium §. III.*

Accidentalis Conditio *Vide Conditio §. II.*

Accrescendi Jus *Vide Jus §. I.*

Acquisitio *Vide Jus patronatus §. I.*

§. I.

Acta quoad circumscriptionem.

Ea est circumscriptionis virtus, ut actum reducat ad non actum: *Mont. Alti. Canon.* 25. *April.* 1789. §. 5.

Prævia inhibitione interdicta nominatio est circumscribenda, et attentata, purganda sunt saltem per viam nullitatis: *Rom. Subs. Dot.* 16. *Decem.* 1769. §. 10.

Acta quoad concursus *Vide concursus §. XI.*

§. II.

Acta quoad transportationem,

De modo transferendi acta concursus ad Judicem appellationis cautum est in *Const. Cum illud.* Bened. XIV. Pont. Max. *Venet. Archid.* 20. *Januar.* 1770, §. 10.

§. III.

Acta quoad Validitatem, vel Nullitatem.

Acta per judicem putativum suam obtinent firmitatem, quamdiu communis error non detegatur, et excutiatur: *Cæsarag. Matrim.* 10. *Martii* 1770 §. 13.

Tamen probabilior aliis visa est opinio, quæ titulum saltem coloratum requirit: *Ibid.*

Quum aliquis non potuisset aliorum jura auferre, atque abripere; omnia acta irrita habenda sunt, atque legitime iteranda: *Colon* 9. *Aug.* 1766. §. 31.

Et omnia intemperanter, inconsulto, et præcipitanter gesta; et quod plus est, non exspectato judicio Sedis Apostolicæ, causa Appellationis, imo contra ejus expressa mandata; illico irritanda, ac rescindenda: *Ibid.* §. 34

Damna, ac expensæ sunt sarciendæ: *Ibid.*

§. I.

Actio in Genere.

Actio creditorum negligentium extinquitur legitima præscriptione: *Fabrian. Leg.* 14. *Martii* 1795 §. 4.

Spatio scilicet annorum 30. *Ibid.*

Permittenda est uni tantum actio popularis pro Ecclesia, qui a populo fuit deputatus *Firm. Inter. et Trans.* 19. *Maji* 1787. §. 6.

Actionem petendi restitutionem bonorum

ex nullitate contractus, non debet experiri Beneficiatus in proprium commodum, sed nomine, et in favorem Ecclesiæ, ne ex sua culpa compendium consequatur: *Lauretana Null. Contr.* 30. *Aug.* 178°. §. 6.

Et non aliter Ecclesia ipsa audienda est, quam pretio restituto: *Ibid.*

Actio pœnarum contra raptores indictarum, spatio annorum viginti, de jure præscribitur: *Olomucen. Null. Matr.* 19. *Jul.* 1769. §. 15.

§. II.

Actio Hypothecaria.

Actio hypothecaria contra hœredes, et etiam adversus tertios posseslores competit legatario: *Null. Legin. Leg.* 7. *April.* 1787. §. 8.

Quia legata annua, et perpetua realia habentur, et indicta bonis, eorumque fructibus: *Ibid.*

§. I.

Actus in genere.

Actus unicus penitus ineptus est ad legitimam observantiam inducendam, quia unicus est: *Imolen. Distrib.* 13. *Martii* 1773. §. 19.

Actus vel ex informibus testibus, vel illegalibus monumentis eliciti, aut nulla immemorabili, vel saltem quadragenaria consuetudine cum titulo muniti, vel ab altera parte ignorati, legitimam præscriptionem non inducunt: *Caputaq.* 14. *Martii* 1767. §. 9.

Imo ex actibus contrariis exercitis omnis excluditur præscriptio: *Ibid.* §. 10.

Non dicitur actus, cum aliquid superest agendum, etiamsi dubitetur esse de substantia: *Santandrien. Dub. Ordin.* 28. *Martii* 1796. §. 14.

Contradictio tollit efficaciam contrariorum actuum: *Leodien. Visit.* 22. *Januar.* 1763. §. 5.

Præsertim si contrarii actus revocati fuerint causa concordia et stipulationis: *Ibid.*

Actus precarius nihil prodest: *Spolet. seu Nul. Forent. Juris.* 16. *Junii* 17°0. §. 5.

Nec per illum sublatum, aut imminutum est jus alterius: *Ibid.*

Præsertim si actus hujusmodi perpauci sint, et ad præscriptionem ducendam prorsus inepti: *Ibid.*

Actus Capitulares *Vide Capitulum Ecclesiasticum* §. *VII.*

§. II.

Actus Facultativi et Voluntarii.

Actus mere facultativi, et voluntarii nunquam præscriptionem, aut consuetudinem inducere possunt: *Nepes. Rest. Eccl.* 28. *Augusti.* 1773. §. 8.

Ex actibus arbitrariis, et facultativis nec immemorabilis prodest: *Rom. Leg.* 19. *Jan.* 1788. §. 4.

Facultativi actus non præscribuntur per non usum, sine prohibitione, et acquiescentia: *Bonon.* 22. *Maii* 1762. §. 7.

Acta voluntaria, et facultativa præcedentium Rectorum, successores non sequuntur: *Brach. Procesf.* 13. *Julii* 1765. §. 14.

Actus mere facultativi nullum jus tribuunt successoribus: *Comen. Canon. Theol.* 28. *Sept.* 1771. §. 6.

Actus gesti per tempus, centenarium non excedens; non facultativi, sed necessarii censeri debent: *Aquipen. Funct.* 18. *Decem.* 1773. §. 6.

Actus facultativi ad divinum cultum tendentes, transeunt ex longa consuetudine in obligationem, et necessitatem inducunt: *Urban. Anniv.* 24. *Jan.* 1795. §. 5.

Sed in qualibet alia materia nec milleni voluntarii actus obligationem inducunt *Ibidem.*

Quia ex actibus voluntariis obligationem nunquam induci aliqui arbitrantur: *Pharaonon.* 25. *Junii* 1791. §. 3.

Actus tanquam mere facultativi, nullum jus tribuunt; nullamque inducere Legalem posseſſionem poſsunt: *Eug. Jurid.* 13. *Martii* 1772. §. 12.

Et vigore clauſulæ *ſublata* in brevi adjectæ, quo hæc facultas non conceditur, abuſum potius, et corruptelam, quam juris argumentum præſeferunt: *Ibid.*

Voluntarii actus obligationem inducunt: *Ibid.*

§. III.

Actus Jurisdictionales.

Jurisdictionales quorumcumque Rectorum actus unum vel alterum reſpiciunt Curionatum, et particulari nituntur conſuetudine, quæ jus univerſale non conſtituit: *Egin. Viſit. SS. LL.* 27. *Jun.* 1789. §. 7.

§. IV.

Actus quoad Præjudicium.

Actus erronei nullum præjudicium inferunt: *Camer. Sub. Dot.* 30. *Maji* 1761. §. 4.

§. V.

Actus quoad validitatem, et nullitatem.

Actus irriti, atque inefficaces ſunt, ex quibus controverſia ducit originem: *Imo. Jur. Conv. Capit.* 14. *Maii* 1774. §. 18.

Ubi de pœnali agitur lege, validus reputatur transgreſsionis actus, licet illicitus, et punibilis: *Narnien.* 21. *Aug.* 1790. §. 4.

Ubi aliquid ſub certa pœna, et ſine decreto irritante prohibet conſtitutio, valet actus, licet deliquens ſit puniendus: *Cong. Ciſterc.* 16. *Novem.* 1789. §. 7.

Actus abſente parte ſunt citra animum contrahendi obligationem facti: *Urbin. Partic.* 6. *Jan.* 1762. §. 11.

Actus tamquam violentus, ſpoliativus, et qui liti cauſam dedit, attendi non meretur, nullumque jus illi, qui illum geſſit, tribuere poteſt: *Sutrina Stalli* 7. *Julii* 1770. §. 6.

Actus geſti in fraudem transactionum, quique controverſiæ cauſam dederunt, tanquam violenti, et attentati poſthabendi ſunt: *Conſtan. Decim.* 16. *Decemb.* 1769. §. 6.

Adimplementum *Vide legatum Pium* §. *XII. Onus Onera* §. *III. Voluntas Teſtatoris* § *V.*

Adjudicatio *Vide Beneficia Eccleſiaſtica* § *VII.*

Adjuncti *Vide Epiſcopus* §. *XV.*

§. I.

Adminiſtratio in Genere.

Adminiſtratio de jure non præſumitur: *Tuder. Redd. Rat.* 21. *April.* 1787. §. 4.

Multo minus præſumi debet in exequutoribus teſtamentariis, qui non tenentur ratione officii adminiſtrare: *Ibid.*

Imo urget contraria præſumptio, ſi agatur de hæreditate ſocietatibus delata, et adminiſtratores potius fuerint ſodales, quorum principaliter intereſt priorum operum implementum: *Ibid.*

Nemo diſponere valet de fundo, qui ſub aliena eſt adminſtratione: *Ancon. Vend.* 21 *April.* 1792. §. 5.

Quod enim noſtrum eſt, nobis auferri nequit invitis: *Ibid.*

Deficentibus exequntoribus Teſtamentariis nec aliis ſubſtitutis, bonorum Eccleſiæ adminiſtratio ad Epiſcopum devolvitur; *Camer.* 18. *Novemb.* 1797. §. 14.

§. II.

Adminiſtratio quoad pertinentiam, et exercitium.

Triplex eſt Eccleſiarum redituum adminiſtratio; alia pene providentialis, quæ ad Laicos pertinet; alia pene miniſterialis, at-

que ad Ecclesiæ Rectorem, et Capitulum spectat; tertia præeminentialis, quæ soli Episcopo debetur: *Savon.* 8. *Febr.* 1744. §. 11.

Concil. Trid. *Sess.* 25. *cap.* 8 *de reform.* loquens de hospitalibus, seu aliis piis locis, quæ ad pauperum etiam usum præcipue sunt instituta, voluit ne administratio uni ultra triennium committatur, nisi aliud in Fundatione sit cautum: *Arim. Mont. Piet. super Confir. Rect.* 9. *Julii* 1768. §. 15.

Et hoc Decretum loquitur de administratoribus hospitalium, non autem aliorum piorum locorum: *Ibid.* §. 16.

Dictique decreti ratio est, quod non debeat quisquam administrationis, et proventuum, qui pro necessitatibus pauperum sunt instituti, dominus perpetuus constitui: *Ibid.*

Administratio prædii ex pecuniis Ecclesiæ relictis empti, exerceri a communitate Patrona non debet; sed tribuenda est Parocho, qui uti Rector Ecclesiæ de jure habet intentionem fundatam pro consequutione omnium spiritualium obventionum, quæ illi offeruntur: *Fanen. Exeq. Decr. S. Visit.* 30. *Maii* 1761. §. 2.

Nequaquam obstante ejusdem Parochi amovibilitate, quæ illi administrationem bonorum Ecclesiæ non adimit: *Ibid.*

Quum præsertim amotio Parochi fieri inconsulto Episcopo nequeat: *Ibid.*

Quoad administrationem, et percipiendi oblationes juris assistentia est pro Episcopo, quoties agitur de oblationibus factis Sacræ cuipiam Imagini extra districtum alicujus Parochiæ existenti, quemadmodum ea favet Parocho pro oblationibus, quæ fiunt in loco suæ Parœciæ: *Hieracen.* 16. *Martii* 1743. §. 15

In favorem autem Parochi non nisi ex decennali præscriptione jus acquiritur administrandi oblationes contra specialem Rectorem Ecclesiæ: *Ibid.*

Aliæ vero personæ Ecclesiasticæ, quæ juris adsistentia fnfultæ non sint, ex quadragenaria tantum consuetudine sive præscriptione, nullo licet titulo communita, sibi possunt adquirere hanc facultatem administrandi oblationes; quia contra eam præscriptionem jus non resistit vehementer, et ea videtur esse tacita offerentium voluntas, ut res Deo oblatas ille administret, qui administrare antea consuevit: *Ibid* §. 16.

Licet sodalibus competat administratio bonorum societatis, sed æque Episcopo competit jus visitandi confraternitatem, et ab eorum administratoribus rationes exposcendi: *Balneor. Admis. Alum.* 26. *Aug.* 1769. §. 12.

Episcopo etiam incumbit abusus tollere, ut societatum bona recte, et fideliter administrentur: *Ibid.*

Deficientibus exequutoribus testamentariis, nec aliis substitutis, devolvitur bonorum Ecclesiæ administratio ad Episcopum: *Camerinen.* 18. *Novem.* 1797. §. 14.

Administratio bonorum Capellaniæ, occasionaliter concessa Capellano, non extenditur ad ejus successores: *Urbev. Admin.* 20. *Sept.* 1794. §. 5.

Administratio Ecclesiæ in collegiatam erectæ ad Capitulum spectat: *Senogallien.* 18. *Junii* 1789. §. 11.

Canonici administrare debent massam conflatam ex bonis Ecclesiæ, e quibus Beneficiati participant ob servitium; ita tamen ut eam explorare etiam liceat Beneficiatis, et ii sint audiendi, siquid opponere circa eamdem administrationem velint: *Fan.* 6. *Junii* 1731. §. 7.

Liberum est Abbati veluti Superiori Ordinario alicujus Monasterii absque ullo penitus interventu, sive consensu Protectorum

œconomicæ ejusdem monasterii administrationis incumbere, suumque pro singulorum ejus Contractuum stipulatione consensum interponere: *Mediol. 12. Maji 1736. §. 11.*

Administratio Sacramentorum *Vide Episcopus §§. I. et II. Parochus §. I. Sacramentum §§. VI. et XXIV.*

§. I.

Administrator quoad cautionem, seu satisdationem.

Quilibet Administrator, isque potissimum, qui negotia gerit Ecclesiæ, satisdare debet: *Rip. Adm. 25. Aug. 1789. §. 5.*

Quilibet, qui aliena gerit negotia, satisdare tenetur, ne quid ejus dolo, aut culpa detrimenti Dominus capiat: *Ascul. 21. Jun. 1788. §. 11.*

Synodus Asculana Episcopum Maratta jussit, ne Administratores locorum Piorum admitterentur, nisi præstita idonea cautione, et coram Vicario Generali juraverint, se fideliter administraturos, et rationes reddituros, facta obligatione in forma Cameræ reliquatum solvendi: *Ibid.*

§. II.

Administrator de qua culpa teneatur.

Speciale est in acquisitione bonorum stabilium, quæ per Tutores, et Curatores, hæredes gravatos etc. fiat, non nisi de dolo, lataque culpa teneantur: *Rom. Del. On. 6. Maji 1786. §. 6.*

Et ratio est, cum periculosa sit emptionum materia, et prudentissimus quisque haud raro fallatur; ita ut neque ea satis sit diligentia quam solertes patresfamilias in rebus adhibent suis; hinc asperum Prudentibus visum est, secluso dolo, aut fallatia administratorem plectere, quod non bene pecunias investiverit: *Ibid. §. 7.*

Aliaque est ratio, quod nimirum incredibile est, Tutorem, similemque Legalem administratorem sine ulla sui utilitate in patrimonii perniciem conspirare velle: *Ibid.*

Hinc nisi de fraude, de dolo, de lata culpa doceatur, agi contra Legalem administratorem non potest, nisi ea exadverso probetur, cum id non sit præsumendum: *Ibid. §. 8.*

Sed non ex Legali administratione, sed ex stipulatu quis tenetur, qui conductus est mercede, et est exercitor, et gratia utriusque negotium susceperat: *Ibid. §. 10.*

Illi enim præstant levem culpam, quasi ejusmodi levis culpa id est civilis quædam inadvertentia sit præstanda in his, quæ celebrantur causa utriusque contrahentis: *Ibid.*

Accedit, quæ generaliter de omnibus sub necessaria administratione viventibus traduntur, et præsertim Ecclesiis, locisque piis, quod nimirum ex dolo, culpaque suorum officialium, seu administratorum haud teneantur: *Ibid. §. 11.*

§. III.

Administrator quoad Deputationem, et Electionem.

Deputatio in administratorem irrita est; tum quia facta ab illo, qui potestatem non habebat deputandi alios contra expressam testatoris voluntatem: *Ferrar. 15. Septembr. 1787. §. 7.*

Tum quia facta in testamento, quod ipse rogaverat: *Ibid.*

Legitimi piorum Legatorum, quæ Parochialibus Ecclesiis, vel pauperibus Parochiæ incolis relicta sunt, Administratores sunt Parochi, ideoque illorum nomine in judicio stare potest: *Ibid. §. 13.*

Constitui debet œconomus cum salario pro cura bonorum piæ hæreditatis, quam exe-

quutores nullum percipientes lucrum ab hæreditate gratuito ferre non debent: *Aquen. Erect. Capell.* 2. *Aug.* 1760. §. 6.

Administrator Eleemosynarum *Vide Eleemosynæ* §. *IV.*

Administrator Hospitalium *Vide Hospitale* § *II.*

§. IV.

Administrator quoad Jura, et Potestatem.

Tutoris instar vetitum est Administratori, et officialibus loci præsertim pii, sub pœna nullitatis, reique amissione, et quadrupli cum eo contrahere, cujus bona administrat: *Terrac. et Set.* 3. *Januar.* 1790. §. 6. *et* 9.

Et licet decretum Congr. deputata ab Innocentio XII. Pont. Max. respiciat dumtaxat Loca pia Urbis, consentaneum tamen est, dispositioni juris, ac ceteris etiam ex identitate rationis favere posset: *Ibid.*

Nonnulli autem opinantur, hoc decretum extendi non debet tanquam pœnale ad Civitates extra Romanum districtum: *Ibid.*

Non aliter administratoribus Fabricæ S. Petri jus est transigendi super Legatis ad pias causas relictis, quam si, et dies, vel conditio adimplendæ voluntatis morientium advenerit, et certum temporis spatium hæredibus, aliisve gravatis pro ejusmodi præ voluntatis executione, vel pro impetranda ab Apostolica Sede illius commutatione, si ea nequeat executioni mandari, per Judicem præfiniatur: *Nul. Ter. Pont. Com volunt.* 5. *Maji* 1742. §. 6.

§. V.

Administrator quoad Onera in genere.

Administrator non tenetur propriis sumptibus prosequi litem pro implemento voluntatis testatoris: *Eug. Canon* 7. *Julii* 1770. §. 12.

Administratores tenentur impedire contractum, quem putant loco pio perniciosum: *Firm. Emphy.* 12. *Martii* 1799. §. 7.

Administratores, seu Officiales societatum aliorumque piorum locorum obstringuntur quidem bonorum fructus in pios usus a testatoribus præscriptos impendere; gestæque administrationis rationes Episcopo reddere, nequaquam vero ejus prævium consensum pro dictis froctibus erogandis expetere: *Juvenacen. Administ.* 2. *Junii* 1736. §. 2.

§. VI.

Administrator quoad reddendas Rationes.

Administratores omnes sive necessarii, sive voluntarii, tum legitimi, cum dativi ad redditionem rationum tenentur, et cogi possunt: *Tudet. Redd. rat.* 21. *April.* 1787. §. 3.

Maxime ubi res sit de administratoribus hæreditatis ad pios usus destinatæ: *Ibid.*

Is autem dicitur verus administrator, qui bona contrectat: *Ibid.* §. 5.

Si absolvi debeat administrator a petita redditione rationis, justam ille habuit causam non parendi præcepto: *Ibid.* §. 9.

Si contrarium erit, tunc solutio pœnæ justa de causa decreta fuit: *Ibid.*

Et decernenda est a die condemnationis: *Ibid.*

Semel reddita ratione quicunque administrator liberatur: *Vaden. redd. rat.* 3. *Aug.* 1765. §. 15.

Hinc Imperator Theodosius, et Valentinus rescripserunt: *semel securitatem de refusione munerum emissam, ab alio Judice non liceat refricari*: *Ibid.* §. 9.

Limitatur, nisi de errore calculi apertissime doceatur: *Ibid.* §. 10.

Vigore Tridentinæ *Sess.* 22. *cap.* 9. *de reform.* administratores tam ecclesiatici, quam laici locorum piorum tenentur singulis annis

reddere rationem administrationis Ordinario. *Favent. redd. rat.* 8. *Aug* 1772 §. 16 *et Eug. Jur. Visit.* 11 *Junii* 1 83. §. 12.

Quamvis administratores operum piorum ex dicto decreto teneantur singulis annis de administratis rationem Episcopo reddere, tamen id procedit, dummodo non fuerit aliter in ordinatione, vel in fundatione cautum atque præscriptum: *Cit. Eug.*

Et quamquam Concilium fundationum Leges præservaverit, nihilominus præservatio hujusmodi intelligenda est ad formam *Cap. Tua nobis de testam. ut scilicet non suffragetur administratoribus negligentibus: Cit. Favent* §. 17.

Præfatumque decretum Concilii præsertim cogit administratores fabricæ cujuscumque Ecclesiæ etiam Cathedralis ad reddendam singulis annis Ordinario rationem *Ascul.* 21. *Junii* 1788. §. 13 *et Bit. Eugeb.*

Id etiam cautum est a Jure Canonico: *Ibid.*

Ad perfectam rationis redditionem pertinet Librorum, et Scripturarum exhibitio, eaque expleta, quælibet cessat administrationis obligatio: *Ibid.* §. 14.

Idcirco Episcopus potest cogere piorum locorum, et Ecclesiarum administratores ad exhibendum, adsportandumque ad Palatium Episcopale, seu ad alium locum, ubi Episcopus stationis causa permaneat, administrationis Libros: *Cit. Favent.* §. 20.

A præcepto autem supradicto omnibus administratoribus tum Ecclesiasticis, tum Sacris impositum reddendi rationem singulis annis Tridentini Patres consuetudines, ac privilegia removerunt: *Forol.* 21 *Aug.* 1784. §. 11.

Nisi secus forte in institutione loci pii, vel Fabricæ Ecclesiæ expresse cautum esset: *Ibid.*

Si aliis ad id deputatis vigore consuetudinis, vel privilegii, aut constitutionis loci reddenda sit ratio, tunc cum iis adhibeatur etiam Ordinarius: *Ibid. et cit. Eug.* 12.

Et aliter factum minime administratoribus liberationes juvant: *cit. caus.* §. 18.

Ideo Episcopus potest exigere ab administratoribus locorum piorum redditiones rationis singulis annis non obstante contraria consuetudine immemorabili: *cit. Forol.* §. 2.

Administrator, et executores testamentarii piarum hæreditatum licet exempti compellendi sunt ad reddendam rationem Episcopo gestæ administrationis juxta Trid. decretum *Sess.* 22. *cap.* 8. *de reform.*: *Ascul. Com. Vol.* 20. *Januar.* 1776. §. 9.

Administrantes bona Monasteriorum sanctimonialium, etiam Regularibus subjectarum, et quomodolibet exemptarum, Episcopo loci rationem referre singulis annis gratis tenentur etiam juris remediis: *Pharaon. Jurisd.* 19. *Sept.* 1783. §. 4.

Et id cautum est *in Const. Inscrutabili Gregorii XV. Pont. Max. Ibid.*

Administrator satis suo muneri facere videretur, si iis rationem, a quibus fuit deputatus, reddere: *Narnien.* 13 *Jan.* 17 0. §. 8.

Sed administratores hospitalium rationem reddere debent Episcopo, et ad eam singulis annis cogi possunt: *Ibid.*

Qui simplicem tantum habet administrationem alicujus rei, jus ei tribuitur, ad id quod administrat: *Rom. seu Spolet. Sub. Dot.* 20. *Mart.* 17 0. §. 8.

Cujusvis Ecclesiæ presbyteri administratores bonorum, et redituum rationem, consuetudinibus, et privilegiis quibuscumque in contrarium sublatis, reddere debent: *Aliph. Red. rat.* 3. *Dec.* 1718. §. 2.

Quoad redditionem rationis Episcopo faciendam ab administratoribus hospitalium excipitur casus, in quo aliter cautum fuisset in institutione, et fundatione, nisi tamen

administratores esset negligentes in adimplenda mente fundatorum, *Senogallien.* 18. *Maii* 1726.

Et jurisdictio Episcopi circa redditionem rationis locum sibi vindicat, quoad administratores omnes locorum, operumque mero piorum, necnon hospitalium licet laicalium, et privatorum, quamvis illa omni qualitate ecclesiastica sint destituta: *Civit. Cast. Hosp.* 13. *Febr.* 1733. §. 6. 8. *et* 9.

Et explorati juris est, Episcopum posse condere statuta, legesque, ac condita reformare pro recto regimine, administratione, et directione hospitalium, aliorumque locorum piorum: *Ibid.* §. 7.

Ac quoad administrationis rationem reddendam Ordinario sublatæ sunt consuetudines, privilegia quæcumque in contrarium, nisi secus forte in institutione aliqua locis aliis ad id deputatis ratio reddenda esset, et tunc cum iis etiam ordinarius: *Ibid.* §. 10.

Administrationis ratio, quæ Tridentini decreto ordinario reddenda est, locum quoque habet, cum a patronis administratores constituti sint: *Savon.* 8. *Febr.* 1744. §. 14.

Amplia, neque contrariam consuetudinem, et usum quidquid obstare, cum illa a Tridentino improbetur, nisi saltem id expresse cautum in ipsa Ecclesiæ institutione, et ordinatione fuerit: *Ibid.*

Reliqua *Vide Redditio rationis.*

§. VII.

Administrator quoad Remotionem.

Administrator negligens administratione privandus est: *Urbev. Adm.* 20. *Sept.* 1794. §. 2.

Nec facile post præstitum consensum deputationi alterius administratoris redintegrari debet: *Ibid.*

Ad removendum administratorem nedum levis, et levissima negligentia, sed simplex etiam sufficit suspicio: *Narnien.* 31. *Januar.* 1790. §. 9.

Admissio *Vide Examen* §. *II. Presbyteri* §. *I. Professio religiosa* §. *V.*

Adoptio.

Ad perfectam adoptionem solemnitates a jure civili præsciptæ sunt: *Hort. Dispen.* 25. *Sept.* 1734. §. 9.

Ad rem jus *Vide Jus* §. *III.*

Adulterium quoad probationem.

Criminis adulterii probatio deficit, cum imputatum crimen non aliunde desumitur, quam ex ore ipsius mulieris, quæ velut propriam turpitudinem pandere non erubescens, rejici meretur: *Cracovien. Paroch.* 10. *Febr.* 1770. §. 6.

Alii testes ad id adducti omnino sunt despiciendi, quando non aliter deponunt, quam de auditu ab eadem muliere: *Ibid.*

Præsertim, quia his obluctantur alii testes pro exclusione delicti inducti, qui prævalere debent, nedum scientiæ, quam allegant, sed etiam quia magis verosimilia referunt: *Ibid.*

Neque testis est admittendus, qui fuerat rejectus, et de nullitate illius examinis protestatus est contra suum procuratorem, qui examini consenserat, quique in committendo nullum ei præjudicium inferre potuit: *Ibid.* §. 7.

Adultus *Vide Sacramentum* §. *II.*
Ædificatio *Vide Ecclesia* §. *IV.*
Ægrotans *Vide Episcopus* §. *IV.*
Æquatio *Vide compensatio.*
Æstimatio *Vide bona* §. *VI.*

§. I.

Ætas in genere.

Ætas filii potest demonstrari, saltem in linea non levis præsumptionis, et admini-

culative ex teſtimonio parentum: *Mont. Polit. Erect. Capell. 2. Dec. 1741. §. 4.*

Regulariter enim ad probandam ætatem admittuntur familiares, et conſanguinei: *Ibid.*

Ætas in Beneficiis *Vide Beneficia Eccleſiaſtica §. V. Eccleſia Parochialis. §. I.*

Ætas in Canonicatibus *Vide Canoncatus §. I.*

Ætas in Dignitatibus *Vide Dignitates Eccleſiaſticæ §. I.*

Ætas quoad Diſpenſationem *Vide Diſpenſatio §. II.*

Ætas in Matrimonio *Vide Matrimonium §. XXIII.*

Ætas in Ordinibus *Vide Sacramentum Ordinis §. II.*

Ætas in Profeſsione Religioſa *Vide Profeſsio Religioſa §. III.*

§. II.

Ætas Senilis.

Ætatem ſenilem incipere ab anno 50. omnes conveniunt: *Barch. 19. Sept. 1767. §. 5.*

Tamen ſenectus non tantum ex annorum numero eſt ſpectanda, ſed etiam a valetudine, a viribus, ab anteactæ vitæ conſuetudine, omniaque judicio, et prudenti judicantium arbitrio æſtimanda ſunt: *Ibid. §. 6*

Ætas in Sponſalibus *Vide ſponſalia §. V.*

Ætatis Defectus *Vide diſpenſatio §. II.*

Affectio.

Affectio teſtatoris erga Regulares oſtenditur ex voto habitus illorum in funere adhibendi: *Lisbon. Appl. 27. Nov. 1790. §. 2.*

Et ex eximia in Capellam ipſorum largitione, quæ præcipuam quoque erga Eccleſiam præfert voluntatem: *Ibid.*

Præſertim ſi etiam quibus adnexum eſt, per tantam Capellæ ſolicitudinem conſulere teſtator voluerit: *Ibid. §. 3.*

Affectio, et charitas teſtatoris præſumpta abeſt erga eum, qui ſecundum juris civilis computationem non eſt quarto gradu fundatori conjunctus: *Imolen. 27. Febr. 1768. §. 9.*

Reliqua *Vide Beneficia Eccleſiaſtica §. III.*

Affinitas.

Affinitas eſt perſonarum proximitas ex coitu proveniens, omni carentium parentela: *Aſcul. Matrim. 4. Julii 1768. §. 9.*

De jure antiquo matrimonium usque ad ſeptimum gradum dirimebat: *Ibid.*

At novo, et hodierno jure affinitas ex copula licita, ideſt conjugali, dirimit matrimonium usque ad quartum gradum: *Ibid.*

Illa vero, quæ oritur ex copula illicita ideſt fornicaria, vel adulterina ſolum dirimit matrimonium usque ad ſecundum gradum: *Ibid.*

De modo autem probandi inpedimentum affinitatis, communiter diſtinguitur, vel agitur de matrimonio nondum contracto, et tunc ad illud impediendum levis ſufficit affinitatis probatio: *Ibid. §. 10.*

Vel agitur de matrimonio jam contracto dirimendo, et tunc requiritur probatio pleniſsima: *Ibid §. 11.*

Quum agitur de inito matrimonio diſsolvendo, non ſufficit uniſona confeſsio utriusque conjugis de contracta affinitate; etiamſi pars viciniæ eamdem acclamaret: *Ibid §. 12.*

Ac in eodem judicio audiendi non ſunt niſi teſtes probatæ vitæ, et opinionis: *Ibid. §. 13.*

Ad inducendam affinitatem, ex qua matrimonii impedimentum oriatur, requiritur, ut copula ſive conjugalis, ſive fornicaria perfecta fuerit, et ſufficiens ad generationem prolis: *Baln. Imp. 12. Maji 1770. §. 7.*

Affinitas mulieris ex copula illicita orta non protenditur ad consanguineos viri, cum quo illa turpem habuit consuetudinem qui est avunculus illius, cumque matrimonium initura est dictæ mulieris filia: *Pient. Mat.* 20. *Mart.* 1734. §. 10.

Affinitas nullam parit actionem pro alimentis contra hæreditatem amitæ, neque danda est ex æquitate, ne hujusmodi exemplo excitentur alii ad reparandam hæreditatem: *Bononien. Affig.* 21. *Junii* 1760. §. 7.

Affinitatis Impedimentum *Vide Matrimonium* §. *XXVI.*

Affinitatis Impedimentum quoad Dispensationem *Vide Dispensatio* §. *XIII.*

Affrancatio *Vide Emphyteusis* §. *I.*

Aggregatio *Vide Sodalitium* §. *I.*

Agnationis Contemplatio.

Agnationis contemplationem non probant simplices conjecturæ: *Fulg. Conc.* 26. *Martii* 1791. §. 11.

Præcipuum contemplatæ agnationis argumentum est fœminarum exclusio per modum regulæ: *Ibid.*

Simplex masculorum mentio prædilectionem denotat masculini sexus: *Ibid.*

Distincta fœminarum vocatio post extinctam lineam masculinam, rigorosam inducit masculorum vocationem: *Ibid.* §. 12.

A godere Vide Contractus §. *XI.*

Agricolæ.

Agricolæ sunt Parochiæ incolæ Ecclesiæ Cathedralis: *Andrien.* 30. *Aug.* 1766. §. 12.

Agricolæ, Advenæ, Forenses in Ecclesiæ Cathedrali unica Parochiali suscipere Sacramenta, et ibi sepeliri, si decedant absque electione sepulcri, debent: *Ibid.* §. 26.

Alienandi Facultas.

Non aliter ad actum deducta censetur alienandi facultas, quam per expressam declarationem: *Asc. Cap.* 27. *Febr;* 790. §. 5.

Tributa alienandi facultate uti noluisse censetur, qui de re alienabili non disponit: *Ead.* 3. *Martii* 1792. §. 7.

Facultates alienationum, hypothecarum, locationum, et aliorum contentorum in decreto de rebus regularium non alienandis, privative spectant ad S. Congr. Concilii: *Neapol. seu Caren.* 18. *Dec.* 1727. §. ult.

Facultas alienandi bona Ecclesiæ regulariter non conceditur: *Macer. Benepi.* 26. *Aug.* 1780. §. 4.

§. I.

Alienatio in Genere.

In bonorum ailenatione, quæ tangit singulorum interesse, melior est conditio prohibentis: *Firm. Emph.* 21. *Julii* 1792. §. 6.

Alienatio fundi legati pii dolo fit, cum certa est scientia substituti, et vocati, quæ scientia ex ipso instrumento donationis haberi potest: *Urbin. Red. On.* 14. *Mart.* 1744. §. 11.

Alienatio quoad Consensum *Vide Consensus* §. *II.*

§. II.

Alienatio Bonorum Ecclesiæ quoad Prohibitionem, et Beneplacitum Apostolicum.

Quælibet Bonorum Ecclesiæ, aut beneficii interdicta est alienatio: *Lauretana Null. Contr.* 30. *Aug.* 1788. §. 8.

Idemque de reditibus beneficii sub pœna nullitatis decernitur: *Ibid.*

Alienatio bonorum Ecclesiæ sine justa causa, et debita solemnitate prohibita, est tum jure divino: *Senogall.* 10. *Febr.* 1770. §. 4.

Tum jure Canonico: *Ibid.*

Nomine alienationis autem intelligitur omnis actus, ex quo directum, vel utile alicujus rei dominium, aut illius jus, seu usu

fructus, in alterum transfertur, vel damnum quomodocumque Ecclesiæ irrogatur: *Ibid.*

Alienatio bonorum beneficii absque beneplacito apostolico interdicitur in *Extrav. ambitiosæ de reb. Eccl. non alien. in 6.*: *Cervien. 24. Maii* 1788. §. 12.

Ideo ex dicta dispositione ad validam alienationem bonorum Ecclesiæ, seu loci pii, requiritur beneplacitum apostolicum: *Terrac. et Set. 23. Jan.* 1790. §. 10.

Et huic omnes subjiciuntur Ecclesiæ, monasteria, conservatoria, aliaque loca pia auctoritate Ordinarii, multo magis Summi Pontificis erecta: *Ibid.*

Neque ex contraria suppletur observantia: *Ibid.*

Et antequam beneplacitum apostolicum superveniat, locus est in favorem Ecclesiæ aut loci pii, pœnitentiæ: *Ibid.*

Imo beneplacitum apostolicum omnino est necessarium in alienationibus rerum, quæ ad pios usus sunt destinatæ: *Vicen. Assign. 20. Novem.* 1762. §. 5.

Et bona Ecclesiæ nec alenari, nec distrahi, nec eorumdem commoditas locari valent sine beneplacito apostolico: *Constan. Decim. 7. Jul.* 1781. §. 9.

Ita ut si deficiat, nullus, et irritus fit contractus: *Ibid.*

Qua nullitate considerata, omnia in pristinum redeunt: *Ibid.* §. 10.

Nec præsumitur intervenisse ex lapsu triginta annorum cum observantia, sed requiritur centenaria: *Ibid.*

Beneplacitum Apostolicum necessarium in alienationibus bonorum Ecclesiæ non requiritur etiam in Ecclesiæ obligationibus: *Pisaur. Rescissi. Cont. 30. Jan.* 1762. §. 7.

Præsertim in obligationibus emissis pro celebratione Missarum, quarum onus etiam perpetuum a Regularibus suscipi potest de licentia sui Provincialis, seu Generalis: *Ibid.*

Item Universæ bonorum Ecclesiæ alienationes sine beneplacito Apostolico prohibentur, præterquam de rebus, et bonis in emphyteusim ab antiquo concedi solitis: *Faven. Emph. 18. Aug.* 1787. §. 8.

Ad constituendum solitum licet duæ saltem requirantur emphitenticæ concessiones per 40. annos observatæ: *Ibid.*

Tamen hoc procedit in minus solemnibus investituris; nam una omnino sufficit, si cum beneplacito Apostolico expleta fuerit: *Ibid.*

At vetitum est Rectoribus Ecclesiarum quamcunque alienationem bonorum Ecclesiæ facere in favorem eorum, qui cum ipsis sanguine conjuncti sunt: *Auxim Emph. 29. Nov.* 1783. §. 4.

Imo Alex. VII. Pont. Max. *Const. In suprema* jussit, ut in Urbe Beneficiati neque emphyteusim, neque locationis titulo possint bona suorum beneficiorum concedere propriis consanguineis, vel affinibus, usque ad tertium gradum inclusive: *Ibid.*

Vetita est Ecclesiis, locisque piis quæcumque bonorum, et rerum immobilium alienatio: *Fanen. 10. Jan.* 1784. §. 27.

Paulus II. Pont. Max. plura statuit ad coercendam Ecclesiasticorum libertatem super alienatione bonorum Ecclesiæ: *Ibid.*

Et decernit vacare beneficia quæcumque illorum, qui bona, et res dictorum beneficiorum alienarunt: *Ibid.*

Id ipsum confirmavit Concil. Trid. *Sess. 22. Cap. 11. de reform. Ibid.*

Emphyteusis sub alienationum genere comprehenditur ex auctoritate Justiniani: *Firm. Trans. 10. Dec.* 1785. §. 12.

Item si per transactionem contrectata est emphyteusis, standum est regulæ generali, cui fas non alienare, eidem transfigere nefas est: *Ibid.*

Beneplacitum apostolicum in alienatione bonorum Ecclesiæ potest quandocunque im-

petrari, si terminus præfinitus non fit ad illud impetrandum: *Novar.* 12. *Dec.* 1761. §. 5.

Beneplacitum apostolicum in contractu, qui tendit ad utilitatem Ecclesiæ, vel Ecclesiastici denegari non debet: *Null. Subl. Benep. Apo.* 16. *Junii* 1781. §. 6.

Si testator alicui pro loco bona sua reliquerit, atque alium pium locum substituerit, eo casu, quo bona prædicta distraherentur; si tamen illorum venditio in compendium instituti pii loci recasura sit, tunc vel Judicis officio, vel petita venia, bona distrahi poterant obstante testatoris prohibitione, atque substituti dissensu: *Bonon. Benepl.* 14. *Martii* 1744. §. 4.

In alienatione rerum cum utilitas manifesta sit sive ex redituum copia emendorum bonorum, vel ex majori pretio reducenda, spreto substituti beneficio venia est indulgenda: *Ibid.* §. 5.

Inter duas Ecclesias pro alienatione non requiritur beneplacitum apostolicum: *Civit. Cast.* 15. *Junii* 1798. §. 6. 7. 8.

Cessat enim finis *Extrav. Ambitiosæ*, ne bona scilicet Ecclesiæ convertantur in usus profanos: *Ibid.*

Neque aliter sentiendum ex notissimo decreto Urbani VIII. Pont. Max.; nam excepti in eo casus a jure permissi censentur: *Ibid.*

Bonorum Ecclesiæ alienationes etiam lato modo sumptæ pluribus Conciliorum decretis, ac Summorum Pontificum constitutionibus vetitæ sunt: *Veliter. Permut.* 8. *Aug.* 1771. §. 7.

Verum eas ex justa, et rationabili causa Romanus Pontifex permittere consuevit: *Ibid.*

Quodsi hominis prohibitio superaccesserit, tunc alienandi facultas difficilius solet impertiri: *Ibid.*

Quia decedentium voluntas nonnisi raro, et quando magna Ecclesiæ utilitas, vel necessitas urget, immutanda est: *Ibid.*

Quamcumque tamen hominis prohibitionem nonnulli spernendam esse existimant: *Ibid.*

Si nulla honesta, et laudabili causa nitatur, ne Ecclesia deterioris sit conditionis, quam hæredes extranei, quibus a prohibitione recedere ea deficiente permittitur: *Ibid.*

§. III.

Alienatio Bonorum Ecclesiæ quoad solemnitates, et quando illæ non requirantur.

Extravagantis *Ambitiosæ* dispositio in alienationibus procedit bonorum Ecclesiasticorum, quæ ad Ecclesias pertinent, et loca pia auctoritate ordinarii erecta, non item bonorum, quæ in simplices usus pios sunt destinata, ac laicalem retinent qualitatem: *Ferrar.* 16. *Febr.* 1788. §. 1.

In alienatione bonorum Ecclesiæ, quæ fit auctoritate, et scientia Pontificis, nec alia requiruntur solemnia, nec opus est distincto alio beneplacito apostolico: *Imol. Val. Cens.* 23. *Nov.* 1743. §. 5.

Alienationes bonorum confraternitatum, quæ auctoritate Episcopi sunt erectæ, permitti sine solemnitatibus non possunt, iisdemque legibus, quibus Ecclesiarum bona subjacent: *Meliten. Perm.* 9. *Jul.* 1774. §. 8.

§. IV.

Alienatio quoad Validitatem, vel Nullitatem.

Potissimum caput nullitatis alienationis desumi potest ex defectu utilitatis, quæ in alienatione rerum Ecclesiæ, evidens esse debet et certa: *Terracinen. et Setina* 25. *Jan.* 1790. §. 11.

Ad validam bonorum Ecclesiæ alienationem, spectanda potissimum est alienantis utilitas: *Benev.* 4. *April.* 1789. §. 7.

Valide fieri non potest alienatio per contractum perpetuæ emphytensis bonorum in pios usus destinatorum absque beneplacito apostolico: *Ferrar.* 15. *sept.* 1787 §. 7.

Multo magis, si alienata fuerunt ordinaria Episcopi auctoritate, postquam res delata erat ad S. Congr. Concilii: *Ibid.*

Nulla est alienatio hortuli, et ædificatio in eo facta sine beneplacito apostolico: *Ascul. Ben pl. Apos.* 10. *Maji* 1755. §. 2.

Præsertim eo casu, quo Ecclesia alicui servituti sit subjicienda: *Ibid.*

Neque hoc beneplacitum præsumi potest lapsu 30. vel 40. annorum, sed requiritur centenarii temporis spatium post Const. Urbani VIII. Sum. Pont. *Ibid.*

§. V.

Alienatio bonorum Ecclesiæ quoad Utilitatem, vel necessitatem.

Regula juris est, bona Ecclesiæ vel alicui pio operi subjecta, non esse alienanda, nisi urgente necessitate, et utilitate Ecclesiæ, vel operis pii: *Rom. Alien. Dom.* 14. *Martii* 778. §. 6.

Ita ut si necessitas urgeret ad illorum alienationem deveniendi, alienatio fiat cum utilitate, non autem cum detrimento Ecclesiæ, vel pii operis: *Ibid.*

Et licet facultas alienandi bona Ecclesiæ regulariter non concedatur, permittitur, si urget aes alienum, vel alia necessitas: *Macer. Benep.* 26. *Aur.* 1780. §. 4.

Item si evidens Ecclesiæ occurrat utilitas: *Ibid.*

Denique si bona non reddant fructus nisi magnis cum expensis: *Ibid.*

Immo alienatio bonorum ecclesiasticorum permittitur concurrente necessitate, vel utilitate: *Ascul.* 7. *Junii* 1788. §. 5. *Ancon. Vend.* 21. *April.* 1792. §. 3. *Arimin. Vend.* 15. *Sept.* 1792. §. 6. *Cornet. Susp. Oner. Miss.* 20. *sept.* 1788. §. 8. *Civit. Cast.* 15. *Junii* 1793 §. 6. *S. Miniat.* 20. *sept.* 1794. §. 2.

Ideo permittitur alienatio bonorum Ecclesiæ vel ex urgenti necessitate: *Ben.* 4. *Apr.* 1789. §. 9.

Vel ex evidenti utilitate: *Ibid.*

Cæsionis sylvæ necessitas ex prohibita Minoribus Observantibus possessione bonorum desumi necessitas potest: *Ibid.*

Utilitas ex majori per emphyteusim quæsito canone in manutentionem sacrarii, cui licet hujusmodi accipere præstationes absque Minoriticæ paupertatis læsione: *Ibid.*

Deficit necessitas, si retinere potuissent Minoritæ, & possent sylvam in proprium usum, dummodo fructus non distrahant: *Ibid.* §. 10.

Ac permittitur alienatio bonorum Ecclesiæ accedente necessitate, vel utilitate, nisi dissensus obsit patroni simul, et administratoris: *Cit. Ancon.*

Et venia alienandi petita a simplici patrono refertur ad honestatem: *Ibid.*

Deest autem in alienatione utilitas, si pretium sit æstimatione minus, ejusque solutio in annos dilata: *Cit. Arimin.*

Quum domus prorsus inutilis sit, et deficiant ad eam restaurandam nummi; nec pares impensis haberi possent fructus; alienatio permititur: *cit. Cornet.*

Hac de causa permittitur semper alienatio, si aliqua concurrat justa, et rationabilis causa: *Reg. Perm.* 3. *Jul.* 1784. §. 4.

Si autem hominis prohibitio accesserit, tunc difficilius alienandi facultas conceditur: *Ibid.*

Et ratio est, quia decedentium voluntates, nonnisi raro, et quando magna Ecclesiæ utilitas, vel necessitas concurrit, immutandæ sunt: *Ibid.*

Verum quæcumque hominis prohibitio

ſpernenda eſt, ſi nulla honeſta, et laudabili cauſa nititur: *Ibid.*

Et ratio eſt, quia Eccleſia non debet eſse deterioris conditionis, quam hæredes extranei, quibus permiſsum eſt prohibitionem despicere, quatenus tamen honeſtæ et laudabili cauſæ non adhæreat: *Ibid.*

Quum directi dominii abdicatio vera eſset alienatio, ideoque evidens requiritur Eccleſiæ utilitas, ut permittatur: *Feretrana* 18. *Julii* 1789. §. 3. 25. *Junii* 1891. §. 5.

Cum duo potiſsimum quoad alienationem bonorum pii operis ſpectanda eſsent, neceſsitas, et utilitas: *Camerin.* 15. *Septemb.* 1787. §. 4.

Utrumque concurrit, ſi prædia facile locari, neque reddere valeant fructum, qui ex unico, vel pluribus prædiis unitis percipi poſſit: *Ibid.*

Utilis ex cauſa ea cenſenda alienatio eſt, quæ fit ab Eccleſia ob juſtam grati animi, et meriti remunerationem erga ipſam præſtiti: *Strigonien.* 17. *Dec.* 1718. §. 6.

Ut fratrum indigentiis ſuccurrantur, alienari poſsunt mobilia, et immobilia iis modo licito relicta absque Sedis Apoſtolicæ beneplacito: *Ord. S. Franc.* 18. *Martii* 1719. §. 3.

Ad alienationem directi dominii requiritur neceſsitas, atque utilitas: *Fulgin.* 29. *Aug.* 1789.

Spectanda eſt Capellaniarum utilitas, ob quam bonorum Eccleſiæ, vel pii operis alienatio conceditur: *Macer.* 14. *Martii.* 1789. §. 3.

Alienatio Terralarum inter ſe diſsitarum ad unum acquirendum prædium tribuitur: *Aſcul.* 5. *Junii* 1790. §. 7.

Utilitate evidenti accedente emphyteuticus permittitur contractus, vel quælibet alia bonorum Eccleſiæ alienatio: *Senog. Emph.* 18. *Sept.* 1790. §. 6.

Ad majorem dimetiendam utilitatem, non major dumtaxat Canonis quantitas, ſed reliquæ etiam ſpectandæ ſunt conditiones, quæ meliorem conjunctim reddant oblationem: *Ibid.*

Præ ceteris in concedenda emphyteuſi ſpectanda eſt offerentium qualitas, isque præferri debet, qui opibus, ac bona præſtat fide *Ibid.* §. 7.

Ab Extrav. *Ambitioſæ* paſſim recedi poteſt, quando alienatio in evidentem vergit Eccleſiæ utilitatem: *Velit. Ferm.* 3 *Auguſt.* 1771. §. 3.

Alienationi bonorum ad pias cauſas ſpectantium ſemper locus eſt, ſi utilius pretio bonorum, quæ tenues reditus ferunt, bona emantur, quæ tot reditus præſtent, quibus Teſtatoris voluntati obtemperari poſſit: tunc enim bona potius diſtrahenda ſunt, quam onus impoſitum minuendum: *Spol. Cap.* 14 *Martii* 1744. §. 5.

Et dicta alienatio permitti debet, etiamſi Patroni repugnent; cum ex illa alienatione, novaque exemptione nullum detrimentum inferatur juripatronatus: *Ibid.*

Imo ſi diſtractio bonorum ea fiat ratione, ut ex. gr. emptione aliorum bonorum parentur redditus, quibus eleemoſyna ſacrorum congrua compendi fiat, tunc non appellatur alienatio, ſed naturam induit permutationis, et ſubrogationis bonorum, quæ etiam a teſtatore tali cogente neceſſitate expeteretur: *Ibid.* §. 6.

Amplia, quod inſimili alienatione oblationes, quæ fiunt, illæ utiliores cenſendæ, et admittendæ ſunt, quæ reſpondent cauſæ, rationi, et fini, ob quem fit alienatio: *Ibid.* §. 8.

Alienationis Prohibitio.

Alienandi prohibitio, deficiente perpetuo fidei commiſso, vel ratione conſervationis

bonorum in familia, non extenditur ad ulteriores hæredes: *Aprut.* 19. *Majl* 1787. §. 4.

§. I.

Alimenta in Genere.

Alimentorum nomine veniunt medelae, aliaque ad vitam necessaria: *Senogall.* 8. *Junii* 1765. §. 21.

Alimenta, et Livellum pari passu ambulant: *Comen.* 22. *Novem.* 1721. §. 2.

Super alimentis, quæ testamento, vel codicillis fuerint relicta, interdictum est, ullo modo contrahere, nisi accedat auctoritas judicis, ad præcavendas fraudes, sive improvidas distractiones, ex quibus remaneat alimentarius necessario destitutus: *Rom. seu Januen. Assugn.* 5. *Maii* 1742. §. 6.

Adeoque jus alimentorum assistens in solo usu, ita inhæret ossibus alimentarii, eumque tantum respicit, ut minime transferri possit in alium: *Ibid.*

§. II.

Alimenta quoad Jus.

Patrono pauperi competit jus alimentorum ex textu expresso: *Colet.* 29. *Novem.* 1766. §. 9.

Quod jus ampliatur ad illius hæredes, sive consanguineos, sive etiam extraneos, in quos jus patronatus transivit: *Ibid.*

At nullum jus habet patronus alimenta assequendi super Capellania, nisi probet gravissimam suam inopiam: *Ravenaten.* 8. *Jul.* 1775. §. 7.

Verum ad obtinenda alimenta nec paupertas nec cognatio ad hunc effectum rigorosas exigunt probationes: *Panorn.* 26 *Martii* 1763. §. 6.

Petens tamen alimenta ratione egestatis, cedere tenetur pio operi suos reditus: *Ibid.* §. 7.

Nepos pauper agere valet pro alimentis adversus Patruum *Rom. seu Null. Jud.* 19 *Jan* 1793 §. 4.

Parentes omnes obligat virilis sexus ad præstanda alimenta: *Ibid.*

Non autem cogi possunt jure actionis, qui non sunt agnati: *Ibid.*

Jus alimentorum communiter numeratur inter fructus patronatus, imo veluti præcipuus, & inseparabilis: *Ad. Camerin.* 11. *Aug.* 1784. §. 3.

Ad assequenda alimenta requiritur paupertas: *Ibid.*

Et paupertas non debet esse extrema, sed sufficit talis, ut patronus vivere nequeat habito respectu ad ejus gradum, & conditionem: *Ibid.*

Subsidiaria actio ad assequenda alimenta in favorem nobilis mulieris competit contra bona hæreditaria soceri, cum is in subsidium adserenda onera filio inhærentia teneatur: *Cæseraug. Matr.* 23. *Febr.* 1771 §. 4.

Et etiam Privignus tenetur in subsidium alimenta præbere Novercæ in paupertatem delapsæ: *Ibid.* §. 5.

Multo magis, si Privignus in bonis universis, tum liberis, tum fidei commissis, tum etiam feudalibus successerit: tenetur vel ex naturali æquitate, vel ex subsidiaria actione alimenta præstare nobili Novercæ, quæ viduitatis statum servavit: *Ibid.* §. 6.

Ambigi nequit alimenta sive jure actionis sive officio judicis præstanda esse a die motæ litis, et multo magis a die expressæ petitionis: *Ibid.* §. 9.

Et Privignus in subsidium ad alimenta tenetur, licet hodie datum sit filiis beneficium abstensionis, quando tamen non probetur eo usum fuisse Privignum: *Ibid.* §. 11.

Alimenta quoad Patronos *Vide Patronus* §. *IV.*

§. III.

Alimenta quibus, et a quibus sint praestanda.

Canonica æquitas ex fructibus beneficii pauperibus patronis alimenta decernit: *Lucana.* 17 *Januar.* 1789. §. 5.

Ideo his debita sunt alimenta, et ab Ecclesia subministranda: *Rom. subst. Dot.* 8. *Aug.* 1767. §. 7. *Segusien. Redut. Miss.* 26. *Martii* 1791. §. 7. *Camerin.* 21. *Aug.* 1784. §. 8. *Barchin.* 16. *Decemb.* 1769. §. 9. *Lucan.* 17. *Jan.* 1769 §. 5.

Et ratione beneficiorum patrono egeno debentur alimenta ex fructibus beneficii, quia correspectivum ei imminet onus reparandi Ecclesiam ejusque necessitatibus occurrendi: *Imolen.* 27. *Febr.* 1768. §. 10.

Quare si Patrono non incumbat onus prædictum, nec etiam respondentia alimenta petere potest, præsertim si valde tenues sunt beneficii reditus: *Ibid.*

Et alimenta ex reditibus Ecclesiæ non solum patrono pauperi, sed ejus quoque uxori, et filiis sunt subministranda: *Ead. Cum.*

Nam præ omnibus ex beneficiis, et legatis piis indigentes patroni, et descendentes fundatoris alendi sunt: *Ferrar. Red. Miss. et Abs.* 29. *Nov.* 1788. §. 4.

Si eorum angustias fundique legati prævidisset dispersionem, aut pium non reliquisset legatum, aut minorem Missarum numerum ad parandam illis alimoniam demandasset: *Ibid.*

Et æquitas Canonica trahi potest non solum ad consanguineos, sed etiam ad hæredes fundatoris: *cit. Lucana.*

Si enim hic viveret, haud fortasse pateretur, ut integrum maneret legatum, et descendentes ex prædilecta ejus sorore perirent fame: *Ibid.*

Ceterum alimenta pauperibus patronis, aut consanguineis ex beneficio etiam pleno debentur: *Ibid.* §. 6.

Jus ea consequendi, quod patrono competit ex sacrorum benignitate protrahitur etiam ad hæredes quantumvis extraneos, in quos patronatus devenerit: *cit. Barchin.*

Patrono non debentur alimenta, si habeat fratrem divitem, vel salva honestate possit sibi victum ex industria quærere: *cit. Camerin.* §. 4.

Alimenta patrono suppeditanda sunt ab Ecclesia, seu beneficiato solum ex superfluis: *Ibid.* §. 5.

Propterea Ecclesia, vel beneficiatus debet prius providere propriæ necessitati, et cultui divino, ac deinde si quid supererit, patrono succurrendum: *Ibid.*

Alimenta non propter dotem, sed propter obsequia matrimonialia debentur: *Rom. Subs. Dot.* 7. *Junii* 1728. §. 7.

Non solum fundatori, et ejus filiis sunt alimenta præstanda, sed etiam patronis extraneis, quum textus *in can. quicumque* 16. *quæst.* 7. non taxative, sed demonstrative loquatur: *Comen.* 22. *Novem.* 1721. §. 7.

Cedere debet consanguineus pauper suos redditus operi pio, ut ab eo alimenta consequatur: *Panorm.* 26. *Martii* 1763. §. 8.

Alimenta decreta fuerunt pauperibus consanguineis, ex hæreditate relicta ad pios usus: *Ragus.* 30. *Julii* 1763.

Ex æquitate canonica, converti valent piorum operum reditus, in pauperes Testatoris consanguineos alendos: *Rom.* 17. *Jan.* 1789. §. 5.

Alimenta debentur pauperibus puellis a testatore quomodocumque descendentibus ex parte bonorum, quæ in Ecclesiam collata fuere ab eorum auctoribus: *Sutrin. Dotis.* 17. *Jun.* 1780. §. 6.

Maxime si accedat voluntas fundatoris im-

minuendi opus pium, imminutis reditibus: *Ibid.*

Præstatio alimentorum denegare non potest illi, qui probat suam descendentiam a testatore, et constat de gravi suæ familiæ paupertate, cui pii legati fundator prospexisset, si illam prævidere potuisset: *Rom. Alim.* **12.** *Martii* **1774.** *§.* **2.**

Maxime quia res est de alimentis præstandis optimæ indolis adolescenti, et ex causa studiorum, quam æque privilegiatam dicit, ac causam dotium: *Ibid.*

Et fructus pii legati nequaquam converti potest in causam alimentorum pro masculis, qui nunquam fuerunt a donante contemplati: *Ibid.* §. 5.

Patruus Nepotem, et e converso Nepos Patruum egentem alere tenetur, juxta veram, et in praxi receptam opinionem: *Mutinen.* 13 *Junii* 1722. §. 7.

Putant aliqui onus hoc esse personale, et sic minime ad hæredes transire: *Ibid.*

Aliqui vero tenent esse reale, et sic transire ad hæredes, et bona afficere: *Ibid.*

Contrarias has opiniones alii media via conciliant, quod opus hoc videlicet rigorose loquendo sit personale, sed quod ex æquitate supremi Magistratus reale fieri possit: *Ibid.*

§. IV.

Alimenta ex quibus bonis præstanda.

Patrono pauperi debentur alimenta super fructibus bonorum patronatui subjectorum, in quibus adest originaria alendi obligatio: *Rom. Alim.* 19. *April.* 1777. §. 5.

Iisque deficientibus detrahuntur alimenta ex altera redituum medietate in tot subsidiis dotalibus eroganda: *Ibid.*

Est voluntas testatoris conjectata, ut potius alere suos descendentes, quam dotandi puellas incertas testator voluerit: *Ibid.*

Non est locus conjecturis super altera medietate redituum, neque exempla capienda, ubi pro libertate mens, et voluntas testatoris cedentis apertissima est: *Ibid.* §. 7.

Fortius si cedens non est ascendens, sed traversalis, cujus patrimonium nec ad dotes, nec ad alimenta in favorem collateralium subjicitur: *Ibid.*

Alimenta subsidiaria decernuntur super bonis primogenituræ in favorem descendentis ad illam vocati in defectum lineæ primogenialis: *Rom.* 12. *Junii* 1762. § 4.

§. V.

Alimenta quoad Quantitatem et Taxationem.

Alimenta non ad meram victus necessitatem, sed ad cultum etiam secundum personæ conditionem dari oportet: *Rom. subs. Dot.* 26. *Martii* 1768. §. 5.

Alimenta nobilibus descendentibus pauperibus puellis pro decentia gradus a legato pio sunt subministranda: *Rom. seu Januen. Assig.* 28. *Febr.* 1761. §. 3.

Scuta centum haud sufficientia sunt pro necessariis alimentis, præsertim Canonico viro nobili, et cæco, cui inhumanum reditus imminuere foret: *Cæsen. Ind.* 12. *Jan.* 1760 §. 3.

Alimenta nobili mulieri præstanda sunt habito respectu ad splendorem familiæ, ad qualitatem, et dignitatem personarum, ac pro viribus matrimonii, et quidem a die, qua petita fuerunt: *Cæser. Aug., Matri.* 23. *Febr.* 1771. §. 4.

Alimenta, quæ servo sunt legata cum libertate, cum stent principaliter in obligatione, debentur a die obitus testatoris; etiamsi hæres sine mora, id est sine judiciali interpellatione, tardius præstet libertatem: *Rom. Jur. Nom. et Accep. Puell.* 4. *Decemb.* 1762. §. 6.

Quantitas alimentorum necessariis multiplicatis expensis, illarum respectu etiam augeri debet: *Rom. seu Jan. Assig.* 28. *Febr.* 1761. §. 5.

Quod non procedit, quando testator purum subsidium constituendum disponit, quod non intelligitur de integris alimentis: *Ibid.* §. 9.

Præsertim quando absque augmento summa subsidii sufficiens fuit pro aliis puellis reputata: *Ibid.*

Almutia.

Episcopo jus non est insignia concedendi Almutiæ cum caputio Capellanis: *Vigil. Insig.* 4. *Iunii* 1768. §. 3.

Id summo Pontifici, de cujus regalibus concessum est, privative est reservatum: *Ibid.*

Nec ad rem faciunt nonnulla Congr. Concili rescripta, quibus Episcopus innititur, cum ea spectent ad Canonicos, non vero Capellanos, ad quos jus Ordinariis non protrahitur: *Ibid.* 4.

Jus concedendi Almutiam, aliaque id generis insignia speciatim reservatum est summo Pontifici; ita ut Episcopus ex ordinaria sui auctoritate nequeat honorifico habitus signo beneficiatos simplices, portionarios, aliosque Clericos decorare: *Larien. Præced.* 21. *Julii* 1742. §. 7.

Imo jus deferendi Almutias nemo usurpare valet sine Indulto Apostolico: *Neriton. Plur.* 7. *Junii* 1760. §. 8.

Hoc jure rite gaudent Canonici ex tricenaria observantia Episcopi auctoritate inducta: *Ibid.*

Et arbitraria est Almutiæ delatio super scapulam, vel super brachium sinistrum: *Ibid.*

Altare.

Altaria super tumulis defunctorum construi nequeunt: *Leopolien.* 30. *Julii* 1763. §. 3.

Et decerni potest ab Episcopo demolitio illorum, vel aliorum officientium decori Ecclesiæ Cathedralis: *Ibid.*

Altaris jus patronatus commune non fit cum Regularibus ratione præstiti fundi pro illius erectione in eorum Ecclesiis: *Firm. Erect. Capel.* 22. *Jan.* 1763. §. 2.

De Ecclesiis, sive Altaribus destruendis, ac transferendis necessaria causa requiritur: *Leopol.* 19. *Jan.* 1765. §. 4.

Potest Episcopus supprimere altaria, præsertim cum extent super imposita defunctorum tumulis: *Leopol.* 30. *Julii* 1763. §. 3.

Sed etiam potest alia decori Ecclesiæ officientia demolire, oneribus ad Altaria superextantia translatis: *Ibid.*

Altare privilegiatum pro celebratione Missarum concedi solet Ecclesiæ publicæ: *Arim.* 21. *Junii* 1794. §. 5.

Altaristæ quoad Distributiones.

Quum Altaristarum reditus in solis distributionibus consistant, amittere integros ab eisdem in mensibus vacationum rigida est consuetudo: *Recanaten. Servitii Chori* 8 *Iulii* 1786. §. 6.

Alumni *Vide Seminarium* §. *I.*

Amissio *Vide Domicilium* §. *II. Juspatronatus* §. *IX. Pensio Ecclesiastica* §. *II.*

Amovibilis Parochus *Vide Parochus* §. *XVI.*

Animarum Cura *Vide Beneficia Ecclesiastica* §. *X. Canonici* §. *II. Capitulum Ecclesiasticum* §. *III. Cura Animarum.*

Animi defectus *Vide Irregularitas* §. *II.*

Annata *Vide Media Annata.*

Anniversariorum Reductio.

Episcopo de jure, et vigore Concilii Tridentini *sess.* 25. *Cap* 4. *de Reform.* competit fa-

cultas onera anniversariorum ad minorem numerum reducendi: *Vallisol. Red. Anniv. 8. Aug.* 1761. §. 5.

Et licet hujusmodi facultas ablata fuerit Episcopis per Decreta generalia publicata jussu Urbani VIII. Pont. Max., et Confirmata ab Innocentio XII. *Ibid.*

Tamen indultum prædictæ facultatis non videtur exorbitans, cum cohæreat juri antiquo: *Ibid.*

Imo Benedictus XIII. in Concilio Romano ad triennium non absimilem facultatem reducendi indiscriminatim onera missarum concessit omnibus Episcopis, qui concilio prædicto interfuerunt: *Ibid.*

§. I.

Anniversarium in Genere.

Anniversarium illud est, quod *pro defuncto fit anno revoluto a die mortis ejus*: *Sedunen. Anniv.* 13. *Martii* 1773 §. 6.

Anniversaria tanquam legata pia distincta sunt a præbenda Canonicali: *Hortanæ* 5. *Junii* 1790. §. 5.

Et relicta censentur intervenientibus, qui actu pro benefactoribus orant: *Ibid.*

§. II.

Anniversarium quoad Emolumentum.

Anniversariorum emolumenta dantur ex juris dispositione iis, qui præsentes sunt non iis, qui absunt, licet privilegium habeant, ut præsentes reputentur: *Leodien. Indulti* 10. *Julii* 1751. §. 2.

Ideoque si privilegium exprimat omnia *et singula Canonicatus et præbendæ præfatorum fructus, reditus, proventus, jura, obventiones, et emolumenta quæcunque* trahi non potest ad emolumenta anniversariorum, quæ non veniunt ex Canonicatu, et Præbenda, sed ex fundationibus, et legatis piorum testatorum: *Ibid.*

Eoque amplius si in privilegio expresse fuerint exceptæ distributiones quotidianæ, et ideo excepta etiam censeantur stipendia anniversariorum, quæ eodem jure censentur, ac distributiones quotidianæ: *Ibid.*

Multoque magis si accedat dispositio statutaria ejusdem Ecclesiæ, qua cautum sit, ut emolumenta eorumdem anniversariorum non nisi præsentibus distribuantur, tunc enim opus esset, ut huic statutariæ dispositioni summus Pontifex expresse derogasset: *Ibid.* §. 3.

Neque opponi poterit causa privilegii, quæ sit bonum publicum, recepti si quidem juris est, ut ad lucrifaciendas distributiones, et emolumenta percipienda, quæ personarum operam requirunt, non proficiat causa absentiæ, licet pro utilitate Ecclesiæ universalis, et pro publico religionis, et fidei propagandæ bono: *Ibid.*

Emolumenta assignata iis, qui celebrationi anniversariorum assistunt, non a beneficii titulo proficiscuntur, neque juxta naturam distributionum destinantur in mercedem servitii, quod præstetur Ecclesiæ; sed cum apeculiaribus fundatorum legatis promanent, non alia mente censentur relicta, quam ut percipiantur ab iis, qui re ipsa intersint celebrationi anniversariorum ad divinam opem implorandam pro defunctorum suffragio: *Bosanen. Visit. SS. LL.* 6. *Febr.* 17734. §. 3.

§. III.

Anniversarium quoad Ritum, et Locum celebrationis.

Non satis constat, quo ritu olim celebraretur anniversarium; constat tamen peractum fuisse divinum sacrificium, et recitatos psalmos, preces, ac lectiones: *Sedun. Anniv.* 13. *Marti* 1773. §. 4. *et* 5.

Et cum legatum est prædium cum obligatione celebrandi anniversarium pro anima

testatoris, satis injuncto oneri satisfit cantando Missam, et unum nocturnum defunctorum: *Ibid.* §. 7.

Nam quando celebratur anniversarium in Ecclesia, dicitur Officium mortuorum cum tribus nocturnis, et laudibus, et antiphonis duplicatis, vel saltem unum nocturnum cum tribus Lectionibus, et Laudibus, ac Missa: *Ibid.* §. 6.

Et post Missam fit absolutio: *Ibid.*

Atque hic ritus officii pro defunctis adultis tam Sacerdotibus, et Clericis, quam Secularibus, et Laicis servari debet in officio sepulturæ in die depositionis, sive in die 3., 7., 30., & anniversario: *Ibid.*

Extremus defunctorum dies usque a primis Ecclesiæ seculis annua recordatione fuit celebratus: *Ibid.* §. 2.

Anniversaria ideo peraguntur, quia sicut sanctis ea dies prodest ad gloriam, nobisque ad utilitatem, ita defunctis prosit ad salutem, & veniam, ac nostra excitat fides, ut credamus eos aliquando Sanctorum consortio fore aggregandos: *Ibid.* §. 3.

Et ideo peragitur ea potissimum die, qua a nobis defuncti decesserunt: *Ibid.*

Anniversaria a testatore ex præsumpta ipsius voluntate in ea Ecclesia celebrari debeat, ubi Cadaver fuit tumulatum: *Incol. Leg.* 26. *Febr.* 1774. §. 6.

Et eo magis enixa voluntas præsumitur, si observantia accesserit: *ibid.*

Annuntiatio B. Mariæ Virginis *Vide Officium Divinum.*

Annus Probationis seu Tyrocinium *Vide Professio Religiosa.* §. VII.

Antiphona.

Præire cantu antiphona *Si iniquitates*, & officium super cadavere in sua Ecclesia peragere ad solum Parochum pertinet: *Avenion. Jur. Par.* 1. *Martii* 1766. §. 24.

Antiphona *Exultabunt Domino* in Rituali Romano inter functiones parochiales numeratur: *Faven. Præem. & funct.* 11. *April.* 1761 §. 6.

Et est præcinenda, dum Cadaver effertur e domo a Parocho indefinite: *Ibid.*

Licet nonnulli putant, præcinere antiphonam *Exultabunt Domino* antequam defuncti cadaver e Domo efferatur, cum non computetur inter actus Parochiales recensitos *in Rit. Rom tit.* 36. §. 2., facienda sit a prima dignitate, vel digniori Capituli, ad quem præcedentia in actibus communibus spectat: *Favent. Præem. et Fun.* 7. *Iunii* 1760. § 3.

Illi, qui vere sunt Canonici, et alii de præbenda jure debent e propriis stallis præcinere antiphonas, ne ab aliis discrepent, et ad imparia judicentur: *Calar.* 4. *Maii* 1771. §. 4.

Antiquæ Erectionis Canonici *Vide Canonici* §. *IX.*

Antistes *Vide Episcopus.*

Aperitio Oris.

Aperitio oris adversus Breve Pontificium ad simplicem etiam læsionis, aut subreptionis, et obreptionis fumum conceditur: *Viterbien. Aperit. Oris* 27. *Febr.* 1790. §. 2.

Satis est ad obtinendam oris aperitionem adversus Breve, ut proferantur jurium indicia, et argumenta: ex quibus appareat, actorem, suspenso Principis facto, esse audiendum: *Priver. Aper. Oris* 16. *Martii* 1771. §. 3.

Idque locum sibi vindicare, etiamsi Principis factum seu gratia ex motu proprio processerit: *Ibid.*

Et etiamsi probationes tantum afferantur, quæ judicantium mentes in aliquod solum dubium conjicere possint: *Ibid.*

Multoque magis concedenda aperitio oris est, quando Breve Apostolicum subreptionis vitio infectum noscitur: *Ibid.*

Quoties clausula (*sublata*) in rescripto de-

ficit, et imo Summus Pontifex utrumque Oratorem S. C. Concilii remisit *(cum omnibus facultatibus necessariis, et opportunis)* toties aperitionem oris concessisse videtur: *Fabrianen. Apor. Admin.* 17. *Junii* 1786 §. 6.

Non decet, nec licet salva honestate, dubitationem proponere de Pontificis intentione, sine qua oris aperitioni locus non sit: *Ibid.* §. 9.

Apostilla, Nota Marginalis.

In testamento aliena manu exarato requiritur subscriptio, vel approbatio Notarii ad confirmandam Apostillam, seu notam marginalem: *Feretr. Leg.* 36 *Maii* 1786. §. 6.

Neque generalis subscriptio, et approbatio potest extendi ad roborandam fidem Apostillæ addictionalis, quamvis probetur illam fuisse scriptam ab eo, qui scripsit integrum testamentum, vel cod cillum: *Ibid.*

Quod si verba, quæ marginalem notam antecedunt, ad eas coercendas sunt species, quæ distincte, et singillatim in præcedenti orationis parte enumerantur, ad has quoque cohiberi debeat marginalis additio in eadem oratione contenta: *Ibid.* §. 8.

Apostolicæ Literæ *Vide Exequutor. §. I. Literæ Apostolicæ.*

Apostolicæ Reservationes *Vide Beneficia Ecclesiastica §. III, Reservationes Apostolicæ.*

Apostolicum Beneplacitum *Vide Beneplacitum Apostolicum, Alienatio §. II. Contractus §. II. Emphyteusis §. II.*

Apostolicum Breve *Vide Breve Apostolicum.*

Apostolicus Exequutor *Vide Exequutor §. I.*

Apostolicus Nuncius *Vide Nuncius Apostolicus.*

Apostolicus Visitator *Vide Visitator Apostolicus.*

§. I.

Appellatio in Genere.

Appellatio ab Episcopi sententia admittenda est ab eodem, cum a Tridentino appellandi jus sublatum non fuerit: *Aquil. Dism.* 25. *Jan.* 1744. §. *fin.*

Appellatio non retardat admissionem Coadjutoris dati Parocho inhabili: *Ascul.* 22. *Jan.* 1768. §. 3.

Judiciariæ appellationi ad Sanctam Sedem ea vis est, ut decretum quodlibet ab inferiori judice postea latum penitus irritum maneat: *Cotron. Cens.* 14. *an.* 1741. §. 2.

§. II.

Appellatio quando admittenda, vel non.

Quando alicui remittitur negotium aliquod cum clausula *conscientiam oneramus* ab ejus arbitrio, judicatu, et sententia non datur appellatio: *Vot. Card. Perejera* 28. *Decemb.* 1729. §. 12.

Appellatio adversus Episcopi decreta respuunt indistincte omnia, quæ Dei cultum respiciunt, Ecclesiæ reditus, et animarum curam, aliaque hujusmodi: *Colon.* 14. *Febr.* 1767. §. 32.

A privilegiato visitantis Decreto, et dispositione Tridentini *Sess.* 24. *cap.* 10. *de refor.* non datur appellatio: *Firm. Int. et Trans.* 19. *Maii* 1787. §. 3.

In causis correctionis morum, nnn obstante quacumque consuetudine appellari non potest ante definitivam sententiam ab interlocutoria, vel alio quocumque gravamine, nisi gravamen per definitivam sententiam reparari, vel ab ipsa definitiva appellari non possit: *Grav.* 10. *Jun.* 1724. §. 8.

A judicio Episcopi quoad ordinationem appellatio non datur, sed recursus: *Ascul. Ord.* 24. *Martii* 1792. §. 3.

A judicatu Metropolitæ ad Pontificem tan-

tum licet appellare: *Rav. seu Ferr. Jur.* 29. *Aug.* 1744.

Limita si agatur de Legatis a latere, qui tanquam per Pontifices jurisdictionem habent: *Ibid.*

Fallit si res fit de Legatis ordinariis, seu Rectoribus provinciarum, qui antiquis Proconsulibus, ac Prorectoribus suffecti sunt: *Ibid.*

Appellatio adversus statutum admittitur, quando illud conditum fuit adversus particularem personam; secus autem, quando factum est ad publicam utilitatem: *Bonon.* 1. *Sept.* 1725. §. 7.

Limita vero, quando statutum conditum est ab eo, qui superiorem recognoscit: *Ibid.*

Curia Metropolitana recipere nequit Appellationes in causis, in quibus Episcopi procedunt jure delegato vigore facultatum eisdem a Tridentina Synodo indultarum: *Derthon. Visit.* 24. *Nov.* 1759. §. 1°.

Appellatio admissa fuit a sententia super nullitate professionis lata per ordinarium post concessam a S. Congr. Concilii in integrum restitutionem: *Nol. Null. Prof.* 23. *April* 1 63. §. .

Curiæ Archiepiscopali licitum est admittere appellationes a Parochis interjectas adversus suffraganeorum Decreta, quibus ii ad residentiam compelluntur, et respective eisdem Parochis concedere inhibitiones, quarum præsidio ab eorumdem Decretorum executione possint se tueri: *Suess. Res. et Cen.* 1. *Mar.* 1738. §. 3.

§. III.

Appellatio Devolutiva vel Suspensiva.

Appellatio in devolutivo facile admittitur adversus synodales sanctiones: *Asc.* 11 *Jul.* 1767 §. 15.

In causis etiam correctionis morum appellari potest in devolutivo, et etiam in suspensivo, quando judicialiter causa cognita fuit: *Gravin.* 10. *Junii* 1724. §. 9.

Appellatio non nisi in devolutivo admittitur, dum agitur de Parochialibus Ecclesiis: *Venul. Arch.* 20. *Jan.* 1770. §. 8.

Sed hæc regula non servatur, quando res est de beneficiis simplicibus, nullam animarum curam adnexam habentibus, quia tunc suspensiva quoque appellatio admittitur: *Ibid.*

Appellatio etsi a synodalibus statutis de jure admitti possit in devolutivo, hæc tamen a prudenti Superiore non est statim, ac ad cujuslibet querelam admittenda: *Cit. Ascul.* §. 19.

Et id ne Episcopi deterreantur a suis cogendis synodis timore litium, quas postea subire cogantur ob frivolas appellationes: *Ibid.*

Hinc Appellatio quum interponatur ad S. Congr. Concilii ejusdem secretarius compellere debet appellantes ad designandas singulas constitutiones, contra quas reclamant: *Ibid.*

Imo eos adigere debet ad momenta rationum exponenda, propter quas irrationabiles, et graves esse illas constitutiones contendunt: *Ibid.*

Appellatio suspensiva datur a gravamine resolutionum, et sententiæ: *Cæsen. Suts. Dot.* 21. *April.* 1792. §. 2.

§. IV.

Appellatio quad Interpositionem.

Episcopus potest præfinire terminum ad appellandum, quo elapso nova collatio sustinetur: *Alex. Susp.* 11. *Jan.* 1772. §. 11.

Appellatio ab electo ad Canonicatum interposita non afficit, qui, ea non obstante, valet intra quadrimestre variando alterum nominare: *Urb. Canon.* 10. *Jan* 1778 § 5.

Appellatio in Parochiarum concursu *Vide Concursus* §. *III.*

Appellatio a mala Episcopi electione, et reprobatione Examinatorum *Vide Conc.* §. *III*

Appellatio seu Nomen *Vide Nomen.*

Applicatio seu Unio.

In Applicanda hæreditate justa requiritur causa, quæ in ultimis derogandis voluntatibus est necessaria: *Cæsen. Appl. Hæred.* 23. *Febr.* 1793 §. 5.

Applicatio fructum superextantium solent fieri in augmentum fundi Capellaniæ, ut eleemosyna augeatur: *Usellen.* 20 *Julii* 1793. §. 7.

Bona, quæ solum requirunt reaptationes moderatas, non sunt applicanda Fabricæ Ecclesiæ, et Episcopii, sed occurrendum est istis ex quarta fructuum Episcopatus, et Canonicatuum: *Macer. Appl.* 20. *Decembris* 1760. §. 1.

Vel ope mediæ annatæ reliquorum beneficiorum: *Ibid.*

Cum applicatio non aliter fieri possit, quam ope eversionis, abolitionis, et odiosæ commutationis voluntatis, indulgenda est a Summo Pontifice, nisi ex urgentissima, et necessaria causa: *Padebor. Appl.* 21. *Novemb.* 1772. §. 6.

Applicatio redituum, qui a piis testatoribus vel pro celebratione missarum, vel pro aliis usibus relicti fuerunt, vetita est de jure: *Amerinen. Appl.* 7. *Sept* 1776. §. 6.

Limitatur, piæ illorum voluntates tamen, illorumque legata, quæ nequeunt adimpleri modo statuto a testatoribus ob impedimentum facti, pro ut illud est ex redituum modicitate profiliens, in alios usus pios converti debent: *Ibid.*

Inter pios usus principem locum tenet applicatio bonorum egeno Seminario facienda: *Ibid.*

Ubi in pœnam non residentis certam fundator fructuum speciem addixit Sacrario Ecclesiæ, ei applicari non debent reliqui fructus beneficii, de quibus loquutus non fuit: *Auxim. Capel.* 21. *Jan.* 1797. §. 7.

Reliqua *Vide Beneficia Ecclesiastica* §. *IV. Legatum Pium* §. *IV.*

Applicatio Missæ Conventualis *Vide Beneficiati* §. *X. Canonici* §. *XII. Capitulum Ecclesiasticum* §. *XIV. Dignitates Ecclesiasticæ* §. *VII. Missa* §. *XIV.*

Applicatio Missæ pro populo *Vide Missa* §. *XII. Parochus* §. *III.*

Applicatio Missarum *Vide Capellanus* §. *II.*

Approbatio *Vide Concionator* §. *II. Confessarius* §. *I. Transactio* §. *II.*

Aqua Lustralis *Vide Aspersio, Cadaver* §. *I.*

Arbitri Judices *Vide Judices Arbitri.*

§. I.

Arbitrium in Genere.

Verba conscientiam oneramus important arbitrium boni viri: *Vot. Card. Pereir.* 8. *Decem.* 1783. §. 10.

Quando res committitur arbitrio boni viri standum est declarationi ipsius arbitrii, nisi clare repugnet sacris Canonibus, aut juri civili: *Ibid.*

Et potius monitionem, quam conditionem important: *Ibid.*

Et ideo apposita hæc clausula in rescripto Pontificis remittit apices, et rigorem juris civilis: *Ibid.*

Quando alicui committitur negotium aliquod eum prædicta clausula, ab ejus arbitrio, judicatu, et sententia non datur appellatio: *Ibid.* §. 2

Qui de aliqua re arbitrium habet, eam voluntate sua moderare potest, neque necessitati juris subjicitur: *Senog.* 20. *Martii* 1790. §. 3.

Sed arbitrium ad juris normam conformari debet: *Ibid.* §. 5.

Arbitrium quando ad præscriptum juris

dirigitur, et ad illius rationem, præteriri non potest ordo judiciorum: *Favent. Red. Miss. seu Reint.* 27. *Aug.* 1767. §. 4.

Arbitrio consumpto per erectionem beneficii amplius non valet optionis beneficium: *Parmen. Reduct. Miss.* 2. *Febr.* 1797.

§. II.

Arbitrium Episcopi.

Arbitrio Episcopi S. Concil. Tridentin. *cap.* 5. *Sess.* 25. *de reform.* remittit processum, et sententias excommunicationum: *Andr.* 29. *Aug.* 1767. §. 74.

Arbitrium in controversiis laicorum definiendis Imperatores concesserunt Episcopis *nativa*, ut vocant, in laicos jurisdictione carentibus: *Civ. Cast. Juris.* 2. *Aug.* 1749. §. 3.

Hoc autem arbitrium Episcopis fuit sublatum: *Ibid.*

Et post constitutam Episcopalem audientiam statutum fuit legibus Cæsarum, et summorum Pontificum, ut actor forum rei sequeretur: *Ibid.*

Arborum Incisio.

Episcopus jus habet ex dispositione *can. Terrulas* 12. *Quæst.* 2. veniam dandi cædendi arbores: *Cæsenat. Benep'.* 2. *Mart.* 1755.

Et dum de necessitate, et utilitate Ecclesiæ, et tenuitate pretii constet ex peritorum relatione, exequendum est Episcopi rescriptum: *Ibid.*

Et nonnulli Doctores docent Episcopos habere facultatem usque ad summam scut. 50. *Ibid.*

Incisio arborum frugiferarum, tamquam vera, et propria alienatio, sive illæ sint magni valoris, sive parvi sub prohibitione alienationis comprehenditur ad effectum saltem, ut necessario requiratur ordinarii licentia: *Tuder. Cens.* 2. *Junii* 1740. §. 4.

Vulgatum est, arbores sine solemnitatibus, et beneplacito apostolico cædi, et vendi non posse, quando incisio, et venditio magnam illarum quantitatem comprehendat, cum notabiliter fundus deterior factus sit, et quando arbores non sint cæduæ, sed annuum fructum reddant, ut poma, nuces, castaneæ, aliæque hujuscemodi, ex quarum incisione notabiliter fundus deterior evadat: *Senog.* 10. *Februar.* 1770. §. 5.

Semper expedit vetustas, et corruptas incidere arbores, aliasque in earum locum substituere: *Aprut.* 19. *Maii* 1787. §. 5.

Sæpe utilior est fundo, ejusque culturæ frugiferarum etiam arborum incisio: *Ibid.*

Quum testator hæredi interdixerit, *che non possa tagliare cosa di fondo*, seu quod idem est, arbores frugiferas, quæ pars sunt, et accessiones fundi: *Ead.* 28. *Jul.* §. 2.

Sub hac tamen prohibitione non veniunt arbores corruptæ, et cæduæ: *Ibid.*

Aliæ ex his cædi possunt, ut novæ substituantur: *Ibid.*

Aliæque, quum sint in fructu, ut scilicet quæ soleant excindi ad usum quempiam lignandi, vel ædificandi gratia, ideo ii, ad quos fructus pertinent, vel integre, vel pro parte poterunt excindere in usum, in quem impendi solent: *Ibid.*

Idque licet beneficiato, qui reliquis antecedit usufructuariis, ac potiora habet jura: *Ib.*

Archiconfraternitas *Vide Sodalitium.*

§. I.

Archidiaconatus Dignitas Ecclesiastica quoad Collationem.

Illi debetur collatio Archidiaconatus prælative a fundatore vocato, dummodo intra quadrimestre vel naturaliter, vel per Apostolicam dispensationem idoneus fiat: *Verul. Arch.* 30. *Jun.* 1708. §. 4.

Idque consonum est tum naturali fundatoris affectioni erga ipsum prælative vocatum: *Ibid.*

Nec alteri est jus certum, sed eventuale et proprio propterea jure contendere non potest, ne prælative vocatus intra quadrimestre per apostolicam veniam evadat vocatus: *Ibid* §. 5.

Præsertim si testator in defectu vocati indixerit concursum, hinc nullo indicto concursu, nulloque jure idoneitatis specimine dato, nullum jus certum quis habet, ac illegitimus est contradictor, ne concedatur dispensatio prælative vocato: *Ibid.* §. 6.

Ideo vocato ætatis venia, excluso illegitimo contradictore, est indulgenda, etiamsi agatur de dignitate: *Ibid.* §. 7.

Præsertim quia nullum Ecclesiæ irrogatur præjudicium, cum in litteris Apostolicis de Stylo adjiciatur clausula imponens onerum implementum per substitutum: *Ibid.*

Nullumque damnum irrogatur subsidiarie vocatis, cum iis nullum jus certum sit quæsitum: *Ibid.*

§. II.

Archidaconatus Dignitas Ecclesiastica quoad Erectionem.

Licet beneficium sub titulo Archipresbyteratus non in Cathedralibus tantum, sed etiam in collegiatis, et ruralibus Ecclesiis reperiatur, difficultas tamen est circa beneficium sub nomine Archidiaconatus erigendum; cum Archidiaconus, qui oculus Episcopi dicitur, nonnisi Ecclesiæ Cathedrali decere videatur, inspectis præsertim muneribus, quæ ad eum pertinere recensentur in jure canonico: *Spolet. Erect. Dignit.* 28. *Jan.* 1736. §. 5.

Verum tamen constat etiam in quibusdam collegiatis Ecclesiis dignitatem sub titulo Archidiaconatus existere: *Ibid.*

§. I.

Archidiaconus quoad Confirmationem Electionis.

Confirmatio electionis Archidiaconi procedit ex dispositione juris, requirentis Ordinarii institutionem, vel confirmationem ad exercendam curam animarum; ad elidendam idcirco contrariam quamlibet consuetudinem, unicus etiam actus sufficit: *Monast.* 16 *sept.* 1769. §. 5.

Imo etiamsi prædecessores Episcopi neglexissent Archidiaconos confirmare, nihilominus nequaquam sublatum esset jus successoris, qui Concilii Tridentini decreta observare satagat: *Ibid.*

§. II.

Archidiaconus quoad Dignitatem, Jurisdictionem, et Potestatem.

Certum est Archidiaconos juxta Sacros Canones jurisdictionem archidiaconalem exercere, tanquam Episcopi Vicarios: *Monast. Confir.* 16. *sept.* 1769. §. 6.

Et Archidiaconi munus eo spectare, ut per ipsum Episcopalis sollicitudo sublevetur, atque adjuvetur: *Ibid.*

Unde est, ut Archidiaconus oculus Episcopi nuncupetur: *Ibid.*

Nec dubitandum, quin Episcopo debita sit etiam subjectio ab eo Prælato Regulari, cui concredita sunt jura Archidiaconalia: *Ibid.*

Ordinaria Jurisdictio Archidiaconi, licet directe profluat a jure, indirecte tamen venire ab homine, sive ab Episcopo Archidiaconum instituere, vel confirmare: *Ibid.* §. 7.

Plures actus ab Archidiacono sine Episcopi licentia exerceri possunt: *Ibid.*

Præcipue vetita est Archidiaconis Diœcesis visitatio absque Episcopi licentia: *Ibid.*

Et licet sit Regularis exemptus ab Episco-

pi jurisdictione, tamen tamquam Archidiaconus Episcopo subest, in cujus Diœcesi Archidiaconatus existit: *Ibid.* §. 8.

Maxime, quia Archidiacono adnexa est cura animarum: *Ibid.*

Cujus exercitium tunc demum Archidiaconi suscipiunt, cum ab Episcopo Diœcesano instituuntur, vel confirmantur: *Ibid.*

Ad Archidiaconum majorem alicujus Cathedralis Ecclesiæ Sede Episcopali vacante competit omnimoda jurisdictio tam voluntaria, quam necessaria, una cum beneficiorum collatione, iis tantùm exceptis, quæ sunt ordinis: *Gerund.* 20. *Nov.* 1738. §. 1.

Tam ipsi Archidiacono, quam ejus Vicario competit convocare Capitulum, in eo præsidere, et alia peragere: *Ibid.* §. 3.

Vacua Sede Episcopali vices omnes Archidiaconus gerit Episcopi, exceptis iis, quæ ad potestatem ordinis pertinent, in ceteris omnibus subrogatur defuncto Episcopo: *Gerund. Juris.* 13. *Jun.* 1738. § 10.

Archidiaconus non veluti in Capituli locum suffectus, sed ex suæ dignitatis prærogativa in omnimodam Episcopi jurisdictionem, Ecclesia vacante, in nonnullis Ecclesiis succedit: *Gerund. Jur. Conv. Cap.* 13. *sept.* 1738. §. 3.

Jus solemne faciendi sacrum in Ecclesia Cathedrali, Episcopo absente, competit Archidiacono, qui dignior est in Ordine Hierarchico Ecclesiæ, licet Vicarius, aut Pro-Vicarius Generalis majorem habeat jurisdictionem: *Nebbien.* 1. *sept.* 1753. §. 3.

§. III.

Archidiaconus quoad fructus, et Distributiones.

Archidiaconus etiamsi nec stipendium, nec cathedram ordinariam obtinuerit in Academia, in qua publice docet Theologiam accepta ad id facultate ab ejusdem Universitatis Collegio, Pontificio gaudet indulto de percipiendis in absentia fructibus præbendæ: *Palen. Ind.* 6. *Dec.* 1732.

Erga Archidiaconum ob fundationem sui Archidiaconatus cum leges participandi de communibus distributionibus, locum non habet censura conciliaris, quæ legi fundationis non derogat: *Imolen. Distr.* 23. *April.* 1761. §. 5.

Et ideo non tenetur ad restitutionem distributionum perceptarum, sed demandanda est in sui favorem consignatio aliarum distributionum, quas lucratus est ratione præstiti servitii: *Ibid.*

Et quas petere potest usque ad 30. annos: *Ibid.*

Quum nunquam Archidiaconus emisit professionem fidei in Capitulo, et nunquam resedit, suos facere non potuit fructus præbendæ, cum satis non sit sola possessio, quam per procuratorem accepit: *Mind. Fruct.* 24. *Mart.* 1753. §. 2.

Neque hoc casu requiruntur monitiones a Tridentino præscriptæ, cum res non sit de privatione fructuum, sed de restitutione eorumdem, quos indebite perceperit, quia non implevit legem residentiæ, de qua interpellari judicialiter non debebat, cum adnexa sit dignitati: *Ibid.*

Archiepiscopus *Vide Episcopus.*

§. I.

Archipresbyter quoad congruam, et alia Emolumenta.

Archipresbytero assignanda est congrua ratione curæ actualis, quam ille exercet, illamque deberi a Capitulo, cui habitualis cura attributa fuit: *Baren. Cong. et Expen.* 14. *Jan.* 1760. §. 2.

Et ea taxanda est in 100-quantum Rectoribus præservat in casu imponendæ pensionis S. Concilium Tridentinum: *Ibid.*

Quod procedit etiam quoad dignitatem curam animarum exercentem: *Ibid.*

In congruam imputari non posſunt fructus Præbendæ, quos percipit ratione aſſiſtentiæ divinis officiis, aut Emolumenta ſtolæ, quæ ſunt incerta: *Ibid.*

Non eſt idem dicendum, quando agitur de congrua jam accepta et diu retenta: *Ib.* §. 3.

Et reſolutiones S. Congr. Concilii declarantes curam habitualem eſse penes Capitulum, actualem vero penes Archipresbyterum novum jus partibus non tribuerunt, ſed juris competentiam explicarunt: *Ibid.*

Ideo Archipresbyter debet eſse contentus antiqua congrua, quam ipſe, ſuique anteceſſores ab immemorabili perceperunt: *Ibid.*

Diſtributiones quotidianæ in congruam Archipresbyteri, ſeu Parochi de jure imputantur: *Firm.* 14. *Maji* 1788. §. 4.

His accedunt emolumenta ſtolæ, quæ ad unum ſpectant Archipresbyterum, ac veluti in genere certa, congruam augent: *Ibid.*

Et nulla eſt ratio, ſi poſt acceptam congruam, et poſt plurium annorum ſilentium, onerum levamen quæratur: *Ibid.* §. 5.

Novus Archipresbyter poteſt petere de bonis communibus Capitulo, ſeu Eccleſiæ datis, ſive antea, ſive poſtea adeptis: *Tolen. Arch. II. Jan.* 1766. §. 6.

Æquum eſt, ut qui commune cum aliis ſervitium præſtat, communiter expenſas præbeat; atque qui communia onera ſuffert, communia emolumenta participet: *Ibid.* §. 7.

§. II.

Archipresbyter quoad Dignitatem, Officium, et Poteſtatem.

Primus Presbyterorum eſt Archipresbyter, qui aliis Presbyteris præeſt, et curam habet animarum: *Verul. Jur. Par. et Præm.* 27. *Apr.* 1776. §. 6.

Si Archipresbyter gaudet eadem, qua alii prærogativa honoris, æquum proinde eſt, ut diſpendium ſubeat: *Tolen. Arch.* 11. *Jan.* 1766. §. 17.

Archipresbyter uti caput Capituli aliquando deputat Vicarios in repræſentantiam totius Capituli curati habitualis: *Bonon.* 26. *Mar.* 1763. §. 3.

Archipresbyter Cathedralis Eccleſiæ cum ſtola geſtare, ac muneris emolumenta percipere debet uti Parochus, vel alius Presbyter vice illius interveniens, non autem œconomi Eccleſiarum filialium: *Andr.* 11. *Sept.* 1762. §. 11.

Archipresbyteri officium eſt ſupplere vices Epiſcopi in adminiſtratione curæ animarum: *Andr.* 23. *Apr.* 1763. §. 8.

Archipresbytero reſervata cura animarum, ac reditibus, quaſi non expreſsum Eccleſiæ regimen denegare voluiſse cenſeatur: *Senog.* 13. *Junii* 1789. §. 11.

§. III.

Archipresbyter quoad Miſſam pro Populo.

Archipresbyter animarum curæ præpoſitus tenetur ſingulis diebus feſtis absque ullo emolumento applicare Miſsam pro populo: *Nepes. Roſtau. Eccl.* 28. *Aug.* 1773. §. 7.

§. IV.

Archipresbyter quoad Onera in genere.

Archipresbyter, qui pingues ſuæ præbendæ reditus habet, ad reſtaurandum fornicem turris ſacræ tenetur: *Caeſen.* 9. *Jan.* 1766. §. 15.

Parochiæ incolæ vero non niſi in ſubſidium: *Ibid*

Ab Archipresbytero, qui cum Capitulo, et Canonicis unicum corpus conſtituit, unicum tantum Cathedraticum in communi ab omnibus membris ejusdem Capituli eſt præ-

ftan...: *Aquipend. Cathedral.* 20. *Decem.* 1766. §. 2.

Archipresbyter cogi poteſt ex diſpoſitione Tridentini ad adjungendos Sacerdotes adjuvantes eum in cura animarum ob incrementum populi, *Terrac. et Priver.* 17. *Martii* 1781 §. 5.

Si autem populus ob diſtantiam, vel difficultatem locorum ad propriam Paræciam accedere nequit ſine magno incommodo, tunc ad erectionem novæ Parochiæ a prima dismembrandæ deveniri debet: *Ibid.* §. 6.

Archipresbyter tenetur ad contributionem expenſarum litium pro communi decore, utilitate, et Capituli lucro factarum: *Faven.* 18. *Aug.* 1764. §. 2.

Etiamſi non percipiat de diſtributionibus, dummodo tamen ſit de gremio Capituli: *Ibid.*

§. I.

Archipresbyteratus dignitas Eccleſiaſtica in genere.

Non eſt Archipresbyteratus vere dignitas, quum non habeat adminiſtrationem cum jurisdictione, & præeminentia, ac conſuetudinem: *Tolent. Archip.* 11. *Jan.* 1766. §. 13.

Præſertim cum ſuſcepta ſit cum oneribus Canonicorum: *Ibid.*

Quod nuda dignitatis appellatio ad nudum nomen refertur: *Ibid*

Archipresbyteratus autem eſt vere, et proprie dignitas ex juris ſanctione, et ex voluntate teſtatoris: *Ibid* §. 5.

Nec non ex auctoritate Ordinarii: *Ibid.*

Expedit decori Eccleſiæ, et animarum ſaluti, ut antiquus Archipresbyteratus titulus reſtituatur, et ut non a mercenario Capellano, ſed a perpetuo Archipresbytero regatur: *Brict. Trans.* 24. *Jan.* 1763. §. 4.

§. II.

Archipresbyteratus Dignitas Eccleſiaſtica quoad Erectionem.

De Archipresbyteratus erectione nulla difficultas; quia beneficium ſub titulo Archipresbyteratus non in Cathedralibus tantum, ſed etiam in Collegiatis Eccleſiis paſſim reperiri compertum eſt, quin etiam ruralibus quoque Eccleſiis præficiendum eſse Archipresbyterum: *Spolet. Erect. Dignit.* 28. *Januar.* 178. §. 5.

Archipresbyteratus Dignitas erigi poteſt auctoritate Epiſcopi, quæ ex iis eſt, quæ in Cathedrali erigi conſueverunt, ac ſacris Canonibus cognitæ ſunt, dum profecto aliæ novæ, ac inuſitatæ erigi non potuiſsent: *Tolent. Archip.* 11. *Jan.* 1766. §. 20.

Archivum.

In Concilio Romano mandatur Epiſcopis ut in Epiſcopio, et loco quo poſsit tutior ſimul, et comodiori Archivum retineatur, atque in illo omnes ſcripturæ curiæ reponantur: *Viterbien. et Tuſ.* 14. *Sept.* 1782. §. 12.

Epiſcopale Archivum publici Archivi auctoritatem ex jure habet; *Cæſen. Subs. Dot.* 21. *April.* 1792. §. 3.

Expedit, ut quælibet Eccleſia habeat Archivum, in quo ſcripturæ ad eam pertinentes ſerventur: *Firm.* 18. *Jul.* 1772. §. 11.

In Archivo Eccleſiæ Cathedralis unicæ Parochialis habetur onus deferendi quotannis Libros baptizatorum, confirmatorum, junctorum in matrimonium, mortuorum, ac ſtatus animarum Eccleſiæ coadjutricis: *Andrien.* 20. *Decem.* 1766. §. 25.

Argumentum.

Argumentum in pœnalibus non valet a caſu ad caſum diverſum: *Firm. Diſp. ab Irreg.* 7. *April.* 1781. §. 10.

Quia pœnæ molliendæ ſunt potius, quam exasperandæ: *Ibid.*

Quum fundator in diſtributione dotium neceſsitatem domicilii expreſserit quoad pu-

ellas, et mulieres familiæ nubentes in Domino; non item quoad nubentes in seculo, ideo locum argumentum a discretiva habet: *Rom. seu Savon. Subs. Dot. 26. Apr.* 1788. §. 7.

Argumentum fallax undique et æquivocum est ex consanguinearum prædilectione desumptum, præsertim in aliarum puellarum præjudicium: *Rom. Subs. Dot. 11. Jan.* 177·. §. 7.

Præsertim quando res est de consanguineis remotissimis, ad quas extendi nequit charitatis ratio coercita intra quartum gradum jure civili computandum: *Ibid.*

§. I.

Ars in genere.

Ars non valet, si desit exercitium: *Urb. seu Arim. Ann. Assig.* 11. *Martii* 1786. §. 4.

Et ad artis exercitium bona, rectaque valitudo est necessaria: *Ibid.*

§. II.

Ars Aromataria.

Urbanus VIII. Pont. Max. ad omnes tollendos abusus exprese jussit, ut in Conventibus non retinerentur Aromatariæ, nisi ad usus Monasteriorum dumtaxat, nec liceat res illarum cuique vendere: *Barch.* 4. *Jun.* 1768. §. 7.

Sed dictus Sum. Pontifex abusum Aromatariarum Regularium, ac mercimonium Pharmacorum improbavit: *Ibid.* §. 11.

Et in hoc consonæ sunt frequentes Sacrarum Congr. Resolutiones, præsertim S. Congr. Negotiis Episc. et Reg. præpositæ: *Ibid.*

Ac Sacra Rota sequuta est, ad omnem præcidendam occasionem, ac prætextum, quo facile eludi possint Constitutiones Apostolicæ, ac decreta S. Congr. prohibentium illicitum mercimonium in aromatariis Regularium: *Ibid.*

Aspersio Aquæ Lustralis.

Ab antiquissimo tempore in more positum est, ut in Ecclesiis præsertim Parochialibus, qualibet die Dominica aspersio aquæ lustralis super populum fiat ante solemnem missam: *Lucan. Serv. Chor.* 10. *Jan.* 1784. §. 9.

Nunquam omitti debet tali die hujusmodi aquæ aspersio, atque benedictio: *Ibid.*

Assertio, Assertiones.

Prioribus magis, quam posterioribus assertionibus deferendum est: *Neap. Matrim.* 19. *Aug.* 1772. §. 4.

Assertioni ad propriam utilitatem, et commodum emissæ nulla fides adhiberi debeat: *Mediol. Proff.* 29. *Aug.* 1774. §. 14.

Assertiones Conjugum, licet juratæ non attenduntur, dum concordi animo idem instant pro nullitate matrimonii: *Albin. Null. Matrim.* 30. *Jan.* 1768. §. 9.

Assignatio.

Assignatio rediens in animæ testatoris suffragium, ceteris omnibus piis legatis præferenda est: *Rom. Capell.* 1°. *Februari.* 1770. §. 10.

Reliqua *Vide Bona Ecclesiastica* §. *I.*

Associatio *Vide Cadaver.* §. *II. Sacramentum Euch.* §. *II.*

§. I.

Attentata in genere.

Superflua, et inanis est quæstio de attentatis, cum ea ex bono jure prorsus evanescunt: *Venul. Arch.* 16. *sept.* 1759. §. 7

Inanis est attentatorum quæstio, quæ ad tramites boni juris semper absolvi debet: *Monop. Donat.* 18. *Nov.* 1769. §. 11.

Nullo modo ex attentatis redargui potest ille, qui suo jure utitur, quia nemini facit injuriam: *Rom. Subj. Dot.* 16. *Dec.* 1769. §. 13

Attentata in fupremis tribunalibus regulantur a bono jure: *Fanen. Subf. Dot.* 14. *Febr.* 176'. §. 6.

De attentatorum viribus ad normam boni juris judicandum eft in fupremis tribunalibus: *Tyburt. Atten.* 24. *Nov.* 1759. §. 4.

§. II.

Attentata quando, et quomodo dicantur commiffa.

Attentata non inducunt citationes irregulares: *Fanen. Subs. Dot.* 14. *Februar.* 1761. §. 6.

Vel appellatio de jure non admittenda: *Ibid.*

Nulla funt commifsa attentata, cum rejecta appellatio, ac fpreta prorfus contradictio fuerit, et etiam recurfus nonnifi in devolutivo admitti poterat: *Verul. Archid.* 16. *Sept.* 1769. §. 7.

Nullum vitium attentatorum ex contemptu emifsæ conteftatæ denunciationis oritur, cum ea nec vim habeat citationis, nec conteftationem litis inducat: *Comclen. Capell.* 17. *Junii* 1769. §. 9.

Ideo gratificatio Epifcopi facta contra dictam conteftatam denunciationem nullo vitio attentatorum infecta eft: *Ibid.*

Atteftatio, Atteftationes.

Atteftatio teftimonii extrajudicialis minimi facienda eft: *Verul. Arch.* 20. *Jan.* 1770. §. 5.

Præfertim fi caret juramento: *Ibid.*

Jurata atteftatione de onerum adimplemento fatis edocetur, veluti ab ipfius tantum confcientia repetendo: *Nerit. Adimp. Oner. Miff.* 2. *Jan.* 1742. §. 5.

Et in fpecie quod atteftatio facerdotium celebrare debentium fatis probat mifsarum celebrationem: *Ibid.*

Atteftationes et fides tam judiciales, quam extra judiciales, et documenta quæcunque ftudiofe conquifita, et poft concurfum, ut ajunt, expifcata recipi non debent: *Firm. Paroch.* 4. *Junii* 1763. §. 4.

Auctoritas *Vide Confuetudo* §. *II.*

Auditus *Vide Teftes* §. *IV.*

Augmentum *Vide Penfio Ecclefiaftica* §. *III.*

Bajulivatus, Bajulivus *Vide Religio Militaris Ordinis Hierofolymitani* §. *IV.*

Baptismales Ecclefiæ *Vide Ecclefia Matrix*

Baptismalis Fons *Vide Fons Baptifmalis*

Baptismus *Vide Sacramentum Baptismi.*

Barbitonfores.

Barbitonfores chirurgiam exercentes inter artifices non pofsunt recenferi: *Cæf. Ben.* 20. *Aug.* 1772. §. 9.

Baro.

Baro loci dicendus haud eft, qui in eodem loco fimplicem habeat criminalem jurisdictionem: *Ugen.* 12. *Jan.* 1760. §. 2.

Bafilicæ S. Petri Fabrica *Vide Fabrica Bafilicæ S. Petri*

Belgium.

Omnes Belgii Provincias anno 1559. Paulus IV. Pont. Max. diftribuit in tres Archiepifcopatus, Mechlinienfem, Ultrajectinum, et Cameracenfem, ac quindecim Epifcopatus, quorum fex fubjecerat Archiepifcopo Mechlinienfi, quinque Ultrajectino, et quatuor Cameracenfi: *Differt. Super. Matrim.* 1740. *in fin. Lit. I. Difcept.* 1. *num.* 9.

Benedictio Abbatis *Vide Abbas* §. *I.*

Benedictio Concionatoris *Vide Concionator* §. *I.*

Benedictiones.

Vigore Concilii Tridentini *Seff.* 24. *cap.* 1. *de reform.* Benedictio nuptiarum fieri de-

bet a proprio Parocho, vel alio Sacerdote de ipsius, vel ordinarii licentia: *Neap. Matrim.* 11. *Julii* 1767. §. 10.

Puerperarum admissio ad purificationem sequela est sacramenti matrimonii: *Burg. S. Domn. Vis. SS. LL.* 26. *Apr.* 1788. §. 2.

Et hæc fieri solet cum superpelliceo, stola, et aqua benedicta, quæ signa esse videntur jurisdictionis: *Ibid.*

Et hæc signa jurisdictionis ad solum Parochum, non autem ad Regulares spectant: *Vasion. Jur. Par.* 20. *Jan.* 1742. §. 5.

Qui illam benedictionem ad Regulares extendunt, ex hoc moventur, quod purificatio in novo testamento non necessitatis, sive præcepti, sed devotionis actus sit: *Cit. Burg. S. Domn.*

Sed S. Cong. Rituum per Decretum Generale, puerperarum benedictiones pertinere ad Parochos statuit: *Ibid.*

Toties S. Cong. Concilii Regularibus indulsit quoties ipsis fuit consuetudo benedicendi puerperas, quæ synodalibus legibus non adversaretur; quia non parum hac in re deferendum est consuetudini: *Ibid.* §. 5.

Et Parochis vel ex privativa eorum consuetudine, vel ex synodalibus constitutionibus favit, quum Regulares, eorum exemptione non obstante, parere cogantur Diœcesanæ synodi sanctionibus in iis, quæ respiciunt curam animarum: *Ibid.*

In statutis Diœcesanis Ecclesiæ Burgi S. Domnini constantissime cautum est, ne quis Regularium, præter Parochum, in propria Ecclesia mulieres post partum benedicere audeat sub pœna etiam suspensionis a divinis: *Ibid.* §. 6.

Voluit S. Cong. Rituum, ut benedictiones ignis, seminis, ovorum, et similium non sint de juribus mere parochialibus, et benedictiones mulierum, et fontis baptismalis fieri debere a Parochis: *Cit. Vasion.* §. 7.

§. I.

Beneficia Ecclesiastica in genere.

Beneficium est portio illa redituum Ecclesiasticorum, quæ pro spirituali servitio Ecclesiæ ministris assignatur: *Firm. Erect. Mans.* 10. *Febr.* 1770. §. 10.

Beneficium appellatur idcirco jus percipiendi proventum in Ecclesia competentem alicui, tanquam uni de Collegio: *Ibid.*

Ac definitur beneficium jus esse collatum Clerico proventus in Ecclesia percipiendi: *Ibid.*

Et id propter divinum officium: *Lauret. Null. Contr.* 30. *Aug.* 1789. §. 5.

Hinc jus spirituale, quod beneficiis inest, non aliunde potest oriri, quam ex legitima temporalium bonorum dedicatione facta Deo per sacrosanctos Episcopos, quorum auctoritate unice a ceteris bonis profanis separantur, ac divini juris efficiuntur: *Firm. Capel.* 29. *Aug.* 1772. §. 10.

Juris naturalis, et divini est servare, quod semel in fundatione beneficii testatori statuere placuit: *Firm. Red. Mis.* 21 *Junii* 1794. §. 8.

§. II.

Beneficia Ecclesiastica quoad ætatem requisitam.

Beneficiis nonnulla ætas speciatim præstituta reperitur in superioribus Ecclesiæ seculis: *Senogal.* 9. *Aug.* 1766. §. 13.

Sed sat erat ætas requisita ab ordine, qui beneficio erat annexus: *Ibid.*

Postmodum vero cum beneficia non ordinatis ad majora darentur, qui onera per alios implebant, hinc ætas ad beneficia varii generis præfinita fuit: *Ibid.* §. 14.

Et constitutum est, ut etiam de beneficiis ad quæ necesse erat, ut ordines haberentur, satis esset, ut infra legitimum tempus ii ordines susciperentur: *Ibid.*

Hinc ut pueri beneficia habere non dicantur, secundum hodiernam disciplinam beneficia esse debent perpetua, et in titulum perpetuum erecta, quod circa similia puerorum officia non contingit: *Ibid.*

Tamen si erigantur, non probibetur, (seposita lege positiva), pueros, licet 14. annis minores, bonæ indolis assumi: *Ibid.*

Interdicta est tamen a S. Concil. Trident. *Sess.* 23. *cap.* 6. *de Reform.* Beneficiorum collatio impuberi: *Firm. Capel.* 25. *April.* 1789. §. 6.

Sed aliter sentiendum est ex lege fundationis, cui sacrosancta Synodus non derogavit: *Ibid.*

Ob id admittitur ex fundatione ad beneficium, qui conciliarem non habet ætatem: *Senogal. Canon.* 11. *Maii* 1793. §. 12.

Potissimum si Fundator simplicem Clericum vocavit: *Ibid.*

Decretum Tridentini super ætate non habet locum in beneficiis patronatus, in quorum fundatione lex data fuit minoris ætatis: *Null. seu Orb. E xct. Can.* 26. *Febr.* 1752. §. 2.

Et servanda est voluntas testatoris de pueris septennio minoribus, quia non repugnet naturæ, et substantiæ beneficii, ut retineatur ex lege fundationis etiam a puero ante tonsuram titulo seculari administrationis: *Ib.* §. 8

Nam ad obtinendum Beneficium Sacri Canones requirunt annum 14: *Bonon. Dispen.* 11. *Jan.* 1783. §. 9.

Conc. Trid. innovavit hanc disciplinam *Sess.* 23. *Cap.* 6. *Cit. Ibid.*

Sed receditur ab hac regula si agatur de persona passive vocata, et unica ex contemplata familia: *Ibid.* §. 10.

Puero annorum 12. Ecclesiastica Beneficia juxta claram Tridentini Sanctionem *Sess.* 23. *Cap.* 6. *de Reform.* conferri nequeunt: *Civit. Capel* 21 *Jan.* 1786. §. 3.

Imo collatio Beneficii, quæ fit non habenti ætatem a jure præscriptam viribus haudquaquam subsistit: *Viterbien. Concur.* 21. *Julii* 1742. §. 4.

§. III.

Beneficia Ecclesiastica quando dicantur affecta, seu reservata.

Beneficium jurispatronatus Ecclesiastici reservationi Apostolicæ obnoxium est: *Casen. Ben.* 20. *Aug.* 1768. §. 14.

Beneficium utpote regulare est de libera collatione Abbatis, neque subjectum reservationibus Apostolicis, vel Episcopi collationi, quando est de mensa monasterii, eique subjective unitum: *Caser. Cap. seu Ben.* 11. *Aug.* 1759. §. 2.

Non inspecto, quod in collationibus ulterius exprimatur Beneficium spectare ad collationem Abbatis, quia hæc verba innuunt potius qualitatem inferioris collatoris, ita ut dubitari non possit de subjectione Beneficii reservationibus Apostolicis: *Ibid.* §. 4.

Et ultimus status est attendendus in judicio privilegiato exequutionis literarum Apostolicarum: *Ibid.* §. 5.

Secus in judicio plenario petitorio inter collatorem ordinarium Abbatem: *Ibid.*

Et in collatione Beneficiorum allegari non potest observantia in linea præscriptiva, quia Regulæ Cancellariæ, uti renovatæ in crastinum occasione assumptionis cujuslibet Summi Pontificis, cum derogatione quibuscunque contrariis usibus, vel privilegiis, non subjacent præscriptioni: *Ibid.*

Gratia *si nulli* concedi solet alteri ex Collitigantibus, quatenus nemo Beneficium obtinuerit: *Mont. Alti. Can.* 18. *Julii* 1789 §. 2.

Et purificatur per exitum Litis, omnesque exclusos a Beneficio concurrentes: *Ibid.*

Atque hujus gratiæ fundamentum constitutum est in affectione Beneficii, quæ inducta est ex triplici Beneficii affectione: *Ibid.*

Quæ facultatem Patronis admit præsentandi: *Ibid.*

§. IV.

Beneficium Ecclesiasticum quoad Applicationem.

S. Concilium Tridentinum *Sess.* 23. *Cap.* 18. *de ref.* permittit, ut ad mercedem præceptoribus, et ministris solvendam Episcopali Seminario applicentur beneficia aliqua simplicia cujuscumque qualitatis, et dignitatis fuerint, etiam ante vacationem sine cultus Divini, ac illa obtinentium præjudicio *Tol. App.* 20. *Mart.* 1790. §. 5.

§. V.

Beneficia Ecclesiastica quoad Capacitatem illa assequendi, et retinendi.

Nullus obtinere potest beneficium vigore Concilii Tridentini *Sess.* 23. *cap.* 6. *de reform.* nisi sit prima tonsura initiatus, et ante 14. annum: *Senogall. Canon.* 14. *Maii* 1768. §. 17.

Ad obtinenda Beneficia Ecclesiastica certum est Doctoratum non receptum in publica Universitate non suffragari: *Fanen.* 8. *Jun.* 1723. §. 4.

Dum quis dispensationem postulat ætatis, propriam inhabilitatem ad beneficium assequendum fatetur: *Perus. Capel.* 24. *Maii* 1774. §. 3.

Cum agitur de beneficio, quod qualitatem Ecclesiasticam in possessore requirit, ab illius consequutione uxorati excluduntur: *Reat. Capell.* 18. *Sept.* 1773. §. 3.

Nulla est disputatio de potestate, ut indulgeatur beneficium retinendum a Clerico etiam in statu conjugii: *Comen.* 21. *Julii* 1764. §. 10.

Beneficio assequendo dignior repntatur, qui servivit Ecclesiæ, in qua illud erectum est: *Montis Alti Canonic.* 4. *Decem.* 1762. §. 7.

Et gratificatio debetur ei, qui alio beneficio caret: *Ibid.*

Ille, qui in suspensionem incidit, assequendi Beneficium Ecclesiasticum incapax evasit: *Alex. Susp.* 11. *Jan.* 1772. §. 11.

Beneficium relictum in favorem ejus, qui velit esse Sacerdos, potest consequi etiam clericus, qui propositum habeat assumendi statum sacerdotalem: *Spol. Assig. Patrim.* 14 *Maii* 1763 §. 5.

Diffamatio quoad mores sufficit pro repellendo concurrente a beneficii consecutione, licet non sufficeret ad irrogandam pœnam privationis: *Lancian. Arch.* 19. *Sept.* 1761. §. 7.

Non obstat tamen diffamatio consistens in paucorum dicto: *Ibid.* §. 9.

In beneficii consequutione præferendus est idoneus alteri, qui indiget dispensatione: *Terul. Benef.* 21. *Aug.* 1763. §. 3.

Quod procedet, dum concurrentium requisita paria sunt: *Ibid* §. 6.

Sicuti etiam gratificatio magis debetur non habenti, quam habenti aliud beneficium: *Urbin. Canon.* 26. *Martii* 1763. §. 6.

Ad beneficium sacerdotale admitti debet Clericus agnatus ex præsumpta fundatoris voluntate, licet actu ad majores ordines non idoneus: *Null. S. Aegis. Benef. Sacris.* 19. *Junii* 1790. §. 5.

Non est idoneus Clericus conjugatus ad assequendum beneficium Clerico reservatum: *Firm. Capel.* 25. *April.* 1789. §. 7.

Idoneitas, quæ supervenit, attendi non debet in præjudicium alterius expresse et æque principaliter vocati, quique ipsomet vacationis die habilis repertus est, certumque, ac validum jus sibi comparavit: *Perus. Capell.* 14. *Maji* 1774. §. 4.

Beneficii ecclesiastici de jure patronatus reditus percipi possunt a Laico patrono, vel hærede non jure, et titulo beneficii (quod

equidem vacaverit dimiſſione veſtium, et tonſuræ clericalis facta per poſſidentem), ſed jure et titulo ſecularis adminiſtrationis, donec aliquis veniat, qui capax ſit: *Senogal. Capell. 9. Maji* 1750. §. 2.

Poteſt accedente Superioris approbatione Beneficium Eccleſiaſticum ea lege fundari, ut etiam laici per aliquod temporis ſpatium illud poſſint obtinere, non quidem ſpirituali titulo Beneficii, ſed titulo laicalis adminiſtrationis cum facultate percipiendi, ſuosque faciendi fructus, nec non ſatisfaciendi interim per alium oneri celebrationis miſsarum: *Segovien. Capell.* 17. *Novemb.* 1731. §. 8.

Poteſt etiam Summus Pontifex indulgere, ut Beneficium Eccleſiaſticum a Clerico conjugato retineatur, quemadmodum deducitur *ex cap. Joannes de Clerico conjug. Ibid.*

Sacerdotium vel a jure, vel ab homine in Beneficio ſeu in Capellania requiſitum non eſt neceſsarium de tempore collationis, ſive præſentationis; ſed ſufficit, quod intra unius anni ſpatium valeat obtineri: *Rom. Capell.* 4 *Febr.* 1719. §. 3.

Amplia etiam in Capellania, ad quam vocatus eſt Sacerdos cum onere celebrandi Miſſas: *Ibid.*

Neceſsaria eſt Sacerdotis qualitas, quando fundator voluit, ut nominetur Sacerdos, vel ut Beneficium, ſeu Capellania conferatur Sacerdoti: *Ibid.* §. 5.

Sed ordo Sacerdotalis in ipſo actu præſentationis, inſtitutionis, vel collationis requiritur, quoties verba fundationis Beneficii ipſum actum neceſsario reſpiciunt: *Comen.* 10. *Martii* 1770. §. 5.

Quia qualitas intelligenda eſt de tempore, quod per verbum indicatur, id eſt in ipſo actus initio: *Ibid.*

Et verba *teneatur, et obligatus ſit celebrare miſsam quotidie* actualem Sacerdotis qualitatem optatam fuiſse præſeferunt: *Ibid.*

Statim ac aliquis civilitatem obtinuit Hydruntinam, dici etiam valet effectus capax beneficiorum, quæ Summi Pontificis Privilegio Civibus Hydruntinis conferri debent: *Ug. ſeu Hydr Ord.* 23. *Julii* 1718. §. 5.

Hæreticorum filii Beneficiorum Eccleſiaſticorum incapaces ſunt: *Mel.* 13. *Aug.* 1712. §. 4.

Ratione incapacitatis ad beneficia non ſufficit, ut quis ſit illicite tonſuratus, ſed ulterius opus eſt oſtendere, ut per dolum, vel cum ſui ordinarii poſitivo contemptu tonſuram recéperit: *Port* 16. *Marii* 1710. §. 2.

§. VI.

Beneficia Eccleſiaſtica quoad Collationem.

Beneficia adhuc vacatura conferre tantum valet Summus Pontifex ratione ſuæ poteſtatis, etiam vigore apertæ declarationis Tridentinæ: *Firm. ſeu Rip.* 19. *Febr.* 1780. §. 7.

Beneficia tunc habentur ex jure Canonico pro derelictis quando eſt decennale tempus elapſum: *Ibid.* §. 6.

In beneficiis, quorum collatio etſi nativo quodam jure penes Summos Pontifices reſideat, nihilominus non ſolum permitti ſervitutem patronatuum laicalium, ſed etiam in fundatione prohiberi poteſt, ne S. Sedes ſuis reſervationibus manus apponat: *Nul. S. Laur. in Camp.* 30. *Maii* 1767. §. 9.

Sed non poteſt ſine Pontificis auctoritate Beneficium Eccleſiaſticum ad tempus, vel ſub certa conditione dari: *Firm. Capel.* 9. *Aug.* 1732. §. 11.

Nam conditio ad tempus apponi nequit, neque a patrono, neque ab ordinario, cum Sacri Canones vetent beneficium perpetuum, ad certum tempus conferri: *Aug. Benef.* 3. *Martii* 1786. §. 8.

Et quæcunque pactio, per quam benefi-

cium vel ad tempus, vel sub certa aliqua conditione confertur, sive ad illud præsentatio fit per Ecclesiasticas Sanctiones reprobatur: *Nul. Ter. Pont.* Cap 28. *Febr.* 1739. §. 4.

Ecclesiasticum Beneficium ex ingenita sua indole, et natura ita in titulum perpetuum conferri debet, ut ab illius Possessore nequeat ulla ratione abstrahi, nec aliqua in ejus præsentatione, vel collatione possit adjici nova lex, conditio, aut onus; unde beneficii Rector ad certum dumtaxat tempus, vel donec Clericus passive vocatus superveniat, debet illud retinere, nisi id fuerit explicite ab ipso Fundatore sancitum: *Baren. Benef.* 21. *Nov.* 1739. §. 6.

Juxta receptam Ecclesiæ disciplinam sex mensium intervallum dederat Alexander III. Sum. Pont. in Concilio Lateranensi ad providenda Beneficia quocunque modo illa vacarent, et sive per collationem, sive per electionem danda illa essent: *Urbev.* 9. *sept.* 1786. §. 11.

Beneficium valide conferri censetur ab illo, qui in vetustissima quasi possessione conferendi remanet: *Cajert. Cap. seu Benef.* 22 *Martii* 1760 §. 2.

Beneficia, quæ sunt membra Monasterii, vel Monasterio subjecta, spectant pleno jure ad Mensam Abbatis, nec possunt in titulum conferri: *Ibid.*

Et illorum provisiones per Abbatem factæ sub reservatione annui census potius videntur concessiones fructuum *ad firmam*, in quibus vacatio revera non datur per obitum: *Ibid.*

Et seposita vacatione locum non habet r. ula reservatoria mensium: *Ibid.*

Advertendum, quod non omnia Beneficia careant titulo collativo, sed ea solum, quæ pleno jure subjective unita sunt mensæ; cetera autem, et nomen Beneficii retinent, et in titulum conferuntur, ita ut negligente Abbate, collatio devolvatur ad Episcopum: *Ibid.* §. 4.

Quodque census in Collationibus reservatus non indicet concessionem *ad firmam*, de fructibus dumtaxat verificabilem, non autem quoad titulum Beneficii, et Ecclesiæ: *Ib.*

Sed refertur ad subjectionem Beneficii erga Monasterium, quæ non excludit, potius que confirmat illius perpetuitatem, et titulum collativum: *Ibid.*

In collationibus Beneficiorum servari omnino debent leges, et conditiones in ipso fundationis limine appositæ: *Reat. Capel.* 14. *Maji* 1774. §. 4.

Hæc procedit regula in Beneficiorum collationibus, quod ipsorum vacatione sequuta, debent hæc posthabita spe, qua personæ priori loco ad ea passive vocatæ supervenient, conferri iis, qui posteriori loco fuerunt invitati: *Baren. Benef.* 21. *Nov.* 1739. §. 5.

Beneficia Ecclesiastica conferenda sunt dignioribus, eisque, qui ætate, moribus doctrina, prudentia ceteros antecellunt: *Verul. Archid.* 16 *sept.* 1769. §. 8.

Id autem ut exacte adimpleretur in collatione Ecclesiarum, sive eæ sint de jurepatronatus Ecclesiastico, sive de libera Ordinarii provisione, certam normam omnino servandam præscripsit Concil. Trid. *Sess.* 24. *Cap.* 18. *de Reform. Ibid.*

Beneficium Ecclesiasticum ex ordinatione Fundatoris potest conferri puero ante primam tonsuram titulo seculari, donec fiat Clericus: *Melev. Indul.* 10. *sept.* 1735. §. 9.

Inverosimile est, ut ad Beneficium præsertim Magistrale, et pro erudienda in pietate, ac literis juventute simplices Clerici contra SS. Canonum præscriptum fuerint Sacerdoti comparati: *Comen. Beneficia.* 13. *Julii* 1771. §. 14.

Ecclesiastica Beneficia conferri nequeunt

accusatis, accusationis judicio pendente: *Juven. Can. Theol.* 11. *Aug.* 1759. §. 2.

Nemo compelli potest ad suscipiendam cujuscumque beneficii collationem sibi factam: *Viterb.* 28. *Sept.* 1737. §. 3.

Omnia Beneficia Diœcesis Hydruntinæ Sedi Apostolicæ etiam reservata, debent solis civibus originariis conferri juxta Clem. VII. Bullam: *Ugen. seu Hydrut. Ord.* 23. *Julii* 1718. §. 6.

§. VII.

Beneficium Ecclesiasticum quoad Commutationem.

Simplex Beneficium jurispatronatus laicalis ad hoc ut possit commutari in residentiale patronorum omnium consensus requiritur: *Nul. seu Fars. Com. Ben.* 2. *Aug.* 1749. §. 2.

Episcopus accedente patronorum consensu, et justa ex causa potest Beneficium perpetuum mutare in manuale: *Satrian. seu Camp. Jurisp.* 23. *Nov.* 1748. §. 3.

Vacante Beneficio de jurepatronatus, nulloque præexistente Clerico passivo vocato, Episcopus potest illud in simplicem capellaniam ad instantiam patronorum commutare: *Ibid.* §. 2.

§. VIII.

Beneficia Ecclesiastica quoad Compatibilitatem, seu Pluralitatem.

Beneficiorum simultanea pluralitas vetita est in eodem beneficiato: *Velit. Ben.* 20. *Nov.* 1762. §. 3.

Nam beneficiorum pluralitas improbatur tanquam Sacris Canonibus inimica: *Sign. Ben f.* 3. *Aug.* 1771. §. 13.

Et multæ sunt causæ, ob quas plurium Beneficiorum retentio interdicta ac prohibita fuit: *Ibid.*

Pluriumque simplicium Beneficiorum retentio absque Apostolica dispensatione est interdicta: *Ibid.*

Beneficiorum pluralitas per Sacros Canones bene multos improbata reperitur a variis veteribus Conciliis per diversas ætates habitis, et pariter sequiori ævo, et recentius a S. Tridentina Synodo, quæ renovavit jam pridem sancita per Sacros Canones: *Brach. Dispens.* 17. *Apr.* 1784. §. 1.

Hinc eadem Synodus Tridentina inhærens antiquioribus disciplinæ Ecclesiæ institutis pluralitatem Beneficiorum improbavit: *Firm. Cap.* 15. *Sept.* 1770. §. 8.

In hac censura locum non obtinet, quando res est de simplici, et temporali Capellania nullum Canonicum, et Ecclesiasticum titulum præseferente, et quæratur de ea acquirenda, vel retinenda cum alia Capellania, aut Canonicatu; *Ibid.* §. 9

Nam Sacri Canones, et antiquiora Ecclesiasticæ disciplinæ instituta improbant pluralitatem Beneficiorum: *Senogal. Capel.* 6. *Maii* 1739. §. 3.

S. Synodus Tridentina illis inhærens saluberrimam constituit regulam (Imposterum unum tantum Beneficium Ecclesiasticum singulis conferatur, quod quidem si ad vitam ejus, cui confertur, honeste sustentandam non sufficiat, liceat nihilominus aliud simplex sufficiens, dummodo utrumque personalem residentiam non requirat, eidem conferre): *Ibid.*

Memorati Canones, et Tridentinum Concilium loquuntur de Beneficiis Ecclesiasticis, eorumque dumtaxat pluralitatem prohibent, ita quidem, ut plures laicales Capellaniæ possint licite, valideque retineri: *Ibid.* §. 4.

Hodie vigore Tridentini Concilii *Sess.* 24. *cap.* 17. *de Reform.* duo Beneficia sufficientia sunt adeo incompatibilia (excepto Pontificio indulto) ut post pacificam possessionem secundi ipso jure inducatur vacatio primi: *Ast. Resign. Benef.* 8. *Maii* 1734. §. 4.

Vel ſaltem inducenda per ſententiam: *Ib.*

Nam ſecundi Beneficii retentio vetita eſt a S. Concilio Tridentino: *Faven. Benef.* 3. *Jul.* 1762. §. 7.

Ex ſententia S. Thomæ plures circumſtantiæ poſsunt evenire ad cohoneſtandam pluralitatem Beneficiorum: *Brach. Diſp.* 17. *April.* 1734. §. 10.

Ideo Beneficia plura, quam duo, etiamſi non ſint ad vitæ conſervationem ſufficientia, invalide ab Epiſcopo conferuntur: *Aug. Benef.* 3. *Mart.* 1736. §. 5.

Beneficium pluralitatem permittit concilium Tridentinum *Seſſ.* 24. *Car.* 17. *de Reform.* ſi ad vitam ejus, cui (unum Beneficium) confertur, honeſte ſuſtentandam non ſufficiat: *Trid.* 20. *ſept.* 1788. §. 3.

Secundum in hoc caſu conferre poteſt Epiſcopus, quoties ſimplex ſit, et perſonalem non requirat reſidentiam, uniforme non ſit primo, et ſub eodem tecto: *Ibid.*

His enim concurrentibus, Apoſtolica opus eſt diſpenſatione: *Ibid.*

Uniformia, ac ſimilia dicuntur Beneficia, quæ in una ad eumdem finem inſtituta ſint Eccleſia, idemque habeant onus, et officium, eodem tempore peragendum: *Ibid.*

Sacroſancta Tridentina ſynodus antiquioribus Eccleſiæ inſtitutis pluralitatem Beneficiorum improbat: *Firm. Cap.* 23. *Febr.* 1782. §. 6

Duo Beneficia reſidentiæ onere gravata, ſunt incompatibilia, etiamſi ſint reditus modici: *Mont. Alti. Diſp.* 3. *Aug.* 1782 §. 7.

Duo Beneficia habentia onus reſidentiæ ſive illa ſit præciſa, ſive cauſativa, ſemper incompatibilia ſunt, nec ſine indulto poſsunt retineri: *Ibid.* §. 10.

Recepta hodie ſententia eſt, ut etiam in Beneficiis juriſpatronatus unio in uno individuo trium Beneficiorum ferenda non ſit tamquam primigeniæ Beneficiorum naturæ, canonicisque ſanctionibus contraria: *Aſcul. Diſp.* 30. *Maji* 1786. §. 4.

Et ut licet habenti unum inſufficiens conceſserit Epiſcopo Concilium Tridentinum facultatem alterum Beneficium conferendi, tertium tamen utcumque omnia ſint inſufficientia, ſine Apoſtolica diſpenſatione dari non poteſt: *Ibid.*

Ac ipſæmet Canonicæ leges, quæ hanc pluralitatem interdixere, caſum diſpenſationis ab Apoſtolica Sede, ac legitima cauſa obtinendæ exceperunt: *Ibid.* §. 5.

Jure Canonico, ne quis ſub eodem tecto, ideſt ſub eadem Eccleſia plura Beneficia obtineret, pro ipſius Eccleſiæ dignitate ſanctisſime cautum fuit: *Nepos* 17 *Juli* 1786 §. 1.

Nulli licet, niſi unum perſonatum, vel dignitatem, aut præpoſituram, ſive adminiſtrationem, vel officium perpetuum cum præbenda inſimul obtinere in eadem Eccleſia abſque Sedis Apoſtolicæ diſpenſatione: *Ibid.* §. 4.

Beneficiato retinenti abſque diſpenſatione Apoſtolica plura beneficia, quam duo, non ſuffragatur regula de triennali: *Aug. Ben.* 3. *Martii* 1736. §. 6.

Clerici, qui duo beneficia, aut officia obtinent, pluribus Eccleſiis avaritiæ ſtimulo præſumuntur inſervire: *Sancti Sev.* 15. *Dec.* 1736. § 3.

Conferri valent plura beneficia, ubi ſatis non eſt unum ad congruam beneficiati: *Sabin.* 26 *Nov.* 17. *Nov.* 1791. §. 11.

Præſertim ſi non ſint ſub eodem tecto, et reſidentialia: *Ibid.*

De jure ſatis non eſt paupertas, ut duplicis reſidentialis beneficii retentio concedatur: *Alex. Can.* 8. *Aug.* 1789 §. 6.

In quibuscumque perſonis quocumque titulo, etiamſi Cardinalatus fulgeant honore obſervari debet, ut unum tantum benefi-

cium Ecclesiasticum singulis conferatur, quod si ad congruam illius, cui confertur, vitæ conservationem non sufficit, licet aliud simplex sufficiens, dummodo utrumque personalem residentiam non requirat, eidem conferri: *Biteten.* 22. *Nov.* 1721. §. 4. *Abul. Ben.* 12. *Jan.* 1732. §. 2.

Episcopus habenti unum simplex beneficium, quod non sufficit ad vitæ conservationem, potest aliud simplex conferre absque dispensatione Apostolica; sed si duo non sufficerent ad conservationem, non potest conferre tertium absque Apostolica dispensatione. *Ibid.*

Putant nonnulli Doctores secundum beneficium de jurepatronatus absque dispensatione Apostolica retineri posse, si primum sive liberæ collationis, sive de jurepatronatus sit sufficiens ad congruam conservationem, et putant etiam tertium, et quartum beneficium de jurepatronatus laicorum retineri posse sine dispensatione Apostolica, si prima duo non sint sufficientia: *Ibid.* §. 3.

Quia dicunt, Concilium Tridentinum *Sess.* 24. *Cap.* 17. *de reform.* loqui de collatione, non de institutione, et ponderant, ut Beneficia de jurepatronatus laicorum non comprehendantur sub Regulis Cancellariæ, et aliis juribus: *Ibid.*

Alii e contra putant citatum *Cap.* 17. sibi vendicare locum etiam in Beneficiis de jurepatronatus, et hanc sententiam sequuta est S. Congr. *Ibid.* §. 4.

Episcopus non potest auctoritate sua conferre tertium Beneficium, vel plura Beneficia Clerico jam possidenti duo, quorum etiam conjuncti proventus impares sint ejus conservationi, sed necessaria est Apostolica Dispensatio: *Cit. Abul.* §. 3. 4. *et* 5.

Non desunt alii, qui existimant, posse Episcopum uni conferre plura etiam quam duo Beneficia, si fructus utriusque Beneficii victui suppeditando non sufficiant: *Ibid.* §. 6.

In Hispania viget consuetudo, ut Episcopi etiam post S. Concilii Trid. promulgationem conferant uni Clerico plura Beneficia, et ut omnia retineantur a Beneficiario, etiamsi unum sit ad honestam conservationem sufficiens, dummodo alioquin non sint incompatibilia: *Ibid.* §. 7.

Vim tamen hujus consuetudinis, quidquid in facto sit, improbant auctores aliqui: *Ibid.* §. 8.

Per Constitutiones autem Innocentii XIII. et Benedicti XIII. pro Ecclesiastica disciplina in Hispanis Regnis derogatur consuetudini etiam centenariæ atque immemorabili, quæ sit contraria sanctionibus S. Concilii Trid., nisi tamen consuetudinis, aut præscriptionis materia capax sit, aut probata ipsa sit per rem judicatam: *Ibid.* §. 9.

S. Congr. semper censuit, Episcopo non licere conferre uni præter duo Beneficia, etiamsi utriusque reditus non æquent competentem Beneficiarii conservationem: *Ibid.* §. 10.

Episcopus permittere nequit retentionem trium Beneficiorum simplicium de jurepatronatus laicorum sub eodem tecto non existentium, et quorum reditus non sufficiant ad congruam conservationem: *Ibid.*

Ac proinde refellitur opinio illorum, qui censent, ut dispositio S. Concilii Tridentini non comprehendat Beneficia jurispatronatus laicorum: *Ibid.* §. 11.

In controversia est, an si primum Beneficium sit ad congruam conservationem insufficiens, vetita censeatur a S. Concilio Trid. retentio illius cum secundo Beneficio, quod per se sit sufficiens; adeo ut per retentionem secundi sufficientis, vacet primum insufficiens, vel sit Beneficiatus eo privandus per sententiam: *Ibid.* §. 12.

Quænam vero ratio servari debeat in Judicio faciendo de sufficientia vel insufficientia Beneficii ad congruam, honestamque conservationem dubitatur: *Ibid.* §. 13.

Plures censent hoc pendere ab Episcopi judicio, qui inspicere debet morem regionis, qualitatem loci, et conditionem personæ: *Ibid.* §. 14.

Si quis possidens Beneficium simplex, et sufficiens acquirat possessionem alterius itidem simplicis, vacat primum ipso jure: *Ibid.* §. 15.

Si Ordinarius conferat tertium Beneficium habenti duo simplicia alias ad conservationem insufficientia, collatio quidem tertii est valida; sed si tertium sit sufficiens, vacant illa duo priora Beneficia; si vero sit insufficiens tenetur provisus dimittere alterum ex illis; et si possessionem amborum retinuerit, ambo vacant: *Ibid.* §. 16.

Fagnanus putat collationem tertii Beneficii factam ab Episcopo illi, qui jam habuerit duo insufficientia, esse nullam, atque irritam eo quod S. Concilium Trid., quum tribuat ordinariis facultatem conferendi duo ad summum beneficia, necessario prohibeat collationem tertii: *Ibid.*

Si possidens beneficium ad honestam conservationem sufficiens obtineat ab Episcopo alterum sine Apostolica dispensatione, primum per consecutionem secundi ipso jure vacat, et ex retentione utriusque beneficii cum perceptione fructuum per biennium, utrumque beneficium ipso jure vacat: *Ibid.* §. 17.

Quum S. Concilium Trid. sanciverit primum beneficium sufficiens, etiam incompatibile cum secundo; hine pœna inflicta afficere videtur etiam retinentes primum beneficium sufficiens cum secundo absque Apostolica dispensatione: *Ibid.*

Sunt, qui putant ex decennali retentione beneficiorum ob pluralitatem, vel aliam causam incompatibilium induci præsumptionem impetratæ dispensationis Apostolicæ: *Ibid.* §. ult.

§. IX.

Beneficia Ecclesiastica quoad Concursum.

Beneficia curata absque concursu, et examine collata nulla sunt: *Bojan. Elec. et Erec.* 18. *April.* 1744. §. 4

Sed beneficia unita, et manualia immunia sunt a formali concursu, atque examine: *Eug. Juris.* 13. *Martii* 1773. §. 5.

Ac propterea Concilii Tridentini decretum de concursu ad Parochiales Ecclesias indicendo, minime habere locum quoad Vicarias unitas: *Ibid.*

Cum beneficia manualia non sint vere, et proprie beneficia, nec vacare censentur: *Ibid.*

Reliqua *Vide Concursus.*

§. X.

Beneficia Ecclesiastica quoad curam animarum.

Excluditur cura animarum a beneficiis, si in collatione de ea nulla facta est mentio: imo expressa denominatione simplicis beneficii, et perpetui absque ullo concursu, vel examine et ex facto ipsorum Episcoporum, etsi adsit res judicata AC., ac Sacræ Rotæ: *Urb.* 17. *Jun.* 1769. §. 5.

Et spernenda est unica mentio in quadam collatione facta cum occulta conspiratione addita, et inanis penitus redditur in ceteris collationibus inde concessis: *Ibid.* §. 6.

Utrum electio ad Beneficia curata juste, an injuste facta fuerit, quærendum haud est, si Sacerdos nominatus publice notatus sit populi offensione, odioque: *Bojan. Elec. et Erec.* 18. *April.* 1744. §. 6.

§. XI.
Beneficia Ecclesiastica quoad Dimissionem.

Quisquis Beneficium Ecclesiasticum per Simoniam obtentum, ante omnem Judicis sententiam una cum fructibus tenetur dimittere, quam primum noverit collationem fuisse sibi simoniace factam: *Salut. Ben.* 3. *Sept.* 1740. §. 3.

Nisi forte in proviso per simoniam concurrissent ignorantia inculpata, et pacifica Beneficii possessio ad triennium bona fide protracta: *Ibid.*

Dimissio Beneficii in favorem certæ personæ, et sub reservatione jurium, nisi in manibus fiat Summi Pontificis, simoniaca est: *Terr. seu Set. Cap.* 19. *Sept.* 1789. §. 4.

Ideoque subreptione caret illius expositio absque mentione conditionis: *Ibid.*

§. XII.
Beneficia Ecclesiastica quoad Dismembrationem, seu Divisionem.

Vetita est Dismembratio, seu Divisio Beneficiorum: *Adrien. Pav.* 18. *Decem.* 1773. §. 7.

Nec ad eam, justa urgente causa, deveniri potest, nisi adhibitis solemnitatibus in alienatione bonorum Ecclesiæ præscriptis: *Ibid.*

Solemnitates hujusmodi sunt; citatio Rectoris Ecclesiæ, cujus bona dismembrantur: *Ibid.*

Citatio interesse habentium: *Ibid.*

Consensus Capituli Ecclesiæ Cathedralis: *Ib.*

Compilatio processus: *Ibid.*

Quamvis Beneficia dividi non debent: *Amalp.* 30. *Sept.* 1724. §. 5.

Admittitur tamen sectio ex causa rationabili: *Ibid.*

Sed causa rationabilis esse non potest, quando fructus non sufficiunt pro omnibus Beneficiatis, nulla habita consideratione prætextus incrementi cultus Divini, quum cultus divinus consistat in hoc, ut Divina officia celebrentur: *Ibid.*

§. XIII.
Beneficia Ecclesiastica quoad Dotem et Fundum.

Fieri valet investimentum beneficii in locis Montium, quæ æquiparantur bonis stabilibus: *Ascul.* 16. *Aug.* 1794. §. 3.

Beneficii investimenta facienda sunt in bonis stabilibus frugiferis, veris, et non fictis: *Eccles.* 16. *Aug.* 1794. §. 58.

Dotes beneficiorum debent esse certæ, et perpetuæ, nullique periculo obnoxiæ: *Fanen. Erect. Can.* 22. *Mart.* 1760. §. 10.

Demonstrative assignati videntur fundi beneficii, quum fundatio ab oneribus incipiat: *Viglev.* 14. *Martii* 1789. §. 3.

Dos conspicua beneficiato a patrono data non intelligitur tradita pro ædificatione Ecclesiæ seu Capellæ, sed pro ejus conservatione, ferendisque oneribus spiritualibus, et temporalibus; quæ simplicium reparationum limites non egrediuntur: *Aletr. Red. Cap.* 8. 1775. §. 6.

§. XIV.
Beneficia Ecclesiastica quoad Electionem.

In eligendis, seu promovendis ad beneficia ecclesiastica requiritur scientia, et rerum agendarum peritia, quæ sufficit, ad rite exequendum officium, ad quod eliguntur, seu promoventur: *Lauret.* 22. *April.* 1784. §. 6.

§. XV.
Beneficia Ecclesiastica quoad Erectionem, et Fundationem.

Erectio beneficiorum in augmentum cultus divini, et Catholicæ Religionis tendet, hinc quam maxime expedit, ut fundatores alliciantur ad augendum Ecclesiæ decus, et

propriam substantiam erogandam in pia causa: *Macer.* 23. *Febr.* 1771. §. 11.

In erectione beneficiorum requiritur omnino consensus omnium interesse habentium tantum ratione proprii interesse, et praejudicii, ne erectio in aliorum vergat jacturam: *Ibid.* §. 12.

Et si dissensus justa et legitima causa non sit innixus, etiam iis invitis ad erectionem est deveniendum: *Ibid.*

Ut dissensus attendatur, opus est; ut undique sit rationabilis, et fundatus in aliqua justa, et gravi causa, ob quam expediat, congruum sit potius omittere, et perdere incrementum cultus divini, quam justitiae leges conculcare in alterius detrimentum: *Ibid.* §. 13.

Ecclesiastici beneficii erectio cedit in augmentum cultus divini; cum certum sit, per illam bona dicari Deo, et ex temporalibus sacra effici, ac spiritualia: *Firm. Mans.* 15. *Decem.* 1770. §. 4.

Pro valida erectione beneficiorum requiritur ordinarii approbatio: *Pisan. Canon.* 14. *April.* 1736. §. 4

Edictorum affixiones publicae, necessariae sunt in erectione, seu institutione beneficii Ecclesiastici, etiamsi agatur de institutione nominati a testatore: *Aquip. Expens.* 22. *Julii* 1758. §. 2.

Beneficia etiam accedente necessitate, aut legitima causa, nequeunt ex fructibus Canonicatuum institui, si isti tenues sint, et congruae Canonicorum conservationi impares: *Castrim.* 7. *Jul.* 1736. §. 6.

Quum ex pluribus probatae fidei viris patriae testatoris indigenis exarata relatio esset, quod ipse non simplex Missarum legatum, sed erectionem ecclesiastici beneficii, si germanus eorumdem verborum sensus attendatur, praecipere voluerit; rite ae valide ab Ordinario erectio est peracta: *Trid. Trans. Oner. Miss.* 10. *Jan.* 1789. §. 2.

Etiamsi agatur de dispositione per ultimam voluntatem, in qua sicuti tempus deest implorandae auctoritatis Episcopi, ita a testatoris silentio validum haud colligitur argumentum a nimia beneficii ecclesiastici erectione alieni: *Burgell.* 16. *Dec.* 1786. §. 4.

Pro obligatione redintegrandi Legatum pium demandari potest erectio beneficii simplicis secundum ea, quae de solutionibus, aliisve praestationibus ad necessariam praecedentis obligationis causam referuntur: *Viterb. Leg. Pii* 28. *Sept.* 1743.

Beneficii erectio, sive ab ipsomet fundatore, sive a legitimo patrono explicita sub pactione, lege, aut conditione, quae simoniacam pravitatem quoquo modo redolet, a Sacris Canonibus improbatur: *Salut. Benef.* 3. *Sept.* 1740. §. 2.

§. XVI.

Beneficia Ecclesiastica quoad Impetrationem.

In Impetratione Beneficiorum silentio praetermitti nequit vacationis expressio Beneficii in reservato mense Ordinarii contra cancellariae regulam IX. *Mont. Alti Can.* 25. *Apr.* 1789. §. 6.

§. XVII.

Beneficia Ecclesiastica quoad Incompatibilit.

Advertendum, quod incompatibilitas beneficiorum potest inducere solum vacationem primi beneficii: *Saler. seu Cap. Par.* 9. *Febr.* 1760. §. 6.

Et ad hunc effectum requiritur, ut possessio secundi beneficii incompatibilis pacifica sit, nec provisus patiatur molestias de jure, vel de facto: *Ibid.*

Solumque ubi per duos menses utrumque retinuerit post intermissas molestias illatas, tunc verificari possit utriusque vacatio: *Ibid.*

Ad inducendam incompatibilitatem non

videtur ſatis eſse eonditio reſidentiæ *cauſativæ* videlieet neceſsariæ ad percipiendum emolumentum deſtinatum beneficiano reſidenti; ſed annexam eſse oportere reſidentiam *præciſam*, qna non ſervata, fiat locus amiſſioni tituli, et privationi: *Aq. Cap.* 2. *Maji* 1733. §. 9.

Nam duo beneficia reſidentiam præciſam requirentia, incompatibilia ſunt: *Amal.* 17. *Jan.* 1761. §. 7.

Et acquiri nequeunt vigore proviſionis Ordinarii: *Ibid.*

Imo utrumque vacat ob pervicaciem retentionem utrinsque: *Ibid.*

Utpote poſt perceptionem fructuum utrique Beneficii per duos Menſes: *Ibid.*

Etiamſi primum non ſufficeret ad congruam conſervationem: *Ibid.*

Nec beneficiatus amplius facit fructus ſuos: *Ibid.*

Beneficii reſidentialis retentio incompatibilis eſt cnm Parochiali: *Venus.* 25. *Junii* 1763. §. 5.

Etiamſi tennes eſsent fructus Parochialis: *Ibid.* §. 6.

Nam inſpecta Parochiarum inopia non poſsunt illæ reddi compatibiles cnm beneficio reſidentiali in Eccleſia Cathedrali: *Ibid.*

Ineompatibilitas exurgit ex retentione Beneficii cum cura animarum, ratione oneris, et reſidentiæ, quæ licet non ſit continua, nihilominus tunc ſolum alterius Beneficii onera poſsunt ab eodem Beneficiato diverſis temporibus adimpleri: *Sign. Ben.* 3. *Aug.* 1771 §. 14.

Ubi Beneficia difformia ſunt ſub eodem tecto exiſtentia, incompatibilitas non attenditur: *Mont. Alt. Can.* 24. *Julii* 1762. §. 7.

Sed Dataria Apoſtolica plerumque cenſet incompatibilia duo ſub eodem tecto erecta Beneficia, ſive conformia, ſive difformia: *Ibid.*

Beneficium, quod adnexnm ex lege fundationis onus reſidentiæ habet, eſt omnino incompatibile cum alio quocnmque Beneficio reſidentiali, adeoque ſine diſpenſatione Apoſtolica retineri non poteſt cum Parochiali Eccleſia, ſed ipſo jure vacavit ex ſacrorum Canonum ſanctione: *Aug. Ben.* 3. *Marti* 1736. §. 4.

Clericus, qui ſecnlari militiæ nomen dedit incapax eſt retinendi Beneficia tamquam incompatibilia cum militia ſeculari: *Anag Pens.* 5. *ſept.* 1778. §. 3.

§. XVIII.

Beneficia Eccleſiaſtica quoad Inſtitutionem, Nominationem, Præſentationem, et Adjudicationem.

Promiſſiones, vel nominationes ad Miniſterium, vel Beneficium Eccleſiaſticum antequam vacet, nullas eſse præſcripſerunt ſacri Canones, et rejecit S. Congr. Concilii: *Rom Capel.* 15. *Jan.* 1780. §. 7.

Ob vacationem Beneficii ſequutam in menſibus reſervatis Sanctæ Sedi, ſpernenda eſt penitus forma a Fundatore præſcripta nominationis, et extractionis, cum hæc non comprehendat vacationes in menſibus reſervatis, ſed intelligenda eſt de vacatione, quæ accidit in menſibus Ordinarii: *Imolen. Di,i.* 13. *Maii* 1773. §. 12.

Qualificatus ad Beneficium tanqnam a Fundatore vocatus, nulla indiget nominatione: *Æſin. Capel.* 20. *Junii* 1767. §. 6.

Relicta nominatione ad Beneficium ſub conditione, hac purificata legitima expletur nominatio: *Firm. Capel.* 45. *April.* 1789. §. 7.

Beneficii nominatio, ſive ab ipſomet fundatore, ſive a legitimo patrono expleta ſub pactione, lege, aut eonditione, quæ ſimoniacam pravitatem quoquo modo redolet, a Sacris Canonibus improbatur: *Salut. Benef.* 8. *Sept.* 1740. §. 4.

Tempus ad præfentandum, incipit non a die obitus ultimi pofsefsoris fed a die fcientiæ vacationis: *Med. feu Nov.* 19. *Sept.* 1767. §. 6.

Lite pendente tempus ad præfentandum nec currere potuit Communitati; etiamfi non præfentafset, nec locus factus efse dicitur jure devolutivo: *Ripan. Benef.* 17. *Junii* 1775. §. 13.

Per folam præfentationem, dicitur jus dumtaxat quæfitum ad rem, feu ad benef cium: *Aurien.* 9. *April.* 1785. §. 8.

Quando res eft de habilitate requifita ex parte perfonæ, fatis eft; ut illa infra terminum quadrimeftris laicis perfonis dati ad præfentandum fuperveniat, five id per naturam rei contingat, quia eo temporis intervallo præfentatus ad requifitam ætatem adolefcat, five per Apoftolicam Difpenfationem, qua Summus Pontifex fupplet in eo defectum ætatis: *Civit. Caft.* 2.. *Jan. Jan.* 1780. §. 6.

Nulla eft præfentatio ad beneficium facta poft litem fuper eadem actam: *Salern. Disp.* 19. *Decem.* 1750. §. 4.

In præfentato fufficit, ut qualitas concurrat habitu, et potentia: *Cafal.* 12. *Dec.* 176. §. 9.

Idoneitas requifita a teftatore ad beneficium fatis eft, ut ea fuperveniat intra tempus patronis ad præfentandum afsignatum: *Senogal. Can.* 14. *Maii* 1.8. §. 7.

Nec ullum intercedit discrimen inter idoneum naturaliter, et idoneum ex difpenfatione: *Ibid.*

Præfentatus fubfidiarie, in eventum difpenfationis ab alio non impetratæ, nequit illius difpenfationi fe opponere: *Favent. Benef.* 3. *Julii* 1762. §. 6.

Si Clericus ad beneficium præfentatus, et nondum in eo inftitutus vitæ fundatoris, aut patroni, qui eum præfentavit, fuerit infidiatus, aut alia id genus figna ingrati animi in patronum præbuerit, indignus a præfentatione redditur, ita ut alius pofsit a patrono præfentari: *Salut. Benef.* 1. *Julii* 1741. §. 3.

Præfentatus a patrono laico ad beneficium parochiale, dummodo fit idoneus, debet inftitui, quamvis non fit de magis idoneis: *Olomucen. Paroch.* 6. *Maii* 1741. §. 3.

Amplia, etiamfi in fynodali conftitutione, aut alio ftatuto arceantur a parochiali, qui non funt digniores: *Ibid.* §. 2.

In favorem præfentati ad beneficium ab omnibus patronis in fundatione defignatis, et de genere vocatorum ex prædilectis lineis a Fundatore litteræ difpenfationis funt exequendæ: *Balneor. Difpensat.* 21. *Jun.* 1760. §. 3.

Beneficii capax fi paffive vocatus non fit, libere poteft patronus alium extraneum præfentare, nec tenetur expectare, ut paffive vocatus ad Beneficium capax evadat: *Eug. Difp.* 18. *Febr.* 1764. §. 7.

Maxime dum agitur de qualitate non requifita a jure, fed ab homine, quæ infpicitur tempore vacationis, vel faltem præfentationis: *Ibid.* §. 5.

Ac tempore, quo electio facienda erat, res amplius non eft integra: *Ibid.*

Dum exprefse in fundatione cautum eft ut præfentatus Sacerdos fit, vel faltem a die adeptæ pofsefsionis infra annum ad Præsbyteratus Ordinem promoveri valeat, tunc exquifivit fundator qualitatem in potentia, et habitu tantum: *Cafal.* 12. *Dec.* 1767. §. 15.

Qui plane intellectus, quam maxime confonus eft tum difpofitioni Juris Canonici, tum etiam Sacr. Concilii Tridentini: *Ibid.*

In quibus locis ftatuitur ad obtinendum cujusvis generis Beneficium, cui Ordo facer fit adnexus, necefse haud efse, nifi aliter in fundatione cautum fit, ut quis eo præditus fit in actu collationis, fed fufficere,

ut intra tempus a jure præfinitum, ad illud evehi possit: *Ibid.*

Præsentatio ad Ecclesiasticum Beneficium vel ab ipsomet Fundatore, vel a legitimo patrono facta sub pactione, lege, aut conditione, quæ simoniacam pravitatem quoquomodo præsefert, sacrorum Canonum disciplinæ repugnat, nulliusque momenti est: *Mont. Reg. Capel.* 15. *Dec.* 1736. §. 3.

Ea vero simoniaca reputatur, si fiat in personam Creditoris, sub lege, quod iste credito suo renunciet in favorem patroni debitoris, ipsum ad Beneficium præsentantis: *Ibid.*

Vacatione sequuta Beneficii, et deficiente Clerico de familia primo loco contemplata, alteri ex fundatoris præcepto Beneficium est adjudicandum: *Reat. Capel.* 14. *Maii* 1774. §. 5.

Institutio ad Beneficium debetur ei, qui legitime fuit a patrono præsentatus: *Benev.* 10. *Jan.* 1784. §. 7.

Institutio, seu Collatio Beneficii ab Episcopo facta, si per Clericum accepta fuerit, tribuit jus in re, sive jus perfectum respectu Beneficii etiam ante traditionem possessionis, ejusque apprehensionis: *Tiras. Visit. S. L.* 20. *April.* 1782. §. 9.

Institutio ad beneficium proximiori purificata vocatione denegari nequit: *Æsina Capel.* 20. *Jun.* 1767. §. 9.

Fortior' cum habeat patroni nominationem: *Ibid.*

Institutio debetur ad præbendam vacantem passive vocato uti qualificato: *Firm. Præb.* 26. *Martii* 1791. §. 7.

Jus solum competit Episcopo pro confirmatione, seu institutione beneficiorum, non vero Prælatis inferioribus, nisi jurisdictionem quasi Episcopalem in Clerum, et Populum habeant: *Eug. Juris.* 7. *Aug.* 1773. §. 14

Explorati juris est, institutionem beneficii ei deberi, qui juxta fundationis mentem exoptata pollet qualitate, quique licet nominatione carens, tamquam ab ipso fundatore nominatus habetur: *Senog. Can.* 11. *Maii* 1793. §. 11.

Qualitas clericatus expetita ab homine, actu concurrere debet in collatione beneficii: *Ibid.*

Maxime si tempus electionis respiciat: *Ibid.* §. 12.

Superveniens tamen intra quatrimestre patronis laicis concessum ad præsentandum qualificat, etsi expetita fuerit in actu electionis: *Ibid.* §. 13.

§. XIX.

Beneficia Ecclesiastica Manualia, vel Perpetua.

Beneficii Ecclesiastici ingenita est conditio, ut suapte natura sit perpetuum: *Firm. Capel.* 9. *Aug.* 1732. §. 8.

Nam adversatur dispositioni Concilii Trid. *Sess.* 14. *cap.* 9., et naturæ beneficii, quum perpetuum sit, ad nutum amovibile evadat: *Mediol. seu Nov.* 19. *Sept.* 1767. §. 16.

Verum licet perpetuitas censeatur de essentia beneficii, non tamen repugnat, ut speciali quodam jure manuale reddatur: *Med. Sup. Cap.* 23. *Febr.* 773. §. 5.

Præsertim si dispensatio apostolica intercesserit: *Ibid.*

Ad excludendam qualitatem beneficii Ecclesiastici plurimum momenti habere videtur vox illa *Capellaniæ laicalis*, qua testator usus fuit: *Rom. Cap.* 22 *Nov.* 1783. §.

Imo accedente patronorum consensu potest Episcopus Beneficium de perpetuo facere manuale: *Caput.* 20. *sept.* 17 7. §. 3.

Sed non nulli Doctores contrarium docent, quia cum Beneficium jam sit constitutum in statu suæ perpetuitatis, immutatio sapere videtur speciem aliquam alienationis, vel dis-

membrationis, quæ etiam in spiritualibus fine causa, et solemnitate est prohibita: *Ibid.* §. 4.

§. XX.

Beneficia Ecclesiastica quoad Onera.

De oneribus novis injunctis post primam erectionem alicujus beneficii agentes Canonistæ recensentur: *Flor.* 19. *Maii* 1765. §. 12.

Episcopus non potest quidquam detrahere, vel remittere ex oneribus valide injunctis in fundatione beneficiorum: *Aux.* 17. *Januar.* 1761. §. 10.

Beneficia omnia tum Episcopo subjecta, tum etiam ab ejus ordinaria jurisdictione immunia tenentur contribuere pro reparatione Ecclesiæ Cathedralis: *Cels. Exac.* 2. *Dec.* 1741. §. 5.

Diminutioni locus esse nequit in beneficiis, nisi constet de certa qualitate fundi redituum, e quibus onus expleri debet: *Urb. Red.* 14 *Mart.* 1744. §. 11.

Nil statuere possit de beneficii onere, quod ex fundatione, vel observantia non resultet *Cas. Ben.* 26. *Nov.* 1796. §. 6.

Quum sint tenues reditus beneficii, minuenda sunt potius onera, quam addenda, et hoc non licet Episcopis: *Col.* 9. *Aug.* 1766 §. 25.

Erigendo beneficium residentiale, alia onera famulentur: *Mon. Fal.* 15. *sept.* 1770. §. 6.

Quæ beneficiis sunt conjuncta, religiose servari debent: *Anag.* 10. *Febr* 1781. §. 7.

Nova onera præter illa in fundatione data, beneficiis non imponuntur: *Leod. Benef.* 7. *Jun.* 1744. §. 4.

Ideoque sustineri nequit Episcopale Decretum, quo fundationes mutat, novas leges, novaque onera præter illa fundationis imponit, vel beneficiis, vel beneficiariis: *Ibid.*

Non est in potestate Episcopi, nec hæredis, qui nihil de suo contribuit, onera superaddere præter ea, quæ fuerunt a fundatore expressa: *Mon. Fal.* 25. *Jan.* 1721. §. 6.

Necesse est, ut tabulæ edantur, quo dignosci possint onera beneficii, cum nequeant Episcopi earum leges variare: *Vercel.* 19. *Sept.* 1750. §. 2.

Quia post completam fundationem beneficii, nec Episcopus auctoritate ordinaria, nec ipsemet fundator nova onera, et conditiones adjicere potest: *Præn. Conc.* 20. *Aug.* 1774. §. 16.

Nihilominus si Summus Pontifex, suprema, qua pollet auctoritate, nova onera imposuerit, vel imposita confirmaverit, tunc tenetur beneficiatus ea subire, atque adimplere: *Ibid.*

Auctoritas Ordinaria satis non est ad novum superaddendum onus Beneficio jam erecto, sed requiritur in id potestas Pontificia: *Velit. Resid. et ser. Ch.* 20. *Mart.* 1790. §. 5.

Nec officit centenaria subsequuta observantia, sive quia independenter Beneficiatus a suis decessoribus possidet Beneficium: *Ibid.*

Sive quia de infecto constat oneris initio ex ordinaria potestate: *Ibid.*

Sive quia intercessit judicium, ex quo centenaria interumpitur: *Ibid.*

Desumi debent Beneficiorum onera ex tabulis fundationis, aliisque publicis monumentis, ut sunt Sacrarum Visitationum acta, tabellæ et similia: *Civit. Pleb.* 11. *Maii* 1793. §. 4.

Fundationis defectum supplere etiam debent literæ Collationum: *Ibid.* §. 5.

Simplex copia quoque illarum in antiquis actis reperta: *Ibid.*

Licet simplex copia Bullæ absque originali legitimam non constituat onerum probationem: *Ibid.*

Attamen simplex copia in actis reperta aliisque adminiculata probationibus, authenticam fidem sibi vindicat: *Ibid.*

Beneficia subjective unita Mendicantibus, non contribuunt taxæ feminarii: *Tran. Tax.* 14. *Maii* 1763. §. 5.

Secus beneficia unita non subjective: *Ibid.*

Beneficia etiam jurispatronatus ratæ feminarii contribuere debent: *Ibid.*

Si tamen non excedunt reditus feptem florenorum auri, non contribuunt decimis papalibus: *Ibid.*

Nifi una perfona plura pofsideat beneficia, quæ fimul unita dictam fummam excedant: *Ibid.*

§. XXI.

Beneficia Ecclefiaftica quoad Permutationem.

Lis peragenda inter Patronum, et Capellanum, ejusque odium, atque ira, jufta eft caufa permutandi beneficium in perpetuum: *Spol. Cap.* 14. *Martii* 1744. §. 9.

Permutatio fuftinetur beneficii, etiam non facta mentione, quod ad ejus titulum fuerit quis ordinatus, fi tamen aliud beneficium ex permutatione acceptum parem fructum reddat, ejusque pofsefsionem vere fuerit adeptus permutans: *Aften. Refig. Ben.* 20. *Martii* 1734. §. 7.

Permutato loco, et exercitio ordinis, amittitur pofsefsio, et jus optionis, quod non beneficio, fed pofsefsori adnexum eft: *Rom. Præced.* 12. *Sept.* 1750. §. 2. *et* 3.

Ideoque, licet vi retroceſsionis, et novæ permutationis in priorem ordinem rediturus fit, non eamdem tamen antiquitatis prærogativam, quam ante permutationem habebat recuperare poterit, ne alii, qui medio tempore ad fuperiores fedis gradatim afcenderunt, ex hac reftitutione fentiant detrimentum: *Ibid.*

Nec dicatur jure regrefsus ad fuum Ordinem redire, cum hofce regrefsus vetet Tridentinum, nifi refervati, et admiffi fuerint auctoritate fummi Pontificis: *Ibid.* §. 3.

Et ficuti ex nova gratia id fieri poteft, ita locum, et jura, quæ ante permutationem habebant, non recuperant regrediendo in perniciem eorum, quibus medio tempore jus quæfitum fuit: *Ibid.*

§. XXII.

Beneficia Ecclefiaftica quoad Pofsefsionem.

In Beneficiis duplex diftinguitur a Doctoribus pofseffio; una verbalis, quæ fit per verba cum traditione alicujus figni, puta eum impofitione Byreti: *Tiras. Vifit. SS. LL.* 20. *April.* 1782. §. 10.

Altera realis, quæ fit per actualem introductionem in pofsefſionem Beneficii: *Ibid.*

§. XXIII.

Beneficia Ecclefiaftica quoad Prælationem.

Qui primus in Dataria comparuit, et obtinuit fignari fupplicationem, jus quæfitum ad Beneficium habuit, cui pofterior fupplicatio præjudicium afferre non potuit: *Cæfen. Benef.* 4c. *Aug.* 1768. §. 11.

Idque procedit etiam in paritate meritorum, et qualitatum: *Ibid.*

Propterea pofterior fupplicatio nihil officit juri per præcedentem provifionem antea quæfito: *Ibid.* §. 12.

Et in omni cafu inquirendum eft de intrinfeco fupplicantium jure, non vero de ordine temporis, quo fupplicationes fuerint exhibitæ: *Ibid.*

Inverofimile eft, quod ad Beneficium præfertim Magiftrale, et pro erudienda in pietate, et litteris juventute fuerint fimplices Clerici contra SS. Canonum præfcriptum Sacerdoti comparati: *Comen. Benef.* 13. *Junii* 1771. §. 14.

Duobus idem Beneficium poftulantibus, quorum alter fit vere habilis, alter per di-

ſpenſationem, qui vere eſt habilis eſt præferendus: *Teru. Benef.* 27. *Auguſt.* 1763. §. 3.

Et alteri non favet habilitas poſtmodum acquiſita: *Ibid.* §. 5.

Sed regula illa de præferendo habili, qui non indiget diſpenſatione, obtinet tantummodo in paritate, et dum concurrentium requiſita æqualia ſunt: *Ibid.* §. 6.

Inter æque dilectos præferri debet major ætate, et antiquior clericatu: *Senogal. Can.* 11. *Maii* 1793.

Prælatio vero non debetur remotiori in gradu, et in diverſa ſubſtitutionis ſede vocato: *Ibid.*

In beneficiis, quæ ſunt juriſpatronatus prælationi locus eſt, quando agitur de præſentatis, quos inter ætate major, ceteris paribus aliis præfertur: *Tolen. Can.* 16. *Decem.* 1769. §. 12.

Non tamen inter patronos, quia jus præſentandi ætate ſeniori tributum huic competit non ratione antiquitatis, ſed veluti a fundatore unice vocato, exemplo ſucceſsionis primogenialis, ad quam vocatus qui fuerit, parem non habet, cui vere ac proprie dicatur præferri: *Ibid.*

§. XXIV.

Beneficia Eccleſiaſtica quoad primarias Preces Imperiales.

Preces Primariæ Imperiales locum habere poſsunt erga eos tantum collatores, ſeu collatrices, qui, quæve quatuor ſaltem beneficia Eccleſiaſtica in titulum perpetuum conferant juxta apoſtolicum indultum: *Mogun. Prim. Prec.* 14. *Dec.* 1748. §. 2.

Secus ſi talia beneficia ſint manualia, et ad nutum amovibilia, tunc enim immunia ſunt a primariis precibus imperialibus: *Ibid.*

XXV.

Beneficia Eccleſiaſtica quoad Privationem.

Sacro Concilo Tridentino non adverſatur, quod in ſtatutis Collegii Beneficiatorum apponatur privatio ipſo jure incurrenda ob non reſidentiam: *Vercell. Reſid.* 1. *Oct.* 1720. §. 9.

Sed trina præcedere debet monitio: una cum ſubtractione fructuum, antequam ſuo beneficio quis ſpoliari, vel ſuſpendi poſsit: *S. Sever.* 4. *April.* 1778. §. 8.

Si nulla monitio præceſserit, nulla fructuum ſubtractio, nullum præceptum eſt, omnia ob non ſervatam Canonicam formam ſunt infirmanda, et revocanda: *Ibid.*

Nam Beneficii privatio inter graviores pœnas a Doctoribus recenſetur: *Crac. Per* 10. *Febr.* 1770. §. 4.

Et tria requiruntur omnino, videlicet gravis cauſa, quæ privationem mereatur: *Ibid.*

Inſuper cauſa pleniſsime probata: *Ibid.*

Ac tandem, quod privationis pœna infligatur juxta formam a legibus Eccleſiaſticis præfinitam: *Ibid.*

Si in infligenda pœna neglecta fuerit forma a ſacris Canonibus præſcripta, ſcilicet trina monitio, quæ præmitti debuiſset, ſententia inſanabili nullitatis, et injuſtitiæ vitio laborat: *Ibid.* §. 5.

Etiamſi ageretur de incontinentia qualificata cum adulterio: *Ibid.*

Et crimina, quæ privationi cauſam præbuerunt, plane concludenterque juſtificata probarentur: *Ibid.*

Ac hæc forma adamuſim ſervanda, ideo præſcripta a ſacris Canonibus fuit: quia alias verificari non poſset incorrigibilitas, et contumacia, ad privationem neceſsario probanda: *Ibid.*

Nam privatio Beneficiorum approbatur servata in omnibus, et integre forma a Concilio Trid. præscripta *Sess. 24. Cap. 12. de Reformat.: Spiri. Canon. 23. Mar'. 1765.* §. 8.

Dubia res est, an fructuum subtractiones ad solvendos Creditores, non ad privationem comminandam sufficiant, ut servata dicatur forma Concilii: *Ibid.* §. 9.

Ex dispositione Tridentini Concilii: *Sess. 21. Cap. 6. de Reform.* privandi sunt Beneficiis illi, qui turpiter vivendo, incorrigibiles evadunt: *Cracov. Par. 10. Febr. 1770.* §. 12.

Item Clerici, postquam prava quælibet cum mulieribus consuetudo interdicta fuerat: *Ibid.* §. 13.

Et Decretum illud conciliare non procedit in simplici incontinentia absque qualitate concubinatus: *Ibid* §. 14.

Trinam quoque monitionem requirit concilium Tridentinum, antequam Clericus prava aliqua consuetudine detentus, Beneficia privetur: *Ibid.* §. 15.

Verum *in Cap. si autem 6. tit. de cohabit. Cler. et Mul.* duplex tantummodo monitio sufficit: *Ibid.*

Beneficiatus adigi non debet ad pœnam privationis Beneficii, quoties fundator residentiam non præscripsit: *Prœnes. Conc. 20. Aug. 1774.* §. 11.

In Beneficiatum contumacem a præstando servitio procedi potest ad formam Concilii Tridentini per privationem scilicet medietatis fructuum primo anno, omnium secundo, ipsius tandem beneficii: *Vetit. Ben. et serv. Ch. 20. Marti 1790.*

Beneficiatus absque legitima causa absens non solum quotidianas distributiones lucratus non est, sed propter diuturnam adeo, contumacem absentiam ipso quoque beneficio privandus est, *Osnabrug. Distrib. 3. Maii 1736.* §. 6.

Recurrens ad Judices laicos ad tramites Sacrorum Canonum, et Constitutionum Apostolicarum, nedum incurrit pœnam excommunicationis ipso jure, sed etiam ipso jure privationem Beneficii, et cujuscunque juris ad Beneficium: *Urgel. 28. sept. 1726.* §. 6.

Clericus criminosus tantum de suspecto, licet non notorius, ac non emendabilis, Beneficio privatur: *Spiren. Can. 23. Mart. 1765* §. 6.

A Beneficio repellitur diffamatus, et infamia facti ad hoc satis est, præsertim ubi imputatum crimen fundamentis non caret, quod utile esse potuerit diffamato: *Posn. Jur. Opt. 1. Aug. 1755.* §. 3.

Eoque amplius si res non de privatione Beneficii, sed agatur ne illud diffamatus assequatur: *Ibid.*

Etsi Diffamatio quoad mores sufficiat pro repellendo concurrente a Beneficii consecutione, non sufficit ad irrogandam pœnam privationis: *Lanc. Archipres. 19. sept. 1761* §. 7.

Multo minus obstat diffamatio consistens in paucorum dicto: *Ibid.* §. 9.

Præbendati absentes a Chori servitio per mensem non completum, vel non continuum multari tantum possunt per subtractionem quotidianarum distributionum pro rata fructuum dierum absentiæ tum ex juris dispositione: *Serv. 12. Maii 1770.* §. 11.

Tum ex Rotali judicio: *Ibid.*

Et pœna privationis indicta in absentes per mensem continuum nullomodo extendi potest ad absentes per mensem vel non completum, vel non continuum: *Ibid.*

Beneficia Religionis Hierosolymitanæ *Vide Religionis Militaris* §. *I.*

§. XXVI.

Beneficia Ecclesiastica quoad Resignationes.

Resignationes Beneficiorum, etsi a nonnul-

lis immerito excogitatæ tamquam facris Canonibus, et Tridentinis fanctionibus inimicæ, ftrenue a Doctoribus defenduntur: *Rom. Can. 9. fept.* 1786. §. 7.

Supplex Libellus ad effectum renunciandi in favorem certæ perfonæ porrectus inducit jam vacationem, et hac accedente nec refignationi, nec renunciationi amplius locus eft: *Ibid.* §. 13.

Beneficium etiam collatum in perpetuum titulum ultro refignari, ejusque refignatio admitti poteft: *Pient. feu Ilcin. Ord.* 18. *Jul.* 1733. §. 11.

Sed tenent communiter Doctores, ut refignans teneatur individuam exprefsionem adjicere, quod fuerit ad ejus titulum ordinatus, et ut per exprefsionem æquipollentem non fatis faciat: *Lanc.* 9. *Febr.* 1786. §. 4. *et* 5.

Imo irrita eft refignatio Beneficii facta cum penfione etiam ad confervationem refignantis congrua, fi fuerit omifsa exprefsio de promotione ad facros Ordines ad ejus Beneficii titulum: *Aften Refig. Ben.* 20. *Mart.* 1734. §. 4.

Si Epifcopus certo fciret fatisfactum efse menti Tridentinæ Legis, parum momenti habet prætermifsa mentio ordinationis ad titulum beneficii, quod refignabatur, et cujus proinde refignationem nullitatis vitio obnoxiam efse Doctores tradunt: *Ibid.* §. 6.

In refignatione beneficii, ut valida fit, exprimi debet quod ad titulum ejusdem promotus fuerit, nifi conftet, quod aliunde commode vivere pofsit: *Ibid.* §. 2.

Et exprefsio illa cenfetur præfcripta, ut ajunt Doctores pro forma: *Ibid.*

In cafu, quo refignatio beneficii, ad cujus titulum fuit quis ordinatus, non fit voluntaria, fed necefsaria, et de jure facienda, tunc refignatio non comprehenditur fub Tridentino Decreto *Sefs.* 21. *cap.* 2. *de Reform. Ibid.* §. 1.

Mentio in refignatione, ut in illius beneficii titulum fuerit ordinatus, facienda omnino ex Decreto Concil. Trid., ut fciat Epifcopus, quidnam aliud prædicto titulo fubrogetur; quod utique Epifcopum exprefse fcire expedit, cum hic fecundus titulus induat eamdem qualitatem inabdicabilitatis, feu inalienabilitatis, qua erat affectus primus titulus, cui fubrogatur: *Ibid.*

Hinc duo funt in hifce refignationibus exprimenda, hoc eft, ut refignans fuerit ad titulum beneficii ordinatus, et ut habeat aliunde, quo vivere pofsit: *Lancian. cit.* §. 6.

Confefsio refignantis, quod habeat aliunde, quo vivere pofsit, quamvis jurata non fufficit, fed debet eadem per concludentes probationes probari: *Ibid.* §. 7.

Beneficiato interdicitur beneficii refignatio, fi bona deteriora fecerit, vel in parte alienaverit: *Macer. Refig. Ben.* 8. *Auguft.* 1778. §. 5.

Item fi beneficium fit de jurepatronatus, quo cafu requiritur patroni afsenfus: *Ibid.*

Refignatio beneficii libere facta in manibus Summi Pontificis patronorum confenfum non requirit: *Macer. Refig. Ben.* 8. *Aug.* 1778. §. 7.

Sed folum de ftylo, et urbanitate, non autem ex juftitia: *Ibid.*

§. XXVII.

Beneficia Ecclefiaftica Sacerdotalia.

Ut judicari tuto queat, num beneficium fit actu facerdotale, vel folum habitu, præ oculis habenda eft theoria, quam primus omnium invexit Abbas: *Tudert.* 9. *Julii* 1785. §. 4.

Nempe, quod vel qualitas facerdotalis adnectitur actu præfentationis, nominationis, collationis, et tunc cum qualitas adefse debeat fecundum tempus verbi, et

aetus, cui adnectitur, hinc beneficium dicitur actu sacerdotale: *Ibid.*

Aut qualitas sacerdotalis respicit, et adnectitur exequutioni, et prosequutioni obtentæ nominationis, præsentationis, collationis, et tunc beneficium censetur esse sacerdotale habitu tantum: *Ibid.*

Hanc regulam sequutam est Sacræ Rotæ Tribunal in suis decisionibus, et Sacra Cong. Concilii: *Ibid.*

Lex indicta nominatis, vel institutis excipiendi Confessiones, et residendi in loco, non inducit qualitatem actu Sacerdotalem: *Ibid.* §. 5.

Eadem ratione, qua dicta Lex indicitur a jure nominatis, vel institutis ad Paræcias, ad quas quis potest ascendere, si infra annum ad Sacerdotium promoveatur: *Ibid.*

Doctores, et S. Congr. Concilii sæpe in eam iverunt sententiam, ut inducta non censeatur sacerdotalis Beneficii qualitas, nisi per expressum præceptum celebrandi per se ipsum: *Prænest. Can.* 16. *Jun.* 1787. §. 6.

Hoc tamen fallit, ubi ex verbis in personam beneficiati directis, et ex aliis argumentis, ac demonstrationibus a fundatione resultantibus æquipollenter conjici potest; fundationem voluisse, ut onus celebrationis Missarum per ipsummet Capellanum, et non per alium adimpleri debeat: *Ibid.*

Observantia constans ad arguendam Sacerdotalem Beneficii qualitatem plurimi facit: *Ferrar. Capel.* 7. *Junii* 1788. §. 5.

Spernenda est, si sit veluti facultativa: *Ibid.*

Beneficium factum fuisse sacerdotale argui nequit ex præsentationibus, nisi probetur præsentationes actu sacerdotum factas fuisse necessario, et coacte: *Imol. Benef.* 23. *Sept.* 1758. §. 2.

Non præsumitur qualitas sacerdotalis Beneficii, quod non ita certum fortasse est, ut requiratur, omnino in iis, qui ab ipsa Communitate nominandi erant: præsertim ubi onus celebrandi per se ipsum injunctum non est: *Senog.* 9. *Aug.* 1766. §. 31.

Nam beneficia omnia ejus indolis jure præsumuntur, ut non Sacerdotibus tantum, sed Clericis quoque conferri possint: *Comen.* 10. *Mart.* 1770. §. 12.

Voluit Testator aptitudinem saltem ad Sacerdotium, dum et Sacerdotem in primum beneficiatum ipse nominavit, et Sacerdotes, aut Clericos in posterum instituendos esse præcepit: *Reat. Capel.* 18. *Sept.* 1773. §. 4.

§. XXVIII.

Beneficia Ecclesiastica Secularia vel Regularia.

Juris regula est, quod omnia Beneficia Ecclesiastica præsumuntur Secularia: *Aug. Paroch.* 10. *Mai* 1760. §. 3.

Ex sola possessione Beneficiorum Regularium ad quadraginta annos a secularibus habita, illorum status immutatio esse censetur: *Asisien. Cath.* 18. *Dec.* 1734. §. 2.

Sed primævus Regularis Beneficii status non potuisset immutari, cum semper illud datum sit Clericis secularibus in commendam: *Ibid.* § 3.

Quia virtus Commendæ, ut præservet beneficia in eo statu, quo antea reperiebantur: *Ibid.*

Nec officiunt Visitationes Ecclesiæ ab Episcopo factæ, ut a statu regulari ad secularem transitum probent, quia peragi potuerunt vi Apostolicæ delegationis in exemptos Episcopis tributæ a Tridentino Concilio: *Ibid.*

Vulgatissimum est illud axioma, quod Beneficia secularia secularibus, regularia regularibus sint conferenda: *Constan.* 20 *Nov.* 1734. §. 4. *et Marf. Capel.* 28. *Jan.* 1764 §. 8.

Imo a Canonicis sanctionibus contrarium

vetitum est: *Colonien. Disp. 9. Febr. 732. §. 3.*

Ita veteribus quoque Canonicis sanctionibus inhibitum est, Beneficia secularia, quibus etiam animarum cura adnexa est, personis Regularibus conferre: *Frising. Perm. seu Un. 18. Jun. 173 . §. 6.*

Ob id Beneficium seculare nequit a Regulari possideri; etiamsi Regulare Collegium sit hæres fundatoris, et habeat jus nominandi: *Mars. Capel. 28. Jan. 1768. §. 6.*

Sed semper patronus tenetur nominare Presbyterum secularem: *Ibid.*

Ita quidem, ut Beneficium seculare, nec etiam in commendam vero Religioso dari possit, juxta Regulam 43. Cancellariæ Apostolicæ, atque collatio, seu institutio personæ Regularis, in Beneficio seculari ipso jure irrita, et invalida existat: *Const. Cit. Loc.*

Prætermissis antiquioribus Ecclesiæ legibus quæ sive ex dispensatione sive ex jure communi elargiebantur monachis, multoque magis Canonicis Regularibus facultatem assequendi Beneficia secularia, quibus animarum cura adnexa erat: *Ibid. §. r.*

Dummodo tamen iidem Monachi, seu Canonici Regulares de uno ad alium ordinem non fuissent translati: *Ibid.*

Jure novissimo cautum habetur, ut ad Beneficia secularia etiam curata incapaces existant non solum Monachi, sed etiam Canonici Regulares, sive de uno ad alium Ordinem Regularem translati fuerint, sive etiam in eodem Ordine permaneant: *Ibid.*

Et quamvis Regulares præfici possunt Parochialibus Ecclesiis eorum Monasteriis unitis, id tamen procedit dumtaxat in casu, quo eædem Ecclesiæ *subjective* nimirum tam quoad temporalia, quam quoad spiritualia fuerint dicto Monasterio unitæ: *Ibid. §. 5.*

Secus autem est in casu, quo unio dictarum Ecclesiarum *accessorie*, et quoad temporalia facta fuerit; tunc enim in iis constitui debet Rector, seu Vicarius perpetuus: *Ibid.*

Idcirco ad eas deputari non potest persona Regularis, cujus instituto repugnat Beneficiorum collatio, seu institutio in titulum perpetuum: *Ibid.*

Item Beneficia Regularia alicujus Ordinis non solum possunt conferri dumtaxat Religiosis illius Ordinis ex *Tridentino Sess. 14. Cap. 10. de Reform. Ibid. §. 7.*

Verum etiam Beneficia unius Monasterii assequi non potest Religiosus alterius Monasterii; tametsi fuerit ejusdem Ordinis ex Canonica dispositione *in Cap. cum singula de Præben. in 6. Ibid.*

§. XXIX.

Beneficia Ecclesiastica simplicia, vel residentialia.

Beneficium curatum est residentiale: *Sabin. 26. Nov. 1791. §. 3.*

Deficiente fundatione omnis pro beneficii libertate militat præsumptio: *Signin. Benef. 4 Aug. 1771. §. 4.*

Dubitari non potest de aperta Testatoris voluntate pro erectione Beneficii residentialis, statim ac beneficiatum adegit ad implendam per se ipsum in designata Ecclesia Missarum celebrationem, cum hujusmodi onus personalem residentiam omnino præseferat: *Comad. 18. Sept. 1773. §. 5.*

Præsertim si prædecessores residentiæ legem servassent, et negligentes coacti fuissent ad illam auctoritate S. Congr. Concilii: *Ibid.*

Verum beneficia simplicia ex Ecclesiæ indulgentia residentiæ onus non præseferunt: *Ibid. §. 9. et Prænes. 21. Aug. 1774. §. 15.*

Quod si in fundatione lex residentiæ indicta fuerit, aut onus beneficiato injunctum celebrandi per seipsum, tunc a residentia minime posset excusari: *Ibid.*

Attamen non ita rigide residentiæ onus

intelligendum est in beneficiis simplicibus solo missarum onere gravatis: *Ibid. et* §. 10.

§. XXX.

Beneficia Ecclesiastica quoad Statum, et Qualitatem.

Beneficia Ecclesiastica a Canonica erectione emergere debet, ut in titulum conferatur: *Fir. Mans.* 15. *Dec.* 1770. §. 5.

Ex consuetudine, Beneficiorum natura mutari nequit: *Prænes. Conc.* 20. *Aug.* 1774. §. 15.

Expedit testatoris animæ, et Ecclesiæ, ut Beneficium sit collativum, dum uberius ac firmius onera adimplentur: *Firm. Mans* 15. *Dec.* 1770. §. 4.

Status Beneficii legitime erecti non est immutandus: *Null. seu Farf.* 21. *Nov.* 1761. §. 5.

Non censetur Summus Pontifex voluisse statum Beneficii immutare, nisi expresse declaraverit: *Papien. Febr.* 1791 §. 6.

Observantia per quadragenarium tempus protracta sufficit ad beneficii statum, et indolem immutandam: *Sign. Benef.* 3. *Aug.* 1771. §. 5.

Beneficiorum naturam non immutant provisiones Apostolicæ: *Ven.* 25. *Jun.* 1763. §. 8.

Nam provisiones Apostolicæ unionem non evertunt, nec beneficii statum immutant: *Feren. Ben.* 16. *Jan.* 1762. §. 10.

Ubi ex beneficiorum quorumcumque erectione seu fundatione qualitates aliquæ requiruntur, eis non derogari debet: *Alex. Can.* 8. *Aug.* 1789. §. 5.

Nisi justa concurrat, et necessaria causa: *Ibid.*

Nequit dari beneficium ecclesiasticum sine auctoritate Episcopi: *Civit. Cast. Cap.* 25. *April.* 1761. §. 5. *et Amer. Cap.* 22. *Jan.* 1763. § 9.

Sane Ecclesiasticum est beneficium, ob illius erectionem et collationem auctoritate ordinarii: *Jan. Ben.* 7. *Jun.* 1757. §. 2.

Si variatio qualitatis beneficii accidentalis tendat in damnum Ecclesiæ, fieri nequit, neque adjici possunt novæ qualitates; si vero qualitas nova nullum Ecclesiæ detrimentum infert, neque est contra juris dispositionem, licet variare, et novam qualitatem adjungere: *Melev. Krec. Can. et Cant.* 11. *Aug.* 1753. §. 3.

Si Beneficium, cujus fundator adjecerit legem, ut ex causa legitima possit ejus Rector removeri, sit erectum approbante Episcopo, beneficium hujusmodi veram habet naturam beneficii ecclesiastici: *Pien. seu Ilic. Ordin.* 18. *Jul.* 1753. §. 9.

Capitulum non potest naturam beneficii immutare: *Emb. Jur. Can.* 9. *Jan.* 1765. § 9

Qua de causa ejusdem statuta desuper facta sunt omnino nulla: *Ibid.*

Etiamsi usus probetur, quod nihil facit absque beneplacito Apostolico: *Ibid.* §. 10.

Qualitas Beneficii extra actum erectionis minime valet immutari a patronis, a proviso, et ab ipso Ordinario: *Null. Lepr. Cap.* 12. *Jun.* 1778. §. 7.

Non potest adjicere nova onera, nec Beneficii naturam immutare, tum ob redituum tenuitatem, tum etiam ob difficultatem inveniendi Presbyterum, vel Clericum, qui illud acceptare velit, tum denique ne fideles a beneficiorum fundatione retrahantur: *Præn. Conc.* 20. *Aug.* 1774. §. 9.

Præsertim si patronus non sit interpellatus *Ib.*

Beneficium erectum in titulum est Ecclesiasticum, et Ecclesiasticam requirit qualitatem in possessore illius: *Laur. Cap.* 28. *Jan.* 1796. §. 5.

Præsertim comprobatur ex facto fundationis, qui ad illud nominavit sacerdotes, et masculos deinde vocavit: *Ibid.*

Non item fœminæ, quæ juxta indolem simplicis legati pii illud æque ac conjugati retinere potuissent: *Ibid.*

Testator demandavit erectionem beneficii ecclesiastici, quoties erigi jussit Mansionariam, quæ vere beneficium est ecclesiasticum: *Firm. Erect. Mans.* **10.** *Febr.* 1770. §. 4.

Et in dubio, beneficii Ecclesiastici institutionem fuisse censeri debet: *Ibid.* §. 6.

Atque illa verba *qualche altro beneficio* non aliud important, nisi quod Mansionaria ejusdem naturæ et qualitatis esse debeat: *Ibid.* §. 6.

Ac imperitiæ Sacrorum Canonum tribuenda est erectionis prohibitio, cujus vigore nullum illatum est praejudicium auctoritati ordinarii, qui semper inclusus censetur, quoties expressæ non reperiatur exclusus: *Ibid.*

Lex fundationis beneficii immutari nequit ab exequutore testamentario, vel hærede fundatoris: *Viterb. Erec. Can. et Appl. Fruc.* 28. *Maii* 1796. §. 4.

Licet aliqua eidem beneficio addiderit bona: *Ibid.*

Certum est non dari patronis, neque Episcopo facultatem, ut beneficii qualitatem immutent, et laicalem capellaniam in contractu præsertim inter vivos præsumptam, in beneficium Ecclesiasticum convertant: *Burgel.* 16. *Dec.* 1786. §. 7.

Pro qualitate laicali a fundatore exoptata verba expressa *beneficio laicale*, et volente etiam vagientis pueri ad illud assequendum aptitudinem, *quel soggetto possa essere nominato in culla* plurimum juvant: *Ibid.* §. 3.

Sed his opponitur adhibitum a testatore verbum *nominationis*, et factum primi patroni, simulque executoris deputatio ab ipso fundatore: *Ibid.*

Quum de Ecclesia agitur numquam in collegiatam erecta, pro simplici beneficiorum qualitate urgere videtur præsumptio: *Sutrin.* **21.** *April.* 1787. §. 8.

Plurimum quoque in id confert ultimus status, retentio scilicet alterius beneficii una cum Canonicatu residentiali: *Ibid.*

Collatio rursus beneficiorum tamquam de simplicibus, nulloque onere affectis:

Ac denique unio unius ex beneficiis seminario Episcopali, quæ juxta Trid. Concilium de simplicibus tantum beneficiis fieri debet: *Ib.*

Auctoritas Episcopi requisita in fundatione est causa efficiens beneficii ecclesiastici, qua deficiente nunquam verum ostenditur beneficium ecclesiasticum, etiamsi concurrant cetera requisita ad illud constituendum necessaria: *Mut. Cap. seu Leg. Pii* **2** *. Novemb.* 1760. §. 4.

Multo magis si desint alia requisita, et expressus titulus, sub quo erigendum erat beneficium, nec certus locus erectionis designatus fuerit, qui requiritur in qualitate ecclesiastici beneficii: *Ibid.*

Nec officiunt verba *offine che sia fondato un beneficio*, quia beneficii vocabulum non semper significat de beneficio ecclesiastico: *Ibid.* §. 5.

Et fundationis verbum æque comprobari potest de capellania mere laicali: *Ibid.*

Et mentio facta in testamento Presbyteri non sufficit, cum deficiat onus celebrandi per seipsum tunc numquam beneficium reputatur sacerdotale: *Ibid.* §. 6.

Auctoritas ordinarii non obscure exoptata censetur per demandatam fundationem beneficii, cujus vocabulum, nisi repugnet expresse voluntati testatoris intelligendum est de beneficio Ecclesiastico: *Ibid.* §. 7.

Et dote non deficiente ex hæreditate testatoris, quæ juncta contemplationi Presbyteratus testatorem intellexisse de beneficio Ecclesiastico probatur: *Ibid.*

§. XXXI.

Beneficia Ecclesiastica quoad Suppressionem.

Quaecunque Beneficia non nisi accedente legitima causa, ac praevio patronorum consensu supprimi, et ad inferiorem statum reduci queant: *Pisan. Can.* 14. *April.* 1736. §. 6.

Non facile admittitur beneficiorum suppressio, ne Divinus Cultus imminuatur: *Mediol. Supp. Capel.* 23. *Febr.* 1773. §. 4.

Permittitur autem, si Ecclesiae utilitas, vel necessitas, aut Divini Cultus incrementum id exigat; imo alterutrum ex his sufficere censetur: *Ibid.*

Si Beneficii suppressio nullum affert interesse habentibus damnum, ac utilis contra est universo populo jam irrationabilis est illorum contradictio, eorumque consensus a S. Cong. Concilii suppleri potest: *Firm. Erect.* 18. *Aug.* 1787. §. 7.

Maxime si praesumpta accedit Fundatorum voluntas, cujus commutationi in praemissis circumstantiis, si viverent, assentirentur: *Ibid.*

Sed interdictum est a jure Canonico, ne beneficia de jurepatronatu Laicorum, iis dissentientibus, supprimantur: *Ibid.* §. 14.

§. XXXII.

Beneficia Ecclesiastica quoad Titulum Ordinationis.

Haec servari debet regula; ut nemo subjectionem ad effectum suscipiendi ordines subire censeatur, nisi beneficium ejus sit reditus ad congruam vitae conservationem, sive juxta taxam synodalem, sive ea deficiente juxta morem regionis, quodque per se detractis oneribus suscipiat, et pacifice possideatur: *Pien. seu Ilcin. Ad.* 18. *Jul.* 1733. §. 4

Idcirco inquirendum est, an liceat ordines conferre ad titulum beneficii manualis, et amovibilis? propterea, quod hujusmodi titulus non videatur legitimus ad effectum ordinationis; aliud, an Episcopus, qui ordines contulit Clerico possidenti in sua Dioecesi beneficium manuale et amovibile, censeatur violasse Canonicas leges prohibentes ad ordines alienum subditum ordinare: *Ibid.* §. 5.

Ad priorem distinctionis partem communis est sententia, non sufficere beneficium manuale vel temporale; sed oportere, ut ordinatio fiat in titulum beneficii perpetui: *Ibid.*

Ad alteram distinctionis partem plures Doctores in ea sunt opinione, ut beneficium etiam manuale, et amovibile satis sit ad hoc ut beneficiarius subjiciatur jurisdictioni Episcopi, in cujus Dioecesi illud existat: *Ibid.*

Quia ad beneficium manuale, licet non sit per se idoneum pro titulo ordinationis, est tamen idoneum pro inducenda subjectione ad effectum suscipiendi ordines, tanquam ab Episcopo proprio: *Ibid.*

In id etiam confert exemplum tenuis beneficii, quod quamvis non suffragaretur pro titulo, suffragabatur tamen, antequam prodiret Bulla Innocentiana, pro subjectione, ut scilicet licite posset quis ordinari ab Episcopo, in cujus Dioecesi possideret tenue illud beneficium: *Ibid.*

Alii dissentiunt, existimantes requiri beneficium perpetuum, ad hoc ut quis constituatur subditus Episcopo, in cujus Dioecesi illud sit, etiam ad effectum ordinationis: *Ibid.* §. 7

Sed fortasse, qui secundam sententiam tradunt, id intelligunt de beneficio manuali, quod non sit erectum auctoritate Ordinarii, adeo ut dici nequeat beneficium ecclesiasticum: *Ibid.* §. 8.

Sed hi Doctores agunt de Clerico ad do-

cendum conducto, afsignatis ei fructibus unius Præbendæ tamdiu percipiendis, quamdiu Magiftri officio fungeretur: *Ibid.*

XXXIII.

Beneficia Ecclefiaftica quoad Translationem, et Sufpenfionem.

Beneficia fimplicia etiam jurispatronatus, pofsunt ab Epifcopo tanquam Sedis Apoftolicæ delegato transferri ex Ecclefiis vetuftate collapfis ad Matrices, feu alias Ecclefias locorum eorumdem, feu vicinorum: *Comen. Trans. Mis.* 15. *Sept.* 1764. §. 20.

Et in eisdem Ecclefiis erigi altaria, vel capellas transponi cum omnibus emolumentis, et oneribus prioribus Ecclefiis impofitis: *Ibid.*

Convocatis tamen omnibus in translatione interefse habentibus: *Ibid.*

Translatio Beneficii ad Hofpitale contrariatur difpofitioni Concilii Tridentini *Sefs.* 14. *Cap.* 9. *Reform. Med. feu Nov.* 19. *Sept.* 1767. §. 9.

Non eft locus fufpenfioni Beneficii, cum patronus obligatus eft ad refectionem Ecclefiæ: *Viter. Benef.* 18. *Nov.* 1797. §. 5.

§. XXXIV.

Beneficia Ecclefiaftica quoad Vacationem.

Beneficium Ecclefiafticum eo plane modo quo per naturalem Beneficiati obitum vacat, per Regularem profefsionem vacare dicitur: *Canarien. Fruct.* 22. *Aug.* 1739. §. 4.

Limitatur, fi vero agatur de Ecclefia, in qua viget ftatutum loquens de vacatione per obitum, cum res fit de materia odiofa, et exorbitante, nequit cafus vacationis per ingrefsum, et profefsionem in Religionem comprehendi: *Ibid.* §. 5.

Non vacat Beneficium deficiente confensu Clerici in Matrimonium: *Brix. Can.* 18. *Sept.* 1790. §. 5.

Et deficit confenfus in matrimonium, non purificata conditione, fub qua contractum eft: *Ibid.*

Beneficii vacatio non inducitur ipfo jure, nifi in cafibus a jure exprefsis: *Ibid.* §. 7.

Exprefsa non eft *in Cap.* 1. *de Cler. Conjug. et Cap. nuper.* 4. *de bigam. non ordin.* ob contractum a Clerico Matrimonium nullum: *Ibid.* §. 8.

Nam in illis capitibus haud ad validum dumtaxat refpexifse cenfetur matrimonium fed ad fimplicem etiam animi deftinationem: *Ibid.* §. 13.

Secundum aliquos non vacat Beneficium ipfo jure ob contractum matrimonium nullum, præter quam ex defectu confenfus: *Ibid.* §. 9.

Sed declaratoria requiritur vacationis fententia, quæ non retrotrahitur ad diem impetrationis beneficii: *Ibid.*

Secundum alios vero, quibus Rotales accedunt decifiones, et S. Congr. Concilii decreta, vacat beneficium ipfo jure, ob liberum confenfum in matrimonium: *Ibid.* §. 14.

Hujusmodi confenfum probat parochialis codex et fubfequens contrahentium declaratio; neque illum excludit contraria declaratio, fufpecto tempore emifsa: *Ibid.* §. 11. *et* 12.

Ubi fimplex requiritur declaratoria vacationis beneficii ob contractum matrimonium, necefse non eft, ut collationem præcedat fententia: *Ibid.* §. 15.

Sententia lata ab extero Tribunali, licet in abftracto non fufficiat; fi prolata tamen fit fuper vacatione beneficii ob contractum matrimonium quoad reliqua beneficia conftituit judicatam: *Ibid.* §. 6.

Neque requiritur procefsus ad formam Benedictinæ. *Conft. Dei Miferatione*, quæ pro-

cedit duntaxat, ubi agitur de validitate, vel nullitate matrimonii: *Ibid.*

Beneficii vacationem inducit ipso jure assumptio militaris cinguli cum stipendio: *Ibid.* §. 16.

Quando vacet beneficium ob non impletam legem suscipiendi Sacros Ordines infra præfinitum tempus, ubi adjecta sit pœna caducitatis; *ipso jure*, *eo ipso*, *ipso facto*, magna est inter Doctores controversia: *Caesen. Mans.* 15. *Sept.* 1792. § 3.

Secundum aliquos non vacat ante monitiones, et sententiam declaratoriam facti: *Ibid.*

Æquum namque non est, quemquam indicta causa beneficio privari: *Ibid.*

Licet imposita sit caducitatis pœna cum clausula: *ipso jure*, *et facto*: *Ibid.*

Vel ampliori etiam altera: *sine ulla monitione*, *et declaratione judicis*; *Ibid.*

In notorio assumpti Sacri Ordinis *facto*, aliqua esse potest excusatio, quæ ad excludendam odiosam caducitatis pœnam admittitur: *Ibid.*

Secundum alios vero caducitatis pœna sub illa clausula; *ipso jure*, *et facto*, est latæ sententiæ, et resolutiva gratiæ; ideoque vacat beneficium per simplex legis implementum: *Ibid.* §. 5.

Sic tamen utraque conciliatur sententia, ut si agatur de beneficio nondum collato, sed conferendo; præmittenda non sit privationi declaratoria sententia; præmittenda vero si de beneficio agatur jam collato, et possesso: *Ibid.*

§. XXXV.

Beneficia Ecclesiastica quoad Unionem.

Ex necessitate, et utilitate fieri debent uniones Beneficiorum: *Lucan. union. Benef.* 23. *Febr.* 1793. §. 4.

Necessitatem inducit tenuis census pii loci *Ibid.*

Imo justam unioni beneficiorum, piorumque operum causa præbent necessitas, Ecclesiæ utilitas, major commoditas, interesse habentium consensus: *Sutr.* 31. *Juli* 1790.

Et ad necessitatem tenuitas redituum refertur: *Ibid.*

Hinc S. Synodus Tridentina *Sess.* 21. *Cap.* 5. *de Reform.* permittit perpetuas beneficiorum uniones, ut Ecclesiarum status, ubi Sacra Deo officia ministrantur, ex dignitate conserventur: *Spol. Erect. Mans.* 23. *April* 1796. §. 11.

Sed necessarium est, pro unione de justa et rationabili causa inquirere: *Ibid.*

Atque Regulæ Cancellariæ XIII., quæ effectum non habuit, locus non est, quando unio facta est auctoritate Concilii vel ex necessitate Ecclesiæ: *Tud. Un.* 23. *Aug.* 1755. §. 2.

Quandoque Beneficiorum unio non a loci, vel personarum dignitate pendet, sed a causa, quæ necessarium Ecclesiæ servitium, et conservationem ministrorum præseferat: *Basil. seu Const. Un.* 26. *Martii* 1768. §. 15.

In unionibus beneficiorum, sive dismembrationibus Ecclesiarum a Summo Pontifice faciendis satis est, aliquam justam causam proponi; licet non desint, qui putent nullam requiri: *Pisau.* 14. *Dec.* 1748. §. 7.

Ad solemnitates quoad unionem beneficiorum servandas, duæ recensentur, ut exprimatur valor annuus secundum communem æstimationem tam beneficii uniendi, quam illius, cui uniri petitur: *Basil. seu Const.* 26. *Martii* 1768. §. 29.

Secundo, ut semper in unionibus commissio fiat ad partes convocatis quorum interest: *Ibid.*

Hanc postremam cautelam etiam demandavit Concilium Tridentinum *Sess.* 7. *cap.*

6. *de Refer.* præfcribens, ut legitimæ, aut alias rationabiles unionis caufæ coram loci ordinario *vocatis quorum intereft*, *comprobentur*: *Ibid.*

Unio fubjectiva deducitur ex verbis Bullæ unionis; quando unio fit cum omnibus juribus, et pertinentiis: *Derth. Vifit.* 24. *Nov.* 1759. §. 8

Et diftinguitur cafus, in quo duo beneficia uniuntur, ab altero, in quo unum beneficium uniatur alteri: *Ibid.*

In fecundo cafu: unio eft fubjectiva, et beneficium unitum fubjective, fortiatur privilegia alterius, cui fuit unitum: *Ibid.*

Unio ad effectum non deducta revocatur per regulam XIII. Cancellariæ conditam a Martino V. *Spir. Par.* 18. *Jul* 1761. §. 9.

Unionem non inducit Apoftolica approbatio donationis decimarum, et jurispatronatus: *Ibid.*

Et unio facta ab exequutore vigore dictæ approbationis, tamquam excedens limites delegationis, irrita eft: *Ibid.*

Unio præfumitur accefsoria et quoad temporalia tantum, ftante refervatione jurispatronatus: *Ibid.*

Uniones beneficiorum, quæ Sanctæ Sedi refervatæ funt, eo dumtaxat cafu valide recenfentur, quando nempe eorum unio ante vacationem eorumdem facta eft, fecus fi poftea: *Puteo. Un.* 11. *Jan.* 1744. §. 4.

Declara; facultatem a Tridentino Concilio Epifcopis tributam uniendi Beneficia erga S. Sedem refervata, exerceri ab eis pofse cum de refervatione agitur *eventuali*, et *temporali*, non autem de fixa, et invariabili, quæ venit ex perfonalibus qualitatibus puta Familiaris Papæ, Protonotarii Apoftolici, et Curialis: *Ibid.* §. 5.

Nequit enim iniqua conditio inferri juribus S. Sedis: *Ibid.* §. 6.

Ad augendos inopis Parochi reditus locus eft unioni Beneficiorum: *Camer.* 18. *Novem.* 1797. §. 16.

Nam tenuitas parochiæ redituum rationabilem inducit necefsitatis, ac utilitatis caufam, ex qua fimplicia Beneficia uniantur: *Peruf. Com. tol.* 18. *Dec.* 1790. §. 5.

Et ubi aliter fuccurri nequit inopi Parœciæ perpetuo ei unienda funt Beneficia, et legata pia: *Spol.* 13. *Jun.* 1789. §. 3.

Honorius III. permittit hanc perpetuam unionem beneficiorum ad inopes fuccurrendas Parochiales Ecclefias: *Mu in. Un. et Red.* 26. *Nov.* 1791. §. 3.

Et fieri cum eisdem oneribus unio debet: *Ibid.* §. 4.

Item ex Tridentino Concilio, ubi tenues funt Parœciæ reditus, providendum eft per abolitionem, et refpectivam fimplicium Beneficiorum unionem: *Civit. Caft. Red. Oner.* 19. *Dec.* 1789. §. 3.

Et hæc Conciliaris fanctio ad legata pia mifsarum extendi non valet: *Ibid.*

Uniones Beneficiorum ante vacationem factæ, non nifi poft obitum pofsidentis effectum fortiuntur, licet urgeat inopia Parochialis Ecclefiæ, five feminarii, vel Chori, Ecclefiæque fervitium hoc poftulet: *Tricar. Ben.* 10. *Febr.* 1748. §. .

Imo et ad reftitutionem fructuum perceptorum a die fpolii agi poteft, etiamfi beneficium aliqua ex caufa vacafset, fi fine judicis declaratione beneficiatus e fua pofsesfione dejectus fit: *Ibid.*

Non licet Epifcopo ad inftituendam Theologalem, vel Pœnitentiariam Præbendam fimplicia beneficia unire, quando Prœbendæ, vel Canonicatus adfint: *Cajet.* 21. *Jan.* 1774. §. 6

Quod fi in Cathedrali nullæ adfint Prœbendæ, et fructus omnes in quotidianis diftributionibus confiftunt, afsignari poterunt hujusmodi diftributiones, quæ loco præbendæ fuccedant: *Ibid.*

Et unire Episcopus potest aliquod beneficium ad consulendum tenuitati Præbendæ Theologalis, ut saltem ad reditum annuum seu. 60. monetæ Romanæ ascendat: *Ibid.* §. 7.

Beneficia simplicia Concilium uniri permittit ad succurrendum Cathedralibus Ecclesiis, cujus adeo tenues sint reditus, ut Episcopali dignitati minime respondeant, vel Ecclesiis Parochialibus, cujus fructus ita sint exigui, ut debitis oneribus subeundis impares comperiantur: *Basil. seu Const.* 26. *Mart.* 1768. §. 26.

Vel ad augendas tenues præbendas Cathedralium Ecclesiarum, aut insignium Collegiatarum: *Ibid.*

Vel demum ad perficiendam Seminariorum erectionem: *Ibid.*

Verum dum egit de beneficiis curatis, aliter plane Tridentina Synodus loquuta est, et nonnisi ex gravi causa illarum unionibus assentiri visa est: *Ibid.* §. 27.

Sess. 24. *cap.* 13. *de Reform.* decrevit Romanum Pontificem vel Episcopos ad tempus dumtaxat providere posse de beneficiis curatis, qui fructuum subventione pro Diœcesis suæ calamitatibus, ac redituum tenuitate indigerent: *Ibid.*

Et ne Ecclesiæ Parochiales uniantur Monasteriis, Abbatiis, Beneficiis simplicibus, Hospitalibus, et Militiis: *Ibid.*

Advertitur tamen Concilium ibi loqui de Parochiis, in quibus Monasteria jurepatronatus potiuntur, cum in casu Concilii legem mitius intelligendam esse doceant Canonistæ: *Ibid.*

Licet Episcopo ad augendam massam distributionum illarum Ecclesiarum, quarum fructus non sufficiunt præbendatis ad eorum gradum sustinendum, unire beneficia simplicia secularia, et distributionibus quotidianis applicare: *Reg. Un.* 4. *Maii* 1737. §. 7.

Imo integrum est Episcopis beneficia mensæ Capitulari uniri, vel etiam aliquem ex Canonicatibus supprimere, ut quotidianæ distributiones, si fuerint tenues, augeantur: *Castrm.* 7. *Jul.* 1736. §. 6.

Invalida est unio beneficiorum, facta in augmentum mensæ Choralis seu Capitularis, proindeque cessura in commodum et utilitatem Capituli, nequit idem Capitulum consensum suum præstare, sed beneplaciti Apostolici accessio requiritur: *Saler. Un.* 21. *Novemb.* 1739. §. 3.

Accedit, si nulla urgeat causa, ob quam possit ad dictam unionem procedere: *Ibid.*

Præsertim, quod unio simplicium beneficiorum potest quidem Canonicalibus Præbendis fieri, si admodum tenues illæ comperiantur, sed beneficia simplicia nequeant communi massæ quotidianarum distributionum uniri: *Ibid.*

Pro erectione Seminarii ex lege Tridentini Concilii unire debent ea, quæ ad instituendos, alendosque pueros sunt destinata, inde aliqua portio fructuum a Massa Episcopali, Capitulari, aliisque omnibus beneficiis detrahi, et in subsidium beneficia uniri debent: *Pader. Appl.* 21. *Nov.* 1773. §. 7 *et* 11.

Et primis omissis injuria descenditur ad unionem beneficiorum, vel bonorum pro beneficiis destinatorum, quæ non nisi in subsidium iis deficientibus uniri, et applicari possunt: *Ibid.*

Beneficia uniri possunt, nisi post erectum seminarium, introductosque alumnos: *Ib* § 8

Et ea tantum uniri possunt, quæ sunt liberæ collationis Ordinarii, non vero quæ sunt jurispatronatus, vel ad inferiorum collationem spectant: *Ibid.*

Remedium autem subsidiarium unionis adhiberi nequit, nisi præcesserit dismembratio partis fructuum Mensæ Episcopalis, Capitularis, et beneficiorum: *Ibid.* §. 10.

Et hac fructuum dismembratione non expleta, unio beneficiorum nullomodo subsistit: *Ibid.*

In hoc casu non quælibet beneficia cujuslibet speciei uniri possunt, sed tamen ea, quæ liberæ sunt collationis Ordinarii, et sanctæ Sedis: *Ibid.* §. 11.

Adeo ut nec beneficium jurispatronatus præsertim laicalis, nec quorum collatio ad inferiores spectat, uniri, et applicari seminario queant: *Ibid.*

Ubi inopia concurrit seminarii, aliaque desunt remedia, per unionem beneficiorum provideri debet, *Tolen. Appl. Benef.* 20. *Martii* 1790. §. 7.

Episcopus valide potest unire beneficia seminario adhibito consilio quatuor Deputatorum, duorum de Capitulo, et duorum de Clero: *Feren. Benef.* 16. *Jan* 1762 §. 9.

Unio ab Episcopo facta nulla est, ob defectum facultatis in eodem Episcopo commutandi pias testatorum voluntates, et applicandi seminario reditus pro celebratione missarum, aut pro aliis usibus relictos: *Ibid.* §. 8

Unio nulla est, pro qua Summum Pontificem circumvenerunt quando preces porrexerunt nomine Communitatis, quæ tamen dissentiebat: *Ibid.*

Nonnulli Doctores putant, unionem quoad beneficia jurispatronatus laicalis, intelligendam esse Episcopo absolute vetitam, in eo solum casu, quo deficeret patroni consensus: *Ibid.* §. 10.

Dum Monasterii summa inopia tantummodo asseritur concludenter non probatur, deficit justa causa, quæ necessaria est ad unionem beneficii eidem faciendam: *Basil. seu Const. Un.* 27. *Martii* 1768. §. 16.

Et minime standum est Episcopi voto, vel assertioni, si non innitatur certæ probationi causæ, quæ ex mente Concilii Tridentini plenissima requiritur: *Ibid.*

Causa autem ad uniones beneficiorum necessaria, et ab indigentia petita, non ab antiquiori Ecclesiæ statu, sed ab præsenti rerum conditione desumenda est: *Ibid.* §. 18.

Quoad causam utilitatis, tantummodo ea pro beneficiorum unione attenditur, quando a diuturno tempore expleri non possunt pia exercitia, et divina officia magno cum Ecclesiæ, et populi detrimento: *Ibid.* §. 19.

In uniendis beneficiis, ac præsertim Ecclesiis Parochialibus de jure est, ut audiatur Capitulum Ecclesiæ Cathedralis, vel Collegiatæ, vel alterius Cleri, cujus partem Ecclesia unienda constituit: *Ibid.* §. 22.

Pax Jordan. exprefse negat beneficium posse uniri, vel Seminario, vel Capitulo, vel Parœciæ tempore illius vacationis: *Rip. Benef.* 17. *Junii* 1775. §. 6.

Certum est beneficia simplicia, sive sint de jure patronatus Ecclesiæ, sive laicali, mutata fundatorum lege, vel voluntate sine justa, et urgenti causa uniri, converti, ac erigi non posse in Capellanias concuratas, dissentiente patrono, ac Presbyteris, et Clericis loci passivum patronatum habentibus: *Ibid.*

Imo etiamsi facta jam fuerit unio, sive erectio, ea tamen non sustinetur: *Ibid.*

Hæc unio est remedium subsidarium, nisi quando non suppetit aliud remedium Parochiæ incolarum necessitatibus occurrendi: *Ibid.* §. 8.

Et hæc petitur propter distantiam, et difficultatem Parochiæ incolarum accedendi ad Matricem Ecclesiam: *Ibid.* §. 10.

Concilium Tridentinum *Sess.* 14. *Cap.* 9. *de Reform.* prohibet uniones beneficiorum unius Diœcesis, cum alterius Diœcesis beneficio, Monasterio, seu Collegio, vel loco pio: *Mediolanen. seu Nov.* 19. *sept.* 1767. §. 17.

Ac vetantur hæ uniones, ne ordo Eccle-

siasticus perturbetur: *Cracov. et Gnesn. Un. 21. Jan. 1786. §. 5.*

Disputationes adsunt inter Doctores de adempta per Concilium Tridentinum Episcopis facultate ad unienda inter se Beneficia simplicia, deque ea solum ampliori modo concessa, cum unio facienda est ad Cathedrales Ecclesias, et insignes Collegiatas, aut Parochiales: *Sarsin. Un. et Red. 5. Jul. 1786. §. 7.*

Fructuum paucitas, eorumque omnimoda imparitas, ad beneficiorum unionem, fundamentum præbet: *Ibid. §. 8.*

Et Rectorum consensus non est exquirendus, si post eorum obitum unionis effectus differatur: *Ibid.*

Aliud est, quum duo beneficia *invicem, et simul* uniuntur, aliud vero cum unum alteri unitur: *Naul. Visit. 2 Decemb. 1752. §. 2.*

Primo casu utrumque æquali unione afficitur, et ideo utrumque æque principaliter uniri, et connecti opportet: *Ibid.*

Altero casu, quo unitur alteri, non nisi accessorie, et subjective unitur, et connectitur: *Ibid.*

Ubi enim beneficium alteri unitur, desinit esse corpus, quod per se ipsum consistit, et ideo necesse est, ut alterius, cui unitur, pars, et membrum fiat, quod est, esse unitum accessorie, et subjective, quæ fuit *Angeli* jurisprudentia: *Ibid.*

Unio Beneficii ad Hospitale contrariatur dispositioni Concil. Tridentini *Sess. 14. Cap. 9. de Reform. Mediol. seu Nov. 19. sept. 1767. §. 9.*

Beneficii unio facta supra quadraginta annos, et ad suum effectum plene deducta, nequit ab Ordinario rescindi: *Augus. Ben. 3. Martii 1736. §. 7.*

Reliqua *Vide Episcopus §. XII.*

Beneficiales Causæ *Vide Causæ §. IV.*

§. I.

Beneficiati in Genere.

Nihil interest Ecclesiæ ex una potius quam ex alia familia idoneum habere beneficiatum: *Ger. 14. 14. Dec. 1771. §. 5.*

§. II.

Beneficiati quoad Capitulum.

Beneficiati non sunt de gremio Capituli, nec appellatione Capituli comprehenduntur: *Fir. Voc. in Cap. 21. Aug. 1734. §. 6. et Brix. 8. Mart. 1760. §. 3.*

Attamen communiter receptum est beneficiatos Ecclesiarum Cathedralium, et Collegiatarum, licet de jure communi non reputentur de gremio Capituli, neque sub ejus appellatione comprehendi, proindeque a ferendo in Capitularibus actibus suffragio arcendos, possunt nihilominus Capitularibus actibus aliquando interesse, ibique suffragium suum una cum Canonicis proferre, si id juris sive ex Apostolico indulto, vel Ecclesiæ statuto, vel legitima consuetudine, sive ex reservatione quoad aliquem actum a fundatore facta acquisierint: *Calar. Elec. 5. Jul. 1738. §. 4.*

Beneficiati quia non sunt Canonici, qui debent Ecclesiæ servire, non vocantur ad omnes tractatus cum Canonicis: *Nar. Jur. 11. Junii 1783. §. 9.*

Et nomine Capituli non comprehenduntur beneficiati, quamvis sint perpetui: *Ibid.*

§. III.

Beneficiati quoad Curam Animarum.

Si beneficiati cum parocho nullam habeant partem, sive ad emolumenta, sive ad curam, non tenentur adjuvare illum: *Col. 9. Aug. 1766. §. 26.*

Beneficiatus curatus nequit eodem die se-

sto utrumque præceptum per se ipsum explere, applicando nempe generatim pro benefactoribus suæ Cathedralis, vel Collegiatæ, et celebrandi pro populo: *Nul. Ter. Visit.* 7. *Apr.* 1781. §. 6.

§. IV.

Beneficiati quoad Distributiones quotidianas, et fructus.

Privari nequit distributionibus Beneficiatus absens, non servata præscripta Concilii forma *Sess.* 24. *cap.* 12. *de reform. Bonon.* 27. *Apr.* 1765. §. 6.

Compertum est, quod integri fructus beneficii, atque etiam quotidianæ distributiones infirmo absenti dentur: *Ibid.* §. 11.

Juxta Sanctiones Juris Canonici, et laudabilem S. Congr. Concilii Stylum, nullus beneficiatus a choro absens ratione muneris sibi commissi quotidianas distributiones lucrantur, ubi pro dicto munere aliquod percipit stipendium, quemadmodum de Canonico munus Vicarii Generalis Episcopi obeunte: *Raven. Distr. Quotid.* 1. *August.* 1739. §. 5.

Beneficiatus tenetur restituere omnes fructus mala fide perceptos a tempore, quo fuit beneficio privatus: *Aug. Benef.* 3. *Martii* 1786. § 3.

Iniquum est, ut beneficiati Ecclesiæ inservientes, atque assiduo, et personali servitio adstricti insufficiens subsidium habeant: *Vicen.* 14. *Martii* 1767. §. 3.

Illegitimus detentor beneficii, nullimode fructus suos facere potest: *Reat. Capel.* 18. *Sept.* 1773. §. 5.

Si nullam erga Parochum obligationem habeant beneficiati, neque is vicissim aliquid ab eis debet; missarum eleemonsynæ, funerumque emolumenta ad Parochum tantum pertinent: *Sutrin.* 21. *Apr.* 1777. §. 5.

Quod attinet ad fructus vacantium beneficiorum, inspecto jure Canonico, aut debent impendi in utilitatem ipsarum Ecclesiarum, aut sunt reservandi iis, qui beneficia sunt assecuti: *Astoric. Visit. SS. LL.* 28. *Nov.* 1737 §. 6.

Hinc plures Interpretes deducunt tales fructus esse dividendos, et dimidiam eorum partem fabricæ Ecclesiæ esse applicandam, alia vero similem portionem beneficiariis successoribus obvenire debere: *Ibid.*

Beneficiatus a residentia suæ Ecclesiæ absens, vel ob inimicitias adversus eum ibi exortas, aut ob Principis indignationem, vel propter aliam injustam molestiam, lucratur fructus omnes sui beneficii, nec non quotidianas distributiones, una cum ceteris emolumentis, dummodo antea Chori, et Ecclesiæ servitio incumbere consueverit: *Major. Distr.* 14. *April.* 1736. §. 8.

Licet Beneficiatus absfuerit a residentia, ut liti sibi motæ invigilet, quotidianas tamen distributiones acquirit: *Imol. Distrib.* 28. *Jan.* 1736. §. 5.

Et id procedit ex duplici accedente conditione: I. ut lis mota fuerit super juribus beneficii, ita ut illius defensio in utilitatem Ecclesiæ, vel beneficii, de cujus agitur residentia, vel ex natura rei, vel ex persona propria beneficiati cessura sit: *Ibid.*

Secundo; ut beneficiatus ex præmissa causa absens licentiam ab Episcopo obtinuerit: *Ibid.*

Quum beneficiatus absit sua culpa non ex aliorum persecutione, non lucratur fructus neque distributiones quotidianas: *Major. Distrib.* 14. *Apr.* 1736. §. 2.

Alias absentes a beneficio residentiali pro rata temporis absentiæ fructus suos non faciunt: *Brach.* 7. *Jun.* 1788. §. 3.

Beneficiatos, qui ex fundatione onus habent inserviendi Choro, iniquum est, sine ullo compendio teneri præstare in functio-

nibus extraordinariis servitium, quod impleri debet a Canonicis, qui commodum sentiunt legatorum: *Verul. 20. Januar.* 1776. §. 5.

Imo si res est de anniversariis, vel quae obvenerunt Capitulo post eorumdem beneficiorum erectionem, tunc beneficiati munus obire simul, et participes esse debent de emolumentis relictis eidem Capitulo: *Ibid.* §. 7.

§. V.

Beneficiati quoad Jura.

Beneficiarius proprie acquirit jus in beneficio non ex nominatione patroni, sed ex collatione vel institutione Episcopi: *Fir. cap.* 9. *Aug.* 1732. §. 12.

Beneficiatus Rector beneficii, in cujus fundo Ecclesia erigitur per patronatum, super ea ita jus acquirit, ut ipsius custodem, vel alium ministrum possit libere, ac independenter ab Episcopo nominare ac deputare: *Tud. Benef.* 12. *Aug.* 1741. §. 3.

Beneficiatus reliquos usufructuarios antecellit, ac potiora habet jura in praediis sui beneficii: *Aprut.* 28. *Jul.* 1767 §. 2.

§. VI.

Beneficiati quoad onera in genere.

Beneficiato nulla alia onera adjici possunt praeter ea, quae in fundatione injuncta sunt: *Praenes. Conc.* 20. *Aug.* 1774. §. 7.

Ideo Beneficiatus alia onera implere non tenetur, quam ea, quae in fundatione expressa leguntur, non alia a patrono in nominatione super addita: *Macer. Resig. Benef.* 8. *Aug.* 1775. §. 6.

Reputatio ex incremento divini cultus desumpta, inefficax est ad cogendum beneficiatum alia onera subire praeter ea, quae in fundatione apposita sunt: *Praen. Conc.* 20. *Aug.* 1774 §. 10.

Non est in arbitrio Ordinarii legem fundationis alterare, novaque onera beneficiatis adjicere: *Casal.* 12. *Decemb.* 1767. §. 11.

Beneficiati tenentur ex veteri jure ad reparanda Ecclesiae suae tecta: *Ver. Med. An.* 19. *Nov.* 1788. §. 5.

Beneficiati juxta vires insimul cum Canonicis de praebendis, *deducto ne egeat*, concurrere debent pro urgenti necessitate Fabricae Ecclesiae Cathedralis (non autem pro ornatu) si insufficiens sit tum portio pro Fabrica destinata, tum quarta pars fructuum Episcopalis Mensae: *Terrac. et Set.* 17. *Martii* 1781. §. 7.

Beneficiatus decessor reddere tenetur successori sumptus reparationum a se commissarum in bonis Ecclesiae: *Novar.* 12. *Dec.* 1761 §. 4.

Attamen exceptione doli repellendus est, qui pacto convento in se assumpsit onus reparationis incumbens antecessori: *Ibid.*

Provisus Apostolicus non tenetur ad aliam solutionem praeter illam, quam solvit in actu expeditionis litterarum Apostolicarum: *Tuder. Med. Ann.* 13. *Jan.* 1744. §. 7.

Ubi reditus deficitur Ecclesiae, supplere tenentur ejus beneficiati: *Rom. Un. Red.* 17. *April.* 1790. §. 3.

Beneficiatus, qui absque ulla contestata denunciatione accipit beneficium cum omnibus oneribus, quasi contraxisse videtur, non facile ab assumpto onere eximi valet: *Velit. Resid. et Serv. Ch.* 20. *Mar.* 1790. §. 7.

Et licet majus Ecclesiae servitium fuerit impulsiva causa, tamen ea non deficiente non cessat: *Ibid.* §.

Vetitum non est ex jure, quin ex fundatione speciali, ab onere Divini Officii beneficiatus eximatur: *Senogal. Can.* 11. *Maii* 1793. §. 11.

Beneficiatus tenetur ad manutentionem bonorum beneficii: *Fav. Red. Miss.* 23. *April* 1796. §. 3. *Cer.* 24. *Maii* 1788. §. 13.

Cum modica tamen impensa, quæ non respiciat perpetuam illius utilitatem: *Ibid.*

Ideo redintegrari debet de gravi impensa per suspensionem Missarum, alio tamen deficiente modo: *Ibid.* §. 4.

Beneficiatus, qui possidet frugifera bona pro dote beneficii assignata, percipitque illorum reditus, onera quoque a Fundatore beneficii præscripta, assignatisque bonis affixa et personæ beneficiati inhærentia subire debet: *Parmen.* 26. *Jan.* 1782. §. 9.

In Manutentione venit subrogatio arborum et vitium, in locum demortuarum, non aedium refectio, quæ absque culpa beneficiati pessum iverunt, vel ibant, quum beneficiatus uno onere gravatus ab altero liberatus censetur: *Ibid.*

Alienum non est a Canonicæ disciplinæ institutis, et conforme tum jure communi, tum sanctioni S. Concilii Tridentini aliquid ex fructibus beneficii exigere, dummodo in pios usus convertatur: *Const.* 20. *Nov.* 1734 §. 10.

Dummodo novum onus beneficiato imponitur pro Fabrica, vel sacrario Ecclesiæ, id temperatur conditione, ut medios fructus anni unius non excedat: *Ibid.* §. 13.

Beneficiati omnino servare tenentur leges fundationis, seu erectionis beneficiorum: *Set. Plur.* 18. *Dec.* 1762. §. 3.

Et Constitutiones a singulis beneficiatis approbatæ suo juramento, observandæ sunt in vim pacti: *Ibid.*

Atque incongruum non est onus appositum in fundatione, ut beneficiati inferioris Ecclesiæ aliquibus diebus inserviant Cathedrali, in signum subjectionis: *Ibid.*

Beneficiatus, cui incumbit onus Missas per se ipsum celebrandi; si aliquando ægrotet, non tenetur missas per alium Presbyterum celebrari curare: *Laud. Capel.* 23 *Aug.* 1788. §. 12.

Beneficiati quantumvis gravati onere missas per se ipsos celebrare, obstringuntur earum celebrationem per alium supplere, si infirmitas, aut aliud impedimentum legitimum ultra decem, aut ad summum quindecim dies protrahatur: *Ibid.*

Reliqua *Vide Beneficia Ecclesiastica quoad onera.*

§. VII.

Beneficiati quoad Remotionem.

Beneficiatus in manualibus fundationibus, potest a Parocho sine causa, et ad nutum removeri: *Spol. Capel.* 14. *Mart* 1744. §. 10.

Cum tamen subesse possit iræ, odiique aut vindictæ argumentum, necesse erit caussam proponi, et propositam probari, ut remotioni sit locus: *Ibid.*

§. VIII.

Beneficiati quoad Residentiam, et Absentiam.

Cap. 1. *Sess.* 6. *de Reform.* Concilium Tridentinum præcipit, ut obtinentes beneficia residentialia opportunis juris remediis residere cogantur: *Eug. seu Null. Non. Conc.* 21. *Jan.* 1797. §. 11.

Residentia præcisa de jure præscribitur in beneficiis curatis, vel de Capitulo Cathedralium, aut Collegiatarum: *Auxim.* 17. *Jan.* 1761. §. 7.

Residentiæ onus quoad beneficia præscriptum in Constitutione *Cupientes* S. Pii V. intelligitur quoad beneficia curata, vel de Capitulo Cathedralium, vel Collegiatarum Ecclesiarum: *Ibid.*

Sed Capellaniarum, vel simplicium beneficiorum possessores de generali totius orbis consuetudine minime tenentur ad residentiam: *Ibid.* §. 8.

Et præfata Constitutio S. Pii V. loquens de quibuscumque beneficiatis intelligenda est

de solis Curatis, vel Capitularibus, non autem de simplicibus: *Ibid.*

Non divisio inter Doctores adest de residentia in præcisam, et causativam: *Alex. Serv. Chor. 9. Jul.* 1768. §. 8.

Prima obligat sub pœna amissionis beneficii, quod per alium expleri nequit: 2. solum sub pœna amissionis fructuum, et potest per alium adimpleri: *Ibid.*

Et dignoscitur; utrum beneficio adjecta sit residentia præcisa, seu causativa, nempe, si pœna amissionis fructuum a Fundatore expressa in dubio residentiam tantum causativam inducat: *Ibid.*

Secus si aliunde constet, ipsum præcise residentiam voluisse: *Ibid.*

Insuper sicut Christiana Charitas, urgens necessitas, et evidens Ecclesiæ utilitas, ita etiam debita obedientia beneficiatum non residentem excusat: *Aux. Cap. 21. Jan.* 1797§.5

Quum per Beneficiatum non stet, quominus resideat, atque Ecclesiæ inserviat, nullum idcirco ex absentia reportare debet detrimentum: *Ibid.*

Et absens a residentia privari debet primo anno dimidia fructuum parte; inde omnibus privari debet fructibus beneficii: *Ibid.*

Nec excusatur, qui voluntarie abest, ac se propter delicta in necessitatem posuerit absentandi: *Ibid.*

Quare exul, carceratus, excommunicatus amittit fructus beneficii: *Ibid.*

Nam absentia a beneficiis residentialibus rigide interdicta est: *Brach. 7 Junii* 1788. §.3. *Segus. Red. Miss. 26. Martii* 1791. §.9. *et Caser. Ind. Abes. 16. Dec.* 1797. §. 5.

Vixque eam per tres menses ad recreandos beneficiati spiritus permittit Trid. Synodus *Sess. 24. Cap. 12. de Reform. Ibid.*

At humanam miserans infirmitatem, absentiam per tres anni menses Canonicis indulsit: *Alex. Serv. Ch. 20. Martii* 1790 §.3.

Ex jure Beneficiatis concessa est absentia causa studiorum: *Senog. Can. 11. Maii* 1798 §. 11.

Sed Beneficiati quicumque non relaxantur a Canonica residentia causa studiorum, nisi ad celebres scholas pergant, sacrasque literas discant, Theologiam nempe, et Jus Canonicum: *Nepes. 2. Decemb.* 1775. §. 9.

Minime vero si sit res de Grammaticalibus Institutionibus: *Ibid.*

Juxta hodiernam Ecclesiæ praxim beneficia simplicia onus residentiæ non præseferunt: *Mont. Alti Disp. 3. Aug.* 1782. §. 2.

Verum si ex Fundationis præcepto residentiæ lex indicta sit, aut onera beneficio injuncta servitium personale requirant, tunc a residentia nemo potest excusari: *Ibid.*

Triplex modus residentiæ assignatur: alia est continua et præcisa, quæ si non adimpletur, inducit tituli privationem: *Ibid.* §. 8

Secunda est non continua, sed certis dumtaxat temporibus limitata: *Ibid.*

Tertia demum est residentia continua, non tamen simpliciter, sed causativa, ita ut beneficiatus licet non residendo privetur fructibus, titulo tamen spoliari non potest: *Ibid.*

Ab onere residentiæ non solum eximuntur possidentes beneficia simplicia, sed etiam beneficiati, qui non sine gravi incommodo ob adversam valetudinem residere possint: *Comaclen. 18. Sept.* 1773. §. 12.

Quando beneficiati abesse volunt, nihil pertinet ad Parochum; satis superque est, si ipsi ab ordinario facultatem obtineant: *Colon 9. Aug.* 1766. §. 28.

Beneficiatus non tenetur ad residentiam, si fundator eam non injunxerit, et ille adactus expresse non appareat ad inserviendum per se ipsum: *Præn. Conc. 20. Aug.* 1774. §. 11.

Ac minime obstat, ut residentia causativa

demandata in transactione fuerit, cum ob spretam istius residentiæ legem privari beneficiatus possit emolumentis, non vero reditibus beneficii, ne a fundatoris voluntate recedatur: *Ibid.*

Prudenti Episcopi arbitrio reservatum est, decernere quot beneficiati debeant Ecclesiæ inservire, quot ve utentes vacatione sibi indulta possit a residentia discedere: *Castrim. Serv. Ch.* 13. *April.* 1737. §. 5.

Atque ei permissum est prohibere; ne eorum ullus tempore solemniorum festivitatum sine ejus licentia e loco residentiæ absit: *Ibid.*

Cuilibet beneficiato licitum est residentiam deserere, ut patrocinio litis sibi motæ invigilet: *Major. Resid.* 20. *Dec.* 1738. §. 2.

Ac dissidia, et inimicitia contracta ab illo præstant justam causam non revertendi ad residentiam: *Ibid.*

§. IX.

Beneficiati quoad Sacros Ordines.

Arctati ratione Beneficii intelliguntur illi, qui obtinent aliquod beneficium, ratione cujus tenentur ad sacros ordines ascendere, et arctati occasione beneficii recipiendi sunt illi, qui habent jus, seu sunt vocati ad aliquod beneficium vacans, quod actu requirit certum ordinem, quo iidem carent, vel qui non habentes primam tonsuram sunt præsentati ad aliquod beneficium: *Legion. Visit. SS. LL.* 15. *Dec.* 1725. §. 12.

Conveniunt Doctores non esse mentem Concilii Tridentini *Sess.* 14. *Cap.* 1. *de Reform.*, ut in cujusvis Prælati arbitrio positum sit, quemcunque ut libet per indirectum beneficio privare, denegato ascensu ad eos ordines, sine quibus illud retineri non posset: *Angl.* 4. *Febr.* 1706. §. 6.

Nam si agatur de arctatis, ad eos lex Tridentina non pertinet, sed denegationis ascensus ad ordines causas Episcopus aperire debet: *Ibid.*

Cum illo, qui nominatus est ad Paræciam, uti cum arctato agendum est: *Ibid.* §. 7

Beneficia vero simplicia obtinentes, non tenentur sacros ordines suscipere, nisi aliter in fundatione cautum fuerit: *Null. Guast.* 10. *Maii* 1783. §. 8.

Dum tribui nequit culpæ beneficiati, ut ad ordines sacros promoveantur juxta Const. Ecclesiæ; ideo non tantum excusandus est a pœna, sed etiam integros fructus sui beneficii accipere debet: *Rom.* 14. *Mart.* 1750. §. 8.

Congruit rationi, ut ille, cui subjicitur ratione beneficii, ab illo recipere sacros ordines debeat: *Amer. seu Inter. Ord.* 11. *Aug.* 1759. §. 2.

Et id tum ex dispensatione juris, tum ex dispositione Innocentianæ Constitutionis: *Ib.*

§. X.

Beneficia quoad Servitium Chori, et Missam Conventualem

Quotidie ex veteri disciplina tenebantur recitare beneficiati officium in Choro: *Alex. Serv. Ch.* 20. *Mart.* 1790. §. 3.

Veteri disciplinæ consentanea est quotidiani servitii institutio: *Ploc. Serv. Ch.* 19. *Februar.* 1791. §. 6.

Singulis diebus tenentur beneficiati sacros psalmos in templo cantare: *Ibid.*

Nec voluit hanc institutionem immutare Concilium Tridentinum: *Ibid.*

Quod etsi permiserit trium mensium vacationes, salvas tamen perseveravit consuetudines, quæ minores induxissent vacationes, non quæ nullas: *Ibid.*

Nam Patres Tridentini humanam commiserantes fragilitatem, aliquandiu vacandum censuerunt: *Ibid.*

S. Carolus Borromæus in Concilio Provin-

ciali Mediolanensi statuit duplicem conditionem ut ad celebrandam missam possit Præbendatus Chorum deserere, nempe si jussio adsit Præfecti, et necessitas celebrationem postulet: *Inter.* 26. *Jan.* 1771. §. 9.

Imo neque præcisá deputatione, neque legitimi superioris licentia, neque consuetudine introduci potest, ut quotidianas distributiones lucretur, qui tempore Divinorum Officiorum ad celebrandam missam a Choro abfuerit: *Ibid.* §. 10.

Beneficiati ad missam Conventualem tenentur eleemosyna desumpta ex massa distributionum: *S. Sever. Elec. Mis. Conv.* 18. *Februar.* 1764. §. 5.

Mulctandi sunt beneficiati arbitrio Episcopi, quando gravior sit contumacia negligentiæ in servitio Ecclesiæ: *Setina Plur.* 18. *Dec.* 1762. §. 6.

Beneficiatus inservire debet Ecclesiæ, cui adscriptus est: *Velit. Resid. et Serv. Ch.* 20. *Martii* 1790. §. 5.

Et ad servitium Cathedrali Ecclesiæ præstandum cogi nequit, dum suæ inservit Ecclesiæ, ne duplici onere gravetur: *Ibid.*

In jure vulgatum est, beneficiatum morbo aut alio legitimo detentum impedimento compelli nequire ad Divina Officia in Choro celebranda, minusque pro contumaci habendum esse, si citatus coram Judice non comparuerit: *Cotron. Cens.* 14. *Jan.* 1741. §. 3.

Simplices Clerici Beneficiati qui nullum a Cathedrali Ecclesia percipiunt emolumentum minime cogendi sunt ad aliquid, potissime cum ipsis suffragetur consuetudo non inserviendi Ecclesiæ: *Suess. Serv.* 3. *Dec.* 1735. §. 2.

XI.

Beneficiati quoad Stallum in Choro, et Suffragium in Capitulo.

Locus Beneficiatis est assignandus in inferioribus scamnis: *Set. Plur.* 18. *Dec.* 1762. §. 5.

Beneficiati non sunt de gremio Capituli, neque in eo suffragii jure potiuntur: *Brix. Voc. in Cap.* 8. *Mart.* 1760. §. 1.

Attamen vulgata est limitatio, ut ex privilegio, vel consuetudine possint utramque prærogativam adipisci: *Ibid.*

Beneficiati licet arcendi sint a ferendo suffragio in actibus Capitularibus: *Ca.ar. E. lec. Conc.* 5. *Jul.* 1738. §. 4.

Nihilominus possunt Capitularibus actibus aliquando interesse, ibique suffragium suum una cum Canonicis proferre, si id juris sive ex Apostolico indulto, vel Ecclesiæ statuto, vel legitima consuetudine, sive ex Illius reservatione quoad al quem actum per fundatorem facta acquisierint: *Ibid.*

Privilegio, aut legitima consuetudine accedente repelli non possunt beneficiati a suffragio ferendo una cum Canonicis: *Firm. Voc. in Capl.* 21. *Aug.* 1734. §. 7.

Præbendarius non Canonicus, licet participet de reditibus Ecclesiæ, voce nihilominus caret: *Sen. Voc. in Cap.* 27. *Febr.* 1763. §. 11.

Quamvis ideo desit participatio, non ob id privandus est jure vocis, si ex solo jure Canoniæ ipsi tanquam Capituli membro debetur: *Ibid.*

Beneficiatus Coadjutus, et Coadjutor.

Coadjutor ex gratia coadjutoriæ per literas Apostolicas acquirit jus ad beneficium, quod adveniente obitu coadjuti, transit in jus plenum, et in re, ut nova collatione non sit opus: *Mediol. Benef. seu Coad.* 10. *Februar* 1759. §. 3.

Beneficiati coadjutores in locum subrogati censentur, et cum nec statuto, nec decreto Capitulari aliquo excludantur, æquitas postulat, ut eodem utantur beneficio Pon-

ficis vacationum, dummodo tamen illo non utantur coadjuti: *Civit.* 20. *Martii* 1745.

Coadjutoria etiam cum futura successione, nullum Coadjutori jus super ipso beneficio sed jus dumtaxat, ut vocant, ad rem tribuit: *Tarrac. Ordin.* 1 *Jul.* 1741. §. 5.

Adeo ut Coadjutoria haud quaqnam possit nuncupari ecclesiasticum beneficium: *Ibid.*

Atque inde sequitur, ut possessio coadjutoriæ capta veluti vero beneficii titulo destituta, minime suffragetur coadjutori post obitum coadjuti, sed novam ille debeat beneficii possessionem obtinere: *Ibid.*

Et fictus beneficiatus in jure nuncupetur: *Ib.*

Coadjutoria nullum tribuit titulum, quo coadjutor dici possit subditus Episcopo ad effectum ordinationis: *Ibid.* §. 6.

Et ratio est, quod ad hunc effectum non sit satis certa spes, et jus ad beneficium, sed requiratur actualis illius consecutio, et pacifica possessio: *Ibid.*

Atque hoc procedit, etiamsi a coadjuto assignetur ex ejusdem beneficii certa annua portio ratione pensionis, aut congruæ coadjutori, quæ cum non sit beneficium ecclesiasticum nec beneficii ecclesiastici appellatione comprehenditur: *Ibid.* § 7.

Hinc nullum de jure communi, multoque minus ex constitutione *Speculatores* sufficientem tribuit titulum, quo quis posset ordines ab Episcopo, in cujus Diœcesi pensio, seu portio ista sibi fuerit assignata, recipere: *Ibid.*

Sed in dicto casu simultaneus est concursus duplicis tituli, certæ nempe spei succedendi ad beneficium et præsentis perceptionis alicujus ratæ partis fructuum ejusdem beneficii, quod non adversatur Trid., nec Bullæ *Speculatores*, ut ad effectum ordinationis subditi reputentur Episcopo, in cujus Diœcesi situm est beneficium: *Ibid.* §. 8.

Beneficium Domicilii *Vide Domicilium* §. *III*

Beneficium Restitutionis in Integrum *Vide Professio Religiosa* §. *XI.*

Beneplacitum Apostolicum.

Id quod constitutum est cum Beneplacito Apostolico, ceterorum potestatem excludit: *Call. Subs. Dot.* 15. *Dec.* 1787. §. 5.

Beneplacitum Apostolicum in concessione Capellæ, vel sepulcri jam constructi requiritur: *Terrac. et Priv.* 19. *Dec.* 1789. §. 5.

Notissimum in jure est, nullam esse piis Locis præter causam, et utilitatem sine Apostolieo Beneplacito contrahendi facultatem in obligationibus, quæ sint perpetuæ: *Pisau.* 11. *Jan.* 1744. §. 6.

Reliqua *Vide Alienatio* §. *II. Contractus* §. *II. Emphyteusis* §. *II. Transactio* §. *II.*

Bigamus.

Bigamus inter Laicos non inter Clericos connumeratur: *Fulg. Fun.* 29. *Jul.* 1758. §. 2.

Imo denudati sunt bigami Clericali Privilegio, non obstante contraria consuetudine: *Ibid.*

Et non possunt deferre habitum, ac tonsuram: *Ibid.*

Bigamus est etiam ille, qui duxit unam uxorem ante Baptismum, et aliam post Baptismum: *Flor.* 29. *Mart.* 1727. §. 31.

§. I.

Bona Clericorum.

Bona Clericorum dicuntur in jure peculium quasi Castrense; super quo pater nec jus aliquod habet, nec usum nec lucrum nec administrationem: *Civit. Capel.* 9. *Au.* 777. §. 5.

§. II.

Bona quoad Dominium.

Dominium probari ad eum spectare debet qui bona mobilia, et stabilia repetere cupit: *Tuscul.* 16. *Jan.* 1768. § 6.

Bonorum dominium non ipsis Tertiariis, sed ipsi conservatorio, et Scholæ, quæ adhuc extant, acquisitum est, quum acquisitio eorum conservatorium respexit: *Ibid.* §. 22.

Et id procedit etiamsi postmodum personæ dicti conservatorii mutatæ fuerint: *Ibid.* §. 23.

Res, quæ ad certum usum largitione Fidelium sunt destinatæ, ad illum et non ad alium salva sedis Apostolicæ auctoritate debent converti: *Null. Guast.* 10. *Maii* 1783. §. 4.

Bona quæsita ex fructibus beneficii pertinent ad Ecclesiam: *Præn. Trans.* 16. *Junii* 1791. §. 3.

Bona vero proprio aere vel industria beneficiati quæsita transmitti possunt ad hæredes: *Ibid.*

Bona reperta penes Episcopum, præsumuntur ex fructibus Ecclesiæ, illiusque contemplatione comparata: *Acer. seu Mather.* 18. *Dec.* 1734. §. 4.

Dominium directum, in dimidia parte valoris fundi æstimatur: *Fulgin.* 29. *Aug.* 1789. §. 5.

Item utile Dominium, ac per consequens etiam directum in dimidia parte valoris fundi constituitur: *Feretr.* 18. *Julii* 1789. §. 8.

Ex mente concedentis, ac indole bonorum acquisitorum, desumitur dominium alicujus rei: *Tuscul.* 16. *Maii* 1767. §. 10.

Quum emptio prædii facta fuerit in favorem Domus piæ, non Magistrarum piarum, ideo Dominium eidem Domui fuit privative acquisitum: *Tuscul.* 16. *Jan.* 1768. §. 7.

Et quum aliud prædium fuit donatum mulieribus prædictis, *et suis in earum institute successoribus*, Dominium ejusdem non ipsis mulieribus, sed scholæ, et successoribus in eadem acquisitum est: *Ibid.*

Redactis bonis emphyteuticis mensæ Abbatialis instar allodialium, nullum jus vindicationis mensæ esse potest: *Null. Ter. Pont.* 30. *Jan.* 1745. §. 4.

Bona Dotalia *Vide subsidium Dotale.*

§. III.

Bona Novalia.

Prædia, quæ nonnisi diuturno temporis spatio solent ad culmen pervenire, vere, et proprie inter novalia recensentur: *Consi. Dec.* 16. *Dec.* 1769. §. 5.

Prædium novale dicitur, quod de novo ad culturam est redactum, de quo non extat memoria, quando ad culturam redactum fuisset: *Ibid.* §. 13.

§. IV.

Bona Patrimonialia.

Dubitari potest de subsistentia Bonorum patrimonialium, si de iis non constet ex testamentariis institutorum tabulis, vel ceteris publicis monumentis: *Brig.* 28. *Maii* 1791. §. 5.

§. V.

Bona Primogenialia.

Confessio, et agnitio potissima est in judicio, et extra ad Bona Primogenialia defendenda: *Camer. Subs. Dot.* 30. *Maii* 1791. §. 7.

§. VI.

Bona quoad Valorem, et Æstimationem.

Terrularum valor statuitur in solidis 20. seu scutis 30., et etiam ab aliquo evehitur ad scut. 30. *Laur. Null. Contr.* 30. *Aug.* 1788. § 4.

Bona Ecclesiastica quoad Administrationem *Vide Administratio.*

Bona Ecclesiastica quoad Affrancationem *Vide Emphyteusis* §. 1.

Bona Ecclesiastica quoad Alienationem *Vide Alienatio Contractus.*

Bona Ecclesiastica quoad Applicationem, vel Unionem, *Vide Applicatio seu Unio.*

§. I.

Bona Ecclesiastica quoad Assignationem.

Est regula juris, ut si Bonorum assignatio pro implemento Legati pii facta fuerit ante præscriptum missarum onus, tunc ea dicitur *taxative* relicta: *Inter.* 17. *Aug.* 1776. §. 6.

Si vero Legatum incipiat ab onere, et post illud sequatur designatio fundi vel quantitatis pro illius implemento eo casu dicitur *demonstrative* facta bonorum assignatio: *Ibid.*

Hine *taxativa* est assignatio fundi quando ab ea incipit dispositio: *Civit. Cast. Red, Oner* 17. *April.* 1790. § 4.

Et quando aperte appareat assignatio ex quibus rebus, quibus, et ob quæ facta sit, *taxativa* facta dicitur: *Faren. Capel* 19. *Dec.* 1744. §. 4.

Item quando expressa fuit summa, quæ cum alia sufficere possit ad conservationem mediocrem Capellani: *Spolet.* 23. *Jan.* 1790 §. 4.

Sed posterior designatio fundi videtur *demonstrativa*: *Placent. Red. Mis.* 9. *Septem.* 1797. §. 4. *Fanen. Red. Mis.* 10 *Maii* 1794. §. 5. *Æsina Red. Mis.* 18. *Nov.* 1797. §. 3. *Null. Guast.* 26. *Nov.* 1791 § 4.

Quo casu suppleri deficientia debet per hæredem: *Placent. Null. Guast. et Æsin. Cit. Loc.*

Assignari nequeunt prætensiones litigiosæ sed bona omnino libera: *Rom. Subs. Dot.* 16. *Dec.* 1769. §. 9.

Assignatio fundi non prodest hæredi, quam ille ultro fecerit, si progressu temporis impares oneri reddantur ejus proventus: *Rom. Red. Oner. Mis.* 18. *Apr.* 1783. §. 2

Qui quantitatem, vel aliud quidquam ponit, per quod res agnosci possit, demonstrandi causa id fieri dicitur: *Spol.* 23. *Jan.* 1790. §. 4.

Fundus certo si alicui oneri sit assignatus, alia testatoris legata, cum vires hæreditariæ suppetunt, ex aliis bonis solvenda sunt; ac si vires non suppetant, fundus certo operi destinatus non est distrahendus, vel minuendus: *Faven. Red. Mis. seu Rein.* 17. *Aug.* 1763. §. 0.

Bona Ecclesiastica quoad Caducitatem *Vide Caducitas.*

§. II.

Bona Ecclesiastica quoad Cessionem.

Cessio Bonorum Ecclesiæ, accedente necessitate, facile conceditur: *Pient. Ceß.* 22. *Nov.* 1794. §. 3.

§. III.

Bona Ecclesiastica quoad Divisionem, et Separationem.

Regula est, ut res in communi possessa pro collatarum partium modo, et mensura dividenda sit, et ut non docto de inæqualitate partium ab initio immissarum ex æquo facienda divisio fit: *Sutr. seu Nep. Par.* 20. *Jun.* 1787. §. 8.

De modo ineundæ ex æquo divisionis; non solum civilia jura eam approbarunt multorum usu populorum firmatam consuetudinem ut unus dividat, et alter eligat: *Ibid.* §. 10

Sed, et sanctissimi quoque Ecclesiæ Patres unanimi consensione laudarunt: *Ibid.*

Idcirco major dividere debet, minor eligere: *Ibid.*

Hæc tamen regula, quæ in pacifica obtinet, et extrajudiciali quodam modo divisione, quando semel ad judicem quis venit, illiusque implorat officium, haud amplius sequenda videtur, totumque illius majestati, et auctoritati relinquendum: *Ibid.*

Divisio prædiorum fieri debet per quadriennium, et ut ajunt a *quortario* pro educenda responsionis quantitate. *Nep. R st. Eccl.* 28. *Aug.* 17*3. §. 5.

Ex vulgato beneficio separationis patrimoniorum ratio haberi non potest contra bona fundatricis, quæ pertinent ad bona fratris ipsius usufructuarii: *Jan. Red. tot Trans. Miss.* 16. *Dec.* 1786. §. 4.

Cum Fundatrix legavit bona nonnulla, et reliquorum proprietatem reliquerit fratri suo, non licet implorato quocumque modo separationis patrimoniorum beneficio ea impetere bona, et ad eam sese convertere proprietatem, quam ipsamet testatrix ab hoc periculo exemit alteri relinquendo, ut ipsa fert natura legati benefici: *Ibid.* §. 5.

Bona Ecclesiastica quoad Donationem *Vide Donatio.*

Bona Ecclesiastica quoad Emphyteusim *Vide Emphyteusis.*

Bona Ecclesiastica quoad Emptionem, et Venditionem *Vide Contractus* §. *XII.*

§. IV.

Bona Ecclesiastica quoad Erogationem

Bona sunt eroganda juxta dispositionem pii testatoris, quam decet inviolatam servare, si gravissima causa non urgeat pro commutatione: *Macer. Appl.* 20. *Dec.* 1760. §. 1

§. V.

Bona Ecclesiastica Exempta, et Libera

Bona primæ erectionis beneficiorum, si retinentur, a collectis exempta remanent: *Mont. Alt.* 1. *Febr.* 1766. §. 13.

Passim in Hispania, et apud Doctores Hispanos reperiuntur indicatæ Fundationes, quibus bona Missarum onere gravata per modum Fidei commissi vel majoratus in familia disponuntur, ita ut onus pium materialiter se habeat, et bona remaneant liberæ dispositionis fundatoris: *Com.* 13. *Jan.* 1781. §. 10.

Bona Ecclesiastica quoad Fructus *Vide Fructus.*

§. VI.

Bona Ecclesiastica quoad Hypothecam.

Bona quousque existunt hypothecata debent permanere ad oneris implementum: *Bur. Reg. Miss.* 1. *Mart.* 1777. §. 8.

§. VII.

Bona Ecclesiastica quoad Investimentum.

Investimentum juxta Decreta de celebratione missarum auctoritate Urbani VIII. impressa, fieri debet in bona stabilia, fructifera, vera, non autem ficta, ut sunt census: *Camer.* 15. *Sept.* 1787. §. 5.

Investimentum in favorem Capellaniæ permittendum non est in censibus, et spernere præceptum testatoris de investienda pecunia in bonis stabilibus: *Ascul.* 7. *Jun.* 1788. §. 4.

§. VIII.

Bona Ecclesiastica quoad Licitationem.

Edicta sunt obligatoria, cum fuerit ad licitandum in eis expressus terminus quindecim dierum, quo elapso bona *si concederanno nelle forme solite a favore del maggiore oblatore Civit. Cast. Emph.* 7. *Sept.* 1776. §. 6.

Elapso tempore præstituto nullus alius, nisi invita lege, publicaque fide læsa, ad licitandum admitti possit: *Ibid.*

Et qui extra tempus in Edictis, sive in Programmate præfinitum exhibuit vel suam licitationem produxit, nihil egit: *Ibid.*

Elapso dicto tempore licitationis, contractus dicitur perfectus, et jus quæsitum illi, qui solum obtulit, vel in plurium concursu plus obtulit: *Ibid.* §. 7.

Ita ut Locator, et Venditor cogi posſint ad rem locandam, vel vendendam juxta legem in Edictis expreſsam: *Ibid.*

Etiamſi nullum inſtrumentum conceſsionis fuerit ſtipulatum, quod ad illius dumtaxat probationem requiritur: *Ibid.*

Licet nulla certa lege circumſcriptum ſit tempus, quo ſub haſtæ actione manere debeant fiscalia bona, aliaque eorum quibus fisci privilegia communicata fuerunt, ut intra illud adjectiones in diem recipi poſsunt, tamen quoad Eccleſias, et pia Loca aut dati videntur dies viginti, aut aſsignati communi Doctorum traditione: *Plac. Delib. et Præl.* 9. *Sept.* 1786. §. 6.

Et quoad initium horum 20. dierum, an ſcilicet ab affixione programmatum an ab aperitione oblationum, et demum an a die initi, perfectique contractus numerari iidem deberent, placuit Tribunalibus tertiam ampleeti et ſequi interpretationem, vix relicta ſecunda pro eo caſu, in quo inſpectis circumſtantiis in ipſa die aperitionis ſchedularum contractus omnino completur: *Ibid.* §. 7

Quando ſde extraordinario agitur remedio reſtitutionis in integrum ex capite Læſionis, privilegium, quod attinet addictionis in diem, ſufficit oblatio major, excluſiva minimæ quantitatis: *Ibid.* §. 8.

Non adeo rigide inſiſtendum eſt termino viginti dierum, ut non etiam liceat eo emenſo, utiliorem Eccleſiæ oblationem recipere: *Ibid.*

Bona Eccleſiaſtica quoad Locationem, et Conductionem *Vide Contractus* §. *XV.*

§. IX.

Bona Eccleſiaſtica quoad Permutationem, et Subrogationem.

Bonorum ſubrogationibus, et permutationibus locus eſt, ubi evidens Eccleſiæ ſit utilitas: *Firm. Perm.* 21. *Jul.* 1759. §. 3.

Permittitur permutatio, prout etiam alienatio, ſi aliqua concurrat juſta, et rationabilis cauſa: *Reg. Perm.* 3. *Jul.* 1784. §. 4.

Quum domus prorſus inutilis eſt, et deficiant ad eam reſtaurandam nummi; nec pares impenſæ haberi poſsent fructus, ſicuti alienatio permittitur, multo magis utilis permutatio: *Civit. Caſtell.* 15. *Jun.* 1793. §. 6.

Nam permutatio eſt ſpecies alienationis: *Melit Perm.* 9. *Jul.* 1774. §. 3.

Coactiva permutatio non habet locum, quando alia via poteſt remedium afferri: *Ibid.* §. 4.

Ad contractum permutationis, qui aſsimilatur contractui emptionis, et venditionis, aliud requiſitum non debet concurrere, quam ut ſcilicet tantum recipi debeat, quantum traditur: *Ibid.* §. 5.

Et præcipue ſervatur in permutationibus, quæ ſiunt inter Eccleſias: *Ibid.*

Ex capite læſionis non ſuſtinetur permutatio Eccleſiæ præjudicalis: *Ibid.*

Et ſi adſit circumſtantia tanti ponderis tunc admiſsa etiam permutationis neceſsitate, permitti nihilominus non debet ob præjudicium Eccleſiæ obventurum: *Ibid.* §. 6.

Permutationes aut in præjudicium Eccleſiæ, aut ſine cauſa fieri omnino prohibentur: *Melit. Perm.* 9. *Jul.* 1774. §. 8.

Quæ requirunt tum legitimum procuræ mandatum, tum ut ſint ſub reſervatione beneplaciti Apoſtolici exaratus contractus: *Ibid.*

Subrogatio numeratæ pecuniæ in locum prædii legati, ſpecies eſt emptionis, et venditionis, quæ non aliter loco pio, quam ex neceſsitate, et evidenti utilitate permittitur: *Raven. Leg.* 25. *April.* 1789. §. 5.

Bona Eccleſiaſtica quoad Reintegrationem *Vide Reintegratio.*

§. X.

Bona Ecclesiastica quoad Reparationem.

Reparationum nomine Antecessoris debito adscribendarum haud veniunt ea, quæ conferunt ad meliorandum bonorum statum: *Nov.* **12.** *Dec.* **1761.** *§. 6.*

Ubi alius pro reparandis Beneficii bonis deficit modus, ultimum remedium est Missarum suspensio, aut diminutio: *Mathel. Susp. Oner. Miss.* **15.** *Sept.* **1787.** *§. 3.*

Breve Apostolicum.

Breve directum pro exequutione officiali Episcopi ad effectum perduci nequit nomine delegati ab eo, qui ex officiali Vicarius evaserat Capitularis: *Brach. Rest. in Integ. Sup. Circum.* **20.** *April.* 1793. *§. 5.*

Et ob non præsentatas delegationis literas excitari potest in Vicario Capitulari jurisdictio ad exequendum Breve: *Ibid.*

Breve Clementis VIII. Pont. Max., quo per modum legis universalis regulares jubentur Ordines suscipere ab Episcopo Diœcesano editum anno **1596.** servandum est: *Brix.* **28.** *Nov.* 1733.

Bulla Romani Pontificis.

Bullæ Pontificum, ut obligent, non indigent receptione subditorum, cum proveniant ab auctoritate suprema a Christo Domino data Papæ; nihilominus admitti debet communis doctrina, quod scilicet per contrarium usum, et eum scientia Papæ per cursum temporis abrogari valeant: *Dissert. super Matrin.* **1740.** *in fin. Lit. F. §.* **22.**

Bullæ Pontificis subreptitiæ, et obreptitiæ dicuntur, quoties in supplicatione expressa non sit præsentatio alterius de sanguine fundatoris: *Faven. Capell.* **31.** *Mar* **1759.** *§. 3.*

Etiamsi eamdem præsentationem supplicans ignorasset: *Ibid.*

Bulla Gregorii XV. Pont. Max. super absoluta pertinentia ad Episcopos Hispanos conferendi Canonicatus Pœnitentiarios observata semper fuit, et ad ejus tramites S. Rota pluries de collatione Canonicatuum Pœnitentiariorum tulit judicium: *Oriol. Can. Pœnit.* **1.** *Oct.* **1720.** *§. 4.*

§. I.

Cadaver quoad Aspersionem.

Si non probatur; consuetudo attenditur in aspersione Cadaveris, antequam de domo elevetur; jus est commune: *Aven. Jur. Par.* **1.** *Mart.* **1766.** *§. 23.*

Nempe, ut quando quis in una Parochia moritur, et in alia sepelitur; benedictionem in domo mortui faciat circa corpus proprius Parochus: *Ibid.*

Inter jura sua Parochus aspersionem recenset lustralis aquæ in actu consignationis Cadaveris; quod alibi ex voluntate defuncti sepeliri debet: *Raven.* **13.** *Jun.* **1780.** *§.* **12.**

Id in Hospitalibus, Capellanis tribuitur: *Ibid.*

Ad solum Parochum spectat aspergere aqua benedicta Cadaver, antequam levetur de Domo: *Cit. Aven. §.* **14.**

Aspersio Cadaveris potest spectare etiam ad Capitulum Ecclesiæ Metropolitanæ: *Aven. Cit.* §. 14.

§. II.

Cadaver quando, quomodo, et a quibus associatur.

Sancitur in Rituali Romano, ut constituto tempore, quo Corpus ad Ecclesiam deferendum est, convocetur Clerus, et alii, qui funeri interesse debent, in Ecclesia Parochiali, vel alia juxta loci consuetudinem, et datis certis Campanæ signis, Parochus una cum aliis ad domum defuncti procedat: *Fanen. et Pisau. Fun.* **31.** *Maii* **1783.** *§. 6.*

Hinc iis, qui funus comitari debent, non

permittendum est; ut expectent per vias, vel ad domum defuncti: *Ibid.*

Idque etiam observandum est a Regularibus, quamvis Cadavera in eorum Ecclesiis tumulari debeant: *Ibid.*

Juris ratio suadit, Parochos majorem eleemosynam petere non posse ob delationem Cadaverum in Ecclesia Regulari illa, quam exigunt, quando efferunt in Ecclesia seculari: *Hort. Funer.* 3. *April.* 1745. §. 2.

Nec magis Parochi lucrari possunt ob Cadaverum delationem stante itineris longitudine: *Ibid.* §. 3.

Nec quidquam valet objicere contrariam consuetudinem: *Ibid.*

Quando quis in una Parochia moritur, et in alia sepelitur; Parochus, qui stolam deferens a domo defuncti usque ad Ecclesiam in qua corpus sepeliendum erit, aliis omnibus præcedere debet: *Aven. Jur. Par.* 1. *Martii* 1766. §. 23.

Et in Ecclesia, in qua sepelitur corpus, officium faciat circa corpus, et alios præcedat Parochus ipsius Ecclesiæ: *Ibid.*

Cadavera prius asportari debent ad Parochialem Ecclesiam, deinde deferri ad aliam in qua vel majorum sepulcrum existat, vel sibi sepulturam dari jusserit defunctus: id decrevit S. Congr. Rituum: *Tolen. Fun.* 13. *Jun.* 1733. §. 2.

Lim. Cadavera non prius debent ad Parochialem Ecclesiam asportari, deindeque deferri ad aliam, in qua vel majorum sepulcrum existat, vel sibi sepulturam dari jusserit Defunctus; sed ab ædibus Defunctorum, recto tramite ad eam Ecclesiam debent efferri, in qua sunt tumulanda; nisi in contrarium urgeat consuetudo legitime præscripta, aut aliter Defunctus, vel hæres statuerit: *Sabin. Fun.* 18. *Dec.* 1734. §. 5.

In Cadaverum comitatu elevatur Crux illius duntaxat Ecclesiæ, in qua Cadaver est sepeliendum, ita ut Parochus incedere debeat in Cruce Regularium, si Cadaver ad eorum Ecclesiam deferatur: excepto casu, quo Capitulum Cathedralis, vel Collegiatæ, funeris comitatui intersit: *Ibid.* §. 6.

Si propter defuncti paupertatem totus Clerus nequeat convocari, saltem Parochus cum sacellanis, et duo ex Vicariis præeunte Crucifero, comitentur: *Colon.* 14. *Febr.* 1767. §. 12.

Cadavera defunctorum in Fratrum Ecclesiis sepelienda, ab ædibus defunctorum ad eorumdem fratrum Ecclesias recto tramite deferri debent; monito prius, et requisito, ac expectato proprio defunctorum Parocho, a quo benedictionem et ultimum vale recipere possint: et eo expresse recusante, possunt iidem Fratres etiam ipso invito, dicta Cadavera ad suas Ecclesias transportare; licet hæredes defunctorum contradicerent, et vellent, ut prius deferentur ad Ecclesiam Parochialem: *Luc. Fun.* 17. *Jan.* 1722. §. 3.

Pro Funeribus invitandi sunt Presbyteri Ecclesiæ Parochialis, prælative quoad alios exteros Presbyteros: *Bonon.* 26. *Mart.* 1763. §. 4.

Maxime Vicarius Curatus: *Ibid.*

Intellige, quando adest consuetudo, statutum, vel decretum synodale; secus autem de jure: *Ibid.* §. 6.

Consuetudo tamen in facultativis non inducitur sine contradictione, et acquiescentia: *Ibid.*

Et statutum Cleri Romani hanc prælationem tribuit Presbyteris Ecclesiæ Parochialis; dummodo non sint Regulares: *Ibid.*

Funeribus interesse nequeunt Regulares laici, tanquam Capellani conductitii: *Ibid.* §. 7.

Atque Regularium, et Secularium Presbyterorum mixtus incessus in funeribus deformitatem parit sub unica, quæ elevatur, cruce: *Ibid.* §. 8.

Etiam ad ſenſum ſtatuti Cleri Romani, quod ceteroquin præcedentiam tribuit Presbyteris Eccleſiæ Parochialis: *Ibid.*

Intellige tamen, ut præcedant Seculares intra eumdem Ordinem: *Ibid.* §. 9.

Et abſolute debetur præcedentia Clero Seculari, quando Regulares incedunt in forma Capituli Clauſtralis: *Ibid.*

Etiamſi Parochialis Eccleſia eſset Regularis: *Ibid.* §. 10.

Priori vero, ſeu Præpoſito Eccleſiæ Matricis debetur præcedentia ſuper ceteros de Clero: *Ibid.* §. 8.

Sed Prior, qui eſt Superior Regularium, non autem totius Cleri, non præcedit Presbyteros Seculares: *Ibid.* §. 11.

Ad Cadavera aſsocianda vocati Regulares prius adire, et convenire debent ad Eccleſiam Parochialem, ubi Clerus congregatur: *Amer. Aſſoc. Fun.* 7. *Jun.* 1781. §. 2.

De jure cautum eſt, ut Cadavera ſepelienda in Eccleſiis Regularium a Parocho aſsocientur usque ad limen Eccleſiæ tumulantis: *Null. ſeu Subl. Fun.* 25. *Apr.* 1761. §. 5.

Ex Conſt. *Prætioſus* Bened. XIII. Pont. Max. declaravit, licere omnibus Regularium Communitatibus ad proceſsiones funebres per quasvis Parochias ſingulatim propriis erectis crucibus accedere, et Parocho reſpective Eccleſiam Regularem tumulantem cum Stola intrare: *Vaſio. Jur. Par.* 20. *Jun.* 1742. §. 6.

Parochi in Comitatu Cadaverum ſuorum Parochiæ incolarum non poſsunt ingredi Eccleſiam Cathedralem cum Stola, et Cruce erecta, etiam ſub prætextu conſignandi Cadaver, nulla extante in eorum favorem conſuetudine: *Faven. Præem. et Fun.* 7. *Jun.* 1760. §. 4.

Quia actus hujusmodi utpote jurisdictionales et qualificati, nequeunt expleri in Eccleſiis non ſubjectis, ſed Cadaver conſignandum eſt ante Limen Eccleſiæ tumulantis: *Ibid.*

Solumque Parocho licet Eccleſiam non ſubjectam ingredi ſine ſtola, et dimiſsa cruce: *Ibid.*

Præpoſitus alicujus Parochialis ſeu Collegiatæ Eccleſiæ, vel ſolus, vel cum Clero in comitatu Cadaverum non poteſt ingredi intra limites Eccleſiæ humantis cum ſtola, et Cruce elevata: *Viglev. Fun.* 18. *Maii* 1743. §. 7.

Hoc etiam procedit quando Canonici Eccleſiæ non Cathedralis una cum Parocho ad Eccleſias Regularium accedunt: *Ibid.*

De loco proceſsionis funeris inchoandæ, licet ea regulariter initium ſumat ab Eccleſia Parochiali defuncti: *Fav. Præen. et Fun.* 7. *Jun.* 1760. §. 2.

Attamen omnes Ordines una cum Parocho convenire debeant in Eccleſia Cathedrali, ubi ejus Capitulum interveniat comitatui Cadaveris juxta reſolutiones SS. Urbis Congregationum: *Ibid.*

Quas prodeſse etiam Eccleſiæ Collegiatæ Rota definivit: *Ibid.*

In comitatu Cadaverum, poſtulat præcellentia Eccleſiæ Cathedralis munus Parochi interveniente Capitulo non ab alio, quam ab Archipresbytero ipſius, uti ſuo Vicario nativo, eſse peragendum: *Andien.* 20. *Dec.* 1766. §. 8

Præſertim cauſa prærogativæ qualitatis veri Parochi, in tota Civitate unice penes ipſum extantis: *Ibid.*

Et id in favorem Capituli ſtatuit S. Congreg. Rituum: *Ibid.*

Spectant omnia ad Capitulum Metropolitanæ Eccleſiæ in funeribus ducendis: *Aven. Jur. Par.* 1. *Mart.* 1766. §. 14.

Tum præire funebrem cantum, tum ſtatuere horam ducendi funeris: *Ibid.*

Item Parochus una cum ſuo Clero debet

ad Ecclesiam Cathedralem accedere, et incedere sub Capituli Cathedralis Cruce: *Ibid.*

In funeribus interveniente Capitulo Ecclesiæ Cathedralis, processio funebris ab ea Ecclesia est inchoanda: *Faven. Praem. et Fun.* 11. *April* 1761. §. 4.

Et nihil officiunt synodi Diœcesanæ, quæ neque exprefse comprehendunt Capitulum Cathedralis, neque derogare juri communi pofsunt: *Ibid.*

Atque imprubatur consuetudo simul conveniendi in via: *Ibid.*

Ecclesiam Cathedralem non licet Parocho in comitatu Cadaveris ingredi cum stola, et Cruce elevata: *Ibid.* §. 7.

Ac licet Parocho Cadavera solum afsociare usque ad januam Ecclesiæ Cathedralis exclusive: *Ibid.*

Sed limitatur; hujusmodi ingrefsus vetitus est pro peragendis exequiis, non autem pro simplici comitatu Cadaveris: *Ibid.*

Præsertim inspecta Const. *Prætiosus* Bened. XIII. Pont. Max., qua simplex ingrefsus hujusmodi pro nullis peragendis officiis declaratur non efse actus jurisdictionalis: *Ibid.*

Ac etiam inspecta consuetudine, quæ in hac materia servanda est: *Ibid.*

§. III.

Cadaver quoad Exhumationem, et Restitutionem.

Tametsi Bonifacius VIII. Pont. Max. statuerit Cadavera defunctorum contra ipsius sanctionem sepulta propriæ Ecclesiæ restitui debere; usus tamen plerumque obtinuit, ut eadem Cadavera non exhumentur, neque ex loco, ubi quiescunt, dimoveantur: *Alex. Fun.* 13. *Jul.* 1743. §. 10.

Nisi forte Cadaver loco depositi fuerit alicubi seorsim tumulatum: *Ibid.*

Vel Parochus, aut alter quispiam in exportatione Cadaveris sese gefserit violenter: *Ibid.*

Nam Cadaverum exhumatio haud facile permittitur, ne defunctorum cineres vexentur, populique offensio generetur: *Sabin. Fun.* 18. *Dec.* 1734. §. 3.

Præsertim si bona fide, et in confuso cum ceteris Cadaveribus in aliud, quam in proprium sepulcrum fuerunt illata: *Ibid.*

Exhumatio Cadaverum procedit, quando eadem Cadavera mala fide, et in loco seu in capsa distincta recondita sunt, ut ab aliis facile separari pofsint: *Ibid.* §. 4.

Cadaver in loco depositi servatum consignandum est Ecclesiæ Cathedrali, in qua defunctus sepulturam elegerat: *Fav. Pæem. et Fun.* 7. *Junii* 1760. §. 5.

Electione sepulturæ nun rite facta, restituendum est Cadaver, quod depositum, non conditum est, cum omnibus emolumentis funeris: *Brict. seu Null.* §. *Ruf. Jur. Par.* 31. *Maii* 1766. §. 8.

Qnum puellæ in familia Monasterii sint, sub ejusdem regulis vivant, communemque vitam cum Monialibus agant, habent commune sepulcrum; hinc non est restituendum Cadaver, neque ullum emolumentum: *Ibid.* §. 8.

Restitutio Cadaveris, si petatur, fieri debet ab Ecclesia, quæ præsumpsit sepelire, una cum omnibus, quæ illa occasione pervenit ad illam etiam infra decennium: *Ibid.* §. 23.

Ceterum ad humanitatem pertinet, ne salvis, quanto minus fieri pofsit, juribus, et emolumentis, cui debentur, defunctorum ofsa vexentur, et commoveantur: *Ibidem* §. 27.

Cadavera alio in loco recondita exhumari debent, atque Ecclesiis, ubi electa fuit sepultura, restitui: *Nusc. Sepult.* 19. *Novemb.* 1735. §. 5.

Licet exhumatio Cadaveris et ejus restitutio non ita de facili permittenda sit, id tamen non procedit, quando Pars formaliter instat pro illius restitutione: *Soran. Fun.* 24. *April.* 1723.

§. IV.

Cadaver quoad Funus.

In jure est, ut non electa sepultura a defuncto, funus ejus peragendum sit in ea Ecclesia, ubi familiae sepulcrum extat, et ad Ecclesiam sit Cadaver recto tramite deferendum: *Civit. Castel. Fun.* 28. 1764. §. 2.

Officium super Cadaveribus in Ecclesiis Regularium, spectat et pertinet ad ipsos Regulares, et non ad Curatos defunctorum: *Novar.* 5. *Jul.* 1727. §. 2.

Hoc procedit etiam in terminis Monialium, quando ad earum Ecclesias exteriores Cadavera defunctorum deferuntur: *Ibid.*

Ad Parochum autem pertinet facere officium super Cadaveribus defunctorum, qui elegerunt sepulturam in Ecclesiis Regularium subjectorum jurisdictioni Ordinariorum: *Ibid.* §. 3.

Et ad eumdem Parochum spectat facere officium funebre super Cadaveribus humandis in Ecclesiis, et Oratoriis publicis Confraternitatum, si tumulandus sit subjectus Parocho, intra cujus fines est Ecclesia, vel Oratorium: *Ibid.* §. 3.

Vetitum est obligare hæredes eorum, quorum Cadavera sepeliebantur in Ecclesiis Regularium, ad celebrandas præventive exequias in Parochiis: *Tuder. Fur.* 13. *August.* 1718. §. 11.

Ad Parochum spectat facere Officium funebre super Cadaveribus sepeliendis in Ecclesiis sodalium, et eorum publicis Oratoriis; quando vero tumulandus est subditus Parocho, intra cujus fines est Ecclesia, vel Oratorium sodalitii: *Fav. Fun.* 3. *Ap.* 1773. §. 13

De functionibus funeris ducendis, in quibus cum Parocho adsit Capitulum Ecclesiæ Cathedralis, vel Collegiatæ, præcedentia datur Archipresbytero, et Canonicis supra Parochum proprium: *Aven. Jur. Par.* 1. *Martii* 1766. §. 21.

Jus tamen Officium faciendi in propria Ecclesia Parocho reservatur: *Ibid.*

Et reliqua jura eidem Parocho de jure, vel consuetudine legitima loci competentia: *Ibid.*

Idque locum habet, etiamsi Parochus stola induatur: *Ibid.*

Parochus vero cum Clero accedere debet ad Ecclesiam Cathedralem: *Ibid.*

Et incedere sub Cruce Capituli.

Quando quis in una Parochia moritur, et in alia sepelitur, Parochus, qui stolam defert a domo defuncti usque ad Ecclesiam, inqua corpus sepeliendum erit, alios cunctos præcedere debet: *Ibid.* §. 23.

Id statuit S. Congr. Rituum: *And.* 18. *August.* 1770. §. 22.

Et in Ecclesia, in qua sepelitur Corpus, Officium faciat circa Corpus, aliosque præcedat Parochus ipsius Ecclesiæ: *Ibid.*

Funerum pompa reposita est arbitrio hæredum, ut invitato solo Parocho actuali, qui stolam deferens funus ducit, alios vocare non teneantur: *Bonon.* 22. *Maii* 1762. §. 6.

Vel possint hæredes eos, quos malunt, invitare, sive de gremio Ecclesiæ Parochialis, sive exteros, et nedum collegialiter, sed etiam singulariter: *Ibid.*

Funus peractum in aliqua Ecclesia contra Episcopi edictum, pro infecto habendum est: *Civit. Castel. Fun.* 18. *Jan.* 1764. §. 4.

Et restituenda sunt integra emolumenta: *Ibid.*

Cogi tamen nequeunt hæredes ad funus in

Ecclesiis Parochialibus peragendum, quando Cadavera tumulanda sunt in Ecclesiis Regularium: *Ibid.* §. 5.

Sed consanguinei, si id velint, facere non prohibentur: *Ibid.*

Si nulla sepultura electa quis decesserit, jus funeris integre ad Ecclesiam Parochialem pertinet: *Balneor. Jur. Par.* 23. *Nov.* 1771. §. 6.

Idemque jus est de Civibus, atque Peregrinis, qui nullo certo loco consistunt, vel itineris causa extra proprios lares forte moriuntur, cum neque ulla consuetudo, neque locorum conditio aliter suadere videatur: *Ibid.*

Archipresbytero Ecclesiæ Cathedralis Vicario nato, et totum Capitulum Ecclesiæ Cathedralis repræhesentanti aperta favet juris dispositio pro funebri Officio, et exequiis peragendis super quocunque Cadavere in Ecclesiis Civitatis, et Territorii tumulando: *And.* 18. *Aug.* 1770. §. 6.

Pannus Cadaveri substratus ad funus pertinet, adeoque debetur Ecclesiæ, in qua tumulatur: *Trojan. Fun.* 29. *Aug.* 1733. §. 2.

Etiamsi auro, vel serico, vel omnino pretioso pallio uti voluerint nobiles homines, Ecclesiæ cedere debet: *Ibid.*

Parochi debent retinere pannum feretri, et culcitram decentem pro deferendis Cadaveribus defunctorum, et pro illis nihil exigere: *Ibid.* §. 1.

Quando hæres cupiat feretrum, vel pannum feretri nobilius, de iis provideat propriis sumptibus, et Parochus quidquam ex illis prætendere nequit: *Ibid.*

In funeribus Cardinalium, Principum, Ducum hæres solvere debet Ecclesiæ Parochiali pro culcitra scut. 20. *Ibid.*

Pro aliis titulatis, Prælatis, Abbatibus, Mitratis, et Canonicis trium Basilicarum scut. 10. *Ibid.*

Pro Filiis Principum, Ducum, et aliis personis, quæ exponuntur super pegmate, aut lecto funebri scut. 5. *Ibid.*

Sed si in his funeribus hæres faciat Culcitram de proprio, eam relinquere debet Ecclesiæ Parochiali: *Ibid.*

§. V.

Cadaver quoad Sepulturam.

Antiquissima, et maxima apud omnes cultiores gentes cura de sepeliendis mortuis fuit: *Viter. Jur. tum.* 10. *Maii* 1766. §. 10.

Hæc originem habuit, non tantum ex necessitate, quantum ex pietate hominibus ab ipsa natura indita, ne defunctorum, et præsertim conjunctorum cadavera feris, avibusque dilanianda relinquerent: *Ibid.*

Et etiam ab occulta quadam communi omnibus persuasione de animorum immortalitate: *Ibid.*

Hinc non minor fuit unicuique solicitudo de suo corpore humando, de eligendo loco sepulturæ, de inferendo corpore, et de suo sepulchro ab aliis non violando: *Ibid.* §. 11.

Commune desiderium fuit apud suos condi Cadavera: *Ibid.* §. 12.

Ad infausta referebatur indeploratum jacere *non inter nota sepulcra, nec prope cognatos cineres*: *Ibid.*

Ideo ubique per omnes fere terras, tot monumenta excitata, tot familiarium sepulcra extructa: *Ibid.*

Romani loca ipsa sepulcrorum religiosa statuerunt, ab ipso commercio exemerunt, de iis violatis actionem popularem, quæ ad ultionem publicam pertineret, et infamiam irrogaret, fecerunt: *Ibid.*

Reos sepulcrorum violatorum aliquando summo supplicio affecerunt: *Ibid.*

Ei, qui funerasset, solutionem impensæ dederunt, ne insepulta jacerent ossa: *Ibid.*

Putarunt insuper religionis interesse, monumentum extrui, et exornari: *Ibid.*

Mortui vero, ne in Urbe sepelirentur, neve urerentur, prohibuerunt; ne funestarentur Sacra Civitatis: *Ibid.*

Quod etiam de Municipiis servabatur, ne municipiorum jura polluerentur: *Ibid.*

Primis quoque Christianis temporibus usu receptum fuit, ut ista ita reliqueretur incolarum domicilio sanctitas: *Ibid.*

Deinde sepulcra urbana, quæ sensim introducta erant, generaliter permissa sunt: *Ibid.*

Christiani primum apud Sedes Martyrum sepeliri cæperunt: *Ibid.* §. 13.

Deinde apud publicas Ecclesias, sed in atrio, porticu, exedris: *Ibid.*

In Ecclesiam tamen inferri non licebat, exceptis Episcopis, aut Abbatibus, aut dignis presbyteris, vel fidelibus laicis: *Ibid.*

Ob id facta fuerunt cœmeteria, et de iis consecrandis constitutæ cæremoniæ: *Ibid.*

Sed hæc distinctio odiosa aliis partim invidiæ, partim ambitionis causam præbuit: *Ibid.* §. 14.

Et pro publica tranquillitate, et animorum concordia provisum est, ut in Ecclesiis publicis, quæ populum haberent, omnes tumularentur: *Ibid.*

Ex quo originem habuit jus Parochiarum quæ habentes populum suos sepeliendi, et funerandi, qui in illis sacramenta viventes receperant, jus acquisiverunt: *Ibid.*

Sacerdotes non sunt sepeliendi in tumulo majorum, quando in Cathedrali, vel Matrice adest proprium Clericorum sepulcrum a laicalibus separatum: *Ibid.* §. 8.

Rituale Romanum disponit, ut Clericorum et Sacerdotum sepulcra cujuscumque ordinis, a laicorum sepulturis sint separata: *Ibid.* §. 9.

Quum in monumento familiæ duo filii sint tumulati, de jure est, ut in eo alius quoque filius sit sepeliendus: *Ibid.* §. 2.

Nec est recedendum a jure, si sit Sacerdos vel Clericus, pro quibus sepulcrum designatum in Parochiali adest: *Ibid.* §. 3.

Sacerdotes, vel Clerici addicti servitio Ecclesiæ, vel in ea titulum beneficii habentes in ea sepeliendi omnino sunt: *Ibid.*

Pro Sacerdote nullo vinculo, aut nullo beneficio parochiali alligato, præferendum est sepulcrum familiæ, juxta receptiorem, ac veriorem doctrinam: *Ibid.* §. 4.

Hoc ipsum declaravit cognita ex imperio Pontificio plenissime controversia S. Congr. Rituum: *Ibid.*

Nam dubitatur de iis, qui servitio Ecclesiæ addicti non sint, an in sepulcro majorum vel in Parochiali Ecclesia, in qua adsit proprium Presbyterorum, et Clericorum sepulcrum, sint tumulandi: *Ibid.* §. 20.

Primam opinionem nonnulli Doctores tuentur: *Ibid.*

Secundam alii amplexi sunt: *Ibid.*

Sententiæ Sacrarum Congregationum juxta circumstantias discrepantes fuerunt: *Ibid.* §. 21.

In favorem Parochialis, in qua adsit sepulcrum, respondit S. Congr. Episcop. et Regular. negotiis præposita: *Ibid.*

Sepulcrum autem majorum esse præferendum edixit S. Congr. Rituum: *Ibid.* §. 22.

Sed non defuit, qui dixit in hac varietate adhærendum esse potius S. Congr. Episcoporum et Regularium, quam posteriori rescripto S. Congr. Rituum: *Ibid.* §. 23.

Ratio est prima, quia agitur non de ritu sepeliendi, sed de jure funerandi, quod declarare, ad quem spectat, potius ad S. Congr. Episc. et Regul. quam Rituum: *Ibid.*

Secunda ratio est; quia sicut laicis non electa sepultura provisum fuit a jure *in cap. 4. de sepul. in 6.*, ut sepeliri debeant

in ſepulcro Majorum; ita Clericos ſic decedentes, ut in ſepulcro Clericorum in Cathedrali, vel Matrice Eccleſia conſtruendo, ſive ſint intitulati, ſive non, ſepeliri debere ſtatuitur in Rituali Romano: *Ibid.*

Rota autem prædicta perpendit, et dixit non adverſari inter eas auctoritates, quæ habent locum, quoties agitur de Sacerdotibus, vel Clericis perpetuo Eccleſiæ addictis *Ibid.* §. 24.

Parochi tenentur Cadavera Parochiæ incolarum, quibus nihil ſupereſt, ut poſsint humari, gratis omnino, ſuisque ſumptibus juxta Eccleſiaſticos Ritus, Eccleſiæque piam conſuetudinem ſepelire: *Senog. Fun. 5. Decem.* 1739. §. 2.

Decedentes in Parochia, niſi propriam habeant ſepulturam, vel eam elegerint, in Parochiali ſepeliendi ſunt Eccleſia, in qua recipiunt ſacramenta: *Raven.* 13. *Jun.* 1789. §.9.

Nam de Loco ſepulturæ certa juris regula eſt, defunctum abſcondendum eſse in Eccleſia, quam ſibi elegit: *Aven. Jur. Par.* 1. *Martii* 1766. §. 15.

Si vero non elegit, in ſepulcro majorum ſepeliendus eſt; ſin minus in Parochiali: *Ib.*

Dubitatum fuit de puellis, quæ educantur in Monaſteriis, num in Eccleſia Monaſterii, vel Parochiali ſepulcro reddi debeant: *Brict ſeu Null. S. Ruph.* 21. *Maii.* 1766. §.20.

Nonnulli Canoniſtæ ſunt pro Monaſterio: alii vero pro Parochiali Eccleſia: *Ibid.*

Puellæ, quæ in familia Monaſterii ſunt, ſub ejusdem regulis vivunt, communem vitam cum Mon...ibus agunt, commune habere poſsunt ſepulcrum: *Ibid.* §. 6.

Maxime ex conſuetudine, ſi de ea re habetur generaliter in Diœceſi: *Ibid.* §. 7.

Multoque magis, ſi in Synodo Diœceſana præſcriptum id extat: *Ibid.*

In Eccleſiis Monialium etiam exterioribus non licet exteros utriusque ſexus, nec Principes, etiamſi ibi eorum majores humati ſint, ſepelire: *Ibid.* §. 18.

Puellæ educationis cauſa in Monaſterio debent in Parochiali non autem in Eccleſia Monaſterii ſepeliri: *Penen. ſepul. 6. Julii* 1737. §. 4.

Prohibitum eſt dare ſepulturam in Eccleſiis etiam exterioribus Monialium, quatenus aliquis in ea condi voluerit: *Nov. 5. Jul.* 1727. §. 3.

Cadaver inſervientium Monialibus ſunt in Parochia humo mandanda, niſi ab eis fuerit alibi electa ſepultura: *Ibid.*

In jure communiter receptum eſt, unamquamque Laicorum Confraternitatem poſse in propria Eccleſia Cadavera ſodalium ſepulturam ibidem eligentium tumulare, ſi modo ſepulcra pro ſuis ſodalibus ibi fuerint rite, legitimeque accedente ſcilicet Epiſcopi licentia, ac ſalvis juribus parochialibus extructa: *Senogal. Jur. Sepel.* 20. *Dec.* 1738. §. 2.

Sodales ſi absque ſepulturæ electione decedunt, tunc ſunt ſepeliendi in Eccleſia Parochiali: *Auſc. ſepul.* 19. *Nov.* 1735. §. 6.

Non deſunt aliquibus in Diœceſibus Synodales Conſtitutiones, quæ eamdem Parocho poteſtatem faciunt, quamvis defunctus non ſubſit Parochiæ, intra cujus limites exiſtit Eccleſia, in qua tumulari debet: *Caſſan.* 30. *Maii* 1767. §. 29.

Prior qui nullo electo ſepulcro decedit, in Collegiata Eccleſia ſepeliri debet: *Piſauren.* 11. *Jan.* 1772. §. 11.

Neque ratione quartæ funeris; nam ejus percipiendæ fundamentum cum ſit adminiſtratio ſacramentorum, dum defunctus viveret, ratio hæc Parocho viciniori nullo pacto conveniat: *Ibid.*

Clericus non humatur in ſepulcro majorum, quando in Cathedrali, vel matrice Eccleſia adeſt proprium Clericorum ſepul-

erum a laicalibus separatum. *Andr. 18. Aug. 1770. §. 23. et 24.*

Ex jure habetur, ut filii impubéres sepeliri debeant in sepulcro majorum, aut in Parochiali Ecclesia, nec ullo modo liceat Patribus familias alibi pro filiis sepulturam eligere; nisi contraria consuetudo Regionis arbitrium hoc ipsis adscripserit: *Reat. Jus. Tum. 10. Mart. 1770. §. 11.*

Et verba *tex. in Cap. licet de sepult. in 6.* non sunt intelligenda in sensu diviso, ut scilicet seposita consuetudine possit pater filiorum impuberum pro libito, vel in sepulcro majorum, vel in Parochiali Ecclesia ipsos sepelire, sed omnino eos humari debere in sepulcro majorum si adsit, si vero non adsit, in Parochiali: *Ibid.*

Et cohæret id *tex. in Cap. Nos instituta 1. de sepult. Ibid. §. 12.*

Atque de hac re exemplum habetur veterum Patrum, Patriarcharumque, qui Cadavera filiorum in sepulcro parentum collocarunt: *Ibid.*

Item decrevit S. Congr. Episcop. et Regul. ut Infantes, aliique, qui facultatem non habent sibi eligendi sepulturam, vel non electa decedunt, tumulandi sint in monumento suorum majorum, vel in Ecclesia Parochiali: *Ibid. §. 13.*

Ex rituali Romano Filiorum impuberum corpuscula sepelienda sunt non in communibus, et promiscuis cœmeteriorum et Ecclesiarum sepulcris, sed separatas habeant sepulturas: *Ibid. §. 16.*

Verum verba ejusdem ritualis hortari magis, quam cogere Parochos videntur, ut separata sepulcra pro Infantibus retineant, neque vetant, quominus Cadavera Impuberum in sepulcro majorum sepeliantur; ac idem sanxit S. Congr. Rituum: *Ibid. §. 17.*

Apertissima est lex de sepeliendis in propria Ecclesia, qui sepulturam alibi non elegerint, aut familiæ conditoria non habeant: *Aven. Jur. Par. 1. Martii 1766 §. 8.*

Etsi quis etiam exterus plures menses habitaverit in parochia, ad effectum hunc exuberat: et in Parochia est sepeliendum: *Ibid.*

De exteris, peregrinis, et viatoribus regula est, sepeliendos in Cathedrali Ecclesia: *Ibid. §. 20.*

Nisi contraria consuetudo habeatur, vel nisi per aliquod tempus habitaverint in aliqua Parochia, in cujus Ecclesia sunt sepeliendi: *Ibid.*

S. Congr. negotiis Episc. et Regul. præposita, rescripsit viatores, exteros, vagos, et peregrinos fixum non habentes in loco domicilium, in Ecclesia Cathedrali sepeliendos esse: *Ibid. §. 13.*

Idcirco viatores, peregrini, et advenæ ad sepulturam dandi sunt in Ecclesia Cathedrali potius, quam in Parochiali Ecclesia, intra cujus fines moriuntur, ac de iis, quam de obeuntibus violenta morte, absque electione sepulturæ: *Cav. Fun. 24. Jan. 1733. §. 8*

§. VI.

Cadaver quoad Translationem.

Parochus causa majoris itineris, majus stipendium ab hæredibus defuncti petere, et exigere nequit: *Aux. seu Recin. Fun. 8. Jul. 1782. §. 2.*

Nullum ob translationem Cadaverum vectigal solvitur: *Ibid.*

Caducitas.

Caducitatis pœna, utpote odiosissima requirit sententiam declaratoriam: *Ferrar. Hæred. 15. Jan. 1791.*

Quælibet ad excludendam Caducitatem sumenda est interpretatio: *Faven. Com. Vol. 4. April. 1789. §. 6.*

Prohiberi nequit recursus ad S. Sedem sub pœna Caducitatis: *Firm. Præb. 26. Martii 1791. §. 11.*

Non incurritur Caducitas per viam modi inducta, deficiente dolo et culpa: *Viterb. Prorog.* 30. *Ap i.* 1766 §. 16.

Pœna Caducitatis, est potissima in alienationibus bonorum Ecclesiæ, vel beneficii: *Fun. Capel.* 29. *Jan.* 1791. §. 4.

Et ad eam incurrendam, quæ odiosissima est, dolus, et fraus requiritur: *Ibid.* §. 5.

Caducati habentur a testatore primo loco vocati, si commutata fuit ejus voluntas sine consensu Fundatoris, et aliorum omnium interesse habentium: *Anag.* 18. *Mart.* 1780. §. 7. *et* 8.

Reliqua *Vide Capellania* §. *I. Legatum Pium* §. *V. Subsidium Dotale* §. *II.*

Cæcus.

Robertus Scotus, quamvis cæcus a puerili ætate, Parisiis Theologiam adeo didicit insigniter, ut Romæ creatus Sacerdos, et Archiepiscopus Armacanus in Hybernia, et Legatione pro Julio III. Pont. Max. fuerit perfunctus: *Pampil. Disp.* 28. *Mar.* 1733. §. 7.

Sed erravit Surius, qui cæcum dixit fuisse dictum Robertum Scotum, cum solum angusta ille fuerit, et suppressa vi oculorum *Ibid.* §. 8.

Multoque etiam certius evincunt legationes, quas ille a Paulo III. et Julio III. Pont. Max. ad Cæsarem, et ad Galliæ Regem accepit, antequam Tridentinæ Synodo interfuisset: *Ibid.*

Et is, cui hebes, vel obtusa sit oculorum acies, non est irregularis: *Ibid.*

Adfuit quidam Belga a teneris annis oculorum sensu destitutus, nihilominus in Parisiensi Academia floruit, et Monachus Ordinis S. Benedicti, ac etiam Diaconus fuit: *Ib.*

Cæremoniale Episcoporum.

Cæremoniale Episcoporum *in Cap.* 26. *Lib.* 1. interpretandum est de assistentia præstanda Episcopo, non item Dignitatibus, vel Canonicis: *Bojan. Præcm.* 19. *Apr.* 1760. §. 3

Vel locum habet tantummodo, ubi Canonicorum Præbendæ sint distinctæ in Diaconales, et subdiaconales: *Ibid.*

Caeremoniarum Sacrarum Magister *Vide Magister* §. *II.*

Calculus.

Calculo exhibito fidendum non est, quando deficiunt pensiones Domorum in favorem hæreditatis præservatarum in Decisionibus S. Rotæ: *Camer. Subst. Dot.* 30. *Maii* 1761 §. 8

Calumnia.

Calumnia subdiaconi in Sacerdotem ratione publicæ infamiæ, quamdam inducit speciem irregularitatis: *Lun Sar.* 9. *Jul.* 1796 §. 3

Et suspensionem ipso jure per eam irrogari nonnulli censent: *Ibid.*

Immo *in Cap.* 1. *de Calum.* decernitur ejusdem privatio ab officio: *Ibid.* § 5.

Sed requiritur ad privationem declaratoria sententia Ordinarii, seu pœna ferendæ sententiæ: *Ibid.*

Et nondum solutione sequuta absolvi, ac dispensari nequit a pæna in *Cap.* 1. *de Calum. Ibid.* §. 3.

Campana *Vide Tintinnabulum.*

Candelæ.

Distributio Candelarum ex consuetudine inducta est: *Cesen.* 19. *Jan.* 1765. §. 35.

Et ex usu Italiæ perpetuo, necessario servanda: *Ibid.*

Ex juris dispositione, Candelæ Episcopo præstandæ sunt a Capitulo pro sacris functionibus agendis: *Nicien. Dec.* 2,. *Febr.* 1744. §. 20:

Capitula in Ecclesiis Cathedralibus, et Collegiatis, necnon Parochi in Parochialibus Ecclesiis, tenentur candelas in festo Purifi-

cationis B. M. V. solemniter benedicere, easque suis sumptibus Clero, ac Populo distribuere: *Juven.* 1. *Sept.* 1736. §. 4.

Ipsisque cavendum est, ne Candelæ hujusmodi ad laicorum Ædes transmittant, sed eæ recipi debent in Ecclesia juxta laudabilem Ecclesiæ consuetudinem: *Ibid.*

Candelæ, quæ manualiter gestantur a Regularibus in delatione funeris, ferentibus acquiruntur, neque ulla ex illis portio Parochis debetur: *Mediol. Quar. Fun.* 5. *Maii* 1781. §. 2.

Canon *Vide Emphyteusis* §. *III.*

Canones Sacri.

Canonum Sacrorum rigor quandoque relaxandus est, si aliqua urgeat necessitas, vel publica concurrat utilitas: (1) *Val.* 17. *Jan* 1761. §. 5.

Canonica Electio *Vide Electio* §. *V.*
Canonica Portio *Vide Episcopus* §. *XVII.*

§. I.

Canonicatus quoad Ætatem, et Habilitatem.

Mostruosum nimis foret, si in Canonicorum cœtu puer recenseatur: *Aret. Disp.* 20. *Aug.* 1774. §. 9.

Proindeque nonnisi ex urgentissima causa dispensatio impetrari debet: *Ibid.*

Et hæc causa, dum de Canonicatu agitur vel respicere debet publicum bonum, vel magnam Ecclesiæ utilitatem, vel maximam personæ dignitatem: *Ibid.*

Canonicatus Ecclesiæ Cathedralis exigit ætatem annorum 22., nisi major ordo Præbendæ sit adnexus: *Baln.* 17. *Dec.* 1753. §. 4

Et idem procedit pro Canonicatu Ecclesiæ Collegiatæ, erectæ in Cathedralem: *Ib.* §. 5.

Imo ætatem saltem annorum 21. colligitur ex eodem Tridentino requiri pro consecutione Canonicatus in Ecclesia Cathedrali: *Leodien. Canon.* 8. *Martii* 1735. §. 5.

Potissimum, quia decretum præfati Concilii consonat Ecclesiasticæ disciplinæ in pluribus aliis Conciliis stabilitæ: *Ibid.*

Sed quum ætas annorum 14. idonea sit ad quæcumque beneficia sine cura obtinenda, nequit ob peculiarem censuram sacri Tridentini Concilii illegitima judicari: *Ib.* § 7

Præsertim, si illa sanctio Conciliaris non fuerit usu recepta in Ecclesia, ubi Canonicatus obtineri desideratur: *Ibid.*

Ad obtinendum Canonicatum Collegiatæ Ecclesiæ, sufficit ætas annorum 14. *Senog. Ca.* 11. *Maii* 1793. §. 13.

Ex fundatione vero idoneus est hac etiam ætate minor: *Ibid.*

Maxime ubi vocavit fundator simplicem Clericum: *Ibid.*

(1) Gelasius Papa ita scribebat Episcopis Lucaniæ, „ Samni, et Siciliæ *Cap.* 1. „ Necessaria rerum „ dispensatione constringimur, et Apostolicæ Se- „ dis moderamine convenimur, sic Canonum Pa- „ ternorum decreta librare, et retro Præsulum „ Decessorumque Nostrorum præcepta metiri, „ utquæ præsentium necessitas temporum restau- „ randis Ecclesiis, relaxanda deposcit, adhibita „ consideratione diligenti, quantum potest fieri, „ temperemus; quo nec in totum formam vete- „ rem videamur excedere regularum, et repa- „ randæ militiæ Clericalis officiis consulamus. „ Nefas est privata licentia rigorem Canonum inflectere, et hac auctoritate Ecclesiam destruere. Pius VI. Pont. Max. *Const. Auctorem fidei* 28. *Aug.* 1794. Propositionem IV. de potestate Ecclesiæ quoad constituendam, et sanciendam exteriorem disciplinam Synodi Pistoriensis hisce verbis conceptam „ abusum fore „ auctoritatis Ecclesiæ transferendo illam ultra „ limites doctrinæ, et morum, et eam exten- „ dendo ad res exteriores, et per vim exigen- „ do id, quod pendet a persuasione et corde. „ Ac etiam „ multo minus ad eam pertinere, „ exigere per vim exteriorem subjectionem suis „ Decretis. „ declaravit hæreticam.

Nulla præfcripta a teftatore ætate, et qualitate, quousque adfit aliquis de familia, qui ope difpenfationis Canonicatum afsequi valeat, nullum omnino jus quis acquirere potuit: *Aret. Cit.* §. 7.

Ideo Clericus annorum 16. inhabilis eft ex defectu ætatis ad Canonicatum Ecclefiæ Cathedralis afsequendum, ad quem requiritur ad minus 22. annorum pro fubdiaconatu infra annum fufcipiendo, nifi majores Ordines fint Præbendæ adnexi: *Balne. Difpenf.* 21. *Junii* 1760. § 8.

Et inhabilitas vel ex folo defectu Clericatus, minor non debet reputari, quam altera ex defectu ætatis, quia laicus omnino incapax eft beneficio Ecclefiaftico, quamvis fit de jure patronatus: *Ibid.*

Si verba fundationis *dum fint habiles* referantur ad tempus vacationis, omnes æqualiter tamquam incapaces ex defectu ætatis vel Clericatus exclufi videntur, nullumque habent jus quæfitum, quod folum quæfitum dicitur illi, qui unice eft capax, et habilis tempore vacationis: *Ibid.* §. 9.

Sin autem eadem verba referantur ad tempus præfentationis, vel inftitutionis, nulli pariter jus quæfitum videri poteft: *Ibid.*

Et ratio eft, quia liberum eft patrono intra quadrimeftre eligere, quem maluerit de genere vocatorum, qui intra idem tempus, vel fit, vel fiat habilis five naturaliter, five per difpenfationem: *Ibid.*

Et deficiente jure quæfito in competitoribus denegari non poteft difpenfatio illorum intuitu, etiamfi fint in majori ætate: *Ibid.* §. 10.

Ratio eft, quia nemo eft directæ vocatus a fundatore, fed pendet concurrentium electio a nominatione patroni, qui poftpofito habili, et capaci, poteft præfentare inhabilem fub conditione obtinendi Clericatum, vel difpenfationem: *Ibid.*

Clericatum poteft fufcipere poft vacationem præfentatus, ita ut impediri non debeat difpenfatio ætatis, poft vacationem ab Oratore petita: *Ibid.*

Cum parem habeat efficaciam habilitas fuperveniens naturaliter, ac per difpenfationem: *Ibid.*

Tres requirit Synodus Tridentina qualitates ad Canonicatum afsequendum: fcilicet bonos mores, literaturam, et prudentiam: *Alex. Sufp.* 11. *Jan.* 1 72. §. 10.

Diftinctio, quando idoneitas intervenire debeat tempore vacationis, vel tempore præfentationis, locum dumtaxat habet, fi habilitas præfcripta fit a lege vel a confuetudine, non autem quando ab homine eft præfcripta: *Senog. Can.* 14. *Maii* 1768. §. 14.

Præfertim fi Teftatrix ufa fit hac loquendi formula *vifia capace*, cum verba *fia* idoneitatem denotet tempore vacationis Canonicatus: *Ibid.*

Supplicatio Clerici, qui infra annum ex defectu ætatis tum ex difpofitione Concilii, ac fundationis lege promoveri nequit ad Ordinem Canonicatui adnexum, rejicienda eft: *Tolen. Can.* 16. *Dec.* 1760. §. 14.

§. II.

Canonicatus quoad Dotem, et Dotationem.

Omnes Canonicorum præbendæ inftitutæ, ac fundatæ præfumuntur ex bonis communibus Ecclefiæ: *Troj. Præb.* 30. *Aug.* 1731. §. 8.

Taxative afsignata eft Canonicalis præbenda, quum ab ea incipiat Canonicatus fundatio: *Sars.* 25. *April.* 1781. §. 4.

In quo cafu deficientes reditus fupplere non tenentur patroni, fed concedenda eft ipfis onerum reductio: *Ibid.*

Præfertim fi foret fundatoris voluntas, qui, fi viveret, ab oneribus fortafse Cano-

nicum levaret ob imminutos reditus maxime, quia absque ulla ejus culpa evenit imminutio: *Ibid.*

Certa afsignatio præbendæ, si satis non efset tot subeundis oneribus novo Canonico impositis, præsumi non potest fundatorem voluisse meliorem efficere conditionem aliorum, Canonicorum: *Sabin. Part.* 13. *Jul.* 1771 §. 5.

§. III.

Canonicatus quoad Expectativas.

Ex quo S. Concilium Tridentinum expectativas abrogaverit, non potest ideo Canonicus admitti, qui inserviat cum expectatione ad futuram præbendam: *Velit.* 5. *Jul.* 1727. §. 6.

§. IV.

Canonicatus quoad Fundationem, et Erectionem.

Pro erectione Canonicatuum requiritur Ordinarii approbatio: *Pis. Can.* 14. *April.* 1736. §. 4.

Ambigi nequit in erigendis novis Canonicatibus, de necessitate voti, et consensus Capituli: *Sabin. Partic.* 28. *April.* 1779 §. 9.

Alias erectio penitus nulla, et irrita est: *Ibid. Martu. Erec. Can.* 25. *Jan.* 1738. §. 4.

Hinc non est locus novæ erectioni Canonicatuum circumspecto Capituli dissensu: *Melev. Erect. Nov. Mas. Distr.* 25. *April.* 1762. §. 14. *et Tolent. Archip.* 11. *Jan.* 1766. §. 18.

Ideo pro erigendo novo Canonicatu, necessarius est Capituli consensus, ut in eo licite præcaveri possit, ne detrimentum inferatur juribus antiquorum Capitularium: *Urbin. Partic.* 16. *Jan.* 1776. §. 18.

Et cum in erectione Canonicatus expressa contestata denunciatio facta est, ne aliquod jus acquireret novus Canonicus; ille non est admittendus ad ullam partitionem tanquam expresse denegatam in erectione: *Ibid.*

Minimeque cogi potest Capitulum, ut consentiat admissioni novi Canonici ad communicationem emolumentorum antiquo cœtui ante erectionem quæsitorum: *Ibid.*

Multo magis erectio novi Canonicatus facta inconsultis, et dissentientibus iis, qui sunt de Capitulo, vel in eo vocem habent, irrita prorsus, et invalida est, si in Bullæ erectionis Capituli præfinitus fuerit certus numerus Canonicorum, mansionariorum, et Clericorum beneficiatorum et proventus Ecclesiæ non sunt aucti, sed potius imminuti: *Firm. Erect. Can.* 21. *Aug.* 1734. §. 5. *et* 6.

Erectio Canonicatus impugnari nequit ab eo, qui eum ad formam ejusdem erectionis adiit, nisi expleta fuerit contra formam Rescripti S. Congr. Concilii: *Nul. Ter. Pont. Canon. et Sub. Dot.* 12. *Mart.* 1796. §. 8. *et* 10

Si Fundator erectionem Canonicatus præceperit hac conditione, si ad sacerdotium ascenderet frater suus germanus; tunc erectio illius fieri debet auctoritate Ecclesiastica: *Præn. Can.* 16. *Jun.* 1787. §. 3.

§. V.

Canonicatus quoad Incompatibilitatem.

Canonicatus sunt incompatibiles cum Ecclesiis Parochialibus: *Ven.* 25. *Jun.* 1763 §. 5.

S. Pius V. Pont. Max. constitutione 64. sancivit, ut ii, qui ex Apostolica Dispensatione retinent Ecclesiam Parochialem simul cum Canonicatu, vel Dignitate in alia Ecclesia, fructus quidem Præbendæ lucrentur, dum resident in Parochiali, sed ut amittant distributiones quotidianas, aliaque emolumenta quibus potiri non solent absentes ex causa justa: *Mont. Reg. Distr.* 28. *Novemb.* 1732 §. 5.

§. VI.
Canonicatus quoad Nominationem, Præsentationem, Institutionem, et Collationem.

Collatio Canonicatuum de jure spectat ad Episcopum: *Pin. Can. Theol.* 28. *Februar.* 1761. §. 2.

Nec potest Capitulum sibi vindicari jus conferendi, nisi probetur titulus specialis privilegii, vel consuetudinis: *Ibid.*

Institutio Canonicatuum etiam post Concilium Tridentinum, fuit a Summis Pontificibus reservata Inferioribus Ordinario, ad favorem nempe patronorum laicorum, ne retrahantur a fundatione: *Taur.* 14 *Martii* 1722 § 4.

Ille est præferendus ad Canonicatum, qui est de genere vocatorum, et habet in sui favorem jus patronatus passivum, cui derogari non solet a Sancta Sede: *Urbin. Can.* 26. *Mar.* 1763 §. 4.

Concilium Trid. hortatur Canonicatuum saltem dimidiam partem in Ecclesiis Cathedralibus, et Collegiatis insignibus conferri solum Magistris, vel Doctoribus, aut etiam Licentiatis in Theologia, vel Jure Canonico: *Alex. Præp* 31. *Aug.* 1771. §. 27.

Imo Canonicatus esse conferendos magis idoneis in formali Concursu ab Examinatoribus renunciatis, eo plane modo, quo Parochiales Ecclesiæ conferuntur, sancivit Bened. XIII. Pont. Max. *Alex. Can. Pœnit.* 19 *April.* 1777 § 2.

Laurea Doctorali satis fit Concilio Trid, si assumatur intra annum a die Collationis Canonicatus: *Ibid.*

Ad Canonicatum Collegiatæ præsertim insignis, etiamsi sit de jure patronatus, in personis præsentatis requiritur aptitudo quædam, et consilium: *Senog. Can.* 14. *Maii* 1768. § 11.

Quum ad Canonicatum testator præferri voluit majorem natu, nemo alius ad nominationem ejusdem admitti potest: *Tolen. Can.* 16. *Dec.* 1769. §. 3.

Ille excludi ad nominationem nequit ullo modo, nec incidenter sua quasi possessione privari, qui in ultima vacatione Canonicatus ad præsentationem fuit admissus: *Ibid.* §. 7.

Et quidem possessio plurimi facienda est, utpote adepta scientibus, et probantibus aliis patronis, quorum intererat illum rejicere, et reprobare: *Ibid.*

Jus nominandi, et præsentandi ad vacantem Canonicatum, unico, vero, et legitimo patrono de jure competit, qui suis bonis Canonicatum congrue dotavit: *Urban.* 19. *Aug.* 1775. §. 4.

Etiam de facto id competit, si in actu dotationis sibi explicite reservavit juspatronatus in perpetuum: *Ibid.*

Et ita hoc præsentationis jure tamquam fructu, et quidem præcipuo jurispatronatus augmento frui debet: *Ibid.*

Tempus ad præsentandum non currit de jure impeditum judicialibus inhibitionibus: *Ibid.* §. 5.

Multoque minus factus est locus juri devoluto: *Ibid.*

Provisio ab Episcopo facta, quæ nulla est, nunquam convalescere potest; etiamsi devolutio supervenisset absolutis prorogationibus: *Ibid.* §. 6.

Legitime nominatus ad Canonicatum danda est institutio: *Præn. Can.* 16. *Jun* 1787.

Prima testatoris nominatio ob defectum sacerdotii conditionis resoluta est; hæc utique in implicito erat validitatis statu, nec valide idcirco fieri potest a patronis secunda nominatio: *Ibid.* §. 11.

Quamdiu adest nominatus per testatorem cessat nominatio facienda per patronum; et vocatus per testatorem admittendus, et ceteris præferendus est: *Ibid.*

Dum ipsum non flat, quominus ad sacerd tium ascendat nominatus, sed vitium est tardi ejus ingenii, quo assiduo labore, et studio vincere non potest, jam conditio *de jure* habetur pro impleta, et pura remanet nominatio: *Ibid.* §. 12.

Accedit præsumpta testatoris voluntas, qui si impossibilem ex defectu ingenii ascensum ad sacerdotium prævidisset, vel conditionem illam fortasse non addidisset, *ai fare si sacerdote*, aut ei Missarum celebrationem per alium permisisset: *Ibid.* §. 13.

Nam verosimilius hoc fecisset, quam cum per impossibilem conditionem a beneficio repellere, si uti filium nominatum educaverit ac diligeret, cujus intuitu erectionem Canonicatus fecerat: *Ibid.*

Canonicatus, qui fundati sint juribus, et reditibus propriæ mensæ, quorum percipiendorum jus ad veteres dumtaxat spectat Canonicos, novis omnino exclusis, nequeunt hi ad illorum electionem admitti, sed jus eligendi hoc ad seniores tantum pertinet: *Nic. Decr.* 29. *Febr.* 1744. §. 13.

Maxime quando ante novorum Canonicatuum erectionem jus hoc eligendi, et nominandi ad seniores spectabat: *Ibid. in fin.*

Nam juris ratio non patitur novos Canonicos ad hoc jus esse admittendos, cum non agatur *de jure quærendo*, *sed de quæsito*: *Ib.*

§. VII.

Canonicatus seu Præbenda Pœnitentiaria, quoad Erectionem, et Collationem.

Concilium Tridentinum mandavit Præbendam Pœnitentiarii in omnibus Ecclesiis Cathedralibus erigi, nulla adjecta lege concursus: *Benev.* 22. *Maii* 1784. §. 6.

Et id servatum etiam a Benedicto XIII. Pont. Max., qui Pœnitentiarii Officium in Metropolitana Beneventi instituit: *Ibid.*

Fortius, quia in institutione nulla certa Præbenda assignata dignoscitur, et Pœnitentiarii Officium pro solis Canonicis institutum deprehenditur: *Ibid.*

Nec obest *Const. Pastoralis Officii* dicti Pontificis, qua collationem Præbendæ Pœnitentiarii per concursum fieri mandavit: *Ibid.*

Nam per hanc Constitutionem nequaquam invertere voluit leges in actu erectionis constitutas, minusque lædere jura Capituli Ecclesiæ Metropolitanæ: *Ibid.*

Insuper idem Pontifex, qui legem concursus edidit pluries post emanatam Constitutionem, Pœnitentiariæ Officium absque concursu, uni ex Canonicis Metropolitanæ Ecclesiæ contulit: *Ibid.*

Idque etiam observatum fuit ab aliis Archiepiscopis: *Ibid.*

De Pœnitentiarii Officio, ejusque munere nonnulla prostant in Ecclesia antiquissima monumenta: *Ibid.* §. 11.

Socrates refert sua ætate jam statutum esse, ut singulis Ecclesiis Presbyter quidam Pœnitentiæ præesset, quo, qui post baptismum lapsi fuissent, coram Presbytero ad eam rem designato peccata sua confiterentur: *Ibid.*

Et prioribus seculis Ecclesiæ, ad solos Episcopos spectabat publicam pœnitentiam indicere, vel relaxare, ideoque hoc tantum fuit munus Pœnitentiarii, ut eorum, qui post baptismum lapsi essent, secretas audiret Confessiones, secretasque indicaret pœnitentias: *Ibid.*

Si vero aliquis talia patrasset, quæ nonnisi publica pœnitentia abstergi possent, is teneretur Episcopi tribunal adire, et pro modo culpæ publicam subire pœnitentiam: *Ibid.*

Mos hic etiam in Occidentali Ecclesia servatus est; *Ibid.*

Et Presbyter Pœnitentiarius abſente Epiſcopo, vel ægrotante poterat publicam Pænitentiam decernere, vel remittere: *Ibid.*

Seculo XI in Romana Eccleſia, Pœnitentiarium majori cum facultate jam diu præextitiſse deprehenditur: *Ibid.* §. 12.

Et refert Berthodus Presbyter Conſtantienſis ſe a Romano Pontifice ordinatum fuiſse Presbyterum, et Pœnitentiarium Romanæ Eccleſiæ eodem tempore conſtitutum, cum facultate ſuſcipiendi Pœnitentes ex Apoſtolica anctoritate: *Ibid.*

Idemque in omnibus Eccleſiis Cathedralibus, et Conventualibus fieri præcepit Innocentius III. Pont. Max. in Concilio Lateranenſi 1215: *Ibid.*

Hac Pontificis diſpoſitione excitati quamplurimi Epiſcopi, curarunt in eorum Eccleſiis Pœnitentiarii Præbendam conſtituere; nec defuerunt, qui inter Capituli Dignitates Pœnitentiarium annumeraverint: *Ibid.*

Hujusmodi diſciplinam inſtauravit Concilium Tridentinum *Seſs.* 24. *Cap.* 8. *de Reform.*: *Ibid.* §. 13.

Et mandat, ut in omnibus Cathedralibus Eccleſiis, ubi id commode fieri poterit, Pœnitentiarius aliquis cum unione Præbendæ proxime vacaturæ ab Epiſcopo inducatur, qui Magiſter ſit, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel jure Canonico, et dum Confeſsiones in Eccleſia audit, interim præſens in Choro cenſeatur: *Ibid.*

Poſtmodum Bened. XIII. Pont. Max. in *Conſt. Paſtoralis Officii* ſtatuit, ut in omnibus Eccleſiis Cathedralibus, et Collegiatis, in quibus Pœnitentiaria Præbenda inſtituta nondum foret, omnino erigeretur: *Ibid.* §. 14.

Inſuper methodo conſtabilita in proviſione Præbendæ Theologalis, illa quoque obſervaretur in caſu vacationis Præbendæ Pœnitentiarii: *Ibid.* §. 15.

Hinc in erectione Præbendæ Pœnitentiariæ facta, non ex Canonicatu primo vacaturo, ſed ex beneficiis quibusdam ſimplicibus addictis ſervari debet norma a S. Concilio Tridentino præſcripta: *Mart. Erect. Can.* 25. *Jan.* 1738. §. 8.

Ex mandato Concilii Tridentini in omnibus Eccleſiis Cathedralibus, ubi commode fieri poteſt, Pœnitentiaria cum unione Præbendæ proxime vacaturæ ab Epiſcopo inſtitui debet: *Priv. Aper. Or.* 16. *Mar.* 1771. §. 11.

Erectionem Præbendæ Pœnitentiariæ præcepit Concilium Tridentinum facienda in Eccleſiis Cathedralibus cum unione Præbendæ proximo vacaturæ, ut proviſus audiat in Eccleſia Confeſsiones; *Cajet.* 22. *Jan.* 1774 §. 5.

Urgente neceſsitate erigendi Præbendam Pœnitentiariam, aut accedente impoſsibilitate Theologalem inſtituendi, tributa quandoque fuit a Sede Apoſtolica facultas Epiſcopis, ut Præbendam Pœnitentiariam, poſtpoſita Theologali, erigerent: *Camer. Præben. Theol. et Pœnit.* 3. *Dec.* 1735. § 5. *et Nucer. Pag. Præb. Theol.* 8. *Febr.* 1738. §. 4.

Et quando injuncta eſt Epiſcopis utriusque erectio, et data fuit facultas ei cum unione ſimplicium beneficiorum ſupplendi Pœnitentiaria præferenda eſt: *Nuc. Cit.* §. 3.

Præbendam Pœnitentialem conferendam eſse magis idoneo in formali concurſu ab examinatoribus renunciato, eo plane modo, quo Parochiales Eccleſiæ conferuntur, ſancivit Benedictus XIII. Pont. Max. *Alex. Can. Pœnit.* 19. *April.* 1777. §. 2. *et S. Miniat. Viſit. SS. LL.* 14. *Mart.* 1733. §. 4.

Per Lauream Doctoralem eſt ſatisfactum Concilio Tridentino, ſi aſsumatur intra annum a die collationis Præbendæ Pœnitentiariæ: *Ibid.* §. 7.

Et Collatio aliter facta irrita ipſo jure, ac nulla eſt: *Ibid. Cit. S. Miniat.*

Servari id minime poteſt, ſi Præbendæ ſint

jurispatronatus laicorum; nam legitima patronorum jura tollere, æquitati consentaneum non est: *Ibid.*

Quoad Pœnitentiariam nihil tale de assignandis ei fructibus alicujus beneficii cavit S. Synodus, sed solum jussit sacrum hujusmodi administrum constitui in Ecclesiis Cathedralibus cum unione Præbendæ proxime vacaturæ: *Ibid.* §. 6.

Et non est permissum Episcopo beneficia simplicia in hunc effectum unire, ubi sunt Præbeodæ, et Canonicatos: *Ibid.*

Præbenda Pœnitentiaria facto concursu conferri debet magis idoneo ab examinatoribus renunciato: *Sal. Can. Pœn.* 23. *Jun.* 1753. §. 3

Per erectionem Præbendæ Pœnitentiariæ præservatum censetur tam jus conferendi, quam jus nominandi, et eligendi, quod prius Capitulo, aliisque personis competebat: *Crem. Erect. Præb. Theol.* 2. *Jul.* 1729. §. 10.

§. VIII.

Canonicatus seu Præbenda Theologalis quoad Erectionem et Collationem.

Sancta Synodus Tridentina *Sess.* 5. *Cap.* 1. *de Reform.* Præbendæ Theologalis erectionem præcepit, ad Sacram Scripturam exponendam, ac interpretandam: *Pacen.* 24. *Aug.* 1765. §. 14. *Cajet.* 22. *Jan.* 1774. §. 5.

Et id mandavit fieri in omnibus metropolitanis, et Cathedralibus Ecclesiis: *Com. Can. Theol.* 28. *Sept.* 1771. §. 14.

Imo Præbendæ Theologalis erectio fieri, et esse potest in singulis collegiatis, etiam reluctante quacumque alia collegiata antiquiore in dicta Erectione: *Theat. Erect. Theol.* 10. *Dec.* 1746. §. 2.

Sed S. Congr. Concilii inde declaravit locum non esse erectioni Præbendæ Theologalis, quoties in Cathedralibus jam ante Concilium stipendium pro lectore S. Theologiæ fuisset destinatum: *Ibid. Cit. Comen.*

In erectione Præbendæ Theologalis facta non ex Canonicatibus primo vacaturis, sed ex beneficiis simplicibos quibusdam addictis servari debet norma a S. Concilio Trid. præscripta: *Matur. Erec. Can.* 25. *Jan.* 1758. §. 8

Tridentina sanctio de assignanda ad lectionem Sacræ Scripturæ Præbenda primo vacatura, habet locum in iis etiam Ecclesiis, in qoibus omnes Præbendæ sint Jurispatronatus laicorum: *S. Min. Visit. SS. LL.* 14. *Martii* 1733. §. 3.

At ubi exigua est Cleri, populiqoe multitudo, saltem magister habeatur: *Ibid. Cit. Panen.*

In erectionibus Præbendæ Theologalis Ecclesiæ Farfensis, et Ecclesiæ Montis Falisci extat præscriptum onus conjunctim, vel alternatim docendi Theologiam moralem et exponendi Sacræ Scripturæ Libros: *Ib.* §. 19

Expositionem, et interpretationem Sacræ Scripturæ Tridentinum enixe voluit, - ne cœlestis ille sacrorum Librorum thesaurus, - quem Spiritus Sanctus summa liberalitate - hominibus tradidit, neglectus jaceat -: *Ibid.* §. 10.

Ad Lectionem Sacræ Scripturæ tenentur accedere Canonici, ceteri Ecclesiæ Præsbyteri, ac Episcopus potest illos cogere: *Ibid.* §. 11.

In *Const. Pastoralis Officii* Bened. XIII. Max. mandavit, ut in Ecclesiis Cathedralibus, et Collegiatis, in quibus Theologalis Præbenda instituta nondum foret, omnino erigeretur: *Benev.* 22. *Maii* 1784. §. 14.

Insuper mandat, ut, quæ institutæ jam fuerant, vel in posterum erigendæ erant, conferantur Doctoribus in Sacra Teologia, vel qui infra annom Doctoralem Lauream in eadem facultate suscipiat, et eo modo, quo Parochiales Ecclesiæ conferuntur: *Ibid.*

Innocentius III. in Concilio Lateranensi IV. anni 1215. expresse jussit, ut in Me-

tropolitanis Ecclesiis eligeretur Theologus, qui Sacram Scripturam, et ea omnia, quæ ad animarum salutem pertinent, edoceret: *Fulg.* 3. *Jul.* 1784. §. 7.

Id postea Concilium Lateranense V. sub Leone Pont. Max. an. 1516. extendit ad omnes Ecclesias Cathedrales: *Ibid.* §. 8.

Jussitque, ut Ordinarius Collator, Canonicatum, seu Præbendam Theologalem conferre debeat uni Magistro, seu Licentiato, aut Baccalaureo formato in Theologia: *Ibid.*

Et si defecerit in Lectura hujusmodi, per subtractionem distributionum totius hebdomadæ ad arbitrium Capituli puniri possit: *Ibid.*

Laudabilem hanc disciplinam probavit Concilium Tridentinum *Sess.* 5. *cap.* 1. *de Refor.*: *Ibid.* §. 9.

Decrevitque, ut in Ecclesiis, in quibus Præbenda Theologalis instituta jam erat, Locorum Ordinarii eos, qui illam obtinerent, ad ipsius Sacræ Scripturæ expositionem, et interpretationem per se ipsos, si idonei fuerint, alioquin per substitutum compelleret: *Ibid.*

In aliis vero Ecclesiis, in quibus institutio Præbendæ prædictæ nondum esset secuta, illam omnino institui mandavit: *Ibid.*

Hanc autem Sacræ Scripturæ Lectionem fieri præcipitur ab eodem Tridentino in Regularium Monasteriis, in quibus studia commode vigere possent: *Ibid.*

Post Concilium Tridentinum Episcopi summa diligentia curarunt, ut in eorum Ecclesiis Cathedralibus, et Conventualibus Theologi Præbenda institueretur: *Ibid.* §. 10.

Idem Concilium Tridentinum *cit. Loc.* præscribit, ut per institutionem Lectionis Sacræ Scripturæ nequaquam omitterentur aliæ Lectiones, quæ vel consuetudine, vel quavis alia ratione institutæ fuissent: *Ibid.* §. 22.

Ac præscribit regula, ut congrua Canonico Theologo constituatur: *Firm. Un. Paræc. et Erect. Præb. Theol.* 3. *Jul.* 1784. §. 13.

Atque vult, ut Præbenda primo vacans ad Theologalem erigatur, et si nulla, vel non sufficiens sit Præbenda, unione Beneficiorum simplicium, vel per contributionem Beneficiatorum Civitatis provideatur: *Ibid.*

Casu, quo urgeat necessitas erigendi Pœnitentiariam, aut accedente impossibilitate Theologalem instituendi, tributa fuit quandoque a Sede Apostolica Episcopis facultas ut Pœnitentiaria, postposita Theologali erigatur: *Cam. Præb. Theol. et Pœn.* 3. *Dec.* 1735. §. 5. *et Nuc. Pag. Præb. Theol.* 8. *Feb.* 1738. §. 4.

Atque injuncta Episcopis erectione utriusque, congrua Canonico Theologali assignata, quam S. Concil. Trid. et Const. Bened. XIII. ex simplicium beneficiorum unione suppleri sancivit, Pœnitentiaria præferenda est eo plane modo, quo eadem in erectione præferri debet: *Cit. Nuc. Pag.* §. 3.

Indoles Præbendæ vere Theologalis, postulat in Collatione concursum: *Com. Can. Theol.* 28. *Sept.* 1771. §. 5.

Ex Tridentino erectio Theologalis Præbendæ tunc solum injungitur, quando nullum adsit aliud stipendium, seu præstimonium pro Doctore, vel Theologiæ interprete: *Ibid.* §. 5.

Benedictus XIII. Pont. Max. jussit utramque Præbendam tam Theologalem, quam Pœnitentiariam deinceps conferri per formalem concursum, eo plane modo, quo Parochiales Ecclesiæ conferuntur: *S. Min. Vis. SS. LL.* 14. *Martii* 1733. §. 4.

Et Collatio aliter facta, irrita ipso jure ac nulla est: *Ibid.*

Servari id minime potest, si Præbendæ sint

jurispatronatus laicorum, nam legitima patronorum jura tollere æquitati consentaneum non est: *Ibid.*

Idcirco Præbenda Theologalis est conferenda magis idoneo in formali concursu, ab Examinatoribus renunciato, eo plane modo, quo Parochiales conferuntur: *Alerien. Can. Pœn.* 19. *April.* 1777. §. 2. *Pin. Theol.* 25. *April.* 1761. §. 2.

Si Laurea doctoralis assumatur infra annum a die Collationis Canonicalis Præbendæ, id erit juxta Conciliaris sanctionis præceptum: *Cit. Aler.* §. 7.

Quum in concursu Theologalis eadem servanda sint, quæ in Parochialis concursu; hinc dignior magisque idoneus, est eligendus: *Urb. Præb. Theol.* 23. *Jun.* 1764. §. 3.

Dignior, ac magis idoneus est, non ille, quem sola scientia commendat, sed spectandæ sunt aliæ in eligendo qualitates: *Ib.* §. 4.

De ætate maxima habenda est ratio, de moribus, de prudentia, de existimatione, quam de eo habeat Clerus, et populus: *Ib.*

Præbenda Theologalis facto concursu conferri debet magis digno ab Examinatoribus renunciato: *Saler. Can. Pœn.* 23. *Jun.* 1753. §. 3.

Ad Episcopum spectat electio dignioris inter plures approbatos in concursu ad Præbendam Theologalem: *Pinn Can. Theol.* 28. *Febr.* 1761. §. 2.

Præbenda Theologalis conferri semper debet Doctori in Sacra Theologia, vel qui infra annum Doctoralem Lauream in eadem facultate suscipiat: *Urban.* 12. *Dec.* 1761. §. 3.

Cautum est in jure, ut præferantur illi, qui scientia præcedunt, imo statutum expresse est, ut præcipue de moribus, aliisque rerum circumstantiis habeatur ratio, idque etiam in Parochialibus: *Cajet. Præb. Theol.* 14. *Jan.* 1764. §. 4.

Benedictus XIII. Pont. Max. *cit. Const. Pastoralis Officii*, inhærens Concilii Tridentini decreto statuit imposterum erigi, et conferri debere Præbendam Theologalem, quæ habeat annuum saltem fructuum 60. scutorum, etiam mediante unione beneficiorum: *Melph. Præb. Theol.* 19. *Novem.* 1740. § 1.

Doctor in jure Canonico, et Theologus non Doctor, si non adsit Doctor æqualis, obtinere potest Præbendam Theologalem: *Valen* 16. *Jan* 1723 §. 5.

Hæc tamen et similia, quæ supponunt capacitatem in Doctore Juris Canonici pro obtinenda Præbenda Lectorali, non excludunt in dicto Doctore examen super Sacra Scriptura, nec ei dant facultatem, omissa Sacra Scriptura, legendi jus Canonicum: *Ibid.* §. 5.

Erectio Præbendæ in Theologalem sibi vindicat locum, quando in Ecclesia non adest ulla Præbenda, ullum Præstimonium, ullum stipendium deputatum pro lectoribus Sacræ Theologiæ: *Urgel.* 28. *Sept.* 1726. §. 2.

Ad hoc ut in Cathedralibus, et Collegiatis Præbenda primo vacatura pro Theologali ipso facto constituta, et deputata intelligatur, oportet, ut requiratur prius declaratio, et actualis deputatio, quod illa Præbenda sic vacans sit Theologalis, quodque ante hanc actualem deputationem nominari possit Persona, quamvis incapax obeundi per se ipsum munus Theologale: *Crem. Erect. Præb. Theol.* 2. *Jul.* 1729. §. 9.

Post erectionem Præbendæ Theologalis, præservatum censetur tam jus conferendi, quam jus nominandi, et eligendi, quod prius Capitulo, aliisque personis competebat: *Ibid.* §. 10.

S. Congr. declaravit, ut inconcusse, et in omni casu electio personæ spectet ad Episcopum, ut scilicet Episcopus eligat per-

fonam, quæ præfentanda eft per patronum vel Capitulum habens jus nominandi eidem Epifcopo, vel alteri habenti jus inftituendi: *Ibid.* §. 11.

At quum ex Conftitutione fecunda impreffa poft Concilium Romanum demandatur, ut Præbenda Theologalis conferri debeat eo plane modo, quo conferuntur Parochiales, fuboritur quæftio: an quemadmodum in Parochialibus de jurepatronatus Ecclefiaftico electio dignioris inter approbatos in concurfu fpectat ad patronum, quem præfentare tenetur Epifcopo pro inftitutione; ita etiam fervandum fit hoc quoad jus eligendi in Collatione Præbendæ Theologalis? *Ib.* §. 11

Sed notandum eft, ut ea conftitutio folum in literis parem reddit Præbendam Theologalem Parochialibus quoad modum conferendi per concurfum, et quoad jus pasfivum perfonæ eligendæ, ut fcilicet eligi debeat, qui in formali concurfu magis idoneus renunciatus fuerit; prout fervatur in Parochialibus, nihil autem dicit de jure activo feligendi digniorem: *Ibid.* §. *ult.*

Si Terra quædam compofita fit ingenti numero fex mille animarum, ac numerofo Clero Seculari, ac Regulari, poteft inter infignia oppida recenferi, et Canonicatum in Præbendam Theologalem erigi: *Cafert. Conc.* 17 *Dec.* 1729.

Ad Theologalem vero fufficit, ut concurfus fiat coram Epifcopo et quatuor Examinatoribus, etiamfi Synodales non fint, ab eodem Epifcopo actu eligendis, ac deputandis in Theologali tamen facultate licentiatis, et valde peritis, five Secularibus, five Regularibus: *Ibid.* §. 10.

§. IX.

Canonicatus quoad Privationem.

Antequam Canonicatu quis privari pofsit, expectandus eft lapfus trium annorum, et transacto tertio anno, trina citatio per edictum eft adverfus abfentem expedienda, et deinde expectari debet per alios fex menfes, antequam devenire quis valeat ad privationem: *Rom. Can* 3. *Dec.* 1718. §. *ult.*

Minime deftituuntur fuis Canonicatibus, non fervatis pœnarum gradibus fubtractionis fructuum, licet Canonici per tres, imo et plures etiam annos refidentiam neglexerint: *Caftrim. Priv. Can.* 14. *Jan.* 1741. §. 4.

At regula hæc a Tridentina fanctione derivata non æque procedit, ubi reditus omnes Canonicatus in quotidianis diftributionibus confiftunt: *Ibid.* §. 5.

Tunc enim, etiam non fervatis prædictarum pœnarum gradibus, licet Epifcopo ad Canonicatus privationem poft elapfum triennium, quo Canonicus renuit ad refidentiam fe conferre, prævia legitima ejusdem Canonici citatione procedere: *Ibid.*

In privatione Canonicatus debet Epifcopus fervatis fervandis caufam cognofcere, an fit locus, quia nulla eft pœna privationis, quæ non incurritur ipfo jure, ut accidit in Parochialibus, fed poft fententiam, caufa cognita, latam ab Epifcopo: *Senog. Can.* 23. *Nov.* 1754. §. 3.

Et hunc ordinem fequi debet Epifcopus, adimendo primum vocem activam, inde fubtrahendo fructus, demum re ad contumaciam, et obftinatam reluctantiam redacta, privando Canonicatu: *Ibid.*

At contumax dici nequit Canonicus, nifi præcefserit ademptio vocis activæ, et fubftractio fructuum: *Ibid.*

Nam unanimi Sacrorum Canonum confenfione Interpretes docent, de omnimoda necefsitate judicialis fententiæ, illamque præeuntium admonitionum, ut quis ex juris difpofitione privari Canonicatu pofsit: *Rom. Can.* 9. *Sept.* 1786. §. 2.

Præfertim fi adnexio obligationis ad Sa-

eros Ordines ascendendi sub pœna privationis Canonicatus facta non fuerit ipsismet Canonicatibus, aut Præbendis, sed personis dumtaxat Canonicorum, quorum unus late ab altero distat pro effectu potissime incurrendarum pœnarum: *Ibid.*

Consentiunt Doctores, ut quantacumque sit virtus, et efficacia verborum *vacet eo ipso*, nunquam tamen sententiæ necessitas excluditur: *Ibid.* § 3.

Ex dictis accedentibus clausulis licet necessaria non sit sententia ad pœnam privationis condemnans, utpote quæ a lege ipsa, aut decreto inflicta est, requiritur tamen sententia, super facto contraventionis, sive ut alii dicunt sententia declaratoria: *Ibid.* §. 4.

Ampl. etiamsi Pontifex ulterius progrediendo hanc declaratoriæ sententiæ necessitatem auferat addendo: *absque alia declaratione*: *Ibid.*

Quia ne tunc quidem sublatum censetur a Doctoribus sententiæ declaratoriæ super facto contraventionis præcedentem concursum, sed dumtaxat derogatum necessitati sententiæ declaratoriæ super pœnis, in quas inciderunt: *Ibid.*

Sententia declaratoria necessaria non est in vacatione in vim, uti dicitur cum clausula præterea *eo ipso*, vel *ipso jure*, vel *ipso facto*: *Ibid* §. 10.

Si Tribunalia, et Doctorum placita in oppositam iverint sententiam, ea intelligenda est, cum de dejiciendo agatur a possessione sua actuali Canonicatus detentore, non ad eum casum traducenda, in quo de impetrando, aut conferendo eodem Canonicatu agatur, cum in ipsa impetrationis, et collationis exequutione illa eadem esset contra veterem detentorem de caducitate, in quam lapsus est, disquisitio, quæ ad expellendum possessorem præmittenda fuisset: *Ibid.* §. 11.

Si autem Summus Pontifex præcedentis sententiæ exhibitionem haud requisiverit, utique quæstionem juris ipse facto suo definisse, videtur, atque hujus declaratoriæ sententiæ antecedentem concursum uti non necessarium exclusisse: *Ibid.* §. 12.

Monendus est Canonicus, utcumque absens sine licentia, antequam deveniatur ad privationem fructuum sui Canonicatus: *Rom. Fruct.* 15. *April.* 1780. § 6

Canonicus juxta Concilium Tridentinum negligens per triennium residentiam privari potest Canonicatu: *Spir. Can.* 23. *Mart.* 1765. §. 5.

In privatione Canonicatus in omnibus, et integre forma a Concilio præscripta *Sess.* 24. *cap.* 12. *de ref.* servanda est *Ibid* § 8.

In Canonicum per triennium negligentem potest procedi ad privationem Canonicatus, omissis pœnarum gradibus: *Spir. Can.* 18. *Aug.* 1764. §. 6.

Hoc idem statutum est de notoria lascivia: *Ibid.*

Canonicatus, qui vix congruæ conservationi sufficiunt Canonicorum, iis privari nequeunt: *Leod. Pror. Ind.* 19. *Jan.* 1765. §. 5

Quum obstet de obstinata Canonici repugnantia erga Sacrum Ordinem, locus est privationi Canonicatus: *Senog. Can.* 23. *Nov.* 1754. §. 3.

§. X.

Canonicatus quoad Reductionem.

Quum Canonicatus Possessor nequit se congrue sustentare, et id redundat in aliorum Canonicorum dedecus, opus est eundem Canonicatum ad simplex beneficium reducere: *Pisa. Can.* 14. *April.* 1736. §. 5.

§. XI.

Canonicatus quoad Reſervationem.

Pacifica hodie in Tribunalibus recepta eſſe videtur opinio, ut in limine fundationis admitti poſsit excluſio cujuscumque reſervationis Canonicatuum: *Taur.* 14. *Mart.* 1721. §. 2.

Fundator in limine fundationis poſt Concilium Tridentinum non poteſt alteri reſervare inſtitutionem, quam Epiſcopo, vel alteri habenti jurisdictionem ordinariam: *Ibid.* §. 3.

§ XII.

Canonicatus quoad Statum, et Qualitatem.

Canonicatus qualitates immutare nequit exequutor Fundationis: *Senog. Can.* 11. *Maii* 1793. §. 7.

Niſi concurrat dotis incrementum, et conſenſus Epiſcopi, ac patronorum: *Ibid.*

Probata primæva Canonicatus natura, hæc non poteſt non approbante Pontifice immutari: *Embr. Jur. Can.* 19. *Jan.* 1765. §. 20.

Nam mutatio ad Eccleſiam ipſam pertinet et Sedis ipſius Apoſtolicæ intereſt, ne Eccleſiarum ſtatus immutentur, niſi re cognita, et ſummo Pontifice comprobante: *Ibid.* §. 21.

Ex veroſimile fundatoris Canonicatus mente derogatur Sacerdotali qualitati: *Null. Guaſ. Can.* 31. *Maii* 1794. §. 5.

Et expreſsæ derogatur, niſi concurrat vel neceſsitas, vel utilitas Eccleſiæ, vel maxima perſonæ prærogativa: *Ibid.* §. 6.

Monſtruoſum tamen eſt nominare puerulum inter Canonicos Eccleſiæ Cathedralis: *Ibid.*

Atque exempla ſuſpenſionis, et adminiſtrationis pro pauperibus pueris conſanguineis, ſimplicia reſpiciunt beneficia: *Ib. et* §. 7.

§. XIII.

Canonicatus quoad Suppreſsionem.

Concilium Tridentinum *Seſs.* 24. *Cap.* 15. *Reform.* expreſse prohibet, ne fiant in Capitulo absque ejus conſenſu ſuppreſsiones: *Firm. Erect.* 18. *Aug.* 1787. §. 13.

Quod ſi diſsentit Capitulum, non ſine ratione, quia quo major eſt Canonicorum numerus, eo levius eſt ſingulorum ſervitium: *Ibid.*

Potiſsimum, quia jus ad integrum Canonicorum numerum quæſivit ex contractu, auctoritate Apoſtolica confirmato, qui absque ejus conſenſu diſsolvi nequit: *Ibid.*

In dubium non revocatur jus Epiſcopi in ſupprimendis præbendis Canonicorum, accedente conſenſu Capituli: *Cæſen. Suppreſ. Can.* 11. *Sept.* 1728. §. 5.

§. XIV.

Canonicatus quoad Vacationem.

Pati non debet Canonicatus diuturnam vacationem: *Null. Guas. Can.* 31. *Maii* 1794. §. 6. *Mediol. Can.* 31. *Maii* 1794. §. 5.

Diuturna vacatio Canonicatus adverſatur diſpoſitioni juris: *Senog. Fabr. Eccl.* 20. *Febr.* 1796. §. 8.

§. I.

Canonici in Genere.

Eſsentia Canoniae conſiſtit in ſtallo, in Choro, in voce in Capitulo, et in jure fruendi præbenda, ac quotidianis diſtributionibus: *Calar.* 24. *Jan* 1767. §. 5.

Qui hæc omnia habet, verus eſt Canonicus: *Ibid.*

Canonicus decentem debet habere ſuam manutentionem: *Novar. Red. Miſſ.* 28. *Nov.* 1795. §. 5.

Præ omnibus conſulendum eſt decenti Ca-

nonicorum exhibitioni: *Nul. Ter. Pont. Can. et subs. Dot.* 12. *Mar.* 1796. §. 8.

Juxta circumstantias constituendae sunt Praebendae temporis, loci, et personae: *Ibid.*

Canonicus in Canonicorum absolute numerum adlectus, et acceptus non videtur a ceteris Capitularibus Congregationibus excludi debere, ad quas eo ipso, quod Canonicus sit, accedere jure debet: *Rom.* 9. *Jul.* 1785. § 13.

Provisus de Canonicatu, verus est Canonicus ante impletam formam Capitularis statuti: *Brix. Can.* 18. *Sept.* 1790. § 10.

Canonia enim, quae per provisionem acquiritur, distincta est a perceptione fructuum, quae ad implementum statuti suspenditur: *Ibid.*

Duo distincte considerantur in praebenda; jus nempe, et perceptio fructuum, et unum sine altero ad omnes juris effectus consistit: *Ibid.*

§. II.

Canonici quoad Curam Animarum.

Prohibitum est Episcopo curae animarum onus, quod neque in Canonicatuum erectione, neque in eorum collatione adjectum legitur, Canonicis imponere: *Viterbien.* 28. *Sept.* 1737. §. 3.

Jure recentiori cautum est, ut qui una cum Canonicatu Parochialem obtinet Ecclesiam, residere teneatur in Parochiali: *Fulden.* 21. *Novemb.* 1767. §. 9.

Canonici a Capitulo quotannis electi pro exercenda animarum cura, egent Episcopi approbatione: *Cingulana Cur. Anim.* 19. *Jul* 1732. §. 7.

At Canonici instituti in Canonicatibus habitualem curam habentibus, non indigent approbatione Episcopi, et Parochi venia ad excipiendos Parochiae incolarum Confessiones: *Urbev.* 30. *Aug.* 1788. §. 5.

Canonicus, cujus Canonicatus provisio facta sine ulla approbatione ad curam animarum, ac praevio examine speciali, qui in beneficiis curatis requiritur, non habet onus animarum curae: *Civit. Castel.* 25. *Septemb.* 1762. §. 8.

Canonici coadjutores, licet non hebdomadarii, saltem accessorie, ut in subsidium Praepositi, et Canonici hebdomadarii legitime impediti, tenentur curae onera subire, ne animae pereant, sed salventur: *Ripan.* 17. *Jun.* 1775. §. 11.

Curam Animarum habitualem habentes Canonici nequeunt se immiscere in illius exercitio: *Faven. Coadj.* 22. *Jan.* 1763. §. 6.

Curam Animarum actu habentes non indigent nova approbatione pro illius exercitio: *Ibid.* §. 10.

Curam Animarum dum exercent Canonici, quae suae praebendae, vel Capitulo imminet, lucrantur in absentia distributiones: *Ibid.*

Ita Canonicus, cui animarum cura incumbit, habetur tamquam Choro praesens, dum sacramentales excipit Confessiones: *Laur. Jub.* 11. *Jun.* 1774. §. 3.

Aequitas, et justitia exigit, ut ipsius Ecclesiae Canonici, qui Parochi juribus, et emolumentis utuntur, in laboribus et oneribus Parocho opem ferant, cum eoque laborum et onerum suam partem habeant: *Urbev.* 10 *Maii* 1766. §. 9.

Canonici, qui eliguntur sine examine, concursu, et nulla in litteris de cura animarum facta est mentio, et ad audiendas Confessiones peculiari indigent approbatione, et nunquam vacante Parochia curam gerunt, nec viventem Parochum adjuvant, omnem excludunt curae animarum obligationem: *Ib.* §. 10

Imo si e contra Parocho tota cura tribuatur, et non admittatur sine concursu, et examine, et eo impedito oeconomus deputetur, a-

perte libertas Canonicorum ostenditur: *Ibid.* §. 11.

Etsi Canonici administrent baptismum, et elevent Cadavera, et habeant partem de quarta funebri, tamen hæc oriri ex privilegio, consuetudine, et præscriptione possunt: *Ibid.* §. 14.

Canonicis quando in casu necessitatis tenentur adjuvare Parochum, congrua pro incomodo merces constitui debet: *Ibid.* §. 16.

Canonici, qui curam animarum exercent, debent Missam conventualem celebrare, et applicare pro benefactoribus in genere, et pro missis Parochialibus alterum substituere: *Fesul. Mis. Par.* 16. *Jun.* 1770. §. 9.

Exercitium curæ animarum, cui addicti sunt Canonici tamquam Coadjutores Ecclesiarum Parochialium, non est intermittendum pro assistentia præstanda Archipresbytero: *Bojan. Præm.* 19. *April.* 1760. §. 3.

Canonicus curam animarum exercens in eadem Ecclesia, tamquam in Choro præsens habendus est, dum Fidelium excipit confessiones, et sacramenta cetera Paræciæ incolis administret: *Lauret. Jub.* 11. *Jun.* 1774 §. 9.

Adigi non potest Canonicus ad suscipiendum onus curæ animarum, præsertim ubi nullum ei augetur emolumentum: *Viterb.* 28. *Sept.* 1737. §. 3.

Et licet cura habitualis resideat penes Capitulum, Canonicus curatus, qui in titulum perpetuum curam animarum per concursum independenter a Capitulo assequitur, debet quoties aliquo morbo vexatus, aut legitima detentus impedimento, ali Presbytero per Episcopum approbando dictam curam delegare: *Ibid.* §. 3.

Atque constans jam obtinuit consuetudo ut vacante præbenda Canonicali, aut ægrotante, sive alias impedito Canonico Curato alter Sacerdos extra gremium Capituli, numquam vero Canonicus, fuerit in Æconomum sive Coadjutorem deputatus: *Ibid.*

Non licet Canonicis extra Ecclesiam Cathedralem exercere curam Parochialem, quæ neque actualiter, neque habitualiter spectat ad Capitulum; cum titulus beneficii curati sit incompatibilis cum Canonicatu: *Venusina* 4. *Decemb.* 1762. §. 6.

Multoque minus illis licet distributiones quotidianas percipere, et de massa participare, cum distributiones debeatur quidem Canonico, qui in Cathedrali, vel etiam extra exercet curam adnexam suæ Præbendæ: *Ib.*

Non autem si curam animarum habeat, et exerceat ex dispensatione in aliis Ecclesiis: *Ibid.*

Canonicus exercendo munus Confessarii Canonicatui non adnexum, non lucratur in absentia quotidianas distributiones: *Ibid.*

Et reliquæ duæ partes ad omnes effectus cedunt loco Præbendæ: *Ibid.*

Canonicus curatus nequit eodem die festo utrumque præceptum per se ipsum explere, applicandi nempe generatim pro Benefactoribus suæ Cathedralis Ecclesiæ, vel Collegiatæ, et celebrandi pro populo: *Nul. Feren. Visit. SS. LL. April.* 1781. §. 6.

§. III.

Canonici quoad Fructus, Distributiones, et Emolumenta.

Distributiones inductæ sunt, ut promptius Canonici divinis officiis intersint: *Fulg. Red.* 24. *Mar.* 1792 §. 6

Ubi nullæ, vel tenues sunt distributiones, tertia in eas converti debet Præbendarum pars, aut etiam simplicia beneficia, vel alter ex Canonicatibus, dummodo ad Divinum Cultum augendum sint relicti: *Ibid*

Nomine distributionum intelliguntur tantummodo emolumenta, quæ tamquam fru-

ctus Canonicatus dietim lucratur Canonicus ratione servitii, et laboris: *Reat Jub.* 28. *April* 1770. § 9.

Non autem comprehenduntur punctaturae, et anniversariorum emolumenta: *Ibid.*

Et ratio est, quia punctaturae non sunt fructus Canonicatus, sed tamquam praemium intervenientibus debentur; anniversaria sunt pia legata a titulo, et Praebenda Canonicali sejuncta: *Ibid.*

Distributiones quotidianae sunt stipendia personalia, quae Canonici Divinis Officiis intervenientes lucrari debent: *Sabin. Part.* 13. *Jul* 1771. §. 10.

In illis Ecclesiis, in quibus vel nullae, vel adeo tenues sunt distributiones, ut verosimiliter negligantur, ita ut non sint sufficientes constitutae distributiones, tertiam hanc fructuum partem in eam causam erogandam detrahi posse: *Ibid.* §. 12.

Idque etiam eruitur ex declaratione S. Congr. Concili: *Ibid.* §. 13.

Distributiones quotidianae, quae ex communibus massae Capitularis reditibus, aut ex tertia parte cujuslibet Praebendae ita constitutae sunt, ut Canonicis Choro, et Ecclesiae inservientibus tradantur, quaeve ordinariae nuncupari soleant, regulariter accrescunt iis, qui divinis intersunt, si ab aliis, qui a servitio Chori absunt, amittantur: *Alex. Distr.* 30. *Jul.* 1735. §. 4.

Secus vero beneficio Ecclesiae cedere, eique ab Episcopo applicandae sunt distributiones illae extraordinariae, quae non ex reditibus communibus, sed ex propriis dignitatum, Personatuum, vel Officiorum, atque a Mensa Capitulari distinctis proventibus detractae fuerunt ad praescriptum S. Concilii Tridentini: *Sess.* 22. *Cap.* 3. *de Refor. Ibid.*

In Ecclesiis Cathedralibus, et Collegiatis, in quibus nullae sunt distributiones vel tenues, tertia pars fructuum, et quorumcumque proventuum separari debet, et in distributiones quotidianas converti: *Zamor. Un.* 29. *Mart.* 1738. §. 3. *et Leod. Distr.* 5. *Julii* 1738. §. 3.

Et si Praebendae adeo sint tenues, ut una cum distributionibus non sufficiant ad decentem Canonicorum conservationem, uniuntur iisdem aliquot simplicia beneficia, non tamen regularia: *Ibid. et Cit. Leod.*

Distributiones ii, quos infirmitas, seu justa, et rationabilis corporalis necessitas, aut evidens Ecclesiae utilitas excusat a Choro, lucrantur: *Acern. Distr. Quot. et Jub.* 10. *Maii* 1738. §. 2.

Distributiones quotidianae, in quibus Canonicorum Praebendae consistunt, sub nomine veniunt fructuum: *Reat. Med. An.* 16. *Maii* 1789. §. 7.

Aequum est, ut Canonici tantum efformantes Capitulum sentiant commodum illud, quod eidem Capitulo accrescit, qui enim damnum experitur, ad lucrum admittatur, ex aequo necesse est: *Gad.* 21 *Nov.* 1767. §. 5.

Canonici, qui tenues habent fructus, dimittere non debent tertiam illorum partem in distributiones quotidianas: *Civit. Castc. Punct.* 16. *Maii* 1795. §. 11.

Fructus percipiuntur a Canonicis noviter receptis etiam a primo anno sui ingressus, non obstante quacumque contraria immemorabili consuetudine, quae tamen sublata fuit a S. Concilio Tridentino, et a Pio V. Pont. Max.: *Mather. Part.* 9. *Jul.* 1735. §. 3.

Ad componenda, et comprimenda dissidia inter Canonicos seniores, et juniores, in unam massam, atque acervum fructus omnes colligi debent, ut inde aeque fiat inter eosdem distributio per sortem: *Ver. Port. Can. et Elec. Cell.* 11. *Jan.* 1744. §. 2.

Canonicus injuste a Capitulo impeditus servire Ecclesiae, consequitur nihilominus distri-

butiones, et fructus suæ Præbendæ: *Rom. Jur Nom. et Accep. Puel.* 4. *Dec.* 1762. §. 2.

Alexander III. Pont. Max. voluit, ut Canonici Episcopo inservientes nihil amittant, nisi forte sint victualia, quæ non consueverunt absentibus exhiberi: *Leod.* 24. *Aug.* 1765. §. 22.

Honorius III. Pont. Max. item statuit, ut Canonici in Episcopi servitio existentes, integros fructus percipere, ac præsentes dici debeant: *Ibid.*

Concilium Tridentinum *Sess.* 24. *Cap.* 12. *de reform.* loquens de residentia Canonicorum, nullum de Canonicis inservientibus Episcopo sermonem habet: *Ibid.* §. 23.

Canonici absentes ratione servitii Episcopo præstandi, solos fructus acquirunt, non autem distributiones: *Venus.* 4. *Dec.* 1762. §. 4.

Et emolumenta anniversariorum, et funerum, quæ distributiones sunt minutæ, solis præsentibus sunt debitæ: *Ibid.* §. 5.

Imo sunt potius stipendium personalis interventus: *Ibid.*

Nam nulla consuetudine induci potest, ut Canonici etiam suæ Ecclesiæ utilitatem prosequentes, valeant in absentia distributiones percipere: *Venus.* 25. *Jun.* 1763. §. 2.

Etiamsi munere fungantur Vicarii Episcopi: *Ibid.*

Sed absentes ex justa causa evidentis utilitatis Ecclesiæ, distributiones jure percipiunt: *Ibid.*

Et inservientes Episcopo, Ecclesiæ inservire censentur: *Ibid.*

Atque improbata non est consuetudo, ut inservientes Episcopo, exceptis emolumentis comitatus Cadaverum, distributiones consequantur: *Ibid.*

Canonici a Choro absentes, ut sui Episcopi servitio vacent, admittuntur ad portionem fructuum, sed non ad communicationem distributionum: *Monast.* 15. *Maii* 1723. §. 5.

Canonici vero absentes, et missi ab Episcopo ad visitanda limina Apostolorum, admittuntur ad partitionem tam fructuum, quam distributionum: *Ibid.* §. 6.

Canonicis absentibus, ut assistant liti suos Canonicatus respicienti, nonnulli censent deberi fructus, et distributiones: *Ibid.* §. 7.

Aliquando facta est distinctio inter negotium, quod commode per procuratorem tractare potest, et negotium, quod personalem requirit assistentiam Canonici; ita ut in secundo casu debeantur distributiones, non in primo: relicta Ordinario facultate judicandi an lis requirat vel non requirat personalem præsentiam: *Ibid.* §. *ult.*

Et aliquando habita fuit distinctio inter litem super titulo beneficii, et litem super præteritis distributionibus, denegando in hoc secundo casu admissionem ad distributiones pro tempore absentiæ: *Ibid.*

Canonicus absens pro servitio Capituli tam fructus, quam distributiones lucratus est: *Com.* 30. *Sept.* 1724 §. 3.

In Cap. quum non decent de Elect. in 6. pro Canonico absente denegantur distributiones; sed textus iste procedit in eorum statu, inquo juxta Ecclesiæ consuetudinem Canonici absentes, ut Ecclesiæ, et Capitulo inserviant, non admittuntur ad distributiones, et locum sibi vindicat, cessante prædicta particulari consuetudine: *Ibid.*

Licet Canonicus absuerit a residentia, ut liti sibi motæ invigilet, quotidianas distributiones acquirit: *Imol. Distr.* 28. *Jan.* 1736. §. 5.

Tamen id procedit duplici accedente conditione: 1. ut lis mota fuerit super juribus Canonicatus, ita ut illius defensio in utilitatem Ecclesiæ, de cujus agitur residentia, vel ex natura rei, vel ex persona propria Canonici cessura sit: *Ibid.*

Secundo, ut Canonicus ex præmiſsa cauſa abſens licentiam ab Epiſcopo obtinuerit: *Ibid.*

Canonico, qui abſuit pro tuenda lite Capituli, a quo conſtitutus fuerat Procurator, dandæ ſunt diſtributiones: *Adjac. Diſtr.* 24. *Jul.* 1762. §. 4.

Etiam quando ſpeciale indultum abſentandi cum clauſula amiſsionis diſtributionum apponi ſolita a S. Congr. Concilii obtinuiſset: *Ibid.*

Ut Conſuetudo faveat Canonico exercenti munus Vicarii Epiſcopi ad lucrandas diſtributiones, oportet, ut non aſsumatur præter duos a jure permiſsos: *Venus.* 25. *Jun.* 1763 §. 2.

Juxta ſanctiones Juris Canonici, et laudabilem ſtylum S. Congr. Concilii Canonicus a Choro abſens ratione muneris ſibi commiſsi quotidianas diſtributiones non lucratur, ubi pro dicto munere aliquod percipit ſtipendium, quemadmodum de Canonico munus Vicarii Generalis Epiſcopi obeunte: *Raven. Diſtr. Quot.* 1. *Aug.* 1739. §. 5.

Canonicis, qui Epiſcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti aſsiſtere, et inſervire debent, competunt quotidianae diſtributiones, dum id officii præſtant erga Epiſcopum, ſive in templo Cathedrali, ſive in aliis Civitatis Locis, ejusve ſuburbiis: *Boſſa. Viſit. SS. LL.* 6. *Febr.* 1734. §. 2.

Quamquam ſi ex diverſo aſsiſtere Canonici velint Epiſcopo rem ſacram privatim facienti, cum ad id minime teneantur, ſecluſa conſuetudine, diſtributiones eo tempore amittant: *Ibid.*

Si Fundatorum mens veram poſtulet præſentiam ad percipienda Anniverſariorum emolumenta, minime competit eorum participatio Canonicis, qui juſto etiam titulo abſint, vel Pontificium indultum ad percipienda Canonicalia emolumenta impetraverint, etiamſi Divinis Officiis non interſint: *Ibid.* §. 4.

Diſtributiones quotidianæ ex reſcripto Bonifacii. VIII. Pont. Max. tradendæ ſunt iis tantum, qui Divinis Officiis adſuerint, exceptis illis, quos infirmitas, ſeu juſta et rationabilis corporalis neceſsitas, aut evidens Ecclesiae utilitas excuſaret: *Ibid.* §. 12.

Qui aliter receperint, ad omnium reſtitutionem tenentur; item ſancitum eſt de diſtributionibus pro Defunctorum anniverſariis largiendis: *Ibid.*

Et regula conſtituta de quotidianis diſtributionibus non percipiendis niſi ab iis, qui Divinis Officiis interſunt, militat etiam quo ad emolumenta anniverſariorum: *Ibid.*

Et limitatio quoad eos, *quos infirmitas ſeu juſta, et rationabilis corporalis neceſsitas, aut evidens Eccleſiæ utilitas excuſaret*, locum vindicare poteſt, ubi non refragatur mens teſtatorum, qui ſolum vere praeſentibus emolumenta ab eis relicta aſsignari voluerint: *Ibid.*

Ceterum Sanchez putat non per hoc ſolum quod teſtator dixerit eleemoſynas dividendas eſse inter eos dumtaxat, qui anniverſario Officio interfuerint, excluſos a participatione cenſeri eos, quos juris diſpoſitio pro praeſentibus, et interuenientibus habet: *Ibid.*

Sufficiens debet eſse reditus Canonicatus, pro commoda conſervatione Canonicorum, ne vitam ipſi cogerentur ducere inter anguſtias: *Fan. Erect. Can.* 22. *Mart.* 1760. §. 7.

Canonicus ex Sanctione Tridentina, ut lucretur diſtributiones, tenetur ad integrum, aſsiduumque Chori ſervitium præſtandum: *Aſten. Viſit. SS. LL.* 10. *Febr.* 1781. §. 4.

Necnon ad celebrationem Miſsæ Conventualis: *Ibid.*

Canonici ad lucrandos fructus, et diſtributiones reſidere debent, et divinis intereſse: *Spol. Serv. Chor.* 28. *Febr* 1795. §. 7.

Ideoque quotidianas amittunt distributiones, qui non resident, et non intersunt Choro: *Ibid.*

Ecclesiastici juris disciplina postulat, ut Canonicus a Capitulo, vel ab alio injuste impeditus, ne cum aliis Choro intersit, suoque muneri satisfaciat, quotidianas distributiones, quas alias præsentia sua percepisset, lucretur: *Incol. Distr.* 28. *Jan.* 1736 §. 3.

Amittit distributiones toto eo tempore, quo, nullo sibi justo titulo suffragante, servitium Ecclesiæ Canonicus neglexit: *Ibid.* §. 4.

Distributiones quotidianas Canonici, qui ob conservationem salutis, aut recreationis causa absunt, percipere non debent: *Ploc. ferr. Chor.* 19. *Febr.* 1791. § 8.

Est juris dispositio, quod per incrementum distributionum divinus augetur cultus, quem facile Canonici ob tenues præbendas negligerent: *Bonon. Com. Volun.* 21. *Jun.* 1794. §. 5.

Canonicus absens ex causa utilitatis Religionis, et Ecclesiæ etiam universalis, non autem propriæ Ecclesiæ commodum respiciente, quotidianas distributiones de jure non lucratur: *Colon. Ind.* 1. *August.* 1739. §. 3.

Canonici alta voce non psallentes, distributiones quotidianas non lucrantur, non obstante quavis consuetudine: *Salern. Edict.* 27. *Sept.* 1723. §. 20.

Canonici non residentes, ac Divinis Officiis non intervenientes, fructus non faciunt suos: *Senogl* 5. *April.* 1794. §. 7.

Eis vero ob bonam fidem condonari solent fructus male percepti: *Ibid.*

Amissæ distributiones accrescunt Canonicis in Choro præsentibus; et reddi debent perceptæ: *Ibid.* §. 8.

Ille privari non potest quotidianis distributionibus, quæ ex constanti consuetudine tribuuntur Canonicis, aliquibus dumtaxat horis intervenientibus, licet in reliquis absint: *Terrac.* 28 *April.* 1770. §. 11.

Et Canonico organum pulsanti, quamvis a Choro absenti, distributiones non sunt denegandæ, cum ceteros præsertim omnes in musicis artibus antecellat: *Ibid.*

Concilium Tridentinum a distributionibus quotidianis non repellit Canonicos, quos aut infirmitas prohibet, aut justa, et rationabilis necessitas, aut evidens Ecclesiæ utilitas impedit, quominus Choro interesse valeant: *Ibid.* § 13.

Canonici Cathedralium, qui fidei professionem non emittunt, vel non debito modo, fructus non faciunt suos, sed percipiunt distributiones quotidianas: *Cathac.* 26. *Jan.* 1726.

Canonicus, quem Episcopus sibi assumit, habetur pro præsente, et residente, ac lucratur fructus præbendæ: *Cit. Leod.* 24. *Aug.* 1765. §. 13.

Et hæc regula habet locum, etiamsi Capitulum dissentiat; ac etsi ipsius Capituli de residendo peculiares Leges, ac Constitutiones adsint etiam auctoritate Apostolica, ac jurejurando Canonicorum firmatæ, quæ contrarium probant; sive agatur de Cathedrali, sive de Collegiata Ecclesia: *Ibid.* §. 14.

Distributiones quotidianas percipit Canonicus, dum exercet curam animarum, adnexam suæ Præbendæ: *Venus.* 4. *Decemb.* 1762. §. 6.

Secus si illam exercet in Parochiali Ecclesia, obtenta ex dispensatione: *Ibid.*

Neque distributiones percipit Canonicus, dum exercet munus Confessarii non adnexum suæ Præbendæ: *Ibid.*

Ubi autem omnes fructus consistunt in distributionibus, duae tertiae cedunt loco Praebendae: *Ibid.*

Inservientes Episcopo, consequuntur in

absentia fructus Praebendarum, non autem quotidianas distributiones: *Ibid* § 4.

Canonicus, qui ex dispensatione Apostolica retinet Ecclesiam Parochialem cum Canonicatu, vel Dignitate in alia Ecclesia, fructus omnes Canonicatus percipere potest, dum residet apud Parochialem, non autem distributiones quotidianas, et alia, quae percipi non solent ab absentibus ex justa causa: *Aquil.* 2. *Jun.* 1731. §. 7.

Canonicales fructus amissi a Canonico, eidem condonari nequeunt absque consensu reliquorum ex Capitulo: *Rom. Fruct.* 15. *April.* 1780. §. 10.

Canonici, qui in suis Ecclesiis non resident, Divinisque Officiis non intersunt, arcentur a percipiendis fructibus, et quotidianis distributionibus: *Ibid.* § 4.

Condonantur autem, si absentia evenerit sine malitia: *Ibid.* §. 7.

Excipiuntur vero illi, quos infirmitas, seu justa, et rationabilis corporalis necessitas, aut evidens Ecclesiae utilitas excusat a servitio Ecclesiæ, et Chori: *Ibid.*

Qui in hoc casu nullo indigent indulto: *Ibid.* §. 6.

Maxime, si pro istis coadjutor existat, qui residet, et incumbit Chori, ac Ecclesiæ servitio: *Ibid.* §. 5.

Emolumenta anniversariorum debentur Canonico Jubilato in hypothesi, in qua non fuerat a testatoribus apposita conditio, ut tantum inter præsentes dividantur: et in hypothesi, in qua immemorabilis fuerat introducta consuetudo, ut Participantes de distributionibus, participarent etiam de anniversariis: *Aquipen. Ind.* 18. *Mar.* 1719. §.3.

Limita in casu, in quo concessum est consuetum Jubilationis indultum cum facultate percipiendi omnes fructus, una cum distributionibus quotidianis, perinde ac si Jubilatus Choro interesset; etenim Jubilatus admittendus non est ad participandum de emolumentis anniversariorum, non obstante, quod anniversaria videantur æquiparari distributionibus: *Ibid.* §. 4.

Ad consulendum Præbendarum tenuitati, statuit concilium Tridentinum *Sess.* 24. *Cap.* 15. *de reform.* ut in illis Ecclesiis, in quibus Præbendæ, et distributiones quotidianæ adeo tenues sunt, ut habita ratione loci, et personarum Canonicorum conservationi non sufficerent, Episcopus cum consensu Capituli aliquot Beneficia simplicia unire possit: *Nucer. Reduct.* 13 *Mart.* 1784 §. 4.

Vel si hoc modo provideri non posset, Præbendæ ad pauciorem numerum redigantur; itaut tot supersint, quot dignitati Ecclesiæ, et Divino Cultui sufficiant, ac quæ suppressæ forent, reliquis applicarentur: *Ibid.*

Quum testator in fundatione Canonicatus mandavit fundasse præbendam, ut habeat fructus æquales alterius Canonicatus determinati; est locus Regulæ de distributionibus non recensendis inter Canonicatuum fructus: *Tolent.* 7. *Maii* 1785. §. 5.

Et ratio est, quia est materia favorabilis pro Canonico: *Ibid.*

Canonico absenti a Choro propter morbum, et habenti indultum percipiendi omnes, et singulos fructus, ac distributiones, perinde ac si actu interesset, debentur etiam fallentiæ aliorum non intervenientium: *Rom. Distr.* 3 *Dec.* 1729. §. *ult.*

Id etiam ipsum decisum generaliter est, quoad alios ex legitima causa impeditos a Choro: *Ibid.*

Canonicus infirmus inservire intelligitur, et omnia percipere debet, ac si sanus esset, cum satis affligatur ipse infirmitate: *Rip. Ind.* 8. *Febr.* 1783. §. 6.

Lim. In jure, ac in praxi æque receptum est, Canonicis infirmis sive coadjutorem ha-

bentibus, sive illo destitutis, quotidianas distributiones minime deberi, quoties ipsi, dum bona valetudine fruerentur, Divinis Officiis interesse neglexerunt: *Ovet. Coad. et Distr.* 16. *Jan.* 1740. §. 2.

Ideo Canonici absentes causa infirmitatis lucrantur distributiones quotidianas: *Anag. Distr.* 28. *Febr.* 1795. §. 9.

Nisi abesse etiam consueverint sani: *Ibid.* § 5.

Canonici privari debent dimidia parte fructuum, si moniti absuerint primo anno, fructibus omnibus si absuerint secundo: *Ibid.* §. 8.

Certum est Canonicos infirmos nullo potiri jure lucrandi distributiones quotidianas, si antea consueverint Divinis Officiis abesse: *Colon. Ind* 24 *Maii* 1734. §. 6.

Canonico infirmo absenti debentur non solum fructus, sed etiam distributiones quotidianæ, *dummodo* tamen *infirmitas sit principalis causa non serviendi*: *S. Agath. Goth. Exemp.* 13. *Febr.* 1773. §. 5.

Et a perceptione distributionum arceri non debet infirmus, si ad balnea accedat, aut e Civitate exeat, ut salubriori aere fruatur: *Ib.*

Et ratio est, quia hæc conferunt ad valitudinem recuperandam, atque ad sublevandum ægrotum ab iis, quibus affligitur, infirmitatibus: *Ibid.*

Canonicus infirmus sedulo, assidueque ante infirmitatem Choro inserviens, Divinisque Officiis interesse asuetus, si de præsenti ægritudine constat, non fructus tantum, sed etiam distributiones quotidianas, ac si præsens sit, lucri facere potest: *Tian. Distr.* 12. *Sept.* 1750. §. 2.

Et ad easdem distributiones lucrandas necesse non est, ut causa morbi gravissima sit, sed satis est, ut abesse Choro possit etiam ex levi morbo, cujus incrementum timeatur: *Ibid.* § 3.

Eoque amplius, si res sit de vitio, morbove interno, qui sensibus aliorum non subest, quique incrementum accipere potest ex Chori frequentatione, ex cantu, ex hominum strepitu, ex aeris calore: *Ibid.*

Duo Canonici inservientes Episcopo, absentes causa studiorum, atque alii privilegiati, quoties integri fructus in solis distributionibus consistunt, amittunt tertiam illarum partem, et reliquas duas lucrantur: *Recan. Serv. Chor.* 81 *Jul.* 1786. §. 6.

Per gratiam a Canonicis obtentam, permittitur Canonicis studiorum causa absentibus percipere, vel fructus dumtaxat Præbendæ, vel si isti nulli sint, aut admodum tenues, duas solum partes distributionum, tertia tamen amissa, quæ inservientibus accrescit: *Arian. Distr.* 18. *Aug.* 1731. §. 5.

Eos, qui in Cathedralibus Ecclesiis obtinent, Dignitates, Personatus Officia, vel Præbendas, quibus certi Ordines annexi sunt nisi ad hujusmodi Ordines infra annum promoveantur, capitulari voce, et dimidia distributionum parte carere debere; *Reat.* 2. *Jun.* 1731. §. 13.

Dimidiæ partis distributionis amissio inflicta Canonico non promoto intra annum ad Sacrum Ordinem annexum præbendæ, non subsistit accedente legitimo impedimento ætatis, aut alia justa causa: *Rom. Fruct. Can.* 22. *Julii* 1741. §. 6.

Et est quæstio, an distributiones, et fructus lucretur Canonicus dispensatus super defectu ætatis, ut obtineat Canonicatum habentem adjunctum ordinem sacrum, quamvis statutum Ecclesiæ contrarium a lege decernat: *Ibid.* §. 7.

Canonicus, qui intra tempus a jure statutum sacris ordinibus insigniri non curavit, licet Officiis Divinis interfuerit, medietatem quotidianarum distributionum amittit: *Tiras. Ord.* 30. *Maii* 1778. §. 13.

Integras tamen consequitur, si non ex sua segnitie, aut crimine, sed alia de causa promotus non fuerit: *Ibid.*

Magis si contestationem emiserit coram Capitulo de eisdem distributionibus non amittendis, tunc ipsas enim obtinet: *Ibid.*

At reliqui Canonici excusari nequeunt a restitutione earum, quas perceperunt injuste: *Ibid.*

S. Concilium Tridentinum statuit non emittentem Fidei professionem, non facere fructus suos, sed non decernit, cui sint applicandi: *Tolet.* 17. *April.* 1728. §. 10.

Gregorius XIII. Pont. Max. fructus male ceptos ob non factam fidei professionem semper condonavit, quando absuerat malitia: *Ibid.* §. 9.

Et S. etiam Congr. hos fructus sæpe condonavit facta aliqua eleemosyna: *Ibid.*

Canonicus divinis non interveniens non lucratur distributiones, licet sit Inquisitor adversus hæreticam pravitatem: *Compost.* 17. *Jan.* 1728.

Secus autem est, si ex Apostolico privilegio indultum sit Canonicis Inquisitoribus, ut fructus et distributiones lucrentur etiam in absentia: *Ibid.*

Amplia: quod tam ipsi, quam Secretarii, Fiscales, Relatores, et Comissarii deputati ad Causas S. Officii, in absentia lucrentur fructus, reditus, proventus, et quotidianas distributiones suorum beneficiorum in sequelam Privilegiorum Apostolicorum, quæ de quinqennio in quinquennium prorogantur: *Ibid.*

Canonicus, qui in carceribus detentus est, nequit reditus Canonicatus percipere, qui in solis distributionibus quotidianis consistunt, sed inter Capitulares sunt distribuendi: *Anag. Distr. Quot.* 29 *Febr.* 1744. §. 2.

Canonicus, qui Principis jussu, sed cui ipse causam dedit, in carcerem conjectus est, nequit Principis factum pro legitima affectionis causa, Capitulo ad obtinendas opponere, sed tamqnam ex propria culpa absens a Capitulo, distributiones quotidianas amittit: *Ibid.* §. 4.

Justa est absentiæ causa pro percipiendis etiam quotidianis distributionibus, si quis fuerit injuste expulsus a Civitate, ad quam idcirco redire sine periculo non possit: vel si quis absque sua culpa adversarium babeat gravem, et infensum, vel principem, vel alium potentem virum in eodem loco: *Caput.* 18. *Aug.* 1731. §. 6.

Hinc Canonicus a residentia suæ Ecclesiæ absens, vel ob inimicitias adversus eum ibi exortas, aut ob Principis indignationem, vel propter aliam injustam molestiam, lucratur fructus omnes sui Canonicatus, nec non quotidianas distributiones, una cum ceteris emolumentis, dummodo antea Chori, et Ecclesiæ servitio incumbere consueverit: *Major. Distr.* 14. *April.* 1736. §. 3.

Canonicus absens a residentia suæ Ecclesiæ, quam adire timet ob inimicitias adversus eum ibi excitatas, lucratur fructus omnes, et quæcumque emolumenta, quæ Canonicis Chori, Ecclesiæ servitio incumbentibus præstantur: *Fund. Distr. et Fruct.* 3. *Jul.* 1734. §. 4.

Si Canonicus culpabilem causam præbuerit inimicitiis, ob quas abest a residentia, factus est indignus percipiendi distributiones quotidianas, nec non cetera sui Canonicatus emolumenta: *Ibid.* §. 6.

Inspiciendum est, an Capitulum contendens privare distributionibus quotidianis Canonicum absentem ob inimicitias, teneatur concludenter probare easdem inimicitias ex culpa Canonici insurrexisse: *Ibid.* §. 7.

Canonici ex causa infirmitatis, vel ex alia legitima causa absentes, lucrantur distributiones quotidianas tam ordinarias, quam ex-

traordinarias, et alia quæcumque emolumenta ex anniversariorum celebratione provenientia, dummodo aliter dispositum non fuerit a testatoribus: *Ibid.* § 8.

Nonnullæ sunt legitimæ causæ, inter quas urgens necessitas, ex qua legitime abesse potest Canonicus a sua Ecclesia, et nihilominus tamquam præsens considerari, lucrarique debet tam ordinarias, quam extraordinarias distributiones: *Nar. Jub.* 13. *Julii* 1782. §. 9.

Ita procedendum est cum Canonico, qui abstinere ab Ecclesia cogitur, vel ob graves inimicitias contra ipsum factas, vel aliud grave urgensque vitæ periculum: *Ibid.*

Statuta, ac consuetudines utcumque immemorabiles, et etiam auctoritate Apostolica confirmatæ, per quas in utilitatem aliorum Canonicorum adimitur novo Proviso pars ejus Canonicalium reditoum, improbantur a Concilio Tridentino *Sess.* 24. *Cap.* 14. *de Reform* *Leod.* 2. *Dec.* 1775. §. 3.

Easque abrogarunt S. Carolus Borromæus in Synodo Mediolanensi II., ac Sum. Pont. S. Pius V. et Innocentius XII. *Ibid.*

Hæc et hujusmodi sunt delenda tanquam pravæ, illicitæ, scandalosæ, et simoniacæ labis, seu sordidæ avaritiæ suspicionem habentes: *Ibid.* §. 4.

Quod non procedit in statutis, in quibus mandatur aliquid a novo Proviso cedi, vel solvi occasione electionis, collationis, seu possessionis Canonicatus, et Præbendæ: *Ibid.* §. 6.

Sed in illis statutis, novi Canonici per annum, ac etiam per diuturnum temporis spatium privantur certis reditibus: *Ibid.*

Insuper valent dicta statuta, ac consuetudines, quando id, quod solvitur a noviter Proviso, cedit in utilitatem, et beneficium Ecclesiæ vel sacrarii, aut inpios usus: *Ibid.* §. 8.

Non vero si cedit in commodum, lucrum, et utilitatem aliorum Canonicorum: *Ibid.*

Eadem S. Congregatio in terminis statuti, seu consuetudinis, cujus vigore Canonici noviter provisi tenentur gratis per aliquod temporis spatium incumbere servitio Ecclesiæ, et Chori, censuit esse observandam: *Ibid.* §. 9.

Sed ubi statutum, vel consoetudo aufert Canonico noviter proviso partem redituum Præbendæ, vel Massæ, vel distributionum, illam non esse inter alios Canonicos partiendam S. Congr. censuit: *Ibid.* §. 10.

Illa traditio, quæ fructibus Præbendæ privat Canonicum, tamquam contraria juris sanctioni, admitti non debet, nisi demonstretur probatio in contradictorio judicio: *Leod. Fruct. Can* 19. *Jul.* 1777. §. 10.

Et procedere videtur in caso, in quo centenaria non concurrat: *Ibid.*

Et centenaria præsumit interventoin Apostolici induiti, vel Apostolicæ confirmationis: *Ibid.*

In satisfactionem consuetudinis, cedere non poterant Canonicatus fructus, non adepta illius possessione, quos Canonicus non residens in loco Canonicatus, vel Præbendæ suos facere nequiverat: *Ibid.*

Statuta, et consuetudines Ecclesiarum, quibus cautum est, ut Canonici, aut Sacerdotes noviter recepti per aliquod temporis spatium illarum servitio gratis incumbere teneantur, valida, et licita reputantur a Doctorum sententia, nec sub Trid. Synodi *Cap.* 14. *Sess.* 24. *de reform* et Const. S. Pii V. in 60. in Bull. Rom tom. 2. censuram cadunt: *Ibid.* §. 4

Quod procedit, quando illi fructus Canonicatus, et Præbendæ cedunt in utilitatem, et beneficium Ecclesiæ, vel fabricæ, vel sacrarii, vel in pios usus erogantur; secus ve-

ro fi convertuntur in commodum, lucrum, et aliorum Canonicorum utilitatem: *Ibid.* §. 6.

Ac Doctores firmant confuetudinem valere, fi biennii fructus, quibus carere debet noviter provifus pro primo anno, applicentur Ecclefiæ fabricæ: *Ibid.*

Et pro fecundo anno referventur pro hæredibus defuncti Canonici: *Ibid.*

§. IV.

Canonici quoad Jura, et Poteftatem.

Nequeunt Canonici decernere aliquid arbitratu fuo contra ftatuta, aut Synodales conftitutiones, aut inveteratam confuetudinem: *Imol. Jur. Conv. Cap.* 14 *Maii* 1774. §. 18.

In Canonia refident Canonici, ne ex ea profluant in novum Canonicum jura omnia quæ aliis Canonicis competunt: *Combr. Jur. Can.* 14. *Sept.* 1745. §. 2.

Ita ut nefas fit Capitulo onus novo Canonico imponere, atque ipfum interea lucri facere: *Ibid.*

Canonici celebrare nequeunt mifsam privatam tempore Divini Officii in Choro: *Scepuf. Serv. Chor.* 30. *Jul.* 1796. §. 39.

Nifi de licentia Præfecti Chori, et pro necefsitate Ecclefiæ: *Ibid.*

Non pofsunt Canonici tempore Divini Officii a Choro ad celebrandam mifsam difcedere, nifi neceffitas urgeat Ecclefiæ et Profectus Chori licentiam concedat: *Rom. Ser. Ch.* 17. *Sept.* 1796. §. 12. *Spol.* 28. *Febr.* 1865. §. 5. *et* 12

Pro Canonicorum interefse, ipforum etiam requiritur confenfus: *Firm. Erect.* 18. *Aug.* 1787. § 12.

Canonici, aliique Ecclefiæ metropolitanæ fervitio adfcripti, ubicumque domicilium habent, in ea facramenta percipiunt: *Aven. Jur. Par.* 1. *Mart.* 1766. §. 12.

Et veri Parochiæ Cathedralis Ecclefiæ incolæ funt atque uti tales in eadem fepeliendi: *Ibid.*

§. V.

Canonici quoad Mifsam Conventualem.

Ex Sacrorum Canonum difpofitione Canonici Ecclefiarum Cathedralium, et collegiatarum tenentur quotidie celebrare et applicare mifsam conventualem pro benefactoribus: *Albingan. Reduct. Mif. Conv.* 11. *Januar.* 1783. §. 3.

Hinc non excluduntur Canonici Ecclefiæ Collegiatæ ad quotidie mifsas conventuales celebrandas, et applicandas pro benefactoribus: *Favent Reduct. Serv. Chor., et Miff.* 27. *Nov* 1779. §. 5.

Hujus difciplinæ enixe præcepit Bened. XIV. *Conft. Quum femper* 19. *Aug.* 1754. obfervantiam: *Albing. Cit. loc., Collen. Aplic. Mif. Conv.* 8. *Febr.* 1783. §. 5. *et fatina Chor et Miff. Conv.* 10. *Dec.* 1785. §. 15

At idem Pontifex voluit, ut caufa inopiæ Præbendarum, Canonici recurfum habeant ad S. Congr. Concilii, ut mifsam conventualem ad dies feftos tantum reducat: *Albing. Cit. Loc. et Null. S. Ruph. Prov. Raven. Miff. Conv* 24 *Jan.* 1767. §. 8.

Ideo etiam vigore Pontificiæ Conftitutionis Canonici Cathedralium Ecclefiarum, et Collegiatarum infignium, mifsam conventualem applicare debent: *Scepufien. Serv. Chor.* 30. *Jul.* 1796 §. 35.

Secundam quoque, et tertiam, ubi eft hujusce applicationis confuetudo: *Ibid.* §. 38.

Deficiente vero confuetudine, libera eft hujusmodi applicatio: *Ibid.*

Mifsa Conventualis a fingulis Canonicis, et Capitularibus, five primæ, five fecundæ, et ulterioris erectionis exiftant, pofthabita quacumque etiam immemorabili contraria confuetudine, debet celebrari, illiusque facrificium in benefactorum fuffragium applicari: *Senogal. Miff. Conv.* 9. *Sept.* 1741. §. 4.

Si cura animarum fit penes Canonicos, iidem tenentur diebus festis applicare pro populo, et ulterius satisfacere oneri Missæ conventualis pro benefactoribus applicandæ: *Fan. Applic. Miss.* 13. *Sept.* 1721 § 4.

Canonici non valent canere missam conventualem ad elevationem tantum: *Scepus. Servit. Chor.* 30. *Iul.* 1796. §. 39.

Augenda est Missarum Canonicalium eleemosina, ob auctum servitium Chori: *Faven. Aug. Præb.* 26. *Sept.* 1795. §. 5.

Particulare onus Canonicatus, non eximit ab applicatione Missæ Conventualis: *Brug. Mis. Conv. et pro Popul.* 23. *April.* 1796.§.6

Permittitur tamen reductio ad dies festos missæ Conventualis, ubi exiguæ sunt Canonicorum distributiones: *Ibid.*

Canonicis incumbit onus celebrandi Missam Conventualem per vices absque stipendio: *Fav.* 15. *Apr.* 1780. §. 6.

Ratio est, quia ipsi celebrant Divina Officia, incumbunt Ecclesiæ Chorique servitio, ac fructus Canonicales percipiunt: *Ib.*

In nonnullis Cathedralibus consuetudo introduxit immemorabilis, ut Canonici possint in diebus ferialibus celebrare, seu canere Missam Conventualem per alios nempe per Presbyteros participantes tamquam suos adjutores: *Squil. Mis. Conv.* 24. *Sept.* 1729. §. 6.

Sciendum vero est, quod hoc intelligatur de Capellanis, qui sunt de mensa Capituli participantes ex quotidianis distributionibus: *Ib.*

§. VI.

Canonici Novæ, & primæ Erectionis, ac Fundationis.

Duplicis speciei sunt Canonici novæ erectionis, alii sunt, qui vocantur Canonici supernumerarii, omnino discreti ab antiquis, quique non sunt vere Canonici, sed sola fruuntur honorifica denominatione: *Sabin. Part.* 23. *April.* 1770. §. 13.

Hi non participant de massa distributionum, aliisque quæ percipiuntur per Canonicos numerarios, nec per illorum ad missionem augetur antiquus numerus, sed semper salvum, integrumque manet jus Canonicorum, qui sunt numerarii: *Ibid.*

Altera species illorum, qui vere, et proprie aggregantur ad Capitulum, et de ejus corpore fiunt cum omnibus privilegiis, et honoribus, et his semper æqualis debetur omnium emolumentorum participatio, nisi aliud in novorum erectione cautum expresse fuerit: *Ibid.* § 14.

Imo admittuntur ad emolumenta post erectionem eorum obvenientia, quia cum Capitulum constet ex veteribus, et novis, ideo quidquid Capitulo relictum est, æque inter omnes dividi debet: *Ibid.* §. 15.

Quidquid concessum est antiquis Canonicis demonstrative, acquiritur etiam Canonicis novæ erectionis: *Eug. Erect. Can.* 26. *Febr.* 1763. §. 10.

Et quantum jus antiqui acquirunt in Massa novorum, tantumdem istis debetur de Massa antiqua: *Ibid.*

Novi Canonici excluduntur a jure ferendi suffragium in electione Officialium Capituli curam habentium antiquæ Massæ: *Ibid.* § 7.

Veteres Canonici per erectionem novorum Canonicorum amittere non debent sua jura, et jam quæsita emolumenta: *Ibid.* §. 8.

Novi Canonici non aliter excluduntur a partitione antiquorum legatorum, nisi in limine acceptionis expresse fuerint exclusi: *Imol. Distr.* 13. *Maii* 1773. §. 9.

Canonici novæ erectionis nullum ferre debent suffragium in iis, quæ privative ad antiquos Canonicos spectant: *Sen. Voc. in Capit.* 27. *Febr.* 1768. §. 4.

Præsertim si in erectione recentiorum Ca-

nonicatuum exprefse legatur adjecta claufula *fine præjudicio* antiquorum, per quam primævum horum jus illæfum et adminiftratio remanfit intacta: *Ibid.*

Et licet novi Canonici admifsi fint cum iisdem juribus, quibus antiquiores potiebantur, tamen ampliari jus fuffragii nequit ad negotia particularia antiquorum Canonicatuum, fuper quibus recentiores nullum jus, nullumque interefse acquifiverunt: *Ibid.* §. 5.

Et fruftra recurritur ad obfervantiam, tum quia eft contraria juris difpofitioni, tum quia conniventia antecefsorum hodiernis Canonicis praejudicium irrogare nequit: *Ibid.* §. 6.

Monftrofum non eft, Canonicos recentiores vel conticefcere, vel egredi e Capitulo debere, dum habenda ratio eft de mafsis antiquis, quum id ipfum fervetur in facra Rota, vel in caufis, in quibus aliquis ex Auditoribus munus advocationis exercuerit: *Ibid.* §. 7.

Vel in caufis confanguineorum, et affinium: *Ibid.*

Non aliter novus Canonicus admifsus præfumitur, quam juxta Fundatoris voluntatem, nifi contrarium demonftretur: *Sabin. Part.* 13. *Jul.* 1771. §. 6.

Præcipue, quia repugnaret, Capitulum in favorabilibus tantum teftatoris difpofitionem fufcepifse, eamque quoad onera refpuifse: *Ib.*

Nec ullo modo obftat Praebendae diverfitatem novo Canonico afsignare, cum ea non circa univerfalitatem, et genus jurium Canonicalium, fed folum quoad particularia, et fpeciem proventuum verfetur: *Ibid.*

Multoque minus obeft, ut Canonicorum numerus taxative fuerit defignatus, cum hic augeri pro libito pofsit: *Ibid.*

Canonicatus erectio cum omnibus honoribus, et oneribus antiquorum Canonicorum, parem antiquis reddit novum Canonicum: *Urbin. Part.* 16. *Jan.* 1762. §. 7.

Et confenfus admittendi novum Canonicum ad partitionem antiquorum emolumentorum validus eft: *Ibid.* §. 8.

Nec hujusmodi conventioni poteft Capitulum contraire: *Ibid.*

Quum novus Canonicus non habeat vocem in Capitulo, nec arcam, nec mafsam communem, neque de antiquorum Canonicorum emolumentis participet; hac receptione a Capitulo facta, tantum jura honorifica dedit Canonicatus, non vero jura veræ, et formalis Canoniæ: *Sabin. Part.* 28. *April.* 1770. §. 6.

Quæcumque novi Canonicatus admifsio, nullum jus tribuit ad emolumenta, et legata antea Capitulo quæfita: *Ibid.* §. 7

Et ab inveterata obfervantia, quæ ignotæ fundationi praefumitur conformis, nefas eft recedere, quae vices fundationis fupplet illiusque locum tenet: *Ibid.*

Negant nonnulli, quod novus Canonicus ad omnia emolumenta, et legata Capituli indiftincte fit admittendus: *Ibid.* §. 12.

Et ratio eft ob legalem praefumptionem juris, quod admifsio ab antiquis Canonicis facta, cenfeatur fine ulla proprii juris diminutione, et detrimento, ideoque magis aequitati congruum, ut novus Canonicus ea emolumenta non lucretur, quae antiqui Canonici perderent: *Ibid.*

Præfertim fi res fit de novis Canonicis, qui propriam Praebendam, diftinctosque fructus habeant: *Ibid.*

Canonici novae erectionis cum afsignatione Praebendae, et juris Canonicalis plenitudine, utpote unum, idemque Capitulum cum Canonicis antiquæ erectionis componentes, absque ulla differentia admitti debent ad eosdem honores, et prærogativas, quibus antiqui Canonici potiuntur; tametfi fervitium a novis Canonicis Ecclefiæ praeftandum inaequale fit, et minus illo, quod antiqui

Canonici obire tenentur: *Null. seu Ter. Pon. Praeced. et Distr.* 5. *Martii* 1735. §. 5.

Canonici novae erectionis, participes fieri non debent de distributionibus, et emolumentis, quae praesertim ante novam Canonicatuum erectionem Canonicis antiquis relicta fuerunt, nisi a Capitulo voluntarie fuerint aggregati, et ad partitionem eorumdem emolumentorum admissi: *Ibid.* §. 8.

Adjunctio nominis Canonicorum noviter erectorum, ad indicandam diversam erectionem, nihil detrahit juribus veræ Canoniæ: *Calar.* 22. *Nov.* 1760. §. 4.

Et de essentia Canonicatus non est, ut ejus dos, et Præbenda uniatur mensæ communi *Ibid.*

Ac Canonici semel admissi ad consortium Canonicorum debent participare de omnibus juribus, et præeminentiis Canonicalibus, quibus non resistit Lex fundationis: *Ipid.* §. 5.

Et parem cum antiquis habent facultatem vacandi a Choro tribus mensibus indultis a S. Concilio Tridentino *Sess.* 25. *Cap.* 12. *de reform. Ibid.*

Percipiendique in absentia duas ex tribus partibus quotidianarum distributionum, quæ cum absorbent integros fructus Canonicales, loco Præbendæ accipiuntur, et tertia tantum pars inter veras distributiones recensetur: *Ibid*

Atque præcedentia reservata antiqnis Canonicis de Præbenda, competit etiam novo ad illorum cætum cooptato: *Ibid.* §. 6.

Canonici quoad Numerum *Vide Capitulum Ecclesiasticum* §. *VII.*

§. VII.

Canonici quoad Onera in genere.

Canonici ad psallendum in Choro, non ad assistendum Archipresbytero celebranti instituti sunt: *Boj. Præm.* 19. *Apr.* 1760. §. 3.

De jure est, ut celebrantibus Dignitatibus Canonici assistant: *Tolen. Archip.* 11. *Jan.* 1766. §. 12.

Quilibet Canonicus Ecclesiæ Cathedralis ex juris dispositione tenetur Episcopo in solemnioribus functionibus inservire: *Brictin. Servit.* 14. *Dec.* 1771. §. 9.

In Concilio Tridentino *Sess.* 24. *Cap.* 13. *de refor.* id unum cautum reperitur, ut Canonici Ecclesiæ Cathedralis debeant Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti assistere, et inservire: *Ibid.* §. 17.

Et hoc servitium clarius exprimitur in Cæremoniali Episcoporum *Cap.* 15. *Ibid.*

Idque a Canonicis prædictis observandum esse voluit S. Congr. Rituum, quamvis Episcopi palatium ducentis passibus ab Ecclesia Cathedrali distaret: *Ibid.*

Item: dicti Canonici ex decreto dictæ Congregationis, assistere Pontificalia exercenti etiam in Ecclesia Collegiata, vel Parochiali tenentur, neque id incumbit Canonicis Collegiatæ, vel Presbyteris Parochiæ, etiamsi sufficiens adsit Presbyterorum numerus: *Ibid.* § 19.

Et licet Episcopo eosdem compellere, quoties ad alias ejusdem Civitatis, et suburbiorum Ecclesias accedit ad aliquod speciale munus exercendum: *Ibid.* §. 18.

Canonici tenentur ad reparationem Ecclesiæ, pro rata parte tantum fructuum suarum Præbendarum: *Nepes. Rest. Eccl.* 31. *Aug.* 1771. §. 12.

Bulla S. Pii V. 104. temperat onus novo Canonico impositum pro fabrica, aut Sacrario Ecclesiæ ea conditione, ut medios fructus unius anni non excedat: *Leodien.* 18. *Jul.* 1733. §. 10.

Rota censuit, Pianam illam Constitutionem eo solum spectare, ut Beneficiarius non careat redituum portione ad vitam sustentandam necessaria, ideoque non sic esse in-

telligendam, ut solum permittat converti in pios usus medietatem fructuum primi anni, idemque onus vetet protendi in alios annos consequentes; sed satis esse, ut cujusque anni fructus pro dimidia parte cedant commodo Beneficiarii: *Ibid.* §. 11.

Statuto, vel consuetudine fieri potest, ut Canonicus noviter admittendus adigi valeat ad solutionem alterius summæ in pios usus erogandæ: *Ibid.* §. 3.

Noviter provisus convivium ex obligatione præstare non tenetur: *Bing.* 13. *Aug.* 1729. §. 2.

Non solum dulciaria sunt de genere prohibitorum; sed etiam dulciaria quædam vulgo nuncupata *Confetture* in casu quo Provisus ea dispensare cogitur: *Ibid.* §. 7.

Nec est servanda consuetudo, juxta quam noviter provisi, solvere vel parare debeant prandium: *Ibid.*

Non solum Convivium, sed etiam alias temporales præstationes, quæ non sponte, sed coacte dantur a Canonicis recipiendis, ac etiam a Canonicis receptis: *Ibid.* §. 8.

Canonici recedere non possunt ab iis, quæ per Apostolicas Litteras, et per fundatoris legem constituta fuere: *Fan.* 15. *April.* 1780. §. 5.

Onus per Canonicos in præteritum non impletum, absolutionem meretur, si id evenit propter diminutionem redituum et citra illorum culpam: *Faven. Red. Ser. Chor. et Miss.* 27. *Nov.* 1779. §. 7.

In futurum autem dimetiri, et expleri debet ad normam redituum: *Ibid.*

Limita tamen in onere celebrandi missas, quale integrum impleri debet, si certus fundus distinctus assignatus fuerit: *Ibid.*

In diverso namque casu, quo testator promiscue demandaverit, et suffragia Missarum et Chori servitium, bona confusim relinquendo, tunc et Missas, et Chori servitium, proportione adhibita, diminui oporteret: *Ibid.* §. 8.

Canonici Ecclesiæ Collegiatæ tenentur per se ipsos, et non per substitutos divina munia obire: *Hildes.* 2. *Dec.* 1739. §. 6.

Amplia: refragante consuetudine immemorabili: *Ibid*

Canonici Successores solvere tenentur æs alienum, contractum ob necessitatem Ecclesiæ: *Narn.* 21. *Aug.* 1790. §. 4.

Canonici præter Missam Conventualem in erectione assumptam, ad ea tenentur sacra, quæ a certis præscripta sunt Fundatoribus: *Taur. Miss. Com.* 10. *Jul.* 1790. §. 4.

Duo sunt distinguenda Canonicorum onera; alterum, ut ordo Canonicatui adnexus intra annum suscipiatur, alterum, ut Officium Canonicatui adnexum per se ipsos, non vero per substitutos Canonici exerceant: *Rom. Præc.* 23. *Nov.* 1754. §. 4.

Canonici Ecclesiæ Cathedralis tenentur sacram supellectilem pro Pontificalibus functionibus, tam in Cathedrali, quam extra peragendis Episcopo subministrare: *Tenac. et Set.* 23. *Nov.* 1771. §. 13.

Ac tenentur quidem sacra paramenta Episcopo in Cathedrali Ecclesia, vel in Episcopali Sacello Pontificalia peragenti suppeditare, secus autem si in alia Ecclesia, vel Capella celebret: *Ibid.*

Provisi de Canonicatibus, et Dignitatibus in Cathedralibus facere tenentur fidei professionem adminus intra duos Menses a die adeptæ possessionis, et forma fidei professionis ab iis emittenda, statuta fuit a Summo Pontifice Pio IV. *Cathac.* 26. *Jan.* 1726. §. 2.

Ad hanc vero fidei professionem emittendam non tenentur provisi de Canonicatibus, et Dignitatibus in Collegiatis Ecclesiis: *Ibid.* §. 3.

Nonnulli affirmant, eamdem fidei profes-

sionem emitti posse per Procuratorem; sed alii, quibus S. Congr. Concilii, et S. Rota Romana accedunt, respondent, Canonicos per se ipsos hanc fidei professionem emittere debere, et pronunciare Canonici debent coram Canonicis capitulariter congregatis: *Ibid.* §. 4. et 5.

Provisi tenentur emittere professionem non solum in Capitulo, sed etiam coram Episcopo, sive ejus Vicario Generali; et juxta praxim, si fiat coram Vicario etiam Episcopo impedito, aut Capitulo, in quo sit præsens Episcopus vel Vicarius, satisfactum dici debet obligationi fidei professionem emittendi: *Ibid.* §. 5.

Alienum non est a canonicæ disciplinæ institutis, et conforme tum juri communi, tum sanctioni S. Concilii Tridentini aliquid ex fructibus beneficii exigere, seu persolvi; dummodo in pios usus convertatur: *Const.* 20. *Nov.* 1734. §. 10.

Dummodo novum onus Canonico impositum pro fabrica, vel sacrario Ecclesiæ, ea temperetur conditione; ut medios fructus unius anni non excedat: *Ibid.* §. 13.

§. VIII.

Canonici quoad Optionem

Optio definitur jus quoddam, quo antiquiores Canonici propria dimissa Præbenda, aliam vacantem, quæ reservata non est, intra certum tempus eligere, et consequi valeant: *Sutr. Stat.* 7. *Jul.* 1770. §. 7.

Et distinguere præstat jus ipsum Præbendæ, quatenus pro titulo beneficii sumitur, a fructibus ex ea provenientibus, qui nihil de spirituali habent, nisi per quamdam communicationem, et participationem, qua rei spirituali adhærent: *Ibid.*

Quoties Præbenda ita Canonicatui adnexa est, ut fiat unum individuum; tunc optio Præbendæ; etiam tituli optionem, et mutationem necessario præsefert: *Ibid.* §. 8.

Si vero unio Præbendæ cum Canonicatu sit temporalis, et revocabilis, et sejungi ab eo valeat, tunc priori Canonicali titulo retento, bona tantum Canonicatus per optionem mutari possunt: *Ibid.*

Ideo quando in optione non mutatur titulus Canonicatus, sed dumtaxat temporalitas Præbendæ, illud omnino sequitur, quod Canonicus senior digniorem locum in Choro non amittat: *Ibid.*

Et mutatio loci in optione Præbendæ, fit ratione antiquitatis, non ratione novi tituli Canonicatus, hinc ascendit Canonicus, qui optaverit ad Stallum superius, non tamquam de juribus Præbendæ, sed tamquam de appertinentiis illius, qui uti senior majus Ecclesiæ servitium præstitit: *Ibid.* §. 9.

Canonico competit jus optandi meliorem præbendam: *Volat. Jur. Opt.* 15. *Jun.* 1793.

Exceptis Canonicis Theologo, et Pœnitentiario, quorum Officiis inseparabiliter unitæ sunt præbendæ: *Ibid.*

Et hac in re Theologus, et Pœnitentiarius deterioris sunt conditionis, quam ceteri Canonici: *Ibid.* §. 8.

Alias præbendæ illorum inseparabiliter, et perpetuo unitæ, a respectivo eorum officio dividerentur, quod absque legitima causa fieri nequit: *Ibid.* §. 9.

Sed utriusque Præbendæ tenuitati prospici debet per unionem tantum beneficiorum: *Ibid.* §. 10. et §. 13.

Generalis regula exclusiva optionis, quoad Canonicos limitationem recipit, si ipsi tenuem obtinentes præbendam; sub ea conditione ad jus optandi meliorem admittantur: *Ibid.* §. 11.

Absurdum namque est, ut Canonicus Theologus, et Pœnitentiarius, qui majus subeunt onus, minora in perpetuum habeant emolumenta, quam alii simplices Canonici: *Ib.*

Optiones omnes intra terminum 20. dierum fieri debent: *Milev. 5. Jun.* 1728. §. 4.

Optio debita jure antiquitatis distinguitur a jure Canoniæ, et defertur ad proximum seniorem, non autem ad succefsorem in Canonicatu: *Urbin. Port. 16. Jan.* 1762. §. 6.

Jus non est Canonicis Theologo, et Pænitentiario optandi Præbendas in eorum Ecclesia vacantes: *Reg. Opt. 7. Jan.* 1755. §. 1.

Receditur ab hac opinione, quoties præbenda horum Canonicatuum tenuis est: licet enim tunc dimifsa tenui, pinguiorem optare, quæ perpetuo affecta remaneat his Officiis: *Ibid.*

§. IX.

Canonici quoad Præcedentiam.

Insignes Ecclesiæ Collegiatæ, Cathedralibus comparantur: *Pisan. 11. Jan.* 1772. §. 15.

Ac proinde Paroehiali quacumque Ecclesia, aliisque inferioribus sunt digniores: *Ibid.*

Ob id Canonici Ecclesiæ Collegiatæ, si sit unica in tota Diœcesi, post Capitulum Cathedralis, præcedere debent omnes Parochos aliosque Presbyteros: *Ibid.*

Licet antequam in Collegiatam Ecclesia erigeretur, locum aliis Ecclesiis cedere consueverit, et licet in Bulla erectionis addita fuerit clausula *sine alterius præjudicio*: *Ibid.* §. 19.

Canonicis Collegiatarum etiam non collegialiter unitis, si functionibus ecclesiasticis intersint, præcedentia debetur: *Fung. Præem.* 14 *Dec.* 1782. §. 5.

Immediate post Capitulum Cathedralis, et Abbates, locus sedendi in Synodo tribuitur Canonicis Collegiatarum Civitatis, ita tamen, ut antiquior, et dignior Collegiata Civitatis, præferatur aliis Collegiatis ejusdem Civitatis: *Ibid.* §. 9.

Canonici Ecclesiarum Collegiatarum præcedere debent omnes Rectores, Plebanos ac Presbyteros Ecclesiarum Parochialium in publicis supplicationibus, et functionibus etiam Synodalibus: *Pisan. 11. Jan.* 1772. §. 31.

Etiamsi ante erectionem in Collegiatam, commixtim, ac promiscue incederent cum dictis Rectoribus: *Ibid.*

Et licet inferiores Ecclesiæ efsent antiquiores, et fuifsent in quasi pofsefsione præcedendi ante erectionem: *Ibid.*

Ac non obstante clausula in erectione adjecta *sine præjudicio alicujus*:

Canonici quantum præcedunt simplices Sacerdotes, ac Clericos, tantumdem convenit eos decentiori habitu insignitos efse, cum habitus in Ecclesia Dei, sit præcipuum dignioritatis signum: *Imol. 20. Jun* 1770. §. 14.

Canonicus dimittens Canonicatum, ut alium in eadem Ecclesia obtineat; priorem amittit præcedentiam, ultimoque sedere debet in loco: *Call. Præem.* 18. *Aug.* 1792. §. 2.

Nec juvatur consensu cum suffragiis medietatis Capitularium, ut pristinum gradum cum suis prærogativis retinere valeat: *Ibid.*

Ubi enim res est de singulorum interefse, melior est conditio prohibentis: *Ibid.*

§. X.

Canonici quoad Præeminentiam.

Canonici Ecclesiæ etiam Collegiatæ, non tam sede et loco, sed etiam habitu distingui debent a ceteris Sacerdotibus, et Clericis: *Imol. 20. Jan.* 1770. §. 14.

Hoc intercedit discrimen inter Canonicos veros, et honorarios, quod primi pleno jure Canoniæ fruantur, et unum, idemque Capitulum constituant: *Nic. Decr. 29. Februar.* 1744. § 2.

Canonicus dignoscitur ex habitu, et insignibus Canonicalibus propriis Canonicorum, non Beneficiatorum; et ex ipsa fidei profefsione a solis Canonicis, non vero a Beneficiatis emittenda: *Calar. 24. Jan.* 1727. §. 6.

Maximum intercedit discrimen inter Canonicos, et simplices Capellanos; quum hi habeantur velut Ministri Canonicorum, nec partem ullam habeant in Capitulo: *Vigil. Insig.* 4. *Jun.* 1768. §. 4.

Idcirco S. Congr. Concilii decreta, quae decori consulunt Capituli, nullomodo trahi possunt ad Capellanos, sub eorum dispensatione non comprehensos: *Ibid.*

§. XI.

Canonici quoad Residentiam, et Absentiam.

Inspecta in erectione Canonicatus tum juris dispositione, tum decreto Concilii *Sess.* 24. *Cap.* 12. *de reform.* residentia ex ipsa beneficii natura inducta censeri debet; quamvis non fuerit expresse demandata: *Mont. Falis.* 15. *Sept.* 1770. §. 7.

Propterea Canonicus cujuscumque Ecclesiae tenetur ad residentiam: *Nebien.* 28. *Jul.* 1781. §. 7.

Alias mulctandus venit poenis a Tridentina Synodo praescriptis: *Ibid.*

Plurimae vero sunt causae graves, et sufficientes ad eum excusandum a personali residentia, et consequenter ab indictis poenis: *Ibid.* §. 8.

Quaenam autem sint, assignari nequeunt, cum plurimum dependeant a circumstantiis per Episcopum dignoscendis: *Ibid.*

Gravis, et sufficiens esse potest illa, quae vitae necessaria non suppeditat: *Ibid.* §. 9.

Residentiae onere tenentur omnes Canonici, licet jurispatronatus Regii: *Vened. Resid.* 23. *Jun.* 1764. §. 11.

Residentiae onus de jure incumbit Canonicis in propria Ecclesia Collegiata: *Frising. Resid.* 3. *Jul.* 1762. §. 2.

In aliis vero beneficiis non praesumitur, nisi probetur: *Ibid.*

Canonicus usque ab initio absens a loco residentiae absque Sedis Apostolicae vel Episcopi licentia, qui Choro interesse non potuit, neque peregit sacra, usque ab initio plecti debet mulctae poena praescripta in Capitularibus Constitutionibus, quae eum adstringunt: *Nepes.* 2. *Dec.* 1775. §. 6.

Quae Constitutiones fortius eum obligant: cum fuerint tum ab Ordinarii decretis, tum a Capitularibus resolutionibus confirmatae: *Ibid.*

Causa studiorum est justa, et rationabilis causa, per quam Canonicus absens amittit dumtaxat distributiones quotidianas, seu tertiam partem Praebendae suae, si haec in quotidianis distributionibus consistat: *Ibid* §. 7.

Quae causa juvare non potest Canonicum absentem, nisi interveniat licentia Episcopi, vel cum indulto Sedis Apostolicae, exhibito coram Episcopo: *Ibid.*

Canonico interdicitur absentia a Choro et residentia, causa obeundi munus Vicarii Generalis extra Dioecesim: *Macer.* 24. *Jun.* 1778. §. 11.

Residere censentur, qui permanent intra Dioecesim: *Spolet. Serv. Chor.* 28. *Februar.* 1795. §. 8.

Canonicus infirmus, qui duplici Ecclesiae inservit, sicut potest residere in utraque Ecclesia interpolatis temporibus, ita infirmus haberi potest, ut in utraque Ecclesia residens: *Leod. seu Colon. Fruct.* 1. *Sept.* 1736. §. 4.

Canonici, qui pertinaces sunt, et residentiam, ac interventum in Choro statutis temporibus negligunt, publice excommunicati daclarantur: *Gien. Distr.* 3. *April.* 1700.

Residentiae onus incumbit Canonicis tum Coadjuto, tum Coadjutori etiam infirmis, nisi habeant unus, et alter indultum: *Rom. Fruct.* 15. *April.* 1780. §. 8.

§ XII.

Canonici quoad Sacros Ordines.

Canonici tenentur suscipere Presbyteratum eorum Canonicatui annexum, sub pœnis contentis in Constitutione Clementis V. in Concilio Viennensi edita: *Hildesimen.* 18. *Nov.* 1730. §. 5.

§. XIII.

Canonici quoad servitium Chori.

Canonici ex veteri Ecclesiæ disciplina quotidie recitare tenebantur Divinum Officium in Choro: *Firm. Serv. Chor.* 23. *Apr.* 1796. §. 3.

Propterea Canonici, ceterique Ecclesiarum Cathedralium, et Collegiatarum servitio addicti, singulis diebus Choro interesse, ibique horas Canonicas psallere tenentur: *Castrim. Serv. Chor.* 30. *Jul.* 1735. §. 3. *Hyeracen. Dispens.* 13. *Martii* 1762. §. 3. *et Arimin. Serv. Chor.* 3. *Julii* 1784. §. 6. *Alexan.* 19. *Sept.* 1767. §. 7.

Et ad hoc onus tenentur Canonici ex dispositone etiam Concilii Tridentini *Sess.* 24. *cap.* 12. *de Reformat. Sutin. Chor. et Miss. Conv.* 10. *Decem.* 1785. §. 15.

Item ex dispositione Juris Canonici, et ex Sacro Concilio Tridentino, Canonici nedum in festis de præcepto, et primæ Classis; sed singulis etiam diebus cogi possunt ad integrum recitandum Divinum Officium in Choro: *Alban.* 4. *April.* 1789. §. 6.

De Collegiatis Ecclesiis insignibus idem procedit: *Scepus. serv. Chor.* 30. *Jul.* 1796. §. 33.

Quia consuetudo non recitandi singulis diebus integrum Officium in Collegiata insigni, veluti contraria dispositioni juris, abusus dici potest, et corruptela: *Ibid.* §. 7.

Quia Canonici Collegiatæ Ecclesiæ subire debent onus quotidiani Chori: *Sutrin. Offic.* 18. *Sept.* 1779. §. 3.

Præsertim, ubi in erectione Collegiatæ impositum est servitium Chori singulis diebus: *Firm. Cit. Loc.*

Concilium tamen Tridentinum trimestrem permittit vacationem: dummodo non omnes simul absint Canonici: *Ibid.* §. 4.

Servanda vero est brevioris vacationis consuetudo: *Ibid.*

Tolerantur Consuetudines, vel Statuta vacationum pro solis tribus mensibus continuis, aut interpolatis: *Hyerac. cit. loc.*

Nec sublata, nec improbata est consuetudo, juxta quam in nonnullis Ecclesiis inspecta præsertim proventuum tenuitate, receptum est, ut illarum Canonici, et Capitulares per vices sive ut ajunt, per hebdomadas Choro, et Ecclesiæ inserviant: *Castrim. Cit. Loc.*

Servandum est a Canonicis servitium Chori omnibus diebus, et horis, exceptis tantum tribus mensibus vacationis, non obstante quocumque statuto, vel consuetudine: *Leod.* 12 *Maii* 1770. §. 14.

Et est abusus invectus in aliqua Ecclesia servandi contrarium: *Ibid.*

Eoque magis spernendum Ecclesiæ statutum, si illud tamquam intrinsece nullum, atque initum, jam declaravit S. Rotæ auditorium: *Ibid.*

Et in casu negligentiæ Chori servitii, pecuniarum subire pœnam Canonici debent: *Scepus. Cit. Loc.*

Integrumque Divinum Officium quotidie in eo recitare: *Ibid.* §. 32.

Remittendum vero quotidianum servitium sub cœlo rigido; cum gravi detrimento salutis: *Ibid.* §. 32.

Consuetudo quotidie non inserviendi, servanda est: *Ibid.*

Canonici singuli Ecclesiæ Cathedralis ad omnes Divini Officii horas per se se decantandas obligantur: *Scepus. Cit.* §. 15.

Et a Canonicis horæ Canonicæ persolvendæ sunt reverenter, distincte, ac devote: *Terrac et Set.* 23. *Nov.* 1771. §. 3.

Atque hora præscripta in consueto horario, vel quatenus præscripta non fuerit, est ab Ordinario præfinienda: *Ibid.*

In Collegiatis Ecclesiis non insignibus, licet regulariter Canonici pariter teneantur ad assiduum servitium Chori, tamen ex triplici limitatione ab eo absolvuntur, nempe: si ant Ecclesiæ sint rurales, si adsit contraria immemorabilis consnetudo, aut demum adeo tennes sint reditus, ut Canonici ali non valeant, quæ limitationes, si concurrant sufficit alternatim: *Narn. Serv. Chor.* 3. *Februar.* 1787. §. 6.

In Cathedralibus, Regularibus, et Collegiatis Ecclesiis cunctis, Canonici quotidie in Choro locis debitis devote psallere debent, et omnibus horis Canonicis assistere: *Angl. et Turs.* 2. *Oct.* 1723. §. 2.

At juxta Cajetani doctrinam receptum hodie est, ut minuatur onus, ubi stipendium tenuissimum est, quum semper maneat obligatio alias dicendi officium integrum, et inserviendi Ecclesiæ in aliis oneribus: *Ibid.* §. 3.

Consuetudo interveniendi Choro in matutino, Laudibus, Missa Conventuali, et Vesperis tolerari potest, si aliqui Canonici saltem divisa hebdomada per vices punctaturis subjecti fuissent, & aliis horis interventum præstitissent: *Ibid.*

Secus autem quando aliquæ horæ indefinite punctaturis non erant suppositæ, quum casus dari possit, ut omnes absint, et ut horæ canonicæ per unum: vel duos recitentur: *Ibid.*

Laudabilis etiam admitti potest consuetudo, qua Caninici in pietatis officiis occupati, diebus feriatis Missæ tantum conventuali intersint, et in festivis Missæ solemni, ac Vesperis; dummodo quotidianum integrum pensum in Choro persolvatur a beneficiatis, seu portionariis: *Ibid*

Per immemorabilem consuetudinem licite potest induci, ut soli Capellani efficiant Chorum, canant, aliaque officia exerceant, assistentibus tantum, et audientibus Canonicis, juxta opinionem moralistarum: *Spuill. Mis. Conv.* 24. *Sept.* 1729. §. 6.

Hæc tamen opinio, si consuetudo sumatur in linea præscriptiva, improbatur a Canonistis tamquam contraria concilio, et Constitutioni S. Pii V. quid quid sit: si accipiatur in linea præsumptiva præseferente scilicet præsumptum privilegium; *Ibid.*

Per consuetudinem immemorabilem potest etiam introduci, ut Canonico celebranti assistant simplices Capellani in munere Diaconi, et Subdiaconi: *Ibid.* §. 7.

Toto jure cavetur, ne Canonici materialem tantum in Choro exhibeant præsentiam, sed Divina etiam peragant Officia, Psalmosque concinant, et Hymnos: *Leod.* 18. *Aug.* 1770. §. 2.

Et hæc, quæ Concil. Trident. præcesserunt, majus robur acceperunt post Tridentini Concilii mandatum residendi, ac canendi reverenter, distincte, ac devote: *Ib.* §.3.

Et hanc dispositionem sequuta sunt Concilia Provincialia, ac Summi Pontifices: *Ib.*

Concilium Tridentinum obligat Canonicos omnes Cathedralium, et Collegiatarum Ecclesiarum, ideoque etiam extra Capitulares ad servitium Chori, eosque subjicit punctaturis: *Civit. Castel. Punct.* 16. *Maii* 1795. §. 7.

Neque distinquit inter Collegiatas simplices, et insignes: *Ibid.*

Ideoque Constitutiones Capitulares, et consuetudo inducere nequeunt libertatem inserviendi Choro: *Ibid.*

Eoque magis extra Capitulares subjiciun-

tur punctaturis, si de his cum reliquis Canonicis convenerunt: *Ibid.* §. 8.

Immunes tamen sunt a Chorali servitio Canonici, qui non participant de distributionibus: *Ibid.* §. 9.

Maxime si hac frui consueverint immunitate ab ipsa fundatione: *Ibid.*

Imo ubi expresse prohibita non est immunitas a servitio Chori, et punctaturis, servanda est quadragenaria consuetudo: *Ibid.* §. 10.

Quum Canonici cupiunt invertere modum inserviendi Choro, quia exiguos ex Canonicatibus percipiunt reditus, videndum est, an id justam præbeat causam, ut illorum petitioni annuatur: *Lucan. Serv. Chor.* 10. *Jun.* 1784. §. 6.

In Ecclesiis Collegiatis non insignibus, licet Canonici teneantur ad assistendum Chori servitio, tamen ab hac inserviendi methodo eximuntur, si Ecclesiæ sint rurales, aut si adsit contraria consuetudo, vel demum adeo tenues sint reditus, ut Canonici alimenta habere non possint: *Ibid.*

Cautum est in Concilio Tridentino *Sess.* 24. *Cap.* 12. *de reform.*, ut omnes per se, et non per substitutos compellantur divina Officia obire, et Episcopo celebranti aut alia Pontificalia exercenti assistere, ac inservire: *Alatr.* 20. *Aug.* 1785. §. 2.

Item *Sess.* 23. *Cap.* 8. *de reform.*, ut Canonici vocati in Ordinationibus statutis a jure temporibus per.. endis in Ecclesia Cathedrali sint Choro præsentes: *Ibid.*

Exoptatum est, ut a Canonicis omnibus Cathedralium, et Collegiatarum Ecclesiarum continuum, diuturnumque servitium præstaretur, et ex quadam indulgentia permissum, ut usque ad tres menses, et non ultra abesse possent, quaecumque non obstante consuetudine: *Recan. Serv. Chor.* 8. *Jul.* 1786. §. 3.

Sed hoc decretum Concilii Tridentini ad illam non pertinet Collegiatam, in qua habent Canonici tenues reditus, quæ est una ex tribus causis, propter quas Tridentina sanctio limitatur: *Ibid.*

Nam Canonici in Collegiatis non insignibus, licet regulariter teneantur ad assiduum Chori servitium, tamen ex triplici limitatione ab eo absolvuntur; nempe si aut Ecclesiæ sint rurales, aut si adsit contraria immemorabilis consuetudo, aut demum adeo tenues sint reditus, ut Canonici, ali non valeant: *Ibid.*

Canonicus, qui fidelium Confessiones ex pietate excipit, vel qui devotas suscipit peregrinationes, sicuti uterque laudatissima opera exercet, pro præsenti in Choro habetur: *Ibid.* §. 4.

Per Tridentinum Concilium *Sess.* 24. *Cap.* 12. *de reform.* sublata fuit facultas inserviendi alternis vicibus, non obstante quacumque contraria consuetudine, aut statuto: *Terrac. Jub.* 16. *Mart.* 1771. §. 4.

Et Canonici tenentur per se ipsos, non autem per substitutos munia obire, neque id alternatim licere, quamvis contrarium adesset statutum, aut immemorabilis consuetudo: *Ibid.*

Canonici obire debent per se Divina Officia: *Spolet. Serv. Chor.* 28. *Febr.* 1795. §. 6.

Proindeque secundum rigidiores Canonistas substituere nequeunt, ad Chorale servitium non obstante statuto, vel immemorabili consuetudine: *Ibid.* §. 7.

Secundum alios vero toleranda est substituendi consuetudo: *Ibid.* §. 3.

Expresse enim S. Concilium Tridentinum non prohibet, quin sese invicem substituant Canonici in servitio Chori: *Ibid.*

Facultatem tamen substituendi permittit S. Congr. Concilii sub nonnullis conditionibus: *Ibid.* §. 6. *et* 10.

Consuetudo substituendi alterum Canoni-

cum ad servitium Chori, adversatur S. Concilio Tridentino: *Senogal. 5. April* 1794. §. 3.

Ex Tridentina enim lege tenentur Clerici beneficiati obire officia per se ipsos: *Ibid.*

Neque ab hujusmodi obligatione solvi queunt Canonici per Capitulares constitutiones; vel per immemorabilem etiam consuetudinem: *Ibid.* §. 4.

Rigidam vero hanc Tridentini disciplinam moderavit S. Congr. Concilii sub pluribus tamen conditionibus, ac dummodo praesertim frequenter non contingat substitutio: *Ibid.* §. 5. *et* 6.

Praeter ea, quae Sacri Canones disposuerunt de horis Canonicis in Choro persolvendis, Tridentinum Concilium statuit omnes Canonicos teneri per se, et non per substitutos obire officia divina: *Terrac. et Set.* 23. *Nov.* 1771 §. 8.

Et Canonici Cathedralium, et Collegiatarum suo muneri minime satisfacere, si Choro intersint, et solam ibi praesentiam praestent, nisi simul canant, et psallant, suasque voces adjungant inferioribus ministris, horas Canonicas, aliasque praescriptas preces canentibus: *Ibid.*

Hanc sententiam probavit quoque S. Congreg. Concilii, et quamlibet contrariam consuetudinem tamquam abusum rejecit, atque damnavit: *Ibid.* §. 9.

Imo summus Pontifex Benedictus XIV. de vera, et rigorosa Canonicorum obligatione decretum edidit in constitutione *cum semper*, et Const. *Praeclara' decora*: *Ibid.*

Ea est praecipua Canonicorum obligatio, ut Choro intersint: *Terrac.* 28. *April* 1770. §. 2.

Huic oneri non satisfacit Canonicus, qui pulsandis organis dat operam, dum Divinae Laudes persolvuntur, et offerunt sacrificium, cum de essentia residentiae sit, ut praecise, et corporaliter in Choro adsit, et Divinas psalmodias conciuat: *Ibid.*

Verum Canonicus pulsans organum censetur cum aliis Dei Laudes persolvere, et in Divinis convenire, atque etiam proprio oneri satisfacere, quin opus sit, ut materialem praesentiam in loco, qui Chorus dicitur, assidue praestet: *Ibid.* §. 9.

Praesertim si accedat mandatum Episcopi, cui in id auctoritas est: *Ibid.*

Canonici tenentur diebus in Rubrica praescriptis recitare in Choro, Officium parvum B. M. V., et defunctorum, ac Psalmos poetentiales, et graduales: *Melev. Erect. Nov. Mas. Distr.* 25. *Sept.* 1762. §. 6.

At in illis Ecclesiis, in quibus neque Lex erectionis, neque statutum, neque consuetudo est officia B. M. V., vel Defunctorum, vel Psalmos Poenitentiales, aut Graduales diebus in Rubrica praefinitis recitandi, Canonici compelli non possunt ad hujusmodi recitationem: *Ment. Alt.* 28. *Sept.* 1754.

Canonicus Episcopo inserviens ipsi Ecclesiae inservit: *Leod.* 24. *Aug.* 1765. §. 22.

Dubitatur autem, an locum habeat haec regula in Ecclesia ab Ordinarii jurisdictione exempta: *Ibid.* §. 25.

Si exemptio passiva est, non liberat ab Episcopi jurisdictione, de visitatione, de corrigendis moribus, de disciplina, de legibus Synodalibus: *Ibid.* §. 26.

Ex Communi Doctorum sententia valida, et licita reputantur, nec sub lege Tridentini, et Constitutionis S. Pii V. Pont. Max. comprehenduntur statuta, vel consuetudines Ecclesiarum, quibus cautum est, ut Canonici, aut Sacerdotes noviter recepti per aliquod temporis spatium illarum servitio gratis incumbere teneantur: *Mather. Partic.* 9. *Jul.* 1735. §. 5.

Immutari non debet forma servitii, quod in erectione Canonicatuum, in Synodo a S.

Congr. Concilii confirmata fuit per tertiariam ſtatutum: *Nerit. Plur. 7. Julii* 1760. §. 4.

Nam in his decet ſervari Legem Fundationis, et gloriam ſtatuti confirmati a ſancta ſede, quibus Concilium non derogavit: *Ibid.*

Subſtitui poteſt in ſervitio Chori; dummodo ſubſtitutio fiat a præſente in loco, vel ſuburbiis, et ſubſtituatur alius ejusdem ordinis, qui non ſit adſtrictus eidem ſervitio pro ſe ipſo: *Ibid.*

Et limitatur in munere Diaconi, et Subdiaconi: *Ibid.*

Canonici tempore Divini Officii in Choro, celebrare nequeunt Miſsam privatam, et amittunt diſtributiones: *Spol. ſerv. Chor.* 28. *Febr.* 1795. §. 11.

Nonnulli opinantur, conſuetudinem lucrandi diſtributiones in ea abſentia non eſse reprobandam, quia celebrando ſacrum, actum æque exercent divini cultus: *Ibid.*

Præſertim ſi celebrent pro oneribus adnexis Canonicali Præbendæ, quo in caſu exequuntur munus ſuum, quod nemini eſse debet damnoſum: *Ibid.*

Ut Canonici ad Chorum procedant bini, et bini, ſervandum tantummodo eſt feſtis diebus ſolemnioribus: *Saler. Edict.* 27. *Sept.* §. 8. 9. et 12.

Canonici Baſilicæ Vaticanæ alta voce concinere debent etiam Pſalmos, et Reſponſoria, non obſtante contraria conſuetudine etiam poſt Concilium Tridentinum ſervata: *Ibid.* §. 20.

Canonici, qui Sacramentales excipiunt Confeſsiones, habentur pro præſentibus in Choro: *Spol. ſerv. Chor.* 28. *Febr.* 1795.

Dummodo ad excipiendas teneantur ex Officii fundatione, et mandato Epiſcopi, vel ob commoditatem populi: *Ibid.*

Canonici annorum 14. tenentur ad ſervitium Chori: *Senogal. Can.* 11. *Maii* 1793. §. 8.

Idque per fundatores ſilentio prætermiſſum, cenſetur ſub diſpoſitione juris: *Ibid.*

Haud facile immutandum eſt ſervitium Chori, quod ab ipſa forſan Collegiatæ fundatione obſervatum eſt: *Vercell. ſerv. Chor.* 5. *Jun.* 1790. §. 2.

In permittenda Canonicis recitatione Divini Officii in majoribus ſolemnitatibus, comprehendi ſolent Adventus, Quadrageſima, et octavæ privilegiatæ: *Scepus. ſerv. Chor.* 30. *Jul.* 1796. §. 40.

Servitium Canonicorum præſtantius eſt ſubſidiis dotalibus: *Aul. Ter. Pont. Can. et ſubſ. Dot.* 12. *Mar.* 1796. §. 9.

Canonici tenentur ſingulis diebus feſtis præſertim ſolemnioribus præſtare Eccleſiæ, cui ſunt adſcripti, ſervitium juxta gradum, quo ſunt inſigniti: *Colon.* 14. *Febr.* 1767. §. 7.

Parochialis Eccleſiæ Prior, qui alterius Collegiatæ Eccleſiæ eſt, adeſse debet luſtralis aquæ benedictioni die Sabati majoris hebdomadæ, quæ ſit in Eccleſia Collegiata, ubi Canonicus eſt: *S. Miniat.* 13. *Febr.* 1745. §. 2.

Canonici abſentes a reſidentia, et ſervitio Chori cauſa ſtudiorum, et cum indulto S. Congr. Concilii, non ſubjacent punctaturis: *Null. Far. Punct.* 5. *Aug.* 1780. §. 6.

Unius Canonici fallentias non acquirunt ceteri Canonici inſervientes, cum quibus diſtributiones communes non ſunt, ſicuti oporteret ad comprobationem juris accreſcendi, vel non decreſcendi, ſed applicandæ ſunt Fabricæ, aliisve piis uſibus juxta Tridentinum Concilium: *Seſs.* 22. *cap.* 3. *de reform. Spolet. Punct.* 8. *Maii* 1762. §. 7.

Sed putant nonnulli hoc in dicto caſu non procedere, quia Concilium citato loco loquitur de dignitatibus ſolum, Perſonatibus, et Officiis, non autem de Canonicatibus, qui

cum unum cœtum conſtituant cum aliis Canonicis, et commune habeant ſervitium, ideo potius ſubſunt alteri decreto conciliari *Cap. & ſs.* 21. ut abſentium ſallentiæ acquirantur præſentibus per jus accreſcendi, vel non decreſcendi: *Ibid.* §. 8.

Canonici negligentes ad ſervitium Chori, ſunt remediis Sacri Concilii Tridentini coercendi: *Leod.* 12. *Maii* 1770. §. 15.

Canonici, qui pertinaces ſunt, et reſidentiam, ac interventum in Choro ſtatutis temporibus negligunt, publice excommunicati declarantur: *Gien. Diſtrib.* 3. *Apr.* 1700.

Pœna Canonicis non intervenientibus ad ſervitium Chori, ſtatuta fuit a Concilio Tridentino *Seſſ.* 24. *cap.* 12. *de reform. Leod. Cit.* §. 5.

Quæ fuit, ut priventur dimidia parte fructuum Præbendæ, deinde omnibus fructibus, et creſcente contumacia, ad privationem tituli eſt procedendum: *Ibid.*

Præſentes in Choro, ſed nullo modo, aut ſubmiſsa tantum voce canentes, tamquam abſentes ſunt coercendi: *Ibid.*

Et ubi diſtributiones ſunt ita tenues, ut negligatur ſervitium Chori, remedium a Tridentino præſcriptum eſt adhibendum, quod ſcilicet tertia pars fructuum pro diſtributionibus conſtituatur: *Ibid.* §. 6.

In jure vulgatum eſt, Canonicum morbo, aut alio legitimo impedimento detentum, compelli nequire ad Divina Officia in Choro perſolvenda, minusque pro contumaci habendum eſse, ſi citatus coram Judice non comparuerit: *Cotr. Conſ.* 14. *Jan.* 1741. §. 1.

§ XIV.

Canonici quoad ſtallum Chori.

Retentio antiqui ſtalli, competit Canonicis, ex deſcriptione ſui nominis in eminentiori Tabellæ Choralis loco, atque ex ſui inſtallatione, ac poſseſsione, quam tum Epiſcopo, tum Capitulo annuente adeptus eſt: *Sutr. Stal.* 7. *Jul.* 1770. §. 2.

Præſertim ſi acceſsit conſenſus Canonici contradictoris, cui non amplius licet reſilire: *Ibid.*

Ex juris diſpoſitione præpeditum non eſt novam Præbendam optare, priori ſtallo, ac titulo retentis, cum Præbenda ſit diſtincta a Canonia, cui ſtallum dicitur adnexum: *Ibid.* §. 5.

Hinc abſurdiſsimum foret, ſi antiquum ſtallum, quod ratione ſuæ antiquitatis poſſidet, dimittere cogatur, ut junior ſeniorem præcedat: *Ibid.*

Canonici antiquiores præeminentia gaudent in ſtallo Chori ſuper eos, qui poſteriori tempore admiſsi fuerunt: *Tirus. Ord.* 30. *Maii* 1778. §. 14.

Intellige tamen, ſi ſint omnes de eodem ordine: *Ibid.*

Secus, ſi diverſi ordinis; tunc enim diſtinctione opus eſt: aut enim Canonicus, qui nulliter poſseſsionem cœperat, dejectus fuit, et ejus locus ab alio occupatus remanſit; tunc etſi reſtituatur, priſtinum ſtallum non recuperat: *Ibid.*

Et injuſte, et absque ejus culpa remotus, eo caſu priſtinam ſuam poſseſsionem animo ſemper retentam recuperat: *Ibid.*

Quum Canonicus regreſsum fecifset ad ſtallum ſuum, et exercitium Presbyterale, ſicut nunquam permutatum eſt, præcedere alios debet, quod eſt natura reſolutæ, vel reſciſsæ permutationis: *Rom. Præc.* 23. *Nov.* 1754. §. 2.

Præſertim cum hic regreſsus non competat ex gratia, et beneficio Principis, quo caſu nocere non poſset tertiis, ſeu Canonicis poſterioribus, ſed ex juris diſpoſitione: *Ibid.*

§. XV.

Canonici quoad Vacationes.

Seclusa consuetudine, vel statuto, Canonici Ecclesiarum Cathedralium, vel Collegiatarum non possunt Ecclesiam deserere, et trium mensium vacatione gaudere: *Rip. Jub.* 8. *Febr.* 1783. §. 8.

Et ratio est, quia Concilium in decreto *Sess.* 24. *cap.* 12. *de reform.* processit non concedendo, sed prohibendo, ne Capitulares prætextu statuti, vel consuetudinis ultra tres menses abessent a residentia; cum expresse præservaverint consuetudines, quæ longius servitii tempus requirerent: *Ibid.*

Ideo Patres Tridentini tolerandas decreverunt dicto decreto consuetudines, et statuta trium mensium vacationes concedentia: *Albin. Vacat.* 19. *Maii* 1787. §. 1. *et* 5.

E contra in eodem decreto statuitur, non licere vigore cujuslibet statuti, aut consuetudinis ultra tres menses ab eisdem Ecclesiis quolibet anno abesse, salvis nihilominus earum Ecclesiarum Constitutionibus, quæ longius servitii tempus requirunt: *Capuan. Ind.* 5. *Decem.* 1739. §. 5.

Consentanee ad hanc conciliarem dispositionem, S. Congr. Concilii adstrictis Ecclesiæ servitio ultra novem menses, consuevit vacationem trium mensium denegare: *Ibid.*

Attamen quoad Canonicos, qui ex constitutione, aut consuetudine Ecclesiæ tenentur toto anno Chori, Ecclesiæque servitio incumbere, oportet indulgeri aliquod tempus ad recreationem corporis, et animi: *Ibid.*

Vacationum dies possunt esse continui, vel interpolati: *Spolet. Serv. Chor.* 28. *Febr.* 1795. §. 9.

Sed cavendum ne omnes eodem tempore absint Canonici, et Chorus debito servitio destituatur: *Ibid.* et §. 4.

Et ne vacationes incidant in tempore Adventus, Quadragesimæ, Paschatis Resurrectionis, Nativitatis Domini: *Ibid.* §. 9.

Canonici absentes a residentia, et Chori servitio per tres menses, eorum muneri non satisfaciunt, quum opinionem contrariam, quæ inolevit, nusquam S. Congr. Concilii amplexa fuerit: *Civit. Castel.* 7. *Apr.* 1781. §. 9.

Dum privilegium absentiæ diversum est a Decreto Concilii, ne ultra trimestre vacent; trimestres Canonicorum vacationes ampliari non debent: *Eugub. Serv. Chor.* 13. *Jun.* 1795. §. 4. *et Ibid.*

Canonici vacationes sumere nequeunt tempore Adventus, Quadragesimæ et majorum solemnitatum: *Terrac. et Set.* 23. *Novemb.* 1771. §. 3.

Tridentina Synodus concedit trium mensium vacationem a residentia, salvis nihilominus earum Ecclesiarum Constitutionibus, quæ longius servitii tempus requirunt: *Veral. Serv. Chor.* 5. *Jun.* 1790. §. 2.

Ita tamen, ut non omnes simul Canonici per trimestre absint, ne omni servitio Ecclesia destituatur: *Ibid.*

Si Canonici quotidiano servitio absque ulla vacatione gravarentur, inanis, atque impossibilis redderetur collati beneficii consecutio, immo benefactorum affectio ad utilitatem, et commodum ordinata, in gravamen detorqueretur: *Leod.* 21. *Nov.* 1772. §. 6.

Quum Concilium humanam miserans infirmitatem, absentiam per tres anni menses Canonicis permiserit, at dum illi voluerunt se accomodare Constitutionibus Ecclesiæ, tacite Conciliari beneficio renunciasse censentur: *Alex. Serv. Chor.* 20. *Mart.* 1790. §. 3.

§. XVI.

Canonici, quoad Vocem in Capitulo.

Vulgata est Canonici Juris sanctio, in qua statuitur, ut nullus Cathedralis, vel Collegia-

tæ Ecclesiæ Canonicus vocem in Capitulo habeat, nisi saltem in subdiaconatus ordine sit constitutus: *Rom. Vac. in Cap.* 1. *Jul.* 1741. §. 2. *Terracinen.* 17. *Jul.* 1779. §. 5. *et Eug. Elect.* 7. *Sept.* 1793. §. 6.

Quod procedit etiam in Ecclesiis Regularibus: *Sabin.* 31. *Maii* 1783. §. 8.

Prædicta regula militat tamen in veris Cathedralibus, verisque Collegiatis, non autem in Ecclesiis, quarum Presbyteri, instar Collegiatarum se gerunt: *Ibid.*

Indulgeri autem valet ex gratia beneficiato, ut suffragium præstet, si votum Episcopi intercedat atque assensus majoris partis beneficiatorum, licet duo dissentiant: *Ibid.*

Nam si isti a ferendo suffragio hac de causa abstinuerint, eorum jus illico est devolutum ad alios suffragium ferentes: *Ibid.*

Canonicus Clericus vocem habere nequit in Capitulo: *Firm. et Farf. Ind.* 26. *Nov.* 1796. §. 4.

Contrarium sustineri potest, ex quo Canonicis in sacris non constitutis statim conceditur stallum in Choro, et locus in Capitulo: *Cit. Eug.*

Habere tamen valent vocem in fundatione: *Ibid.*

Probatur a jure Capitularis electio sive per secreta suffragia, sive per schedas: *Ibid.* §. 7.

Canonici in Ecclesiis collegiatis recipi possunt, licet in ætate annorum 14. vocem tamen in Capitulo non habent, quousque ad annum 22. non pervenerint, et sacrum subdiaconatus ordinem non susceperint: *Cit. Loc. Sabinen.*

An autem hæc prohibitio ferendi suffragium in Capitulis indicta Canonicis, qui in sacro subdiaconatus ordine non sunt constituti, præseferat etiam privationem vocis passivæ, ita ut ad nullum officium eligi possint, disputant Doctores; nonnulli affirmativam, alii negativam tuentur sententiam; Ideo præstat animadvertere, quod decidit S. Congr. Visitationis Apostolicæ 3. *Dec.* 1663. hanc prohibitionem dumtaxat habere locum in voce activa, & non in passiva: *Ibid.* §. 10.

Canonicus, qui obtinuit dispensationem Apostolicam, ut in ætate 16. annorum, vel in alia sufficienti, Canonicatum in Cathedrali assequi possit, lucratur non solum fructus Præbendæ, sed etiam vocem in Capitulo habet: *Ibid.* §. 11.

Et si Canonicus ob distantiam, infirmitatem, vel aliud impedimentum interesse non possit per se in Capitulo, Procuratorem constituere potest ad ferendum suffragium, dum modo Procurator sit de gremio Capituli: *Ibid.* §. 12.

Ex quo aliquos Canonicos vocem activam non habentes in Capitulo, inferre non licet, non esse de Capitulo: *Nicien. Dec.* 29. *Febr.* 1744. §. 5.

Nihil enim vetat, vocem non habere in certis rebus gerendis, et tamen absque illis posse esse Capitularem: *Ibid. in fin.*

Jus suffragii, onerum communio, nequeunt Canonicos novos veteribus adsimilare, ac unum cum his constituere Capitulum, cum novi certis legibus admissi sint, nec suffragium facit, ut in omnibus, et per omnia veteribus pares sint: *Ibid.* §. 5.

Ad suffragii jura exercenda, sat non est sola qualitas Canonicalis, nisi simul concurrat altera tribuens potestatem habendi vocem in Capitulo: *Sen. Voc. in Cap.* 27. *Febr.* 1768. §. 3.

Ita nec jure ferendi suffragii frui valent in rebus ad eamdem massam pertinentibus: *Ibidem.*

§. I.

Canonicus Coadjutus, et Coadjutor.

Coadjutor durante vita Coadjuti, fictus

& non est verus Canonicus, *Apcv. Jub.* 26. *Aug.* 1780. §. 7.

Et cum non sit verus Canonicus, nulla ei debetur ab aliis Canonicis præcedentia: *Calar.* 22. *Nov.* 1760. §. 2.

Ecclesia jus habet servitium exigendi ab iis omnibus, qui veros Canonicos auxiliantur, quique Coadjutores dicuntur: *Ovet. Coadjut.* 16. *Maii* 1745. §. 2.

Ac proinde sequitur, quod si Coadjutor in hujus muneris implemento deficiat, jus sit alterum, in illius locum subrogandi: *Ibid.* §. 3.

Coadjutoriæ gratia, ea ratione concessa est, qua expeditior sit Ecclesiæ cultus: *Ib.*

Competunt Canonico Coadjutori omnes prærogativæ, præeminentiæ, honores, et privilegia Coadjuti: *Urbin. serv. Chor.* 21. *Jun.* 1794. §. 2. *et spolet. serv. Chor.* 28. *Febr.* 1795. §. 11.

Ideoque ei competit etiam facultas substituendi alium in servitio Chori, quam habet Canonicus Coadjutus: *Ibid.*

Maxime, quia per hujusmodi substitutionem augetur potius, quam minuitur cultus divinus: *Ibid.*

Præsertim, si adsit consuetudo, et exemplum in eadem Ecclesia: *Urbin. cit. loc.*

Quia æquum est, ut qui Ecclesiæ inservit absque Præbenda, commodo substituendi fruatur: *spol. cit. loc.*

Hac de causa Coadjutores sunt veri Canonici: *Urbin. cit.* §. 3. *et spol. cit. loc.*

Et per S. Congr. Concilii adempta est facultas iis tantum, qui substituere volunt Canonicum diversi ordinis: *Urbin. cit. loc.*

Verba, quæ in literis Coadjutoriæ opponuntur, ut nempe Coadjutor habere debeat omnes prærogativas, præeminentias, et honores in choro, processionibus, et aliis actionibus Capitularibus, quos Canonicus Coadjutus haberet, non stant ad exclusionem aliorum Canonicorum, sed ad exclusionem aliorum inferiorum: *Æsin. Præem.* 16. *Dec.* 1719.

Canonicus Coadjutor pro labore, et servitio præstando in munere Coadjutoris, regulariter nihil petere, aut exigere valet juxta consuetam literarum Coadjutoriæ formulam: *Bar. Præced.* 19. *Apr.* 1760. §. 3.

Ob reticentiam obtenti salarii a Coadjuto, subreptio inducitur; quia Summus Pontifex, si notitiam illius habuisset, vel nullomodo, vel difficilius concessisset indultum antiquitatis contemplatione servitii, quod satis compensatum fuerat cum dicto salario: *Ibid.* §. 4.

Alia subreptio deducitur ex reticentia occupationis stalli ultimi, quod durante Coadjutoria Canonicus Coadjutor retinuit, licet aliquando in literis Coadjutoriæ tribuatur Coadjutori præeminentia, quam Canonicus Coadjutus haberet, si præsens esset: *Ibid.*

Verum probabiliter indultum non concessisset, si scivisset illius indulti vigore tribui Coadjutori stallum nunquam possessum in præjudicium antiquorum Canonicorum: *Ib.*

Alia subreptio inducitur ex reticentia rescripti S. Congr. Concilii, quo denegata fuit Coadjutori antiquitas sui Coadjuti: *Ibid.* §. 5.

Nec suffragatur, quod mutatus esset rei status ob resignationem, quæ supervenit, quia nec resignatio surrogationem tribuit in antiquitatem resignantis: *Ibid.*

Ex allatis subreptionibus gratia corruit: *Ibid.*

Sed gratia infringenda non est dumtaxat innixa servitio, quod plenissime comprobatur, neque in pretio habendum est præjudicium antiquorum in indulto de sui natura præjudiciali: *Ibid.* §. 6.

Nec subreptio inducitur ex reticentia rescripti S. Congr. Concilii, quia de Congre-

gatione ad Congregationem vetitum est recursum habere juxta decretum Innocentii XII. Pont. Max. *Ibid.*

Imo ob immutatum rei statum, opus non est exponere præcedens S. Congr. Concilii rescriptum: *Ibid.*

Præsertim, quia in munere Coadjutoris, omnibus postponendus erat; *Ibid.*

In qualitate autem resignatarii Surrogatus remansit, in locum resignantis quoad omnes effectus: *Ibid.*

Canonicus Coadjutus non excusatur per Coadjutorem ab onere residendi in loco, ubi Canonicatum obtinet, nisi habeat indultum: *Rom. Fruct.* 15. *April* 1780. §. 8.

Imo nec lucratur fructus, et quotidianas distributiones, si Coadjutor quoque absens sit sine indulto, licet causa infirmitatis: *Ibid.*

Ob id residentiæ unus incumbit Canonicis tum Coadjuto, tum Coadjutori, etiam infirmis, nisi habeant unus, et alter indultum: *Ibid.*

Et Canonicus Coadjutus residere tenetur in loco Canonicatus sub pœnis S. Concilii Tridentini: *Rom. Distr. Quot.* 23. *Januar.* 1796. §. 6.

Ac absens ex Pontificio indulto, quotidianas amittit distributiones: *Ibid.*

Cessio distributionum per eum facta in favorem primi Coadjutoris, ratione Divini Cultus censetur abdicatione, et secundo etiam favet Coadjutori; ideoque per obitum primi Coadjutoris non resolvitur, nisi facta sit in gratiam personæ primi Coadjutoris: *Ibid.* §. 8.

Hoc enim casu ob contemplatum etiam Divinum Cultum censetur mixta, quæ ad vitam dumtaxat cessionarii est abdicativa: *Ibid.* §. 9.

Canonicus Coadjutor præsens, acquirit distributiones Coadjuto absenti: *Ibid.* §. 7.

Canonicus Coadjutus absens bona fide a Chori servitio, amisso Coadjutore distributiones non percipit: *Barch. Jub.* 28. *Februar.* 1761. §. 2.

Et Capituli consensus in favorem illius, est inefficax, ob defectum potestatis admittendi absentes ad participationem distributionum: *Ibid.*

Coadjutori, qui datus fuit Canonico jam habenti indultum Jubilationis, minime suffragatur hoc indultum Coadjuto concessum, quin inservire debeat: *Calag. Jubil.* 18. *April.* 1733. §. 7.

Facile usuvenit, ut possidentes Canonicatus vel Dignitates, impetrent Coadjutores sibi dari suos nepotes, ut beneficia remaneant in familia, quasi per speciem hæreditariæ successionis, contra Decreta Patrum, et tot factas constitutiones: *Ibid.* §. 12.

Canonicus Coadjutus, etiamsi ad differentiam Canonici jubilati non excusetur ab onere residendi in loco, ubi Canonicatum obtinet; tamen immunis est omnino a servitio Chori, et Ecclesiæ, cui Coadjutor obstringitur incumbere: *Ovet. Coadjut. et Distr.* 16. *Maii* 1739. §. 4.

At si velit per se ipsum Choro interesse, & omnibus Ecclesiasticis functionibus Canonicatui suo adnexis defungi, impediri non potest: *Ibid.*

Insuper Canonicus Coadjutus, si coadjutore absente, vel impedito, Choro intersit, Ecclesiæque servitio vacet, gaudere debet omnibus vacationis, et recreationis diebus, quibus Canonicus Coadjutor, si Choro interfuisset, frueretur: *Ibid.*

Canonicus Coadjutus tempore, quo infirmitatis causa nequit Choro interesse, quotidianas distributiones haud lucratur; si contingat Coadjutorem absque legitima causa, seu ex propria culpa a residentia abesse: *Ibid.* §. 5.

Ex decreto S. Gongr. Rituum habetur, ut

Canonico Coadjuto infirmo, vel alias legitime impedito, non debeantur quotidianæ distributiones, quando habet Coadjutorem, qui non residet; punctatur tamen in ipsius Coadjutoris damnum: *Ibid. et* 16. *Jan.* 1740 §. 6.

Disceptandum hodie non est, an ægrotanti Canonico Coadjuto quotidianæ distributiones debeantur, si forte eodem tempore Coadjutor quoque morbo teneatur, aut simili ex causa compellatur a residentia abesse; tunc enim quotidianis distributionibus privandus non est Canonicus Coadjutus: *Ovet. Cit. Jan.* 1740. §. 2.

Canonicus Coadjutorem habens, et pridem Choro assuetus, si aliquando infirmetur, debet quotidianas distributiones lucrari, tametsi ejus Coadjutor non ex justa causa, sed propria culpa coactus sit e loco residentiæ abesse, nequeatque proinde in sua Ecclesia Divinis vacare Officiis: *Ibid.* §. 5.

Ea ratione, quod sicuti Canonicus Coadjutore carens quotidianas distributiones acquirit, si morbo, aut alio justo impedimento detineatur; ita Canonicus Coadjutore provisus, ne sit deterioris conditionis Canonico illum non habente, neve privilegium Coadjutoriæ in ipsius odium, et detrimentum retorqueatur, quotidianas distributiones debet lucrari: *Ibid.*

S. Congr. Rituum contrarium sentit, uti antea dictum est. Sed hæc resolutio non procedit ex sententia Garziæ, quando Coadjutus legitime impeditus non vult, ut resideat Coadjutor, qui sine ejus voluntate, et consensu residere non potest, tunc lucrabitur Coadjutus, cum ipse sit legitime impeditus, nec Coadjutor sit in culpa: *Ibid.*

At Castropal. ait, potius mulctandum esse Coadjutum impeditum nolentem, ut Coadjutor inserviat, quam, volentem, quia nolens ut inserviat, repugnat fini, ob quem est Coadjutoria assignata, et inique procedit ejusque voluntas habenda est pro non adjecta; at volens, ut inserviat, juri se conformat: *Ibid.*

Canonicus ob servitium ultra 40. annos continuo, et laudabiliter præstitum, jubilationis indulto prius obtento, si postea Coadjutorem sibi dari impetret, obtentum Jubilationis indultum amplius eum non juvat, sed punctaturis obnoxius manet, quotiescumque nec ipse, nec ejus Coadjutor inservit: *Ibid.* §. 8.

Canonicus Coadjutus eo tempore quo et ipse et Coadjutor fuerint pro recuperanda valetudine absentes, et quo Ecclesia debito caruit servitio, quotidianas distributiones consequi potest: *Rom. Distrib.* 3. *Dec.* 1729. §. 2.

Canonicus Coadjutus percipere etiam debet emolumenta provenientia a punctaturis, quæ veluti de jure accrescendi spectant ad illos Canonicos, qui vere sunt Canonici: *Ibid.*

Coadjutus tenetur ex reditibus beneficii suo Coadjutori ministrare expensas necessarias, ex quibus vivere possit: *Ibid.* §. 4.

In antiquis literis consuetum semper erat, quando Coadjutor non habebat, unde possit vivere, eidem centum vel plus et minus reservare: *Ibid.*

Juxta modernum vero Dataria Stylum, quæ obsequitur conventioni partium omnia emolumenta, fructus, et distributiones reservantur Coadjuto; appellatione tamen istorum fructuum, et distributionum venire nequeunt controversa emolumenta incertissima punctaturarum, quæ lucrantur, qui intersunt vere et non ficte: *Ibid.*

Fallentiæ non debent incrementum facere coadjutis, qui nec vere, nec realiter intersunt, sed lucrari coadjutores debent, qui præter ordinarium interventum, sentiunt etiam, et subeunt majorem laborem, ob ab-

fentiam aliorum, et qui vere infervire debent: *Ibid.*

Emolumenta incerta, confiftentia præcipue in communibus, et exequiis, quæ ex voluntate teftantium præftantur actu intervenientibus, exclufis abfentibus, quamvis ex legitima caufa impeditis, debentur coadjutori, non vero coadjuto: *Ibid.* §. 5.

Hæc emolumenta non comprehenduntur fub illa generalitate literarum coadjutoriæ refervantium coadjuto *omnes et fingulos Canonicatus fructus, jura, obventiones, et emolumenta tam certa, quam incerta*: *Ibib.*

Stante generali refervatione omnium fructuum, et diftributionum in favorem coadjuti, omnia et quæcumque emolumenta, quæ ratione fervitii acquirit coadjutor, cedere debent commodo fui coadjuti, etiamfi ageretur de illis obventionbus, quæ ex ftatuto Ecclefiæ percipere nequiret coadjutus, fi ipfe vere, et actu inferviret: *Ibid.* §. 7.

Coadjutoria continet duplicem gratiam, unam in favorem coadjutoris, ut fuccedat in beneficio, et alteram in adjutorium coadjuti, ut ea omnia emolumenta Canonicatus lucretur mediante fervitio coadjutoris, unde ille debet efse contentus fola fpe futuræ fuccefsionis, quæ cedit in compenfationem fuorum laborum, ac debet manum extendere in portionem gratiæ, quæ refpicit coadjutum, videlicet in ejus emolumentum: *Ibid.*

Doctores communiter afserunt illos accrefcere, feu per jus accrefcendi, acquiri intervenientibus. Alii vero et Auditorium Rotæ cenfent, dictas fallentias fpectare ad intervenientes per jus non decrefcendi: *Ib.* §. 8.

Potentius autem ad propofitum, eft jus accrefcendi: quippe, quia per jus accrefcendi, portio non data accrefcit; per jus vero non decrefcendi, pars data retinetur juxta diftinctionem quam primus omnium adducit, Juftinianus *in Leg. unic.* §. *ubi autem Cod. de Caduc. tollend. Ibid.*

Fallentiæ potius ad coadjutum, quam ad coadjutorem pertinent eo, quia eæ non comparantur fubtractione fructuum a portione Canonicorum non, intervenientium derivante, fed verius finguntur minifterio juris numquam feparatæ a propria portione coadjuti, quæ cenfenda eft magis pinguis ab initio; *Ibid.*

§. II.

Canonicus Decanus.

Canonicus Decanus nulla privative quoad Capitulum potitur facultate puniendi per modum fraternæ correctionis alios Canonicos, et Beneficiatos, feu Miniftros Ecclefiæ fervitio addictos in eorum munere delinquentes, fed id ad univerfum Capitulum pertinet: *Colon. Jur. mult.* 15. *Dec.* 1736. §. 3.

Qualitas ordinis, et fubfellii Presbyteralis, nihil conducit ad confequutionem Decanatus; quia Decanatus non eft Dignitas per fe fubfiftens, fed eft præeminentia quædam ipfo jure deferenda antiquiori de Collegio; adeo ut qui prius in illud receptus fuit, fuapte natura, ipfoque jure Decanus nuncupetur: *Rom. Decan. Cap. Later.* 22. *Novemb.* 1732. §. 8.

In iis quæ non competunt ratione ordinis, fed ratione diuturnioris fervitii, nihil momenti habet præcellentia ordinis, fed folum infpicitur tempus, quo quisque Canonicus aggregatus eft ad Capitulum: *Ibid.* §. 9.

Amplia; quod nec attendi debeat, quis Canonicorum prius, majori ordine fuerit initiatus: *Ibid.*

Et amplia, quod eadem ratione nihil referre foleat tranfitus ab uno ad alterum Canonicatum in eodem Capitulo, eademque

Ecclesia; quia mutatio Canonicatus non efficit diversam receptionem in Collegium, proindeque firmo manente initio admissionis, antiquiori Canonico deferuntur prærogativæ, quæ competunt ratione antiquioritatis: *Ibid.* §. 10.

§. III.

Canonicus Depositarius.

In singulis Diœcesibus debent Episcopi constituere in Depositarium aliquem ex Canonicis Cathedralis Ecclesiæ, qui mulctas retineat, de illis rationem præsente Capitulo quotannis redditurus: *Bisuac.* 1. *Mart.* 1738. §. 2.

§. IV.

Canonicus Honorarius, et Supernumerarius.

Novum non est Canonici Honorarii Nomen: *Terrac. seu set.* 19. *Jan.* 1788. §. 2.

Illud nomen appellatur *sine re, et nomenclaturam vacuam, ac inanem* præseferens:

Inductum fuit remotioribus Ecclesiæ seculis, ut receptus in Canonicum Honorarium, seu Supernumerarium, instituatur in minoribus Officiis Ecclesiasticis, et inserviat prioribus, ac antiquis Canonicis, et Ecclesiæ: *Ibid.*

Et in extraordinariis Canonicorum admissionibus, inspici potissimum debet Ecclesiæ necessitas, et consuetudo: *Ibid.*

Non potest esse Canonicatus sine Præbenda, id est sine spe, et expectatione futuræ Præbendæ, quod sequitur in admissione Canonici Honorarii: §. 3.

Adeo conjuncta sunt Canonia, et Præbenda, ut cui confertur Cononicatus, debeat assignari et Præbenda, si quæ vacat; et si non vacat, debeat expectari vacatio: *Ibid.*

Quæ quidem expectativa, utpote Juris, sublata non est a S. Concilio Tridentino *Sess.* 24. *Cap.* 19. *de reform. Ibid.*

Ponderandum est, an conferre liceat Canonicatum Honorarium absque expectatione Præbendæ, quæ ei debetur ex dispositione juris, et vi receptionis, ac connexionis, quam habet Præbenda ad Canoniam: *Ib.*

Recipi valent Canonici Honorarii Pontificia auctoritate sine Præbenda: *Ibid.* §. 4.

Per simplicem stalli concessionem, non tenetur Canonicus Honorarius residere, et in Choro interesse, neque ad id compelli potest, quum in præmium residentiæ non habeat fructus, seu distributiones: *Ibid.*

In negotiis indifferentibus, et officiis honorariis, quorum Canonici Honorarii capaces sunt, debent habere vocem in Capitulis activam, et passivam: *Ibid.*

Duplicis speciei sunt Canonici novæ erectionis, altera est illorum, qui vocantur Canonici supernumerarii omnino discreti ab antiquis, quique non sunt vere Canonici, sed sola fruuntur honorifica denominatione: *Sabin. Part.* 28. *April.* 1770. §. 13.

Hi non participant de massa distributionum, aliisque, quæ percipiuntur per Canonicos numerarios, nec per illorum admissionem augetur antiquorum numerus, sed semper salvum, integrumque manet jus Canonicorum, qui sunt numerarii: *Ibid.*

Altera species est illorum, qui vere et proprie aggregantur ad Capitulum, et his semper æqualis debetur omnium emolumentorum participatio, nisi aliud in novorum erectione tantum expresse fuerit: *Ib.* §. 14.

Canonici *Honorarii* ea tantum jura, et honores obtinere possunt, qui in illorum Canonicatuum erectione concessa, ac concordata fuerunt: *Nicien Decr.* 29. *Febr.* 1744. §. 4.

Et illi Canonici Honorarii non sunt, si uti vere Canonici pleno jure Canonia potian-

tnr, ideoque unum idemque corpus, et Capitulum cnm fenioribus Canonicis conftitnant: *Ibid.* §. 2.

Jus vero fuffragii, et communio honorum, ac Privilegiorum non poteft facere; ut novi Canonici accipiendi fint uti pares veteribus, et unum idemque Capitulum conftituentes, cum non fuerint admifsi pure, fed certis legibus, ac conditionibus, ne fuffragium faciant, et ne *in omnibus*, *et per omnia* fenioribus pares fint, et unum cum iis Capitulum efficiant: *Ibid.* §. 4.

Præfertim cnm novi hi Canonici in actibus Capitularibus, qui proponuntur his præfentibus *fupranumerariorum* nomine, tituloque vocantur: *Ibid.*

Et oftendunt apertius id, loca in Choro, quæ funt feparata, nec novi Canonici optarunt unquam loca fuperiora, quæ a veteribus tenentnr, quæ res firmat, juniores efse Canonicos Honorarios, alias fervari inter omnes debuifset ordo admifsionis in Capitulum, et jns fenii, et antiquioris temporis: *Ibid.*

Canonicus fupranumerarins et honorarins, non poteft adigi ad refidentiam: *Veliter.* 5. *Jul.* 1722. §. 8.

Non debet efse Canonicus fine Præbenda, pro ut non debent plures Clerici inftitui in Ecclefiis, quam de Ecclefiis vivere pofsint: *Eyftet. Can.* 1. *Dec.* 1731. §. 3.

Nec valida eft promifsio Præbendæ vacaturæ, quæ alienæ mortis votum ingerit: *Ibid.* §. 4.

Epifcopus poteft Canonicos fupernnmerarios creare, fed ea conditione, nt nnllum jus ad Præbendam vacaturam habeant, vel vindicent fibi ex tali erectione: *Ibid.* §. 5.

Quamvis tamen jus Canoniæ fit per fe diverfum a jure Præbendæ, et unum fubsiftere pofsit fine altero; nihilominus hoc ipfo quod fit quis Canonicus, talem acquirit prærogativam, ut ei debeat conferri Præbenda poftmodum vacans, non quidem ex promifsione, quæ irrita eft, fed ex juris difpofitione: *Ibid.* §. *ult.*

§. V.

Canonicus Jubilatus.

Ecclefiæ necefsitas permittit Epifcopo, ut illos, qui per 40. annos Ecclefiæ cum laude infervierunt, et Jubilationem obtinuerunt, ad fuæ Ecclefiæ obfequium revocare pofsit: *Alatr.* 20. *Aug.* 1785. §. 7.

Canonicus Jubilatus licet Choro non interfit, nedum integros percipere poteft fuæ Præbendæ fructus, fed etiam lucrifacere debet quotidianas diftributiones, fallentias, ceteraque emolumenta inter præfentes diftribnenda, perinde, ac fi ipfe quoque præfens efset in Choro: *Spol. feu Reat.* 7. *Aug.* 1779. §. 7. *Lauret. Jubil.* 11. *Jun.* 1774. §. 11 *Mantuan. Jubil.* 16. *Mart.* 1737. §. 3. *Apen. Jubil.* 26. *Aug.* 1780. §. 5. *B nev. Diftrib.* 26. *Jan.* 1782. §. 7. *Lautet. Diftrib.* 19. *Sept.* 1722. §. *ult.* *et Civit. Pleb. Jub.* 23. *Nov.* 1782. §. 10.

Fallentiæ vero Canonico jubilato debentur, etiamfi Choro non interfit, nifi obftet conftitutio, aut confuetudo Ecclefiæ: *Lauret. cit.* 19. *Sept.* §. 3. *et Civit. Pleb. cit. loc.*

Verum alias S. Congr. Concilii cenfuit punctatnras, feu fallentias Canonico Jubilato, fi Choro non interfit, non debere: *Aquipen. Ind.* 18. *Martii* 1719. §. 2.

Emolumenta vero Anniverfariorum debentur Canonico Jubilato in hypothefi, in qua non fnerat a teftatoribns appofita conditio, ut inter præfentes dividantur; et in hypothefi, in qua immemorabilis fuerit introducta confuetndo, ut Participantes de diftributionibus, participarent etiam de Anniverfariis: *Ibid.* §. 3.

Limita in cafu, in quo concefsum eft con-

suetum Jubilationis indultum cum facultate percipiendi omnes fructus una cum distributionibus quotidianis, perinde ac si Jubilatus Choro interesset; attamen Jubilatus admittendus non est ad partitionem de emolumentis anniversariorum, non obstante, quod anniversaria videantur aequiparari distributionibus: *Ibid.* §. 4.

Iniquum est, ut Canonici jubilati potiori jure gaudeant, quam alii, quia iidem eam legem servare debent, quam olim quoad alios probaverunt: *Reat. Jub.* 28. *April* 1770. §. 12.

Licet Canonicus Jubilatus nihil contribuere teneatur de propria crumena, attamen pati debet, ut onera intrinseca, sive infixa minuant quantitatem distributionum, et ante illarum partitionem deducantur: *Senen. Jub.* 12. *Jan.* 1760. §. 4.

Canonicus indultum Jubilationis assequutus neque per se ipsum, neque per alium Missam conventualem, aut alias functiones, ut antea, per vices obire obstringitur, nisi res sit de Ecclesia, ubi viget peculiaris consuetudo, vel statutum praescribens, functiones quasdam debere a Canonicis Jubilationis indulto quoque munitis expleri: *Const. Jub.* 4. *Maii* 1737. §. 6.

§. VI.

Canonicus Poenitentiarius.

Soli Episcopo tribuitur facultas eligendi Canonicum Theologalem: *Pinn. Can. Theol.* 25. *Apr.* 1761. §. 3.

Quamvis regulariter in aliqua Ecclesia Canonicorum electio ad Capitulum, confirmatio tamen ad Episcopum pertinet: *Ibid.*

Quando Canonico Theologo ita tenuis assignata est Praebenda, ut ejus conservationi non respondeat; juxta Sanctionem Tridentinam; Episcopus tenetur ei simplicia beneneficia unire: *Martur. Erect.* 25. *Jun.* 1758. §. 8.

Canonicus Theologus juxta dispositionem Conciliarem *Sess.* 5. *cap.* 1. *de reform.* ad propria munera ad amussim exequenda, per subtractionem fructuum est cogendus: *Cajet.* 22. *Jan.* 1774. §. 3.

Poenitentiarius debet ratione sui muneris statis diebus, et horis in Ecclesia Cathedrali, et sua in sede, confessiones excipere: *Pisaur. Cas. Reform.* 21. *Nov.* 1761. §. 9.

Poenitentiarius dum Confessiones in Ecclesia audit, tamquam in Choro praesens habetur: *Inter.* 26. *Jan.* 1771. §. 11.

Poenitentiarius respuere nequit delegatam jurisdictionem in Foro Poenitentiali, et facultatem absolvendi a casibus reservatis; quia munus publicum, uti est jurisdictio, a nemine recusari potest: *Pisaur. cit.* §. 7.

Et etiam invitus compelli potest delegationem suscipere: *Ibid.*

Neque deest gravis, et legitima causa cogendi Poenitentiarium, ut accipiat delegatam jurisdictionem absolvendi a reservatis: *Ibid.*

Quia ille institutus est a S. Concilio Tridentino ad Confessiones audiendas: *Ibid.*

Et ideo pro illis excipiendis semper debet esse paratus, horis, loco, et sede opportunis, arbitrio Episcopi: *Ibid.*

Maxime, quia ex generali fere consuetudine receptum est, quod Poenitentiarii ratione officii, adjunctam habeant facultatem absolvendi a reservatis: *Ibid.*

Episcopus potest punire Canonicum Poenitentiarium renuentem suum munus implere: *Ibid.* §. 8.

Canonicus Poenitentiarius jurisdictionem in foro poenitentiali assequutus est cum suo Canonicatu: *Ibid.* §. 2.

Nequaquam vero illa extenditur ad peccata ab Episcopo reservata, pro quibus indiget speciali delegatione Episcopi: *Ibid.*

Canonicus Poenitentiarius, qui eligi potest

a Capitulo ad officia secretarii, Archivistæ, et aliorum similium, nequit excusari ab exercendo officio, quod de facto compatibile est eum suo munere: *Saur. Camer.* 21. *Nov.* 1761. §. 4.

Nec hujusmodi officia requirunt totum hominem, ut illum a dicto munere necessario divertant, sed sunt officia, quæ manualiter parvo momento expediuntur: *Converf. Offic. Cap.* 24. *Sept.* 1729. §. 5.

Regula generalis esse videtur exclusiva optionis in Theologo Pœnitentiario, qua inspecta, licet adsit indultum optandi, videtur tamen quod ipse optare non possit: *Melev.* 23. *Febr.* 1726. §. 5.

Limitationem autem hæc regula pati videtur, quod si Canonicus Pœnitentiarius Præbendam tenuem haberet, et vacantem Præbendam pinguioris reditus optare nequiret, sequeretur, quod Canonicus Pœnitentiarius, qui majus onus subit, minora emolumenta ferre cogeretur: *Ibid.* §. 6.

§. VII.

Canonicus Regularis.

Quoad capacitatem Canonicorum Regularium Lateranensium obtinendi beneficia secularia communior recepta est opinio, ipsos ea assumere non posse; adeo ut pro assequendis Canonicatibus, aliisque beneficiis secularibus ac præsertim iis, quibus animarum cura non sit adnexa, Pontificia indigeant dispensatione: *Pistor Ind.* 16. *Mart.* 1737. §. 2.

Ideo Canonici prædicti Regulares Lateranenses, non possunt absque Pontificia dispensatione obtinere Canonicatus, aliave beneficia secularia, quibus annexa non sit animarum cura: *Ead. Conf.* 18. *Maii* 1737. §. 2.

Canonici Regulares antiquitus erant capaces obtinendi Parochiales Ecclesias, aut alia beneficia curam animarum adnexam habentia: *Ibid.*

Canonici Regulares sunt incapaces obtinendi beneficia non curata, tam, si sint simplicia, quam cum dignitate: *Ibid.*

Canonici Regulares sunt incapaces obtinendi Dignitates seculares: *Ibid.*

Canonici Regulares indigent Pontificia dispensatione pro obtinendis beneficiis secularibus, alias collatio, seu institutio nullius est momenti: *Ibid.* §. 3.

Canonici Regulares solent solum dispensari quoad obtinenda beneficia curata: *Ibidem* §. 4.

Leo X. Pont. Max. decrevit, ut Canonici Lateranenses ad Episcopatus assumpti deferant ejusdem coloris, et formæ vestes, quibus utuntur Episcopi seculares tam in sacello Pontificio, quam extra: *Firm.* 23. *Maii* 1722. §. 5. *et Adnot. Secret.* 5 *Jun.* 1727. §. 6.

Prætenditur, ut Canonicus Regularis assumptus ad beneficia secularia, deferat habitum Clericorum secularium: *Adnot. Cit.* §. 2.

Quoad Canonicos Regulares assumptos ad Canonicatus seculares in metropolitanis Cathedralibus, et Collegiatis Ecclesiis, urgetur assumptio vestis Clerici secularis: *Ibid.*

Ratio est, ut in unum habitum conformentur, ne populi offensio ex vestium diversitate excitetur: *Ibid. et* §. 4. *et* 5.

Si Canonici Regulares assumuntur ad beneficia curata secularia, beneficium curatum seculare exposcit habitum Presbyteri secularis: *Ibid.* §. 6

Canonici Regulares per consecutionem beneficii curati, non remanserunt liberati a voto paupertatis: *Firm. Cit. Loc.*

Canonicus Regularis nullum a conventione, qua si ad seculum reverteretur, regressum haberet ad bona renunciata, valet præsidium reportare; eo quod adversus votum paupertatis conventio illa pugnet: *Ibid.* §. 6.

Nemo ex Canonicis Regularibus S. Augustini Congregationis Lateranensis, quamvis

non translatus, ad curam animarum in Ecclesiis fecularibus etiam de jurepatronatus exercendam admitti debet, nisi præter Abbatis Generalis licentiam, expressum quoque Sedis Apostolicæ indultum accedat: *Ordin. Can. Reg. SS. Salvat.* 17. *Jul* 1723. §. 2. *in Bonon. Ind.* 18. *Sept.* 1723. *et in Adnot. secret.* 5. *Jun* 1727.

Id, quod contingit in capacitate Canonicorum Regularium in ordine ad Beneficia curata fecularia, contingit etiam in beneficiis simplicibus, et fignanter in Canonicatibus, quum citra dispensationem Apostolicam ad Canonicatus in Cathedralibus præsertim Ecclesiis afsumi non posfint: *Bonon. Ind.* 18. *Sept.* 1723. §. 2.

Quod etiam extenditur ad Canonicos Regulares SSmi Salvatoris *Ordin. Can. cit. loc.*

Nonnulli putant textum Conciliarem, qui translatum, etiamsi Cononicorum Regularium ille fuerit, ad Beneficia fecularia etiam curata, omnino incapacem existere declarat, loqui de Canonicis Regularibus, qui ad aliam Religionem sunt translati, et non de translatis ab alia Religione ad Canonicos Regulares: *Ibid.* §. 4.

Alii e contra credunt Concilium loqui de translatis ab una Religione ad Canonicos etiam Regulares, tum quia non erat opus ulla nova providentia circa translatos a Canonicis Regularibus ad aliam Religionem, quum a prima liberati novæ Religioni subjecti remansissent, adeoque beneficiorum curatorum incapaces; tum etiam quia Concilii Tridentini intentio fuit, auferre translatis spem manendi extra claustra, vigore beneficiorum curatorum: *Ibid.* §. 5.

Canonicus Regularis ad Officium plebani afsumptus, unum Canonicum regularem ad cautelam fecum retinere debet: fed regula hæc non absolute, et simpliciter retentionem focii præscribit, fed cum modificatione, *si commode fieri posfit*: *Firm. Reuun.* 17. *Jul.* 1723. §. 2.

Canonici Regulares utpote infervientes regulæ laxiori, sunt capaces Ecclesiarum Parochialium etiam fecularium: *in adnot. secret. cit.*

Canonicus Regularis exercens Plebani Officium, si commode fieri poterit, unum Canonicum Regularem focium ad cautelam retinere debet: *Ibid.* §. *ult.*

Hæc vero focii retentio pendet a commoditate, ita; ut Canonicus Regularis cefsante commodo, præfici posfit sine focio Ecclesiæ feculari: *Ibid.*

Clemens X. statuit, ut nemo ex Canonicis Regularibus Ord. S. Augustini Congreg. Lateranensis, quamvis non translatus, ad curam animarum in Ecclesiis fecularibus etiam de jurepatronatus, feu ad tempus, quocumque titulo exercendam, admittatur; nisi præter Abbatis Generalis licentiam, expressum quoque Sedis Apostolicæ indultum accedat: *Firm.* 23. *Mart.* 1722.

§. VIII.

Canonicus Senior.

Canonico Seniori approbato ad excipiendas Confessiones, deficiente prima, et unica Dignitate, jus est exercendi omnes facras functiones: *Pisaur.* 11. *Jan.* 1772. §. 8.

Præsertim, quia in funeribus parochiæ incolarum, Canonicis Cathedralis, et Collegiatæ Ecclesiæ præeminentia competit fupra Parochos defunctorum: *Ibid.*

Nonnisi Canonico Seniori sunt adjudicanda emolumenta funerea, quæ in præmium et mercedem laboris pro administratione facramentorum, et funere peracto debentur: *Ibid.* §. 10.

§. IX.

Canonicus Theologalis.

Unaquæque Metropolitana Ecclesia debet habere Theologum, qui Sacerdotes, et alios in sacris paginis doceat, et in his præsertim informet, quæ ad animarum curam spectare noscuntur, assignata Theologo Præbenda, non sic tamen, ut ipse efficeretur Can[illegible]us, sed tamdiu reditus percipiat, quamdiu persistit in docendo: *Adnot. Secr.* 5. *Jun.* 1723. §. 2.

Et, ut quævis Metropolitana Ecclesia facilius Theologum sibi comparare possit, Capitula mittere debent juniores Clericos ad frequentandas Universitates, et veniam facere residentiæ tum Clericis studentibus, tum magistris Theologiam profitentibus: *Ibid.*

Amplia etiam, et extende ad omnes Cathedrales Ecclesias: *Ibid.* §. 3.

Et amplia ulterius, quum Sacr. Concilium Tridentinum nedum voluerit Theologum statui in quacumque Cathedrali, sed etiam in quacumque Collegiata, existente in aliquo oppido insigni: *Ibid.*

Nulla primis temporibus distinctio aderat inter Theologos, et Canonistas: *Ibid.* §. 4.

Canonico onus imponitur exponendi sacram scripturam, et eamdem interpretandi ad ipsius sacræ scripturæ expositionem: *Ibid.* §. 5.

Obtinens Præbendam Theologalem suo muneri satisfacit, sive sacram scripturam interpretetur, sive doceat Theologiam scholasticam: *Ibid.* §. 6.

Et Theologiæ scholasticæ, subrogata postea fuit lectio casuum conscientiæ, sive Theologiæ moralis; et hæc etiam fieri cæpit cumulative cum ipsa lectione sacræ scripturæ: *Ibid.* §. 7.

Quum maxima esset connexio inter jus Canonicum, et Theologiam moralem, hinc nonnulli satis esse putarunt pro obtinenda Præbenda Theologali, si aliquis sit Doctor in jure Canonico, licet magisterium in sacra Theologia non receperit; et eo fortius, quando in metropolitana Ecclesia, vel Collegiata aut Cathedrali mos inolevit, ut loco lectionis sacræ scripturæ, aut Theologiæ scholasticæ, lectio Theologiæ moralis habeatur: *Ibid.* §. 8.

Non est eadem ratio de Præbendis Theologalibus, ac de Præbendis Canonicalibus; nam Præbenda Theologalis tunc solum Canonico conferri potest, quando facta diligentia non invenitur Theologus in loco, ubi confertur: *Ibid.* §. 9.

Canonicus Theologus ad certas lectiones juxta consuetudinem, vel ad arbitrium Episcopi tenetur; dummodo tamen lectiones non sint infra numerum quadragenarium singulis annis: *Convers. Offic. Capit.* 24. *Sept.* 1729. §. 5.

Canonicus Theologalis potest eligi in officio Capituli secretarius, Archivarius, vel in aliis similibus; quia hujusmodi officia non requirunt totum hominem, ut illum a dicto munere necessario divertant, sed sunt officia quæ manualiter parvo momento expediuntur: *Ibid.* §. *ult.*

Plurimæ Diœcesanæ Synodi ediderunt statuta circa tempus, horam, et materiam Sacræ Scripturæ, quam Theologus publice exponere debeat: *Fulgin.* 3. *Jul.* 1784. §. 10.

Synodus Turonensis anno 1583. et Bitturicensis anno 1584. decreverunt, ut obtinentes Theologalem Præbendam teneantur bis, aut ad minus semel in hebdomada prælegere, et diebus Dominicis, ac Festis solemnibus concionem publicam habere: *Ib.*

Synodus Aquensis voluit, ut Theologus saltem bis in hebdomada idem præstet docendo: *Ibid.*

S. Carolus Borromæus in Synodo Medio-

lanenſi XI. de Theologo Canonico ſtatuit, ut die feſto ille Sacras Literas in Eccleſia publice interpretetur: *Ibid.*

In feriis autem hebdomadæ, ubi Cleri numerus eſt, Sacram Scripturam, caſuum conſcientiæ tractationem, aut alterius Eccleſiaſticæ doctrinæ lectionem exponat: *Ibid.*

Concilium Romanum anno 1725. præſcripſit methodum, qua Sacræ Scripturæ lectio explenda foret: *Ibid.* §. 11.

Idcirco in una quaque lectione, literali textus enarratione præmiſsa, duas ex Scripturæ Sacræ locis proponant ſemper, ſolvantque quæſtiones; hiſtoricam unam, moralem alteram; vel de noſtræ fidei articulis: et Sacramentis; vel de Catholicæ Eccleſiæ ritibus, eorumque materiis; vel aliis ad ſanam Doctrinam ſpectantibus: *Ibid.*

Synodus Fulginatenſis anno 1722. ſtatuit, ut Canonicus Theologus pro tempore, ſingulis diebus Dominicis eam materiam, ſeu Sacræ Scripturæ partem, eaque hora, quam Epiſcopus pro tempore præſcripſerit, legere, et explicare teneatur: *Ibid.*

In Concilio Tridentino orta quæſtione, an lectio Sacræ Scripturæ, vel potius Theologiæ Scholaſticæ inſtitui deberet? reſponſum eſt, præferendam lectionem Sacræ Scripturæ: *Ibid.* §. 12.

Hinc excluſa non remanſit lectio Sacræ Theologiæ: *Ibid.*

Et Canonicus Theologus muneri ſuo ſatisfacit, ſi explicet Sacram Scripturam, vel legat Theologiam Scholaſticam: *Ibid.*

Et ratio eſt, quia Concilium Tridentinum ſe refert ad Decretum, *Quia nonnullis de magiſtris* Innoc. III., in quo disponitur, ut Theologus doceat in ſacra pagina, et in his præſertim informet, quæ ad curam animarum ſpectare dignoſcuntur. *Ibid.*

Hanc quæſtionem illuſtrat Benedictus XIV. in Synodo Diœceſana *Lib.* 13. *cap.* 9. *num.* 17. *Ibid*

Et expoſitam ſententiam confirmat, dummodo circa quæſtiones gravis momenti, et utilitatis verſetur: *Ibid.*

Additque, quod aliqui Epiſcopi laudabiliter fecerint, qui de conſcientiis, et moribus dirigendis, per Canonicum Theologum tradi curarunt Theologiam: *Ibid.*

Attamen Epiſcopus juxta ſui prudentiam ſtatuere debet, quid Canonicum Theologum tradere opporteat: *Ibid.* §. 18.

Qui, ſi agnoverit Auditores capaces, adigat Theologum, ut ſacram ſcripturam explicet; ſi populus non adfuerit, et Clerus rudis ſit; melius eſt, ut in Theologia, et morali inſtruatur: *Ibid.*

Canonicus Theologus menti Sacr. Tridentini Concilii haud ſatisfacit, ſi loco explicationis ſacræ ſcripturæ, Parochis et Confeſſariis quæſtiones morales ſemel, aut bis in menſe diſsolvendas proponat: *Ibid.*

Et ſi Epiſcopus id neceſsarium cognoverit, omittere non poteſt ob eam cauſam explicationem publicam ſcripturæ ſacræ in iis, quæ utiliora populo ſunt: *Ibid.*

Non deſunt etiam Concilia Provincialia, & Diœceſana, quæ Canonico Theologo facultatem tribuunt docendi Theologiam ſcholaſticam, vel moralem; dummodo explicatio ſacræ ſcripturæ penitus non omittatur: *Ibid.* §. 21.

Id ipſum decrevit Concilium Compoſtellanum, et Concilium Toletanum, dummodo ſub aliquo ſcripturæ loco verſetur lectio: *Ibid.*

Card. Barberinus in Concilio Synodali Farfenſi idem ſtatuit: *Ibid.*

Nec non in Synodo Montis Faliſci, anno 1710. idem cautum eſt: *Ibid.*

Quia Canonicatui Theologali injunctum eſt a Tridentino Concilio munus legendi ſacram

scripturam: *Leod. Resid.* 2. *Septemb.* 1734. §. 10.

Lectio moralis non est aliena a Concilii Tridentini *Sess.* 5. *C p.* 1. *de reform.* mente: *Pacen.* 24 *Aug.* 1765. §. 5.

Quæ licet in principio ad sacram scripturam tantummodo respicere visa sit, attamen postea indiscriminatim de sacra scriptura, ac de Theologia locuta est: *Ibid.*

Lectionum numerus, dies, modus, et materia, arbitrio Episcopi relicta sunt: *Ibid.*

Patres Tridentini potestatem Episcopis fecerunt assignandi Lectori sacræ scripturæ fructus alicujus simplicis beneficii non absolute, et generatim, sed quatenus in Ecclesiis ipsis Cathedralibus, vel Collegiatis nulla, vel non sufficiens Præbenda foret: *S. Miniat. Visit. SS. LL.* 14. *Mart.* 1733. §. 6.

Canonicus Theologus, ex quo in dignitate constitutus non reperitur, primum locum Canonicis in receptione antiquioribus relinquere debet: *Mediol. Preced.* 19. *Septemb.* 1761. §. 3.

Præsertim accedente expressa fundationis lege præscribente præcedentiam ab antiquitate esse regulandam; quæ Lex est omnino attendenda: *Ibid.*

Regula generalis est, ut Canonicus Theologalis habeat exclusivam optionis, qua inspecta, licet adsit indultum optandi, videtur tamen, quod ipse optare non possit: *Melev.* 23. *Febr.* 1726. §. 5.

Canonicis Theologalibus, et Doctoribus utriusque juris, qui in unaquaque Ecclesia Cathedralium, omnium Regnorum Castellæ, et Legionis creati fuerunt, imposita inter cetera fuit strictissima lex residentiæ: *Compost.* 17. *Jan.* 1728. §. 4.

Canonicus Theologus juxta dispositionem Concilii Tridentini *Sess.* 5. *Cap.* 1. *de refor.* ad propria munera adamussim exequenda, per subtractionem fructuum, est cogendus: *Caiet.* 22. *Jan.* 1774. §. 3.

Nequit Episcopus Canonico Theologo beneficia simplicia unire, nisi Præbenda assignata ita sit tenuis; ut congruæ ejus conservationi non respondeat: *Maturan. Erect. Can* 25. *Jan.* 1738. §. 8.

Episcopo soli tribuitur facultas a Concilio Tridentino eligendi Canonicum Theologum: *Pinn. Can. Theol.* 25. *April* 1761. §. 3.

Quamvis regulariter in aliqua Ecclesia electio Canonicorum pertineret ad Capitulum, et confirmatio ad Episcopum: *Ibid.*

Canonicus obtinens Præbendam Theologalem, ad continuam, et præcisam residentiam arctatur, ut per semetipsum, et non per substitutum publice legat, et doceat sacram scripturam, etiamsi illius antecessores eam docere nunquam consueverint: *Leod. Resid.* 11. *Sept.* 1734. §. 12.

Canonico Præbendam Theologalem obtinenti, privilegia tributa iis, qui Theologiam, aut jus Pontificium docent in publicis Universitatibus, non suffragantur, ut ab illius Ecclesia abesse valeat: *Ibid.* §. 14.

Nec idem Canonicus potitur indulto, quo fruuntur ceteri Canonici, in Episcopi, aut Ecclesiæ servitium absentes: *Ibid.* §. 12.

Quum Canonicus Theologus aliquod stipendium percipit non jure Præbendæ suæ Theologalis, et intuitu Ecclesiæ; sed ratione celebrationis missarum, et ex peculiari testatorum dispositione, non est in taxam Benedictinam scut. 60. imputandum: *Melph. Præb. Theol.* 19. *Nov.* 1740. §. 5.

Ubi suo munere obeundo negligens fuerit; fructuum, et distributionum subtractione mulctari et in casu gravioris contumaciæ, potest alius Sacerdos Theologus deputari, sive secularis, sive regularis, qui suppleat illius vices, atque interim præfatis

fructibus, et distributionibus potiatur: *Ibid.* §. 8.

Canonissæ *Vide Capitulum seu Collegium Canonissarum.*

Cantus Gregorianus, Harmonicus.

Cantus Gregorianus, melior est Harmonico: *Bonon. Com. Vol.* 15. *Maii* 1790. §. 2.

Harmonicus in Ecclesiis non probatur: *Ib.*

Limita: Sed intelligi debet de Musica lasciva, et profana, non item de sacra: *Ibid.*

Et ratio est: quia hæc auditum demulcet, devotionem provocat, et psallentium Deo animos torpere non finit: *Ibid.*

Cantum Missarum Conventualium præscribunt Sacri Canones: *Brugn. Miss. Conv.* 19. *Decemb.* 1795. §. 5.

Quum præcipuum Canonicorum, et Beneficiatorum munus sit Divina Officia in Ecclesia solemniter canere: tenentur ii sub lethali culpa addiscere cantum, quo possint munus suum recte obire; vel Canonicatus, et Beneficia jam obtenta dimittere: *Muran. Mans.* 19. *Nov.* 1735. §. 5.

Alias possunt ab Episcopo ad Cantum Gregorianum addiscendum compelli subtractione non solum distribuitonum quotidianarum, sed etiam fructuum Præbendalium; *Ibid.*

Immo, si ex peculiari Ecclesiæ consuetudine, statuto, aut fundationis lege Cantus Gregoriani peritia requiratur ad Canonicatum, vel alterius Beneficii consecutionem, qui ea carent, nequeunt illa obtinere: *Ib.* §. 6.

Et Capitulum legitime contradicit, si nolit eum admittere, qui super eodem cantu, prævio examine, approbatus non fuerit: *Ib.*

Capacitas *Vide Beneficia Ecclesiastica* §. *V. Legatum Pium* §. *VI. Pensio Ecclesiastica* §. *II. Regulares* 1. *II.*

Capella.

Capellæ in Nosocomiis erectæ, non comprehenduntur in Decreto Concilii Tridentini Missas in Oratoriis privatis vetante: sed ex nomine religiosæ domus veniunt, et fruuntur Ecclesiarum privilegiis: *Grosset.* 16. *Maii* 1778. §. 6.

Missis audiendo in Oratorio, seu Capella privata diebus festis, Ecclesiastico præcepto non satisfaciunt præsentes, præter comprehensos in Pontificio Indulto: *Ibid* §. 9.

Implent tamen præceptum missæ eam audiendo in publicis Oratoriis, in aliis locis Deo dicatis, et Capellis Hospitalium: *Ibid.*

Quamvis hortandi essent fideles, ut in Ecclesia Parochiali convenirent ad audiendum sacrum, nihilominus ex Tridentino cogi non possunt, et liberum eisdem est in Oratoriis publicis Sacrificio Missæ adesse, ac præceptum implere: *Ibid.* §. 10.

Nec populo id prohibere valet Ordinarius: *Iibd.*

Capellæ, tametsi erectæ intra limites alterius Ecclesiæ Parochialis, huic nonnisi quoad jura parochialia sunt subjectæ: *Cassan.* 30. *Maii* 1767. §. 21.

Capellarum publicarum, carcerum positorum subtus Palatium Apostolicum, Præsidiis Montis Alti, jurisdictionem non sibi reservarunt Summi Pontifices, excludendo illam Episcoporum, sed generalem tantum eis tribuerunt exemptionem, quæ non vetat Episcopis, ne in iis Visitationem expleat: *Mont. Alti Visit.* 17. *Sept.* 1757.

Capellæ semper præsumuntur liberæ, et de dominio illius Ecclesiæ, intra cujus ambitum reperiuntur ædificatæ: *Leopol.* 30. *Jul.* 1763. §. 3.

Capella seu Oratorium *Vide Oratorium.*

Capellania *Vide Episcopus* §. *II.*

§. I.

Capellania quoad Caducitatem.

Non incurritur Caducitas a Capellania, absque malitia, et dolo: *Sutr. Capel.* 15. *Jul.* 1797. §. 5.

§. II.

Capellania quoad Commutationem.

Sine justa, et rationabili causa, in perpetuam converti non potest Capellania: *Furrit.* 28. 1791. §. 5.

Ex jure utilius Defunctis censetur, ut statim celebrentur Misſæ, quam per institutionem perpetuæ Capellaniæ in annos partiantur: *Ibid.*

Licet Capellaniam laicalem in Ecclesiasticam convertere, si vel exprefsa, vel tacita accedat Ordinarii auctoritas: *Camerin. Cap.* 19. *Sept.* 1772. § 11.

Sine justa, et necesſaria causa, et sine Apostolico beneplacito Capellania erigi in Canonicatum nequit: *Null. seu Farf.* 21. *Novemb.* 1761. §. 4.

Derogari non debet voluntati Fundatoris Capellaniæ, nisi ex necesſitate, vel utilitate Ecclesiæ, aut prærogativa personæ: *Raven. Capel.* 14. *Martii* 1795. §. 5.

Non potest simplex Capellania laicalis ad statum beneficii collativi reduci: *Null. Guast.* 10. *Maii* 1783. §. 4.

Imo male se gerunt Ordinarii locorum, qui contra Fundatorum voluntatem illas in Ecclesiastica beneficia erigunt; cum in ipsorum Ordinariorum potestate minime sit decedentium dispositiones invertere: *Ibid.*

Et hoc procedit, etiamsi Ordinarius fecerit erectionem in titulum de consensu patroni, qui auxit reditus legati: *Ibid.*

Et ratio est, quia augmentum fortitur naturam principalem institutionis: *Ibid.*

Atque solus patronus ex illis, quæ dedit creare potest beneficium, non autem misce re cum reditibus legati pii, quod resistente fundatoris mente, in titulum perpetuum erigere non licet: *Ibid.*

Ad immutandum statum Capellaniæ Laicalis in beneficium Ecclesiasticum, requiritur quadraginta annorum præscriptio: *Ibid.* §. 7.

Et Capellania profana, potest fieri Ecclesiastica, si per tempus quadraginta annorum ter, quaterque, aut etiam bis conferatur: *Ibid.*

§. III.

Capellania quoad Dotem, et Fundum.

Qui fundum Capellaniæ ære suo vindicavit, imponere potest novum onus super sorte impensa: *Senog. Oner. Miſſ.* 6. *Decemb.* 1794. §. 4.

Permittenda est nullis commutatio investimenti in favorem fundi tenuis Capellaniæ potius cum afsignatione prædiorum, quam in locis Montium: *Sabin. Capel.* 18. *April.* 1795. §. 4.

Pertinentia fundi ad institutionem Capellaniæ probatur ex testimonio publici Archivarii, de sibi exhibita apocha acquisitionis: *Senog. cit. loc.*

Si originarii spectentur Capellaniarum fundi, incongruum non esset, censibus addere census, qui bonis stabilibus æquiparantur: *Macer.* 14. *Mart.* 1789. §. 4.

Ex superextantibus reditibus, augendus est tenuis fundus Capellaniæ: *Novar. Reduc. Miſſ.* 17. *Aug.* 1793. §. 9.

In damnum cadit Capellani, imminutio sortis traditæ in fundum Capellaniæ: *Rom. Capel.* 15. *Jul.* 1797. §. 9.

Quamvis utilior sit animæ Fundatoris, erogatio superextantis reditus vacantis Capellaniæ, in celebrationem Misſarum: *Novar. Redat. Miſſ.* 26. *Sept.* 1795. § 6.

Ubi dos tamen Capellaniæ est tenuis, erogari potius ad eam augendam debet: *Ibid.*

Capellaniæ fortes redintegrari debent ab ejus Administratore: *Fetetr. Capel.* 28. *Febr.* 1795. §. 7.

Alienationum confectarium est Capellaniæ fundi redintegratio: *Firm. Capell.* 29. *Jan.* 1791. §. 6.

Superextantes fructus Capellaniæ investiendi potius funt in augmentum illius fundi: *Reduct.* 19. *Jan.* 1793. §. 8.

Taxativa qualitas fortis afsignatæ in fundum Capellaniæ, eximit hæredem fundatoris, vel patronum ad eam fupplendam: *Ibid.* §. 6.

§. IV.

Capellania quoad Electionem, et Vocationem.

Vocatus ad Capellaniam, per posterius impedire nequit afsumptionem Clericatus primo vocato: *Pren. Capel.* 19. *Jun.* 1790. §. 3.

Ex una præventione, prælatio ceteris paribus mereri potest: *Ripan. Capel.* 16. *April* 1791. §. 7.

Patres Carmelitæ non pofsunt deputare unum ex fuis Sacerdotibus ad Capellaniam, quæ non est Ecclesiastica, quia utpote beneficii fecularis ipsi funt incapaces: *Camerin. Capel.* 19. *Nov.* 1735. §. 3.

Sed de Capellania folum naturam legati pii cum onere Mifsarum habente, quæ a Regularibus retineri potest, illiusque onus nedum in propriis Ecclesiis, fed etiam in Ecclesiis fecularibus per Sacerdotem Regularem adimpleri non prohibetur, id non tenet: *Ib.*

In vocatione Capellaniæ præfertim laicalis dubium non est, quin nomine *Presbyteri* veniant etiam fimplices Clerici: *Null. Leprin. Capel.* 13. *Jul.* §. 12.

Maxime dum onus celebrandi per fe ipfum injunctum non est: *Ibid.*

Prælatio confanguinei ad Capellaniam, locum habet ceteris paribus: *Forol. Cap* 25. *Junii* 1791. §. 6.

Sed in concurfu præferri debet extraneus habilis, confanguineo inhabili: *Ibid.*

§. V.

Capellania quoad Fundationem, et Erectionem.

Nulla est erectio Capellaniæ contra mentem testatoris, nisi fiat ad instantiam exequutoris testamenti, qui præfumitur confcius ejus voluntatis: *Fulg. Capell.* 27. *Aug.* 1796. §. 6.

Contra mentem testatoris, neque Exequutor testamentarius, neque Epifcopus potest Capellaniam mere laicalem erigere in beneficium fimplex: *Ibid.* §. 5.

Erectio Capellaniarum ad augendum divinum cultum, ut commode percipere pofsint Capellani congruam confervationem, facienda est ad modum Collegii: *Milet. Erect. Capell.* 22. *Mart.* 1760. §. 4.

Erectio Capellaniæ manualis in beneficium Ecclesiasticum, tendit ad majorem Dei cultum ex obligatione recitandi Officium Divinum, quæ fuperadditur beneficiato præter onus Mifsarum: *Viglev. Capell.* 11. *April.* 1761. §. 8.

Nec obest præceptum testatoris non erigendi beneficium *etiam interveniente qua cumque auctoritate Superioris*; quia per hoc non est exclufa fuprema Summi Pontificis auctoritas: *Ibid.* §. 9.

Licet Capellaniam in Ecclesiasticam erigere, dummodo non resistat Fundationis lex, nec Fundator exprefse, vel tacite fuerit alienus ab Ecclesiasticæ qualitate Capellaniæ: *Firm. Capell.* 29. *Aug.* 1772. §. 9.

Potest auctoritate ordinaria legatum pium erigi in Capellaniam Ecclesiasticam, petente hærede, vel patrono, dummodo testator a Capellania Ecclesiastica alienus non fuerit: *Viterb. Capell.* 4. *April* 1767. §. 22.

Testator dicitur alienus, quando Ordina-

rium ab institutione Capellanorum exclusit; quum bona non Capellaniæ, sed Capellanis reliquerit; quumque ea reliquerit Capellaniæ, sed expresso titulo stipendii, et salarii Capellani: *Ibid.* §. 23.

Non alienus vero, si fuerit Ecclesiasticus testator, si exequutionem Capellaniæ demandaverit in certo Altari, vel Ecclesia; dotem constituerit, ac ipsam Capellaniam appellaverit beneficium: *Ibid.*

Quando qualitas Ecclesiastici beneficii non est incongrua Capellaniæ erectioni optatæ in testamentariis dispositionibus, in titulum Ecclesiastici beneficii ea est erigenda: *Mont. Fa-lis. Erect. Capel.* 23. *Aug.* 1760. § 6.

Et in erectione Capellaniæ seu beneficio, non licet onera superaddere per fundatorem non imposita, et erectionem peragere præter voluntatem fundatoris: *Ibid.* §. 7.

Capellania erigenda, est collativa cum designatione Ecclesiæ, vel Altaris, quum nemo privatus constituere valeat locum sacrum vel rem spiritualem sine auctoritate Ordinarii: *Reat. Capel.* 8. *Febr.* 1794. §. 4.

Et quanto citius fieri debet illius erectio: *Ibid.*

Necessitas erigendi, et conferendi Capellaniam, impugnari nequit contra enunciativam Pontificii Chirographi: *Ibid.*

Hæc vero enunciativa non probat in præjudicium tertii: *Ibid.* §. 5.

Nulla est erectio Capellaniæ in beneficium Ecclesiasticum, ubi non constat testatorem eam voluisse: *Urbin.* 28. *Maii* 1796. §. 11.

Simplex Capellania erigi nequit in beneficium Ecclesiasticum: *Ibid.* §. 10.

Nisi fiat ad instantiam exequutoris testamentarii, qui præsumitur conscius ejus voluntatis: *Ibid.* §. 9.

Et facta servanda est: *Ibid.*

Fieri etiam valet per Episcopum, ubi fundator laicalem non expressit qualitatem Capellaniæ: *Ibid.*

Quum res sit de Capellania ordinata non in actu inter vivos; sed in ultima voluntate, in casu, ubi Ordinarius expresse non fuerit exclusus, licet accedentibus aliis requisitis, Capellaniam in Ecclesiasticam erigere: *Camer. Capel.* 19 *Sept.* 1772. §. 9.

Ordinarius minime potest Capellaniam per actum inter vivos fundatam, qui nullam Ordinarii auctoritatem imploravit, etiam petente hærede, eam ex intervallo in Ecclesiasticam erigere: *Ibid.* §. 11.

Communis Regula est: Capellaniam ordinatam per actum ultimæ voluntatis, instante hærede, vel exequutore testamentario in Ecclesiasticam erigi posse: *Ibid.* §. 12.

Nisi tamen voluntas fundatoris vel expresse, vel etiam tacite resistat, ita ut constet, illius animum a Capellaniæ erectione fuisse alienum: *Ibid.*

Fundatio Capellaniæ facta a filio Fidei commitentis, sustinetur super detractionibus legitimæ, et Trebellanicæ, nisi probentur consumptæ: *Mont. Polit. Capell.* 5. *April.* 1794 §. 6.

Utraque enim detractio debetur filio, eamque impugnare nequeunt hæredes fundatoris: *Ibid.*

In exequutionem voluntatis defuncti erigenda est Capellania absque ulla eleemosynæ, sive præscripti stipendii diminutione: *Rom Capell. et Legat. Pior.* 30. *Aug.* 1777. §. 8.

Nec est suspendenda hæc erectio Capellaniarum, nec numerus Missarum, ac præscriptum emolumentum, si reditus hæreditarii impares sunt ad omnia onera ferenda; sed potius suspendenda alia onera, legata profana, ac pia: *Ibid.* §. 9.

Si sub conditione demandata sit erectio

Capellaniæ, deficiente conditione etiam dicta erectio concidit: *Anag. Erec. Capel.* 14. *Martii* 1772. §. 5.

Erectio Capellaniæ, potest esse diversa a fundatione, et circumstantiis: *Aquen. Reduct. Oner.* 29. *Jan.* 1791. §. 5.

Quoties Testator expresse vetuit, ne Legatum pium Missarum in Capellaniam Ecclesiasticam erigeretur, a qualibet erectione desistendum est: *Cingul. Erect. Mans.* 23. *Nov.* 1771. §. 10.

Capellaniæ institutio facta in reciproco testamento, secundum aliquos per superstitem infringi nequit: *Nucer. Com. Volunt. et Trans.* 15. *Martii* 1794. §. 8.

Maxime post perceptum ex eodem testamento emolumentum: *Ibid.*

Ex veriori tamen aliorum sententia, revocare valet superstes quoad se reciprocam dispositionem, licet amplissimis irrevocabilitatis clausulis munitam: *Ibid.* §. 9.

In Capella patronali nequeunt Regulares prohibere patrono fundationem Capellaniarum: *Firm. Erect. Capel.* 22. *Jan.* 1763. §. 3.

Nulla est erectio Capellaniæ ab Ordinario facta, quia non erat in potestate ordinarii commutare voluntatem pii testatoris, qui simplex Legatum Missarum reliquerat: *Mediol. seu Laud.* 23. *Aug.* 1760. §. 4.

Stant erectio in eo, quod repugnat voluntati Fundatoris substineri nequeat, etiam ex consensu patroni, et ex incremento dotis: *Ibid.*

Edictorum affixiones publicæ, necessariæ sunt in erectione, seu institutione Capellaniæ perpetuæ; alias erectio nulla est, etiamsi agatur de institutione nominati a testatore: *Aquip. Expens.* 22. *Jul.* 1758. §. 2.

§. VI.

Capellania quoad Habilitatem assequendi, et retinendi.

Ad assequendam Capellaniam laicalem ad nutum amovibilem, ex juris communis censura, satis est ætas annorum septem: *Corn.* 6. *Maii* 1775. §. 3.

Et ex præscripto S. Concilii Tridentini *Sess.* 23. *cap.* 5. *de reform.* requiritur ætas 14. annorum: *Ibid.*

Imo talis Capellania exempta ab Ecclesiastica jurisdictione, seu merum Legatum pium, recte assequi ac retineri valet a laicis, infantibus, et etiam a mulieribus: *Ibid.* §. 4.

Nec contrarium statuit Synodus Tridentina *Sess.* 13. *cap.* 6. *de reform.*: *Ibid.*

Hæc vero patiuntur exceptionem, quando vel expressa, vel tacita fundatoris voluntas obstat: *Ibid.* §. 5.

Pro obtinenda Capellania ætas 14. annorum, quæ necessaria est in Ecclesiastico beneficio, non requiritur: *Perus. Capell.* 8. *Jul.* 1775. §. 7.

Idoneitas, et habilitas satis est, ut superveniat intra quadrimestre patronis datum ad præsentandum: *Ibid.* §. 8.

Si Patrono nulla competat Capellaniæ retentio, ea est adjudicanda Clerico ab ipso testatore passive vocato: *Balneor.* 8. *Jul.* 1775. §. 10.

Capellania est adjudicanda illi, qui ea vere vacante et servatis omnibus tam de jure quam ex voluntate fundatorum, fuit nominatus: *Firm. Capel.* 23. *Febr.* 1782. §. 12.

Ad Capellaniam actu Sacerdotalem, ut in Clericali statu instituereţur, nullum jus habet Clericus licet consanguineus Fundatoris: *Perus. Capel.* 15. *Decemb.* 1787. §. 14.

Non desunt Doctores, qui in beneficiis etiam *actu* Sacerdotalibus sufficientem dicunt in Consanguineo habilitatem proximam ad Sacerdotium, ad illud nempe assumendum intra annum: *Ibid.* §. 5.

Dummodo contra expressam fundatoris voluntatem, qui consanguineos præferri ait, ut invitentur ad ordinem Sacerdotalem assumendum, excessisset Clericus legitimam ætatem, ut ad eum quantocitius assummendum ordinem compellantur: *Ibid.* §. 6.

Idoneus dici debet ad assequendam Capellaniam ille, qui etiamsi tempore vacationis Clericus non esset, et sextum ætatis annum non excesserit; dummodo voluntatem habeat ingrediendi statum Ecclesiasticum postea per susceptionem ordinum expressam, et in habitu Clericali incedat: *Arimin. Capel.* 26. *Febr.* 1774. §. 5.

Sacerdotium vel a jure, vel ab homine in Capellania requisitum, non est necessarium tempore collationis, seu præsentationis; sed sufficit, si intra unius anni spatium valeat obtineri: *Rom. Capel.* 4. *Febr.* 1719. §. 3.

Amplia etiam in Capellania, ad quam vocatus est Sacerdos cum onere celebrandi Missas: *Ibid.*

Necessaria est Sacerdotii qualitas, quando fundator voluit, ut nominetur Sacerdos, vel ut Capellania Sacerdoti conferatur: *Ibid.* §. 5.

Admissio laici ad Capellaniam, cum qualitate Sacerdotali pugnat: *Æsin. Capel.* 20. *Jun.* 1767. §.

Ad Capellaniam de jurepatronatus laicali, ad quam vocantur Sacerdotes, actu requiritur Sacerdotium de tempore vacationis: *Ibid.*

Ideo habilitas obtenta a Clerico prælative vocato revocanda est, quum non soleat concedi in præjudicium juris quæsiti substitutio, habili et capaci tempore vacationis: *Ib.*

Sed hoc minime procedit, quoad Capellanias quæ in titulum non conferuntur, sed per substitutos dimitti debent in favorem cujuscumque consanguinei, qui habilis fiat sive per susceptionem Sacerdotii, sive per legitimam dispensationem quæ parem efficaciam habet: *Ib*

Pro consequutione Capellaniæ, ad quam vocavit Fundator, *i Putti di detta scuola*, sub hac appellatione veniunt solum scholastici actu studentes in eadam schola tempore nominationis: *Jan. C p.* 11. *Apr.* 1761. §. 3.

Patronus nequit Capellaniam laicalem retinere, nisi probet gravissimam inopiam: *Balneor.* 8. *Jul.* 1775. §. 7.

Sed dubitatur, si agatur de Capellania laicali, instar legati pii cum onere Missarum, cujus capaces sunt etiam laici, fœminæ, et infantes: *Ibid.* §. 8.

Seu de Capellania Ecclesiastica naturam qualitatis Ecclesiasticæ habente: *Ibid.*

Si Capellania habeat solum naturam legati pii cum onere Missarum, sive ut ajunt officiaturæ, ejus profecto incapaces non sunt Religiosi: *Rom. Capel.* 22. *Nov.* 1732 §. 5.

Istiusmodi Capellanias non solum in propris Ecclesiis, sed etiam in Ecclesiis Secularibus obtinere possunt iidem Religiosi: *Ibi*.

Capellaniæ laicales, quæ tamquam legata pia considerari debent, possunt retineri a quibuscumque laicis, et etiam a mulieribus, et infantibus: *Civit. Cast.* 1. *Februar.* 1766. §. 12. *Ancon.* 12. *Maii* 1770. §. 13. *Auxim. Capel.* 15. *Decemb.* 1787. §. 3., *et Firm. Capel.* 7. *Jun.* 1788 § 4.

Et sola communiter exceptio hujus regulæ obtinet, dum expressa, vel tacita fundatoris voluntas repugnat: *Ibid.* § 13. *Ibid.* §. 16. *Ibid.* §. 4. *et Ibid.*

Haud enim repugnat, diversis respectibus esse Laicalem Capellaniam, et quoad personas nominandas, Ecclesiasticam: *Auxim. cit. loc.*

Justa causa requiritur, ut Clericus assequi possit dispensationem ad retinendam Capellaniam habitu sacerdotalem: *Ast.* 30. *Aug.* 1782. §. 5.

Ubi Capellania est mere Laicalis, retinere sibi valet patronus, aut hæres, quod ex hæreditatis fructibus manualem excedit eleemosynam: *Null. S. Salv. Maj. Capel.* 18. *Aug.* 1792. § 5.

Dummodo tot celebrentur Missæ, quot juxta Synodalem taxam faciunt hæreditatis fructus: *Ibid.*

Quin obstent Decreta generalia S. Congr. Concilii per Urbanum VIII. et Innoc. XII. Sum. Pont. confirmata, quæ loquuntur de Missis manualibus, nec trahi possunt ad Missas ex fundatione Capellaniæ celebrandas: *Ibid.* §. 6.

Capellanus namque in hoc casu dicitur dominus fructuum Capellaniæ: *Ibid.*

Et assignata censetur eleemosyna pro conservatione Capellani: *Ibid.*

In Capellaniis mere laicalibus nullam spiritualitatem habentibus, quæ sunt instar Legati Missarum, regula est, ut etiam a Clericis conjugatis, et laicis retineri possint, nisi mens expressa vel tacita fundatoris resistat, quæ semper servanda est: *Urbev.* 27. *Nov.* 1784. §. 8.

Capellania laicalis retineri potest etiam in statu conjugali, quæ non tam a Clericis conjugatis, quam a laicis, fœminis, et infantibus retineri queat: *Firm. Capel.* 29. *Aug.* 1772. §. 5. *et Civit. Castel. Capel.* 22. *Nov.* 1794. §. 7.

Eo magis accedente paupertate: *Civ. Cast. Cit. Loc.*

Capellania vero uti Ecclesiastica, retineri non potest in statu conjugali: *Firm. Cit Loc.*

Et in Capellaniis etiam laicalibus excludi debent conjugati, laici et fœminæ, quoties ex fundationis lege Sacerdotes sive actu, sive habitu sunt eligendi: *Ibid.*

Et quum in fundatione injuncta esset celebratio Missarum Capellano ab hæredibus eligendo, apertum est Sacerdotes actu, vel habitu in Capellanos eligendos esse: *Ibid.*

Capellania laicalis, seu legatum pium Missarum, cujus implementum, et administratio hæredibus commissa est, a laicis etiam et a mulieribus acquiri, et retineri potest: *Rom. Capel.* 17. *Sept.* 1774 § 10. *et Rip. Capel* 16. *April.* 1791. §. 4.

Et id procedit, quando voluntas testatoris non adversatur: *Ibid.*

Et satis est, si Missarum celebrationem per deputatum Sacerdotem adimpleant: *Rip. Cit. Loc.*

Præsertim quando voluit esse Sacerdotem Capellanum: *Ibid.*

Nam quum agitur de Capellania mere laicali, nihil repugnat in jure, ut eam obtineat puer, cum ad hasce Capellanias admittantur etiam fœminæ: *Pisaur. Dispes.* 31. *Maii* 1766. §. 7.

Quum agitur non de Capellania, sed de simplici Missarum legato, a conjugatis infantibusque, imo etiam a mulieribus possideri potest: *Romana Capel.* 17. *Sept* 1774. §. 5.

Quia Conjugatus de jure retinere potest Capellaniam mere laicalem: *Fungin Capel.* 17. *Aug.* 1796. §. 5.

Capellaniæ in titulum non erectæ, et proinde laicalis, capaces sunt etiam fœminæ: *Ascul. Capel.* 5. *Martii* 1792. § 4.

Capellaniæ laicales, tanquam pia legata cum onere Missarum recte a laicis acquiri, ac retineri possunt: *Ancon. Capel.* 12. *Maii* 1770. §. 5.

Nec obest, quod fundator fuerit Sacerdos vel quod Sacerdotes fuerint primi Capellani ab eo nominati, quia ad dijudicandam Capel-

laniarum naturam, non qualitas Fundatoris, nec Capellanorum, quos ipse prima vice elegerit, sed verba fundationis unice sunt perpendenda: *Ibid.*

Causa personalis residentiæ in utraque Capellania, non potest utraque retineri ab eodem, ob apertam prohibitionem *text. in cap. de multa. de Præb.* a S. Concilio Tridentino innovatam: *Sign. Capell.* 15. *Dec.* 1736. §. 4.

Retinere minime debet Capellaniam homicida, qui jam eam ob declaratoriam voluntarii homicidii sententiam amisit: *Prænes. Capel.* 19. *Jun.* 1790. §. 4.

Serotina comparitio Clerici prælative vocati, uti testatoris consanguinei, nequit adimere jus quæsitum substituto valide interim admisso ad Capellaniam: *Forosemr. Capell.* 11. *April.* 1761. §. 6.

Præsertim quia caret qualitate sacerdotali a testatore requisita etiam in suis consanguineis, et ideo re non integra præferendus non est substitutis qualificatis: *Ibid.*

Quum testator unum ex filiis familiæ nominatæ vocavisset, et Capellania ille potitus fuisset, nulli amplius est locus substitutioni: *Arim. Capell* 26. *Febr.* 1774. §. 9.

§. VII.

Capellania quoad Incompatibilitatem.

Vacat Capellania per consecutionem Episcopalis Dignitatis: *Firm. Capell.* 23. *Febr.* 1782. §. 7.

Lim. non autem si agitur de Laicali Capellania, quæ tamquam non comprehensa sub Decreto Sacri Concilii Tridentini pluralitatem beneficiorum improbante, potest licite, valideque retineri: *Ibid.* §. 8.

Limit. etiam a Doctoribus, dummodo scilicet Capellania nullam personalem requirat residentiam, et non sit incompatibilis cum obtenta Dignitate, Parochia vel alio residentiali Beneficio, aut Dignitate residentiali: *Ibid.* §. 9.

Capellania, cujus fundator disposuerat, quoties Capellanus Dignitatem Ecclesiasticam obtinuerit, ipso jure, per promotionem Capellani ad Dignitatem Episcopalem, vacare dignoscitur: *Ibid.* §. 11.

Et illa vacare dicitur de jure communi, non per simplicem Capellani promotionem ad Episcopalem Dignitatem, sed per illius consecrationem, et per promotionem ad Episcopatum: *Ibid.* §. 12.

Habenti jam Capellaniam, vetitum est aliam appetere, aut Canonicatum assequi, quoties vel Fundator prohibuit alterius consecutionem, vel utriusque onera impleri a Capellano nequeunt: *Firm. Capell.* 15. *Sept.* 1770. §. 9.

Capellania, cui adjunctum est onus deserviendi in Choro, obtineri non potest cum Canonicatu: *Nepes.* 17. *Jun.* 1786. §. 5.

Nunquam Fundator incompatibilitatem sanxisse censendus est cum Capellaniis cujusvis alterius Ecclesiæ, de quibus ille non cogitavit, et quarum non meminit: *Macerat. Dispens.* 8. *Febr.* 1787. §. 5.

Capellanus ipso jure excidit a Capellania Ecclesiastica, si matrimonium contrahat: *Civit. Cast. Cap.* 22. *Novem.* 1794. §. 7.

Quia Capellanus hujusmodi contrahens matrimonium, tacite renunciare beneficio censetur: *Ibid.*

Capellania quoad Indultum assequendi, et retinendi *Vide Dispensatio* §. V.

§. VIII.

Capellania quoad Nominationem, Præsentationem, et Institutionem.

Qualificatus unice jus quæsitum acquirit ex oppositione facta coram Ordinario, quæ præsentationi æquipollet: *Ancon. Capell.* 12. *Jun.* 1762. §. 6.

Jus nominandi Capellanum non læditur, ubi incerta est persona nominantis: *Nucer. Com Volunt. et Transf.* 15. *Mart.* 1794 §. 10.

Ad avertendam litem permitti debet nominatio nepotis Capellani bona meliorantis ad eamdem Capellaniam eum cessione meliorationum: *Turrit. Capel.* 9. *Jul.* 1796. §. 4.

Capellaniarum patronus conferre valet illas etiam incapaci, si in ea præscripta non sit actu qualitas Capellani: *Papien Disp.* 16. *Sept.* 1780. §. 8.

Dummodo tempore debito fiat capax, vel naturaliter, vel per dispensationem: *Ibid.*

Clericus qualificatus, et ab ipso fundatore prælatus, alterius nominatione ad Capellaniam non indiget: *Æsin. Capel.* 23. *Martii* 1765. §. 9.

Nihil nocet, ut uno gradu remotior sit, cum deficientibus requisitis in proximiore, is, qui gradu remotior est, non extante idoneo, proximior suo jure efficiatur: *Ibid.* §. 10.

Capellania collata simplici Clerico sustineri non debet: *Civit. Pleb. Capel.* 26. *Aug.* 1780. §. 6.

Intellige, quando onera a testatore ordinata personalia sunt: *Ibid.*

Maxime quando collata fuerit per referiptum sub & obreptitium: *Ibid.* §. 7.

Capellania laicalis in concursu laici, et Ecclesiastici, conferenda est Ecclesiastico: *Civit. Castel. Capel.* 22. *Nov.* 1794. §. 7.

Neque in præjudicium Ecclesiastici, concedenda est dispensatio eam retinendi in statu conjugali: *Ibid.* §. 8.

Missarum celebratio cum eleemosyna manuali, adversatur institutioni Capellaniæ in titulum: *Ibid.*

Prælatio consanguinei ad Capellaniam, locum habet ceteris paribus: *Forol. Capel.* 25. *Jun.* 1791. §. 6.

Sed in concursu, præferri debet extraneus habilis, consanguineo inhabili: *Ibid.*

Patroni possunt pro se retinere Capellaniam laicalem, vel ad eam nominare laicos etiam infantes, immo etiam fœminas, quum satis sit, ut Missæ per alium celebrentur: *Rom. seu Portuen. Capel.* 16. *Januar.* 1768. §. 11

Patronus simplicem Clericum etiam præsentare potest, quum demandata non est Capellano celebratio Missarum *per se ipsum*: *Ibid.* §. 12.

Et conferri Capellania potest cuicumque personæ vix prima tonsura insignitæ: *Ibid.*

Ad Capellaniam instituí valet absque nominatione, vocatus a testatore verbis coactivis: *Prenes. Capell.* 19. *Jun.* 1790. §. 6.

Capellania relicta Sacerdoti, convenit etiam Clerico, qui Sacerdotis nomine continetur: *Reat. Capel.* 8. *Febr.* 1794. §. 4.

Non obstante adjectione idoneitatis, quæ probitatem respicit morum: *Ibid.*

Immo pauper Clericus præferri debet Sacerdoti: *Ibid.*

Ubi institutio Capellaniæ respicit Sacerdotem celebrantem, intelligitur de Sacerdote actu: *Ibid.* § 7.

Nemo in institutione Capellaniæ interpretari potest Sacerdotis nomen, quam ex facto, et observantia fundationis: *Ibid.*

Quum agitur de Capellania Laicali, nullus in jure præfinitus reperitur terminus patronis ad nominandum, sed nominandi facultas etiam quoad tempus, tota pendet a patronorum arbitrio independenter ab Ordinario: *Arim. Capel.* 26. *Febr.* 1774. §. 9.

Capellania conferri potest etiam simplici Clerico, quando Fundator dixerit *instituatur Capellanus, qui Missas celebret*, quia hoc modo censetur testator indicare potius voluisse onus celebrationis Missarum, quam Capellani qualitatem: *Ibid.* §. 11.

Quod si testator dixerit, *volo ut præsentetur, aut instituatur Sacerdos, vel Capel-*

lania conferatur Sacerdoti, tunc nonnisi Presbyterum ad illam nominare voluisse putatur: *Ibid*

Capellaniarum promissio vel nominatio, antequam vacent, nulla est, prohibita est enim a sacris Canonibus, eamque rejecit S. Congr. Concilii: *Rom. Capel.* 15. *Januar.* 1780. §. 7.

Magis si Capellania Ecclesiastica sit: *Ibid.*

Tum ex testatoris voto, tum ex illius erectione, auctoritate ordinarii sequuta: *Ibid*

Nec jam nominato præsidio est triennalis possessio, nisi ea vel sit decennalis possessio, vel titulo suffulta: *Ibid.* §. 8.

Quo sublato ruit triennalis possessio, etiamsi pacifica esset: *Ibid.*

In jure nominandi ad Capellaniam mere laicalem, succedere etiam possunt fœminæ et minores: *Firm. C pel.* 2. *Dec.* 1780. §. 5.

Maxime quando ordinatæ fuerunt sub conditione, ne quilibet superior Ecclesiasticus jus aliquod habeat in eis: *Ibid.*

Limita, si quando Capellania sit presbyteralis, cum onere celebrandi per se ipsum; quamvis prædicta limitatio adjecta sit a fundatoribus, ut expleatur a substitutis ad jus nominandi: *Ibid.* §. 6.

Præcipue, cum extat præter testamentum etiam Codicillus, inter quæ repugnantia nulla appareat: *Ibid* §. 7.

§. IX.

Capellania quoad Reductionem, et Unionem.

Locus est reductioni Capellaniarum, ut sufficiens reliquis assignetur congrua: *Melev.* 12. *Mart.* 1796. §. 3.

In reductione Capellaniæ, justis fraudantur Missarum suffragiis, animæ fundatorum: *Spolet. Erect. Mans.* 23. *April.* 1796. §. 12.

Capellania de jurepatronatus laicalis, et etiam Ecclesiastici, nequit uniri seminario vigore Concilii, secus vero vigore: *Const. Credita Nobis. Bened. XIII. Feron. Benef.* 16. *Jan.* 1762. §. 10.

Et Doctores nonnulli putant, unionem quoad beneficia jurispatronatus laicalis, intelligendam esse Episcopo absolute vetitam, in eo solum casu, quo deficiat patronorum consensus: *Ibid.*

§. X.

Capellania quoad Remotionem, et Privationem.

Removeri nequit sine justa, et rationabili causa Capellanus simpliciter amovibilis, ita vero amovibilis ad nutum: *Null. Farf Capel.* 16. *Jul.* 1791. §. 3.

Etiamsi agatur de Capellania mere laicali et adnutum amovibili, nequit Capellanus jam semel nominatus, ob irrationabilem causam removeri: *Firm. Capel.* 23. *April.* 1735. §. 6.

Ut quis privari valeat perpetua Capellania, requiruntur monitiones, et sententia declaratoria: *Senogal. Tax. Sem.* 6. *Decemb.* 1794. §. 4.

Quando agitur de Capellania in Ecclesiasticum beneficium erecta, Capellanus semel institutus nequit a patronis absque legitima causa removeri: *Firm. Capell.* 23. *April.* 1735. §. 4.

Ille jure retinet Capellaniam, et a sua possessione amoveri nequit, nisi de malo jure, illegitimoque titulo constiterit: *Rom Capel.* 17. *Sept.* 1774. §. 5.

Capellanus privatur Capellania, nisi servet residentiam *præcisam* a fundatore expetitam: *Tuar.* 15. *April.* 1780. §. 8.

Ex indole, et qualitate Capellaniarum, quæ eum non fuerint in titulum Ecclesiastici beneficii, auctoritate Ordinarii erectæ, sed ex pluribus facti circumstantiis appare-

ant mere laicales, possunt earum Rectores absque ulla justa causa, et ad nutum amoveri, dummodo in ipsorum odium non fiat: *Civit. Pleb.* 15. *Dec.* 1736. §. 5.

Capellanus amovibilis ad nutum removeri potest ex qualibet levi causa, dummodo sit ab odio, et dedecore Capellani sejuncta: *Mont. Alt. Rem. Capel. et Iur. Par.* 22. *Maii* 1762. §. 5.

Capellanus in Capellaniis manualibus, potest a Parocho sine causa, et ad nutum removeri: *Spolet. Capel.* 14. *Mart.* 1744. §. 10.

Cum autem subesse possit iræ, odiique aut vindictæ argumentum, necesse erit causam proponere, et propositam probare, ut remotioni sit locus: *Ibid.*

Semel legitime admissus ad Capellaniam et ad ejus titulum bona fide ordinatus, removeri ab illa amplius non debet: *Januen. Capel.* 30. *Jun.* 1762. §. 6.

Capellanus ad nutum amovibilis conqueri nequit de sua amotione sequuta sine causa, et nulla illi debita est redintegratio: *Rom. Reint.* 21. *Nov.* 1761. §. 4.

In solis Capellanis Ecclesiasticis simpliciter amovibilibus, requiritur de jure causa amotionis, non autem in amovibilibus ad nutum, multoque minus Capellaniis mere laicalibus seu legatis piis, in quibus licita est amotio pro libito voluntatis, dummodo non fiat in odium, vel cum dedecore Capellani: *Ibid.* §. 5.

Et remotio improbanda non est, quando non constat de aliquo ipsius dedecore exinde resultante, neque de dolo patroni, qui non præsumitur: *Ibid.*

Non adeo ampliandum est arbitrium removendi Capellanum, ut illud etiam adhiberi possit, quando non deest in utente suspicio odii, aut malitiæ: *Firm. Capel* 3. *Februar.* 1787. §. 4.

Multoque magis, quando Fundator *ad conscientiam* arbitrio utentis appellavit: *Ibid.*

Si remotio provenit ex pravo animo occultoque odio, et causæ sunt iniquissitæ pro injuria palliandae; in his circumstantiis non de æquo, retinendoque arbitrio, sed de manifesto, semperque improbato arbitrii abusu agitur: *Ibid.* §. 7.

Pacifica tamen non est inter DD. Doctrina illa, quod si nullam alleget causam, qui dato sibi arbitrio ad nutum removendi, eo utitur; ex malitia, et odio agere videatur: *Ibid.* §. 8.

At nulla oritur dubitatio, quod si malitia, et odium aliunde emergat, et probetur; absurdus hic concessi arbitrii abusus ferendus, et in judicio laudandus non sit: *Ibid.* §. 9.

§. XI.

Capellania quoad Statum, et Qualitatem in genere.

Qualitas in Capellano de tempore electionis a testatore expetita, censetur actu perseverare: *Senogal. Capel.* 20. *April.* 1793. §. 5.

Facile permitti non debet, ut Capellania libera, fiat patronalis: *Civit. Cast. Capel.* 16. *Aug.* 1794. §. 3.

Capellani amovibilitas probatur, quando non constat aliquem titulum fuisse, ut ad sacros ordines promoveatur: *Mont. Alti. Remot. Capel. et Jur. Par.* 22. *Maii* 1762. §. 5.

Quando fuit quis deputatus expresse *in Capellanum ad nutum*, qualitas in litteris deputationis apposita, nequit in dubium revocari: *Ibid.*

Capellanus pro exercitio curæ deputatus ad adjuvandum verum Parochum, et hujus sumptibus conductus, amovibilis de jure censendus est: *Ibid.* §. 4.

Etiamsi non constet aliquem fuisse amo-

tum, quia in facultativis jus proprium non amittitur per non usum, nisi concurrat prohibitio, cum longi temporis acquiescentia: *Ibid.*

Si Capellania jam rite fuisset adjudicata alicui cum perpetuitate tituli, abstrahi ab eo non potest, sed expectare debet alter nominatus novam illius vacationem: *Firm. Capel.* 9. *Aug.* 1732. §. 10.

§. XII.

Capellania an sit Beneficium Ecclesiasticum, vel simplex Legatum?

Capellania in dubio præsumitur Ecclesiastica: *Urbin.* 28. *Maii* 1796. §. 6.

Talis vero est, ubi demandata fuit ejus erectio, eo magis sub certo titulo, et cum reservatione jurispatronatus: *Ibid.*

Quando agitur de Capellania a laico testatore constituta, nulla Ordinarii auctoritate quæsita, in quolibet dubio laicalis habenda est: *Viterbien. Capel.* 23. *Nov.* 1765. §. 8.

Et nullum est dubium de voluntate testatoris, non solum ex nominata toties qualitate laicali, ex defectu mentionis dotis, et institutionis, et ex nunquam requisito consensu Ordinarii: *Ibid.* §. 9.

Præsertim si Ordinarius fuerit exclusus prorsus ab omni jure: *Ibid.* §. 10.

Quæ si impugnatur, contra agnitam veritatem agitur: *Ibid.* §. 11.

Ordinarius potest efficere Capellaniam Ecclesiasticam, si ex ultima voluntate constituenda sit, petente hærede, vel patrono, dummodo testator alienus a qualitate prædicta non fuerit: *Ibid.* §. 17.

Testator tunc alienus dicitur, cum Ordinarium ab institutione Capellanorum excludit: *Ibid.* §. 18.

Quando bona non Capellaniæ, sed Capellanis reliquit: *Ibid.*

Et cum ea reliquit Capellaniæ, sed expresso titulo stipendii, et salarii Capellani: *Ibid.*

Non dicitur alienus, si fuerit Ecclesiasticus, si erectionem Capellaniæ demandaverit in certa Ecclesia, dotem constituerit, ipsam Capellaniam appellaverit beneficium: *Ibid.* §. 19.

Quæ omnia sunt intelligenda, si de eo testatore agitur, qui discrimen inter Ecclesiasticam, et laicalem cognoscere potuisset: *Ibid.*

In dubio autem laicalis habenda est: *Ibid.* §. 10.

Ex ratione eruta ab ipso fonte legum Romanarum, quæ in dubio semper minus oneris intelligunt: *Ibid.*

Quas æquissimas juris Romani regulas, sapienter excepit Bonifacius: *Ibid.*

In jure non repugnat, ut Capellania sit Ecclesiastica, ac juspatronatus laicale, et nullum super ea jus curia habeat: *Ibid.* §. 22.

Capellania etiamsi amovibilis sit, quia nihilominus potestate, habitu, seu aptitudine perpetua est; sufficit ad indolem seu essentiam Capellaniæ Ecclesiasticæ, et beneficii: *Firm.* 8. *Aug.* 1767. §. 3.

Et dicta Capellania venit nomine beneficiorum: *Ibid* §. 4.

Capellania, quæ habet peculiarem dotem, proprium titulum, suum altare, certum onus Missarum, & jurisdictioni, ac visitationi Ordinarii subest, & vere Ecclesiastica est: *Firm.* 8. *Aug.* 1767. §. 3.

Capellania ex sui natura parum differt a Legato Pio: *Firm. Capel.* 29. *Aug.* 1772. §. 3.

Et ab exclusa, vel saltem non requisita Ordinarii auctoritate, tam in erectione, quam in collatione, omnis excluditur qualitas Ecclesiastica; quæ non nisi Ordinarii auctoritate induci potest: *Ibid.*

Et cum Fundator, nec Ordinarii auctoritatem, nec titulum. collationum desideraverit, id unum abunde sat est, ut deficiente causa effectiva Ecclesiasticitatis, semper pro simplici legato pio habeatur, etiamsi qualitas aliqua concurrat beneficiis conveniens: *Ibid.* §. 4.

Quum Fundator Sacerdos fuisset, certam dotem assignasset, in altari perpetuo Capellaniam erexisset, bona Capellano reliquisset, et in primum Capellanum Sacerdotem elegisset; habuit voluntatem pro qualitate Ecclesiastica, ut nonnisi Sacerdotes actu, vel habitu ad eam eligantur: *Ibid.* §. 6.

Et quando Capellania instituitur per actum ultimae voluntatis, sat est; Ordinarium non excludi, aliaque requisita concurrer Eecclesiasticitatis, ut inde Ecclesiastica dicatur: *Ibid.* §. 7.

Atque ut primum Fundator erat Sacerdos ac Sacerdotem in primum Capellanum elegit, nihil magis ejusdem voluntati consonum est, quam ut Ecclesiastica dicatur, & ut tutius Fundatoris voluntas impleatur: *Ibid.*

Certum est, quod nisi constet de erectione Capellaniae auctoritate Ordinarii, vel vere, vel saltem *prae sumpte*, Capellania non Ecclesiastica, sed laicalis dicenda sit: *Ibid.* §. 10.

Etiamsi concurrant cetera, quae naturae Ecclesiasticae Capellaniae conveniunt: *Ibid.*

Pro Ecclesiastica qualitate Capellaniae facit, ut prima erectio fit in Curia Ecclesiastica facta, et confirmata nominatio, ac taliter per multum tempus habita, etsi postea tanquam laicalis, ad solvendum laicalia onera adacta sit: *Aesin. Capel.* 18 *Maii* 1765. §. 7.

Dummodo ex mente, et qualitate testatricis laicalis non desumatur: *Ibid.* §. 8.

Praesertim si in toto testamento nulla mentio habeatur, vel consensus Curiae, vel approbationis: *Ibid.*

Si Ecclesiastica est Capellania, bona ejusdem a quibuscumque oneribus Cameralibus tamquam primae erectionis, immunia sunt: *Ibid.* §. 8.

Videndum, quod dixerit Rota in casu, quo ex litera testamenti nihil habetur, quod ad Capellaniam Ecclesiasticam, sive ad beneficium simplex perpetuum referendum sit: *Ibid.* §. 9.

Non potest ea effici Ecclesiastica ab Ordinario, petente haerede, vel patrono, si vivente domino erecta sit: *Ibid.* §. 10.

Potest tamen, si ex ultima voluntate constitui debeat; dummodo testator a Capellaniae Ecclesiasticae qualitate non fuerit alienus: *Ibid.*

Alienus dicitur, si defunctus excluserit Ordinarium ab Institutione Capellanorum: *Ibid.* §. 11.

Si bona non Capellaniae, sed Capellanis reliquerit: *Ibid.*

Si ea reliquerit Capellaniae, sed expresso titulo stipendii, & salarii Capellani: *Ibid.*

Non est praetermittenda circumstantia de interpretanda testatoris mente, si agatur nempe de eo, qui intellexerit qualitatem Ecclesiasticae Capellaniae, non vero de rustico, de muliere, et similibus: *Ibid.* §. 12.

In dubio pro qualitate laicali judicandum est: *Ibid.* §. 13.

Aliquando potest Capellania simul esse Ecclesiastica, et amovibilis etiam in terminis Capellaniae cum cura animarum: *Ibid.* §. 15.

Inspectio, an in casu Fundator a qualitate Ecclesiastica vel expresse, vel tacite fuerit aversus, tam ex verbis fundationis, quam ex verosimili mente, aliisque conjecturis dijudicandum est: *Camer. Capel.* 19. *Septemb.* 1772. §. 14.

Ex decreto erectionis Capellaniae in titulum, est Ecclesiastica: *Perus.* 29. *August.* 1789. §. 2.

Praesertim si accedant erectionis confecta-

ria, primi Capellani institutio, et Apostolica secundi provisio: *Ibid.*

Quod a nonnullis Doctoribus negatur, nisi quadragenaria accesserit præscriptio: *Ibid.*

Capellania, ut dici possit Ecclesiastica, et in perpetuum titulum collativa, in nominatione, seu præsentatione aptari nequit conditio temporanea contra ingenitam beneficii Ecclesiastici indolem, quæ illud non temporale, sed perpetuum et liberum postulat: *Nul. Terr. Pont. Capell.* 28. *Febr.* 1739. §. 4.

Ita ut sine Pontificis auctoritate nequeat ad tempus, vel sub certa conditione conferri: *Ibid.*

Canonica Capellaniæ erectio, et jus Episcopi approbandi, et confirmandi Capellanum, conveniunt beneficio Ecclesiastico: *Fulgin. Capell.* 29. *Aug.* 1796. §. 6.

Capellania sine Ordinarii auctoritate erecta, licet fundata a persona in dignitate Episcopatus constituta, sed tanquam persona privata, nuncupari non potest beneficium: *Firm.* 8. *Aug.* 1767. §. 8.

Præsertim si agatur de Capellania mere manuali, et ad nutum patronorum amovibili, quod repugnat naturæ, et essentiæ beneficii, et nonnisi improprie, et abusive beneficium est: *Ibid.*

Nullo proinde modo nomine beneficii venire potest, præsertim in re odiosa, et juris dispositionis terminos excedente: *Ibid.*

Ecclesiasticam induit qualitatem Capellaniæ demandata erectio, licet non expleta: *Civ. Castel. Capell.* 22. *Nov.* 1794. §. 7.

Una eademque Capellania potest esse Ecclesiastica, quoad nominandum; laicalis, quoad nominantem: *Ibid.*

Qualitas Ecclesiasticæ Capellaniæ desumitur ex designatione loci sacri, ex dote non Capellanis, aut hæredibus, sed ipsi Capellaniæ relicta, ex onere sacrorum, ex Sacerdotio, quo actu, habituque honestatos voluit testator Capellanos, ex prælatione data iis, qui facultatem haberent sacramentales Confessiones excipiendi, et aliis: *Rom. seu Anag.* 1. *Martii* 1755. §. 2.

Argui non potest qualitas Ecclesiasticæ Capellaniæ, si omnia conveniant legato pio cum onere sacrorum, et communia sint tam legato pio, quam Ecclesiasticæ Capellaniæ: *Ibid.* §. 3.

Auctoritas Episcopi, quam voluit testator, non facit, ut Capellania dicenda sit beneficium Ecclesiasticum: *Ibid.*

Quodsi etiam dici posset Capellaniam esse Ecclesiasticam, non ideo necessaria est, institutio Episcopi, quia cum non desinat esse amovibilis, non requirit institutionem: *Ib.*

Licet enim beneficium Ecclesiasticum possideri nequeat sine Canonica institutione, id tamen locum habet in beneficiis Ecclesiasticis perpetuis, et collativis, non in iis, quæ licet sint Ecclesiastica, non sunt tamen perpetua, et collativa: *Ibid.*

Quum de Capellania nullum in fundatione de amovibilitate verbum habetur, proinde non manualis, sed perpetua est: *Viterb. Capel.* 4. *April.* 1767. §. 7.

Si testator nullibi beneficium appellaverit, nunquam Ordinarii auctoritatem imploraverit, imo vetuerit commutationem in beneficium, bona Capellæ reliquerit, in administratores laicos elegerit; est Capellania laicalis de sui natura amovibilis: *Ibid.* §. 14.

Apostolicæ provisiones attendi nequeunt, quum per easdem nunquam immutetur Capellaniæ natura, quæ ex causa resignationis possessorum processerunt: *Ibid.* §. 15.

Certum est non dari patronis, neque Episcopo facultatem, ut beneficii qualitatem immutent, et laicalem Capellaniam in contractu præsertim inter vivos præsumptam, in beneficium Ecclesiasticum convertant: *Bugell.* 16. *Dec.* 1786. §. 3.

Haud repugnat laicalem sub diversis respectibus esse Capellaniam, et quoad Capellanum Ecclesiasticam, et Sacerdotalem: *Fir. Capel.* 7. *Jun.* 1788. §. 4.

Capellania est laicalis, non Ecclesiastica, quae etiamsi de jurepatronatus sit, sine Ordinarii auctoritate, vel institutione obtineri potest: *Hom. seu Port. Cap.* 16. *Jan.* 1768 §.9.

Praesertim si fundator dederit facultatem testamentario exequutori nominandi Capellanum, suo arbitrio ad nutum amovibilem:

Ecclesiastica vero Capellania perpetua esse debet: *Ibid.*

Nec obstat, quod testator ob inscitiam in erectione laicalis Capellaniae, Ordinarii auctoritatem requisiverit: *Ibid.* §. 10.

Si non absolute Ordinaril consensum expostulasset, sed indeterminate, *o il consenso deli Ordinario, o di altra persona ele di ragione sora necessaria*: *Ibid.*

Quae verba referenda magis sunt ad quamdam rei Ecclesiasticae curam ei commissam, quam ad veram Ecclesiasticae Capellaniae erectionem: *Ibid.* §. 28.

Simplex Missarum onus, et amovibilitas celebrantis, Ecclesiasticam excludit Capellaniam: *Reat. Capel.* 8. *Febr* 1794. §. 5.

Maxime quando mandata est celebratio cum eleemosyna manuali, quae adversatur illius institutioni in titulum: *Ibid.*

Quum testator fundasset Capellaniam mere laicalem nulla auctoritate Ordinarii quaesita, immo ea ex ipsius verbis excludi videretur, clare constat esse Capellaniam mere laicalem, seu legatum pium cum onere Missarum: *Ancon. Capel.* 12. *Maii* 1770. §.3.

Ideoque nihil potest obstare, vel hujusmodi legatum Capellaniae nomine fuisse appellatum, et onus Missarum injunctum, ac certam dotem constitutam, et ad certum Altare factam erectionem, vel consequutionem fuisse Episcopo commissam: *Ibid.*

Hoc discrimen intercedit inter Capellanias Ecclesiasticas, et laicales, quod illae Ordinarii auctoritate erectae sint, hae vero Canonica erectione sint destitutae: *Ibid.* §. 8.

Vocabulum Capellaniae ambiguum est, non magis beneficio Ecclesiastico, quam pio Missarum legato, seu Capellaniae mere laicali conveniens: *Urbin. Capel.* 25. *Sept.* 1762. §. 3.

Intelligendum est de Capellania mere laicali, quando dispositio facta est a laico de bonis suis laicalibus: *Ibid.*

Et quando Ordinaril auctoritatem non requisivit testator in erectione, vel in institutione, quemadmodum opus est in beneficio Ecclesiastico: *Ibid.*

Item quando exclusis regulis Cancellariae, etiam ob vacationem in Curia, semper electio, et nominatio Capellani perseveravit patronis, ad quorum electionem, sine Ecclesiastici Collatoris auctoritate, solae Capellaniae laicales provideri possunt: *Ibid.*

Nec officit, quod testator Capellaniam addixerit certo Altari, dotemque ad onus Missarum adjecerit: *Ibid.* §. 4.

Quia haec omnia congruunt etiam Capellaniae laicali: *Ibid.*

In dubio, pro libertate ex juris praesumptione sentiendum est: *Firm. Capel* 20. *Aug.* 1774. §. 7.

Et haec regula comprobatur in beneficiis Ecclesiasticis, ac potiori jure admitti debet in casu, quo de Capellaniis laicalibus agitur: *Ibid.*

Et quando adest in dispositione vocabulum *qualde Sacerdote*, minime censetur inducta qualitas Sacerdotalis, quia idem vocabulum convenire potest etiam Clerico, non solum dum res est de Capellania laicali, sed etiam de beneficio Ecclesiastico: *Ibid.*

Nec Sacerdotalis judicari debet Capel-

lania, nisi exprefse injuncta Capellano fuerit obligatio celebrandi per se ipsum, et vetita per alium celebratio: *Ibid.*

Capellania si in fundatione ab omni Episcopi, vel alterius superioris jurisdictione fuerit exempta, tunc mere laicalis est: *Urbev.* 27. *Nov.* 1784. §. 8.

Verum si auctoritate Episcopi erigatur, Ecclesiastica reputari debet, quia bona ex legitima dedicatione facta Deo, per Episcopum a ceteris bonis separantur, et divini iuris efficiuntur: *Ibid.*

Capellania est laicalis deficientibus requisitis perpetuitatis, fundationis auctoritate Episcopi, et alterius adnexi operis spiritualis: *Urbin.* 28. *Maii* 1796. §. 10.

Et esse potest laicalis quoad nominantem, Ecclesiastica quoad nominandum: *Ibid.* §. 9.

Deficiente fundationis lege, præsumenda est Capellania laicalis: *Ast.* 30. *Aug.* 1788. §. 4.

Maxime si in instrumento ejus dotationis, nullum legatur onus celebrandi per se ipsum *Ibid.*

Et statuta Ecclesiæ antiquissima, ac observantia centenaria, non probant qualitatem ejusdem Sacerdotalem: *Ibid.*

Non assumit Capellania naturam beneficii Ecclesiastici absque erectione Ordinarii: *Mont. Alt. Capel.* 22. *Aug.* 1795 §. 5.

Potest tamen esse laicalis quoad nominantem, Ecclesiastica quoad nominandum: *Ibid.* §. 6.

Et in hoc casu retineri nequit a laicis, et fœminis: *Ibid.*

Ubi vero simpliciter est laicalis, ab iis retineri valet: *Ibid.* §. 5.

Ob defectum Ecclesiasticæ erectionis, Capellania est laicalis: *Null. S. Salv. Maj. Capel.* 18. *Aug.* 1792. §. 5.

Tum ob illius fundationem coram judice laico factam: *Ibid.*

Et ob non demandatam, neque expletam Capellani institutionem: *Ibid.*

Atque ideo verbum *erectionis*, quod convenire potest beneficio, adhibitum a testatore, censetur pro fundatione: *Ibid.*

Per solam enim, et formalem erectionem Ordinarii, bona dicuntur Deo dicata: *Ibid.*

Qua deficiente, fundata censetur simplex Capellania, quæ sine Ecclesiastica consistit auctoritate: *Ibid.*

Nam Capellania censetur laicalis, quando erecta non est auctoritate Ordinarii: *Senogal. Capel.* 17. *April.* 1790. §. 4.

Quando expressum deest præceptum celebrandi per se ipsum: *Ibid.*

Nec officit, quod testator iterum atque iterum Capellanum nuncupaverit Sacerdotem: *Ibid.*

Quia hoc nomine simplex etiam venit Clericus: *Ibid.*

Contrarium suadet, si facultatem dedit testator celebrandi per alium: *Ibid.*

Quia casus exceptus firmat regulam in contrarium, optatamque ostendit Sacerdotalem qualitatem: *Ibid.*

Et in Capellania etiam habitu Sacerdotali, habilitas requiritur ad assumendum Sacerdotium intra annum: *Ibid.*

Capellania est laicalis, quando testatrix nullo usa sit Capellaniæ vocabulo, in toto, qua late patet, testamento, et dispositio facta sit a laico de bonis laicalibus: *Tuar. Capel.* 23. *Nov.* 1776. §. 4.

Præsertim si Ordinarii auctoritas non intercessit in erectione, nec in institutione, quod opus fuisset in beneficio, seu Capellania Ecclesiastica: *Ibid.*

Etiamsi Capellania, seu legatum pium addixerit certo Altari, certumque adjecerit testator Missarum onus cum assignatione certæ dotis, et reservatione jurispatronatus: *Ibid.* §. 6.

Fundator quando nihil aliud facit, quam bona sua Clerico, aut Sacerdoti relinquit cum onere sacra agendi, procul dubio pium legatum, aut Capellaniam laicalem dare censetur, non vero beneficium Ecclesiasticum: *Torent. Capel.* 22. *Aug.* 1750. §. 4.

Eoque amplius, si testator nunquam nominavit dispositionem suam de hac Capellania beneficium Ecclesiasticum: *Ibid.*

Amplia: si testator consensum, et auctoritatem Episcopi in erectione Capellaniae non requisivit, sed illam jure proprio facere voluit; casu hoc nil aliud in mente habere potuit, quam fundationem simplicis Capellaniae, piique legati, quod sine consensu, et auctoritate Episcopi poterat consistere: *Ibid.* §. 5.

Et si testator Capellanis, vel illos nominantibus nullam obligationem, aut necessitatem imposuerit petendi institutionem ab Episcopo; id explicat mentem testatoris fuisse, ut simplex onus pium, et Capellania laicalis institueretur: *Ibid.*

Similiter si jussérit, ut nominari debeat inops Clericus: volueritque, ut ex fructibus hujus Capellaniae patrimonium sacrum constitui possit; cum enim titulus patrimonii proprie conveniat bonis laicalibus, et inductus sit in defectum tituli beneficialis, dici nequit beneficium Ecclesiasticum: *Ibid.* §. 6.

Et ideo Capellania, quae pro sacro patrimonio constituta fuit, laicalis censenda est: *Ibid.*

Idque colligitur etiam ex privatione, et remotione Capellani, nisi impleto vigesimo quinto aetatis anno ad Sacerdotium ascenderit; naturae siquidem beneficii Ecclesiastici directe adversatur haec remotio, et privatio quae monstrat fundatorem, non beneficium Ecclesiasticum, sed Capellaniam laicalem, cui convenit amovibilitas, fundare voluisse: *Ibid.*

Et ex defectu erectionis formalis hujus Capellaniae nunquam factae ab Episcopo; cum explorati juris sit, Capellanias a testatoribus institutas beneficii Ecclesiastici naturam non suscipere, nisi cum Episcopali auctoritate erigantur, et Episcopus approbet pacta, et conditiones, quae a testatoribus, et fundatoribus appositae fuerint: *Ibid.* §. 7.

Pariter nomen Capellae a fundatore adhibitum excludit potius qualitatem beneficii Ecclesiastici; cum Capellaniae proprie sumptae non sint beneficia, Nomen vero *Praesentationis* non satis est ad Ecclesiasticum beneficium necessario designandum, cum promiscue pro *nominatione*, et electione accipiatur, ideoque uti aequivocum nihil ad rem concludit: *Ibid.*

Designatio altaris denique non facit, ut Capellania beneficium Ecclesiasticum dici possit: *Ibid.*

§. XIII.

Capellania simplex vel Sacerdotalis.

Sacerdotalis non est Capellania nec habitu, nec actu, nisi testatrix praeceperit Capellanum per se ipsum celebrare debere, ac nisi concurrant aequipollentia verba id ipsum significantia: *Taurin. Capel.* 23. *Novembr.* 1776. §. 5.

Ideo in casu, quo Fundator in fundatione praescripserit, ut *institueretur Capellanus qui Missas celebret*, vel eligatur *Capellanus, vel Sacerdos*, beneficium, seu Capellania non est Sacerdotalis: *Ibid.* §. 8.

Et tunc potest conferri Clerico 14. annorum, quia hoc modo censetur testator indicare potius voluisse onus celebrationis Missarum, quam Capellani qualitatem: *Ibid.*

Sin autem in fundatione mandatum fuerit, ut *praesentetur*, aut *instituatur Sacerdos*, vel *Capellania conferatur Sacerdoti*; *Ibid.*

In his circumstantiis nominandus est, vel Presbyter, vel Clericus, qui infra annum ad Sacerdotium promoveri possit: *Ibid*

Ut judicari tuto queat, num Capellania sit actu Sacerdotalis, vel solum habitu; præ oculis habenda est theoria, quam primus omnium invexit Abbas: *Tudert.* 9. *Jul.* 1775. §. 4.

Nempe, ut vel qualitas Sacerdotalis adnectatur actui præsentationis, nominationis, collationis, et tunc cum qualitas adesse debeat secundum tempus verbi, et actus, Capellania dicitur Sacerdotalis: *Ibid.*

Aut qualitas Sacerdotalis respiciat, et adnectatur exequutioni, et persequutioni obtentæ nominationis, præsentationis, collationis; et tunc Capellania censetur esse Sacerdotalis habitu tantum: *Ibid.*

Hanc regulam sequutum est Tribunal S. Rotæ in suis Decisionibus, et S. Congregatio Concilii: *Ibid.*

Lex excipiendi Confessiones, et residendi in loco, indicta nominatis, et Institutis, non inducit qualitatem actu Sacerdotalem: *Ibid* §. 5.

Eadem ratione, qua dicta Lex indicitur a jure nominatis, vel institutis ad Paræcias, ad quas quis potest promoveri, si infra annum ad Sacerdotium ascendat: *Ibid.*

Clericalis censetur Capellania ex facultate celebrandi per alium: *Civit. Cast. Capel.* 23. *Febr.* 1793. §. 4.

Ad Capellaniam, quæ est nec habitu, nec actu Sacerdotalis, Clerico simplici, et decimum octavum dumtaxat annum agenti, petita institutio denegari non debet: *Salut. Capell.* 18. *Jun.* 1735. §. 4.

Capellaniæ manuales, seu amovibiles nunquam sunt Sacerdotales: *Comen.* 10. *Mart.* 1770. §. 14.

Neque admittunt prælationem Sacerdotis supra Clericum: *Ibid.*

Præscriptum a testatore cum sit, ut Capellania conferatur a *Soggetti che siano Sacerdoti*, sequitur qualitatem Sacerdotalem in ipso actu electionis, a quo disjungi non potest: *Firm. Capel.* 12. *Martii* 1774. §. 6.

Capellania non est censenda Sacerdotalis, nisi expresse injunctum Capellano fuerit onus celebrandi per se ipsum: *Ibid.* §. 7.

Capellania dici nequit actu Sacerdotalis, nisi dispositio concepta sit verbis negativis, quibus nempe testator jubeat, nonnisi Sacerdotem esse præsentandum, vel saltem ita expressis, ut denotetur tempus, seu actus præsentationis, quo requiratur ordo Presbyteratus: *Rom. Capell.* 14 *April.* 1736. §. 5.

Ex perpetua mentione Sacerdotis quoad ipsum nominationis actum, ejusque prælationem, Capellania ut Sacerdotalis debet considerari: *Prænes. Capell.* 19. *Jun.* 1790. §. 5.

Præsertim si accessit observantia, quæ in statuenda Sacerdotali, vel Clericali Capellaniæ qualitate maximi facienda est: *Ibid.*

Desumitur Capellaniæ Sacerdotalis qualitas, ex verbis illis *sempre si conferisca detta Capellania ad un Prete Sacerdote*; quæ respiciunt ipsum collatoris actum: *Foroliv. Capel.* 25. *Jun.* 1791. §. 3.

Et id confirmatur, si facta semper fuerit nominatio Sacerdotum: *Ibid.*

Imo si intercessit dispensatio, quæ necessitatem supponit Sacerdotalis qualitatis: *Ibid.*

Sacerdotalis non est Capellania, quando Fundator nominationem Sacerdotis per verba negativa, puta *non admittatur, nisi Sacerdos fuerit*: *Ibid.* §. 5.

Nominatio Cognati sacerdotis in primum Capellanum præseferre non potest qualitatem Capellaniæ Sacerdotalis, hinc præsumi debet nominatum fuisse a testatore ex affectione potius, et sanguinis conjunctione, quam ad Sacerdotalem Capellaniæ qualitatem suadendam, erectum esse: *Ibid.* §. 5.

Capellania, in qua onus celebrandi Missas directe fuerit impositum Capellanis, et ipse Fundator, atque Patroni semper Sacerdotem nominaverint, est Sacerdotalis: *Ancon Capell.* 12. *Jun.* 1762. §. 6.

Qualitas Sacerdotalis Capellaniæ erui nequit ex onere Capellanis injuncto celebrandi Missas, aut ex præsentatione Sacerdotum a fundatore, et Patronis facta: *Ibid.* §. 8.

Quia onus celebrandi Missas, nisi ex Lege fundationis implendum sit a Capellano per se ipsum, non inducit qualitatem Sacerdotalem: *Ibid.*

Observantia cum præcesserit ex libera Patronorum voluntate, in exemplum adduci non potest: *Ibid.*

Cum onus celebrandi per se ipsum deficit, nunquam beneficium dicitur Sacerdotale, utcumque voluerit Fundator nominandum esse actu Sacerdotem, et ad ordinem Sacerdotii promotum: *Crem. Disp.* 2. *Decemb.* 1775. §. 4.

§. XIV.

Capellania quoad Titulum Ordinationis.

Capellania laicalis suam retinet naturam etiam collata in titulum patrimonii: *Senogal. Tax. Sem.* 6. *Dec.* 1794. §. 5.

Vetitum enim non est aliquem ad ordines promoveri eum Capellania laicali: *Ibid.*

Quum titulus patrimonii sit subsidiarius: *Ibid.*

Nonnulli putant onera sacrorum, quæ insunt Capellaniæ, non esse detrahenda pro constituenda congrua patrimonii sacri: *Amen. seu Inter Ordin.* 11. *Aug.* 1759 §. 2.

Titulus constitutus super Capellania, jam effecta litigiosa, præjudicare nequit vocatis, sed salva ordinato est actio petendi alimenta contra Archiepiscopum *Jan. Capell.* 11. *April,* 1761. §. 7.

Non est tributa facultas Capellanis sese promovendi ad titulum illarum Capellaniarum, quæ, dato onere applicationis Missarum etiam per alios celebrandarum, non sufficerent pro congrua Synodali: *Compost.* 12. *Jul.* 1760. §. 6.

Pro assequenda Capellania titulo sacræ ordinationis, purificari debet casus ætatis adultæ pro sacris ordinibus recipiendis requisitæ a S. Concilio Tridentino: *Jan. Capell.* 30. *Jan.* 1762. §. 5.

Et ille, qui Grammaticam, et Humaniores Litteras didicerit, capax non est, nisi perceperit etiam scientias pro eisdem sacris ordinibus necessarias: *Ibid.*

§. XV.

Capellania quoad Translationem.

Translatio Capellaniarum, dum opponitur voluntati testatoris, non aliter conceditur, quam ex justa, urgenti, et necessaria causa: *Arim. Transl. Oner. Miss.* 18. *Sept.* 1779. §. 9.

Quia præsumitur testatorem illas fundasse, aut in suffragium propriæ animæ, vel ex devotione erga aliquem sanctum, aut ex affectione erga aliquam Ecclesiam: *Ibid* §. 8.

Ubi apparet testatorem respexisse ad suffragium propriæ animæ, tunc facilius conceditur translatio Capellaniarum ad aliam Ecclesiam: *Ibid.* §. 7.

Sin autem celebratio Missarum demandata deprehendatur ex devotione erga aliquem sanctum, seu pro decore alicujus Ecclesiæ, tunc translatio denegatur: *Ibid.*

Nec quælibet causa admittitur; sed dumtaxat ea, quæ præcisam necessitatem inducat: *Ibid.* §. 6.

Vel ea, quæ oboritur ab obscura voluntate, vel quæ exequutioni dari nequit: *Ibid.*

Quo casu in interpretationem potius voluntatis, quam in absolutam commutationem resolvitur: *Ibid.*

Justa vero, et urgenti deficiente causa, et tertii præjudicio accedente, nusquam translationi fit locus: *Ibid.* §. 10.

Translatio Capellaniæ non admittitur, quoties tertio præjudicium inferri videtur, vel si non concurrat justa, et necessaria translationis causa: *Civit. Pleb.* 7. *Sept.* 1776. §. 5

Præsertim quando testator pro Missarum celebratione certam Ecclesiam, certumque Altare designavit, tunc difficilius conceditur: *Ibid.*

Urgente siquidem justa, et rationabili causa, locum esse commutationi voluntatis, præscripsit S. Concilium Tridentinum *Sess.* 22. *Cap.* 6. *de reform. Ibid.* §. 6.

Facilius, quando ad illius exequutionem assentiuntur ii, quorum interest, ne translatio fiat; nimirum illi, qui Missarum celebrationem amitterent, et Capellanus onere adjuvandi Parochum gravaretur: *Ibid.* §. 7.

Item: si accedat judicium Episcopi: *Ibid.*

Justa est causa illa, quæ respicit animarum curam, et Sacramentorum administrationem faciendam plurimis Parochianis incolis, qui longe distant ab Ecclesia Parochiali: *Ibid.* §. 8.

Itemque Parœciæ inopia, e cujus redditibus coadjutor in exercitium curæ animarum assumi nequit, est sufficens causa inducens necessitatem: *Ibid.* §. 9.

Denegari non debet translatio, quæ tendit in augmentum Divini Cultus, animarum que salutem: *Ibid.* §. 10.

Si Regulares renuant præstare patientiam pro implenda Missarum celebratione per Sacerdotem ab hæredibus designatum, tunc Capellaniæ translatio ad aliam Ecclesiam permittitur: *Rom. Celeb. Miss.* 12. *Jun.* 1773. §. 3.

Capellani *Vide Religio Militaris Ordinis Hierosolymitani* §. *II.*

§. I.

Capellanus in Genere.

Capellani nomen in simplici præsertim beneficio, convenit etiam Clerico: *Ferrar. Capel.* 7. *Jun.* 1788. §. 3.

Nam simplex celebrationis onus, Sacerdotalem non exigit qualitatem, nec personale Capellani ministerium: *Ibid.*

Ubi Sacerdos Capellanus appellatur, cui onus est celebrandi, de Sacerdote saltem intelligitur habitu: *Ibid.* §. 2.

Ad differentiam casus, qui respiciat præsentationis, institutionis, vel collationis actum, nam tunc de Sacerdote etiam accipitur actuali: *Ibid.*

Capellani ad servitium Chori in Ecclesiis Cathedralibus deputati, quos jura vocant *Assisios*, beneficium Ecclesiasticum habere dicuntur, & sunt Ecclesiæ intitulati: *Firm. Erect. Mens.* 10. *Febr.* 1770. §. 11.

Capellani hujusmodi alii vocantur Mansionarii, alii Beneficiati, vel Capellani, aut Portionarii: *Ibid.*

Capellani non sunt de gremio Capituli, nec appellatione Capituli comprehenduntur: *Firm. Vac. in cap.* 21. *Aug.* 1734. §. 6.

§. II.

Capellanus quoad Applicationem Missarum.

Capellaniis perpetuis injuncta est applicatio sacrorum suapte natura; etsi de sola celebratione Missarum Lex data fuerit: *Regin.* 13. *Jul.* 1765. § 13.

Nisi adsit contraria mens testatoris, aut conjecturæ urgentes, puta commodum populi, vel monialium; *Ibid.* §. 14.

Aut clara distinctione testator usus sit, quæ facit ea ipsa discriminata, ac discreta loquendi ratio: *Ibid.*

Onus orandi in Missa pro anima testato-

ris, diversum est ab applicatione Sacrificii, cum sit distinctum verbum juxta sui propriam, & nativam significationem: *Ib.* §. 15.

Inspecta tenuitate dotis assignata in Capellaniæ erectione, non est verosimile, quod Capellano injunctum sit onus applicandi Missam quotidianam: *S. Miniat. Appl. Mis. Quot.* 20. *Nov.* 1734. §. 7.

Capellanus non tenetur applicare Missam pro anima Fundatoris, argumento ducto a designatione horæ, et Ecclesiæ illarum celebrationis; ita ut contemplata videatur potius commoditas populi, et Ecclesiæ cultus, ac honorificentia, quam suffragium ipsius fundatoris: *Compost.* 12. *Jul.* 1760. §. 5.

Hinc sufficit sola præsentia, et celebratio in hora, et Ecclesia designatia, cum facultate applicandi Missam pro aliis: *Ibid.*

Injuncta celebratione, censetur quoque indicta applicatio, nisi expresse hæc arbitrio Capellani fuerit relicta: *Triden. Appl.* 27. *Febr.* 1768. § 8.

Ideo deficiente in fundatione expressa exemptione ab applicatione, ad hanc applicationem Capellanus tenetur: *Ibid.*

Inverosimile est, congruum Capellano datum fuisse stipendium, et tamen sola celebratione absque applicatione fuisse gravatum: *Ibid.* §. 9.

Extranea regula est, si voluisset applicationem testator, expressisset; quum applicatio sit effectus consecutivus celebrationis: *Ibid.* §. 10.

Sed magis est spectanda regula 45. *Juris in 6. in obscuris inspiclendum esse, quod est verosimilius*: *Ibid.*

Verosimiliter autem fundatorum voluntati magis consonum est, præscriptam celebrationem missarum secum ferre applicationem in eorumdem commodum, nisi contrariam ipsi voluntatem patefecerint: *Ibid.*

Nefas est, eam legem in institutione adjectam impugnare, cum qua Capellaniam habet, eamdemque individuam institutionem in parte proficua et utili suscipere, in odiosis vero rejicere: *Ibid.* §. 11.

§. III.

Capellanus quoad Celebrationem Missarum.

Capellania, est onus celebrandi Missam in aliqua Ecclesia, seu Capella: *Recin. Capel.* 27. *Aug.* 1791. § 3.

Indefinite instituta declaratur ab altera, cum onere Missarum, ob relativa præsertim verba *come appresso*: *Ibid.*

Missarum contra designatio quoad unam Capellaniam, discretivam inducit quoad alteram, in qua non sunt expressæ: *Ibid.* §. 4.

Ea tamen in dubio capienda interpretatio, quæ magis faveat intentioni Fundatoris: *Ibid* §. 3.

Capellania relicta in patrimonium sacrum absque expresso Missarum onere, gravari nequit Missa quotidiana; sed locus est arbitrio in statuenda illius celebratione: *Ibid.* §. 4.

Augeri non debet numerus Missarum, ob auctos reditus ex industria Capellani; nisi testator celebrari jusserit Missas cum mensura ad proventus; neque augeri debet, ubi testator taxative designavit per dictionem tantum: *Spol. Cap.* 26. *Nov.* 1796. §. 6. 7. *et* 9.

Capellanus celebrare omnino tenetur Missam quotidianam, de qua pacto convenit: *Castel. Capel.* 19. *Dec.* 1795. §. 5.

Maxime si aliquamdiu exequutus fuerit contractum: *Ibid.*

Atque ex hujusmodi exequutione, par oneri præsumitur emolumentum: *Ibid.*

Qui potest celebrare per alium, si infirmetur, tenetur hoc onus implere, & alteri eleemosynam dare, ut celebret: *In Disc. Secr.* § *III.* 8. *Aug.* 1722. *Num.* 4.

Capellanus, cui a testatore fuit onus impositum, ut quotidie per se ipsum celebraret, celebrationem autem nonnullis mensibus causa infirmitatis omiserat, est obligatus ad curandam celebrationem Missarum, quas non celebravit tempore infirmitatis: *Ibid.* §. 5.

Sunt, qui distinquunt inter longam infirmitatem, & brevem, ita ut primo casu non tenetur per alium satisfacere, secus autem in secundo: *Ibid.*

Capellanus infirmus, eatenus non tenetur alium substituere in celebratione Missarum sibi incumbentium, quatenus onus habet celebrandi per se ipsum: *Mediol. seu Laud.* 23. *Aug.* 1760. §. 3.

Et quatenus infirmitas longo tempore non sit duratura: *Ibid.*

Capellanus de jure absolvitur in casu infirmitatis, ab obligatione Missarum: *Seguf. Red. Miss.* 26. *Mart.* 1791. §. 8.

Et abstinere quandoque valet ex honestate vel devotione a sacrificio; semel scilicet in hebdomada: *Ibid.*

Quamvis illis diebus vacationis applicare nequeat pro se ipso, vel aliis accepto stipendio: *Ibid.*

Quum testator favorem Capellanorum contemplaverit, latius accipienda est Oppidi designatio quoad Missæ celebrationem: *Firm.* 8. *Aug.* 1789. §. 2.

Unusquisque Capellanus quotidiana Missæ celebratione gravatus, ex benigna quadam juris dispositione, semel in hebdomada ab illa vacare potest, nisi id ei fuerit in Capellaniæ fundatione expresse prohibitum: *Casert. Capel.* 23. *Nov.* 1737. §. 4.

Vacationes a celebratione Missarum ex causa infirmitatis, ad decem dies limitantur, et obligatio Capellani sumenda est non in abstracto, sed juxta legem fundationis: *Mediol. Cit.* §. 3.

Sacrum Capellanus infirmus non tenetur celebrare: *Civit. Pleb. Visit. SS. L L.* 27. *Aug.* 1791. §. 2.

Supplere tamen debet per alium, si infirmitas sit diuturna: *Ibid.* §. 4.

Alii brevem censent infirmitatem dierum octo aut decem: alii unius mensis: alii dierum quindecim juxta sententiam S. Congr. Concilii: *Ibid.*

Si vero fundator excepit casum impedimenti relative ad celebrationem Missarum, tunc non tenetur supplere per alium: *Ibid.* §. 2.

§. IV.

Capellanus Curatus.

Cura actualis exerceri potest etiam a Capellanis amovibilibus, quando cura habitualis est penes Capitulum: *Alip. Cur.* 15. *Jan.* 1726. §. 2.

Nullo jure cautum est, ut congrua alimentatio Capellanis servetur, quæ tantum Beneficiis curam animarum habentibus reservanda est: *Viter. Cons.* 4. *Agril.* 1767. §. 5.

Capellanus Curatus Ecclesiæ Filialis, non potest jure proprio infantes baptizare, matrimoniis assistere, Cadavera tumulare, aliasque functiones exercere; *Mont. Alt. Rem. Capel. & Jur. Par.* 22. *Maii* 1762. § 6.

Quia ille curam exercens Vicario nomine Parochi, eas solum habet facultates, quæ a Parocho conceduntur: *Ibid.*

Capellano curato Ordinis Hierosolymitani, licet Sacramenta administrare degentibus intra septa Commendæ pro illius servitio: *Const. Jur. Par. & Exem.* 25. *Septemb.* 1762. §. 4.

Quia illi plena gaudent exemptione a potestate ordinaria: *Ibid.*

Quoties tot Parocho reditus non suppetunt, ut Capellano stipendium possit præstare, tenetur communitas Capellano stipen-

dium suppeditare: *Com. Dism.* 22. *Aug.* 1750. §. 6.

Quum præstatio debita Capellano Curato ab Incolis non fit decima, sed demandata in Bulla erectionis pro partiali ejusdem stipendio, considerari non possunt termini Decimarum, & Redecimarum: *Firm.* 17. *Aug.* 1776. §. 9.

Et agnito onere, ac vigente consuetudine dictæ præstationis, imposterum quoque Incolæ tenentur eam servare: *Ibid.* §. 10.

Cum vix ad congruam vitæ Capellani conservationem sufficiant reditus assignati, nihil ergo est per ipsum erogandum in restaurationem, & reædificationem Ecclesiæ, ædiumque adnexarum, ne sine alimentis deservire cogatur: *Ibid.* §. 12.

Stipendium assignatum Capellanis Curatis, in erectione Collegiatæ augeri non debet: *Asis. Stip.* 17. *Sept.* 1796. §. 5.

Ubi vero ex gravi causa augendum est, ab eo præstandum venit augmentum, a quo debetur stipendium; vel ab eo, qui sentit Capellanorum commodum: *Ibid.* §. 6. *et* 7.

Pro causa haud nova sed antiqua, constituendi non sunt Capellani Curati in Ecclesiis Capitulo filialibus, quibus opus non esse, duorum ferme seculorum experientia comprobavit: *Vic. Par. de Llufs.* 23. *Aug* 1760. §. 2.

Novos Capellanos constituere non oportet in Ecclesiis Capitulo filialibus, quando Locorum distantia, & asperitas viarum, non grave incommodum rusticis hominibus afferunt: *Ibid.*

Pro impetranda deputatione Coadjutorum, ante oculos poni debet distantia Locorum cum asperitate viæ, quodque Parochiæ Incolis sine magno incommodo non pateat accessus ad majorem Ecclesiam, quo casu locus esset dismembrationi, & novæ Parochiæ erectioni: *Ibid.* §. 3.

Multo magis jure postulatur Deputatio Capellani Coadjutoris in Oratoriis, vel Ecclesiis Filialibus, qui munera Parochialia exerceat, cum ad hunc effectum sufficeret etiam sola Populi affluentia: *Ibid*

Si populus distet ab Ecclesia Parochiali, S. Congr. Episc. & Regul. solet concedere ejus Capellano facultatem baptisandi, & administrandi etiam tempore Paschalis Ecclesiastica Sacramenta, necnon publicandi, & assistendi matrimoniis, & cadavera tumulandi, dummodo Capellanus quolibet mense transmittat nomina defunctorum, baptizatorum, & matrimoniorum Parocho, qui solus Libros, in quibus hæc adnotantur, retineat: *Albin. Cur. An. & Funct.* 29. *Jul.* 1752. §. 2.

Capellanis auxiliaribus in exercitio curæ animarum, nulla debetur congrua, sed stipendium tantum, seu salarium ab initio eis constitutum. *Carpen.* 15. *Sept.* 1781. §. 8.

Quod semel eis placitum est, nec augeri imposterum, nec novum constitui debet, nisi probetur originaria ejusdem insufficientia, aut subsequuta imminutio: *Ibid.*

Juste remotus est Capellanus ab Episcopo, cum ille tenetur curæ animarum providere de idoneis Pastoribus: *Ascul.* 24. *Jul.* 1762. §. 4.

Posita in eadem Ecclesia Parochiali præexistentia alterius Rectoris, Capellani superadditi nequeunt censeri Parochi, sed simplices Coadjutores Parochi, seu Præpositi: *Rip. Tur. Par.* 20. *Nov.* 1761 §. 7.

Ideo nihil valet exceptio illorum provisionis per Concursum, cum hic haberi possit etiam pro beneficiis non curatis: *Ibid.*

Et Capellani prædicti debent exercere curam animarum cumulative, & dependenter ab eodem Præposito, & ad ejus nutum: *Ibid.*

Et quoad eorum præsentiam matrimoniis

incundis præstandam, præsumendum est eam peregisse de licentia Præpositi: *Ibid.* §. 8.

Necnon retentio Librorum Parochialium, ac participatio emolumentorum, spectat de jure ad solum Parochum: *Ibid.*

Repugnat in jure, ut in pluribus in solidum resideat cura per modum Collegii, a quo repræsentetur formalis Persona Rectoris, seu Parochi: *Ibid.* §. 9.

§. V.

Capellanus quoad Fructus, & Eleemosynam.

In manutentionem Capellani censetur Missarum eleemosyna principaliter assignata: *Sutr. Capel.* 18. *April.* 1755. §. 11.

Assignatio facta demonstrative Capellano pascuorum reditus, illius augmentum in commodum Capellani recidit: *Spolet.* 23. *Jan.* 1790. §. 4.

Qui ob injustam patronorum contradictionem non obtinuit Capellaniam, consequi debet illius fructus ab initio: *Ripan. Capel* 16. *April.* 1791. §. 8.

Sed Fructuum contra perceptio sequela est possessionis: *Ibid.*

Ideoque percepti ante possessionem applicari potius debent Capellaniæ, in augmentum ejus dotis: *Ibid.*

Augere non debet hæres stipendium Capellani præfinitum per rem judicatam: *Faven. Capel.* 21. *Jun.* 1794. §. 2.

Tenetur tamen, ubi indefinitam obligationem habet ex testamento manutenendi Capellanum, & pares sunt reditus hæreditatis supplemento stipendii: *Ibid.* §. 3.

Adigi debet Capellanus ad fructuum restitutionem a die vacationis beneficii, utpote quia injuste illos, & mala fide perceperit: *Reat. Capell.* 14. *Maii* 1774. §. 5.

Fructus ab initio vacationis Capellaniæ, sunt Capellano restituendi a patrono, qui percepit sine jure, mala fide, & cum certa scientia eorum pertinentiæ ad Capellanum: *Baln.* 8. *Julii* 1775. §. 11.

Capellanus nec jure petere, nec assequi potest Capellaniæ fructus præteriti temporis, quo ipse non erat Capellanus, nec impleverat onera Capellaniæ, sed erat simplex, & mere laicus: *Balgeog.* 7. *Septem.* 1776. §. 4.

Fortius in exclusionem patroni, qui illos percepit, implevitque onera Capellaniæ usque ad diem nominationis factæ: *Ibid.*

Stipendium Capellaniarum unicuique Capellano debetur a die obitus testatoris, quia ab illa die erant erigendæ Capellaniæ, & quia de fructibus, & de sorte eadem ratio viget: *Rom. Capell. & Leg. Pii.* 30. *Aug.* 1777. §. 9.

Præcisive accedente bona vel mala fide stipendia quamvis præterita debentur, quando petuntur uti sors, & jura dominii: *Ibid.* §. 10.

Iniquum videri potest, atque a mente fundatorum alienum, eam redituum partem, quæ conservationi Capellani destinata est integre, in eleemosynam sacrorum convertere, nilque relinquere pro Beneficiato in congruentiam onerum eidem incumbentium, & præsertim diuturnæ obligationis recitationis officii: *Sars. Un.* 8. *Julii* 1786. §. 10.

§. VI.

Capellanus quoad Jura, & Potestatem.

Quando Capellani legitimam societatem, seu legitimum corpus conficiunt, iis non vetat lex, ut ad exemplum reipublicæ, communi nomine agant: *Aux.* 21. *Jun.* 1766. §. 14.

Indubii juris est, licere Capellano occasione expositionis SSmi Sacramenti, populo benedicere, cum hæc benedictio de juribus parochialibus sit: *Fav. Fun.* 3. *Apr.* 1773. §. 3.

Capellanus nullo modo potuit facto suo

patronis præjudicium inferre: *Rom. Port. Capel. 16. Jan. 1768 §. 15.*

Quia certum est, Procuratorem nullum mandanti posse præjudicium inferre: *Ibid.*

Maximum intercedit discrimen inter Canonicos, et simplices Capellanos, quum hi habeantur veluti ministri Canonicorum, nec partem ullam habeant in Capitulo: *Vig. Inf. 4. Jun. 1768. §. 4.*

Idcirco S. Congr. Concilii decreta, quæ decori consulunt Capituli, nullomodo trahi possunt ad Capellanos sub eorum dispositione non comprehensos: *Ibid.*

Quia Capellani non sunt de gremio Capituli, nec appellatione Capituli comprehenduntur: *Firm. Voc. 21 Aug. 1734. § 6.*

§. VII.

Capellanus quoad Onera in genere.

De oneribus novis injunctis post primam erectionem alicujus Capellaniæ, Canonistæ tractant: *Flor. 18. Maii 1765. § 12.*

Nova onera, præter contenta in litteris Fundationum, Capellanis non debent imponi: *Urbev. 15. Mart. 1777. §. 4.*

Capellanus in Capellaniis habitu Sacerdotalibus, debet promoveri ad Sacerdotium infra annum: *Ferrar. Capel. 7. Jun. 1788. §. 6.*

Episcopus consensum præstare nequit impositioni novorum onerum Capellaniis suæ liberæ collationis, in præjudicium suorum successorum: *Vigil. Serv. Chor. 23. Aug. 1760. § 6.*

Absonum est, onus in erectione adjectum, a S. Congr. Concilii approbatum, et fere datum per seculum exequutioni, modo ab hodierno Capellano impugnari, qui Capellaniam cum eo onere accepit: *S. Sever. Eleem. 26 Nov. 1768. §. 5.*

Omnes Capellani ex juris dispositione tenentur ad utensilium solutionem, etiamsi sacrarium dives sit: *Viter. Capel. 19. Sept. 1767. §. 4.*

Verba, quoad Capellanos prolata, *purche abbiano l'autorita di confessare*, obligationem inducunt excipiendi confessiones: *Sutr. Capel. 18. April. 1795. §. 13.*

Si alii ad Capellaniam primario vocati, et sacros ordines suscipere, et onera per se ipsos implere teneutur, id ipsum quoque trium familiarum vocatarum Clerici exequi debent: *Firm. Capel. 12. Mart. 1774. §. 5.*

Omnes Capellani tenentur assumere indispensabiliter Sacerdotium, sine quo personali obligationi Missarum satisfacere non valent: *Ibid. §. 6.*

Si S. Congr. Concilii compertum habuisset juspatronatus, certe Capellano haud imposuisset onus adjuvandi Parochum, Patronis inferens præjudicium, a quo S. Congr. nimis abhorret: *Rom. seu Port. Capel. 16 Jan. 1768. §. 8.*

Onus a testatore impositum Capellano bortativis verbis, impleri debet veluti ex præcepto: *Senogal. Capel. 20. April. 1793. §. 5.*

Licet censeatur relinqui libero arbitrio, quod committitur alicujus voluntati: *Ib. §. 4.*

Per assumptam obligationem explendi onera Capellaniæ, ad omne id tenetur Capellanus, quod in scriptura per ipsum subscripta continetur: *Ibid §. 6.*

Si vero aliquod onus ex contraria opinione neglexit, odiosa pœna caducitatis excusatur: *Ibid.*

§. VIII.

Capellanus quoad Residentiam, et quando teneatur celebrare per se ipsum.

Nulla de jure requiritur personalis residentia, et nullum onerum implementum per se ipsum, quoties res est de Capellania pure, et simpliciter laicali, et prorsus exempta a quavis Ordinarii jurisdictione: *Hort. 2. Dec. 1775. §. 4.*

Et'amfi in Beneficiis, et Capellaniis laicalibus quoque ex lege fundationis inhærere posfit præcifa refidendi necefsitas: *Ibid.* § 5

Tamen cum teftator nullam non refidentibus impofuerit pœnam privationis Capellaniæ, hinc refidentia non intelligitur præcifa fed tantum caufativa: *Ibid.*

Refidentia hæc caufativa nedum incompatibilitatem beneficiorum excludit: *Ibid.*

Nec impedit, quominus Capellanus per alium impleat onera Capellaniæ: *Ibid.*

Quamvis verba fundatoris fuerint in perfonam Capellani directa, nifi teftator dixerit, quod Capellani per fe ipfos celebrare teneantur: *Ibid.* §. 5.

Fortius, fi teftator exprefserat in cafu legitimi impedimenti vel abfentiæ, vel infirmitatis, pofse per alium fupplere: *Ibid* §. 6.

Capellanus celebrans per alium facerdotem, implere dicitur onera Capellaniæ tanquam unice Sacerdotalis: *Comac. Capel.* 3. *Febr.* 1776. §. 3.

Maxime quia Capellano non celebranti per fe ipfum, nulla fuit impofita privationis Capellaniæ pœna; fine qua refidentiæ onus non inducitur: *Ibid.* §. 4.

Quinimo etiamfi pœna privmationis adjecta fuifset per verba affirmativa, adhuc tamen inflicta cenferi deberet tantum in cafu, quo Capellanus neque per fe, neque per alium celebraret: *Ibid.*

Onus refidentiæ non infertur ex fimplici demandata celebratione Mifsarum, quod onus eft ex exprefsis, non ex tacito defumendum: *Ibid.* §. 7.

Infertur vero in cafu, quo teftator mandaverat Capellanum celebrare debere perfonaliter: *Ibid.* §. 8.

Non videtur præfeferre claram, et perfpicuam legem Capellanus celebrandi per fe ipfum, uti necefse eft, fi interdicta fatisfactio per alium affirmetur: *Æfina.* 26. *Nov.* 1785. §. 7.

Idque etiamfi perfonalis afsiftentia functionibus aliis indicta fit: *Ibid.*

Et ratio eft, quia cum fint onera feparabilia, eo quod unum fit perfonale, non fequitur, quod etiam alterum fit tale: *Ibid.*

Perfonale cenfetur onus celebrandi per fe ipfum facra hifce verbis conceptum. *Il Canonico pro tempore fia tenuto, ed obligato celebrare le Mefse*; *Pren. Canon.* 16. *Jun.* 1787. §. 7.

Teftatores dum voluerunt implementum onerum per alium, exprefse dixerunt; in reliquis cafibus, in quibus idem non dixerunt, noluifse cenfentur: *Ibid.* §. 8.

Ob refidentialem beneficii qualitatem celebratio *per fe ipfum* a Capellano implenda eft: *Cervien.* 14 *Maii* 1788. §. 8.

Dummodo exprefsum fit in teftamento onus celebrandi per fe ipfum: *Ibid.*

Quia non defunt Doctores, qui in beneficiis etiam refidentialibus facultatem tribuunt celebrandi per alium: *Ibid.*

Bene hæc componuntur, ut Capellanus debeat efse Sacerdos, et nihilominus Mifsas celebrare pofsit per fubftitutum: *Ferrar. Capel.* 7. *Jun.* 1788. §. 5.

Præcepto exprefso deficiente celebrandi per ipfum, per alium celebrari poteft: *Terrac. feu Priv. Capell.* 18. *Jul.* 1789. §. 4.

In fimplicibus Capellaniis nunquam cenfetur inefse onus refidentiæ, nifi fundator eam perfpicue imperaverit: *Perus. Capel. Chor.* 20. *Jan.* 1770. §. 4.

Demandata a Fundatoribus celebratione Mifsarum absque ulla perfonali celebrantis nota, per alium expleri facra pofsunt: *Trid.* 20. *Sept* 1788. §. 7.

Sepofita lege fundationis celebrandi per fe ipfum, Capellanus poteft alium pro cele-

bratione Misſarum ſubſtituere: *Jan. Capell.* 11. *April.* 1761. §. 8.

Ex lege impoſita celebrandi per alium, quatenus infirmitate aliqua detineretur, arguitur, ut ſepoſito caſu infirmitatis, vel alterius impedimenti, celebrationem Miſsarum per ſemetipſum facere teneatur: *Com.* 10. *Mart.* 1770. §. 6.

Quando Capellania reſidentiam præciſam in loco requirit, apparet id ex onere injuncto celebrandi per ſeipſum: *Cametin.* 21. *Jun.* 1766. §. 8.

Et ex privationis pœna, in caſu omiſsæ per ſeipſum celebrationis: *Ibid.*

Qua de cauſa, neſas eſt hanc voluntatem evertere: *Ibid.*

Ad inducendum onus celebrandi per ſe ipſum, neceſse non eſt, ut in fundatione cautum ſit id verbis expreſsis, ſed ſatis eſt, id colligi poſse ex æquipollentibus: *Novar.* 14. *Maii* 1768. §. 17.

Hinc excluditur, quoties a fundatione abeſsent verba, quæ ſaltem æquipollenter perſonale hujusmodi onus præſeferant: *Ibid.* §. 22.

Quum nulla præſcribuntur onera perſonaliter implenda per Capellanum, tunc is non tenetur ad reſidentiam, ſed poteſt onera explere per ſubſtitutum: *Aux.* 17. *Januar.* 1761. §. 9.

In Capellaniis Miſsarum celebratione gravatis, niſi verba diſponentis ſint adeo ſtricta, ut imponant expreſe Capellano onus celebrandi per ſeipſum, facultas implendi per alium nunquam adempta cenſetur: *Civit. Cap. Celeb. Miſſ.* 4. *Aug.* 1736. §. 5.

Teſtator, dum ille expreſse poteſtatem fecit celebrandi per alium in caſu abſentiæ, ſatis aperte oſtendit, mentem ſuam fuiſse, ut eo caſu ceſsante, per ſeipſum celebrare teneatur: *Ibid.* §. 6.

Capellanus Miſsas per ſeipſum celebrare non adſtringitur, niſi a teſtatore expreſse id cautum fuerit: *Jan. Capel.* 14. *April.* 1736. §. 6.

Si ex verbis teſtatoris colligi poſsit, ipſum voluiſse, ut Capellani Miſsas per ſeipſos celebrare teneantur, illi non poſsunt huic oneri per alios ſatisfacere: *Ibid.* §. 7.

Capellanus, cui incumbit onus Miſsas per ſeipſum celebrandi, ſi aliquando ægrotet, non tenetur miſsas per alium Presbyterum celebrari facere: *Laud. Capel.* 23. *Auguſt.* 1738. §. 12.

Capellani quantumvis gravati onere miſsarum per ſeipſos celebrandi, obſtringuntur earum celebrationem per alium ſupplere, ſi infirmitas, aut aliud impedimentum legitimum ultra decem, aut ad ſummum quindecim dies protrahatur: *Ibid.*

Capellania mere laicalis, non expoſcit perſonalem reſidentiam, nec implementum onerum per ſeipſum, niſi id clare, aperteque ex fundatorum voluntate reſultet: *Aux. Ind.* 4. *Jun.* 1768. §. 8.

Neque onus reſidentiæ erui poteſt ex injuncta celebratione trium Sacrorum, ſi nullibi impedimentum eorumdem per ſeipſos fuerit præſcriptum, nec per alios impleri vetitum: *Ibid.* §. 6.

Tantoque minus ex injuncto onere recitandi quolibet die Divinum Officium, cum in hisce Capellaniis, ſeu officiaturis, deficiente expreſsa lege fundationis, ex eo tantum inducatur reſidentia impropria, & cauſativa inducens ſolum omiſsionem emolumentorum, & diſtributionum, non vero propria, & præciſa ſub pœna privationis: *Ib.*

Quum deeſt in teſtamento, & in inſtrumento fundationis lex celebrandi per ſeipſum, per alium ſatisfieri poteſt: *Rom. Capel.* 13. *Jul.* 1789. §. 9.

Et plurimum confert conſuetudo ad interpetrandam fundationis voluntatem: *Ibid.*

Onus celebrandi in una Ecclesia, *e non altove* injunctum, est ad augendum in ea Missarum numerum, & ad designandum personale Capellanorum ministerium: *Ibid.*

Neque hoc inducitur ex onere residendi: *Ibid.*

Neque ex sola facultate celebrandi per alium, in casu infirmitatis: *Ibid.*

Sed simul sumenda sunt personalitatis argumenta: *Ibid.*

Et casus exceptus celebrationis per alium, firmat regulam in contrarium: *Ibid.*

Excluditur præcisa residentia ex facultate data Capellanis celebrandi per alium, & patrono nominandi Clericum minorum Ordinum: *Lucen.* 1. *Febr.* 1766. §. 7.

De jure, exceptis Canonicatibus, & beneficiis curatis, de omnibus aliis fundationibus, quodcumque servitium requirant, nonnisi *causativa residentia* intelligitur: *Ibid.* §. 8.

Nec officit, quod Capellania sit in Cathedrali Ecclesia fundata: *Ibid.* §. 9.

Nam ex Concilii præscripto etiam in Cathedralibus unice hanc *præcisam residentiam* habent, quæ beneficia ad certum determinatum numerum redacta sunt, & collegium, seu Capitulum constituunt, non autem cetera, licet *improprie, & abusive Canonicatus, aut Mansionariæ* vocentur: *Ibid.*

Nec obstat, quod pœna privationis expresse injuncta fuerit Capellanis: *Ib.* §. 10.

Quum odiosa hæc privatio ad alios casus extendi de jure non possit: *Ibid.*

Ex onere celebrandi per seipsum, assistendi Divinis Officiis, personalis desumitur residentia: *Pappien.* 19. *Febr.* 1791. §. 3.

Pœna privationis, per verba affirmativa non inducit obligationem residendi, & inflicta censetur in casu, quo neque per se, neque per alium Capellanus celebrat: *Ibid.* §. 4.

Præsertim si in Litteris Apostolicis nuncupata fuerit Capellania una ex tribus residentiam personalem non requirentibus: *Ibid.*

Cum non fuerit statutum, ut Capellanus celebret per seipsum; huic oneri stricte satisfacere potest per alium: *Aquil. Cape'.* 1. *Maii* 1733. §. 3.

Quamquam ex conjecturis constet aliam fuisse mentem fundatoris: *Ibid.*

In casu, quo a testatore imposita Capellano fuisset lex, ut auxiliarem operam præstaret Parocho, ac ut in Divinis Officiis inserviret Ecclesiæ, dubitari valde potest, indictam etiam esse legem residendi: *Ibid.* §. 5.

Sacra Rota quamvis fundator constituisset Capellanum debere Divinis Officiis in Choro inservire, & Missæ Sacrificium facere in certo Altari, nec non inhabitare domum assignatam, ad stipem pauperibus largiendam, nihilominus determinavit non requiri personalem residentiam: *Ibid.* §. 8.

Communiter receptum est, legem Capellano impositam præstandi auxiliarem operam Parocho in exercitio curæ animarum, atque in Sacramentorum administratione secumferre onus præcisæ, ac personalis residentiæ: *Sign Capel* 15. *Dec.* 1736. §. 5.

Sola fundatoris voluntas spectanda est ad dignoscendum, utrum onera Capellanis injuncta, sint per seipsos Capellanos implenda: *Firm. Capel.* 12. *Mart.* 1774. §. 5.

Si facultas concessa sit in certis casibus implendi per alium, hujusmodi facultas in aliis circumstantiis vetita est; *Ibid.* §. 6.

Si Clerico contemplato a testatore injunctum est onus assumendi Sacerdotium statim ac per ætatem potuerit, & onera per seipsum implere, id a fortiori aliis non contemplatis præscriptum fuisse dijudicari debet: *Ibid.* §. 7.

Cum expresse deficit præceptum Capellanis injunctum, jure possunt per alios Sacer-

dotes Missarum celebrationi, aliisque oneribus satisfacere: *Ibid.* §. 11.

Vix hodie in Tribunalibus admittitur, ut Sacerdos teneatur celebrare per seipsum, nisi claris, & rotundis literis fundator dicat, eum debere celebrare per seipsum, non enim sufficit, ut dicat, eum debere esse Presbyterum, eum debere residere, eum debere celebrare, quum hæc omnia dicantur compatibilia cum facultate celebrandi per alium: *In Discur. Secr.* 8. *Aug.* 1722. §. *Ill. num.* 4.

Obligatus ad celebrandum per seipsum, non tenetur tempore infirmitatis, vel alterius justi impedimenti onus explere per alium: *Ibid.* §. 5. & 8.

A valore Beneficii non sunt deducenda onera Missarum, quando Beneficiatus tenetur celebrare per seipsum: *Ibid.* §. *ult.*

Ex hoc sequitur, ut detrahantur onera Missarum, quando Beneficiatus potest celebrare per alium: *Ibid*

Possessores Capellaniarum, de generali totius Orbis consuetudine, minime tenentur ad residentiam: *Aux.* 17. *Jan.* 1761. §. 8.

Capellanus celebrare nequit per alium, ubi demandata est celebratio *per se*, & *non per alium*: *Rom. Capel.* 26. *Nov.* 1796. §. 4.

Quæ clausula aufert facultatem substituendi; & satis est tantum clausula per se: *Ib.*

Maxime, si eam testator *discretive* non adhibuit in institutione alterius Capellaniæ: *Ib*

Capellanus infirmus celebrare non tenetur per alium, si infirmitas sit brevis, secus si diuturna: *Ibid.* §. 6.

Alii brevem censent infirmitatem dierum octo, aut decem, alii eam extendunt ad mensem; & alii restringunt ad dies quindecim: *Ibid.*

§. IX.

Capellanus quoad Servitium Chori.

Redituum tenuitas non patitur, ut Capellano adjiciatur onus diuturni servitii, cui paria non sunt emolumenta Capellaniæ, illudque proinde juxta consentaneam emolumenti quantitatem est moderandum: *Pertes. Capel. Chor.* 20. *Jan* 1770. §. 5.

Diminutio vero servitii Chori a Capellano postulata, si aperte adversatur menti testatoris, omnino est neganda: *Ibid.* §. 6.

Præsertim si Capellanus electus cum Capitulo convenit, promisitque onera Capellaniæ implere, unde arguitur, ex sola unius partis voluntate recedi non posse ab iis, quæ mutuo consensu statuta sunt: *Ibid.* §. 7.

Dum ex Capellanorum absentia nullum detrimentum divinus cultus patitur, modificationi servitii quotidiani accedente etiam verosimili fundatoris mente, est indulgendum: *Alex.* 19. *Sept.* 1767. §. 5.

§. X.

Capellanus quoad Vacationes.

Longiores Vacationes non sunt Capellano concedendæ ex dispositione juris, quam, quæ ex Fundatoris expressa voluntate evincuntur: *Med. seu Laud.* 23. *Aug.* 1760. §. 2.

§. XI.

Capellanus seu Vicarius Exercitus.

Capellanus Castrensis si non habet specialem facultatem a Sede Apostolica, vel expressam licentiam ab Ordinario, non potest assistere, seu interesse matrimoniis, quæ contrahuntur a militibus, sive hi degant in Præsidiis, sive in Castris, & Stationibus hybernis, aut æstivis, seu etiam sint positi in actuali expeditione: *Iadr.* 24. *Aug.* 1720. *in Barch. Matrim.* 5. *Jun.* 1723. §. 1. & 3. *in ead.* 20. *Nov. eod an.*

Capellani Castrenses citra facultatem Sedis Apostolicæ, aut Parochi, vel Ordinarii licentiam, matrimoniis interesse nequeunt: *Jant. Matr.* 16. *Nov.* 1720. §. 6.

Militum in aliquo præsidio degentium Ca-

pellani confessiones excipere non possunt, nisi vel habeant speciale Apostolicum Privilegium, vel Approbationem Ordinarii, in cujus Diœcesi existunt: *Viter. Visi. Sacr. Lim.* 22. *Nov.* 1721. §. 4.

Clemens XI. Nuntio Apostolico concessit, ut pro exercitibus, qui tunc in Germania consistebant, aut inde ad alias Regiones, Provincias, & Regna, & etiam in Italiam, & Insulas adjacentes expedirentur, Capellano majori exercituum dari possit facultas, ut ab ipso vel aliis Sacerdotibus, ab aliquo Ordinario approbatis, & ab eodem Capellano majori subdelegandis, administrarentur sacramenta, & plura alia peragerentur: *Mechlin.* 17. *Jan.* 1722. §. *ult.*

Capellanus deputatus tantum intelligitur pro iis sacramentis, quæ administrari consueverunt a simplicibus Parochis, & quidem pro tempore, quo exercitus est in actuali expeditione: secus autem quando Milites in stationibus degunt, & Præsidiis: *Barchin. Matrim.* 20. *Nov.* 1710. §. 3.

In Hispaniis vigebat opinio, quod Capellani Exercitus assistere non possent Matrimoniis Militum, vigore Brevis Innocentii Papæ X. *Ibid.* §. *ult.*

Capellani Exercitus quamvis ex Apostolico Diplomate præditi facultate administrandi sacramenta Militaribus personis, adeoque subrogati in locum Parochi, non videntur posse assistere Matrimoniis, dum Milites ea ineuntes non sunt in actuali expeditione, sed morantur in castris, aut in hybernis stationibus, vel arcibus, & præsidiis, nisi & hoc peculiariter concessum a Sede Apostolica fuerit: *Neapol. Matrim.* 29. *August.* 1733. §. 4.

A Benedicto XIII. Pont. Max. facultates tributæ Capellano majori Exercituum Cæsareorum, vel aliis Sacerdotibus ab eo subdelegatis, exercendæ sunt dumtaxat erga Milites, aliasque utriusque sexus personas, ad dictos Exercitus pertinentes, hinc intellectis etiam copiis auxiliaribus, quomodolibet spectatis: *Ibid.* §. 12.

Communiter receptum est, ut Capellani Exercituum non possint valide assistere Matrimoniis eorum Militum, qui non sunt in actuali expeditione, sed in Castris, aut in hybernis stationibus, vel in arcibus, & præsidiis morantur, nisi & hoc in Apostolico diplomate expresse fuerit indultum: *Mediol. Matr.* 25. *Sept.* 1734. §. 7.

Jurisdictio Capellanorum erga Milites est privativa, non cumulativa cum Parochis locorum, & deprehenditur ex politica, atque œconomica moderandi Exercitus ratione, quæ Prætoribus, seu, ut vocant, Auditoribus Generalibus, tota committitur; *Emol. Matrim.* 14. *Mart.* 1772. §. 14.

§. XII.

Capellanus Xenodochii.

Per simplicem consuetudinem, licet peculiari lege destitutam, acquirere potest Xenodochium jus administrandi per suos Capellanos sacramenta universæ ejus familiæ: *Raven.* 13. *Jun.* 1789. §. 6.

Et actus contrarii Parochi observantiam Xenodochii non inficiunt: *Ibid.*

Capitulares Actus, Resolutiones, *Vide Capitulum Ecclesiasticum* §. *X. Regulares* §. *III*

Capitularis Vicarius *Vide Vicarius Capitularis.*

Capitulum seu Collegium Canonissarum.

Pluries in jure Canonico habetur mentio de Collegiis Canonicarum, seu Canonissarum Secularium, quæ suis bonis haud renunciantes, Regularemque Professionem non emittentes, vitam ducunt divino cultui addictam sub cura, & regimine Abbatissarum instar Canonicorum in Secularibus Ecclesiis:

Tull. seu Null. S. Petr. Rom. Visit. 28. *Jul.* 1730.

Clerici, seu Presbyteri, qui sacra ministrant, aliaque gerunt sexui foemineo vetita, & qui nullum suffragium habent in electione Abbatissæ, & in aliis actibus Capitularibus, non dicuntur esse de Collegio; sed gerunt tantum figuram Coadjutorum seu Administratorum Ecclesiæ in divinis inservientium: *Ibid.* §. 2. *in Fan.* 16. *Jun.* 1731. §. 6.

Revera inserviunt tantummodo in Divinis, nec sunt de Collegio Mulierum, quoties ipsi non se ingerunt in Officia Collegii, nec nominantur in Regulis, & statutis Capituli: *Ibid.*

Faciunt vero Collegium mixtum unum, idemque corpus cum Canonissis componentes, si Canonici habent vocem activam in electione Abbatissæ, in collatione Præbendarum, deputatione officialium, & similium, ac etiam si quotidie vel in certis diebus solemnioribus conveniant Choro divinas horas canentes una cum Canonissis, ac in processionibus insimul procedunt: *Ib.* §. 3.

Adest etiam Collegium aliarum inferiorum Dignitatum, pluriumque Canonissarum ex illustri, ac equestri sanguine ab utroque Parente progenitarum, quæ simul conveniunt in Choro Divinum Officium, aliasque preces dietim canentes, nullam tamen emittunt professionem, ac propria bona retinentes possunt ad libitum matrimonium contrahere: *Ibid.* §. 4.

Capitulum *Vide Beneficiati* §. *II.*

§. I.

Capitulum Ecclesiasticum in Genere.

Capitulum cujuslibet Ecclesiæ sive Cathedralis, sive Collegiatæ ex solis Canonicis constituitur, ut ipsis dumtaxat jus suffragandi in actibus Capitularibus, vel aliis Capitulo servatis competat: *Calar. Elect. Conc.* 5. *Julii* 1738 §. 3.

Capitulum constituitur a veteribus æque, ac recentioribus Canonicis: *Urbin. Particip.* 16. *Jan.* 1762 §. 6.

Quare pensio reservata Capitulo, debita videri potest etiam Canonico novæ erectionis: *Ibid.*

Capituli nomine veniunt omnes Canonici sive antea, sive postea erecti: *Tolent. Archip.* 11. *Jan.* 1866. §. 6.

Capitulum potest pro suo nativo jure cum conditionibus consensum dare in acceptatione novæ erectionis Canonicatus: *Ibid.* §. 14.

Nequeunt in una eademque Cathedrali duo esse Capitula diversa: *Aicien. Decr.* 29. *Febr.* 1744. §. 2.

Ex solis Canonicis juxta veterem juris communis sanctionem consuevit constitui Capitulum, ita ut ipsis tantum veluti ejusdem Capituli membris olim jus esset, suffragium ferendi in iis, quæ ad rectum Ecclesiæ regimen pertinent: *Piscien. Voc. in Cap.* 8. *Febr.* 1738. §. 2.

Capitulum illi non constituunt, qui neque interesse, neque suffragium dare queunt: *Aicien. Cit.* §. 6.

In novorum Canonicorum aggregatione si lege, pactoque isti in quibusdam Capituli gerendis actibus sese exemerint, idque veteribus reliquerint Canonicis, tunc juris effectus in his habetur, ac si numquam Capitulum actum fuerit, ac si Canonici numquam interfuerint: *Ibid.* § 8. *in fin.*

Canonici, Mansionarii, ac Beneficiati novæ erectionis cum assignatione Præbendæ, unum, idemque Capitulum, seu Corpus cum Canonicis, Mansionariis, et Beneficiatis antiquæ erectionis constituunt: *Bonon. Praeced.* 22. *Nov.* 1738. §. 7.

Ideo absque ulla differentia admitti debent

ad eos honores, et prærogativas, quibus antiqui Canonici, et Mansionarii potiuntur: *Ib.*

Et hoc procedit, etiamsi Massam distinctam et separatam habeant, servitiumque ab ipsis præstandum inæquale sit, ac minus illi, quam antiqui obire teneantur: *Ibid.*

Sed hæc juris dispositio locum non sibi vindicat ubi constat fundatorem, aut Ordinarium statuisse, ut novi Canonici, seu Mansionarii novum efficiant corpus a veteri distinctum, iidemque ultimum semper locum post Canonicos, vel Mansionarios erectionis antiquæ occupare, solamque inter se præcedentiam juxta possessionis anterioritatem obtinere debent: *Ibid.* §. 8.

Capitulum sive Cathedralis, sive Collegiatæ Ecclesiæ solis constare censetur Canonicis: *Eug. Elect* 7 *Sept.* 1893. §. 4 *& Firm Voc. in Cap.* 17. *Jun.* 1797. §. 7.

Ideoque sub nomine Capituli, & Canonicorum non continentur Mansionarii: *Ibid.*

Et ferre nequeunt suffragium in electionibus reservatis Capitulo, & Canonicis: *Ibid.*

Maxime, si discretive vocati sunt ad passivum jus electionis: *Ibid.*

Efficiunt tamen Mansionarii misticum corpus Capituli: *Ibid.* §. 5

Et in eo habere valent vocem ex privilegio, statuto, vel consuetudine: *Ibid.*

Facile autem ab eorum vocatione passiva fit illatio ad activam: *Ibid.*

Inspecta potissimum dictione seu inter ipsos, & Canonicos adjecta, quæ alternativam inducit: *Ibid.*

Capitula non tantum instituta sunt, ut Canonici, & Capitulares in divinis celebrandis officiis occuparentur, verum etiam ut pro consilio, & opera Episcopis in Ecclesiæ regimine opem ferant: *Fuld.* 21. *Novemb.* 1767 §. 11.

Hæc disciplina ab antiquissimis est ducta temporibus: *Ibid.*

Et licet instituta Capitula Cathedralium essent, tamen præcipitur in Concilio Carthag. IV. ut Episcopus in ordinatione Clericorum, et in causis dicendis, consensum petat Clericorum: *Ibid.*

Institutis seculorum progressu Cathedralium Capitulis, Ecclesiæ regimini convenire judicatum est, ut Episcopi in Ecclesiæ suæ administratione Canonicorum Cathedralium opera, & consilio uterentur, imo & in quibusdam, ne sine eorum assensu procedere possint: *Ibid.* §. 12.

Concilium Tridentinum passim mandat Episcopis, ut in negotiis Ecclesiæ definiendis, consensum adhibeant, vel consilium Capituli: *Fuld.* 21. *Nov.* 1767. §. 12.

Cœtus Canonicorum merito vocari potest Ecclesiæ senatus: *Ibid.*

Ad Capitulum constituendum tres saltem Capitulares requiruntur: *Ibid.* §. 13.

Communiter proinde receptum est, Mansionarios, ceterosque Beneficiatos Cathedralis, vel Collegiatæ Ecclesiæ, de jure communi non reputari de gremio Capituli, neque sub ejus appellatione comprehendi: *Calar. Elect. Concion.* 5. *Jul.* 1738. §. 4.

Capitulum Ecclesiasticum quoad Consensum *Vide Consensus* §. *IV.*

§. II.

Capitulum Ecclesiasticum quoad Convocationem

Certum est, ex juris communis dispositione, jus convocandi Capitulum, ad illum spectare, qui Caput est Corporis Capitularis: *Inst. Jur. Conv. Cap.* 14. *Maii* 1774. §. 22.

In hoc conveniunt omnes Canonistæ, & etiam S. Congregatio Concilii: *Ibid.*

Idcirco uni Præposito, tanquam digniori jus competit absente Episcopo convocandi Capitulum: *Ibid.* §. 2.

Et ratio eſt, quia convocatio Capituli eſt actus jurisdictionis, ſeu præeminentiæ, quæ nullatenus competere poteſt inferioribus, ſeu membris, in concurſu ſuperioris, ſeu capitis: *Ibid.*

Et quum Conſtitutiones loquantur de Camerario pro Capituli convocatione, nihil id officit juribus ejusdem Præpoſiti, qui ob ſuam præcellentem Dignitatem major eſt, & ſuperior, nec unquam excludi poteſt:

Præſertim quia in prædictis Conſtitutionibus prærogativa convocandi Capitulum, & ſubſcribendi ſchedulam indictionis, expreſse tribuitur Præpoſito, *ſubſidiarie* autem Camerario: *Ibid.*

Quia contradictio tam patens, ab iisdem conſtitutionibus eſt omnino avertenda: *Ib.*

Quum nonnullæ ſchedulæ convocatoriæ manu Camerarii ſignatæ inventæ ſint, præſumptio ex jure, & conſtitutionibus oritur, eas ſubſidiarie tantum, & abſente Præpoſito fuiſse a Camerario ſubſcriptas: *Ibid.* §. 8.

Convocationes Capituli, præſertim a Camerario factæ, referendæ ſunt ad actus mere facultativos, niſi duo copulative probentur, nempe Præpoſito fuiſse interdictum, quominus Capitulum convocaret, ipſumque per tempus præſcriptioni aptum prohibitioni aquieviſse; *Ibid.*

Jus cognoſcendi ſcrutinia, convenit Præpoſito; cum a juris diſpoſitione tribuatur digniori, & Præſidi: *Ibid.* §. 9.

Jus convocandi Capitulum non ad Epiſcopum, ſed ad Decanum pertinet: *Ind.* 17. *Jan.* 176. §. 4.

§. III.

Capitulum Eccleſiaſticum quoad Curam animarum.

Cura habitualis animarum in Eccleſiis Collegiatis pertinet ad totum Capitulum: *Bonon.* 3. *Jul.* 1762. §. 1.

Verba conceſsionis, quibus injungitur a Capitulo cura animarum, ut illa geratur per ſe, vel per alium, ſeu alios ſibi beneviſos, intelligenda eſt de cura actuali, non de habituali: *Ibid.* §. 2.

Inſpecta qualitate Perſonæ, quia caput Collegii in exercitio cura animarum ipſum Collegium repræſentat: *Ibid.*

Et quia Parochus actualis poteſt ſibi adjungere miniſtros, & Coadjutores in exercitio curæ: *Ibid.*

Sed deputatio eorum, qui curam actualem exercent, indiget Ordinarii approbatione: *Ibid.*

Cura animarum imminens Eccleſiæ Cathedral, ſpectare præſumitur ad Capitulum, non ad Epiſcopum: *And.* 11. *Sept.* 1762. §. 6.

Ex prærogativis Parochiali jure tributis Capitulo Eccleſiæ Cathedralis, probatur pertinentia curæ ad Capitulum ejusdem: *Ibid.*

Cura animarum argumentis probatur exiſtere penes Capitulum, et non penes Epiſcopum: *Andr.* 23. *April.* 1763. §. 6.

Ut ſi Capitulum deputet Coadjutores, quorum aſsumptio ſpectat ad Parochum: *Ibid.*

Vel ſubeat expenſas neceſsarias pro curæ adminiſtratione, aliaque expleat ad Parochum pertinentia: *Ibid.*

Si Capitulares præter ſuas præbendas, participent tum de decimis, tum de emolumentis Parochialibus, ſequitur, quod ferre debeant quæcumque onera, & labores Parochiæ: *Urbev.* 20. *Maii* 1766. §. 5.

Quum cura animarum ipſi Capituli Collegio inſideat, propterea neceſsarium non eſt, ut unicuique in *Litteris*, dum Canonicatum accipit, & in Collegium intrat, demandetur: *Ibid.* §. 6.

Propterea, quod Collegio univerſo hoc onus injunctum ſit, quapropter poſsunt Canonici ſine examine, et concurſu admitti, atque etiam ſimplices Clerici: *Ibid.* § 7

emolumenta Capitulum non percipit, sed ea integre deferuntur Archipresbytero, contra quem in iis observatur, ut existente cura habituali penes alterum, sola congrua debeat esse contentus: *Ibid.*

Sacra supellectilia, Vasa sacra, Ceras, & similia non suppeditat Archipresbytero Capitulum, quæ nihilominus ab habituali Parocho dari, generaliter usu receptum est: *Ib.*

Quum Vicarii Capituli per concursum, sive a Dataria, sive ab Episcopis eliguntur, ex sententia Rotæ, repugnat cum cura habituali Capituli, ut eam alius habeat: ***Vicen. Par. de Lufs.*** 30. ***Aug.*** 1766. §. 14.

Imo quando Vicarii ipsi omnia sine Capituli scientia agunt, emolumenta parochialia percipiunt integra; dicendum est, non ad alios curam pertinere: *Ibid.*

Atque ad illos spectat onus alendi, si quem velint, adjutorem: *Ibid.* §. 15.

Cum Capitulum decimas, & oblationes percipiat, parochiales functiones agat, onus ei celebrandi pro populo incumbit: ***Embr. Jur. Can.*** 19. ***Jan.*** 1765. §. 13.

Præsertim si ab antiquissimo tempore semper fuit celebrata missa pro populo a Capitulo: *Ibid.* §. 24.

§. IV.

Capitulum Ecclesiasticum quoad Jurisdictionem, & Potestatem.

Potestas Capituli residet in majori, & saniori illius parte: *Trid.* 17. *Januar.* 1761. §. 5.

Jurisdictiones Capituli, & Episcopi unum constituunt corpus: ***Macer. Jur. Funer.*** 15. ***Jul.*** 1780 §. 5.

Omnibus notissimum est, facultatem inesse Capitulis leges condendi, quæ eorum interesse respiciunt etiam absque Episcopi licentia: ***Verul. Port. Can.*** 19. ***Dec.*** 1744. §. 2.

Sed non licet Capitulo leges condere sine consensu, & approbatione Episcopi, si lex in privatam Canonicorum utilitatem cedat: ***Fulg. Tun.*** 29. ***Jul.*** 1752. §. 1.

In propriis negotiis uti nequit Capitulum pecunia Fabricæ, distinctosque ejus reditus in proprium commodum assumere: ***Ascul.*** 21. ***Jun.*** 1788. §. 4.

In jure firmum est, ut sicut Capitulum potest Canonicos, ceterosque Ecclesiæ servitio addictos in eorum munere delinquentes per modum fraternæ correctionis multare mediante fructuum, seu distributionum subtractione, aut alia levi pœna: ***Criol. Decr.*** 5. ***Jun.*** 1734. § 4.

Haud impari ratione Capitulo jus est, multam, quæ unum regale non excedat, imponere adversus eos, qui juxta eorum munus, aut non intersunt, aut negligunt rite peragere Ecclesiasticas functiones: *Ibid.*

Capitulum habet jus dumtaxat coercendi Capellanos, Beneficiatos, aliosque Ecclesiæ servitio addictos intra limites paternæ, ac œconomicæ correctionis, circa leves culpas servitium Ecclesiæ aut Chori respicientes, levique pœna puniendos: ***Leod.*** 12. ***Maii*** 1770. §. 10.

Nulla dignitas Capituli potitur privative quoad ipsum Capitulum facultate puniendi per modum fraternæ corectionis alios Canonicos, & beneficiatos, seu Ministros Ecclesiæ servitio addictos in eorum munere delinquentes, sed id ad universum Capitulum pertinet: ***Colon. Jur. Mult.*** 14. ***Dec.*** 1737. §. 4.

Penes Capitulum debet esse custodia Librorum Parochialium, si possideat Paræciam, & jurisdictionem in eamdem habeat: ***Carpen.*** 25. ***Sept.*** 1781. §. 12.

In Ecclesia, quæ sita est intra limites Ecclesiæ Collegiatæ, & Parochialis alicujus loci, imo huic uti Patronæ speciali titulo est

ſubjecta, Capitulum tum Miſsas ſolemnes, tum ſcertas quoque functiones in illa explere debet: *Null. ſeu Jer. Pont. Miſ. Solem.* 9. *Jul.* 1735. §. 3.

Quum agitur de jure ſingulorum Canonicorum, & de notorio Capituli præjudicio, unius ſufficit contradictio: *Leod. Viſit.* 24. *Aug.* 1765. §. 8.

Capitulum ſine beneplacito Apoſtolico juri ſuo renunciare non poteſt: *Ibid.*

Unicuique de gremio Capituli permiſsum eſt, quemadmodum unicuique de Populo datum eſt, Communitatis jura tueri: *Terrac.* 28. *April.* 1770. §. 5.

Juſtæ ſunt conditiones adjectæ a Capitulo in acceptione novi Canonicatus, de excluſione nempe ab emolumentis, quæ antea quæſita fuerant, & a jure ſuffragii ſuper iisdem bonis: *Tolen. Arch.* 11. *Jan.* 1766. §. 15.

Neque inde refragari poſsunt novi Capitulares, ut expenſas pro Sacrario, & pro Eccleſia præſtent: *Ibid.*

Capituli conſenſus requiritur de novis erigendis Dignitatibus, & Canonicatibus; aliter erectiones ſine hoc conſenſu eſsent nullæ, ac irritæ: *Ibid.* §. 23.

§. V.

Capitulum Eccleſiaſticum quoad Maſsam Fructuum, & Diſtributionum.

Maſsæ redituum conſtitutio, conſona eſt diſpoſitioni juris: *Senog.* 13. *Jun.* 1789. §. 14.

Neceſsitas inſtituendi maſsam diſtributionum, ubi nullæ ſunt, ex parte tertia fructuum quorumcumque, proventuum & obventionum Capituli, præſcribitur a Concilio Tridentino *cap.* 3. *Seſſ.* 21. *de reform.*: *Vicecq. Viſit. Sacr. Lim.* 10. *Maii* 1777. §. 4.

Et ſi valde tenues ſint Præbendæ ſimul cum diſtributionibus pro decenti gradu Canonicorum; licet Epiſcopis cum conſenſu Capituli, vel beneficia aliquot ſimplicia unire, vel Præbendas ad pauciorem numerum reducere: *Ibid.*

Ac deficientibus Conciliaribus remediis, prohibetur a Concilio Tridentino *Seſs.* 14. *cap.* 9. unio beneficiorum alterius Diœceſis: *Ibid.* §. 7.

Adminiſtratio Maſsæ communis, ex juris diſpoſitione privative ſpectat ad Canonicos, nec iſti ullam rationem geſtæ adminiſtrationis reddere tenentur beneficiatis: *Nar. Jur. Interes. et Vot.* 11. *Jan.* 1783. §. 10.

Quodſi Beneficiati in communi Maſsa intereſse habeant, & illa ex bonis propriis beneficiatorum fuerit conflata, tunc ipſi una cum Canonicis ad adminiſtrationem admittendi ſunt: *Ibid.*

In Concilio Tridentino *Seſs.* 21. *cap.* 3 *de reform.* jubetur ſegregatio tertiæ partis redituum Canonicatuum, Dignitatum, perſonatuum &c. ejusque inter præſentes diſtributio: *Rom.* 9. *Jul.* 1785. §. 8.

Altera *Seſſ.* 22. *cap.* 3. Eadem ſegregatio præcipitur proventuum Dignitatum, perſonatuum; ejusque in caſu non ſervati interventus, applicatio in favorem fabricæ Eccleſiæ; acſi illa non indigeat, ad uſus pios ab Epiſcopo deſignandos erogandi: *Ibid.*

Harum diſpoſitionum repugnantia tollitur, ſi diſcrimen ſtatuitur inter Dignitates, quæ proventus ex menſa Capitulari percipiunt, & inter Dignitates, quæ ſecretos ab ea proventus habent: *Ibid.*

Illi dividendi ſunt inter præſentes: *Ibid.*

Hi fabricæ Eccleſiæ, aut alteri pio loco aſsignandi: *Ibid.*

Interpretatio æquationis diſtributionum a Pontifice Summo demandatæ, ut extendatur ad caſum abſentiæ cauſa ſtudiorum, non eſt admittenda: quia ſtudiorum cauſa abſentes, qui benigna juris fictione præſentes reputantur, melioris eſsent conditionis præ-

sentibus, qui distributiones amittunt, si Choro non intersint: *Firm.* 19. *Maii* 1787. §. 6.

Statuit Concil. Trid. *Sess.* 21. *cap.* 3. *de reform.* ut tertia Canonicalium fructuum pars pro distributionibus segregetur: *Ibid.* §. 8.

Et non improbat consuetudines, quæ pinguiores invexerint distributiones: *Ibid.*

De tertia redituum parte, quæ in usum distributionum ex Præbendis detrahitur, vel ipsi intervenientes absque aliorum Capitularium partitione lucrantur, vel in pœnam eorum negligentiæ, si Choro non intersint, amittunt; portio hujusmodi fabricæ Ecclesiæ, vel alteri pio loco applicari debet: *Imol. Dist.* 15. *Sept.* 1787. §. 5.

Nulla est ratio, cur una cum altera confundi debeat distributionum massa, ac par illis tribuatur portio, qui minus in distributiones conferunt: *Ibid.* §. 6.

Et merito intelligi debet de geometrica immissarum portionum proportione verbum illud *proportionaliter*, quo post S. Concil. Tridentinum usus est in Apostolicis suis literis Benedictus XIV. Pont. Max. *Ib.*

Et hæc est verior Canonistarum sententia, justitiæ distributivæ innixa: *Ibid.*

Concilii Decretum *Sess.* 21. *cap.* 3. *de reform.* intelligendum est de Dignitatibus, & Canonicatibus communem massam habentibus, cui applicanda est tertia pars fructuum pro quotidianis, & ordinariis distributionibus, ut proportione servata dividantur inter servientes: *Spol. Punct.* 8. *Mar.* 1762. §. 6.

Et cum divisio qualibet die facienda sit inter præsentes, istis accrescit portio absentium per jus non decrescendi: *Ibid.*

Alterum Concilii Decretum *Sess.* 22. *cap.* 3. *de reform.* loquitur de distributionbus impropriis, & extraordinariis, quæ constituuntur ex tertia parte fructuum Dignitatis, Personatus, & Officii, cujus possessores non participant de massa communi, sed particulariter consequuntur suarum distributionum lucrum haud commune ceteris Capitularibus, quoties Ecclesiæ inserviunt: *Ibid.*

Et in casu emissi servitii, fallentiæ applicantur fabricæ, aut alteri pio usui arbitrio Episcopi: *Ibid.*

Et conciliatur hoc modo utraque Concilii sanctio: *Ibid.*

Atque seposita contraria observantia, in omni controversia decidenda, locum habere debet una vel altera Concilii dispositio: *Ibid.* §. 5.

Sicuti antiqua Massa Capitularis ex solis distributionibus quotidianis constituta reperitur, ita præbendarum fructus, qui suppressis Canonicatuum Præbendis eidem Massæ applicati, atque incorporati fuere, ipsius quoque naturam, et qualitatem respective quotidianarum distributionum, quibus ea constat, sortiti sunt: *Neap. Spol.* 27. *Jul.* 1737. §. 5.

Et iidem fructus instar aliorum ex Massa obvenientium distribuuntur singulis Canonicis ad ratam partem servitii præstiti, ita ut absentes eos amittant, lucrentur vero jure accrescendi, qui Choro, et Ecclesiæ servitio incumbunt, atque ex hac circumstantia, quotidianæ distributiones a fructibus Præbendalibus, tametsi non singulis diebus sed nonnullis anni temporibus, discerni, ac inter Canonicos dividi debent: *Ibid.* §. 6.

Canonici, Beneficiati, vel alter quicumque Ecclesiæ servitio addictus, ab ipso Capitulo, vel ab alio injuste impeditus, quominus Choro intersit suoque muneri satisfaciat, quotidianas distributiones, et reliqua emolumenta, quæ alias præsentia sua perciperet, lucratur: *Juven. Admiss. ad Consor.* 17. *Aug.* 1737. §. 4.

secundam, & tertiam applicat pro benefactoribus vi consuetudinis Ecclesiæ vigentis, perseverare in eadem consuetudine debet; si id usu receptum non inveniatur, libera applicatio secundæ, & tertiæ Missæ Conventualis relinquenda est celebrantibus: *Ferrar.* 19. *Jul.* 1783. §. 17.

§. VII.

Capitulum Ecclesiasticum quoad Numerum Canonicorum.

In jure receptum est, certum Canonicorum, vel Presbyterorum Participantium numerum ab initio præfinitum, sine Capituli, aut eorumdem Presbyterorum Participantium voto, et consensu augeri nequaquam posse, tametsi reditus Canonicatuum, seu Massa communis notabiliter excreverit: *S. Sever.* 27. *Sept.* 1738. §. 4.

Ideo Episcopus propria auctoritate, aut independenter a Capitulo nequit certum Canonicorum numerum in Cathedrali vel Collegiata Ecclesia constitutum augere, sed con sensum, et votum Capituli exquirere: *Mart. Erect. Can.* 25. *Jan.* 1838. §. 4. *et Firm. Erect. Can.* 21. *Aug.* 1734. §. 5.

Et Episcopus cum Capituli consensu, legitima pollet facultate augendi Canonicorum numerum, tam in Cathedrali, quam in Collegiatis Ecclesiis: *Hort. Erect. Can.* 26. *Mar.* §. 5. & *Neocas. Erec. Can.* 19. *Nov.* 1740. §. 5.

Præsertim quando Ecclesiæ reditus augentur: *Ibid. cit. Hor.*

Imo, ubi concurrit Benefactoris relictum in eam causam, tunc Episcopus debet, & cogitur ad id non solum ab ipsa Ecclesia, sed a quolibet etiam de populo: *Ibid.*

Additur, ut hæreditas erectioni Canonicatuum destinata, non Canonicis incertis, et incognitis; sed Ecclesiæ ipsi, ejusque intuitu relicta censeatur: *Ibid.* §. 6.

Auctusque Canonicatuum numerus maxime confert ad utilitatem Ecclesiæ, cujus interest plures habere Consiliarios, Ministros, et Defensores: *Ibid.*

Nec obest, quod ex dicta hæreditate tenuiores eveniant Præbendarum reditus, quia satis est, quod si sint sufficientes ad novos Præbendatos alendos: *Ibid.* §. 7.

Ad incrementum numeri Canonicatuum expedit, ut Capituli consensus accedat: *Ibid.* §. 14.

Alias irrita censetur erectio, si hujusmodi consensus defuerit: *Ibid.*

At si Capitulum irrationabiliter assensum denegaverit, tunc eo etiam reluctante, erectio perfici potest: *Ibid.* § 15.

Tamen novi Canonicatus ex bonis in alios pios usus destinatis, piorum disponentium voluntate immutata, prohibentur erigi: *Neocas. Cit. Loc*

Numerus Canonicorum, aut Presbyterorum Participantium, aliorumque Ministrorum, auctis Receptitiæ Ecclesiæ reditibus, ipsius juris ministerio crescere debet: *S. Sever. Cit.* §. 7.

Major Canonicorum, seu Clericorum numerus non est in Ecclesiis constituendus, quam qui juxta Ecclesiæ ejusdem facultates possit convenienter sustentari: *Mart. Cit.* §. 6.

§. VIII.

Capitulum Ecclesiasticum quoad Officiales.

Intrinsecum Officium Scrutatoris in his tribus consistit, nempe secrete scrutari suffragia eligentium, eaque in scriptum redigere, & sic redacta publicare: *Imol. Jur. cap.* 14. *Maii* 1774. §. 19.

In Scrutiniis, quæ fiunt in Capitulis Cathedralium, nullum jus competit Dignitatibus illa recognoscendi, sed jus est Capitulo duos, vel tres Scrutatores eligere, qui id exequantur: *Ibid.*

& singulos, per contradictionem minoris partis irritatur: *Ibid.* § 6.

Capitulares agere nequeunt litem adversus Capitularem communi eorumdem aere: *Ibid.*

Et ubi non agitur de interesse Capituli, sed de privato illorum jure, ab iis fieri debent expensae, qui dederunt causam liti: *Ibid.* §. 7.

Deliberari non potest per unum Capitulum neglectis Beneficiatis, & Clericis de re ad singulos, uti singulos spectante: *Firm.* 24. *Maii* 1788. §. 4.

Validae sunt resolutiones, si convocato Capitulo, & Capitularium fere omnium interventu, majoris partis consensus interveniat: *Ibid.* §. 7.

Et utraque, licet contraria resolutio manet in statu validitatis; sed posterior praeferenda est; quia quae sunt voluntatis, posteriora derogant prioribus: *Ibid.*

Capitulares deliberationes expedit non committere unius cognationis arbitrio, admittendo ad gerendum suffragium plures, quam duos ex Agnatis, vel Cognatis primi, & secundi gradus: *Trid.* 17. *Jan.* 171. §. 6.

Et usus improbatur palam suffragandi in Capitularibus deliberationibus: *Ibid.*

Quum Capitulum plenum jus suffragii obtinuerit, nullo modo licet uni Canonico contradicere, vel dissentire, & uti illegitimus contradictor non est audiendus: *Ser. Voc.* in *cap.* 27. *Febr.* 1768. §. 8.

Magis expedit majorem esse votantium numerum, ut magis integrum, & prudens Capituli judicium habeatur: *Ibid.* §. 12.

§. XI.

Capitulum Ecclesiasticum quoad Sacros Ordines.

Voluit Tridentina Synodus, ut in omnibus Cathedralibus Ecclesiis cuncti Canonicatus, & portiones adnexum ordinem Presbyterii, Diaconatus, vel Subdiaconatus habeant: *Civit. Cast. Cap.* 23. *Febr.* 1793. §. 5.

Communis est Canonistarum sententia, in quibuslibet officiis Choralibus teneri omnes Capitulares per se ipsos suum munus obire, ideoque ab his ordinem ad implendum munus necessarium recipiendum esse: *Leod. Ben.* 1. *Febr.* 1766. §. 10.

Etiamsi sint beneficia ante Concilium Tridentinum erecta: *Ibid.*

Non est ambiguum in jure, ut Capitulares in Cathedralibus, ac Collegiatis Ecclesiis, qui habent onera celebrandi sacrum, canendi Evangelium, et epistolam, suo ordine sint insigniti, aut aetatem idoneam, ut suscipiant, et per se ipsos munus suum expleant: *Ibid.* §. 9.

§. XII.

Capitulum Ecclesiasticum Sede Vacante.

Mortuo Praelato ejus jurisdictio ad solum Cathedralis Ecclesiae Capitulum transit: *Nul. Ter. Pont. Elect. Vic. Cap.* 16. *Decemb.* 1741. §. 7.

Imo eo defuncto, ad Capitulum redit jurisdictionis exercitium: *Angl. Jur. Dep. Vic. Cap.* 1. *Sept.* 1753. §. 3.

Capitulum Cathedralis infra octo dies post mortem Episcopi, unum dumtaxat Officialem, vel Vicarium constituere, vel existentem confirmare tenetur, non autem duos aut plures in eadem Dioecesi potest deputare, nisi ibi contraria vigeat immemorabilis consuetudo: *Elv. Jurid.* 1. *Dec.* 1736. §. 2.

In electione Vicarii Capitularis ita obstringitur Capitulum universam illi jurisdictionem conferre, ut nequeat ex facultatibus, quae Vicario Capitulari de jure competunt, ullam sibi reservare, nec potestatem Vicarii Capitularis quoque modo restringere; etsi secus si-

at, Vicarius Capitularis ſub aliqua licet conditione, aut ſuæ poteſtatis limitatione electus, poteſt munus ſibi commiſsum libere exercere, quousque novus Epiſcopus advenerit: *Ibid.* §. 3.

Olim Vicarius Capitularis poterat a Capitulo ad certum tempus conſtitui, et ad libitum quoque amoveri, dummodo alium infra octo dies deputaret: *Ibid.* §. 4.

Sed ut recto Eccleſiarum regimini ſatius conſultum ſit, idem Vicarius Capitularis eligi debet pro toto tempore, quo Epiſcopalis Sedes vacua remanet, nec poteſt niſi ex juſta cauſa per S. Congr. Epiſcop. et Regul. cognoſcenda et approbanda revocari: *Ibid.*

Capitulum Sede vacante non poteſt in Vicarii deputatione aliquid ad Eccleſiaſticam jurisdictionem pertinens ſibi reſervare, nec illius poteſtatem conditione, aut modificatione aliqua coarctare, ſed obſtringitur omnem omnino in eum transferre: *Ibid.*

Capitulum, Sede vacante, poteſt Synodum Diæceſanam congregare per Vicarium Capitularem, ad quem pertinet curare, ut alii examinatores ibidem deputentur in locum demortuorum: *Viſ. Par.* 9. *Aug.* 1732 §. 8.

Capitulum, Sede vacante, Epiſcopo in jurisdictione ſuccedit, et Viſitationem Civitatis, et Diœceſeos poteſt explere, dummodo tamen elapſus ſit annus a die ultimæ viſitationis ab Epiſcopo factæ: *Dub. Viſit.* 13. *Sept.* 1721. §. 4.

Controverſia eſt, num Capitulum, Sede vacante, ſive ejus Vicarius valeat in viſitandis monaſteriis, aliisque locis exemptis, ea uti poteſtate delegata, quæ per S. Concilium Tridentinum tradita eſt Epiſcopis: *Gerund. Jurid.* 13. *Jan.* 1733. §. 13.

Aliqui Doctores negant id propterea, quod non transeat in Capitulum ea delegatio, quam Concilium Epiſcopis potiſsimum contuliſse videtur: *Ibid.*

Alii affirmant ea ducti ratione, quod ubi poteſtas delegata non confertur in perſonam certam Epiſcopi, ſed perpetuo annectitur Officio Epiſcopali, ad ſalubriorem gubernationem Eccleſiæ, & diœceſis, & in bonum eorum, in quos talis delegata jurisdictio eſt exercenda, tunc ea quaſi pars accedens ad totam Epiſcopalem jurisdictionem, devolvatur etiam ad Capitulum Epiſcopali Sede vacante: *Ibid.* §. 14.

APPENDIX.

Pius PP. VII. Vener. Fratri Joanni Card. Maur, Eppo Montisfaliſci & Cornieti.

Venerabilis frater ſalutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Litteræ tuæ quinque abhinc diebus a nobis acceptæ, in quibus de tua in Archiepiſcopum Pariſienſem, deque ſuſcepta illius Diœceſis adminiſtratione certiores nos reddidiſti, tantum doloris cumulum ceteris noſtris miſeriis addiderunt, quantum vix moderate ferre, nullo autem modo explicare valemus. Poſtquam enim optime noveras noſtram ad Card. Caprara, tunc Archiepiſcopum Mediolanenſem epiſtolam, in qua graviſsimas cauſas recenſuimus, quibus omnino vetabamus, Epiſcoporum nominationes, rebus ſic permanentibus, ab Imperatore recipere, poſtquam noveras, res in eadem conditione non modo permanere, verum etiam in deteriores partes auctas, et continenter cum ſolemni clavium contemptu in pejus augeri, quoniam generalis Regularium utriusque ſexus ſuppreſsio, parochiarum, et Epiſcopatuum defectiones, uniones, concentrationes et finium aſsignationes, ne ipſis quidem Epiſcopatibus ſuburbicariis exceptis, et omnia hæc ex Imperali tantum et civili decreto in Italia exinde auſa et attentata ſunt, ut de eo quod actum eſt adverſum Clerum Romanæ Eccleſiæ, aliarum Eccleſiarum Matris et Magiſtræ, deque plurimis aliis ſileamus; poſtquam, dicimus, hæc omnia, et

singula tibi nota, et manifesta erant, nunquam putabamus fieri posse, ut præfatam nominationem ab Imperatore exciperes, eaque animi Lætitia annunciares, ac si nihil tibi gratius, et optatius nihil accidere posset. Itane igitur mutatus es, ab eo qui in teterrimis gallicanæ Ecclesiæ temporibus adeo laudabiliter ac strenue pro Catholicæ Ecclesiæ causa dixisti, dum modo amplissimis ornatus, cumulatusque beneficiis, et jurisjurandi religione adstrictus Ecclesiæ dignitatem contemnentium particeps fieri non verearis? Itane auctoritas nostra apud te parum valuit, ut hoc publico facto sententiam quodammodo proferres adversus Nos, quibus obsequi et adhærere debuisti? Ast vero magis magisque animo angimur ex eo, quod Archiepiscopatus administratione a Capitulo emendicata, ad alterius Ecclesiæ regimen auctoritate propria, et inconsultis Nobis temetipsum transtulisti, neque imitatus es præclarum exemplum Cardinalis Fesch Archiepiscopi Lugdunensis, qui habita ad eundem Parisiensem Episcopatum nominatione adeo laudabiliter duxit a spirituali Ecclesiæ administratione, vel ipso suffragante Capitulo sibi omnino abstinendum fuisse; mittimus enim inauditum a sæculo esse, ut ad Episcopatum nominatus, ante Canonicam institutionem per vota Capituli ad Ecclesiæ gubernationem advocetur; mittimus (utrum autem ita fuerit, tu optime noscis) Vicarium Capitularem antea electum non minis, metu, aut pollicitationibus, sed sua sponte et prorsus libere muneri Jus renunciasse, et subinde electionem tuam fuisse liberam, unanimem et regularem: mittimus quærere, utrum quis eidem muneri obeundo idoneus in gremio Capitulari non reperiretur. Quid tandem agitur? scilicet agitur de novo in Ecclesiam eoque pessimo exemplo inducendo, propter quod civilis potestas eo paullatim pervenit, ut in vacantium sedium administrationem instituat quos sibi libuerit, quod cum libertati Ecclesiasticæ officere, tum invalidis electionibus et schismati latam strenere viam nemo est, qui non videat; præter quam quod a spirituali vinculo, quo Ecclesiæ Montisfalisci devinctus es, quisnam te dissolvit? aut quis nam tecum dispensavit, ut a Capitulo eligi posses, et alterius Ecclesiæ administrationem suscipere?

Eam itaque administrationem ut statim dimittas, non imperamus modo; verum etiam precamur, et obtestamur, paterna urgente charitate, qua te prosequimur, ne inviti ac dolentes ex statuto Canonum procedere cogamur. Quid præscripserint adversus eos, qui uni Ecclesiæ præfecti, antequam a priori vinculo solvantur, alterius Ecclesiæ administrationem suscipiunt, apud omnes perspectum est. Id vero te libenter facturum speramus, dum probo animo adverteris, quantum Ecclesiæ dignitati tuo hujusmodi exemplo noceas.

Hæc tibi scribimus summa libertate, ut auctoritas nostra postulat, quæ si tu non aliter accipias, atque a Nobis scripta sunt; præcipuum amoris argumentum hisce litteris Nostris Nos tibi præbuisse cognosces. Interea non cessabimus Deum optimum maximum enixis precibus exorare, ut ventos atque procellas adversus naviculam Petri adeo furentes imperio suo sedare, nosque in littus optatum, unde munere nostro libere fungi possimus, restituere tandem velit. Tibi vero Apostolicam Benedictionem ex animo impertimur

Datum Savonæ 5.Nov. 1810.Pont. Nostri XI.

Epistola Pii Papæ VII responsiva Canonico Metropolitanæ Ecclesiæ Florentinæ, & complectens Breve datum illius Ecclesiæ Vicario Capitulari ad satisfaciendum quæsitis Pontifici propositis.

Pius Papa VII. Dilecte Fili salutem, & Apostolicam Benedictionem.

In summis occupationibus, & in maxima angustia temporis, postulationibus tuis, & aliquorum de gremio istius Metropolitani Capituli nobis porrectis, satis esse facturos existimamus, si responsionem dilecto Filio ejusdem Capituli Archidiacono, & Vicario Capitulari, hac super re a Nobis datam tibi etiam significemus. Ejus namque tenor est.

Dilecto Filio Averando Corboli Archidiacono Metropolitanæ Ecclesiæ Florentinæ, & Sede vacante, Vicario Capitulari Florentino

Dilecte Fili, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

„ Non valde adlaborandum Nobis est, ut percontationibus, tuo, & istius Metropolitani Capituli nomine ad Nos delatis respondeamus. Earum summa hæc est.

„ Verum Ven. Fr. Episcopus Nancejensis nuperrime in Florentinum Archiepiscopum (quo autem Privilegio non interest modo quærere, quo nec ipsi quidem Magni Hetruriæ Duces fruebantur, quibus ob præclara in Ecclesiam merita, hoc solum concesserunt Prædecessores Nostri, ut pro qualibet Hetruriæ vacatiene tres viros idoneos proponerent, ex quibus Romanus Pontifex unum pro libito instituerat, quod etiam privilegium postremo Hetruriæ Regi, ac Reginæ rectrici ob eximiam eorum pietatem indulgere Nos ipsi non detrectavimus) nominatus, ab eodem Metropolitano Capitulo, prævia renunciat one tua, in Vicarium Capitularem, seu in Ecclesiæ administratorem deputari, & eligi, ac in vim hujusmodi deputationis, seu electionis aliqua facultas, potestas, vel jurisdictio in eum valide conferri possit?

„ Habemus in primis celeberrimum Canonem Sacri Oecumenici Concilii Lugdunensis II., quo cavetur, & vetatur, ne quis ad Ecclesiam electus ipsius administrationem, aut regimen ante confirmationem, sub œconomatus, vel procurationis nomine, aut alio de novo quæsito colore, in spiritualibus, vel temporalibus per se, vel per alium, pro parte, vel in toto, gerere, vel recipere, vel illi se immiscere præsumat. Verba sunt adeo generalia, & adeo perspicua, ut nulli exceptioni, aut interpretationi relinquant locum.

„ Huic adstipulatur Decretalis Bonifacii VIII. *Injunctæ. in Extrav.* inserta, & Constitutiones Summorum Pontificum Alexandri V. Julii II. Clementis VII. Julii III., quæ Canonem illum confirmant, atque corroborant, quæque tanta ab universa Ecclesia sunt exceptæ reverentia, ut iis salutaris, quæ usque nunc viguit, universalis Ecclesiæ disciplina hac in re fuerit sancita, atque firmata.

„ Porro Synodus Tridentina, quæ Capitulorum Cathedralium officium Ecclesia vacante stabilivit, tantum abest, ut Canoni Lugdunensi, & tot Summorum Pontificum decretis quidquam derogaverit, ut e contrario manifeste ea supponat, nihil aliud muneris, ac proinde potestatis ipsis Capitulis incumbere declarans, quam ut œconomum unum, vel plures, ut Officialem, seu Vicarium infra octo dies constituere teneantur: eosdem vero Oeconomos, & Vicarios seu Officiales semel electos, non Capitulo obnoxios declarat, sed futuro Episcopo, qui, cum ad eamdem Ecclesiam vacantem promotus fuerit, rationem ab eis exigere jubetur officiorum, jurisdictionis, administrationis, aut cujuscumque eorum muneris, eosque punire, qui deliquerint, etiam si a Capitulo absolutionem, aut liberationem obtinuerint.

„ Ex quo duo manifeste apparent, nempe: Officialibus semel constitutis, non in Capitulo amplius, sed apud ipsos exercitium Ecclesiastici Regiminis residere; et officialem ipsum Capitularem, personam ab Episcopo promovendo plane distinctam esse opportere.

„ Est igitur præmemoratus Ven. Frater Episcopus Nancejensis juxta Canones, et Pontificias sanctiones, et vigentem Ecclesiæ disciplinam, contra quam nulla dari potest legitima missio, prorsus inhabilis, hoc ipso, quod nominatus fuerit Archiepiscopus Florentinus, qui in Vicarium, seu Officialem Capitularem ipsius Metropolitanæ Ecclesiæ constituatur.

„ Verum ex alio capite idem inhabilis habendus est, ex eo scilicet, quod ipse alteri Ecclesiæ spirituali conjugio sit copulatus, quod absque expressa Apostolicæ Sedis dispensatione dissolvi non potest; quo fit, ut Episcopus unius Ecclesiæ ad aliam transferri, nisi ejusdem Sanctæ Sedis specialissima gratia non possit, minime concedenda, nisi justis, gravibusque de causis.

„ Quæ cum ita sint, profecto intelliges, te omnino temere, et valde culpabiliter facturum, si muneri tuo renunciaveris, ut alteri aditum aperias ab Ecclesia præclusum, et quamcumque Capituli deputationem, seu electionem hujusmodi non modo improbandam, verum etiam nullam, et irritam fore, quemadmodum ad ulteriorem cautelam quatenus opus sit, irritam et nullam auctoritate Nostra nunc pro tunc declaramus, quoniam adversus sanctissimas Ecclesiæ leges, ejusque vigentem disciplinam attentaretur, et manifeste tenderet ad legitimæ missionis principia obscuranda, ac destruenda, atque ad auctoritatem Sedis Apostolicæ spernendam, atque adnihilandam.

„ Hæc tibi graviter rescribenda judicavi-

mus ea tantum de causa, quia Nostram sententiam rogasti, nunquam vero ex eo, quod sive pro parte tua, et Metropolitani istius Capituli, sive pro parte Ven. Fr. Episcopi Nancejensis tale aliquod patrari posse suspicemur.

„ Adeo enim de vobis omnibus praeclare sentimus, ut minime dubitemus futurum, ut sacras Canonum regulas contemnatis, quia potius pro certo habemus, Vos ad eas servandas, profitendas, ac tuendas, omni timore, ac asentatione posthabita, jugiter fore paratos.

„ Hanc igitur animi Nostri declarationem, nomine, et jussione Nostra, notam facies dilectis Filiis, dignitatibus, et Canonicis istius Metropolitanae Ecclesiae Florentinae, quibus singulis, et tibi Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur.„

Datum Savonae die 2. Decembris 1810. Pontificatus Nostri Anno Undecimo.

Pius Papa VII.

Vides igitur, quae sit sententia, et voluntas Nostra, quam prorsus sacrorum Canonum mentem, et sanctionem diximus. Quae responsio Nostra; si forte ad eumdem dilectissimum Nostrum Filium Vicarium Capitularem non pervenerit, praecipimus tibi, ut statim ac literas hasce nostras acceperis, eas dilecto Filio Vicario Capitulari communices, ac denique nomine Nostro denuncies, ut ipsas universo Capitulo palam faciat.

Praeterea tibi Apostolicam Benedictionem permanenter impertimur.

Datum Savonae die 4. Dec. Anno 1810.

Pius Papa VII.

---

§. XIII.

Capitulum Ecclesiasticum quoad Statuta, & Constitutiones.

Constitutiones Capitulares, licet non sint confirmatae a Sede Apostolica, vim legis habent, & sunt exequendae in ea parte, qua minime adversantur juri communi: *Pisau. Cam.* 21. *Nov.* 1761. §. 2.

Executioni mandari debent Capitulares Constitutiones per Canonicos approbatae, ubi praesertim consentaneae sunt caeremoniali: *Brict.* 20. *April.* 1793. §. 16.

Statuta Capituli lata etiam sine Episcopi, vel Sedis Apostolicae approbatione: *Ambr. Jur. Can.* 19. *Jan.* 1765. §. 17.

At Capitulo nulla est potestas condendi statuta in detrimentum aliarum Ecclesiarum: *Fulg. Fun.* 28. *Aug.* 1773. §. 26.

Statuta Capituli assumunt vires a confirmatione Sedis Apostolicae, quae denegari non solet, ubi concurrit justa, & rationabilis causa, ac Ecclesia debito non fraudatur obsequio: *Urgel. Stat.* 8. *Mart.* 1790. §. 3.

Statutum Capituli, ne dentur aegrotis, aut qua vis causa absentibus distributiones quotidianae, non est confirmandum, cum sit irrationabile, & contra bonum Ecclesiae, & semper fuit a S. Congr. Concilii rejectum: *Segobr. Ind.* 19. *Jan.* 1765. §. 20.

Potissimum attendendus est stylus, & consuetudo, seu Capituli statutum, quo immutato, jure possunt Capitulares actum irritare: *Baln. Ad. Alum.* 26. *Aug.* 1769. §. 17.

Certum est itidem, non posse Episcopum, seu Vicarium, qui Capitulo interest, ferre suffragium: *Ibid.* §. 18.

§. XIV.

Capitulum Ecclesiasticum quoad Vacationes.

Concilium Tridentinum *Sess.* 24. *Cap.* 12. *de reform.* vacationem intra tres menses in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis, toleravit: *Cordub.* 14. *Dec.* 1765. §. 14. *Melph. Ind.* 7. *Jun.* 1760. §. 4. & *Molev. Vac.* 10. *Mart.* 1742. §. 3.

Ideo Capitulo insignis Collegiatae Ecclesiae competit annua vacatio trium mensium vigore praedicti Concilii: *Cit. Molev.* §. 1.

Longiorem autem vacationem proſcripſit: *Cord. cit. loc.*

Omnesque conſtitutiones, & conſuetudines, quæ longiorem vacationem ultra tres menſes dabant, abrogavit: *Ibid.*

Sub qua diſpoſitione comprehenduntur omnes Dignitates, Canonici, Præbendarii Cathedralium, ac Collegiatarum Eccleſiarum, qui non poſsunt vigore cujuslibet ſtatuti, aut conſuetudinis ultra tres menſes ab iisdem Eccleſiis abeſse quolibet anno: *Caſt. Mar. his. Can.* 14. *Jan.* 1741. §. 3. *& Arimin. Serv. Chor.* 3. *Jul.* 1784. §. 6. *Atrien* 5. *Dec.* 1722. §. 2. *Anag. Ind.* 7. *Jun.* 1777. §. 4. *Pient. Vac. Chor.* 30. *Aug.* 1777. §. 3. *Ferent. Chor.* 3 *Aug.* 1784. §. 6. *Rip. Jub.* 8. *Febr.* 1783. §. 7.

Alioquin privantur primo anno dimidia parte fructuum, inde omnibus proventibus, & creſcente contumacia, contra eos proceditur: *Caſtr. Mar. cit. loc.*

Sed S. Concilium voluit ſalvas eſse Conſtitutiones, & conſuetudines earum Eccleſiarum, quæ longius ſervitii tempus requirunt: *Arimin. cit. loc. Cor. dub. cit. loc. Atrien. cit. cit. Anag. cit. loc. Pient. cit. loc. Ferent. cit. loc. Ripan. cit. loc.*

Et licet in eo præſerventur conſuetudines, & ſtatuta longiori ſervitio faventia, attamen per hoc, quod ſtatutum, vel conſuetudines requirant aſsiduum totius anni ſervitium, non excluditur indulgentia conciliaris pro vacatione trium menſium: *Melp. cit. loc.*

Ac juris terminos excedens non eſt vacatio per tertiariam, qua vix attingent vacationes ad octoginta dies, qui minores ſunt tribus menſibus conciliaribus: *Ibid.*

Atque nihil refert num continui ſint, ſeu potius interpolati: *Ibid.*

Si autem conſtitutio aut conſuetudo Eccleſiæ requirit ſervitium totius anni, tunc locum habet abſentia trium menſium a Concilio permiſsa; eſt enim dura reſidentia totius anni, opportetque maxime juxta fragilitatem humanam indulgeri aliquod tempus ad recreationem corporis, & animi: *Atrien. cit.* §. 3.

Ob id a Concilio Tridentino nequaquam omnibus Eccleſiarum ſervitio addictis permiſsum fuit, ut trium menſium ſpatio vacatione a Choro fruerentur, quia prohibendo mandavit ſervari conſtitutiones, & ſtatuta, quæ longius ſervitii tempus requirerent: *Arim. cit.* §. 7.

Capitula Eccleſiarum Cathedralium, & Collegiatarum, quæ ex conſuetudine, nullo vel minori vacationis tempore gaudent, debent ad Sac. Congr. recurrere: *Ibid.*

Et S. Congr. ex gratia, trium menſium vacationes quandoque indulgere ſolet: *Ib.*

Sed diverſa a S. Congr. in concedendo vacationis indulto ſervata fuit regula: *Ib.*

Si ex ſtatuto, vel conſuetudine aſsiduum ſervitium requiritur abſque intermiſsione, & tunc trium menſium vacatio conceditur: *Ib.*

Denegatur tamen, ſi ex ſtatuto, vel conſuetudine aliquæ indulgeantur licet breviores vacationes: *Ibid.*

Propterea S. Congr. Conc. Canonicis adſtrictis Eccleſiæ ſervitio vacationem, ultra tres menſes denegare conſuevit: *Anag. cit. loc. & Pient. cit. loc.*

Sed procedit quoad Canonicos, ſive Beneficiatos, qui ex conſtitutione, ſive conſuetudine Eccleſiæ tenentur toto anno Chori Eccleſiæque ſervitio incumbere: *Ibid.*

S. Congr. Concilii in Eccleſiis, quæ quotidianum ſervitium non habebant, Canonicas unice cauſas poſtulantium conſideravit, non vero indiſcriminatim trium menſium vacationem dedit: § *cit. Card* §. 20

Teſtatur Fagnanus Eccleſiam Æſinam non potuiſse, licet S. Congr. Concilii exoraſset,

pergere in consuetudine immemorabili fruendi vacatione quatuor mensium: *Ib.* k. 28.

Nicolaus Garcias affirmavit, si constitutio, aut consuetudo Ecclesiæ requirat servitium totius anni, tunc locum habere absentiam trium mensium a Concilio permissæ: *Ibid.* §. 15.

Sed male interpretatur Garcias mentem Concilii, & non veram S. Congr. Concilii sententiam suo errori subjecit: *Ibid.* §. 16.

Peculiares causæ vacandi a Choro ultra tres menses Conciliares, aer nempe æstate fervidus, hiems rigida, Capitulares ætatis provectæ, Ecclesia prope mœnia ab habitatoribus Civitatis distans, legitimæ sunt: *Ibid.* §. 6.

Non desunt aliæ Ecclesiæ, quæ ultra tres menses vacatione gaudent: *Ibid.* §. 9.

Quarum constitutiones post Concilium Tridentinum fuerunt a Pontifice Summo approbatæ: *Ibid.*

Non solum Tridentinum Concilium de residentia, sed etiam de chorali loquitur servitio, dum in prohibenda ultra tres menses absentia, earum Ecclesiarum excipit constitutiones, quæ *nempe tempus longius servitii requirunt*: *Alban.* 29. *Aug.* 1789. §. 5.

§. XV.

Capitulum Ecclesiasticum quoad Vocem, & Jus ferendi Suffragium.

Ex solis Canonicis juxta veterem Juris communis sanctionem consuevit constitui Capitulum, ita ut ipsis tantum veluti ejusdem Capituli membris olim Jus esset, Suffragium ferendi in iis, quæ ad rectum Ecclesiæ regimen pertinent: *Pisc. Voc. in Cap.* 8. *Febr.* 1738. §. 2.

Jus ferendi suffragium in Capitularibus actibus, ex Canoniæ Jure promanat: *Ib.* §. 3.

Jus vocis in sessionibus Capitularibus, seu negotiis, quæ toto convocato Capitulo tractantur, & expediuntur, respicit Capitulum uti Collegium, non Canonicos uti singulos: *Sen. Voc. in Cap.* 27. *Febr.* 1768. §. 8.

Hinc quæritur de admittendo, vel excludendo aliquos a jure ferendi suffragium in re pertinente ad Universitatis interesse, non singulorum: *Ibid.*

Proprium est Canoniæ, ut Canonicis tribuat indistinctum, & æquale Jus vocis, quoad omnia, quæ in Capitulo fiunt, & collegialiter expediuntur: *Ibid.* §. 9.

Et omnes, qui sunt membra Capituli æquali jure vocis in omnibus capitulariter definiendis frui debent, etiamsi iidem Canonicatus fuerint recentius erecti: *Ibid.*

Ambigi non potest juxta fundationum Leges a Capitulo, & Archiepiscopo approbatas, amplissime frui debere voce activa in omnibus negotiis capitulariter tractandis: *Ib.* §. 10.

Accedente præsertim unisona observantia, quæ metam centenariæ attingit, & ab ipso Capitulo solemniter confirmata est, sive interpretative, sive præscriptive exuberat ad vocem in Capitulo acquirendam: *Ibid.*

Privilegio, aut legitima consuetudine concurrente, repelli non possunt Beneficiati, aut Mansionarii a suffragio ferendo una cum Canonicis: *Firm. Voc. in Cap.* 21 *August.* 1734. §. 4.

Mansionarii suffragii jure saltem potiuntur in iis, quæ eamdem massam communem respiciunt, cum de cætero administratio massæ communis competat solum Canonicis, ubi eadem Massa conflata est non ex bonis tam Canonicorum, quam mansionariorum, sed ex bonis Ecclesiæ, et mansionarii dumtaxat audiendi sunt, si velint administrationem a Canonicis gestam explorare, aut aliquid adversus illam opponere: *Ibid.* §. 9.

Jus ferendi suffragium in Capitulis, Portio-

nariis non competere, firmat glossa: *Nerit. Plur.* 7. *Jun.* 1760. §. 9.

Sed si illud jus datum est eis in Decreto Episcopi, Capitularibus consentientibus, adstipulante longa etiam consuetudine, recedendum est ab opinione Glossæ: *Ibid.*

Et Limit. solum concessum est votum æconomis Portionariis: *Ibid.*

Suffragia sunt computanda in Capitulis collective: *Ibid*

Ut tantam vocem habeant Dignitates, et Canonici simul, quantam ipsi Portionarii: *Ib.*

Præsertim ad evitandum absurdum, exurgens ex præponderantia numeri Canonicorum: *Ibid.*

In actibus Capitularibus suffragia sunt computanda singillatim: *Ibid.*

Quia Collegium licet compositum ex membris diversi ordinis, unam habet vocem computandam a majoritate suffragiorum: *Ibid.*

Mansionarii, ceterique Beneficiati Ecclesiæ Cathedralis, et Collegiatæ, quum non sint de gremio Capituli, a ferendo in Capitularibus actibus suffragio arcendi sunt: *Calar. Elect. Conc.* 5. *Jul.* 1738. §. 4.

Verum possunt Capitularibus actibus aliquando interesse, ibique suffragium suum una cum Canonicis proferre, si id juris sive ex Apostolico Indulto, vel Ecclesiæ statuto, vel legitima consuetudine, sive ex illius reservatione quoad aliquem actum per fundatorem facta acquisierint: *Ibid.*

Cardinalis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ.

Clemens VIII. Pont. Max. *in Const.* 48. sancivit, ut Cardinales ab Ordine Diaconali post decennium transeant ad Ordinem Presbyteralem: *Rom. Dec. Capit. Later.* 22. *Novembr.* 1732. §. 10.

Sed quum Paulus IV. Pont. Max. *in Const.* 5. *Bull. tom.* 1. statuerit illum esse deferendum Episcopo Cardinali antiquiori in Curia præsenti; decisum fuit anno 1721. Decanatum spectare ad Cardinalem in Ordine Episcopali antiquiorem, quamvis juniorem in Cardinalatu; non vero ad eum, qui viceversa fuerit antiquior in promotione ad Cardinalatum, sed recentius in Ordinem Episcopalem admissus, ut habetur in Bull. San. Mem. Clementis XI. Pont. Max. & in ultima oratione Consistoriali ejusdem Pontificis: *Ibid.* §. 11.

Protectores Cardinales non habent jurisdictionem contentiosam: *Ascul. Jurisd.* 12. *Mar.* 1763. §. 9.

Et nequeunt eligi per subditos, sed dandi sunt a Papa: *Ibid.*

Jus est S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, tonsura, ac minoribus ordinibus insignire suos familiares: *Frisin.* 3. *April.* 1745. §. 1.

Cardinalis Legatus, vel non Legatus, dum accedit ad Ecclesiam, mandatur in Cæremoniali Episcoporum *Libr.* 1. *cap.* 18. §. 4. Campanarum pulsatio: *Terrac. & Set.* 21. *Aug.* 1784. §. 13.

Castitatis Votum *Vide Votum* §. 11.

Castitatis Votum quoad Dispensationem *Vide Dispensatio* §. XX.

Casus.

Casus insoliti, & id quod nonnisi rarissime, & ex gravi tantum causa accidere solet, a legibus contemnuntur: *Barchin.* 19. *Sept.* 1767. §. 7.

Non est trahendum ad casum mixtum, quod in casu simplici fuit dispositum: *Faven.* 20. *Jun.* 1767. §. 12.

Casuum Conscientiæ Congregatio *Vide Congregatio* §. 1.

Catechismus *Vide Doctrina Christiana.*

Cathedralis Ecclesia *Vide Ecclesia Cathedralis.*

Cathedraticum *Vide Episcopus* §. III.

Causa, Causatum.

Causa publica Studiorum, privato hominis commodo prævalere debet: *Imol.* 27. *Febr.* 1768. §. 8.

Causa Pia.

Quum res est de causa pia missarum, omnis sumenda est lata interpretatio: *Cafert. Benef.* 26. *Nov.* 1796. §. 5.

Nullum habet locum piæ Causæ favor, qui toties cessat, quoties non de solemniis, sed de voluntate disponentis quæstio est: *Feret. Leg.* 30. *Maii* 1786. §. 9.

Causa Pia seu Legatum Pium *Vide Legatum Pium.*

§. I.

Causæ Judiciales in genere.

Controversiæ, quæ circa corporis valetudinem aguntur, medicorum potius, quam juris peritorum judicio definiendæ sunt: *Aquil. Ind.* 13. *Febr.* 1745. §. 2.

Causæ Judiciales quoad Appellationes *Vide Appellatio.*

Causæ Judiciales quoad Episcopos *Vide Episcopus* §. *IV.*

§. II.

Causæ Criminales.

Causarum Criminalium cognitio, fuit a Tridentino reservata examini, et jurisdictioni Episcoporum, sublatis quibusvis privilegiis: *Fulg. Jurisd.* 15. *Dec.* 1736. §. 7.

Causas Criminales cognoscere possunt Abbates Regulares, si id eis concessum fuerit, non obstante lege Tridentina *Sess.* 24. *Cap.* 20. *de reform. Ibid.*

§. III.

Causæ Matrimoniales.

Causæ Matrimoniales pendent a solo judicio Ecclesiæ: *Cord. Null. Matr.* 26. *Febr.* 1763. §. 10.

In Causis Matrimonialibus processus, & formale examen faciendum est cum præsentia Defensoris Matrimonii: *Theat. Null. Matrim.* 4. *Jun.* 1763. §. 7.

In Causis Matrimonialibus confectio solemnis processus remittitur, ubi est impossibilis, aut valde difficilis: *Sant. seu Cub. Matr.* 26. *April.* 1788. §. 5.

In Causis Matrimonialibus spiritualis potissimum attenditur utilitas: *Gnes. Nul. Matrim.* 15. *Jan.* 1791. §. 8.

Causas Matrimoniales non Decani, Archidiaconi, aliique inferiores etiam visitando, sed Episcopi dumtaxat examinare debent: *Conft. Jurisd.* 31. *Mart.* 1770. §. 27.

Causa Matrimonialis saltem ubi agitur de Matrimonii vinculo dirimendo, quod jure naturali, & Divino indissolubile est, est causa gravissima, et criminalibus æquiparatur: *Differt. Sup. Matr.* 1740. *in fin Lit. F.* §. 56.

Causa Matrimonialis *Cap. Finali de Sent. et re jud.* est innegabiliter favorabilis, adeoque validitati matrimonii favendum est; tum quia in dubio pro valore actus est præsumendum, quod in axioma apud Jurisperitos transiit: *Ibid.* §. 27.

Causa Matrimonialis ad vitandam occasionem peccandi, celerem exigit expeditionem: *Jan. Mart.* 20. *Jul.* 1793. §. 8.

Et audiendus est vir, quando juxta diversitatem casuum ejusdem impotentiæ, inspiciendum est ejus corpus: *Ibid.* §. 9.

Ad videndum, num sit impotentia absoluta, vel respectiva, omnino examinare, & inspicere virum ante definitionem causæ oportet: *Ibid.*

Si est contumax, adest remedium citationis ad valvas, vel confinia: *Ibid.* §. 10.

Jus est Vicario Capitulari de causis matrimonialibus cognoscendi: *Albin. Null. Matr.* 30. *Jan.* 1768. §. 7.

Et jure potest, præsertim justa urgente causa, alium subdelegare, qui documenta, & probationes ad judicii ordinem necessarias tantum paret: *Ibid.*

Quum Parochus delegatus summarie tantum ad examen conjugum, & testium inductorum devenerit, egit contra formam Benedictinæ constitutionis: *Ibid.* §. 8.

Nam constitutio Benedictina formale examen, datis a Defensore Matrimonii defensoribus, præscribit: *Ibid.*

Non octo tantum testes loco septimæ manus contra juris dispositionem adhiberi debent, quæ requirit juramentum septem propinquorum cujuslibet Conjugis, vel vicinorum bonæ famæ, & sic quatordecim: *Ibid.*

Demum, omitti non debet Defensor matrimonii contra constitutionem Benedictinam qui vel voce, vel scriptis audiendus est: *Ibid*

§. IV.

Causæ Spirituales, seu Beneficiales, & Ecclesiasticæ.

Causæ omnes ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, etiamsi Beneficiales sint, in prima instantia coram ordinariis locorum cognosci debent: *Cæsar.* 30. *Sept.* 1724 §. *ult.*

Primam instantiam Causarum Ecclesiasticarum præservat Concilium Tridentinum Ordinario: *Novar. Un.* 11. *Sept.* 1762. §. 5.

Et Concilii Tridentini Decretum inpedimento non est, quominus in gradu appellationis reparentur gravamina illata decreto visitationis: *Ibid.* §. 6.

In Causa Beneficiali in Judicem Ecclesiasticum licet compromittere; ac ille laudum exequi potest: *Camer. Conc.* 13. *April.* 1796. §. 5.

Atque arbitrorum judicium, ex arbitraria potestate, rectumque pro bono pacis, & utilitatis, validum fuit: *Ibid.* §. 6.

In majoribus Ecclesiæ causis, & difficilioribus quæstionibus circa fidem, & Sacramenta, exquirendum est Apostolicæ Sedis Judicium: *Brix. Dub. Bapt. & Max.* 27. *Aug.* 1796. §. 1.

In Causa Præeminentiæ, plurimum est deferendum Judicio Episcopi: *Feren. Præc.* 23. *April* 1768. §. 4.

Quæstiones Præeminentiarum, & prærogativarum, ut plurimum a consuetudine dirimuntur: *Senog. Præem.* 12. *Decem.* 1778. §. 14.

Maxime, si diuturna sit, & per plurima secula observata: *Ibid.*

Decretum Tridentini Concilii *Sess.* 25. *cap.* 19. *de regul.*, quo permittitur solum intra quinquennium proponi causa nullitatis Professionis, locum sibi vindicat etiam in casu, quo Professio irrita, sive a Religione, sive a Professo prætendatur silentio prætermissum ab isto incurabilem morbum, quo emissæ Professionis tempore laborabat, ita quidem, ut impetrari prius debeat ab Apostolica Sede restitutio in integrum, deindeque cognosci causa nullitatis Professionis coram Ordinario, & Superiori Cænobii, in quo illa emissa fuit: *Veron. Rest. in. Int.* 27. *Jul.* 1738. §. 2.

Causalis Conditio *Vide Conditio* §. *II.*

Cautio *Vide Administrator* §. *II.*

Celebratio Missæ Conventualis *Vide Beneficiati* §. *X. Canonici* §. *V. Capitulum Ecclesiasticum* §. *VI. Dignitates Ecclesiasticæ* §. *III. Missa* §. *VII.*

Celebratio Missarum *Vide Anniversarium Capellanus* §§. *III. VIII. Missa* §§. *III. IV. & V.*

Cenotaphium.

De Loco Cenotaphii hæc disponuntur vetitum esse pro iis poni, qui nullo modo nomine inter mortales fuerunt: *Rom. Leg.* 22. *Jul.* 1758. §. 3.

Pretium saltem est solvendum Ecclesiæ: *Ibid.*

S. Congr. Concilii tamen neque vetare, ut ponatur, neque postulare pretium voluit: *Ibid.*

Satis est, ut ponatur honesto loco non in illustri, atque honestissimo, qui reservatur S. Rom. Ecclesiæ Cardinalibus: *Ibid.*

§. I.

Censura Excommunicationis.

Excommunicatio indicta est a Concilio Tridentino *Sess.* 22. *cap.* 11. ob occupationem, & usurpationem jurium, vel bonorum, vel fructuum locorum Piorum, quamdiu restitutio integre sequuta, & absolutio obtenta non fuerit: *Camer.* 16. *Maii* 1767. § 20.

Ex incisione Arborum Ecclesiæ incurritur, quæ contra alienantes, & usurpantes bona Ecclesiæ statuitur in Extrav. *Ambitiosæ*, & Concil. Trid. *Sess.* 22. *cap.* 11. *de reform.*: *Tudet. Conf.* 2. *Jul* 1742. §. 4.

Multiplici vinculo innodatus est excommunicationis, qui est raptor fructuum, & emolumentorum Ecclesiæ: *Tris. Cens.* 28. *Jan.* 1747. §. 1.

Qui est occupator bonorum ipsius contra Pontificum constitutiones, & Tridentini Decretum, & qui est contemptor præcepti Paschalis: *Ibid.*

Nullus Episcopus, Presbyter, aut Diaconus ad solemnia Missarum celebranda potest introire cum baculo, aut velato capite, & Altari Dei assistere sub pœna excommunicationis: *Juven. Sesp. & Irreg.* 3. *Decemb.* 1735. §. 4.

Regulares, qui administrant Sacramenta Extremæ Unctionis, vel Eucharistiæ, ac Matrimonia solemnizant absque licentia speciali Parochi, aut qui excommunicatos a Canone præterquam in casibus a jure expressis, vel per Privilegia Sedis Apostolicæ concessis, a pœna, ac culpa absolvunt, incurrunt excommunicationem ipso facto Sedi Apostolicæ reservatam: *Suess. Tur. Par.* 3. *Decemb.* 1735. §. 2.

Intra ditionem Ecclesiæ sine Apostolica facultate munus præpositi secularis, sive Vice-Comitis, sacerdos sub pœna excommunicationis, si remittere noluerit, gerere nequit: *Terrac.* 19. *April.* 1766. §. 19.

Neque Officia secularia Clerici exercere possunt: *Ibid.*

Excommunicatio infligi nequit, nisi competens admonitio præmissa ex personis præsentibus idoneis, possit probari: *Savon.* 14. *Sept.* 1782. §. 10.

Imo excommunicatio in scriptis proferri debet, & causa excommunicationis expresse conscribi, ejusque exemplum tradi infra mensem, si requiratur; super qua requisitione instrumentum publicum fieri debet, vel literæ testimoniales confici sigillo autentico consignatæ: *Ibid.* §. 11.

Quisque Presbyter, Diaconus, Subdiaconus suspectus de crimine fornicationis, post primam, secundam, & tertiam admonitionem, si inveniatur famulari cum muliere, et aliquo modo conversari, excommunicetur: *Cam. seu Fabr.* 8. *Maii* 1784. §. 13.

Sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, prohibetur Vicariis Generalibus in dispensationum matrimonialium exequutione acceptio cujuslibet muneris, et præmii: *Dub. Sub. Exer. Disp. Matr.* 16. *Decemb.* 1736. §. 2.

Explorati juris est, ad anathema incurrendum, satis esse quamlibet injuriam, et contumeliam, quæ Ecclesiasticæ Personæ infertur, sive manibus, sive pedibus, sive toto corpore, quæ gravior etiam sit, spectatis circumstantiis loci, temporis, & adstantium: *Baln. Cens.* 20. *Aug.* 1757. §. 3.

Magister, sive alius superior, si disciplinæ

vel correctionis causa adolescentem Clericum percutiat, non efficitur obnoxius anathemati inflicto *in Can. si quis suddente*: *Call.* 16. *Maii* 1733. §. 2.

Id tamen exigit conditionem, ut castigatio sit moderata, & Ecclesiasticæ disciplinæ modum non excedens, sed et causæ, et personæ respondens, ita quidem, ut ad violentam manuum injectionem, vel ad vindictam ex concepta ira intentatam, referri nequeat: *Ibid.* §. 3.

Quod ipsum traditur a Doctoribus, de verberante Clericum suo servitio addictum *Ibid.* §. 4.

Hinc quum Clericum quemdam in minoribus constitutum, manuali mercede Sacristiæ servientem, & minus prompte obtemperantem Canonicus leviter percusserit cum aliqua indignatione, & increpatione, non incidit in excommunicationem: *Ibid.* §. 5.

Reus ex sola injectione manus in Clericum, atque ex animo, & violentia injuriam illi inferendi, in censuram excommunicationis incidit: *Albin. Cens.* 18. *Jun.* 1746. §. 2.

Quod tenet, etiamsi Vicarius Foraneus, cui gravium causarum cognitio nequit mandari, extrajudicialiter nulla prævia citatione processerit ad excommunicationem; quoties enim jussu Episcopi, & ex delatione Fisci causam assumpserit, hoc factum censetur, ut veritas rei gestæ apertius pateat, utque animus Judicis certior fiat: *Ibid.* §. 3.

Eoque amplius, si factum publicum, & ad omnium cognitionem, scientiamque fuerit, quo casu, sine ulla prævia citatione, publicari potest excommunicatio: *Ibid.*

§. II.

Censura Interdicti.

Censura Interdicti in scriptis proferenda est, & causam interdicti expresse conscribere, & tradere exemplum scripturæ infra mensem, si requiratur, super qua requisitione instrumentum publicum fieri debet, vel literæ testimoniales confici sigillo authentico consignandæ: *Savon.* 14. *Sept.* 1782. §. *II.*

Interdicto locali & personali, ob populi nequitiam Civitas aliqua vel Oppidum etiam multatur: *Caput. Jurisd.* 2. *Dec.* 1723. §. 7.

Capella, cujus erectionis leges, pactaque sub pœna interdicti præcepta, ac servata non fuerunt, jure idcirco interdicto supposita est: *Albin Interd.* 12. *Maii* 1770. §. 5.

Censura Excommunicationis quoad Absolutionem *Vide Absolutio* §. *II.*

§. III.

Censura Suspensionis.

Suspensio vel ab homine indici, vel inferri a jure, vel a jure incurri potest: *Alex. Insp.* 31. *Aug.* 177. § 4

In suspensionem a jure latam nemo incidit, nisi in casibus a jure expressis: *Ibid.*

Suspensio ab homine lata non contrahitur, nisi ob crimen grave, & in suo genere completum, atque etiam ob dolosam contumaciam, seu inobedientiam monitis, latisque præceptis: *Ibid.*

Suspensio ab Episcopo indicta, nullitatis vitio laborat, si Canonica monitio fuerit prætermissa, si verbis tantum inflicta, contra dispositionem SS. Canonum sub pœna suspensionis per mensem ab ingressu Ecclesiæ, & a divinis officiis præscribentium, ut sententia excommunicationis, suspensionis, & Interdicti in scriptis proferatur: *Ibid.* §. 5.

Nemo ullus potest inducere suspensionis pœnam nisi trina Canonica monitione præmissa, vel saltem, si necessitas postularet, una peremptoria monitio præcesserit, quæ trinæ monitioni æquivaleat: *Ibid.* §. 11.

Ex jure antiquo indicta fuit suspensionis

pœna iis, qui absque titulo facros ordines fufcepifsent: *Ibid.* §. 15.

Verum Innocentius III. Pont. Max. veterum Canonum rigorem moderavit, et fublata pœna fufpenfionis, mandavit Ordinatoribus vel fuccefsoribus, providere Ordinatis: *Ib*

Sed Concilium Tridentinum contra initiatos facris Ordinibus absque titulo fufficienti, pœnas veterum Canonum iterum innovavit: *Ibid.*

Et pœnam fufpenfionis a prifcis fanctionibus inflictam, iterum confirmavit Sixtus V. Pont. Max. *Ibid.*

Atque ad quæftionem, an per Concilium Tridentinum cenfeatur innovata pœna indicta *in Cap. Neminem. et in Cap. fecundum dift.* 70. ita ut poft Tridentinum, qui fine titulo Ordines fufciperet, fufpenfus; & fi miniftrafset, irregularis evaderet, S. Congr. Concilii cenfuit, fuifse innovatas dumtaxat pœnas *Cap. fecundum. de Præb. Ibid.* §. 16.

Si tamen res fit de Ordinato fine titulo, quem ementitis probationibus Ordinatus effinxerit, ut ordinantem deciperet; tunc ordinatus incurrit fufpenfionis pœnam indictam: *Ibid.* §. 17.

Idcirco qui Epifcopum ordinantem decipit, oftendendo fe habere titulum, remanet fufpenfus, et miniftrando irregularitatem incurrit: *Burg.* 13. *April.* 1720. §. 7.

Sufpenfio inflicta absque trina monitione, absque fententia fcripto lata, & quin caufa indictæ fufpenfionis afsignata fuerit; nullitatis vitio laborat: *Sav.* 14. *Sept.* 1782. §. 2.

Imo fufpenfio non folum in fcriptis pro ferenda eft & caufam fufpenfionis exprefse continere, fed tradendum eft exemplum fcripturæ infra menfem, fi requiratur, fuper qua requifitione inftrumentum publicum faciendum eft, vel literæ teftimoniales conficiendæ ac figillo authentico confignandæ: *Ib.* §. 11.

Quando fertur præceptum aliquid faciendi, & contra transgrefsores fufpenfionis pœna ipfo facto incurrenda ftatuitur, eo cafu nulla requiritur monitio, & non obedientes ftatim intentata pœna irretiti evadunt: *Ibid.* §. 12.

Et locum habet, tam fi præceptum fit particulare, & alicui determinatæ perfonæ directum, quam fi fit univerfale, & univerfam communitatem, ac locum comprehendat: *Ibid.*

Sufpenfio quando juridice fertur, necefsario requiritur, ut illa in fcriptis publicetur, fecusvero, fi Epifcopus extra judicialiter agat, tunc quamvis verbis indicta fuerit, fuftinetur: *Ibid.* §. 13.

Comminatio fufpenfionis a divinis, tamquam extremum remedium, eft tantum tunc adhibenda, cum malum gravifsimum, neque aliter præcidi, neque aliis pœnis cohiberi poteft: *Pifaur. Caf. Referv.* 21. *Nov.* 1761. §. 3.

Sufpenfionis pœna valide infligitur ipfo facto incurrenda in re gravifsima, & in defectu æquioris remedii: *Ibid.* §. 8.

Sufpenfio incurritur ex alienatione bonorum beneficii, ex difpofitione Tridentini *Sefs.* 22. *cap.* 11.: *Alex. Sufp.* 11. *Jan.* 1770. §. 2.

Et neglecto inveftimento ab aliquo cenfuum extinctorum, bona Ecclefiæ alienafse dicitur, quia ipfi fuorum bonorum fructum ademit; in fufpenfionem ideoque incidit: *Ibid.*

Sufpenfio inflicta non requirit, ut in fcriptum reddatur, & monitio præcedat, quoties culpa ex fui natura fufpenfionem inducit, & agitur de fufpenfionis pœna a jure inflicta: *Ibid.* §. 8.

Ingrefsus Epifcopus, aut Presbyter ad Mifsarum folemnia celebranda, nifi aliqua pafsio intervenerit, non audeat, dictas

oratione recedere, ut ab alio suppleatur, sed qui initium ponit, suppleat usque ad finem sub pœna suspensionis: *Juven. Susp.* & *Irreg.* 3. *Dec.* 1735. §. 4.

Cum *in Can. Nullus Episcopus. de Consecr. Dist.* 1. præcipiatur sine ulla mentione verbi *Consecrationis*, ut *ingressus ad Missarum solemnia celebranda, nisi passio aliqua intervenerit, nullo modo audeat, dicta oratione recedere* trahitur argumentum, vel post solum ingressum ad Altare, ac initium Missæ positum, pœna suspensionis incurritur a Sacerdote, qui, nulla interveniente gravi corporis molestia, eam incompletam relinquit: *Ibid.* §. 8.

Sicuti *Nullus Episcopus. de Consecr. dist.* 1. loquitur de Sacerdote relinquente Missarum solemnia, ut ab alio suppleantur, ita pœnæ suspensionis in eodem Canone contentæ subjacet tantum Presbyter, a quo missa relinquitur incompleta, postquam eousque perducta est, ut ab alio suppleri debeat: *Ibid.* §. 9.

Canonissæ possunt Clericos, aliosque Ecclesiasticos, & Ministros Ecclesiæ delinquentes suspensione ac pœnis Canonicis ferire; & si isti despiciant suspensionem, debent per censuras Ecclesiasticas compelli ad servandam suspensionem, & salubria mandata: *Tull. seu Nul S. Petr. Rom. Visit* 23. *Jul.* 1730. §. 12

Suspensio incurritur a Græcis si animo retinendi Græcum ritum, ordinentur a Latino Eppo: *Ropan.* 14. *Maii* 1763. §. 6.

Sacerdos, qui tremulas habet manus, propter periculum subversionis sanguinis, suspenditur ab ordinis sacerdotalis administratione: *Civit. Cast.* 21. *Maii* 1718. §. 2.

Sacerdoti epileptico alterius sacerdotis assistentia admittitur *ex Gloss. in Can. communiter in verb. de iis dist.* 33. ita ut si ille in terram labatur, sacrificium ab assistente perficiatur: *Ibid.*

Can. autem illud 7. *quæst.* 1. assistentiam sacerdotis generaliter admittit, quando agitur de infirmo sacerdote celebrante: *Ibid.*

Clericum sine sufficienti titulo ordinatum, tunc pœna suspensionis afficit, dum ipse ordinantem decepit falsas producendo probationes super sui tituli idoneitate: *Sanc. Cruc. de la Sier. in Ind. Occid.* 8. *Jul.* 1719.

Omnes, & singuli, qui absque dispensatione Canonica, aut legitima licentia, sive extra tempora a jure statuta, vel absque dimissoriis literis citra montanis ad aliquem ex sacris ordinibus promoveri se fecerint, a suorum ordinum exequutione, ipso jure suspensi sunt: *Vi.* *Disp. ab Irreg.* 11. *Sept.* 1784. § 13.

Id statuit Pius II. Pont. Max. *Const. cum ex sacrorum Ordinum* 17. *Nov.* 1461. *Ibid.*

Et confirmavit Clemens VIII. Pont. Max. *Const Romanum. Pontificem* 28. *Febr.* 1569 *Ibid.* §. 14.

Clerici falsificantes Litteras Episcopi, vel Capituli, ab officio suspensi sunt: *Ibid.* §. 15.

Et suspensio, quam contrahunt promoti ad ordines cum falsis dimissoriis, sedi Apostolicæ est reservata: *Ibid.*

Quum Concilium Tridentinum *Sess.* 23. *Cap.* 14. *de reform.* statuerit, ut cum promotis per saltum, si non ministraverint, Episcopus ex legitima causa possit dispensare; ex hoc decreto sublata fuit quæstio, num promoti per saltum essent ipso jure suspensi: *Ibid.* §. 18.

Et ratio est, quia cum Concilium permiserit, ut Episcopi possint dispensare, si in ordine suscepto non ministraverint, consequens est, sic promotus ipso jure suspensus esse debeat ab exercitio ordinum, et si ordines exerceat, irregularitatem incurrat: *Ibid.*

In simplicem suspensionem incidit promotus ad sacros ordines per saltum, dummodo

non celebraverit sacra: *Visen. Disp.* 18. *Aug.* 1787. §. 2.

Item in suspensionem incidit ordinatus cum falsis Ordinarii litteris: *Ibid.*

Item in suspensionem ordinatus absque patrimonio sacro, incidit: *Ibid.*

Per Calumniam subdiaconi in sacerdotem prolatam, reo, ipso jure suspensio irrogatur: *Lunen. Sar.* 9. *Julii* 1796. §. 3.

Censura suspensionis quoad Absolutionem *Vide Absolutio §. V.*

Censuræ seu Pœnæ Ecclesiasticæ in genere.

Potestas ferendi censuras nedum fundatur in illis verbis *quæcunque alligaveritis*, sed in aliis Apostoli prima ad Corinthios *auferte malum ex vobis ipsis*, quum idem Apostolus hanc potestatem exercuisset incestuosum Corinthium excommunicando; & ex illis etiam verbis, quæ habentur secunda ad Tessalonicenses, 3. *quod si quis non obedit verbo nostro, per epistolam hunc notate, & ne commisceamini cum illo, ut confundatur*: *Pacen.* 15. *Jan.* 1729.

Ignorantia Canonum in persona seculari excusat a censuris: *Urb. Cens.* 28. *Mart.* 1744. §. 7.

Ad eliminandas censuras non fuisse comminatas, satis est dolum abesse, & fraudem, & ab eis excusat quælibet causa licet tantum colorata, & verosimilis: *Camer.* 16. *Maii* 1768. §. 7.

Nonnullæ causæ excusant ab incurrendis censuris, inter quas est ignorantia sive juris, sive facti; dummodo tamen ignorantia crassa, aut supina non sit: *Ibid.* §. 14.

An autem, & quando a censuris excuset defectus doli, fraudis, & contemptus, ac bona fides, late traditur a Card. Petra: *Ib.* §. 24.

Quum pecuniam Capellæ Consiliarii in Communitatis usus converterint, incidunt in censuras tum ex litera erectionis Capellæ, tum ex dispositione Concilii Tridentini: *Ib.* §. 13.

Comminatio, & fulminatio censurarum sunt remedia, quibus Judices Ecclesiastici utuntur ad compellendos non obedientes subditos, ad debitum obsequium exhibendum: *Col.* 14. *Febr.* 1767. §. 38.

Pœnæ inflictæ adversus eos, qui bona ecclesiastica minus legitime, riteque distrahunt, habentur a Concilio Trid. *Sess.* 22. *cap.* 11. *de reform.*, necnon *Extrav. Ambitiosæ. de reb. Eccl. non alien. Ug. seu Hyd.* 11. *Mart.* 1741, §. 2.

Sub Censura Decretalis Alex. VIII. Pont. Max. *in cap. in quib. de pœn.* non comprehenduntur filii, aliique occisoris posteri, ante patratum delictum nati: *Sul. Disp.* 30. *Jul.* 1735. §. 3.

Quoad executionem decretorum S. Visitationis, nullus requiritur ordo, præter nudum præceptum implendi, sub pœna censurarum ipso facto incurrenda: *Dert. Visit.* 12. *Jan.* 1761. §. 11

Nulla desideratur causa præter nudam contraventionem præcepto, cujus respectu posse Ecclesiastico interdicto subjici Ecclesiam exemptam, quæ administratur a contravenientibus subditis Episcopo: *Ibid.*

Censuræ seu Pœnæ Ecclesiasticæ quoad Absolutionem *Vide Absolutio §. IV. Episcopus § XVI.*

Censuræ seu Pœnæ Ecclesiasticæ quoad Jus ferendi *Vide Episcopus §. XIII.*

§. I.

Census in genere.

Census æquiparantur bonis stabilibus, eorumque nomine veniunt: *Camer.* 15. *Sept.* 1787. §. 5. & *Ascul.* 7. *Jun.* 1788. §. 6.

Tamen pro Beneficio non videntur investimentum: *Ibid.*

Census assignati pro dote beneficii, & inde pro fundatione operum piorum, sors principalis, & fructus effecti sunt spirituales, & pii: *Gerund. Cens.* 14. *Maii* 1768. §. 7.

Nec idcirco erogari possunt, nisi in eam causam piam, quæ, sequuta ejusdem Beneficii extinctione, jure quodam proprio in bonis assignatis succedit: *Ibid.*

§. II.

Census quoad Constitutionem, & Impositionem.

Census creari debet juxta formam substantialem Pianæ Constitutionis præscribentis realem pecuniæ numerationem, ita ut pretium a Dominio emptoris abductum, efficiatur ipsius venditoris: *Gerun. Cens.* 14. *Maii* 1768. §. 11.

Pro valida erectione, militat juris præsumptio: *Ibid.*

Onusque est alterius partis probare nullitatem, & quidem plene, ac concludenter; nam si hæc ambigua sit, pro validitate, cui suffragatur juris præsumptio, est respondendum: *Ibid.*

Præsertim si præsumptioni additur continuata fructuum solutio sine querela debitoris peracta, quæ ad validitatem improbandam sufficeret, etiamsi per sedecim tantum annos facta fuisset: *Ibid.* §. 6.

Imo si accessit res judicata, quum nefas sit adversus rem semel judicatam insurgere: *Ibid.*

Census reservari potest in fundatione, vel consecratione Ecclesiæ, aut occasione unionis: *Aux. seu Cing. Cath.* 25. *Jun.* 1763. §. 6.

Ex censura *tex. in cap. pervenit, de censib.* qua improbantur census ignorantiæ, seu ignotæ originis, pertinere ad census de novo impositos, et in vita unius Beneficiati solutos: *Ibid.*

Non autem ad census antiquos, quorum legitima reservatio fieri potest, vel in fundatione Ecclesiæ, vel in illius consecratione, aut occasione unionis Beneficiorum: *Ibid.*

Census creationis probatio ex publico instrumento desumpta, non admittit alias probationes contra illud: *Gerund. Cit.* §. 9.

Pecunia censualis emptori numerata, & in ipso stipulationis actu ab eo immediate restituta, aperte indicat numerationem fuisse simulatam: *Ibid.* §. 10.

Maxime si accessit declaratio facta a testatore, tum quia continet ipsius confitentis præjudicium: *Ibid.*

Tum quia facta legitur ad propriæ conscientiæ exonerationem, et in supremo elogio: *Ibid.*

Tum denique, quia res est cum Exequutoribus ab ipso testatore designatis, quibus fas non est confessioni a testatore factæ contradicere, cum præsertim facta appareat in eo testamento; in quo concredita ipsis fuit hæreditatis administratio: *Ibid.*

§. III.

Census quoad Fructus, & Solutionem.

Censuum fructus conventi a Locis Piis, propria auctoritate absque Beneplacito Apostolico reduci nequeunt; v. g. a scutis quinque ad scuta quatuor, pro centenario retrahi non valent: *Senogal.* 15. *Jan.* 1718. §. 1.

Id locum habet in censibus reservativis, secus vero in censibus consignativis: *Ibid.*

Nonnulli Doctores affirmant reductionem fructuum in censu confirmativo fieri non posse absque beneplacito Apostolico: *Aquip.* 4. 1722. §. 4.

Nonnulli vero contrarium sentiunt: *Ibid.* §. 5.

Dum demandatur taxative solutio fructuum census perpetui Legati pii; ex reliquis bonis hæreditatis suppleri non debet decrementum: *Null. seu Ter. Nonn. Capel. 7. Maii* 1791. §. 5.

§. IV.

Census quoad Venditionem, & Pianam Constitutionem.

Censum realem, qui jus dicitur percipiendi annuam pensionem ex prædio, aliove fundo, vendi & emi posse absque ulla usuræ labe, declararunt Romani Pontifices: *Gerud. Cens.* 14. *Maii* 1768. §. 15.

Ut autem omne usuræ vitium ab hujusmodi censu procul absit, quædam servandæ sunt conditiones, quarum aliquæ ex ipso jure naturæ, aliæ vero ex jure ecclesiastico, seu ex præfatis Suummorum Pontificum Constitutionibus proficiscuntur: *Ib.*

Inter ceteras conditiones ecclesiastico jure requisitas ea recensetur, ut scilicet census non constituatur, nisi ex pecunia numerata præsentibus Testibus, ac Notario, et in actu celebrationis Instrumenti, non autem prius recepto integro justo pretio: *Ibid.*

Constitutio Piana in pluribus Regionibus usu non est recepta, vel si primitus recepta fuit, per contrariam consuetudinem fuit abrogata: *Ibid.* §. 16.

Et id accidit in Gallia, Belgio, et Germania: *Ibid.*

Hinc Summus Pontifex ad petitionem Catholici Regis Philippii II. Hispanis indulsit, ut ad suæ constitutionis exaratam observantiam, quoad eas conditiones, quæ Juris Divini, aut naturalis non essent, nequaquam obstringantur: *Ibid.*

Centenaria *Vide Observantia* §. *III.*

Cera.

Circa pertinentiam in funeribus Ceræ gestatoriæ, totum tribuendum consuetudini: *Alex. Fun.* 7. *Aug.* 1745. §. 2.

Ceræ partem sibi vindicare non possunt Sodales, detracta quarta funerum Parocho, neque titulo solius, et nudæ sepulturæ, neque titulo oblationum occasione funerum: *Fav. Funct.* 17. *Jul.* 1773. §. 4.

Cessio *Vide Bona Ecclesiastica* §. *II. Contractus* §. *X. Decimæ* §. *II.*

Charitativum Subsidium *Vide Episcopus* §. *XXV.*

Chori Absentia *Vide Absentia a Choro causa Studiorum*, *Dispensatio* §. *III.*

Chori Servitium *Vide Beneficiat* §. *X. Canonici* § *XIII. Dignitates Ecclesiasticæ* §. *III Mansionarius* §. *III. Servitium Chori*

Chori Stallum *Vide Beneficiati* §. *XI Canonici* §. *XIV. Dignitates Ecclesiasticæ* §. *IV*

Chrisma *Vide Sacramentum Confirmationis*

Christiana Doctrina *Vide Doctrina Christiana*

Circumscriptio *Vide Acta* §. *I.*

Citatio.

In re gratiosa, qualis est commutatio voluntatis, non est opus citatione partis: *Viter. Aper. or.* 27. *Febr.* 1790. §. 5.

Citatio præmitti debet, quæ necessaria est ad sententiam, ut beneficiatus penes suam Ecclesiam residere negligens, possit beneficio privari: *Consen. Priv. et Cens.* 17. *Nov.* 1736. §. 3.

Citatio necessaria est, ut reus jura sua deducere possit etiam in judicio censurarum, in quo si omittatur, nullitas sententiæ consequitur: *Albin. Cens.* 18. *Jun.* 1746. §. 2.

Satis constat de citationis defectu, si ea registrata non legatur in actis coram Judice Exequutore gestis, et a Notario extractis: *Imol. Beref.* 23. *April.* 1768. §. 12.

Abbatia si sit vere exempta, non sunt at-

tendendæ Litteræ Citatoriæ Episcopales: *Salut. Irreg.* 8. *Jun.* 1765. §. 7.

At si controversia pendeat super exemptione Abbatiæ, possunt eædem impune sperni: *Ibid.*

Citatoriales Litteræ *Vide Litteræ* §. *III.*

§. I.

Cives in genere.

Centum Cives Zelatores publicæ quietis, insimul uniti liberarunt Civitatem Faventinam eorum patriam ab exitiosis Guelphorum, & Gibellinorum factionibus, & incursionibus: *Faven.* 30. *Aug.* 1777. §. 1.

Nuncupati fuerunt: *Centum Pacifici*, & constituerunt tamquam novum Magistratum distinctum ab alio municipali, assignatis iis certis reditibus a Summis Pontificibus: *Ibid*

Ac decorati plurimis privilegiis: *Ibid.*

Inter quæ illud est, ut omnes de numero centum Pacificorum duabus vicibus infra annum, nimirum die Paschatis Resurrectionis, & SSmæ Nativitatis teneantur cum Gubernatore, & Cancellario Sacramentum Pœnitentiæ, & Eucharistiæ sumere in Ecclesia Cathedrali Faventina: *Ibid.* §. 2.

Cives exteris præferendi semper veniunt: *Macerat. Resig. Benef.* 8. *Aug.* 1778. §. 8.

Dicuntur exteri, qui sunt de alterius Diœcesi, non vero ii, qui sunt ex una eademque Diœcesi; *Ibid.*

§ II.

Cives quinam esse dicuntur.

Civium nomine non solum veniunt, qui in ipsa Civitate nati sunt, sed etiam, qui in ejusdem continentibus, ac suburbiis: *Fan. Leg.* 20. *April.* 1771. §. 12.

Is dicitur alicujus Civitatis, seu Oppidi originarius, qui ex Parentibus in ea Civitate, seu Oppido non casu fortuito, sed animo domicilium ibidem contrahendi degentibus, ortum habuit: *Caput. Part.* 21. *Nov.* 1739. §. 2.

Cives facit Origo: *Im. Subs. Dot.* 20. *Jan.* 1767. §. 12.

In odiosis non veniunt Civium nomine adlecti: *Forosem. Subs. Dot.* 8. *Aug.* 1789. §. 6.

In favorabilibus pares sunt originariis: *Ib.*

Nam Cives origo, manumissio, adlectio, vel adoptio facit: *Ibid.*

Oriundus, & Civis loci dicitur, qui in loco nascitur, etiamsi fortuito venit: *Benno. Nov.* 1752. §. 3.

Quum ex paterna origine evincantur omnes qualitates, ut quis Civis reputari debeat, absque injuria repelli nequit ab emolumento, ad quod Cives vocantur: *Arian. Par.* 22. *Aug.* 1739. §. 4.

Si dicitur *Perusinus*, intelligitur origine, vel qui ibi habeat domicilium: *Imol. cit.* §. 14.

Si dicitur *de Perusio* significat secundum communem loquendi usum, originem, & non domicilium: *Ibid.*

Civis *Viterbiensis*, & *de Viterbio* idem sonat, eamdemque importat significationem, nec ullum interest discrimen ex doctrina Bartoli: *Viterb. Subs. Dot.* 12. *Jun.* 1766. §. 8.

In dispositionibus, quæ in favorem sunt, sive subsidia dotalia, sive legata studiorum, sive beneficia Ecclesiastica, sive alia ejusmodi, sub appellatione, *Civis oriundi* seu *originarii* veniunt etiam, qui aut patre, aut matre, aut etiam avis, & proavis ab eo loco habent originem: *Pens. Subs. Dot.* 30. *Aug.* 1766. §. 6.

Cives vere sunt, qui nascuntur, vel aliquo expresso modo Cives fiunt veluti manumissione in servis, adoptione in familiam atque adlectione: *Viterb. Cit.* § 12.

Incolæ vero, qui longo tempore domicilium faciunt: *Ibid.*

Certum est ratione longi domicilii ad munera civilia quemque vocari posse: *Ibid.* §. 13

Item: Certum est duo domicilia haberi posse, ac filium, Civitatem paternæ originis, non domicilium sequi: *Ibid.* §. 14.

Sub nomine Civium veniunt tam viri oriundi, quam etiam illi, qui Civitatem incolunt: *Ibid.* §. 16.

Sed si de qualitate requisita, quæ naturalis sit, sermo fuerit, non semper sufficit eam acquisivisse. Puta de qualitate originis, quæ nunquam ex domicilio venire potest: *Ibid.* § 17.

Civilitas.

Civilitas acquiritur vel natura, hoc est origine, vel domicilio, vel demum privilegio: *Fan. Leg.* 20. *April.* 1771. §. 12.

Originarius inter cetera civica jura illud obtinet, quod ad beneficia, aliaque quæcumque id genus emolumenta pro originariis fundata, debeat admitti: *Caput. Part.* 21. *Nov.* 1739. § 2.

Consiliarii munus in humillimis Castris nullam filiis, & descendentibus civicam qualitatem affert: *Rom. seu Tuder.* 18. *Jul.* 1771. §. 9.

Nativitas occasionalis tantum, & accidentalis, inepta est ad civicam qualitatem acquirendam: *Fan. cit.* §. 9.

Origo facit Cives, domicilium Incolas, et longum domicilium ad munera civilia aditum præbet: *Rom. seu Tud.* 28. *Jan.* 1769. §. 10.

In jure certum est ad Civilitatem acquirendam non sat esse quamcumque materialem habitationem etiam decennalem, vicennalem, & tricenariam, nisi conjuncta sit cum animo ibi perpetuo habitandi: *Rom seu Tud.* 14. *Mart.* 1772. §. 7.

Occasionalis mora ad exercendum munus, non animo perpetuo habitandi, inepta censetur ad civilitatem acquirendam: *Fanen.* 23. *Nov.* 1771. §. 4.

Ex nativitate originaria, Civilitas acquiri potest: *Ibid.* §. 10.

Ac proinde, qua civem ex origine, semper idoneum esse ad consequenda legata, generaliter civibus relicta: *Ibid.*

Certa in hoc juris est regula, decennali domicilio cum animo perpetuo habitandi, civilitatem acquiri, Patrisque civilitatem Filiis etiam prodesse: *Ibid.* §. 8.

Incolatus ex causa ministerii, etsi decennalis, vicennalis, & tricenarius ad civilitatem acquirendam non prodest, si desint apta signa, quibus suum quis animum significaverit in eo loco perpetuum domicilium constituere velle: *Imol. Subs. Dot.* 20. *Jul.* 1767. §. 4.

Et qui acquisivit fictam Civilitatem privilegio, vel incolatu, non comprehenditur inter originarios, nec inter districtuales: *Ib.* §. 5.

Civitas in genere.

Civitatis nomine ex aperta juris sanctione veniunt, qui in territorio, ejusque pagis, & vicis sunt: *Eugob.* 27. *April.* 1765. §. 3.

Præsertim quando testator dixit ex. gr. *di Gubbio*, quo casu comprehenduntur ii, qui e territorio sunt, ex celebri Bartoli distinctione: *Ibid.* §. 4.

Ulpianus dixit -- Urbis appellatio muris, Romæ autem continentibus ædificiis finitur: *Ibid.* § 10.

Herennius ait, qui in continentibus Urbis nati sunt, Romæ nati intelliguntur: *Ib.*

Sed aliud sunt continentia, & ædificia Civitati contigua, quæ suburbia dicuntur; aliud Pagi, Villæ, Vicipagenses: *Ibid.* §. 11.

Qui ex vico ortus est, eam patriam intelligitur habere, cui Reipublicæ vicus ille respondet: *Ibid.*

Virgilius Mantuanus dicitur, licet ex vico Pletoso fuerit ortus: *Ibid.*

Vici constant ex Villis diversorum hominum, qui plerumque sunt castella Domini insignia, ideo etiam castella vocantur: *Ib.*

Pagorum appellatio latius patet: *Ibid.*

Vicus paganus est, qui a Civitate non modico spatio remotus, pluribus rusticanis domibus conjunctis constat: *Ibid.*

Oppidi vel Urbis appellatio ad id restringitur, quod Urbs muris contineatur, excepta Roma, cujus nomine continentia etiam, seu suburbana veniunt ædificia: *Burg. S. Dom. Leg.* 19. *Aug.* 1797. §. 5.

Ab hac stricta significatione receditur in favorabilibus, & nedum continentia ædificia, sed vici etiam, & Villæ territorii nomine Urbis comprehenduntur; itaut, qui in vico, & villa natus est, in Urbe natus censeatur: *Ibid.*

Civitates in Specie.

Re plene cognita, pluries respondit Rota, Civitatem Aquisgranæ in Diœcesi Leodiensi extare: *Leod.* 24. *April.* 1765. §. 16.

Sanctio Legis de Urbe Roma favens districtualibus, non est exporrigenda ad alias Civitates: *Fan. Sub. Rot.* 9. *April.* 1785. §. 6.

Lim. si districtus parum distet a Civitate, vel unum corpus cum Civitate constituat: *Ibid.*

Civitas Montis Alti die prima Jan. 1489. Nobilis, et Fidelissimæ titulo fuit decorata a Ferdinando I. de Aragon a Neapolis Rege: *Confeu. Decl.* 20. *Dec.* 1760. §. 6.

Civitas Montis Alti prædicta, antiquum fuit Uffugum, et Sedem habuit Episcopalem: *Ibid.*

Clandestina Matrimonia *Vide Matrimonium* §§. *XXVII. usque ad* §. *XXXII.*

Claves.

Claves capsæ communis et Archivi, retinendæ sunt per Deputatos, et Officiales juxta consuetam observantiam a Capitulo ex ordine Canonicorum, & Portionariorum quolibet anno indiscriminatim eligendos: *Nerit. Plur.* 7. *Jun.* 1760. §. 10.

Adstipulante præsertim juris dispositione administrationem, ac tantum præservante Portionariis pro eorum interesse jus petendi redditionem rationis: *Ibid.*

Claves Reliquiarum, quæ sunt in Ecclesiis Regularium, non debent remanere apud Seculares licet Dominos Capellarum, ubi custodiuntur: *Forol.* 21. *Aug.* 1784. §. 6.

Una ex clavibus Reliquiarum SS. Patronorum concedi potest Magistratui Seculari ejusdem Civitatis: *Ibid.*

Et id fuit decisum a S. Congr. Episc. et Regul. *Ibid.*

Et locum habet, si laici ex consuetudine vel alio justo titulo reperiantur in possessione retinendi Clavem: *Ibid.*

Nec non in casu, quo laici donare vellent Ecclesiæ Reliquiam insignem, aut Capellam ex integro pro custodiendis reliquiis construere cum reservatione juris retinendi Clavem: *Ibid.*

Aliter invito Rectore Ecclesiæ laici non possunt hanc prærogativam prætendere, quia in Ecclesiis servitutes imponendæ non sunt sine Apostolico Indulto: *Ibid.*

Claustra, Claustrales *Vide Monasteria, Monasterium, Moniales, Regulares Regularium Monasterium.*

§. I.

Clausulæ in genere.

Clausula apposita in exequtione Litterarum Apostolicarum, non inducit limitationem: *Segobr. Ind.* 19. *Jan.* 1765. §. 11.

Generalis irritantis Decreti Clausula in fine Litterarum Apostolicarum apposita, non quamlibet constitutionum partem afficit, sed potius earum cujusque naturam sequitur: *Nurn. Prof.* 22. *Jun.* 1743. §. 5.

§. II.

Clausulæ in specie.

Clausula *veris existentibus narratis* retardat exequutionem gratiæ, si quod narratur, haud nitatur veritati: *Jan. Subs.* 14. *Febr.* 1761. §. 10.

Exequutioni non est mandanda commissio pro concedendo Indulto, quam conditionatam reddit expressa clausula -- *veris existentibus narratis* -- *Cæsen. Ind.* 24. *Nov.* 1759. §. 3.

Exequutor in literis Apostolicis designatus cum clausula *vocatis vocandis*, dicitur *mixtus* exequutor: *Feren. Serv. Chor.* 27. 1779. §

Qui ideo tenetur Partes monere, & audire, aliter ejus sententia est invalida: *Ib.*

Quam Judex Apostolica auctoritate suffultus valet revocare: *Ibid.*

Clausulæ: *sibi constita*: & altera; *pro sui arbitrio*, & *conscientia*: Episcopum constituunt exequutorem mixtum, qui re cognita, exequutionem denegare potest Pontificii Rescripti: *Sarsin.* 21. *April.* 1792. §. 9.

Clausula *Conscientiam* oneramus, importat arbitrium boni viri: *in Vot. Card. Pereir.* 28. *Dec* 1723. §. 10.

Quando res committitur arbitrio boni viri, standum est declarationi ipsius arbitrii, nisi clare repugnet sacris Canonibus, aut Juri civili: *Ibid.*

Et potius monitionem, quam conditionem importat: *Ibid.* §. 10.

Et ideo apposita hæc clausula in rescripto Pontificis, remittit apices, & rigorem juris civilis: *Ibi..*

Quando alicui committitur negotium aliquod cum prædicta clausula, ab ejus arbitrio, judicatu, & sententia non datur appellatio: *Ibid* §. 12.

Clausula *sine alicujus præjudicio* adjecta in literis Apostolicis erectionis Collegiatæ Ecclesiæ, ea comprehendit quodcumque extrinsecum præjudicium, non tamen illud, quod in concedenda gratia Pontifex voluit conferre, seu quod ex natura rei resultat: *Pisau.* 11. *Jan.* 1772. §. 5.

Clausula *sublata* in brevi adjecta, qua gratia conceditur, abusum potius, & corruptelam, quam juris argumentum præsefert: *Eug. Juris.* 13. *Mart.* 1773. §. 12.

Sub clausula *sublata*, & *Decreta irritante*, quælibet abrogatur lex facta vel facienda per ordinarios locorum: *Reat.* 5. *April.* 1788. §. 6.

Clausula *e non pia* removet testatoris consensum ab actu, eo magis derogationem impedit voluntatis: *Ram. seu Savon. Subs. Dat.* 26. *April.* 1788. §. 11.

Clausula *sublata*, & *Decreto irritante* omnem tollunt contrariam observantiam: *Fulg. Fun.* 28. *Aug.* 1773. §. 20.

Quæ contraria observantia potest admitti, ea probanda est complete, & cum requisitis ut immemorabilis: *Ibid.*

Ad removendam subreptionem non prodest clausula in literis Apostolicis *non obstantibus*, quæ apta est ad removendum subreptionis vitium a beneficiis de jure patronatus ecclesiastico, secus vero si beneficium sit de jure patronatus laicalis: *Prænes Conc.* 20. *Aug.* 1774. §. 10.

Clausula derogatoria adjecta, quoad Confessarium: *Privilegiis, & consuetudine quacumque etiam immemorabili non obstantibus* -- cum favorem, & utilitatem animæ respiciat, iis etiam aptari posse videtur,

qui speciali privilegio, ac prærogativa donati sunt: *Hild.* 16. *Sept.* 1769. §. 23.

Ille, qui absolutus est, cum clausula *ex hactenus deductis* quamdam infamiæ notam habet, ut præferri non debeat sed arcendus a Parochia assequenda, donec qualibet abluta criminis macula, melioris vitæ specimen non præbuerit: *Caput. Conc.* 10. *Jun.* 1741. §. 3.

Clausula -- *in casu non esse ulterius molestandum* -- & similis -- *ex hactenus deductis* -- non excludit delictum: *Lun. Sar. Nispens. ab Irreg.* 23. *Jan.* 1790. §. 4.

Infamia facti non deletur per absolutionem cum clausula: *novis supervenientibus indiciis* -- quæ accusatum ab inquisitione non eximit, ejusque innocentiam excludit: *Nul. Mont. Vir. Irreg.* 16. *Febr.* 1788. §. 2.

Clausula *de se præsentando novis supervenientibus indiciis* non impedit, quin sententia absolutoria suum complementum assequatur, cum per eam priora indicia omnino extincta remanserint, & prævia fidejussio plenariæ absolutionis vim habuerit: *Saler. Irreg.* 20. *April.* 1771. §. 5.

Clausula *utatur jure suo*, utpote generalis, non includit delegationem, quæ specialissima mentione indiget: *Senogal. Can.* 14. *Maii* 1768. §. 12.

Dum testator voluisset conferri Capellaniam uni ex filiis familiæ nominatæ, *che venga istradato al Sacerdozio*, & reliquos ex ea Familia descendentes vocavit *come sopra*: hæc clausula eumdem succedendi modum, atque ordinem repetit: *Arim. Capel.* 26. *Febr* 1774. §. 4.

Et cuique ex familia nominata concessum censeri debet, quidquid aliis ex ea familia largitum noscitur: *Ibid.*

Clausula *sublata*, & *Decreto irritante* omnem tollunt contrariam observantiam: *Fulg. Fun.* 28. *Aug.* 1773. §. 20.

Quæ contraria observantia potest admitti, sed probanda est complete, & cum requisitis, ut immemorabilis: *Ibid.*

Ad removendam subreptionem non prodest clausula in literis Apostolicis *non obstantibus*, quæ apta est ad removendum subreptionis vitium a beneficiis de jurepatronatus ecclesiastico, secus vero si beneficium sit de jurepatronatus laicalis: *Prænes. Conc.* 20. *Aug.* 1774. §. 10.

Clausula derogatoria adjecta, quoad Confessarium: (*Privilegiis*, & *Consuetudine quacumque etiam immemorabili non obstantibus*) cum favorem, et utilitatem animæ respiciat, iis etiam aptari posse videtur, qui speciali privilegio, ac prærogativa donati sunt: *Hild.* 16. *Sept.* 1769. §. 23.

Ille, qui absolutus est, cum clausula *ex hactenus deductis* quamdam imfamiæ notam habet, ut præferri non debeat, sed arcendus a Parochia assequenda, donec qualibet abluta criminis macula, melioris vitæ specimen non præbuerit: *Caput. Conc.* 10. *Jun.* 1741. §. 3.

Clausula (*in casu non esse ulterius molestandum*) et similis (*ex hactenus deductis*) non excludit delictum: *Lun Serz. Dispen. ab Ineg.* 23. *Jan.* 1790. § 4.

Infamia facti non deletur per absolutionem cum clausula (*novis supervenientibus indictis*) quæ accusatum ab Inquisitione non eximit, ejusque innocentiam excludit: *Nul. Mont. Vir. Irreg.* 16. *Febr.* 1788. §. 2.

Clausula *de se præsentando novis supervenientibus indiciis* non impedit, quin sententia absolutoria suum complementum assequatur, cum per eam priora indicia omnino extincta remanserint, et prævia fidejussio plenariæ absolutionis vim habuerit: *Saler. Irreg.* 20. *April.* 1771. § 5.

Clausula *utatur jure suo*, utpote generalis non includit delegationem, quæ specia-

lisſima mentione indiget: *Senogal. Can.* 14. *Maii* 1768. §. 12.

Dum teſtator voluiſset conferri Capellaniam uni ex filiis familiæ nominatæ, *che venga iſtradato ai Sacerdozio*, et reliquos ex ea Familia deſcendentes vocavit *come ſopra* (hæc clauſula eumdem ſuccedendi modum, atque ordinem repetit) *Arim. Capel.* 26. *Februar.* 1774. §. 4.

Et cuique ex familia nominata conceſsum cenſeri debet, quidquid aliis ex ea familia largitum noſcitur: *Ibid.*

Vigore adjectæ clauſulæ in exemptionis Privilegio -- *Salva Sedis Apoſtolicæ auctoritate, & Diœceſani Epiſcopi Canonica juſtitia, & reverentia* -- illæſa manent jura Epiſcopi, etiam quoad Archidiaconorum confirmationes: *Monas. Confirm.* 16. *Sept.* 1769. §. 10.

Clauſula --- *inductum defendas*, adjecta in Literis Apoſtolicis nil aliud præſefert, quam ut Exequutor beneficiatum in poſseſsione tueatur per aliquod breve tempus, aut ad ſummum per annum: *Imol. Benef.* 23. *April.* 1768. §. 10.

Clauſula *ſive præmiſſo ſive aliquo quovis modo vacante*: non ſuſtinet collationem Eccleſiæ Parochialis, neque eam reddit a falſa cauſa immunem: *Vis. Par.* 9. *Aug.* 1732. §. 11.

Quamvis Vasquez, Suarez, aliique magni nominis Theologi putent, quod illi, qui propter debilitatem viſus non poſsunt legere, ſi tamen poſsunt ſufficienter Hoſtiam, & Calicem videre; non ſint arcendi a celebrando, & ſi miſsam ſufficienter memoriter recitent; attamen S. Congr. Concilii clauſulam pro executientibus apponit, *dummodo memoriter non recitent*: *Flor.* 2. *Aug.* 1727.

Clauſula reſcripto adjecta, *dummodo non adſint Puellæ ſpecialem vocationem habentes*, jura præſervat tantum Puellarum, quæ certam vocationem habent, vel ex certo genere puellarum, quæ vocatæ ſunt, proveniant: *Fan. Subs. Dot.* 15. *Febr.* 1772. §. 7.

Non autem aliarum, quarum jus adhuc incertum, & eventuale ſit, dependenter ab electione exequutorum, vel quæ tantum de incerto genere deſcendunt: *Ibid.*

Et ſi teſtator nullum certum genus vocaverit puellarum, illa, quæ jus habet incertum, & eventuale, per illam clauſulam adjectam reſcripto cenſetur eſse rejecta: *Ibid.*

Conſentiunt Doctores, quod quantacumque ſit virtus, et efficacia clauſulæ *vacet eo ipſo*, numquam tamen ſententiæ neceſsitas excludatur: *Rom. Canon.* 9. *Sept.* 1785. § 3.

Et dicta accedente clauſula, licet neceſſaria non ſit ſententia ad pœnam privationis condemnans, utpote quæ a lege ipſa, aut decreto inflicta eſt; requiritur tamen ſententia ſuper facto contraventionis, ſive ut alii dicunt, ſententia declaratoria: *Ibid* §. 4.

Ampliatur; etiamſi Pontifex ulterius progrediendo hanc declaratoriæ ſententiæ neceſsitatem auferat addendo: *abſque alia declaratione*: *Ibid.*

Quia ne tunc quidem ſublata cenſetur neceſsitas ſententiæ declaratoriæ ſuper facto contraventionis, ſed dumtaxat derogatum neceſsitati ſenſentiæ declaratoriæ ſuper pœnis, in quas incurrerunt: *Ibid.*

Si aliquando Tribunalia, ac Doctorum placita ſententiæ declaratoriæ neceſsitatem in vacatione, in vim, uti dicitur decreti cum clauſula *eo ipſo*, *vel ipſo jure*, *vel ipſo facto*, reſpuerunt; ea intelligenda eſt cum de dejiciendo agitur a poſseſsione ſua actuali Canonicatus detentore, non ad eum caſum traducenda, in quo de impetrando, aut conferendo eodem Canonicatu agitur; cum in ipſa impetrationis, et collationis exequutione, illa eadem fuit contra veterem detentorem de caducitate, in quam

incurrit, disquisitio, quæ ad expellendum possessorem præmittenda fuisset: *Ibid.* §. 10. & 11.

Clausura *Vide Monosteria* §. *I.*

Cleri Romani statutum *Vide statutum Cleri Romani*

Clerici, et Personæ Ecclesiasticæ quoad Censuras *Vide Censuræ seu Pœnæ Ecclesiasticæ*

§. I.

Clerici, & Personæ Ecclesiasticæ quoad Comam.

Coma fictitia olim erat de genere prohibitorum etiam quoad fœminas, ne exuviæ alieni capitis forsan immundi, nocentis, et gehennæ destinati, sancto, et Christiano Capiti apponerentur: *Melph.* 8. *Aug.* 1722. §. 3

Hodie autem prohibitio hæc fictam gestandi comam ad solos Clericos extenditur: *Ib.*

Accedente vero necessitate pro tuenda valetudine, non videtur Clerico licet Beneficiato prohibendum, ut Comam deferat fictitiam, modestam tamen, et a Luxu alienam: *Ibid.* §. 4.

Ampliatur; ut eadem comitante necessitate, sanctum missæ sacrificium celebrari possit a sacerdotibus etiam cum Coma fictitia, et præsertim, si hæc faciat unum moraliter cum Capite, nec a Coma nativa internoscitur: *Ibid.*

Cæsaries hæc non vanitatis, sed necessitatis est indultum, quum ex ea populi offensio exoriri non debeat: *Ibid.*

Cuique morbo, cui Coma fictitia opitulari potest, æquale remedium parari valet ex usu boni pileoli: *Ibid.* §. 5.

Doctrina Pasqualig. *de sacrif. novæ Legis quæst.* 85. quod Missa celebrari possit cum modesta Coma fictitia, fuit reprobata: *Ibid.*

Et Innocentius XII. Pont. Max. ad Nuntios encyclicas Literas misit, ut ordinarios admoneant, ne id fieri permittant in suis Diœcesibus: *Ibid.* §. *ult.*

§. II.

Clerici Conjugati.

Clerici conjugati, quamvis servent requisita a Concilio Tridentino præscripta *Cap* 6. *Sess.* 23. *de reform.* duobus tantum exceptis Privilegiis Clericalibus *Fori*, & *Canonis*; quoad reliqua a Laicis non differunt: *Fulg. Jun.* 28. *Aug.* 1773. §. 28.

Clerici seu Personæ Ecclesiasticæ Diœcesis alienæ *Vide Sacramentum Ordinis* §. *VI.*

§. III.

Clerici Illiterati.

Clericus, qui ab Examinatorum Synodalium judicio rejectus fuit, ob hoc imperitus prorsus, literarumque ignarus dici nequit, cum pendeant omnia a casu, & fortuna quæstionis, quæ proponitur: *Berg. Ord. seu Lit. Test.* 18. *Jun.* 1746. §. 2.

Neque ob id literæ testimoniales ab Episcopo sunt denegandæ; dum illæ non scientiam Oratoris, sed tantum natales, ætatem, vitam, moresque respiciant: *Ibid.*

Hisce autem casibus, ne illiteratissimi Sacerdotes redeant, qui reprobati Clerici quondam abierunt, facultate propria uti possunt Episcopi originis, ut examini subjiciant eos, qui in suam redeunt Diœcesim, & si minus idonei comperiantur, ab ordinis exercitio suspendantur: *Ibid.*

§. IV.

Clerici Incontinentes.

Clericis prohibitum est concubinas, ac alias mulieres, de quibus adsit suspicio, in domo, vel extra detinere, vel cum iis ullam consuetudinem habere: *Spir. Can.* 18. *Aug.* 1764. §. 10.

Alioquin pœnis a Sacris Canonibus, & statutis Ecclesiarum impositis, puniendi sunt: *Ib*

Sique a Superioribus moniti ab iis se non abstinuerint, ipso facto sunt privandi tertia parte fructuum beneficiorum, vel pensionum: *Ibid.*

Si vero in eodem delicto perseveraverint, & secundæ monitioni non paruerint, tunc omnibus proventibus beneficiorum ipso jure privantur, & ab administratione arbitrio Ordinarii suspenduntur: *Ibid.*

Si vero adhuc in suis delictis perseveraverint, tunc omnibus beneficiis, portionibus, officiis, & pensionibus quibuscumque Ecclesiasticis perpetuo privantur: *Ibid.*

Clerici incontinentes, fornicarii, & concubinarii olim a jure Civili perpetuo deponebantur: *S. Sever.* 4 *April.* 1778. §. 12.

Idque servarunt sacri Canones ad dimidium usque Seculi XII. *Ibid.*

Rigorem hunc perpetuæ depositionis temperarunt sacri Canones ab anno 1159. ad 1181. *Ibid.* §. 13.

Sacra vero Tridentina Synodus has Leges ita conciliavit, ut Clerici si post primam monitionem personaliter eisdem indictam a damnato consortio non se abstinuerint, tertia fructuum parte illico priventur: *Ibid.* §. 14.

Post secundam autem monitionem omnes fructus amittant atque ab administratione Beneficiorum rejiciantur: *Ibid.*

Perseverantibus adhuc in eodem delicto pœnam amissionis, et excommunicationis, indixit: *Ibid*

Clericus deprehensus incontinentiæ vitio laborare, prout magis aut minus peccaverit, puniatur secundum Canonicas sanctiones, quæ efficacius, et districtius præcipiuntur observari: *Camer. f. u Fabr.* 8. *Maii* 1784. §. 11.

Si iidem post secundam, & tertiam commonitionem fornicarias detineant, spoliari debent Ecclesiis, eorum portionibus, et ipsis officia interdici: *Ibid.* §. 13.

Clerici, et Personæ Ecclesiasticæ quoad Irregularitatem *Vide Irregularitas.*

§. V.

Clerici & Personæ Ecclesiasticæ quoad Militiam Secularem.

Dimicare in bello, Clericis interdictum est: *Vis. Disp ab Irreg.* 11. *Sept.* 1784. §. 3.

Et Clerici Militiæ Seculari adscripti, si a Prælatis suis tertio commoniti Militaria noluerint arma deponere, de privilegio Clericorum subsidium aliquod habere non debent: *Ibid.*

Non solum Clerici amittunt privilegia, si militiam secularem sequantur; sed etiam irregularitatem contrahunt, si in bello dimicaverint: *Ibid.* §. 4.

Doctores distinguunt bellum justum ab injusto: *Ibid.* §. 5.

Clerici ad bellum injustum progredientes irregulares fiunt, tam si aliquem occiderint, vel mutilaverint, quam si solo consilio, et præsentia ad mortem, vel mutilationem alicujus causam dederint, licet mortis, vel mutilationis auctores non fuerint: *Ibid.*

Clerici irregulares sunt, si socios milites ad bellum excitaverint, aut timorem adversariis incusserint, ut fugam accipiant; vel mors aut mutilatio sequuta fuerit, quia se defendere non potuerint: *Ibid.*

Et ratio est, quia operam rei illicitæ dederunt: *Ibid.* §. 6.

Si agatur de bello aggresivo, Clerici non incurrunt irregularitatem, si bellum gesserint moraliter, et probabiliter justum; dummodo propria manu neminem occiderint, neque consilium pro occisione dederint: *Ibid.*

Si censent bellum esse injustum, quia cum omnes partem belli constituant, idcirco si mors, vel mutilatio licet aliorum opera sequatur, irregularitatem incurrunt: *Ibid.*

Sed bellum justum diversimode considerari debet quoad Laicos, & quoad Clericos: *Ibid.*

Clerici cum arceantur a militari actione, non possunt interesse bello etiam justo, nisi pro rebus spiritualibus, nempe prædicatione Verbi Dei, & Sacramentorum administratione: *Ibid.*

Si tamen bellum sit justum & defensivum, Doctores nonnulli sustinent, quod Clerici bello justo intervenientes, operam dantes, arma deferentes, atque aliis suadentes, irregularitatem non incurrant: *Ibid.* §. 7.

Et id procedit, quamvis plurimorum hostium interitus sequatur, dummodo propriis manibus non occidant, vel mutilent, aut eam mandent: *Ibid.*

Lim. Hoc tamen licere Clericis tantum, si non adsit sufficiens numerus Laicorum, ad defensionem parandam: *Ibid.*

Et ratio est, quia Ecclesiastici in subsidium tantum, bello adstare possunt: *Ibid.*

Sed si Clerici in bello offensivo & justo propriis manibus occidant, vel mutilent; etiamsi in subsidium præliati fuerint, semper irregulares fiunt: *Ibid.*

Clericus, qui seculari militiæ nomen dedit, præsumitur tacite renunciasse militiæ Christi: *Anag. Cen.* 5. *Sept.* 1778. § 3.

Imo incapax est retinendi Beneficia, vel Pensiones sibi reservatas, tanquam incompatibiles cum militia seculari: *Iibd.*

Et hoc procedit, etsi arma, vel sæva non exerceant, aut se non immisceant enormitatibus: *Ibid.*

Lim. opus tamen est, ut Clericus animum habuerit Ecclesiam derelinquendi: *Ibid* §. 4.

Hinc nisi fuerit prius monitus, beneficio vel pensione privari non potest: *Ibid.*

Et ille non est miles, qui citra suum propositum, et intentionem suam miles effectus est: *Ibid.* §. 5.

Et voluntas tacita, ac præsumpta non est attendenda, quando de contraria voluntate vel ejus declaratio expressa, vel majores præsumptiones haberi constat: *Ibid.*

Clericus, qui dimissa Clericali veste, secularem, seu armatam militiam amplectitur, non beneficia modo, verum etiam pensiones quascumquo Ecclesiasticas ipso facto, et absque ulla monitione amittit, ne Deo simul et seculo videatur militare: *Ulin. Orien. Pens.* 23. *Nov.* 1737. §. 4.

Et juris Canonici censura locum sibi vindicat, etiamsi Clericus seculari militiæ adscriptus nunquam in bello fuerit; nec quicquam sævi exercuisse doceatur: *Ibid.* §. 5.

Nec suffragatur illi, qui ad secularem, seu armatam militiam transierit, facultas, seu dispensatio retinendi, ac percipiendi pensionem, vestem, et tonsuram Clericalem non deferenti, cum necesse sit, ut super hoc specifice dispensetur: *Ibid.*

Clericus miles non videtur, et contraria ejus adest voluntas, si seductio facta fuit, et ille reclamavit apud militum Decurionem pro sua libertate: *Anag. Cit.* §. 7.

Magis, si in minorenni ætate nomen dedisset militiæ: *Ibid.*

Ætate vero majores, ex proposito militiam sequentes, et munera exercentes, perdunt Beneficia, et Pensiones: *Ibid.* §. 6.

Clericus, qui militiam armatam assumit, Ecclesiasticis omnibus beneficiis cadit, quum per electionem, status incompatibilis cum Clericatu ea dimisisse censeatur: *Firm. Cap.* 7. *Jun.* 1788. §. 3.

Nec ad illa amplius per abdicationem militiæ restituitur: *Ibid.*

Clericus, qui nunquam sæva exercuit, nec unquam cum hoste dimicavit, nec proinde deseruit Christi militiam, beneficiorum capacitatem non amisit: *Eug. Can.* 7. *Jul.* 1770 §. 10.

§. VI.

Clerici Negotiatores.

Præcipit Apostolus, ut nemo militans Deo se negotiis secularibus implicet: *Barch.* 4. *Jun.* 1768. §. 10.

Idcirco Clericis, & Religiosis in sortem Domini vocatis, ut rebus vacent divinis, orationi, et animarum saluti, sacri Canones eaxe prohibuerunt, ne rebus temporalibus ac negotiationibus lucri causa se immisceant: *Ibid.*

Quare Summi Pontifices sacrorum Canonum custodes et vindices, sæpius ad tollendos abusus exercitæ negotiationis præsertim in Regularibus, vetuerunt quamcumque mercaturam, seu negotiationem sub pœnis censurarum: *Ibid.*

Clerici secundum aliquos negotiari valent per alios, et inire contractus, in quibus operam præstant laici; sed contrarium verius: *Apuan.* 20. *Febr.* 1796. §. 3.

Eis vero omnino interdicta sunt Cambia: *Ibid.* § 4.

Clerici negotiatores privantur lucro percepto ex negotiatione, illudque applicatur Cameræ Apostolicæ spolii: *Ibid.*

Et spiritnali afficiuntur pœna excommunicationis latæ sententiæ, ac suspensionis a Divinis: *Ibid.*

Licite vero acquirunt, et retinent quidquid ex bonis patrimonialibus, eleemosynis missarum, artiumque Liberalium stipendiis acquirunt: *Ibid.* §. 5.

Clericus, qui a mercatura exercenda recessit, privilegium Clericale recuperavit: *Eug. Can.* 7. *Jul.* 1770. §. 10.

Ministerium laicum; interdictum est ex jure Canonico sacerdoti: *Ripan. Adm. nis.* 20. *Aug.* 1789. §. 4.

Regula hæc limitatur in Clericis cultoribus suorum agrorum, seu conductoribus: *Ib.*

Multo magis Administratoribus agrorum Ecclesiasticorum: *Ibid.*

Permitti non debent cambia, quum species sint mercaturæ, quæ Clericis, et Ecclesiæ interdicta est: *Camer.* 15. *Sept.* 1787. §. 5.

Clerici, et Personæ Ecclesiasticæ quoad Ordinationem sacram *Vide Sacramentum Ordinis per totum*

Clerici, et Personæ Ecclesiasticæ quoad Percussorem, et Offendentem *Vide Homicida, Homicidium*

§. VII.

Clerici non residentes, & Ecclesiæ non inservientes.

Clerici omnes vigore Concilii Romani sub Benedicto XIII. Pont. Max. etiam sacris ordinibus initiati, debent adscribi certæ Ecclesiæ, eique inservire cunctis diebus festis: *Alex. Serv. Eccl.* 10. *Jan.* 1733. §. 4. *et Suess. Serv.* 3. *Dec.* 1735. §. 4.

Imo ibi pro arbitrio, toties quoties opus fuerit, servitium præstare debent: *Suess. cit. loc*

Et Clerici adscripti etiam Conjugati, vel nullum beneficium possidentes, abesse non debent a servitio Ecclesiæ præsertim singulis diebus solemnioribus, et munia propria obire: *Ibid.*

Tridentina vero Synodus statuit *Sess.* 23. *Cap.* 16. *de reform.* nullum esse ordinandum, qui Ecclesiæ illi, pro cujus necessitate aut utilitate assumitur, non adscribatur, ubi suis fungatur muneribus; propterea in iis, qui nondum Presbyterali Ordine initiati sunt, peculiaris viget ratio ad inserviendum Ecclesiæ, cui sunt adscripti: *Cit. Alex.* 24. *Jan.* §. 6.

Ab Innocentio XII. Pont. Max. pius mos commendatur in Diœcesibus Hispaniarum vigens, ut Clerici etiam in majoribus Ordinibus constituti diebus festis, Ecclesiæ cui adscripti sunt, inserviant: *Ibid.* §. 7.

Clericus alicui Ecclesiæ adscriptus in sua ordinatione, si locum inconsulto Episcopo deseruit, ei sacrorum exercitium interdicitur: *Eug. seu Null. Nonan. Conc. 21. Jan.* 1797. §. 12.

Qui autem in ipso ordinationis actu nulli adscripti fuerunt Ecclesiæ, eos cogere nequit Ordinarius ad residendum in Diœcesi, nisi ratione beneficii residentialis: *Ibid.*

Clerici, qui pro necessitate, aut utilitate Ecclesiæ ordinati fuerunt, ejusque servitio adscripti, sine expressa Episcopi venia discedere nequeunt; et si locum inconsulto Episcopo deseruerint, sacrorum exercitium eis interdicitur: *Amer. 8. Maii* 1756. §. 2.

Reprobantur Doctores, qui tradunt Clericos, et Sacerdotes, qui non habent beneficium in titulum, præcisam, et personalem residentiam requirens, discedere posse, et ire quo velint, neque Episcopos his Litteras dimissorias denegare posse: *Ibid.*

Quia Clerici servitio alicujus Ecclesiæ adscripti, et pro ejusdem Ecclesiæ necessitate seu utilitate ordinati, habentur tamqum servi, aut Coloni glebæ addicti, qui sine Domini venia fundum deserere nequeunt, neque discedere possunt ab Ecclesia, et recedere ab obligatione cum ea contracta, ideoque Episcopus litteras dimissorias eis denegare potest: *Ibid.*

Episcopus nequit cogere eos Clericos, et Sacerdotes, qui nullum habent beneficium, nullumque onus residentiæ, ut veniam petant discedendi: *Segen. Decr.* 13. *Septemb.* 1749. §. 3.

Clerici, et Personæ Ecclesiasticæ quoad Titulum Ordinationis, Patrimonium Clericorum *Vide Sacramentum Ordinis* §. *X.*

§. VIII.

Clerici Venatores.

[illegible]tis Canonibus mandatur, ne Clerici vel Monachi secularibus negotiis se immisceant, neque Canes, et Aves sequantur ad venandum: *Salt. Disp. ab Irr.* 12. *Mart.* 1785. §. 8.

Nam talia, et similia ministris Altaris Domini, nec non Monachis omnino prohibentur: *Ibid.*

Immo Episcopo, Presbytero, aut Diacono Canes, accipitres, aut hujusmodi ad venandum habere non licet: *Ibid.*

Et si quis in hac voluptate sæpius detentus fuerit, Episcopus tribus mensibus a communione, Presbyter duobus, Diaconus ab omni officio suspenditur: *Ibid.*

Clericis prohibetur venatio a jure Canonico his verbis, *Omnibus Servis Dei venationes et sylvaticas vagationes cum canibus, et accipitres, aut falcones interdicimus. Ibid.*

Quod confirmat Concilium Tridentinum *Sess.* 24. *Cap.* 14. *de reform. Ibid.*

Duæ sunt species venationum: *Ibid.* §. 9.

Alia clamorosa, quæ magno armorum, Canum, accipitrum apparatu exercetur, ut Apri, Cervi, et majores feræ capiantur: *Ibid.*

Altera quieta, quæ solis laqueis, & retibus, aut etiam armis, sed paucis adhibitis canibus ad occidendum volatilia, lepores, aliasque minores feras instituitur: *Ibid.*

Hinc orta quæstio est, an utraque venatio Clericis sit interdicta: *Ibid.*

Nonnulli Doctores tenent, solam venationem clamorosam Clericis vetitam esse: *Ibid.*

Attamen Benedictus XIV. Pont. Max. in suo opere de Synodo Diœcesana affirmat, quod opposita sententia licet non sit communior inter Doctores, videatur certe juri conformior: *Ibid.*

Et ratio est, quia Canones non arcent Clericos a venatione, quæ non armis, sed

folis avibus venatoriis, & proinde fine ullo tumultu exercetur: *Ibid.*

Delatio fclopi ad ufum venandi, non eft Clericis illicita: *Mur. Irr.* 22. *Jan.* 1763. §. 5.

§. IX.

Clerici, & Perfonæ Ecclefiafticæ quoad Veftem, feu Habitum Clericalem.

Quamvis S. Concilium Tridentinum verbis exprefsis non injunxerit Ecclefiafticis perfonis ufum veftis talaris, fed folum jufserit deferri habitum, nihilominus rata femper habita funt decreta Epifcoporum, de ufu veftis talaris: *Suler. Edit.* 27. *Sept.* 1732. §. 4.

Decens debet efse veftis Clericalis, fed nondum in jure ftatutum eft, cujusmodi efse debeat, nifi quod recipi debeat, ac retineri ea, quam ex loci qualitate communis ufus probavit: *Spol.* 14. *Jan.* 1764. §. 4.

Tridentina Synodus præfcripfit veftem ordini, & dignitati congruentem, & juxta Epifcopi ordinationem, ac mandatum: *Ibid.* §. 7.

Tridentini Patres *Sefs.* 14 *cap.* 6. *de reform.* inhærentes veteri Sacrorum Canonum difciplinæ, & Conciliorum pluribus decretis, præceperunt ab Ecclefiafticis Perfonis deferri debere habitum eorum *ordini, & dignitati congruentem, juxta Epifcopi ordinationem, & mandatum*: *Bifac.* 1. *Mart.* 1738. §. 3.

Statuit etiam Tridentina Synodus *Sefs.* 23 *cap.* 6. *de reform.* nullum Clericum privilegio fori gaudere, nifi Clericalem habitum, & tonfuram deferens alicui Ecclefiæ ex mandato Epifcopi inferviat: *Caput. Admif. ad Cons* 1. *Jul.* 1741. §. 4.

Habitus congruens proprio ordini deferendus eft a Beneficiatis fub pœna privationis beneficii: *Melev.* 18. *Dec.* 1762. §. 1.

Habitus congruens pro Clericis fecularibus, eft veftis talaris cum tonfura clericali: pro militibus vero eft veftis fuæ militiæ conveniens: *Ibid.* §. 2.

Nec Beneficium conferri potest, nifi Clericis incedentibus in habitu fuæ militiæ propriæ: *Ibid.* §. 3.

Milites autem prædicti intelliguntur de ordinibus equeftribus militiarum approbatarum, ac de officialibus Romanæ Curiæ: *Ib.* §. 4.

Qui omnes retinere pofsunt beneficia, & penfiones fine habitu clericali, cum fola delatione infignium fuæ militiæ: *Ibid.*

Quod locum habet in militibus, obtinentibus beneficia fuæ militiæ propria: *Ibid.* §. 5.

Et dicuntur incedere in habitu militari, quando deferunt veftes communes cum infignibus crucis, aut numismatis fuæ militiæ propriis: *Ibid.*

Penfiones vero pofsunt retineri fine habitu clericali, a Clericis fecularibus infra fummam 60. Ducatorum auri de Camera, ab Officialibus vero Curiæ Romanæ ad quamcumque fummam: *Ibid.*

Militaris habitus Equitum Hierofolymitanorum unice conftitit in Cruce octogona telæ albæ: *Ibid.* §. 7.

Prius tamen utebantur etiam vefte talari nigri coloris, quæ poftea abiit in defuetudinem: *Ibid.*

Equites confueverunt obtinendo beneficia fecularia cum difpenfatione expedire indultum de non incedendo in habitu, & tonfura clericali: *Ibid.* §. 8.

Veftis Clericalis æque deferenda eft a conftitutis in Sacris Ordinibus, atque a Beneficiatis: *Ibid.* §. 11.

Clericus arctatus, feculari habitu indutus, exemptione non gaudet, quando agitur de eo, qui inter Clericos antea defcriptus, Clericorum more vivere debebat, eaque im-

plere munera, quæ Epiſcopus, & Benedictina inſtructio injungunt, ne alias a legis beneficio juvetur, qui in ipſam legem peccaverit: *Alex. Præc.* 31. *Aug.* 1771. § 18.

Id ipſum etiam advertatur, ſi Clerici ob ſervitium Eccleſiæ non præſtitum, Clericorum privilegiis priventur: *Ibid.*

Veſtes Clericales ad effectum gaudendi privilegio fori, ſunt illæ, quæ cum eis incedentem prima facie indigitant eſse Clericum, & non Laicum: *Civit. Caſtell. Irr.* 4. *Dec.* 1718. §. *ult.*

Clericus Cœlebs non incedens in habitu, & tonſura, & non ſervans requiſita Concilii Tridentini *Seſſ.* 23. *cap.* 6. *de reform.* amittit ipſo jure privilegium fori, ſed non privilegium Canonis: *Ibid.* §. 2.

Secus autem res ſe habet, quoad Clericum conjugatum; hic quippe ſi non deferat habitum & tonſuram, excluditur a Canonis privilegio: *Ibid.*

Dimittens habitum, privilegium Clericale non amittit, ſed tantum ſuſpenditur, quousque habitus non fuerit a dimittente reſumptus: *Eug. Can.* 7. *Jul.* 1773. §. 9.

Nec aliter fuit diſpoſitum a Concilio Tridentino *Seſſ.* 14. *cap.* 6. *de reform.*, aut a Sixto V. *Conſt.* 92. *tom.* 2. *Bull. Rom. Ib.*

Cum his locis ſermo tantum ſit de Clericis beneficium obtinentibus, ſed nullum habeatur verbum de iis, qui ad beneficia optaverint: *Ibid.*

Quæſtio eſt? An Clerici ex diſpoſitione juris inhabiles ſint conſequendi beneficium, qui in clericali habitu, & tonſura non incedunt: *Ibid.* §. 26.

Pœnas contra Clericos, qui veſte ſuo ordini congruente non utuntur, indixit Concilium Tridentinum, nulla tamen injuncta videtur inhabilitas ad beneficia conſequenda: *Ibid.*

Sixtus V. Pont. Max. voluit, ut nonniſi Clericis actu incedentibus in habitu Clericali & tonſura, beneficia quæcunque conferantur: *Ibid.* §. 27.

Hinc docent Doctores, quod ſicut tempore præſentationis Clericatus non requiritur, ita nec requiratur, ut præſentatus in habitu clericali incedat, ſed requiritur tempore collationis, cum a tempore, quo jus habet ad beneficium, teneatur ſtatim habitum aſsumere: *Ibid.*

§. X.

Clerici, & Perſonæ Eccleſiaſticæ quoad Vitam, & Honeſtatem.

Certum eſt ex probata, & conſtanti emendatione vitæ, bonoque inter ſuos teſtimonio, poſse quempiam, tametſi olim rejectum, admitti ad Ordines, & ad Eccleſiaſtica beneficia: *Amalpl. Ord.* 13. *Jul.* 1765. §. 11

Per Clericos inſtitutos, Divinus augetur Cultus, ſervatur Religio, & ut ad bonam errantes Chriſtifideles revocantur frugem: *Foroſemp. Appl.* 9. *Sept.* 1797. § 5.

Clerici Regulares *Vide Regulares.*

Clericorum Bona *Vide Bona* §. 1.

Clericorum Patrimonium *Vide Patrimonium Clericorum.*

Clerus.

Omnes ex Clero Urbano tenentur induti Pluvialibus, Canonicis Eccleſiæ Cathedralis Divina Officia celebrantibus aſsiſtere juxta præſcriptum in Cæremoniali Epiſcoporum: *Lib.* 2. *cap.* 3. *Trojan. Serv.* 2. *Jun.* 1742. §. 7.

Presbyteri, & Clerici ſeculares debent indui ſuperpellicio occaſione funeris, aliisque congruis indumentis in Sacrario Eccleſiarum, non autem in ipſis Eccleſiis: *Bonon* 22. *Maii* 1762. §. 9.

Coadjutor *Vide Beneficiatus Coadjutus, & Coadjutor.*

Coadjutores *Vide Parochus* §. *IV.*

Coadjutoria.

Coadjutoria datur dumtaxat pro servitio, et necessitate Ecclesiæ, ne propter impedimentum Coadjuti, Divinus cultus detrimentum patiatur: *Ast. Jul.* 26. *Aug.* 1780. § 9

Coadjutoria in beneficiis Ecclesiasticis cum futura successione non est permittenda, nisi id exigat vel urgens necessitas, vel evidens utilitas Ecclesiæ: *Calag. Jub.* 18 *Apr.* 1733. §. 5. & *Ascul. Coad.* 12. *Maii* 1785. §. 6.

Et ut obtinentes beneficia Ecclesiastica eam præseferant morum integritatem, et doctrinæ specimen, ut muneri demandando pares videantur: *Ibid.*

Coadjutoria etiam cum futura successione, nullum Coadjutori jus super ipso beneficio, sed jus dumtaxat, ut vocant, ad rem tribuit: *Terrac. Ordin.* 1. *Jul.* 1741. §. 5.

Adeoque Coadjutoria haudquaquam potest nuncupari Ecclesiasticum beneficium: *Ibid.*

Atque inde sequitur, quod possessio Coadjutoriæ vivente Coadjuto capta, veluti vero beneficii titulo destituta, minime suffragetur Coadjutori post obitum Coadjuti, sed novam ille debeat beneficii possessionem obtinere: *Ibid.*

Quia Coadjutor, fictus Canonicus, seu Beneficiatus in jure nuncupatur: *Ibi*.

Coadjutoria nullum tribuit titulum, quo Coadjutor dici possit subditus Episcopo ad effectum Ordinationis: *Ibid.* §. 6

Et ratio est, quod ad hunc effectum non sit satis certa spes, et jus ad beneficium; sed requiratur actualis illius consecutio, et pacifica possessio: *Ibid.*

Et hoc procedit etiamsi a Coadjuto assignetur ex eodem beneficio certa annua portio, ratione pensionis, aut congruæ Coadjutori, quæ cum non sit beneficium Ecclesiasticum, nec beneficii Ecclesiastici appellatione comprehenditur: *Ibid* §. 7.

Ob id nullum de jure Communi, multoque minus *ex Const. Speculatores* sufficientem tribuit titulum, quo quis posset ordines ab Episcopo, in cujus Diœcesi pensio seu portio ista sibi fuerit assignata, recipere: *Ibid.*

Sed in dicto casu simultaneus est concursus duplicis tituli, certæ nimirum spei succedendi ad beneficium, et præsentis perceptionis alicujus ratæ partis fructuum ejusdem beneficii, quod non adversatur Tridentino, nec Bullæ *speculatores*, ita ut ad effectum ordinationis subditi reputantur Episcopi, in cujus Diœcesi situm est Beneficium: *Ibid.* §. 8.

Coadjutus *Vide Beneficiatus, Coadjutus, Canonicus* §. 1.

Coactio.

Coactio est, intentare minas, atque sævitiem, quæ in constantem virum cadunt: *Biter. Ord. Sub.* 21. *Aug.* 1700. §. 5.

Metumque incutiunt, qui consensum removet, & irritat actum: *Ibid.*

Præsertim si accedat Confessio Judicialis Patris, quæ non levis ponderis est: *Ibid*

Coactio in Matrimonio *Vide Matrimonium* §. *XLVII.*

Coactio in Ordinibus *Vide Sacramentum Ordinis* §. *XV.*

Coactio in Professione Religiosa *Vide Professio Religiosa* §. *XI.*

Coactio in Sponsalibus *Vide Sponsalia* §. *V.*

Coeundi Impotentia *Vide Matrimonium* §. *XL.*

Cognatio Carnalis *Vide Matrimonium* §. *XXXV.*

Cognatio Carnalis qnoad Impedimenti Difpenfationem *Vide Difpenfatio §. XIV.*

Cognatio Legalis *Vide Matrimonium §. XXXIV.*

Cognatio Legalis quoad Impedimenti Difpenfationem *Vide Difpenfatia §. XIV.*

Cognatio Spiritualis *Vide Matrimonium §. XXXIII.*

Cognatio Spiritnalis quoad Impedimenti Difpenfationem *Vide Difpenfatio §. XIV.*

Cognitio Caufarum *Vide Caufæ, Epifcopus §. IV.*

Cognomen.

Cognominis diverfitas, perfonarnm identitatem non cxclndit: *Tenac. feu Set. Capel.* 19 *Sept.* 1789. §. 5.

Diverfitatem cognominis quisque retinere folet, ut a Patre accepit: *Ibid.* §. 6.

Cognomen cum fit adjectum non perfonis nominandis, fed Familiæ, potius demonftrat vocatorum originem, quam veram agnationem eorumdem: *Anc. Capel.* 12. *Junii* 1762. §. 4.

Cohabitatio Triennalis *Vide Matrimonium §. XLII.*

Collaticus *Vide Contractus §. XI.*

Collatio Baptismi *Vide Parochus §. I. Sacramentum Baptismi §. I.*

Collatio Beneficiorum, ac Dignitatnm *Vide Archidiaconatus §. I. Beneficia Ecclefiaft.ca §. VI. Canonicatus §§. VI. VII. VIII. Epifcopus §. XII. Dignitates Ecclefiafticæ §. I.*

Collatio Confirmationis *Vide Abbas §. III. Epifcopus §. V. Sacramentum Confirmationis §. I.*

Collatio Ecclefiæ Parochialis *Vide Ecclefia Parochialis § I.*

Collatio Ordinum *Vide Abbas §. II. Epifcopus §. VI. Sacramentum Ordinis.*

Collectæ.

Collectas non tenentur folvere Familiæ Confiliares pro pafcuis, quæ amplius non pofsident: *Spol.* 23. *Jan.* 1790. §. 3.

Collectæ detractæ tunc funt, qnando certus prædii valor dicitur ille, qui fupereft deductis oneribus: *Perus. Cap. Chor.* 20. *Jan.* 1770. §. 10.

Collectio *Vide Eleemofinæ §. II.*

Collegia.

Ne fcientia tantummodo, fed & optimis moribus, & difciplinis Jnventus informaretur, erecta funt in ipfis Academiis fpecialiter Collegia, ad quæ cum quodam delectu admitterentur Juvenes, & fub fpeciali cura bonis moribus imbuendi committerentur: *Fan. Coll. Stud.* 8. *Aug.* 1767. §. 16.

Ex his fequitur Collegia hujusmodi licitis, legitimisque Societatibus annumerari, quando Superiorum auctoritate fnnt conftituta, non enim privato arbitrio erigi valent: *Ib.*

Leges ergo pro eorum regimine condi pofsunt, ac ftatuta præfcribi: *Ibid.*

Et facta eft fundatoribus poteftas ordinandi, quæ ipfis placuerint, cum æquum vifum fuerit, ut ipfis res fuas in bonum publicum conferentibus, arbitrium efset leges, quas voluerint, adjicere: *Ibid.*

In Univerfitatum, & Collegiorum negotiis expediendis id prægravat, quod majori corporatorum numero, pluribusque eorumdem fuffragiis comprobatum erit: *Tarent. Præm. & fup. Exeq. Refol. Cap.* 13. *Febr.* 1751. §. 2.

Eoque amplius, fi agatur de fufcipienda lite, vel necefsaria, vel quæ prudenter reputari poteft utilis Collegio univerfo, quo cafu Capitulares fumptibus communibus illam fufcipere tenentur: *Ibid.*

Non ideo, quod Ecclesiæ adscripti fuerunt, & in ea funguntur muneribus, Collegium facere videntur, nisi ea accedant, quæ ad illud legitime constituendum requiruntur: *Viter. Jur. Tum.* 10. *Maii* 1766. §. 32.

Alioquin nulla distinctio esset de Collegiis Canonicorum, beneficiorum, mansionariorum aliorumque hujusmodi, quæ habentur auctoritate legitima constituta: *Ibid.*

Collegium eumdem finem, eademque onera habet, et quamlibet inæqualitatem respuit: *Firm. Capel.* 12. *Mart.* 1774. §. 9.

Nova Collegia cum adjectis membris in rebus, quæ communes sunt, unum corpus efficiunt: *Viterb.* 24. *Sept.* 1763. §. 4.

Collegiata Ecclesia *Vide Ecclesia Collegiata.*

Collegium Canonissarum *Vide Capitulum seu Collegium Canonissarum.*

§. I.

Collegium Parochorum.

Collegia Parochorum seu Congregationes in antiquioribus, et dignioribus Ecclesiis constitui solent: *Fav. Præem. et Jur. Par.* 18. *Jul.* 1744. §. 1.

Instar Collegii plures Parochi referri debent, alias sequitur absurdum, quod unius Ecclesiæ plures essent sponsi: *Neocast. Mis. pro Pop.* 16. *Jan.* 1770. §. 6.

§. II.

Collegium Prothonotariorum Apostolicorum.

Doctorali Laurea quemcumque decorare, concessum fuit a Xisto V. Pont. Max. & Collegio Prothonotariorum Apostolicorum adnumerari: *Aqin.* 19. *Nov.* 1746.

Coma *Vide Clerici* §. *I.*

Comitatus Venusinus.

Comitatus Venusinus, et Civitas Avenionensis, in partibus quippe Galliæ, sed non de Gallia existit: *Carpen.* 19. *Febr.* 1718. §. 4.

Comitatus hic temporali Sedis Apostolicæ dominio cessit in solemni pace anno 1228. tempore Gregorii IX. Pont. Max. inita: *Ibid.*

Civitas vero Avenionensis anno 1348. facta est de Dominio Ecclesiæ, quum Clemens IV. Pont. Max. eam ab Regina Neapoleos Joanna emisset: *Ibid.*

Comitia *Vide Sodalitium* §. *II.*

Commenda *Vide Religio Militaris Ordinis Hierosolymitani* §. *I.*

Commendatarius *Vide Abbas*

Commendator *Vide Religio Militaris Ordinis Hierosolymitani* §. *IV*

Comissio Attentatorum *Vide Attentata* §. *II.*

Commodum.

Qui sentiunt Commodum, sentire etiam debent incommodum: *Sarsin. Transl. Eul. Par.* 31. *Jul.* 1790. §. 7.

Qui commisit in legem, non debet inde commodum reportare: *Alex Irreg.* 3. *Dec.* 1740. §. 7.

Causa publica studiorum, privato hominis commodo prævalere debet: *Imol* 27. *Febr.* 1768. §. 8.

Communio Paschalis *Vide Præceptum Paschale.* §

Laici, eorumque Communitates exemptæ sunt ab onere solvendi procurationem Episcopo eas visitanti: *Tuder. Proc.* 30. *Julii* 1735. §. 2.

Sed Laicorum Communitates, quæ illam

præstare consueverint, ab ejusmodi consuetudine veluti pia, & laudabili recedere non debent: *Ibid* §. 3.

Si postmodum renuant captæ solutionis cursum tenere, cogendæ imposterum non sunt: *Ibid.*

Consiliariorum culpa, damno esse non potest Communitati: *Camer.* 16. *Maii* 1767. §. 9.

Commutatio *Vide Beneficia Ecclesiastica* §. *VII. Capellania* *. *II. Jusp tronatus* §. *III. Legatum Pium* §. *VII. Missa.* §. *VI. Officium Divinum* §. *II. Onus, Onera* §. *II. Privilegium* § *III. Subsidium Dotale* §. *III. Voluntas Testatoris* § *II.*

Compatibilitas *Vide Beneficia Ecclesiastica* §. *III.*

Compensatio, Æquatio.

Æquatio, quæ testatori placuit, destrueretur, nisi in æquatione ratio de oneribus habenda esset: *Tolen.* 7. *Maii* 1785. §. 7.

Et seposita compensatione hujusmodi statim onera omitti jubentur: *Ibid.*

Regula est, *de liquido ad illiquidum non datur compensatio*: *Firm. Comp.* 21. *April.* 1787. §. 5.

Compensationi non est locus laborum, quia Beneficiatus usufructuario comparatur: *Alex.* 28 *Jul.* 1787. §. 4.

Ejusque Beneficii bona absque mercede administrare tenetur: *Ibid.*

Imo per acceptionem Beneficii, jam ex ipsa Beneficii possessione, congruam habet compensationem, nec aliam pro illorum implemento consequi debet mercedem: *Ibid.* §. 5.

Maxime si suæ obligationis conscius diuturno annorum spatio tacuit, nihilque unquam pro administratione postulavit; quæ observantia dispositioni juris consentanea, plurimi facienda est: *Ibid.*

Compensatio datur ob fructus perceptos sub bona fide beneplaciti Apostolici ac etiam ob meliorationes confectas: *Tenac. & Set.* 23. *Jan.* 1790. §. 13.

Non autem ex summa pecuniarum, quæ in se est sterilis: *Ibid.*

Potius animadverti potest, ut si ratio haberetur in favorem utrius partis de integris bonorum suorum fructibus, commodum sentiret accepti pretii, & plenariam pro parte vendita consequeretur bonorum reintegrationem contra æquitatem juris: *Ibid.*

Computatio Graduum *Vide Graduum Computatio.*

Concathedralis Ecclesiæ *Vide Episcopus* §. *IX.*

Concessio *Vide Appellatio* §. *II. Emphyteusis* §. *IV. Juspatronatus* §. *IV.*

Concilii Congregatio *Vide Congregatio* §. *II.*

Concilii Congregationis Decretum *Vide Decretum* §. *II.*

Concilium Romanum.

Concilium Romanum mere Provinciale fuit, nec ad Barensem Diœcesim ullo jure extendi potest: *Bar.* 14. *Martii* 1767. §. 4.

§. I.

Concilium Tridentinum quoad ejus promulgationem.

Hollandia, Zelandia, Frisia, aliæque confœderatæ Provinciæ tam legitimo Territorii Principi, quam S. R. E. ribelles evaserunt a Catholica deficientes Religione, postquam Decretum S. Concilii Tridentini *Sess.* 24. *Cap.* 1. *de reform Matr* in singulis earumdem Provinciarum Paræciis fuerat jussu Philippi II. Hispaniarum Regis jam promulgatum: *Dissert. Serv. Super Matr.* 1740. *in fin. Lit. A.* §. 2. *Ipren. Visit. SS. LL.* 17 *Aug.* 1737 §. 2.

Ab Archiepiscopo Ultrajectino anno 1565. indicta Synodo Provinciali pro publicatione Concilii Tridentini facienda, jussa fuit publicatio in Synodo, sed nonnullis appellantibus, alia solemnis publicatio facta fuit in Ecclesia Metropolitana, et in domo publica Civitatis Belgicæ 22. Jun. 1566 *Ibid. Cit. L.* §. 3

Alia publicatio etiam facta fuit Delphis Oppido Hollandiæ, et Diœcesi Ultrajectina anno 1566. Mense Augusti: *Ibid.*

Sed cum prædicta nullum habuerit effectum, sequuta est tertia publicatio Ultrajecti facta anno 1570: *Ibid.*

Verum hæ tres diversæ Concilii publicationes ex Regio mandato factæ, videntur fuisse meri conatus, et omni effectu caruisse: *Ibid.* §. 4.

Et id ob angustias, et eversam rem Catholicam in illis locis, ea de causa factæ fuerunt difficultates, et oppositiones dictæ publicationi: *Ibid.*

Inter suffraganeos Episcopos Sedis Ultrajectinæ unicus legitur Concilium Tridentinum in sua Diœcesi publicasse, nempe Daventriensis: *Ibid.*

Alii partim defecerunt a fide, et facta matrimonii publicatione in Synodo Ultrajectina contenti, ursere Tridentini Concilii observantiam, quantum potuere: *Ibid.*

Quum anno 1609. de publicatione Tridentini Concilii in Hollandia, ceterisque Belgii provinciis dubitatum fuit, rursus erat publicatum Concilium prædictum in omnibus illis partibus: *Ibid.* §. 6.

Ipsummet Concilium valde specialem publicationem *Cap. 1. de reform. Matr.* requirit, et quidem talem, qualis nulla exigitur in toto corpore juris, nimirum; ut Populo publicaretur in singulis Parochialibus Ecclesiis: *Ibid.* §. 7.

Nec satis est, ut publicetur in Regno, Provincia, aut in Synodo: *Ibid.*

Auctores, qui asserunt, Concilium Tridentinum in Hollandia publicatum esse, non loquuntur de publicatione facta ad mentem Concilii, id est in singulis Parochiis, sicut in Belgio Catholico factum fuit: *Ibid.*

Sed simpliciter asserunt Concilium in Hollandia publicatum fuise: *Ibid.*

Rex Catholicus Hispaniarum Philippus II. non æqua tranquillitate, animique consensione obtinere potuit publicationem Concilii Tridentini in Belgio, & aliis finitimis Provinciis, ut in Hispaniarum Regnis: *Ibid. Lit D.* §. 1.

Hoc mandatum Regis tanta firmitate iteratum, posthabitis quibuscumque Magistratuum multipliciter obtinentium contradictionibus, ita exequutus est; ut omnia, & singula Tridentinorum Patrum Decreta sine ulla penitus limitatione promulgata fuerint: *Ibid.* §. 2.

Et in specie Decretum Concilii Tridentini, irritans Matrimonia, quæ sine Parochi, ac duorum saltem testium præsentia in posterum contraherentur, in sæpedictis Provinciis evulgatum fuit: *Ibid.* §. 3.

Ex sola generali promulgatione Concilii Tridentini, non satisfactum est Legi indictæ a Tridentinis Patribus, qui de sanctione *cap. 1. Sess. 24. cit.* præceperant omnibus ordinariis, ut in singulis Parochiis publicetur, & robur suum post 30. dies habeat, a die publicationis enumerandos: *Ibid. Lit. D.* §. 8.

Argumentum validum pro adstruenda promulgatione dicti Decreti iis in locis, ubi satis de illa non constat, erui solet ex observantia, si nimium doceatur aliquando Matrimonia cum Parochi, ac testium præsentia fuisse celebrata: *Ibid.* §. 9.

Post bella, & seditiones Hollandiæ, & ceterarum Provinciarum confederatarum, cætus fidelium paulatim cœpit una cum Epi-

scopis, Vicariis, & Missionariis Apostolicis ibidem restitui, & verosimillimum est, eosdem Episcopos, Vicarios, seu Missionarios Apostolicos Catholicis illic degentibus præfatum Tridentinum decretum rite denunciasse, plurimumque ejus observantiam urgisse: *Ibid.* §. 15.

Et in facto constat de nonnullis Vicariis Apostolicis, Episcopis, qui rebus pacatis informando Fidelium gregem juxta Sanctiones Catholicæ Romanæ Ecclesiæ sedulo incumbunt: *Ibid.* §. 16.

Quum ab Heterodoxis lethale hæresis venenum late diffusum ita esset, ut circa annum 1572. tota ferme Hollandia, Zelandia, & Frisia a Catholico Rege, & ab avita Regione miserrime defecerit: *Ibid.* §. 6.

Hinc infertur non potuisse Tridentinum Concilium, ac præsertim Decretum *cap.* 1. *Sess.* 24. *de reform. matr.* in iis Regionibus promulgari: *Ibid.*

Et quamvis fuerit publicatum a primo Antistite Ultrajectino, ab Archiepiscopo Cameracensi, & Mechliniensi, ac Episcopo Daventriensi, tamen ob difficultates, & oppositiones dubitari potest, an acceptatum, vel executioni mandatum sit? *Ibid.* §. 7.

Mens Concilii Tridentini non alia fuit, nisi præscribere modum, quo in locis Catholicis solemnia redderentur matrimonia, non vero disponere de modo ea valida, legitimaque reddendi illis in provinciis, vel Regnis, in quibus Catholica Religio, aut proscripta, aut certe suppressa, omnique quoad actus publicos auctoritate exuta foret: *Ibid. Lit. I. A.* 38. *Discep.* 1.

Margarita Parmensis tunc Gubernatrix Belgii, juxta constantem Regis Catholici Philippi II. voluntatem in Belgio simpliciter, et pure promulgari jussit: *Ibid.* §. 5. & 6.

Ad querimonias delatas ad dictam Gubernatricem Belgii, ipsa respondit: esse Regis Catholici mentem, ut quilibet sua privilegia salva haberet, nec Tridentino nisi in quantum ea ferrent, subjaceret: *Ibid. Num* 6.

Privilegia, quæ ad pacem, et quietem Provinciarum servandam integra, & illæsa esse voluit Gubernatrix, respiciunt Regalia seu Jura, ac Privilegia Regia, Jura Patronatus laicis concessa, & jurisdictionem laicalem: *Ibid.*

Dux Albanus, cui anno 1568. Belgicarum rerum habenæ traditæ sunt, de Concilii promulgatione, quam a Margarita rite peractam existimavit, nihil sollicitus, id unum etiam, atque etiam curavit, ut debita eidem obedientia deferretur: *Ibid.* §. 8

Ex reclamantibus nonnullis inferioribus Prælatis de severitate publicatorum Concilii Decretorum, quibus eorum jurisdictio non nihil minui videbatur, ut aliquantum remitteretur, respondit Dux Albanus, juxta morem gerendum esse: *Ibid.*

Anno 1565 Mense Decembri Maximilianus a Belgis Archiepiscopus Cameracensis omnium suorum Comprovincialium Episcoporum Synodum coegit, in qua ut quidquid œcumenicum Concilium Tridentinum statuisset, id sacrosanctum omnibus esset, & inviolabile: *Ibid. Num.* 10.

Idem evenit in Concilio Provinciali Mechliniensi anno 1570. celebrato: *Ibid.*

Idem fecit Archiepiscopus Ultrajectinus anno 1565. Mense Octobri in Provinciali Synodo convocata: *Ibid. Num.* 11.

Imo hic alias duas habuit; unam 22. Junii 1566. alteram anno 1568. *Ibid. Num.* 12.

Metropolitanorum exempla sequuti omnes Comprovinciales, et suffraganei, idem fecerunt per suas Diœceses: *Ibid. Num.* 13 & 14.

Ideo Vicarius Apostolicus in Belgio Sebastianus de la Torre Archiepiscopus Ephesinus Alexander VII. anno 1656. asseruit Concilium Tridentinum fuisse his in locis & re-

ceptum, & promulgatum, ejusque Decreta in praxim deducta, antequam fera pessima hæresis, omnia illuc devoratum venisset: *Ibid. Num.* 16.

Et S. Congr. S. Officii anno 1658. absolute dixit, Concilium Tridentinum ante hæresim in prædictas Provincias introductam, rite, ac debite fuisse publicatum, & receptum: *Ibid.*

Atque postmodum accedit auctoritas omnium Theologorum, & Canonistarum eidem promulgationi suffragantium: *Ibid. num.* 18.

Sancta Synodus nulla facta Parochialis templi mentione, id unum præcepit, ut in Parochia scilicet promulgatio fieret, qua quidem appellatione Fidelium Conventus designatur: *Ibid. Discept. II. num.* 10.

§. II.

Concilium Tridentinum quoad ejus Receptionem.

Concilium Tridentinum receptum fuit in ditionibus Prælatorum, Principumque Catholicorum Germaniæ: *In Relat. Secr.* 15. *Junii* 1793. §. 2.

Concio, seu Prædicatio.

Ex veteri disciplina Evangelicæ prædicationis officium ad Episcopos pertinebat, veluti ad animarum Pastores, Fideliumque Magistros: *Feret. Jur. Præsen. Conc.* 21. *August.* 1790. §. 3.

Propterea Tridentini Patres nuncuparunt prædicationem præcipuum Episcoporum munus: *Ibid.*

Eamque fieri decreverunt per se ipsos, si legitime impediti non fuerint: *Ibid.*

Sacro præsertim tempore Adventus, & Quadragesimæ: *Ibid.*

Ob auctum sequioribus seculis animarum pondus, munus illud explere consueverunt per alios, quorum deputatio ad Episcopalem pertinet jurisdictionem: *Ibid.* §. 4.

Concilium Tridentinum *Sess.* 24. *cap.* 4. *de reform.* decrevit, ut Episcopi moneant Populum diligenter, teneri unumquemque Parochiæ suæ interesse, ubi commode id fieri potest, ad audiendum verbum Dei: *Olomuc. Jur. Can.* 14. *Mar.* 1733. §. 3.

Fratres Prædicatores, & minores habent privilegia concessa in Concilio Viennensi, & communicata PP. Augustinianis, libere Clero, & Populo prædicare, excepta illa hora, in qua locorum Prælati prædicare, vel coram se solemniter concionem fieri voluerint: *Ibid.*

Immo Concilum Tridentinum nullam hujus generis adjecit conditionem, sed ut ii in suis Ecclesiis concionari possint, dummodo a suis superioribus de vita, moribus, & scientia examinati, & approbati fuerint, & ab Episcopo benedictionem obtinuerint: *Ib.* §. 5.

Et jura parochialia in hoc non violantur, quia concionibus a Parocho habendis nullum afferri impedimentum videtur, & alioquin prædicatio non ad solum Parochum spectat: *Ibid.* §. 6.

Omnes, qui curam animarum habent, diebus saltem Dominicis, & Festis solemnibus concionari debent, vigore Concilii Tridentini *Sess.* 5. cap. 2. *de refor. Nul. Orb.* 28. *April.* 1736. §. 4.

Ideo omnes supradicti adstringuntur singulis diebus Dominicis, aliisque Festis de præcepto, ubi nullo detinentur legitimo impedimento, post lectum Missæ Evangelium, ad Populum habere sermonem, quo vitia declinare, & virtutes, quas sectari oporteat, ei denuncient: *Ibid.* §. 5.

Conciones haberi possunt publicæ in Ecclesiis societatum per totum cursum Quadragesimæ, vel Adventus cum licentia ordinarii, & absque licentia Parochi: *Glom. cit.* §. 6.

Quoad tempus, quo concio haberi debeat, in Rubrica Missalis Romani enunciatur, nempe finito Evangelio: *Forol.* 21. *August.* 1784. §. 9.

§. I.

Concionator quoad Benedictionem, & Approbationem.

Nullus aut secularis, aut regularis prædicare potest etiam in Ecclesiis suorum Ordinum Episcopo contradicente: *Thean.* 15. *Maii* 1728.

S. Pius V. Pont. Max. statuit, ut Fratres Ordinis S. Dominici in suis Ecclesiis libere concionari possint, etiamsi in Cathedrali prædicetur, dummodo non prædicet Episcopus: et hoc locum sibi vindicat, etiamsi Episcopus contradiceret, etiamsi se Episcopo non præsentasset, etiamsi ei non exhibuisset licentiam a suis superioribus habitam de prædicando, & etiamsi benedictionem ab eodem Episcopo non obtinuisset: *Ibid.*

Sed hæc Piana constitutio fuit a Gregorio XIII. ad terminos juris communis, & Sacri Concilii Tridentini reducta: *Ibid.*

Gregorius XV. Pont. Max. statuit non posse regulares concionari in Ecclesiis, quæ non sunt suorum Ordinum sine Episcopi licentia & in Ecclesiis suorum Ordinum non petita prius benedictione: *Ibid.* §. 7.

Clemens X. Pont. Max. hæc omnia confirmans addidit, regulares prædicare posse in Ecclesiis suorum Ordinum, petita, licet non obtenta benedictione, excepto casu; in quo Episcopus non solum benedictionem non concedit, sed contradicit: *Ibid.*

Ideo Regulares in Ecclesiis sui Ordinis prædicaturi benedictionem ab Episcopo exposcere tenentur, non autem impetrare, ut Synodus Tridentina inhærens præsertim Clem. X. Pont. Max. Constitutioni, aperte declaravit: *Firm. Conc.* 21. *Jul.* 1742. §. 4.

Quamvis ex Concilio Tridentino *in Cap.* 2. *Sess.* 5. *de reform.* regulares in Ecclesiis sui Ordinis prædicare volentes a propriis Superioribus approbari, ab Episcopo vero benedictionem dumtaxat petere debeant: *Firm. Conc.* 7. *April.* 1742. §. 2.

Regulares conciones habituri in Ecclesia proprii Ordinis, nequaquam Episcopi approbatione indigent: *Ibid.* §. 6.

Id tamen minime protrahendum esse putatur ad eum casum, quo regulares in Ecclesiis sui Ordinis prædicent pro commoditate Populi, a quo stipendium solvitur: *Ibid.*

Et quando ad hoc ministerium non ex suorum Superiorum jussu, atque destinatione, sed ex alterius nominatione sive delectu assumpti sunt: *Ibid.*

§. II.

Concionator quoad Eleemosynam.

Liberum est Concionatori Regulari eleemosynarum largitionem, quam Christi fidelibus in propria Ecclesia commendaverit, ab iis colligere, suoque prorsus arbitrio distribuere, quin ad ullam de ipsis rationem Vicario Foraneo reddendam compelli queat: *Firm. Conc.* 7. *April.* 1742. §. 6.

Si Communitas stipendium seu Eleemosynam præstare hactenus, consueverit compelli potest etiam censuris ad illam præstandam, licet Oratorem non eligat: *Civit. Cast.* 19. *Jun.* 1751. §. 2.

Onus solvendi Concionatori Eleemosynam, spectat ad Communitatem, licet deputatio pertineat ad Episcopum: *Æsin. Conc.* 16. *Mart.* 1720.

§. III.

Concionator quoad Nominationem, & Electionem.

Consuetudo, quæ favet inferioribus, no-

minandi Concionatorem, servari debet: *Fereb. Jur. Præs. Conc.* 21. *Aug.* 1790. §. 4.

Et Tridentina Synodus eam non sustulit: *Ibid.*

Sed præsentari debet Episcopo ab illis, qui jus habent nominandi, vel mense Novembri, vel ante festum Nativitatis Domini, vel pluribus etiam ante Quadragesimam, Mensibus, pro variis Diœcesium constitutionibus: *Ibid.*

Quo tempore elapso, ad Episcopum pro ea vice nominandi jus devolvitur: *Ibid.*

Concionatoris nominatio legitimo tempore expleta, jus tribuit subrogandi extra terminum Concionatorem alterum in locum deficientis nominati: *Ibid.* §. 6.

Hoc enim jure privari non debet sero nominans absque culpa: *Ibid.* §. 7.

In ejusque favorem æquitas potius adhibenda, quam rigor juris: *Ibid.*

Facultativæ Concionatoris deputationes factæ ab Episcopo, legitimam non constituunt consuetudinem adversus habentem jus nominandi: *Ibid.* §. 8.

Prædicationis munus proprium est Episcoporum; ideoque jus, et facultas deputandi sacros Oratores, non ad communitates, sed ad Episcopos pertinet, nisi contraria sit consuetudo, quæ in Ecclesiis inferioribus, quidquid sit in Cathedralibus, licet quadragenaria sit, servanda est: *Civit. Cast.* 19. *Jun.* 1751. §. 1.

Prædicator si ab Abbate deputetur Religiosus ex suo ordine, litteræ patentes debent concipi sub verbis *eligimus*, & *deputamus ad Ecclesiam Parochialem NN. nostræ Congreg. pleno jure subjectam Spolet. Conc.* 13. *April.* 1737. §. 2.

Si vero deputetur secularis Presbyter, sive Regularis alterius Ordinis, literæ patentes concipiendæ sunt in hæc verba *nominamus*, *seu præsentamus*: *Ibid.*

Prædicator si a Superiore Regulari fuerit nominatus, debet literas Superioris Regularis in Episcopi Cancellaria deponere: *Ibid.*

Prædicator a Superiore Regulari nominatus, debet ab Episcopo deputari ad concionandum: *Ibid.*

Electio Concionatoris ad eum pertinet, qui præmium ei solvit: *Torol.* 21. *August.*

Quodsi alius eligat Concionatorem, alius vero eleemosynam solvat, ab hac consuetudine non est recedendum, nec is, qui præmium solvit assumere sibi potest jus nominationis: *Ibid.*

Consuetudo servanda est, ut in Ecclesiis Regularium deputentur Concionatores etiam alterius Ordinis: *Ibid.*

Verum si Concionatores ejusdem Ordinis haberi possunt, ceteris paribus sunt præferendi: *Ibid.*

Jus eligendi Concionatores etiam in Cathedrali præscribi potest, salva tamen facultate Episcopi concinandi per seipsum, vel eligendi Concionatorem, quatenus ei præstat eleemosynam: *Præn. Jur. Conc.* 23. *Apr.* 1763. §. 7.

Pariqne ratione præscribi potest jus passivæ electionis; etiam alternis vicibus a Religiosis in loco existentibus: *Ibid.*

Ad hanc præscriptionem inducendam requiritur ultra tempus etiam contradictio cum acquiescentia: *Ibid.* §. 8

Deputatio Concionatoris in Ecclesia Parochiali, non pertinet ad Parochum, sed ad Episcopum: *Æsin. Elig. Conc.* 16. *Martii* 1720.

Jus eligendi Concionatores præscribi potest per quadragenariam consuetudinem: *Civit. Cast.* 17. *Dec.* 1763. §. 8.

In Cathedrali vero non sufficit etiam immemorabilis: *Ibid.* §. 9.

Concordia *Vide Transactio.*

Concubina.

In antiquo Jure Canonico legitur, quod Christiano non dicam plurimas, sed nec duas simul habere licitum sit uxores, nisi unam tantum, aut uxorem, aut loco uxoris, si conjux deest, concubinam: *in Adn. Secr.* 9. *Sept.* 1724. §. 22.

Et legitur etiam, quod is, qui non habet uxorem, sed pro uxore concubinam tenet, a communione non repellatur, sed unius mulieris, aut uxoris, vel concubinæ vel conjunctione sit contentus: *Ibid.*

Hinc Ferdinandus Mendozza *ad Lib.* 2. *Comment. in Concil. Eliberit.* putat jus illud intelligendum esse de concubinis, quæ erant illicite conjunctæ cum viris, qui tamen erant soluti; licet enim taliter conjuncti viverent in statu damnationis, ea nihilominus macula adeo communis erat, ut ad vitandum populi offensiones, & plurima gravissima mala, visum fuerit non negare eis communionem: *Ibid.*

Alii vero communiter existimant, quod nomine concubinæ legitima uxor intelligatur, sed copulata cum minori solemnitate; dum conjuges facit consensus, & concubinam lex nominet: *Ibid.* §. 23.

§. I.

Concursus ad Beneficia, & Parochias in genere.

Concursus præmittendus est in provisione Parochiarum liberæ collationis: *Ven.* 25. *Junii* 1763. §. 5.

Si tamen sint inopes Ecclesiæ Parochiales, possunt conferri absque concursu: *Ibid.* §. 8.

Concursus dum celebratur, absolute non est dignior judicandus, qui præstat ætate, & antiquioritate Sacerdotii: *Port. Par.* 25. *Jun.* 1763. §. 3.

Sed dignioritas inquirenda est relative ad Ecclesiam, de cujus provisione agitur, & inspectis dotibus ad vacantem Ecclesiam gubernandam opportunis: *Ibid*

Et prærogativa originis juncta cum simplici etiam idoneitate, superat quascumque exterorum fulgentes prærogativas: *Ib.* §. 4.

Potissimum accedente Populi acclamatione, quia in seligendis Pastoribus ii semper sunt præferendi, qui populi affectione potiuntur: *Ibid.*

Affectio tamen ordinarii tollit præsumptionem illius judicio faventem: *Ibid.*

Ad concursum Parochiarum vacantium non solum Diœcesani, sed etiam exteri invitandi sunt, nisi adsit aliquod speciale privilegium ad certum, & circumscriptum personarum genus electionem coercens: *Benev.* 22. *Maii* 1784. §. 17.

Parochi omnes, qui ad alterius nominationem cum simili examine non instituuntur, sive unicam, sive distinctas regant Parœcias, ad concursum admitti debent: *Sutr. Miss. pro Pop.* 16. *Jul.* 1791. §. 1.

Cancellarius formare debet Epitome ex juribus exhibitis in actis concursus, tempore habili: *Firm. Par.* 21. *Aug.* 1762. §. 1.

Et illi ratione suarum prærogativarum, & defectuum alterius, ac ratione majoris suffragiorum numeri obtenti in concursu, uti digniori, adjudicanda est Parochialis Ecclesia: *Ibid.* §. 3.

Sed documenta exhibita extra processum concursus, attendenda non sunt pro retractando judicio ordinarii: *Ibid.* §. 4.

§. II.

Concursus ad Beneficia, & Parochias quoad Acta.

Concursus acta unice inspicienda sunt ad cognoscendum, an Examinatores etiam de

moribus, & prudentia retulerint: *Ascul. Par.* 15. *Dec.* 1764. §. 5.

Concursus acta Episcopus ad Datariam Apostolicam transmittit nulla exposita animi sui sententia, quando agitur de reservatione ob vacationem in Curia, non autem ratione mensium: *Caput. Par.* 30. *Jul.* 1763. § 2.

Rejectio a concursu alicujus, contrariatur formæ traditæ a Concilio Tridentino *Sess.* 24. *Cap.* 18. *de reform. Ibid.* §. 5.

Quia debent per publicum edictum vocari, qui volunt examinari: *Ibid.*

Jus quæsitum unico in concursu approbato, tolli nequit: *Ibid.* §. 6.

§. III.

Concursus ad Beneficia, & Parochias quoad Appellationem, seu Provocationem.

Rejecto in concursu, conceditur appellatio, & provocatio ad novum examen coram Judice Appellationis: *Iscl. Par.* 1. *April.* 1719. §. 5.

Qui attentat Episcopum de irrationabilitate redarguere, tenetur de ea concludenter docere, & de gravamine, si admitti suam exceptionem prætendit: *Casr. Con.* 16. *Dec.* 1719. §. 7

Secus autem se habet, si intrat pro novo examine ad vindicandam propriam æstimationem, et idoneitatem quæ a reprobatione fuisset causata; hoc enim in casu, nulla probatio gravaminis reputatur necessaria: *Ibid.*

S. Pius V. Pont. Max. in sua *Const.* 33 *Bull. tom.* 2. ad hoc ut non solum dignis, sed magis idoneis Parochiales Ecclesiæ conferantur, decrevit, ut si Episcopus minus habilem posthabitis magis idoneis elegerit, possint ii, qui fuissent rejecti, a mala hujusmodi electione ad metropolitanum, vel ad Sedem Apostolicam appellare: *in Disc. Secr.* 1. *Oct.* 1720. §. 2.

Appellans autem a mala electione Examinatorum, vel irrationabili judicio Episcopi potest electum provocare ad novum examen absque eo, quod de irrationabili Judicio ullum affere teneatur documentum, ullamve probationem: *Ibid.* §. 4.

Nulla requiritur probatio gravaminis ad novum examen, sed hoc absolute et simpliciter indulgetur, statim ac quis appellat in provisione Parochiali: *Ibid.* §. 5.

Et hoc extendi etiam debet in casu, quo intra legitima tempora non fuisset appellatio interposita ab irrationabili Episcopi judicio, vel a mala relatione examinatorum: *Ibid.*

Permissum est appellanti electum provocare ad novum examen; etiam si appellans fuerit quoad scientiam approbatus in æquali gradu cum illo, cui Parochia fuit collata ex ratione, quod Appellans possit contendere, vel se debuisse qualificari tamquam magis doctum, vel alium non debuisse qualificari tamquam idoneum: *Ibid.* §. 6.

Novum examen electus effugere nullo alio modo potest, nisi ostendendo, quod appellans & provocans ad novum examen, sit de aliquo crimine diffamatus: *Ibid.* § 7.

Quamvis de jure sit, ut examen, ad quod electus provocat, fieri debeat intra breve tempus, ne lapsu longi temporis reprobatus evadat doctior, intervallum tamen unius anni, et aliquando viginti mensium, a primo ad secundum examen, si disputetur, utrum novo examini sit locus? passim admittitur *Ibid* § 8.

Provocatio ad novum examen absque ulla gravaminis probatione ideo fuit admissa, ut quum concurrentes non responderent in scriptis, non possit ex actis primi concursus gravamen desumi deficientibus interrogationibus, & responsionibus; & sic non alius modus supererat inquirendi, num ille qui fuerat in primo examine reprobatus, rite,

& recte fuifset reprobatus, nisi novum examen decernendo: *Ibid.* §. 10.

S. C. appellationem, & provocationem ad novum examen absque ulla prævia gravaminis probatione admisit, de fumo tamen gravaminis, feu irrationabilitatis judicii Epifcopi, voluit aliquando gustare ante appellationis admifsionem: *Ibid.* §. *ult.*

Et sic post expositum casum appellationis interpositæ ex præponderantia qualitatum, & ex nimia erga approbatum Examinatorum familiaritate, & benevolentia per testimonia extrajudicialia comprobata, novum in Urbe examen est instituendum: *Ibid.*

Rationes concurrentium reprobatorum temeritati proximæ funt, nisi evidenter probetur, concurrentem fuifse reprobandum: *Perus. Prior.* 30. *Mart.* 1776. §. 5.

Præfertim urgente benigna præfumptione, quam concurrens pro fe habet, ipsum fuifse dignum afsequendi Ecclesiam: *Ibid.*

Notum est S. Pium V Pont. Max. *in Cit. Const.* 33. *tom.* 2. decrevifse, ut Parochiales Ecclesiæ conferri debeant non folum dignis, fed magis idoneis: *Ibid.* §. 6.

Posthabitis magis idoneis posfunt ii, qui fuifsent rejecti a mala hujusmodi electione ad metropolitanum, vel ad Sedem Apostolicam appellare, & præelectum ad novum examen coram ipso Appellationis Judice, ejusque Examinatoribus provocare: *Ibid.*

Examinatores posfunt errare in forma, & in fubstantia Relationis: *Ibid.* §. 7.

Forma præfcripta est a Concilio Tridentino *Sefs.* 24. *Cap.* 18. *de reform.* ubi præcipit meritorum judicium exprimendum in relatione facienda: *Ibid.*

Cui difpofitioni adhæfit *Const. Cum illud.* Bened. XIV. Pont Max., ubi mandavit, ut Examinatores in ipso fcrutinio perpendant fcientiam fimul, & merita concurrentium: *Ibid.*

Judicium Epifcopi, ut de irrationabilitate redarguatur, requiritur evidens, & inexcufabilis excefsus; ea adstipulante ratione, quia nemo est, cui mores concurrentium innotefcere magis posfint, quam ordinario: *Ibid.* §. 9.

Solius Epifcopi judicio refervatum est a Sacro Concilio Tridentino *Sefs. cit.* 24. *cap.* 18. *de refor.* eligere digniorem: *Ibid.* §. 10.

Et in dubio, cenfetur Epifcopus præelegifse, quem digniorem in domino judicavit: *Ibid.*

Sat enim est, quod omnes ab Examinatoribus approbati fint, ex quibus jure potuerit Epifcopus aliquem feligere, quem tamquam approbatum digniorem putavit, licet quoad meritorum prærogativam fecundo loco decoratus fuifset: *Ibid.*

Ad arcendam in concurfu omnis fraudis, vel doli fufpicionem S. Pius V. Pont. Max. *in Const. in conferendis* statuit, ut provocare posfit quis, & appellare ad novum examen, ac quando constat de irrationabili judicio Epifcopi, magis idoneo Ecclesia Parochialis conferri debet: *Feretr. Par.* 8. *Febr.* 1783. §. 10.

Et appellatio non in fufpenfivo, fed tantum in devolutivo admittenda est: *Ibid.*

Infuper a Clemente XI. præfcriptum fuit, ut appellationem nonnisi infra decem dies a mala Examinatorum, & ab irrationabili judicio Epifcopi interponere liceat, usque dum acta concurfus transmittantur ad Judicem Appellationis: *Ibid.* §. 11.

Postmodum accefsit *Const. Cum illud.* Bened. XIV. Pont. Max. qui voluit, ut Judex appellationis inniti debeat tantum probationibus ab actis elicitis tam doctrinæ, quam meritorum: *Ibid.* §. 12.

Atque ad effectum decidendi de irrationabili judicio Epifcopi, cur unum potius, quam alterum præelegerit, necefse est, ut

tanta meritorum inæqualitas deprehendatur, quæ manifestum excessum inducat: *Ibid.* §. 14.

Quum concursus peractus justus præsumatur, appellans ab irrationabili Examinatorum judicio, concludenter probare debet majorem suam doctrinam, & dignitatem: *Bipan.* 19. *Jan.* 1788. §. 4.

Constat de irrationabili Episcopi judicio, dum Sacerdotem aliis prætulit, qui & morum gravitate, & doctrina ipsum antecellunt, cum de cetero in obeundo parochiali munere senior magis idoneus censetur: *Assis. Par.* 27. *Nov.* 1773. § 7.

Sed si nihil prætermissum sit ex iis, quæ Ecclesiæ Leges præscribunt, minime licet ab eo, quod recte gestum fuit, reclamare: *Ibid.* §. 8.

Concilium Tridentinum *Sess.* 24. *cap.* 18. *de refor.* in devolutum admittendam esse decrevit appellationem a judicio Episcopi: *Ibid.* §. 9.

S. Pius V. Pont. Max. potestatem fecit impugnandi in devolutivo electionem Parochi ab Episcopo factam: *Ibid.*

Sed electio Episcopi suffulta est juris præsumptione, dum magis dignum, & probitate, & scientia præelegisse censetur: *Ib.*

Hinc liberum non est Episcopi judicium de injustitia redarguere, nisi concludentissime afferantur probationes, ex quibus resultet, unum potius, quam alium, dolo ac fraude fuisse præelectum: *Ibid.*

Licet Episcopo unum ex adprobatis in concursu præeligere, quem ad Ecclesiæ regimen; & ad animarum curam exercendam magis aptum existimaverit, posthabitis aliis, qui majoribus polleant requisitis: *Ibid.*

Atque merito fuit electus ille, qui nonnullis requisitis alios superexcessit: *Ib.* § 9.

Et sicuti peculiares quædam qualitates reddere valent electum magis idoneum ad curam animarum, ita intrinseca, vel extrinseca earumdem qualitatum notitia movere potuit Episcopum ad illum tanquam magis idoneum eligendum: *Ibid.*

Despicienda ea omnia, quæ contra electi probitatem, & mores deducuntur; cum adductæ in id depositiones per invidiam, & fraudem fuerint post concursum inquisitæ, *Ibid.* §. 10.

Quum quandoque posset falli, aut fallere Episcopi, & Examinatorum judicium in concursu pro Parochia vacante indicto, tunc licitum est appellare a mala relatione Examinatorum, ac ab irrationabili judicio Episcopi: *Ibid.* §. 14.

Sed appellatio non in suspensivo, sed in devolutivo admitti debet: *Ibid.*

Ac non nisi infra decem dies a dicta mala electione, & prædicto judicio Episcopi licet appellare: *Ibid.*

Judex vero appellationis in ferenda sententia inniti debet solummodo probationibus ab actis elicitis tam respectu doctrinæ, quam aliorum meritorum: *Ibid.*

Testimonia, fides tam judiciales, quam extrajudiciales, & documenta quæcumque studiose conquisita, & post concursum, ut ajunt *expiscata*, nullo modo sunt recipienda: *Ibid.* §. 16.

Illeque tantum ad curam animarum eximatur admittendus esse, qui majori doctrina, ac scientia pollet: *Ibid.* §. 17.

Judicium Episcopi unum potius quam alterum præeligentis, irrationabile dijudicari non potest, nisi tanta meritorum inæqualitas deprehendatur, quæ manifestum, & inexcusabilem excessum suadeat: *Ibid.* §. 18.

Relatio Examinatorum injusta non redditur a concurrentia requisitorum reprobati, quia ille potuit aliis carere qualitatibus ad curam animarum requisitis a Tridentino Concilio, & *Const.* Bened. XIV. Pont. Max.

Cum illud Rheg. Par. 29. *August.* 1761. §. 7.

Et ad illas qualitates respexisse Examinatores in concursu, censentur: *Ibid.*

In dubio, standum est judicio Ordinarii, qui præsumitur informatus de vita, moribus aliisque concurrentium qualitatibus: *Ibid.*

Potest impune sperni Appellatio uti frivola & ad effectum suspensivum prohibita a sacro Concilio Tridentino: *Ibid.*

Et locus non est novo examini, vel quia sibi quæsitum est jus, vel quia prohibetur in Litteris Encyclicis jussu Clementis XI. datis a S. Congr. Concilii: *Ibid.*

Appellatio in devolutivo, tam a relatione examinatorum, quam ab irrationabili judicio Episcopi admittitur: *Ifcl. Par.* 23. *Jul.* 1718 §. 4.

Absque eo, quod de gravamine per Episcopum illato, docendum sit, ante novum examen coram Judice Appellationis faciendum *Ibid.* §. 5.

Et absque eo, quod in novo examine instituenda sit quæstio de majori probitate, et & experientia, de quibus præter doctrinam, habenda est ratio in Collatione Parochiarum: *Ibid.*

Contestata denunciatio cum appellatione adversus nullitatem concursus emissa, ante examen non valet: *Ascul. Par.* 24. *Nov.* 1781. § 8.

Sed absoluto concursu appellari tantum potest vel a mala relatione Examinatorum, vel ab irrationabili judicio Episcopi: *Ibid.*

Quatenus vero concursus nullus fuerit, non datur appellatio, sed Parochialis Ecclesiæ jure devoluto impetratio: *Ibid.*

In Encyclicis Litteris S. Congr. Concilii exhortatione tantum, consilio, & suasione fuerunt proposita, quæ in explendo concursu servari debeant, non autem decreta fuit nullitas concursus aliter facti, sed solum provocatio ad novum examen nulla gravaminis prævia probatione indulta: *Alter. Canon. Pœnit.* 19. *April.* 1777. §. 6.

§. IV.

Concursus ad Beneficia, & Parochias quoad Concurrentes.

Concurrentium descriptio, & nominatio ad Episcopum spectat, vel etiam ad alios qui jus patronatus habent: *Ascul. Par.* 24. *Nov.* 1781. §. 6.

Concurrentium in albo descriptus aliquis ex comparentibus in concursu Parochiali, sed postea ad examen non admissus, reddit prædictum concursum irritum: *Ibi*. §. 5.

Quum quis vitio Simoniæ est irretitus, aliisque defectibus, vel saltem uti de illis diffamatus, sufficit pro repellendo concurrente a beneficii consecutione, licet non sufficeret ad irrogandam pœnam privationis: *Lanc. Archip.* 19. *Sept.* 1761. § 7.

§. V.

Concursus ad Beneficia, & Parochias quoad Convocationem.

Licet in *Const. In Conferendis S. Pii V. Pont. Max.* terminus, intra quem concursus ad Parochiales Ecclesias haberi debet, viginti dies nequeat excedere, ita ut iis elapsis, & concursu non habito, earumdem Parochialium Ecclesiarum collatio ad Apostolicam Sedem devolvatur; *C.p. Conc.* 21. *Nov.* 1739. §. 4.

Attamen Episcopus aliquo interjecto impedimento, aut justa accedente causa, ob quam viginti dierum spatio nequiverit convocari concursus, potest terminum ultra viginti dies prorogare, deindeque cessante impedimento, intra illum sic prorogatum, ad Concursus convocationem procedere: *Ibid.*

Concursus non debet haberi coram Examinatoribus suspectis, nec cogendi sunt Pres-

byterſ concurrentes ſistere ſe coram Examinatoribus, quos juſte pro ſuſpectis allegaverint: *Ibid.* §. 5.

Quum tres ex Sacerdotibus in actis concurſus deſcriptis nondum elapſo termino viginti dierum in ægritudinem inciderint, ideo omnis poſtulat æquitas, ut examen ad ipſorum inſtantiam, prorogato prior itermino, differatur: *Ibid*

Concurſus indicendus, eſt ab Epiſcopo in collatione Theologalis, & Pœnitentiariæ Præbendæ inſtar Parochialium, & reſervanda eſt ei electio dignioris, uti pars integralis concurſus: *Pinn. Con. Theol.* 28. *Febr.* 1761 §. 2.

Et hoc procedit, quamvis Capitulo competeret jus eligendi, & etiam conferendi reliquas Præbendas, & confirmatio, ſeu inſtitutio ad Epiſcopum pertineret: *Ib.* §. 3.

Ac ad ſummum competere poteſt Capitulo jus honorificum, præſentandi electum ab Epiſcopo: *Ibid.*

Et collatio reſervatur iis, ad quos ſpectabat ante Concilium: *Ibid.*

Concurſus inſtitui tantum poteſt ab eo, qui jus convocandi Synodum obtinet; ita ex poteſtate ſibi facta indicendi concurſum, tributa quoque cenſetur facultas congregandi Synodum: *Null. ſeu Maſſ. Jus. Conv. Syn.* 14. *Jun.* 1738. §. 11.

Hac de cauſa concurſum ad Parochias nequit indicere Prælatus vere *Nullius*, niſi ex Privilegio habeat jus convocandi Synodum & in ea elegerit Examinatores Synodales: *Ib.* §. 10.

Nam demandavit Concilium Tridentinum *Seſſ.* 24. *cap.* 18 *de ref.*, ut vacante Parochiali Eccleſia concurſus indicatur, in quo de ſingulorum concurrentium meritis, & doctrina diligens fiat inquiſitio, & opportunum habeatur experimentum: *Feretr. Par.* 8. *Februar.* 1788. §. 9.

Quum nulla fuerit reviſio Parochialis ob falſam narrationem ſupplicationis, locus eſt convocationi novi concurſus in Urbe, ubi pendet appellatio: *Lanc. Arcipr.* 19. *Sept.* 1761. §. 10.

Concurſus indicendus eſt prævia affixione diſtinctorum edictorum pro una quaque Eccleſia vacante: *Trid.* 6. *Maii* 1775. §. 6.

Abſolvi debet unico concurrentium examine; *Ibid.*

Concurſus ad Parochiales Eccleſias indicendus eſt coram ordinario loci, in quo exiſtit beneficium: *Lanc. Archip.* 19. *Sept.* §. 7.

§. VI.

Concurſus ad Beneficia, & Parochias quoad formam ſervandam.

Forma peragendi concurſus deſcripta, & ſtatuta eſt in Synodo Tridentina *Seſſ.* 24. *cap.* 18. *de reform. Tuſc. Conc.* 16. *Mart.* 1771. §. 8. & *Trid.* 6. *Maii.* 1775 §. 5.

Benedictus XIV. Pont. Max. *in Conſt. Cum illud* 14. *Decemb.* 1742. mandavit obſervari quidquid de forma concurſus, de prælectione, ac de appellationibus, a Sacris Canonibus, & a Concilio Tridentino, atque a Sacra Congregatione reſolutum fuerat, collegitque: *Verul. Archid.* 16. *Sept.* 1769. §. 9.

Ex actibus concurſus comprehenditur, an fuerit in omnibus præmiſſa forma præſcripta, & praxis Urbis, quam omnibus Eccleſiaſticis curiis Benedictus XIV. tamquam exemplar propoſuit: *Verul. Arch.* 20. *Jan.* 1770. §. 3.

Formam autem præſcriptam in citato capite Concilii Tridentini, confirmavit declaravitque S. Pius V. Pont. Max. *Conſt. In conferendis. Trid. cit. loc.*

Preſsior forma concurſus præſcripta eſt in literis Encyclicis S. Congreg. Concilii a Cle-

mente XI. confirmatis, & datis ad Episcopos die 10. Januar. 1721. *Ibid.*

Quæ fuit reasumpta, & confirmata a Bened. XIV. *Const. Cum illud.*

Concursus indicendus prævia affixione edictorum distinctorum pro unaquaque Ecclesia vacante, absolvi debet unico concurrentium examine: *Ibid.* §. 6.

In plurium Parochiarum vacatione, urgentibus rationibus ab Episcopo propositis, præsertim causa evitandi sumptos, ac incomoda Candidatorum, denique ingentis numeri eorumdem, justa est causa, ut aliquid relaxetur de praxi reiterandi concursus, & examina, quæ ad meram formalitatem pertinent: *Ibid.* §. 10.

Dummodo idem effectus sequatur excludendi a regimine animarum minus idoneos, atque admittendi tantummodo idoneos, probatosque: *Ibid.*

Concursus in Parochialibus differt a concursu in Theologalibus, quia in primo requiritur, ut fiat coram Episcopo, vel ejus Vicario Generali, & coram examinatoribus synodalibus non paucioribus, quam tribus absque interventu alterius examinatoris non synodalis sub pœna nullitatis: *Caser. Conc.* 17. *Dec.* 1729. §. 9.

Et ideo Examinatores jurare opportet de munere suo fideliter exercendo, postposita quacumque humana affectione: *Ibid.*

Sed necesse non est, ut hoc juramentum præstetur in quolibet examine, sed satis est juramentum generale publice præstitum in Synodo, ubi fuerunt electi: *Ibid.*

Quoties forma ad actus validitatem per Ecclesiasticas Leges præscripta servari nequit, actum minime vitiat ejus omissio, sed sufficit implementum præstari ex ea saltem parte, cujus servandæ potestas sit, ut in specie concursus, firmant Doctores: *Ibid.*

Concursus ad Parochiales Ecclesias fieri debet coram Examinatoribus Synodalibus: *Nul. seu Mess. Jur. Con. Syn.* 14. *Jun.* 1738. §. 10.

§. VII.

Concursus ad Beneficia, & Parochias quoad judicium Episcopi.

In puncto probandi gravamen ab irrationabili judicio Episcopi, non proceditur amplius cum antiqua opinione, qua datum erat Jus appellanti provocandi electum ad novum examen, absque eo quod de irrationabilitate ullum afferret documentum, vel probationem; sed opportet, ut de gravamine doceat ex actis primi concursus: *Caser. Conc.* 17. *Dec.* 1729. §. *ult.*

Constat de irrationabili judicio Episcopi, si aliquis pluribus personalibus meritis ornatus posthabeatur, itaut tamquam dignior præferri omnino debuisset: *Saler. seu Cap. Febr.* 1760. §. 4.

In pari meritorum prærogativa, irrationabile dicendum non est judicium Episcopi in alterutrius præelectione, cum in dubio censeatur Episcopus præelegisse eum, quem in Domino digniorem judicavit: *Isel. Par.* 24. *Jul.* 1762 § 4.

In concursu ex judicio Vicarii, vel Ordinarii oritur dignioritatis præsumptio, quæ minime subvertitur extrinsecis prærogativis oppositoris: *Firm. Par.* 4. *Jun.* 1763. §. 3.

Non potest Episcopus habere rationem illius, qui ab Examinatoribus fuit reprobatus: *Pinn. Theol.* 23. *Aug.* 1760. § 7.

Occasione concursus ad Parochiam, Vicarius sicut Episcopus potest eligere digniorem, *Firm. Par.* 22. *Jan.* 1763. §. 2.

Ad probandum autem gravamen in gradu appellationis, attenduntur solum acta concursus: *Ibid.*

Et ad retractandum judicium Ordinarii, requiritur manifestus, & inexcusabilis excessus: *Ibid.* §. 4.

Concursus quoad Parochiales Ecclesias ita præscribitur a Tridentino Concilio, ut, si jurispatronatus Ecclesiastici sint, ad patronum spectet eligere digniorem ex approbatis ab Examinatoribus, quando institutio datur ab Episcopo: & Episcopus prælectionem habet solum, quando institutio danda est ab alio collatore, cui patronus præsentare debet electum ab Episcopo: *Pin. Can. Theol.* 25. *April.* 1761. §. 2.

Episcopi judicium numquam de jure irrationabile dici potest, si unum ex approbatis in concursu eligat, neque idcirco ab eo est recedendum: *Meles. Par.* 14. *Apr.* 1764. §. 8.

Episcopi judicium in prælatione Parochiali, ut irrationabile dicatur; oportet probare intervenisse evidentem, & inexcusabilem excessum: *Perus. Par.* 28. *Jul.* 1781. §. 4.

Maxime cum secundum juris regulam, quælibet interpretatio, est Episcopo favorabilis: *Ibid.*

Ratio est, quia nemini innotescunt mores concurrentium magis, quam Ordinario: *Ibid.*

Ideoque ipsi reservatum est, digniorem præeligere, & magis idoneum: *Ib.* §. 5.

Immo in dubio censetur præelegisse, quem digniorem, et magis idoneum in Domino judicavit: *Ibid.*

Ut quis dicatur dignior, sat est, ne reprobetur ab Examinatoribus: *Ibid.*

Merita si simul cum scientia concurrant, semper dignus præsumitur, qui iis præditus est: *Sutr. Præb. Theol.* 15. *Jul.* 1780. §. 3.

Maxime, si factum sit experimentum, dummodo ab Examinatoribus non fuerit rejectus *Ibid.*

Quando ambo sunt approbati, potest Episcopus eligere eum, quem digniorem putavit, licet minori suffragiorum numero decoratum: *Firm. Par.* 24. *Jul.* 1762. §. 6.

Et præferri meretur ille, qui senior ætate, et antiquior in ordine Presbyterali, & in munere confessarii: *Ibid.* §. 7.

Et ut judicium Ordinarii irrationabile diei possit, requiritur manifestus, & inexcusabilis excessus: *Ibid.*

Neque ad hunc effectum requiritur extrinseca præponderantia meritorum, quia præsumitur Episcopus respexisse ad reliquas animi dotes prælecti: *Ibid.*

Prærogativæ concurrentium nullius sunt ponderis, quum spectet ad Episcopum eligere digniorem: *Port. Par.* 25. *Jun.* 1763. §. 5.

Et licet res dubia sit, non est retractandum judicium Episcopi, cum non constet de tanta meritorum, & prærogativarum inæqualitate, ut appareat ille manifestus, & inexcusabilis excessus: *Ibid.*

In concursu ad vacantem Parochiam, peracto examine renunciari debent per examinatores, idonei ætate, moribus, doctrina, prudentia, aliisque præditi virtutibus juxta S. Concilium Tridentinum: *Pisaur. Par.* 21 *Jul.* 1792. §. 3.

Atque ex bis eligere valet Episcopus, quem ceteris magis idoneum judicaverit: *Ibid.*

Non tenetur tamen eligere doctiorem: *Ib.*

Licet ille per majora etiam suffragia approbatus fuisset: *Ibid.* §. 5.

Juris præsumptionem habet pro se Episcopi judicium, nisi evidenter irrationabile probetur: *Ibid.*

Irrationabile autem dici nequit illius judicium, quod elegerit juniorem, maxime si acceptus sit populo; alter vero licet senior invisus sit: *Ibid* §. 4.

Tunc enim prior illius curæ aptior est; secundus autem nedum a consequenda arceri Parochia, sed ab illa etiam jam obtenta dimittendus esset: *Ibid.*

Dummodo tamen justa probetur aversionis causa: *Ibid.* §. 7.

Præsertim si posterior alias dimiserit parochias: *Ibid.*

Jure tamen eligi debet dignior: *Ibid.* §. 6.

Et qui ætate aliis præstat: *Ibid.*

Major namque ætas, majoris etiam prudentiæ, & gravitatis est argumentum: *Ibid.*

Plurimi etiam facienda est experientia in aliis administratis parochiis: *Ibid.*

Sicuti antiquior ad sacerdotium promotio: *Ibid.*

In paritate suffragiorum illi adjudicanda est parochia, qui amplioribus pollet requisitis: *Ibid.* §. 8.

Suspectum judicatur judicium Episcopi in favorem illius, qui actuale præstat servitium in ejus seminario: *Rip.* 19. *Jan.* 1788. §. 3.

§. VIII.

Concursus ad Beneficia, & Parochias quoad Prælationem.

Illi, qui tanquam dignior præferri debet in concursu, obesse nequit diffamatio contra ipsum opposita in actis concursus, de qua ratio habenda non est: *Saler. seu Caput. Par.* 9. *Febr.* 1760. §. 4.

Nec sententia Curiæ Episcopalis, qua rejecta fuit præsentatio ad quoddam Beneficium facta in personam illius, utpote simoniaca labe fœdata: *Ibid.*

Consentaneum est Sacris Canonibus, ut non ille ad animarum curæ onus obeundum assumendus sit, qui majoris dumtaxat scientiæ specimen in examine dederit, sed qui, licet scientia inferior, alios exemplo, prudentia, morumque honestate præcellere dignoscitur: *Salut. Par* 28. *Febr.* 1739. §. 4. & *Reat. Par.* 3. *Sept.* 1740. §. 4.

E contra arceri debet quisquis vel nil spiritualis utilitatis, vel potius offensionem suo populo sit allaturus: *Ibid.*

Ex actibus concursus constare debet concurrentem esse antiquiorem ætate, & Sacerdotio, & magis peritum pro cura exercenda, & aliis muneribus: *Port. Par.* 25. *Jun.* 1763. §. 5.

Et oriundus loci, extero præferendus est ceteris paribus, non autem si præcellant in extero meritorum prærogativæ: *Ibid.*

§. IX.

Concursus ad Beneficia, & Parochias quoad Terminum statutum.

Non est instituendus concursus, nisi elapso decem dierum termino in edicto præfixo: *Mazzer. Conc.* 1. *Aug.* 1739. §. 3.

Prorogatio concursus ad Parochias ultra 20. dies, ruit quoad excessum, & post 20. dies comparentes, non amplius dicuntur legitimi oppositores: *Lanc. Arch.* 19. *Sept.* 1761. §. 4.

Comparens post elapsum terminum, etiamsi res sit integra, admittendus non est, nisi doceat se fuisse legitime impeditum: *Ib.* §. 5.

Nec munus Concionatoris est legitimum impedimentum, quando non constat eum prædicasse de licentia ordinarii: *Ibd.*

Potest Episcopus si nemo comparuerit idoneus, idoneum ad Parochialem Ecclesiam eligere extra concursum prævio examine: *Ibid.* §. 7.

Cum res est integra, & concurrens legitime impeditus fuerit tempore opportuno ad comparendum, non potest a concursu repelli: *Ibid.* §. 8.

Quemadmodum oportet expectare tempus opportunum ad obtinendam Collationem, deputato interim æconomo; ita etiam supersedendum est a concursu, & examine concurrentium, donec possit impetrari facultas ad rite obeundum concursum: *Vlsen. Par.* 9. *Aug.* 1832. §. 7.

Alterum edictum nemine intra terminum prioris comparente affigi debet, quo denuo oppositores ad concursum evocentur: *Null. seu Mont. Cas. Conc.* 26. *Mart.* 1735. §. 5.

In concursu videndum est, num extra præfinitum terminum documenta meritorum dicenda sint producta: *Saler. seu Caput. Par.* 9. *Febr.* 1760. §. 2.

In Concursu, deficiente legitimo impedimento admitti nequeunt serotinæ probationes, quamquam res esset integra: *Ibid.*

§. X.

Concursus quoad Beneficia, & Parochias quoad Validitatem, & Nullitatem.

Parochialis Concursus tunc dicitur irritus, & contra formam Oecumenici Concilii, quando aliquis ex concurrentibus descriptus fuerit in albo concurrentium, & postea ad examen non admissus: *Ascul. Par.* 24. *Nov.* 1781. §. 5.

Validus e contra redditur, si neque descriptus, neque admissus fuerit: *Ibid.* §. 6.

Non valet contestata denunciatio cum appellatione adversus Nullitatem concursus ante examen emissa: *Ibid.* §. 8.

De Concursus nullitate judicandum est, quando ab Examinatoribus nullum verbum factum est de aliis requisitis ad constituendum idoneum Rectorem, excepta doctrina: *Polic. Par.* 28. *Aug.* 1745. §. 3.

Stante qua nullitate, locus fit devolutioni: *Ibid.*

Nec officit validitati Concursus numerum Examinatorum completum fuisse a Vicario Generali in Synodo electo: *Ibid.* §. 4.

Et ratio est, quia Vicarius Generalis protempore, præsumitur persona idonea scientiæ, bonorumque morum, quæ in Examinatoribus sunt necessaria: *Ibid.*

Præsertim si accedit consuetudo, & praxis Curiæ, quæ jus facit, etiamsi communis error fit: *Ibid.*

Quæ omnia, si nullitas adsit concursus, locum faciunt sanationi: *Ibid.*

Ad validitatem concursus, in antecessum debent produci a singulis concurrentibus scientiæ, dignitatisque testimonia, seu autographa requisita: *Rip.* 19 *Jan.* 1788. §. 2.

Quod non procedit, si ad differentiam aliorum concurrentium expressa non fit in actis concursus necessaria alicujus Jurium exhibitio, quod absque nullitatis labe fieri non potest: *Ibid.*

Item si tres tantum non quatuor fuerint Examinatores, contra formam Const. Bened. XIII., quæ incipit *Pastoralis Officii*; si non constet in sacra eos Theologia licentiatos fuisse, ut ipsa constitutio præscribit: *Ibid.*

Et in approbatione non tantum de concurrentium doctrina, sed habenda quoque est ratio *de prudentia, aliisque rebus* (ad munus exercendum) *opportunis*, ut statuit Concil. Tridentinum: *Ibid* §. 3.

Legitimus, ac validus præsumitur concursus: *Ibid.* §. 4.

Fieri non potest concursus per tres extra Synodales Examinatores: *Ripan.* 21. *Jun.* 1788.

Item si omissum fuit juramentum in Encyclica S. Congr. Concilii præscriptum, quod de forma pariter est substantiali: *Ibid*

Quum Examinatores retulerint circa doctrinam, ac de ceteris qualitatibus concurrentium implicite, & explicite, relicto dumtaxat reverentiæ causa; judicio prudentiæ Episcopi, ob id nullus dici non potest concursus: *Larin. Conc.* 2. *Sept.* 1558. §. 2

Nullus dicitur concursus ob non servatam formam præscriptam a S. Congr. Concilii in ejusdem Encyclicis, & a Clem. XI. ac Bened. XIV. Pont. Max. & si desint subscriptiones

Cancellarii, Examinatorum, ac Episcopi: *Ib.* §. 3.

Et quando de scientia tantum renunciarunt Examinatores, de ceteris vero qualitatibus nulla ab ipsis ratio habita fuit: *Ib.*

Quo casu novo concursui locus est, & habendus in Urbe: *Ibid.* §. 2.

In Encyclicis literis S. Congr. Concilii vero exhortatione tantum, consilio, & suasione fuerunt proposita, quæ in explendo concursu servari deberent, non tamen decreta fuit nullitas concursus aliter facti, sed solum provocatio ad novum examen, nulla gravaminis prævia probatione indulta: *Aler. Can. Pœnit.* 19. *April.* 1777. §. 6.

Si Examinatores legitimi non fuerint, licet unus eorum tantummodo non sit, concursus funditus corruit, & Parochia ad S. Sedem devoluta dicitur: *Meler. Par.* 14. *April.* 1764. §. 12.

Nullus est concursus si Examinatores Synodales adhibiti non fuerint: *Ibid.* §. 2.

Concursus sustinetur, etiamsi unus tantum compareat, cui debetur Ecclesia Parochialis, si ab Examinatoribus fuerit approbatus: *Caput. Par.* 30. *Jul.* 1763. §. 6.

Concursus coram Examinatoribus ab Episcopo minus legitime deputatis, habitus est invalidus: *Massar. Conc.* 11. *Aug.* 1739. §. 3.

Conditio *Vide Matrimonium* §. *IV.*

§. I.

Conditio in genere.

Summa est in jure distinctio inter conditionem, & modum: *Viterb. Pror.* 30. *Aug.* 1766 §. 30.

Conditio enim legatum suspendit, modus autem post acceptum Legatum actionem præbet ei, cujus interest, ut legatarius, vel hæres impleat: *Ibid.*

Non facile est judicare, an modus, vel conditio sit; nam modus quandoque appa-ret, quæ conditio est, & modus aliquando ad conditionem refertur: *Ibid.*

Aliquando post modum, non impleto opere, apponitur conditio substitutionis in favorem alterius: *Ibid.* §. 31.

Neque ideo conditio adjecta, modo dici debet dispositio ab initio conditionalis: *Ibid.*

Si testator præceperit, ut servus liber evadat, ita ut filiis suis rationes reddat; conditio libertati non est injecta, sed modus ad implendam illius voluntatem: *Ibid.* §. 32.

Item si tribus servis testator det libertatem sub conditione, ut suo monumento alternis mensibus lucernam accendant, & solemnia mortis peragant; libertas non est data sub conditione, quum illi assidue adesse monumento nequeant: *Ibid.* §. 33.

Conditio concipitur; *Lego illi, si illam uxorem duxerit*: modus autem *Lego illi, ita ut illam uxorem ducat*, nisi probetur aliam fuisse voluntatem: *Ibid.*

Multum scire interest an sit conditio, an modus, quum sit magna differentia inter conditionem, & modum: *Ibid.*

Conditio impletur, antequam capiatur legatum, vel donatio; modus autem impletur post perceptionem legati: *Ibid.*

Non impleta conditione, legatum, vel hæreditas non aquiritur. Non impleto modo, caducum legatum non est, sed actio ad modum implendum succedit: *Ibid.* §. 35.

Conditio ut distinguatur a modo, animadvertendum est, aut testator aliquid dixit faciendum antequam de emolumento loquatur; & tunc conditio apposita dicitur: *Ib.* §. 32.

Aut primum de emolumento loquutus, postea onus injunxit, & tunc dicitur modus: *Ibid.*

Erectionis patet modus, non vero conditio, quia prius institutio hæredis, & emolumentum datum est, quam erectionis lex dictata: *Ibid.* §. 17.

Sed hæc diſtinctio non ſemper habet locum, quando voluntas expreſsa eſt, quæ facit conditionem, vel modum potius, quam ſermo : *Ibid.* §. 37.

Hinc nihil facit diſtinctio inter conditionem, & modum, quando agitur de implenda voluntate : *Ibid.* §. 23.

Modus cum conditione confunditur, & æque caducitatem incurrit : *Ibid.*

Impoſsibilis conditio rejicitur, ſi non vitietur facta inſtitutio : *Ibid.* §. 44.

In conditionibus, quæ a teſtatore adjiciuntur legatis, merum factum attenditur : *Aſcul. Leg. Pil* 10. *Jan.* 1733. §. 3.

Conditio mixta in legatis piis habetur pro adimpleta, ſi non ſtat per legatarium, quominus impleatur : *Boſs. App. Leg.* 14. *Jan.* 1762. §. 5.

Singuli non poſsunt facere univerſi ordinis conditionem : *Aquen. Conc.* 1. *Mart.* 1749. §. 2.

Modus eſt non conditio, quando imponitur onus, poſt collatum emolumentum : *Caſal.* 28 *Jan.* 1764. §. 7.

Purificata conditione, regredi valet renuncians ad jura reſervata : *Terrac. ſeu Set. Capel* 19 *Sept.* 1789. §. 3.

§. II.

Conditio Accidentalis, & Cauſalis.

Conditio expreſsa in diſpenſationibus matrimonialibus ob loci anguſtiam facile verificari poteſt ; quia nec matrimonii libertas ad paucos reſtringi patitur, nec æqualitas conditionis ſumitur a genere, & divitiis, ſed ſpectandi quoque ſunt mores, ætas, ingenium, & ſimiles circumſtantiæ : *Gerun. ſeu Vic. Nul. Matr.* 2. *Aug.* 1760. §. 6.

Statim autem ac vacationis tempore nemo de familia vocata Canonicatum ullum obtinebat, jam patet, conditionis caſum minime factum fuiſse : *Alex. Diſp.* 8. *April.* 1786. §. 11.

Deficiente diſpenſationis conditione, ipſa deficit diſpoſitio ſub conditione facta : *Cerv.* 24. *Maii* 1782. §. 10.

Conditione non purificata, periode habetur, ac ſi conſenſum applicationi beneficii non præſtitiſset : *Tolen. Appel. Benef.* 20. *Mart.* 1790. §. 5.

§. III.

Conditio in ſpecie.

Conditio, *dummodo in reliquis ſerventur ceteræ conditiones a me præſcriptæ quoad puellas extraneas*, reſtrictionem importat : *Rom. Sub. Dot.* 21. *Nov.* 1772. §. 9.

§. IV.

Conditio turpis, illicita, odioſa, vel impoſsibilis.

Conditio turpis, & impoſsibilis contractui inter vivos facto appoſita, actum ipſum penitus inficit, ac irritum reddit : *Mont. Reg. Capel.* 15. 1736. §. 4.

In ſpecie conditiones præſentationis ad beneficium, vel illius collationis ſub ſimoniaca, aut alia turpi pactione, aut conditione factæ ſunt irritæ : *Ibid.*

Secus, ſi turpis, & illicita conditio legatur adjecta in teſtamento, ſive alia quacumque ultima voluntate præſentationem ſimoniacam præſeferente ; tunc generaliter receptum eſt, diſpoſitionem totam non collabeſcere, ſed ſolam turpem, & illicitam conditionem rejici, perinde ac ſi ipſa non fuiſset appoſita : *Ibid.*

Imo, ut turpis, vel impoſsibilis conditio in teſtamento, vel alia ultima voluntate adjecta vitietur, & pro non ſcripta habeatur, ita ut pura, & abſoluta remaneat diſpoſitio hujusmodi condictione affecta, tametſi teſtator pœnam legario adjecerit, vel legatum ei ademptum in alium transtulerit, ſi turpem, aut impoſsibilem conditionem non adimpleat : *Idem.* §. 5.

Conditio in contractu tristis, odiosa, publicamque lædens libertatem, facile rejicienda, ac revocanda est: *Rom. Benepl. Ap.* 16. *Martii* 1771. §. 8.

Conditio apposita legato relicto mulieri, *si non nupserit*, tanquam inefficax olim ex jure commoni habebatur: *Ibid.* §. 12.

Et hæc juris dispositio confirmata est a Justiniano Imperatore: *Ibid.* §. 13.

Hoc tamen jus fuit deinde revocatum, & retractatum: *Ibid.* §. 14.

In præjudicium vocatorum a Fundatore adjungi nequeunt in instrumento erectionis beneficii conditiones non scriptæ in testamento: *Urb. Can.* 26. *Mar.* 1763. §. 6.

Ecclesia rejicere non solet conditiones fundationum, licet juris dispositioni contrarias, ne Fideles a piis operibus retrahantur: *Rom. Cap.* 16. *Maii* 1789.

§. V.

Conditio voluntaria, & potestativa.

Non obest, ut post constitutas leges beneficii non liceat easdem variare, quum non agitur de adjicienda conditione, quæ primas leges destruat: *Ver.* 19. *Jul.* 1766. §. 8.

Imo non petitor, nisi declaratio conditionis, quæ adest in fundatione: *Ib.* §. 9.

Præsertim si augeatur dos beneficii, quo casu certissimum est, quod liceat fundatoribus addere conditionem novam: *Ibid.*

Dum beneficium constituitur, potest certe quæcumque conditio apponi, quæ licet præter jus sit, tamen approbari mereatur: *Ibid.* §. 10.

Potest etiam conditio nova largitate, nempe, si prima dos augeatur, atque legatum potest novam conditionem admittere: *Ib.* §. 13.

Conditiones, & onera adjicere possunt non solum fundatores, sed etiam Patroni, qui Capellaniæ, seu beneficii dotem auxerint: *Arim. Capel.* 26. *Febr.* 1774. §. 10.

Conditiones, & onera beneficiis injuncta religiose servari debent: *Anag.* 10. *Febr.* 1781. §. 7.

Purificata Conditione in testamento adjecta, de pii operis exequutione non est ambigendum: *Anag. Erect Cap.* 9. *Jul.* 1768. §. 4.

Conditionalis Donatio. *Vide Donatio* §. I.
Condonatio. *Vide Absolutio* §. I.
Conductio. *Vide Contractus* §. XV.

§. I.

Confessarius quoad Approbationem.

In Const. Inscrutabili Gregorii XV. Pont. Max. cautum est Confessores sive seculares, sive regulares quomodocumque exemptos, tam ordinarios, quam extra ordinarios ad Confessiones monialium etiam Regularibus subjectarum audiendas depotare, nisi ab Episcopo Diœcesano idonei judicentur, & approbationem, quæ gratis concedatur, obtineant: *Const. Jurisd.* 31. *Mar.* 1770. §. 2. *& Phar. Jurisd.* 19. *Sept.* 1733. §. 6.

Id confirmavit Urbanus VIII. Clem. X. Innocentius XIII. *in Const. Apostolici Ministerii. Const. Cit. Loc.*

Et approbati generaliter ab Episcopo ad personarum secularium confessiones audiendas, non censentur approbati ad audiendas Confessiones Monialium sibi subjectarum: *Phar. Cit.* §. 7.

Sed indigent nova approbatione speciali, & approbati pro monialibus unius Monasterii, non censentur approbati pro illis in alio Monasterio: *Ibid.*

Item Confessores extraordinarii semel deputati, atque approbati ab Episcopo ad monialium Confessiones pro una vice, non possunt ulterius Confessiones audire, sed toties ab Episcopo sunt approbandi: *Ibid. & Cit. Const.* §. 6.

Et Clemens X. in sua Bulla expresse de-

rogavit cuicumque consuetudini, etiam immemorabili: *Ibid.* §. 13.

Quod sancivit etiam Innocentius XIII. pro Hispanis Regnis: *Ibid.*

Regularis in una Diœcesi approbatus pro excipiendis confessionibus secularium, eas excipere non potest in alia Diœcesi, in qua approbatus non est, etiam in hypothesi, in qua pœnitens esset subditus illius Episcopi, a quo Regularis approbationem reportavit: *Viter. Visit. SS. LL.* 22. *Nov.* 1721. §. 2.

Propositio autem, qua Regulares Ordinum Mendicantium semel approbati ad confessiones audiendas in una Diœcesi, habeantur pro approbatis in aliis Diœcesibus, ita ut nova Episcoporum approbatione non indigeant, qualificata fuit tamquam falsa, & saluti animarum perniciosa: *Ibid.*

Regulares, qui Sanctimonialium Confessiones excipiant, ab Episcopo specialiter approbari debent, licet alias probati sint ad Confessiones excipiendas, aut earundem Sanctimonialium Confessarii fuerint: *Conf. Jur. Appr. Conf.* 18. *Jun.* 1746. §. 2.

§. II.

Confessarius quoad Electionem.

A compluribus Doctoribus asseritur, quod Religiosus iter faciens, vel domi permanens, possit de licentia tantum sui superioris Presbyterum quemlibet sive Secularem, sive Regularem a nullo Prælato, vel Episcopo approbatum, sibi in Confessarium eligere: *Hildes.* 16. *Sept.* 1769. §. 2.

Sed alii plures contrariam tuentur sententiam, quod si de jure communi, & de universali ante Concilium Tridentinum vigente consuetudine, nullus Religiosus peccata sua confiteri poterat Sacerdoti ab Episcopo non approbato; multo minus id permissum censeri debet, postquam Concilium tam sollicite approbationem requisivit ab eo, qui Sacramentales Confessiones exciperet: *Ibid.*

Imo ne ipsis quidem Episcopis post Tridentinam Sanctionem id licet: *Ibid.* §. 3.

Ac neque S. R. E. Cardinalibus: *Ibid.*

Et falsum omnino est, quod Regularibus ante Concilium licuerit simpliciem Sacerdotem a nemine approbatum eligere: *Ibid.* §. 4.

Maxime, quia id innititur antiquorum Canonum dispositioni præcipientium, ne ullus sive Regularis, sive Secularis Sacramentales exciperet Confessiones, nisi a suo Superiore, & ab Episcopo fuerit ad id munus approbatus: *Ibid.*

Et huic sententiæ Canonistæ fere omnes consentiunt: *Ibid.*

Quibus, (cum agatur de Sacrorum Canonum interpretatione,) potius, quam Moralistis, sive scholasticis est deferendum: *Ib.*

Nec diversimode intelligenda sunt privilegia Regularibus concessa, cum hæc, dum iisdem facultatem tribuunt eligendi Confessarium, si non explicite, implicite tamen designant Confessarium ab Episcopo approbatum, quia requirunt Religiosum, vel Presbyterum secularem: *Ibid.* §. 5.

Idque confirmatur ex Bulla Jubilæi, in qua caveri solet, ut Regulares eligere debeant Confessarium *approbatum*: *Ibid.*

Proinde idem quoque intelligendum est, quotiescunque Confessarii electionem ex Regularibus fieri contingat; quia lex corrigens in uno ex correlativis, etiam in alio corrigit: *Ibid.*

Et licet superior Regularis præsumatur tribuere Sacerdoti electo jurisdictionem ad absolvendum, tamen hoc non sufficeret; quia requiritur ulterius, ut Sacerdos ille idoneus sit *ad exercitium jurisdictionis* per approbationem proprii ordinarii, qua deficiente; semper impeditus remanet Sacerdos ad Sacramentales Confessiones excipiendas: *Ib.* §. 5

Idem dicendum de Prælatis Regularibus itinerantibus, quibus nullo modo fas est Sacerdotem fecularem eligere ab ordinario non approbatum: *Ibid.*

Et illi Doctores, qui contrariam fententiam fequuntur, non controvertunt, quin adigendi fint Regulares alicui proprii Ordinis Religiofo peccata fua confiteri: *Ibid.*

Epifcopis, aliisque inferioribus Prælatis exemptis *ex cap. final. ne pro dilatione. tit. de pœnit. & remiff.* permifsum eft, ut etiam præter fui fuperioris licentiam providum, & difcretum fibi pofsint eligere Confefsarium: *Ibid.* §. 12.

Exempti vigore privilegii refultantis ex *cit. cap. finali* pofsunt poft Concilium eligere in Confefsarium Sacerdotem non fubditum, fed qui fit ab ordinario approbatus: *Ibid.* §. 15.

Non defunt autem plures ex moraliftis, qui contendunt regulares iter facientes, vel extra Clauftra tempore concionum, aut alia caufa commorantes, nec Confefsarium proprii ordinis approbatum habentes, pofse fibi Presbyterum fecularem ab Epifcopo non approbatum in Confefsarium eligere: *Ibid.* §. 16.

Sed alii, & præfertim Canoniftæ fere omnes contrariam tuentur fententiam, & ordinarii approbationem omnino necefsariam exiftimant: *Ibid.*

In conflictu itaque fententiarum, perpendenda funt accurate privilegia a Romanis Pontificibus regularibus concefsa: *Ibid.* §. 17.

Religiofis Ordinis Prædicatorum Sixtus IV. Pont. Max. concefsit, ut pofsint dum itinerantur, vel fuerint extra conventus fuos dumtaxat, confiteri quibuscumque facerdotibus regularibus, five fecularibus, & ut fimiliter id facere pofsint Ipfi prælati: *Ibid.*

Leo X. Pontifex Max. ipfis concefsit eamdem facultatem, fi pariter extra conventum fint, dummodo hoc fiat fine fraude, & dicant Prælato fuo: *Ibid.*

Innocentius VII. Pont. Max. eisdem Religiofis idem indulfit: *Ibid.* §. 18.

Idem Privilegium concefsit Sixtus IV. Pont. Max. Fratribus Minoribus: *Ibid.* §. 20.

Et hæc poteftas facta regularibus afsummendi in Confefsarium quemlibet facerdotem, cenfetur etiam a proprio Ordinario non approbatum includere: *Ibid.* §. 21.

Inquirendum eft, an talis facultas revocata fuerit a Concilio Tridentino? *Ibid.*

Ii, qui de parochi licentia pofsunt alieno facerdoti peccata fua confiteri, tenentur eligere facerdotem habentem ordinis exequutionem, & a fuo fuperiore ad Confefsiones approbationem: *Ibid.*

Item animadverti debet, quod in Privilegio Ordini Prædicatorum concefso præfcribatur, ut Confefsarius a Pœnitente eligendus, providus fit, idoneus, & difcretus: *Ib.* §. 22.

Et per Concilium Tridentinum nemo idoneus reputatur, nifi aut per Parochiale beneficium, aut per examen habeat approbationem: *Ibid.*

In Litteris Jubilæi, dum tribuitur facultas eligendi Confefsarium, adjicitur etiam conditio, *ut fit approbatus ab Ordinario*: *Ibid.* §. 25.

Quæ conditio adjecta nofcitur etiam in Indulto Bullæ Cruciatæ, & comprehendit omnes perfonas, etiam regulares: *Ibid.*

Atque Benedictus XIV Pont. Max. revocato peculiari ftatuto Ordinis Fratrum Minorum Cappucinorum, concefsit; ut quilibet ex illius Ordinis Religiofis extra conventus moras trahens, & in defectu Confefsarii, qui fit ex fuo Ordine, adire pofsit Presbyterum fecularem ab Ordinario loci ad facramentales Confefsiones approbatum: *Ibid.*

Hæc privilegia Regularibus concefsa, dicta

conditionibus, ac limitibus coercita sunt, nempe *dum fuerint extra Conventus suos, & presbyterum idoneum ex Professoribus dicti Ordinis habere non possint*: *Ibid.* §. 26.

Tandem tutior est sententia, regularibus denegans jus eligendi in Confessarium simplicem sacerdotem: *Ibid.* §. 27.

§. III.

Confessarius Monialium.

Quando agitur de facultate Confessariorum Moniales absolvendi ab omnibus casibus Episcopo reservatis, considerandum est, si moniales sint Episcopo subjectæ? ipsæ enim non sunt in casuum reservatione comprehensæ, nisi fuerint specialiter nominatæ: *Colon.* 16. *Nov.* 1720. §. 5.

At alii magis communiter volunt, Moniales Episcopo subjectas, esse comprehensas in casibus, & censuris, quas Ordinarius sibi generaliter reservavit: *Ibid.*

Si vero Moniales sunt ab Ordinario exemptæ, & Sedi Apostolicæ immediate subjectæ, tunc quia earum Monasteria gubernanda sunt ab Episcopis tanquam delegatis Sedis Apostolicæ, eædem utique remanebunt casibus ab Episcopo reservatis subjectæ; dictorumque casuum absolutio, vel ab Episcopo, vel a Confessario facultatem habente a reservatis absolvendi, obtineri debet: *Ibid.*

Quodsi Moniales sint ab Ordinario exemptæ, & non immediate Sedi Apostolicæ subjectæ, sed Prælatis Regularibus, Confessarii Regulares quomodocumque exempti, tam ordinarii, quam extraordinarii, non possunt Confessiones Monialium suæ Religioni subjectarum excipere, nisi prius fuerint ab Episcopo adprobati: *Ibid.* §. 5.

Ita ut si agitur de casibus a superioribus Regularibus reservatis ad terminos decreti Clementis VIII. Pont. Max., quum ejus sit absolvere, cujus est ligare, tunc non possunt Monialium Confessarii absolvere; nisi obtenta a Prælatis Regularibus facultate: *Ibid.*

Si vero agitur de casibus ab Episcopo reservatis, sed non in ordine ad easdem Moniales, quum de Monialibus ipsis Regularibus subjectis sermo sit, tunc possunt eædem absolvi per suos Confessarios a casibus Episcopo reservatis: *Ibid.*

Aut demum agitur de casibus ab Episcopo specialiter reservatis quoad Moniales, & in materia spectante ad jurisdictionem delegatam sibi in Monasteriis Monialium licet exemptis competentem, vel in sequelam *Sess.* 25. *cap.* 5. *de Regul & Re al.*, vel in sequelam Bullæ Gregorii XV. Pont. Max. 18. *tom.* 4. *Bull.*, tunc in hac facti specie nequeunt Confessarii easdem absolvere, nisi habita ab Episcopo facultate: *Ibid.*

§. IV.

Confessarius quoad Potestatem, & Jura.

Quamvis cum quis inauguratur Sacerdos, Ordinis potestatem accipiat, non accipit tamen potestatem jurisdictionis, nisi aut Parochiale Beneficium habeat, aut ad excipiendas Confessiones ab Episcopo approbetur: *Hildesim.* 16 *Sept.* 1769. §. 10.

Duo impediunt, quominus Sacerdos potestatem absolvendi in ordinatione acceptam valeat exercere: Primum impedimentum provenit ex Concilio Tridentino *Sess.* 23. *cap.* 15. *de reform*, & respicit personam ipsiusmet Sacerdotis: quia scilicet non est approbatus ab Ordinario nec Parochiale beneficium obtinet: *Ibid. I.* 13.

Alterum respicit personam pœnitentis, quia nempe Sacerdos in eum jurisdictionem non habet: *Ibid.*

De duobus enim impedimentis ad actum, etiamsi unum sublatum fuerit, nihilominus

actus exerceri non valet, quoties aliud subsistit: *Ibid.*

Hæc omnia procedunt tum quoad Episcopos, tum quoad S. R. E. Cardinales: *Ibid.* §. 14.

Eadem quoque militant quoad Parochos: *Ibid.*

Sacerdotes in casibus reservatis nihil possunt; sed pœnitentibus persuadere debent, ut ad superiores, & legitimos judices pro beneficio absolutionis se conferant: in articulo autem mortis nulla est reservatio casuum: *Colon.* 16. *Nov.* 1720. §. 3.

Quando agitur de casibus reservatis a superioribus Regularibus, ad terminos decreti Clementis VIII. Pont. Max. quum ejus sit absolvere, cujus est ligare, non possunt monialium Confessarii absolvere, nisi obtenta prius facultate a Prælatis Regularibus: *Ibid.* §. 5.

Confessio.

Confessio, quæ posterioribus declarationibus resistit, eisque fidem minuit, non attenditur: *Camer. seu Fabr. Matr.* 4. *Jun.* 1768 §. 17.

Confessio mulieris pro matrimonii dissolutione non probat, quia ad proprium commodum deponit: *Omol. Matr.* 14. *Mart.* 1772 §. 21.

Dum agitur de Matrimonio jam contracto, nec viri, nec fœminæ confessio satis est, quamvis a vicinis confirmata: *Milet. Nul. Matr.* 17. *Sept.* 1768. §. 14.

Confessio Sacramentalis *Vide Sacramentum Pœnitentiæ.*

Confirmatio *Vide Abbatissa §. II. Archi-Diaconus §. I. Electio §. Privilegium §.*

Confirmationis Sacramentum *Vide Sacramentum Confirmationis.*

Confraternitas Laicorum *Vide Sodalitium*

§. I.

Congregatio Casuum Conscientiæ.

Maximopere proficuum esse creditur ad efficiendam uniformem Confessariorum doctrinam in materia morum, & contractuum, si Episcopus eis injungat, ut menstruis disceptationibus, & Congregationibus casuum conscientiæ intersint: *Aquip. Visit. SS. LL.* 12. *Mart.* 1718. §. 4.

Divus Carolus Borromeus primus in Italia fuit, qui præcepit, ut singuli Episcopi suas partirentur Regiunculas, & unicuique Rectorem præficiant; istis injungendo, ut singulis mensibus omnes Parochos sui territorii congregent ad effectum conferendi de ratione ac modo bene regendi Parochiam, de difficultatibus, de casibus conscientiæ, causis seu casibus reservatis, ac etiam de constitutionibus Synodorum, & Conciliorum: *Trevir. Jurisd.* 2. *April.* 1729. §. 7.

Concilium Romanum anni 1725. præcipit tum in Civitate, tum in Diœcesis Oppidis, qualibet hebdomada Exercitationes casuum moralium, & sacrorum Rituum haberi: *Fulg. Præm.* 14. *Dec.* 1782. §. 8.

§. II.

Congregatio Concilii Tridentini.

Quamvis recurrentes de aliqua re controversiam non moverint, satis tamen est, quod ea deducta fuerit ad notitiam S. Congr. Concilii, quæ invigilare debet super exequutione Concilii Tridentini, & ex officio procedere ad abusuum extirpationem in toto Christiano Orbe: *Adnot. Secret.* 1. *Sept.* 1725. §. *ult.*

Facultates alienationum, hypothecarum, locationum, & aliorum contentorum in decreto de rebus Regularium non alienandis, privative spectant ad S. Concilii Congrega-

tionem: *Neap. seu Cav.* 18. *Decembr.* 1723. *§. ult.*

Benedictus XIV. *Const. Quum semper* 19. *Aug.* 1754. voluit, ut Canonici causa inopiæ Præbendarum, recursum habeant ad S. Congreg. Concilii, quatenus Missa Conventualis ad dies festos tantum reducatur: *Null. S. Ruph. Prov. Raven. Mis. Conv.* 24. *Jan.* 1767. §. 8. & *Albin. Red. Mis. Conv.* 11. *Jan.* 1783. *Melev.* 23. *April.* 1768. § 11.

Quamvis Vasquez, Suarez, aliique magni nominis Theologi putent; quod illi, qui propter debilitatem visus non possunt legere, si possint sufficienter Hostiam & Calicem videre, non sint arcendi a celebrando, si Missam sufficienter memoriter recitent; S. Congreg. Clausulam pro cœcutientibus apponit, *dummodo memoriter non recitent*: *Flor.* 2. *Aug.* 1727.

Per S. Congr. Concilii adempta est facultas substituendi alium in servitio chorali iis tantum, qui substituere volunt Canonicum diversi ordinis: *Urbin. Serv. Chor.* 21. *Jun.* 1794 §. 3.

Canonici absentes a residentia, & Chori servitio per tres menses, eorum muneri non satisfaciunt, quum opinionem contrariam, quæ inolevit, nusquam S. Congr. Concilii amplexa fuerit: *Civit. Cast.* 7. *April.* 1781. § 9.

Consentanee ad Conciliarem dispositionem S. Congr. Concilii, Canonicis adstrictis Ecclesiæ servitio per novem menses & ultra, consuevit vacationem trium mensium denegare: *Cap. Ind.* 5. *Dec.* 1739. §. 5.

S Congr. Concilii potest supplere denegatum consensum, quatenus judicatur irrationabilis contradictio: *Arim. Susp. Oner.* 20. *Dec.* 1788. §. 9.

S. Congregatio Concilii supplere potest denegatum consensum Capituli: *Melev. Erect. Can. & Cant.* 11. *Aug.* 1753. §. 3.

Congregatio Parochorum *Vide Parochorum Congregatio.*

Congregationes.

Decreto Innocentii XII. per Clementem XIII. Pont. Max. confirmato, vetitum est, ne plures circa idem negotium adeantur Congregationes sub pœna nullitatis actorum: *Firm Emphy.* 21. *Jul.* 1795. §. 5.

Congregationes Sodalium *Vide Sodalitium* §. *III.*

Congregationis Concilii Decretum *Vide Decretum* §. *II.*

Congrua *Vide Archipresbyter* §. *I. Æconomus* §. *I. Parochus* §. *V. Vicarius Curatus* § *I.*

Conjugalis usus *Vide Matrimonium* §. *XIV*

Conjugati *Vide Clerici.* §. *II.*

Conjugatorum Conversio *Vide Matrimonium* §. *XXXIV.*

Consanguineus.

Consanguinei Archipresbyterorum nullum sibi jus asserere possunt ex sua Consanguinitate, cum Dignitas Archipresbyteratus consanguineos non habeat: *Faven. Capel.* 31. *Mart* 1759. §. 3.

Non solum ob verosimilem testatoris affectionem, ac charitatem, sed etiam ob justitiam, & æquitatem succurri debet Consanguineis primum, dein extraneis; hinc nunc ex familia in extrema paupertate versanti prius opem ferre necesse est, quam extraneis, idque tum ex jure divino, tum ex providentia juris Civilis: *Imol.* 27. *Februar.* 1762. §. 7.

Consanguinitas.

Consanguinitas definit in decimo gradu juxta regulas juris Civilis: *Perus. Subs. Dot.* 30. *Aug.* 1766. §. 10.

Nisi aliter conjecturæ suadeant, ac verba testatoris perpetuo agnationem, seu familiam respiciant: *Ibid.*

Nec ad certos gradus ea verba restricta sunt: *Ibid.*

Et hac exclusa, sola naturalis charitas consideratur, quæ tunc non dicitur excedere quartum gradum ipso jure civili computandum: *Ibid.* § 11.

Quando concurrit expressa consanguinearum vocatio, consanguinitas definit in decimo gradu juxta computationem Juris Civilis: *Rom. seu Sub. Subs. Dot.* 20. *Dec.* 1766. §. 19.

Si vero deest expressa vocatio, solumque naturalis charitas consideratur, tunc consanguinitas non videtur excedere quartum gradum ipso jure civili computandum: *Ib.* §. 20.

Communis est distinctio, ut si agatur de consanguineis expresse vocatis, seu ex Justitia venientibus, tunc consanguinitas protrahitur usque ad decimum gradum juxta regulas juris: *Velit. Subs. Dot.* 8. *Jun* 1771. §. 11.

Si vero desit præcipua, & expressa consanguinearum fæminarum vocatio, solaque naturalis charitas consideretur, tunc consanguinitatis ratio in pretio non habetur ultra quartum gradum jure civili computandum: *Ibid.* §. 12.

Si testator fuit Parochus, verosimile admodum est, quod consanguinitatis mensuram desumpserit a matrimoniis, seu a regula, quæ in illis contrahendis observatur; hinc non secundum Jus Civile, sed secundum Jus Canonicum fit in hac circumstantia computatio successionis: *Eugub.* 4. *Dec.* 1723. §. *ult.*

Consanguinitas in Matrimonio *Vide Matrimonium* §. *XXXV.*

Consanguinitas quoad Impedimenti Dispensationem *Vide Dispensatio* §. *XIV.*

Conscientiæ Casuum Congregatio *Vide Congregatio* §. *I.*

Conscientiæ Matrimonia *Vide Matrimonium* §. *XXI.*

Consecratio *Vide Ecclesia in genere* §. *I.*

Consecutio *Vide Beneficia Ecclesiastica* §. *V. Capellania* §. *VI. Legatum Pium* §. *VI. Pensio Ecclesiastica* §. *II. Regulares* §. *II. Subsidium Dotale* §. *IV.*

§. I.

Consensus in genere.

Consensus sub pluribus conditionibus præstitus non dicitur purus; illis enim non agnitis, & impletis resolutus est, ac si numquam præstitus fuisset: *Com. Dism.* 22. *Augusti.* 1750. §. 3.

Consensus coactus præstitus a Primoribus non præjudicat Communitati: *Feren. Benef.* 16. *Jan.* 1762. §. 8.

Et tacitus consensus excluditur a contrariis contestatis denuntiationibus emissis: *Ib.*

Consensus per errorem præstitus, absuisse censetur: *Alex. Red. Miss.* 27. *Nov.* 1790. §. 11.

Consensus novus exquiri non debet, si semel intercesserit: *Sutr. Stal.* 7. *Jul.* 1770. §. 4.

Ob irrationabilem dissensum, consensus in Decretis, & Constitutionibus expetitus suppleri debet: *Rom. Capel.* 16. *Maii.* 1789. §. 9.

Quatenus judicatur contradictio irrationabilis, supplere potest S. Congr. Concilii denegatum consensum: *Arim. Susp. Oner.* 20. *Dec.* 1783. §. 9.

§. II.

Consensus quoad Alienationes.

Consensus irrationabilis illorum, quorum interest, in alienatione suppleri debet: *Asculi.* 5. *Jun.* 1790. §. 9.

§. III.

Consensus quoad Ecclesias, Beneficia, & Opera pia.

Decessoris beneficiati consensos, non debet præjudicare successori: *Nul. Ter. Pont. Can. & Subs. Dot.* 12. *Mart.* 1796. §. 9.

Consensus Ordinarii non requiritur in variatione operis pii facta, in vim reservatæ facultatis a testatore: *Colon. Transl.* 14. *Jan.* 1764. §. 8.

De consensu Parochi omisso in dismembratione Ecclesiæ, nulla habenda est ratio assertionis Episcopi, qui illum interfuisse affirmat: *Andr. Par.* 18. *Dec.* 1773. §. 8.

Præsertim illius consensus non accedit, si Parochus mandatum procuræ solemniter dedit ad dissentiendum: *Ibid.*

Consensus patronorum requisitus in gratia Principis, potest a legitimo superiore suppleri, quando injuste denegatur: *Cum. seu Fabr.* 27. *Mart.* 142. §. 6.

De consensu patronorum, juristæ distinquunt inter actum voluntarium, in quo requiritur expressos, & inter necessarium: *Abint. Red. Mis.* 9. *Febr.* 1765. §. 10.

Consensus conditionatus Patroni non impleta conditione deficit, nec potest suppleri, nec debet, ne vis illi inferator: *Com. Benef.* 13. *Jul.* 1771. §. 16.

§. IV.

Consensus Capituli.

Ad inducendum consensom Capituli, duæ saltem ex tribus partibus requiruntur: *Senog.* 13. *Jun.* 1789. §. 9.

Et quæ saniorem constituunt partem, cæterisqoe Capitularibus præcellunt: *Ibid.*

Consensus Capituli plenius suppletur ex consensu universæ Synodi Diœcesanæ: *Gerun. Chor. Subs.* 26. *Jan.* 1760. §. 6.

Episcopus potest supplere consensum Capituli: *Melev. Erect. Can. & Cant.* 11. *Aug.* 1753. §. 3.

Et longe magis suppleri potest a S. Congreg. Concilii: *Ibid.*

Capituli consensus reqoiritur in erigendis novis Dignitatibos, & Canonicatibus: *Senen. Voc. in Cap.* 27. *Febr.* 1768. §. 13.

§. V.

Consensus in Contractibus.

Consensus deprehendi non potest, nisi ex ipsorum contrahentium verbis, aut signis: *Cam. seu Fabr. Matr.* 4. *Jun.* 1768. §. 9.

Et non ex illatione verborum, quæ ab altero deducuntur: *Ibid.*

Defectus Consensus Cleri, satis est ad irritandom contractum Parochi: *Derth. Trans.* 18. *Aug.* 1787. §. 2.

Consensus in Matrimonio. *Vide Matrimonium §. V.*

Consensus in Professione Religiosa. *Vide Professio Religiosa. §. V.*

Consensus in Sponsalibus. *Vide Sponsalia. §. IV.*

Conservator Judex. *Vide Regulares. §. VI*

Consilium.

Consilium Episcopi in piis operibus commutaodis, semper maximi ponderis est æstimatum: *Vic.* 8. *Jun.* 1765. §. 7.

In Consilio legitime indicto, non est absentium habenda ratio: *Com. Ben.* 13. *Jul.* 1771. §. 13.

Onus providendi saerariom Ecclesiæ de sacris supellectilibus, per modum Consilii, & de Stylo Datariæ, litteris Apostolicis adjectum, ooerata solum Episcopi conscientia super illius implemento, non præceptum, sed Consilium importat: *Terrac. & Set.* 9. *Maii* 1772. §. 2.

Et eo tantum in casu obligatur Episcopus, quo peculiares saerarii reditus deficiont, vel

Mensæ Episcopalis reditus superabundant tam pro decenti Episcopi conservatione, quam pro sacrarum supellectilium comparatione: *Ib*

Constitutio *Vide Consensus* §. *II. Distributiones Quotidianæ* §. *II.*

Constitutio Piana. *Vide Census.* §. *IV.*

Constitutiones Apostolicæ. *Vide Bulla.*

Constitutiones Capitulares. *Vide Capitulum Ecclesiasticum* §. *XIII.*

Constitutiones Regularium. *Vide Professio Religiosa* §. *IV.*

Constitutiones Synodales.

S. Congregatio Episcoporum & Regularium optavit, ut antequam usu reciperentur Constitutiones Synodales, Capitulo aliisque interesse habentibus ostenderentur: *Asc.* 11. *Julii* 1767. §. 15.

Imo nulli prohibetur legum ferendarum petere moderationem in ipsa Synodi celebratione: *Ibid.* §. 16.

Sed id, ad prævavendum ne tumultus aliquis excitetur, per Procuratorem totius Cleri constitutum fieri debet: *Ibid.*

Methodumque tradit Benedictus XIV. Pont. Max. *Ibid.*

Constitutiones Synodales, si juri communi derogant, sunt spernendæ: *Civit. Pleb.* 26. *Jan.* 1760. §. 5.

Constitutiones Synodales ligant omnes, intra limites Diœcesis existentes: *Rip. Fun.* 12 *Mart.* 1796. §. 2.

Constitutiones Synodales vim amittunt, præsertim quando Episcopus earum observantiam non urget, dissimulat, tacet, neque in transgressores animadvertit: *Alex. Susp.* 31. *Aug.* 1771. §. 13.

Certa res est, omniumque Doctorum firmata consensione, Synodales Constitutiones nisi revocatæ fuerint, in suo robore permanere, quamvis Episcopus, a quo editæ sunt, e vita decesserit: *Ibid.*

Reliqua *Vide Synodus Diœcesana* §. *II.*

Constructio. *Vide Ecclesia in genere* §. *IV. Ecclesia Parochialis.* §. *IV. Fons Baptismalis* §. *I. Oratorium* §. *III. Sepultura* §. *I.*

§. I.

Consuetudo in genere.

Observantia, & consuetudine posita, necesse non est alium titulum proferre: *Aquip. Funct.* 18. *Dec.* 1773. §. 7.

Consuetudo legi consentanea, non est facile immutanda: *Abul. Serv. Ch.* 23. *Jan.* 1790. §. 5.

Consuetudo differt a præscriptione stricte, & proprie dicta, qualis est, ubi agitur de præscribendo rei dominio: *Differt. Sup. Matr.* 1740. *in fin. Lit. S. Part. II.* §. 8. *num.* 2.

In præscriptione requiritur titulus, & bona fides, sed in consuetudine non requiritur, nisi usus, & tempus completum: *Ib.*

Considerandum est de consuetudine, de cujus initio, ac vero titulo constat, quid valeat in linea *præsumptiva* alterius tituli: *Barch. Proc.* 13. *Jul.* 1764. §. 18.

Item ponderandum, quando titulus allegatur, num alterius tituli præsentationi sit locus: *Ibid.* §. 19.

Maxime dum non solum allegatus titulus, sed probatus est, qui idcirco *taxative* allegatus censeri debet: *Ibid.* §. 20.

Tum quia præsumitur unumquemque exposuisse titulum ab initio, quem meliorem habebat: *Ibid.* §. 21.

Multo magis, si allegatus titulus ex consensu, & libera voluntate populi, privilegium suapte natura excludat: *Ibid.*

Quum inessent duæ illæ conditiones consuetudini *rationabilis*, & *præscriptæ*, habetur totum, quod Pontifex in consuetudine requirit, ut possit juri positivo præjudi-

cium generare: *Differt. ci'. in fin.* §. 8. *num.* 12.

In quæstione de impedimentis etiam dirimentibus, ratio habetur consuetudinis Ecclesiarum: *Ibid.* §. 12.

Quælibet contraria consuetudo prodesse non potest Capitularibus, ne ad applicationem M.ssæ Conventualis compellantur: *Derr. seu Pris.* 19 *Sept.* 1772. §. 9.

Consuetudo intelligi commode potest de voluntario usu, quia majori ex parte Canonici ministrare nequeunt celebranti, quando Canonicales eorum Præbendæ, duobus exceptis antiquioribus, sunt Clericales: *Tolen. Mis. Conv.* 26. *April.* 1788. §. 4.

Qui sunt in possessione consuetudinis, non tenentur fidem statim habere incerto rumori de lata a Principe pro sua lege in consuetudinem sententia; quemadmodum cum agitur de præscriptione interrumpenda, fieri debere contendunt plerique Doctores: *Differ. Sup. Matr.* 1740. *in fin. Lit. G. part. II. disc.* 2. ℣. 30.

Nova requiritur Lex, ut consuetudo, quæ legis naturam jam induit, explicite, & nominatim a Principe revocetur: *Ib.* §. 31.

§. II.

Consuetudo quoad ejus auctoritatem, & potentiam.

Consuetudo antiqua dirimere valet quidquid in contrarium præscriptum sit etiam a Fundatore: *Ast. Visit. SS. LL.* 10. *Febr.* 1781. §. 3.

Veluti ea, ut omnes addicti Choro, tantum aliquibus horis intersint: *Ibid.*

Attamen si adversetur juribus, Sacris Canonibus, ac Tridentinæ Synodo non attenditur, licet juramento, & auctoritate firmata; nisi in contradictorio judicio adprobata fuerit: *Ibid.* §. 5.

Sicuti ea, quæ privat Canonicum reditibus primo anno suæ residentiæ, & accrescit aliis antiquis; tamquam illicita, scandalosa, & simoniaca; pro nuani, & nulla habetur: *Ibid.* §. 6. & 7.

Si autem provisum privet tantum aliquo ex peculiari massa Beneficio cedendo in commodum Canonicorum, dummodo gratis novus præbendatus deserviat, improbata non est a constitutionibus Apostolicis; & conciliari dispositione: *Ibid.* §. 8.

Lapsus centum, & ultra annorum, quamcumque juris repugnantiam vincit: *Embr. Jur. Can.* 19. *Jun.* 1765. §. 17.

Acquiritur quasi Episcopalis jurisdictio privilegio, vel expresso, vel præsumpto ex immemorabili consuetudine: aut quadragenaria præscriptione cum titulo': *Caput.* 14. *Mart.* 1767. §. 12.

Quæcumque consuetudo optandi, nihil virium habet adversus Apostolicas beneficiorum reservationes: *Ancon. Can.* 22. *Jun.* 1743. §. 4.

Sola consuetudo inducta ex longæva observantia, valet compatibilia reddere officia; etiamsi de jure fuissent incompatibilia: *Pisaur. Camer.* 21. *Nov* 1761. §. 3.

Consuetudo centenaria utpote vim habens inducendi novam legem, facilius poterit abrogare legem a Tridentino Concilio inductam: *Deffer. sup. Matr.* 1740. *in fin. Lit. D.* §. 33.

Benedictinæ institutioni, & Cleri Romani statutis consentanea Urbis consuetudo in conspectu ipsius Sedis Apostolicæ inducta, habetur pro lege in universo orbe, & normam tam Episcopis, quam aliis inferioribus Prælatis tribuit: *Eug. Visit. SS. LL.* 26. *April.* 1788. §. 3.

Consuetudo tamquam lex, omnino servanda est: *Reat. Jur. Tum.* 10. *Mart.* 1770. §. 9.

Et ab illius observantia nullo modo deflecti potest: *Ibid.*

Consuetudo antiqua, aut longævus usus non adeo validus est, ut aut rationem vincat, aut legem: *Aux. seu Cing. Cath.* 10. *Mar.* 1759. §. 2.

Consuetudinis, ususque longævi non est levis auctoritas; cum plerumque discordiam pariant novitates: *Gadic.* 21. *Nov.* 1767. §. 7.

Et in civilibus etiam rebus, cum deficit lex, illius supplet vices: *Ibid.*

Est immaturum, & præproperum Decretum, quod præcedit consuetudinem alicubi ex rationabili causa communiter receptam: *Ibid.*

Evidens vero utilitas, vel alia causa subsit necessum est, ut ab eo, quod dici æquum visum est, per novam constitutionem recedatur: *Ibid.*

Nulla consuetudo contra legem vel naturalem, vel divinam positivam potest subsistere: *Ibid.* §. 8.

Episcopus non potest cogere suos subditos, ut intersint Missæ Parochiali, quum nequeat delere consuetudinem, quæ, uti vigens in toto orbe, jam induit naturam juris communis: *Squill. Celeb. Miss. & Funct. Conv.* 28. *Febd.* 1761. §. 2.

Per simplicem consuetudinem, licet peculiari lege destitutam, acquirere potest Xenodochium jus administrandi per suos Capellanos Sacramenta universæ ejus familiæ: *Rav.* 13. *Jun.* 1789. §.

Et actus contrarii Parochi, observantiam Xenodochii non inficiunt: *Ibid.*

Consuetudo in multitudine prævalens in tantum obtinet vim legis, in quantum per eos toleratur, ad quos pertinet multitudini legem imponere, & ex hoc videtur approbare, quod consuetudo introduxit: *Disser. Secr. Sup. Matr.* 1740. *in fin. Lit. F.* §. 12.

Consuetudo quoad Decimas *Vide Decimæ* §.3

§. III.

Consuetudo contra Eccles. am.

Ad Consuetudinem contra Ecclesiam inducendam non sufficit quadragenaria: *Terr. & Priv.* 19. *Dec.* 1789. §. 4.

Consuetudines omnes, quæ Ecclesiis gravamen inducere dignoscuntur, sustulit Gregorius *in Cap.* 1. *de Consuet. Ibid.*

Consuetudo, quæ actibus Ecclesiæ præjudicium, divinoque cultui decrementum infert, debet esse centenaria: *Aven, Cap.* 16. *Sept.* 1780. §. 7.

Immo ut plene, integreque completa sit: *Ibid.*

§. IV.

Consuetudo quoad Extensionem.

Consuetudo probata, protrahi non potest de uno ad alium casum non præcise comprehensum: *Fulg. Fun.* 28. *Aug.* 1773. §. 27.

§. V.

Consuetudo quomodo, & quando, & a quibus inducatur, vel excludatur.

Consuetudinis conditio est, ut major pars Communitatis perfectæ, illam inducat, vel saltem populus frequentiam actuum similium videat: *Dissert. Sup. Matr.* 1740. *in fin. Lit. G. Part. II. Disc.* 2.

Ad Consuetudinis justitiam, & valorem requiritur primo, ut sit inducta a Communitate capace legislationis saltem passivæ: *Ibid.*

Secundo, ut major ejus pars sciat, & consentiat in illius observantiam: *Ibid.*

Actus, quibus introducitur consuetudo, debent esse primo notorii, secundo tot, quot juxta arbitrium prudentis Judicis sufficiant ad colligendum Populi consensum: *Ibid.*

Ad omnem consuetudinem robore exuen-

dam satis est, si ex errore illo, & despicientia suam duxerit originem, atque ad hæresim moribus stabiliendam a præcipuis Pseudo Ministris fuerit introducta: *Ibid.* §. 8. *Num.* 2.

Consuetudo ab unico actu in contrarium peracto destruitur: *Macer. Resig. Bon.* 8. *Aug.* 1778. §. 6.

Per decretum irritans, & Clausulam sublatam, quibus stipata est consuetudo Pontificia Concilii Tridentini decretum confirmans, omnis infracta est Consuetudo etiam centenaria: *Urb.* 9. *Sept.* 1786. §. 12.

Actus ex libertate gesti, non possunt uti facultativi coactivam consuetudinem inducere, quæ neque probatur immemorabilis, neque probata valeret: *Pien. Proc.* 20. *Nov.* 1756.

Consuetudo unius Ecclesiæ, non subvertitur propter consuetudinem aliarum: *Asc. Jurisd.* 12. *Mar.* 1763. §. 11.

Consuetudo in facultativis non inducitur sine contradictione, & acquiescentia: *Bon.* 26. *Mar.* 1763. §. 6.

Ad inducendam consuetudinem consistentem in actibus facultativis, non sufficit simplex usus, sed requiruntur actus importantes præscriptionem: *Viter. & Tusc.* 14. *Sept.* 1782. §. 11.

Consuetudine induci potest, ut qui ex justa causa, vel cum Apostolico indulto abest a Choro, distributiones omnes, aliaque Ecclesiæ emolumenta percipiat: *Hort.* 5. *Jun.* 1790.

Ita consuetudo induci potest in favorem personalium beneficiorum erectionis, determinate tamen, & secundum dispositionem Fundatorum, quorum voluntati legem non imponit: *Gerun. Cens.* 14. *Maii* 1768. §. 14.

Nulla contraria Consuetudo habet legitimum initium, ut quilibet Canonicus in suo primo ingressu sacramento se obstringat ad constitutionum observantiam: *Imol. Jur. Con. Cap.* 14. *Maii* 1774 §. 7.

Præsertim si eidem contrariæ consuetudini obstitit annua Constitutionum lectio, quas novus quilibet Camerarius in ipso electionis die, palam coram universo Capitulo vel legit, vel legere debet: *Ibid.*

Et si demum quælibet contraria Consuetudo interrupta sit per Diœcesanas Synodos: *Ib.*

Consuetudo inducta, ut in una tantum ex Ecclesiis Cathedralibus unitis, fiat sacrorum Oleorum benedictio, servanda est: *Viterb. seu Tusc.* 14. *Sept.* 1782. §. 11.

Et ad eam inducendam requiruntur actus importantes præscriptionem, id est oppositio contraria cum acquiescentia, & Episcopus laudabiliter se gerit, si aliquando in alterutra ex suis Ecclesiis unitis, hujusmodi Pontificalia peragat: *Ibid.*

Ad elidendam quamlibet contrariam consuetudinem, confirmationi electionis Archi-Diaconi, quæ procedit ex dispositione juris requirentis Ordinarii institutionem, vel confirmationem, unicus etiam actus sufficit: *Monast. Conf.* 16. *Sept.* 1769. §. 12.

Etiamsi Prædecessores Episcopi neglexissent Archidiaconos confirmare, nihilominus nequaquam sublatum esset jus successoris, qui Concilii Tridentini decreta observare satagat: *Ibid.*

Mens sacrarum Congregationum ea fuit, ut cujusque Ecclesiæ consuetudines intactæ servarentur, quando Divinis Legibus non obsistunt: *Terrac.* 28. *April* 1770. §. 10.

Consuetudo legitima in facultativis induci non valet per centenariam: *Tolen. Miss. Con.* 26. *April.* 178. §. 4.

Constitutio Principis Civitatis, non tollit speciales locorum consuetudines: *Rip. Fun.* 12. *Martii* 1796. §. 6.

§. VII.

Consuetudo Interpretativa, & Præscriptiva.

Consuetudo sive in linea *interpretativa* sive *præscriptiva* maximi est ponderis:

Embr. Jurisdict. Can. 19. *Januar.* 1765. §. 14.

Consuetudo dispositionem Canonici juris, & sacri Concilii Tridentini interpretatur: *Sarf* 10. *Jun.* 1790. §. 6.

Consuetudo longa, est optima interpres subobscuræ voluntatis testatoris: *Nul. Fer. Visit. SS. LL.* 7. *April* 1781. §. 7.

Usui non parum est deferendum, in linea interprætativa aggregationis confraternitatis: *Spol. Func. Eccl.* 20. *Febr.* 1796. §. 8.

Plurimum attenditur consuetudo, quæ etsi jus novum non constituat, nihilominus leges ipsas reducit in usum, vel si dubiæ sint, interpretatur: *Forosem.* 20. *April.* 1771. §. 3.

Consuetudo in funeribus & supplicationibus, est præferenda, etiamsi de præcedentia agatur quoad aliquos actus tribuenda inferioribus supra digniores: *Fav Præe. & Fan.* 11 *April.* 1761. §. 5.

Ad inducendam consuetudinem interpretativam præstandi majores distributiones uni, quam alteri, satis est decennium: *Firm. Dist.* 15. *Maii.* 1790. §. 6.

Consuetudo precario titulo inducta, etiam precario titulo continuanda est, nec valet in linea præscriptiva: *Barch. Procef.* 13. *Jul* 1765. §. 22.

§. VIII.

Consuetudo contra, seu præter Jus.

Omnis consuetudo abrogativa legis, ex infecta semper radice proveuit, nempe ab actibus illicitis contra legem; quamobrem primi quidem semper sunt rei, & delicto obnoxii qui per usum legi contrarium, consuetudinem adversus legem introducunt; non vero alii, qui consuetudine introducta operantur: *Diff. Secr. Sup. Matr.* 1740. *in fin. Lit. F.* §. 21.

Et bona, vel mala fides, cujus maxima in præscriptionibus ratio habetur, nullum occupat locum, cum de consuetudine contra legem agitur: *Ibid. Lit. G. part. II.* §. 8. *num.* 2.

Omnis consuetudo contra legem a tota, aut majori parte Communitatis approbata, si sit rationabilis, & legitime præscripta, quamcumque ab homine conditam legem abrogat: *Ibid. Discep.* 2. *num.* 21.

Nonnulli Doctores docent, impedimenta, quæ Ecclesiastico jure matrimonia dirimunt, sola posse consuetudine auferri; quod ipsum de impedimento clandestinitatis nominatim traditur: *Ibid.*

Ut contra Ecclesiæ legem præscribatur, abunde longum est quadraginta annorum spatium; neque longius postulat omnium tutissima sententia: *Ibid. num.* 27.

Sed non desunt gravissimi Doctores, qui etiam Canonicam legem contraria decem annorum consuetudine tolli, exquisitis confirmant rationibus: *Ibid.*

Ad firmandam, quæ legem deleat, consuetudinem, non novus & personalis, sed antiquus ille, et legalis interponi debet legislatoris consensus, qui ex adductis colligitur juribus, quibus constat omnes utrique legislatori, sacro nimirum, & profano probari consuetudines, quotquot tres supra memoratæ conditiones comitantur: *Ib. num.* 28.

Consuetudini, ut legem rescindat, consentire per se legislatorem non est necesse, eidem tamen aperte non resistere, necesse est: *Ibid.* §. 29.

Tunc palam repugnat, quando in Tribunali sedens, pro sua lege contra consuetudinem fert judicium: *Ibid.*

Consuetudo adversus statuta & leges Synodales, abusus potius est, & corruptela: *Reat.* 5. *April.* 1788. §. 5.

Consuetudo, quæ Canonicis regulis adversatur, nullius momenti esse debet: *Fulg. Visit. SS. LL.* 3. *August.* 1782. §. 3. *& ult.*

Ex Canonica dispositione, etiam simplex decennium sufficit ad inducendam præter jus legitimam consuetudinem: *Narn.* 15. *Maii* 2790. §. 2.

Regula est: ut consuetudo adversativa juris dispositioni, requirat probationem in contradictorio judicio stabilitam: *Arim. Rep. Eccl. Cath.* 19. *Sept.* 1789. §. 10.

Consuetudo nec rite introducta, nec legitime servata, non est attendenda, dum ei adversatur dispositio sacri Concilii, & mens S. Congr. Concilii: *Imol. Benef.* 23. *April.* 1768. §. 6.

A Tridentino Concilio damnantur subministrationes sive consuetudine, sive peculiari lege introductæ, quæ novis Capitularibus occasione possessionis beneficii, distributiones quotidianas etiam absentibus, elargiuntur: *Eccl. Mas. Distr.* 6. *Maii* 1797. §. 10.

Exploratissimi juris est, legem quamlibet humanam, sive civilis sit, sive Canonica, contraria consuetudine, modo legitime introducta, abrogari: *Dissert. sup. Matr.* 1740. *in fin. Lit. D. Disc.* 1. *num.* 25.

Atque in specie de legibus matrimonia irrita facientibus: *Ibid.*

Sed inefficax est argumentum, quoad alias leges contra Ecclesiam ab hæreticis præscriptas, ut de jejuniis, festis, aliisque id genus: imo & de iis, quæ de impedimentis ex consanguinitate, & affinitate profectis; sancita sunt ab illis: *Ibid.* §. 26.

Et id absurdum est, atque falsum, dum irrita declarantur matrimonia inter hæreticos affines, & consanguineos contracta, non obstante prava consuetudine: *Ibid.*

Tres consuetudinis species, omnes & singulæ ad legem abrogandam utiles, passim apud Doctores promulgatæ sunt: *Ibid. Lit. G. Part. II.* §. 7. *num.* 6.

Prima procedit; per actus mala fide contra legem positos, quorum diuturnæ frequentiæ accedat tacitus consensus Principis: *Ibid.*

Secunda species consuetudinis, procedit itidem per actus positos mala fide, sed qua non obstante reperiantur in consuetudine duæ illæ conditiones, nempe quod sit *rationabilis*, & *legitime præscripta*: *Ibid.*

Tertia species procedit per actus bona fide factos, & simul per duarum prædictarum conditionum concursum, stante quo non potest accedere præfatus consensus juridicus Principis: *Ibid.*

§. IX.

Consuetudo prava.

Qui a prava consuetudine averti non possunt, aliquando cum venia suo ingenio relinquendi sunt, ne forte pejores efficiantur, si a tali consuetudine prohiberentur: *Differ. Secr. Sup. Matr.* 1740. *in fin. Lit. F.* §. 8.

§. X.

Consuetudo, quomodo, & quando probetur.

Ad probandam consuetudinem, quæ in rebus Capitularibus versatur, inhærendum est dispositionibus Canonicorum antiquorum: *Jacol. Jur. Con. Can. Cap.* 14. *Maii* 1774. §. 14.

Vetusta, constansque consuetudo, accipienda est non modo in linea interpretativa cujuscunque legis, vel ambiguæ, vel etiam contrariæ; sed etiam inducit novam legem firmiorem, & præsumptivam alterius cujuslibet melioris tituli: *Ibid.*

Probatio consuetudinis sufficit quoad actus magis frequentes, ut ea aptetur etiam casibus, qui raro admodum contingunt: *Leod.* 17. *Jul.* 1773. §. 5.

Contraria consuetudo concludenter est probanda ab illis, qui illam allegant, & he-

beut contra se juris præsumptionem: *Fav. Redd. Rat.* 8. *Aug.* 1772. §. 6.

Cumque agitur de observantia negativa, probanda est eo probationis genere, quod negativam coarctatam dicunt: *Ibid.*

Vel eo modo, quo omnis in oppositum possibilitas, exclusa remaneat: *Ibid.*

Consuetudo rejicienda est, quæ vel nullo documento probatur, vel dum probari velit, non canonizata monstretur in contradictorio judicio, & legitime admissa cum sequuta acquiescentia: *Reat. Jur. Tum.* 10. *Mart.* 1770. §. 3.

Alias tanquam abusus, & corruptela spernenda: *Ibid.*

Ceterum ad contrariæ consuetudinis eversionem, unicus etiam actus in contrarium gestus sufficit: *Ibid.*

Nihil officit consuetudo, nisi probetur cum requisitis: *Gloss. in cap.* 1. *verb. mem. de præs. Barch. Process.* 13. *Jul.* 1765. §. 13.

Præsertim si in judicio non fuerit approbata, ut contra juris sanctionem necesse omnino est: *Ibid.*

Vel si in actibus voluntariis, & facultativis antecedentium Rectorum oriatur: *Ibid.* §. 14.

Consuetudo concludentissimam poscit probationem, quando opponitur S. Congreg. Concilii decretis, quæ vim habent legis: *Reat. Jub.* 28. *April.* 1770. §. 4.

Nec contra legem expressam quælibet sufficit generica consuetudo, sed ea requiritur, quæ in contradictorio judicio fuerit probata: *Ibid.*

Consuetudo contraria nequaquam allegari potest, nisi probetur denegatam fuisse decimarum præstationem cum subsequuta petentium acquiescentia: *Nucer. Præcep. Pasch. & Sol. Dec.* 23. *April.* 1774. §. 5.

Si nullum de consuetudine monumentum, nullaque servatis servandis inducta illius probatio remonstretur, juxta notissima requisita, non est attendenda consuetudo: *Viter. Jur.* 10. *Maii* 1766. §. 7.

Consuetudo in jure inepta est, si nullibi probetur legitime fuisse inducta, & in contradictorio Judicio probata, ac justo titulo præscripta: *Bar.* 14. *Mart* 1767. §. 3.

Longæva consuetudo Ecclesiæ Cathedralis qua permissum est alicui ex Canonicorum gremio munus Organistæ obire, probata placitis Episcoporum; non potest a quatuor Canonicis labefactari, maxime: quia major Canonicorum pars, his non consentit: *Terrac.* 28. *April.* 1770. §. 10.

Ut consuetudo sit legitime præscripta, nil requiritur aliud, quam lapsus 40. annorum: *Diss. Sup. Matr.* 1740. *in fin. Lit. G. Part. II.* §. 8. *num.* 2.

Si a multo tempore positum sit in more, ut Parochiales Ecclesiæ, quibus Franciscanæ familiæ sacerdotes antea præficiebantur, regerentur a sacerdotibus secularibus, Vicariis Curatis amovibiliter deputatis; eadem consuetudo probatur: conservatione & sacrarum supelectilium manutentione Custodi Conventus, Fratribus, ac Generali ministro commendata: *Assis. Cong.* 9. *Sept.* 1786. §. 2.

§. XI.

Consuetudo quando ut rationabilis, servanda, vel ut corruptela improbanda.

Consuetudo est rationabilis, si a jure non improbetur: *Diss. Sup. Matr.* 1740. *in fin. Lit. G. Part. II.* §. 8. *num.* 2.

Alii putant, consuetudinem utrum sit rationabilis, vel irrationabilis, pendere ab arbitrio Judicis: *Ibid.*

Consuetudo supra centenarium temporis spatium, omni jure est servanda: *Barch. Proc.* 13. *Jul.* 1765. §. 4.

Capituli consensus validas, honestasque reddere non potest consuetudines, tribuen-

di distributiones absentibus contra expressam legem Concilii Tridentini: *Terr.* 28. *April.* 1770. §. 8.

Consuetudo non attenditur, dum solvitur aliquid, & sua sibi semper jura contra alios reservantur: *Senog. Froc.* 14. *Dec.* 1765. §. 3.

Maxime si fit aperte contra Concilii & S. Congr. Concilii decreta, quæ veluti corruptela spernenda est: *Ibid.*

Quando a consuetudine quis descivit, abusus appellatur & corruptela, a qua leges abhorrent: *Call. Subs. Dot.* 15. *Dec.* 1787. §. 5.

Improbata est consuetudo, per quam Parochi contra Synodales leges præter quartam funeream aliquid sibi arrogant: *Viter. Emol. Fun.* 28. *Jan.* 1764. §. 9.

Vetus consuetudo omnino servanda est, neque admittenda ulla mutatio, etsi in melius cessura esset: *Civit. Cast. Tax. Fun.* 13. *Jul.* 1765. §. 8.

Quoad reparationem Ecclesiæ Cathedralis, attendenda est consuetudo: *Reat. med. ann.* 16. *Maii* 1789. §. 6.

Diuturna consuetudo, quæ non est legi contraria, nequit per Episcopi decretum lædi: *Nic. Decr.* 29. *Febr.* 1744. §. 9.

Consuetudo etiam immemorabilis, qua benedictio nuptialis dari possit ab aliis Sacerdotibus etiam sine licentia Parochi, vel Ordinarii, corruptela dicenda est: *Ilerd.* 7. *Maii* 1785. §. 7.

Id statuit Concilium Tridentinum *Sess.* 24. *cap.* 1. *de ref. matr.*, *Ibid.*

Recedendum est a consuetudine, quæ abusum sapit, & corruptelam, quando pacta, & conventiones adversantur: *Calar.* 4. *Maii* 1771. §. 3.

Quod receptum est per diuturnam septuaginta annorum exequutionem, respui amplius non potest: *Urb. Ann.* 24. *Jan.* 1795. § 6

Consuetudo addicendi antiquatos reditus Canonicis actu existentibus, nulla habita ratione de hæredibus illorum, qui tunc inserviebant, & illos reditus percipere debuissent, est custodienda: *Gadic.* 21. *Nov.* 1767. §. 4.

Maxime si inveniatur juri conformis, dum fructus annorum præteritorum non jam inter antiquos, sed inter existentes Canonicos sunt dividendi: *Ibid.*

Et eo magis id obtinet, quum reditus ad massam communem pertinent, & Capitulum collective sumitur: *Ibid.*

Constitutiones Apostolicæ, & conciliaris dispositio improbant consuetudines, & statuta Ecclesiarum, dandi aliquid Canonicis per Præbendatum noviter admissum, tamquam simoniam redolentia: *Ast. Vis. SS. LL.* 10. *Feb.* 1781. §§. 6. & 7.

Consuetudo Ecclesiarum etiam Cathedralium dimittendi æstivo tempore cappam magnam, adjecto superpelicio super Rocchettum magni facienda est, quæ consuetudo non solum usu frequens est, sed etiam Ecclesiastico ritu approbata: *Imol.* 10. *Jan.* 1770. §. 16.

Consuetudo haud improbatur in jure, posse vigore ejusdem, de consensu hæredum, Cadavera Defunctorum deponi in alia Ecclesia, antequam transferantur ad Ecclesiam tumulantem: *Nul. seu Subl. Jun.* 25. *April.* 1761. §. 6.

Consuetudo antiqua, quæ jus tribuit Parocho peragendi sacras functiones in sua Ecclesia die Sabbati majoris hebdomadæ, & Pentecostes, est servanda: *Feren. Matric. & Font. Bapt.* 18. *Mart.* 1797. §. 12.

Canonici a consuetudine probata, ut in Ecclesia collegiata tantum diebus festivis de præcepto Choro intersint, cum celebratione Missæ Conventualis, recedere non debent: *Sutr. Offic.* 18. *Sept.* 1779. §. 4.

Eisque onera non sunt imponenda, quæ vel in fundatione, seu erectione, vel ex voluntate hominis imposita fuisse non apparent: *Ibid.*

Innoxiæ consuetudines nihil illaudabile continentes, omnino sunt servandæ, ut in statutis Capituli circa Ecclesiæ servitium præscribitur: *Rom.* 9. *Jul.* 1785. §. 11.

Diuturna consuetudo præfert legem non scriptam, quam decet omnino servari: *Afsis.* 10. *Sept.* 1785. §. 7.

Præsertim si Episcopus eam bene noverit, & firmam, immotamque manere in sua Diœcesana Synodo voluerit: *Ibid.*

Illa consuetudo est rationabilis, quæ non est contra legem naturalem, vel divinam: *Differt. sup. Matr.* 1740. *in fin. Lit. F. Desccp.* 1. *num.* 27.

Ea consuetudo est rationabilis, quæ non est expresse a jure improbata; *Ibid.*

In jure Canonico expresse improbatur omnis consuetudo, per quam disrumpitur nervus Ecclesiasticæ disciplinæ: *Ibid.*

Ideo rationabilis dicitur omnis consuetudo, quæ non est contraria naturali, aut divino juri, nec Legislatoris contemptum, aut aliam turpitudinem, deformitatemve continet, nisi quam ipsa parit oppositio cum lege, quam destruere conatur, neque in jure nominatim improbatur: *Ibid.* §. 16. *Disc.* 2. *Lit.* 5.

Dissimulari nequit esse laudabilem, & rationabilem consuetudinem, eximendi a Choro, & Ecclesiæ servitio, eum, qui assiduam per annos 40. in eo operam impendisset: *Gerund. Jub.* 15. *Febr.* 1772. §. 17.

Hinc tolerandum est statutum cujusdam Capituli hoc permittens, ne ob absentiam suam quidquam de fructibus, ac distributionibus amittat: *Ibid.*

Consuetudini proximarum, & comprovincialium Ecclesiarum in omni ambiguitate est inhærendum: *Pasaur.* 11. *Jan.* 1772. §. 9.

Consuetudo admittendi ad partitionem communis massæ recens provisos de Dignitatibus, & Canonicatibus, nisi prius servitium triennale in exercitio graduum Subdiaconi, Diaconi, & Presbyteratus gratis fuerit ab eis præstitum, utpote non adversus Concilium Tridetinum, imo conformis *Const.* S. *Pii. V.* Pont. Max. *Cons.* 104 servanda est: *Bsund. Serv. Chor.* 12. *Mart.* 1736 §. 1.

Consuetudo, quæ in pluribus Hispaniarum Diœcesibus vigebat, qua provisus de beneficio animarum curam adnexam habente, quodque per concursum conferebatur; solvebat certam pecuniarum quantitatem tam Examinatoribus Synodalibus, quam Curiæ Episcopalis Officialibus sive stipendii, sive largitatis nomine, an servanda sit? fuit dubitatum: *Jac.* 14. *Jan.* 1758. §. 2.

Hanc vero servandam defendunt Doctores, utpote simoniaco vitio non infectam, dum abest pactum præcedens, sed præstatur taxata quantitas, vel largitatis nomine, vel stipendii titulo: *Ibid.*

S. Concilium Tridentinum statuit, ut consuetudo vigens in Locis, seu Provinciis nihil in visitatione accipiendi, punctualiter observetur: *Aux Prec.* 8. *Febr.* 1727.

Per hanc conciliorum dispositionem correcta est dispositio juris communis, ad cujus tramites procuratio ratione visitationis debita, non erat a subdito præscriptibilis: *Ibid.*

Consuetudo vigens pro Capitulo, utpote directa ad commodum particulare Canonicorum, est sub decreto conciliari *Seff.* 24. *cap.* 14. *de refor.*, & *Const.* 104. S. Pii V. Pon. Max. *Bull. tom.* 2. comprehensa; ideoque improbanda: *Ilerd.* 25. *Jun.* 1727.

Etsi ab illis exempta dici possit, utpote respiciens incrementum Cultus divini; ideo servanda: *Ibid.*

Dumtaxat perseverare voluit S. Concilium Tridentinum vacationum consuetudinem restrictam ad tres menses; nec indulgentur novæ vacationes, si non adsit in Ecclesia illarum consuetudo: *Calar.* 22. *Nov.* 1760. §. 8.

§. XII.

Consuetudo in specie.

Constitutio Principis Civitatis, non tollit speciales locorum consuetudines, & statuta: *Rip. Fun.* 12. *Mar.* 1796. §. 6.

Quadragenariam cum titulo seu privilegio, a S. Concilio Tridentino *can.* 10. *vers. ad hæc. Seff.* 24. omnino esse sublatam constat; ita ut Theatinus Episcopus matrimoniales atque criminales causas cognoscere valeat, excluso Præposito de Atissa: *Theat. seu N. Atis. Jurisd.* 11. *Mar.* 1702.

§. XIII.

Consuetudo immemorabilis.

Ex consuetudine immemorabili præsumptio cujuscumque tituli inductivi desumitur: *Firm.* 18. *Jul.* 1772. §. 5.

Ex antiquissima consuetudine, cujus memoriæ initium non est, melior titulus de mundo præsumitur: *Civit. Cast. Tax. Fun.* 13. *Jul.* 1765. §. 5.

Consuetudo immemorabilis, & supra centenariam, quodcumque jus scriptum, vel juris repugnantiam si adesset, vincit: *Barck. Proc.* 13. *Jul.* 1765. §. 7.

Immemorabilis consuetudo præbet quemcumque titulum, ita ut illius vigore admittatur non solum possessio, sed quicumque titulus ex ea possessione desumptus: *Fulg. Fun.* 28. *Aug.* 1773. §. 12.

At Decretum irritans, eam habet vim; ut resistat, impediatque, ne centenaria, vel immemorabilis consuetudo valeat inchoari: *Fave. Redd. Redd. Rat.* 8. *Aug.* 1772. §. 5.

Consuetudo, nisi sit immemorabilis, vel quadragenaria cum titulo, tantummodo derogare valet juri, & constitutionibus: *Imol. Jur. Conv. Cap.* 14. *Maii.* 1774. §. 8.

Consuetudo contra Synodum Diœcesanam, & Ecclesiæ præjudicialis non admittitur, nisi sit immemorabilis, vel centenaria: *Æsin. Cathed.* 23. *Febr.* 1771. §. 11.

Derogari nequit juribus tum divino, tum Canonico per immemorabilem consuetudinem: *Amer. Visit. SS. LL.* 10. *Febr.* 1781. §. 7.

Consuetudo vetutissima, ac immemorabilis religiose est servanda: *Viter. Jur. Elig.* 19. *Sept.* 1767. §. 4.

Maxime si nulli juris dispositioni, vel legi scriptæ advetsetur, & agatur de re minimi momenti: *Ibid.* §. 5.

Si demum in materia electionum versetur; hoc in casu potissimum locum sibi vindicat consuetudo, etsi non immemorabilis: *Ibid.*

Imo ea est vis immemorabilis consuetudinis, ut etiam quamcumque juris resistentiam vincat: exemplo est, in præscribenda vel jurisdictione Episcopali, vel juribus Regalibus, aut Decimis Parochialibus: *Ib.* §. 6.

Immemorabilis consuetudo vim habet privilegii Apostolici, ex quo beneficiorum reditus vendi possunt: *Laur. Nul. Contr.* 30. *Aug.* 1788. §. 8.

Immemorabilis consuetudo legitime probata inducit plenam jurisdictionem Episcopalem cum teritorio separato, quoad omnes actus Episcopalis jurisdictionis: *Caput. jurisd.* 30. *Jan.* 1762. §. 18.

Alioquin concessio exemptionis & jurisdictionis, inducunt solum exemptionem passivam: *Ibid.*

Et renunciativa privilegii in Literis Apostolicis non præsefert illius concessionem: *Ib.*

Ad consuetudinem vero probandam, conceditur remissoria: *Ibid.* §. 14.

Locus intra Limites Diœcesis, præsumitur subesse Jurisdictioni Episcopi: *Ibid.* §. 15.

Immemorabilis consuetudo de jure privativo Baptismum administrandi, licet justa, & rationabilis ab Ecclesia Cathedrali affirmetur, quæ est universalis Civitatis Parochia & Matrix, tamen sublata est a Concilio Tridentino *Sess.* 24. *Cap.* 13. *de reform. Ilerd.* 7. *Maii.* 1785. §. 8.

Et ita Decretum fuit de Patriarchalibus S. Joannis in Laterano, & S. Petri in Vaticano Urbis; *Ibid.*

Et Benedictus XIV. Pont. Max. sententiam suam de Paschali Præcepto in propria cujuslibet Parochia exposuit; *Ibid.*

Atque ne ullæ adversus Tridentinas sanctiones recipiantur consuetudines, jubet; ut licet eæ careant decreto irritante, & clausula sublata sit, cujuscumque contrariis usibus aditum intercludentibus; ea tamen non desiderantur in Bulla Pii IV. Pont. Max., quæ Tridentinum Concilium confirmavit: *Ib.* §. 12

Præsertim quando quemcumque contrarium usum, corruptelam Lex Tridentina vocavit, ex quo fit, ut numquam enasci, nedum adolescere consuetudo potuerit: *Ibid.*

Et Pignatelli testis est, qui interfuit audentiæ Innoc. XI. publice datæ Card. Vicario Urbis, ejus Vicesgerenti, & omnibus Parochis, & Decretum fuit non impleri Præceptum Paschale per communionem in Ecclesia Lateranensi, & Vaticana, vel alia quacumque præterquam propria Parochia, non obstantibus consuetudinibus etiam immemorabilibus: *Ibid.* §. 13.

Rota quæsita de Cathedrali Ecclesia Barcinonensi, cui favebat consuetudo immemorabilis, cumulativam habendi cum Parochiis Civitatis, & Diœcesis administrandi Communionem Paschalem, in favorem Cathedralis decidit, & Parochi olim victores succubuerunt: *Iler.* 28. *Maii* 1785. §. 1.

Consuetudo immemorabilis vacandi a Choro præter consuetos menses tres conciliares, dimidia parte diei pro libito cujusque, qualibet anni hebdomada ad radendam barbam, non exorbitat a Jure: *Cord.* 14. *Dec.* § 5.

Quoad præcedentiam in comitatu Cadaverum Capitulo Cathedralis Ecclesiæ interveniente, Decreta S. Congr. Rituum præservat immemorabilem, vel legitimam contrariam Capitulo consuetudinem: *Narn. Jur. Par.* 8. *Jun.* 1771. §. 8.

Consuetudine fieri potest, ut defunctorum cadavera, eorum præsertim, qui in sacris ordinibus constituti fuerint, vel minoribus initiati, si nulla electa sepultura decesserint, in Cathedrali Ecclesia privative quoad ceteros alios tumulari debeant: *Fulg. Fun.* 28. *Aug.* 1773. §. 3.

Sed requiritur consuetudo vel quadragenaria cum titulo, vel centenaria, aut immemorabilis, quæ titulum præsumat: *Ibid.*

Consuetudines licet immemorabiles, juxta quas aliquid exsolvitur occasione possessionis Canonicatus & Præbendæ, non sunt attendendæ tamquam irrationabiles, si id quod exigitur seu persolvitur, cedit in utilitatem, & privatum commodum aliorum Canonicorum sive sacerdotum, aliorumve Ecclesiæ Ministrorum: *Cass.* 3 *Dec.* 1718. §. 2.

Secus autem erit, si id quod exigitur, seu persolvitur; erogatur in usus pios: *Ibid.*

Consuetudo, cujus initii memoria non extat, qua Capitulum etiam non invitatum interveniat Comitatui Cadaverum suæ Parochiæ incolarum, etiam pauperum, in ætate adulta decedentium, quæ sive in Ecclesia præcipua, vel in aliis Ecclesiis sepeliuntur, dicta consuetudo probatur ex testibus cum omnibus fere requisitis Glossæ *in Cap.* 1. *verb. memoria, de præscript. in* 6. *Null. seu Subl. Fun.* 25. *April.* 1761. §. 3.

Ideo immemorabile confuetudo, quæ præfumptionem inducit afsignationis emolumentorum Funerum loco decimarum, immutanda non eft, uti de jure non reprobata: *Ib.*

Præfertim fi gratuitus fit hic comitatus factus a Capitulo, quod nullum emolumentum habet pro dicto comitatu præter Candelam pro fingulis Capitularibus ad manus deferendam; quod fepofita confuetudine prohiberi nequit: *Ibid.* §. 4.

Contemplatio Agnationis. *Vide Agnationis Contemplatio.*

Continentia. *Vide Sacramentum Ordinis. §. XIV. Votum §. II.*

Continentiæ Votum *Vide Sacramentum Ordinis. §. XVI. Votum. §. II.*

§. I.

Contractus in genere.

Poft perfectum vigore inftrumenti contractum, vetitum eft abfque utriusque contrahentis confenfu novas leges, novasque Conditiones adjicere: *Inter. Celeb. Miff.* 11. *Jun.* 1774. §. 3.

Et etiam jus fibi ex inftrumento quæfitum nullatenus per teftamentum pofterius auferri poteft: *Ibid.*

Certum in jure eft, ad perfectionem contractus, fufficere publicum inftrumentum mutuo contrahentium confenfu ftipulatum: *Ibid.* §. 6.

Contractus autem perfectus novas conditiones recipere nequit, altero invito contrahente: *Ibid.*

Ne fcilicet lædatur jus quæfitum alteri ex contrahentibus, in cujus præjudicium contractus variatio non permittitur: *Ibid.*

Certifsimum, & notifsimum juris principium illud eft in individuis, nempe contractibus, cujusmodi eft matrimonium, jus & privilegium uni collatum, etiam alteri contrahentium convenire: *Differ. Sup. Matr.* 1740. *in fin. Lit. I. Difc.* 2. §. 13.

Dum funt leges profanæ, hæ latæ funt a poteftate laica, cui matrimonium fecundum civiles quidem effectus refcindere integrum eft, fed non fecundum contractus rationem, cujus abrogandi facultatem, ex quo ad facramenti excellentiam erectus fuit, penes folam Ecclefiam exiftit: *Ibid. Difc.* 3. §. 9.

Epifcopus in contractibus monialium, quæ fibi fubjiciuntur, libere, & independenter a quocumque alio per fe, vel per alium fubftitutum intervenire, fuumque confenfum, & auctoritatem præftare poteft: *Mediol.* 12. *Maii* 1736 § 2.

In contractibus exploratum non eft, an attendi debeat valor monetæ de tempore ftipulationis, & folutionis: *Aduan. Red. Miff.* 24. *Nov.* 1792. §. 4

Alii nempe attendendum cenfent tempus contractus, alii vero tempus folutionis: *Ibid.*

Secundum alios diftinguendum eft inter intrinfecam, & extrinfecam monetæ variationem: *Ibid.*

In intrinfeca fiquidem variatione fpectandus eft valor de tempore ftipulationis; in extrinfeca vero de tempore folutionis: *Ib.*

§. II.

Contractus quoad Beneplacitum Apoftolicum.

In Contractibus omnibus Ecclefiarum, & Confraternitatum Ecclefiafticarum requiritur Beneplacitum Apoftolicum: *Viter. Leg.* 8. *Auguft.* 1767. §. 5.

Etiamfi Contractus inter duas Ecclefias, vel loca pia initur: *Ibid.*

Hinc Conventio deftituta Beneplacito Apoftolico, quod in omnibus Ecclefiarum, ac Locorum Piorum contractibus requiritur, eft fpernenda: *Ibid.*

Secunda investitura, quæ Beneplacito Apostolico caret, a prima in substantialibus discrepat: *Faven. Emph.* 18. *Aug.* 1787. §. 2.

Si in secunda investitura immutatio facta fuerit primæ, favorem scilicet respiciens beneficii, ut augmentum Canonis, & assumptio onerum; magis hæc contractus validitatem confirmat: *Ibid.*

Notissimum in jure est: nullam esse piis locis sine causa, & utilitate, ac Apostolico Beneplacito contrahendi facultatem in obligationibus, quæ perpetuæ sunt: *Pisaur.* 11. *Jan.* 1744. §. 5.

Contractus quoad Consensum. *Vide Consensus* §. *V.*

§. III.

Contractus quoad Deliberationem.

Deliberatio qualiscumque ea sit, & quocumque nomine donetur, nondum obtento Apostolico Beneplacito, nondum re per traditionem possessionis confirmata; pactum continet additionis in diem, impressa scilicet conditio, ut res infecta sit, quatenus intra certum temporis intervallum plus offerens comparuisset juxta locorum piorum privilegium: *Placen. Delib. & Prel* 9. *Sept.* 1786. §. 5.

§. IV.

Contractus quoad Læsionem, & Justitiam.

Præsumptio est pro justitia contractus: *Priv. Emph.* 16. *Jun.* 1787. §. 4.

In re prohibetur Ecclesia damnosum contractum: *Alb. Emph* 14. *Jan.* 1792. §. 4

Ad enormissimam læsionem inducendam, quæ nullum ipso jure reddat contractum, excessus requiritur ultra dimidium: *Mac. Emph.* 30 *Aug* 1788. §. 10.

Communiter receptum est, contractum quemlibet tractum successivum habentem, licet ab initio justum, si tractu temporis fiat injustus, atque inde alter ex contrahentibus enormissime lædatur, ad justitiam, & æquitatem, non obstante quovis contrario pacto aut conventione reducendum esse: *Rom. Subs. Dot. & Celeb. Miss.* 22. *Sept.* 1736. §. 4.

Contractus quoad Moniales *Vide Moniales* §. *II.*

§. V.

Contractus quoad offerentes.

Plus Offerens in majori licitatione ceteris præferendus est, ne Patroni deterior evadat conditio: *Null. Subs.* 18. *Mart.* 1780. §. 8.

Dummodo non obtulerit extra tempus ad licitandum in edictis præfinitum: *Ibid.* §. 4.

Idque, ne publica lædatur fides ex affixis Edictis prosiliens: *Ibid.*

Neve licitantibus in tempore adimatur jus quæsitum: *Ibid.*

Quæ limitatio procedit, quando in edictis explicita apparet obligatio concedendi affixus majori, & meliori offerenti: *Ibid.* §. 8.

Secus ubi edicta affixa sunt ad alliciendos tantum, non autem ad præferendos plus offerentes: *Ibid.*

In quo casu postposito plus offerente, alius præferri potest: *Ibid.*

Nam Edicta pro locatione affiguntur, vel ad alliciendos offerentes, vel ad præferendos majores: *Ibid.*

Edictorum affixio, opus est ut præcedat locationem ad novennium: *Ibid.* §. 6.

Sin minus, non sustinetur locatio: *Ibid.*

Contractus ad effectum excludendi novos offerentes, numquam dicitur perfectus, nisi Apostolicum beneplacitum fuerit impetratum, immo nisi fuerit eum effectu exequutioni commissum: *Plac. Delib. & Pleb.* 9. *Sept.* 1786. §. 8.

Indubium non est, ut per novam edicto-

rum affixionem priores resolvantur oblationes; nonnulli Doctores contrarium tenent in favorem præsertim Ecclesiæ: *Macer. Emhy* 30. *Aug.* 1788. §. 10.

Sententia favorabilior Ecclesiæ est, ut locus sit adjectioni in diem scilicet novæ oblationi post candelam extinctam & ultimo offerenti rem adjudicare; dummodo actus non sit perfectus: *Reat.* 28. *Sept.* 1728. §. 3.

Actus autem non dicitur perfectus, si beneplacitum fuerit reservatum, & adhuc non fuerit obtentum, vel si fuerit obtentum, & non fuerit exequutioni mandatum: *Ibid.*

§. VI.

Contractus quoad Rescissionem, & Resolutionem.

Contractum possunt dissolvere, qui eum inierunt: *Fan.* 15. *Sept.* 1792. §. 3.

Non licet recedere a primævo quasi contractu, & dimittere bona post imminutos illorum reditus: *Aquil. Red. Miss.* 17. *Sept.* 1796. §. 7.

Contractus initus pro persona nominanda, hac nominatione haud facta, resolvitur contractus: *Macer. Emph.* 30. *Aug.* 1788. §. 6.

Quum agitur de contractu correspectivo, corruit in totum, & cogendus est, qui recusat, ad restitutionem bonorum, quæ ipsi in correspectivitatem cessa fuerunt: *Sars. Oner.* 30. *Jul.* 1774. §. 4.

Est locus pœnitentiæ contractus, ob nondum expeditum contrahentium nomine Beneplacitum Apostolicum: *Macer. cit. loc.*

Hoc tamen procedit ex parte Ecclesiæ, in cujus favorem claudicat contractus, non autem ex parte contrahentis; cum obligatio illius, quem non potest pœnitere, viribus subsistit: *Ibid.* §. 8.

§ VII.

Contractus quoad Retrotractionem.

In conditione potestativa non habet locum retrotractio propterea, quod contrahens, in cujus potestate fuit vel bene, vel male rem gerere, habet, quod sibi imputet: *Romat. Susp. Dot.* 7. *Jul.* 1787. §. 10.

Ideo rationabilius est, ut attendatur tempus conditionis absque ulla retrotractione: *Ibid.*

§. VIII.

Contractus quoad Sanationem.

Sicuti contractus nullus novum requirit utriusque contrahentis consensum, ut restituatur, ita alterutro dissentiente sanari non potest: *Macer. Emph.* 30. *Aug.* 188. §. 11.

§ IX.

Contractus quoad Validitatem, vel Nullitatem.

Omnium contractuum firmitas opportet, ut maneat rebus sic stantibus, & non secus: *Carp. Dism* 30. *Jul.* 1785. §. 11.

In contractibus tractum successivum habentibus, & implementum expectantibus, quolibet anno, non solum tempus contractus, sed etiam tempus futurum expectandum est: *Pisaur. Resc. Contr.* 30. *Jan.* 1762. §. 9.

Et est locus correctioni, ut contractus tractu temporis superveniente injustitia, vel rescindatur, vel reducatur ad æqualitatem: *Ib.*

Sinceritas contractus evincitur ex actibus antecedentibus, concomitantibus, & subsequentibus: *Terr & Set.* 23. *Jan.* 1790 §. 5.

Si nempe in antecessum præmissa sit notitia domorum, de consensu partium per peritos electos, qui pejerare noluisse censentur in perniciem loci pii: *Ibid.*

Ac si per justam dati, & accepti laucem fuerit servata æqualitas, in contractibus requisita: *Ibid.*

Et subsequuta est observantia, quæ bonam contrahentium fidem confirmat: *Ibid.*

Contractu reciso ob nullitatem, restituendum est pretium unica vice: *Laur.* 18. *Dec.* 1790. §. 3.

Debentur etiam fructus rei frugiferæ, cujus dominium nunquam avulsum censetur ab alienante: *Ibid.*

Remissio fructum perceptorum ex illicito contractu, extenditur ad diem gratiæ: *Ibid.* §. 6.

Pendente enim recursu pro hujusmodi condonatione, tempus currit in favorem recurrentis: *Ibid.*

Et comprehendit ratam temporis statutam pensionis domorum, licet non venerit solutionis dies; quum currat dietim: *Ibid.*

Ubi vero præcessit declaratio nullitatis contractus, tunc ad eam diem retrotrahitur condonatio: *Ibid.* §. 7.

§. X.

Contractus in specie, id est Cessionis.

Cessio sepulturæ jam constructæ, vera est alienatio per *Extrav. Ambitiosæ* prohibita: *Terrac. & Priv.* 19. *Dec.* 1789. §. 7.

In contractu absque Beneplacito Apostolico, & communi Doctorum sententia, potest deduci commoditas, non titulus exigendi Pensiones Ecclesiasticas, & fructus beneficii: *Laur. Null. Contr.* 30. *Aug.* 1788. §. 7.

Nam pensionum Ecclesiasticarum cessio interdicta non est, si de simplici fiat exigendi commoditate: *Ibid.*

§. XI.

Contractus vulgo Collaticus.

Frequentissimi sunt apud Doctores contractus, qui vulgo nuncupantur *Collatici*, qui fiunt, quando pro quolibet bove seu juvenco terram arante, qui traditur bubulco, quædam annua frumenti portio Domino bovis exsolvitur cum pacto, ut accipiens, decedente bove sine sua culpa, teneatur ad illius pretii medietatem: *Amer. Visit. SS. LL. LL.* 16. *Dec.* 1730. §. 3.

Contractus Emphyteusis *Vide Emphyteusis.*

§. XII.

Contractus Emptionis, & Venditionis.

In bonorum alienatione, seu venditione retractari nequit ob majorem oblationem, quæ supervenit, deliberatio, etiamsi de rebus Ecclesiæ agatur: *Arim. Vend.* 15. *Sept.* 1792. §. 5.

Maxime si per solutionem alicujus summæ sit consumata: *Ibid.*

Dum Testator bonorum suorum permittit locationem, prohibere censetur venditionem: *Macer.* 14. *Mar.* 1789. §. 3.

Venditio domus perniciosa Capellaniæ, non est permittenda: *Ascul.* 7. *Jun.* 1788. §. 4.

Qui promittit se fundum non venditurum nisi Titio, hic non obligatur præcise ad fundum vendendum, sed in casu tantum, in quo fundum vendere velit: *Mediol. Spons.* 14. *April.* 1725. §. 2.

Subsistere non potest expleta venditio de bonis Ecclesiæ, aut beneficii: *Laur. Null. Contr.* 30. *Aug.* 1788. §. 8.

Neque prodest emptori, quod de minori agatur redituum parte, ac de modica summa: *Ibid.* §. 4.

Constitutiones Pontificiæ indefinitæ sunt, omnemque prohibent alienationem: *Ibid.*

Tenuitas summæ, tunc eam reddit licitam, si de re fiat minus utili, & de licentia Episcopi: *Ibid.*

Hæc est in jure distinctio, aut ignoravit

venditor bonorum onus, ejusque nomine non tenetur: *Fulg.* 29. *Aug.* 1789. §. 4.

Aut scivit, & id tantum præstare debet, quanto emptor minoris empturus fuisset: *Ibid*

In favorem Ecclesiæ tenentur offerentes servare fidem, & emptionis contractum perficere: *Favent. Vend. Bon.* 18. *Aug.* 1792. §. 5.

Bona destinata ad causam piam, nequeunt vendi habita fide de solvendo pretio, sed de præsenti pecunia: *Anx. Vend. Bon.* 18. *Aug.* 1764. §. 10.

Idque procedit, etiamsi offerens promittat fructus recompensativos: *Ibid.*

Additio in diem, locum non habet, nisi vere uni ex duobus licitatoribus facta fuerit venditio: *Ibid.* §. 14.

Fides de pretio attendi non debet, in licitatione bonorum sub hasta positorum: *Ib.*

Quia nunquam præsumitur venditio, dum de sola habita fide pretii agitur: *Ib.*

Unde nunquam venditio censetur contracta in favorem offerentis, habita fide de pretio: *Ibid.*

Quoad prælationem in contractu emptionis, & venditionis statuendam, adesse videtur contradictio in ipsis Juris Consultorum responsis: *Plac. Delib. & Præl.* 9. *Sept.* 1786. §. 9.

Paullus *in Leg. licet. ff. in diem addict.* ait -- Licet autem venditori, meliore allata conditione addicere posteriori, -- nisi prior paratus sit plus adjicere: -- *Ibid.*

Idem Juris Consultus ait *in L. necesse ff. eod.* „ Necesso autem habebit venditor meliore conditione allata priorem emptorem „ certiorem facere, ut quod alius addidit, „ ipse quoque adjicere possit: „ *Ibid.*

Hinc cum expressior sit primi textus sententia, & in secundo causa faciendæ denunciationis afferatur, non absurdum videtur, mentem Jurisconsulti fuisse, & per ea verba dumtaxat innuere voluisse, ideo denunciationem esse faciendam, ut etiam primus contrahens adjicere suæ oblationi possit: *Ibid.*

Nec responsum Hermogeniani facit rem evidentiorem, in quo minori re sibi prius per licitationem addicta, sive, ut loquitur Jurisconsultus, penes eum collocata, deturbatur a superveniente plus offerente, succurrendum esse dicit per restitutionem in integrum, ut tantumdem offerendo, posteriorem vincat offerentem, *Ibid.* §. 10.

Qui stant pro prælatione primo offerenti danda erga æquale pretium, dicunt hanc restitutionem in integrum præsupponere jus, quod minor habebat prælationis pro eodem pretio, & quo negleto restituitur in integrum, ut illo uti possit: *Ibid.*

Qui prælationem concedunt, dummodo superet postremam oblationem, affirmant restitutionem in integrum per hanc Legem concessam minori dari, quia læsus fuerit in eo, quod usque ab initio summam non obtulit, quam offerens, qui supervenit, promisit: *Ibid.*

Præceptum in jure est, in paritate pretii, meliorem eum esse offerentem, qui promptiorem, tutioremque offert solutionem: *Ibid.* §. 12.

§. XIII.

Contractus vulgo a godere.

Contractus, qui vulgo dicitur *a godere*, seu jure pignoris, improbatur a jure: *Der. Susp.* 17. *Mart.* 1781. §. 11.

Ita ut quidquid ex eo perceptum est, in sortem imputari debeat: *Ibid.*

§. XIV.

Contractus innominatus.

In contractu innominato admittitur pœnitentia: *Null. seu Fals. Canon.* 14. *Maii* 1768. §. 3.

gentia adhibenda est, quando primæ oblationi læsio objicitur, imploraturque adversus eam remedium restitutionis in integrum, ob concurrentem sextæ oblationem: *Ibid.* §. 9.

Locatio in Bonis ad longum tempus, absque beneplacito Apostolico fieri nequit: *Asculi.* 21. *Jun.* 1788. §. 16.

Cohibenda est administratoribus bonorum Ecclesiæ libertas, quam habent in conficiendis locationibus: *Ibid.*

§. XVI.

Contractus Mutui.

Divus Thomas ait, quod dare mutuum non semper teneatur homo, & quod illud Lucæ *mutuum date nihil inde sperantes* ponatur inter Præceptum, & Consilium; nempe: ut homo nihil de lucro quærat, cadit sub ratione præcepti; & ut det mutuo, sub Consilio: *Ascul.* 23. *Febr.* 1726. §. 6.

Mutuans pecunias, ut subingressum in juribus creditoris dimissi acquirat, doceat opportet, hoc pacto solvisse, & pecunias suas ad manus creditoris pervenisse in causam expressam: *Null Lepr. Leg.* 16. *Jun.* 1781. §. 8.

Contradictio.

Contradictio tollit efficaciam contrariorum actuum: *Leod. Visit.* 22. *Jan.* 1763. §. 5.

Præsertim si contrarii actus revocati fuerint mediante concordi stipulatione: *Ib.*

Ex contradictionibus non solum infirmatur, quin imo maxime confirmatur inconcussæ observantiæ efficacia, atque rerum judicatarum auctoritas: *Ful. Fun.* 28. *Aug.* 1773. §. 10.

Quando judicatur contradictio irrationabilis, supplere potest S. Congr. Concilii denegatum consensum: *Anim. Susp. Oner.* 20. *Dec.* 1788. §. 9.

Contradictio Capellani interesse habentis, contemni non debet: *Luc.* 17. *Jan.* 1789. §. 4.

Potissimum, quia jus habet in re, quod difficilius amittitur: *Ibid.*

Irrationabilis unius Parochi contradictio in moderamine Paræciarum omnium Diœcesis, sperni debet: *S. Sever. seu Sept. Visit.* SS. *LL.* 10. *Julii* 1790. §. 9.

Episcopi contradictiones in societatis resolutionibus sunt attendendæ, si sodales, quorum interest, non reclament, quia illi possunt juri suo renunciare: *Fav. Plur.* 12. *Jul.* 1760. §. 6.

Contradictores.

Illi sunt illegitimi contradictores, qui non exhibent mandatum Confratrum: *Milet. Perm.* 9. *Jul.* 1774. §. 3.

Contrahentes.

Contrahentes servare debent pacta concordata inter eos, & scripta: *Null. Subs. Benef. Apl.* 16. *Jun.* 1781. §. 6.

Non quid concordatum antea fuerit, sed quid ab eisdem partibus contrahentibus postea immutatum, approbatumque fuerit, ostendi debet: *Verul. Jur. Par. & Præem.* 9. *Aug.* 1777. §. 5.

Contrahentes inspecta qualitate contractus de jure naturæ indissolubilis, omni dissolutioni, quæ ex probabilitate sententiæ oppositæ oriri posset, renunciare censentur: *Differ. sup. Matr.* 1740. *in fin. Lit. F.* §. 14.

Contrahentes stare tenentur legibus dantibus solemnitatem contractibus juxta stylum loci, in quo contrahunt: *Ibid. part.* 2. §. 2.

Idque extenditur ad advenas quoque, ac Peregrinos, qui si in loco, in quo casu, & per accidens reperiuntur, contractum aliquem ineant, tamquam subditi temporales Legibus illius loci subjiciuntur: *Ibid.*

Contumacia.

Contumacia accusatoris arguit insubsistentiam objectorum criminum: *Ascul. Par.* 30 *Jul.* 1763. §. 3.

Conventio.

Conventiones, & pacta non licet tollere seu propria, seu summi Pontificis auctoritate: *Urb. Sed. Oner.* 14. *Maii* 1744. §. 10.

Quum Conventio destituitur beneplacito Apostolico, duo advertenda; quando res est de conventione inter duo loca religiosa per 60. fere annos servata, & quando per eamdem tantum generica obligatio ad certam speciem, sub eodem genere contentam redacta est: *Viter. Leg.* 8. *Aug.* 1767. §. 16.

Conventio, quæ veluti progressum temporis indefiniti respicit, etiamsi ex ea detrimentum quodpiam alteri Parti obvenire videatur, nequit tamen de læsione redargui, sed religiose debet in ævum omne servari: *Cassen. Quar. Dec.* 27. *Sept.* 1738. §. 3.

Conventualis Missa. *Vide Beneficiati* §. *X. Canonici* §. *V. Capitulum Ecclesiasticum* §. *VI Dignitates Ecclesiasticæ* §. *III. Missa* §. *VII*

Conventus. *Vide Regularium Monasterium.*

Conversi. *Vide Regulares* §. *IV.*

Conversio Conjugatorum. *Vide Matrimonium* §. *XXXVI.*

Convocatio. *Vide Capitulum Ecclesiasticum* §. *II. Concursus* §. *V. Synodus Diœcesana* §. *I.*

Copula Carnalis. *Vide Matrimonium* §. *XIV.*

Corporis Defectus. *Vide Irregularis* §. *III.*

Corruptela *Vide Consuetudo* §. *XI.*

Creditor.

Nemo diei valet Creditor, aut debitor, antequam redditæ sint rationes: *Firm. Comp* 21. *April.* 1787. §. 4.

Extraneus, qui Creditorem de suo dimittit, ut subingressum in illius juribus acquirere valeat, oportet hoc pacto solvisse, & pecunias suas ad manus Creditoris pervenisse in causam expressam: *Nul. Lopr. Leg.* 16. *Jun.* 1781. §. 3.

Si hæc extrema concomitentur, nulli dubium, quin jura Creditoris dimissi transeant in solventem: *Ibid* §. 8.

Bona assignata titulo patrimonii sacri, a Creditoribus occupari possunt, quum non solum fructus patrimonii sacri, sed beneficii, & præbendæ possint a Creditoribus occupari: dummodo id fiat in subsidium, hoc est, in defectu bonorum propriorum Clerici, & dummodo ex proventu beneficii Clerico debitori congrua relinquatur: *Atr.* 23 *Jun.* 1725 §. 9.

Creditum.

De Credito pro Ecclesiæ restauratione satisfacturus præsumitur Parochus per diuturnam redituum Parochiæ perceptionem: *Firm. Comp.* 21. *April.* 1787. §. 4.

Imo etiamsi de pecunia propria in restaurationem prædictam impendit, quia tunc muneri suo satisfecit: *Ibid.*

Crimen Falsi *Vide Falsi Crimen. Irregularitas* §. *IV.*

Criminales causæ *Vide Causæ* §. *I.*

Criminis Impedimentum *Vide Matrimonium* §. *XXXVII.*

Criminis Impedimentum quoad Dispensationem *Vide Dispensatio* §. *XV.*

Crucesignatorum Ordo *Vide Religio Militaris Ordinis* §. *V.*

Cruciatæ Privilegium *Vide Privilegium* §. *I.*

Crux.

Crux non Ecclesiæ coadjutricis, sed Parochialis unice levanda est in comitatu ca-

daverum, quæ sunt functiones Parochiales: *Andr.* 20. *Dec.* 1766. §. 16.

Crucis delatio in supplicationibus non aliud significat, quam vexillum sacræ militiæ --: *Set. Plur.* 18. *Dec.* 1762. §. 7.

Sed Clerus alterius Ecclesiæ ingredi nequit Cathedralem cum Cruce elevata: *Ibid.*

In supplicationibus consuetudo binas erigendi Cruces, quarum sub una ipsum Capitulum incedat, sub altera universus Clerus, nullo jure improbatur, cujus exemplum habetur in metropolitana Bononiensi, ideoque immutanda non est: *Fav. Præem. & Func.* 7. *Jun.* 1760. §. 9.

Culpa.

Nemo ex propria culpa reportare debet commodum: *Derth. Com, Vol.* 10. *Maii* 1794. §. 5. *& Laar. Nul. Contr.* 30. *Aug.* 1788. §. 66.

Qui proprio facto, propriave culpa sponte recessit, non fuit injusta coactione ejectus: *Tuscul.* 16. *Jan.* 1768. §. 4.

Culpa non caret, qui erogavit in alios usus fructus, qui erogandi erant in celebrationem Missarum: *Albin.* 15. *Jun.* 1793. §. 8.

Tribuendus non est culpæ subitus iræ motus, postea ratione refrænatus: *S. Mar. Irreg* 7. *Aug.* 1773. §. 4.

Culpa vacat consanguinea, quæ ex causa necessaria præbet occasionem uxori divertenti a viro; ne cum dedecore vagetur: *Imol. Seput. Thor. sup. seq.* 16. *Febr.* 1788. §. 3.

Fortasse mulier expers est culpæ ob invaliditatem matrimonii, si verosimile sit ei ignotam fuisse sanctionem Tridentini Concilii, quod nec in loco ubi ortum habuit, nec in loco ubi vixit cum priori marito, fuit promulgatum: *Neapol. Matr.* 22. *Aug.* 1733. §. 13.

Reliqua *Vide Administrator* §. 11.

Cultus Divinus.

Divinus cultus exigit, ut Sacra Solemnia Religionis nostræ Ministrorum numero, diebus præsertim festivis peragi debeant: *Thel.* 25. *Jan.* 1744. §. 5.

Juri consonum est, ut in favorem divini cultus mulctæ fieri permittantur, quæ alias fieri non permitterentur: *Vico. Equen. Visit. SS. LL* 10. *Maii* 1777. §. 3.

Cultus Disparitas *Vide Matrimonium* §. *XXXVIII.*

Cumulus *Vide subsidium Dotale* §. *V.*

§. I.

Cura animarum in genere.

Præferenda est cura animarum materiali Oratori: *Cæsen. Dem. Orat.* 24. *Jan.* 1795. §. 4.

Habitualis curæ animarum argumenta æquivoca sunt, participatio Decimarum, & quartæ funerum, sive jus baptizandi; quum hæc acquiri potuerint ex consuetudine, privilegio, vel aliorum onerum correspectivitate absque ratione curæ habitualis animarum: *Urbev.* 30. *Aug.* 1788. §. 6.

§ II.

Cura animarum quoad Facultatem exercendi.

Inviolabilis est dispositio Concilii Tridentini *Sess.* 25. *cap.* 11. *de Regul.*, ut examine, & approbatione Episcopi indigeant quicumque præficiendi sunt ad exercitium curæ animarum etiam in Parochiis, quæ sunt Regularibus subjectæ: *Colon.* 10 *Maii* 1760. §. 6.

Ideo nihil frequentius, verbisque magis

perspicuis fuit a Concilio eodem dispositum, quam ne ullus sive Secularis, sive Regularis ad curam animarum admittatur, nisi prævia Ordinarii approbatione, vel confirmatione provisus: *Monrst. Confir.* 16. *Sept.* 1769. §. 16. & *Palen. Jur. Visit* 4. *Jan.* 1763. §. 6. *Bonon.* 22. *Maii* 1762. §. 5.

Et non obstat indultum Pontificium de licentia Ordinarii non requirenda, cui resistit Concilii Tridentini posterior censura: *Palent. cit. loc.*

Specialis requiritur approbatio Episcopi ad curam animarum, nec sufficit approbatio ad audiendas Confessiones, etiamsi agatur de Capellano Parochi Coadjutore: *Ibid.*

Cura animarum interdicta est minoribus Reformatis: *Marian.* 12. *Jan* 1789. §. 3.

Vitanda est promiscui exercitii curæ animarum confusio: *Mont. Alt. Appl.* 30. *Jul* 1763. §. 6.

Examen, & Episcopi approbatio ad curam animarum exercendam requiritur etiam quoad Capellanos, seu Coadjutores, & Vicarios temporaneos a Parochiis nominatos, vel assumptos: *Ascul.* 22. *Jan.* 1763. §. 2.

Secundum disciplinam Ecclesiasticam, non nisi certo Vicario per Episcopum approbando animarum cura committenda est: *Andr.* 20. *Dec.* 1766. §. 7.

Post Pianam Bullam usu venit in pluribus Ecclesiis curæ animarum exercitium in solidum mandari: *Andr.* 29. *Aug.* 1767. §. 45.

Et Concilium Tridentinum magis favet, quam obstet: *Ibid.* §. 46.

Idem *Sess.* 7. *Cap.* 7. *de reform.* jubet, ut in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis per idoneos Vicarios animarum cura exerceatur: *Ibi*.

Et *Sess.* 21. *Cap.* 4. *de reform.* edicit Rectoribus sibi tot sacerdotes ad hoc munus adjungere, quot sufficiant ad sacramentorum administrationem & obeundum Cultum divinum: *Ibid.*

Divisio Curæ animarum præsefert formalem dismembrationem Parochialis Ecclesiæ: *Andr.* 11. *Sept.* 1762. §. 9.

Et ex divisione limitum pro solo exercitio curæ animarum, nonnullæ prærogativæ Cathedralis Ecclesiæ communicari non possunt Ecclesiis filialibus: *Ibid.* §. 10.

Curæ animarum plena facultas eruitur deputandi Regulares ad nutum amovibiles, vel ex solo usu duobus sæculis pacifice continuata cum laude, & Populi utilitate juxta exhibitas testium depositiones, quin per Curiam Episcopalem unus afferatur actus in contrarium: *Spir. Par.* 18. *Jul.* 1761. §. 7.

Auctoritas, & jurisdictio exercendi animarum curam, per Episcopos conceditur in Bullis Provisionum, seu Collationum Parochialium: *Angl. Par.* 15. *Dec.* 1736. §. 2.

Institutio *auctorizabilis* non nisi licentiam exercendi curam animarum præsefert: *Ibid.* §. 3.

Atque ista ab Episcopo concedi debet solummodo post factam collationem ab Abbate: *Ibid.*

Formula Bullarum relata per Monacell. *part.* 1. *tit.* 2. *form.* 11. locum non habet, quando collatio, seu provisio Parochiæ ad inferiorem collatorem pertinet, quia tunc in Bulla solus beneficii titulus confertur, non autem animarum cura committitur; sed procedit dumtaxat in casu, quo collatio libera ad Episcopum spectat; tunc enim Episcopus concedit Bullas, & in illis utramque institutionem collativam scilicet, & *auctorizabilem* tribuit: *Ibid.* §. 4.

Professi Ordinum Mendicantium, quamvis licite transeant ad non Medicantes, sunt incapaces curæ animarum: *Ord. Can. Reg. SS. Salv.* 17. *Jul.* 1723. §. 6.

S. Pius V. Pont. Max. statuit, ut in Parochialibus, quæ sunt unitæ monasteriis Mendicantium, possint superiores Monasteriorum suum Religiosum nominare ad nutum amovibilem, qui curam animarum exerceat, prævia tamen Episcopi approbatione: *Colon.* 7. *Jan.* 1727. §. *ult.*

Et quamvis Constitutio hæc a Gregorio XIII. Pont. Max. fuerit ad terminos juris communis, & S. Concilii Tridentini redacta, idem tamen Gregorius declaravit, mentem suam non fuisse Pianam Constitutionem revocare, aut immutare, quando cura a Religioso exerceretur, & cum hoc alter socius Religiosus habitaret: *Ibid.*

§. III.

Cura animarum penes quem residere dicatur.

Onus curæ animarum ex dispositione Concilii Tridentini *Seff.* 21. *cap.* 4. *de Refor.* ad Parochum primario spectat, & solum in alios transfunditur, quando Parochiæ reditus non suppetunt: *Rom. seu Port. Capell.* 16. *Jan.* 1768. §. 13.

In Civitate, in qua tota consistit Diœcesis, ac divisas non habet Parochias, cura animarum residere præsumitur penes Episcopum: *Andr.* 11. *Sept.* 1762. §. 13.

Facultas deputandi curatum actualem, regulariter denotat curam habitualem penes Deputantem residere: *Bon.* 26. *Mart.* 1763. §. 3.

Cura animarum habitualis desumi potest ex privativo jure assistendi matrimoniis, quum nulla omnino ratione præscribi valeat ex dispositione Tridentini: *Urb.* 30. *Aug.* 1783. §. 6.

Cura animarum præeminentialis, & jurisdictionalis, seu originaria, semper apud Episcopum remanet: *Andr.* 23. *April April.* 1763. §. 2.

Cura præsentialis, sive immediata habitu, & actu, proprie pertinet ad Parochum, quæque ab Episcopo avellitur, & Parocho acquiritur ex Lege, aut ex Commissione Canonica, vel ex consuetudine: *Ibid.*

Et licet ante Parochiarum divisionem Episcopus solus fuerit totius Diœcesis Parochus, tamen divisio est præsumenda post Epist. Dionysii Papæ: *Ibid.*

In qua Epistola enunciantur Parochiæ Urbis, & monentur Episcopi, ut similem divisionem faciant in suis Diœcesibus: *Ibid.* §. 8.

Nec repugnat, quod post divisionem, etiam cura immediata resideat penes Episcopum: *Ibid.*

Quo casu Archipresbyter in Cathedrali est Vicarius Episcopi in cura animarum: *Ibid.*

Reliqua quoad curam animarum *Vide Archipresbyter*, *Beneficiatus* §. *III. Canonici* §. *II. Capellanus* §. *XL Capitulum Ecclesiasticum* § *III.*

Parochus, *Oeconomus Curatus*, *Præpositus*, *Prior*, *Vicarius Curatus.*

Curatus *Vide Abbas Archipresbyter*, *Capellanus* §. *XI. Oeconomus Curatus*, *Parochus*, *Præpositus*, *Prior*, *Vicarius Curatus.*

Curia Episcopalis *Vide Episcopus.*

Curia Prælatorum Inferiorum *Vide Abbas.*

Damna quoad Refectionem.

Damna, ut reficiantur, requiritur concludens probatio tam in genere, quam in specie: *Senog.* 5. *Sept.* 1778. §. 5.

Per eum sunt reficienda damna, cujus mora obvenerunt: *Senog. Emph.* 15. *Sept.* 1792. §. 13.

Et tenetur resarcire damnum ex sua negligentia illatum: *Nep. Rest. Eccl.* 31. *Aug.* 1771. §. 10.

Et qui caufam damni dedit, propriis etiam bonis ad emendationem damni cogi debet: *Ibid.* §. 11.

Qui auctor eft damnorum ad ea farcienda, ne fuccefsores onerentur, eft cogendus: *Spolet. Congr.* 23. *Nov.* 1765. §. 8.

Sponfus nequit poftulare damnorum refectionem, fed debent cedere pro ejus damnis expenfæ factæ pro muliebri pompa, & nuptiarum folemnitate, cum juftam ipfe fuo facto, fuaque deceptione præbuerit caufam refcifsioni fponfalium: *Mac. & Afc. Spon.* 28. *Aug.* 1773. §. 11.

At fponfus damnorum emendationem jure efflagitare poteft, quæ ex injufta fponfalium difsolutione obvenerunt: *Ibid.* §. 18.

Sed de expenfis pro ornatu domus nulla eft habenda ratio, utpote quia factæ fuerunt bona fide, & pro magis commoda, ac decenti fponfæ habitatione: *Ibid.*

Damnati ad Triremes.

Urbanus VIII. Pont. Max. decrevit, ut tam Presbyteri feculares, quam cujuscumque Ordinis regularis damnati ad triremes vel ad tempus, qui effective fuerint in eisdem triremibus Remiges, finito tempore dictæ pœnæ nunquam habilitentur ad exercitium fuorum ordinum: *Lavell. feu Rom* 8. *Jun.* 1736. §. 2.

Nonnulli dicunt, decretum hoc non efse declarativum juris communis, nec efse eidem conforme, & locum fibi non vindicare extra Tribunal S. Officii, quum a SSmo Pontifice fuerit editum in Congregatione SSmæ inquifitionis; fed hæc plene refelluntur a Raynaldo: *Ibid.* §. 3.

Alii dicunt per damnationem ad triremes, effici aliquem infamem, infamia juris ex genere pœnæ, & confequenter irregularem: *Ibid* §. 4.

At opinio hodie recepta eft, quod ex fimplici damnatione aut transmifsione ad triremes, non efficiatur quis infamis, nec irregularis, nifi vel actu remigaverit, vel fuerit transmifsus propter delictum, quod de jure habeat annexam infamiam: *Ibid.* §. 5.

Damnum *Vide Actus* §. *IV.*

Debitor.

Qui eft debitor quantitatis, non tenetur tradere fpeciem: *Afcul. cap.* 27. *Febr.* 1790. §. 8.

Inquirendum eft, an Debitores fuerint ab initio, quando illis credita pecunia fuit, haud infpecto quid poftea evenerit: *Afcul. Red. Mif.* 18. *Sept.* 1773. §. 5.

Fructus foluti per creditorem, refunduntur in debitorem loco damnorum, & interefse: *Balg. Eccl. Cath.* 21. *Jul.* 1792. §. 2.

Pofterior declaratio debiti retrotrahitur ad diem, quo quis debere cæpit: *Ibid.*

Ut folvere teneatur debitor fructus loco damnorum, & interefse, interpellari primum, & in mora eum conftitui oportet: *Ibid.* 3.

Nemo valet dici debitor, aut creditor, antequam redditæ fint rationes: *Firm. Comp.* 21. *Aprit.* 1787. §. 4.

Debitum.

Debita non funt folvenda ultra vires hæreditatis: *Raven. Cefs. Leg.* 15. *Dec.* 1759. §. 11.

Cedens bonis non liberatur a debitis, fed fi ad pinguiorem fortunam pervenerit, tenetur ex bonis, quæ fupervenerint, folvere creditores, quod absque dubio fibi vindicat locum, fi cefsio etiam cum ignominia facta fit, fed invitis creditoribus: *Atr.* 23. *Jun.* 1728. §. 9.

Debitum lucri dotalis fi eft necefsarium, compenfatur cum legatis, & cum ipfo ufufructu: *Fav.* 22. *Marti* 1766. § 16.

Vel voluntarium, & tunc compensationem non admittit: *Ibid.*

De hoc lucro variæ sunt ubique leges municipales: *Ibid.* §. 17.

Romæ, ubi statutum utriusque conjugis favorem respicit, dicitur voluntarium, quod de partium contrahentium voluntate possit remitti, vel aliter conveniri: *Ibid.*

Faventiæ statutum favorem respicit mariti tantum, cui medietatem dotis absolute dat: *Ibid.* §. 8.

Contraria pacta prohibentur sub certa pæna, atque omnino abrogantur etiam juramento per instrumentum firmata: *Ibid.*

Decanatus Dignitas Ecclesiastica.

Collatio, & provisio majorum Dignitatum in Cathedralibus Ecclesiis Germaniæ post Pontificalem, & principalium in Ecclesiis Collegiatis in quocumque mense vacantium Sedi Apostolicæ reservatur; ita ut si suppressa Præpositura, Decanatus ad primæ dignitatis gradum assurgat, de libera ejus collatione in favorem Sedis Apostolicæ non erit ullo modo dubitandum: *Colon.* 24. *Maii* 1727.

Decanus.

Præservanda est in petitorio facultas Decano duplicis suffragii vigore immemorabilis observantiæ: *Trid.* 12. *Jan.* 1761. §. 4.

Præsertim quia Decanus obtinens dignitatem, & Præbendam Canonicalem, duplex etiam de jure habet suffragium: *Ibid.*

Decani possunt acquirere jus visitandi ex consuetudine: *Leod. Visit.* 22. *Jan.* 1763. §. 4.

Tenentur tamen visitare per se ipsos, assumpto Notario de consensu Episcopi: *Ib.*

Non repugnat, ut jus visitandi ad Decanum simul & Capitulum spectet quia potest ad plures cumulative pertinere: *Ibid.* §. 5.

Sed jus visitandi competens Decano, & Capitulo, non potest exerceri a solo Decano non auditis ceteris Canonicis: *It.* §. 9.

Minusque licet convisitatores proprio arbitratu assumere, cum inferiores Prælatos per se ipsos tantum visitare permittat Concilium Tridentinum: *Ibid.*

Decanus habens potestatem ordinariam potest interesse electioni Abbatissæ, & suffragia colligere, ac secum ducere officiales: *Ibid.* §. 6.

Decanus Canonicus *Vide Canonicus* §. *II.*

Deceptio.

Deceptio nec temere præsumenda, nec affirmanda, nisi perspicuæ probationes afferantur: *Fav.* 20. *Jun.* 1767. §. 7.

§. I.

Decimæ in genere.

Decimæ præstantur a populo ad alimoniam eorum, qui spiritualia administrant, in compensationem laboris: *Urb.* 10. *Maii* 1766. §. 4.

Decimarum onus est necessarium ad curæ ministros alendos, & ut consulatur Fabricæ Ecclesiæ, ac ædibus Parochialibus: *Const.* 30. *Maii* 1761. §. 6.

Decimarum solutio contra jura Parochi, a Parochiæ incolarum voluntate pendet: *Pisau.* 18. *Maii* 1765. §. 13.

Licet quis agat contra expressam legem, Canonicam *cap. Omnis. de pænit. & remiss.* ac synodalem: *Ibid.*

Certum est in reædificationem Ecclesiarum erogari primum debent illarum reditus ex aperta Concilii lege, jurisque dispositione: *Spir. Reæd. Eccl.* 16. *Sept.* 1769. §. 11.

Neque venire potest in dubium, quin nomine fructuum ad Ecclesias pertinentium, Decimæ quoque comprehendantur, quapropter onus reædificationis Ecclesiarum ipsis

de jure ex hoc concludi potest onus curæ: *Urb.* 10. *Maii* 1766. §. 13.

Præsertim cum res sit de decimis sacramentalibus: *Ibid.*

§. V.

Decimæ quibus debeantur.

Decimæ sacramentales solvendæ sunt Parochiali Ecclesiæ, in qua sacramenta percipiuntur: *Pisaur.* 18. *Maii* 1765. §. 16.

Decimæ prædiales debentur Parocho loci, ubi prædia sita sunt, sacramentales vero illi, a quo Ecclesiastica administrantur sacramenta: *Ead.* 3. *Mart.* 1792. §. 4.

Cum res non sit de prædialibus, illæ debentur Episcopo, & Parocho instar tributorum, onerumque realium, licet prædii possessores, vel Coloni ad aliam Parochiam, & Diœcesim diversam pertineant: *Lar. seu Ultar Dec.* 21. *Jul.* 1753. § 4.

Parocho competit jus reale exigendi prædiales decimas ex omnibus frugibus, quæ colliguntur in agris intra illius Parochiæ limites existentibus: *Consi Dec.* 15. *Dec.* 1769 §. 4.

Decimæ debentur Parocho illius territorii, ubi prædia decimanda existunt: *Sars. Oner.* 30. *Jul.* 1774 §. 8.

Et id procedit, sive Parochiæ Incolæ in Ecclesia Parochiali, sive in alia in eodem territorio sacramenta recipiant: *Ibid.*

Atque dum de decimis agitur, inhærendum est observantiæ, & consuetudini super illarum exactione: *Ibid.*

Ideo recurrendum est ad consuetudinem adhoc ut definiatur, cuinam Parocho debeantur decimæ prædiales, quando prædium situm est in Parochia unius Diœcesis; & illius Dominus habitat in Parochia alterius Diœcesis: *Hort. Dec.* 6. *Mart.* 1723. §. 3.

Attamen invaluit opinio, ut decimæ prædiales debeantur parocho loci, in quo sita sunt prædia, quando non adest consuetudo in contrarium: *Ibid.*

Episcopis debentur decimæ de jure divino: *Satr. Dec.* 18. *Nov.* 1730. §. 1.

Si quis per octo ante mortem annos, assiduam moram ruri traxerit, ibique defunctus fuerit, Parocho illius loci decimæ omni jure debentur: *Pisaur.* 18. *Maii.* 1765. §. 7.

§. VI.

Decimæ quoad earum Divisionem, & Differentiam.

Decimæ dividuntur in prædiales, & personales: *Reat. Dism. & Jur. Dec.* 31. *Maii* 1783. §. 12.

Decimæ personales reddi debent illi Ecclesiæ, in qua Ecclesiastica percipiuntur Sacramenta: *Ibid.*

Decimæ vero messium, & fructuum arborum, si homines coluerint in alia Parochia, tribui possunt juxta consuetudinem diu servatam: *Ibid.*

Decimæ aliæ sunt prædiales, quæ ex fructibus bonorum debentur: *Nuc. Præc. Paso & sol Dec.* 23. *Apr l.* 1774.

Aliæ sunt prædiales, quæ a singulis familiis, inspecto uniuscujusque numero solvuntur: *Ibid.*

Cum præstatio decimarum personalium sit onus personis inhærens, idcirco persolvi debent illæ Parocho, a quo quisque recipit Sacramenta: *Ibid.*

Decimæ quando non constat de titulo, præsumuntur sacramentales: *Urb.* 30. *Aug* 1788. §. 7.

§. VII.

Decimæ quoad Exemptionem, & Privilegia.

In Concilii Lateranensis sanctione relata *in cap. Super. de decimis.* Statutum est, ex

34 *

prædiis in posterum ad Regulares pertinentibus, non obstante quocumque privilegio exemptionis, decimæ persolvi debent: *Leo. pol. Dec.* 7. *April.* 1742. §. 2.

Et decimarum exemptionis privilegio quocumque non obstante, omnia prædia ad Monasteria Monialium mendicantium obvenientia, primævo decimarum oneri subjiciuntur: *Ibid.*

Hoc tamen limitatur pro illis Monasteriis, quorum reditus congruæ uniuscujusque Monialis conservationi haudquaquam sufficiunt: *Ibid.* §. 3.

Quo in casu ab omni solutione decimarum Monasterium Monialium immune est: *Ibid.* §. 4.

Quæ privilegia tributa fuerunt a Paulo III., aliisque Pontificibus generatim universis Monialibus Tertii Ordinis S. Francisci: *Ibid.*

Idque etiam pluries definitum est a Rotæ Romanæ Auditorio: *Ibid.*

Prædia, quæ non sunt propria Monasterii, nec propriis manibus Monachorum coluntur, sed aliis ad colendum traduntur; solutioni decimarum obnoxia remanent: *Conf. Dec.* 16. *Dec.* 1769. §. 9.

Et hoc ipsum locum habet, sive prædia decimis subjecta culta jam fuerint, sive nuper effecta novalia, propterea quod Decimator universalis jus habeat reale super ipso potissimum fundo, tamquam causa eorumdem fructuum productiva: *Ibid.* §. 4.

Privilegia omnia, & illud quoque non solvendi decimas, cessare affirmatur, quoties Ecclesias Parochiales enormiter lædunt: *Ib.* §. 8.

Et Ordines Cistercienses virtute Privilegiorum gaudere ad summum possunt exemptione a solutione decimarum ex agris suis, quos propriis manibus, aut sumptibus colunt: *Ibid.*

Secus vero pro aliis bonis, cum post Concilium Lateranense omnis sublata sit immunitas, ne Parochorum jura evertantur: *Ib.*

Et exemptio eis quoad prædia, quæ aliis locata fuissent, non suffragatur: *Nucer. Præc. Pasch.* 23. *April.* 1774. §. 15.

Idcirco Fratres Cistercienses decimas laborum suorum, quæ propriis manibus, vel sumptibus colunt, persolvere non debent: *Pamp. & Bar. Dec.* 7. *Febr.* 1733. §. 5.

Hoc indultum est ab Alexandro III. Pont. Max. *Ead.* 8. *Maii* 1734. §. 6.

Et per hoc indultum nemini decimas solvere tenentur, exceptis decimis de terris, quas aliis excolendas tradunt: *Ibid.* §. 6.

Ceteris Religiosis concessum est de novalibus suis decimas non persolvere: *Ibid.*

Et hac de causa differentia servanda est inter Cistercienses, & alios Religiosos, quoad decimarum solutionis exemptionem; quod exemptio quoad alios restricta sit ad novalia, & hortos; quoad Cistercienses autem universe ad quæcumque bona propriis manibus, vel sumptibus exculta: *Ibid.* §. 7.

At pro bonis, quæ deinceps essent acquisita post constitutionem Innocentii III. in Concilio Lateranensi editam, tam Cistercienses, quam reliqui omnes Religiosi, tametsi propriis manibus, vel sumptibus colerentur, decimæ omnino persolvi debent: *Ibid* §. 8.

Limitatur, Privilegia Cisterciensium munita sunt expressa derogatione *cap. Nuper. de decimis*, & sic exempti sunt a solutione decimarum ex bonis relictis post Constitutionem prædictam, si ea propriis manibus, vel sumptibus excolant: *Ibid.* §. 10.

Et nonnulli Doctores cum distinctione procedendum esse arbitrantur, quod aut Privilegia terras ipsas eximant a decimarum solutione, & tunc quia Privilegia sunt realia, eas sequentur, licet aliis traditas ad excolendum; aut Privilegia liberant tantum per-

ſonas, & in iſto caſu perſonæ contemplatæ erunt quidem immunes, ſed Coloni, vel Emphyteutæ ad decimas tenebuntur: *Pamp. an.* 1734. *cit.* §. 9.

Verum progreſsu temporis adauctis ejusdem Ordinis Ciſtercienſis bonis, & reditibus, privilegia imminui cæperunt: *Nuc. Præc. Pas.* 23. *April.* 1774. §. 16.

Inde exemerunt Romani Pontifices Monachos Ciſtercienſes a ſolutione decimarum de poſseſsionibus habitis ante Concilium Generale Lateranenſe, ac de novalibus tam ante, quam poſt Concilium, dummodo propriis ſumptibus colerentur: *Ibid.* §. 17.

Item de hortis, virgultis, piſcationibus ſuis, ac eorum animalium nutrimentis: *Ib.* §. 18.

Et non obſtante Privilegio exemptionis, Ciſtercienſes exempti ſunt a ſolutione decimarum non ſolum quoad acquiſita prædia, ſed etiam pro aliis in poſterum acquirendis: *Ib.*

Clauſula enim derogatoria dicti Concilii „ & quibuscumque aliis conſtitutionibus, & „ declarationibus Apoſtolicis non obſtanti- „ bus „ apertam præſeſert derogationem *cap. nuper*: *Ibid.* §. 19.

Atque privilegium de non ſolvendis decimis nequaquam tollit vim transactionis, nec transactione cenſetur derogatum, niſi expreſſe de illa mentio habeatur: *Ibid.* §. 20.

§. VIII.

Decimæ a quibus, & quomodo præſtari debeant.

Juxta Sacrorum Canonum expreſsam cenſuram decimæ prædiales ab aliis, qui intra Parœciæ limites bona poſsident, ſunt perſolvendæ: *Senog. Dec.* 29. *Mart.* 1738. §. 2.

Decimæ, habita familiarum ratione, inſpectoque tantum earum numero, perſolvi conſuetæ nonniſi ſacramentales, ſeu perſonales dijudicandæ ſunt: *Ibid.* §. 3.

Et nec a Monachis, nec ab aliis Regularibus ejusmodi ſacramentales, ſive perſonales decimæ exigi poſsunt: *Ibid.*

Decimæ prædiales tamquam ex fructibus prædiorum ſunt debitæ: *Hort.* 29. *Jul.* 1771. §. 7.

At rependendæ Parocho ſunt ab illorum Domino, quamvis extra Parochiam degente, qui fructus percipit, ſive jure locationis, ſive Coloniæ, ſive alio quocumque titulo: *Ibid.*

Solvi debent decimæ prædiales per patresfamilias alibi domicilium habentes illi Parocho, in cujus paræcia domum apertam, familiamque inſtructam retinent: *Piſaur. Dec* 3. *Mart.* 1792. §. 8.

Parochiæ incolæ non tenentur decimas deferre in Clericorum horrea, licet ſint publica: *Ibid.* §. 6.

Neque ad id ullo pacto, aut lege obligantur: *Ibid.*

Integrarum decimarum onus quandoque refunditur in conductores, & emphyteutas qui integros percipiunt fructus: *Ibid.* §. 7.

Onus enim reale eſt, & poſseſsores ſequitur: *Ibid.*

Fas cuique eſt ac liberum, quamlibet ſeminis ſpeciem ſerere, aut ſativum prædium in pratum convertere, quin Parochi de imminutis decimis conqueri valeant: *Ibid.* §. 9

Si quis mutato domicilio extra ſuam Parochiam negotietur, tenetur decimas perſolvere Parocho illius Eccleſiæ, intra cujus ambitum domicilium retinet: *Nuc. Præc. Paſch* 23. *April* 1774. §. 14.

Et ratio eſt, quia ibi de jure percipere deberet ſacramenta, & divina audire, licet per accidens ratione abſentiæ hoc facere nequeat: *Ibid.*

At decimæ prædiales cum inhæreant ipſis prædiis frugiferis, debentur Parocho, intra cujus Parochiam prædia ſita ſunt, nec at-

tendi debet, an prædii posſeſsor ſit Eccleſiæ ſubditus, & Parochiæ incola, nec ne: *Ibid.*

§. IX.

Decimæ de quibus ſolvendæ.

Decimæ annuatim ſolvendæ ſunt Parochis in qualibet fructuum collectione, & ita in ſpecie, ſive natura, non autem in ſolutione pecuniarum. *Conſt. Dec.* 7. *Julii* 1781 §. 8.

Decima ſicuti talis, præſtanda eſt pro piſcibus captis in die feſto, ac in die feriato: *Surren. Dec.* 18. *Nov.* 1730.

Reliqua quoad Decimas *Vide Parochus* §. *VI.*

Decimarum Quarta *Vide Epiſcopus* §. *XXI*

Declaratio.

Declaratio utpote continens nudam, ac ſimplicem aſsertionem per modum narrationis, nec ullo documento, ac juramento firmata, rejicenda eſt: *Rip. Null. Matr.* 29. *Jul.* 1769. §. 10.

Declaratio voluntatis teſtatoris facta ab executore fundationis, & teſtatori ſanguine conjuncto, plurimum debet attendi: *Leod.* 21. *Nov.* 1772. §. 8.

Declaratio Voluntatis. *Vide Teſtamentum* §. 2. *Voluntat Teſtatoris* §. 10.

§. I.

Decretum in genere.

Decretum irritans eam habet vim, ut reſiſtat, impediatque, ne centenaria, vel immemorabilis conſuetudo valeat inchoari: *Fav. Redd. Rat.* 8. *Aug.* 1772. §. 5.

Manifeſta ſubreptio, adimit vim Decretis Judicum: *Rom. ſeu Port. Cap* 16. *Jan.* 1768§.8

Decretum latum de mandato ſuperioris, paratam habet exequutionem: *Urbev.* 30. *Aug.* 1788. §. 7.

De validitate, & juſtitia decreti Delegati, quod eſt confirmatum per Breve Apoſtolicum poſt accuratum teſtamenti, aliorumque jurium examen, dubitari non poteſt: *Viter. Ap. Cr.* 27. *Febr.* 1790. §. 4.

Decretum exequutionis reſcripti S. Congr. Concilii cum clauſula *veris exiſtentibus narratis* emanati, ob probationum defectum prodiviſse non creditur, ſi in actis Curiæ Epiſcopalis non reperiatur, prout reperiri debuiſset: *Sab. Part.* 13. *Jul* 1771. §. 9.

Decretum editum pro reformatione locorum piorum urbis, ob identitatem rationis extendi debet ad reliqua omnia ſodalitia: *Corv.* 17. *April.* 1790. §. 9.

Præſertim ſi quid inconveniens eveniret, quo caſu omnino ſervandum eſt: *Ibid.*

Judicum decreta ab Apoſtolico delegato, quando fuerint retractata, præſumitur illos fuiſse erga appellantes male affectos, eosque omiſiſse aliquid, quominus eorum judicium, & eorum decreta ſuſtineri poſsint: *Ib.*

Decretum, quod latum eſt contra Eccleſiam abſque ulla Rectoris, vel legitimi defenſoris citatione, vel interpellatione, nullum eſt: *Neap. Decr.* 29. *Febr.* 1744. §. 10.

Decreta Conciliorum, Bullæ Pontificum, ad hoc ut obligent, non indigent receptione ſubditorum, cum proveniant ab auctoritate ſuprema a Chriſto Domino data Papæ, nihilominus admitti debet doctrina communis quod ſcilicet, per contrarium uſum, & cum ſcientia Pontificis, lapſu temporis abrogatio induci valeat: *Differ. Sup. Matr.* 1740. *in fin. Lit. F.* §. 22.

§. II.

Decretum S. Congregationis Concilii, Synodale, & Epiſcopi.

Decretum Epiſcopi non rite, neque ordine factum, abrogandum eſt: *Civit. Caſt. Fax. Jun.* 13. *Julii* 1768. §. 6.

Validum est decretum Episcopi super privatione Parochiæ ex informata conscientia absque trina monitione editum: *Per. Rom. Vic. Cur.* 16. *Sept.* 1795. §. 2.

Nisi agatur de criminibus deductis in forum externum: *Ibid.*

Constitutiones synodales, si juri communi derogent, sunt spernendæ: *Civit. Pleb.* 26. *Jan.* 1760. §. 5.

Non possunt amplius in oblivionem adduci, quæ Synodali Decreto, S. Congregationis Concilii auctoritate probato, fuerunt definita: *Fulg. Tu*[illegible]. 28. *Aug.* 1773. §. 25.

Pius IV. Pont. Max. *Const. Benedictus Deus* 26. *Jan.* 1564 decrevit Indici Librorum prohibitorum adjiciendas esse omnes, & quascumque Collectiones Declarationum, Decisionum, seu interpretationum Congregationis Concilii impressas, vel imprimendas: *Cord.* 14. *Dec.* 1765. §. 15.

Et suo decreto S. Congregatio Concilii resolutionibus suis, quæ authentica præscripta forma datæ non sunt, fidem omnem ademit: *Ibid.*

Decretorum, & Resolutionum S. Congregationis Concilii maxima est auctoritas: *Tyb. Pas.* 16. *Jun.* 1792. §. 4.

Aliæ loco legum generalium habendæ sunt Declarationes S. Congregationis Concilii, cum muniuntur auctoritate Summi Pontificis, & sunt interpretationes authenticæ, quæ Concilii decretis inhærere dicuntur, non secus ac si ab initio eisdem adjunctæ fuissent; *Differ super Matr.* 1740. *in fin. Lit. I. Disc.* 1. *num* 44.

Aliæ posteriores magnæ ceteroquin auctoritatis, se habent instar judicialis sententiæ, quæ jus facit in illa sola quæstione, de qua profertur; vim tamen legis universalis obtinere, præsertim cum promulgari non soleant, negant nonnulli Doctores: *Ibid.*

Primæ generales illæ Declarationes fiunt consulto Pontifice, rebusque accuratissime consideratis; cum de peculiaribus factis saltem tanta circumspectione, & cautione decidere S. Congr. non consueverit: *Ibid.*

§. III.

Decretum in Sacra Visitatione editum.

Decreta Visitationis, si juri communi derogant, sunt spernenda: *Civit. Pleb.* 26. *Jun.* 1760. §. 5.

Decreta, uti in Sacra Visitatione edita, totius Diœcesis sunt leges: *Spol. Congr.* 23. *Nov.* 1765. §. 9.

Et obligant omnes, & singulos in Diœcesi existentes: *Ibid.*

Decreta Episcopi post peractam Visitationem, absque ulla judicii forma edita, nullius sunt roboris: *Fan. Exeq. Dec. S. Vis.* 22. *Nov.* 1760. §. 5.

Decretum in Sacra Visitatione editum, vim legis obtinet: *Ascul.* 21. *Jun.* 1788. §. 6.

Et æstimari non debet decretum, quod ab initio receptum non demonstratur, longeque ultra 40. annos neglectum appareat: *Ibid.*

Defectus Ætatis *Vide Dispensatio* §. *II. Matrimonium* §. *XXV.*

Defectus Animi *Vide Irregularitas* §. *II.*

Defectus Corporis *Vide Irregularitas* §. *III.*

Defunctorum Cadavera *Vide Cadaver Sepultura.*

Defunctorum Voluntas *Vide Testamentum, Voluntas Testatoris.*

Dei Servus *Vide Servus Dei.*

Delatio *Vide Hæreditas* §. *II. Sacramentum Eucharistiæ* §. *II. Stola*

Delegata Jurisdictio *Vide Episcopus.* § *XI XXVI.*

Delegatio.

Delegatio Antistiti, seu ejus Vicario directa, exerceri nequit ab eo, qui tali in of-

ficio, & dignitate constitutus non sit: *Malter.* 24. *Jan.* 1778. §. 7.

Delegatus.

Delegatus Apostolicus valet revocare sententiam invalidam ab exequutore mixto prolatam: *Ferent, Serv.* 27. *Nov.* 1779. §. 7.

Delegans potest delegatam jurisdictionem reassumere, vel sui delegati errorem corrigere: *Mont Alt. Can.* 4. *Dec.* 1762. §. 6.

Delegatus a supremo Principe, & signanter a summo Pontifice, potest omnes actus exercere necessarios pro exequutione dispensationis, vel alterius cujuscumque gratiæ sibi commissæ: *Ugen. seu Alex. Disp.* 7. *Sept* 1737. §. 3.

Et non solum potest decretum circa enunciatam dispensationem interponere, verum etiam licentiam concedere, ut inter missarum solemnia debitæ præmittantur proclamationes, & matrimonium in facie Ecclesiæ contrahatur: *Ibid.*

Delegatio est stricti juris, ideoque præter facultatem in ea explicatam extendi nequit Delegatus: *Ibid.* §. 4.

Delegatus Episcopi pro visitatione tantum Diœcesis, exigere potest procurationem, quæ tantum vetita est illi, pro visitatione Ecclesiarum, vel locorum piorum Civitatis: *Valen.* 12. *Decem.* 1767. §. 2.

Delegatus in Matrimoniis *Vide Matrimonium XXVIII.*

Deletio *Vide Missa* §. *VIII. Onus Onera* §. *III. Subsidium Dotale* §. *VI.*

Deliberatio *Vide Contractus* §. *III. Emphyteusis* §. *IV.*

Deliberationes Capitulares *Vide Capitulum Ecclesiasticum* §. *X.*

Delictum *Vide Crimen.*

Dementia.

Ad probandam dementiam admittuntur etiam testes singulares, & sola fama sufficit: *Cord. Nul. Matr.* 26. *Februar.* 1763. §. 10.

Et quando insania probatur ante, & post matrimonium, præsumitur etiam tempore celebrati matrimonii: *Ibid.*

Atque dementes ex vitio naturæ nunquam convalescunt: *Ibid.*

Insania, quæ supervenit, matrimonium non irritat: *Cad.* 20. *Sept.* 1760. §. 9.

Demolitio *Vide Ecclesia in genere* §. *V.*

Denegatio Appellationis *Vide Appellatio* §. *II.*

Denuntiationes Matrimoniales *Vide Matrimonium* §. *VI.*

Depositarius *Vide Canonicus* §. *III.*

Depositio, Depositiones.

Magis deferendum est prioribus depositionibus juratis, quam posterioribus, quæ contra editæ fuerint: *Neap. Matr.* 22. *Jun.* 1772. §. 5.

Depositio in Tribunalibus emissa a muliere, in nulla ratione habenda est, cum ab ea in proprium sui commodum emanaverit: *Olom. Null. Matr.* 29. *Jul.* 1769. §. 17.

Eoque magis ejusmodi declaratio rejicienda est, dum agitur de Matrimonii dissolutione: quo in casu, non aliæ admittuntur probationes, nisi quæ graves, & perspicuæ fuerint, omnique exceptione majores: *Ibid.*

Quum longe distet articulus a depositionibus, hinc testium depositiones super articulis editæ, nullam probationem constituunt: *Valen. Prof.* 12. *Jun.* 1773. §. 14.

Depositionibus Canonicorum contra proprium commodum a Capitulo emissis, plurimum est adhærendum: *Aret. Disp.* 10. *August.* 1774. §. 8.

Depositio Monialium in iis, quæ factæ sunt quoad Religiosam Professionem, & sub sensus cadunt, præferri potius debent alio-

rum, qui de libera voluntate, quæ solum in animo latet, testati sunt: *Val. cit.* §. 7.

Depositio Depositiones quoad Testes *Vide Testes* §. *II.*

Deputatio *Vide Administrator* §. *III. Oeconomus Curatus* §. *II. Vicarius Capitularis* §. *I. Vicarius Curatus* §. *II.*

Deputatus *Vide Monasterium* §. *I.*

Derogatio *Vide Privilegium* §. *II. Voluntas Testatoris* §. *V.*

Descendentia.

Descendentiæ gradus est coercendus, ne dispositio testatoris subvertatur: *Rom. Distr. Dot.* 11 *Jan.* 1772. § 6.

Descendentium vocatio nullo gradu cohibetur, sed ad omnes in infinitum descendentes protrahitur: *Ibid.* §. 4.

Et sub eadem appellatione descendentium etiam fœminæ comprehenduntur per plures fœminarum gradus provenientes: *Ibid.*

Descendentia cum adjectione originis, nunquam protrahi potest præter patrem, & avum, ultra quos nulla amplius origo consideratur: *Ibid.* §. 5.

Neque ampliari potest ad matrem, vel aviam, a quibus nulla origo desumitur: *Ib.*

Desiderium.

Desiderium in contractu, quandoque etiam vim habet præcepti: *Null. Nonan.* 26. *Nov.* 1791. §. 5.

Destructio *Vide Oratorium* §. *IV.*

Devolutio *Vide Juspatronatus* §. *V.*

Devolutiva Appellatio *Vide Appellatio* § *III*

Diaconatus Ordo, *Vide Sacramentum Ordinis.*

§.

Dictio, Dictiones in genere.

Dictio etiam est ampliativa: *Plac. Celeb. Mis.* 8. *Jul.* 1771. §. 3. & 11.

Avum. & 4.

§. II.

Dictio, Dictiones in genere.

Dictio *di* adjecta loco, in omnibus locum circumscribere videtur: *Rom. Subs. Dot* 20. *Jul.* 1793. §. 4. & *Fir.* 8. *Aug.* 1789 §. 2.

Sed pacificum non est, quod dictio *di* immediatum locum designet: *Cit. Firm. Ib.*

Dictio *vel* alternativâ æqualitatem denotat in vicissim vocatos: *Comen. Ben.* 13. *Jul.* 1771. §. 5.

Efficitque, ut electioni cujuslibet ex alternis vicibus vocatis, impleta dicatur fundatoris dispositio: *Ibid.*

Eaque dictio tunc solum prælationem imponere potest, quando agitur de personis, inter quas militat ratio ordinatæ Charitatis: *Ibid.*

Et dicta dictio *vel* vi sua importat, ut exercitium Præbendæ impleri possit tam a sacerdote, quam ab eo, qui infra annum promoveri possit: *Ead* 28. *Jul.* 1770. §. 6.

Atque eadem dictio *vel*, quæ vocationem dumtaxat disjunctivam importat, exigit, ut scripturæ ordo servetur: *Cit. Com.* 13. *Jul.* 1771. §. 14.

Dictio *seu* non est alternativa præventionis, sed ordinis: *Imol. Jur. Conv. Cap.* 14. *Maii* 1774. §. 3.

Dictio eadem *seu* adjecta, alternativam inducit: *Eug. Elec.* 7. *Sept.* 1792. §. 5.

Particula copulativa *et* communionem, et promiscuitatem importat: *Spol. Red.* 8. *Jun* 1771. §. 5.

Dictio *cum*, si usurpatur loco alterius *et*, tunc pro copulativa habetur, & conjunctionem inducit: *Null. Fer. Vi.* ... 7. *Apri.* 1781. §. 6.

Dictio *semper* omne tempus, omnemque futuræ vacationis casum comprehendit: *Bolon. Can.* 16. *Dec.* 1769. §. 6.

Quoties adhibita legitur dictio *alterimenti*,

hæc diversum aliquid a præcedenti designat: *Leod.* 21. *Nov.* 1772. §. 7.

Dictiones *tantum*, *dumtaxat*, *tantummodo &c.* inducunt taxativum numerum enunciatum missarum: *Spol. Cap.* 26. *Nov.* 1796 §. 7.

Dictio *saltem* subsidii casum tantummodo indigitat: *Com. Ben.* 13. *Jul.* 1771. §. 14.

Dictio *della* juxta ejusdem verbi naturam limitat dispositionem ad præcedenter expressa: *Jan. Cap.* 11. *Apr.* 1761. §. 4.

Dictio *come gli altri* omnimodam similitudinem, easdemque qualitates importat: *Fir. Mons.* 15. *Dec.* 1770. §. 7.

Dictio *dalla* latine *ex* in vocatione adhibita ante verbum domus, vel familiæ, simplicem indicat descendentium originem: *Arim. Sub. Dot.* 26. *Sept.* 1795. §. 8.

Dictio *altre* duobus legatis interposita, dentitatem inducit naturæ, eamdemque repetit qualitatem: *Arim. Leg.* 27. *Nov.* 1790 §. 3.

Quum fundator vocaverit *tre giovani dell istesso Luogo di Colvalenza* dictio illa *del* indicat nativitatem, & originem: *Rom. seu Tud.* 28. *Jan.* 1769. §. 9.

Dictio illa *un figlio* in jurepatronatus passive accipienda non est *taxative* in aliorum filiorum exclusionem, sed *demonstrative* ad aliquam indicandam progeniem: *Firm. Præb.* 26. *Mart.* 1791. §. 6.

Dictio *nepossint* vim habet decreti irritantis, & nullitatem ordinationis inducit, ut de altera dictione *nullatenus* habetur in Jure civili: *Congr. Cister.* 28. *Nov.* 1789. §. 6.

Dictio *etiam* sensum præsefert omnino a prioribus verbis distinctum, ejusque indolis est, ut extendat, & explicet, quod prius dictum fuerat: *Fav. Func* 17. *Jul.* 1773. §. 7.

Dictio *subito* nullum ex sui natura admittit vel modicum temporis intervallum: *Eug Can.* 7. *Jul.* 1770. §. 6.

Dictiones *quilibet*, *semper* omnes casus, omnesque personas comprehendunt: *Æsin. cap.* 20. *Jun.* 1767. §. 7.

Dierum Festorum observantia. *Vide Festorum Dierum observantia.*

Dies.

Quoties certa dies est præstituta, toties nulla amplius monitio, seu interpellatio requiritur: *Assis.* 10. *Sept.* 1785 §. 7.

Quoad recitationem Divini Officii, atque Ecclesiasticas celebritates, incipit dies a præcedentibus vesperis: *Abul. Ser. Chor.* 23. *Jan.* 1790. §. 4.

Hoc tamen limitatur in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis: *Ibid.*

Dies festus Chori, & Ecclesiæ, incipit a vesperis diei præcedentis, & finitur in vesperis diei sequentis: *Foros. serv. Chor.* 11. *Mar.* 1752. §. 2.

Dies quoad Missam *Vide Missa §. IV.*

Dies Iræ.

Auctor *Dies Iræ*: manet incertus; nonnulli eam referunt ad Card. Latinium Ursinium, alii ad Augustinum de Biella Ordinis Eremitarum S. Augustini, alii ad Humbertum Quintum Generalem Ordinis Prædicatorum, alii ad Thomam de Celano Ordinis S. Francisci: *Mont. Mar. ser. Eccl.* 30. *Jan.* 1723. §. 3.

Quum unica tantum oratio dicatur in commemoratione omnium fidelium defunctorum in die depositionis, & tertio, septimo, trigesimo, & anniversario defuncti; hinc est, quod *Dies iræ* ex industria sine peccato omitti non possit: *Ibid.*

Diffamatio.

Diffamatio non intercedit, nisi publica vox, & fama delictorum ortum habuerit a probis, gravibusque viris, insuperque apud ma-

jorem populi partem invaluerit, solidisque comperiatur innixa fundamentis: *Cracov. Par.* 10. *Febr.* 1770. §. 10.

Diffamatio, quæ penes probos viros deest, calumniis excitata est, & injusta, ac calumniosa, ideoque spernenda: *S. Sever.* 4. *April.* 1778. §. 9.

Diffamatio, quæ apud probos homines fidem non invenit, uti malitiosa imputatio est rejicienda, & non obstante illa, declarandum est licite contrahi matrimonium: *Benev. Matr.* 20. *Sept.* 1790. §. 12.

Diffamatio quoad mores, sufficit pro repellendo concurrente a beneficii consecutione, licet non sufficeret ad irrogandam pœnam privationis: *Lanc. Arch.* 19. *Septemb.* 1761. §. 7.

Non obstat tamen diffamatio consistens in paucorum dicto: *Ibid.* §. 9.

Differentia *Vide Decimæ* §. *VI.*

Dignitas *Vide Abbas* §. *III. Archidiaconus* §. *II. Archipresbyter* §. *II.*

Dignitas Ecclesiastica in genere.

Dignitas constituitur ex juris sanctione, & ex voluntate testatoris, nec non ex auctoritate Ordinarii: *Tolen. Arch. II. Jan.* 1766. §. 6.

Dignitatem appellant Canonistæ, quæ habet administrationem perpetuam rerum Ecclesiasticarum cum præeminentia in gradu: *Ibid.* §. 21.

Quoties res est de dignitate in jure expressa, nempe de Archidiaconatu, & Archipresbyteratu, toties hæ dignitates sunt ex jure: *Ibid.*

Si fundator eam dignitatem voluerit etiam sine administratione, pro dignitate habetur, ex generali fere totius Italiæ consuetudine: *Ibid.*

Jure communi dignitates non sunt de Capitulo, nisi præbendam Canonicalem, & erectionem a Capitulo effectam habeant, vel nisi ex peculiari sanctione Capitulorum, vel ex consuetudine obtinuerint: *Ibid.* §. 22.

Verior est sententia, Dignitates Collegiatarum non comprehendi in Decreto Concilii Tridentini: *Senog.* 9. *Aug.* 1766. §. 5.

Nihil differunt in Collegiatis Dignitates a Canonicatibus, quorum Clerici annorum 14. capaces sunt: *Ibid.* §. 6.

Concilum Tridentinum, ubi voluit comprehendere, dixit expresse: *Ibid.*

Præterea Decretum illud, quod corrigit jus commune, stricte est interpretandum: *Ibid.*

Sed contra forsan locus haberi potest de Dignitatibus jurisdictionem, & administrationem habentibus, non de iis, quæ uti tantum honorificæ existimandæ sunt: *Ibid.* §. 7.

Omnes Dignitates in Italia præbendam obtinent, quæ, licet reipsa Canonicales non essent, adhuc pro tali habeutur: *Pisc. Voc. in cap.* 8. *Febr.* 1738. §. 3.

Qualitas, & jura Dignitatum a cujusque Ecclesiæ moribus, & consuetudine sunt desumenda: *Imol. Jur. Conv. cap.* 14. *Maii* 1774. §. 16.

Dignitates duplicis generis sunt, aliæ quæ in ipso Capitulo sunt, & Canonicos solo gradu præcellunt, aliæ vero, quæ a Capitulo prorsus separatæ sunt: *Fav.* 18. *Aug.* 1764. §. 5.

Doctores vero distinguunt Dignitates Jurisdictionem habentes ab iis, quæ nullam habent Jurisdictionem; & putant eos, qui Dignitates absque Jurisdictione possident, cum Capitulo prodesse debeant industria, & consilio, mediocri scientia præditos esse debere: *Alex. Præp.* 31. *Aug.* 1771. §. 27.

Vacante prima Dignitate Ecclesiæ Collegiatæ Jurisdictionem in foro tantum interiori habente, ob curam animarum eidem adne-

xam, Ecclesia ob ejus mortem viduata dicitur: *Pasaur*, 11. *Jan*. 1772. §. 30.

Non tamen quoad Ecclesiam Collegiatam, quia Capitulum idem jus retinet in condendis statutis, rebusque Capitularibus disponendis, sed non in præjudicium jurium parochialium vacantis Dignitatis: *Ibid*.

Dignitates in specie *Vide Archidiaconatu*, *Archipresbyteratus*, *Decanatus*, *Præpositura*, *Thesaurariatus*.

Dignitas Episcopalis *Vide Episcopalis Dinitas*.

Dignitas, *Honor*.

In Hispania cautum est lege Regia, ne ullum discrimen, quoad dignitates, & honores assequendos intercedat, antiquos inter Christianos, & eos, qui ab Hæreticis, vel Judæis, & Mahumetanis descendunt: *Jud. Ord.* 19. *Sept.* 1761. §. 1.

Ad propriam tuendam dignitatem non tantum Episcopo, sed cuilibet etiam Judici, vel Magistratui permissum est, contra refractarios & non obedientes, via œconomica procedere, eorumque audaciam illico cohibere: *Bal. Adm. Alum.* 19. *Aug.* 1769. §. 11.

§. I.

Dignitates Ecclesiasticæ quoad Erectionem, *Collationem*, *atque Ætatem*.

Doctores opinantur, quod si agatur de instituenda nova dignitate, quæ in tali Ecclesia antea non fuerat, nequeat Episcopus id facere, sed ejus erectio est impetranda a Sede Apostolica: *Lar. Dec. Syn.* 26. *Jan.* 1732. §. 13.

Si vero agatur de redintegranda dignitate, quæ aliquando fuerat in tali Ecclesia, sed deinde defierit; putant, quod Episcopus cum assensu Capituli illam restaurare possit: *Ibid*.

Idcirco ad novæ dignitatis erectionem requiritur Summi Pontificis auctoritas: *Spol. Erec. Dign.* 28. *Jan.* 1736. §. 3.

Sed communiter receptum est, quod ab Episcopo etiam novæ in Cathedrali, aut Collegiata Ecclesia institui queant, si modo sint ex iis, quæ in similibus Ecclesiis erigi consueverint, Sacrisque Canonibus, ut ajunt, cognitæ existant, ad differentiam earum, quæ prorsus novæ, & inusitatæ essent: *Ib.* §. 4.

Concilium Tridetinum Dignitates conferri hortatur tantum Magistris, vel Doctoribus, aut etiam Licentiatis in Sacra Theologia, vel jure Canonico; *Alex. Rep.* 13. *Aug.* 1771. §. 27.

Et idem Concilium *Sess* 24. *cap.* 12. *de reform.* eos, qui obtinere debent Dignitates in Ecclesiis Cathedralibus, pietate præcellere jussit: *Senog.* 9. *Aug.* 1766. §. 17.

Dignitates primæ Ecclesiarum Collegiatarum, quibus animarum cura incumbit, ex Tridentini dispositione conferuntur, præviis tantum examine, & approbatione, non autem per concursum: *Fir. seu Farf.* 28. *Jan.* 1758. §. 1.

Nec obstat dispositio Const. Bened. XIV. *in §. Abbas vero*, quia cum se referat ad dispositionem Tridentini, si hæc non complectitur primas dignitates, quibus incumbit cura animarum, neque eas complecti in constitutione dicendum erit: *Ibid*.

Concilium Tridentinum Cit. *Sess.* 24. *Cap.* 12. ætatem decernit annorum saltem 25 ad obtinendas Dignitates quascumque cum animarum cura: *Senog.* 9. *Aug.* 1766. §. 17.

Ad ceteras Dignitates, & Personatus, quibus animarum cura nulla subest, Clerici 22. annis non minores assumantur: *Ibid*.

§. II.

Dignitates Ecclesiasticæ quoad Emolumenta.

Dignitates, & Canonicatus noviter erecti, consonum juris dispositioni est, ut arceantur ab emolumentis antiquorum legatorum, licet unum corpus constituant: *Imol. Distr.* 13. *Maii* 1773. §. 18.

§. III.

Dignitates Ecclesiasticæ quoad servitium Chori, & Missam Conventualem.

Immunis non est a Chorali servitio prima Capituli Dignitas, licet curam habeat animarum: *Brict.* 20. *April.* 1793. §. 11.

Nisi distinctos a Capitulari Massa habeat reditus, ideoque simplicem præeminentiam in Capitulo; *Ibid.* §. 13.

Maxime, si relinquatur Chorale servitium illius arbitrio, per hæc Capitularium constitutionum verba, *si eidem placuerit*: *Ibid.*

Missas Conventuales tenentur celebrare Dignitates etiam insignis Collegiatæ: *Ibid.* §. 14.

§. IV.

Dignitates Ecclesiasticæ quoad Stallum in Choro, & Vocem in Capitulo.

De jure communi Dignitates non sunt de Capitulo, utpote quæ a solis Canonicis constituuntur, etiam si haberent stallum in Choro juxta doctrinam Compostellani: *Marf. Voc. in Cap.* 30. *April.* 1729 §. 3.

Ab hac regula excipitur casus, quando Dignitati est annexa aliqua Præbenda Canonicalis, tunc enim ratione Canonicatus dicitur de Capitulo, habetque in eo suffragium: *Ibid.* §. 4.

Amplia, id etiam procedere, etiamsi esset annexa Præbenda non vere Canonicalis, quæ est, quando eam habens reputatur pro Canonico, & habet vocem in Capitulo, ut Canonicus, licet non Canonicus: *Ibid.*

Excipitur etiam casus, quando in ipsa erectione Dignitas effecta est de Capitulo, cum stallo in Choro, & voce in Capitulo: *Ibid.* §. 5.

Ac excipitur quoque casus, si vigore statuti, aut consuetudinis Dignitates reputentur de gremio Capituli, aut observantia invaluerit, per quam ipsæ actibus Capitularibus intervenientibus, ad acta Capitularia intermissæ fuerint: *Ibid.* §. 6.

Adest tamen doctrina Rotalis Card. de Luca, qui ait, quod secundum consuetudinem totius fere Italiæ, Dignitates sint de Capitulo, utpote quæ instar aliorum Canonicorum interveniunt in Choro, aliisque vacant: *Ibid* §. 7.

Dignitates inter membra Capituli nequaquam recensentur, neque ad sententiam suam in actibus Capitularibus proferendam admittuntur, sed stallum dumtaxat in Choro una cum jure præcedendi alios Canonicos obtinent: *Pisc. Voc. in Cap.* 8. *Febr.* 1738. §. 2.

Dignitates sive in Cathedralibus, sive in Collegiatis Ecclesiis erectæ, exceptis iis, quæ Prælati vicibus funguntur, veluti membra Capituli suffragium suum possunt in Capitularibus actibus proferre: *Ibid.* §. 3.

Dignitates, Archidiaconatus, & Archipresbyteratus stallum in Choro, vocemque in Capitulo habentes, ex universali Ecclesiarum, præsertim ex consuetudine Italiæ, sunt de gremio, & corpore ejusdem Capituli *Imol. Distr.* 13. *Mart.* 1773. §. 3.

Et nihil officit, quod utraque dignitas particularem habeat dotem a massa communi distinctam, cum distincta dos nihil officiat constitutioni unius corporis, & juri collegiativo, nihilque impediat, quominus Canonici de gremio, & corpore ejusdem Capituli

particularem habeant dotem, & præbendam: *Ibid.*

Atque si utraque dignitas ad Ecclesiæ, & Chori servitium pari onere premitur, coæqualis etiam remuneratio ex juris dispositione ipsis est donanda: *Ibid.* §. 4.

Dignus.

Dignum semper præsumitur esse aliquem in Ecclesiis: *Sutr. Præb. Theol.* 15. *Jul.* 1780. §. 2.

Præcipue si in eodem insimul cum scientia concurrant merita: *Ibid.* §. 3.

Diminutio *Vide Hæreditas* §. *III.*

Dimissio *Vide Beneficia Ecclesiastica* §. *XI.*

Dimissionales Literæ. *Vide Sacramentum Ordinis* §. *VI.*

Diœcesana Synodus *Vide Synodus Diœcesana.*

Diœcesis.

Quod censit Fagnanus, provincias aliquas, & loca sine capite ab initio fuisse, solide refutavit Rota: *Guast. Prov. Med.* 19. *Jul.* 1766. §. 19.

Licet ipse Fagnanus consentiat, ea loca, Sedi Apostolicæ juribus subjecta ipso initio extitisse: *Ibid.*

Diœcesium divisio facta non fuit per Dionysium, qui nonnisi Ecclesias, & Parochias divisit: *Ibid.*

Episcopo ex juris præsumptione satis est, ut locus conterminus suæ Diœcesis, & quem nullus alter Episcopus contendat sibi esse subjectum, ad suam Diœcesim pertinere censeatur: *Vult. Jurisd.* 28. *Febr.* 1733. §. 10.

Diœcesis Nullius. *Vide Abbatia.*

Discrimen.

Discrimen ipsum firmat regulam in contrarium: *Casal.* 28. *Jan.* 1764. §. 9.

Dismembratio *Vide Beneficia Ecclesiastica* §. *XII.* *Ecclesia Parochialis* §. *III. Fructus* §. *II.*

Disparitas Cultus *Vide Matrimonium* §. *XXXVIII.*

Dispensandi Potestas *Vide Episcopus* §. *XVI.*

§. I.

Dispensatio in Genere.

Dispensationes, & derogationes strictissimi juris sunt, & dispensatio, quæ respicit ad permutationem stalli & exercitii, trahi nequit ad aliam diversam, & duriorem gratiam dispensationis a suscipiendo ordine præbendæ adnexo, quod onus, cum veniat a dispositione Conciliorum Generalium, debuisset iis expresse derogari, alias iis per quantumlibet amplissimam gratiam nunquam derogatum censetur: *Rom. Præc.* 23. *Novemb.* 1754. §. 5.

Dispensatio non exequuta, nec purificata conditione, nequit prodesse: *Amalp.* 17. *Jan.* 1761. §. 8.

In concursu descendentis testatoris & extranei, facilius consuevit Apostolica Sedes consanguineo dispensationem petenti indulgere: *Aret. Disp.* 20. *Aug.* 1774. §. 7.

Idque cohæret præsumptæ testatoris voluntati, ex qua validum in jure argumentum desumitur: *Ibid.*

Præsentato intra legitima tempora sub expressa dispensationis reservatione, deneganda illa non est, cum impletis oneribus nullum Ecclesiæ, divinoque cultui præjudicium irrogetur: *Ibid.* §. 5.

Præsertim ex circumstantia transactionis, cujus virtute unus ex illius familia, exclusis penitus extraneis nominari debet, hinc non solum facilius conceditur, sed neque pro dignitatibus unquam denegari consuevit: *Ibid.*

Contra expressam fundatoris, & transigentium voluntatem, & in præjudicium juris jam alteri quæsiti, nonnisi publica causa attendi debet pro dispensatione: *Ibid.* §. 13.

Ad impediendam dispensationis gratiam, necessarium est jus certum, & actu quæsitum: *Senog. Can.* 14. *Maii* 1768. §. 9.

Præsertim quando ille, qui sub prætextu præjudicii contradicit, *subsidiarie* vocatus est, si nimirum deficiat habilitas illius, qui sub spe futuræ dispensationis fuit præsentatus: *Ibid.*

In præjudicium Clerici habilis de genere vocatorum, dispensandum non est cum altero habili, & capaci: *Nerit. Ab.* 13. *Apr.* 1760. §. 3.

De illo, qui voluntarium homicidium patraverat, quando agitur, si sit promovendus, testatur Fagnanus, quod nunquam viderit fuisse dispensatum aliquem, nisi forte dispensandus regularem professionem emittere voluisset: *Agr. Disp.* 12. *Decembr.* 1767. §. 10.

Ubi necessitas urget, dispensatio est excusabilis, ubi utilitas provocat, laudabilis: *Diss. sup. Matr.* 1740. *in fin. Lit. I. Disc.* 1. *num.* 52.

Ubi agitur de vocatis ad exclusionem extranei, dispensationem facile concessit Dataria Apostolica: *Pisau. Disp.* 31. *Maii* 1766. §. 12.

Defectus qualitatis per Apostolicam dispensationem non est supplendus, nec ea in alterius præjudicium est concedenda: *Æsin. cap.* 20. *Jun.* 1767. §. 8.

Re integra superveniens dispensatio retrotrahitur ad tempus habile: *Fus., Benef.* 3. *Jul.* 1762. §. 6.

In præjudicium juris ex provisione, & possessione quæsiti, non potest aliquis ad beneficium dispensationis admitti: *Senog. Can.* 14. *Maii* 1768. §. 10.

Exequutio dispensationis demandari potest tam verbo, quam facto: *Civit. Cast. Null. Matr.* 18. *Jul.* 1778. §. 7.

Quando testator vocavit aliquos de certo genere vocatione sive directa, sive mediata, sed per verba relativa ad tempus vacationis beneficii, in ipso casu, non est concedenda dispensatio inhabili in præjudicium habilis cotradicentis: *Perus. Cap* 14. *Maii* 1774. §. 6.

Sed testator vocavit habiles vocatione mediata per verba directa ad tempus præsentationis, & tunc si adsint duo coæqualiter vocati, quorum unus sit habilis, alter inhabilis, tunc patronus præsentare potest inhabilem sub conditione obtinendæ dispensationis: *Ibid.*

Quia sufficit, ut intra terminum ad præsentandum concessum superveniat habilitas acquisita per dispensationem, nisi aliter fundatoris voluntas, & fundationis verba suadeant: *Ibid.*

Si autem plures sint vocati, per prius, & posterius, deinde in eorum defectu, alii de diversa linea, aut familia; tunc sive vocatio sit directa, sive mediata, non potest unus habilis de familia posterius vocata præpedire, quominus alius de familia prius vocata & prædilecta, idoneus per dispensationem evadat: *Ibid.* §. 7.

Si agatur vocatione directa plurium coæqualiter vocatorum, tunc durante quadrimestri jure habilis resistit, ne inhabili concedatur dispensatio, quæ concedi non solet in præjudicium alterius, qui tempore habili sese opposuit, & ratione capacitatis habet jus prælationis: *Ibid.*

Difficilius dispensatur ab Irregularitate ex defectu, quam ab irregularitate ex violatio-

ne censurarum, quia nimia facilitate non advertitur in censuras: *Arbor. Disp.* 13. *Mart.* 1784. §. 5.

§. II

Dispensatio super defectu ætatis.

Dispensatio ætatis nunquam conceditur in præjudicium juris quæsiti, alteri de genere vocatorum: *Anc. Cap.* 12. *Jun.* 1762.

Dispensatio ætatis ad assequendam Capellaniam laicalem, ubi agitur de passive vocato, præsertim unico, facile concedi solet a Datara Apostolica: *Civit. Cast.* 1. *Febr.* 1766. §. 17.

Si ad Capellaniam nulli jus est, nulli injuria fit, si dispensatio ætatis concedatur, & ex benignitate semper concedenda est: *Aux. Disp.* 21. *Jun.* 1766. §. 8.

In præjudicium quæsiti concedenda non est dispensatio puero incapaci, cui obstat æquitatis ratio non lædendi jura tertio quæsita: *Fav. Benef.* 3 *Jul.* 1761. §. 4.

Et quia impetravit dispensationem elapso tempore dato ad præsentandum: *Ibid.*

Facile ad obtinendam Capellaniam Sacerdotalem non est ætatis venia quinquenni puerulo tribuenda, qui nec capax est clericatus: *Forol. Cap.* 25. *Jun.* 1791. §. 6. atque in præjudicium juris quæsiti: *Ibid.*

Æquum est, ut filio unius patroni nunc extanti, & prælativam quoad omnes alios habenti ad ipsius testatoris vocationem, dispensatio ætatis concedatur: *Senog. Can.* 14. *Maii* 1768. §. 5.

Ac Concilii dispositio locum habet in beneficiis tantummodo Ecclesiasticis Episcopi auctoritate institutis: *Ibid.* § 6.

Dispensatio ætatis quandoque indulgetur Clerico, & habilis efficitur ad consequendam Capellaniam, quamquam pro Sacerdoti us unice fundatam: *Benev. Disp.* 17. *Jul.* 1777. §. 5.

Præcipue si unus sit ex passive vocatis, conjunctus testatori, & ægestate laborans: *Ibid.*

Justa deficiente causa, venia ætatis non est donanda illi in sui præjudicium, qui, ut unice qualificatus, licet secundo loco passive vocatus, ceteris præferri debet: *Verul. Arch.* 30. *Jan.* 1768. §. 11.

Ætatis dispensationem, quando agitur de passive vocato, præsertim unico, facile Dataria Apostolica impertitur: *Ibid.* § 13. & *Corn.* 16. *Maii* 1775. §. 11. & *Civit. Cast.* 21. *Jan.* 1785. §. 5.

Dispensatio ætatis ad effectum consequendi beneficium, seu Capellaniam Ecclesiasticam solet indulgeri, ubi nemo ex patronis, sive vocatis ad beneficium magis idoneus aspirat: *Catac. Disp.* 11. *Jan.* 1738. §. 8.

Dispensatio ætatis facile conceditur filio patroni passive vocato a fundatoribus: *Nebt. Abb.* 19. *April.* 1760. §. 4.

Amplia, si fundatores nullam præscripserunt qualitatem Clericatus, & legitimae aetatis, sed utpote requisita a jure pro idoneitate personae instituendae, sufficit comprobari de tempore institutionis: *Ibid.* §. 5.

Unde nec tertius jus acquirit, donec spes superfit passive vocato obtinendae dispensationis, nec tertius est legitimus contradictor ad impediendam dispensationem: *Ib.*

Quoties agitur de unico in secunda fundationis sede passive vocato, toties in illius favorem dispensatio aetatis facilius indulgetur: *Alex. Disp.* 8. *April.* 1786. §. 9.

Praesertim cum fundatori sit sanguine conjunctus, & qui in eodem instrumento fundationis, consanguineum suum fundator ipse nuncupavit: *Ibid.*

Nequit, qui posteriorem, & subsidiariam sedem habet, impedire, quin primus vocatus, & dilectior, sive intra terminum qua-

drimeftris elericali tonfura initietur, five eumdem intra terminum apoftolicam difpenfationem aetatis confequatur: *Ibid.* 13.

Non infpecto alterius fubfidiarie vocati praejudicio, quippe quod non a jure de praefenti quaefito dependet, fed a jure dumtaxat eventuali: *Ibid.*

Difpenfatio aetatis indulgetur ad adipifeendam Capellaniam laicalem ad nutum amovibilem in favorem conjuncti fanguine fundatori, & eft de familia patronorum, qui omnes praeftant confenfum, & quando nullus alius ex familia eft capax, nullusque extraneus jus habet ad eam obtinendam: *Cor. 6. Maii.* §. 3.

Nec etiam de beneficiis a S. Congr. Concilii folet denegari, ubi vel res eft de compatrono, vel de conjuncto fundatoris, & de illius familia, vel de pafsive vocato, praefertim accedente paupertate, ac patronorum omnium, nec non interefse habentium confenfu: *Ibid.*

Ad beneficium feu Capellaniam obtinendam illi tamquam de familia fundatoris, & tamquam filio patroni, fua non obftante infantil. aetate, datur venia ex aequitate a Sede Apoftolica: *Crem. Difp.* 2. *Dec.* 1775. §. 3.

Accedentibus caufis S. Cong. Concilii difpenfationem aetatis etiam pro beneficio ecclefiaftico, non raro indulfit, *Ibid.* §. 7.

Summus Pontifex concedendo, utitur iure fuo, neque ullam infert injuriam alteri, qui non habet eam qualitatem defcendentis, quam primo voluerunt fundatores: *Monas. & Osn. Can.* 7. *April.* 1753. §. 3.

Eoque amplius, quod durante termino ad praeftandum nulla habeatur ratio eventualis detrimenti, quod ex concefsione gratiae evenire poteft fuccefsive vocatis, qui praepedire nequeunt difpenfationem aetatis ei, qui antecedenter vocatus eft: *Ibid.* §. 4.

Et cum fundatores refpexerint non ad tempus *vocationis*, hoc cafu pofterior vocatus habilis, acquirere potuifset jus excludendi priorem vocatum eo tempore non habilem: *Ibid.*

Sed refpexerint ad tempus praefentationis, quo cafu nullum pofteriori vocato quaefitum fuifse jus, five in re, five ad rem intra tempus patrono datum ad præfentandum, fed nudam dumtaxat fpem obtinendi beneficium, quae nullam praeftat facultatem praepediendi veniam aetatis praefentato a patrono: *Ibid.*

Apoftolica Sedes ex aequitate facile impertitur difpenfationem aetatis iis, qui de fanguine funt: *Afcul. Cap. fup. Disp* 22. *Aug.* 1750. §. 5.

Maxime fi talis difpenfatio conveniat cum caufa finali teftatoris: *Ibid.* §. 4.

Adde, quod fi difpenfationem requirens fit agnatus, prius vocatus, & praedilectus; alius fubftitutus nullum jus quaefitum habere dicitur, nec difpenfationem praepedire poterit: *Ibid.*

Praefertim cum pendente termino quadrimeftre nulla habeatur ratio detrimenti eventualis, quod per concefsionem gratiae evenire poteft fuccefsive vocatis: *Ibid.*

Fundator ad tempus vacationis beneficii cum direxifset verba illum vocando, qui eo tempore habilis efset, hoc cafu jus acquirit pofterior vocatus, fi primo vocatus habilis non fit; item hoc cafu fecundo loco vocatus habet jus prapediendi veniam aetatis primo vocato: *Salub. Disp.* 19. *Dec.* 1750. §. 5.

Secus fi fundator non ad tempus vacationis, fed ad tempus praefentationis verba direxerit, hoc cafu nullum jus quaefitum fuit intra quadrimeftre fpatium patronis laicis indultum fecundo loco vocatis, qui nequeunt fefe contradictores conftituere pri-

mo vocato veniam aetatis postulanti: *Ibidem.*

Dispensatio aetatis ad assequendnm beneficium Jurispatronatus laicorum ex justa causa postulata a Clerico præsentato, qui est de genere vocatorum in fundatione, & a fundatore descendit ex sorore, concedi solet facile a Dataria Apostolica; & neque a S. Congr. Concilii denegatur: *Baln. Disp.* 21. *Jan.* 1760. §. 7.

Ac irrationabilis est oppositio Capituli sive ob dignitatem Cathedralis, de qua non desunt similia exempla dispensationum concessarum etiam puero quinquenni: *Ibid.*

Sive ob servitium Ecclesiæ debitum, cui remanet consultum per directum in dispensatione apponi solitum, ut provisus cum primum pervenerit ad legitimam ætatem Sacros Ordines præbendæ adnexos suscipiat, & interim Ecclesiæ deserviat per substitutum: *Ibid.*

§. III.

Dispensatio seu Indultum absentandi a choro.

Pia mater Ecclesia, quæ neminem cum gravi incommodo, aut periculo ad propria munia exequenda compellit, eos a Chori, Ecclesiæque servitio abesse posse permisit, quos adversa valetudo interesse præpediret: *S. Agat. Gath. Exemp.* 13. *Febr.* 1773. §. 4.

Aliter ad concedendum indultum absentandi a Choro, utilitas Ecclesiæ tantum attendi debet: *Fir. seu Far. Ind.* 26. *Nov.* 1796. §. 5.

Quia dispensatio a Choro concedenda est in publicam, non in privatam causam: *Sant. Serv. Chor.* 16. *Maii.* 1793. §. 2.

Alias esset potius dissipatio: *Ibid.*

Justa est causa dispensationis a servitio Ecclesiæ cum participatione fructuum, ac distributionum, durante infirmitate: *Crem. Ind.* 12. *Jul.* 1760. §. 4.

Dispensatio a servitio Chori haud negari potest causa infirmitatis, ob freqnentes morbi podagræ aggressiones: *Sat. Disp. a Serv. Chor.* 22. *Mart.* 1760. §. 4.

Dispensatio a servitio Chori petita a Canonico, qui alias diligenter inservivit, post adauctam sui morbi inclementiam concedi debet: *Pisc Ind.* 22. *Nov.* 1760. §. 3.

Ad quam obtinendam non requiritur gravis infirmitas, quæ omnino impediat accessum ad Chorum, sed sufficit levis morbus, cujus incrementum timeri possit: *Ib.*

Medicorum testimonium affirmantium morbi gravitatem, quæ a servitio Chori excuset, magis attenditur, quam juris peritorum judicium: *Nov. Ind.* 23. *Nov.* 1776. §. 5.

Sacri Canones nequaquam exigunt gravem infirmitatem, ut quis rite possit abesse a servitio Chori, sed admittunt sufficere levem etiam morbum, cujus incrementum possit timeri: *Ibid.*

Praxis est Sanctæ Sedis indulta percipiendi quotidianas distributiones una cum ceteris emolumentis Choro præsentibus dari solitis, consuevisse impertiri Canonico, quem ex Religionis, vel universalis Ecclesiæ causa abesse contigerit: *Col. Ind.* 1. *Aug.* 1739. §. 3.

Indultum absentandi a Chori servitio, quod Canonicis conceditur, diversum est a Decreto Concilii, ne ultra trimestre illi vacent: *Civit. Cast.* 7. *April.* 1781 §. 9.

Ita ut si absint, eorum muneri non satisfaciant, quum opinio contraria, quæ inolevit, nusquam a S. Congr. Concilii suscepta fuerit: *Ibid.*

Et ratio est, quia Tridentina Synodus addit, quod salvas esse velit Ecclesiarum leges, & constitutiones, quæ Præbendatis vacationem a Choro breviorem tribus mensibus concedunt: *Ibid.*

§. IV.

Dispensatio seu Indultum absentandi a Residentia.

Non potest peti Indultum absentandi a residentia per Canonicos absque causa: *Anag. App. & Ind. Abes.* 17. *Dec.* 1796. §. 10.

Indultum absentandi a residentia, quod conceditur Canonicis, diversum est a Decreto Concilii Tridentini, ne ultra trimestre vacent: *Civit. Cast.* 7. *Apr.* 1781. §. 9.

Ita ut si absint, eorum muneri non satisfaciant, quum opinio contraria, quæ inolevit, nusquam a S. Congr. Concilii approbata fuerit: *Ibid.*

Et ratio est, quia Tridentina Synodus addit, quod salvas esse velit Ecclesiarum leges, & constitutiones, quæ præbendatis vacationem a residentia breviorem tribus mensibus concedunt: *Ibid.*

Capitulares pro libito discedere nequeunt, sed tantum ob aeris asperitatem, atque inclementiam locus est dispensationi a residentia: *Cing. Serv. Chor.* 15. *Febr.* 1771. §. 3

Perpetua venia Capellano non residendi contra expressam testamenti literam, concedi non potest: *Camer* 21. *Jun.* 1766. § 9

Maxime quia testator enixe, & impense loci commoditatem respexit, curavitque, ut servitio Ecclesiæ, & publico bono prospiceret: *Ibid.*

Qui possident beneficia residentiam requirentia, possunt per quinquennium abesse, vel ut alios doceant, vel ut ipsi scientiis instituantur: *Urb. Exemp.* 19. *Septemb.* 1772. §. 6.

Universitati Lovaniensi Summus Pontifex Martinus V, Rectori, Magistris, Doctoribus, & discipulis indultum concessit percipiendi omnes fructus, ac proventus beneficiorum suorum Ecclesiasticorum secularium, ac regularium: *Leod. Resid.* 11. *Sept.* 1734. §. 1.

Revocavit hoc indultum Paulus V. Pont. Max. quoad beneficiatos curam animarum adnexam habentes: *Ibid.* §. 2.

Idem Indultum Clemens X. Lovaniensi Academiæ tributum, & subinde a Clemente IX. Pont. Max. suspensum, in pristinum restituit: *Ibid.*

Dispensationi a residentia nihil officit qualitas morbi haud impedientis egressum e domo: *Hyer. Disp.* 13. *Mart.* 1762. §. 9.

Et ratio est, quia valetudinariis eggressus hujusmodi permittitur in malarum affectionum levamen: *Ibid.*

Atque sufficit necessitas mutandi aerem, ut æger dispensetur a residentia: *Ibid.*

Præsertim aer patrius, qui cuique est utilis: *Ibid*

Testimonium medicorum asserentium morbi gravitatem, quæ a residentia excuset, magis quam jurisperitorum judicium est attendendum: *Novar. Ind.* 23. *Nov.* 1776. §. 5.

Indulta perpetua de non residendo ex justis, & rationabilibus causis, elargitum est Tridentinum Concilium *Sess.* 6. *Cap.* 2. *de reform. Tybur. Ind* 7. *Sept.* 1737. §. 3.

Indulta, seu dispensationes temporales de non residendo Tridentina Synodus *Sess. & Cap. Cit.* defendit: *Ibid.*

Indulta non residendi ad breve tempus, solent concedi Parochis ob inimicitias in Parochia contractas: *Ibid.*

Indultum non residendi ob inimicitias, absenti non solet ultra annum prorogari: *Ibid.*

Pontificium Indultum quum obliget interventum divinis officiis in una Ecclesia Ordinis Militaris cum facultate retinendi Præbendam in aliqua Ecclesia Collegiata, ratione continuæ residentiæ in Ecclesia Ordinis censetur dispensasse illos a residentia incompa-

tibili penes Ecclesiam Collegiatam: *Frisin. Resid.* 22. *Nov.* 1760. §. 7.

Et hoc procedit non obstante juramento de observandis statutis in adipiscenda Canonicatus possessione, quia juris fictione residere dicitur, qui abest ex justa causa, vel ex legitima dispensatione: *Ibid.*

Et juramentum non solum comprobatur in actu vero, sed etiam in actu ficto: *Ibid.*

Atque quousque residetur in Ecclesia Ordinis, haberi debet præsens etiam in Ecclesia Collegiata, ut percipere valeat fructus Canonicales: *Ibid.*

Præposito reticente multa suæ Præpositurae adversa ad obtinendum indultum a residentia, S. Congr. Concilii hæc si innotuissent, vel difficilius, vel nullo modo gratiam concessisset: *Nov. Distr. & Func.* 11. *Jan.* 1777. §. 5.

Accedente potissimum juramenti vinculo, a quo Præpositus erat dispensandus: *Ibid.*

Insuper inefficax est indultum, dum non residendi justa defuit causa: *Ibid.* §. 6.

Causa litis, justa haud est, quia agitur illa per procuratorem, nec est præsentia Præbendati necessaria, vel saltem non longa: *Ibid.*

Qua de causa, nulla irrogatur injuria, si absenti absque legitimo titulo, denegantur distributiones dividendæ inter præsentes ex lege Concilii: *Ibid.* §. 8.

§. V.

Dispensatio, seu Indultum assequendi, vel retinendi Beneficium, seu Capellaniam.

Dispensatio facile a Dataria ad retinendam Capellaniam non clare laicalem conceditur, quando agitur de passive vocato: *Anc Cap.* 12. *Maii* 1770. § 19.

Ad assequendam Capellaniam habitu sacerdotalem, ab illo, qui sola tonsura est initiatus, dispensatio legitima accedente causa non denegatur: *Tud* 9. *Jul.* 1785. § 6.

Observantia fundationi proxima in eo, qui a testatore fuerat ad Capellaniam nominatus, simulque retinuit alteram Capellaniam, videtur sapere æquitatem dispensationis illas retinendi: *Macer. Disp.* 3. *Febr.* 1787. §. 6.

Quamvis esset Capellania sacerdotalis, & hujusmodi qualitas in Capellano requireretur, existimatur nihilominus indulgendam dispensationem in casu, quo nullus adsit vocatus, & prædilectus, qui sit actu sacerdos: *Arim. Cap.* 26. *Febr.* 1774 §. 7.

Cum descendens a familia prædilecta per fundatorem non est sacerdos, & jam adest Capellanus a Communitate nominatus, qui hujusmodi qualitate polleat, nulla superest causa dispensandi, & fundationis Legi supreme auctoritate derogandi: *Ibid.* § 6.

Maxime quia dispensatio jus adimeret jam Communitati quæsitum, in cujus præjudicium gratia retorqueri deberet: *Ibid.*

Ope dispensationis proximior præferri non debet ad Capellaniam in præjudicium remotioris præsentati, & qualitatibus præditi: *Ibid.* §. 12.

Si duo æqualiter vocati sint, liberum est patrono, rejecto idoneo præferre inhabilem sub conditione dispensationis, quæ a nemine impediri potest: *Alex. Præp.* 31. *Aug.* 1771. §. 3.

Neque summus Pontifex in beneficiis, quæ sunt de jure patronatus, opportunas dispensationes solet denegare: *Ibid.*

Dispensatio ab Exercitio Ordinum *Vide Absolutio* §. *V.*

§. VI.

Dispensatio ab Incompatibilitate Beneficiorum.

Libere dispensare valet summus Pontifex

ad duo uniformia beneficia: *Trid.* 20. *Sept.* 1788. §. 3.

Circumspecta tamen summi Pontificis providentia super incompatibilitate ac pluralitate beneficiorum, dispensare non solet, nisi accedentibus justis, & rationabilibus causis in jure probatis: *Ibid. lign. Benef.* 3. *August.* 1771. §. 15. & *Pap.* 19. 1791. §. 3.

Scilicet accedente necessitate Ecclesiæ, magna illius utilitate, & evidenti meritorum prærogativa: *Ibid. Cit. Loc.*

Ac Summus Pontifex dispensando super incompatibilitate, dispensavit etiam sub onere residendi, ita ut munitus ejusdem dispensatione oneri suo satisfaciat, si in beneficio majori, vel digniori personaliter resideat, & alteri per substitutum inserviat: *Leod. Benef.* 11. *Sept.* 1734. §. 9.

Solet Sedes Apostolica dispensationes concedere ad retinendum Canonicatum Pœnitentiarium una cum Archidiaconatu in eadem Ecclesia: *Osc. Can. Pæn.* 15. *Jan.* 1724. §. 6.

Duplicitas, non autem triplicitas in eadem Ecclesia admitti potest; etiamsi a quacumque consuetudine dependeat: *Ib.* §. 9.

§. VII.

Dispensatio ab Interstitiis.

Dispensatio a suscipiendo infra annum sacerdotio, non solet iis concedi, qui 20. ætatis annum excesserint: *Alex. Præp.* 31. *Aug.* 1771. §. 22.

Imo S. Congr. Concilii nunquam post ætatem annorum 25. dispensare consuevit: *Ibid.*

Dispensationem ab interstitiis Tridentina Synodus committit arbitrio Episcopi, si eam viderit necessitati, aut utilitati Ecclesiæ congruere: *Firm. Conv* 18. *Mar.* 1792. §. 13.

Finis, quem sibi proposuit Tridentinum, cum præcepisset observantiam interstitiorum, est; ut in Clericis cum ætate *vitæ meritum, & doctrina major accrescat*: *Ibid.*

§ VIII.

Dispensatio ab Irregularitate in genere.

Unus Summus Pontifex potestatem habet concedendi dispensationem a publica irregularitate: *Mutin. Irreg.* 24. *Jan.* 1795 §. 2. *Mind. seu Ovet. Ovr.* 4. *Jun.* 1763. §. 4. & *Nol. Irreg.* 6. *Dec.* 1794. §. 4.

Sacerdos voluntarius homicida, dispensari non debet ab Irregularitate: *Ibid.*

Haud enim decet, ut humano sanguine pollutus offerat immaculatam hostiam Deo: *Ibid.*

Limita, veniam mereri posse Oratorem jam ad Presbyteratum promotum: *Nul. cit. loc.*

§. IX.

Dispensatio ab Irregularitate orta ex defectu animi.

Irregularitas in bello justo defensivo contracta, facilius dispensationem meretur: *Vis. ab Irr.* 11. *Sept.* 1784. §. 8.

Pius II. Pont. Max. indulsit irregularitatis dispensationem Monachis Presbyteris, & Clericis, qui anno 1459. bellum in Africa gesserant contra Mauros, & Lusitaniæ Regi Alfaferram obsidenti adfuerant: *Ibid.*

Infamia facti, quæ oritur ex ejectione, purgetur emendatione morum, & ideo dispensationi locus est, si nulla alia obsit causa: *Lun. Sar. Disp.* 31. *Jul.* 1751.

Quando non agitur de nato a parentibus hæreticis, nec quæstio est de promovendo ad Episcopatum, sed res versatur in terminis ejus, qui natus a parentibus Turcis sacerdotio jam est initiatus, nulla videtur esse necessaria dispensatio quoad beneficia consequenda: *Melev.* 13 *Aug.* 1718. §. *ult.*

A suspensione ipso jure intentata ob ca-

lumniam Subdiaconi in Sacerdotem, idem dispensari nequit a pœna nondum sequuta solutione *cap.* 1. *calum*: *Lun. Latz.* 9. *Jul.* 1796. §. 3.

§. X.

Dispensatio ab Irregularitate orta ex defectu Corporis.

Pluries S Congr. Concilii dispensavit ab irregularitate ex defectu, quando agebatur de causali defectu, & de sacerdote jam promoto: *Com. Irr.* 8. *April.* 1775. §. 7.

Doctores referunt de testimonio, vidisse se Regularem, qui licet læva non uteretur, tamen dispensationem obtinuerit: *Burg. S. Sepul.* 28. *Maii* 1785. §. 5.

Justis de causis dispensari potest etiam cum eo, qui utroque brachio careat, si sacram hostiam alterius ope, & frangat, & elevet & sumat; ceterisque sacris officiis fungatur: *Ibid.*

Summus Pontifex dispensare potest, ut sacerdos, qui una careat manu missam celebret, & revera ex testimonio doctorum, regularis qui ob morbum habebat manum impeditam, a summo Pontifice dispensatus fuit, & celebravit sacerdote assistente: *Conft.* 13. *Jul.* 1725. §. 3. *Abel. Irr.* 1770. §. 12.

Non est concedenda dispensatio, qui inutile fere habet brachium dextrum, ad faciendum omnino sacrum necessarium: *Albin. Irr.* 21. *Jan.* 1797. §. 4.

Et Zacharias Papa præcepit, ne permitteretur celebratio missæ sacerdoti ita pedibus impedito, ut consistere sine baculo non valeat: *Ibid.*

Ideoque in casu, quo sacerdoti pedibus impedito, qui consistere valeat tantum ope baculi, non est permittenda missæ celebratio: *Vic. Irr.* 15. *Jul.* 1795. §. 4.

Conceditur tamen dispensatio, ut quis podagra aut alio morbo laborans missam celebret etiam sedendo, excepto Canone: *Sarsin.* 21. *April.* 1792. §. 10.

Hujusmodi tamen gratia concedi tantum consuevit spectabilioribus Ecclesiasticis, & Episcopis sanctitate præclaris: *Ibid.* §. 11.

Summus Pontifex Episcopos oculis orbatos aliquando dispensavit, ut missam celebrarent cum alterius sacerdotis assistentia: *Flor.* 2. *Aug.* 1727. §. 8.

Et dispensavit etiam alios sacerdotes, ut possent missam, quam memoriter retinent, recitare cum alterius sacerdotis assistentia: *Ibid.*

Dum non agitur de eo, cui oculus erutus fuerit, sed de illo, qui integros habeat oculos, licet unus, aut alter expers sit facultate videndi. Hic nempe neque deformis, neque mutilus dici potest; ideoque si nulla deformitas interveniat, dum Canonem legit, quod ab experimento dignoscitur, dispensari potest: *Firm. Disp.* 13. *Jul.* 1751. §. 1.

§. XI.

Dispensatio ex crimine orta.

Quum plura afferantur in exclusionem delicti, adest spes obtinendi dispensationem ab irregularitate juxta stylum S. Congr. Concilii: *Bisac. Irr.* 11. *April.* 1739. §. 5.

Tria potissimum sunt spectanda in concedenda dispensatione ab irregularitate, an tempus tantum excesserit a die perpetrati homicidii, ut illius memoria sit obliterata in loco, & sic cesset populi offensio: *Concor. Disp. ab Irr.* 9. *Aug.* 1788. §. 5. *Aquin. Irr.* 20. *Aug.* 1774 §. 8.

Item ad dictam dispensationem concedendam pensitanda sunt hæc omnia, nempe boni mores, silentium fisci, partis remissio, Episcopi favor: *Leod. Irr.* 17. *Dec* 1791. §. 4. *& cit. Aquin.*

Juxta varias homicidii qualitates variæ a Sacris Canonibus de dispensatione ab irre-

gularitate regulæ præfinitæ noscuntur: *Alb. Irr.* 8. *Aug.* 1772. §. 6.

Qui homicidium voluntarium commiserit, omni ordine, & beneficio Ecclesiastico perpetuo privari debet: *Ibid.*

Si vero ad propriam defensionem, & cum moderamine inculpatæ tutelæ commissum probetur, cognita causa, & probatis precibus homicida dispensari potest: *Ib.*

Si autem in rixa patratum extiterit homicidium, spectandum est, an occidens fuerit rixæ auctor, vel provocatus, an bonæ famæ, an pacem a parentibus obtinuerit, aliaque: *Ibid.*

Pro indulgenda dispensationis gratia ea solet esse praxis S. Congr. Concilii, ut etiam in homicidiis causalibus diligenter inspiciatur, quæ culpa fuerit in percussore, vel vulnerante? a quo tempore percussio contigerit? quæ pœnitentiæ signa? quæ morum probitas, vitæque postmodum laudabiliter gestæ, quod specimen percussor præstiterit: *Imol. Irr.* 19. *Nov.* 1740. §. 10.

Homicidæ, si antea nunquam fuerit inquisitus, aut alia culpa, vel offensione notatus, & se postea honeste gesserit, aliisque fuisset exemplo, Ecclesiæ inserviendo, facilius dispensatio conferri potest: *Agr. Disp.* 12. *Dec.* 1767. §. 3.

Præsertim si pluries rejecta fuit ejusdem postulatio; quæ rejectio una cum supplicantis paupertate faciliorem aperit aditum dispensationi: *Ibid.* §. 4.

Accedente potissimum permanentia in urbe a triennio, quæ pro minuenda pœna solet considerari: *Ibid.*

Si agatur de habilitando jam promoto ad exercitium ordinum, facilius dispensatio conceditur: *Ibid.* §. 5.

Dispensationi non obest infamia ex delicto contracta, quum non esset infamia juris, sed facti, quæ ex subsequuta morum, & vitæ emendatione per triennium continuata abstergitur: *Ibid.* §. 6.

Sacr. Concilium Tridentinum *Sess.* 14. *Cap* 7. *de reform.* voluntarium per insidias homicidam perpetuo a sacris suscipiendis ordinibus excludit; sed adest in summo Pontifice potestas dispensandi super irregularitate ex tali homicidio derivata, utpote quæ non a jure divino, sed a jure humano causam habet: *Plac.* 15. *Jan.* & 8. *Jul.* 1734. §. 2.

Sed magna cum maturitate, & quam maximis intercedentibus causis, summi Pontifices se gerere debent in consimilibus concedendis dispensationibus: *Ibid.* §. 3.

Licet Concilium Tridentinum *Sess.* 24. *Cap.* 6. *de reform* Episcopis facultatem dispensandi in irregularitatibus ex delicto occulto provenientibus indulserit, attamen excepit ea, quæ ex homicidio voluntario sunt: *Terr.* 19. *April.* 1766. §. 11. *Agen. Irr.* 9. *Jul.* 1768. §. 7.

Ac Tridentina sanctio *Sess* 14. *Cap.* 7. *Cit.* perpetuo spem adimit accedendi ad altare Domini, obtinendæque in id dispensationis ei, qui ex proposito, per dolum, & per insidias occiderit suum proximum: *Civit.* 11. *Mart.* 1786. §. 5.

Et in concessione dispensationis considerandum venit tempus commissi delicti, quod si elapsi sint plures anni, memoria ejus excidisse videtur, quæ plane circumstantia præ oculis habenda est: *Ibid.* §. 7.

Hinc circa dispensationem elargiendam sunt perpendenda: an homicidium fuerit commissum per industriam, sive præmeditate, & per insidias? *Agen. Ci* . §. 10.

An occidens fuerit auctor, vel provocatus? *Ibid.*

An tantum tempus excesserit a die patrati homicidii, ut illius memoria sit obliterata in loco, & sic cesset populi offensio: *Ibid.*

Anve ab eo tempore Orator a ministerio altaris abstinuerit? *Ibid.*

An obtinuerit pacem a parentibus, vel consanguineis defuncti? anve cum fisco concordaverit? *Ibid.*

An esset alias bonæ conditionis, & famæ & an post delictum semper laudabiliter vixerit ex literis testimonialibus Ordinarii: *Ibid.*

Juxta Concilii Tridentini dispositionem ea tantum irregularitas non est dispensabilis, quæ oritur ex homicidio perfecte voluntario: *S. Mar. Irr.* 7. *Aug.* 1775. §. 3.

Homicidium vero perfecte voluntarium causat irregularitatem indispensabilem tantum in promovendo, non vero in promoto: *Ibid.*

Ex antiquo jure sublata non est dispensationis spes promoto homicidæ: *Melev. Irr.* 15. *Dec* 1787. §. 4.

Ac facilius ei indulgetur, ne mendicare cogatur: *Ibid.*

Irregularitatis dispensatio denegari solet pro solo homicidio voluntario: *Nul. Mon. Caf.* 12. *Dec.* 1761. §. 3. *Caput. Irr.* 17. *Aug.* 1793. §. 3.

Conceditur ad Cautelam sacerdoti, qui exercuit medicinam, nec constat ejus facto aliquem obiisse: *Ibid.*

Irregularitatis dispensatio concedenda non est simplici Clerico, qui voluntarium commisit homicidium: *Pav. Inc.* 22. *Nov.* 1794. §. 2.

Biennium a commisso homicidio non sufficit ad obliterandam memoriam delicti: *Ibid.*

Ubi de atroci agitur homicidio, piaculum reputatur dispensatio ab irregularitate: *Can. Disp. ab Irr.* 17. *Sept.* 1790. §. 3.

Etsi ille, qui incurrit in irregularitatem ob defensionem parentum, & propinquorum, excusabilis non sit; hujusmodi tamen irregularitas est dispensabilis: *Cons. Irr.* 30. *Jul.* 1785. §. 9.

Nam permissio vim vi repellendi, & alium offendendi pro tutela sui corporis, locum habet etiam pro tutela patris, vel filii, mariti, vel uxoris: *Ibid.*

Quæ si procedit in filio, marito, & uxore, cur non procedit in fratribus, quos inter tantus charitatis ordo intercedit: *Ibid.*

Dignus dispensatione videtur ille, qui adversario suo in ipso instanti, & in ipso iræ & calore pugnæ vulnus infligit: *Ib.* §. 12.

Olim dubitatum fuit, an Tridentinum decretum, qua in parte voluntariis homicidis spem claudit obtinendæ dispensationis, etiam promotos ad ordines sacros complecteretur: *Cam. Disp. ab Irr.* 30. *Jul.* 1785. §. 5.

Et hoc dubium non versabatur super suprema Ecclesiæ potestate, num possit cum promotis dispensare: *Ibid.*

Sed an quando Summus Pontifex cum promotis dispensat super hac irregularitate, Tridentinæ legi derogari videatur: *Ibid.*

Et habita congregatione coram Paulo V. Pont. Max. definitum est, Tridentinum in hac parte non comprehendere promotos: *Ibid.*

Sensumque congregationis Summus Pontifex die 2. Sept. 1613. approbavit: *Ibid.*

Si nova fuit, barbaraque qualitas delicti, & tanta cum crudelitate, cujusquis Sacerdos fuerit particeps, omniumque offensione conjuncta, piaculum fere videtur eum ad exercitium Sacerdotalis Ordinis redintegrare per dispensationem ab irregularitate: *ib.* §. 9.

Hinc si agitur de homicidio ex proposito, & per industriam perpetrato, spem adimit Tridentinum Concilium obtinendæ dispensationis: *Maj. Disp. ab Irr.* 19. *Aug.* 1786. §. 4.

Sed si res est de homicidio, quod vim vi

repellendo, & ut a morte se defenderet, aliquis commisit, ait Trid.; quod etiam ad sacrorum ordinum, & altaris ministerium, & beneficia quaecumque, ac dignitates jure quodam modo dispensatio debeatur: *Ibid.*

Ille, qui ad sacros ordines per falsas testimoniales ascendit, procul dubio contraxit irregularitatem, quam uti publicam Romanus tamen Pontifex dispensare potest: *Cephal. Susp. & Irr.* 24. *Mart.* 1787. §. 4.

Causae dispensandi sunt paupertas Oratoris, stante qua commiseratione dignus est; si ad longum tempus se abstinuerit ab exercitio suorum ordinum; si adsit silentium fisci, duturna carceris poena, boni mores Oratoris, quae plurimi facienda sunt ad dispensandum Oratorem: *Ibid.* §. 5.

Pro indulgenda dispensationis gratia, ea solet esse praxis S. Congr. Concilii, ut etiam in homicidiis voluntariis diligenter inspiciatur, quae culpa fuerit in percussore, vel vulnerante? a quanto tempore percussio contigerit? quae poenitentiae signa? quodve morum probitatis, vitaeque postmodum laudabiliter gestae specimen ille praesetulerit? *Imol. Irr.* 19. *Nov.* 1740. §. 10.

Homicidae dispensantur ab irregularitate, si homicidium patratum fuerit, non ex industria, aut ex insidiis; si ab aggressoribus fuerint ultro impetiti, si non dederint rixae causam, fisco, & parti laesae satisfecerint, & post patratum homicidium, diuturno temporis intervallo laudabiliter vixerint: *Elbor. Irr* 9. *Febr.* 1737. §. 6.

Irregularitatem ob conniventiam incurrens, ex qua nulla provenere mala, dispensationem reportare, & obtinere valet: *Benev. Disp. ab Irr.* 26. *Aug.* 1780. §. 7.

Praecipue si Clericus jam sit promotus; *Ib.* §. 8.

Cum in durioribus terminis, eidem obpatratum homicidium, dispensatio facilius concedatur: *Ibid.*

Ei, qui commisit causale homicidium, concedenda est dispensatio: *Const. Irr.* 26. *Novemb.* 1706. §. 3.

Et quando absuerit animus occidendi, licet inde mors evenerit: *Brach. Irr.* 3. *Apr.* 1755.

In homicidio casuali, ac involuntario annui facile solet pro dispensatione: *Agr. Irr.* 10. *Mart.* 1770. §. 4.

Tridentina Synodus hanc facit distinctionem; si homicidium patratum fuerit sua voluntate, etiamsi id, nec ordine judiciario probatum, nec alia ratione publicum, sed occultum fuerit, nullo modo dispensari possit: *Ibid.* §. 8.

Si vero homicidium non ex proposito, sed casu, vel vim vi repellendo contigerit, dispensatio concedi potest: *Ibid. & Marian. Irr.* 17. *Jul.* 1773. §. 4.

Sed ne vel nimii rigoris, vel indulgentiae nimiae fiat usus in dispensatione, nonnulla sunt observanda: *Ibid.* §. 10.

An homicidium fuerit commissum per industriam, seu praemeditatum? au per insidias? an occidens fuerit rixae auctor, vel provocatus? an tantum temporis excesserit a die patrati homicidii, ut illius memoria sit obliterata in loco, & sic cesset populi offensio? an ab eo tempore Orator a ministerio altaris abstinuerit? an obtinuerit pacem a parentibus, vel consanguineis defuncti? an cum fisco concordaverit? an esset alias bonae conditionis, & famae? an post delictum semper laudabiliter vixerit ex literis testimonialibus Ordinarii: *Ibid. & Tran. Irr.* 26. *Mart.* 1769. §. 14. *seu. Ibid.*

Ex circumstantiis accedentibus occasione homicidii, facilius indulgenda est dispensatio: *Pap. Disp.* 24. *Jul.* 1748. §. 7.

Sed præcipue consideratur, an homicidium commissum sit per industriam, seu præmeditate, & per insidias, an vero calore iracundiæ, & pura rixa? an occidens fuerit rixæ auctor, vel provocatus? an Orator esset bonæ conditionis, & famæ, & an post delictum semper laudabiliter vixerit: *Ibid.*

Dispensatio ad formam Sacri Concilii necessaria est in homicidio patrato ad propriam defensionem, quando servatum non fuit moderamen inculpatæ tutelæ, secus autem si hujusmodi moderamen adhibitum fuit: *Mar. Irr* 22. *Jan.* 1763. §. 14.

Quando homicidium commissum non fuerit per industriam, sed tumultuarie, & ad sui defensionem, cum non alio modo mortem evadere potuerit, locus est dispensationi: *Jaur. Irr.* 15. *Sept.* 1770. §. 6.

Nam ob homicidium ad propriam defensionem cum moderamine inculpatæ tutelæ patratum, venia dignus est Sacerdos: *Vic. Irr.* 18. *Dec.* 1790.

Satis est ad concedendam dispensationem ab irregularitate triennium cum emendatione vitæ: *Ibid.*

Maxime quando res est de promoto, cum facilius indulgeatur: *Ibid.*

Homicidium vero non ex proposito, aut ex præparatione per insidias patratum, cum non esset voluntarium, benigne dispensatione donandum est: *Agen. Irr.* 9. *Julii* 1768. §. 3.

Si agatur de homicidio pro suæ vitæ defensione patrato vim vi repellendo, dispensatio ab irregularitate benigne concedenda est ex *cap* 7. *Sess.* 14. Concil. Trid. *Marian. Irr.* 1. *Mar.* 1777. §. 3.

A fortiori, si res est de Clerico non promovendo, sed de Clerico jam promoto: *Ib.* §. 6.

Etiamsi agatur de homicidio voluntario: *Ibid.*

Hinc multoties dispensatio concessa est a sancta sede Apostolica Clericis jam promotis; etiamsi homicidium publicum fuerit, & ad forum contensiosum deductum, testatur hoc Fagnanus: *Ibid.*

Id potiori jure procedere debet, si homicidium a promoto patratum sit, vim vi repellendo, ut se a morte defenderet: *Ibid.* §. 7

Facilius repellitur promovendus, quam dejicitur promotus, & dispensatio ab irregularitate magis conceditur iis, qui in sacro Presbyteratus ordine sunt constituti, quam aliis, qui ad illum promoveri postulant *Mutin. Disp.* 24. *Jan.* 1784. §. 6. *Mur. Irr.* 22. *Jan.* 1463. §. 6. *Dert. Irr.* 14. *Jan.* 1764. §. 6. *Tran. Irr.* 20. *Mar.* 1768. §. 7. *Taur. Irr.* 15. *Sept.* 1770. §. 12. *Ugen. Disp. ab Irr.* 14. *Febr.* 1778. §. 5. *Andr. Disp ab Irr.* 20. *Jan.* 1781. §. 9.

Ac facilius indulgetur dispensatio ab irregularitate promoto, ne eum dedecore ordinis mendicare cogatur: *Calar. Irr.* 19. *Jan.* 1793. § 3. *Jast. Irr.* 16. *Dec.* 1797. §. 3.

Præsertim si non agatur de homicidio, quod vel ex animi sententia, vel dando operam rei illicitæ fuerit commissum, quibus cessantibus benignius excipiuntur dispensationis preces: *Tran. Irr.* 26. *Mart.* 1768. §. 7.

Cum mors mere est casualis, & involuntaria, facilius conceditur dispensatio: *Ibid.* § 8.

In dubio, an mors ex percussione evenerit, aut potius ex naturali morbo, aut ex male affecta personæ valetudine, aut ex neglecta morbi cura, proclivius dispensatio indulgetur: *Ibid.* §. 9.

Nam Trid. dispositio citata *cap.* 7. *Sess.* 14. reo homicidii voluntarii nullo modo concedit dispensationem, si vero casuale fit, cognita causa dispensare intendit. *Ib.* §. 11.

Idcirco Doctores inferunt, Concilium adversari dispensationibus tantummodo ex homicidio per insidias, & ex animi sententia commisso: *Ibid.*

Quamvis hoc etiam in casu Summum Pontificem ex suæ potestatis plenitudine dispensare posse non dubitetur: *Ibid.*

Testatur tamen Fagnanus S. Congr. Concilii a secretis, quod cum promovendis in homicidio voluntario nunquam meminerit dispensatum fuisse cum aliquo: *Ibid.* §. 12. & *Lemov. Disp. in Jul.* 1788. §. 7.

Qui etiam tradit, quæ perpendi soleant, ut gratia concedatur, vel denegetur: *Ibid.* §. 14.

Promovendum perpetuo a sacris ordinibus repellit Synodus Tridentina: *Cal. Irr.* 19. *Jun.* 1793. §.

Ac S. Congr. Concilii sub Pont. Max. Paulo V. coram eodem convocata definivit, conciliarem sanctionem de promovendis loqui, non de promotis: *Sabin.* 30. *Maii* 1786. §. 5.

Nam eadem Synodus *cit. cap.* 7. *Sess.* 14. etiamsi loquatur de simplici Clerico homicida, ac præcipiat, ut nullo unquam tempore ad sacros ordines promoveri possit, non item de promoto; ex veteri jure sublata haud est dispensationis spes promoto: *Concor. Disp. ab Irr.* 9. *Aug.* 1788. §. 3. *Com Irr.* 31. *Jul.* 1790. §. 8. *Mars. Disp. ab Irr.* 30 *Aug.* 1788. § 2.

Ac facilius ei indulgetur, ne mendicare cogatur: *Ibid. Castell. Irr* 16. *Dec.* 1797. §. 3 *Comen. Irr.* 31. *Jul.* §. 8.

Nam quando agitur de Sacerdote jam promoto, & de homicidio per accidens, & præter intentionem sequuto, post peractam pœnitentiam homicida non impeditur, quominus in susceptis ministret ordinibus, & ad majores valeat promoveri: *Cass. Irr.* 24. *Sept.* 1718. §. 4.

Sed considerari etiam debet, an tantum tempus excesserit a die patrati homicidii, ut illius memoria sit obliterata in loco, & sic cesset populi offensio: *cit. Cat. Irr.* §. 4.

Alii putant satis esse triennium cum emendatione vitæ, alii requirunt decennium: *Ibid.*

Sed causæ, quæ requiruntur hæ sunt, constans emendatio vitæ, partis & fisci compositio, extrema Oratoris paupertas, decenne temporis spatium, ex quo obliterata censetur memoria: *Com. Irr.* 31. *Jul.* 1790. §. 8.

Quando 15. elapsi sunt anni a patrato homicidio, quibus illius memoria deleta censetur: *Mas. Dis. ab Irr.* 30. *Aug.* 1778. §. 2.

Ubi de homicidio non ex proposito, sed casu commisso res est, indulgendum est etiam promovendo: *Aquil. Irr.* 17. *April.* 1790. §. 2.

Multo magis promoto, cui ab Ecclesiastico statu recedere non licet: *Ibid.*

Veniam meretur Sacerdos homicida ob diuturnam pœnitentiam, constantem vitæ emendationem, gravemque paupertatem, ob quam cum dedecore Sacerdotii mendicare cogeretur: *Ang. & Turs. Irr.* 20. *Jul.* 1793. § 3.

Dispensationem mereri potest Sacerdos, qui fisco,& parti satisfecit, & vitam a commisso homicidio, ecclesiastico viro dignam egit, ne indecenter mendicare cogatur: *Plac. Irr.* 9. *Jul.* 1796. §. 6.

Ita irregularitatis dispensatio ob homicidium juxta stylum S. Congr. Concilii concedi solet, si homicida aliquam pœnitentiam egerit, atque a patrato crimine lon-

gum tempus elapsum fuerit, atque post homicidium laudabiliter vixerit: *Senog. Dis. ab Irr.* 12. *Maii* 1781. § 6.

Quando constat de conversione ad meliorem frugem, fisco præstita satisfactione, acta pœnitentia, & maxima Oratoris paupertate, SS. Canonum, & Ecclesiæ benignitate dispensatio elargienda est: *Benev. Irr.* 18. *Nov.* 1769. §. 9.

Post lapsum temporis, & emendationem vitæ non raro concessa fuit dispensatio ab irregularitate facti: *Feretr. Irr.* 15. *Martii* 1794. §. 5.

Et non est concedenda dispensatio simplici Clerico, qui voluntarium commisit homicidium, licet occulte: *Ibid* §. 4.

Qui sub contumaciali est pœna, justam fovere spem nequit consequendi dispensationem ab irregularitate: *Præn. Cap.* 19. *Jun.* 1790. §. 4.

Aliquoties hæc dispensatio fuit concessa, publicum licet homicidium patratum fuerit, & ad forum contentatiosum deductum: *Nep. Disp. ab Irr.* 13. *Jul* 1784. § 6.

Ad obtinendam dispensationem tantum temporis transire debet a die perpetrati homicidii, ut illius memoria sit obliterata in loco, & sic cesset populi offensio ac horror, ne vir sanguinolentus ministret ad altare, quæ causa fuit instituendi irregularitatem: *Mel. Disp.* 29. *Nov.* 1722. *Lemov. Disp. ab Irr.* 12. *Jul.* 23. *Jan.* 1790. §. 3. *Urb. Jur.* 20. *Mart.* 1790 §. 4. *Ascul. Irr.* 1790. §. 3. *Feretr. Irr.* 28. *Maii* 1791. §. 3. *Leod. Irr.* 17. *Dec.* 1761. §. 4. *Conven. Irr.* 21. *Aprli.* 1792. §. 2. *Saicr. Irr.* 22. *Aug.* 1795. §. 2.

Et ad delendam commissi delicti memoriam requiritur decennium, vel saltem cum notabili emendatione vitæ triennium: *cit. Lun.* §. 4. *Lemov. ibid.*

Et ex homicidio non voluntario in causa, si orta est irregularitas, sa cilius conceditur Dispensatio: *cit. Feretr.* §. 4. *cit. ajoul. ibid.*

Atque ex homicidio cum moderamine inculpatur tutelæ, merentur indulgentiam etiam simplices Clerici: *Ibid.*

Præcipue in dispensatione concedenda spectandum est, si fisco satisfecerit Orator, et testimonio Episcopi pluribus annis in seculo bonis moribus præfulsit? *cit. Ur ev. ibid.*

Difficilior est dispensatio, quando vix lapsum est ab homicidio triennium, nec adhuc deleta est illius memoria: *Berg. Irr.* 19. *Jan.* 1793. §. 2.

Dispensationem impedire potest recens memoria delicti, quæ nondum per sexennium deleta est: *Fer. Irr.* 9. *Jul.* 1796. §. 6.

Dispensatur Clericus ab irregularitate, si bonis fuerit imbutus moribus, & resipiscientiæ signa dederit, ac congruum tempus effluxerit a die commissi delicti, itaut ab hominum memoria sit crimen obliteratum: *Arbor. Disp.* 13. *Mar.* 1784. §. 5.

Homicidium patratum a puero doli incapace casu fortuito non habente occidendi animum, dispensatione est dignum, absque distinctione, an dederit operam rei licitæ, vel adhibuerit diligentiam: *Ibid.* §. 7.

Diaconus, qui homicidio causam dedisse videtur, non est ad Sacerdotium promovendus: *Saler. Irr.* 20. *April* 1771. §. 4.

Sed id locum tantummodo habet in casu, quo quis proximam morti causam præbuit, scilicet consilio, præcepto, vel ope: *Ibid.*

Episcopo in omnibus irregularitatibus, & in omnibus suspensionibus ex delicto occulto provenientibus dispensare licet, excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario, & exceptis aliis ad forum contentiosum deductis: *Pap.* 21. *Maii* 1778. §. 2.

Habens facultatem dispensandi in homicidio casuali, non potest dispensare in volun-

voluntario, quod contingit, quando occidens non solum explicite vult occidere, sed etiam quando vult percutere, & irrogare injuriam, & per se, & immediate, ac non per accidens homicidium sequitur: *Ibid.* § 4.

Dispensatio cum clausula *si & postquam Regularem Professionem emiserit*, conceditur irregularibus ex homicidio voluntario, & nondum ad sacros ordines promotis, si velint Religionem ingredi: *Ibid.*

Circumstantia autem longæ annorum intercapedinis a die commissi delicti, & continuata per tantum temporis spatium vita exemplaris, maximopere reputatur ad dispensationem obtinendam: *Ibid.* §. 9.

Sacrum Concilium Tridentinum adversatur tantummodo dispensationibus ex homicidio patrato per industriam, insidias, & ex proposito: *Ibid.* §. *ult*

Reliqua quoad dispensationem ab irregularitate *Vide Episcopus* §. *XVI.*

§ XII.

Dispensatio matrimonialis ab impedimentis in genere.

Auctoritate Summi Pontificis tollitur omne impedimentum positivo Canonum jure constitutum: *Const. Disp.* 13. *April.* 1768. §. 2.

Sed justæ concurrere debent causæ, ex quibus Summus Pontifex prudenter arbitrium suum, & supremam interponat potestatem, ut oblatæ preces exaudiantur: *Ibid.*

Distinquitur *Dispensatio*, *a mandato de dispensando*: *Civit. Cast. Nul. Matr.* 18. *Jul.* 1778. §. 10.

Prima est, quando Summus Pontifex directe dispensationem concedit, & Brevia, vel Literas Apostolicas dispensationis *in forma gratiosa* ad ipsos Oratores dirigit: *Ib.*

Simplex mandatum de dispensando est, quando Literæ ad certos Judices *in forma commissaria* diriguntur, ut verificatis expositis, dispensatio concedatur: *Ibid.*

In primo casu, gratia ab initio dicitur pura, & perfecta, directeque tollit impedimentum: *Ibid.*

In secundo casu, gratia perfecta non est, nisi Exequutor eamdem indulserit, unde ex facto exequutoris pendet impedimenti remotio: *Ibid.*

Hinc inquirendum est, an ex ipso facto exequutoris certa habeatur illius voluntas dispensandi, ita ut si non positivo decreto, saltem facto, & voluntate deletum fuerit impedimentum ad valide matrimonium contrahendum: *Ibid.* §. 11.

Literæ Apostolicæ non continent dispensationem eo ipso traditam a Pontifice, nec statim tollunt impedimentum, sed præseferunt dumtaxat mandatum ad dispensationem indulgendam, proindeque impedimentum perseverat, usque dum exequutor a Pontifice delegatus illud non sustulerit: *Jan Spons.* 12. *Dec.* 1733. §. 7.

Dispensatio matrimonialis non comprobata norma in Pontificio Brevi præscripta, inefficax evadit: *Theat. Matr.* 16. *Mar.* 1771. §. 7.

Non subsistentibus conditionibus expositis, non potest executioni dari dispensatio matrimonialis: *Gerun. seu Vic. Null. Matr.* 2. *Aug* 1760. §. 2.

Episcopus dispensare potest in impedimentis impedientibus, & non dirimentibus, exceptis impedimentis sponsalium, & voti absoluti castitatis, ac Religionis; quia licet in jure id non sit expressum, nisi quoad incestum; pacifica tamen consuetudo inolevit, attribuens Episcopis facultatem dispensandi super ceteris impedimentis impedientibus, & non dirimentibus, exceptis allegatis impedimentis sponsalium, & supradicti dupplicis voti: *Ulix.* 7. *sept.* 1726. §. 3.

Nec valet dispensatio obtenta, cum non agitur de impedimento occulto & secreto, a conjugibus delato ad S. Pœnitentiariam, a qua Confessario mandatur, adjecta conditione *dummodo impedimentum occultum sit*, ut dispenset: certioribus redditis conjugibus de nullitate Matrimonii, & renovando secreto inter eos consensu: *Mont. Fal. Nul. Matr.* 28. *Aug.* 1151. §. 2.

Imo si res est de impedimento pluribus cognito, & delato ad curiam Episcopalem, atque inde ad Datariam Apostolicam, a quo data fuit Bulla dispensationis, quæ nihil aliud est, quam mandatum dispensandi, seu facultas conjugibus iterum contrahendi, non vero approbatio matrimonii, quod illicite, & invalide contractum fuit: *Ibid.* §. 3.

Et ideo si conjuges servata forma decreti conciliaris consensum non renovent coram Parocho & testibus, nullum matrimonium convalescere potest, licet impetrata fuerit Apostolica dispensatio; cum posset alteruter ex conjugibus sive ante, sive post impetratam dispensationem consensum retractare, & liber evadere, si consensum renovare nolit: *Ibid.*

De jure non subsistit, quod dispensatio obtenta super gradu remotiori, suffragari posuit in gradu etiam proximiori: *Disc. fe-er.* 28. *Mar.* 1722.

Pius enim IV. decrevit se de singulis obstaculis plane certiorari velle; & in quibuscunque dispensationibus, de quibuscumque prohibitis consanguinitatis aut affinitatis gradibus, & non solum de remotiori, sed etiam de proximiori fieri debere mentionem: *Ibid.* §. 2.

Verum postea S. Pius V. in sua Bulla præfatæ Pii IV. constitutioni derogavit, & statuit, ut in dispensationibus gradus remotior attenderetur, & traberet secum propinquiorem, & sic ut sufficeret exprimere gradum remotiorem, obtentis tamen postea super gradu propinquiori literis Apostolicis in quibus declaretur, non obstare reticentiam propinquioris gradus: *Luceor. Null. Matr.* 7. *Sept.* 1720. §. 5. *et* 48. *Febr.* 1744. §. §. *et incit. discur. secr.* §. 4.

Sed si accedente dispensatione Apostolica super gradu remotiori, obtentæ non fuerint literæ declaratoriæ, super propinquiori; nullum juxta stylum Sedis Apostolicæ est matrimonium: *Ibid.* §. 6. & 7.

Magni nominis Doctores validam esse censuerunt dispensationem, in qua facta fuit mentio solius gradus remotioris, etiamsi executor notitiam propuinquioris habuerit, & hoc minime obstante eam executioni mandaverit; quum ejus malitia validitati dispensationis obstare non valeat; et validum etiam consequenter existimarunt matrimonium, quamvis illud fuerit contractum, non obtentis literis declaratoriis, quarum defectu, illud ad summum illicitum, sed non invalidum redditur: *Ibid.* § 14.

Censent nonnulli, valere dispensationem, & validum esse matrimonium cum expressione solius gradus remotioris, dummodo fœmina non sit propinquior stipiti, sed vir, ac mulier stipitem attingat in gradu remotiori, & si viceversa accidit, pro validitate dispensationis & matrimonii, necessaria est utriusque gradus expressio: *Ibid.*

Alii contra censent, vel id ad summum procedere, si mulier esset amita, vel matertera, secus autem si in tertio gradu esset constituta: *Ibid.*

Ac alii communius ponderantes Bullam S. Pii V. indistincte loqui asserunt, validam esse dispensationem, & validum matrimonium contractum, non obtentis literis declaratoriis, & prævia dispensatione super remotiori; sive vir, sive fœmina sit stipiti propinquior: *Ibid.*

Atque stylus etiam Datariæ est, ut post contractum matrimonium prævia dispensatione super remotiori, silentio prætermisso propinquiori, Oratoribus non demandetur, ut matrimonium inter se publice, servata forma Concilii de novo contrahant, vel saltem, ut consensum renovent, sed tantum ut in matrimonio sic contracto libere, & licite permanere possint: id quod probat matrimonium esse illicitum, sed non invalidum, sive ambo contrahentes ignorent conjunctionem in propinquiori gradu, sive ignoret alter, & alter sciat: *Ibid.* §. 24.

Matrimonium in conjunctos extra primum gradum prævia dispensatione super remotiori contractum, & non obtentis literis declaratoriis super propinquiori, est validum, & satis est, ut postea obtineatur declaratio super gradu propinquiori, nec opus est post declarationem denuo contrahere, vel repetere formam Concilii: *Ibid.* §. 15.

Textus *in cap. quod dilectio, de consang. & affinit*; præscribit, ut dispensatio obtenta super gradu proximiori, procedat inspeta consuetudine loci; ne quædam in populi offensionem adhiberetur novitas: & non obstat dispositioni juris communis, juxta quod gradus remotior trahit ad se propinquiorem: *Ibid.* §. 16.

Si ante exequutionem Bullæ dispensationis, in remotiori gradu, ordinario innotescat, quod vir, & mulier sint conjuncti propinquiori gradu, debet ab exequutione abstinere, usquequo literæ declaratoriæ afferantur: *Ibid.* §. 19.

Si vero ante Bullæ exequutionem propinquitas non innotuit ordinario, & sic sine literis declaratoriis matrimonium contractum fuit; tunc statim ac notitia defertur ad ordinarium, debet ille conjuges separare, usquequo literæ afferantur: *Ibid.* §.19.

Semper itaque obediendum est constitutioni Pianæ, & semper expediendæ sunt literæ declaratoriæ super propinquiori, sive Ordinarius ignoraverit, sive sciverit conjunctionem gradus proximioris, & sive matrimonium fuerit contractum, sive non; & licet Ordinarius non obstante notitia gradus propinquioris, non allatis literis declaratoriis, dispensationem exequeretur: *Ibid.*

Matrimonium esse validum respondit Innoc. III. in tex. *cap. quia circa* de *cons. & affin.*, in quo pro obtinenda dispensatione super gradu prohibito, allegata fuit falsa causa, & matrimonium deinde fuit contractum, ac consumatum; ne gravis populi offensio ex separatione oriatur: *Rat. Matr.* 4. *Jul.* 1722. §. 5.

Locum vero præfatus textus habere dicitur, quando post contractum & consummatum matrimonium contrahentes perseverant in bona fide, & habent probabilem ignorantiam de subreptione dispensationis, licet Ordinarius bene cognoscat: *Ibid.* §. 6.

Dotis incompetentia non est causa finalis, sed causa impulsiva, & defectus causæ impulsivæ, non vitiat dispensationem: *Ibid.* §. 9.

Pontius putat, quod quando Pontifex non dispensat, non confidat de precibus supplicantis, nec de precum veritate, sed committit Ordinario, ut præcedente diligenti inquisitione super precum veritate, ipse Ordinarius dispenset, & declaret causas esse veras; tunc etiamsi declaratio fuerit injusta, est tamen valida, & habet auctoritatem rei judicatæ, & Ordinarii dispensatio, & matrimonium ex illa contractum retractari nequit: *Ibid.* §. 10.

Limita in tribus hisce casibus; quando a principio rescriptum fuit subreptitium cum dolo, vel fraude; 2*do.* quando postea testes adhibiti super precum veritate fuerunt corrupti; 3*tio.* quando dispensatio, vel re-

scriptum ad dispensandum fuit subreptitium, licet per ignorantiam, & subreptio fuit notabilis in tacenda veritate: *Ibid.* §.11.

Hæc Pontii doctrina impugnatur a nonnullis sub obtentu, quod dispensatio, uti fundata in falsa causa, nulla sit, licet falsitas processerit ex ignorantia, ita ut hæc prodesse non possit validitati matrimonii subseque contracti: *Ibid.* §. *ult.*

Pontifex ad dispensandum æque movetur, si oratrix nullam habeat dotem, vel si habeat insufficientem, quum in utroque casu timeri possint cædem populi offensiones, & inconvenientia; ex quibus tanquam ex causa finali movetur Pontifex ad dispensandum: *Neap. Matr.* 4. *Jul.* 1722. §.4.

Quando plures ad effectum obtinendæ dispensationis exponuntur causæ, etiam copulative inspicienda est causa, qua innititur rescriptum, & ea vera existente, non curatur de aliarum veritate; copulativa quippe in his terminis resolvitur in disjunctivam: *Ib.* §. *ult.*

Consuetum fuit denegare dispensationem pro dissolutione Matrimonii validi, ad evadendas dissensiones, odia, & populi offensiones, quæ oriri possent: *Thea. Matr.* 8 *August.* 1772. § 2.

Sed quum res est de causa gravissima, scilicet de matrimonio in facie Ecclesiæ contracto, in quo adest periculum dissolvendi vinculum divina institutione prorsus indissolubile, probationes requiruntur omnino concludentes, & testes omni exceptione majores: *Ibid.* §. 8.

§. XIII.

Dispensatio Matrimonialis ab impedimento affinitatis.

Nihil magis cordi fuit Summis Pontificibus per undecim priora secula, quam Sacrorum Canonum statuta sedulo tueri, atque a dispensationibus concedendis super gradibus vetitis affinitatis, sese omnino abstinere: *Const. Dist.* 13: *Apr.* 1768. §. 16.

Martinus I. egregie scripsit, Canones Ecclesiasticos solvere non possumus: *Ibid.*

Et Zacharias inquit, non dirigi ab Apostolica Sede illa, quæ contraria esse Patrum, sive Canonum institutis reperiuntur: *Ibid.*

Hinc anno 1045. denegavit Sedes Apostolica Roberto Galliarum Regi, quam petebat, dispensationem, uxorem habendi Bertam commatrem suam: *Ibid.*

Post hæc tempora, nonnihil remitti cœpit de hujusmodi disciplinæ, ac juris rigore: *Ibid.* §. 17.

Alexander III. electus anno 1159. veniam fecit Johanni filio Henrici II. Angliæ Regis, ut filiam Comitis Glocestræ sanguine sibi conjunctam duceret uxorem: *Ibid.*

Synodus Tridentina *Sess.* 14. *cap.* 5. *de refor.* instauravit veterem disciplinam Ecclesiæ universæ: *Ibid.* §. 18.

Hinc constituit, ut dispensatio raro, & ex gravi causa, ac gratis detur, sed in secundo gradu nunquam, nisi inter magnos Principes, & ob publicam causam: *Ibid.*

Quibus non obstantibus Summi Pontifices dispensarunt, præsertim in primo gradu affinitatis in linea transversa: *Ibid.* §. 19.

Hanc dispensationem concessit Pont. Max. Paullus V.: *Ibid.*

Urbanus VIII, tredecim largitus est: *Ibid.*
Innocentius X. duas:
Alexander VII. octo:
Clemens IX unam:
Innocentius XI. duas:
Innocentius XII. duas:
Clemens XII. quamplurimas: *Ibid.*

Hac de causa non desunt exempla dispensationum etiam in primo, & secundo gradu affinitatis: *Gad. Disp.* 12. *Jun.* 1762. §. 5.

In qualibet affinitatis dupletate, ad cautelam saltem facilius concedi debet dispensatio: *Const. Disp.* 23. *April.* 1768. §. 5.

Animadvertendum, quod ex matrimonio rato, & non consummato oriatur impedimentum affinitatis, saltem initiative, & imperfecte: *Ibid.* §. 3. *& animad. Secr.* 11. *Sept.* 1762.

Et pro effectu dispensationis, appellatur a Dataria impedimentum affinitatis: *Ibid.*

Atque difficilius dispensatur super eodem impedimento, quam super impedimento publicæ honestatis, orto ex sponsalibus de futuro: *Ibid.* §. 4.

Quia impedimentum, quod oritur, ex matrimonio rato, & non consummato gravius est, quam illud publicæ honestatis ortum ex sponsalibus de futuro, ideoque extenditur usque ad quartum gradum: *Ibid.* §. 3.

Dispensatio in secundo gradu prohibito concedi non debet, nisi inter magnos Principes, & ob publicam causam: *Ibid.* § 4.

In primo autem gradu affinitatis lineæ rectæ, potest Summus Pontifex dispensare; sed non expedit ob maximam illius conjunctionis turpitudinem: *Ibid.* §. 5.

An autem idem procedat in linea transversa, cum defunctæ uxoris sorore, quæ dicitur viri sororia, dubium est: *Ibid.*

Eadem est turpitudo conjugii cum defunctæ uxoris sorore, quam cum defuncti viri fratre: *Ibid.* §. 8.

Prima dispensatio hujusmodi cum sorore defunctæ uxoris concessa fuit anno 1418., neque deinde fuerunt admodum frequentes: *Ibid.* §. 6.

Et non expedit frequenter easdem dispensationes indulgere, & ab exemplis judicare: *Ibid.* §. 7.

Quando impedimentum ex copula illicita est publicum, consensus renovatio dicitur necessaria coram Parocho, & testibus, etiamsi durante impedimento matrimonium fuisset contractum in facie Ecclesiæ, & coram testibus, ac Parocho; ad differentiam casus, in quo hæc facta fuissent, sed in termino impedimenti occulti juxta praxim. sacr. Pœnitentiariæ: *Reat.* 23. *Jul.* 1725. §. *ult.*

In dispensationibus affinitatis ex copula illicita ortis, duo præscribi solent, primo ut prius omnis occasio recidivæ conversationis cum fœmina consanguinea futuræ uxoris tollatur; alterum ut iis, qui matrimonium contracturi sunt, denuncietur præceptum non cohabitandi in eodem loco, in quo commorari contigerit eamdem fœminam consanguineam uxoris: *Conimbr. matr.* 3. *April.* 1734. §. 4.

At prima pars ejus legis, sub qua dispensationis impertiendæ facultas tribuitur, respicit tempus præcedens celebrationem matrimonii, ideoque cavere debet exequutor dispensationis, ut prius relabendi occasio removeatur: *Ibid.*

Item ut si exequutor literarum Apostolicarum processerit ad earum executionem, omissa occasionis remotione, matrimonium videri possit nullum, ob non servatam formam commissionis, & mandati de dispensando: *Ibid.*

At si præceptum impletum non fuerit, non videtur, per hoc inferri posse nullitas matrimonii jam ante valide contracti: *Ib.*

Quia in matrimonio, tametsi dari possit conditio suspensiva ejus validitatis, non tamen ei convenit conditio resolutiva ob indissolubilitatem matrimonii divino jure constitutam, quæ non patitur, ut matrimonium ab initio validum, ex futuro eventu reddatur dissolutioni obnoxium: *Ibid.*

Concilium Trid. *sess. cit.* 24. *cap.* 5. *de reform.* nulla facta distinctione inter impedimentum consanguinitatis, & affinitatis, generaliter præscribit, ut in gradibus prohibi-

tis nonnisi raro, & gravi ex causa dispensationes concedantur, atque in secundo gradu nunquam dispensetur, nisi inter magnos Principes, & ob publicam causam: *Urit. Dis. 7. Jun.* 1777. §. 10.

Sunt, qui extraordinariam Episcopis tribuunt potestatem dispensandi ab impedimento primi gradus affinitatis licet lineæ rectæ, aliisque quibuscumque, gravissima de causa, difficilique accessu ad Summum Pontificem: *Leod. Matr.* 28. *Malie* 1796. §. 4.

Hoc tamen procedit in impedimentis occultis; non item in publicis matrimonia dirimentibus: *Ibid.* §. 5.

Super quibus multo minus dispensare valet Vicarius Generalis Episcopi: *Ibid.* §. 6.

Validum est matrimonium contractum ex præsumta in dispensante facultate, bona contrahentium fide, & servata in omnibus forma Concil. Trid. sed contrarium verius: *Ibid.* §. 7. & §. *seq.*

Ut plurimum denegata fuit a Summo Pontifice dispensatio super impedimento in primo gradu affinitatis lineæ rectæ: *Ibid.* §. 10.

Et denegata fuit etiam de voto S. Inquisitionis, licet a magnis Principibus petita, & copula inter affines intercessisset: *Ibid.*

Quædam tamen sunt hujusmodi dispensationis exempla: *Ibid.* § 11.

Et præsertim de Juditha Caroli Calvi Francorum Regis Filia nupta privigno, & de sorore Theodoberti, nupta item privigno Varnorum Principi: *Ibid.*

Rata habet Ecclesia matrimonia cum eo impedimento bona fide jam contracta: *Ibid.* §. 12.

Ex quibus exemplis firmatur sententia, quod matrimonia in primo affinitatis gradu lineæ rectæ prohibita non sint jure naturali, sed Ecclesiastico: *Ibid.*

§. XIV.

Dispensatio Matrimonialis ob impedimentum cognationis legalis, spiritualis, & carnalis.

Nihil cordi magis fuit Summis Pontificibus per undecim secula, quam Sacrorum Canonum statuta sedulo tueri, atque a dispensationibus vetitis consanguinitatis sese omnino obstinere: *Const. Disp.* 20. *April.* 1468. § 16.

Martinus I. egregie scripsit, Canones Ecclesiasticos solvere non possumus: *Ibid.*

Et Zacharias inquit, non dirigi ab Apostolica Sede illa, quæ contraria Patrum, sive Canonum institutis reperiuntur.

Post hæc tempora nonnihil remitti cœpit de hujusmodi disciplinæ, ac juris rigore: *Ibid.*

Alexander III. electus anno 1159. veniam fecit Johanni filio Henrici II. Angliæ Regis, ut filiam Comitis Glocestræ sanguine sibi conjunctam duceret uxorem: *Ibid.*

Innocentius III. anno 1198. cum Othone IV. Imperatore, & filia Philippi ejus æmuli quarto consanguinitatis gradu conjunctis dispensavit: *Ibid*

Synodus Tridentina *Seff.* 24. *cap.* 5. *de reform.* instauravit veterem universæ Ecclesiæ disciplinam: *Ibid* §. 18.

Hinc constituit, ut dispensatio raro, & ex causa, & gratis detur, & in secundo gradu nunquam nisi inter magnos Principes, & ob publicam causam concedatur: *Ibid.* 3. & 5. Acher. *Disp.* 16. *Jun.* 1770. §. 15. *Mind. Disp.* 3. *Aug.* 1771. §. 9.

Nam assueta Pontificum æquitate passim ab hoc juris rigore recessum est, si præsertim actus illicitus intercesserit, impendant populi offensio, infamia, prolisque præjudicium, & si alia hujusmodi sic efflagitent: *Ibid. cit. Const.*

Ideirco non desunt, quamvis raro inveniantur, hujusmodi dispensationum exempla: *cit. Acher.* §. 14.

Et hæc non solum affinitatis, imo etiam consanguinitatis: *Gadic. Disp.* 12. *Jun.* 1762. §. 2.

Concil. Trid. *Seff.* 24. *cap.* 5. *de reform. matr.* nulla facta distinctione inter impedimentum consanguinitatis, & affinitatis generaliter præscribit, ut in gradibus prohibitis nonnisi raro, & ex gravi causa dispensationes concedantur, utque in secundo gradu nunquam dispensetur, nisi inter magnos Principes, & ob publicam causam: *Urit. Disp.* 7. *Jun.* 1777. §. 10.

Propositionem posse Episcopum dispensare in impedimento consanguinitatis in urgentissima necessitate, falsam, temerariam, scandalosam, perniciosam, & seditiosam esse S. Congr. Inquisitionis affirmavit: *Conft. Disp.* 23. *Apr.* 1768. §. 14.

Dispensatio super impedimento consanguinitatis in executione, decreto egit Judicis delegati: *Civit. Caft. Null. Matr.* 18. *Jul.* 1778. §. 5.

Aliter contractum matrimonium invalidum est: *Ibid.*

Solum designatus Judex in literis, non aliter dispensare potest: *Ibid.*

Etiamsi erronea fuisset expressio; vel literæ obreptitiæ: *Ibid.*

Dispensatio a cognatione legali ad matrimonium contrahendum raro conceditur, quia in linea recta Papa difficillime, & nonnisi ex gravi causa dispensat: *Hor. Disp.* 25. *Sept.* 1734. §. 13.

In transversali raro recurritur ad Pontificem, quia alias per emancipationem solvitur: *Ibid.*

Ceterum posito, quod cognatio legalis, quæ contrahitur inter adoptantem, & uxorem adoptati, & e converso, se habeat per modum affinitatis legalis, inferri posse videtur, quod in ea non adeo difficile dispensari debeat: *Ibid.* §. 14.

Imo Nicolaus I. cognationem spiritualem cum legali comparat, eamque multo fortius matrimonium impedire statuit: *Ibid.*

Ita dubitari potest, num asserta dispensatio moderari queat juxta dispensationem cognationis spiritualis, quæ seclusa linea recta, in compaternitate, & commaternitate non difficile, accedente justa aliqua causa conceditur: *Ibid.*

§. XV.

Dispensatio Matrimonialis ab impedimento criminis.

Sedes Apostolica super impedimento ad machinationem in mortem conjugis una cum adulterio, quoties illud est publicum, dispensare non consuevit: *Ulix.* 7. *Septembr.* 1726. §. 6.

§. XVI.

Dispensatio a Matrimonio rato, & non consummato.

Summus Pontifex justa de causa dispensare valet a matrimonio rato: *Sant. seu Cub. Matr.* 26. *April.* 1788. §. 8. & *Cord. Disg.* 20. *Sept.* 1760. §. 4. *Melev. Disp.* 7. *Feb.* 1789. §. 7. *Jan. Matr.* 16. *Apr.* 1791. §. 15.

Præceptum evangelicum, *quod Deus conjunxit, homo non separet*, matrimonium respicit consummatum, per quod Conjuges fiunt una caro, non item ratum, cujus imperfecta est firmitas: *Melev. Dis.* 7. *Febr.* 1789. §. 7.

Duo ad hujusmodi dispensationem requiruntur, non consumatio matrimonii, & justa causa: *Ibid. Januen. Matr.* 16. *April.* 1791. §. 15.

Justa dispensandi causa est impotentia viri,

periculum item populi offenſionis, & periculum animæ: *Ibid. cit. Jan.* §. 16. & 17.

Sed quatuor ſunt potiores cauſæ diſpenſandi a matrimonio rato: *Ib d. cit. Sunt.* §. 10.

Prima nempe notabilis diſparitas in qualitate, id eſt, quando contrahentes ſunt notabiliter conditione impares, & affectione cæca, ac levitate quadam ducti, contrahunt matrimonium: ſecunda eſt gravis timor offenſionis futuræ in populo: tertia eſt lepra; quarta, quando alter conjugatorum aſserit, ſe non habuiſse animum contrahendi: *Ibid.*

Gregorius XIII. Pont. Max. diſpenſationem a primo matrimonio rato indulſit Duci Albano vulgo de Alva de Torres, qui contraxerat primum matrimonium de præſenti per procuratorem cum filia Ducis de Alcala Hiſpalenſi, & ſecundum cum alia, quod conſummaverat: *Ibid.* §. 11.

Ad hunc effectum duo probari debent, matrimonium ſcilicet nunquam conſumatum extitiſse, & graves adeſse cauſas animum Pontificis impellentes: *Cord. Dis.* 20. *Sept.* 1760. §. 4.

Et probationes non conſumationis leviores exiguntur pro diſpenſationis gratia, quam pro nullitate per viam juſtitiæ declaranda: *Ibid.*

Et relatio obſtetricum præferenda eſt juramento etiam conſumationis: *Ibid.*

Virginitatis ſigna fallere poſsunt obſtericum manus, & oculos: *Ibid.* §. 5.

Contraria antem eſt verior opinio: *Ib.*

Et ſtandum eſt relationi juratæ obſtetricum de matrimonio nunquam conſumato: *Ib.*

Nihil officit conjugis diſsenſus, ſi hic in dementi muliere conſiderari poſsit, quoties juſtæ, & urgentiſsimæ ſuppetunt cauſæ diſpenſandi: *Ibid.* §. 6.

Inſania mulieris tempore initi matrimonii, & continuata ſine ſpe reſipiſcientiæ, ac repugnantia amplexibus maritalibus, cum impediat finem matrimonii, juſtam præbet cauſam diſpenſationi: *Ibid.* §. 7.

Ad ſuccurrendum decepto, & evitandas rixas locus eſt diſpenſationi: *Ibid.*

Quando familia eſt nobilis & dives, facilior eſt diſpenſatio, ne pereat familia: *Ibid.*

In dubio pronuntiandum eſt contra diſpenſationem: *Ibid.* §. 8.

Ex probationibus non conſumati matrimonii, cauſa privata deſumitur pro diſpenſatione: *Melev. Disp.* 7. *Febr.* 1789. §. 10.

Potiſsime ſpiritualis attenditur petentis utilitas: *Ibid.*

Averſio, & mutua diſpenſationis petitio, ſufficiens reputatur diſpenſationis cauſa: *Ib.* §. 11.

Præſertim ſi urgeant nobilitas, divitiæque familiarum, facilius concedenda eſt diſpenſatio: *Ibid.*

Plura ſunt exempla ſimilium diſpenſationum conceſsarum ab Urbano VIII. Principibus Neapolitanis *de Concha*: *Ibid.*

Cauſæ diſpenſationis matrimonii rati, & non conſumati requiruntur graves, & neceſſariæ; vel publicum etiam bonum, publicamque utilitatem reſpicientes: *Ibid.* § 13.

Internus præ omnibus deſpicitur ſponſæ diſsenſus, ſi abſque ullo exteriori diſsentientis animi ſigno in matrimonium conſenſit, & nullius opem ad illud impediendum imploravit: *Ibid.*

Ut ad diſpenſationem rati & non conſumati matrimonii procedatur, neceſsaria eſt cauſa, & quidem magni momenti, & certa debet eſse non conſumatio, cujus probatio non deſumitur ex ſola conjugum aſsertione, ſed alia requiruntur, & ſignanter experi-

mentum inspectionis: *Eyrt.* 28. *Jul.* 1784. §. 10. *Ehien.* 12. *Mar.* 1729. §. 107.

Pro hac obtinenda dispensatione causa debet esse necessaria, & quoties ea adfuit cum omnibus suis requisitis, dispensationes concessæ fuerunt non solum inter Magnates, sed etiam inter personas parvæ notæ: *Urb.* 12. *Jan.* 1726. §. *ult. Chien.* 12. *Mart.* 1729. §. 10.

Non desunt Doctores, qui asserunt, voluntariam conjugii dilationem in matrimonio consumando, præbere justam causam obtinendi a Sumo Pontifice dispensationem super matrimonio rato, & non consumato: *Ibid.*

Matrimonii consumati in infidelitate ratio habetur etiam post conversionem; & quod attinet ad matrimonium fidelium consumatum, certum est, quod Summus Pontifex dispensare non possit: *Flor* 19. *Mart.* 1727. §. 16.

Quando ambo conjuges permanent in infidelitate, vel ambo sunt conversi, vel alter est conversus, & alter vult converti; Summus Pontifex dispensare non potest: *Ibid.* §. 28.

At statuunt plurimi, quod possit dispensare in matrimonio consumato infidelium, inter quos Sacramentum esse nequit: *Ibid.* §. 17. & 18.

Quando vir asserit se fuisse deceptum, nec habuisse animum contrahendi, & se efficaciter obligandi, ad dispensandum, sufficientem causam credit Soccinus Sen. *Conf.* 28. *num.* 6. & 7.; sed tamquam ineptam rejecit Card. Lancellotus; *Chien. in Mart.* 1729. §. 11.

Sanchez autem justam, & sufficientem reputat prædictam causam, quando vir nullo modo induci potest, ut præstet verum consensum, ita ut ex eo matrimonio coacto, graves inimicitiæ orirentur: *Ibid.* §. 12.

Aversio, & discordia conjugum irreparabilis, & sine probabili spe reconciliationis, est causa rationabilis dispensandi, accedente præsertim consensu utriusque, ad effectum evitandi majores populi offensiones, aliaque mala: *Ibid.* §. 13.

Posita assertione & credulitate, se non remansisse obligatum ob fictum consensum, & spectata ejus pertinacia in non præstando verum consensum, periculosum est eum adstringere ad cohabitandum cum prima uxore, ne vera existente sua assertiva super consensu ficto, in foro saltem interno præberetur occasio committendi adulterium: *Ibid.* §. 13.

In his circumstantiis ad evitanda mala forsan eventura, & ne mulier cogatur perpetuo expectare, justa videtur dispensatio: *Ibid.*

Licet primum matrimonium ratum rite contractum, non possit dissolvi per secundum cum alia contractum & consumatum; ad evitandas tamen populi offensiones, infamiam secundæ mulieris, ac innumera peccata, quæ inde sequerentur, justa, & rationalis causa est pro dispensando super primo matrimonio rato: *Ibid.* §. 14.

Quum causa dispensandi a matrimonio rato, & non consumato debeat esse justa, quænam ista sit, tractat copiose Sanchez *de Matr. lib.* 2. *disp.* 16. *de Just. Disp. lib.* 2. *cap.* 10. *Prugen. Matr.* 7. *Jul.* 1791. §. 3.

Dispensatio super matrimonio rato, & non consumato, tunc solum ab Ecclesia concedi consueuit, quando certo constat sequutam non fuisse consumationem, & justæ simul, ac gravissimæ causæ concurrunt: *Jan. Matr.* 16. *Aug.* 1783. §. 31.

Non desunt exempla, in quibus licet validissimæ non adessent probationes contra consummationem, adhuc tamen dispensatio fuit denegata: *Ibid.*

Eximia nobilitas unius, & obscura conditio alterius, est idonea dispensandi causa ob notabilem inæqualitatem: *Nic. seu Turr. Matr.* 11. *Mar.* 1786. §. 10.

Potissimum si accedant ætas juvenis, odium irreconciliabile post inconsultum amorem, nobilissimi patris constans propositum arcendi filium a suo conspectu, & illum exhæredandi, lis super matrimonii validitate, conscientiarum quies, Episcopi judicium, quæ omnia simul sumpta, dant causam, propter quam dispensatio super matrimonio rato concedi solet: *Ibid.*

At in ceteris causis, ut exhæreditationis timor, regia indignatio, amissio militaris gradus, spes redintegrationis, si matrimonium dissolvatur; illud generatim obstat, quod temporalia sint infortunia, proptereaque legitimæ esse nequeunt dispensandi causæ: *Ibid.* §. 12.

De Summi Pontificis potestate dispensandi super matrimonio rato dubitare non licet: *Ibid.* §. 13.

Hæc non solum est sententia Theologorum, & Canonistarum suffragiis, sed etiam gravissimorum in Petri Cathedra sedentium Summorum Pontificum praxi suffulta: *Ib.*

Imo Clementi VIII. placuit in eam rem exquirere votum octo S R. E. Cardinalium, 4. Sacræ Rotæ Auditorum, duorumque insignium Theologorum, a quibus laudata, probataque est sententia de Summi Pontificis potestate, qua Summi Pontifices constantissime ad hos usque dies usi sunt: *Ibid.*

Impotentia ad juris rigorem evincenda, dum de matrimonio dissolvendo agitur, sufficit, ut verosimilis, cum de dispensatione res sit: *Rom. Matr.* 19. *Aug.* 1786 §. 1.

Et per impotentiam alterius conjugum vero simillimam arcendum est animarum periculum per oportunam dispensationem: *Ibid.*

Suborta inter conjuges irreconciliabilis animorum disjunctio, quam rerum gestarum series fecit acerbiorem, faceretque in sempiternum, nisi per dispensationem pax redintegretur: *Ibid.*

Unaniuis quoque partium instantia, parvipendenda non est: *Ibid.*

Dispensationes super matrimonio rato, & non consumato, perraro & non nisi ex certis cognitis, probatisque causis conceduntur: *Valen. Null. Matr.* 24. *Mar.* 1764. §. 10. *Hisp. Dis.* 28. *Febr.* 1739. §. 6.

Immo concurrere debent urgentissimæ causæ: *Barch. Matr.* 22. *Maii* 1734. §. 14.

Et quando reliquæ desunt causæ, nihil prodest sola nobilitas, quia nec magnis principibus conceditur sine aliis causis: *Cord. Dis.* 20. *Sept.* 1760. §. 9.

Obstare potest dispensationi defectus consensus uxoris: *Ibid.* §. 10.

Præsertim ob illius præjudicium, ex quo alias nuptias contrahere nequiret: *Ibid.*

Matrimonium dumtaxat ratum potest Pontifex dirimere, licet ante illud suscepta fuerit proles illegitima: *Worm. Matr.* 23. *Jan.* 1734 §. 2.

Ad excludendam matrimoni factam consumationem, moralis sufficit certitudo: *Melev Div.* 7. *Febr.* 1789. §. 8.

Ad adhibendam legitimam probationem, qua indubie compertum fiat, matrimonium non fuisse consumatum, solis amborum conjugum, quamquam juratis depositionibus minime fidendum est: *Hisp. Dis.* 28. *Febr.* 1739. §. 7.

Quæ deducuntur pro nullitate matrimonii, facilius suadent dissolutionem ipsius per dispensationem a rato, & non consumato: *Jan. Matr.* 20. *Jul.* 1793 §. 11.

Justa enim dispensandi causa est intacta mulieris virginitas; periculum etiam incontinentiæ; & odium natum in illis: *Ibid.*

Pluraque sunt hujusmodi dispensationis exempla : *Ibid.*

Corradus tenet, quod dissidia, & inimicitiæ non sufficiant ad impetrandam dispensationem a matrimonio rato & non consumato, Fagnanus contra negativam tuetur opinionem: *Gyst. Dis. 5. Sept* 1716.

§. XVII.

Dispensatio Matrimonialis ab Impedimento publicæ honestatis.

Nihil cordi magis fuit Romanorum Pontificum per undecim priora secula, quam Sacrorum Canonum statuta sedulo tueri, atque a dispensationibus concedendis super gradibus vetitis, ac publicæ honestatis omnino abstinere : *Const. Disp.* 23. *Apr.* 1768. §. 16.

Martinus I. Canones Ecclesiasticos solvere non possumus, egregie scripsit : *Ibid.*

Et Zacharias inquit, non dirigi ab Apostolica Sede illa, quæ contraria esse Patrum, sive Canonum institutis reperiuntur : *Ibid.*

Hinc anno 1045. denegavit Sedes Apostolica Roberto Galliarum Regi, quam petebat dispensationem, ut pro uxore habere posset Bertam commatrem suam : *Ibid.*

Post hæc tempora nonnihil remitti cœpit de hujusmodi disciplinæ, ac juris rigore : *Ib.* §. 17.

Synodus Tridentina *Sess.* 24. *cap.* 5. instauravit veterem universæ Ecclesiæ disciplinam : *Ibid.* §. 18.

At dispensatio a publicæ honestatis impedimento haud raro conceditur, quando aliqua gravis causa concurrit, nempe copula inter Oratores, infamia ex ipsius copulæ suspicione, populi offensio, & imminens ipsorum vitæ periculum : *Acher. Disp.* 8. *Jun.* 1771. §. 4.

Gratia enim irregularis non est, & exorbitans dispensationis super impedimento publicæ honestatis, quod inter minima numeratur : *Cad. Disp.* 12. *Jun.* 1762. §. 3.

Quod solum oritur ex matrimonio rato, & non consumato : *Ibid.*

Locus est dispensationi ab hujusmodi impedimento, quod oritur ex matrimonio rato, & non consumato, ut legitimata sobole, & redintegrata mulieris fama, evitetur populi offensio alias oritura : *Leo!. Disp.* 8. *Maii* 1762. §. 3.

Dispensatio impedimenti publicæ honestatis, pro minima reputatur : *Tis. Disp.* 24. *Nov.* 1787. §. 6.

Facilius conceditur viro, ut secundam ducat sororem, quam mulieri, quæ alteri fratri nubere vellet : *Ibid.*

Pro impetranda dispensatione super impedimento publicæ honestatis, exprimi debet, attentatam fuisse copulam cum defuncta sorore uxoris : *Animad. Secr.* 11. *Sept.* 1762. §. 2.

Facilius conceditur dispensatio super impedimento publicæ honestatis ex matrimonio rato, & non consumato resultante : *Gad. Dis.* 12 *Jun.* 1762. §. 5.

Præsertim quando dispensatio petitur a viro pro secunda sorore dispensanda, quod facilius permittitur, quam si mulier nubere vellet alteri fratri : *Ibid.*

Et quando graves non desunt causæ ob populi offensiones facile orituras, quas expedit removere : *Ibid*

Ob periculum animæ, & corporis Oratorum ab Episcopo relatum, cui est occurrendum : *Ibid.*

Inter causas legitimas, & rationabiles ad obtinendam dispensationem ab Impedimento publicæ honestatis, recensentur primo sobolis præventio, quam habuerunt ad effectum dispensationem obtinendi : *Anic. Dis.* 8. *Jul.* 1769 §. 31

Secundo etiam offensio populi ob prolem ex illicitis amplexibus susceptam adhuc existentem: *Ibid.*

Et facilius conceditur dispensatio prædicta viro, qui matrimonium cum prædefunctæ uxoris sorore contrahere cupit, quam mulieri, quæ fratri viri defuncti nubere vellet: *Ibid.* §. 8.

§ XVIII.

Dispensatio in Radice a Matrimonio putativo.

Dispensatio in radice matrimonii facit, ut dispensatio ipsa retrotrahatur ad initium matrimonii, & sic proles quoad omnes effectus legitima reputetur: *Prag. Matr.* 13. *Jul.* 1720, §. 3.

Si hæc dispensatio concedatur, necessaria a nonnullis videtur esse tacita vel expressa consensus renovatio: *Ibid.*

Verior tamen sententia est, quod nulla consensus renovatio sit necessaria: *Ibid.* 16. *Jan.* 1723. §. 7.

Dispensatio in radice matrimonii nisi magna intercedente causa non conceditur: *Ib.* §. 4. *& in Disc. Secr* 28. *Mar.* 1722. §. 25.

Dispensationes hujusmodi plures fuerunt a Gregorio XIII. concessæ: *Ibid.*

Ad hoc ut hæc in radice matrimonii dispensatio concedatur, satis est, ut matrimonium fuerit de facto contractum, & ut intercesserit affectus maritalis, una cum consensu naturali, etiamsi adsit impedimentum juris ecclesiastici: *Ibid.* §. 9. *Prag. Matr.* 16. *Jan.* 1723. §. 9.

Summus Pontifex potest dispensare in radice matrimonii, & revocare impedimentum dirimens matrimonii, ac simul & semel abrogare legem ecclesiasticam, quæ dictum statuit impedimentum, faciendo, ut dispensatio retrotrahatur ad initium matrimonii, & sic, ut proles quoad omnes effectus legitima sit, & habeatur: *Disc. Secr.* 28. *Mart.* 1722. §. 25. *Prag. cit.* §. 6.

Controversum inter Doctores est, num in hac dispensatione super radice matrimonii novus requiratur consensus? sed verior opinio est, quod nulla consensus renovatio in hisce circumstantiis sit necessaria: *Ibid.* §. 2. 5.

Dispensatio hæc prodest filiis natis, quoad omnes effectus spirituales, & quoad omnes effectus civiles, directe in terris temporali jurisdictioni Romani Pontificis subjectis, & indirecte in reliquo terrarum orbe: *Ibid & ead.* §. 2.

Ad obtinendam in radice matrimonii dispensationem plurima ponderantur requisita necessaria, quæ in magna & urgenti causa constituunt, ut puta quod proles suscepta fuerit non ex copula manifeste fornicaria, sed ex copula putativa matrimoniali; & quod matrimonium ex quo proles legitimanda orta est, non fuerit nullum propter impedimentum juris divini, vel naturalis, sed tantum propter impedimentum legis ecclesiasticæ, quale est impedimentum descendens ex defectu Parochi: *Prag. matr.* 28. *Aug.* 1723. §. 2.

Dispensatio in radice matrimonii conceditur etiam post mortem alterius ex conjugibus: *Ibid.* §. *ult.*

Quando proles nata est non ex copula manifeste fornicaria, sed ex copula putative matrimoniali, & matrimonium non fuit nullum propter impedimentum juris divini, aut naturalis, sed propter impedimentum juris Ecclesiastici, Summus Pontifex abrogando in casu particulari legem ecclesiasticam quæ impedimentum induxit, nedum potest eam irritare, & revocare quoad effectus imposterum secuturos, sed etiam quoad effectus antea sequutos: *Flor. seu Luc.* 28. *Sept.* 1726. §. 11.

Ac proinde si contrahentes Summo Pontifici nullitatem matrimonii, & graves futuras offensiones populi, in casum divortii exposuerint, & Pontifex absolverit a pœnis, nec non insimul post contractum inter ipsos de novo publice matrimonium, servata forma Concilii benigne indulserit, ut in eo licite remanere possint, si prolem susceptam, & suscipiendam exinde legitimam decreverit, hæc est in radice matrimonii dispensatio tam legitimationis prolis susceptæ, quam exinde suscipiendæ: *Ib.* §. 12

Quamvis novus consensus coram Parocho, & testibus iteretur, & servetur Concilii forma, non tamen infertur, quod Papa noluerit concedere dispensationem in radice matrimonii, sed dicendum est, quod primum matrimonium contractum revalidaverit, cum conditione novæ solemnizationis, servata forma Concilii, pro evitanda populi offensione, quæ posset oriri inter ignorantes primum matrimonium de facto contractum fuisse, & videri publicam supplicantium cohabitationem: *Ibid.*

Summus Pontifex accedente legitima causa, potest matrimonium irritum propter defectum præsentiæ Parochi, vel ob aliud quodvis impedimentum de jure tantum ecclesiastico, matrimonium dirimens in radice convalidare, & directe dispensando super matrimonii invaliditate, prolem ex copula putative conjugali susceptam, ad legitima restituere natalia: *Differt. Secr. sup. matr.* 1740. *in fin. Lit. A.* §. 15. *Ipr. Vis. SS.* 17. *Aug.* 1787. §. 15.

§. XIX.

Dispensatio a pluralitate beneficiorum.

Canonistæ triplicem adducunt rationem concedendi dispensationem in beneficiorum pluralitate, nimirum necessitatem, utilitatem, & evidentem meritorum prærogativam: *Brach. Disp.* 17. *Apr.* 1734. §. 10.

Pro retentione duorum beneficiorum etiam difformium sub eodem tecto, non valet Episcopus dispensare, nisi concurrat insuper ad honestam vitæ conservationem insufficientia redituum primi beneficii, vel justa causa evidentis utilitatis, aut necessitatis Ecclesiæ, vel maxime prærogativa meritorum dispensandi: *Saler. seu cop. Par.* 9. *Febr.* 1760. §. 5.

Non opus est dispensatione retinendi duplex beneficium, quæ satis non sunt singula ad congruam beneficiati, sustentationem, nec sunt sub eodem tecto, ac residentialia: *Sabin.* 26. *Nov.* 1791. §. 2.

Dispensatio Ordinarii in pluralitate beneficiorum sub eodem tecto exolevit: *Nep.* 17. *Jun.* 1788. §. 4.

§. XX.

Dispensatio a Voto Castitatis.

Summus Pontifex ordinaria sua auctoritate a voto castitatis sacro Subdiaconatus ordini adnexo potest dispensare, nec quemquam latet, plurima extare exempla ejusmodi dispensationum, quibus subdiaconi fuere per Summos Pontifices a prædicto voti vinculo soluti, ut matrimonium possent inire: *Bitt. Dis.* 24. *Sept.* 1740. §. 3.

Atque æque certum est, vel publicam causam pro ista dispensatione requiri: *Ibid.*

Vel si privata tantum causa adferatur, non qualemcumque sufficere, sed eam debere concurrere, quæ gravis, & urgens sit: *Ibid.*

Et quum Subdiaconatus ordo in primitiva Ecclesia adnexum habere castitatis votum minime recenseretur, non adeo graves postulat dispensatio causas, & majori facilitate Summi Pontifices dispensationem prædictam Subdiaconis impertiti sunt: *Ibid.* §. 4.

A voto solet concedi dispensatio, ubi comperitur illud fuisse metu, vel dolo extortum, aut ante legitimam ætatem facilitate potius, quam ex arbitrio discretionis emissum: *Ibid.* § 5.

Lim. dummodo non appareat, idem votum fuisse subinde ratihabitum, & tunc amplius illud non potest velut irritum provovente prætendi, neque dispensatio videtur super illo concedenda, sub fundamento, quod vovens ad illud emittendum, aut metu, aut alia arte fuerit inductus: *Ib.*

Dispensatum est aliquando a Summis Pontificibus cum subdiaconis, ut matrimonium contrahere possint, ex gravi tamen, & urgente causa: *Const. Disp.* 22. *Maii* 1734. §. 5.

Metus conditionalis præstat Summo Pontifici justam causam dispensandi a voto continentiæ, quod est adnexum subdiaconatui: *Ipr. Dis.* 5 *Aug.* 1719. §. 3. *Const. Disp.* 22. *Maii* 1734. §. 5.

Summi Pontifices frequentissime dispensarunt super voto solemnizato per susceptionem subdiaconatus & diaconatus in Hispania præsertim, & in Italia: *Paris. Disp.* 25. *Jan.* 1721. 12. *Jul. ejusd. an.* §. 18.

Pontifex sæpe dispensavit, ut Sacerdotes & Diaconi ducerent uxores, non enim dispensat in jure divino observandum, sed relaxat votum factum per voluntatem hominis, ita ut amplius non obliget: *Ibid.*

Card. autem Albitius suo assessoratus tempore, vidit plures Summos Pontifices dispensasse, ut qui erant in ordine subdiaconatus, possent contrahere matrimonium, sed in Diaconatu constitutos fere numquam, in Sacerdotio autem nunquam dispensatos, multominus in Episcopatu: *Ibid.*

Quidquid sit de disputatione, an recipiens ordinem per coactionem conditionalem & causativam, vere recipiat caracterem, teneaturque continentiæ voto, sacro ordini adnexo, hoc unum certum est, quod metus licet conditionalis præstet Pontifici justam causam dispensandi a voto continentiæ, quod est sacro ordini adnexum: *Ibid.* §. 2.

Votum continentiæ non est de substantia ordinis, sed illi accidentaliter annexum ex statuto Ecclesiæ; ita ut ad sui essentiam requirat liberam voluntatem, qua cessante, non obligat: *Ibid.*

Decisum aliquando fuit pro dispensatione a voto continentiæ ex causa metus incussi a matre vidua iracundæ naturæ, & usufructuaria omnium bonorum, quæ filio vehementer minabatur, quod ipsum omnino derelictura sit, nisi Subdiaconatum susceperit, dum secus filius ad paupertatem fuisset redactus: *Ibid.* §. *ult.*

Intercedente coactione conditionali, & causativa locus est dispensationi a voto continentiæ: *Arel. Disp.* 17. *Febr.* 1731. §. 3.

Hinc Summi Pontifices Subdiaconis, qui ordinem susceperunt ob coactionem, & metum conditionalem & causativum, concesserunt dispensationem, ut matrimonium contrahere possint: *Posn.* 20. *April.* 1782. §. 5.

Hic tamen metus, & coactio esse debet gravis, & cadens in constantem virum, nec sufficit levis, & vanus. *Ibid.* §. 6. *Gratian.* 3. *Jul.* 1762. §. 6.

Ubi enim mala comminata possunt facili negotio, vel alia ratione vitari, dispensatio non est indulgenda: *Grat. ibid.*

Hinc videndum est, num ex alimentorum subtractione, filio longe absenti & jussu patris alibi commoranti, ut subdiaconatus ordinem susciperet, causari potuerit metus, qui dicendus sit justam præbere dispensandi causam: *Ibid. Const. Disp.* 18. *Maii* 1737. §. 6.

Et an ratihabitio præsumi debeat ob actus exercitos vivo adhuc patre, & ita per-

ſeverante cauſa ratihabitionem induxerint: *Ibid.* §. 7.

Metus gravis, qui intercefsit in ſuſceptione ordinis ſubdiaconatus, ſufficientem Summo Pontifici cauſam ſubminiſtrat dispenſandi a voto continentiæ: *Monaſt.* 20. *Nov.* 1723.

Quoad abſolutionem, ſeu dispenſationem a juramento ſeu voto caſtitatis, in Sacris Canonibus ſtatutum eſt, non poſse virum ad ſacros ordines promoveri, niſi adſit licentia uxoris, & niſi eadem continentiam profiteatur: *Eyſt.* 28. *Jul.* 1724. §. 9.

Si autem mulier ſit ſenex & non ſuſpecta de incontinentia, ſufficit votum ſimplex caſtitatis in ſeculo, ſi vero mulier eſt juvenis, ſive ſuſpecta de in continentia, requiritur ſolemnis profeſsio, etiamſi ſuſpecta non eſſes de incontinentia: *Ibid.*

Quando coactio cauſativa nullitatem ſuadet voti continentiæ, juſta adeſt cauſa dispenſationis: *Bit. Or. ſub.* 21. *Aug.* 1791. §. 7.

Præſertim quando agitur de juvene, qui in maximo verſatur animæ periculo: *Ib.*

Quum voluntatem cogere dicatur metus reverentialis, proinde hic juſtam præbet cauſam dispenſandi a voto continentiæ: *Camer. Disp.* 18. *Nov.* 1769. §. 2.

Dispenſatio a voto caſtitatis non conceditur profeſso in aliqua religione, niſi gravi, juſtaque urgente cauſa: *Par. Matr.* 3. *Sept.* 1740. §. 7.

Dispoſitio teſtamentaria.

Dispoſitio teſtamentaria irrita eſt, quando eſt deſtituta ſolemnitatibus ad teſtamenti validitatem præſcriptis: *Boj. Sp.* 10. *Maii* 1742. §. 2.

In explicanda fundatoris dispenſatione, quæ dubia ſit, ea ſumenda ſemper interpretatio eſt, quæ patronorum præſentationi faveat: *Com. Ben.* 13. *Jul.* 1771. §. 9.

Dispoſitiones ubi conciliari poſsunt, una alteram non deſtruit dispoſitionem: *Jan. cap.* 21. *Aug.* 1790. §. 8.

De extraneis demandatum exiſtimari debet, quidquid de familiis deſcendentibus fuit dispoſitum: *Fir. cap.* 12. *Mar.* 1774. §. 10.

Et in quavis dispoſitione priora magis infiuunt in poſterioribus: *Ibid.*

Atque facultas variandi reſervata in fundatione importat prærogativam perfectionis, fundationis, & conditonem ſuſpenſivam actus usque ad novam declarationem: *Ibid.* §. 12.

Prior dispoſitio teſtamentaria mutatur per poſteriorem, niſi ſibi contrarietur: *Civit. Pleb. On. Miſſ.* 19. *Aug.* 1791. §. 3.

Et in teſtmentis plenius voluntates teſtatorum interpretantur: *Ibid.*

Si dispoſitio aliquam admitteret interpretationem, ea ſumenda eſt pro implemento cauſæ piæ in teſtamento expreſsæ: *Ibid.* §. 5.

Dispoſitiones piæ teſtatorum mandandæ ſunt exequutioni, ſi non repugnent ſacris legibus, nec difficilis, aut impoſsibilis ſint implementi: *Nul. L. Laur. in Cam.* 50. *Maii* 1767. §. 7.

Nec major utilitas, ſed explicita teſtatorum voluntas ſpectanda eſt: *Ibid.* §. 8.

Immo abſurdum eſt, ut intuitu majoris utilitatis ab aperta teſtatorum dispoſitione diſcedatur: *Ibid.*

Caute occurrendum eſt, ne teſtatores a piis dispoſitionibus retrahantur, ſi viderent eas complemento defraudari: *Ibid.* §. 9.

Niſi concurrat juſta & rationabilis cauſa, piæ fundatorum dispoſitiones poſt diuturnum tempus exequutioni dari debent: *Sutr. ſuſp. Dot.* 17. *Dec.* 1791. §. 3.

Disponendi prohibitio, tam inter vivos, quam in ultima voluntate quoad Monachos, & Moniales, a jure positivo descendit; adeoque Summus Pontifex illam auctoritate sua tollere potest: *Tol.* 7. *Maii* 1718. §. 2.

Reliqua *Vide Episcopus* §. *VIII. Executores* §. *II. Regulares* §. *XIII.*

Dispositiones Piæ. *Vide Episcopus* §. *VIII.*

Dissensus.

Dissensus in pretio non est habendus, quando res postulata maximam attulit utilitatem, & nulli præjudicium infert: *Aux. Trans. Miss.* 8. *Jun.* §. 3.

Si nullum Capitulo affertur incommodum per concessionem Canonicatus simplici Clerico, non attenditur irrationabilis illius dissensus: *Null. Guast. Can.* 31. *Maii* 1794. §. 5.

Dissolutio. *Vide Ecclesia Parochialis* §. *VIII. Matrimonium* §. *XLIII. Sponsalia* §. *II.*

Distinctio. *Vide Ecclesia Parochialis* §. *II.*

Distributio. *Vide Legatum Pium* §. *VIII. Subsidium Dotale* §. *VII.*

§. I.

Distributiones quotidianæ in genere.

Piissimi usus est, ut aliquid cedat in auctione massæ quotidianarum distributionum, quibus ad Divinorum Officiorum frequentiam Canonici alliciantur: *Ecll.* 16. *Aug.* 1794. §. 32.

Et si pro his applicetur media annata a Capitularibus solvenda, Piani diplomatis voluntas infringitur: *Ibid.*

Massaque distributionum minime par oneri Chori perferendo, ex parte fructuum Præbendarum augeri debet: *Ibid.* §. 33.

Distributiones quotidianas lucrantur Canonici pro modo præstiti servitii: *Imol. Distr.* 25. *April.* 1761. §. 1.

Neque actio illas petendi præscribitur minori spatio 30. annorum: *Ibid.*

Nomine Fructuum quotidianæ etiam distributiones comprehenduntur: *Reat. med. an.* 12. *Maii* 1770. §. 8.

Quando Præbendæ consistunt in distributionibus quotidianis, tunc assumunt naturam præbendarum: *Iller. Absol. Distr.* 3. *Mart.* 1791. §. 6.

Et duas saltem partes per sui absentiam Præbendati lucrantur: *Ibid.*

§. II.

Distributiones quotidianæ quoad Constitutionem, & Divisionem.

Separanda est tertia pars fructuum Præbendarum in usum distributionum quotidianarum, quas intervenientes Choro lucrantur: *Imol. Dist.* 25. *April.* 1761. §. 5.

Hinc distributionum fundus si deest, debet tertia pars fructuum Præbendarum erogari in distributiones: *Verc. Resid.* 23. *Jun.* 1764. §. 12.

Voluit Concilium Tridentinum *Sess.* 21. *cap.* 3., ut tertia pars fructuum omnium Beneficiorum separari debeat, & in distributiones quotidianas converti, ac dividi proportione servata inter præsentes Divinis: *Imol. Distr.* 9. *Maii* 1772. §. 20.

Concilium Trid. *cit. Sess.* 21. *cap.* 3. *de refor.* imperavit divisionem distributionum quotidianarum, Dignitatum, Personatuum, & Canonicorum absentium, inter Dignitates præsentes, & ceteros divinis officiis intervenientes faciendam: *Caph. Distr.* 31. *Mart.* 1770. §. 5.

Nec contrarium edicit in *Sess.* 22. *cap.* 3. *de refor.* ubi non de quotidianis agitur distributionibus, nec de onere interventus cho-

ris, sed tantum de aliis oneribus, vel ex lege fundationis, vel ex Episcopi decreto adimplendis: *Ibid.*

Distributionibus quotidianis in Cathedralibus; & Collegiatis Ecclesiis, ubi tenues sunt reditus applicari debet tertia pars fructuum singularum Præbendarum separanda ab Episcopo vigore *Sess.* 21. *cap.* 3. cum applicatione fallentiarum in favorem intervenientium: *Ibid.* 1. 6. *Imol. Distr.* 25. *April.* 1762.

Potest etiam Episcopus vigore *Sess.* 22. *cap.* 3. separare tertiam partem fructuum, dignitatum, pro distributionibus cum applicatione fallentiarum fabricæ Ecclesiæ, & usibus piis: *Ibid.*

Quod procedit quoad dignitates, quarum præbenda constituta non est ex bonis Ecclesiæ: *Ibid.*

Concilium tamen in dictis locis non derogavit legi fundationis Canonicatuum, vel Dignitatum: *Ibid.* §. 5.

Nam Concilium *cit. Sess.* 22. *cap.* 3. statuit divisionem fructuum, & tertiam eorum partem dividi in distributiones quotidianas, illas amittendo, si personaliter servitium non sit impletum, ut fabricæ Ecclesiæ, aut alteri loco pio applicentur: *Ibid.* §. 13. *Cephal. Distr. quot.* 31. *Mart.* 1770.

Ac Concilii Trid.. *cap.* 3. *Sess.* 22. cit, cum præcedenti *Sess.* 21. *cap.* 3. recepta est interpretatio, decretum primum loqui tantum de distributionibus extraordinariis, & impropriis, non vero de quotidianis distributionibus ex massa communi Capituli assumendis, & pro rata parte interventus divinis officiis dividendis: *Ibid.* §. 14.

Distributiones, quas recipiunt, qui statis horis interfuerint, ex dispositione Trid. *Sess.* 21. *cap* 3. effici debent ex tertia parte omnium fructuum beneficialium: *Macer.* 20. 1766. §. 21.

Mens Patrum Tridentinorum nunquam fuit, ut assignatio tertiæ partis fructuum pro quotidianis distributionibus fiat in ipsismet fructibus, seu ut ajunt, in specie; quia earum distributionum incrementum commodius, aptiusque fieri censet, si in pecunia ex fructibus cujusque Canonicatus detracta constituatur: *Leo. Distr.* 5. *Jul.* 1730. §. 4.

Distributiones sunt stipendium quotidiani servitii, & quotidiani interventus, & singulis tam nocturnis, quam diurnis partibus officii divini; & ideo si possibile est, earum divisio fieri debet singulis diebus: *Anag. Distr.* 8. *Jul.* 1720. §. 4.

Distributio quartæ partis redituum in alias infra annum Eccesiasticas functiones, sicuti allicit omnes ad interveniendum, ita decorem Ecclesiæ, & populi auget devotionem *Leod.* 21. *Nov.* 1772. §. 4.

Licitum est Capitulo distributionum divisionem explere, factamque exequi oportet, dummodo Sacris Canonibus non adversetur: *Ibid.* §. 6.

Distributiones sunt partiendæ etiam pro aliis precibus pia devotione institutis, & pro generalibus, ac particularibus supplicationibus: *Melev. Erect. Nob. Mas. Distr.* 28. *Sept.* 1762. §. 9.

Cum distributiones recte congruant sacris quibuscumque actionibus communiter obeundis: *Ibid.*

Et ad Episcopum spectat præscribere servitia pro lucrandis extraordinariis distributionibus: *Ibid.* §. 10.

Atque distributiones partiendæ sunt pro modo laboris, ut Canonici promptiores fiant ad servitium Ecclesiæ: *Ibid.*

Et novarum distributionum lucrum adjungi debet iis oneribus, ad quæ Canonici de jure, & consuetudine tenentur:

Quotidianæ distributiones de jure sunt institutæ pro divinis officiis: *Ibid.* §. 12.

Et putatur, haud partiendas esse pro officiis B. M. V., & Defunctorum, Psalmisque Pœnitentialibus, & Gradualibus, quorum recitatio sine ullo periculo peccati, in casu omissionis præcipitur; nisi contraria vigeat consuetudo: *Ibid.*

§. III.

Distributiones quotidianæ quibus debeantur, vel non.

Æqualis vindicatur distributionum quotidianarum partitio, ex jure fundationis, & consuetudinis lege: *Imol. Distrib.* 15. *Sept.* 1787. §. 3.

Ex jure, quia unum cum reliquis Canonicis constituunt corpus, idemque cum illis præstant servitium, cujus ratione quotidianæ debentur distributiones: *Ibid.*

Ex lege fundationis, quando instituuntur beneficia, & aliæ fundationes sub conditione, ut participare debeant de distributionibus: *Ibid.*

Quæ quidem lex diligenter servari debet: *Ibid.*

Quotidianæ distributiones non debentur Beficiato non residenti, quum sint præmium actualis, & personalis servitii in Choro: *Brach* 7. *Jun.* 1788. §. 5.

Distributiones etiam cum bona fide perceptæ, post expiratum indultum, restitui debent: *Rom Distr.* 12. *Jul.* 1788. §. 3.

Privatio distributionum ex causa absentiæ, non latæ, sed ferendæ est sententiæ, ideoque infligi non debet illi, qui nunquam deficientis indulti tempore constitutus est per interpellationem in mora: *Ibid.*

Distributiones quotidianas lucrantur dumtaxat ii, qui statutis horis interfuerint: *Ib.* § 4

Ipsoque facto absque ulla privationis intimatione per absentiam amittuntur: *Ib.*

Hinc necessaria est absentandi licentia tum de jure; tum ex propriis Ecclesiarum constitutionibus: *Ibid.*

Distributiones quotidianæ a reliquis fructibus Præbendalibus secernuntur, quia absentibus non acquiruntur, sed iis, qui Choro intersunt: *Cap. Spol.* 9. *Jul.* 1735. §. 4.

A fortiori accedente altera circumstantia, qua portio eorumdem fructuum maturata, tempore vacationis non subjicitur spolio, sed intervenientibus Choro, & Ecclesiæ accrescit: *Ibid.*

Insuper fructus præbendales non exacti ad hæredes defunctorum non transmittuntur, cum de cetero distributiones quotidianæ non exactæ, ad eos deferri debeant: *Ibid.* §. 5.

Tridentinum *Sess.* 24. *cap.* 12. *de refur.* jussit distributiones lucrari præsentes, absentes autem his, exclusa remissione carere: *Segobr. In.* 19. *Jan.* 1765. §. 16. *Macer.* 20. *Dec.* 1766. §. 17. *Iller. Ab. & Distr.* 3. *Mar.* 1792. §. 7.

Sub nomine distributionum quotidianarum non veniunt fructus, seu distributiones Canonicales, sed, quæ ratione servitii *per puncta & punctaturas* designantur, ita ut major, vel minor sit portio uniuscujusque, uti magis, vel minus inservierit: *Ib.* §. 17.

Quotidianæ distributiones intervenientibus debentur, reliquis his carere opportet vigore Decreti Concilii Tridentini *Sess.* 24. *cap.* 12. 12. spreta qualibet contraria consuetudine: *Mac.* 23. *Apr.* 1768. §. 8. *Ross. Jur. Par.* 13. *Febr.* 1745. §. 2. *Ven.* 4. *Dec.* 1762. §. 1.

Portio absentis non accedit personæ, quæ præsens est, sed accedit portioni: *Sav. Distr.* 13. *Dec.* 1745. § 2.

Improbatur consuetudo, ut percipiat a morbo præpeditus distributiones omnes, quæ percipiuntur ab illo, qui vere interest: *Ib.* §. 3.

Ut Ministri Ecclesiarum diligentius Chori servitio incumbant Concilium Tridentinum distributiones quotidianas statuit ab interve- nientibus percipiendas: *Mont. Fal. Distr.* 19. *Dec.* 1772. §. 7.

Sed Tridentinum non immutavit illarum Ecclesiarum consuetudinem, in quibus non residentes, seu non inservientes, nihil vel minus tertia parte percipiunt: *Ibid*

Et in more positum est, ut quoties indultum semet absentandi alicui conceditur vel causa studiorum, vel ad propria agenda negotia, adjicitur conditio amissionis quotidianarum distributionum, & absentes vigore istius indulti, distributiones minime lucrari: *Ibid.* §. 8.

Ex Bonifacio VIII. *in cap.* 1. *de Cler. non resid.* improbatur consuetudo quæcumque, & statutum, quo absentes lucrabantur distributiones quotidianas: *Segobr. Ind.* 19. *Jan.* 1765. §. 15.

Ac qui illas receperit, exceptis infirmis, aut ob Ecclesiæ evidentem necessitatem detentis, dominium illarum non acquiri, nec suas reddi: *Ibid.*

Hanc Sanctionem Trid. *Sess.* 24. *cap.* 12. in usum revocat: *Ibid.* §. 16.

Et locum habet quoad exceptos, non obstante statuto Capituli, ut ægrotis, vel ex causa absentibus non dentur distributiones: *Ibid.* §. 20.

Pro quotidianarum distributionum fruitione ne quidquam obstat Decretum Trid. *Sess.* 22. *cap.* 4. *de refor.* illis, qui nulla culpa nullaque negligentia, suæ ætatis tantum, vel alia legitima causa, Sacros Ordines suscipere nequiverunt: *Spol. Distr.* 8. *Maii* 1745.

Præsertim quando beneficium a Summo Pontifice quis obtinuit, ac Pontifex sciat, eum ætatis suæ decimum & septimum annum agere: *Ibid.*

A fructibus, & a distributionibus quotidianis arceantur illi, qui non resident, & divinis officiis non intersunt; excipiuntur tamen illi, quos infirmitas, seu justa, & rationabilis corporalis necessitas, aut evidens Ecclesiæ utilitas excusaret: *Col. Ind.* 22. *Maii* 1734. §. 4. *Leod. seu Col. Fruct.* 1. *Sept.* 1736. §. 2.

Absentes causa infirmitatis, vel ad confirmandam valetudinem, lucrantur emolumenta, & distributiones: *Iller. Abs. & Distr.* 3. *Mart.* 1792. §. 8.

Etiamsi infirmitatis tempore a loco residentiæ absint: *Ibid.*

Nam æque impedirentur ad interessendum choro, si adessent: *Ibid.*

Eodemque fruuntur jure absentes ex justa, & rationabili corporis necessitate, aut evidenti Ecclesiæ necessitate juxta *cap. unic. de Cler. non resid. in* 6. *Ibid.*

Distributiones dandæ sunt iis tantum, qui divinis officiis intersunt, exceptis absentibus propter infirmitatem, seu justam & rationabilem corporalem necessitatem, vel evidentem Ecclesiæ utilitatem: *Iller. Distr.* 5. *Jul.* 1727.

Absens pro negotiis Capituli, de jure lucratur distributiones: *Ibid.*

Absens ex indulto, quotidianas amittit distributiones: *Caser. Ind. Ab.* 16. *Dec.* 1797. §. 7.

Indulto tamen infirmitatis causa gaudentibus, debentur non residentibus & non intervenientibus Choro quotidianæ distributiones, præter eas, quæ dividuntur inter præsentes: *Ibid.*

Distributiones quotidianas ii lucrantur, quibus cura animarum imminet: *Fav. Coadj.* 22. *Dec.* 1763. §. 13.

Distributiones quotidianas nequeunt lucrari in absentia pro tempore exercitii curæ Capitulares illi, qui Parochialem obtinent

ex dispensatione Apostolica: *Venus.* 25. *Junii* 1863. §. 6.

S. Carolus Borromæus statuit distributiones amittere eum, qui ad effectum celebrandi missam divinis officiis non interfuerit: *Com. Celeb. Miss.* 28. *Septemb.* 1771. §. 24.

Imo neque præcisa deputatione, neque legitimi superioris licentia, neque consuetudine introduci potest, ut quotidianas distributiones lucretur, qui ad celebrandam missam a Choro discesserit: *Ibid.* §. 23.

Qui in munere Cæremoniarum Magistri assistentiam præstat Archiepiscopo, censetur inservire eidem Ecclesiæ Metropolitanæ, & distributiones quotidianas lucrari: *Ravenn. Distr. Quot.* 1. *Aug.* 1739. §. 2.

Qui a Choro conservandæ salutis, vel recreationis causa absunt, distributiones quotidianas percipere non debent: *Oriol.* 14. *Jan.* 1792. § 8.

Distributiones quotidianæ non debentur ratione beneficii, aut dignitatis, sed laboris, qui par est omnibus: *Firm. Distr.* 15. *Maii.* 1790 § 4.

Adeoque hac ratione pares sunt Præpositi, & Canonici: *Ibid.*

Limita, sed si Præpositus, ac Archidiaconus plus conferunt, plus etiam percipere debent: *Ibid.* §. 5.

Et tunc major ordine, etiamsi postea sit inter Capitulares receptus, in portione percipienda est potior: *Ibid.*

Ad assequendas distributiones eadem causa absentiæ tempore commorationis in aliquo loco, quæ causa suffragatur tempore itineris, de quo idem faciendum judicium, quod de tempore commorationis: *Concl. Fruct. & Distr.* 23. *Jan.* 1734. §. 5.

Absentibus ob evidentem Ecclesiæ utilitatem distributiones quotidianæ sunt tribuendæ, non secus ac iis, qui divinis officiis intersunt: *Ibid.* §. 6.

Solum de anniversariis a pia fidelium fundatione provenientibus, eorum emolumenta non comprehenduntur appellatione distributionum: *Ibid.* §. 10.

Juste privatus a perceptione distributionum quotidianarum is dicitur: qui cum fuerit in carcerem conjectus, a Capitulo abfuit, neque se a criminis indiciis atque argumentis purgaverit, ob quæ in vincula ductus fuit: *Anan. Dist. quot.* 29. *Febr.* 1744. §. 5.

Capitularibus nulla conciliaris vacatio suffragatur ad effectum percipiendi distributiones, sed hæ etiam tempore concessæ vacationis amittuntur: *Leod.* 24. *Nov.* 1770. §. 9.

Distributiones dandæ sunt inservientibus Choro, & Divinis Officiis ad præscriptum S. C. Trid. *Sess.* 24. *cap.* 12. *de refor. Feren.* 7. *Jun.* 1760. §. 1.

Nec assessione in Organis æquipollet servitio Ecclesiæ ad effectum lucrandi distributiones, nisi fiat sine stipendio: *Ibid.*

Coadjutores, & coadjuti non sunt admittendi simul ad distributionum quotidianarum participationem: *Ibid.* §. 14. *Melev.* *Erec. Mass. Distr.* 25. *Sept.* 1762.

Quia unica portio illis debetur tamquam repræsentantibus unicam solam personam: *Ibid.*

Distributiones cessæ & non solutæ solvendæ sunt: *Juven. Distr. quot.* 18. *Dec.* 1744. §. *unic.*

§. IV.

Distributiones Quotidianæ quoad Originem.

Cum primo Ecclesiæ tempore Clerici ex collatis fidelium eleemosynis communi men-

sa omnes alerentur, hinc est, ut beneficia ex solis distributionibus constare visa sint: *Pis. Mas. Oom.* 14. *Dec.* 1782. §. 14.

Inde sequuta ex post bonorum divisione, & unicuique beneficio suis peculiaribus fundis assignatis, secerni cœperunt fructus præbendarum, & distributionum, ut Ecclesiastici frequentius ad Ecclesiæ servitium convenirent: *Ibid.*

Et primus, qui excogitavit hujusmodi distributiones fuit Ivo Carnotensis: *Ibid. Cephal. Distr. Quot.* 31 *Mar* 1770. §. 9.

Hunc morem probarunt summi Pontifices, & novissime Sacr. Trid. *Sess.* 21. *Cap.* 3. *de reform.* præcipiendo, ut in singulis Cathedralibus, & Collegiatis tertia pars fructuum in distributiones quotidianas erogaretur: *Ibid* §. 15. *Per. Com. Vol.* 23 *Jan.* 1784 §. 10.

Ex hac ratione, ut de negligentibus Canonicis faceret diligentes, de tardis assiduos, ad frequentandas horas Canonicas: *Cit. Cephal. Ibid.*

Usum hunc tanquam utilem, ac necessarium quam maxime laudavit, & confirmavit tum Jus Canonicum, tum S. Concilium Trid.: *Ibid.*

Nunc juris est, distributiones quotidianas ex tertia parte fructuum desumptas, & ab absentibus amissas, præsentibus tantum acquiri, sive accrescere: *Ibid.* §. 12.

Reliqua. *Vide Altaristæ, Archidiaconus §. III. Beneficiati §. IV. Canonici §. III. Capitulum Ecclesiasticum §. V. Mansionarius §. II. Præpositus §. I. Presbyteri §. II.*

Dives.

Nemo, multo minus Ecclesia locupletari debet cum aliena jactura: *Firm. Trans.* 28. *Maii* 1791. §. 8.

Divina Officia *Vide Officia Divina.*

Divinum Officium. *Vide Officium Divinum.*

Divinus Cultus. *Vide Cultus Divinus.*

Divisio. *Vide Beneficia Ecclesiastica §. XII. Bona Ecclesiastica §. III. Decimæ §. VI. Distributiones Quotidianæ §. II. Ecclesia Parochialis §. II. Hæreditas §. IV.*

Divortium. *Vide Matrimonium §. VII.*

Diuturna Observantia. *Vide Observantia §. IV.*

Doctoratus.

Ad obtinenda beneficia, & dignitates ecclesiasticas, certum est Doctoratum non receptum in publica Universitate non suffragari: *Fan.* 5. *Jun.* 1723 §. 4.

Privilegia Doctoratum in publica Universitate non recipientium sine examine concessa, non attenduntur: *Ibid.* §. 5.

Doctrina Christiana.

Onus exponendi Doctrinam Christianam solum injungitur Parochis, vel sacerdotibus celebrantibus in Ecclesiis ruralibus: *Civit. Cast.* 25. *Sept.* 1762 §. 0.

Summus Pontifex Leo X. omnibus scholarum magistris, & Præceptoribus onus docendi fidei rudimenta pueros ad scholam suam accedentes imposuit: *Ferr. Doct. Christ.* 21 *Jul.* 1742. §. 7.

Doctrinæ Christianæ expositio præferri quidem non debet sacrificiis: *Fan. Erect. Cap.* 9 *Aug* 1788. §. 8.

Et quum Catechesis exponitur de mandato Episcopi, ignorantia puerorum tribuenda est ipsorum, & parentum negligentiæ: *Ibid. Leod Vicar* 18. *Maii* 1760. §. 2.

Catechesis est quædam prædicationis species Parochis stricte inculcanda: *Col.* 14. *Februar.* 1767. § 28.

Pertinet ad Episcopum deputare aliquas Ecclesias, in quibus Doctrina Christiana doceri debeat: *Mant. Catech.* 8. *August.* 1722.

Prohibitum non est regularibus a decretis S. Concil. Trid. docere Doctrinam Christianam in suis Ecclesiis, & annuntiare populo festa, & jejunia inter Missarum solemnia: *Flor.* 16 *Mart.* 1726. § *ult.*

Sicut Summus Potifex Leo X. Magistris scholarum, & præceptoribus imposuit onus docendi pueros ad suam scholam accedentes doctrinam christianam: *Ibid.*

Ita S. Pius V. jussit institui ab ordinariis locorum confraternitates Doctrinæ Christianæ ad pueros in eadem doctrina instituendos: *Ibid.*

Parochus cogere non potest Clericos, qui sunt intra limites suæ Parochiæ, ad se coadjuvandum in docendo pueros Doctrinam Christianam; sed eos urbane tantum excitare potest: *Larin.* 26. *Aug.* 1719. §. 3.

Nam Sacerdotes & Clerici inferiores, Dominicis, festisque diebus, qua hora divinis officis celebrandis adstricti non sunt, Parochum intra cujus Parochiæ fines habitant, in Doctrinæ Christianæ scholis adjuvare possunt: *Urb.* 10. *Maii* 1766. §. 27.

Necnon in aliis christianæ pietatis officiis, quibus omnibus Parochus præsto esse nequit: *Ibid.*

Etiam sub aliqua multa pecuniaria: *Ib.*

Idem cautum est a Bened. XIII. in sua Synodo Beneventana anni 1729. addendo, ut si renuerint in instructione parvulorum Parochum adjuvare, Presbyteros remediis opportunis Episcopi compellant: *Ib.* §. 28.

Et Bened. XIV. sua *Const. Etsi minime* 7. *Febr.* 1742. consuluit Ecclesiis ruralibus, a Parochia longe sepositis, ubi Sacerdotes ibi operantes, Doctrinæ Christianæ summam ac legem divinam populo annuntiare coacti sunt: *Ibid.* §. 29.

Documentum.

Documenta inquisita post concursum, & producta, rejicienda sunt juxta præscriptum Bened, XIV. *Ver. Arch.* 20. *Jan.* 1770. §. 6

Documento nulla fides est præstanda, quum integer literarum tenor non fuerit transcriptus: *Fer. Præ.* 23. *April.* 1768. §. 8.

Domesticum Oratorium *Vide Oratorium* §. *II.*

Domicilii Parochus *Vide Matrimonium* §. *XXX. Parochus* §. *XIII.*

§. I.

Domicilium in genere.

Domicilium facit incolas: *Imol. sub. Dot.* 20. *Jul.* 1767. §. 12.

Et longum domicilium ad munera civilia aperit aditum: *Ibid.*

Domicilium non a' potestate, sed tantum a materiali facto, & habitatione pendet: *Taur. Matr.* 29. *Jul.* 1769. §. 4.

§. II.

Domicilium quoad Amissionem.

Semel acquisito domicilio in aliquo loco, non aliter idem amittitur, nisi clare, aperteque constet, illud derelictum fuisse, novumque alio in loco acquisitum: *Rom. seu Jud* 14. *Mart.* 1772. §. 7.

Nihil repugnat, quominus in diversis locis, ac civitatibus quis domicilium acquirat, ac eodem tempore retineat: *Ibid.*

§. III.

Domicilium quoad Beneficium.

Communi jure inspecto, quilibet Beneficiarius, cui residendi onus incumbit, verum dicitur domicilium nanscisci in eo loco, quo possidet beneficium: *Tarrac. Ord.* 16. *Dec.* 1741. §. 3.

Siquis in una Diœcesi habeat beneficium simplex, & in altera beneficium residentiæ legem imponens; præferendus est in ordinatione Episcopus hujusloci, quia ad ratio-

nem beneficii accedit, ratio domicilii: *Ibid. Bon. seu Fer. Ir.* 14. *Nov.* 1733. §. 7.

§. IV.

Domicilium Habitationis quando dicatur contractum.

Domicilium non acquiritur sine animo perpetuo habitandi: *Jadr.* 24 1720. §. 12.

Nec quasi domicilium acquiritur, nisi concurrat animus habitandi per majorem anni partem: *Ibid.*

Casu autem, in quo aliquis derelicto primo domicilio, cum animo ad illud amplius non redeundi, se ad alium locum transfert, domicilium acquirere potest statim ac ibi incipit habitare animo habitandi: *Ibid.*

Ea est differentia inter militem degentem in stationibus hybernis, & militem præsidiarium, quod primus animum non habeat permanendi per majorem anni partem in loco, in quo stationes habet hybernas, & secundus animum habeat in præsidio ad longum tempus, vel in perpetuum permanendi: *Ibid.*

Domicilium in aliqua civitate contrahit ille, qui post decem annos matrimonium cum ejusdem civitatis muliere contraxit, undecim suscepit filios, retinuit domum instructam per 46. annos, & omnia Civitatis prædictæ privilegia liberorum suorum ergo, quæsivit: *Neop seu Hier. Ord.* 25. *Sept.* 1700. §. 3.

Dubitari nequit illum, qui ruri domum suo sumptu ædificavit, & eam majori, immo maxima parte anni cum sua familia incoluit, ibi domicilium fixisse: *Pisaur.* 18. *M. il* 1765. *Ibid.* §. 8.

Nihil in jure cautum est, ut decennium ad contrahendum domicilium sit necessarium: *Ibid.* §. 9.

Potest requiri decennium ad effectus civiles, & privilegia, ac leges municipales, non ad subjectionem Parocho, in cujus favorem sola habitatio per majorem anni partem sufficit etiam sine animo semper habitandi: *Ibid.*

In novissima Pisaurensi Synodo cautum est, censuram textus *in cap. his qui de Sepult. in* 6. locum habere, dum aliquis ad villam rusticandi, vel ruralium officiorum causa commigrat, non vero dum illuc ad habitandum se transfert: *Ibid* §. 10.

De infante, qui e patria sua ab avo materno Ariminum evocatus, ibique diu retentus, ac tandem hæres institutus sub conditione perpetuo in eadem Civitate manendi, eam hæreditatem adierat, olim disceptatum est in Rotæ auditorio, num domicilium illic sic comparasse videretur? decisum fuit utique comparasse: *Raven. Ord.* 28. *Sept.* 1743. §. 7.

Ad domicilium firmatum ostendendum, non est necessaria translatio majoris partis immobilium bonorum, sed sufficit translatio majoris partis rerum, ac bonorum mobilium: *Ibid.* §. 9.

Domicilium, vel quasi, constituitur ex habitatione in aliquo loco, & ex animo firmo ibi perpetuo commorandi: *Tarrac. Ord.* 1. *Jul.* 1741. §. 9. *Olom. Nul. Matr.* 29. *Jul.* 1769. §. 13. *Rip. Nul. Matr.* 29. *Jul.* 1769. §. 14. *Olom. Matr.* 14. *Mart.* 1772. §. 13.

Receptum communiter est apud Canonistas, quod is, qui beneficium residentiale, aut coadjutoriam super eo in aliena Diœcesi assequitur, ibi domicilium acquirat statim, ac incipit residere, ita quidem, ut de jure communi is Episcopo dictæ Diœcesis subditus efficiatur etiam ratione domicilii: *Ib.*

Ad effectum acquirendi domicilium non sufficit solus animus habitandi, sed requiritur etiam factum, nempe habitatio ipsa: *Neap. seu Pat.* 3. *Jul.* 1734. §. 18. *Rav. Ord.* 28. *Sept.* 1743. §. 6.

40 *

Quum ad acquirendum domicilium requiratur animus permanendi in loco novæ habitationis, hinc si quis rei familiaris curis detentus, aut rusticationis causa ad villam, seu ad agrum se conferat, non efficitur subditus Parochi, in cujus ditione rurale domicilium situm reperitur: *Nuc Præp Pas. & Sol. Dec.* 13. *Apr.* 1774. § 11.

Hospes est, qui apud amicum alterius patriæ diversatur, seu hospitatur tantisper, gratisque ab amico excipitur; ita ut ab ipso longioris, ac brevioris moræ discrimine habitator ab hospite differat, quemadmodum domicilium habens a peregrinante secernitur: *Spol.* 23. *Jun.* 1742. §. 3.

Domicilium potest contrahi etiam prima die habitationis, si vere constet eum, qui alio transtulit habitationem, in hac statuisse permanere abjecto prorsus animo ad primam, quam dimisit, redeundi: *Daur. Matr.* 29. *Jul.* 1769. §. 14.

In illo loco domicilium constitutum est, ubi quis habet sedem, ibique pro majori parte anni cum tota familia moram trahit, & in cujus territorio alia bona acquisivit: *Nuc. Præc. Pas. & Sol. Dec* 23. *Apr.* 1774. §. 4.

Post diuturnam moram declarasse censetur animum continuandi in ea domicilium, pro quo acquirendo, simplex sufficeret decennium: *Fabr. & Cam. Ord.* 19. *August.* 1797. §. 11.

Curiales, Advocati, Procuratores, Doctores ad legendum conducti, aliique, qui in urbe degunt, non animo ibi perpetuo permanendi, sed tantum ratione officiorum, nunquam contrahunt domicilium, neque incolatum, etiam mille annis habitando: *Fan. Leg.* 20. *Apr.* 1771. §. 13.

Absque declaratione animi, rerumque immobilium acquisitione, domicilum non constituit mora: *Anc. & Cam. Ord.* 14. *Mart.* 1795. §. 4.

Habitatio habita in castro, vel ratione artis agrariæ, vel exerciti muneris, exactoris, vel causa demum restitutionis, spernenda prorsus est, tanquam inepta ad verum domicilium contrahendum: *Rom. seu Tud.* 13. *Jul.* 1771. §. 8.

Propria alicujus Parochia illa dicitur, intra cujus limites quis domicilium habet: *Nuc. Præc. Pas. & Sol. Dec.* 23. *Apr.* 1774. §. 11.

Ad Parochialitatem acquirendam non requiritur domicilium, sed simplex habitatio sufficit: *Olom. Matr.* 14. *Mar.* 1772. §. 25.

Vel ad summum unius tantum mensis permanentiam comprobari oportet: *Ibid.*

Ad acquirendum domicilium pro Parochialitatis effectu satis est, ut saltem spatio unius mensis habitaverit quis in loco, ubi matrimonium celebratur: *Neap. matr.* 11. *Jul.* 1767. §. 15.

De domicilo acquirendo ad civiles effectus agitur *leg.* 2 *cod. de incol. lib.* 10.: *Ibid.* §. 18.

Et ad Parochialitatis adeptionem satis est, ut domicilium fuerit per aliquod tempus acquisitum, atque absit animus statim recedendi, nec accidentale, nec dolosum sit: *Ibid.*

Idque procedit, etiamsi ratione officii mere temporalis domicilium habeatur: *Ibid.*

De puellis educationis causa in Monasteriis, vel Conservatoriis degentibus, recepta est a Doctoribus distinctio: *Ibid.* §. 19.

Aut hæ aliunde proprium habent domicilium, & tunc matrimonium coram Parocho proprii domicilii contrahere debent: *Ibid.*

Aut non habent in alia Parochia domicilium, & tunc matrimonium contrahendum

est coram Parocho illius Parœciæ, in qua situm est Monasterium: *Ibid.*

Scholastici ceteri ad Parochum, intra cujus ambitum situm est collegium, quoad funera, & quoad matrimonia pertinent: *Ib.* §. 20.

Si iidem in urbe non habentes domicilium, sed ad amicorum vel conjunctorum ædes ratione infirmitatis, vel alia de causa, non derelicto Collegio, se transtulerint, & ibi decesserint, ad Parochum Collegii pertinent: *Ibid.*

Idem sentiendum est de puellis, & aliis quæ educationis, vel famulatus, aliave de causa accidentali in Monasteriis, vel Conservatoriis degunt: *Ibid.*

Quæ, si non sint exteræ, in sepulcro majorum, si habeant; vel in Ecclesia Parochiali domicilii, sepeliendæ sont: *Ibid.*

Sponsæ mora per bimestre educationis causa in hospitio, satis fuit ad Parochialitatem acquirendam tum ex juris dispositione, tum ex universali Diœcesis consuetudine: *Neap. Matr.* 11. *Jul.* 1767. §. 6.

Præsens habitatio, ubi adest animus contrahendi Parochialitatem, satis est ad matrimonium contrahendum; alias si defuerit hic animus, sed vel custodiæ, vel hospitii, vel cujuscumque actus causæ eventualis, quis habitet, hæc habitatio satis est ad alia Sacramenta, non ad matrimonium valide contrahendum: *Pisau.* 18. *Jul.* 1757. §. 2.

Familiares, & famuli Cardinalium, seu aliorum Principum, & Prælatorum, nec non aliorum quorumcumque, qui habeot domum, & familiam in alia Parochia, ad illam pertinent ex statuto Cleri Romani: *Eug. Visit. SS. LL.* 26. *Apr.* 1788. §. 2.

Certa regula est, quempiam illius Parochiæ esse, intra quam majori anni parte moratur: *Pisaur.* 18. *Maii* 1765. §. 17.

Hæc autem interdum locum non habet, si quis vel causa recreandi animum, vel rusticandi, vel gerendi negotia degat: *Ib.*

Et perpendendum est, an materialis habitatio, vel potius Sacramentorum perceptio spectanda sit: *Ibid.*

Per diuturnam sponsæ moram in domo avi sita in alia Parochia, sponsam cum matre non diu convivientem, ab avi domicilio non divertisse, nec novum contraxisse dicendum est: *Taur. matr.* 12. *Dec.* 1767. §. 5.

Animus permanendi sub aliqua Parochia potissime inspiciendus est, ut possit quis valide in matrimonium conjungi: *Neap. seu Put. matr.* 3 *Jul.* 1734. §. 15.

Ad acquirendum domicilium pro matrimonio ineundo haud necesse est, ut quis longo tempore permanserit in aliquo loco, & animum habuerit nunqoam ab illo recedendi, sed sat est, ut unius saltem mensis spatio habitaverit in loco, ubi matrimonium celebratur: *Taur. matr.* 12. *Decemb.* 1767. §. 14.

Domicilium pro contrahendo matrimonio acquiritur in domo, ubi quis habitare cœpit cum intentione ibidem permanendi: *Anc Nul. matr.* 10. *Maii.* 1760. §. 5.

Et acquiritur illud statim incepta habitatione, non expectato aliquo tempore: *Ibid.*

Atque mora facta ob reparationes domus, quæ impediebant illius habitationem, tamquam occasionalis, non tollit domicilium antea quæsitum: *Ibid.*

Vel ad summum potest producere duplex domicilium, unde sufficere debet, matrimonium fuisse contractum coram alterutro duplicis domicili Parocho: *Ibid.*

Nihil suffragatur mora ante venditionem domus; nam ea fuit occasionaliter causa venationis, & causa vitandi jurgia propinquorum pro sponsalibus cum ejus filia contractis: *Ibid.* §. 6.

Pro acquirendo hujusmodi domicilio requiritur habitatio, saltem per mensem continuata ante matrimonium: *Ibid.*

Ac propterea deficiente vera, & effectiva habitatione, nihil prodest declaratio animi illuc transferendi domicilium: *Ibid.*

Constat in jure, eamdem habitationem, quæ sufficit ad efficiendum subditum, quoad reliqua Sacramenta, satis non esse ad Sacramentum Ordinis: *Tarrac. Ord.* 16. *Dec* 1741. §. 4.

Domicilium ad effectum suscipiendi Ordines Sacros acquiritur per decennalem habitationem: *Flor. & Allar. Ord.* 10. *Jan.* 1778. §. 9.

Acquiritur etiam minori temporis spatio, si lares, & bona translata fuerint in locum habitationis: *Ibid.* §. 10.

Animus permanendi in loco jurisjurandi religione firmatus, satis est ad acquirendum domicilium: *Ibid.* §. 9.

Ubi vigent Constitutiones Apostolicæ, circa tempus moræ, ut acquisitum dicatur domicilium, ex veriori Doctorum opinione triennium sufficit: *Ibid.* §. 2.

Si Pater alieno loco, ubi ejus filius natus est, tamdiu, ac eo animo permanserit, ut inibi vere domicilium de jure contraxerit; tunc non origo patris, sed domicilium per patrem legitime contractum, pro ordinatione ejusdem filii attendi debet: *Asc. seu Montis. Alt. Ord.* 7. *Feb.* 1733. §. 9.

Subditus ratione domicilii ad ordines suscipiendos censetur ille, qui licet alibi natus fuerit, adeo constitutus est in aliquo loco, ut vel per decennium habitando, vel transferendo majorem rerum partem, animum ostenderit perpetuo ibidem permanendi: *Ib.*

§. V.

Domicilium quis contrahere valet.

Non adeo expedita res est, num impuberi quoque liceat proprium domicilium habere a paterno distinctum: *Raven. Ord.* 28. *Sept.* 1743. §. 7.

Nonnulli Doctores id negant, & ratio est, quia impuberes carent animo, & intellectu ad domicilii mutationem requisito: *Ibid.*

Et his consentire videntur quotquot alii docent filium familias, *si pubes sit*, vel *post pubertatem* contrahere domicilium posse: *Ibid.*

Pro hac sententia illud etiam adduci posset, quod ob imbecillitatem judicii nemini permissum sit ante annos pubertatis completos, neque testamentum facere, neque sepulturam eligere: *Ibid.*

Filio familias cuicumque permissa est proprie domicilii acquisitio: *Ibid. Rav. Ord.* 28 *Sept.* 1743. §. 6.

§. VI.

Domicilium quoad Mutationem.

Voluntaria est domicilii constitutio, ita & illius mutatio: *Mac. Jur. Par.* 14. *Mart.* 1778. §. 7.

Domicilium re & facto transfertur, non nuda contestatione idest contestata denuntiatione: *Ancon. Nul. Matr.* 10. *Maii* 1760 §. 6.

Mutatio domicilii facta a matre non secum fert variationem domicilii sponsæ, quæ in domo Avi diurnam moram habuit, & cujus domicilium, & familiam de jure sequi tenebatur: *Taur. Matr.* 12. *Dec.* 1767. §. 9.

Si quis discessit a loco paterno animo ad illum revertendi, tunc dici potest illud retinuisse paternum domicilium, quamvis per aliquot annos inde abfuerit, & per consequens eum posse ad ordines promoveri ab ordinario ejusdem paterni domicilii: *Bonon. seu Ferr. Ord.* 14. *Nov.* 1733. § 6.

§. VII.

Domicilium Originis, quando attendi debeat.

Si pater in alieno loco, ubi ejus filius natus est, tamdiu, ac eo animo permanserit, ut inibi vere domicilium de jure contraxerit, tunc non origo patris, sed domicilium per patrem legitime contractum, pro ordinatione ejusdem filii attendi debet: *Neap. seu Vici Eq. Ord.* 12. *Febr* 1718. §. 4. *in Cap. seu Neap. Ord* 25. *Jan.* 1721. §. 2.

Limitandum hoc venit, ubi filius non naturaliter natus est in ea Diœcesi, in qua ad ordines promoveri desiderat, sed natus ibi est per accidens, occasione nimirum itineris, officii, legationis, mercaturæ, vel cujusvis alterius temporalis moræ, & permanentiæ ejus Patris: hoc enim casu Patris tantum origo erit attendenda: *Ibid.* §. 5, *& Ibid.* §. 4.

His autem adde, quando nec pater majorem suorum bonorum partem cum instructis ædibus illuc transtulerit: *Ibid.*

Habenda est ratio domicilii potius, quam originis, ubi filius natus fuerit in eo loco, in quo Pater fortuito, & ex accidenti moram trahebat: *Bon. seu Perr, Ord.* 14. *Nov.* 1733. §. 6.

Potest filiusfamilias post pubertatem domicilium sibi constituere, & domicilii jura nancisci, ubicumque voluerit, etiam seorsive a parte: *Ibid.* §. 7.

Potest quis plura habere domicilia: *Ib:*

Hinc possunt in aliquo considerari domicilia, aliud scilicet proprium, paternum alterum, quippe quod filio communicatur per patrem: *Ibid.*

Habenti duo domicilia licet ordines ab utriusque loci Episcopo suscipere, quemadmodum & obtinenti duo beneficia in diversis Diœcesibus: *Ibid.*

Id tamen intelligitur, si par, & æqua sit conditio utriusque domicilii, veluti si quis duobus in locis habitet pari anni parte, nam alioquin, si unum domicilium sit præstantius, & præcipuum, hoc attendi debet: *Ib.*

Ad ordines suscipiendos satis est promovendum habuisse paternum domicilium, & animum permanendi; etiamsi inde parentes domicilium alio transferant, non aufertur filio jus nativitatis ei quæsitum, ex quo oritur jurisdictio Episcopo illius Diœceseos: *Anc. seu Senog. Ord.* 28 *Septemb.* 1754. §. 2.

Nunquam nativum domicilium derelictum censetur, si Parochiæ nativæ semper decimas præstitit: *Pis.* 18. *Maii* 1765. §. 2.

Etiamsi ab octo annis rusticam domum, animi potius, vel valetudinis causa inhabitaverit: *Ibid.* §. 3.

In duplici domicilio præferendum est illud, in quo Sacramenta percipiuntur: *Ibid.* §. 3.

Decimæ enim debentur sacramentales in compensationem laboris: *Ibid.*

Nec ratio habenda est temporis, vel majoris, vel minoris, quo unam, vel alteram domum incolunt: *Ibid.* §. 5.

Accidentalis ortus non obest qualitati civicæ, vel domiciliariæ, in loco domicilii patris: *Rom. seu Tud.* 28. *Jan.* 1769 §. 13.

Item potest quilibet non duo tantum, sed etiam plura habere domicilia in diversis oppidis, vel civitatibus, sicque singularum juribus, ac prærogativis gaudere: *Ibid.*

Natus in territorio, ortus in oppido dici potest: *Jan. cap.* 30. *Jan.* 1762. §. 4.

Reliqua quoad domicilium. *Vide Sacramentum Ordinis* §. *VI.*

Dominium. *Vide Bona* §. *II.*

Domus.

Reparationes domorum a jure communi

taxantur in quinque fcutata pro fingulo centenario, & anno: *Rom. Subs. Dot.* 12. *Jan.* 1778. §. 11.

Domus magis eft cuftodienda in civitate populo infrequenti, quæ reparationibus eget, quæ facile non locatur; quæque majorem fumptum præftare folet, quam fructum: *Fir. Per.* 21 *Jul* 1759. §. 3.

Domo emphyteutica combufta, cefsant onera ab emphyteuta afsumpta: *Forol. Red. Miff.* 30. *Maii* 1778. §. 3.

Quæ de Ecclefiarum reparationibus ftatuta funt, militant etiam quoad domos Parochiales, quæ earumdem Ecclefiarum tanquam pars, & membrum habentur: *Tud. Reft. Dom.* 21. *Nov.* 1772. § 7.

Ad reftaurationem domus Archipresbyteralis, illi adigi debent, qui alias hujusmodi onus fubire confueverunt: *Ibid.* §. 2.

Si ad Communitatem fpectat onus reftaurationis Ecclefiæ, ad eam quoque fpectare debet reftauratio domus Archipresbyteralis, quum ea pars fit, & Ecclefiæ membrum, itaut ii teneantur domum reftaurare, quibus onus reparandi Ecclefiam incumbit: *Ibid.*

Domus Legalis.

Vocabulum domus regulariter defignat agnatos, & tali nomine gaudentes: *Mont. Alt. Can.* 4. *Dec.* 1762. §. 2.

Et fecundario etiam cognatos ab eadem domo feu communi ftipite originem habentes: *Ibid.*

Donatarius.

Donatarius univerfalis, hæredi afsimilatur: *Cæfen. Sub. Dot.* 29 *Nov.* 1788. §. 10.

Poft expletam, perfectamque donationem, non licet donanti deteriorem facere conditionem Donatarii, ejusque jus quæfitum lædere: *Ibid.* §. 8.

§. I.

Donatio Conditionalis.

Donans fub conditione & in cafu conditionis locus fiet fubftitutioni: *Urb. Red. Oner.* 14. *Mart.* 1744. §. 7.

Amplia, quando adeft pactum de alio reftituendo: *Ibid.* §. 8.

Donatio fub conditione, concepta in ftipulatione verbis directis, conditione deficiente absque ullo legis vel hominis facto cefsat, eique defertur, qui fubftitutus eft: *Ib.* §. 9.

§. II.

Donatio quoad Probationem, Exequutionem, & Revocationem.

Laici loco pio donare nequeunt Ecclefiam, & ejus fabricam, five titulum, aut proprietatem fine Epifcopi confenfu: *Nov. Jurisp.* 19. *Nov.* 1728. §. 4.

Donatio de bonis in patrimonium facrum afsignatis, absque Ordinarii licentia irrita eft: *Monop. Don.* 18. *Nov.* 1769. §. 5.

Donatio iterari non poteft: *Cæfen. Sub. Dot.* 21. *Apr.* 1792. §. 2.

Neque ob hujus ignorantiam fuffragatur obfervantia; maxime fi de vero conftat titulo: *Ibid.*

Anterior donatio vincit pofteriorem: *Ib.*

De donationis veritate juridicam facit probationem Epifcopale Archivum, quod publici vim habet: *Ibid.* §. 3.

Falfa in judicio civili cenfetur donatio, ex fimplici falfitatis fufpicione: *Ib.* §. 4.

Hæc autem ex una, & altera concipitur conjectura: *Ibid.*

Donatio præfumi non valet, quæ concludenter probari debet: *Fir. Trans.* 18. *Maii* 1791. §. 7.

Ita profecto fervari debet donationis lex,

ut dicta est: *Cast Subs. Dot.* 29. *Nov.* 1788. §. 6.

Donatio spatio fere 25. annorum nunquam exequutioni demandata, nulla, ac inefficax est: *Monop. Dom.* 18. *Nov.* 1769. §. 7.

Donatio facta Ecclesiæ revocari nequit per alteram posteriorem, licet in favorem alterius Ecclesiæ: *Fir.* 16. *Mar.* 1793. §. 9.

Dissolvitur tamen cessante finali ejus causa: *Ibid.* §. 11.

Quod enim donatum est ob causam, hac non sequuta, revocari, & condici potest: *Ibid.*

Donatio exarata in remunerationem beneficiorum a donante acceptorum, & munita juramento habet robur irrevocabilis donationis: *Monop. Don.* 18. *Nov.* 1769. §. 9.

Etiamsi destituta sit Episcopi licentia, saltem id efficit, ut etiam ex post ordinarii approbatio efflagitari, atque obtineri valeat: *Ibid.*

Si nullitas donationis nonnisi quam post lapsum annorum 30. fuerit proposita, tunc quidem hoc temporis decursu quælibet nullitatis querela proscripta remansit: *Ibid.* §. 10

Donatio bonorum a patre facta in favorem Capellæ et Capellani, propter supervenientiam filiorum subjecta est revocationi ab eodem patre ante obitum petitæ: *Civit. Cast. Cap.* 9. *Aug.* 1777. §. 3.

Quod procedit, si res est de donatione Capellæ factæ: *Ibid.*

Non autem si agatur de donatione eidem Capellæ factæ quo in casu non subest revocationi, quia Pater donans de filiis nascituris cogitavit: *Ibid.*

Si autem donans, vel dotans jam senio confectus est, in abstracto tantum, non autem dispositive de filiis cogitavit: *Ib.* §. 4.

Præsertim si non dixit, quod donatio, vel dotatio valeret, etiamsi filii supervenirent juxta formulam Bartoli: *Ibid.*

Nec indefinitam filiorum mentionem alligavit explicitæ renunciationi Leg. *si unquam* quæ semper locum tenet, quoties filiorum mentio una cum liberali renuntiatione legis beneficio copulative non concurrat: *Ibid.*

§. III.

Donatio inter Virum, et Uxorem, et propter Nuptias.

Donationes inter virum, et uxorem stante matrimonio factæ improbantur a jure: *Ver.* 11. *Jan.* 1777. §. 6.

Nisi morte viri, vel uxoris confirmentur: *Ibid.*

Ambigitur penes Rotam an maritus, condito testamento, præcedentem revocare potuerit donationem uxori factam, quoties ipse sciens prudens nullitatem donationis tamquam a lege improbatæ, adhuc tamen pro firmitate donationis, huic beneficio legis, interposito juramento, solemniter renunciavit: *Ibid.*

Quando facta est fratri intuitu certi matrimonii cum explicita renuntiatione legi *si umquam* non revocatur ob filiorum supervenientiam: *Ibid.*

Ambigitur pariter an absolutio a juramento nec citata, nec audita donataria per virum donantem reportata tanti roboris esse potuerit, ut viro liberum fuerit, revocare donationem juramento vallatam in præjudicium ejusdem mulieris, cui jus jam inde fuerat super bonis donatis quæsitum: *Ibid.* §. 7.

Quod non procedit, quando agitur de reciproca donatione una cum aliqua dispositione vicissim facta inter conjuges, quæ tanquam liberalitatem excludens valere virum inter, et uxorem absque eo quod indigeat confirmatione post mortem: *Ibid.* §. 8.

Dos seu Dotatio.

Dotatio illa se habet per modum quasi contractus ultro, citroque obligatorii seu donationis, quam cum Episcopus admiserit, et provisus dum institueretur non recusavit, non potest modo onus detrectare: *Pont. Cur. Cap. Sup. Rer. Mis.* 29. *Jul.* 1786. §. 9.

Reliqua *Vide Beneficia Ecclesiastica* §. *XIII. Canonicatus* §. *II. Capellania* §. *III Legatum Pium* §. *IX. Matrimonium* §. *VIII. Moniales* §. *III.*

Dotale Subsidium *Vide Subsidium Dotale.*

Dubium.

In dubio favendum potius Capellaniæ, quam testator hæredi: *Præn. Trans.* 16. *Jun.* 1792 § 4.

In dubio si obstant voluntati testatoris aliquæ peculiares constitutiones, æquitas suadet dispensationem, quum prospiciendum sit animæ tum testatoris tum administratorum causæ piæ: *Ger. Cens.* 14 *Maii* 1768. §. 14.

In re dubia tutius est adhærere decreto Tridentini: *Diss. Sup. Matr.* 1740. *in fin. Lit. F.* §. 28.

In dubiis semitam debemus eligere tutiorem: *Ibid.*

Exorto dubio de matrimonii cujusdam valore, conjuges separandos Pontifex ea ratione decrevit, quia in his non quæ dubia sunt, sed quod certius existimamus, tenere debemus: *Ibid.*

Favorabilitas matrimoniorum limitatur in clandestinitate eorumdem, quæ operatur, ut in dubio contra clandestina matrimonia, et punibili modo contracta, respondendum sit: *Ibid.*

Duellum.

Omni jure prohibitum est duellum: *Lem. Disp. ab Irr.* 12. *Jul.* 1788. §. 3.